Ŋwàk Nwɨ̀ Ma Rʉ̀k Nə̀ Fi

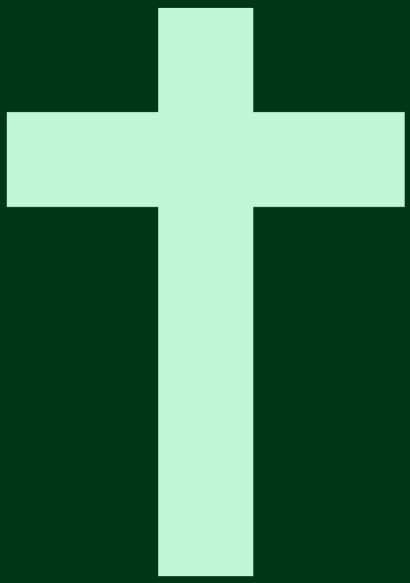

New Testament in Yamba

Ŋwàk Nwì Ma Rʉ̀k Nə̀ Fi
New Testament in Yamba

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Yamba)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
c475d5b3-da44-51cf-93ca-f255b72fe481

Contents

Màtiyò 1
Mak 54
Luk 85
Jon 138
Ŋgàa Ntum Jisòs 181
Rumà 234
1 Korè 258
2 Korè 283
Gàlesiyà 298
Efesò 308
Fìlipiyà 316
Kòlosì 322
1 Tètàlonikà 328
2 Tètàlonikà 334
1 Timatì 337
2 Timatì 344
Taitòs 349
Filimù 352
Hibrù 354
Jem 373
1 Pità 379
2 PITÀ 386
1 Jon 391
2 Jon 397
3 Jon 398
Jud 399
Bum Nwì à Nìtsə' Fa . . 401

Ntirà nà Bàboŋ nà MÀTIYÒ

Ntirà nà bàboŋ nà Màtiyòènə sə tsà' də Jisòos ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nà Nwì à kà' də yi nà vəə nə. Nà' sə tsà' də bum sà Jisòs à gʉ̀ sə, à ye bum sà wo ànə còm yà' ndzənə ŋwàk rʉ̀k nà zəm nə, ya bwìiŋ riŋ də yi ŋkum nə nà zìnə.

Ŋwàk ènə togà Jisòs də nà'a cicà nà ghaŋ nà yi tse' ŋàŋ ŋgòtsòho rɛŋsə fa bwìŋ lʉ̀ʉk Nwì yi nə. Yi tse' ŋàŋ sà' yi ŋgòtsòho fa bwìŋ nzak gaŋ ŋkum Nwì.

Ŋgwì Bʉ̀ nà Jisos Krɛst À Tesə BohòWo

(Luk 3:23-38)

1 Yè'e mvə'nà ŋgwì bʉ̀ nà Jisos Krɛst à tesə bohòwo à ye. Jisòs à tesə bohòŋgwì bʉ̀ nà Devìd. Devìd à tesə bohòŋgwì bʉ̀ nà Abràham.
2 Abràham dzə Azìk;
Azìk dzə Jàkop;
Jàkop dzə Judà bə bwe ma ye wèŋ.
3 Judà à dzə Perè bə Zerà. (Liŋ ma àwo à ye də Tamà.)
Perè dzə ye Hezròŋ;
Hezròŋ dzə Ràm;
4 Ràm dzə Âminadàp;
Âminadàp dzə Nasòŋ;
Nasòŋ dzə Samòŋ;
5 Samòŋ dzə Bowàs. (Liŋ ma Bowàs à ye də Rahàp.)
Bowàs dzə Obè.
(Liŋ ma Obè à ye də Rus.)
Obè nə à dzə ye Jesì;
6 Jesì à dzə ŋkum Devìd yi.
Devìd nə dzə Sòlomù. (Ma Sòlomù nə ànə ye to me ŋgwe Yùriyà sə'.)
7 Sòlomù dzə Rèhobòm;
Rèhobòm dzə Âbijà;
Âbijà dzə Asà;
8 Asà dzə Jèhosafà;
Jèhosafà dzə Joràm;
Joràm dzə Uziyà;
9 Uziyà dzə Jotàm;
Jotàm dzə Ahàs;
Ahàs dzə Hèzìkayà;
10 Hèzìkayà dzə Mànasì;
Mànasì dzə Amòn;
Amòn dzə Jòsayà;
11 Jòsayà dzə Jèkòniyà bə bwe ma ye wèŋ. Yi à dzə yà' ghà nə bʉ̀ʉ Babilòŋ wèŋ à kə ko kùrə lòbʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ la'à wo co ŋkwɛ̀ŋ yà'a.
12 Ghà nə wo ànə jəŋ lo me wo mvwe' lak Babilòŋ anə vɛ'nə fana
Jèkòniyà dzə Seatì;
Seatì dzə Zèrubabè;
13 Zèrubabè dzə Âbiyù;
Âbiyù dzə Èliyakìm;
Èliyakìm dzə Azò;
14 Azòdzə Zadòk;
Zadòk dzə Acìm;
Acìm dzə Eliyù;
15 Eliyù dzə Eliyazà;
Eliyazà dzə Matàn;
Matàn dzə Jàkop;
16 Jàkop dzə Jòsep nà yi à ye ndu Mèri. Mèri nà yi à ye ma Jisòs, wo to yi mok də Krɛst. (A yà'a də, ŋkum ŋgà gèm bwìŋ.)
17 A yà'a də, ye jəŋ mʉni'ì Abràham kə dzeŋ mʉni'ì Devìd, yà' sə nìtsə' də tàcicii bwìŋ à ye hum-ncòp-kwè. Ye jəŋ bwi mʉni'ì Devìd kə dzeŋ mvə'nà wo à ko lòbʉ̀ʉ sə mvwe' lak Babilòŋ fana tàcicii bwìŋ à ye sə' hum-ncòp-kwè. Ye ŋga'a fa'nə kə dzeŋ mvə'nà wo à dzə Krɛst nə, a sə' hum-ncòp-kwè.

Wo Dzə Jisòs

(Luk 2:7)

18 Nsàp mandzə nà wo ànə dzə Jisòs Krɛst à ye mʉmvə' nè'e. Jòsep à sə sak ma ye Mèri gù. Yi kà nà' ntòsə jə fana Mèri nə tse' zʉm bə ŋàaŋ Yòŋsə nà Rərɛŋ nə. Bwìŋ à rɛɛŋ də Mèri bə zʉm.
19 Jòsep à ye ŋwà nəmòk nà yi à sə gʉ̀gə̀ bum ye pwe' bə mandzə nà kəkʉrə. Fana yi kà dzəm də yi fa Mèri marè'tu mʉtsətsə'rə bwìŋ dzəm. Yi sə tsərə mʉmvə'nə yi nə co'rə fis bo sənə nzak gù nà bə Mèri tse' nə gəe'.
20 Yi ànə sə tsərə bum yè'sə fana masinjà Tà Nwì və bohòyi ndzə loò,

nə dʉk fa yi də, <<Wùu Jòsep ŋgwì bù Devìd, kà də wu wəp ŋgòjə Mèri
də yi ye ŋgwe yo dʉk. Bʉsə yi a tse' zʉm yà'sə bə ŋàaŋ Yòŋsə nə Rərɛŋ
nə.
21 Mèri nə nə dzə mombam. Yi
dzə nà', wù to fa yi liŋ də Jisòs,
bùʉsə a yi nə yi nə fis bùʉ ye wèŋ
mvwe' bʉp awo sə wo gùʉ.>>
22 Bum yè'sə à sə ye vɛ'nə pwe'fo'
ŋgògù də ya yusə Tà Nwì ànə cep
casə yà' mʉ cùhù ŋgàa tsòhòbum ye
wèeŋ bʉʉŋ və zìnə. Wo à tsə' də,
23 <<Mʉwà'ŋgwèŋ nə yi ka
ŋwèmbam riŋ yuk nə zʉʉ. Yi nə
dzə mwembam, wo to liŋ ye də
Ìmanùwè.>> (Liŋ yà'sə də, Nwì cu
venə wèŋ.)
24 Jòsep ànə yəəŋ və fana yi gʉ
megu sə' mʉmvə'nə masinjà Tà Nwì
anə tsok yi sə. Yi jəŋ Mèri ŋgòye
ŋgwe ye.
25 Bə nà' à ka kè co ŋgwe bə ndum
be'lə lok tè yi dzə mo nə. Yi à dzə
nà', Jòsep to fa nà' liŋ də Jisòs.

2

Bùʉ Ma Ntonùm Wèŋ Vàə

1 Wo à dzə Jisòs mvwe' mʉbuk lak
Betèrèhem, mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà.
Ghà nə wo à dzə yi nə, à ye ŋga
Heròcu ŋkum yi. Â ka ŋkʉʉŋ
sap fana bùʉ səmok sə wo rì fàha
ŋkèŋkàŋ wèŋ və ma ntonùm. Wo à
kə dzèŋ mvwe' lak Jòrosalèm,
2 wo fek də, <<Ŋkum bùʉ Jus wèŋ
nə wo dzə yi nə fòlɛ? Vès yə ŋkèŋkà
ye ŋga nà' tesə kok ma nùm fana vès
və də vèes kə kuksə yi.>>
3 Ŋkum Heròànə yuk bum yè'sə
fana yà' fa yi ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Yà'
fa bùʉ sə mvwe' lak Jòrosalèm pwe'
ŋgə' sə'.
4 Fana yi to benə ŋgàa fa satikà'
sə ghaŋ sə wo fagə Nwì satikà'
mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə
ye bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉk wèŋ.
Yi to benə yà' mvwe' mò'fis, nə fek
yà'wèŋ dʉk də, <<Wo à də wo nə dzə
Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə yè'e ma nə
fò?>>
5 Wo dʉk fa yi də, <<Mvwe' buk
lak Betèrèhem nə mvwe' nzeŋgòŋ
Jùdiyà. Bʉsə ŋgàa tsòhòbum Nwì
wèŋ à còm nòŋsə vɛ'nə də,
6 <Mʉbuk lak Betèrèhem nə
mvwe' nze Judà, wù ka bùʉ
ŋkəŋkum sə mvwe' nze Judà
pwe' wù jə'rə ghak.
A vɛ'nə bùʉsə ŋwə nə mantombì
mòok nə tesə bohòwù nə yi
nə sə jəŋ ŋkərə bohòbùʉ am
Izùrɛ yi.> >>
7 Ŋkum Heròànə yuk me vɛ'nə fana
yi to swihi lo bùʉ sə wo və ma
ntonùm sə mvwe' mok. Yi fek tsə'rə
yà'wèŋ ghà nə wo anə ye ŋga sɛ̀ŋ
nə ko' nə bəboŋ.
8 Yi ànə fek wes wo fana yi dʉk fa
yà'wèŋ də, <<Wèeŋ du mvwe' lak
Betèrèhem sə. Wèeŋ kə dzèeŋ, wèŋ
lap tse' mvwe' sə mo nə cu sə bəboŋ.
Wèeŋ yə yi, wèŋ gʉ co mʉ riŋ ya mʉ
nə geŋ kə kuksə yi yàm sə'.>>
9 Wo ànə yuk vɛ'nə, wo lo. Â kə wɛ̀s
mandzə, wo ye fe'lə sɛ̀ nə səmok.
Ânə ye megu sə' ŋkəŋkà nə wo à
yə nà' ma ntonùm nə. Nà' à sə
lòmantombìi wo tətè nà' kə təəŋ
mam mvwe' sə mo nə cu sə.
10 Wo à kwa, ni' mòk boŋ wo vɛ'ɛ
nsàp mòk, mvəsə wo ànə ye ŋkəŋkà
nə!
11 Wo ni lo mʉnda'à anə, nə ye mo
nə bə ma ye Mèri. Wo təəŋ bə
tumfərə, nə kuksə mo nə. Wo muk
bàam awo, nə fis dasə fa mo nə bum
səmok. Bum sə wo à fa yi sə à ye
nsàp mbàm mòk nə wo togə nà' də
guù. Bə nsàp làmindà mòk nə wo to
nà' də frankisì. Nə ye bə nsàp mve'
nəmòk nə wo togə nà' də meè.
12 Ânə geŋ, Nwì tipsə wo ndzənə
lo də yà'wèeŋ kà bohòŋkum
Heròmok bwìŋ fohòlòfe'lə. Wo à
bɛ' mandzə nə zok, nə foho lo la'à
wo.

Wo Caŋsə LòJisòs Mvwe' Lak Ijìp

13 Bùʉ yè'sə ànə lo wes me fana
masinjà Tà Nwì kə cep bohòJòsep
ndzə loòdə, <<Lòkok mʉtsə, nə jəŋ
mo nə bə ma ye, wenə wèeŋ caŋ

lo mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp. A kə̀ dzèŋ fo', wèŋ cum tətè nùmbu nə̀ mʉ tsə̀' weŋ də wèeŋ bwi foho və ŋkuŋ. Mù dʉk yè'sə bùʉsə̀ ŋkum Heròo nə lap mandzə̀ də yi zə nà'.>>

14 Jòsep à lòkok nòoŋ, nə jəŋ mo nə bə ma nə wèŋ pwe', wo caŋ lo nooŋ mvwe' lak Ijìp anə ndzəmə̀.

15 Wo à cu fo' tətè Heròkpʉ. Yè'sə ànə ye vɛ'nə ya yusə̀ Tà Nwì ànə cep casə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì wèeŋ ye zìnə. Yusə̀ wo à cèp sə à ye də, <<Mù a to fis və̀ mo àm mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp.>>

Ŋkum HeròZə Wes Bəbweŋke' Wèŋ

16 Ghà nə̀ Heròànə riŋ ŋga'a də bùʉ sə̀ ma ntonùm wèŋ sə bòrə yi laŋ fana ntʉm yaaŋ yi wùriŋ. Yi fa ŋàŋ də wo lo mvwe' lak Betèrèhem nə ye bəbwe buhu lak sə̀ yà' kʉəp fo' pwe', nə zə bweŋke' sə̀ mbəmbam. Yi də wo zə sə̀ wo lùumŋgòŋ ba nə foho və ma ŋkwèŋ pwe'. Yi à sə cèp yè'sə, yi sə fʉhʉ lo bə mvàk nə̀ bùʉ sə̀ wo à və̀ ma ntonùm wèŋ à tsə̀' yi də sɛ̀ nə à tesə nə.

17 Yè'sə ànə gʉ fana yusə̀ Jèrèmiyà nə̀ yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì ànə cep bʉʉŋ və zìnə. Yi ànə cep də,

18 <<Ŋgì mòk sə yuhu və̀ mvwe' lak Ramà.
A ŋgì ŋgùŋ bə waŋ vɛ'ɛ nəbʉp.
Recà sə wa bwe ye wèŋ.
Yi sə wa yà' nsàp nə̀ wo tsəpsə yi bùə̀,
bùʉsə̀ wo kpʉ wes pwe' nə̀ pwe'.>>

Jòsep Bə Mèri Fəsə Ko' Jisòs Sə Ijìp

19 Heròna ànə kpʉ fana masinjà Tà Nwì à və̀ bohòJòsep ndzə loòmvwe' nzeŋgòŋ Ijìp anə sə̀mok,

20 nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Lòkok mʉtsə̀, nə jəŋ mo nə bə ma ba fo'. Wenə wèeŋ bwi lo mvwe' lak Izùrɛ, bùʉsə̀ bùʉ sə̀ wo ànə sə lap mandzə̀ də wo zə mo nə sə a kpʉ wes pwe' laŋ.>>

21 Fana Jòsep lòkok, nə jəŋ ma mo nə, bə mo nə wèŋ bwi foho və fe'lə mvwe' lak Izùrɛ.

22 Jòsep ànə yuk də Acilaòa kok gaŋ tɛ̀' ye Heròco ŋkum Jùdiyà yi fana yi wəp ŋgòcu mʉmvwe' ànə. Wo à kə̀ tipsə fe'lə yi ndzə loòsə̀mok fana yi lo kə cum mvwe' nze Galìli.

23 À kə̀ dzèŋ fo', yi ci lak ye mʉmvwe' nəmòk nə̀ wo to fo' də Nazàrɛ. Yi ànə gʉ vɛ'nə fana yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèp bʉʉŋ və zìnə. Yusə̀ wo à cèep sə də, <<Wo nə̀ to fa mo nə liŋ mok də ŋwə̀ lak Nazàrɛ.>>

3

TsətsòhòNə̀ Jon Ŋgà Bàptɛsə̀ Bwìŋ

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-9, 15-17; Jon 1:19-28)

1 Mvək ànə à ye, ŋga Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ à və̀ə, nə sə tsoho nzak Nwì. Yi à sə cu sə ŋgəà, bwìŋ sə tesə və mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə sə kə yuk yusə̀ yi sə cèep.

2 Yi à sə tsòho dʉk də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ, njo nə̀ gaŋ ŋkum sə̀ mʉbu kʉəp ŋgòye sə nzeŋgòŋ fɛŋ laŋ.>>

3 Ŋwə̀ nəmòk à ye ŋgà tsòhòbum Nwì taŋntɛ̀ŋ nə̀ liŋ ye à ye Ìzayà nà'a à dʉk də,

<<Ŋgì ŋwə̀ nəmòk sə cèp torə və̀ sə ŋgəà, nə sə yuhu də,
<Gù tsə'rə fa Tà Nwì mandzə̀ ye,
rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə̀ ŋgògì cà ca.> >>

Yi à sə cèp yè'sə ŋga yi sə dʉk yà'sə Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ nə.

4 Jon à sə ni nsàap cə̀ək mok sə̀ wo à sə gʉ̀ yà' bə nwɛ̀ɛs nàm nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də kàme. Yi à ni tse' korə ŋgùp sə mbwèe yi. Yi à sə zʉ ŋgwim bə nu.

5 Bwìŋ à tesə və̀ mvwe' lak Jòrosalèm nə ye nzeŋgòŋ Jùdiyà pwe' ŋgòkə̀ tsèŋ yi. Mok sə və mvwe' lak sə̀ yà' kʉəp ndzəp Jòridàŋ pwe'.

6 Wo à vè, nə dʉk də wo kəàcù bə bʉp awo laŋ fana yi bàptɛsə yà'wèŋ sənə ndzəp Jòridàŋ nə.

7 Jon à yə ŋga bòp bù̱ Faràsi bə bòp bù̱ Sadusì wèŋ sə kpəəŋ vàə də yi baptɛsə wo. Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ ŋgwì bù̱ no, tsə̀' weŋ ŋga'a ndà də wèeŋ caŋ, nə swirə ŋgə' nə̀ Nwìi nə̀ fa bwìŋ è?

8 Wèeŋ gʉ yusə̀ aco yà' ni tsok də wèŋ bwìŋ fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ laŋ.

9 Wèeŋ kà də wèeŋ sə tsərə də wèeŋ nə swirə bù̱ʉsə̀ wèŋ sə dʉhʉ də, <Tàcici avès à ye Abràham> dʉk. Bʉsə̀ mù̱ sə tsə̀' weŋ də aco Nwì jəŋ lìis yè'e, nə gʉ fa Abràham bwe bə zeŋ.

10 Yuk a. Njàm nə nòsə kù̱' ŋgògbɛ̀' màk tʉ nə sə mbwè. Tʉ nə̀ fòpwe' nə̀ nà'a kà-a nto'o sə̀ bəboŋ zəm, wo nə gbɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gèsə nà' sə misə̀.

11 Mʉ bàptɛsə mègù yàm bwìŋ bə ndzəp ŋgònìtsə̀' də wo a bwìŋ fa bʉp awo ŋkwèŋ laŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi nə və maŋkwɛ̀ɛŋ mù̱ʉ nə baptɛsə bwìŋ ye bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə nə ye bə mis. Yi yam ghak mʉ yi. Mù̱ ka yè'e kəkʉrə co mù̱ bək fa yi kùuŋgùp ye yeŋ.

12 Yi tse' wàam nzaŋ ye ndzə bohòyi ŋgòcìs nzaŋ bə zeŋ. Yi nə nəmsə nzaŋ sə mʉ tàpə, nə tɛŋ dzədzəə sə sə mvwe' mis nə̀ nà'a kà liìgə̀.>>

Jon Bàptɛsə Jisòs
(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

13 Mvək nə̀ Jon à sə bàptɛsə bwìŋ ànə à ye fana Jisòs ye'e me'rə nzeŋgòŋ Galìli, nə lo mvwe' ndzəp Jòridàŋ. Ꞌ kə̀ dzèŋ fo', yi kə ye Jon də nà'a baptɛsə yi.

14 Jon lap mandzə̀ ŋgògʉ̀ də ya Jisòos teŋsə. Yi dʉk fa Jisòs nə də, <<A nə ye co wu bàptɛsə mʉ wù, wù sə və bwìŋ də mʉ bàptɛsə wu mù̱ yè'sə va?>>

15 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Mù̱ rì vɛ'nə sə̀' laŋ, bàptɛsə mʉ ntɛ̀ŋ. Bʉsə̀ a gʉ̀-a vɛ'nə ye də a gʉ̀ yà'sə yusə̀ yà'a kəkʉrə bohòNwì.>> Yi ànə dʉk vɛ'nə, Jon nə dzəm.

16 Mvək nə̀ wo ànə bàptɛsə wes yi ntɛ̀ŋ fana Jisòs tesə kok sə ndzəpə̀ anə. Ntòbu à mùhu nòoŋ to. Yi ye ŋga Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə tsə tesə və̀ mbwa co kəkəbʉ̀ŋ, nə kə naaŋ yi mʉtuhù.

17 Ànə geŋ, ŋgì mòk cep tsoŋ mʉbu anə də, <<Nè'e mo àm nə̀ mù̱ dzəm yi sə ntʉʉ̀ mù̱. Mʉ kwagə̀ bohòyi vɛ'ɛ wùriŋ.>>

4

Satà Mùmsə Jisòs
(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

1 Yòŋsə̀ nə à jə lòJisòs mvwe' səmok sə ŋgəà də ya Satà nə̀ yi ŋkum ze' nə mumsə ja'a nà'.

2 Ghà nə̀ yi à cu fo' ndzəm hum kwè bə maràŋ sə̀' hum kwè ŋga yi ka mʉzəp yumok kə̀ cùhù gesə lok fana njè yaŋ yi.

3 Fana Satà nə və bohòyi, nə dʉk fa Jisòs də, <<A ye-a də wu mo Nwì, cep-a ya lìis yè'e bʉʉŋ na bɛŋ ŋga wu zʉ.>>

4 Jisòs à dʉk fəsə fa nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə Ŋwàk Nwì dʉk də, <Kaco ŋwè cum megu bù̱ʉ ŋàaŋ zʉzʉ yeŋ.> >>

5 Ànə gèŋ, Satà nə jə lo Jisòs mvwe' ntʉm lak nə̀ rərɛŋ nə. Ntʉm lak nə̀ rərɛŋ nà'nə, a lak Jòrosalèm. Yi kə tes nà' mʉ ndùndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, mvwe' sə̀ yà' sàp wùriŋ,

6 nə dʉk fa Jisòs nə də, <<A ye-a də wu mo Nwì, wù li gbʉ tsoŋ lo-a sə nze-è. Bʉsə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də, <Nwìi nə fa masinjàa ye ŋàŋ ŋgòjə ŋkərə bohòwù, də yà'wèeŋ kotse' wu mʉtsə̀ bə bo awo ya wu nə kà kù nə̀ kù ta.> >>

7 Jisòs cep fəsə fa yi də, <<Ŋwàk Nwì sə dʉk sə̀' də, <Wù ka tse' ŋgòbʉə ja'a Tà nə̀ yi Nwì yòyeŋ.> >>

8 Satà nə jəŋ mali lo yi mʉmvwe' tu nda mòk nə̀ nà' sàp lòmʉtsə̀ vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à təəŋ mbwa, yi niŋ tsok fa Jisòs lak bə ghàak sə̀ sənə nzeŋgònè'e pwe'.

9 Yi dʉk fa nà' də, <<A ye-a ŋga
wù təəŋ-na bə tumfərə, nə kuksə
mʉ fana bum sə wù sə yə yà' yè'e
pwe', mʉ nə fa wu yà'.>>
10 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Satà, coho
gɛsə fo'. Ŋwàk Nwì sə dʉk də, <Ŋwè
tse' ŋgòkùksə mègù Tà nə yi Nwì ye,
nə fak megu sə' bohòyi yiìyi.> >>
11 Yà'a mvwe' sə Satà nə à mè'rə
Jisòs, nə lo. Masinjàa Nwì wèŋ və,
nə kə jəŋ ŋkərə bohòJisòs nə.

Jisòs Yèto Fàk Mvwe' Nzeŋgòŋ Galìli (Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

12 Jisòs ànə yuk də wo nisə Jon
ndapndzəm fana yi ye'e lo yuye
mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.
13 Yi à ka mok mvwe' lak ye
Nazàrɛ cum. Yi à kə cu mok mvwe'
lak Kàpanùm. Kàpanùum mʉlak
mòk nə nà'a ŋgʉ tèm Galìli. Tse' nze
nə fo' bʉ̀ʉ Zebulòbə bʉ̀ʉ Naptalè
wèŋ.
14 Yi à kə cu fo' ya yusə ŋgà
tsòhòbum Nwì nə liŋ yee Ìzayà à
cèep ye zìnə. Yusə yi à cèp sə də,
15 Nze bʉ̀ʉ Zebulòbə bʉ̀ʉ Naptalè
nə nà' kʉəp mvwe' ndzəp nə ghaŋ,
nə nà'a ŋga wù to càsə
Jòridàŋ. Wo togè nze nə də
Galìli, lak bʉ̀ mvumvum wèŋ.
16 Wèŋ sə wèeŋ cugè sənə ndzəm,
wèŋ a yə marɛŋ mòk nə ghaŋ.
Marɛŋ nə nə rɛɛŋ bohòwèŋ sə wèŋ à
sə cu sə mvwe' nzeŋgòŋ ŋgə'
kpʉ ya'a.
17 À yè jə mvèk ànə, Jisòs sə tsoho
kɛ' ncèp ye. Yi sə dʉk də, <<Wèeŋ
kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ,
bʉ̀ʉsə gaŋ ŋkum sə mʉbu kʉəp
ŋgòye sə nzeŋgòŋ fɛŋ laŋ.>>

Jisòs To Ŋgàa Fàak Ye Sə̀ Mantombì Kwè (Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

18 Mvəsə̀ Jisòs à sə gì ŋgʉ tèm
Galìli fana yi ye ŋwè nəmòk bə
moma ye wo ba. Wo à ye Saimʉ̀
(nə wo togè yi sə' də Pità) bə Andrù.
Wo à ye ŋgàa ko fuk ŋga wo sə fuk
bə ram. 19 Jisòs dʉk fa yà'wèŋ də,
<<Wèeŋ bɛ' və mʉ ya mʉ yə'rə weŋ
ŋgòko jə vè fa mʉ bwìŋ.>>
20 Wo à yuk vɛ'nə ntèŋ, wo me'rə
mak noŋsə ram awo sə, nə yuŋ lo
yi.
21 Yi à lòghàr, yi ye fe'lə mok sə'
bwìŋ ba. À ye sə' bwe ŋwè nə mò'fis.
Liŋ awo à ye Jem bə Jon. Liŋ tɛ̀' awo
à ye də Zebèdi. Yi à yə wo ŋga wo
cu sə ŋgwesə bə tɛ̀' awo nə wèŋ ŋga
wo sə gʉ̀hʉ tsə'rə ram awo. Jisòs to
wo.
22 Wo à yuk ntèŋ, wo me'rə ŋgwes
awo bə tɛ̀' awo sə̀', nə yuŋ lo Jisòs
nə.

Jisòs À Yə'rə Bwìŋ, Nə Gʉŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Wèŋ

23 Jisòs à kɛ' nzeŋgòŋ Galìli pwe'.
Yi sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndap
pìriyà bʉ̀ʉ Jus, nə sə tsoho Ntirə nə
Bəboŋ nə nà'a bə nzak gaŋ ŋkum
Nwì nə. Yi à sə gʉŋsə bwìŋ bə nsàp
yiya nə fòpwe' nə wo à tse'.
24 Bwìŋ à yuk lòwes yusə yi à sə
gʉ̀ sə mvwe' lak yà'sə, nə ye mvwe'
nze Sìriyà nə pwe'fo'. Yà'sə à gʉ̀ʉ,
wo sə jə və fa yi bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse'
nsàp yiyaŋ nə fòpwe'. Mok à ye bʉ̀ʉ
sə̀ yòŋsə̀ ze' à ye ndzə ni'ì wo, sə̀ wo
sə gbʉ̀ nənò' bə sə̀ wo à kpʉ sak kɛ'
ni' mamòk wèŋ pwe'. Wo à jə vè wo
vɛ'nə, yi gʉ wo pwe', wo gʉŋ.
25 Mfèŋ-bwìŋ à tesə, nə sə yuŋ lo
yi. Bʉ̀ʉ yè'sə à tesə vè mvwe' Galìli,
Dìkàpolìs, Jòrosalèm, Jùdiyà nə ye
ma ndzəp Jòridàŋ mamòk.

5

Jisòs Tsòho Nza' Nwì Mʉ Ndàhà (Luk 6:20-23)

1 Jisòs à yə mvə'nə bwìŋ à kə̀ mà
wùriŋ fana yi kok lo mʉmvwe' nda
nəmòk. Ŋgàa fàak ye wèŋ à kə̀ gʉ̀m
yi ghʉ̀r fana yi cum tsoŋ nze,
2 nə yeto ŋgòyə'rə wo dʉk də,

Kwəkwa Nə̀ Nà'a Zìnə

3 <<A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo rì də
wo ka kə̀kʉrə bohòNwì yeŋ,

bùusə tse' gaŋ sə̀ mubu nsàp bù ànə.
4 A rɛŋsi bohòbùu sə̀ wo sə tɛ', bùusə Nwìi nə̀ yìsə fa wo ndzəplis awo.
5 A rɛŋsi bohòbùu sə̀ wo fùə̀, bùusə Nwìi nə̀ ghaksə wo bə yusə̀ yi à kà' də yi nə fa bùu ye wèŋ.
6 A rɛŋsi bohòbùu sə̀ tsətsərəə awo cu ghak ŋkùuŋ ŋgògù yusə̀ yà'a kəkurə bohòNwì, bùusə Nwìi nə̀ kə̀ ze'sə wo bə yusə̀ wo sə tsərə sə.
7 A rɛŋsi bohòbùu sə̀ wo koksəgə̀ manziŋ bohòbwìŋ, bùusə Nwìi nə̀ koksə manziŋ bohòwo sə̀'.
8 A rɛŋsi bohòbùu sə̀ wo tse' ntum sə̀ rərɛŋ, bùusə wo nə̀ kə̀ yə Nwì bə lis.
9 A rɛŋsi bohòbùu sə̀ wo fagə̀ fifi mutsətsə'rəə bwìŋ, bùusə Nwìi nə̀ to wo də bwe ye.
10 A rɛŋsi bohòbùu sə̀ bwìŋ sə yeŋsə wo ŋgə' njo nə̀ wo sə gù yusə̀ yà'a kəkurə bohòNwì, bùusə tse' gaŋ sə̀ mubu sə nsàp bù ànə.
11 <<A rɛŋsi bohòwèŋ ŋga bwìŋ sə yàk weŋ, sə fa weŋ ŋgə', nə sə ci' nsàap mvwèes sə̀ bup pwe' mu tuhù wèŋ njo nə̀ wèŋ sə yù mandzə̀ àm.
12 Wèeŋ kwa, nə kà fù' bùusə̀ wèeŋ nə̀ kə̀ tse' lə̀làk mubu ŋkùuŋntɛ̀ŋ. Yà'a mègù sə̀' mvə'nə̀ wo ànə yeŋsə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə̀ wo à ye to mantombìi wèŋ ŋgə' sə̀' vɛ'nə.>>

Ŋgàa Gaŋ Ŋkum Nwì Wèeŋ Ye Co Ci' Bə Marɛŋ (Mak 9:50; Luk 14:34-35)

13 <<Wèeŋ co ci' bohòbwìŋ sə nzeŋgòŋ pwe'fo'. A ye-a ŋga ci' cwɛ̀'lə bup, mandzə̀ nə̀ ŋgògù yà' lum fe'lə kà mok ye. Yà' kà fàk mok tse', wo nə kɛ'mak yà' sə nze, maŋgòŋ nəŋ ca kù mbwa.
14 <<Wèeŋ co marɛŋ bohòbwìŋ sə nzeŋgòŋ pwe'fo'. Wo ci tes-a lak mutu nda, kaco yà' ye sə̀swihì yeŋ.
15 Kaco ŋwè bwe' laàm, nə swihi nà' sənə tasà yeŋ. Yi nə tes nà' munə yumok jəja ya nà'a sə rɛŋ bohòbwìŋ mu nda'à anə pwe'.
16 Yà' mègù sə̀' vɛ'nə də wèeŋ gu marɛŋ awèeŋ rɛŋ bohòbwìŋ. Nà'a rɛŋ ya ŋga wo yə bə̀bo àwèŋ nə̀ wèŋ sə gùu, wo kuksə Tɛ̀' awèŋ nə̀ yi cu mubu.

Yəyə'rə̀ Nə̀ Bə Nzak Lùk

17 <<Kà də wèeŋ tsəm də mù a və ŋgòlə̀sə lùuk Musì nə ye bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à yə'rə fa bwìŋ yà'a duk. Mù a ka ŋgòlə̀sə yà' və, mù a və ŋgòkə̀ gù fàak am də ya bwìiŋ riŋ də, yusə̀ wo à yə'rə sə yà' kùrə lòbə zeŋ.
18 Wèeŋ yuk, nə tsərə tse' yusə̀ mù sə cèp yè'e bə̀boŋ. A ye-a ŋga ntòbu bə nzeŋgòŋ cu mali mvə'nə̀ yà'a yè'e, ye də mubè'lə̀ yumòok nə kà ndzənə lùk nə̀ mò'fis momjo vɛ'ɛ coho tesə yuk. A nə kà cohòyuk tə̀tè fàak awo kə me ŋkuŋ.
19 Ye də a ye-a ŋga mubè'lə̀ lùk mègù-a momjo vɛ', ŋwè kà nà' nòŋsə̀, nə yə'rə fa bwìŋ sə̀' də wo kà nà' sə̀' nòŋsə̀, fana ye də ŋwə̀ ànə nə ye momntilip mvwe' gaŋ ŋkum Nwì. Nə ye sə̀' də, a ye-a sə̀ ndà pwe' nə̀ yi noŋsə lùuk sə, nə yə'rə fa bwìŋ ŋgònòŋsə yà' sə̀' fana ŋwə̀ ànə nə ye ŋwə̀ nə̀ ghaŋ mvwe' gaŋ Nwì.
20 Mù sə tsə̀' fa weŋ də, kaco wèeŋ nə̀ cu mvwe' gaŋ Nwì yeŋ tse'ŋga wèŋ dzəm zìnə ŋgògù yusə̀ yà'a kəkurə bohòNwì nə ghak casə mvəsə̀ ŋgàa yə'rə bwìŋ lùk nə ye bùu Faràsi wèeŋ gùgəə.

Jisòs Yə'rə Fa Bwìŋ Bə Nzak Jə̀jò' (Luk 12:57-59)

21 <<Wèŋ ànə yuk də wo à duk fa bù njamòk wèŋ də, kà də ŋwèe zə ŋwè duk. Də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk zə mòk fana wo nə jəŋ və yi mvwe' nzak.
22 Mù sə tsə̀' weŋ nə̀ ŋga'a nè'e də, a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk jòk bohòmòk wà jì njo, yi nə tse' nzak. Nə ye sə̀'

də a ye-a sə ndà, ŋga yi to-a moma ye mòk də <Wu yu nə wà> fana yi nə ye li kaŋsurù ŋkuŋ. Nə ye mali sə' də, a ye-a ŋga ŋwè to ŋwə nəmòk də <Wùu ləm>, fana yi tse' ŋgə' nə ŋgòkə sə sə misə.

23 Ye də a ye-a ŋga wù də wu kuksə Nwì bə fəfa yò, nə kə dzeŋ-a mvwe' kàm nə wo fagə Nwì fəfa mbwa nə fana wù tsərə kok də moma yo mòk tse' jəjòk bohòwù,

24 wù me'rə tes yusə wù anə də wu fa sə fo', nə lo kə mesə və weŋ moma yònə. Wenə mèsə ŋkuŋ wù bwi və, nə kə fa Nwì fəfa yònə.

25 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk də yi gʉ nzak wenə mʉ kot, boŋ ghak də wenə mesə bə mvək nə wèŋ ka mʉ kot anə ntòkə dzeŋ. Bʉsə wu kə dzeŋ mʉ kot, yi nə fa wu ndzə bohòŋgà sak nzak. Ŋgà sak nzak nə nə fa wu bohòŋgàa tàm wèŋ fana wo nisə wu ndapndzəm.

26 Mʉ tsə' wu yusə zìnə də wu nə cum mam mbwa tətè tse'ŋga wù làk wes mbàam sə, dolà kà cu ŋkuŋ wù tesə.

Nzak Sàhà

27 <<Wèŋ ànə yuk laŋ də wo à dʉk də, ŋwèe kà nto ko.

28 Nə ŋga'a nè'e mʉ̀ sə tsə' weŋ də, a ye-a ŋga ŋwə nəmòk kʉ̀k mègù-a ŋwàŋwè bə lis də ŋwà nè'e bòco bə nà' nooŋ fana ye də yi ko nto bə nà' sə ntʉ̀ʉ̀ yi yà'sə laŋ.

29 Ye də a ye-a ŋga lis yo sə̀ ma mòk sə gʉ̀-a wu ŋgògʉ̀ bʉp fana wù fis mak tosə yà', a dzəm nà' ye lis yo sə̀ ma zʉ. Bògha' də ni' yònə bisə ma mòk vɛ'nə ntèŋ nə noŋsə nə̀ də yà'a cum fo' lòoŋ, wù kə ni bə zeŋ mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀.

30 Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga bo ma zʉʉ yo sə gʉ̀-a wu ŋgògʉ̀ bʉp fana wù gwɛ' tiŋ mak nà'. Bògha' nə̀ də ni' yòo nə bisə ma mòk vɛ'nə ntèŋ nə noŋsə nə̀ də nà'a cum fo' pwe', wù kə ni bə zeŋ sə misə̀.

Nzak Ga'a Gù (Mat. 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

31 <<Wo ànə dʉk sə̀' də, ŋwə̀ nə̀ yi dʉk-a də yi me'rə ŋgwe ye fana yi com fa nà' ŋwàk ndzə bohòdə yi mè'rə nà' laŋ.

32 Nə ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ ŋga'a də, a ye-a ŋga ŋwè me'rə ŋgwe ye, ŋga ka bʉ̀ʉ njo nə̀ də nà' sə yù mbəmbam sə mbiŋ yeŋ fana ye də yi gʉ̀ ŋwà nə yi ŋkuŋ nà' ko nto. Ŋwə̀ nəmòok kə jə-a ŋwà nə̀ wo me'rə yi nà'nə, ye də ŋgèŋgàŋ ko sə̀' nto.

Nzak Nkɛ̀ŋ

33 <<Wèŋ nà yuk sə̀' də wo à dʉk fa bʉ̀ njamòk wèŋ də, ŋwèe nə kà wà kɛ̀ŋ basə̀. Də yusə̀ ŋwè kɛ̀ŋ yà' bohòTà laŋ àlɛ yà' təəŋ megu vɛ'nə.

34 Nə̀ ŋga'a nè'e mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də a ye-a ŋga wù də wu kak tes yusəmok fana wù kà kɛ̀ŋ lok nə̀ kɛ̀' mò'fis. Kà də wu kɛŋ ntòbu dʉk, bʉ̀ʉsə̀ nà'a yà'sə kapràk Nwì.

35 Kà ŋgùp nze nè'e sə̀' kɛ̀ŋ bʉ̀ʉsə̀ nà'a yà'sə mvwe' sə̀ Nwì tes kùu ye. Ŋwèe kà lak Jòrosalèm sə̀' kɛ̀ŋ bʉ̀ʉsə̀ yà'a yà'sə ntʉm lak ŋkum nə̀ ghaŋ nə.

36 Ŋwèe kà tu ye sə̀' kɛ̀ŋ lok, bʉ̀ʉsə̀ kaco wu gʉ kupsə riŋ to nʉ̀ə̀mtu nə̀ mò'fis ŋgòye fəfop kè səseŋ àlɛ' yeŋ.

37 Yusə̀ wù dʉk-a də wu cep pwe', yà'a ye megu <Ŋ bə Hai'> ba. A càsə-a mʉ mvə̀' ènə ye də yà' və̀ yà'sə mok bohòSatà.

Nzak Gʉ̀ Fəsə̀ Bʉp Bə Bʉp (Luk 6:29-30)

38 <<Wo ànə dʉk sə̀' də, lis bə lis, nzòŋ bə nzòŋ.

39 Nə̀ ŋga'a nè'e mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, ŋwə̀ nəmòok gʉ̀-a wu bʉp, wù kà yi bʉp gʉ̀ fəsə̀ fa. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sam wu mbumbuk ma zʉ mpaaŋ, wù me'rə yi sam wu mbumbuk ma ŋkwìp sə̀'.

40 A ye-a ŋga ŋwè somsə wu mʉ kot, nə jəŋ cèk yòfana wù me'rə yi jəŋ nə̀ ndzə tsətsə'rə̀ nə sə̀'.

41 A ye-a ŋga ŋgà tàm mòk ko wu bə ŋàŋ də wu bək bum ye, wù bək casə mvwe' sə̀ yi də kʉ̀rə sə.

42 Ŋwèe lɛŋ-a yumok bohòwù, wù
fa yi. Ŋwə̀ nəmòok dʉk-a də wu
samsə fa yi yumok, wù samsə fa yi
yà'.

Dzəm Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Bɛ̀ŋgə̀ Wu (Luk 6:27-28, 32-36)

43 <<Wo ànə dʉk sə̀' də, dzəm ŋge'
yo wèŋ, nə bɛŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀
wu.
44 Mʉ̀ dʉk yàm ŋga'a də, dzəm
bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ wu sə sə̀', nə sə
lɛŋ fa bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yeŋsə wu ŋgə'
wèŋ pìriyà.
45 Wèeŋ gʉ vɛ'nə, wèŋ ye bwe Tɛ̀'
awèŋ nə̀ yi cu mʉbu nə, bʉ̀ʉsə̀ yi
gʉ̀gə̀ nùm ye nà' sə to bohòbʉ̀ʉ sə̀
bʉp bə sə̀ bə̀boŋ wèŋ pwe' yəyərə̀.
Nə ye fe'lə sə̀' də yi gʉ̀gə̀ mbʉ̀ŋ li
bohòbʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ bə sə̀ bʉp pwe'
sə̀' yəyərə̀.
46 A ye-a ŋga wèŋ sə dzəm mègù
bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzəm weŋ, ye də aco
Nwì lak weŋ bʉ̀ʉ yà? A mègù-a bʉ̀ʉ
sə̀ bʉp sə̀ wo ŋgàa benə̀ mbàam tas
yà'a wo gʉ̀gə̀ ka sə̀' vɛ'nə yeŋ à?
47 Nə ye də a ye-a ŋga wèeŋ cepsə
megu-a ŋge' awèŋ, ye də yusə̀ wèŋ
gʉ̀ fis zok sə yè'sə yà? Mʉ̀ də bʉ̀
pegè wèeŋ gʉ̀gə̀ sə̀' vɛ'nə àlaa.
48 Wèŋ tse' ŋgògʉ̀ bə̀boŋ bə bum
pwe' mvə̀'nə̀ Tɛ̀' awèŋ nə̀ mʉbu
gʉ̀gə̀ə.

6

Kà Bum Njo Nə̀ Bwìiŋ Ye Ŋga Wo Kwasə Wu Gʉ̀

1 <<Jəŋ ŋkərə̀ də wu kà fàha Nwìi
yo mantombìi bwìŋ də ya wo kwasə
wu gʉ̀. Bʉsə̀ wu gʉ̀-a bum yè'sə
mvwe' bwìŋ vɛ'nə fana Tɛ̀' yo nə̀ yi
cu mʉbu nə kà wu làk.
2 Ye də a ye-a ŋga wù də wu fa
ŋwə̀ nə̀ yi ka yumok tse' yumok
fana wù kà də wu yəm bʉsə yà'
ŋkì dʉk. A yəmgə̀ nsàap ŋkìi yà'sə
ŋgàa tè'èŋkup yà'a. Wo gʉ̀gə̀ vɛ'nə
mvwe' ndap pìriyà bə ŋgʉ mandzə̀
də ya bwìiŋ ye wo, nə kwasə wo.
Mʉ tsə̀' weŋ kek də wo gʉ̀ vɛ'nə
yà'sə ye də wo tse' wes lə̀là' awo
yà'sə laŋ.
3 Bə̀boŋ də wu dzəm-a ŋgòfa ŋgà
jìŋ yumok fana wu gʉ̀ co bo ma
mòok kà yusə̀ bo ma mòk sə gʉ̀ʉ rì.
4 Yà'a nə ye sə̀swihì, fana Tɛ̀' nə̀ yi
yəgə̀ mvwe' sə̀swihì nə nə lak wu.

Nzak Pìriyà (Luk 11:2-4)

5 <<Nə ye də wèeŋ cu ŋgògʉ̀
pìriyà fana wèŋ kà də wèeŋ gʉ
co ŋgàa tè'èŋkup yà'a dʉk. Wo
dzəmgə̀ ŋgòlòkok təəŋ mʉtsə̀, nə sə
lɛŋ pìriyà mʉmvwe' ndaap pìriyà nə
ye mvwe' ga'a ndumandzə̀ wèŋ də
ya bwìiŋ ye wo. Mʉ tsə̀' weŋ zìnə
də nsàp bʉ̀ ànə gʉ̀ vɛ'nə yà'sə, ye
də wo tse' lə̀là' awo yà'sə laŋ.
6 Yusə̀ də wu dzəm ŋgògʉ̀ pìriyà
fana wù ni lo ndzə rum nda'à wù,
nə kosə ncù, nə gʉ pìriyà bohòTɛ̀'
yo nə̀ yi cu mvwe' sə̀swihì nə.̀ Wu
gʉ̀ mvə̀' ànə fana Tɛ̀' yo nə̀ yi yəgə̀
bum sə̀ yà'a sə̀swihì nə nə lak wu.
7 Nə ye sə̀' də wèeŋ cu ŋgògʉ̀
pìriyà nə fana wèŋ kà də wèeŋ sə
dʉhʉ yiskok yusə̀ yà' ka fàk tse' co
bʉ̀ pegè wèŋ dʉk. Wo tsərəgə̀ yàwo
də wu lɛŋ-a, nə sə cep fəsə sə̀' yusə̀
wu cèep sə tətè àlɛ, Nwì yuk pìriyà
nə bʉ̀ʉ zeŋ.
8 Wèeŋ kà də wèeŋ ye co wo dʉk,
bʉ̀ʉsə̀ ŋkuŋ wù sə muk cù ŋgòfek
Tɛ̀' yo nə̀ yumok fana ŋga yi nə̀ riŋ
lo ye yusə̀ wù sə dzəm bohòyi sə tè.
9 <<Ye də wèeŋ nə sə lɛŋ mʉmvə̀k
nè'e:
<Tɛ̀' avès nə̀ wù cu mʉbu, kə̀kùksə̀ə
ye bə liŋ yo.
10 Gaŋ Ŋkum yòsə və.
Yusə̀ wù dzəm də yà'a fak, wù gʉ yà'
fak sə nzeŋgòŋ sə̀' mʉmvə̀'nə̀
wu gʉ̀gə̀ bum yo sə fak mʉbu.
11 Fa a ves bɛŋ sə̀ vèes nə zʉ yà'
ntinə.
12 Swì fa vèes bʉp avès sə̀' mvə̀'nə̀
ves swì fagə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ̀gə̀
ves bʉp.
13 Nə kà ves mvwe' sə̀ co mə̀mumsə̀
kə tseŋ ves jə lò.

Mvwe' sə Satà nə cu, wù caŋsə gɛsə
fis ves fo'.*>
14 Bʉsə̀ a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀ wu bʉp,
wù swi fa yi fana Tɛ̀' yo nə̀ yi cu
mʉbu nə nə swi fa wu yòsə̀'.
15 Wu kà-a bwìŋ bʉp sə̀ wo gʉ̀
bohòwù swì fa fana Tɛ̀' yo nə kà wu
yòsə̀' swì fa.

Nzak Dzə̀ Zʉzʉ

16 <<A sə̀' də ghà nə̀ wèŋ sə dzə̀
zʉzʉ fana wèŋ kà də wèeŋ gʉ̀ tse' si
awèŋ co ŋwə̀ nə̀ njè sə ya yi, mvəsə̀
ŋgàa tè'èŋkup wèeŋ gʉ̀gə̀ ya'a dʉk.
Wo gʉ̀ tse'gə̀ si awo co njè sə ya wo
vɛ'ɛ də ya bwìiŋ ye riŋ də wo sə dzə̀
zʉzʉ. Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ zìnə də wo
gʉ̀ vɛ'nə fana ye də wo tse' wes lə̀là'
awo yà'sə laŋ.
17 Ghà nə̀ wù cu-a də wu dzə zʉzʉ
fana wù kwak si yo làaŋ, nə swak tu
yo bə̀boŋ.
18 Ya bwìiŋ kà də wù sə dzə̀ zʉzʉ
rì. A riŋ megu Tɛ̀' yo nə̀ yi cu mvwe'
sə̀swihì nə yìiyi. Tɛ̀' yo nə̀ yi rìgə̀
yusə̀ yà' cu mvwe' sə̀swihì ènə nə
lak wu yi.

Tse' Ghàk Ma Mʉbu
(Luk 11:34-36, 12:33-34)

19 <<Kà də wèeŋ loksə ghàha
awèŋ sə nzeŋgòŋ fɛŋ dʉk. A fɛɛŋ
mvwe' sə̀ aco ndu bə nzək nə ye
ŋgàa yə̀ wèŋ gʉ bʉpsə yà'.
20 Bògha' də wèeŋ loksə ghàha
awèŋ lɛ mʉbu. A mbwa mvwe' sə̀
kaco nzək bə ndu nə ye ŋgàa yə̀ wèŋ
gʉ lok yà' yumok yeŋ.
21 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀usə̀ mvwe' sə̀
ghàha awèŋ cu-a fana ntʉm awèeŋ
nə cum megu sə̀' fo'.
22 Lis yoo marɛŋ nə̀ ndzə ni'ì wù
yi. A ye-a ŋga lis yoo bə̀boŋ fana ye
də ni' yònə, nə rwiŋ bə marɛŋ.
23 Yà'a sə̀' də a ye-a ŋga lis yo
ka bə̀boŋ yeŋ fana ye də ni' yòpwe'
rwiŋ bə mandzəm. Ye də a ye-a ŋga
ni' yo nə rwiŋ bə mandzəm vɛ'nə ye
də a ŋgʉŋgʉi' ndzəm nə̀ fɛŋ bʉ̀ə̀.

Nwì Nə Ye Mbàm
(Luk 12:22-31, 16:13)

24 <<Kaco ŋwè fak ŋkwɛ̀ŋ
bohòmasà ba yeŋ. Yi nə dzəm fis
mòk, nə bɛŋ mòk kènə aco yi sə
fak bohòmòk zìnə nə kà mòk nə co
yumok jə lok. Kaco wù fak bohòNwì
nə ye bohòmbàm yeŋ.
25 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, kà də
wèeŋ sə tɛ' kɛ'ca bə yòŋsə̀ə awèŋ
njo zʉzʉ bə nəno kènə də bə cə̀ək
sə̀ ŋgònitse' mʉ ni'ì wèŋ àlɛ' dʉk.
Yam gha' ka yòŋsə̀ ŋwè nə noŋsə
zʉzʉ yeŋ à? Nə ye sə̀' də yam gha'
ka ŋgùpni' ŋwè nə casə cə̀k yeŋ à?
26 Wèeŋ kʉk ja'a na swiŋ sə̀ yà'a
mʉbu yè'e nɛ̀. Wo kà yumok
mʉnzuù bìgə̀, nə kà sə̀' kʉp nə kà
tàp sə̀' tse'. Wo ye-a sə̀ vɛ'nə, Tɛ̀'
awèŋ nə̀ mʉbu fagə̀ wo zʉzʉ. Ghak
yè'sə wèŋ kè swiŋ ɛ?
27 A mʉŋgorə̀ wèŋ ndà nə̀ də aco
yi naaŋ gesə nùumbu mok mʉnə
nùumbu ye də bʉ̀usə̀ yi jìk yi ɛ?
28 Bə ma nə̀ cə̀k, wèŋ sə tɛ' bə
nzak cə̀k ye bʉ̀ʉ yà? Tsərə a
bə nzàamŋgaŋ sə̀ yà'a fomgə̀ yè'e
mʉmvə'nə̀ yà'a kùkgə̀ə è. Wo kà
ndàp caŋsə̀gə̀, nə kà cə̀k sə̀' ba'.
29 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də a megu-
a sə̀ ŋkum Sòlomù bə ghàha ye sə̀ yi
à tse' sə pwe', yi à ka nsàp cə̀k mòk
co nzàamŋgaŋ yè'sə ni yuk.
30 A ye-a də ŋgaŋ sə̀ wà sə̀ aco wù
ye yà' ntinə, a ye zòŋ ŋga wo tɛ̀ŋ
səsə yà' laŋ yè'e Nwì sə jəŋ ŋkərə̀
bohòwo vɛ'nə, ye də kaco yi jəŋ casə
ghak ŋkərə̀ bohòŋwè yeŋ à? Oòbʉ̀ʉ
am wèŋ, wèŋ ka Nwì ntʉm awèŋ
pwe' fa.
31 Bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana
kà də wèeŋ sə tɛ' kɛ'ca də vèes nə
zʉ kok yè'sə yà lɛ-ò, vèes nə no kok
yè'sə yà lɛ-òkè də vèes nə jəŋ kok
cə̀k yè'sə fòlɛ-òdʉk.
32 Bʉsə̀ a làpgə̀ nsàap bum yè'sə
gʉgʉŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo ka Nwì riŋ.
Bohòma njàwèŋ fana Tɛ̀' awèŋ nə̀

* **6:13 6:13** Aco ncèp ènə ye sə̀' də, *Caŋsə fis gɛsə lo ves mvwe' bʉp.* Ŋwàha mok sə̀ zəm naaŋ gesə
lo də, *Gaŋ ŋkum sə̀ yò, ŋàŋ ye sə̀ yò, kə̀kuk ye sə̀ yò, mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.*

mʉbu rìŋ də wèŋ tse' ŋgòtse' bum yè'sə pwe' laŋ.
33 Làp to mantombì lɛ gaŋ ŋkum Nwì, nə ye ŋgòye kəkʉrə mantombìi yi ŋkuŋ fana bum mok yè'e pwe' nə ye sə' sə yàwèŋ.
34 Ye də ŋwèe kà də yi tɛ' fa zòŋ dʉk, zòoŋ nə tɛ' tu ye yi. Nùmbu nə fòpwe' tse' ŋgə' nje kəkʉrə bə nùmbu nə.

7

Kà Ŋwə̀ Nəmòk Sak
(Luk 6:37-38, 41-42)

1 <<Kà də wu sak ŋwə̀ nəmòk dʉk ya Nwìi kà wu yòsə' kə̀ sak.
2 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwìi nə̀ kə̀ sak wu sə̀' mvə̀'nə̀ wù sə sak bʉ̀ʉ mok wèŋ. A sə̀' də mvə̀'nə̀ wu fʉ̀' fa bwìŋ fana yi nə̀ fʉ̀k fəsə fa wu sə̀' vɛ'nə.
3 Njo nə̀ wu kʉ̀kgə̀ mʉjep nə̀ jo nə̀ nà' cu mʉ lisə̀ moma yo, nə swi də bɛ̀s tʉ nə̀ ghaŋ cu mʉ lisə̀ wùu yè'e bʉ̀ʉ yà?
4 Kènə aco wù dʉk fa to moma yo mòk də, <Tse' vesə lis ya mʉ̀ fis fa wu mʉ jep nə̀ mʉ lisə̀ wu> nà'a, ŋga ŋkə̀ŋkʉ̀m jep nə jep cu ma mʉ lisə̀ wù yè'sə va?
5 Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ, fis to lɛ ntòjep nə̀ ghaŋ nə̀ mʉ lisə̀ wù nà'a ŋkuŋ ya wu nə tse' mandzə̀ ŋgòyə rì nə̀ jo nə̀ nà' cu mʉ lisə̀ moma yo nə.
6 <<Kà də wu fa bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋ bum sə̀ yà'a rərɛŋ bə ma nə̀ Nwì dʉk, bʉ̀ʉsə̀ wo nə kà yà' co yumok jə. Wo nə nəŋ bʉpsə yà' bə kù, nə bʉʉŋ ko wu lʉ̀.

Mandzə̀ Nə̀ ŊgòTse' Yumok
(Luk 6:31, 11:9-13)

7 <<Lɛŋ Nwì ya yi nə fa wu, làap ya wu nə tse', kùum ya wo nə muk fa wu.
8 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi lɛŋ-a, ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse', ŋwə̀ nə̀ yi lap-a, ŋgə̀ŋgàaŋ nə ye, ŋwə̀ nə̀ yi kum-a, wo nə muk fa ŋwə̀ ànə.
9 Wèŋ sə̀ wèeŋ tɛ̀'ɛ bwe, mòk cu yo nə̀ ŋga mo ye lɛŋ-a bɛŋ, yi fa nà' lìs à?
10 Kènə mòok yo nə̀ mo ye fek-a də nà'a fa yi fuk, nà' fa yi no-ɛ?
11 A ye-a ŋga wèŋ sə̀ wèeŋ bʉp yè'e riŋ ŋgòfa bwe awèŋ bum sə̀ bə̀boŋ, ye də aco Tɛ̀' nə̀ mʉbu nə, nə fa bum sə̀ bə̀boŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo lɛŋ yi sə wèŋ wùriŋ.
12 Bum yè'sə də yusə̀ wu dzəm-a də bwìiŋ gʉ fa wu, wù gʉ fa wo sə̀' vɛ'nə. Yà'a yusə̀ lʉ̀ʉk Musì bə ncèep ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ pwe' sə cèp vɛ'nə.

Mandzə̀ Lùŋ
(Luk 13:24)

13 <<Ni mvwe' ncùu ŋka' sə̀ yà'a fəferə̀ yà'a, bʉ̀ʉsə̀ ncùu ŋka' sə̀ wə̀wə̀ŋ sə̀ yà' tse' mandzə̀ nə̀ bə̀boŋ yà'a, a mandzə̀ kpʉ. Bwìiŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo sə yù lònà'.
14 Ncùu ŋka' lùuŋ fəferə̀, mandzə̀ nə gʉŋ te'lə sə̀' nə̀bʉp. Bʉ̀ʉ sə̀ wo yə mandzə̀ ènə, wo moòm gha bʉ̀ə̀.

Rì Tʉ Bə Nto'o Ye
(Mak 1:22; Luk 6:43-49, 13:25-27)

15 <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə gʉ̀ basə̀ də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì yà'a. Wo və̀ə, wù sə ye mʉŋgùpni' də a nsùŋgaŋ ŋga wo ma ndzə tsətsə'rə̀ furù' nə̀ bʉp.
16 Wèeŋ nə nìŋ wo bə nsàp mandzə̀ nə̀ wo sə gʉ̀ bum awo. Kaco lèmu zəm yuk mʉnə ntwìnənɛ' yeŋ, nə ye sə̀' də kaco wo kwiŋ yuk pià mʉnə ndi'ntsə̀ə sə̀' yeŋ.
17 Tʉ sə̀ bə̀boŋ pwe' zəmgə̀ nto'o sə̀ bə̀boŋ. Tʉ sə̀ bʉp zəm sə̀' nto'o sə̀ bʉp.
18 Kaco tʉ nə̀ bə̀boŋ zəm nto'o sə̀ bʉp yeŋ. Tʉ nə̀ bʉp kà nto'o sə̀ bə̀boŋ sə̀' zəm bwìŋ.
19 Tʉ nə̀ fòpwe' nə̀ nà' ka-a nto'o sə̀ bə̀boŋ zəm, wo gwɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gesə nà' sə misə̀.
20 Nà'a ŋjo nə̀ mʉ̀ dʉk weŋ də wèeŋ nə riŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə gʉ̀ basə̀ də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ

bə nsàp mandzə̀ nə̀ wo sə gʉ̀ bum awo sə.
21 <<Ka də ndàaŋwè pwe' nə̀ yi togə̀ mʉ də Tàa nə̀ kə̀ ni mvwe' gaŋ ŋkum sə̀ mʉbu sə yeŋ. A nə̀ kə̀ ni mbwa ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀ yusə̀ Tɛ̀' am nə̀ mʉbu nə sə dzəm də ŋwèe gʉ.
22 Nùmbu sak nzak kə̀ dzèŋ nùu fana bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə sə kə dʉhʉ fa mʉ dʉk də, <Tà, Tà, mʉ̀ də vès à sə cèp bum Nwì bə liŋ yo àlaa. Vès à bɛ' fis fa bwìŋ yòŋsəə ze' wèŋ bə liŋ yo, nə sə gʉ bum maŋgəŋgèŋ sə̀' bə liŋ yo.>
23 Mʉ nə tsok fa wo də, <Coho gɛsə lo ŋgʉ ni'ì mʉ̀ fo', mʉ̀ ka weŋ co bʉ̀ʉ am riŋ yuk. Wèŋ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>
24 <<Ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a ncèp àm nə̀ mʉ̀ cèep, nə gʉ mvə̀'nə̀ mʉ̀ dʉk sə, fana ye də yi co ŋgà ŋkərə̀ nə̀ yi à bom ndap ye mʉnə lìs.
25 Yi ànə ci nà' mbwa fana mbʉ̀ŋ li, ndzəp rwiŋ bə fəfə̀ wèŋ pwe' bwi' ndap nə, nà' kà gbʉ̀ bʉ̀ʉsə̀ wo à ci nà' mʉnə lìs.
26 Nə ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a ncèp àm nə, nə kà mvə̀'nə̀ mʉ̀ dʉk sə gʉ̀ fana ye də yi ye co ŋwə̀ nə̀ ləm nə̀ yi à kə̀ ci ndap nje mʉnə ŋgwansa.
27 Yi ànə ci wes nà' fana mbʉ̀ŋ li, ndzəp rwiŋ bə fəfə̀ wèŋ kə bwi' ndap nə nà' gbʉ. Gbʉ̀ nə̀ nà' à gbʉ̀ʉ nə à ka gbʉ̀ nə̀ jo yeŋ.>>
28 Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana maŋgo bʉ̀ nə̀ nà' ànə ye fo' nə à sɛ̀ɛŋ mam təəŋ bə nsàp yəyə'rə̀ nə̀ wo yuk nə.
29 Wo à sɛ̀ɛŋ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à sə yə'rə ye sə zok co ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋàŋ. Yi à ka ye sə co bʉ̀ʉ sə̀ wo yə'rə fagə̀ bwìŋ lʉ̀ʉk Musì wèŋ yà'a yeŋ.

8

Jisòs Mèsə Fa Ŋgà Kuturu Yiya Ye (Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Jisòs ànə sə tsooŋ mʉndahà anə fana maŋgo bʉ̀ mòk yuŋ yi vɛ'ɛ nəbʉp.
2 Ànə geŋ, ŋgà kuturu nəmòk və, nə kə bʉhʉ kə̀ mantombìi Jisòs, nə dʉk fa yi də, <<Tà, a bò-a wu co wù tɛsə mʉ na, wù gʉ fa mʉ yiya àm nè'e me.>>
3 Yi ànə dʉk vɛ'nə fana Jisòs fis bo, nə jwɛŋ nà' bə zeŋ. Yi à sə jwɛ̀ŋ nà', yi sə dʉk də, <<Mʉ̀ dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>> Yiya ye nə à mè mègù fo' sə̀' ghà ànə.
4 Yi dʉk fa fe'lə nà' də, <<Dù, nə kà ŋwə̀ nəmòk tsə̀' fa swì. Cà lògù bohòŋgà fa satikà', nə ni fa yi ni' yò, yi kʉk ja'a wu. Yi kʉ̀' mèsə, wù fa fəfa nə̀ Musì à dʉk nə, ŋgònì tsə̀' fa bwìŋ də yiyaŋ yòa mè laŋ.>>

Jisòs Bə Ŋkum Sojà Mòk Nə̀ Ŋwè Lakmvum (Luk 7:1-10)

5 Jisòs ànə və mvwe' lak Kàpanùm. Mvə̀'nə̀ yi à ni və ntɛ̀ŋ, ŋkum sojà mòk kə tseŋ yi mʉtsə̀, nə sə lɛŋ nà'.
6 Yi sə dʉk fa Jisòs nə də, <<Tà, mo mòk nə̀ vesi cugəə yi sə tɛsə mʉ bə fàk, yi nòyiyaŋ nda'à mʉ̀ anə vɛ'ɛ nə̀ co wù kà cèp to. Yiya nə a kpʉsə yi ni' nsàp nə̀ co yi kà bʉ̀ʉŋ lok.>>
7 Jisòs dʉk fa ŋgà' nə də, yi nə və kə gʉ mo nə ya nà'a gʉŋ.
8 Ŋkum sojà nə dʉk də, <<Hai', kà wù və Tà, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ka kəkʉrə̀ co wù kə ni mʉnda'à mʉ̀ yeŋ. Cep megu lɛ bə cù fana ya mo fàk àm nə nə gʉŋ.
9 Mʉ̀ rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ yè'sə ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ tse' ŋkwàha bʉ̀ʉ mok mantombìi mʉ̀ sə̀ mʉ̀ sə yuk bohòwo sə̀'. Sojàa mok cu sə̀ wo yukgə̀ yàwo bohòmʉ̀ sə̀' yo. Aco mʉ̀ to mòk dʉk də, <Vəə>, yi və. Mʉ̀ dʉk fa mòk də <Lòfa'>, yi geŋ. Nə dʉk fa mali mòk də <Gʉ̀ yu yè'e>, yi gʉ yà'.>>
10 Jisòs ànə yuk yusə̀ yi à cèep fana yi mərə, nə dʉk fa bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à yù və yi fo' sə də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ ŋkèm dʉk də, a mègù-a sə̀ mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ Izùrɛ ma, mʉ̀ ka ŋwə̀ nəmòk fo' nə̀ yi tse' nsàp dzədzəm nə̀ də aco mʉ̀ gʉ to fàk bə ncèp cù àm ye yuk.>>

11 Yi dʉk fe'lə də, <<Mʉ sə cèp zìnə
də ntsə' dinà nə mvwe' gaŋ sə mʉbu
sə kə̀ wɛ̀s nùmbu nə fana bwìiŋ nə
və mvwe' bòop lak sə̀ wo tse' ŋgwìi
bwìŋ fo' zəzok, nə kə zʉ be'lə bə
Abràham wèŋ. Wo zʉ be'lə bə Azìk
nə ye Jàkop wèŋ bəbɛ'.
12 Wo nə zʉ fo' vɛ'nə ŋga bʉ̀ʉ Jus
sə̀ a nə ye co wo zʉ fo' lɛ wo sə, wo
nə bɛ' fis gɛsə wo sə mbiŋ mvwe'
ndzəm. Wo nə cum ca sə waŋ, nə
sə zʉ nzòŋ.>>
13 Jisòs bʉ̀ʉŋ dʉk fa bohòŋkum
sojà nə dʉk də, <<Bwì foho lòlak.
Mvè'nə̀ wù dzəm tse' sə ntʉʉ̀ wù
yà'a, yà'a nə ye sə̀' vɛ'nə.>> Yiya mo
ŋgà' nə à mè gù sə̀' ghà nə̀ wo à sə
cèep nə.

Jisòs À Gʉŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Ŋkʉ̀ʉŋ (Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

14 Jisòs à kə̀ ni mʉnda'à Pità, nə
tseŋ malii nà' mbwa ŋga yi nònze
bə yiyaŋ.
15 Jisòs jwɛŋ bo ŋwà nə fana yiya
nə me. Ŋwà nə lokok, nə lap fa wo
zʉzʉ.
16 Nùmbu ànə à ye ŋga nùm sə co
tsə lòo fana wo jə və fa yi bʉ̀ʉ sə̀ wo
à tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo vɛ'ɛ
wùriŋ. Yi à cèp gù ncèp mò'fis, nə
bɛ' fis wes ze' sə bə zeŋ pwe'. Yi à
gʉŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yaya wèŋ sə̀'.
17 Yi à gʉ̀ vɛ'nə ya yusə̀ Izayà ŋgà
tsòhòbum Nwì ànə ceep bʉʉŋ və
zìnə. Izayà nə ànə cep dʉk də, <<Yi
a jə lògɛsə wòwoo avès bə yiyaŋ
avès yi bə tu ye.>>

ŊgòBɛ' LòJisòos Gʉgʉŋ (Luk 9:57-62)

18 Jisòs ànə ye mvè'nə̀ bwìŋ mà
ŋgʉ ni'ì yi wùriŋ fana yi dʉk fa ŋgàa
fàak ye wèŋ də bə yà'wèeŋ to lo
ŋkùp ndzəp mamòk.
19 Fana ŋgà' nəmòk nə̀ yi ŋgà
yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀ʉk Musì caŋ və, nə
kə dʉk fa nà' də, <<Cicà, mʉ̀ dzəm
də mʉ nə bɛ' lo wu ma nə̀ fòlòoŋ fo'
nə̀ wù sə lòo.>>
20 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Còp wèŋ
tse' mvòk co wo cum ca, swiŋ wèŋ
tse' ndap awo fana mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ̀
ka mvwe' sə̀ co mʉ̀ noŋsə tsoŋ tu am
nə nooŋ yoŋsə tse'.>>
21 Ŋgà fàk nəmòk dʉk fa yi də,
<<Tà, mʉ foho lo-a maŋkwɛ̀ŋ, nə kə
tuuŋ tɛ̀' lam ŋkuŋ è.>>
22 Fana Jisòs dʉk fəsə fa nà' də,
<<Yuŋ və mʉ, nə me'rə bʉ̀ʉ sə̀
wo kpʉ laŋ wèeŋ tuuŋ bʉ̀ kpʉkpʉ
awo.>>

Jisòs Gʉ̀ Fə̀fə̀ Nà' Teŋsə (Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

23 Jisòs ànə ni lo sənə ŋgwes nə
fana ŋgàa fàak ye wèŋ sə yuŋ lo yi
sə̀'.
24 Mvè'nə̀ wo à sə lòo, fə̀fə̀ nə̀ bʉp
cwiŋ və ye mʉ ndzəpə̀ anə. Nà' sə
bwi'lə kɛ' ŋgwes nə, ndzəp sə ci ni
lo ca nsàp nə̀bʉp. Yè'sə à sə ye vɛ'nə
lòoŋ ŋga Jisòs nə sə dzəm ye lo.
25 Wo à kə̀ to yèmsə yi, nə dʉk
fa yi də, <<Tà, vesùwèŋ sə kpʉ yè'e
kpʉ.>>
26 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də,
<<Wèeŋ wəp yè'sə yà, wèŋ ŋgàa
dzədzəm moòmjo wèŋ.>> Yi à dʉk
vɛ'nə, yi lokok, nə dʉk fa fə̀fə̀ nə ye
ndzəp nə də, <<Teŋsə, nə kà mok cà
fe'lə.>> Yi ànə cep ntɛ̀ŋ, bum pwe'
teŋsə, ci'i təəŋ fo' wʉmm.
27 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à mərə vɛ'ɛ, nə dʉk
də, <<Nè'e nsàp ŋwə̀ nə̀ fò, fə̀fə̀ bə
ndzəp wèŋ sə yuk yi ɛ?>>

Jisòs Gʉŋsə Bwìŋ Ba Sə̀ Wo Tse' Yòŋsəə Ze' (Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

28 Yi ànə to tesə lo nto ndzəp
ma nja fana yi tesə və mvwe' lak
Gadàrin. Bʉ̀ʉ səmok wèŋ à kə̀ tsèŋ
yi bwìŋ ba. Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ ànə tse'
yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo. Wo à sə cu
mvwe' sə̀ wo tuuŋgə̀ bwìŋ. Yòŋsəə
ze' sə à sə gʉ̀ wo, wo bʉp ntʉm vɛ'ɛ
nsàp nə̀ co ŋwè kà mandzə̀ ma nə̀
wo cu nə cà.
29 Wo ànə ye Jisòs ntɛ̀ŋ, wo cep
torə fis dʉk də, <<Mo Nwì, wu làp
bohòvès yà? Wù və̀ də wu sə kə̀ fa
ves ŋgə' ŋga mvàk nə ka ntòkʉrə à?
>>

30 Ànə ye ŋga bòp ŋgùnaŋ mòk nə
ghaŋ à sə zʉ kɛ'cà mʉmvwe' nəmòk
fo' sə̀ moòm sə̀sap.
31 Fana ze' sə lɛŋ Jisòs də a ye-
a ŋga nà' də nà'a bɛ' fis wo àlɛ,
nà'a dʉk də wo kə ni ndzə ni'ì bòp
ŋgùnaaŋ yà'a.
32 Jisòs dʉk fa yà' də yà'a geŋ. Wo
tesə, nə kə ni ndzənə ŋgùnaaŋ sə.
Ŋgùnaaŋ sə pwe' à ca durə tsə ndzə
baàŋ anə, nə kə gbʉ ni sənə ndzəp
Galìli nə, nə kpʉ wes ca pwe'.
33 À nə ye vɛ'nə fana, bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo
à sə gʉ̀msə ŋgùnaaŋ sə wèŋ carə
lo yàwo sə mʉ ntòlak anə fana nə
tsoho fa bwìŋ yusə̀ yà' anə ye sə
pwe'. Wo à tsə̀' bwìŋ yusə̀ yà' anə
gʉ̀ ŋgàa yòŋsə̀ə ze' wèŋ sə sə̀'.
34 Bʉ̀ʉ̀ sə̀ mʉ ntòlak sə pwe'fo' à
tesə və̀ ŋgòkə̀ yə Jisòs. Wo ànə ye
yi fana wo lɛŋ nà' də nà'a lo gɛsə
mvwe' lak awo fo'.

9

Jisòs Gʉŋsə Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Bù'rə
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

1 Jisòs à ni sə ŋgwesə̀, nə to tesə
lo ntondzəp ma nə̀ nja, nə tesə və
mvwe' lak ye.
2 À kə̀ dzèŋ fo' fana bʉ̀ʉ̀ səmok
wèŋ bək jə və fa yi ŋwə̀ nəmòk
mʉkèhe ŋga ŋgə̀ŋgàŋ à bù'rə bù'rə.
Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nə̀ də
aco yi gʉ yiyaŋ ŋwə̀ nə me. Yi dʉk
bohòŋwə̀ nə̀ yi kà gìgə̀ nə də, <<Mo
àm, kà wəp, mʉ̀ swì fa wu bʉp yo
laŋ.>>
3 Ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k mok wèŋ
à ye fo', nə yuk yusə̀ Jisòs cèp yè'sə.
Wo dʉk sə vəə wo də, <<Ŋwə̀ ènə sə
gʉ̀ bʉpsə liŋ Nwì wà.>>
4 Jisòs riŋ yusə̀ wo sə tsərə sə ntʉʉ̀
wo sə, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ
sə tsərə nsàp bʉp ànə sə ntʉʉ̀ wèŋ
vɛ'nə bʉ̀ʉ̀ yà?
5 Co joho gha' yè'e nə̀ ŋgòdʉk də,
<Mʉ̀ swì fa wu bʉp yòlaŋ>, kè nə̀
ŋgòdʉk də, <Lòkok mʉtsə̀, nə gi lo
yuyo> ɛ?
6 Fana mʉ nə niŋ fa weŋ də mʉ̀ʉ̀
mo ŋwè, mʉ̀ tse' ŋàŋ sə nze ŋgòswì
fa bwìŋ bʉp awo.>> Fana yi dʉk fa
ŋgà' nə̀ yi kà gìgə̀ nə də, <<Lokok,
te' kəà yò, nə lo la'à wù.>>
7 Jisòs à dʉk vɛ'nə, yi lokok, nə lo
yuye.
8 Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo à ye fo' sə à yə vɛ'nə
fana wo wəp, nə kuksə Nwì nə̀ yi a
fa bwìŋ nsàp ŋàŋ ànə.

Jisòs To Màtiyò
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

9 Jisòs ànə casə fa'nə fana yi ye
ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ yee də Màtiyò. Yi
à yə Màtiyònə ŋga nà' cu mvwe' sə̀
wo là'gə̀ mbàam tas fo'. Jisòs dʉk fa
nà' də, <<Bɛ' və mʉ.>> Yi à lòkok, nə
bɛ' lo nà'.
10 Jisòs à kə cu mʉnda'à Màtiyònə
ŋgòzʉ zʉzʉ mbwa. Ŋgàa ko mbàam
tas bə bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ
à kə cu be'lə bə nà' nə ye ŋgàa fàak
ye wèŋ.
11 Bʉ̀ʉ̀ Faràsi wèŋ ànə ye vɛ'nə
fana wo fek ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ
də, <<Cicà àwèŋ nə sə zʉ be'lə zʉzʉ
bə ŋgàa ko tas, nə ye bʉ̀ʉ̀ mok sə̀
ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ bʉ̀ʉ̀ yà?>>
12 Jisòs à yuk fana yi dʉk fa yà'wèŋ
də, <<Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo ka yiyaŋ tse', wo kà
doktà làpgə̀. A làp mègù doktà ŋwə̀
nə̀ yi sə yaya.
13 Wèeŋ mum vəm bə ncèp nə̀ wo
à còm nà' ndzənə Ŋwàk Nwì də,
<Mʉ̀ dzəm ghak yàm ntʉm nə̀ nà'
tse' koksə̀manziŋ nə noŋsə ŋgòfa
satikà' nə̀ lʉ̀k sə dzəm.> Mʉ̀ dʉk
vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ à ka bʉ̀ʉ bʉ̀ʉ sə̀
bə̀boŋ wèŋ və, mʉ̀ à və̀ ŋgòto bʉ̀
ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>>

Nzak Dzə̀ Zʉzʉ ŊgòKùksə Nwì
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 Ŋgàa fàak Jon wèŋ à və̀ kə̀ fek
Jisòs də, wo bə bʉ̀ʉ Faràsi wèeŋ
dzə̀gə̀ zʉzʉ nùumbu mok, nə sə gʉ
pìriyà, ŋgàa fàak ye kà yàwo gʉ̀
yè'sə bʉ̀ʉ yàlɛ?
15 Yi dʉk fəsə fa yà' də, <<Aco bʉ̀ʉ
sə̀ wo və̀ mvwe' sə̀ wo sə zʉ bum gù
wèŋ dzə zʉzʉ à? Ka vɛ'nə sə̀ yeŋ.

Mvèk nəmòk cu nè wo nə jəŋ gɛsə lo ndugù nə, fana bʉ̀ʉ sə nə dzə zʉzʉ mvèk ànə.
16 Wèeŋ yuk-a, kaco ŋwè jəŋ cèk nè fi, nə te' lok cèk nè nà' vèp laŋ bə zeŋ yeŋ. Bʉsè nè fi nə nə saha tesə ndzənə nè zəm nə fana yam ghak wesə ŋga'a mvwe' sè nà' sàha maŋkwèŋ sə.
17 Yumook sè' də wo kà dzè rùk sənə bès nè zəm kep gèsègè, bʉ̀ʉsè yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana rùuk sə nə bʉp bə bès nə mwè. Bògha' lɛ də wo gesə dzè rùk sənə bès nè fi ya rùuk sə bə bès nə pwe' cum fo' bèboŋ.>>

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nè Nà' Jwèŋ Yi Cèk Nə Luŋsə Mo Jairòs
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Jisòs ànə sə cep mali bohòwo ntòvɛ'nə fana ŋkwà' ŋwè nəmòk nè mʉmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ və kə tseŋ yi fo'. Yi təəŋ mantombìi Jisòs bə tumfərə, nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Mo àm nè ŋwàŋwè kpʉ fana kwəkwè' vèə, nə kə naaŋ fa yi bo yo ya yi luŋ sèmok.>>
19 Jisòs à lòkok, nə bɛ' lo yi. Ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ à yù lòwo sè' fo'.
20 Ànə geŋ, ŋwà nəmòk nè ndʉəm à sə ca yi ndzə ni'ì mʉnə lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba à nee və fʉ ŋkwɛ̀ɛŋ Jisòs, nə jwɛŋ gesə cù cèk nà' bə bo.
21 Yi à jwɛŋ nà' ŋga yi sə tsərə sə ntʉ̀ʉ yi də, a ye-a ŋga yi jwèŋ megu-a cù cèk nà' nə àlɛ, yiya ye nə nə me.
22 Jisòs à bʉ̀ʉŋ kʉ̀' ŋwà nə. Yi à yə nà', yi dʉk fa nà' də, <<Ko ntʉm njɛ'gù. Dzədzəm yònə wù tse' nə gʉŋsə wu laŋ.>> Yi à dʉk mèsə vɛ'nə ntɛ̀ŋ, yiya ŋwà nə me gu sè' fo' ghà ànə.
23 Jisòs ànə kə ni mʉnda'à ŋkwà' ŋwè nè nà' anə to yi nə fana yi ye bʉ̀ ŋgàa kà kpʉ wèŋ ŋga wo rwiŋ fo' hip. Wo sə fʉəp ŋkìi kpʉ bə ntàŋ, nə sə kɛ'ŋgùŋ.
24 Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ tesə sə mbi pwe'. Mo ènə ka kpʉ, yi sə dzəm mègù lo.>> Wo à yuk vɛ'nə fana wo ywì'lə yi swee.
25 Wo anə fis wes bʉ̀ʉ sə wèŋ sə mbi anə fana yi ni lo mʉnda'à anə, nə kə ko bo mʉŋwà nə. Yi à ko bo nà' sə vɛ'nə fana nà' lokok.
26 Yusè yi à gʉ̀ yè'sə à yuhu mvwe' lak sè fo' sə pwe'fo'.

Jisòs Gʉŋsə Ŋgàa Ntwì Lis Wèŋ Ba

27 Jisòs à mè'rə fa'nə, nə sə lo fana ŋgàa ntwì lis mok wèŋ bwìŋ ba və, nə sə waŋ torə yuŋ yi. Wo sə dʉk də, <<Mo Devìd, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>>
28 Yi ànə kə ni mʉnda'à fana bʉ̀ʉ sè ba sə wèŋ kə tseŋ yi mbwa. Yi fek yà' də yà' dzəm sə ntʉ̀ʉ yà' də aco yi gʉ to nsàp fàk ènə àlɛ? Bʉ̀ʉ sə də hòli, Tà.
29 Fana yi jwɛŋ lis yà'wèŋ sə bə bo ye. Yi à sə jwèŋ yà', yi sə dʉk də, <<Yà'a ye bohòwèŋ sə' mʉmvə'nə wèŋ dzəm tse' sə ntʉ̀ʉ wèŋ sə.>>
30 Lis awo sə à mùhu. Ànə geŋ Jisòs cep bohòwo vɛ'ɛ gʉgʉŋ də yà'a kà ŋwè nəmòk tsə' fa swì.
31 Wo à lòyàwo, wo to lo liŋ nà' sə mvwe' lak yà'sə vɛ'ɛ pwe' nə pwe'.

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà Kà Cù Cèp Nəmòk

32 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ à sə tesə lòfana bʉ̀ʉ mok wèŋ jə və fa Jisòs ŋwè nəmòk ŋga yi kà cù cèpgè. Yi à sə kà cèp vɛ'nə bʉ̀ʉsè yòŋsə ze' à cu ndzə ni'ì yi anə.
33 Jisòs ànə bɛ' fis ze' nə ntɛ̀ŋ, ŋgà' nə yeto ŋgòcèp cù. Bʉ̀ʉ sè wo à ye fo' sə à mərə. Wo dʉk də, <<Vès ka yàvès yumok mvwe' nzeŋgòŋ Izùrɛ mʉmvə' nè'e nùmbu mòk ntòye yuk.>>
34 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ dʉk yàwo də Jisòs sə bɛ' fis ze' sə bə ŋàaŋ sè sə fa yi yà' ŋkum ze'.

Jisòs À Tse' Kosèmanziŋ BohòBwìŋ

35 Ànə geŋ Jisòs kɛ' kɛ' fo' mvwe' buhu lak sè jo bə sè ghaŋ wèŋ pwe'. Yi à sə yə'rə kɛ' mʉmvwe' ndaap

pìriyà wèŋ, nə sə tsoho fa wo Ntirə nə Bəboŋ bə nzak gaŋ ŋkum Nwì. Yi à sə gʉ̀ lòbʉ̀ ŋgàa yiyaŋ wèŋ gʉŋ. Sə yà' sə ya bə nsàp yu yà lòoŋ yi gʉŋsə yà'wèŋ.

36 Yi à kʉ̀k ja'a bʉ̀ʉ sə wo à mà fo' fana manziŋ ko yi wùriŋ bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ sə wèŋ à cu ncu ŋgə', ŋwə nə co nà' tɛsə wo ye bʉ̀ə. Wo ye co nsùŋgaaŋ sə wo sə jàm kɛ' jì ganakù'.

37 Fana yi cep bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ dʉk də, <<Nzum sə ŋkʉ̀ʉŋ, ŋgàa kʉkʉp sə ye ŋga'a kə jo.

38 Wèeŋ lɛŋ bohòTà ŋgà nzum nə ya yi tumsə vesə bʉ̀ʉ sə co wo kʉp.>>

10

Jisòs Swè'fis Bʉ̀ʉ Ye Mok Hum-ncòp-ba ŊgòYe Ŋgàa Ntum

(Mak 3:13-19, 6:7-13; Luk 6:12-16, 9:1-6)

1 Jisòs à to benə ŋgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba, nə fa yà'wèŋ ŋàŋ ŋgòbɛ' fis fa bwìŋ yòŋsəə ze'. Yi à fa yà' ŋàŋ ŋgògʉŋsə bʉ̀ʉ sə wo tse' nsàp yiya nə fòpwe' sə'.

2 Liŋ ŋgàa ntum ye wèŋ sə hum-ncòp-ba sə də vɛ'ɛ: Saimʉ̀ nə liŋ ye mook də Pità, Andrù moma Pità nə. Jem nə liŋ tɛ̀' yee də Zebèdi. Jem nə à ye bə moma ye Jon sə' bwìŋ ba.

3 Filìp, Bàtòlomì, Tomos, Màtiyònə ŋgà ko mbàam tas, Jem mòk sə' nə liŋ tɛ̀' yee də Alfòs, bə Tàdiyòs.

4 Saimʉ̀ nə yi à ye mòk bə bòp bʉ̀ nə wo togə wo də Kenènat. Nə ləsə Judàs Iskarəyà nə yi ànə seŋ Jisòs nə.

5 Jisòs à tumsə bʉ̀ʉ sə hum-ncòp-ba yè'sə, nə tipsə yà'wèŋ dʉk də, wo kà bohòbʉ̀ lakmvum nə ye bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ Sàmàriyà wèŋ lò.

6 Yà'wèeŋ lo lɛ bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə wo co nsùŋgaaŋ Nwì sə wo ànə jàm bisə jàmə.

7 Yà'wèeŋ lòo, yà' tsoho lo nzak Nwì də gaŋ ŋkum sə mʉbu sə yà' kʉəp ŋgòye sə nzeŋgòŋ fɛŋ laŋ.

8 Də wo gʉŋsə ŋgàa yiyaŋ wèŋ, nə lokoksə bwìŋ mvwe' kpʉ, nə mesə fa ŋgàa kuturu wèŋ yiyaŋ awo, nə bɛ' fis fa bwìŋ yòŋsəə ze' ndzə ni'ì sə'. <<Ŋàaŋ sə mʉ̀ fa weŋ yè'sə, wèŋ ka yà' ywiywiŋ, ye də wèeŋ gʉ fa lo bwìŋ sə' wà.>>

9 Yi tsok yà' sə' də yà'a cu ŋgòlòo, yà' kà mʉzəp mbàm sə' jə tse' lò.

10 Wo kà bàm rìp, kà cə̀k nə ŋgòkə ni kupsə jə tse', kà kùuŋgùp kè a megu-a sə ntʉmbàŋ jə tse'. <<Mʉ̀ də wèeŋ kà bum yè'sə jə vɛ'nə bʉ̀ʉsə mvwe' sə ŋwèe fàa', yi zʉ sə' fo'.

11 Wèeŋ kə ni-a mvwe' lak sə ghaŋ kè mʉbuk lak nə jo àlɛ' pwe', wèŋ lap kɛ'ca fo', nə ye ndap ŋwə nə yi tse' ntʉm nə bəboŋ, nə cum fo'. Mvwe' lak sə mò'fis, wèŋ kà ndap kupsə tè wèŋ tesə mvwe' lak yà'sə.

12 Mvə'nə wèeŋ ni lòmvwe' ndap nə fana wèŋ cepsə wo fo' pwe' də, <Fifi ye bohòwèŋ.>

13 A ye-a ŋga wo jə weŋ co bwìŋ, wèŋ me'rə fa wo fifi awèŋ nə. A kà-a vɛ'nə ye, fifi àwèŋ nə bwi foho və fe'lə bohòwèŋ.

14 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk ka weŋ mvwe' ndap ye kè lak awo dzəm kè də wo kà-a yusə wèŋ sə cèep sə yu'rə fana wèŋ kɛ'sə mak mfəmfəə kùu awèŋ fo', nə ca bɛ' mandzə.

15 Mʉ tsə' weŋ də a ye-a ŋga bòp lak mòk gʉ-a vɛ'nə fana nùmbu nə wo sak nzeŋgòŋ, boŋ ghak ŋgə' nə lak Sodòm bə Gòmorà nə noŋsə nə njàwo nə.>>

Ŋgə' Nə Nà' Cu Mantombì

(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 Jisòs à dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bʉ̀ʉsə mʉ̀ sə tum lòweŋ yè'sə co nsùŋgaŋ mʉtsətsə'rəə furùk wèŋ. Fana a bəboŋ də wèeŋ kərə co no, nə kà yumok bʉpsə co bʉ̀ŋ.

17 Wèeŋ nə sə kʉk kʉ̀'ʉ, bʉ̀ʉsə bwìiŋ nə ko lo weŋ mʉ kaŋsurù, bʉ̀ʉ sə wo tse' ndap pìriyà wèeŋ nə ləp weŋ mʉnə ndap pìriyàa sə sə'.

18 Wo nə soŋ dapsə lo weŋ mantombìi ŋkwàha bʉ̀ʉ gomè bə

ŋkəŋkum wèŋ bʉ̀ʉ mʉ̀. Anə ye vɛ'nə ya wèeŋ tsoho fa wo nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo ka Nwì riŋ sə wèŋ ncèp nə̀ njàm.
19 A ye-a ŋga wo ko lòwu, kà də wu sə jik də wu nə cep valɛ kènə də wu nə dʉk də yàlɛ dʉk. Mʉ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yusə̀ wu nə cep sə nə və kə̀ cùhu wù ghà nə̀ wù sə də wu cep nə.
20 Bʉsə̀ yusə̀ wèeŋ nə sə cep sə, nə kà sə̀ yàwèŋ ye. Yòŋsə̀ tɛ̀' awèŋ nə nə sə cep casə bohòwèŋ anə yi.
21 <<Mvèk ànə nə ye, bwìiŋ nə fa bwema awo də wo zə yà'wèŋ. Tɛ̀'ɛ nə gʉ bohòbwe awo sə̀' vɛ'nə. Bwe wèeŋ nə gʉŋ tu nə lap mandzə̀ ŋgòzə tɛ̀' awo sə̀'.
22 Bwìŋ pwe' nə bɛŋ weŋ njo liŋ am sə. Megu də ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a gʉgʉŋ tətè nə kə̀ ləsə, fana nà'a yi nə̀ yi nə tse' lùŋ.
23 A ye-a ŋga wo fa ŋgə' mvwe' lak mok fana wèŋ caŋ lo mvwe' lak mok sə̀ zok. Mʉ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ rì də wèeŋ nə kà fàak awèŋ sə̀ wèŋ tse' ŋgògʉ̀ mvwe' lak Izùrɛ sə mèsə̀ ŋga mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ̀ bwì foho və̀ laŋ.
24 <<Wèeŋ yuk, kaco mo sùkuù mòk yam ghak cicà ye yeŋ. Kaco ŋkwɛ̀ŋ mòk yam casə ŋwə̀ nə̀ yi sə fàk ŋkwɛ̀ŋ bohònà' nə yeŋ.
25 Nə yeè nə vɛ'nə fana mo sùkuù tse' ŋgòkwa ŋga yi kə dzeŋ-a co cicà ye, ŋgà fàk ŋkwɛ̀ŋ kwa ye sə̀' wup, ŋga yi dzèŋ co ŋwə̀ nə̀ yi sə fà' bohònà'. A ye-a də wo to fa ŋwə̀ nə̀ yi tu ndap nə liŋ də Bezebù, ŋkum ze', ye də wo nə to bʉ̀ʉ sə̀ mʉmvwe' ndap ànə lòoŋ bə liŋ sə̀ yà' bʉp càsə sə̀ də Bezebù sə.

Ŋwə̀ Nə̀ Aco Wèŋ Wəp Yi (Luk 12:2-9)

26 <<Nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèeŋ wəp ŋwè dʉk. Bʉsə̀ yusə̀ wo sès lok-a yà' pwe' nə yəhə ntsə'mòk jəja. Yusə̀ yà'a sèswihì pwe'fo', bwìiŋ nə riŋ yà' ntsə'mòk.
27 Yusə̀ mʉ̀ tsə̀' fa weŋ ndzə ndzəmə̀ wèŋ tsok yà' maràŋ. Yusə̀ wèŋ yuk yà' mvwe' sèswihì, wèŋ fuŋ yà' mʉ ndùndap.
28 Kà də wèeŋ wəp ŋwə̀ nə̀ aco yi zə ŋgùpni' yò, nə kà yòŋsə̀ zə to nè'e dʉk. Wəp lɛ Nwì nə̀ aco yi gʉ bʉpsə to ni' yòbə yòŋsə̀ yòba fo' mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀.
29 Njoroŋ sə̀ aco wù ywiŋ ba dolà ba yè'e kaco mòk gbʉ tsooŋ sə nze ŋga tɛ̀' awèŋ ka bə zeŋ riŋ yeŋ.
30 Bohòwù nə̀ wu yòŋwè, riŋtse' də nʉ̀əmtu sə̀ mʉtuhù wèŋ yà'a pwe' yi a ta yà' taa.
31 Fana kà də wèeŋ wəp dʉk, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ gha' njoroŋ sə wèŋ.

Wu Dzèeŋ-a Jisòs Yi Dzeeŋ Wu Sə̀'

32 <<Ye də bə bum yè'sə, ŋwə̀ nə̀ yi cep fis-a jəja mvwe' bwìŋ də yi ŋwə̀ àm fana mʉ nə kə̀ dʉk fa yi sə̀' vɛ'nə mantombìi Tɛ̀' àm mʉbu.
33 Yà' ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzeeŋ mʉ mantombìi bwìŋ də yi ka ŋwə̀ àm yeŋ, ye də mʉ nə dzeeŋ yi mantombìi Tɛ̀' am nə̀ yi mʉbu, nə də mʉ̀ ka yi sə̀' riŋ.

Mʉ̀ Ka Fifi Jə Və, Mʉ̀ Jə Və̀ Dzè' (Luk 12:51-53, 14:26-27)

34 <<Kà də wèeŋ tsərə də yusə̀ mʉ̀ a və̀ ŋgògʉ̀ sə nze fɛɛŋ nə jə və gu fifi dʉk. Mʉ̀ a ka fifi jə və̀, mʉ̀ a jə və̀ fèk dzè'.
35 Mʉ̀ a və̀ ŋgòlòkoksə mwe ŋgòlʉ̀ bə tɛ̀' ye. Mo nə̀ wà'ŋgwɛ̀ŋ ŋgòlʉ̀ bə ma ye. Yep bwe wèeŋ nə lʉ bə malii awo sə̀'.
36 Ŋwə̀ nə̀ yi nə bɛŋ wuu nə ye sə̀' ŋwə̀ nə̀ mʉ nda'à wù.
37 Ŋwə̀ nə̀ wu dzəm-a tɛ̀' yo kè ma yo àlɛ nə casə mvə̀'nə̀ wù dzəm mʉ, ye də wù ka yà'sə kə̀kʉrə̀ ŋgòye ŋwə̀ àm yeŋ. Ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a mombam ye kè mo ŋwàŋwè nə casə mʉ ye də yi ka yà'sə kə̀kʉrə̀ ŋgòye ŋwə̀ àm sə̀' yeŋ.
38 Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a də yi bək jəŋ ntəəŋ ye ya yi bɛ' lo mʉ dʉk, ye də yi ka kə̀kʉrə̀ ŋgòye ŋwə̀ àm sə̀' yeŋ.

39 Ŋwà nà yi lap-a də yi nə tse' swe'e yòŋsə ye yi fana yi nə bisə nà'. Ŋwà nà yi jə yòŋsə nà nje co yusə wà bʉ̀ʉ mʉ̀ fana yi nə tse' swe'e sə.

Lə̀làk (Mak 9:41)

40 <<Ŋga ŋwà nəmòok jə-a weŋ nə də <Və bə̀boŋ>, ye də yi dʉk fa yà'sə bohòmʉ̀. Nə ye də ŋwà nà yi dʉk-a mʉ də <Və bə̀boŋ> ye də yi dʉk fa yà'sə bohòŋwà nà yi à tum mʉ nə.
41 Ŋwà nà yi dʉk fa ŋgà tsòhòbum Nwì də <Və bə̀boŋ>, bʉ̀ʉsə nà'a ŋgà tsòhòbum Nwì fana yi nə tse' lə̀làk sə' co ŋgà tsòhòbum Nwì. Ŋwà nà yi dʉk fa-a ŋwà nà yi kə̀kʉrə mʉlisə Nwì də <Və bə̀boŋ> fana yi tse' sə' lə̀làk nà co ŋwà nà yi kə̀kʉrə mʉlisə Nwì.
42 Ŋwà nà yi fa-a bwe yè'e wèŋ mòk ŋgàp ndzəp nà fifi də bʉ̀ʉsə nà'a ŋgà fàk àm fana mʉ tsok fa weŋ zìnə də kaco lə̀làk ŋgə̀ŋgàŋ bisə yeŋ.>>

11

Jon Tumsə Ŋgàa Fàak Ye ŊgòFek Jisòs Yumok (Luk 7:18-35, 10:13-15)

1 Mvə̀k nà Jisòs ànə tip wes ŋgàa fàak ye sà hum-ncòp-ba sə fana yi me'rə mvwe' yà'sə, nə lo. Yi à lòo, nə sə kə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndaap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə sə tsoho lo fa bwìŋ Ntirə nà Bə̀boŋ nə mʉmvwe' buk lak sə Galìli sə.
2 Ànə geŋ Jon yuk bə bum sə Jisòs nà yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə à sə gʉ̀ʉ fana yi tirə gesə lo fa nà' yumok cùhù ŋgàa fàak ye mok. Ànə ye yè'sə ŋga Jon nə cu mʉ ndapndzəmə̀.
3 Jon nə də yà'a kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ŋwà nà wo à dʉk də yi nà və̀ə nə kè, vèes kʉk də yi cu ntòzok-ɛ?>>
4 À kə̀ dzèeŋ fana Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ du, nə kə tsok fa Jon yusə wèŋ yuk, nə ye sə wèŋ yə bə lis awèŋ.
5 Bʉ̀ʉ sə wo à loho lis sə yə fe'lə bum sə̀mok, bʉ̀ʉ sə wo ànə sə ka gi sə gìi. Ŋgàa kuturu wèŋ sə gʉŋ, bʉ̀ʉ sə wo à loho ntu' wèŋ sə yuk fe'lə bum. Mʉ̀ sə lòkoksə bwìŋ mvwe' kpʉ, nə sə tsoho fa ŋgàa jìŋ wèŋ Ntirə nə Bə̀boŋ nə sə̀'.
6 Nə tsok ləsə fa yi də mʉ̀ dʉk də, rɛŋsi bohòŋwà nà yi ka məmərə sə ntʉʉ̀ yi bʉ̀ʉ mʉ̀ tse' lok.>>
7 Wo ànə bwi ŋkwɛ̀ŋ də wo lòo, fana Jisòs nə ye ŋgòtsòho fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' yumok bə liŋ Jon nə. Yi sə cep də, <<Wèŋ ànə lo ŋgəà fa' ŋgòkʉ̀k ja'a yà? À ye ŋgòkə̀ ja'a ŋwà nəmòk nə yusə bwìŋ cèep, yi sə dzəm kɛ' gu yusə wo cep sə nduk à? Ka lɛ vɛ'nə yeŋ.
8 Ye də wèŋ à lòŋgòkə̀ yə yè'sə yu yà lɛ? Ànə ye də wèeŋ kə ye ŋwà nəmòk nà yi à nitse' cə̀ək sə̀ bə̀boŋ à? Nə yeè nə sə̀' də nsàap bʉ̀ʉ sə̀ wo nigə̀ cə̀ək sə̀ bə̀boŋ yè'sə kà ŋgəà cugə̀. Wo cugə̀ ma mʉmvwe' nto'o ŋkəŋkum wèŋ.
9 Ye də wèŋ ànə tesə lo yè'sə ŋgògʉ̀ yà? À ye ŋgòkə yə ŋgà tsòhòbum Nwì à? Ŋ, a vɛ'nə zìnə, yi yam gha' ŋgàa tsòhòbum Nwì nsàp nə̀ wèŋ rì yàwèŋ anə laŋ.
10 Nà'a masinjà nə̀ wo à còm nòŋsə bum mok ndzənə Ŋwàk Nwì bə liŋ ye nə. Wo à còm də,

<Yeè, mʉ̀ tumsə lòmasinjà àm kə̀ mantombìi wù.
Masinjà àm nə nə gʉ tsə'rə noŋsə fa wu mandzə̀ yo nə.> >>

11 Fana Jisòs nə cep mali sə̀mok də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yusə̀ zìnə də bwe sə̀ wo à dzə wo sə nzeŋgòoŋ fɛŋ pwe'fo', wo ka mòk nə̀ yi càsə Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ ntòdzə. Yi ye-a sə̀' vɛ'nə fana ŋwà nə̀ də yi jə'rə càsə gha' mvwe' gaŋ ŋkum Nwì yi nə yam gha' Jon nə.
12 Ye jəŋ ghà nə̀ Jon à sə tsòho, nə sə bàptɛsə bwìŋ tè ŋga'a, gaŋ ŋkum Nwì sə sə ni fʉ ntu'ù bwìŋ bə ŋàŋ wùriŋ. Bwìŋ sə lʉ̀ mègù bə ŋàŋ ŋkuŋ nə kə ni fo'.

13 Lùuk Musì bə ŋgàa tsòhòbum
Nwì wèŋ pwe' à sə cèp sə' bə nzak
gaŋ Nwì yè'sə tətè ŋkuŋ Jon sə kə
və ye maŋkwɛ̀ŋ.
14 Nə ye də a ye-a də wèŋ dzəm bə
zeŋ fana Jon nə yà'sə Ȁlajà nə wo à
tsòho də yi nə və ntsə'mòk nə.
15 Ŋwə nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk
bum fo', yi yuk.

16 <<Aco mu fuhu ŋgwì bù nə niè'
nə yè'sə bə yà lɛ-ò? Wo yè'sə co bwe
mok sə wo tə muntɛ̀ŋ, nə sə duk fa
ŋge' awo sə bə yà'wèeŋ ŋàhagə jap
də,
17 <Vès yəm ŋkìi sə wo fisgə
ŋwàŋwè fo', wèŋ kà dzeŋ nə kà. Vès
yəm ŋkìi kpu, wèŋ kà mbɛŋ sə kom
lok.>
18 Mù duk vɛ'nə bùusə Jon nə ànə
və ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə
zuzu. Bwìŋ à yə vɛ'nə wo də yi tse'
yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi anə.
19 Mùu mo ŋwè, mù a və yàm, mù
sə zu bɛŋ, nə sə no rùk sə'. Fana
bwìŋ a yə vɛ'nə, wo duk də, <Wèeŋ
ye ŋgà no jùhù rùk bə tà zu bum
kà ze' mòok nè'.> Wo to mu də ŋge'
ŋgàa gù bup bə ŋgàa ko mbàam tas
wèŋ. Mègù də yumok kà làgə ŋkuŋ
bwìŋ riŋ də a bəboŋ kè bup àlɛ.>>

20 Yà'sə à mèe, Jisòs ye ŋga'a
ŋgòyàk buhu lak sə yi à gù
maŋgəŋgèeŋ ye fo', wo ye nə kà
bup awo ŋkwɛ̀ŋ bwìŋ fa sə.
21 Yi sə cep də, <<Lak Corazì bə lak
Bèsadà, wèŋ cu bup. Mù duk vɛ'nə
bùusə bùu lak Tayà bə Sidòŋ wèŋ
ànə ye-a nsàap bum sə mù à gù tsə'
fa weŋ yà'a wo bwɛ̀rɛ wo a kupsə
laŋ. Ȁ ye-a wo də wo a ni gàa cək, nə
yok və ŋgònìtsə' də wo kəàcù laŋ.
22 Mù sə tsə' weŋ də nùmbu sak
nzak nə kə dzèeŋ, Nwìi nə koksə
ghak manziŋ bohòbùu lak Tayà bə
Sidòŋ nə noŋsə wèŋ yè'e.
23 Wèŋ bùu lak Kàpanùm, wèŋ sə
nɛ̀ ni' co də wèeŋ nə kok lo mubu
à? Wèeŋ nə lo tsətsoŋ mvwe' ŋgə'
vɛ'ɛ bòŋ. Bum maŋgəŋgèeŋ sə wo à
gù yà' bohòwèŋ yà'a ànə ye-a mvwe'
lak Sodòm də bwɛ̀rɛ lak awo sə cu
mali niè' ntòfo'.
24 Mù sə tsə' weŋ də nùmbu sak
nzak ye nùu, Nwìi nə koksə ghak
manziŋ bohòbùu lak Sodòm wèŋ nə
noŋsə wèŋ.>>

Və BohòMù Ŋga Wu Cum Yoŋsə (Luk 10:21-22)

25 Mvèk ànə à ye fana Jisòs cep fis
də, <<Mù kwasə wu-o, Tɛ̀'. Tà mubu
bə nə sə nzeŋgòŋ ba fo'. Wù a swìhi
gɛsə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkərə nə
ye bùu sə aco wo rɛɛŋ bum wèŋ,
nə niŋtsok fa yà' bohòbùu sə wo co
bweŋke' wèŋ.
26 Hòli, mù kwasə wu Tɛ̀', bùusə
yà' bòkok wu sə vəə wù də wu gu
yà' vɛ'nə.>>
27 Yi cep fe'lə sə' də, <<Tɛ̀' am a
fa bum pwe'fo' ndzə bohòmù. Ŋwə
nəmòk ka mwe nə riŋ, rì mègù Tɛ̀'
nə. Ŋwə nəmòk ka Tɛ̀' nə sə' riŋ. Rì
mègù yi mwe nə, nə ye bùu sə mwe
nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə.
28 Wèŋ sə wèŋ fàak, nə wo sə,
wèeŋ və bohòmu. Wèŋ sə wèŋ bək
bum sə rərwi', wèeŋ və bohòmù sə'
ya mu gu weŋ, wèŋ yoŋsə.
29 Wèeŋ yuŋ nsàp mandzə njàm,
nə sə yə'rə jəŋ bum bohòmù. Busə
mu fùə, nə tse' ntum nə bəboŋ.
Wèeŋ gu-a vɛ'nə ya wèeŋ nə yoŋsə.
30 Busə mandzə àm ka gugu yeŋ,
nə ye sə' də bum sə mu nə naaŋ mu
tuhù wèŋ sə fufup.>>

12

Jisòs Cèp Bə Nzak Nùmbu Dzə (Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

1 Nùmbu dzə mòk à ye, Jisòs bə
ŋgàa fàak ye wèŋ sə gi ca mvwe'
nzum nzaŋ bùu mok wèŋ. Ȁ ye
ŋga njè sə ya ŋgàa fàak ye sə wèŋ
wùriŋ. Wo ye ŋgòkup tu nzaŋ mok
də ya wo zu.
2 Bùu mok wèŋ à ye fo', ŋga wo
bùu Faràsi. Wo ànə ye mvəsə yà'
gù vɛ'nə fana wo cep bohòJisòs. Wo
duk fa nà' də, <<Ŋgàa fàak yo wèŋ
sə gù yusə lùuk avès ka vɛ'nə dzəm.

Wo sə kʉp nzaŋ nùmbu dzə bʉ̀ʉ yà? >>
3 Jisòs bʉʉŋ dʉk fa wo də, <<Wèŋ
ka yusə Devìd bə bʉ̀ʉ ye wèŋ à gʉ̀ʉ
ŋga njè ya wo yà'a ndzənə ŋwàk taŋ
yuk à?
4 Mʉ̀ sə də mvə'nə njè ànə yaŋ
wo, bə bʉ̀ʉ ye wèŋ kə ni mʉnda'à
Nwì, nə yep zʉ ntuk brɛɛd sə wo à
nòŋsə ŋgòkùksə Nwì fo' yà'a. Ŋga
ànə ye də kaco ŋwè zʉ lok fʉk brɛd
ànə yeŋ, tse'ŋga zʉ mègù nà' ŋgàa
fa satikà' wèŋ.
5 Mòok sə̀' də wo à còm ndzənə
ŋwàk lʉ̀ʉk Musì də a dzèŋgə̀
nùumbu dzə fana ŋgàa fa satikà'
wèŋ sə gʉ̀ fàk mʉ nda'à Nwì, ŋga
lʉ̀k sə kà vɛ'nə dzəm, nə kà nzak fo'
tse'. Wèŋ ka yà'sə sə̀' yuk yuk à?
6 Mʉ̀ də mʉ tsok weŋ də yumook
yè' sə yà' yam ghak ndap Nwì nə.
7 Ànə ye-a də wèŋ rì yusə Nwì à
cèp də yi kwa ghak ŋga bwìŋ sə
koksə manziŋ nə noŋsə ŋga wo sə
fa yi satikà'. Wèŋ ànə rɛɛŋ-a ncèp
ènə bwɛ̀rɛ də wèŋ ka bʉ̀ʉ sə wo ka
jòŋ gʉ də wo bʉp dʉk fa.
8 Yusə də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ Tà nə
mʉ̀ tse' ŋàŋ bə nùmbu dzə nə mʉ̀.>>

Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Kpʉ Bo Ma Mò'fis (Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

9 Ànə geŋ, yi ye'e me'rə fa'nə, nə
kə ni mʉmvwe' ndap pìriyà awo
mòk.
10 Ŋwə̀ nəmòk à ye mbwa nə̀ bo
ye à kpʉ ma mò'fis. Bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə
fek Jisòs dʉk də, <<Co lʉ̀k ka dzəm
də wo luŋsə ŋwè nùmbu dzə̀ dzəm
à?>> Wo ànə sə fek yi vɛ'nə də ya
wo ko yi bə nzak də yi gʉ̀ fàk nùmbu
dzə̀.
11 Yi dʉk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A
fɛɛŋ ndà nə̀ yi tse'-a nsùŋga ye
mò'fis, fana nà' gbʉ ni sənə wʉ ŋga
a nùmbu dzə̀, yi me'rə nà' ca, nə kà
nà' sə̀ fis-ɛ?
12 Wèŋ rì yàwèŋ sə̀' də yòŋsə ŋwè
gʉ ghak nsùŋgaŋ. Sə tsə̀' yà'sə də
aco ŋwè gʉ li bəboŋ nùmbu dzə̀
anə.>>
13 Fana yi bʉʉŋ dʉk fa ŋgà' nə ŋgà
bo bʉp nə də nà'a nɛp fis yak kwiŋ
nà' sə. Ŋgà' nə nɛp fis yà', fana yà'
gʉŋ sə̀' co ma mòk nə.
14 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yə vɛ'nə, wo
lo yàwo ŋgòkə̀ cu kwe' mʉtuhù yi
mvə'nə wo nə zə yi.
15 Jisòs ànə riŋ bə zeŋ fana yi coho
me'rə fo'. Bwìŋ à yù lòyi sə̀' wùriŋ
fana yi gʉ wo yiyaŋ awo me pwe'.
16 Yi tipsə yà'wèŋ sə̀' də kà də yà'a
gʉ co bwìŋ riŋ bə bum sə̀ yi sə gʉ̀ sə
dʉk.
17 Bum yè'sə ànə sə ye vɛ'nə də
ya bum sə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ
yee Ìzayà nà'a à cèep bʉʉŋ və zìnə.
18 Yi à cèp də Nwì à dʉk də,
<<Nè'e ŋgà fàk àm nə̀ mʉ̀ a cokfis
yi.
Mʉ̀ dzəm yi wùriŋ, ntʉm àm sə kwa
bohòyi sə̀' wùriŋ.
Mʉ nə fa yi yòŋsə̀ àm sə̀',
ya yi tsoho lo fa buhu lak sə̀ sə
nzeŋgòŋ sə pwe'fo' mvə'nə
mʉ̀ sə sak.
19 Yi nə kà cù sə fenə̀, nə kà bwìŋ sə
mandzə̀ bə ŋàŋ sə̀' ko kɛ'cà.
20 Yi nə ye fʉ̀ə bohòbʉ̀ʉ sə wo jì ŋàŋ,
nə sə gʉ bəboŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀
wo ka tətɛsə tse'.
Yi nə təəŋ megu vɛ'nə, nə kà teŋsə̀
tètè zìnə ye nə nə̀ ghak lì ntsə'mòk.
21 A nə ye vɛ'nə fana, bwìŋ pwe' nə
naaŋ megu tu mok bohòyi.>>

Wo Dʉk Də Jisòs Tse' Ŋàaŋ Ze' (Mak 3:22-30; Luk 6:43-45, 11:14-23, 12:10)

22 Ànə geŋ, bʉ̀ʉ səmok wèŋ jəŋ və
fa Jisòs ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à loho lis,
nə kà cù sə̀' sə cèp. Yi à ye vɛ'nə
bʉ̀ʉsə̀ yi à tse' yòŋsə̀ ze' mòk ndzə
ni'ì yi. Jisòs à gʉŋsə ŋwə̀ ènə. Lis ye
sə à mùhu fana yi cep fe'lə cù sə̀'.
23 Ŋgo bwìŋ nə̀ à ye fo' nə pwe' à
mərə bə nsàp yu nə̀ Jisòs gʉ̀ nə. Wo
sə fek kɛ'ca fo' dʉk də, <<Ŋwə̀ ènə

* **12:23 12:23** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à rìŋ də ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə, nə tesə bohòŋgwì bʉ̀ Devìd. Nà'a njo nə̀ wo à sə fek də Jisòos mo Devìd àlɛ nə.

ŋgwàaŋ yi nə wo à dʉk də liŋ yee nə ye də Mo Devìd* nə àlɛ-ò?>>

24 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yuk bum yè'sə fana wo dʉk də, <<Yi bɛ' fisgə̀ ze' bə ŋàaŋ sə̀ a fagə̀ yi yà' ŋkum ze' wèŋ, nə̀ liŋ yee Bezebù nà'a.>>

25 Jisòs à rì yusə̀ wo sə tsərə sə, fana yi dʉk fa wo də, <<A ye-a ŋga lak mok gà'a zəzok, nə sə lʉ mòk bə mòk, fana lak yà'sə yà' kà tətè cu. Nə ye sə̀' də buk lak mòok ga'a na bə bòp zəzok, nə sə lʉ mòk bə mòk, nà'a nə gbʉ sə̀' ghà nə. A ye-a sə̀ ndap ŋwè, yà' megu sə̀' vɛ'nə.

26 Ye də a ye-a ŋga Satà bɛ' fis ze' nə̀ Satà nə ye də yà'sə sə niŋtsok də wo ka yà'sə cù mò'fis yeŋ. Ye də gaŋ Satà sə nə gbʉ mvə̀k mwejo.

27 A ye-a də mʉ̀ sə bɛ'fis ze' bə ŋàaŋ Bezebù fana bʉ̀ʉ awèŋ wèeŋ bɛ'fisgə̀ yàwo bə ŋàaŋ sə̀ ndà? Nsàp fàk bʉ̀ʉ awèŋ nə, sə nìtsə̀' dʉk də wèeŋ bə jòŋ.

28 A ye-a də mʉ̀ sə bɛ'fis yà' bə bo sə̀ Nwì fana ye də gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə yà' kʉəp və bohòwèŋ laŋ.

29 Kaco ŋwə̀ nəmòk ni to mʉnda'à ŋgà ŋàŋ, nə fis jəŋ lo yumok mbwa yeŋ. Tse'ŋga yi ko kì nòŋsə to ŋgà ŋàŋ nə bə kʉ̀ ŋkuŋ yi ni to ndap nà' nə.

30 <<Ŋwə̀ nə̀ yi ka-a vesi yeŋ, ye də yi ŋwə̀ nə̀ yi sə bèŋ mʉ. Ŋwə̀ nə̀ yi sə kà-a vesi bəbɛ' tè'e benə̀, ye də yi sə sèsə ye sèsə.

31 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də nsàp bʉp nə̀ ŋwè gʉ̀ nà' kè yi cèp cèepə àlɛ' pwe', aco wo nə̀ swi fa yi nà'. Megu də kaco wo nə̀ swi fa yuk ŋwə̀ nə̀ yi bʉpsə liŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə yeŋ.

32 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk cèp yumok sə̀ bʉp bə liŋ am, mʉ̀ʉ mo ŋwè fana aco wo nə̀ swì fa yi yà'. Ŋwə̀ nə̀ yi cep-a ye yusə̀ bʉp bə liŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana wo nə̀ kà yi yà' swì yuk fa mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.

33 <<Wèeŋ riŋ də wu tse'-a tʉ nə̀ bəboŋ fana ye də tʉ nə zəm sə̀' nto'o sə̀ bəboŋ. A ye-a ŋga tʉ nə nə̀ bʉp, ye də nto'o ye sə nə ye sə̀' sə̀ bʉp. Wo rìgə̀ tʉ bə nsàp nto' nə̀ yi sə zəm.

34 Wèŋ ŋgwì bwìŋ no, wèŋ tsəm də aco wèŋ cep yusə̀ yà'a bəboŋ yè'sə va ŋga wèŋ bʉp vɛ'nə-ɛ. Cùu ŋwèe cèp fis mègù yusə̀ yà' rwiŋ cu sə ntʉʉ̀ yi.

35 Ŋwə̀ nə̀ yi bəboŋ, lòksəgə̀ yusə̀ yà'a bəboŋ, nə sə fis və sə̀' zeŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi lòksəgə̀ ye bʉp, fis vəgə̀ ye sə̀' bʉp sə.

36 Wèeŋ riŋtse' pap dʉk də, nùmbu nə̀ wo nə̀ sak bwìŋ, ndàaŋwè pwe' nə̀ sak bə ncèep sə̀ yà' à tesə yuk kə̀ cùhù ŋgəŋgàŋ pwe'fo', a dzəm ye sə̀ yi à cèp basə wà pwe'.

37 Wo nə̀ sak ndàaŋwè pwe' bə yusə̀ yà' tesə tsə sə̀' kə̀ cùhu yi. Anə ye zeŋ sə̀ yà'a nə gʉ wu, wù gbʉ nzak, kè ka' àlɛ.>>

Bwìŋ Dzəm ŊgòYə Maŋgəŋgèŋ (Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

38 Ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ à dʉk fa Jisòs də wo dzəm də nà'a gʉ niŋtsok fa wo yu maŋgəŋgèŋ ya wo ja'a nə riŋ də yi tse' ŋàaŋ sə̀ Nwì a fa yi àlɛ.

39 Jisòs də, <<Kàcò! Ja'a na yòo mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ ŋga'a yè'e bʉp, nə kà Nwì sə̀' rì-è. Wèŋ fek mʉ də mʉ gʉ yu maŋgəŋgèŋ, mʉ nə kà nà' gʉ. Maŋgəŋgèŋ nə̀ wèeŋ nə ye nə mègù nə̀ nà' à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ yee Jonà nà'a.

40 Mvə̀'nə̀ Jonà à cu sə vəə fuk maràŋ tɛ' ndzəmə̀ sə̀' tɛ' yà'a, mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə cum sə ntònze sə̀' vɛ'nə.

41 Nùmbu nə̀ Nwìi nə̀ sak nzeŋgòŋ fana bʉ̀ʉ lak Nenevì wèeŋ nə lokok sə̀', nə cep fis də wèŋ sə̀ niè' yè'e wèŋ gbʉ̀ nzak. A nə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Jonà ànə tsoho fa bʉ̀ʉ Nenevì wèŋ fana wo kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwèŋ. Nə ye də yumook yè' sə̀ yà' yam càsə Jonà nə.

42 Nùmbu nzak nə ye sə̀', ŋkum nə̀ yi ŋwàŋwè nə̀ yi à tesə və̀ mvwe' lak Sibà nà'a nə̀ lòkok sə̀' mʉ tuhù wèŋ, nə cep fis sə̀' də wèŋ gbʉ̀ nzak.

Anə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à lòkok haaŋ mvwe' sə̀ səsap wùriŋ ŋgòkə̀ yu'rə ncèep ŋkərəə sə̀ Sòlomù à sə cèep. Nə ye də yumook yè' sə̀ yà' gʉ ghak Sòlomù nə.

Mvə̀'nə̀ Yòŋsə̀ Nə̀ Bʉp Lògəə, Nə Sə Bwi Və
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21, 11:24-26)

43 <<A yegə̀ də a ye ŋga yòŋsə̀ ze' tesə mè'rə-a ŋwè, yi gì jàm dzoŋ kɛ' mvwe' nze nə̀ jì ndzəp nà'a ŋgòlàp mvwe' ncum. Yi kà mvwe' ncum sə yə,
44 fana yi tsərə də, <Mʉ nə bwi foho lo fe'lə mvwe' ndap àm nə̀ mʉ̀ a tesə və̀ fo' nə.> Yi bwìŋ foho və̀ fo' fana yi yə ŋga nà' nòwà, ŋga wo kùrə rɛŋsə nòŋsə nà' bəboŋ làaŋ.
45 Fana yi lo, nə kə to jəŋ və fe'lə yòŋsə̀ə ze' mok sə̀ wo bʉp càsə yi wèŋ sàmba, wo kə ni cum fo'. A ye vɛ'nə fana yà' bʉp wesə bohòŋwə̀ ènə mok maŋkwèŋ nə noŋsə mvə̀'nə̀ à ye to mantombì. A nə̀ kə̀ ye bohòwèŋ bʉ̀ʉ sə̀ bʉp sə̀ ŋgà'a yè'e sə̀' vɛ'nə.>>

Ma Nə Ye Bwema Jisòs

46 Yi ànə sə cep mali bohòbʉ̀ʉ sə̀ wèŋ ntòvɛ'nə fana ma ye bə bwema ye wèŋ kə təəŋ sə mbi də wo dzəm də nà'a və bə yà'wèeŋ cep yu səmok.
47 Ŋwə̀ nəmòk tsok yi də, <<Ma yo bə bwe ma yo wèŋ tə sə mbi də wenə wèeŋ cep.>>
48 Fana yi fek ŋwə̀ nə̀ nà' tsə̀' yi nə də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ ndà wèŋ?>>
49 Yi niŋ gesə lo ŋgàa fàak ye sə wèŋ bə bo, nə sə cep də, <<Curə ya' yè'e ma am bə bwema am wèŋ sə.
50 Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ-a yusə̀ tɛ̀' àm mʉbu sə dzəm sə, ye də yi yà'sə moma am, nə ye njɛ̀' am, bə ma am sə̀' yi.>>

13

Gbʉ' Ngà Bì Ngwìi Bum
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

1 Jisòs à tesə tsə mʉnda'à sə̀' nùmbu ànə, nə kə cum ŋgʉ ndzəp Galìli.
2 Bwìŋ kə maŋ mvwe' sə̀ yi cu sə wùriŋ, fana yi ni cum ye sə mok sənə ŋgwes mòk. Bʉ̀ʉ sə wèŋ pwe' təəŋ yàwo ma mʉ mfèŋ.
3 Yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ bə gbʉ'. Yi à cèp mòk də, <<Ngà bì ŋgwìi bum mòk à lo də yi kə ŋwə ŋgwìi bum mok.
4 Fana mvə̀'nə̀ yi à sə ŋwə̀ yà', mok gbʉ ŋgʉ mandzə̀ fana swiŋ wèŋ kə te'e zʉ lo yà'.
5 Ŋgwìi mok gbʉ mvwe' nze lìs. Ncàk kà fo' ŋkʉ̀ʉŋ ye fana yà' to, nə kà mandzə̀ ŋgòsòŋgàŋ tse'.
6 Nùm à to kok fana yi tɛŋ zə yà'. Mvə̀'nə̀ yà' ànə ka ŋgàŋ bəboŋ tse' fana yà' kpʉ.
7 Ŋgwìi mok gbʉ yàwo mvwe' ndik sə̀ bə njàk. Ndik sə kuk, nə lim te'lə tse' yà'.
8 Mok à gbʉ̀ yàwo mvwe' nze nə̀ bəboŋ, nə zəm ŋgwì. Mok zəm wùriŋ co ŋkʉ̀ mò'fis, mok hum ntùŋfu, mok hum tɛ'.
9 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk-a.>>

Jisòs Tsə̀' Njo Nə̀ Yi Cèp Bum Bə Gbʉ' Nə
(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

10 Ànə geŋ, ŋgàa fàak ye sə wèŋ kə fek yi də, <<Wù sə cèp mègù bohòwo bə gbʉ' bʉ̀ʉ yà?>>
11 Yi dʉk fəsə fa yà'wèŋ dʉk də, <<A bʉ̀ʉsə̀ wo ka yàwo mandzə̀ nə̀ Nwì a fa wo co wo rɛɛŋ bum sə̀ yà' cu swìhi mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə tse'. Nwì à fa weŋ yàwèŋ mandzə̀ ànə laŋ.
12 Yusə də, ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a yumok, Nwìi nə jo naaŋ fa fe'lə yi mok sə̀' ya yi tse' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Nə ye də bohòŋwə̀ nə̀ yi ka ye yumok tse', Nwìi nə jəŋ fis gɛsə lo moòm nə̀ yi tse' nə fo'.
13 Njo nə̀ mʉ̀ sə cèp bohòwo bə gbʉ' nə də bʉ̀ʉsə̀ wo tse' lis, nə kà bum sə yə, wo tse' ntu', nə kà bum

sə' sə yuk. Wu tsə'-a wo yumok, wo kà sə' rɛɛŋ.
14 Ye də bum sə ŋgà tsòhòbum Nwì nə liŋ yee Izayà à cèp yà'a kə kʉ̀rə zìnə mʉtuhù wo. Yusə yi à cèp sə də,
<Wèeŋ nə yuk bum, nə kà yà' rɛɛŋ yuk,
Wèeŋ nə sə kʉk, nə kà yə.
15 Bʉsə ntʉm bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ a gʉ bʉp laŋ.
Ntu' awo loho, fana wo lok lis awo sə'.
Ka-a vɛ'nə yeŋ də bwɛ̀rɛ wo yə rì bə lis awo, nə yuk bə ntu',
Fana nə rɛɛŋ sə ntʉʉ̀ wo,
Ya wo bʉʉŋ və bohòmʉ̀, mʉ̀ luŋsə wo.>
16 Fana rɛŋsi bohòwèŋ bʉ̀ʉsə lis awèŋ sə yə fana ntu' awèŋ sə yuk bum yo.
17 Mʉ̀ sə tsə' weŋ yè'e yusə yà'a zìnə də ŋgàa tsòhòbum Nwì bə bʉ̀ʉ sə wo kəkʉrə bohòNwì wèeŋ vɛ'ɛ wùriŋ sə wo à dzəm co wo ye ja'a bum sə wèŋ sə yə yè'e, nə kà mandzə nə tse'. Wo dzəm sə' co də wo yuk bum sə wèŋ sə yuk yè'e, nə kà sə' yuk.

Jisòs Tsə' Rɛŋsə Gbʉ' Ŋgà Bì Bum Nə (Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 <<Wèeŋ yuk-a ŋga'a mvə'nə mʉ nə tsok rɛŋsə gbʉ' ŋgà bì bum nə.
19 Ŋwèe yuk ncèp gaŋ ŋkum Nwì, nə kà bə zeŋ rɛɛŋ fana ze' nə və, nə kə jəŋ fis lo yusə wo bì yà' sə ntʉʉ̀ yi sə. Nà'a yà'sə ŋgwìi sə yà' à gbʉ̀ ŋgʉ mandzə sə.
20 Ŋgwìi sə wo à ŋwə yà' fana yà' gbʉ mʉnə nze nə a fo' bə lìs nə, a ŋwə nə yi yuk ncèp nə fana yi kwa boŋsə toho bə zeŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
21 Fana nà' kà ŋgàŋ sə ntʉʉ̀ yi sò. Yi təəŋ moòm ghàr. Ghà nə ŋgə' və bohòyi gbʉ gɛsə lo fo'.
22 Ŋgwìi sə wo à ŋwə yà' mvwe' ndik sə bə njàk sə, nà'a yi nə yi yuk ncèp nə fana bum nzeŋgòŋ nə ye ntʉm nə ŋgòtse' ghàk wèŋ kə lim te'lə tse' ncèp nə fana nà' kà zəm.
23 Nə ye də ŋgwìi sə yà' à gbʉ̀ mʉmvwe' nze nə bəboŋ sə ŋwə nə yi yuk ncèp nə, yi rɛɛŋ bə zeŋ. Fana yi zəm ŋgwì ghà mòk ŋkʉ̀ mò'fis, mok hum ntùŋfu bə hum tɛ' wèŋ.>>

Jisòs Màk Gbʉ' Tɛ' Mvə'nə Gaŋ Ŋkum Sə Mʉbu Cu (Mak 4:30-34; Luk 13:18-21)

24 Yi à tsə' fa fe'lə yà'wèŋ gbʉ' mòk sə' də <<Aco wo fʉ'rə kok gaŋ ŋkum sə mʉbu sə bə ŋwə nəmòk nə yi à kə bì ŋgwìi bum sə bəboŋ mʉ nzuù yi.
25 Yi ànə sə nooŋ dzəm lo fana ŋwə nəmòk nə nà'a bɛ̀ŋgə yi kə bi ŋgaŋ sə bʉp sə yà' səsə nzaŋ mvwe' nzaŋ sə yi anə bi sə. Yi bi ŋgaŋ sə vɛ'nə fana yi bɛ' mandzə ye, nə lo yuye.
26 Ghà nə nzaŋ sə à kùk tətè nə ye ŋgòfis tu fana ŋgaŋ sə lokok sə'.
27 Bwe ŋgàa fàak ŋgà nzum nə kə fek yi də, <Tà, vès də wù à bì mègù mʉ nzuù wù ŋgwìi bum sə bəboŋ àlaa. Ŋgaŋ sə bʉp nə və nə fo' fò?>
28 Ŋgà nzum nə dʉk fəsə fa wo də, <Gʉ̀ yu yà'sə ŋwə nəmòk nə yi ka mʉ dzəm.> Wo fek fe'lə yi dʉk də, <Ye də wù dzəm də vèes lo kə co'rə mak yà' à?>
29 Yi dzeeŋ də yi ka dzəm. Yi də bʉ̀ʉsə aco ghà nə wo sə də wo cok mak ŋgaŋ sə fana wo co'rə bʉpsə nzaŋ mok bə ŋgaŋ sə yà' səsə nzaŋ sə.
30 Mè'rə yà'a kuk mvwe' mò'fis vɛ'nə tətè mvək nə ŋgòkʉp yà' kə dzeŋ. Mvək ànə dzèŋ nùu fana mʉ̀ tsok fa ŋgàa kəkʉp sə wèŋ də, <Wèeŋ co'rə be'lə to ntòŋgaŋ sə bʉp yà'a mvwe' mò'fis, nə kiŋ yà' bə mbək bə mbək ya wo tɛŋ yà'. Nə tsok wo sə' də wo kʉp naaŋ gesə fa mʉ nzaŋ sə mʉ tà'a mʉ̀.> >>
31 Jisòs à tsə' fa mali wo gbʉ' mòk sə də, <<Gaŋ ŋkum sə Nwì sə co ŋgwì tʉ nəmòk nə wo to nà' də mostà, nə ŋwə nəmòk à kə bì nà' mʉ nzuù yi.

32 Nà' jə'rə càsə ŋgwìi bum sə̀ wo
bìgə̀ mʉ nzuù pwe'fo' yi. Ghà nə̀
nà'a kùuk, nà' yam casə mok sə
pwe'fo' sə̀' yi. Nà' bʉʉŋ tʉ nə̀ ghaŋ
wùriŋ. Swiŋ wèŋ və, nə sə kə ci
ndap awo mʉnə ntaŋ ye sə.>>
33 Yi cep fe'lə gbʉ' mòk də, <<Gaŋ
Nwì sə co yis sə̀ ŋwàŋwèe jəgə̀ yà',
nə gesə sənə tasàa mfòŋ tɛ', nə top
yà' tətè yà' kok pwe' yè'e.>>
34 Bum yè'sə pwe'fo', Jisòs à sə
tsòho fa gù bʉ̀ʉ sə wèŋ yà' bə gbʉ'
bə gbʉ'. Yusə̀ co yi à tsə̀' fa wo jì
gbʉ' à ka yeŋ.
35 Yi à gʉ̀ vɛ'nə ya yusə̀ ŋgà
tsòhòbum Nwì à cèp bə liŋ ŋgà gèm
bwìiŋ bʉʉŋ və zìnə. Yusə̀ yi à cèp
sə də,
<<Mʉ nə muk cùu am, nə sə cep
bum lòoŋ fo' bə gbʉ' bə gbʉ'.
Mʉ nə cep bum sə̀ mvə̀'nə̀ nzeŋgòŋ
à yè yèe, yà' sə cum megu
mvwe' sə̀swihì.>>
36 Ànə geŋ, yi me'rə kwe' bʉ̀ nə̀ fo',
nə ni lo yuye mʉ nda'à. Ŋgàa fàak
ye wèŋ a bɛ' lòyi fo', nə sə fek yi də
nà'a tsok rɛŋsə fa wo gbʉ' nə̀ də wo
à bì ŋgaŋ sə̀ bʉp mvwe' nzum nà'a.
37 Yi sə tsòho rɛŋsə fa yà'wèŋ dʉk
də, <<Ŋwə̀ nə̀ ŋgà bì ŋgwìi bum sə̀
bə̀boŋ sə, a mʉ̀ʉ mo ŋwè.
38 Nzum sə nzeŋgòŋ nə, ŋgwìi sə̀
bə̀boŋ sə, a bʉ̀ʉ sə̀ wo cu yàwo
mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə fana ŋgaŋ
sə̀ bʉp sə yàwo bʉ̀ʉ sə̀ wo cu yàwo
ma nə̀ ze'.
39 Ŋwə̀ nə̀ yi à bì ŋgaŋ sə̀ bʉp sə,
a ze' nə bə tu ye. Mvə̀k nə̀ ŋgòkʉp
bum sə̀ wo à bì sə yà'a nzeŋgòŋ
nə mvə̀'nə̀ nà' mèe, fana ŋgàa kʉp
bum sə yà'sə masinjàa Nwì wèŋ.
40 Mvə̀'nə̀ wo à benə ŋgaŋ sə,
nə tɛŋ yà' yà'a, anə ye nùmbu nə̀
nzeŋgòŋ nə mè sə̀' vɛ'nə.
41 Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə̀ tumsə
masinjàa am ŋgòte'e fis yusə̀ yà' cu
mvwe' gaŋ sə, sə̀ co yà' jəŋ və bʉp,
nə ye bə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ pwe'fo'.
42 Wo swekfis wes wo vɛ'nə fana
wo kə mak gesə lo wo sə mvwe' sə̀
mis sə kʉə. Yà'a mvwe' sə̀ bwìiŋ nə
sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ fo'.
43 Nà'a sə̀' mvə̀k nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo
yàwo kə̀kʉrə̀ ma nə̀ Nwì wèeŋ nə
sə to rɛŋ co nùm mvwe' gaŋ tɛ̀' awo.
Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə
zeŋ, yi yuk a.

Jisòs Cèp Fe'lə Bə Nzak Gaŋ Ŋkum Sə̀ Mʉbu

44 <<Gaŋ sə̀ Nwì sə yà'a co yumok
sə̀ yà' gʉ ntɛŋ sə̀ yà' à swìhi nòoŋ
mvwe' səmok. Ŋwə̀ nəmòk anə kə
ye yà' fana yi ses lok yà'. Yi kwa
vɛ'ɛ, nə kə caŋ seŋ bum sə̀ yi tse'
pwe'fo', nə kə ywiŋ jəŋ nzum sə̀
mvwe' yà'sə.
45 <<Gaŋ sə̀ Nwì sə yà'a sə̀' co ŋgà
gì gìi ntɛŋ nə̀ yi à sə làp nsàp lìs mòk
nə̀ wo togə̀ nà' də perèl.
46 Yi ànə ye perèl nə̀ mò'fis nə̀ nà'
gʉ ntɛŋ fana yi lo, nə kə seŋ bum ye
sə̀ yi tse' sə pwe'fo', nə kə ywiŋ nà'
bə zeŋ.
47 <<Gaŋ sə̀ Nwì sə sə̀' co ram mòk
nə̀ wo màk gèsə nà' sə ndzəpə̀ fana
nsàap fuk kwəəŋ ni ca zəzok zəzok
nduk.
48 Nà' ànə rwiŋ fana wo fis lo nà'
mʉ mfèŋ fana nə cum nze, nə ye
ŋgòte'e yà'. Wo sə swèk gèsə lòsə̀
bə̀boŋ sənə yumok, nə sə fis mak sə̀
bʉp sə.
49 Nùmbu nə̀ nzeŋgòoŋ mèe, anə
ye sə̀' vɛ'nə. Masinjàa Nwì wèeŋ nə̀
vəə, nə kə gapsə fis bʉ̀ʉ sə̀ wo yàwo
kə̀kʉrə̀ ma nə̀ Nwì bə sə̀ wo ka yàwo
kə̀kʉrə̀ yeŋ wèŋ zok.
50 Wo mak gesə lo bʉ̀ʉ sə̀ wo ka
kə̀kʉrə̀ yeŋ sə mvwe' nəmòk nə̀ mis
sə kʉə ca. Yà'a mvwe' sə̀ ŋwèe nə
sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ ca.>>
51 Yi fek yà' də yà' rɛɛŋ bə bum sə̀
yi cèp yè'sə pwe'fo' laŋ àlɛ. Wo də
hòli.
52 Yi tsok fa fe'lə yà'wèŋ də, <<Ye
də wèŋ rì də ŋgà yə'rə̀ lʉ̀k nə̀ yi a
bʉ̀ʉŋ də mʉ yə'rə yi mvə̀'nə̀ gaŋ sə̀
Nwì cu, yi co ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi tse'
tàap ye. Aco yi fis və to bum sə̀ zəm
mʉ tà'a yi, nə fis sə̀ fi sə̀'.>>

53 Jisòs ànə cep wes gbʉ' yè'sə
fana yi me'rə fa'nə, nə lo.

Bʉ̀ʉ Lak Jisòs Wèŋ Bɛ̀ŋ Yi (Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

54 À kə̀ dzèŋ la'à yi fana yi kə yə'rə
bwìŋ mʉmvwe' ndaap pìriyà àwo
wèŋ. Wo à mərə vɛ'ɛ wùriŋ, nə sə
cep dʉk də, <<Ŋwə̀ nè'e a jə nsàp
ŋkərə̀ nè'e nə ye nsàap fàak sə̀ yà'
gʉ wùriŋ yè'e fòvɛ'nə-ɛ?
55 Nè'e ka mo kapindà nà'a yeŋ-è?
Nè'e ka yi nə wo to liŋ ma ye də Mèri
nà'a yeŋ-è? Jem bə Jòsep bə Saimʉ̀
nə ye Judàs wèŋ ka bwema ye wèŋ
yeŋ nɛ̀?
56 A cugə̀ fɛɛŋ ka sə̀' ves njɛ̀' ye
wèŋ pwe' yeŋ nɛ̀? Aco yè'sə ye vɛ'nə
va?>>
57 Fana wo kà yi mok dzəm. Ànə
geŋ Jisòs nə tsok fa ye yà'wèŋ də,
<<A yegə̀ də wo jəgə̀ ŋgà tsòhòbum
Nwì ma nə yi lòfòpwe' co ŋwè. A kə̀
dzèŋ mvwe' lak ye, nə ye mʉ nda'à
yi fana wo kà yi co yumok jə.>>
58 Yi à ka fàak sə̀ yà' gʉ fa'nə
ŋkʉ̀ʉŋ gʉ bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ
à ka dzədzəm sə ntʉʉ̀ wo tse'.

14

Kpʉ Jon Ŋgà Bàptɛsə̀ Bwìŋ (Mak 6:14-29; Luk 9:7-9; Jon 6:1-14)

1 Ghà ànə à ye, ŋkum Heròyuk bə
bum sə̀ Jisòs sə gʉ̀ʉ sə.
2 Heròna dʉk fa ncìnda'a ye wèŋ
dʉk də, <<A Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ,
yi a tesə vè fe'lə mvwe' kpʉ ya'sə
laŋ. Nà'a njo nə yi sə gʉ̀ to bum
maŋgəŋgèŋ sə.>>
3-4 Yusə də Heròà fis jə ŋgwe
moma ye Filìp. Yi ànə gʉ vɛ'nə fana
Jon sə dʉhʉ gəgeŋ fa yi də, <<Ka
bəboŋ bohòwù ŋgòjə ŋwà ànə co
ŋgwe yo yeŋ.>> Ànə ye vɛ'nə fana
Hèrodiyà ŋgwe Filìp nə fimsə mis
tətè Heròna ko nisə Jon ndapndzəm.
5 Yi ànə dzəm də yi zə Jon nə fana
yi sə wəp sə' bʉ̀ʉsə̀ bwìiŋ dʉkgə̀ də
Jon nə ŋgà tsòhòbum Nwì.
6 Nùmbu nə wo à dzə Heròna à
dzèŋ səmok fana mo Hèrodiyà nə
nə ŋgwèŋgwɛ̀ŋ à kə̀ kà dzeŋ mvwe'
sə̀ bwìŋ à mà cu sə. Yi kaŋ vɛ'ɛ tətè
ni' boŋ Heròna.
7 Heròna kɛŋ də yusə̀ nà' dzəm yà'
pwe'fo' yi nə fa tsoŋ nà'.
8 Mvə̀'nə̀ ma ye tip yi fana yi dʉk
fa Heròna də, <<Fa mʉ tu Jon ŋgà
bàptɛsə̀ bwìŋ nà'a ŋga'a fɛŋ mʉnə
tasà.>>
9 Manziŋ à ko ŋkum nə vɛ'ɛ wùriŋ.
Fana njo nə̀ yi anə kɛŋ to laŋ, nə
ye fe'lə sə̀' bʉ̀ʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo mà fo' sə
fana yi dʉk də yà'a kə jəŋ və fa nà'.
10 Yi à tum lòo, wo kə gwɛ' tiŋ fis
tu Jon mʉ ndapndzəmə̀ anə.
11 Wo jəŋ və yà' mʉnə tasà, nə kə
fa mʉŋwà nə. Yi jəŋ yà', nə jəŋ lo
fa ma ye.
12 Ŋgàa fàak Jon nə wèŋ à kə jə
vèŋ ni' ye nə, nə kə tuuŋ nà'. Wo à
tuuŋ wes, wo lo, nə kə tsok fa Jisòs.
13 Jisòs ànə yuk vɛ'nə fana yi ni
ŋgwes mòk, nə lo mvwe' mòk sə̀
bwìiŋ fo' bʉ̀ə̀. Mfèŋ bʉ̀ nə ànə yuk
vɛ'nə fana wo tesə mvwe' buhu lak
sə̀ yà' kʉəp fo' pwe', nə yuŋ lo yi sə̀'
bə kù.
14 Yi à kə̀ tesə ŋgʉ ndzəp fana yi
ye bwìŋ vɛ'ɛ nduk nə̀ nduk. Ntʉm
ye rwiŋ bə manziŋ fana yi gʉ mesə
fa sə̀ wo tse' yiyaŋ, yiyaŋ awo sə.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zʉzʉ (Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

15 Nùm à co fana ŋgàa fàak ye wèŋ
və bohòyi, nə kə dʉk fa yi də, <<Yè'e
mvwe' sə̀ bwìŋ kà fɛnə cugə̀, nùm
nə coònə sə̀' laŋ. A bəboŋ də wu
dʉk bʉ̀ʉ yè'e wèeŋ lo ndzə ntòlak,
nə kə ywiŋ zʉ yumok nja.>>
16 Jisòs dʉk ye də, <<Yà'wèeŋ nə
kà lò. Wèeŋ kʉk fa wo yumok wo
zʉ.>>
17 Wo dʉk fa yi də, wo tse' mègù
ntuhu brɛd tàŋ bə fuk ba nə̀ ba.
18 Yi də yà'a jəŋ və fa yi yà' fɛn.
19 Ànə geŋ yi dʉk fa bʉ̀ʉ sə wèŋ
pwe' də yà'a cum nze mʉnə ŋgaŋ.
Yi jəŋ kotse' ntuhu brɛd sə̀ tàŋ nə ye
fuk sə̀ ba sə, nə kʉk gesə lo mʉbu.
Yi kwasə Nwì, nə sə bə'rə yà', nə sə

faha ŋgàa fàak ye sə wèŋ. Wo jəŋ, nə gap lo fa maŋgo bʉ̀ nə pwe'.
20 Wo à zʉ wo pwe', nə ze' bəboŋ. Fana wo te'e benə sə yà' à bwehe cu sə, yà' tesə kwès hum-ncòp-ba.
21 Bʉ̀ʉ sə wo zʉ sə à ye co mbəmbam ncùhù tàŋ. Wù kà bəba bə bweŋke' wèŋ yàwo ta.

Jisòs Gì Mʉ Ndzəpə
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)

22 Wo à mèsə, Jisòs gʉ də bwe yee ni ŋgwes, nə lo mantombì ŋgòto lòmamòk. Yi cum ye maŋkwèŋ, nə cepsə bwìŋ ya wo lo la'à wo.
23 Yi ànə mam, nə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye mʉmvwe' nda mòk ŋgòkə gʉ̀ pìriyà mbwa yiìyi. Ndzəm à sə də a seŋ və fana ŋga yi cu mbwa yiìyi.
24 Mvèk ànə à ye ŋga ŋgwes nə lòndzə tsətsə'rə ndzəp anə səsap wùriŋ. Ndzəp sə bwi'lə ŋgwes nə vɛ'ɛ nə bʉp bʉ̀ʉsə fəfə à sə və ma nə wo à sə dzəm ŋgòlònə.
25 Â kə dzèŋ mvə'nə mvəp à yè ŋgòtorə ndzəmə anə fana Jisòs və bohòwo ŋga yi sə gì və ma mʉ ndzəpə.
26 Ŋgàa fàak ye sə ànə ye yi mvə'nə yi sə gì mʉ ndzəpə anə fana wʉə ko wo vɛ'ɛ nəbʉp. Wo dʉk ŋgwàaŋ də, a maze' mòk, nə kɛ' nooŋ ŋgùŋ.
27 Ânə geŋ yi to yà'wèŋ sə' ntèŋ, nə dʉk fa wo də, <<A mʉ̀, wèeŋ kà wəp.>>
28 Pità cep gesə fa nà' də, <<Tà, a ye-a ŋga də a wù zìnə, wù dʉk mʉ ya mʉ gi və ŋgòkə yə wu sə' mʉ ndzəpə anə.>>
29 Yi dʉk fa nà' də <<Vàə.>> Fana Pità nə tesə sə ŋgwesə anə, nə sə gi sə' mʉ ndzəpə anə ŋgòkə yə Jisòs nə.
30 Ânə geŋ yi ye mvə'nə fəfə sə fa ŋgə' nə bʉp fana wʉə ko yi, yi ye ŋgòcəəŋ lòsə ndzəpə anə. Yi waŋ torə fis dʉk də, <<Ɛtɛɛ̀, Tà tɛsə mʉ.>>
31 Jisòs fa bo sə' ntèŋ, nə ko nà'. Yi à sə ko nà' vɛ'nə, yi sə dʉk fa nà' sə' dʉk də, <<O' òhoò, dzədzəm yòjə'rə vɛ'ɛ wùriŋ. Wù anə mərə bwi bʉ̀ʉ yà?>>
32 Wo ànə kə ni sənə ŋgwes nə fana fəfə nə teŋsə.
33 Bʉ̀ʉ sə wo à ye sənə ŋgwes nə pwe'fo' à kùksə yi. Wo dʉk fa yi də, <<Wu mo Nwì zìnə bə zìnə.>>

Jisòs Lùŋsə Ŋgàa Yiyaŋ
Sə Mvwe' Lak Jènesarè
(Mak 6:53-56)

34 Wo à to tesə lòmʉmfèŋ fana wo tesə və mvwe' lak Jènesarè.
35 Bʉ̀ʉ lak sə fo' sə ànə ye riŋ yi fana wo tirə lo mvwe' lak sə yà'a fo' sə pwe'fo', wo sə jəŋ və fa yi ŋgàa yiyaŋ sə fo' sə pwe'.
36 Wo à jə və yà'wèŋ vɛ'nə fana wo lɛŋ yi də nà'a me'rə ŋgàa yiyaŋ sə wèeŋ jwɛŋ megu cù cək ye ya wo gʉŋ. Bʉ̀ʉ sə wo à jwèŋ pwe'fo', à gʉ yu awo.

15

Bum Lak Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ
(Mak 7:1-23)

1 Ânə geŋ, bʉ̀ʉ Faràsi mok bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ à və bohòJisòs ŋgòfek yi bum səmok. Wo à tesə və mvwe' lak Jòrosalèm. Wo à fek yi dʉk də,
2 <<Ŋgàa fàak yo wèeŋ kà bum lak sə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ à nòŋsə yùgə bʉ̀ʉ yà? * Vès dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə wo zʉgə bɛŋ ŋga wo kà bo awo cuk.>>
3 Yi fek bʉsə ye yà'wèŋ sə' də, <<Njo nə wèeŋ kà lʉ̀ʉk Nwì nòŋsəgə bʉ̀ʉsə wèŋ dzəm ŋgòbɛ' bum lak awèŋ-e bʉ̀ʉ ya?
4 Bʉsə Nwì à cèp də, <Wəp ma yo bə tɛ̀' yo. Ŋwə nə yi yò-a ma kè tɛ̀' ye àlɛ, wo zə megu yi zəə.>
5 Wèŋ cwiŋ bʉsə yàwèŋ dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè tse' yumok sə co yi tɛsə ma ye kè tɛ̀' ye bə zeŋ, nə kà

* **15:2 15:2** Bum lak yè'sə, a bum sə bʉ̀ʉ Jus sə wo ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ ànə yamsə naaŋ lòmʉnə lʉ̀ʉk Musì sə.

yà' tɛsə, nə dʉk fa yà'wèŋ də yusə yi tse' sə a sə Nwì, ye də yi ka nzak bohòma bə tɛ̀' ye nə mok tse'.
6 Wèŋ yə mvə'nə wèŋ a gʉ̀ bʉ̀sə ncèp Nwì mok yusə wà bʉ̀ʉ bum lak awèŋ nà?
7 Wèŋ ŋgàa tɛ'èŋkup wèŋ! Yusə Ìzayà ànə cèp mantombì sə kum weŋ à ye zìnə. Yi à còm də,
8 <Bʉ̀ʉ yɛ'e wèŋ sə kwasə mègù mʉ
bə cù wà,
fana ntʉm awo ye səsap bohòmʉ̀.
9 Wo sə kùksə basə mʉ ŋgwàŋ,
nə sə yə'rə yusə bwìŋ à cèp wo co
yà'a lʉ̀ʉk Nwì.> >>

Yusə Aco Yà' Bʉpsə Ŋwè

10 Ànə geŋ Jisòs to benə və bʉ̀ʉ sə wèŋ pwe'fo' ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ yu'rə nə rɛɛŋ yusə mʉ̀ sə də mʉ tsok weŋ yɛ'e bəboŋ. Yusə də,
11 yusə yà' ni lògə mʉ cùhù ŋwè kəkok kà ŋwè bʉpsəgə. A bʉpsəgə yi yusə yà' sə tesə tsə mʉ cùhù yi anə tsətsoŋ.>>
12 Fana ŋgàa fàak ye wèŋ və, nə kə dʉk fa yi də, <<Wù rì də mvə'nə wù cèp vɛ'nə yà'sə, bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ jòk bohòwù vɛ'ɛ wùriŋ à?>>
13 Yi cep fəsə fa yà'wèŋ dʉk də, <<Ŋgwì yu nə tɛ̀' am Nwì a ka nà' yi bi pwe', yi nə cok mak nà' sə nze.
14 Mè'rə wo vɛ'nə. Wo ka lis tse', nə sə də wo niŋtsok fa bʉ̀ʉ mok wèŋ mandzə. Nə ye də a ye-a ŋga ŋgà jì lis sə nìtsə' lòfa ŋgà jì lis mòk mandzə fana wo ba fo' nə gbʉ lo sə wʉrə.>>
15 Pità fek nà' də nà'a tsok rɛŋsə fa wo gbʉ' nə də yusə yà'a tesə tsəgə kə cùhù gʉ̀ bʉpsəgə ŋwè nà'a.
16 Yi fek bʉsə fe'lə Pità nə də, <<Wèeŋ sə' ŋgàa kà bum rɛɛŋ mok à?
17 Wèŋ ka riŋ də yusə yà'a ni lògə mʉ cùhù ŋwè pwe'fo' cà lògə sə vəə, nə ca tesə lo sə' riŋ à?
18 Nə ye də yusə yà'a tesə tsəgə mʉ cùhù ŋwèe kokgə yà'sə sə ntʉʉ̀ yi. Yà'a zeŋ sə aco yà' gʉ bʉpsə ŋwè.
19 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə tsətsərəə sə bʉp sə co ŋgòzə ŋwè, ko nto, kohòsàhà, yə, ŋgòci' mvwès, nə ye ŋgòbʉpsə liŋ bwìŋ pwe'fo' tesə kokgə ma sə ntʉʉ̀ ŋwè.
20 Yà'a bum sə yà'a gʉ̀ bʉpsəgə ŋwè. Ŋgòzʉ yumok bə bo sə wù ka yà' cuk, ka nzak tse'.>>

Ŋwà Lakmvum Nə Yi À Naaŋtu BohòJisòs (Mak 7:24-30)

21 Ànə geŋ, Jisòs ye'e me'rə mvwe' yà'sə, nə lo mvwe' nzeŋgòŋ nə lak Tayà bə Sidòŋ.
22 Fana ŋwà nəmòk nə yi cugə fo' kà tsèŋ yi. Ŋwà nə sə lɛŋ Jisòs nə də, <<Oò, Tà, mo Devìd, koksə-a manziŋ bohòmʉ̀ è. Yòŋsə ze' tse' mo àm mòk nə yi nə ŋwàŋwè vɛ'ɛ nsàp nəbʉp.>> Ŋwà ènə à sə cèp bum yè'sə vɛ'nə ŋga yi ka ŋwà Jus yeŋ, yi à ye ŋwà lak Kanà.
23 Yi à sə cèp yè'sə pwe'fo', Jisòs kà cù bohònà' mùk lok. Ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ kə lɛŋ Jisòs də a bəboŋ co nà' dʉk ŋwà ènə lo bʉ̀ʉsə nà' sə loksə kɛ'cà wo ntu' wùriŋ.
24 Jisòs nə cèp bwìŋ ye kə də, <<Nwì à tumsə mègù mʉ bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ sə wo co nsùŋgaaŋ sə wo a jàm bisə jàmə.>>
25 Ŋwà nə à və kə təəŋ mali kə mantombìi Jisòs bə tumfərə, nə sə cep də, <<Tà tɛsə mʉ.>>
26 Jisòs cep fe'lə səmok də, <<Ka bəboŋ ŋgòjə bɛŋ mwe, nə mak fa ŋgbʉ † yeŋ.>>
27 Ŋwà nə də, <<Tà, wù rì yo sə' də wo fagə bwe bɛŋ, ŋgbʉ sə te'e sə yà' sə gbʉ̀ tsoŋ sə nze sə'.>>
28 Fana Jisòs dʉk fa bwi nà' də, <<Kɛ', ŋwà nè'e wù tse' dzədzəm sə ntʉʉ̀ wù vɛ'ɛ wùriŋ. Yusə wù dzəm tse' yà'sə, yà'a nə ye mʉmvə'nə wù

† **15:26 15:26** Mvə'nə Jisòs ànə cep bə nzak nə ŋgòmak fa ŋgbʉ bɛŋ yà'a fana yi à sə dʉk yà'sə də, ŋgòjə yusə yà'a sə bʉ̀ʉ Jus nə fa bʉ̀ lakmvum.

lɛŋ sə.>> Ànə geŋ yiya mo ŋwà nə à mè mègù sə̀' ghà nà'nə vɛ'ɛ ghes.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Kwè Zʉzʉ (Mak 8:1-10)

29 Jisòs à yè'e mè'rə fa'nə, nə sə gihi ca ŋgʉ ndzəp Galìli. Yi à lò, nə kə kok lo mʉmvwe' nda mòk, nə cum mbwa nze ŋgòyə'rə bwìŋ.
30 Bwìŋ à kpəəŋ və̀ fo' ŋgòkə̀ yə yi vɛ'ɛ sə̀' wùriŋ. Wo à bə̀hə jə və̀ fa yi bʉ̀ʉ sə̀ wo kà gìgə̀ wèŋ, sə̀ wo à kpʉ sa' ni' ma mòk wèŋ, ŋgàa jì lis bə sə̀ wo kà cù cèpgə̀ wèŋ, nə ye bə ŋgàa yiyaŋ zəzok ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wo à bə̀hə jə və̀ yà' vɛ'nə, nə kə təmsə noŋsə ŋgʉ ni'ì Jisòs anə bìkìkìkì. Yi à gʉŋsə yà'wèŋ sə̀' lòoŋ.
31 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à kə̀ mà fo' sə à mərə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à mərə bʉ̀ʉsə̀ wo yə ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kà cù cèpgə̀ wèŋ cèp cù, sə̀ wo à kpʉ sa' ni' ma mòk wèŋ gʉŋ fe'lə sə̀', sə̀ wo à sə kà gìgə̀ wèŋ gi fe'lə, nə ye bə sə̀ jì lis wèŋ sə ye fe'lə bum sə̀mok. Bʉ̀ʉ sə wèŋ à kùksə liŋ Nwì bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ bʉ̀ʉ bum sə̀ wo à yə yè'sə.
32 Anə geŋ Jisòs to benə ŋgàa fàak ye sə wèŋ ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa wo də, <<Manziŋ sə ko mʉ bohòbʉ̀ʉ yè'e cèbʉ̀ə̀, bʉ̀ʉsə̀ wo cu vesiwèŋ ntinə nùumbu tɛ', nə kà yumok zʉ. Mʉ̀ ka sə̀' dzəm co mʉ̀ dʉk də wo lo njè vɛ'nə sə̀' dzəm, bʉ̀ʉsə̀ aco mòk kə gbʉ njè mandzə̀.>>
33 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ à yuk vɛ'nə, wo fek yi də, <<Aco wo jəŋ bɛŋ ŋgòŋ fɛɛŋ fòco a fa bwìŋ wùriŋ vɛ'ɛ nɛ?>>
34 Fana Jisòs fek yà'wèŋ də, yà'wèŋ tse' ntuhu brɛd fa'nə sʉ̀ nɛ? Wo də, <<Vès tse' mègù ntuk sàmba bə bəbwe fuk mok.>>
35 Fana Jisòs dʉk fa bʉ̀ʉ sə pwe'fo' də yà'a cum nze.
36 Yi jəŋ ntuhu brɛd sə̀ sàmba bə fuk sə, nə kotse' yà'. Yi kwasə wes Nwì fana yi bə'rə yà', nə sə fa bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ. Wo jəŋ, nə sə fa bwi bʉ̀ʉ sə wèŋ.
37 Bʉ̀ʉ sə pwe'fo' à zʉ, nə ze' vɛ'ɛ bə̀boŋ. Wo à te'e benə mfə̀mfòok sə̀ yà' à sə gbʉ̀ sə nze ghà nə̀ wo à sə zʉ sə kwès sàmba.
38 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à zʉ sə à ye bwìŋ ncùhù kwè, wù kà bə̀ba bə bweŋke' wèŋ ta.
39 Yi ànə gʉ wes bʉ̀ʉ sə wèŋ sam lo fana yi ni fe'lə sə ŋgwesə̀, nə lo yuye mvwe' nzeŋgòŋ lak Màgadàn.

16

Wo Də Jisòos Gʉ Niŋtsok Fa Wo Maŋgəŋgèŋ (Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

1 Nùmbu mòk à ye, bʉ̀ʉ Faràsi mok nə ye bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ à və̀ də wo kə mumsə ja'a Jisòs. Wo fek yi də nà'a gʉ niŋtsok fa wo maŋgəŋgèŋ mòk nə̀ aco nà' niŋ fa wo də yi tse' ŋàaŋ Nwì.
2-3 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ rì mègù ŋgòkʉ̀k gèsə lo mʉbu, nə riŋ də anə ye ŋga'a vɛ'ɛ bə vɛ'ɛ wèŋ. Wèeŋ tesə zəzòŋ nə ye ŋga ntòbu bə̀baŋ fana wèŋ də anə ye ntinə bʉp. Nə̀ nconùum ye ŋga ntòbu bʉ̀ʉŋ bə̀baŋ, wèŋ də anə ye zòŋ bə̀boŋ. Wèŋ riŋ yà'sə, nə kà bum sə̀ yà'a co mvə̀k ŋgònìtsə̀' bum sə̀ niè' riŋ bʉ̀ʉ yà?
4 Wèŋ sə̀ niè' yè'sə, wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ bʉp, ŋgàa kà Nwì rì wèŋ. Wèŋ dʉk mʉ də mʉ gʉ niŋ fa weŋ maŋgəŋgèŋ è? Kàcò. Mʉ nə kà nà' gʉ̀. Maŋgəŋgèŋ nə̀ wèeŋ nə ye mègù nə̀ co à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ yee Jonà nà'a.>> Yi ànə cep wes vɛ'nə, fana yi me'rə yà'wèŋ, nə lo gɛsə yuye.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèŋ ŊgòRɛɛŋ Yi (Mak 8:14-21)

5 Bə ŋgàa fàak ye wèŋ à to tesə lònto ndzəp ma nja fana ŋga ŋgàa fàak ye sə swì ŋgòjə tse' lòbrɛd.
6 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bə nsàap yis bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ.>>
7 Ànə geŋ wo sə cep kɛ' mʉtsətsə'rəə wo anə dʉk də yi dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ a swì ŋgòjə tse' və̀ brɛd.

8 Jisòs riŋ yusə wo sə cèp sə, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <<Kɛ' àmaa, wèŋ ka dzədzəm bə yusə mʉ̀ sə gʉ̀ʉ tse'. Wèŋ sə cèp kɛ' də wèŋ swì ŋgòjə tse' brɛd yè'sə bʉ̀ʉ yà?
9 Co wèŋ ka yè'e ntòsə' rɛɛŋ geŋ nà? Co wèŋ sə kà mvə'nə mʉ̀ à fa bwìŋ ncùhù tàŋ ntuhu brɛd sə' tàŋ yà'a mok tsərə à? Wo à zʉ yà' vɛ'nə, wèŋ te'e benə fe'lə sə sə nze kwès sʉ̀ nɛ?
10 Nə ye sə' də wèŋ swì ntuhu brɛd sə sàmba sə bwìŋ ncùhù kwè à zʉ yà'a sə' è? Wo à zʉ wes, wèŋ te'e benə sə sə nze kwès sʉ̀ nɛ?
11 Anə gʉ va ŋkuŋ mʉ cèep, wèŋ kà rì də mʉ̀ sə kà yè'sə brɛd nə brɛd nè'e dʉk ɛ? Yusə mʉ̀ sə dʉk sə də, wèeŋ jəŋ ŋkərə bə yis bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ.>>
12 Ànə geŋ fana bwe ye sə wèŋ rɛɛŋ də yi anə sə ka yà'wèŋ də wo jəŋ ŋkərə bə yis sə wo gʉ̀gə brɛd bə zeŋ yè'e dʉk. Wo riŋ də yi anə sə cep yà'sə də wo jəŋ ŋkərə bə bum sə bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ sə yə'rə fa bwìŋ.

Pità Dʉk Də Jisòos Ŋkum Ŋgà Gèm Bwìŋ
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

13 Jisòs à kə dzèŋ nzeŋgòŋ Sìsàriyà Filìpi fana yi fek ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, <<Bwìiŋ dʉkgə də mʉ̀, mo ŋwè, mʉ yè'sə ndà?>>
14 Wo sə dʉk fa yi də, <<Mok dʉkgə də wu Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ, mok də wu Àlajà, mok də a Jèrèmiyà kè ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nə yi à ye fa' àlɛ'.>>
15 Fana yi fek mali wo sə' də, <<Wèŋ yàwèŋ nɛ? Wèeŋ dʉkgə yàwèŋ də mʉ yè'sə ndà?>>
16 Saimʉ̀ Pità dʉk də, <<Wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ, nə wo à dʉk nə, nə wu mo Nwì nə yi cu ŋwəm nə.>>
17 Fana Jisòs nə dʉk fəsə fa nà' də, <<Rɛŋsi yòSaimʉ̀ mo Jonà. Bʉsə ka wu yè'sə ŋwè tsok fa. Tsə' fa wu yà' Tè' am nə yi cu mʉbu.
18 Nə ye sə' də mʉ̀ sə to fa wu liŋ ŋga'a də Pità (lìs), mʉ nə ci cos àm mʉmvwe' lìs ènə. Ŋàaŋ kpʉ nə kà cos àm nə yumok gʉ̀.
19 Mʉ nə fa wu ki ncùu gaŋ sə Nwì sə. Yusə wù kì tes yà' sə nze fɛɛŋ nə ye megu mʉbu sə' vɛ'nə. Yusə wù fìrə me'rə yà' sə nze nə ye mʉbu sə' vɛ'nə.>>
20 Fana yi tipsə ŋgàa fàak ye sə wèŋ vɛ'ɛ gʉgʉŋ də yà'a kà ŋwə nəmòk də yi yè'e ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə wo à dʉk nə tsə' fa lok.

Jisòs Tsə' Mvə'nə Kpʉ Ye Nə Ye
(Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

21 À yè jə mvək ànə nə lo mantombì, Jisòs yeto ŋgòtsòhòfa ŋgàa fàak ye sə wèŋ jəja də yi nə lo tsoŋ li mvwe' lak Jòrosalèm, nə kə ye ŋgə' fo' wùriŋ. Yi nə ye ŋgə' nə ndzə bohòbʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə fo' bə ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ wèŋ bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k. Də wo nə zə yi sə'. Nùmbu nə tɛ' ye, yi lokok fe'lə mvwe' kpʉ səmok.
22 Yi ànə dʉk vɛ'nə, Pità ko soŋsə gɛsə lo yi fo', nə sə jwa nà'. Pità nə sə dʉk də, <<Kaco Nwì dzəm yeŋ Tà! Kaco yè'sə ye lok fʉk bohòwù vɛ'nə yeŋ.>>
23 Yi bʉʉŋ, nə dʉk fa Pità nə də, <<Coho gɛsə ŋgʉ ni'ì mʉ̀ wùu Satà! Wu yà'sə nsàp yumòk nə nà' sə təhə lok mʉ mandzə̀, bʉ̀ʉsə yusə wù cèp yà'sə, a tsətsərə nə bwìŋ tse' nà' wo, ka nə Nwì yeŋ.>>
24 Fana Jisòs tsok fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, a ye-a ŋga ŋwə nəmòk dzəm-a ŋgòyù lòyi fana nà'a nə bɛŋ to ntòbum sə ni' nà' sə dzəm yà', nə bək jəŋ ntəəŋ nà' ŋkuŋ nə bɛ' lo yi.
25 Yi də, <<Bʉsə ŋwə nə yi gəhə tse'-a yòŋsə ye fana nà'a nə bisə wà. Nə ye də ŋwə nə yi jə yòŋsə ye co yusə wà bʉ̀ʉ mʉ̀ fana yi nə kə tse' nà'.
26 Bʉsə swe'e sə ŋwèe nə tse' sə yè'sə yà, ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe'fo', nə kə bisə yòŋsə ye ɛ? Kènə yusə aco ŋwè kupsə yà', yà' kʉrə bə yòŋsə ye yè'sə yu yà?

27 Bʉsə mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè, ves masinjàa am wèeŋ nə̀ və̀ bə ŋàaŋ Tɛ̀' am, nə lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə̀'nə̀ yi à gʉ̀ fàak ye.
28 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə də bʉ̀ʉ mok wèŋ tə fɛnə sə̀ wo nə kà ntòkpʉ ŋga wo yə mʉ̀ʉ mo ŋwè mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə və̀ bə gaŋ ŋkum am sə.>>

17

Jisòs Kupsə Nsəsə̀ Mʉ Ndàhà (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

1 Â cà nùumbu ntùŋfu fana Jisòs to jəŋ Pità bə Jem nə ye Jon nə̀ yi moma Jem nə, bə yà'wèŋ kok lo mʉmvwe' nda mòk nə̀ səsap. Wo à kə̀ cu mègù mbwa woòwo.
2 Fana wo ye ŋga nsəsəə Jisòs kupsə bʉʉŋ mok nsàp nə̀ zok. Si ye sə rɛŋ co nùm, cə̀k ye sə rɛŋ co marɛŋ vɛ'ɛ.
3 Wo ye fe'lə sə̀' ŋga Musì bə Âlajà tesə və̀ mʉbu, nə sə taaŋgàm bə Jisòs nə wèŋ.
4 Fana Pità nə dʉk fa Jisòs də, <<Tà, yà' bòvɛ'ɛ wùriŋ mvə̀'nə̀ vesùwèeŋ fɛŋ yè'sə. A ye-a ŋga wù dzəm fana mʉ̀ ci ba'rə tes bwe duŋ fɛŋ tɛ'. Mò'fis nə̀ njò, mòk nə̀ Musì, mòk ye nə̀ Âlajà.>>
5 Yi ànə sə cep mali ntòfo' fana mbàk mòk nə̀ nà' sə fop vɛ'ɛ wùriŋ à və̀, nə kə təhə lok wo. Wo yuk ŋga ŋgì ŋwè nəmòk sə cep vesə ndzənə mbàk nə də, <<Nè'e mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm yi sə ntʉʉ̀ mʉ̀, mʉ kwagə̀ bohòyi wùriŋ. Yusə̀ yi cèp pwe', wèeŋ yuk fa yi.>>
6 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ ànə yuk vɛ'nə fana wʉə ko wo vɛ'ɛ nsàp nə̀ co wù kà cèp to. Wo coho gbʉ fə'ə gesə lo si awo ma sə nze wo pwe'.
7 Jisòs və, nə kə jwɛŋ wo bə bo ye. Yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ kà wəp, wèeŋ lokok mʉtsə.>>
8 Wo à mùk kok lis awo, wo kà ŋwè fo' mok yə. Wo ye megu Jisòs yiìyi.
9 Mvə̀'nə̀ wo à sə tsə mʉndahà anə fana Jisòs tipsə wo də, <<Wèeŋ kà ŋwè nəmòk bum sə̀ wèŋ yə yè'sə tsə̀' tətè ŋga mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ lòkok mvwe' kpʉ ŋkuŋ.>>
10 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ à fek yi sə̀' də, <<Njo nə̀ ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ sə dʉk də Âlajàa nə və tsoŋ ŋkuŋ Krɛst və ŋgòtɛsə ves, a bʉ̀ʉ yà?>>
11 Yi dʉk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A zìnə də Âlajàa nə və. Yi nə və ŋgògʉ̀hʉ tsə'rə fəsə bum pwe'.
12 Nə ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də Âlajà nə à və̀ laŋ, fana wo kà yi rì. Wo à jə yi, nə gʉ yi mvə̀'nə̀ wo dzəm. Nə ye sə̀' də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə ye ŋgə' ndzə bohòwo sə̀' vɛ'nə.>>
13 Ânə geŋ bwe ye sə wèŋ rɛɛŋ bə zeŋ də yi sə dʉk Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ.

Jisòs Tɛsə Mo Nəmòk Nə̀ Yi Tse' Yòŋsə̀ Ze' (Mak 9:14-32; Luk 9:37-45)

14 Wo ànə bwi foho və mvwe' sə̀ bwìŋ à mà cu sə fana ŋwə̀ nəmòk caŋ və bohòyi, nə kə təəŋ fo' bə tumfərə. Ŋwə̀ nə sə cep də,
15 <<Tà, koksə-a manziŋ bohòmo àm è. Mo àm nə ŋgà gbʉ̀ nənò'. Yi sə yə ŋgə' bə zeŋ vɛ'ɛ wù kà fʉ̀'. Yi gbʉ̀ yisko'gə̀ mʉ misə̀ riŋ riŋ, nə sə gbʉ ni sə ndzəpə̀ sə̀' riŋ riŋ.
16 Mʉ̀ jə lòyi bohòŋgàa fàak yo, nà' ghak ŋàŋ mvə̀'nə̀ co wo gʉ nà' me.>>
17 Jisòs ànə yuk vɛ'nə, yi cep də, <<Wèeŋ yè'sə gʉgʉtu, wèŋ ka dzədzəm nə̀ co wèŋ luŋsə ŋwè fo' sə ntʉʉ̀ wèŋ tse'. Mʉ nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntʉm vɛ'nə tətè kə dzeŋ sè? Wèeŋ jəŋ və fa mʉ yi fɛn.>>
18 Jisòs jwa yòŋsə̀ ze' nə̀ nà' a sə gʉ̀ ŋkuŋ yi sə yaŋ nə fana nà' tesə gɛsə lo ndzə ni'ì yi anə sə̀' ghà ànə.
19 Ânə geŋ ŋgàa fàak Jisòs sə lo, nə kə fek swihi yi də, <<Vès anə fis fʉk yàvès nà' bʉ̀ə̀ yè'sə bʉ̀ʉ yà?>>
20 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<A bʉ̀ʉsə̀ dzədzəm àwèŋ nə̀ ŋgòlùŋsə bwìŋ bə zeŋ nə, nà'a jo. Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ sə̀' də a ye-a ŋga wèŋ tse' mègù-a mʉdzədzəm momjo co mvèm nzaŋ

vɛ'ɛ fana aco wù dʉk fa nda nè'e də, <Coho fa'nə, nə kə təəŋ fa'>, nà' coho lo. Yumok kà sə co wèŋ kà yà' gʉ̀ to mok ye. [
21 Aco bɛ'fis to megu nsàp ènə pìriyà bə dzə̀ zʉzʉ ba bwɛ̀rɛ yumok ka mok ye fe'lə.]>>

22 Wo sə kɛ' kɛ'ca nzeŋgòŋ Galìli anə. Ànə geŋ wo və mvwe' mò'fis fana Jisòs dʉk fa bwe ye sə wèŋ dʉk də, <<Wo nə jəŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè, nə fa ndzə bohòbwìŋ.
23 Wo nə zə mʉ, nùmbu nə̀ tɛ' dzèeŋ, mʉ̀ tesə fe'lə və mvwe' kpʉ sə sə̀mok.>> Bwe ye sə wèŋ ànə yuk vɛ'nə fana manziŋ ko wo vɛ'ɛ nəbʉp.

Nzak Làk Tas Mʉmvwe' Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ

24 Jisòs bə bwe ye sə wèŋ à kə̀ dzèŋ mvwe' lak Kàpanùm, nə cum fo'. Nùmbu mòk à ye bʉ̀ʉ sə̀ wo jəgə̀ mbàam tas sə̀ bwìiŋ là'gə̀ yà' mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə wèŋ kə fek Pità də, <<Masà àwèŋ nè'e là'gə̀ mbàam yè'sə sə̀ laŋ à?>>
25 Yi dzəm də, <<Ŋ, nà'a là'gəə.>> Ànə geŋ yi bwi lo yuye nda'à wo. À kə̀ dzèeŋ ŋga yi ka yumok ntòcep lok fana Jisòs fek nà' də, <<Wù tsəm yòyè'sə da Pità? Ŋkəŋkum sə̀ sə nze fɛɛŋ ko jəgə̀ mbàam tas awo yè'sə bohòndà wèŋ? Wo jəgə̀ yà' bohòbwe awo kè bohòbʉ̀ʉ sə̀ zok wèŋ nɛ?>>
26 Yi dʉk də a yegə̀ bohòbʉ̀ʉ sə̀ yà'wèŋ ka bwe awo yeŋ. Fana Jisòs cep fe'lə sə̀' də, <<Ye də bwe awo ka yàwo nzak tse', ka vɛ'nə yeŋ nà?*
27 Nə yeè nə də ŋgògʉ̀ də ya wo kà jòk fana dù sə mantùŋ. Wu kə̀ dzèŋ ca, wù mak gesə lop sə ndzəpə̀ anə. Fuk nə̀ wu ko to nà' mantombì, wu nə ye mbàm mʉ cùhù yi anə. Wù fis jəŋ mbàm nə, nə kə fa wo ŋgòlà' tiŋ tu yòbə sə̀ yàm bə zeŋ.>>

18

Ŋwə̀ Nə̀ Ghaŋ Ndà?
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

1 Mvə̀k ànə à ye fana ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ və bohòyi, nə sə fek nà' də, <<Mvə̀'nə̀ gaŋ sə̀ mʉbu cu, nsàp ŋwə̀ nə̀ yi yam gha' mok fo' mantombìi Nwì yi yè'sə ndà lɛ?>>
2 Jisòs to və mo nəmòk, nə tes nà' mʉtsətsə'rəə yà'wèŋ.
3 Fana yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə də tse'ŋga wèŋ kupsə, nə ye co bəbweŋke' ŋkuŋ bwɛ̀rɛ wèŋ kà mvwe' gaŋ sə̀ Nwì sə kə̀ ni yuk.
4 Ŋwə̀ nə̀ yi jə lo-a ni' ye sə nze co mo nè'e fana nà'a yi nə̀ yi yam càsə mok wèŋ mvwe' gaŋ sə̀ Nwì sə yi.
5 Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a nsàp mo nə̀ co nè'nə mʉnə liŋ am fana ye də yi jə yà'sə mʉ̀.

Nza' Məmumsə̀
(Mak 9:42-48; Luk 15:3-7; 17:1-2)

6 <<Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋwə̀ mòk gʉ̀ bəbwe sə̀ wo dzəm bohòmʉ̀ yè'sə mòk də yi gʉ bʉp fana boŋ ghak bohòyi co wo jəŋ ŋgòk, nə swi' kə'ə fa ŋwə̀ ànə nà' kə̀ mìhi, nə mak gesə lo yi sə mvwe' ndzəp nə̀ cəco.
7 Bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə cu bə ŋgə' njo nə̀ məmumsəə sə̀ aco yà' gʉ ŋwè ŋgògʉ̀ bʉp yè'sə cu fo'. Məmumsəə nə və tsooŋ li, megu də a ŋgə' nə̀ bʉp bohòŋwə̀ nə̀ yi sə jə və̀ məmumsə̀ nə.
8 Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga bo yo kè kùu yo àlɛ' sə gʉ̀ wu ŋgògʉ̀ bʉp fana wù gwɛ' tiŋ mak yà'. Bòghak də wu kə ni lak lùŋ bə bo kè kù ma mò'fis nə noŋsə nə̀ ŋgòkə̀ mà' gesə lòwu sənə mis sə̀ yà'a kà liìŋgə̀ bə bo kè kù ma ba fo'.
9 Nə ye də a ye-a ŋga lis yo sə gʉ̀ wu, wù sə gʉ bʉp fana wù so'rə fis mak yà'. Bòghak co wù kə ni mvwe' lùŋ bə lis ma mò'fis nə noŋsə ŋgòkə̀ ni mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀ bə lis ma ba fo'.

* **17:26 17:26** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə mbəmbam sə̀ wo dzèŋ lùumŋgòŋ hum ba wèŋ à sə làkgə̀ mbàam mok sə̀ wo à sə gʉ̀hʉ tsə'rəgə̀ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bə zeŋ lùlùm.

10 <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə də wèeŋ
kà bəbweŋke' yè'e wèŋ nə mò'fis
co yusə wà jə. Mʉ sə tsə' weŋ
də mvə'nə yà' cu mʉbu, masinjàa
bəbweŋke' yè'sə wèeŋ cugə bə
Tɛ̀' am wèŋ mvwe' mò'fis nùumbu
pwe'fo'. [
11 Mʉ̀ʉ̀ mo ŋwè, mʉ̀ à və ŋgòkə
làp yə bʉ̀ʉ̀ sə wo à bisə.]
12 A ye-a wù, wù dʉk bə ncèp
nè'e də yà? A ye-a ŋga ŋwə nəmòk
tse'-a nsùŋgaaŋ ye ŋkʉ̀ mò'fis, fana
nə mò'fis jam bisə ca, yi nə lap lo
nə mò'fis, nə me'rə sə hum vəke'-
ncòp-vəke' sə də yà'a sə zʉ tse' ŋgaŋ
mʉndahà, ka vɛ'nə ye à?
13 Nə ye də, a ye-a ŋga yi kə làp yə
nà', mʉ tsok weŋ də yi nə kwa ghak
bə zeŋ nə noŋsə sə hum vəke' ncòp
sə' vəke' sə yà' ka yàwo bisə sə.
14 Ye də wèeŋ riŋ də tɛ̀' am
nə mʉbu nə sə kà dzəm də
mʉmweŋke' nə mò'fis bisə dzəm.

Ncèp Nə BohòMoma Yo Nə Yi Gʉ̀ Wu Bʉp (Luk 17:3)

15 <<A ye-a ŋga moma yo mòk gʉ̀
wu bʉp, wù lo bohòyi, wenə ye ba,
wù tsok fa yi yusə yà' yaaŋ wu wenə
sə. A ye-a ŋga yi dzəm yusə wù tsə'
yi sə, ye də wù ko fəsə və moma yo
nə ma ŋkwɛ̀ŋ laŋ.
16 A ye-a ŋga yi ka wu njònə yuk
fa, wù to jəŋ fe'lə lo ŋwə nəmòk
kè bwìŋ ba àlɛ' səmok. Ya yusə wù
sə cèp pwe', bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nə ye
yàwo ŋgàa yuk ntu' ŋgòdə wo à yuk
yàwo vɛ'ɛ bə vɛ'ɛ.
17 A ye-a ŋga yi ka yà'wèŋ sə'
yuk fa, wu jəŋ lo nzak nə mok
mantombìi cos. A ye-a ŋga cos cèep,
yi kà sə' dzəm malì fana wèŋ jəŋ yi
mok co yi pegè kè co ŋgà ko mbàm
tas àlɛ'.
18 Mʉ sə tsə' weŋ yè'e zìnə də,
a ye-a ŋga wèŋ kì-a yumok sə nze
də yà' tə vɛ', wo nə kiŋ yà' mʉbu
sə' vɛ'nə. Nə ye sə' də wèeŋ fìrə-a
yumok sə nze, wo nə firə yà' mʉbu
anə sə'.
19 Mʉ sə tsə' fa weŋ mòk sə' də a
ye-a ŋga wèŋ ba dzəm tse' cù mò'fis
bə yà lòoŋ, nə lɛŋ pìriyà bə zeŋ fana
tɛ̀' am nə yi cu mʉbu nə nə gʉ fa
weŋ yà'.
20 Njo nə bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ' kə
benə-a mvwe' mò'fis bʉ̀ʉ liŋ am
fana mʉ nə ye mʉtsətsə'rəə wo
anə.>>

Gbʉ' Mofàk Nə Yi Kà Ŋwè Yumok Swìfagə

21 Ànə geŋ Pità kə fek Jisòs nə də,
<<Tà, aco moma am gʉ mʉ bʉp kɛ̀'
sʉ̀, mʉ̀ sə swifa yi-ɛ? Co kɛ̀' sàmba
vɛ'ɛ àlɛ?>>
22 Jisòs nə dʉk fa nà' də, <<Mʉ̀
ka də a kɛ̀' sàmba dʉk, a kɛ' hum
sàmba bòp sàmba.
23 Aco a fʉhʉ gaŋ sə mʉbu sə bə
ŋkum mòk nə yi à dzəm də yi taŋ
ja'a mbàam ye bə ŋgàa fàak ye ya
yi riŋ mvə'nə bwe fàak sə wèŋ sə
gʉ̀ bə mbàam ye sə.
24 Yi à yèto ŋgòta ntɛ̀ŋ, wo ko jəŋ
və fa yi mòk nə yi tse' ŋkum nə
malà' mbàm.
25 Mvə'nə yi ànə ka mbàam sə co
yi lak tse' fana ŋkwà' ŋwə ye nə dʉk
də wo seŋ yi co ŋkwɛ̀ŋ. Wo seŋ nà'
bə ŋgwe nà' nə ye bwe nà' bə bum
nà' sə nà' tse' pwe' ya wo lak ka nà'
sə fo'.
26 Ŋgà fàk nə təəŋ tsoŋ sə nze bə
tumfərə, nə wup fa ŋkwà' ŋwə ye
nə bo vɛ'ɛ wùriŋ. Yi lɛŋ nà' vɛ'ɛ
də, <Tà, ko ntʉm, mʉ nə lak wes fa
wu mbàam yo pwe', yumook nə kà
bisə.>
27 Manziŋ à ko ŋkwà' ŋwə nə. Yi
me'rə ŋgà fàk nə, nə swi fa nà'
mbàam sə nà' tse' yi sə.
28 Ŋgà fàk ànə à tesə tsə ntɛ̀ŋ, yi
kʉrə bə ŋgà fàk mòk sə' co yi ŋga
yi à sə bɛ' megu nà' mbàm ncùhù co
tàŋ vɛ'ɛ. Yi tap ko ŋam pik tse' nà'
kə mìhi, nə sə dʉk də, <Lak fa mʉ
mbàam am sə.>
29 Ŋgà fàk ènə gbʉ ye sə' sə nze,
nə sə lɛŋ nà' də, <Kwəkwè', ko-a
ntʉm, mʉ nə lak wes fa wu mbàam
yo.>

30 Yi kà dzəm. Yi kə nisə nà' ndapndzəm də tse'ŋga nà' làk yi ŋkuŋ.
31 Ŋgàa fàak mok sə̀ a yegə̀ bə yà'wèŋ à yə yusə̀ yi gʉ̀ yè'sə fana yà' yaaŋ wo vɛ'ɛ wù kà fʉ̀'. Wo lo, nə kə tsok fa ŋkwà' ŋwə̀ àwo nə bum sə̀ yà' ye yè'sə pwe'fo'.
32 Anə geŋ ŋkwà' ŋwə̀ nə to yi və. Yi dʉk fa nà' də, <Wù mo nə̀ bʉp! Mʉ̀ a swìfa wu ka sə̀ wù tse' mʉ yà'a pwe'fo' bʉ̀ʉsə̀ wù a lɛŋ mʉ.
33 Nə ye də kaco wù koksə manziŋ bohòŋgà fàk mòk sə̀' mvə̀'nə̀ mʉ̀ gʉ̀ bohòwù yà'a yeŋ à?>
34 Mvə̀'nə̀ ntʉm à sə yaaŋ yi fana ŋkwà' ŋwə̀ ye nə à jə yi, nə fa sə̀' ndzə bohòŋgà yeŋsə bwìŋ ŋgə' də wo nisə nà' ndapndzəm, nə ye də tse'ŋga nà' làk wes fa yi mbàam ye sə sə̀' pwe'fo'.
35 Yà'a sə̀' mvə̀'nə̀ Tɛ̀' am nə̀ yi cu mʉbu nə gʉ bohòwèŋ sə̀' vɛ'nə, ŋga a ye-a də wù ka moma yo sə ntʉʉ̀ wù swifa na.>>

19

Nza' Mè'rə̀ Ŋgwe
(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

1 Ànə geŋ mvə̀'nə̀ Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana yi ye'e me'rə nzeŋgòŋ Galìli anə. Yi lo mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə̀ nà'a ma ndzə ntondzəp Jòridàŋ.
2 Bwìŋ à yù lòyi fo' vɛ'ɛ nəbʉp, yi gʉ mesə fa wo yiyaŋ awo fo'.
3 Bʉ̀ʉ Faràsii mok wèŋ à və kə̀ tsèŋ yi də ya wo mumsə ja'a yi. Wo fek yi də, <<Aco lʉ̀k dzəm də ŋwèe mè'rə ŋgwe ye bə njo nə̀ nà' bòyi, ye də yi ka yà'sə bʉp gʉ à?>>
4 Yi cep fəsə fa wo də, <<Wèŋ a ka mvəsə̀ wo à còm də Nwì ànə gʉ to ŋwè, yi gʉ ŋwəmbam bə ŋwàŋwè yà'a ntòtaŋ à?
5 Yi ànə gʉ wo vɛ'nə fana yi dʉk də,
<Nà'a njo nə̀ ŋwèe nə me'rə tɛ̀' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋgwe ye.
Wo sə̀ ba sə nə ye mok ŋgùpni' nə̀ mò'fis.>
6 Ye də wo ka mok ba yeŋ fe'lə, wo mok ŋgùpni' nə̀ mò'fis. Ye də yusə̀ Nwì a be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ŋwə̀ nəmòk kà də yi gapsə yà' dʉk.>>
7 Wo fek fe'lə yi də, <<Ànə geŋ Musì nə dʉk də aco ŋwè com fa ŋwà nə ŋwàk nə̀ ŋgònìtsə̀' də yi mè'rə nà' laŋ nə me'rə yi lo ɛ?>>
8 Yi dʉk fa fe'lə yà'wèŋ səmok də, <<Musì à mè'rə də wèeŋ mè'rə yep awèŋ bʉ̀ʉsə̀ ntʉm awèŋ gʉ nəbʉp, bwɛ̀rɛ mvə̀'nə̀ yà' à yeto mantombì à ka vɛ'nə yeŋ yuk.
9 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ sə̀' də a ye-a ŋga ŋwè me'rə ŋgwe ye, ŋga yi ka nà' bʉ̀ʉ njo nə̀ də ŋwà nə sə ko nto me'rə, nə jəŋ fe'lə ŋwà mòk səmok fana ye də yi yà'sə ŋgà ko nto.>>
10 Ŋgàa fàak ye wèŋ dʉk fa yi də, <<A ye-a ŋga nzak ŋgwe bə ndum mʉ mvə̀k ènə, ye də bòghak co ŋwè kà ŋwàŋwè jə lo'.>>
11 Yi dʉk fa fe'lə wo də, <<Kaco bwìŋ pwe' dzəm ncèp ènə yeŋ. Aco dzəm megu nà' bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a fa wo ncèp nə yi.
12 Bwìŋ cu yo sə̀ wo à dzə wo ləm. Bwìŋ cu sə̀' yo sə̀ wo à ya' wo ŋkuŋ wo bʉʉŋ ləm. Mook sə̀' yo sə̀ wo bʉ̀sə ni' awo co ləm njo gaŋ ŋkum Nwì. Ŋwə̀ nə̀ yi rì də aco yi dzəm to ncèp ènə fana yi dzəm sə̀ ntèŋ.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

13 Ànə geŋ wo jəŋ və fa yi bəbweŋke' wèŋ də yi naaŋ fa yà' bo, nə gʉ pìriyà. Ŋgàa fàak ye wèŋ ànə ye vɛ'nə, wo jwa sa'rə bʉ̀ʉ sə də yà'a kà vɛ'nə gʉ̀.
14 Jisòs dʉk də, <<Wèeŋ me'rə bəbweŋke' wèeŋ və bohòmʉ̀, nə kà wo mandzə̀ lok, bʉ̀ʉsə̀ gaŋ ŋkum sə̀ mʉbu sə, tse' yà' nsàap sə̀ co wo yè'sə.>>
15 Fana yi naaŋ fa yà'wèŋ bo ye mʉ tuhù, nə se wo ŋkuŋ nə yè'e me'rə lo yuye.

Ŋgə' Nə̀ Bə Ghàk
(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Ŋwə̀ nəmòk və bohòJisòs, nə dʉk fa nà' də, <<Cicà, yusə̀ bəboŋ sə̀ co mʉ̀ gʉʉ yè'sə yà, ŋkuŋ ya mʉ nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè ɛ?>>
17 Yi dʉk fəsə fa nà' də, <<Wù sə fek mʉ yòyusə̀ bəboŋ sə fe'e nà? Ŋwə̀ nə̀ yi bəboŋ mègù nə̀ mò'fis. A ye-a ŋga wù dzəm də wu nə kə tse' lùŋ, wù noŋsə lʉʉk sə bəboŋ.>>
18 Yi fek mali Jisòs də, <<A yè'sə lʉʉk sə̀ fòlɛ-ò?>> Jisòs taŋ fa yi də, <<Kà ŋwè zə. Kà nto ko. Kà yə̀ yə̀. Kà gèem mvwès ko.
19 Wəp tɛ̀' yo bə ma yo, nə dzəm moma yo co mvə̀'nə̀ wu dzəmgə̀ ni' yò.>>
20 Mʉ wà'ŋwə̀ nə dʉk fa fe'lə nà' də, <<Bum sə̀ wù taŋsə yè'sə pwe', mʉ̀ a gʉ̀ wes yà' laŋ. Yusə̀ mʉ̀ ka yà' ntògʉʉ yè'sə yà?>>
21 Jisòs dʉk fa nà' də <<A ye-a ŋga wù dzəm də wu ye kə̀kʉrə̀ pap, wù lo kə seŋ bum sə̀ wù tse', nə fa ŋgàa jìŋ mbàam sə ya wu nə tse' ghàk mʉbu, nə bɛ' mandzə̀ nə yuŋ və mʉ.>>
22 Wà'ŋwə̀ nə à yuk vɛ'nə, ŋgùpcù gbʉ yi yə̀k, yi coho lo, bʉ̀ʉsə̀ yi à tse' bum vɛ'ɛ wùriŋ.
23 Fana Jisòs bʉʉŋ dʉk bohòŋgàa fàak ye wèŋ dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ ŋkèm dʉk də, gʉ wùriŋ bohòŋgà ghàk ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ Nwì.
24 Mʉ tsok weŋ sə̀' də joho cà bohònàm nə̀ yi yam co nàmbà'rə̀ nà'a ŋgòcà torə tesə ndzənə wʉ patà', nə noŋsə bohòŋgà ghàk ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum sə̀ mʉbu.>>
25 Ŋgàa fàak Jisòs sə à yuk vɛ'nə fana və̀m kok wesə wo nə̀bʉp. Wo fek də, <<Ye də aco ŋwə̀ nə̀ yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà?>>
26 Jisòs kʉk gesə yà'wèŋ, nə dʉk fa wo də, <<Aco yumok gʉŋ ghak li ŋwè, yumok kà Nwì-e gʉŋ ghak yuk.>>
27 Ànə geŋ Pità cep fəsə fa nà' də, <<Ja'a na yòo mʉmvə̀'nə̀ vès a mè'rə bum avès pwe' nə̀ pwe', nə bɛ' wu, yusə̀ vèes nə kə tse' sə yè'sə yu yà? >>
28 Jisòs dʉk fa fe'lə wo sə̀' də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə də, bə nzeŋgòŋ nə̀ fi nə̀ nà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk nə fana mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə̀ kə̀ cu mʉnə kapràk àm co ŋkum nə̀ ghaŋ. Wèŋ sə̀ hum-ncòp-ba sə̀ wèŋ a bɛ' mʉ yè'e nə cum sə̀' mʉnə kapràak yàwèŋ. Fana wèŋ sə sak buhu lak Izùrɛ sə̀ hum-ncòp-ba sə.
29 Nə ye sə̀' də ndàaŋwè pwe' nə̀ yi a me'rə ndap ye, kè bwema ye, kè njɛ̀'ɛgùu ye, kè tɛ̀' ye, kè ma ye, kè bwe nə ye nzum àlɛ' pwe' bʉ̀ʉ liŋ am, yi nə̀ kə̀ tse' fe'lə kɛ̀' ŋkʉ̀ mò'fis. Kà yà'sə mègù, yi nə̀ kə̀ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə sə̀'.
30 Mvə̀k ànə ye, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a mantombìi nə ye mok maŋkwèŋ, fana ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a maŋkwèɛŋ nə ye mantombì.>>

20

Gbʉ' Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo À Fàk Mʉnzuù Ŋkwà' Ŋwə̀ Mòk

1 Jisòs à cèp ncèp mòk də, <<Gaŋ sə̀ Nwì sə yà'a co ŋkwà' ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à yàaŋ tesə ntsə'mòk də yi lo kə lap ŋgàa fàk, ya wo fak mʉnzuù yi.
2 Yi ànə cep tes bə bʉ̀ʉ sə wèŋ mvə̀' mbàm nə̀ yi nə lak yà' nùmbu nə̀ mò'fis nə fana yi gesə lo yà' mʉnzuù yi anə.
3 Nùm à sə ye lòco nùm bɛŋ, yi lo nə kə ye fe'lə bʉ̀ʉ səmok, ŋga wo sə təəŋ dzòoŋ mʉ ntɛ̀ɛŋ wà.
4 Yi dʉk fa yà' də, <Wèeŋ du kə fak mʉ nzuù mʉ̀ sə̀' ya mʉ nə lak weŋ kə̀kʉrə̀.> Ànə geŋ wo lo fo' sə̀'.
5 Yi à tesə lòfe'lə ŋga nùum maràŋ, nə ye ŋga nùm càsə maràŋ sə̀', nə kə gʉ sə̀' vɛ'nə.
6 Nùm à sə naaŋ lo bə cùu nda, yi lo, nə kə ye mali bʉ̀ʉ mok sə̀' ŋga wo sə təəŋ sə̀' wà anə. Yi fek yà'wèŋ də, <Wèŋ sə təəŋ càsə bʉpsə mvə̀k fɛɛŋ wà vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?>

7 Wo dʉk fa yi də, <A bʉ̀ʉsə ŋwə
nəmòk ka ves yumok də vèes gʉ fa.>
Yi dʉk fa wo də, <Wèeŋ du kə fak
mʉ nzuù mʉ̀ anə sə'.>
8 Nùm à co, yi dʉk fa ŋgà fàk ye
nə mantombì də, <To bʉ̀ʉ sə wo fàk
sə, nə lak wo. Làk yè jəŋ ŋwə nə
yi və ləsə maŋkwɛ̀ŋ, nə kə ləsə bə
ŋwə nə yi anə və to.>
9 Bʉ̀ʉ sə wo anə və ŋgòfàak ŋga
nùm sə naaŋ lòbə cùu nda à vəə, wo
lak wo mbàm nə wo làkgə ŋwè ŋga
yi fàk yiskok nùmbu mò'fis.
10 Bʉ̀ʉ sə wo à yèto ŋgòfàk wo sə
wèŋ à vəə, wo sə tsəm də wo nə lak
wo yàwo zok. Wo fa megu yà' sə'
mvə'nə wo làk bʉ̀ʉ mok sə.
11 Wo ànə jəŋ yà' fana wo ye
ŋgòcèp ŋwəm kɛ'cà bə liŋ ŋkwà'
ŋwə nə.
12 Wo sə dʉk də, <Bʉ̀ʉ sə wo və
ləsə tsə yàwo ŋga'a yè'e fàk mègù
ghàr vɛ'ɛ, anə geŋ wù lak wo sə'
yəyərə bə vès sə vès fàk yə yiskok
ŋgə' bə nùm nə nà' sə to barə bwìŋ
nè'e.>
13 Yi dʉk fəsə fa mòk mʉtsətsə'rəə
wo anə də, <Ŋge' àm, mʉ̀ ka weŋ
bʉp gʉ lok. Mbàm nə mʉ̀ làk weŋ
nə ka mvə'nə anə cep tes sə yeŋ à?
14 Jəŋ mbàm yò, nə lo gəe'. Mʉ̀
dzəm mʉ̀ də mʉ fa bʉ̀ʉ sə wo və
ləsə yè'e sə' mvə'nə mʉ̀ fa wu.
15 A ye-a ŋga mʉ̀ tse' mbàam am,
kaco mʉ̀ gʉ fo' mvə'nə mʉ̀ dzəm yeŋ
à? Kènə də ntʉm sə yaaŋ wu bʉ̀ʉsə
mʉ̀ sə fa bwìŋ mbo-ɛ?> >>
16 Fana Jisòs ləsə ncèp nə
də, <<Yà'a mvə'nə bʉ̀ʉ sə wo
maŋkwɛ̀ɛŋ nə kə ye ntsə'mòk
mantombì, sə wo à ye mantombì
kə ye mok maŋkwèŋ.>>

Jisòs Cèp Mvə'nə Kpʉ Ye Nə Ye Sə̀mok
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

17 Mvə'nə Jisòs à sə kok lòmʉ
Jòrosalèm fana yi jəŋ lo ŋgàa fàak
ye sə hum-ncòp-ba sə. A kə dzèŋ
mandzə̀, yi ləksə gesə yà' ŋgʉʉ̀ŋ jo,
nə cep bohòwo də,
18 <<Wèeŋ ye, mvə'nə a sə lòmʉ
Jòrosalèm yè'e, wo nə fa mʉ̀ʉ mo
ŋwè ndzə bohòŋgàa fa satikà' sə
ghaŋ bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ.
Wo nə sak mʉ, nə dzəm tes də mʉ̀
mègù ŋgà kpʉ.
19 Wo nə fa mʉ ndzə bohòbʉ̀ lak-
mvum də ya wo ywi'lə mʉ, ləp mʉ,
nə tɛ'lə mʉ mʉ ntèəŋ. Nùmbu nə
tɛ' dzèeŋ, mʉ̀ lokok mvwe' kpʉ.>>

Yusə Ma Bwe Zebèdi Wèŋ À Lɛŋ
(Mak 10:35-45)

20 Ànə geŋ, ma bwe Zebèdi wèŋ à
və bə bwe ye sə wo ŋgàa fàak Jisòs
ba, nə kə ye Jisòs nə. Yi kə təəŋ kə
mantombìi nà' bə tumfərə, nə də yi
dzəm ŋgòlɛŋ yumok.
21 Fana Jisòs fek ŋwà nə də yusə
nà' dzəm yàlɛ? Màmi nə də, <<Kàk
fa mʉ-ɛ də ghà nə wu nə ye ŋkum,
wu nə jəŋ bwe am sə ba yè'e, nə
cumsə mòk ma màk nə cumsə mòk
ma ŋkwìip wù-ɛ.>>
22 Jisòs nə dʉk fa nà' də, <<Wù ka
yusə wù sə fek mʉ də mʉ gʉ yà'sə
riŋ. Aco wèŋ ye to ŋgə' nə mʉ nə ye
nə à?>> Wo də, <<Ŋ, aco vès ye to
ŋgə' nə.>>
23 Yi dʉk fa fe'lə yà'wèŋ də, <<A
zìnə də wèeŋ nə ye. Yusə megu də,
mʉ̀ ka ŋàaŋ sə ŋgòswe' bʉ̀ʉ sə wo
nə cum mʉ ma màk bə ma ŋkwìp
mʉ̀ tse'. Mvwe' ncum yà'sə sə bʉ̀ʉ
sə Tɛ' àm a cok noŋsə wo yi.>>

24 Bwe ye mok sə hum sə à yuk yu
yè'sə fana wo jok bohòbwe ma sə ba
sə wùriŋ.
25 Fana Jisòs to benə və wo
pwe', nə tsok wo də, <<Wèŋ rì
də, ŋkəŋkum sə wo tse' dzòk sə
nzeŋgòŋ fɛɛŋ gʉ̀gə bwìŋ ŋkʉ̀ì'. Bʉ̀ʉ
sə yà' tse' ŋàŋ mʉ tùhù wo sə
niŋtsok fa wo ŋàŋ sə'.
26 Yè'sə ka tse' ŋgòye bohòwèŋ
yàwèŋ vɛ'nə yeŋ. Ŋwə nə yi dzəm-
a ŋgòye ŋwə nə ŋkʉ̀ʉŋ mʉtsətsə'rə
wèŋ fana yi tse' ŋgòfàk co mweŋke'
bohòmok sə lòoŋ fo'.

27 Nə ye sə' də, ŋwə nə yi dzəm-
a ŋgòye mantombì yi, yi tse' ŋgòye
ŋkwɛ̀ŋ bohòwɛ̀ŋ pwe'.
28 Bʉsə mʉ̀ʉ mo ŋwè bə tu am,
mʉ à ka də bwìiŋ fak bohòmʉ və.
Mʉ à və ŋgòfàk fà'a, nə fa yòŋsə
àm ŋgòywiŋ fəsə jə yòŋsəə bwìŋ
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.>>

Jisòs Mùk Fa Bwìŋ Ba Lis Awo (Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 Wo à kə dzɛ̀ŋ Jèrikù nə də wo
lo fana bwìŋ yuŋ və Jisòs vɛ'ɛ co wù
kà cèp.
30 Fana bʉ̀ ŋgàa jì lis mok ba à
sə cu ŋgʉ mandzə̀. Wo yuk də
Tà Jisòs sə cà yi. Wo waŋ torə
fis də, <<Koksə-a manziŋ bohòvès-è,
mo Devìd!>>
31 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' sə wɛ̀ŋ
gham wo, də yà'a cum gəe'. Bʉ̀ʉ
sə wɛ̀ŋ torə ghaha co wo kwɛ'sə wo
kə kwɛ'sə. Wo sə torə də, <<Tà, mo
Devìd, koksə manziŋ bohòvès.>>
32 Ânə geŋ Jisòs foho təəŋ, nə to
fek yà'wɛ̀ŋ də, <<Yusə̀ wɛ̀ŋ dzəm də
mʉ gʉ fa weeŋ yè'sə yà?>>
33 Wo dʉk fa yi də, <<Tà, mùk fa
mègù ves lis avès.>>
34 Manziŋ à ko Jisòs, yi jwɛŋ lis
awo sə bə bo ye. Lis awo sə muhu
gu sə̀' ghà ànə, wo gi yuŋ lo Jisòs nə.

21

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum (Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

1 Wo ànə sə kʉəp lo Jòrosalèm anə
fana wo wɛs mvwe' lak Befà. A fo'
mvwe' nda nə wo togə̀ nà' də Nda
Olìp. Fana Jisòs tumsə lo ŋgàa fàak
ye ba.
2 Yi tsok yà'wɛ̀ŋ dʉk də, <<Wèeŋ
du mvwe' lak sə̀ ndzə yà'a. Wèeŋ ni
kok lòfo' ntɛ̀ŋ, wɛ̀ŋ ye ŋga wo tsòoŋ
tes mvomndè' mòk fo' bə mʉmo ye.
Wɛ̀ŋ fiŋ jəŋ və fa mʉ yà'.
3 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk fek-a weŋ
yumok, wɛ̀ŋ dʉk yi də, <Tà dzəm də
vèes jəŋ və fa yi yà'.> Wèeŋ dʉk-a
vɛ'nə, yi nə me'rə weŋ sə̀ ntɛ̀ŋ də
wèeŋ lo bə zeŋ.>>*
4 Yè'sə à ye vɛ'nə də ya bum sə̀
ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp sə bʉʉŋ və
zìnə. Yusə̀ yi à cèp sə də,
5 Nwì a dʉk də,
<<Tsòk fa bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' ntòlak
Zayòŋ wèŋ də,
<Wèeŋ yeè, ŋkum awèŋ sə̀ və
bohòweŋ.
Yi jə ni' ye sə nze,
nə kok cuù nə mʉnə mvomndè',
mʉŋgwɛ̀ŋ mvomndè'.> >>
6 Fana ŋgàa fàak sə wɛ̀ŋ lo nə kə gʉ
megu sə̀' mvə'nə̀ Jisòs ànə tsok wo
sə.
7 Wo jəŋ və mvomndè' nə bə
mʉmwe nə. Wo saŋ naaŋ cəək awo
mbwa fana yi kok cum mbwa.
8 Bwìŋ à və ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə fweŋ
saŋ lo cəək awo sə mandzə̀. Mok
wɛ̀ŋ kə caŋ ci' və mvùu tʉ, nə sə
noŋsə lo yà' sə mandzə̀ anə.
9 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye mantombì bə
maŋkwɛ̀ŋ wɛ̀ŋ pwe'fo' à sə gùrə. Wo
sə dʉk də, <<Hòsanà bohòmo Devìd!
Nwìi se yi nə̀ yi və mʉnə liŋ Tà.
Hòsanà ye bohòNwì nə̀ yi yam càsə
yà lòoŋ fo'.>>
10 Yi ànə kə ni mʉ ntòlak
Jòrosalèm anə fana ntòlak nə curə
wʉk. Wo sə fe'rə kɛ'ca də, <<Nè'nə
yè'sə ndà?>>
11 Fana ŋgo bʉ̀ nə̀ yi à və bə
yà'wɛ̀ŋ nə sə dʉk də, <<Nè'e ŋgà
tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ yee Jisòs nə.
Yi və mvwe' lak Nazàrɛ nə̀ mvwe'
nzeŋgòŋ Galìli.>>

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉ Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ Nə (Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

12 Ânə geŋ, Jisòs lo, nə kə ni
mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə̀ ghaŋ
nə. Yi bɛ'fis bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə sèŋ bum
nə ye sə̀ wo à sə ywiŋ bum mbwa
sə pwe'. Yi bwi' kɛ'mak teberəə bʉ̀ʉ
sə̀ wo à sə kupsə mbàam awo mbwa

* **21:3 21:3** Aco ncèp ènə ye sə̀' də, <<Ŋkwà' ŋwə̀ àvès dzəm də vèes jəŋ və fa yi nà' fana yi nə tum fəsə vesə nà' sə̀' ŋga'a yè'sə.>>

sə bə dzòok ŋgàa sèŋ kəkəbʉ̀ŋ wèŋ pwe'. †

13 Yi dʉk fa yà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì sə kum ndap Nwì nə ghaŋ ènə də, <Liŋ ndap àam nə ye də ndap pìriyà.> Fana wèŋ jə bʉsə nà' ndap ŋgàa yə̀ wèŋ.>>

14 Anə geŋ, ŋgàa ləlohòlis bə sə wo kà gìgə̀ wèŋ və kə tseŋ yi mʉ mvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə, yi sə gʉŋsə yà'wèŋ.

15 Ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k bə ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ wèŋ à yə nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi à sə gʉ̀ʉ fana wo jok. Yusə̀ wo à jòk bʉ̀ʉ zeŋ, mòk à ye mvə̀'nə̀ bweŋke' wèŋ à sə fu fa yi mʉ nda'à Nwì nə ghaŋ nə də, <<Hòsanàa ye bohòmo Devìd.>>

16 Fana wo fek yi də, <<Wù sə yuk bum sə̀ bwe yè'e sə cèp sə̀ laŋ à?>> Jisòs dʉk fa wo də, <<Ŋ mʉ̀ sə yuk. Wèŋ ka yusə̀ wo à còm də, <Nwì à fʉ̀hʉ cùu bweŋke' sə̀ wo sə no malì mbwi wèŋ ŋgòkwasə yi bə zeŋ> yà'a taŋ à?>>

17 Yi ànə me'rə wo fana yi tesə mʉ ntòlak anə, nə lo mvwe' lak Betanì, nə kə nooŋ fo'.

Jisòs Yàk Tʉ Nà' Kpʉ Yum Ghà Anə
(Mak 11:12-14, 20-24)

18 Tsok à rɛŋ, nə̀ zəzòŋ ŋga yi sə bwìŋ foho lòfe'lə mʉ ntòlak anə fana ye mok ŋga njè sə ya yi.

19 Yi à fəsə lis, nə ye tʉ mòk nə̀ wo togə̀ nà' də fik, ŋga nà' tə ŋgʉ mandzə̀. Yi geŋ fo', nə kə dzeŋ ŋga nà' tse' mègù mvù, nə kà zəm. Fana yi dʉk fa tʉ nə də, <<Wu nə kà mok zəm yuk.>> Yi ànə cep vɛ'nə ntɛ̀ŋ, tʉ nə yum sə̀ ghà ànə.

20 Ŋgàa fàak ye wèŋ à yə vɛ'nə fana wo mərə vɛ'ɛ wùriŋ də tʉ nə yum tsə mègù ghà nə yè'sə valɛ.

21 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə də a ye-a ŋga wèŋ tse' dzədzəm, nə kà sə mərə̀ kɛ', wèeŋ nə gʉ yusə̀ yà' yam gha' yusə̀ mʉ̀ gʉ̀ bohòtʉ nè'e yè'sə. Aco wèŋ dʉk fa nda nè'e də, <Coho fa'nə, nə kə kəəŋ gbʉ lo sənə ndzəp nà'a;> yà' fak.

22 Nə ye sə̀' də ŋga wèeŋ tse'-a dzədzəm fana yusə̀ wèŋ lɛŋ yà' bə pìriyà pwe', wèŋ tse' yà'.>>

Fa Jisòs Ŋàŋ Ndà?
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Jisòs à kə foho ni fe'lə mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwìŋ mbwa sə̀mok. Yi ànə sə yə'rə wo fana ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə tseŋ yi. Wo fek yi də, <<Wù gʉ̀ bum sə̀ wù sə gʉ̀ʉ yè'sə bə ŋàaŋ sə̀ fò? Kènə fa wu ŋàŋ ndà də wu gʉ yà' ɛ?>>

24 Yi dʉk fəsə fa yà'wèŋ də, <<Mʉ nə fek weŋ yu səmok yàm sə̀'. A ye-a ŋga wèŋ tsə̀' fa mʉ fana mʉ̀ tsok fa weŋ nsàp ŋàŋ nə̀ mʉ̀ tse' ŋgògʉ̀ bum yè'sə bə zeŋ nə sə̀'.

25 Ncèp nə də, ŋàaŋ sə̀ Jon à sə bàptɛsə bwìŋ bə zeŋ yà'a à və̀ bohòNwì kè yà' à tesə bohòbwìŋ-ɛ?>> Wo à yèto ŋgòcèp bə zeŋ mʉtsətsə'rə wo dʉk də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Bʉsə̀ a dʉk-a də ŋàaŋ sə à sə və̀ bohòNwì, fana yi nə fek fe'lə ves də, anə geŋ vesùwèŋ kà yusə̀ Jon à sə cèp dzəm bʉ̀ʉ yàlɛ?

26 Nə ye sə̀' də a dʉk-a də yà' à və̀ bohòbwìŋ fana a sə wəp yusə̀ bwìiŋ nə gʉ sə bʉ̀ʉsə̀ wo dzəm tse' yàwo də Jon nə ŋgà tsòhòbum Nwì.>>

27 Fana wo dʉk fa Jisòs də wo ka riŋ. Jisòs dʉk bwi fa wo ye sə̀' də, <<Ye də mʉ nə kà weŋ nsàp ŋàŋ nə̀ mʉ̀ tse' ŋgògʉ̀ bum yè'e bə zeŋ nə sə̀' tsə̀'.

Gbʉ' Bwe Mok Sə̀ Wo À Ye Bwìŋ Ba

28 <<Wèŋ tsəm bə ncèp nè'e da? Ŋwə̀ nəmòk à ye, yi tse' bwe ye ba. Yi kə dʉk fa nə̀ mantombì nə də, <Mo àm, dù, nə kə fak mʉ nzuù ntinə.>

29 Mo nə də, <Mʉ nə kà gə̀.> A ye maŋkwèŋ yi kupsə ntʉm ye, nə lo.

† **21:12 21:12** Kəkəbʉ̀ʉŋ yà'sə, a sə̀ wo à sə fa satikà' bə zeŋ.

30 Fana yi lo bohòmo ye nə ba, nə dʉk fa nà' sə' vɛ'nə. Mo nə də, <Mʉ̀ yuk laŋ pàpa a. Mʉ nə geŋ>, nə kà yuye gə̀.
31 Sə tsətsə'rəə bwe sə̀ ba yè'sə, ŋwə̀ nə yi à gʉ̀ yusə̀ tɛ̀' à dzəm à ye nə̀ fò?>> Wo də, <<A nə̀ mantombì nà'a.>> Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə də, bʉ̀ʉ sə̀ bʉp sə̀ wo ŋgàa benə̀ mbàam tas bə ŋgàa kohòsàhà wèeŋ nə ni to lo mvwe' gaŋ ŋkum Nwì wo, nə noŋsə wèŋ.
32 Njo nə də Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ à və̀, nə sə tsoho fa weŋ mandzə̀ nə̀ nà'a kə̀kʉrə̀ nə, wèŋ kà yi sə̀' yuk fa. Bʉ̀ʉ sə̀ bʉp sə̀ ŋgàa ko tas bə ŋgàa kohòsàhà wèŋ nə dzəm fa yi yusə̀ yi à sə cèp sə. Wèŋ ye bum yè'sə, nə kà də wèeŋ kupsə ntʉʉm awèŋ nə dzəm fa yi sə̀ dʉk.>>

Gbʉ' Ŋgàa Kʉ̀k Nzum Sə̀ Wo À Ye Bʉp (Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 Ànə geŋ Jisòs dʉk wo də, <<Wèeŋ yuk gbʉ' mòk nè' sə̀'. Ŋkwà' ŋwə̀ nəmòk à ye nə̀ yi ànə tse' nzum ndik nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də grep. Nə gʉm yà' bə ŋka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sə̀ wo nə sə nəŋ fis ndzəp ndzənə nto'o greep sə fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə, nə tes yà' bohòbʉ̀ʉ səmok, nə ye'e lo gì mvwe' səmok.
34 Mvə̀k à kʉəp nə̀ ŋgòkwì ŋgwìi bum sə̀ mʉ nzuù anə fana yi tumsə ŋgàa fàak ye wèŋ də wo kə tseŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mʉ nzuù anə, nə jəŋ fa yi ŋgwìi bum sə ma njè.
35 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cu mʉ nzuù anə wèŋ sə ko ŋgàa fàak ye sə wèŋ, nə ləp mòk, nə zə mòk, nə təprə mòk bə lìs.
36 Yi tumsə fe'lə ŋgàa fàak ye mok, wo yam ghak mok sə̀ ye to fa' mantombì sə. Wo gʉ yà'wèŋ sə̀' mvə̀'nə wo ànə gʉ sə̀ mantombì sə.
37 Yi tumsə ləsə mok mo ye nə̀ yi à dzə nà' ndzə vəə yi. Yi sə dʉk ye də, <Wo nə wəp tsoŋ li nà'.>
38 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cu mʉ nzuù anə à yə mo ye nə fana wo dʉk də, <Nè'e ŋga'a mo ye nə̀ ndzə vəə yi, nə̀ ŋkwà' ŋwə̀ nə kà-a ye, yi nə cum mvwe' kùu ye yi nə. Wèeŋ və a zə yi ŋga a tse' bum ye sə vès.>
39 Wo kə ko fis yi mʉ nzuù anə, nə zə yi.
40 Nə ye də a ye-a ŋga ŋgà nzum nə və-a, yi nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo cugə̀ mʉ nzuù anə va?>>
41 Wo dʉk yi də, <<Yi nə ko bʉ̀ʉ sə̀ bʉp yè'sə, nə zə yà' vɛ'ɛ jì manziŋ, nə jəŋ nzum nə fa yà' bohòbʉ̀ʉ mok sə̀ wo nə sə fa yi ŋgwìi bum ye ghà nə̀ yà' zəm.>>
42 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ a ka mvə̀'nə wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì yà'a taŋ yuk à? Də,

<Lìs nə̀ ŋgàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ
màk nòŋsə nà' də nà'a bʉp nə
kə̀ tse' gha' fe'lə fàk mok sə̀'
zeŋ.

À gʉ̀ yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye
maŋgəŋgèŋ mʉ lisə̀ vesùwèŋ
nəbʉp.‡>

43 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zeŋ də wo nə jəŋ gɛsə mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə bohòwèŋ, nə fa yà' bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo nə zəm riŋ ŋgwìi sə. [
44 Ŋwə̀ nə̀ yi gbʉ̀-a mʉnə lìs ènə, ŋgèŋgàŋ tiiŋ sam zəzok. Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga lìs nə gbʉ-a mʉ ni'ì ŋwə̀ nəmòk, nà' gok fam ŋgèŋgàŋ.]>>

45 Ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yu'rə wes gbʉ' yè'sə fana wo riŋ də nà' sə cèp yè'sə bohòwo.
46 Fana wo lap mandzə̀ də wo ko yi. Wo sə wəp fe'lə bwìŋ, bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ à jəŋ yi yàwo co ŋgà tsòhòbum Nwì.

‡ **21:42 21:42** Jisòs à sə cèp yè'sə ncèp mòk nə̀ nà'a ndzənə ŋwàk Sàam118:22. Yi à sə fʉ̀hʉ ni' ye bə lìs, nə sə fʉhʉ ŋgàa ci ndap sə bə ŋgàa fa satikà' nə ye bʉ̀ʉ Jus mok sə̀ mantombì.

22

Gbʉ' Nà Wo À To Kɛ'cà Bwìŋ ŋgòKà Zʉ Bum Gù
(Luk 14:15-24)

1 Ànə geŋ Jisòs nə tsok fa fe'lə wo gbʉ' mòk sà' də,
2 <<Aco wo fʉhʉ gaŋ sà mʉbu sə co bə ŋkum nəmòk nà yi à fùhʉ gùu mo ye də bwìiŋ kə zʉ fa yi.
3 Ànə geŋ yi tumsə lo ŋgàa fàak ye wèŋ də ya'a kə to və bùʉ sà yi to yà'wèŋ də a ta wo və sə. Wo kà yu awo và.
4 Yi tumsə fe'lə bwe ye mok sàmok də wo kə tsok bùʉ sə də yi fùhʉ wes zʉzʉʉ ye laŋ. Də, <Mù sʉə ndum mbòoŋ am nə ye mbòoŋ sà mù à ya' wo yà'a wèŋ nduk. Mù gù wes bum pwe'fo' laŋ, wo və nə kə zʉ.>
5 Bùʉ sə wèŋ kà mbɛŋ nà mbɛŋ kom lok. Mòk bɛ' mandzà ye lo nzuù yi, mòk lo mvwe' sèŋ bum ye.
6 Mok sà wo bwehe cu sə wèŋ ko ŋgàa fàak ye sə, nə tʉksə wo, nə zə wo.
7 Ŋkum nə à jòk vɛ'ɛ kpʉ nə kpʉ, nə tum sojàa ye wèŋ kə zə bùʉ sà wo à zə bwìŋ sə. Sojàa ye sə wèŋ à tɛŋ vàpsə lak bùʉ sə wèŋ sà'.
8 Fana yi dʉk bwe ye sə wèŋ də, <Mù fùhʉ bum sà mvwe' gùu sə laŋ. Megu də bùʉ sà mù to wo sə ka bùʉ sà anə ye co mù to wo sə yeŋ.
9 Ye də wèeŋ lo sə mandzà, ŋwà nà wèŋ yə lòoŋ, wèŋ to wo ŋgòvà mvwe' gùu sə.>
10 Bwe ye sə wèŋ à lòsə mandzà, nə to benə bùʉ sà wo yə pwe'. Bùʉ sà bàboŋ bə sà bʉp wèŋ pwe' nduk. Ndap nà wo à sə gù gùu sə mbwa nə à rwiŋ vɛ'ɛ ŋkiŋ bə bwìŋ.
11 <<Ŋkum nə à lòdə yi kʉk ja'a bùʉ sà wo và sə fana yi ye ŋwà nəmòk mbwa mò'fis nà yi à ka cəək sà wo ni lògà yà' mvwe' gù sə nitse'.
12 Yi fek nà' də, <Ŋge', wù yè va ŋkuŋ nə kə ni cum fɛŋ jì cək gù ɛ?> Ŋgà' nə cum dədok, nə kà cù mùk.
13 Fana ŋkum nə to bùʉ sà wo sə fàk bohòyi, nə dʉk fa yà' də, <Wèeŋ ko kiŋ ŋwà nè'e. Wèeŋ kiŋ tasə bo ye bə kùu ye pwe'fo', nə kə mak gesə lo yi mvwe' sà ndzəm sə seŋ fo'. Bwìiŋ nə sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ fo'.> >>
14 Jisòs mesə ncèp nə də, <<Yà'a mvè'nà wo a to bwìŋ ŋkʉʉŋ fana nə cok fis jəŋ megu moòm jo.>>

Fa Nwì Yuye Nə Fa Ŋkum Kaisà Yusà Ye
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 Ànə geŋ fana bʉʉ Faràsi wèŋ lo kə cum kwe', nə lap mandzà də ya wo tam Jisòs bə dʉk.
16 Wo tum be'lə bʉʉ sà wo fàkgà bohòwo mok bə bʉʉ Heròwèŋ bohòJisòs anə. Wo kə dʉk yi də, <<Cicà, vès rì də wu ŋwà nà zìnə. Vès rì də wu yə'rə fagà bwìŋ mandzà Nwì bə zìnə, nə kà yusà ŋwèe nə cèp sà wəp, bʉʉsà wu kà yòdə nè'e ŋwà nà ŋkʉʉŋ kè nà jo àlɛ' tsərəgà.
17 Tsok-a ves yusà wù tsəm yò. Lʉʉk vesùwèŋ sə tsà' də, a bàboŋ ŋgòlàk fa ŋkum Kaisà nà mvwe' lak Rumà mbàam tas kè ka' ɛ?>>
18 Wo à sə cèp yè'sə ŋga Jisòs rì wes yusà wo sə lirə ca sə pwe' nà pwe', fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup, wèŋ sə də wèeŋ mumsə yè'sə ndà?
19 Wèeŋ jəŋ və fa a mʉ mbàm nà wèeŋ làkgà tas bə zeŋ nə è.>> Fana wo jəŋ və fa yi mbàm mòk.
20 Jisòs fek wo də, <<Wo còm naaŋ mʉnə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sà' si ndà?>>
21 Wo dʉk də, <<A sà ŋkum Kaisà.>> Fana yi dʉk yà' də, <<Ye də wèeŋ lak fa Kaisà yusà yà'a sà ye, nə lak fa Nwì yusà yà'a sà Nwì.>>
22 Wo ànə yuk vɛ'nə fana wo mərə vɛ'ɛ, nə bɛ' mandzà àwo, nə lo dədok, nə me'rə tes yi fo'.

Nzak Nà ŋgòLòkok Mvwe' Kpʉ
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 À ye sà' nùmbu ànə, bùʉ Sadusì mok wèŋ və bohòJisòs. Wo bòp bù nà wo dʉkgà yàwo də kaco ŋwè lokok fe'lə mvwe' kpʉ yeŋ wèŋ.

24 Wo və kə fek yi də, <<Cicà, Musì
à dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè jə ŋwàŋwè,
nə kpʉ ŋga bə nà' ka bwe tse' fana
moma yee nə jəŋ tsoŋ ŋwà nə, ya bə
nà'a dzə fa tàtà ye nè yi kpʉ nə bwe.
25 Nə yeè nə də vès tse' bwema
mok fɛŋ bwìŋ sàmba. Fana nè mwè
nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpʉ me'rə nà'
ŋga bə nà' ka mwe tse'. Yi me'rə
noŋsə lo fa moma ye ŋwà nə.
26 Fana nè ba nə kpʉ sə' ŋga bə
nà' ka mwe sə' tse'. Nè tɛ' kpʉ sə'
vɛ'nə tàtè kə dzeŋ bə nè sàmba nə.
27 Wo ànə kpʉ wes pwe' fana ŋwà
nə kpʉ ye sə sə'.
28 Nùmbu nè bwìiŋ kə lòkok
mvwe' kpʉ kə dzèŋ nùu, ŋwà nə nə
ye yè'sə ŋgwe ndà? Bʉsə wo à tse'
yi wo pwe'fo' laŋ.>>
29 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ
ŋgàa jòŋ. A bʉ̀ʉsə wèŋ ka yusə
yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì riŋ, nə kà
ŋàaŋ Nwì sə' rì.
30 Yusə də mvək nè bʉ̀ʉ kpʉkpʉ
nə lokok mvwe' kpʉ, wo nə ye co
masinjàa Nwì mʉbu, ŋwèmbam bə
ŋwàŋwèe nə kà gù mok cu fe'lə.
31 Bə nzak nè ŋgòlòkok mvwe'
kpʉ, wèŋ a ka yusə Nwì à cèp
bohòwèŋ yà'a taŋ à?
32 Yi à dʉk də, <Mʉ Nwì Abràham
nə ye Nwì Azìk nə ye Nwì Jàkop>.
Nwì à cèp vɛ'nə ŋga wo à kpʉ lòlaŋ.
Yà'a sə nìtsə' də bʉ̀ʉ yè'sə cu fe'lə
ŋwəm, njo nè yi ka Nwì bʉ̀ kpʉkpʉ
yeŋ, yi Nwì bʉ̀ʉ sə wo cu ŋwəm.
Yà'a mvwe' sə wèeŋ bə jòŋ nəbʉp.>>
33 Bʉ̀ʉ sə wèŋ ànə yuk bum yè'sə
fana wo mərə fʉk nsàp yəyə'rə ànə
bʉ̀ə̀.

Lʉ̀k Nə Nà' Gʉ Càsə Mok (Mak 12:28-37; Luk 20:41-44)

34 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ ànə yuk də Jisòs
lok bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ cù co wo kà yusə
ŋgòcèp fe'lə tse' fana wo baaŋ yàwo
sə mvwe' mò'fis.
35 Fana mòk mʉtsətsə'rəə wo nè
yi ŋwə nè yi rì lʉ̀k wùriŋ fek Jisòs
nə yumok ŋgòmùmsə ja'a nà'.
36 Yi fek nà' də, <<Cicà, lʉ̀k nè nà'
gʉ gha' lʉ̀ʉk mok pwe'fo' yi yè'sə nè
fò?>>
37 Yi dʉk fa nà' də, <<A nè də,
<Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə
ntʉm yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə
yòpwe'fo', nə dzəm yi bə ŋkərə
yòsə' pwe'fo' nà'a.>
38 Nè'e yè'e lʉ̀k nè nà' gʉ càsə mok
sə pwe'fo' nə ye nè mantombì sə'
zeŋ nə.
39 Lʉ̀k nè ba nè nà' gʉ càsə nə
səsə sə' co mòk nə. Nà'a də, <Wu
tse' ŋgòdzəm tsə moma yo co wù
dzəm ni' yò.>
40 Bum sə lʉ̀ʉk mok sə cèep, nə
ye bə bum sə ŋgàa tsòhòbum Nwì
wèŋ à sə cèp pwe'fo' yà' na mègù
mʉŋkwɛ̀ɛŋ lʉ̀ʉk sə ba yè'sə.>>

Nzak Nè Bə Liŋ Krɛst

41 Mvè'nè bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ sə à
baaŋ tə malì ntòmvwe' mò'fis fana
Jisòs fek wo yumok.
42 Yi à fek wo də, <<Wèŋ tsərə bə
ŋwə nè wo to liŋ ye də Ŋkum ŋgà
gèm bwìŋ nà'a da? Wèŋ tsəm də yi
mo ndà?>> Wo dʉk fa yi də, <<Yi
ŋgwì bʉ̀ Devìd.>>
43 Yi fek fe'lə yà' də, <<Nə ye va
ŋkuŋ Devìd nə bə tu ye to bwi ŋwə
ènə də Tà ŋga yòŋsə nè Nwì nə à gʉ̀
yi ɛ?
44 Devìd nə à cèp də,
<Tà Nwì à dʉk fa Tà àm də,
<<Cum fɛɛŋ bo ma mà'a mʉ̀
tàtè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə wo bɛ̀ŋgə̀ wu,
wo ye sə mvə'kùu wù.>> >
45 A ye-a də Devìd nə sə to nà' də Tà,
ye də aco yi ye bwi bohòDevìd anə
mwe yè'sə valɛ?>>
46 Ŋwə nè mò'fis co yi cep fəsə fa nà'
yumok à ka yeŋ. Ye jəŋ nùmbu ànə,
nə lo mantombì, ŋwè kà co yi fek
fe'lə yi yumok mok ghʉ̀sə ja'a lo' fʉ̀'.

23

Jisòs Də Bwìiŋ Kərə Bə Ŋgàa Yə'rə̀ Lʉ̀k Nə Ye Bʉ̀ʉ Faràsi Wèŋ (Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

1 Ànə geŋ Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak
ye bə bʉ̀ʉ sə wo à mà fo' sə wèŋ də,

2 <<Ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèeŋ wo sə wo tə mvwe' kùu Musì.
3 Nə ye də bum sə wo tsə' weŋ pwe', wèŋ gʉ mvə'nə wo dʉk sə. Megu də wèŋ kà də wèeŋ gʉ bɛ' lo mvə'nə wo sə gʉ̀ yàwo dʉk. Bʉsə wo tsòhogə, nə sə gʉ lo yusə zok.
4 Wo gʉ̀ fagə bwìŋ lʉ̀k ŋkʉ̀ʉŋ sə yà'a co bum sə rərwi', sə yà'a gʉgʉŋ ŋgòbəə', nə sə naaŋ fa bwìŋ yà' mʉ tuhù, nə kà ndubo nə mò'fis ŋgòjə bə' yàwo yà' fəsə ja'à lok.
5 Wo gʉ̀ mègù bum yàwo də ya bwìiŋ ye wo. Kʉ̀k ja'a yàwèeŋ ncòròok sə mʉ sihì bə ndzə kwiì wo yà'a, mvə'nə yà' wərə. Nə ja'a nɛ ncàam sə ndzə cə'ə wo mvə'nə yà' sàap è. 6 Wo dzəm də wo lòmvwe' nzu yumok fana wo kə cum megu mvwe' sə ya bwìiŋ wəp wo co bʉ̀ʉ sə ghaŋ. Wo dzèŋ mʉmvwe' ndaap pìriyà, wo lap ŋgòcu mʉnə dzòok sə yà' bòghak pwe' wo.
7 Wo dzəm sə' də a dzèŋ mʉ ntɛèŋ, bwìŋ sə kə cepsə wo, nə sə to wo mvwe' bwìŋ də cicà, cicà.
8 <<Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ka tse' ŋgògʉ̀ ni' awèŋ də bwìiŋ sə to weŋ də cicà, bʉ̀ʉsə wèeŋ pwe'fo' bwema, nə tse' mègù nə cicà nə mò'fis.
9 Nə ye sə' də kà də wèeŋ to ŋwə nəmòk sə nze fɛɛŋ də tɛ̀' awèŋ dʉk, njo nə wèŋ tse' mègù tɛ̀' nə yi mò'fis, yi cu mʉbu.
10 Nə kà də wèeŋ gʉ bwìŋ də wo sə to weŋ də masà sə' dʉk, njo nə wèŋ tse' mègù masà nə mò'fis, yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ.
11 Ŋwə nə yi də yi nə ghaŋ mʉtsətsə'rə wèŋ pwe' yi, tse' ŋgòye ŋkwɛ̀ŋ àwèŋ.
12 Ŋwə nə yi koksə lò-a ni' ye mʉtsə, Nwìi nə jəŋ tsoŋ və yi sə nze. Ŋwə nə yi jə tse' lo-a ni' ye sə nze, Nwì jə fis kok lòyi mʉtsə.

Jisòs Dʉk Fa Bʉ̀ʉ Faràsi Nə Ye Ŋgàa Yə'rə Lʉ̀k Də Wo Ŋgàa Tɛ̀'èŋkup (Luk 11:37-54; 13:34-35)

13 <<Wèŋ ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ, wèeŋ ŋgàa tɛ̀'èŋkup. Wèŋ cu bʉp! Wèŋ sə lok fa bwìŋ mandzə nə ŋgòlòmvwe' gaŋ Nwì. Wèŋ sə kà mbwa lò, nə kà bʉ̀ʉ sə wo sə dzəm də wo ni mbwa wèŋ mandzə sə' fa.
[
14 <<Wèŋ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ, wèŋ cu bʉp. Wèeŋ ŋgàa tɛ̀'èŋkup. Wèŋ sə limzʉ bàa ŋgwemfə wèŋ, nə sə gʉ bʉpsə ndap awo. Wèŋ rì ŋgògʉ̀ basə pìriyàa sə səsap. Ŋgə' nə njàwèeŋ nə kə yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sə.]
15 <<Tətè'èŋkup ŋgàa yə'rə lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ-a, wèŋ cu bə ŋgə' nəbʉp. Wèeŋ to càgə sə ndzəpə, nə sə gi bə sə nzehè wèŋ pwe'fo' də ya wèeŋ gʉ ŋwə nə mò'fis bɛ' mandzə lʉ̀ʉk Musì. Nə mò'fis bʉ̀ʉŋ fana wèŋ gʉ fe'lə yi sə' wèŋ, yi bʉp casə wèŋ sə wèŋ sə lòmvwe' ŋgə' nə sə misə sə kɛ̀' ba.
16 <<Wèŋ sə wèŋ də wèŋ sə nìtsə' lòfa bwìŋ mandzə nə ye yàwèŋ sə' jì lis, wèŋ cu bʉp. A sə' wèŋ sə wèeŋ dʉkgə də a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ ndap Nwì nə ghaŋ nə, ye də yà'sə kà nzak tse'. Nə ye də, a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ bum sə wo à gʉ̀ yà' bə guù sə yà'a mʉ nda'à Nwì anə ŋkuŋ yi gʉ tsoŋ mvə'nə yi kɛ̀ŋ sə.
17 Wèeŋ jì lis nə ye ləm sə'. A yè'sə də gʉ gha' nə fò? Bum sə mʉnə ndap Nwì sə, kè ndap Nwì nə ghaŋ nə bə tu ye nə nà' gʉ̀ ŋkuŋ bum sə mbwa sə tse' fàk ɛ?
18 Wèeŋ dʉkgə sə' də, <A ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ kàm nə wo à ci ŋgòtɛ̀ŋ fa Nwì bum satikà' mbwa nà'a, yà'sə ka nzak tse', də tse'ŋga yi kɛ̀ŋ bum sə wo naaŋ yà' mbwa sə ŋkuŋ àlɛ yà' tse' fàk.>
19 Wèeŋ ŋgàa jì lis, gʉ gha' yè'sə nə fò? Bum sə wo fa nə naaŋ yà' mbwa sə kè, kàm nə yi gʉ̀ yi ŋkuŋ bum sə mbwa sə tse' fàk-ɛ?
20 Yusə də a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ-a kàm ànə, ye də yi kɛ̀ŋ be'lə fo' bə

bum sə mbwa sə pwe'.
21 Nə ye sə' də a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ
ndap Nwì nə ghaŋ nə fana yi kɛŋ nà'
bə Tà ŋgà ndap nə pwe'fo' sə'.
22 Ŋwə nə yi kɛ̀ŋ-a ntòbu, ye də yi
kɛ̀ŋ kapràak Nwì bə ŋwə nə yi cugə
mbwa nə sə'.
23 <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ,
ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi
wèŋ, wèŋ cu bʉp. Njo nə wèeŋ fagə
Nwì bòp mò'fis sənə hum bə bum
awèŋ, nə fa tətè bə mvùu bum sə
wo lam rəmsə tsə'rə njàp bə zeŋ
wèŋ, nə me'rə noŋsə lʉ̀ʉk sə gʉgʉŋ
co ŋgòye yəyərə bohòbwìŋ bə bum
pwe', nə tse' koksəmanziŋ, nə ye
ŋwə ŋgà gʉ̀ bum bə mandzə nə
zìnə. Anə ye co wèŋ sə gʉ yè'sə, nə
sə gʉ mok sə sə'.
24 Jì lis, ŋgàa nìfa bwìŋ mandzə
wèŋ. Wèŋ sə kpès fis màk ndzə nə
jo nə wà nè'e, nə sə mi lo nàmbà'rə
sə' sə vəə wèŋ anə.
25 <<Ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ
Faràsi wèŋ, wèŋ cu bʉp. Wèeŋ
ŋgàa tè'èŋkup, wèeŋ cùkgə yàwèŋ
ŋkwɛ̀ɛŋ ŋgàp bə ŋkwɛ̀ɛŋ tasà, fana
rwiŋ cum ma ndzə tsətsə'rə wèŋ
anə ŋgwap nə ye wa bum bwìŋ.
26 Bʉ̀ʉ Faràsi ŋgàa jì lis wèŋ.
Wèeŋ cuk rɛŋsə to ŋgàp awèŋ ma
sə ntòŋkuŋ ya ma nə mʉŋkwɛ̀ŋ nə
rɛŋ sə'.
27 <<Ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ
Faràsi wèŋ, wèŋ cu bʉp. Wèŋ mègù
co sèe sə wo yok fopsə yà' bə bwɛ̀ŋ,
ŋga rwiŋ cu nja vəp bʉ̀ kpʉkpʉ bə
bum sə bʉp wèŋ.
28 Wèŋ sə yəəŋ mʉ lisə bwìŋ co
bʉ̀ʉ sə kəkʉrə bohòNwì, ŋga wèŋ
rwiŋ nja bə tè'èŋkup nə ye bə bʉp.
29 <<Ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ
Faràsi weŋ, wèŋ cu bʉp. Wèeŋ ŋgàa
tè'èŋkup, njo nə wèeŋ ci tsə'rəgə
sèe ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə
sə gʉ tsə'rə bum sə wo à ci tes yà'
ŋgòkwasə liŋ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ.
30 Wèŋ sə cep kə cùhu də, <Vès
ànə ye-a ghà nə tɛ̀' avès wèŋ à ye
bwɛ̀rɛ vès ànə ka bo mvwe' sə wo à
sə zə bʉ̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì yà'a fa
gèsə.>
31 Wèeŋ to wo də tɛ̀' awèŋ vɛ'nə,
ye də wèŋ sə nìŋtsə' də wèeŋ bwe
bʉ̀ʉ sə wo à zə ŋgàa tsòhòbum Nwì
wèŋ sə.
32 Wèeŋ geŋ mantombì, nə gʉ wes
bum sə tɛ̀' awèŋ ànə gʉ to sə.
33 No, wèŋ ŋgwì bʉ̀ no wèŋ, aco
wèŋ tsəm də wèeŋ nə kà mvwe' ŋgə'
nə sə misə kə ni anə yè'sə va?
34 Ye də mʉ̀ tum fa weŋ ŋgàa
tsòhòbum Nwì nə ye ŋgàa ŋkərə bə
ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k wèŋ. Wèeŋ nə
zə mok, wèŋ tɛ'lə mok mʉ ntèəŋ,
nə ləp mok mʉmvwe' ndaap pìriyà
awèŋ. Wèeŋ nə bɛ' tʉksə mok wo
caŋ ni mvwe' buk lak nə fòpwe',
wèŋ sə yuŋ.
35 A ye vɛ'nə fana ndʉəm bʉ̀ʉ Nwì
sə wo à zə wo sə nze fɛɛŋ pwe'fo' nə
ye mʉ tuhù wèŋ. Ye jəŋ bə ndʉəm
Abè nə wo à zə yi ŋga yi ka yumok
riŋ tətè kə dzeŋ mʉ ni'ì Sàkàriyà
nə wèŋ à zə yi mʉ ntòndap Nwì nə
ghaŋ nə. À ye ŋga yi tə mʉtsətsə'rəə
kàm satikà' fo' bə mvwe' rum nə wo
togə nà' də ndap nə rərɛŋ nà'a.
36 Mʉ̀ sə tsə' weŋ zìnə də, ŋgə' bʉ̀ʉ
yè'sə pwe'fo' nə və mʉ tuhù bʉ̀ʉ sə
niè' yè'sə.
37 <<Webee, lak Jòrosalèm, lak
Jòrosalèm! Wèeŋ zəgə ŋgàa
tsòhòbum Nwì, nə sə tərə ŋgàa
gə ntum Nwì wèŋ bə lìs. A yè'sə
ghɛ̀' sʉ̀ mvə'nə mʉ̀ sə làp də mʉ ko
wumsə gesə weŋ ndzə ni'ì mʉ̀ co
məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèŋ
kà dzəm ɛ?
38 Bo am ka mok bə lak awèŋ yà'sə
yeŋ, yà'a mok fəəm lak wà.
39 Mʉ̀ tsə' weŋ də ye jəŋ ŋga'a lo
mantombì, wèeŋ nə kà mʉ mok yə
fe'lə tətè nùmbu nə wèŋ yə fe'lə mʉ,
ye mok ŋga wèŋ sə dʉk də, <Nwìi
se ŋwə nə yi və mʉnə liŋ sə Tà nə
ŋkuŋ.> >>

24

Jisòs Tsə' Bum Sə Yà'a Nə Ye Ŋga

Yi Kəp ŋgòVə
(Mak 13:1-27; Luk 17:22-24, 21:5-28)

1 Jisòs à sə ye'e mè'rə mvwe' ndap
Nwì nə ghaŋ nə ŋgòlòo fana ŋgàa
fàak ye wèŋ və ŋgònì fa yi ndaap
Nwì, sə də yi kʉk bʉrə ja'a mvə'nə
wo à ci bòŋsə yà'.
2 Jisòs nə cep fəsə fa yà'wèŋ də,
<<Wèŋ sə yə bum yè'e pwe'fo', ka
vɛ'nə yeŋ nɛ̀? Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə
də lìs nə̀ mò'fis nə kà mʉnə mòk
fenə naàŋ mam. Wo nə kʉəmsə wes
yà' pwe'.>>
3 Yi ànə geŋ də yi kə cum
mʉmvwe' nda Olìp nə fana bwe ye
wèŋ və wooòwo, nə kə tseŋ yi. Wo
sə fek yi də, <<Tsok fa a ves ghà nə̀
bum yè'sə nə ye-è. Nə tsok fa ves
yusə̀ yà'a nə niŋtsok də wù kʉəp
ŋgòbwìŋ vəə ya nzeŋgòŋ nə nə me
sə sə̀'.>>
4 Fana Jisòs nə cep fəsə fa wo də,
<<Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ ya ŋwə̀ nəmòok
kà weŋ bòrə̀.
5 Bʉsə̀ bwìiŋ nə və ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo
nə ci' mvwès də, wo Ŋkum ŋgà gèm
bwìŋ nə̀ wo à sə dʉk nə wo, nə borə
lo bwìŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
6 Wèeŋ nə sə yuk kɛ'ca də dzè'e
fa' mvwe' səsap bə mvwe' jəjo wèŋ
nduk. Wèeŋ yuk vɛ'nə, wèŋ kà wəp
bʉ̀ʉsə̀ yè'sə nə ye tsoŋ vɛ'nə. Yà'a
ye vɛ'nə, kà yà'sə də nze nə mè
yà'sə laŋ sə̀' ntòye.
7 Bʉsə̀ bòp lak nə lʉ bə bòp lak
mok. Ŋkum mòk lʉ bə ŋkum mòk
sə̀'. Njèe nə ko, nzeŋgòŋ nə sə tsoho
kɛ'ca fa' bə ma fa' wèŋ.
8 Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco
mvə'nə̀ ŋwàŋwèe ghà to ko'gə̀ mwe
ntòghàa yè'e.
9 <<Fana wo nə ko weŋ, nə yeŋsə
weŋ ŋgə', nə zə weŋ. Lak pwe'fo' nə
bɛŋ weŋ bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ bwe am.
10 Mvə̀k ànə ye vɛ'nə, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ
nə caŋ me'rə mandzə̀ njàm nə.
Bwìiŋ nə sə seŋ mòk bə mòk, nə sə
bɛŋ kɛ'ca mòk bə mòk sə̀'.
11 Ŋgàa mvwès wèeŋ nə ye sə̀'
wùriŋ sə̀ wo nə sə dʉk də wo ŋgàa
tsòhòbum Nwì wèŋ. Wo nə borə jəŋ
lo bwìŋ vɛ'ɛ nduk.
12 Mvə̀'nə̀ bwìiŋ dzəmgə̀ mʉʉ nə
fi lo mok maŋkwɛ̀ŋ njo nə̀ bʉp yam
lòmok mantombì vɛ'ɛ wùriŋ.
13 Megu də ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a
gʉgʉŋ tətè, nə kə ləsə fana yi nə tse'
lùŋ.
14 Ncèp Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ nà'
sə tsə̀' bə gaŋ ŋkum yè'sə nə yuhu
lo sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' də ya
ndàaŋwè pwe' yuk gesə fə ntu'ù yi
ye sə̀'. Yà'a ŋga'a mvə'nə̀ nzeŋgòŋ
nə nə lə sə.>>

Ŋgə' Nəbʉp Bohò Nzeŋgòŋ Jùdiyà
(Mak 13:14-27; Luk 17:23-24, 21:20-28)

15 Nùmbu mòok nə̀ kə̀ və nə̀ wèeŋ
yə ŋga wo lòkoksə tes bʉp nə̀ nà'a
bə jòŋ nə mvwe' sə̀ rərɛŋ, bʉp nə̀
Danà ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp nə.*
(Ŋwə̀ nə̀ yi sə ta ŋwàk nə rɛɛŋ bə
zeŋ bəboŋ.)
16 Wèeŋ yə vɛ'nə, bʉ̀ʉ sə̀ wo cu
mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà wèeŋ caŋ
kok lo mʉ ndahà.
17 Ŋwə̀ nə̀ yi sə cu yòŋsə mʉ
ndùndap† kà mvə̀k ŋgòsuhu tsə, nə
kə jəŋ fis bum ye sə̀ mʉ nda'à yi tse'.
18 Ŋwə̀ nə̀ yi mʉnə nzum fàak nə kà
maŋkwɛ̀ŋ də yi sə kə̀ jə cə̀k fohòlò.
19 Ho'm, megu də anə ye ŋgə'
bohòbàa sə̀ bə zʉm nə ye sə̀ wo sə fa
bwe sə̀ lʉə mbwi bə nùumbu yà'sə.
20 Wèeŋ lɛŋ Nwì də yi gʉ co wèeŋ
kà mvə̀k mbʉ̀ŋ nə̀ bə mbʉəp wùriŋ
ca, kè nùmbu dzə̀ àlɛ'.
21 Njo nə̀ ŋgə' nə̀ nà'a nə ye mvə̀k
ànə nə bʉp vɛ'ɛ nsàp nə̀ nzeŋgòŋ à
yè yèe, à ka vɛ'nə ye yuk. Nə ye sə̀'
də anə kà vɛ'nə mok sə̀' kə̀ ye yuk
fe'lə̀.
22 Nə ye də Nwì a ka-a nùumbu
yà'sə lèm ci' fəsə də bwɛ̀rɛ ŋwə̀ nə̀
mò'fis kà bwehe cu lok. Megu də yi

* **24:15 24:15** Taŋ Danà 9:27 † **24:17 24:17** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə ci ndap awo fana wo gʉ ndùndap nə mbwa rəəm, co bwìŋ sə kə cum yoŋsə mbwa.

nə ci' fəsə yà' ləm bʉ̀ʉ tu bʉ̀ʉ ye wèŋ sə̀ yi a cok fis yà'wèŋ.

23 <<A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dʉk-a weŋ də <Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ wo à sə dʉk nə nè'>, kè də, <yi fʉ fa'> àlɛ, kà də wu dzəm swì dʉk.
24 Bwìiŋ nə sə borə kɛ' də wo Krɛst, nə sə dʉk də wo ŋgàa tsòhòncèp Nwì. Wo nə sə gʉ nsàap bum maŋgəŋgèŋ mok vɛ'ɛ wùriŋ də co wo borə bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cok fis nòŋsə sə bə zeŋ, ŋga wo tse'-a mandzə̀ nə na.
25 Wèeŋ jəŋ-a ŋkərə, mʉ̀ tsə̀' nòŋsə weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcuu.
26 Ye də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dʉk weŋ də, <Nà' cu ŋgòŋ fa',> kà də wu tesə lo fo' dʉk. Kè wo dʉk-a sə̀ də <Yi cu mà mbwèndap nè'>, wù kà dzəm.
27 Bʉsə̀ mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè, mʉ nə və co mvə̀'nə̀ mbʉ̀ʉŋ ba'a kokgə̀ mà mbwèbu, nə ca bʉʉŋ kə̀ tu bu yè'e.
28 Mvwe' sə̀ vèŋ ni' kpʉ nooŋ-a sə̀ fòpwe', jìgawà' wèeŋ nə kə benə fo'.
29 <<Ghà nə̀ ŋgə'ə sə̀ yà'a nə̀ ye nùmbu ànə cà wes ntɛ̀ŋ fana nùum nə kɛŋ ndzəm. Ŋwə kà mok sə̀' se, ŋkə̀ŋkàŋ sə gbʉhʉ tsoŋ mʉbu anə fana nsàap ŋàaŋ sə̀ mʉtsə̀ sə tsoho sə̀'.
30 Mvə̀k mòok nə yəəŋ mʉbu nə̀ nà'a mvə̀k nə̀ njàm, mʉ̀ʉ mo ŋwè, fana ŋgwìi bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe' nə tɛ'. Wo ye ŋga'a mvə'nə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ̀ sə tsə tesə mʉbu ndzənə mbàk bə ŋàŋ, nə sə fom rɛŋ boŋsə nəbʉp.
31 Fana mʉ nə tumsə masinjàa am sə̀ mʉbu ŋgòto lòbwìŋ bə ntàŋ nə̀ nà' sə cep vɛ'ɛ wùriŋ. Wo to benə və bʉ̀ʉ am sə̀ mʉ̀ à cok fis sə wèŋ ma ŋkùup nzeŋgòŋ sə̀ kwè sə mvwe' mò'fis, ye jəŋ mvwe' sə̀ nzeŋgòŋ nə yeto nə ye mvwe' sə̀ nà' kə̀ ləsə.

Yə'rə Jəŋ Yumok BohòTʉ (Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

32 <<Mʉ̀ dzəm də wèeŋ yə'rə jəŋ ŋkərə bohòtʉ fik nà'a. Wu yə ghà nə̀ nà' yè ŋgòfom, nə sə top, fana wù riŋ sə̀' də mvə̀k mbʉ̀ŋ kʉəp laŋ.
33 Yà' megu sə̀' vɛ'nə də wèeŋ yə bum yè'sə vɛ'nə fana wèŋ riŋ də mo ŋwè kʉəp ŋgòvə̀ laŋ, yi mègù mok ŋgʉ ncù.
34 Mʉ̀ tsə̀' weŋ zìnə də bʉ̀ʉ sə̀ wo cu ŋga'a yè'e wèeŋ nə kà ntòkpʉ lə̀ wes ŋga bum yè'sə yà' gʉ̀ laŋ.
35 Ntòbu bə nzeŋgòŋ ba fo' nə̀ cà gɛsə lòwà, ncèp àm kà ye cà yuk.

Ŋwè Ka Nùmbu Nə Kè Mvə̀k Nə Riŋ (Mak 13:32-37; Luk 12:41-48; Luk 17:26-30, 34-36)

36 <<Yusə də ŋwè ka nùmbu nə bə mvə̀k nə̀ bum yè'sə nə ye riŋ. A mègù-a masinjàa Nwì mʉbu nə ye Mo ye nə sə̀', wo ka sə̀' riŋ. Rì mègù tɛ̀' nə yiìyi.
37 Mo ŋwèe və̀ nùmbu nə fana bum pwe' nə ye sə̀' mvə'nə̀ yà' ànə ye ghà nə̀ Nuà ànə ye ye nà'a.
38 Mègù sə̀' mvə'nə̀ ànə ye fa' mantombì ŋga ndzəp ànə ka ntòrwiŋ yà'a, bwìŋ à sə zʉ, nə sə no vəpsə. Bʉ̀ʉ mok wèŋ sə geŋ gù tətè nùmbu nə̀ Nuà à ni ŋgwes dzeŋ.
39 Wo à sə gʉ̀ vɛ'nə, nə kà sə rì tətè ndzəp kə bək wes wo vɛ'ɛ wis. Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə̀ və̀ ntsə'mòk yà' megu sə̀' mvə'nə̀ ànə ye yà'sə.
40 Nùmbu ànə ye, mbəmbam baa nə sə fàk nzum, wo jəŋ fis lo mòk, nə me'rə mòk.
41 Bəba baa nə ye mvwe' ŋgòk, nə sə gok bɛŋ, wo jəŋ fis lo mò'fis, nə me'rə mòk fo'.
42 Ye də wèeŋ sə jəŋ ŋkərə, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka nùmbu nə̀ Tà àwèeŋ nə̀ bwìŋ və̀ nə riŋ.
43 Wèeŋ riŋtse' yumòk nè' sə̀' də a ye-a ŋga tà ŋgà ndap nə riŋ-a ghà nə̀ ŋgà yəə nə və, bwɛ̀rɛ yi nə so nooŋ tətè tsok rɛŋ ya nà'a kà kə̀ ni.
44 Ye də wèeŋ cu, wèŋ ye fəfʉhʉ̀ ghà yà lòoŋ, bʉ̀ʉsə̀ mo ŋwèe nə̀ və̀ ŋga wèŋ sə kà bə zeŋ tsərə.

Mo Fàk Ŋgà Yuk Dʉk Nə Ye Mo Fàk Ŋgà Kà Dʉk Yuk

45 <<Mo fàk nə̀ yi zìnə nə tse' ŋkərə̀ə yè'sə nə̀ fò? A nə̀ masà ye
nə à fa bum sə̀ mʉ nda'à yi bohònà', nə dʉk də nà'a nə sə fa bwe ye wèŋ
bum zʉzʉ bə mvə̀k nə̀ kə̀kʉrə̀.
46 A rɛŋsi bohòmofàk nə̀ masà ye
bwì və̀ə, nà' tseŋ yi ŋga yi sə gʉ̀
mvə̀'nə̀ nà' ànə dʉk noŋsə lo yi sə.
47 Mʉ tsok weŋ zìnə də masà nə
nə fa nsàp mofàk ànə ŋàŋ ŋgòkotse'
bum ye sə̀ yi tse' pwe'fo' nà'.
48 A ye-a ŋgà fàk nə̀ yi bʉp, yi nə
dʉk də, <Masà àm nə nə kà nə̀nàk
bwìŋ fohòvə̀.>
49 Yi yeto ŋgòlə̀p ŋgàa fàak mok
sə wèŋ, nə sə zʉ, nə sə no roŋ kɛ'ca
bə ŋgàa jʉ̀hʉ̀ rùk wèŋ bəbɛ'.
50 Fana masà ŋgà fàk ànə nə bwi
və ntsə'mòk nùmbu nə̀ yi sə kà
vɛ'nə tsərə̀, nə ye bə mvə̀k nə̀ yi ka
bə zeŋ sə̀' riŋ.
51 Yi nə gbɛ' ci'lə nà' ba, nə be'lə
nà' bə ŋgàa tè'èŋkup wèŋ mvwe'
mò'fis. Bwìiŋ nə sə waŋ, nə sə zʉ
nzòŋ fo'.

25

Gbʉ' Wàhaŋgwèŋ Sə̀ Wo À Ye Hum

1 <<Nùmbu ànə kə̀ ye fana
gaŋ ŋkum sə̀ mʉbu sə nə ye co
wàhaŋgwèŋ sə̀ wo à ye hum yà'a.
Wo à jə laàm awo, nə lo ŋgòkə̀ tək
ndugù nə̀ yi sə və̀ ŋgòkə̀ jə lo ŋge'
awo mòk nùmbu ànə.*
2 Sə̀ tàŋ à ye ləm, sə̀ tàaŋ mok ye
yàwo ŋgàa ŋkərə̀.
3 Sə̀ ləm sə wèŋ à jə laàm awo, nə
kà kàràsi jə tse'.
4 Sə̀ ŋgàa ŋkərə̀ sə wèŋ à jə tse'
kɛ' lòkàràsi awo mok sənə botòrò.
5 Ndugù nə à ka və toho fana bàa
sə wèŋ dzooŋ lo tàtè wo dzəmlo.
6 À kə̀ dzèŋ ntəntʉmtsok, wo to
fuŋ də, <Ndugù nə və̀ laŋ, wèeŋ tesə
və kə tseŋ yi.>
7 Bàa sə̀ hum sə lokok wo pwe', nə
koksə laàm awo sə.
8 Sə̀ ləm sə dʉk fa sə̀ ŋgàa ŋkərə̀
sə də, <Wèeŋ fa a ves kàràsi awèŋ
səmok bʉ̀ʉsə̀ laàm avès sə də a
liiŋ.>
9 Sə̀ ŋgàa ŋkərə̀ sə wèŋ dʉk
fəsə fa wo də, <Kàmòk yà'a nə kà
bohòvesùwèŋ pwe'fo' kʉ̀rə̀. Bòlɛ co
wèŋ lo kə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo sə sèŋ sə, nə
ywiŋ jəŋ yàwèŋ bohòwo.>
10 Wo à lòdə wo kə ywiŋ fana
ndugù nə və. Ndugù nə jəŋ sə̀ wo
à fʉ̀hʉ yàwo laŋ sə, bə yà'wèŋ ni
lo mʉmvwe' ndap nə̀ wo sə zʉ gù
mbwa nə. Wo à ni lòmbwa, wo ko
jəŋ ncù lok mpʉ̀ŋ.
11 À cu ghàr, bàa mok sə wèŋ bwi
və yàwo sə sə̀'. Wo təəŋ sə mbi, nə
sə dʉhʉ də, <Tɛ'mòk, Tɛ'mòk, mùk
fa ves ncù.>
12 Yi dʉk fəsə gesə fa wo ca də,
<Mʉ̀ sə cep yè'e ŋkèm dʉk də, mʉ̀
ka weŋ riŋ.> >>
13 Jisòs à ləsə ncèp nə də, <<Ye də
wèeŋ sə kʉk-a kʉ̀'ʉ, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka
nùmbu nə kè mvə̀k nə riŋ.>>

Gbʉ' Bwìŋ Tɛ'
Sə̀ Wo À Fa Wo Mbàm
(Luk 19:11-27)

14 <<Gaŋ Nwì sə nə ye co mvə̀'nə̀
ŋwə̀ nəmòk à ye ŋga yi də yi lo gì
fana yi to benə ŋgàa fàak ye wèŋ.
Yi à to wo fana yi fa bum ye pwe'fo'
ndzə bohòyà'wèŋ.
15 Yi fa mòk bàam mbàm tàŋ, nə
fa mòk bàm ba. Yi fa ŋwə̀ nə̀ tɛ'
ye bàm mbàm mò'fis. Yi à gàp fa
yà'wèŋ yè'sə mvə̀'nə̀ yi riŋ də ŋàaŋ
awo sə cu co ŋwè kotse' to sə̀ ye. Yi
à fa wes wo vɛ'nə, yi bɛ' mandzə̀, nə
lo yuye.
16 Ŋwə̀ nə̀ yi ànə tse' ye bàam
mbàm tàŋ nə à lòntɛ̀ŋ, nə kə gi gìi
ntɛŋ bə zeŋ. Yi tse' swe' mbwa sə̀'
bàam mbàm tàaŋ mok.
17 Ŋwə̀ nə̀ yi à tse' ye bàam mbàm
ba nə à kə tse' swe'e ye sə̀' bàam
mbàm ba.

* **25:1 25:1** Yà'à sə yegə̀ bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ də bwìŋ tse' ŋgòkə̀ tsèŋ ndugù nə mandzə̀ ŋkuŋ, fana
bə yà'wèŋ lo mvwe' ndap nə̀ wo nə zʉ gù fo' nə.

18 Nə yi à jə ye bàm mò'fis nə à lò,
nə kə tuŋ wʉ, nə ses lok gesə bàm
mbàm ŋkwà' ŋwə nə ca.
19 <<Mvək ànə sap fana ŋkwà'
ŋwə nə bwìŋ və. Yi kə taŋsə ja'a
yusə wo a gʉ bə mbàam sə.
20 Ŋwə nə yi à tse' ye bàam mbàm
tàŋ nə à vəə, nə jə və bàam mbàam
mok sə' tàŋ. Yi dʉk fa ŋkwà' ŋwə
nə də, <Tɛ'mòk, wù à fa mʉ bàm tàŋ,
mʉ a kə tse' fe'lə mok bə zeŋ sə' bàm
tàŋ.>
21 Ŋkwà' ŋwə ye nə kwasə nà' də,
<Wusùkù' mo àm-a', wù gʉ bəboŋ.
Wù nì tsə' zìnə yòbə mʉyu nə nà'a
momjo laŋ. Mʉ nə gʉ wu ŋga'a
ŋgòtse' ŋàŋ mʉnə sə ya'a ŋkʉʉŋ.
Vəə kə ròŋ ni' bə bum ŋkwà' ŋwə
yònə.>
22 Ŋwə nə yi à tse' ye bàm ba nə à
və ye sə'. Yi dʉk də, <Tɛ'mòk, wù a
fa mʉ bàm ba. Yeè, mʉ kə tse' fe'lə
və mok bə zeŋ sə' bàm baa mok.>
23 Ŋkwà' ŋwə ye nə kwasə nà'
sə' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gʉ
bəboŋ. Wù nì tsə' zìnə yo bə yu nə
nà'a momjo laŋ. Mʉ nə gʉ wu ŋga'a
ŋgòtse' ŋàŋ mʉnə sə ya'a ŋkʉʉŋ.
Və kə ròŋ ni' bə bum ŋkwà' ŋwə
yònə.>

24 Ŋwə nə yi à fa nà' ye bàm mò'fis
nə à və ye sə'. Yi dʉk fa ŋkwà' ŋwə
nə də, <Tɛ'mòk, mʉ rì wu rìi də wu
ŋwə nə wù gʉ wùriŋ. Wu kʉp zʉgə
mvwe' sə wù à ka wù bi, nə kà fo'
wù sə' fàk.
25 Mʉ a wəp, fana nə kə tuuŋ
mbàam yo sə sə nzehè. Yeè, mbàam
yo sə ya'a yè'.>
26 Ŋkwà' ŋwə nə yak nà' də, <Wù
mo nə bʉp ŋgà wɛ' mòk wà. Wù də
wù riŋ də mʉ kʉp zʉgə mvwe' sə
mʉ à ka fo' bi, nə kà fo' sə' fàk, ka
vɛ'nə yeŋ à?
27 Ànə boŋ ghak co wù noŋsə fa
mʉ mbàam sə bohòbʉʉ sə wo fàkgə
mʉmvwe' ŋgwa' ya'a. Ya mʉ bwìŋ
vəə, mʉ tse' mʉswe' mʉnə mbàam
am sə.>
28 Ŋkwà' ŋwə nə də, <Wèeŋ jəŋ fis
mbàam sə bohòyi sə, nə fa ŋwə nə
yi nə tse' bàam mbàm hum nà'a.>
29 Yi dʉk fe'lə də, <Ŋwə nə yi
tse'-a, wo nə fa yamsə mok, ya yi
tse' mok nduk nə nduk. Nə ye də
bohòŋwə nə yi ka ye yumok tse' nə,
a mègù-a sə mʉyu nə jo nə yi tse'
nà' nə, wo nə jəŋ fis gɛsə nà' ndzə
bohòyi anə fo'.
30 Wèeŋ ko jəŋ ŋgà fàk nə bʉp
ènə, nə mak gesə lo yi mvwe' sə
ndzəm sə kɛŋ sə mbi yà'a. Bwìiŋ
nə sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ ca.>

Wo Nə Gàpsə Bwìŋ Co
Wo Sə Gapsə Ndzə Bə Nsùŋgaŋ

31 <<Ghà nə mo ŋwèe kə və nùu
bə masinjàa ye fana yi kə kok cum
mʉnə kapràak ye bə ŋàaŋ ŋkum
wùriŋ.
32 Bʉʉ sə sənə nzeŋgònə pwe' nə
kə benə kə mantombìi yi. Wo benə
vɛ'nə yi gapsə wo co ganakù' sə
gapsə fis ndzə bə nsùŋgaŋ.
33 Yi nə tes nsùŋgaaŋ sə bo ma
màk, nə tes ndzə bo ma ŋkwìp.
34 Fana yi nə yi ŋkum nə, nə dʉk
fa sə bo ma màk sə wèŋ də, <Wèeŋ
və. Tɛ' am a sè weŋ yi. Wèeŋ və
kə ni cum mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə
wo à fʉhʉ noŋsə fa weŋ ŋga wo ka
nzeŋgònə ntòfʉk sə.
35 Bʉsə njè à sə ya mʉ, wèŋ fa mʉ
zʉzʉ. Ntʉm à sə sə mʉ, wèŋ nə fa
mʉ ndzəp. Mʉ à ye ŋkʉìŋ, wèŋ nə
nisə mʉ mʉ nda'à wèŋ.
36 Mʉ à ye nswɛ'mbwè, wèŋ fa mʉ
cək. Mʉ à nòoŋ yiyaŋ, wèŋ sə kə
tɛsə mʉ. Mʉ à cu mʉ ndapndzəmə,
wèŋ sə kə cepsə mʉ.>
37 Bʉʉ sə kəkʉrə yà'sə wèeŋ nə
cep fəsə fa yi də, <Vès ànə ye wu
yè'sə sè ŋga njè sə ya wu, vès nə fa
wu zʉzʉ-ɛ Tà? Kè də ŋga ntʉm sə
sə wu, vès nə fa wu ndzəp-ɛ?
38 Wù ànə ye ŋkʉìŋ fòŋkuŋ vès
nisə wu mʉ ndà'à-nɛ, kè də wù ànə
ye nswɛ'mbwè sè ŋkuŋ vès nə fa wu
cək-ɛ?
39 Nə ye sə' də vès ànə ye wu yè'sə
ma fòŋga wù sə yayaa, kè ŋga wù cu

mʉ ndapndzəmə ŋkuŋ vès kə cepsə wu-ɛ?>
40 Yi nə cep fəsə fa wo də, <Mʉ̀ sə
cep yè'e kek də, bum sə wèŋ à gʉ̀ fa-
a bè'lə bwema am yè'e, ye də wèŋ à
gʉ̀ fa yà'sə bohòmʉ̀.>
41 Fana mʉ yi dʉk fa bʉ̀ʉ sə bo
ma ŋkwìpə yi sə wèŋ də, <Coho gɛsə
ŋgʉ ni'ì mʉ̀ fo', wèŋ sə Nwì a naaŋ
fa weŋ ŋgə' mʉ tuhù. Wèeŋ du sə
mvwe' mis nə wo à gʉ̀ nòŋsə fa ze'
nə bə masinjàa ye wèŋ nà'a.
42 Njè à sə ya mʉ, wèŋ kà mʉ
bɛŋ fa. Ntʉm sə sə mʉ, wèŋ kà mʉ
ndzəp sə̀' fa.
43 Mʉ̀ à ye ŋkʉ̀ìŋ, wèŋ kà mʉ mʉ
nda'à wèŋ nisə̀. Mʉ̀ ye nswɛ̀'mbwè,
wèŋ kà mʉ cə̀k fa. Mʉ̀ sə yaŋ nə
ye ŋgà ndapndzəm, wèŋ kà mʉ kə̀
cèpsə̀ lok.>
44 Fana wo nə cep fəsə fa yi sə̀' də,
<Tà, ànə ye yè'sə sè nə̀ vès à yə wu
ŋga njè sə ya wu, kè ŋga ntʉm sə sə
wu, kè ŋga wu ŋkʉ̀ìŋ vès kà wu mʉ
nda'à vès nisə̀-ɛ? Kènə à ye fònə̀ vès
à yə wu ŋga wu nswɛ̀'mbwè, kè ŋga
wù sə ya, kè ŋga wù cu ndapndzəm
vès kà wu kə̀ cèpsə̀-ɛ?>
45 Yi dʉk fəsə fa wo də, <Mʉ̀ sə
cèp yè'e kek nə̀ kek də, wèŋ ànə ka-
a bohòbè'lə moma am nə̀ mò'fis gʉ
fa, ye də wèŋ à ka mʉ yà'sə gʉ fa.>
46 Bʉ̀ʉ yà'sə nə lo sənə ŋgə' nə̀
nà'a kà mègə̀. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə bɛ'
yàwo mandzə̀ Nwì, lo yàwo mvwe'
lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk.>>

26

Wo To Làm Mʉtuhù Jisòs
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)

1 Ghà nə̀ Jisòs ànə tsok wes fa wo
bum yè'sə pwe' fana yi bʉʉŋ dʉk fa
ŋga'a bohòŋgàa fàak ye wèŋ də,
2 <<Wèŋ rìŋ də bwehe cu mègù
mok nùumbu ba ya ŋkàk Pasobà
nə kə dzeŋ. Mvə̀k ànə ye, wo nə
fa mʉ̀ʉ mo ŋwè də wo tɛ'lə mʉ
mʉntəəŋ.>>
3 Sə̀' mvə̀k ànə, ŋgàa fa satikà' sə̀
ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə
be'lə mʉ ntòmbìi Kayofàs. Kayofàs
nə à ye ŋkum ŋgàa fa satikà'.
4 Wo à cèp tes fo' mvə̀'nə̀ wo nə
borə ko Jisòs, nə zə yi.
5 Wo dʉk fe'lə sə̀' dʉk də, <<Kaco
vesùwèŋ ko yi nùmbu ŋkàk yeŋ,
bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ nə gham vesùwèŋ
ŋga'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kʉ̀ Bə Làmindà Mvwe' Lak Betanì
(Mak. 14:3-9; Jon 12:1-8)

6 À ye ŋga'a ŋga Jisòos mvwe' lak
Betanì. Fana yi lo kə cum mʉ nda'à
Saimʉ̀ nə̀ yiya kuturu à ko yuk yi
mantombì.
7 Ŋwà nəmòk nikok bə ndo
làmindà nə̀ nà' gʉ ntɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
Ŋwà nə jəŋ yà', nə kɛ' tsoŋ fa Jisòs
mʉtuhù ŋga yi cu sə zʉ bɛŋ.
8 Ŋgàa fàak ye wèŋ à yə vɛ'nə fana
wo jok də ŋwà nə kɛ̀' bʉpsə yà' vɛ'nə
bʉ̀ʉ yàlɛ.
9 Wo də anə ye co wo seŋ làmindà
sə mbàm wùriŋ, nə fa ŋgàa jìŋ wèŋ.
10 Jisòs à rì yusə̀ wo à sə cèp sə, nə
dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ sə fa
ŋwà ènə ŋgə' vɛ'nə bʉ̀ʉ yà? Yusə̀ yi
gʉ̀ bohòmʉ̀ yè'sə, a bèboŋ wùriŋ.
11 Wèeŋ nə̀ sə ye maligè ŋgàa jìŋ
fo', mʉ nə kà yàm vesùwèŋ cu malì.
12 Mvə̀k nə̀ yi kɛ̀' tsə fa mʉ
làmindà yè'sə mʉni'ì vɛ'nə, yi sə gʉ̀
tsərə yà'sə ŋgùpni' àm nə mvə̀'nə̀
wo nə tuuŋ nà'.
13 Mʉ tsok fa weŋ ncèp nə̀ nà'a
ŋkèm dʉk də, mvwe' sə̀ fòpwe' sə̀
wo nə̀ tsoho Ntirə nə̀ Bèboŋ nə sənə
nzeŋgònə fana yusə̀ yi gʉ̀ yè'sə wo
nə̀ sə tsərə maligè yi bʉ̀ʉ zeŋ.>>

Ŋkà'a Pasobà
(Mak 14:10-25; Luk 22:3-23; Jon 13:21-30)

14 Yà'a ŋga'a mvə̀k nə̀ Judàs
Iskarəyà nə̀ yi sə̀' mòk mʉŋgorə̀
ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə à
lòo, nə kə ye ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ
wèŋ.
15 Yi fek yà'wèŋ də, <<A ye-a ŋga
mʉ̀ ko fa weŋ Jisòs nə, wèŋ fa mʉ

yà?>> Wo à làk fa yi mbàm hum tɛ' fo' ndzə bohò.*
16 À nə yè jəŋ ŋga'a mvək ànə nə lo mantombì, Judàs sə lap mandzə ŋgòsèŋ Jisòs.
17 À kə dzèŋ nùmbu nə wo à yèto ŋkàk nə wo zʉgə brɛd sə jì yis yà'a fana ŋgàa fàak Jisòs wèŋ və nə kə fek nà' də, nà' dzəm də nà'a nə zʉ ŋkàk nə ma fòlɛ, ya wo kə gʉhʉ tsə'rə mvwe' sə.
18 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ du ndzə ntòlak, nə dʉk fa ŋgà' nà'a dʉk də, <Cicà də mvək ye kʉ̀rə laŋ, yi bə ŋgàa fàak ye wèeŋ nə zʉ ŋkàk Pasobà mʉnda'à wù.>>
19 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ à kə gʉ̀ sə' mvə'nə Jisòs dʉk wo sə. Wo fʉhʉ zʉzʉ Pasobà sə fo'.
20 Nùm à co, yi bə ŋgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba sə wèŋ lo ŋgòzʉ zʉzʉ.
21 Wo ànə sə zʉ fana yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ nè'e ŋkèm dʉk də ŋwə nə mò'fis mʉtsətsə'rə wèŋ fɛɛŋ nə seŋ mʉ.>>
22 Wo à yuk vɛ'nə, manziŋ ko wo vɛ'ɛ wùriŋ. Wo ye ŋgòfek yi mò'fis, mò'fis, dʉk də, <<Tà, a mʉ̀ à?>>
23 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Ŋwə̀ nə yi fa kʉ̀rə tsə bo ye bə yàm sənə zʉzʉ, a yi nə yi nə seŋ mʉ nə.
24 Mʉ̀ mo ŋwè, mʉ nə kpʉ lo mvə'nə ŋwàk Nwì sə dʉk. Fana ŋgə' nə bʉp cu bohòŋwə nə yi seŋ mʉ ànə. Ànə boŋ ghak bohòŋwə ànə co wo kà yi dzə lok.>>
25 Judàs nə nà' à sè yi nə fek ye sə' də, <<Cicà, a mʉ̀ à?>> Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù cèp mʉmvə'nə.>>

Zʉzʉ Nə Nà'a Làsə mbwè: Losopà
(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Korè 11:23-26)

26 Wo ànə sə zʉ fana Jisòs jəŋ brɛd, nə kwasə Nwì, nə bə'rə fa ŋgàa fàak ye sə. Yi dʉk də, <<Wèeŋ jəŋ, nə zʉ. Nè'e ŋgùpni' àm.>>
27 Ànə geŋ yi jəŋ ŋgàp sə'. Yi ànə kwasə wes me Nwì fana yi fa yà'wèŋ də yà'a no. Yi à fa yà' yi sə cep də, <<Wèeŋ no wèŋ pwe'.
28 Yè'sə ndʉəm am sə̀ yà' sə fè'e ŋgòswì fa bwìŋ bʉp awo. Ndʉəm sə, a zeŋ sə̀ yà' kì ŋge' ndzənə rʉ̀k nə̀ njàm bohòbwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ.
29 Mʉ̀ tsə̀' weŋ də mʉ nə kà rùuk yè'sə vesùwèŋ mok no be'lə̀ yuk tətè nùmbu nə̀ mʉ nə no fe'lə nà' mok fi vesùwèŋ mvwe' gaŋ ŋkum Tɛ̀' àm.>>
30 Fana wo yəm ŋkì, nə tesə lo mvwe' nda Olìp.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeeŋ Yi
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

31 Ànə geŋ Jisòs tsok fa yà'wèŋ də, <<Bə ndzəm nə ntinə nè'e, wèŋ pwe' nə caŋ me'rə mʉ mʉmʉ̀. Mʉ̀ rìŋ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də, <Mʉ̀ʉ Nwì, mʉ nə ləp ganakù' nə fana nsùŋgaaŋ sə nə sam wes.>
32 Ànə ye sə̀' də ghà nə̀ mʉ nə lokok mvwe' kpʉ, mʉ nə lo mantombìi wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.>>
33 Yi ànə dʉk vɛ'nə fana Pità cep fəsə fa nà' dʉk də, <<A ye-a ŋga bwìŋ pwe' ca me'rə-a wu sə̀ ca, mʉ nə kà wu yàm ca me'rə yuk.>>
34 Jisòs dʉk fa yi də, <<Mʉ tsok wu ŋkèm dʉk də, bə ndzəm nə̀ ntinə nè'e, ntomvəp sə kà to kàmòk ŋga wù də wù ka mʉ riŋ kɛ̀' tɛ'.>>
35 Pità nə cep fe'lə sèmok dʉk də, <<A mègù-a sə̀ ŋgòkpʉ vesù, kaco mʉ̀ bɛŋ wu yeŋ.>> Ŋgàa fàak ye mok sə wèŋ dʉk sə̀' vɛ'nə, wo pwe'.

Jisòs Sə Gʉ̀ Pìriyà Mvwe' Sə̀ Wo Togə̀ Də Gèsemanì
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

36 Ànə geŋ, Jisòs bə bwe ye sə wèŋ lo mvwe' səmok sə̀ wo togə̀ fo' də Gèsemanì. À kə dzèŋ fo', yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ cum yàwèŋ mvwe' yè'e ya mʉ soon lo yàm mantombì, nə gʉ pìriyà.>>

* **26:15 26:15** Judàs à sèŋ mà' Jisòs nə yè'e bə ntɛŋ nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ à tiŋ nòŋsə ŋgòywiŋ mo ŋkwɛ̀ŋ njamòk yà'a.

37 Fana yi jəŋ Pità nə ye bwe
Zebèdi ba sə', wo lo. Ghà ànə à
ye, ntʉm ye ŋgòrwì' yi vɛ'ɛ, yi kà
kwəkwa mok tse' lok.
38 Yi dʉk fa yà' dʉk də, <<Tsətsərə
nə bə manziŋ sə ntʉù mʉ nə bʉp co
mʉ coho gbʉ kpʉ. Vesùwèeŋ cum
fɛɛŋ, nə sə so, nə kà lo dzəm.>>
39 Yi ànə sooŋ lo momjo fana yi
gbʉ fə'ə gesə lo si ye sə nze, nə sə gʉ
pìriyà. Yi sə cep dʉk də, <<Tɛ̀' àm, a
ye-a ŋga mandzèə yo, wù jəŋ gesə lo
ŋgàp ŋgə' nè'e bohòmʉ fo'. Mʉ dʉk-
a sə vɛ'nə, wù gʉ lɛ mʉmvə'nə wù
dzəm wù, kà mʉmvə'nə mʉ dzəm
mʉ gʉ.>>
40 Ànə geŋ yi bwi foho və, nə kə
ye ŋgàa fàak ye sə tɛ' sə ŋga wo sə
dzəm lo. Yi yəmsə yà', nə fek Pità
də, <<Kaco wèŋ cum to nca vesùwèŋ
mvək mwejo yeŋ à?
41 Wèeŋ so, nə sə gʉ pìriyà sə' ya
məmumsəə kà wèŋ gha'. Ntʉm yo,
megu də ŋàŋ ka yeŋ.>>
42 Yi lo fe'lə səmok ŋgòkə gʉ
pìriyà nə kɛ̀' ba. Yi lɛŋ də, <<Tɛ̀'
am, a ye-a ŋga wù dʉk də kaco yè'sə
ca gɛsə yeŋ tse'ŋga mʉ yə ŋgə' nə
ŋkuŋ, fana mʉ dzəm sə' cùu yo sə.>>
43 Ànə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə
kə tseŋ yà' ŋga yà' sə dzəm fe'lə sə
lo sə. Ànə ye ŋga lo sə ko zəm tse'
wo lis vɛ'ɛ nsàp nə bə jòŋ.
44 Fana yi me'rə fe'lə yà'wèŋ, nə lo
ŋgòkə gʉ fe'lə pìriyà səmok nə kɛ̀'
tɛ'. Yi sə cep fe'lə gu sə' yusə yi anə
cep to mantombì.
45 Yi bwi və fe'lə bohòŋgàa fàak
ye sə wèŋ, nə fek yà'wèŋ dʉk də,
<<Wèŋ sə nòoŋ yòŋsə malì yu awèŋ
fo' à? Wèeŋ ye, mvək kʉ̀rə laŋ nə
wo sèŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ cu mok
ndzə bohòbʉ̀ ŋgàa gʉ bʉp wèŋ.
46 Wèeŋ lokok a lo. Yeè, ŋwà nə yi
sèŋ mʉ nə nè'.>>

Wo Ko Jisòs
(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

47 À ye ŋga Jisòs sə cèp malì ntòfo',
fana Judàs nə yi ŋgà fàk ye mòk sə'
nə tesə və bə bʉ̀ʉ səmok vɛ'ɛ wùriŋ
ŋga wo rèp fèk, nə tse' ntòk. À nə
tumsə wo ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə
bʉ̀ʉ sə mantombì.
48 Ànə ye ŋga ŋwà nə yi ànə seŋ
Jisòs nə nə tsok noŋsə fa bʉ̀ʉ sə wèŋ
yusə yi nə gʉ laŋ. Yi à dʉk fa yà'
də, yà'a yə ŋwà nə yi kə cèpsə nà'
bəboŋ co ŋgɛ' à lɛ, yà' riŋ də nà'a yi
nə, yà' ko nà'.
49 Judàs nə à vəə, yi cà jwaŋ, nə
kə ye Jisòs, nə to nà' də <<Cicà, mʉ
cepsə wu>> fana nə cepsə nà' co
ŋgɛ'.
50 Jisòs fek nà' də, <<Ŋgɛ' àm, wù
sə gʉ fɛnə yà?>> Fana bʉ̀ʉ sə wèŋ
kə koho tse' Jisòs cʉ̀k.
51 Ŋwà nəmòk nə yi à ye ye bə
Jisòs nə wèŋ à sə co'fis fèk ye, nə
gbɛ' tiŋ mak fa ŋkwɛ̀ŋ mòk ntu' sə
nze. Ŋwà nə wo à gwɛ̀' ci' yi ntu'
nə à ye ŋkwɛ̀ŋ bohòŋkum ŋgà fa
satikà'.
52 Jisòs dʉk fa nà' dʉk də, <<So
fəsə gesə fèk nə mà mba'à. Wù rì
də ndàaŋwè pwe' nə yi lʉ̀-a bə fèek
nə kə kpʉ sə' bə zeŋ.
53 Wù tsəm də kaco mʉ dʉk fa
to tɛ̀' àm də yi tumsə fa mʉ mas-
injàa ye, bòop sə ghaŋ hum-ncòp-ba
ŋgòtɛsə mʉ yeŋ à?
54 Nə ye də wo à còm nòŋsə
ndzənə ŋwàk Nwì də bum yè'sə nə
ye tsoŋ vɛ'nə. Mʉ to bwìŋ-a ŋga'a
masinjàa Nwì, bum yè'sə ye fe'lə
zìnə anə va?>>
55 Mvək ànə à ye, Jisòs fek bʉ̀ʉ sə
wèŋ də <<Wèŋ tesə co wèŋ lòmvwe'
bɛ' ŋgà yə bə fèk nə ye ntòk yè'e
bʉ̀ʉ mʉ à? Vesùwèeŋ yiskokgə
mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ səsa,
mʉ sə yə'rə bwìŋ, wèŋ kà mʉ ko.
56 Nə ye də bum yè'sə vɛ'nə
pwe'fo' də ya yusə ŋgàa tsòhòbum
Nwì wèŋ à còm ndzənə ŋwàk Nwìi
ye vɛ'nə.>> Yà'a ŋga'a mvək nə
ŋgàa fàak ye sə wèŋ à mè'rə yi, nə
caŋ lo wes pwe'.

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋsurù
(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

57 Fana bʉ̀ʉ sə wo à ko Jisòs sə à jə lòyi bohòKayofàs, ŋkum ŋgà fa satikà' nə. Bʉ̀ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à benə cu sə̀' fa'nə.
58 Pità à sə yù və̀ maŋkwèŋ moòm səsap tətè kə dzeŋ mvwe' ntòmbi ŋkum ŋgà fa satikà' nə̀ wo də wo nə sak fo' nə. Yi ni lo mbwa, nə kə cum bə ŋgàa kʉ̀k ndap Nwì wèŋ ya yi ye mvə̀'nə̀ bum nə kə lə.
59 Ŋgàa fa satikà' bə kaŋsurù nə pwe' à sə làp bum sə̀ ŋgònaaŋ mʉ tuhù Jisòs də ya wo zə nà', dzəm ŋga yà'a mvwès.
60 Wo kà yumok sə̀ yə. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka yumok sə̀ ye, nə sə kə dzəm borə də wo à yə laŋ wèŋ à ye fo' sə̀' wùriŋ. Á kə̀ lə̀ə, ŋgàa ci' mvwèes yè'sə wèŋ à tesə və̀ bwìŋ ba,
61 nə dʉk də, <<Vès a yuk bə ntu' avès ŋga ntèrə̀ŋgòŋ nè'nə sə dʉk də, aco yi kʉəmsə mak ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə ci wes megu nà' mʉnə nùumbu tɛ'.>>
62 Ŋkum ŋgà fa satikà' nə à lòkok mʉtsə̀, nə fek Jisòs də, <<Wù ka yumok ŋgòcèep tse' à? Bʉ̀ʉ yè'e sə dʉk də wù a dʉk də ɛ?>>
63 Jisòs cum megu dədok. Ŋgà fa satikà' nə cep fe'lə də, <<Mʉ̀ sə fek wu bə liŋ Nwì nə̀ yi ŋwəm nə zìnə də, wu yè'e mo Nwì, ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə à?>>
64 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù cèp yà'sə mvə̀'nə. Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə də, ghà nə̀ bum yè'sə mè fana wèŋ ye mʉ̀ʉ mo ŋwè ŋga mʉ cu nze bo ma mà'a Nwì nə̀ ŋgà ŋàŋ, nə ye fe'lə mʉ ŋga mʉ̀ sə tsə və ndzənə mbàk mʉbu.>>
65 Yi ànə dʉk wes vɛ'nə fana ŋkum ŋgà fa satikà' nə jok, nə soŋ sarə cə̀k nə̀ mʉ ni'ì yi. Yi sə dʉk də, <<Jisòs də nà'a mo Nwì, ye də nà' bʉpsə liŋ Nwì laŋ. Njo nə̀ a lap yis fe'lə ŋwə̀ nəmòk ŋgòkə̀ rɛŋsə fe'lə yumok ka mok yeŋ. Bʉsə̀ bwìŋ yuk wes mvwèes nà' sə mok bə ntu' laŋ.
66 Wèŋ dʉk yàwèŋ də yà?>> Bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk də, wo zə mègù yi zəə.
67 Fana wo te gesə fa yi nte mʉlisə̀, nə ləp yi. Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à ləp yi sə wèŋ à sə dʉk də,
68 <<Wù də wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə wù, riŋ-a ŋgə̀ŋgàŋ è.>>

Pità Bèŋ Jisòs
(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

69 Ànə ye ŋga Pità cu ye sə mbi fana mʉŋwà nəmòk kə dʉk fa yi də, <<Wù yegə̀ sə̀' weŋ Jisòs nə̀ mvwe' lak Galìli nə.>>
70 Yi bèŋ mantombìi wo anə pwe' də yi ka yusə̀ yà' sə cèp yà'sə riŋ lok.
71 Yi ànə tesə tsoŋ fa'nə ntèŋ, mʉŋwà mòk ye fe'lə yi, nə tsok fa bʉ̀ʉ sə wo tə fo' sə wèŋ də, <<Ŋwə̀ nè'e a ye sə̀' bə Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ nə.>>
72 Yi bɛŋ fe'lə nà' sə̀mok, nə kɛŋ də yi ka Jisòs riŋ.
73 Ànə sap kok ghàr fana bʉ̀ʉ sə̀ wo nə təəŋ fo' sə wèŋ kə dʉk fa Pità nə də nà' gù tsə gù lɛ mòk. Də mvə̀'nə̀ yi sə cep àlɛ, ncèp cù nà' nə sə nìtsə̀' jəja də nà'a mòk.
74 Yà' à bà vɛ'nə, fana Pità yak ni' ye, nə kɛŋ mok Nwì də, <<Nwìi riŋ yi, mʉ̀ ka ŋwə̀ ànə riŋ.>> Yi à sə cèp wes ntèŋ, mvəp to.
75 Pità tsərə ŋga'a yusə̀ Jisòs ànə cep sə də, <<Ŋkuŋ ntomvəp nə sə to ntinə ŋga wù bèŋ fis mʉ kɛ̀' tɛ' də wù ka mʉ riŋ.>> Yi tesə lo sə mbi, nə kə waŋ ca vɛ'ɛ nəbʉp.

27

Judàs Fəsə Mbàam Sə̀ Yi À Sèŋ Jisòs Bə Zeŋ
(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:18-19)

1 Nə̀ zəzòŋ à dzèeŋ, ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ cum kwe' də wo zə Jisòs.
2 Wo ko kiŋ yi, nə jəŋ lo fa bohòPalè nə̀ yi ànə ye govənòghà ànə yi nə.
3 Judàs nə̀ yi à sèŋ Jisòs nə à yə də wo bʉpsə Jisòs fana ntʉm ye bʉʉŋ. Yi və ŋgòfəsə mbàam sə̀ hum tɛ' sə̀

yi à sèŋ Jisòs bə zeŋ sə. Yi à jə vè
yà' ŋgòfa fəsə bohòŋgàa fa satikà'
nə ye ŋkwàha bʉ̀ʉ sə wèŋ.
4 Yi à dʉk də, <<Mʉ̀ gʉ̀ bʉp laŋ
bʉ̀ʉsə mʉ̀ gʉ̀ də wo zə ŋwə nəmòk
ŋgwàŋ ŋga yi ka yumok riŋ lok.>>
Bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk fa yi də, <<Yà'sə
ka nzak njàvès yeŋ. Wù rì bə zeŋ
wù.>>
5 Yi lo, nə kə mak noŋsə mbàam
sə hum tɛ' sə mʉmvwe' ndap Nwì nə
ghaŋ nə sə nze. Yi lo, nə kə jəŋ kʉ̀,
nə kə kə'ə kpʉ yuye.
6 Ŋgàa fa satikà' sə wèŋ à kə
te' mbàam sə, nə dʉk də, <<Yè'e
mbàam ndʉəm ŋwè, fana kaco a
gesə yà' sənə bàam mbàam sə
mʉnə ndap Nwì yeŋ bʉ̀ʉsə wo
dzəgə dzəə.>>
7 Wo à cu kwe', nə jəŋ mbàam
sə, nə fa bohòŋgà bom kʉ̀ŋ mòk
ŋgòywiŋ jə mvwe' sə wo nə sə tuuŋ
ŋkʉ̀ìŋ wèŋ fo'.
8 Nà'a njo nə wo togə mʉmvwe'
ànə də mvwe' nze ndʉəm haaŋ
ntinə sə.
9 Bum yè'sə ànə ye vɛ'nə fana
bum sə Jèrèmiyà ŋgà tsòhòbum Nwì
à cèp sə bʉʉŋ və zìnə. Yi ànə cep
də, <<Wo jə mbàm hum tɛ', mbàam
sə bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ a dzəm də ntɛŋ
ŋwèe nə kʉ̀rə vɛ'nə.
10 Wo kə ywiŋ nze bohòŋgà bom
kʉ̀ŋ bə zeŋ. Wo à sə ywiŋ vɛ'nə ŋga
Tà Nwì à tsə' mʉ yi.>>

Jisòs Tə Mantombìi Palè
(Mak 15:2-15; Luk 23:3-25; Jon 18:33-19:16)

11 Jisòs ànə təəŋ kə mantombìi
Palè nə yi govənònə fana yi fek Jisòs
də, <<Wu ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ wu
à?>> Jisòs cep fəsə fa nà' dʉk də,
<<Wù dʉk yà'a mvə'nə.>>
12 Nə ye də mvək nə ŋgàa fa
satikà' bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ
à sə làp yi bə nzak pwe', yi kà cù
mùk lok fʉ̀'.
13 Mvək nə yi à sə cu mègù dədok
vɛ'nə fana Palè fek nà' də, <<Wù sə
kà bum ŋkʉ̀ʉŋ sə wo sə cèp mʉtuhù
wù yè'e yuk à?>>
14 Jisòs à ka cù ŋgòcèp fəsə muk
mali, fana govənònə à mərə vɛ'ɛ
wùriŋ.
15 A sə yegə lèlùm mvək ŋkàak Pa-
sobà fana govənònə sə fis me'rə fa
bʉ̀ʉ sə wèŋ ŋgà ndapndzəm mò'fis.
Yi fis fa megu yà'wèŋ ŋwə nə wo
dzəm də yi fis me'rə.
16 Ànə geŋ ŋga wo tse' ŋgà ndap-
ndzəm mòk nə liŋ yee də Bàrabà.
Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ à rì Bàrabà nə də yi
ŋgà ndapndzəm nə bʉp.
17 Wo ànə kə benə mvwe' mò'fis
fana Palè fek wo dʉk də, <<Wèŋ
dzəm də mʉ fis me'rə fa weŋ ndà?
Bàrabà kè Jisòs nə wo to yi mok də
Krɛst nà'a nɛ?>>
18 Bʉsə yi rì də wo ko jə və Jisòs
bohòyi yè'sə ŋga wo à sə bɛ̀ŋ nà' jì
njo.
19 Sə va' mwè, ghà nə Palè nə à cu
mʉmvwe' dzə' ye nə yi sakgə nzak
mbwa nə fana ŋgwe ye tirə vesə
fa yi ntirə. Ntirə nə à ye də, <<Kà
də wu gʉ ŋwə nə yi ka jòŋ tse' ànə
yumok dʉk. Mʉ yə nòoŋ lo sə bʉp
bʉ̀ʉ yi ntinə wùriŋ.>>
20 Ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ ŋkwàha
bʉ̀ʉ sə wèŋ sə gʉ megu bwìŋ də yà'a
dzəm də wo fis me'rə Bàrabà, nə zə
Jisòs.
21 Govənònə fek fe'lə yà' səmok
də, <<Mʉtsətsə'rəə bwìŋ ba yè'e,
wèŋ dzəm də mʉ fis me'rə fa weŋ
nə fò?>> Bʉ̀ʉ sə pwe' kwi' də
<<Bàrabà.>>
22 Palè fek fe'lə yà'wèŋ də, <<Wèŋ
dzəm də mʉ gʉ bə Jisòs nə wo
togə liŋ ye mok də Krɛst nà'a va?>>
Bʉ̀ʉ sə pwe' dʉk də, <<Tɛ'lə yi mʉ
ntəəŋ.>>
23 Yi də bʉ̀ʉ yà, ŋwə ènə bʉpsə
yà? Kàyà', wo sə fuŋ ghaha fuu də,
<<Tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ.>>
24 Palè ànə ye də bum sə yi sə cèp
sə pwe' sə cà mègù wà co ndzəp,
nə sə yəəŋ sə' co də ndàaŋ nə tesə
fana yi jəŋ ndzəp, nə cuk bo ye
mantombìi bʉ̀ʉ sə wèŋ. Yi à sə cùk
yà', yi sə kəa njo nje də, <<Bo am ka

sənə ndʉəm ŋwə̀ nè'e yeŋ. Wèŋ rì bə zeŋ wèŋ.>>
25 Yi ànə dʉk vɛ'nə fana bʉ̀ʉ sə wèŋ pwe'fo' dʉk də, <<Ŋ, ndʉəm yee ye mʉ tuhù vès nə ye mʉ tuhù bwe avès wèŋ.>>
26 Yi jəŋ Bàrabà, nə fis me'rə fa yà'wèŋ. Yi ləp Jisòs bə ŋkwès, nə fa wo də wo kə tɛ'lə nà' mʉ ntəəŋ.

Sojà Wèŋ Ywì'lə Jisòs (Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)

27 Sojàa govənònə wèŋ jəŋ lo Jisòs mʉ nto' govənòanə, nə to benə sojàa mok sə fo' lòoŋ.
28 Wo fweŋ fis cəək ye, nə ni fa yi mòk nə bəbaŋ. Cək nə à ye bəbaŋ co cək ŋkum.
29 Wo lim ndik nəmòk nə bə njàk co tàm ŋkum, nə ta fa yi nà' mʉ tuhù. Wo fa yi ntatʉ mòk də yi kotse' ndzə bohòco ntʉmbà ŋkum. Wo sə kə təəŋ mantombìi yi bə tumfərə, nə sə cepsə nà' co ŋkum dʉk də, <<Ŋgəə̀, ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ.>> Wo sə ywì'lə yi co ləm.
30 Fana wo te yi bə nte, nə jəŋ ntò' nə nà' ànə ye ndzə bohòyi nə, nə ləp yi bə zeŋ mʉtuhù.
31 Wo ànə ywi'lə kʉrə yi fana wo fweŋ fis cək nə ghaŋ bəbaŋ nə, nə ni fəsə fa yi cəək ye sə səmok. Wo jə lo yi də wo kə tɛ'lə yi.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mʉ Ntəəŋ (Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

32 Mvə'nə wo à sə tesə tsoŋ mʉnto' anə vɛ'ɛ fana wo kʉrə bə ŋgà' nəmòk. Wo tap ko yi fo' bə ŋàŋ də nà'a bək jəŋ ntəəŋ Jisòs sə. Liŋ ŋgà' nə à ye Saimʉ̀. Wo to lak ye də Sìrinì.
33 Wo ànə kə dzeŋ mvwe' mok, wo togə̀ fo' də Gòrìgotà (a yà'a də nzʉ̀ə̀ tu bwìŋ),
34 wo fa yi rùk də yi no ŋga wo tòrə yà' bə yu cʉcʉk. Yi ànə yu'rə ja'a yà' fana yà' ye co yi kà no.
35 Wo ànə tɛ'lə wes yi fana wo təm gapsə cəək ye sə bə bèŋ.
36 Wo cum nze, nə sə so nà' fo'.
37 Wo com naaŋ yak njo kpʉ ye ma mʉ tuhù yi. Yusə̀ wo à còm naaŋ sə à ye də: Nɛ'ɛ Jisòs ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə.
38 Wo à tɛ'lə be'lə yi bə ŋgàa yəə mok wèŋ, wo bwìŋ ba. Mòk bo ma ŋkwìp, mòk ma zʉ. Yi ye ye mʉtsətsə'rə̀.
39 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cà fo' wèŋ à sə yà'rə yi, nə sə mək tu awo dʉk də,
40 <<Nà'a wù nə̀ wù à dʉk də, aco wù kʉəmsə mak ndap Nwì nə̀ ghaŋ, nə ci fəsə wes nà' mʉnə nùumbu tɛ' nə. Tɛsə-a ni' yòɛ̀! A ye-a də wu mo Nwì zìnə, wù suhu tsoŋ na mʉntəəŋ fa'nə-le.>>
41 Ŋgàa fa satikà' bə ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k nə ye bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ pwe' à ywì'lə yi sə̀'. Wo sə dʉk də,
42 <<Yi tɛsə rì bòŋsə mègù bʉ̀ʉ mok wèŋ, nə kà ni' nə̀ nje tɛsə̀ rì. Yi də yi ŋkum bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ yi. Yi suhu tsoŋ-a mʉ ntəəŋ fa'nə ŋga'a ya vèes dzəm bohòyi.
43 Yi naaŋgə̀ tu ye bohòNwì. Nwìi tɛsə-a yi ŋga'a ŋga Nwìi dzəmgə̀-a yi na. Bʉsə̀ yi dʉkgə̀ də yi mo Nwì.>>
44 Bʉ̀ ŋgàa yəə sə̀ wo ànə tɛ'lə be'lə bə yà' sə wèŋ yak yi sə̀' vɛ'nə.

Jisòs Kpʉ (Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

45 Ànə ye ŋga nùum maràŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nə pwe' tètè kə dzeŋ co nùm səm.
46 À kə̀ dzèŋ nùm səm anə fana Jisòs waŋ bə ŋgì nə̀ ghaŋ dʉk də, <<Eli, Eli, làma sabatàni?>> A yà'a bə ncèep lak yà'sə də, <<Nwì àm, Nwì àm, wù mà' mʉ bʉ̀ʉ yà?>>
47 Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à tə fo' à yuk, nə dʉk də, <<Ŋwə̀ ènə sə to Àlajà.>>
48 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à ye sə̀' fo' caŋ ntɛ̀ŋ, nə kə tsəp və yumok co kùsa vɛ'ɛ sənə rùk mòk nə̀ cʉcʉk, nə tse' gesə mʉ cùhù Jisòs bə ntatʉ də nà'a no.

49 Bʉ̀ʉ mok sə wèŋ dʉk yàwo də, <<Wèeŋ yuk, a ja'a na kèe Ɑ̀lajà nə və ŋgòkə̀ tɛsə yi àlɛ'.>>
50 Jisòs waŋ fe'lə bə ŋgì nə̀ ghaŋ səmok, nə me'rə yòŋsə̀ ye lo.
51 Ghà nə̀ yi ànə kpʉ ànə à ye fana cə̀k nə̀ nà' à sə gàpsə rum ndap mòk mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə à sàha jəŋ mʉtuhù wàrr kə̀ dzèŋ sə mbwèŋ. Nze à tsòho fo', lìs sə voho sə̀'.
52 Sèe bwìŋ à mùhu sə̀'. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ ŋga wo bʉ̀ʉ Nwì wèŋ à lòkok mvwe' kpʉ.
53 Nùmbu nə̀ Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ à ye, wo me'rə mvwe' sèe sə, nə lo Jòrosalèm nə̀ nà'a lak sə̀ rərɛŋ sə. Wo à ni mʉ ntòlak anə, bwìŋ ye wo wùriŋ.
54 Ŋkum sojà nə̀ yi à ye fo' bə sojàa mok wèŋ sə̀ wo à sə kʉ̀k Jisòs ànə ye mvə̀'nə̀ nze ànə tsoho, nə ye bə bum sə̀ yà' à ye fo' pwe' fana wʉə ko wo. Wo dʉk də, <<Kɛ', ŋwə̀ ènə nə ye mo Nwì nə̀ zìnə.>>
55 Bəba mok à ye fo' sə̀' wùriŋ. Wo à təəŋ səsap, nə sə ja'a. Bàa yè'sə wèŋ à yù və̀ Jisòs mvwe' nzeŋgòGalìli, nə sə tɛsə yi.
56 Mok à ye fo' Mèri Màdàlinà, nə ye Mèri ma Jem bə Jòsep nə ye fe'lə ma bwe Zebèdi.

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

57 Nə̀ nconùm à ye fana Jòsep nəmòk nə̀ mvwe' lak Ɑ̀rìmàtayà və. Yi à ye ŋgà ghàk, nə sə bɛ' lòJisòs sə̀'.
58 Yi à lòbohòPalè, nə lɛŋ nà' də nà'a fa yi vèŋ ni' Jisòs nə ya yi kə tuuŋ. Palè dzəm, nə dʉk də, wo kə fa nà'.
59 Jòsep jəŋ vèŋ ni' ye nə, nə lim gesə nà' ndzənə cə̀k nə̀ fi.
60 Yi jəŋ nà', nə gesə lo mvwe' sèe ye. Sèe sə à ye sə̀ fi ŋga yi tu yà' ndzənə lìs. Yi ànə gesə wes, yi bwi' təhə lok ncùu sèe sə bə ŋkə̀ŋkʉ̀m lìs mòk, nə bɛ' mandzə̀ lo.*
61 Ɑ̀nə ye ŋga Mèri Màdàlinà bə Mèri mòk nə à sə yə. Wo à cu ma nja vɛ'ɛ, nə sə kʉk gesə lo sèe sə.

Wo Tes Bwìŋ ŊgòSòSèe Jisòs

62 Tsok à rɛŋ, ŋga nùmbu nə̀ wo à sə fʉ̀hʉ ŋgòcu dzə̀ càa, fana ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ baaŋ mvwe' mò'fis, nə kə ye govənòPalè.
63 Nə dʉk fa nà' də, <<Mbè, vès sə tsərə malì mvə̀'nə̀ ŋwə̀ ènə à sə bòrə kɛ'cà bwìŋ fɛɛŋ də yi nsàp yumòk, nə dʉk də, <A kə̀ dzèŋ nùumbu tɛ' mʉ̀ lokok mvwe' kpʉ sə̀mok.>
64 Ye də bòco wù fa ŋàŋ, wo sə so sèe ye sə mʉnə nùumbu tɛ' sə. Bʉsə̀ aco ŋgàa fàak ye sə wèŋ kə yə fis lo nooŋ yi ndzəmə̀, nə borə bwìŋ də nà' lòkok mvwe' kpʉ laŋ. Nə ye də wo gʉ-a nsàp yumòk vɛ'nə zìnə, mvwès ènə nə gʉŋ ghak nə̀ nà' à ye mantombì nà'a.>>
65 Palè dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ tse' sojà wèŋ co wo so yo. Wèeŋ du, nə kə so sèe sə nsàp nə̀ wèŋ rì vɛ'ɛ pap nə̀ pap.>>
66 Ɑ̀nə geŋ wo lo, nə kə zərə lok ncùu sèe sə mpʉ̀ŋ. Nə jəŋ sojà wèŋ tes fo' də yà'a sə so.

28

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ
(Mak 16:1-18; Luk 24:1-12, 36-49; Jon 20:1-23; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:6-8)

1 Nùmbu dzə̀ à càa, ŋga tsok sə rɛɛŋ tsə nù Sondè Mèri Màdàlinà bə Mèri mòk lokok də wo kə kʉk ja'a sèe Jisòs sə.
2 Wo à kə̀ dzèŋ fo', ŋga nze à tsoho. Ɑ̀ ye ŋga masinjà Tà Nwì tsə mʉbu, nə kə bwi' gɛsə lìs nə̀ mvwe' ncùu sèe sə fo', nə kok cum yuye mbwa.
3 Si ye à sə rɛŋ co mbʉ̀ŋ bà'a yi, cə̀k ye sə fop co mbàk.

* **27:60 27:60** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə tugə̀ wʉ ndzənə lìs, nə sə tuuŋ bwìŋ nja. Wo nòŋsə wes mè vèŋ ŋwə̀ nə nja fana wo lap sə̀' lìs mòk nə lok ncùu sə bə zeŋ.

4 Bʉ̀ʉ sə wo à sə sòsèe sə wèŋ à kà
bə wʉə vɛ'ɛ, nə bʉʉŋ co bʉ̀ kpʉkpʉ.
5 Masinjà Nwì nə à cèp bohòbàa
sə wèŋ. Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ kà
wəp! Mʉ̀ rì də wèŋ sə làp Jisòs nə
wo à tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ nà'a.
6 Yi ka fɛnə yeŋ. Yi lòkok mvwe'
kpʉ laŋ mvə'nə yi à dʉk də yi nə
lokok yà'a. Wèeŋ və fɛn, nə kə kʉk
ja'a yàwèeŋ mvwe' sə yi à nòoŋ nɛ̀.
7 Wèeŋ caŋ lo-a, nə kə tsok fa ŋgàa
fàak ye wèŋ də yi lòkok mvwe' kpʉ
laŋ. Yi gə̀ cà nà' mantombìi wèŋ
ŋgòlòmvwe' nzeŋgòGalìli. Wèeŋ nə
kə tseŋ yi fo'. Wèeŋ tsərə tse' bum
sə mʉ̀ tsə̀' weŋ yè'e, nə kà swì.>>
8 Ânə geŋ wo me'rə mvwe' sèe sə
bə caŋ. Wʉə sə ko wo, kwəkwa
rwiŋ wo sə ntʉʉ̀ sə̀' dak. Wo sə caŋ
lo də wo kə tsok fa ŋgàa fàak ye sə
wèŋ.
9 Mvə'nə wo à sə lòo sə, Jisòs kə
tseŋ wo vak, nə dʉk fa yà'wèŋ dʉk
də, <<Mʉ̀ cèpsə weŋ.>> Wo à və, nə
kə kotse' kùu ye, nə kuksə yi.
10 Jisòs nə dʉk fe'lə fa wo dʉk də,
<<Wèeŋ kà wəp. Wèeŋ du, nə kə
tsok fa bwema am wèŋ də wo lo
mvwe' nzeŋgòGalìli, vesi wèeŋ nə
yenə fo'.>>

Yusə̀ Sojàa À Kə̀ Cèp BohòŊkwàha Bwìŋ

11 Mvə'nə bàa sə wèŋ à sə lòyàwo
fana sojàa sə̀ wo à sə sòsèe sə wèŋ
mok à lòmvwe' ntòlak nə̀ fo' nə. Nə̀
tsoho fa ŋgàa fa satikà' wèŋ yusə̀ yà'
ye sə pwe'.
12 Ŋgàa fa satikà' sə à kə̀ cu be'lə
bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ, nə
kiŋ cù bə yusə̀ wo nə gʉ. Wo à fa
sojàa sə wèŋ mbàm vɛ'ɛ wùriŋ.
13 Nə tsok fa yà' də a gə̀ə, yà' tsok
də wo ànə dzəm swi lo ndzəmə̀ àlɛ,
ŋgàa fàak ye wèŋ kə yə fis bisə lo
vè ni' ye nə.
14 Wo dʉk fe'lə də, <<A ye-a ŋga
govənòyuk bum yè'sə fana vèes nə
riŋ mvəsə̀ ŋgòtsə̀' yi ya yi dzəm də
a zìnə. Wèeŋ kà wəp də wèeŋ nə
tse' nzak wəp lok.>>
15 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kʉ̀k sèe sə wèŋ
à jə mbàam sə, nə kə gʉ megu sə̀'
mvə'nə̀ wo anə tsok wo sə. Haaŋ kə
dzeŋ ntinə, yà'a yusə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ
dʉkgə̀ də yà' ànə ye vɛ'nə.

Jisòs Yəhə BohòŊgàa Fàak Ye

16 Ŋgàa fàak Jisòs sə̀ hum-
ncòp-mò'fis sə wèŋ à lo mvwe'
nzeŋgòGalìli, nə lo mvwe' nda nə̀
Jisòs à tsə̀' wo də wo lo fo' nə.
17 Wo ànə ye yi, wo kuksə yi. Wo à
gʉ̀ vɛ'nə ŋga mok wèŋ sə mərə mali
yi ntòmərə.
18 Anə geŋ, Jisòs sòoŋ kʉəp və wo,
nə cep də, <<Nwì a fa ŋàaŋ sə̀ mʉbu
bə sə̀ sə nze pwe' bohòmʉ̀.
19 Wèeŋ du lo-a ŋga'a bohòbwìŋ
ma fòpwe', nə gʉ bʉsə wo ŋgàa
bɛ' mandzə̀ àm. Wèeŋ bàptɛsə wo
mʉnə liŋ Tɛ̀', bə liŋ Mwe, nə ye
Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.
20 Wèeŋ yə'rə wo ŋgònòŋsə bum
sə̀ mʉ̀ a tsə̀' weŋ də wèeŋ nə sə
gʉ yà'a pwe'. Fana wèeŋ sə tsərə
tse' sə̀' də, mʉ nə sə ye vesùwèŋ
nùumbu pwe' tətè nzeŋgòŋ kə
me.>>

Ntirə nə Bəboŋ nə MAK

Ŋwàk Mak sə tsə' yumok bə liŋ Jisos Krɛst nə yi Mo Nwì nə. Nà' sə nìtsə' Jisòs nja co ŋwə nə yi tse' ŋàŋ, nə sə gʉ fàk bə zeŋ.

Jisòs nə sə to liŋ ye də yi Mo Ŋwè. A yà'sə də yi ŋwə nə yi tse' ŋàŋ bohòNwì ŋgòtsòho bum. Liŋ yè'sə sə nìtsə' sə' də yi ŋwè bə ni' nə zìnə. Liŋ sə də Mo Ŋwè yè'sə, a liŋ sə wo à còm yà' ndzənə Ŋwàk Danà taaŋntèŋ. (Taŋ Danà 7:13, 14.) Kàmòk Jisòs à to liŋ ye vɛ'nə bʉʉsə yi dzəm ŋgònìtsə' fa bwìŋ də yi ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à kà' də yi nə tum vesə nə.

TsətsòhòNə Jon Ŋgà Bàptɛsə Bwìŋ

(Mat. 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

1 Yè'e mʉmvə'nə Ntirə nə Bəboŋ nə Jisòs Krɛst mo Nwì à yèto.

2 Nà' à yèto ŋga Jon tesə və sə ŋgəà. Yi ànə tesə və mvəsə ŋgà tsòhòbum Nwì Izayà à còm də,

Nwì à dʉk də, <<Yèè, nè'e masinjà àm, mʉ nə tumsə gesə lo yi mantombìi wù ŋgògʉ fʉhʉ fa wu mandzə.>>

3 Yi à còm mok sə' də,

Ŋgì ŋwə nəmòk sə cèp torə və sə ŋgəà, nə sə yuhu də, <<Gʉ tsə'rə fa Tà mandzə ye, rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə ŋgògì cà ca.>>

4 A ye vɛ'nə, Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ tesə və sə ŋgəà, nə sə tsoho fa bwìŋ ncèp nə də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ, nə baptɛsə, ya ŋga Nwìi swifa weŋ bʉp awèŋ.>>

5 Fana bwìŋ à tesə və mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm pwe'fo' ŋgòkə yuk yusə Jon sə cèp sə. Wo à kəà cù bə bʉp awo sə wo gʉgəə, fana Jon bàptɛsə wo sənə ndzəp Jòridàŋ.

6 Jon à sə ni nsàap cəək sə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ. Wo à gʉ yà' bə nwèɛs nàm nəmòk nə wo togə nà' də kàme. Yi swi' tse' bə korə ŋgùp sə mbwèe yi. Zʉzʉʉ ye à ye ŋgwim bə nu.

7 Yi à tsə' fa bwìŋ dʉk də, <<Ŋwə nəmòok nə və ma ŋkwèɛŋ mʉ nə yi yam càsə mʉ yi. Mʉ ka kəkʉrə co mʉ bʉhʉ tsoŋ sə nze ŋgòfìrə kʉʉ kùuŋgùp ye yeŋ.

8 Mʉ bàptɛsə mègù weŋ yàm bə ndzəp, fana yi nə baptɛsə weŋ ye bə Yòŋsə nə Rərɛŋ.>>

Satà À Mùmsə Jisòs Ghà Nə Wo À Bàptɛsə Yi

(Mat. 3:13-4:11; Luk 3:21-22, 4:1-13)

9 À ka sap Jisòs mè'rə lak Nazàrɛ nə nà'a mvwe' nzeŋgòGalìli, fana Jon bàptɛsə yi sənə ndzəp Jòridàŋ.

10 Mvə'nə Jisòs à tesə kok sə ndzəpə anə ntèŋ, yi ye ŋga ntòbu mùhu fana Yòŋsə Nwì sə tsoŋ və bohòyi co kəkəbʉŋ.

11 Ŋgì mòk sə yuhu tsooŋ mʉbu anə dʉk də, <<Wu mo àm nə mʉ dzəm wu sə ntʉʉ mʉ ŋkʉʉŋntèŋ. Mʉ sə kwa bohòwù wùriŋ.>>

12 Yòŋsə nə gʉ yi sə' ntèŋ ŋgòlòmvwe' səmok sə ŋgəà.

13 Yi à cu fo' nùumbu hum kwè, Satà sə mumsə yi. Yi à ye fo' bə nàam ŋgòŋ wèŋ fana masinjàa Nwì sə jəŋ ŋkərə bohòyi.

Jisòs To Ŋgàa Ko Fuk

(Mat. 4:18-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

14 A ye ŋga wo nisə Jon ndapndzəm, fana Jisòs lòmvwe' nzeŋgòGalìli, nə sə tsòho Ntirə nə Bəboŋ nə nà' və bohòNwì.

15 Yi sə dʉk də, <<Mvək kʉrə laŋ nə gaŋ ŋkum Nwì kʉəp ŋgòye sə nzeŋgòfɛŋ laŋ. Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ, nə dzəm Ntirə nə Bəboŋ nə.>>

16 Nùmbu mòk à ye ŋga Jisòs sə gìhi ŋgʉ ndzəp Galìli, yi ye bʉ ŋgàa

fu'fuk ba, Saimʉ̀ bə moma ye Andrù ŋga wo sə fu'fuk bə ram.
17 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ bɛ' və mʉ ya mʉ yə'rə weŋ ŋgòko bwìŋ.>>
18 Wo ànə yuk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, wo me'rə mak noŋsə ram awo sə fo', nə yuŋ lo yi.
19 Yi à gì lòjo, yi ye fe'lə bwe ŋgà' nəmòk nə̀ wo togə̀ yi də Zebèdi ŋga wo bwìŋ ba, Jem bə moma ye Jon. Yi à kə̀ tsèŋ wo ŋga wo cu sənə ŋgwes, nə sə gʉhʉ tsə'rə ram awo.
20 Yi à to yà' sə̀', wo bɛ' lòyi, nə me'rə tɛ̀' awo Zebèdi bə ŋgàa fàak awo sə ŋgwesə̀ anə, nə lo bə Jisòs.

Jisòs Bɛ' Fis Yòŋsə̀ Ze' Ndzə Ni'ì Ŋwə̀ Nəmòk (Luk 4:31-37)

21 Wo à gì lòmvwe' mò'fis, nə kə dzeŋ lak mok sə̀ wo togə̀ fo' də Kàpanùm. Fana nùmbu dzə̀ awo à wɛ̀ɛs, Jisòs lo mvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus, nə ye ŋgòyə'rə wo ncèp Nwì mbwa.
22 Bʉsə̀ yi à cèp nsàp nje zok bə ŋàŋ, fana bwìŋ mərə bʉ̀ʉsə̀ wo rì də cicàa sə̀ wo à sə yə'rə lʉ̀k à sə kà vɛ'nə cèpgə̀.
23 Ŋwə̀ nəmòk à ye mbwa nə̀ yi à tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi. Yi ye ŋgòwa torə fis də,
24 <<Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ, wù tse' yà vesùwèŋ nɛ? Mʉ̀ rì wu bəboŋni, wu ŋwə̀ nə̀ rərɛŋ nə̀ wù və̀ bohòNwì. Wù və̀ yè'sə ŋgòzə ves à? >>
25 Jisòs à ghamsə yòŋsə̀ nə, nə dʉk fa yi də, <<Lok cùu yo, nə ca tesə ndzə ni'ì ŋwə̀ ènə.>>
26 Yòŋsə̀ nə à yuk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, yi tsə'rə ŋgà' nə nəbʉp, nə waŋ torə vɛ'ɛ, nə tesə ndzə ni'ì ŋgà' nə.
27 Bwìŋ à mərə vɛ'ɛ nəbʉp, nə sə dʉk də, <<Hàva'! Yè'sə yà vɛ'nə ɛ? Nsàp yəyə'rə̀ nə̀ fi və̀ yè' laŋ. Ŋwə̀ nè'e tse' to ŋàŋ ŋgòcèp bohòyòŋsə̀ə ze' wèŋ fana wo yuk cùu ye.>>
28 Ghàr vɛ'ɛ ŋga liŋ Jisòs ca yuhu mvwe' nzeŋgòGalìli pwe'fo' laŋ.

Jisòs Gʉŋsə̀ Ŋgàa Yiyaŋ Ŋkʉ̀ʉŋ (Mat. 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Jisòs bə yà'wèŋ à tesə tsə mʉnə ndap pìriyà nə̀, fana yi Jisòs nə̀ bə Saimʉ̀ nə̀ ye Andrù, Jem bə Jon wèŋ à lòmvwe' ndap Saimʉ̀ bə Andrù.
30 Wo à dzèeŋ ŋga malii Saimʉ̀ nòbə yiyaŋ. Wo tsok fa Jisòs vɛ'nə.
31 Yi lo, nə kə ko bo nà', nə lokoksə nà' mʉtsə̀, yiya nə̀ me fana yi lokok təəŋ, nə kə lap fa wo zʉzʉ.
32 Nùmbu ànə à ye ŋga nùm sə co tsə lòo, wo jə və̀ fa Jisòs ŋgàa yiyaŋ pwe', nə jə və fe'lə bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' yòŋsə̀ə ze' ndzə ni'ì wo.
33 Bwìŋ à tesə bə lak yà'sə pwe', nə kə maŋ mvwe' ntòmbi ànə bìkìkìkì.
34 Jisòs à gʉ̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' nsàap yiyaŋ zok zok wo gʉŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə bɛ' fis ze' ndzə ni'ì wo maŋgəŋgèŋ. Bʉsə̀ ze' sə à rì yi bə̀boŋ fana yi kà yà' mandzə̀ ŋgòtsə̀' fa bwìŋ vɛ'nə fa.

Jisòs Tsòho Ncèp Nwì Mvwe' Nzeŋgòŋ Galìli Pwe' (Luk 4:42-44)

35 Tsok à kʉəp, ŋga cu ntòbə ndzəm, Jisòs lokok, nə tesə lo mʉmvwe' nəmòk, nə kə gʉ pìriyà fo' yiìyi.
36 À cu ghàr wo kà yi yə, fana Saimʉ̀ bə bʉ̀ʉ səmok sə lap kɛ' ca yi.
37 Wo à yə yi, wo tsok yi də, <<Bwìŋ sə làp wu maŋgəŋgèŋ.>>
38 Yi dʉk fa yà' də, <<Yusə̀ yà' a jə və̀ mʉ fɛɛŋ, a ŋgòtsòho ncèp Nwì. Vesùwèeŋ lo lɛ mvwe' lak mok sə̀ yà' kʉəp fɛɛŋ yè'e, nə tsoho fo' sə̀'.>>
39 Yi à gì dzòoŋ nzeŋgòŋ Galìli pwe', nə sə tsoho kɛ' ncèp Nwì mvwe' ndaap pìriyà, nə sə bɛ'ɛ fis yòŋsə̀ə ze' wèŋ ndzə ni'ì bwìŋ.

Jisòs Mèsə Fa Ŋgà Kuturu Yiya Ye Nə (Mat. 8:1-4; Luk 5:12-16)

40 Nùmbu mòk à ye, ŋgà kuturu nəmòk à və̀ə, nə kə təəŋ mantombìi yi bə tumfərə, nə lɛŋ nà' də nà'a

tɛsə yi. Yi dʉk fa Jisòs də, <<Tà, a
bò-a wu co wù tɛsə mʉ na, wù gʉ fa
mʉ yiya àm nè'e me.>>
41 Jisòs ànə yuk vɛ'nə, ntʉm ye
rwiŋ bə manziŋ, fana yi fis bo, nə
jwɛŋ nà' bə zeŋ, nə dʉk də, <<Mʉ̀
dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>>
42 Yiya nə à mè gù sə̀ ghà ànə fo',
yi gʉŋ lo yuye.
43 Jisòs à tipsə yi gʉgʉŋ, nə me'rə
yi lo.
44 Yi dʉk fa nà' də, <<Dù, nə kà
ŋwə̀ nəmòk tsə̀' fa swì. Cà lògù
bohòŋgà fa satikà', nə kə ni fa yi ni'
yò, ya yi kʉk ja'a də yiya yòmè laŋ
àlɛ. Yi kʉ̀' mèsə, wù fa fəfa nə̀ Musì
à dʉk nə, ŋgònìŋtsə̀' fa bwìŋ də yiya
yònə a mè laŋ.>>
45 Ŋwə̀ ènə à lòyuye, nə tsoho lo
bwìŋ pwe', nə tsoho wesə nsàp nə̀ co
Jisòs kà mʉ ntòlak jəja mok gì fe'lə̀.
Yi sə cum kɛ' mok mvwe' sə̀ bwìŋ ka
fo' yeŋ. Bwìŋ sə və ma nə̀ fòlòoŋ, nə
sə kə tseŋ yi fo'.

2

Jisòs Gʉŋsə Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Bù'rə
(Mat. 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 À cà nùumbu jo, Jisòs foho lo
mvwe' lak Kàpanùm. Fana bwìŋ
yuk lo də yi cu mʉ ntòlak anə.
2 Bwìŋ və ŋkʉ̀ʉŋ. Ncù à loho
mègù bə bwìŋ, fana mandzə̀ kà
ŋgòtsèŋ Jisòs ye. Jisòs à sə tsòho fa
wo ncèp Nwì.
3 Bwìŋ kwè və, nə bək və ŋwə̀
nəmòk ŋga ŋgèŋgàŋ à bù'rə bù'rə,
ŋgòkə̀ fa Jisòs.
4 Bʉsə̀ bwìŋ à ye ŋkʉ̀ʉŋ fana wo
kà mandzə̀ ŋgòjə lòŋwə̀ nə ŋgʉ ni'ì
Jisòs tse'. Fana wo kok mʉ ndùndap,
nə cok tosə mvwe' sə̀ Jisòs tə sə.*
Wo à cok tosə, wo le' gesə ŋwə̀ nə ca
bohòJisòs mʉnə kəà. 5 Jisòs à yə də
wo tse' dzədzəm də aco yi gʉ yiyaŋ
ŋwə̀ nə me. Yi dʉk bohòŋwə̀ nə̀ yi
kà gìgè nə də, <<Mo àm, mʉ̀ swìfa
wu bʉp yo laŋ.>>
6 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k mok à
cu fo'. Wo ànə yuk yusə̀ Jisòs à dʉk,
nə tsərə də,
7 <<Aco yi duk vɛ'nə va? Yi sə gʉ̀
bʉpsə liŋ Nwì wà. Mègù Nwì nə̀ aco
yi swì fa ŋwè bʉp ye.>>
8 Jisòs riŋ yusə̀ wo sə tsəm sə sə̀
ntɛ̀ŋ, fana yi dʉk fa wo də, <<Wèŋ
sə tsəm sə ntʉʉ̀ wèŋ vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?
9 Co joho gha' yè'e nə̀ ŋgòdʉk
bohòyi də, <Mʉ̀ swì fa wu bʉp yo
laŋ,> kè nə̀ ŋgòdʉk də, <Lòkok
mʉtsə̀, nə bək jə kəà yò, nə gi lo
yuyo> ɛ?
10 Fana mʉ nə niŋ fa weŋ də mʉ̀ʉ
mo ŋwè, mʉ̀ tse' ŋàŋ sə nzeŋgòŋ
ènə ŋgòswì fa bwìŋ bʉp awo.>>
11 Fana yi dʉk fa ŋgà' nə̀ yi kà gìgè
nə də, <<Mʉ̀ dʉk wu də lòkok, te'
kəà yò, nə lo la'à wù.>>
12 Mvè'nə̀ wo à təəŋ nə sə ja'a
mali, fana ŋwə̀ nə te' kəà ye, nə gi lo
yuye. Wo mərə pwe', nə kwasə Nwì
də, <<Vès ka nsàp yu nè'e ye yuk.>>

Jisòs To Levì
(Mat. 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Jisòs à foho lòsə ŋgʉ ndzəp
Galìli. Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ bɛ' lòyi, fana yi
ye ŋgòkə̀ yə'rə yà'wèŋ.
14 Mvè'nə̀ yi à sə gì lòo yi ye ŋwə̀
nə̀ yi kogè mbàam tas, ŋga yi cu
mvwe' sə̀ yi fàkgə̀ fàk. Ŋwə̀ ànə à
ye Levì mo Alfòs. Jisòs dʉk fa yi də,
<<Bɛ' və mʉ.>> Yi lòkok, nə yuŋ lo
nà'.
15 À ye ghàr fana Jisòs sə zʉ zʉzʉ
mʉmvwe' ndap Levì nə. Bʉ̀ ŋgàa ko
tas nə ye bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp ŋkʉ̀ʉŋntèŋ
à be'lə yi bə ŋgàa fak ye ŋgòzʉ zʉzʉ
mvwe' mò'fis. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye ŋkʉ̀ʉŋ
yè'sə wo à sə yù kɛ' yi.
16 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə lʉ̀k mok à ye fo',
sə̀ wo à ye bòp bʉ̀ Faràsi wèŋ. Wo
à yə ŋga Jisòs sə zʉ bɛŋ bə ŋgàa gʉ̀
bʉp nə ye ŋgàa ko tas. Wo fek bʉ̀
ŋgàa fàak ye də, <<Yi sə zʉ be'lə ye
bə ŋgàa gʉ̀ bʉp nə ye ŋgàa ko tas
wèŋ bʉ̀ʉ ya?>>

* **2:4 2:4** Ye Màtiyò24:17

17 Jisòs yuk, nə bʉsə də, <<Bùʉ sə
wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktà làpgə̀,
a lap megu doktà ŋwə̀ nə̀ yi sə yaya.
Fana bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ à ka njo bùʉ
sə̀ wo kəkʉrə̀ bohòNwì wèŋ və, mʉ̀
à və̀ ŋgòto bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>>

Nzak Dzə̀ Zʉzʉ
ŊgòKùksə Nwì
(Mat. 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 À ye mvək mòk, bùʉ sə̀ wo à
sə bɛ' Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ bə bùʉ
Faràsi wèŋ sə dzə zʉzʉ ya wo kuksə
Nwì. Bùʉ mok və bohòJisòs, nə fek
yi də, <<Bùʉ sə̀ wo sə bɛ' Jon ŋgà
bàptɛsə̀ bwìŋ nə ye bùʉ Faràsi wèŋ
sə dzə̀gə̀ zʉzʉ nùumbu mok, bwe yo
kà yàwo dzə̀gə̀ bùʉ yà lɛ?>>

19 Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Aco
wo dʉk fa bùʉ sə̀ wo və̀ mvwe' sə̀ wo
sə zʉ bum gù də wo dzə zʉzʉ anə
va? Ka vɛ'nə yeŋ. Mvək nə̀ ndugù
nə cu malì bə yà'wèŋ, fana wo nə
kà vɛ'nə cu.

20 Fana nùmbu nə sə vəə nə̀ wo
nə jəŋ gɛsə lo ndugù nə, fana wo nə
dzə zʉzʉ mvək ànə.

21 <<Yusə də, kaco ŋwè jəŋ cək
nə̀ fi, nə te' lok nə̀ nà' və̀p laŋ bə
zeŋ yeŋ. Bʉsə̀ nə̀ fi nə nə saha
tesə ndzənə nə̀ zəm nə fana yam
ghak wesə ŋga'a mvwe' sə̀ nà' saha
maŋkwèŋ sə.

22 Yumook sə̀' də wo kà dzə̀ rùk
sənə bès nə̀ zəm kep gèsə̀gə̀, bùʉsə̀
yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana
rùuk sə nə bʉp bə bès nə mwè.
Bògha' lɛ də wo gesə dzə̀ rùk sənə
bès nə̀ fi.>>

Jisòs Cep Bə Nzak Nùmbu Dzə̀
(Mat. 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Nùmbu dzə̀ mòk à ye, Jisòs gi
cà mvwe' nzum nzaŋ mok. Mvə̀'nə̀
ŋgàa fàak ye à sə bɛ' yi fana wo sə
kʉp jəŋ tu nzaŋ.

24 Fana bùʉ Faràsi dʉk fa Jisòs də,
<<Yeè, lʉ̀k avès ka dzəm də wo gʉ
vɛ'nə nùmbu dzə̀ dzəm.>>

25 Jisòs cep fəsə fa wo dʉk də,
<<Wèŋ à ka yusə̀ Devìd à gʉ̀ taŋ yà'a
yuk à? Mvəsə̀ yi à dzəm yumok
ŋgòzʉ ŋga njè à ya yi bə bwe ye
wèŋ,

26 fana yi lo kə ni mʉ nda'à Nwì,
nə kə jəŋ zʉ ntuk brɛd nə̀ wo à
nòŋsə ŋgòkùksə Nwì fo'. Àbiyadà
à ye ŋkum bʉ̀ ŋgàa fa satikà' ghà
nà'nə yi. Ŋga lʉ̀k avès sə tsə̀' də
aco zʉ megu yà' ŋgàa fa satikà' wèŋ
fana Devìd zʉ ya', nə fa bùʉ ye
sə̀'.>>

27 Jisòs à cèp mèsə ncèp nə dʉk
də, <<Nwì à gʉ̀ nùmbu dzə̀ ŋgòtɛsə
ŋwè, ka də wo à gʉ̀ ŋwè bùʉ nùmbu
dzə̀ yeŋ.

28 Ye də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ Tà nə̀
mʉ̀ tse' ŋàŋ bə nùmbu dzə̀ nə mʉ̀.>>

3

Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Kpʉ Bo
Ma Mò'fis
(Mat. 12:9-14; Luk 6:6-11)

1 Nùmbu mòk à ye Jisòs gì bʉ̀ʉŋ
və̀ mʉmvwe' ndap pìriyà mòk ŋga
ŋwə̀ nəmòok mbwa nə̀ bo ye mok à
kpʉ.

2 Bùʉ səmok à ye mʉ ndà'à anə
sə̀ wo à dzəm ŋgòlàp Jisòs bə nzak.
Fana wo sə kʉk tse' yi də kè yi gʉ̀
bòŋsə-a ŋwə̀ ènə nùmbu dzə̀ àlɛ'.
Də ya wo ko yi bə nzak də yi gʉ̀ fàk
nùmbu dzə̀.

3 Yi dʉk fa ŋgà bo bʉp nə də,
<<Lòkok və kə̀ təəŋ kù mantombìi
mʉ̀ fɛn.>>

4 Ŋgà' nə à və̀ə, Jisòs fek bʉ̀ʉ mok
sə də, <<Yusə̀ lʉ̀k dzəm də aco a
gʉ yà' nùmbu dzə̀ə yà? A bə̀boŋ
ŋgòtɛsə bwìŋ kè ŋgògʉ̀ bʉp ɛ, a
bə̀boŋ ŋgòtɛsə yòŋsə̀ ŋwè kè ŋgòzə
nà' ɛ?>> Wo à cu gù dədok, nə kà cù
mùk.

5 À bʉp Jisòs. Yi jok bohòwo bʉ̀ʉ
nsàap ntʉm sə̀ bʉp sə̀ wo tse' yà',
nə dʉk fa ŋwə̀ nə̀ kpʉkpʉ bo nə də,
<<Nèp fis yak a bo yo sə è.>> Yi à nèp
fis yà' ntɛ̀ŋ, fana yà' gʉŋ.

6 Bùʉ Faràsi à yə vɛ'nə, fana wo
à lòo, nə kə to bʉ̀ʉ mok sə̀ wo ma
nə̀ ŋkum Herò, fana bə yà'wèŋ cum
kwe' mʉ tuhù yi mvə̀'nə̀ wo nə zə
yi.

Bwìŋ Kpəəŋ Və ŊgòYə Jisòs

7 Jisòs bə ŋgàa fàak ye à ye'e lòŋgʉ ndzəp Galìli. Bwìŋ kə tsèŋ wo fo' ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ. Bʉ̀ʉ̀ yè'sə à tesə və mvwe' nzeŋgòGalìli bə Jùdiyà.
8 Bʉ̀ʉ̀ mok wèŋ à tesə mvwe' lak Jòrosalèm, mok və mvwe' nzeŋgòIdumiyà bə nzeŋgònə ma ndzə nto ndzəp Jòridàŋ. Mok tesə mvwe' sə̀ yà' kʉəp lak Tayà bə Sidòŋ sə̀'. Bʉ̀ʉ̀ yè'sə à və̀ ŋgòyə Jisòs bʉ̀ʉsə̀ wo à yuk yusə̀ yi à sə gʉ̀ʉ̀.
9 Bʉ̀ʉ̀ sə à ye wùriŋ, fana yi dʉk ŋgàa fàak ye də wo lap fa yi ŋgwes yi ni ca ŋga wo kà yi sə nze bwì' màk.
10 A ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à gʉŋsə ŋgàa yiyaŋ nùmbu ànə ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ. Fana ŋgàa yiyaŋ mok wèŋ sə nik lo gu va' də wo kə jwɛŋ gesə gu yi bə bo.
11 A ye fo' də, bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo à tse' yòŋsəə sə̀ bʉp ndzə ni'ì wo yə yi fana wo gbʉ̀ mantombìi yi sə nze, nə sə dʉk də, <<Wùu mo Nwì.>>
12 Yi sa'rə yòŋsəə ze' sə gʉgʉŋ də wo cum gəe', nə kà də wo tsok bwìŋ də yi mo Nwì wo dʉ'.

Jisòs Swè'fis Bʉ̀ʉ̀ Ye Mok Hum-ncòp-ba ŊgòYe Ngàa Ntum Ye (Mat. 10:1-4; Luk 6:12-16)

13 Jisòs à kok lòmʉ ndahà, nə to benə bʉ̀ʉ̀ sə̀ yi sə dzəm də bə yà'wèeŋ lo, fana wo yuŋ lo yi.
14 Ànə geŋ, yi swekfis bwìŋ hum-ncòp-ba mʉtsətsə'rəə wo də wo ye ŋgàa ntum ye. Yi dʉk fa yà'wèŋ də yi nə sə cum bə yà'wèŋ, nə tum wo ŋgòtsòho lòncèp nə nje.
15 Fana yi fa wo ŋàŋ ŋgòbɛ'fis fa bwìŋ yòŋsəə ze' ndzə ni'ì.
16 Liŋ bʉ̀ʉ̀ sə̀ hum-ncòp-ba sə à ye Saimʉ̀ nə yi à to fa nà' liŋ mòk də Pità.
17 Jem bə moma ye Jon wo à ye bwe Zebèdi. Jisòs à to wo də Bwànàjis. Liŋ ŋge' yà'sə dʉk də, Mbʉ̀ŋ saha.
18 Nə ye Andrù, Filìp, Bàtòlomì, Màtiyò, Tomos, Jem mo Alfòs, Tàdiyòs, Saimʉ̀ nə̀ yi à ye mòk bə bòp bʉ̀ nə̀ wo to wo də Kenènat,
19 nə ye fe'lə Judàs Iskarəyà nə̀ yi à sèŋ Jisòs.

Wo Dʉk Də Jisòs Tse' Ŋàaŋ Ze' (Mat. 12:22-32; Luk 11:14-23, 12:10)

20 Jisòs bə bwe ye à kə̀ ni mʉnə ndap nəmòk, fana bwìŋ yuŋ wo nsàp nə̀ wo làp mandzə̀ ŋgòkə̀ zʉ bɛŋ bʉ̀ə̀.
21 Mʉmvə̀'nə̀ yà' à ye vɛ'nə, fana ma ye nə ye bwema ye wèŋ yuk, nə sə və ŋgòkə̀ jə lòyi. Bʉsə̀ bwìŋ à sə dʉhʉ də, <<Ŋkərə̀ nà' sə də a bʉp.>>
22 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k sə̀ wo à tsə və Jòrosalèm dʉk yàwo də yi tse' ze' Bezebù ndzə ni'ì yi, nə nà'a ŋkum ze' wèŋ. Nà' a fagə̀ yi ŋàŋ fana yi sə bɛ'fis ze' bə zeŋ.
23 A ye vɛ'nə fana Jisòs to benə bʉ̀ʉ̀ sə ŋgʉ ni'ì yi, nə fek yà' gbʉ' mòk də, <<Aco Satà bɛ'fis ni' ye yè'sə va?
24 Ŋga wo gàpsə-a lak mòk bə bòp də wo lʉ̀, fana ye də lak yà'sə nə gbʉ.
25 Ŋga wo gàpsə-a ndap ŋwə̀ nəmòk bə bop zəzok də wo sə lʉ̀, fana ye də ndap ànə nə gbʉ nze sə̀'.
26 Megu yà'a sə̀' vɛ'nə də a ye-a ŋga Satà kʉ̀əm bə ndap ye kaco nà' təəŋ yeŋ, nà'a nə gbʉ, nə lə.
27 <<Kaco ŋwə̀ nəmòk ni to mʉnda'à ŋgà ŋàŋ, nə fis jəŋ lo yumok mbwa yeŋ. Tse'ŋga yi ko kì nòŋsə to ŋgà ŋàŋ nə bə kʉ̀ ŋkuŋ yi ni mʉ ndà'à nà' anə.
28 <<Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ nè'e ŋkèm ncèp dʉk də, nsàap bʉp sə̀ bwìŋ gʉ̀gə̀-a lòoŋ, wo nə tse' səswìfa bə zeŋ, nə ye bə bum sə̀ bʉp sə̀ wo cèpgəə.
29 Fana ŋwə̀ nə yi bʉpsə liŋ Yòŋsə̀ nə Rərɛŋ, fana yi nə kà səswìfa tse' yuk, bʉ̀ʉsə̀ yi gʉ̀ yà'sə bʉp nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk.>>
30 Jisòs à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ̀ səmok à dʉk də yi tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp ndzə ni'ì yi.

Jisòs Bə Ma Ye Nə Ye Bwema Ye (Mat. 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Ma Jisòs bə bwema ye wèŋ à vàə, nə kə təəŋ sə ntòmbi, nə dʉk də wo to Jisòs də yi və.
32 À ye ŋga bwìŋ rwiŋ mʉ nda'à anə wùriŋ, fana bùʉ yè'sə tsok fa yi də ma ye bə bwema ye wèŋ sə to yi sə ntòmbi.
33 Mvə'nə Jisòs à yuk vɛ'nə, fana yi fek bùʉ sə dʉk də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ ndà wèŋ?>>
34 Fana yi fəsə lis, nə kʉk yak bùʉ sə wo curə ya' ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa wo də, <<Curə ya' yè'e ma am bə bwema am sə.>>
35 Nə dʉk fe'lə dʉk də, <<Ŋwà nə fòpwe' nə yi gʉ̀gə-a yusə Nwì sə dʉk də yi gʉ̀, fana ye də yi mo tɛ' am nə ye njɛ' am nə ye ma am sə'.>>

4

Gbʉ' Ŋgà Bì Ŋgwìi Bum (Mat. 13:1-9; Luk 8:4-8)

1 À ye nùmbu mòk Jisòs lo ŋgòyə'rə fe'lə bwìŋ ŋgʉ ndzəp Galìli, fana bwìŋ kə benə fo' maŋgəŋgèŋ. Yi ni cum sənə ŋgwes mʉ ndzəpə̀. Bwìŋ təəŋ yàwo mʉ mfèŋ.
2 Mvə'nə yi à sə yə'rə yà', yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Yi cep yà' bə gbʉ'. Fana yi tsok wo dʉk də,
3 <<Wèeŋ yu'rə bəboŋ. Ŋwà nəmòk à lòŋgòŋwà ŋgwìi bum mʉ nzuù.
4 Ŋgwìi mok gbʉhʉ nooŋ sə mandzə̀. Swiŋ və, nə kə te' zʉ lo yà'.
5 Mok gbʉ mvwe' lìs ŋga nze ka fo' ŋkʉ̀ʉŋ yeŋ, nə to ca jwaŋ, bʉ̀ʉsə̀ nze à ye fo' jo.
6 Nùm to, yà' yum, nə kpʉ wes pwe' bʉ̀ʉsə̀ yà' à ka ŋgàŋ səsap so.
7 Mok gbʉ mvwe' ndik sə bə njàk, ndik sə kuk, nə ram te'lə bʉpsə yà', yà' kà zəm.
8 Mok à gbʉ̀ mvwe' nze nə bəboŋ, nə kuk nə zəm, mok hum tɛ', mok hum ntʉ̀ŋfu wèŋ, mok zəm ŋkʉ̀ mò'fis.>>
9 Yi ləsə ŋgòcèp də, <<Ŋwə̀ nə wù tse'-a ntu' ŋgòyuk yusə̀ mʉ̀ cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə̀' Rɛŋsə Gbʉ' Nə (Mat. 13:10-23; Luk 8:9-15)

10 Jisòs à kə̀ cu mègù mok bə bwe ye sə̀ hum-ncòp-ba nə ye bʉ̀ʉ mok sə̀', fana wo ye ŋgòfek yi dʉk də, <<Tsok rɛŋsə fa ves gbʉ' nə̀ wù cèp màk taaŋ nà'a nɛ̀.>>
11 Yi dʉk fa yà' də, <<Nwì à gʉ̀ weŋ yàwèŋ ŋgòrì yu səmok bə gaŋ ŋkum ye sə̀ yà'a səswihì bohòbʉ̀ʉ səmok. Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo yàwo sə mbi, wo yuk gù yàwo gbʉ' nə.
12 Fana wo sə kʉk nə kʉk, nə kà yə rì. Wo sə yuk nə kà rɛɛŋ. Bwɛ̀rɛ wo bʉʉŋ və bohòNwì yi swifa wo.>>
13 Jisòs yèto ŋgòdʉk fa wo də, <<Wèŋ ka gbʉ' nè'e rɛŋ yè'e də wèeŋ nə rɛŋ yuk gbʉ' mok sə̀' laŋ à?
14 Ŋgà ŋwə̀ŋwə̀ à ŋwə̀ ncèp Nwì sə ntʉʉ̀ bwìŋ.
15 Ntʉm bʉ̀ʉ mook co mandzə̀, wo yuk ncèp Nwì ntɛ̀ŋ, Satà və, nə kə jəŋ gɛsə ncèp nə sə ntʉʉ̀ wo anə.
16 Bʉ̀ʉ səmok yàwo co ŋgwìi sə̀ yà' à gbʉ̀ mvwe' nze nə̀ bə lìs. Yà'a wo sə̀ wo yuk ncèp Nwì, wo kwa bə zeŋ wùriŋ.
17 Mègù də ncèp nə kà sə ntʉʉ̀ wo cəco lò, fana ŋgə' və̀ bohòwo bʉ̀ʉ ncèp Nwì àlaa, wo təəŋ moòm ghàr nə yamak, nə gbʉ gɛsə lo fo'.
18 Bʉ̀ʉ mok yàwo yè'e co ŋgwìi sə̀ yà' à gbʉ̀ mvwe' ndik. Yè'e bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk ncèp Nwì fana,
19 bum nzeŋgòŋ kə jipsə tes wo, fana wo swi ncèp nə, nà' kà ŋgwì zəm. Bum sə̀ co ghàk bə bum mok sə̀ bwìŋ sə dzəm yà' sə nzeŋgòŋ anə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, yà' kə jipsə ncèp nə.
20 Ŋgwìi sə̀ yà' à zəm mok hum tɛ', mok hum ntʉ̀ŋfu, bə ŋkʉ̀ mò'fis wèŋ yà'a, yà'sə ntʉm bʉ̀ʉ səmok sə̀ wo yuk ncèp Nwì, nə dzəm nà' fana nà' ye co wo bì yumok mvwe' nze nə̀ bəboŋ fana yà' zəm vɛ'nə.>>

Gbʉ' Laàm (Luk 8:16-18)

21 Jisòs dʉk malì dʉk də, <<Wo bwe'gè laàm, wo tes gesə ma sə ŋkò'o, kè wo tes gesə ma sə mbwè kè ɛ? Hai', ka vɛ'nə yeŋ. Wo tesgè nà' mʉmvwe' dzòk.
22 Yumok sè yà'a sèswihì, də yà'a nè kà kè yəəŋ ka yeŋ. Yè'sə də yusè yà' cu mvwe' ndzəm nè kè và mvwe' marɛŋ.>>
23 Yi sə dʉk fe'lə mali də, <<Ŋwè nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yuk.>>
24 Yi tsok fa malì wo də, <<Njo nè wo nə fʉk fəsə fa wu sè' bə nsàp yu nè wu fʉ̀k fagè bwìŋ ca, ghàmòk casə njo nə, fana yu'rə yusè wù yuk bèboŋ.
25 Wo nə fa ŋwè nè yi tse' ŋkʉ̀ʉŋ sèmok, fana ŋwè nè yi ka ye tse', wo nə jəŋ gɛsə bwe bè'lèə sè yi tse' sə pwe'.>>

Gbʉ' Nè Mvè'nè Ŋgwìi Bum Kùkgèə

26 Jisòs à dʉk fe'lə mok sè' dʉk də, <<Gaŋ ŋkum Nwì sə co nzum ŋwè nè yi à ŋwè nzaŋ mʉ nzuù yi.
27 Yi nə dzəm lo, nə sə yəəŋ, nə dzəm lo, nə sə yəəŋ. Ŋgwìi nzaŋ sə to, nə sə kuk. Yi kà yuye yusè yà' gʉ̀ yà' kuk rì.
28 Nze nə bə tu ye gʉ ntseŋ nə ŋgòkùuk, nə kə tse' mvèm. A yəəŋ to ntòntseŋ nə, ghàr tu nə yəəŋ, fana ŋgwì zəm nə gʉŋ.
29 Yà' gʉŋ ntɛ̀ŋ, yi jəŋ fècès, nə kə ci', bʉ̀ʉsè mvèk nè ŋgòkʉp kʉ̀rə laŋ.>>

Gbʉ' Ŋgwì Mostà (Mat. 13:31-32; Luk 13:18-19)

30 Jisòs jə və fe'lə ncèp mòk də, <<Aco a fʉ̀hʉ kok gaŋ Nwì sə yè'sə bə yà, kènə aco a fʉhʉ nà' yè'sə bə nsàp gbʉ' nè fò?
31 A co mʉŋgwì tʉ nəmòk nè wo togè nà' də mostà. Wo bìgè nà', nà' jə'rə casə ŋgwìi bum sə nzeŋgòŋ pwe' zeŋ.
32 Ghàr ŋga nà' kùuk, fana nà' yam casə tʉ pwe' sè' yi. Yi fis ma nsàap ntaŋ mok sè ghaŋ. Swiŋ sə kə ci ndap awo mbwa, mvwe' fifi.>>
33 Jisòs à tsòho fa bwìŋ ncèp nə bə nsàap gbʉ' yè'sə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ya wo yuk, nə rɛɛŋ bèboŋni.
34 Ghà yà lòoŋ fo' nè yi à sə cèp bohòwo, yi sə cèp megu bə gbʉ'. Fana yi kà cu mègù mok bə ŋgàa fàak ye, yi tsòho rɛŋsə fa wo bum sə làaŋ.

Jisòs Gʉ̀ Fèfè Nà' Teŋsə (Mat. 8:23-27; Luk 8:22-25)

35 À mègù nùmbu ànə ŋga nùm co tsə lòo, Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye sə dʉk də bə yà'wèeŋ to lo nto ndzəp ma nja.
36 Bwe ye à ni ŋgwes nè yi ànə ye ca nə. Ŋgwes mok à ye bə nè Jisòs wèŋ nə mʉ ndzəpè anə mvwe' mò'fis. Wo à lòo, nə me'rə bʉ̀ʉ sè wo à ye fo' wùriŋ sə maŋkwèŋ.
37 Fèfè nè bʉp à yèto ŋgòcàa, nə sə bwi'lə ŋgwes nə mʉ ndzəpè anə nsàp nè bə jòŋ. Ndzəp ni ca, tètè nà' kʉəp də nà'a rwiŋ.
38 À ye ŋga Jisòs naaŋ tu ye bə pilù, nə sə dzəm yuye lo mà ŋkwɛ̀ɛŋ bʉ̀ʉ sè wo à cu sənə ŋgwes nə. Bwe ye sə yəmsə yi, nə fek yi dʉk də, <<Cicà, wù sə kà mbɛŋ kom yè'e də vèes kpʉ ntɛ̀ŋ à?>>
39 Yi à lòkok mʉtsè, nə dʉk fa fèfè nə də, <<Teŋsə, kà mok cà fe'lə>>, nə dʉk bohòndzəp nə sè' də, <<Naaŋ yòsè' gəe'!>> Fèfè à dʉk gù dok, fana ci'i təəŋ fo' mok wʉmm.
40 A mèe, yi fek bwe ye sə də, <<Wèŋ sə wəp yè'sə yà? Kaco wèŋ fa ntʉm awèŋ bohòmʉ̀ yeŋ à?>>
41 Vèm à kok wo kiŋ, wo mərə, nə sə dʉk də, <<Nè'e nsàp ŋwè nè fò? Fèfè bə ndzəp sə yuk yi ɛ?>>

5

Ŋwè Nè Yi Cugè Mvwe' Sè Nə Tse' Yòŋsè Nèbʉp (Mat. 8:28-34; Luk 8:26-39)

1 Nùmbu ànə à ye Jisòs bə bwe ye wèŋ to tesə lo nto ndzəp Galìli ma

nja, nə tesə və ma ndzə nzeŋgòŋ Gerasàn.
2 Mʉmvə'nə Jisòs à tesə sə ŋgwesə anə ntɛ̀ŋ, ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi nòoŋ kɛ'gə̀ mvwe' sè və kə tseŋ yi.
3 Ŋwə̀ ènə à tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp ndzə ni'ì yi, nə sə nòoŋ kɛ'cà mvwe' sə̀ wo tuuŋgə̀ bwìŋ. Mandzə̀ nə̀ co wo ko kiŋ noŋsə yi bə kwaŋ kà mok ye.
4 Wo à sə kì yi bo bə kù lòoŋfo' kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ bə kwaŋ, fana yi sə sòoŋ tirə yà' pwe'. Yi à gʉ vɛ'ɛ nsàp nə̀ ŋwè kà yi ko to.
5 Nə̀ maràŋ bə nə̀ ndzəmə̀ pwe' yi sə jàm kɛ' dzòoŋ mvwe' sè nə ye mʉ ndahà wèŋ. Yi sə waŋ kɛ', nə sə dzəp swɛ'lə ni' ye bə lìs.

6 Yi à təəŋ, nə ye gesə lo Jisòs, fana yi caŋ lo, nə kə gbʉ təəŋ kù mantombìi nà' bə tumfərə.
7 Yi waŋ torə fis bə ŋàŋ dʉk də, <<Jisòs mo Nwì nə̀ ghaŋ, wù sə làp bohòmʉ̀ yà? Mʉ̀ lɛŋ wu mʉnə liŋ Nwì də wu kà mʉ ŋgə' fa.>>
8 Yi ànə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Jisòs à dʉk fa yi də, <<Wùu yòŋsə̀ nə̀ bʉp, tesə ndzə ni'ì ŋwə̀ ènə.>>
9 Jisòs fek nà' də, <<Liŋ yoo ndà? >> Yi dʉk də, <<Liŋ aam Bòp, bʉ̀ʉsə̀ vèes ndzə ni'ì ŋwə̀ ènə wùriŋ.>>
10 Yi lɛŋ Jisòs vɛ'ɛ wùriŋ də nà'a kà yòŋsə̀ə sə̀ bʉp sə mvwe' lak yà'sə bɛ'fis gɛsə̀.

11 Â ye ŋga bòp ŋgùnaaŋ mòk nə̀ ghaŋ à sə zʉ mvwe' nda nəmòk fo' wùriŋ.
12 Fana yòŋsə̀ə sə̀ bʉp sə lɛŋ Jisòs də, nà'a dʉk fa wo də wo kə ni ndzə ni'ì ŋgùnaaŋ sə.
13 Jisòs à dzəm, nə də wo geŋ, fana yòŋsə̀ə sə tesə ndzə ni'ì ŋgà' nə, nə kə ni ndzə ni'ì ŋgùnaaŋ sə. Ŋgùnaaŋ sə à ye fo' co ncùhù ba. Fana wo caŋ durə tsoŋ ndzə baàŋ anə, nə kə gbʉ kpʉ lo wes sənə ndzəp Galìli nə.
14 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə gʉmsə ŋgùnaaŋ sə à carə lòo, nə kə tsoho fa bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə pwe'. Fana bwìŋ tesə və ŋgòkə̀ ja'a nsàp yu nə̀ nà' gʉ nə.
15 Wo à və̀ bohòJisòs, nə ye ŋga ŋwə̀ nə̀ yi anə tse' yòŋsə̀ə sə̀ bʉp ndzə ni'ì yi nə ni tse' cə̀k, nə cum fe'lə bə ŋkərə ye làaŋ. Fana wʉə ko wo nə̀bʉp.
16 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à kə̀ yə, à sə tsòho lòbwìŋ yusə̀ yà' ye bohòŋwə̀ nə̀ yi tse'gə̀ yòŋsə̀ə sə̀ bʉp nə, nə sə tsoho fa bwìŋ yusə̀ yà' gʉ̀ ŋgùnaaŋ sə sə̀'.
17 Â ye vɛ'nə, fana bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə ye ŋgòlɛŋ Jisòs də nà'a me'rə lak awo sə, nə lo.
18 Mvə̀'nə̀ Jisòs à sə də yi ni lo sə ŋgwesə̀, fana ŋgà' nə̀ yi ànə tse' yòŋsə̀ə sə̀ bʉp nə dʉk fa nà' də bə nà'a lo.
19 Jisòs à dzèeŋ. Yi dʉk fa nà' də, nà'a lo la'à nà', nə kə tsok fa bwema nà' wèŋ mvəsə̀ Tà Nwì koksə manziŋ bohònà', nə tɛsə̀ nə nà' sə.
20 Ŋgà' nə à lòmvwe' nze Dìkàpolìs, nə tsoho fa bwìŋ yusə̀ Jisòs gʉ̀ bohòyi. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yuk à mərə nə̀bʉp.

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nə̀ Nà' À Jwèŋ Yi Cə̀k Bə Mo Jairòs
(Mat. 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Fana Jisòs ànə to fe'lə sənə ŋgwes, nə tesə lo ma mòk. À kə̀ dzèŋ fo', bwìŋ à kə̀ tsèŋ yi ŋgʉ ndzəp anə maŋgəŋgèŋ.
22 Ŋwə̀ nəmòk à və̀ fo' nə̀ wo à sə to yi də Jairòs. Yi ànə ye ŋwə̀ nə̀ mantombì mʉnə ndap pìriyà. Yi à yə Jisòs ntɛ̀ŋ, yi kə gbʉ nooŋ kù mantombìi nà',
23 nə lɛŋ yi vɛ'ɛ bə zìnə ye pwe'fo' də, mo ye nə̀ ŋwàŋwè sə də yi kpʉ. Yi dʉk fa nà' də, <<Və̀ə kə̀ jwèŋ mo àm nə bə bo yo ya yi gʉŋ.>>
24 Fana bə nà' à lòo. Bwìŋ yuŋ fɛ'lə wo sə̀' nduk nsàp nə̀ co wo kà Jisòs yə gèsə lò.
25 Mvə̀'nə̀ wo à sə lòo, ŋwà mòk à ye nə̀ ndʉəm à sə ca ndzə ni'ì yi mʉnə lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba.
26 Yi à yə ŋgə' cɛ̀bʉ̀ə̀, nə bʉpsə wes mbàam ye bohòŋgàa ncə̀p

pwe', nə kà bəboŋ tse' lok. Yiyaŋ sə lo megu mantombì nùumbu pwe'.
27 Njo à ye də yi ànə yuk nsàp fàk nè Jisòs à sə gʉ̀ʉ, fana yi nik ca mʉtsətsə'rə bwìŋ, nə kə jwɛŋ gesə cək nà'.
28 Yi à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə yi à sə tsərə də, <<Mʉ jwɛŋ mègù-a cək ye bə bo am, yiya àm nə me.>>
29 Mvə'nə yi à jwɛ̀ŋ gèsə nà' ntɛ̀ŋ, ndʉəm sə teŋsə ŋgòca, yi riŋ ndzə ni'ì yi sə' də yiyaŋ nə mè laŋ.
30 Jisòs riŋ ye sə' də ŋàaŋ sə yi lùŋsəgə bwìŋ bə zeŋ sə mamòk tesə ndzə ni'ì yi anə. Fana yi bʉʉŋ mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə, nə fek wo dʉk də, <<Jwɛ̀ŋ cək àm ndà?>>
31 Ŋgàa fàak ye dʉk fa yi də, <<Aco wù sə ye mvə'nə bwìŋ sə fɛ'lə kɛ'cà vɛ'ɛ, wù sə fek də, jwɛ̀ŋ wu ndà yè'e nsàp nə fò?>>
32 Jisòs sə kʉksə malì mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə də yi ye riŋ tsoŋ ŋwà nə nà' jwɛ̀ŋ yi nə ŋkuŋ.
33 Ŋwà nə riŋ yusə yà' ànə gʉ bohòyi, fana yi wəp, nə tesə və mantombìi Jisòs, nə sə kaŋ, fana nə gbʉ nooŋ sə nze, nə tsoho fa nà' yusə yi gʉ̀ sə pwe'fo'.
34 Yi ànə yuk vɛ'nə, yi dʉk fa ŋwà nə dʉk də, <<Mʉmvə'nə wù dzəmtse' sə ntʉʉ̀ wù bohòmʉ̀ yà'sə, gʉŋsə wu zeŋ. Lòkok mʉtsə, nə lo bə fifi sə ntʉʉ̀ wù. Yiya yònə mè sə' laŋ, mo àm.>>
35 Jisòs à sə dʉk də yi cèp mèsə bohòŋwà ènə ntɛ̀ŋ, bwìŋ caŋ və ŋgòtsə' fa Jairòs də, mo nà' nə kpʉ laŋ. Nà'a kà cicà nə ŋgə' mok ŋgwàŋ fa yisko'.
36 Jisòs kà yuye yusə wo sə tsə' fa Jairòs sə co yumòk jə, nə dʉk fa nà' də, <<Kà yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm.>>
37 Å ye vɛ'nə, yi kà mok dzəm də bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ yuŋ lo yi mvwe' ndap Jairòs nə dzəm. Yi jəŋ megu bwìŋ tɛ', Pità bə Jem nə ye Jon moma Jem nə.
38 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' ndap nə, wo ye ŋga bwìŋ sə warə nə sə kɛ' ŋgùŋ nəbʉp, nə jip yusə co wo gʉ̀.
39 Yi à ni lòmʉ nda'à anə, nə fek yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ sə kɛ̀' dʉksə ŋgù yà? Mo nə ka kpʉ, yi sə dzəm lo.>>
40 Wo à ywì'lə swee bʉ̀ʉsə yi à dʉk də mo nə sə dzəmlo. Yi bɛ' yà' fo' pwe', nə to ma bə tɛ̀'ɛ mo nə, nə ye bwe ye sə̀ tɛ' sə̀ yi anə və bə yà'wèŋ sə. Wo ni lo mvwe' sə̀ mo nə nòsə.
41 Yi kotse' bo nà', nə dʉk fa nà' bə ncèep lak nà' də, <<Talità, kumì.>> A yà'a də, <<Njɛ̀'gù, lòkok mʉtsə̀.>>
42 Mʉŋgwɛŋ nə à lòkok wap kɛ̀' mò'fis, nə gi yuye. Å ye ŋga mʉŋgwɛŋ nə lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba. Vèm à ko' bwìŋ vɛ'ɛ kùŋ bə məmərə.
43 Jisòs à cèp vɛ'ɛ, nə soŋ wo ntu' də ŋwèe kà ŋwə̀ nəmòk tsə̀' fa swì, nə dʉk də yà'a lap fa nà' yu zʉzʉ.

6

Bʉ̀ʉ Lak Jisòs Wèŋ Bɛ̀ŋ Yi (Mat. 13:53-58; Luk 4:16-30)

1 Jisòs à ye'e mè'rə fa'nə, nə lo la'à yi. Bwe ye yuŋ lo yi sə̀'.
2 Nùmbu dzə̀ à ye, yi sə yə'rə bwìŋ mʉ ndap pìriyà. Bwìŋ à ye mbwa wùriŋ. Mvəsə̀ wo à yuk yusə yi à sə cèep, fana wo mərə nəbʉp, nə sə dʉk də, <<Hàva', yi a jə nsàp nè'nə yè'e ma fò? Wo a fa yi yè'e nsàp ŋkərə nə̀ fòvɛ'nə ɛ? Yi sə gʉ̀ bə bum maŋgəŋgèŋ mwè.
3 Nè'e ka kapindà, mo Mèri yeŋ nɛ̀, tətàa Jem bə Josìs bə Judàs nə ye Saimʉ̀ yeŋ è? Cu fɛŋ yè'e ka njɛ̀'ɛ ye yeŋ à?>> Fana wo bɛŋ yi.
4 Jisòs dʉk fa wo də, <<A yegə̀ də wo jəgə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì ma nə̀ yi lòfòpwe' co ŋwè. A kə̀ dzèŋ mvwe' lak ye, nə ye mʉ nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə. Bwe tɛ̀' nə ye bə bwema ye wèŋ kà yi co yumòk sə̀' jə.>>
5 Yi à ka mandzə̀ nə̀ co yi gʉ maŋgəŋgèŋ fa'nə tse' lok, megu də yi à bɛŋ naaŋ fa ŋgàa yiyaŋ mok wèŋ bo, fana wo gʉŋ yu awo. Wo à ye mègù moòm jo.

6 Mʉmvə'nə̀ bʉ̀ʉ̀ sə̀ fo' sə̀ à ka
dzədzəm bohòJisòs tse', fana yi
mərə nə̀bʉp. Fana yi sə̀ yə'rə̀ lòkɛ'
bwìŋ mok mvwe' buhu lak sə̀ yà' à
ye fo' sə̀.

Jisòs Tumsə̀ Bwìŋ Hum-ncòp-ba (Mat. 10:5-15; Luk 9:1-6)

7 Jisòs à to be'lə̀ bwe ye sə̀ hum-
ncòp-ba sə̀ mvwe' mò'fis, nə̀ tumsə̀
lo wo ba ba, nə̀ fa wo ŋàaŋ sə̀
ŋgògha' yòŋsəə sə̀ bʉp.
8 Yi dʉk fa yà' dʉk də̀, <<Wèeŋ
cu ŋgòlòo, wèŋ kà yumòk jə̀ tse' lò.
Wèŋ jəŋ mègù ntʉmbàŋ, nə̀ kà bɛŋ
kè bàm kè mbàm sə̀ bàam cə̀'ə̀ wèŋ
jə̀ tse'.
9 Wèeŋ so megu kùuŋgùp, nə̀ kà
cə̀k nə̀ nini mòk jə̀ tse'.>>
10 Yi tsok fe'lə̀ wo mok sə̀' dʉk də̀,
<<Mvwe' ndap nə̀ wèŋ nòoŋ fo' wèŋ
cum megu mvwe' ndap nà'nə̀ tèè
wèŋ mè'rə̀ lak yà'sə̀.
11 Ŋga wèŋ lò-a mvwe' səmok,
bʉ̀ʉ̀ sə̀ fo' kà weŋ mvwe' ndap awo
dzəm, kènə̀ də wo kà yusə̀ wèŋ sə̀
cèep yuk àlɛ', wèŋ me'rə̀ fo', nə̀ kɛ'sə̀
mak mfə̀mfəə kùu awèŋ fo'. Yà'a nə̀
ye yumok ŋgònì tsə̀' də wo à ka weŋ
fo' dzəm.>>
12 Yi ànə̀ dʉk wo vɛ'nə̀, fana wo lo,
nə̀ sə̀ tsoho lo fa bwìŋ də wo kupsə̀,
nə̀ bwi fa bʉp awo ŋkwèŋ.
13 Wo à bɛ'fis yòŋsəə ze'
ŋkʉ̀ʉ̀ŋntèŋ, nə̀ yok ŋgàa yiyaŋ
ŋkʉ̀ʉ̀ŋ bə mve', wo sə gʉŋ.

Kpʉ Jon Ŋgà Bàptɛsə̀ Bwìŋ (Mat. 14:1-12; Luk 9:7-9)

14 Ŋkum Heròà yuk bum yè'sə̀ sə̀',
bʉ̀ʉsə̀ liŋ Jisòs à yuhu mʉmvwe' ànə̀
pwe'fo'. Bʉ̀ʉ səmok à sə̀ dʉk də̀
Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ a tesə̀ và fe'lə̀
mvwe' kpʉ laŋ. Nà'a njo nə̀ yi sə̀ gʉ̀
to bum maŋgəŋgèeŋ yè'sə̀.
15 Mok dʉk yàwo də̀, yi Àlajà. Mok
sə̀ dʉk yàwo sə̀' də̀ yi ŋgà tsòhòbum
Nwì co sə̀ wo à ye taaŋ mantombì
yà'a.
16 Heròànə̀ yuk, fana yi dʉk də̀, a
lù Jon nə̀ yi à gwɛ̀' tiŋ nà' tu nà'nə̀.
17 Bʉsə̀ Heròbə̀ tu ye à fa ŋàŋ,
fana wo ko Jon, nə̀ kiŋ yi bə̀ kʉ̀, nə̀
kə̀ nisə̀ yi ndapndzəm. Heròà gʉ̀
vɛ'nə̀ njo nə̀ Jon nə̀ à ka dzəm də̀
nà'a fep jəŋ Hèrodiyà ŋgwe moma
ye Filìp dzəm.
18 Jon à yuk vɛ'nə̀, yi sə̀ tsoho
Heròsəsa də̀, a bʉp bohònà' ŋgòkə̀
jə̀ ŋgwe moma ye.
19 A ye vɛ'nə̀, fana Hèrodiyà jok,
nə̀ sə̀ rom də̀ yi nə̀ zə̀ Jon. Yi kà
mandzə̀ nə̀ sə̀' tse' njo Herò.
20 Heròà sə̀ wəp Jon wəpə̀ bʉ̀ʉsə̀
yi à rì də̀ Jon ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ nə̀
ye rərɛŋ. Fana yi sə̀ nòŋsə̀ Jon nə̀
bə̀boŋ. Yusə̀ Jon cèep, yà' yaaŋ
Heròsə̀ ntʉʉ̀ nə̀bʉp. Yi sə̀ dzəm
mali co yi yu'rə̀ mali yusə̀ nà' sə̀ cèp
sə̀ fo'.
21 Hèrodiyà à tse' mandzə̀ ye
nùmbu nə̀ wo à tse' ŋkàk də̀ nùmbu
nə̀ wo à dzə̀ Heròkə̀ dzèeŋ. Heròà
gʉ̀ dinà, nə̀ to bʉ̀ ŋgàa fàak gomè sə̀
ghaŋ, bə ŋkum sojà wèŋ, nə̀ ye bʉ̀ʉ
sə̀ ghaŋ sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Galìli
pwe'fo'.
22 Mo Hèrodiyà mòk nə̀
ŋgwèŋgwèŋ à kà dzeŋ, boŋ Heròbə̀
bʉ̀ʉ sə̀ yi à to yà' sə̀ pwe'. Fana
Heròdʉk fa mo ŋwà nə̀ də̀ yi nə̀ fa
nà' nsàp yu nə̀ nà' dzəm lòoŋ.
23 Yi à kèŋ vɛ'ɛ nə̀ zìnə̀ də̀, yusə̀
nà' dzəm pwe', yi nə̀ fa nà', də̀ a ye-
a sə̀' də̀ yi gàpsə̀ nze ye mʉtsətsə'rə̀,
nə̀ fa nà' ma mok, yi nə̀ fa nà'.
24 Mo nə̀ yuk vɛ'nə̀, yi lo, nə̀ kə̀ fek
ma ye də̀, yi kə̀ dʉk də̀ wo fa yi yè'sə̀
yà lɛ. Ma ye nə̀ dʉk də̀, <<Dù kə̀ dʉk
də̀, tu Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ.>>
25 Mo nə̀ caŋ foho lo, nə̀ kə̀ dʉk
fa Heròdə̀, <<Mʉ̀ sə̀ dzəm ŋga'a də̀
wu fa mʉ tu Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ
mʉnə̀ tasà.>>
26 Ŋkum nə̀ à yuk vɛ'nə̀, ŋgùp cù
gbʉ̀ yi yə̀k, manziŋ ko yi nə̀bʉp.
Mandzə̀ nə̀ co yi bèŋ ye sə̀' bʉ̀ʉ̀
bʉ̀ʉsə̀ yi anə̀ kèŋ, bʉ̀ʉ sə̀ yi a to sə̀
pwe' sə̀ yuk.
27 Fana ŋkum nə̀ tumsə̀ sojà nə̀
nà'a kʉ̀kgə̀ yi də̀ nà'a kə̀ gwɛ̀' cok
và tu Jon jwè. Sojà nə̀ à lòmʉ

ndapndzəmə anə, nə kə gwɛ' cok fis və tu Jon sə.
28 Yi à jə və yà' mʉnə tasà, nə kə fa mʉŋwà nə. Yi jəŋ, nə kə fa ma ye.
29 Ŋgàa fàak Jon wèŋ à yuk də wo zə Jon laŋ, wo və, nə kə bək jəŋ lo ve ni' Jon nə, nə kə tuuŋ.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zʉzʉ (Mat. 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

30 Ŋgàa ntum Jisòs à bwìŋ vàə, nə kə tseŋ Jisòs, nə tsoho fa yi yusà wo gʉ̀ʉ nə yə'rə fa bwìŋ.
31 Bwìŋ à sə və ŋkʉ̀ʉŋ, nə sə lo ŋkʉ̀ʉŋ nsàp nə Jisòs bə ŋgàa ntum ye à ka mvək ŋgòyòŋsə tse'. Fana yi dʉk fa wo də, <<A lo mvwe' səsap sə anə ye megu fo' vesùwèŋ, ya ŋga a yoŋsə.>>
32 Fana wo à mè'rə, nə ni sənə ŋgwes woòwo ŋgòlòmvwe' sə bwiiŋ fo' bʉ̀ə̀.
33 Mvəsə wo à sə lòo, bwìŋ sə ye tasə tse' wo, nə sə carə lo sə' mvwe' sə wo sə lòo sə, nə kə dzeŋ to fo' ntòwo. Bʉ̀ʉ yè'sə à sə tesə və mvwe' bòop lak zəzok.
34 Jisòs à dʉk də yi tesə sənə ŋgwes, yi ye ŋga bwìŋ təm tə yè' ŋkʉ̀ʉŋ. Fana ntʉm ye rwiŋ bə manziŋ bʉ̀ʉsə wo co nsùŋgaaŋ sə jì ganakù'. Fana yi ye ŋgòyə'rə wo bum ŋkʉ̀ʉŋ.
35 Mvək à càa, ŋgàa fàak ye wèŋ və bohòyi, nə kə dʉk fa yi də, <<Nùm lòlaŋ, fana ka fɛɛŋ la'à ye.
36 Tumsə bʉ̀ʉ yè'sə wo lo mvwe' nzum nə ye buhu lak sə yà' tərə yà'a ŋgòlàp ywiŋ yumok ŋgòzʉ.>>
37 Yi dʉk fa wo dʉk də, <<Wèeŋ kʉk fa wo yumok wo zʉ.>> Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes lo kə bʉpsə bàm mbàm mò'fis, nə ywiŋ bɛŋ ŋgòfa wo à?>>
38 Yi fek fe'lə wo dʉk də, wo tse' ntuk brɛd sʉ̀ nɛ? Dù nə kə kʉk ɛ. Wo à foho vàə, wo dʉk fa yi də, <<Vès tse' ntuk brɛd tàŋ, nə ye fuk ba.>>
39 Jisòs dʉk fa wo də, <<Cumsə bʉ̀ʉ sə mʉnə nʉ̀əm ŋgaŋ fa'a bə bòp zəzok.>>
40 Fana bʉ̀ʉ sə à cu bə bòp zəzok, mok ŋkʉ̀ mò'fis, mok hum tàŋ wèŋ.
41 Fana Jisòs jəŋ ntuk brɛd sə tàŋ, nə ye fuk sə ba sə. Yi kʉ̀k gesə lis mʉbu, nə kwasə Nwì, nə bək brɛd sə, nə fa ŋgàa fàak ye də yà'a gap fa bʉ̀ʉ sə. Yi à gàpsə fuk sə ba sə sə', nə fa wo lòoŋ.
42 Wo à zʉ wo pwe', nə ze' bəboŋ.
43 Ŋgàa fàak ye à te'e benə sə bwehe sə kwès hum-ncòp-ba.
44 Bʉ̀ʉ sə wo à zʉ sə à ye mbəmbam ncùhù tàŋ.

Jisòs Gì Mʉ Ndzəpə̀ (Mat. 14:22-36; Jon 6:16-21)

45 Ànə geŋ, Jisòs gʉ̀ də bwe yee ni ŋgwes, nə lo mantombì ŋgòto lòma ndzə mvwe' lak sə wo togə̀ fo' də Bèsadà. Yi nə cum ye maŋkwɛ̀ŋ, nə cepsə bwìŋ ya wo lo la'à wo.
46 Yi ànə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye mʉmvwe' nda mòk ŋgòkə̀ gʉ̀ pìriyà mbwa.
47 Nùm à co ŋga ndzəm sə seŋ vàə, ŋgwes nə ye mok mʉtsətsə'rə ndzəp ŋga Jisòs cu malì mvwe' sə yi anə lo sə yiiyi.
48 Yi ànə riŋ ye də yà' sə yə ŋgə' bə ŋgwes nə nəbʉp, bʉ̀ʉsə̀ fəfə̀ à sə və ma nə wo à sə dzəm ŋgòlòo nə. À kə̀ dzèŋ mvə'nə̀ mvəp à yè ŋgòtorə ndzəmə̀ anə fana Jisòs və bohòwo ŋga yi sə gì və mʉ ndzəpə̀, nə sə ca lo càa.
49 Bwe ye sə ànə ye yi mvə'nə̀ yi sə gì mʉ ndzəpə̀, fana wʉə ko wo vɛ'ɛ nəbʉp. Wo dʉk ŋgwàaŋ də, a maze' mòk, nə kɛ̀' nooŋ ŋgùŋ.
50 Bʉsə̀ wo ànə ye yi, wʉə ko wo lòoŋ fo'. Ànə geŋ yi to yà'wèŋ sə' ntɛ̀ŋ, nə dʉk fa wo də, <<A mʉ̀, wèeŋ kà wəp.>>
51 Yi à ni lòsənə ŋgwes nə, fana fəfə̀ nə teŋsə. Bwe ye sə mərə bʉ̀ə̀.
52 Bʉsə̀ wo ànə ka nzak ntuhu brɛd sə̀ tàŋ sə riŋ, fana wo kà yè'sə rɛɛ̀ŋ. Ntʉm awo à ye malì gʉgʉŋ.

53 Wo à to tesə lòmʉmfèŋ fana wo
tesə və mvwe' lak Jènesarè, fana wo
me'rə tes ŋgwes awo sə ŋgʉ ndzəp
anə.
54 Mvè'nè wo à tesə sənə ŋgwes
nə ntèŋ, bwìŋ ye riŋ Jisòs sà ntèŋ.
55 Fana wo yeto ŋgòcarə lòla'à wo,
nə bək jəŋ və ŋgàa yiyaŋ awo pwe'
mʉ ntèəŋ, nə sə yuŋ lo kɛ' Jisòs bə
zeŋ mʉmvwe' nè wo yuk də yi fo'.
56 Mvwe' sə Jisòs à sə kɛ' lòpwe',
mvwe' mʉbuk lak kè lak sə ghaŋ
è', wo bəhə noŋsə ŋgàa yiyaŋ awo
mvwe' jəja. Mvè'nè Jisòs à càa, wo
sə lɛŋ yi də nà'a me'rə ŋgàa yiyaŋ
sə wèeŋ jwɛŋ megu cù cək ye ya wo
gʉŋ. Bʉ̀ʉ sə wo à jwɛ̀ŋ pwe'fo', à gʉ
yu awo.

7

Bum Lak Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ (Mat. 15:1-9)

1 Bʉ̀ʉ Faràsi, nə ye bʉ̀ ŋgàa yə'rə
lʉ̀k à tesə mvwe' lak Jòrosalèm, nə
kə tseŋ Jisòs,
2 nə ye də ŋgàa fàak Jisòs mok sə
zʉ bɛŋ nə kà bo bə mandzə̀ nè bʉ̀ʉ
Faràsi dzəmgəə nə cùk.
3 Bʉsə̀ bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Jus pwe'
cùkgə̀ bo awo bə nsàp mandzə̀ nè
tè' awo sà mantombì à tsə̀' wo ŋkuŋ
nə zʉ yumok.
4 Wo bwi və ntɛŋ, wo kà yumok
zʉ tè ŋga wo cùk bo ŋkuŋ. Bum
mok sə̀' ŋkʉ̀ʉŋntèŋ sə̀ wo à sə yùu,
co ŋgòcùk ŋgàp bə kʉ̀ŋ, tasà nə ye
dzòho ncum sə̀'.
5 À ye vɛ'nə bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ ŋgàa
yə'rə̀ lʉ̀k wèŋ sə fek Jisòs də, ŋgàa
fàak nà' sə kà bum lak sə̀ ŋkwàha
bwìŋ wèŋ à nòŋsə yù, nə sə zʉ bɛŋ
bə bo jep bʉ̀ʉ yà?
6 Jisòs dʉk wo də, <<Yusə̀ Izayà
ànə cep mantombì sə kum weŋ
ŋgàa tè'èŋkup à ye zìnə. Yi à còm
də,
<Bʉ̀ʉ yè'e wəpgə̀ mʉ bə cù, fana
ntʉm awo ye mvwe' sə̀sap
bohòmʉ̀.
7 Wo sə kùksə basə mʉ ŋgwàŋ,
bʉ̀ʉsə̀ wo sə yə'rə yusə̀ bwìŋ
à cèp wo co yà'a lʉ̀ʉk Nwì.>
8 Wèŋ mè'rə lʉ̀ʉk sə̀ Nwì sə
maŋkwèŋ, ŋgòyù bum sə̀ bwìŋ sə
dʉk wo gʉgʉŋ.>>
9 Jisòs dʉk malì də, <<Wèŋ tse' nsàp
ŋkərə nə ŋgòmè'rə lʉ̀ʉk Nwì, nə
kotse' bum lak awèŋ.
10 Musì à dʉk də, <Wəp ma yo bə tè'
yo. Ŋwə̀ nə yi yò-a ma kè tè' ye àlɛ,
wo zə megu yi zə.>
11 Fana wèŋ cwiŋ bʉsə yàwèŋ dʉk
də, a ye-a ŋga ŋwè tse' yumok sə̀ co
yi tɛsə ma ye bə tè' ye bə zeŋ, nə kà
yà' tɛsə̀, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <Yusə̀
mʉ̀ tse' sə Korbàn> (a yà'a dʉk də,
yà'a sə̀ Nwì),
12 nə kà-a ma bə tè' mòk sə̀ tɛsə̀, wèŋ
sə dʉk də, yi ka nzak tse'.
13 Nà'a mandzə̀ nə wèŋ sə jəŋ ncèp
nə Nwì co yusə̀ ŋgwàŋ bʉ̀ʉ bumlak
sə̀ wèŋ yuk jəŋ bohòtè' awèŋ sə.
Bum mok cu sə̀' ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ co nè'nə
sə̀ wèŋ sə yù tse' yà'.>>

Yusə̀ Aco Yà' Bʉpsə Ŋwè (Mat. 15:10-20)

14 Ànə geŋ Jisòs to benə və bʉ̀ʉ sə
wèŋ pwe'fo' ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa
yà'wèŋ də, <<Wèeŋ yu'rə, nə rɛɛŋ
yusə̀ mʉ̀ sə də mʉ tsok weŋ yè'e
bəboŋ.
15 Wèeŋ riŋ tse' bəboŋ də, yusə̀
yà'a ni lògə̀ ma ndzə ni'ì ŋwè, nə
gʉ bʉpsə ŋgəŋgàaŋ bʉ̀ə̀. A bʉpsəgə̀
ŋwè yusə̀ yà' tesə ya' ndzə ni'ì yi
tesə. (
16 Ŋwə̀ nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk
bum fo', yi yuk.)>>
17 À kə̀ dzèŋ ghà nə yi à mè'rə bʉ̀ʉ
sə, nə lo mʉ nda'à, fana ŋgàa fàak
ye wèŋ və, nə kə fek yi yumok bə
gbʉ' nə̀ yi nə cep nə.
18 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ ka sə̀'
rɛŋ co bʉ̀ʉ mok à? Wèŋ ka riŋ də
yusə̀ yà'a ni lògə̀ ma ndzə ni'ì ŋwè,
yà' ka ŋgògʉ̀ bʉpsə yi yeŋ riŋ à?
19 Njo nə də yà'a kà ma sə ntʉʉ̀ yi
lògə̀. Yà'a lògə̀ ma sə vəə, nə ca tesə

lo.>> Yi à cèp yè'sə ŋgòtsə̀' də nsàp zʉzʉ nə̀ fòlòoŋ bəboŋ co ŋwè zʉ ya'.
20 Yi sə cèp malì səmok də, <<A gù bʉpsəgə̀ ŋwè yusə̀ ya' tesə ya' ndzə ni'ì yi tesə.
21 Bʉsə̀ bʉp yètogə̀ ma sə ntʉù ŋwè. Yi tsərə ŋgònòoŋ ŋwàŋwè, yəyə̀, zə ŋwè, nòoŋ ŋgwe ŋwè,
22 waŋ bum ŋwə̀ mòk, ŋkʉ̀ì', ci' mvwès, jì marè'tu, gʉ bʉpsə liŋ ŋwè, nɛ̀ ni', nə ye bum ləm.
23 Bum sə̀ bʉp yè'e pwe'fo' tesə yakgə̀ ndzə ni'ì ŋwè, nə bʉpsə ŋwə̀ nə.>>

Ŋwà Lakmvum Nə̀ Yi À Naaŋ Tu BohòJisòs (Mat. 15:21-28)

24 Jisòs à mè'rə Galìli, nə lo mvwe' nzeŋgòTayà, nə kə ni cum mʉmvwe' ndap nəmòk də ya bwìiŋ kà rì də yi fo' rì. Fana mandzə̀ kà bohòyi ŋgòswìhi ye.
25-26 Mʉŋwà nəmòk nə̀ yi à tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp à ye mvwe' lak yà'sə. Fana ma ye yuk də Jisòs və̀ ntɛ̀ŋ, yi və bohònà', nə kə gbʉ sə nze, nə sə lɛŋ nà' də nà'a kə bɛ'fis fa yi yòŋsə̀ nəbʉp ndzə ni'ì mwe. Yi à sə lɛŋ nà' vɛ'nə ŋga yi ŋwà lakmvum. Yi à ye ŋwà Fònisiyà mvwe' nzeŋgòŋ Siriyà.
27 Fana yi dʉk fa ŋwà nə də, <<Ka bəboŋ ŋgòjə bɛŋ mwe, nə mak fa ŋgbʉ yeŋ. Bòdə a fa bwe zʉzʉ ŋkuŋ>>*
28 Ŋwà nə dʉk də, <<Tà, wù rì yòsə̀' də wo fagə̀ bwe bɛŋ, ŋgbʉ sə te'e sə̀ ya' sə gbʉ̀ tsoŋ sə nze sə̀'.>>
29 Yi dʉk fa fe'lə ŋwà nə dʉk də, <<Dù-a, yòŋsə̀ nə̀ bʉp nə mè'rə mo yònə laŋ, bʉ̀ʉsə̀ wù cèp ncèp nə̀ bəboŋ.>>
30 Yi bwi foho lo, nə kə tseŋ mo ye nə ŋga nà' nòmʉ kèhe ŋga yòŋsə̀ ze' nə lòlòye kwà'kə̀.

Jisòs Gʉ̀ Ŋwə̀ Nəmòk Yi Yuk Bum, Nə Cep Cù

31 Jisòs à ye'e Tayà fa'nə, nə lo mvwe' lak Sidòŋ, nə ca lo mvwe' ndzəp Galìli, nə ca mvwe' nzeŋgòDìkàpolìs.
32 À kə̀ dzèŋ fo', wo jəŋ və fa yi ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi kà cù bəboŋ cèpgə̀ nə kà bum sə̀' sə yuk. Nə lɛŋ yi də yi jwɛŋ nà' bə bo.
33 Jisòs à jə gɛsə lònà' yiìyi, nə kə so gesə fa yi ndubo fə ntu'ù, nə te nte, nə jwɛŋ lʉm nà' bə zeŋ,
34 nə kʉk gesə lo lis mʉbu, nə som cèbʉ̀ə̀, nə dʉk bə ŋàŋ də, <<Mùhu.>> A bə ncèep lak sə̀ yi à cèep sə də, <<Efatà.>>
35 Ntu'u sə à mùhu, lʉm fiiŋ yi, fana yi cep bum làaŋ.
36 Jisòs cep soŋ bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə ntu' də wo kà bwìŋ tsə̀' fa. Yi dʉkgə̀ vɛ'nə, wo kà mbɛŋ nə̀ mbɛŋ kom lok, wo sə tsoho lo gù mantombì.
37 Bwìŋ à mərə cɛ̀bʉ̀ə̀, nə sə dʉhʉ də, <<Yi gʉ̀ bòŋsə bum mbà, yi gʉ ŋgàa jì ntu' yuk bum, nə gʉ ŋgàa jì cù ŋgòcèp cù.>>

8

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Kwè Zʉzʉ (Mat. 15:32-39)

1 Nùmbu mòk à ye sə̀', bwìŋ à baaŋ və̀ mvwe' mò'fis ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ŋgòyuk Jisòs, fana nə kà yusə̀ ŋgòzʉ tse'. Jisòs to benə ŋgàa fàak ye ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa wo də,
2 <<Manziŋ sə ko mʉ bohòbʉ̀ʉ yè'e cèbʉ̀ə̀ bʉ̀ʉsə̀ wo cu vesiwèŋ ntinə nùumbu tɛ', nə kà yumok zʉ.
3 Mʉ dʉk-a də wo bwi foho lo ŋga wo ka yumòk zʉ, aco mok kə̀ gbʉ̀ njè mandzə̀ bʉ̀ʉsə̀ mok və̀ mvwe' səsap.>>
4 Bwe ye sə fek yi də, <<Aco ŋwè jəŋ zʉzʉ ŋgəà fɛɛŋ fòŋkuŋ nə fa bʉ̀ʉ yè'e lòoŋ ɛ?>>
5 Yi fek fe'lə wo də, yà'wèŋ tse' ntuhu brɛd fɛɛŋ sʉ̀ nɛ? Wo dʉk də, mègù sàmba.
6 Yi jəŋ ntuhu brɛd sə̀ sàmba sə, nə dʉk bwìŋ pwe' cum nze. Yi à kwasə wes Nwì, yi bə'rə yà', nə fa

* **7:27 7:27** Ye Màtiyò15:26

ŋgàa fàak ye də yà'a fa ndàaŋwè pwe'fo' zʉ.
7 Bwe fuk mok à ye fo' jo sə̀'. Yi jəŋ yà', nə kwasə Nwì, nə dʉk bwe fàak ye də wo fa bʉ̀ʉ sə wo zʉ.
8 Wo zʉ, nə ze' bəboŋni. Fana wo te'e fe'lə sə̀ yà'a nə bwehe sə kwès sàmba.
9 Bwìŋ à ye co ncùhù kwè sə̀ wo ànə zʉ, fana Jisòs dʉk wo lo.
10 Bə ŋgàa fàak ye à ni yàwo ŋgwes, nə lo nzeŋgòŋ Dàmànutà.

Wo Də Jisòos Gʉ Niŋtsok Fa Wo Maŋgəŋgèŋ
(Mat. 16:1-12; Luk 12:54-56)

11 Bʉ̀ʉ Faràsi mok à və̀ bohòJisòs ŋgòfi'dʉk bə nà'. Fana wo dʉk yi də, yi gʉ maŋgəŋgèŋ mòk nə aco nà' ni tsok fa wo də yi tse' ŋàaŋ Nwì ŋkuŋ ya wo dzəm bohòyi. Bʉsə̀ wo à dzəm ŋgòmùmsə yi.
12 À bʉp Jisòs, fana yi som, nə dʉk də, <<Bʉ sə̀ niè' wèeŋ dzəmgə̀ yàwo də wo ye tsoŋ yumok bə lis ŋkuŋ nə dzəm yè'sə bʉ̀ʉ yà?>> Nə dʉk fe'lə də, <<Bə zìnə àm pwe', mʉ nə kà yumok ŋgònì fa bʉ̀ʉ yè'e gʉ̀.>>
13 Fana yi me'rə wo fo', nə ni sənə ŋgwes ŋgòto lòŋgʉ ndzəp mamòk.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèŋ ŊgòRɛɛŋ Yi

14 Bwe Jisòs à ye sə ŋgwesə̀ anə, nə tse' megu ntu' brɛd mò'fis bʉ̀ʉsə̀ wo ànə swì ŋgòjə tse' brɛd mok.
15 Yi dʉk fa wo dʉk də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bə nsàap yis bʉ̀ʉ Faràsi nə ye nsàap yis sə̀ ŋkum Herò.>>
16 Wo sə cep kɛ' mʉtsətsə'rəə wo anə dʉk də yi dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo swì ŋgòjə və̀ brɛd.
17 Jisòs riŋ yusə̀ wo sə cèp sə, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə sa' də wèŋ swì ŋgòjə tse' brɛd yè'sə bʉ̀ʉ yà? Wèŋ ka rɛɛŋ mali à? Ntʉm awèŋ cu malì ntògʉgʉŋ à?
18 Wèŋ tse' lis, nə kà sə yə, tse' ntu', nə kà bum sə yuk à? Kaco wèŋ tsəmtse' yumok yeŋ à?
19 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ ànə bə'rə fa bwìŋ ncùhù tàŋ ntuhu brɛd sə̀ tàŋ yà'a, bʉ̀ʉ yè'sə à zʉ mèsə, wèŋ te'e sə̀ yà' à bwehe kwès sʉ̀?>> Wo dʉk də, ànə ye kwès hum-ncòp-ba.
20 Yi fek fe'lə wo də, <<Mvə̀'nə̀ mʉ̀ a bə'rə fa bwìŋ ncùhù kwè ntuhu brɛd sàmba yà'a na, wèŋ te'e kwès sʉ̀ nɛ?>> Wo dʉk də, à ye kwès sàmba.
21 Fana yi fek yà' dʉk də, <<Wèŋ ka sə̀' rɛɛŋ mali à?>>

Jisòs Gʉ̀ Ŋwə̀ Nəmòk Yi Ye Bum

22 À kə̀ dzèŋ mvwe' lak Bèsadà, wo jəŋ və ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi kà yəgə̀, nə sə lɛŋ Jisòs də yi jwɛŋ ŋwə̀ ènə bə bo.
23 Jisòs à kotse' nà' bə bo, nə jəŋ fis gɛsə lo nà' mvwe' mʉbuk lak nà'nə. À kə̀ dzèeŋ, yi te gesə fa nà' nte mʉ lisə̀ anə, nə naaŋ fa nà' bo, nə fek nà' də, <<Wù sə yə bum à?>>
24 Ŋwə̀ nə à dʉk də, <<Ŋ, mʉ̀ sə yə bùrə bwìŋ wo co tʉ, nə sə gihi kɛ'.>>
25 Yi naaŋ fe'lə bo mʉ lisə̀ nà' anə sə̀mok, fana ŋgà' nə kʉk swɛ'lə lis mok bə ŋàŋ. Yà' muhu, yi ye bum mok làaŋ.
26 Jisòs dʉk yi də, <<Dù nda'à wù, nə kà fə ntòlak fa'nə mok ni lo fe'lə.>>

Pità Dʉk Də Jisòos Ŋkum Ŋgà Gèm Bwìŋ
(Mat. 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 Jisòs bə bwe ye wèŋ à yè'e lòmvwe' buhu lak mok ŋgʉ lak Sìsàriyà Filìpi. Fana à kə̀ dzèŋ mandzə̀ yi fek yà'wèŋ dʉk də, <<Bwìiŋ dʉkgə̀ də mʉ yè'sə ndà?>>
28 Mòk dʉk də, <<Bʉ̀ʉ mok dʉkgə̀ də wu Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ, mok dʉkgə̀ də wu Àlajà, fana mok sə dʉk sə̀' də wu ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nə̀ yi à ye fa' àlɛ.>>
29 <<Wèŋ yàwèŋ ɛ, wèeŋ dʉkgə̀ yàwèŋ də mʉ ndà?>> Pità dʉk də, <<Wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ wo sə kʉ̀k nə.>>
30 Jisòs à yuk vɛ'nə, yi tipsə wo də wo kà ŋwə̀ nəmòk tsə̀' fa.

Jisòs Cèp Mvə'nə Kpʉ Ye Nə Ye
(Mat. 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Jisòs à yè ŋga'a ŋgòyə'rə ŋgàa fàak ye, nə sə tsoho fa yà' dʉk də, <<Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ tse' ŋgòye ŋgə' nəbʉp, bʉ̀ʉ sə̀ mantombì bə bʉ̀ ŋgàa fa satikà' nə ye ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k wèeŋ nə bɛŋ mʉ. Wo nə zə mʉ, fana anə ca nùumbu tɛ', mʉ̀ lokok mvwe' kpʉ sə̀mok.>>
32 Yi à cèp yu yè'sə kwarəŋgaŋ. Fana Pità ko lo gɛsə nà' fo', nə sə jwa nà'.
33 Jisòs bʉ̀ʉŋ kʉ̀k vèsə ŋgàa fàak ye, nə jwa Pità də, <<Coho gɛsə ŋgʉ ni'ì mʉ̀ wùu Satà. Yusə̀ wù sə cèp yà'sə, a tsətsərə nə bwìŋ tse' nà' wo, ka nə Nwì yeŋ.>>
34 Yi to benə bʉ̀ʉ sə nə ye ŋgàa fàak ye wèŋ, nə tsok wo də, <<A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzəm-a ŋgòyù mʉ, yi nə me'rə yusə̀ ni' ye sə dzəm maŋkwɛ̀ŋ, nə bək jəŋ ntə̀əŋ ye, nə yuŋ və mʉ.
35 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi gəhə tse'-a yòŋsə̀ ye yi, fana nà'a nə bisə wà. Fana ŋwə̀ nə̀ yi jə yòŋsə̀ yi co yusə̀ wà bʉ̀ʉ mʉ̀ nə ye ncèp àm, fana yi nə tse' yòŋsə̀ ye nə.
36 Swe' nə̀ aco ŋwè tse' yà'sə yà ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe', nə bisə yòŋsə̀ ye ŋgwàŋ ɛ?
37 Yusə̀ aco ŋwè kupsə yà' kʉrə bə yòŋsə̀ ye yà? Yumook bʉ̀ə̀.
38 Ŋwə̀ nə̀ yi koksə-a marè'tu bohòmʉ̀ nə ye ncèp àm ŋga'a sənə nzeŋgòŋ nə̀ nà' rwiŋ bə ŋkʉ̀ì' nè'e fana ghà nə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ bwìŋ və̀ bə masinjàa sə̀ rərɛŋ, nə tse' ŋàaŋ sə̀ Tɛ̀' am fa mʉ fana, mʉ̀ koksə marè'tu bohòyi sə̀'.>>

9

1 Fana Jisòs à tsə̀' fa wo dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə də, bʉ̀ʉ mok tə fɛɛŋ sə̀ wo nə kà kpʉ tətè wo ye gaŋ sə̀ Nwì ŋga yà' və̀ bə ŋàŋ.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə̀ Mʉ Ndahà
(Mat. 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 À cà nùumbu ntùŋfu, fana Jisòs to jəŋ Pità bə Jem nə ye Jon, bə yà'wèŋ kok lo mʉmvwe' nda mok nə̀ səsap. Fana wo ye ŋga nsəsə̀ə Jisòs kupsə bʉ̀sə nsàp mòk nə̀ zok.
3 Cə̀ək sə̀ yi ni tse' mʉ ni'ì yi à bʉ̀ʉŋ fəfop tap tap. Yumok kà sə nze vɛ'nə fopgə̀.
4 Wo ye Àlajà bə Musì ŋga wo tesə və̀ mʉbu. Bə Jisòs wèŋ sə taaŋ ŋgàm.
5 Pità tiŋ wo cù, nə dʉk fa Jisòs dʉk də, <<Cicà, yà' bòvɛ'ɛ wùriŋ mvə'nə vesùwèeŋ fɛŋ yè'sə. A ci ba'rə tes bwe duŋ fɛɛŋ nə tɛ', mò'fis nə̀ njò, mòk nə̀ Musì, mòk nə̀ Àlajà.>>
6 Yi ànə cep tsoŋ gù yè'sə də ncèp kà cù gha'gə̀, bwɛ̀rɛ wʉə ànə ko wo vɛ'ɛ, wo kà yusə̀ ŋgòcèep rì.
7 Mbàk à və̀ə nə kə̀ təhə lok wo, fana wo yuk ŋga ŋgì mòk cèp vèsə ndzənə mbàk nə dʉk də, <<Nè'e mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm yi sə ntʉʉ̀ mʉ̀. Yusə̀ yi cèp pwe', wèeŋ yuk fa yi.>>
8 Wo à yuk ŋgì ènə vɛ'nə, wo kʉksə kɛ', nə kà ŋwə̀ nəmòk nə̀ zok yə, wo ye megu Jisòs yiìyi.

9 Mvə'nə̀ wo à sə tsooŋ mʉ ndahà, yi tipsə yà' də, yà'a nə kà ŋwə̀ nəmòk yusə̀ yà' yə tsə̀' fa, tè tse'ŋga yi mo ŋwè mʉ̀ lòkok mvwe' kpʉ ŋkuŋ.
10 Wo à ka ŋwə̀ nəmòk sə tsok fa anə, wo sə cèp ŋwʉ̀rə kɛ' gù woòwo, də yusə̀ yi cèp də ŋgòlòkok mvwe' kpʉ yè'sə da lɛ.
11 Wo fek Jisòs də, <<Njo nə̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k wèŋ sə dʉk də Àlajàa nə və to tsoŋ yi ŋkuŋ Krɛst və ŋgòtɛsə ves ɛ bʉ̀ʉ yà?>>
12 Yi dʉk fa yà' də, <<Àlajàa nə və ŋgòkə̀ gʉ̀hʉ tsə'rə fəsə bum pwe'.>> Fana yi fek bwi yà' də njo nə̀ ŋwàk Nwì sə dʉk də mo ŋwèe nə ye ŋgə' nəbʉp, wo bèŋ yi sə̀' bʉ̀ʉ yà?
13 <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, Àlajà nə və̀ laŋ, fana wo ànə jəŋ yi, nə gʉ yi mvə'nə̀ wo dzəm sə̀' mvə'nə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì.>>

Jisòs Tɛsə Mo Nəmòk Nà Yi Tse' Yòŋsə Ze'
(Mat. 17:14-21; Luk 9:37-43)

14 Wo ànə lo, nə kə be'lə bə ŋgàa fàak mok sə lòoŋ, fana wo ye bʉ̀ʉ mok fo' sə̀' wùriŋ. Ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀ʉk mok à ye fo', nə sə fi'dʉk bə ŋgàa fàak sə.
15 Bʉ̀ʉ sə à ye Jisòs ntɛ̀ŋ, fana wo mərə wùriŋ, nə carə lo kə̀ cèpsə nà'.
16 Jisòs fek wo dʉk də, <<Wèŋ anə sə fi'dʉk fɛɛŋ də yà-ɛ?>>
17 Ŋwə̀ nəmòk cep vesə mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə də, <<Cicà, mʉ̀ jə və̀ mo àm bohòwù bʉ̀ʉsə̀ yi tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi, nə nà'a gʉ̀gə̀ yi yi kà cù sə cèp.
18 Ghà nə̀ yòŋsə̀ ze' nə yèto ŋgòfa yi ŋgə', fana yi coho gbʉ̀ sə nze, sə sə dùk yi kə̀ cùhu, yi sə zʉ nzòŋ, fana ni' gʉrə yi njək njək. Mʉ̀ dʉk ŋgàa fàak yòdə wo bɛ' fis fa nà', fana wo kà nà' bɛ' fis to.>>
19 Jisòs dʉk fa wo də, <<Ja'a na mvəsə̀ wèŋ mègù sə̀' co bʉ̀ʉ sə̀ wo ka dzədzəm tse' yè'e ɛ. Mʉ nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntʉm vɛ'nə tətè kə dzeŋ sèŋ? Wèeŋ jəŋ və fa mʉ mo nə fɛn.>>
20 Fana wo jə və̀ fa Jisòs mo nə. Ze' nə̀ ndzə ni'ì mo nə à yə Jisòs ntɛ̀ŋ, nà' gʉ yi gbʉ, nə gʉrə. Mo nə coho gbʉ sə nze, nə sə dzərə kɛ' cà sə nze anə, sə sə duk yi kə̀ cùhù.
21 Jisòs fek tɛ̀'ɛ mo nə də nà' à yè ŋgògʉ̀ vɛ'nə sə nɛ? Tɛ̀' nə dʉk də, <<Yà' à yè yi ŋga yi cu ntòmʉmweŋke'.
22 A kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ nə̀ nà'a də nà'a zə yi, nə sə mak gesə yi sə misə̀, nə ye sə ndzəpə̀ sə̀'. Ŋga wù tse'-a mandzə̀ nə, wù koksə manziŋ, nə tɛsə ves.>>
23 Jisòs dʉk də, <<Wù fek mʉ də ŋga mʉ̀ tse'-a mandzə̀ bʉ̀ʉ? Bum pwe' tse' mandzə̀ yo bohòŋwə̀ nə̀ yi tse' dzədzəm.>>
24 Tɛ̀' ye nə cep fis ye sə̀' mvèsə̀ də, <<Mʉ̀ tse' dzədzəm. Tɛsə mʉ ya ŋga dzədzəm àm nə kuk.>>
25 Jisòs à yə də bwìŋ sə və̀ ghaha ghaha, fana yi jwa yòŋsə̀ ze' nə də, <<Yòŋsə̀ ləm nə ye jì ntu', tesə ndzə ni'ì mo ènə, nə kà ndzə ni'ì yi mok ni yuk fe'lə. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə mʉ̀.>>
26 Yòŋsə̀ nə à wa, nə gʉ mo nə kpʉ swirə nəbʉp, nə tesə lo. Mo nə à nòoŋ mègù mok co vèŋ ŋwè, nsàp nə̀ ndàaŋwè pwe' à dʉk də, nà' kpʉ laŋ.
27 Jisòs à kə̀ kotse' yi bo ŋgòlòkoksə nà', fana yi lòkok mʉtsə̀.
28 Mvə̀'nə̀ Jisòs à kə̀ ni cu mʉ nda'à, fana ŋgàa fàak ye və, nə sə fek yi də wo fis fʉk nà' yàwo bʉ̀ə̀ yè'sə bʉ̀ʉ yà lɛ?
29 Jisòs dʉk fa wo də, <<Aco bɛ' fis megu nsàp nè'e pìriyà, bwɛ̀rɛ nsàp yumòk ka mok ye fe'lə.>>

Jisòs Cèp Fe'lə Mvə̀'nə̀ Kpʉ Ye Nə Ye
(Mat. 17:22-23; Luk 9:43-45)

30 Wo à mè'rə mʉmvwe' ànə, nə ca mandzə̀ nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Galìli. Jisòs à ka dzəm də bwìiŋ riŋ mvwe' sə̀ yi cu dzəm.
31 Bʉsə̀ yi à sə yə'rə ŋgàa fàak ye. Yi à sə yə'rə wo də, <<Wo nə jəŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè, nə fa ndzə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo nə zə mʉ, fana nùumbu tɛ' càa, mʉ̀ lokok mvwe' kpʉ.>>
32 Bwe sə à ka bə yusə̀ yi à cèp yè'sə rɛŋ, nə sə koksə wʉə ŋgòfek rɛŋsə yi.

Ŋwə̀ Nə̀ Ghaŋ Ndà?
(Mat. 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Jisòs wèŋ à kə̀ dzèŋ mvwe' lak Kàpanùm. Fana wo ni lo mʉ nda'à. Jisòs à cu mbwa, nə sə fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ anə sə fenə və fa' mandzə̀ yà'a də yà?>>
34 Wo cum dədok, nə kà cèp fəsə̀, bʉ̀ʉsə̀ wo anə sə fenə və mandzə̀ anə də ŋwə̀ nə̀ ghaŋ ndà lɛ.
35 Fana yi à cu tsoŋ nze, nə to benə bwe ye sə, nə tsok wo dʉk də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgòye mantombì, fana yi tse' ŋgòjə lòni' ye maŋkwèŋ, nə sə fak bohòbwìŋ pwe'.>>

36 Fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk mʉtsətsə'rə wo, nə sə tsok
fa wo ŋga yi le' kotse' mo nə duk də,
37 <<Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a nsàp mo nə̀ jo
nè'e nə dʉk fa nà' də, <və̀ bə̀boŋ>
mʉnə liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə
mʉ̀. Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a mʉ, nə dʉk <Və̀
bə̀boŋ>, fana ye də yi sə kà bohòmʉ̀
dʉk mègù, a bohòŋwə̀ nə̀ yi à tum
mʉ nə sə̀'.>>

Ŋwə̀ə Njàvès
(Mat. 18:6-9; Luk 9:49-50, 17:1-2)

38 Jon à to Jisòs də, <<Cicà,>>
nə tsok nà' dʉk də, <<Vès yə ŋwə̀
nəmòk ŋga yi bɛ' fis yòŋsə ze' mʉnə
liŋ yò. Fana vès dʉk yi də yi teŋsə,
bʉ̀ʉsə̀ yi ka mòk mʉtsətsə'rə vès
yeŋ.>>
39 Jisòs dʉk ye də, <<Kà də wu gʉ
co yi teŋsə dʉk, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi sə
gʉ̀-a fàak sə̀ bə ŋàaŋ sə̀ Nwì mʉnə
liŋ am, fana ka co ghàr yi bʉʉŋ cep
fe'lə yusə̀ bʉp bə liŋ am yeŋ.
40 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi sə kà-a ves bɛ̀ŋ,
ye də yi vesiwɛ̀ŋ.
41 Zìnə nə də, ŋga ŋwə̀ nəmòk səp
fa-a wu ndzəp bʉ̀ʉsə̀ də wu ŋwə̀ə
Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ, ye də yi nə kə
tse' tsoŋ lə̀lə̀k bə zeŋ.

Nza' Sə̀swìfa
Bə Nza' Dzədzəm

42 <<Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋwə̀
mòk gʉ̀ bəbwe sə̀ wo dzəm bohòmʉ̀
yè'sə mòk də yi gʉ bʉp fana bòŋ
ghak co wo jəŋ ŋgòk, nə swi' kə'ə
fa ŋwə̀ ànə kə̀ mìhi, nə mak gesə lo
yi sə mvwe' ndzəp nə̀ cəco.
43 Ye də a ye-a ŋga bo yo sə gʉ̀ wu
ŋgògʉ̀ bʉp, fana bòŋ də wu gbɛ' tiŋ
mak yà'. Bògha' də wu kə ni lak lùŋ
bə bo ma mò'fis, nə noŋsə ŋgòkə̀ ni
mvwe' ŋgə' nə̀ sənə mis sə̀ yà'a kà
liiŋgə̀ bə bo ma ba fo'. (
44 Mʉmvwe' ànə ndwiŋ sə̀ yà'a nə
sə zʉ bwìŋ fo' kà kpʉgə̀. Fana mis
sə kà sə liiŋ.)
45 Kèe a ye-a ŋga kùu yo sə gʉ̀
wu ŋgògʉ̀ bʉp, fana boŋ də wu
gbɛ' tiŋ mak yà'. Bògha' də wu kə̀
ni mvwe' lak lùŋ kù ma mò'fis, nə
noŋsə ŋgòkə̀ ni mvwe' ŋgə' nə̀ sə
misə̀ nə bə kù ma ba fo'.
46 (Mʉmvwe' ànə ndwiŋ sə̀ yà'a nə
sə zʉ bwìŋ fo' kà kpʉgə̀, fana mis nə
kà sə̀' liìgə̀.)
47 Mok ye sə̀' də a ye-a ŋga lis yo
sə gʉ̀ wu ŋgògʉ̀ bʉp, fana boŋ də
wù so'rə fis mak ma nà'nə. Bògha'
də wu kə ni mvwe' gaŋ Nwì bə lis
ma mò'fis, nə noŋsə ŋgòtse' lis ba
lòoŋ, nə kə ni bə zeŋ mvwe' ŋgə' nə̀
sə misə̀ nə.
48 Mʉmvwe' anə ndwiŋ sə̀ yà'a nə
sə zʉ bwìŋ fo' kà kpʉgə̀, fana mis sə
kà sə̀' liì.
49 Mis nə lʉmsə ndàaŋwè pwe' co
ci'.
50 Ci' bə̀boŋ. Fana yà'a cwɛ̀'lə-a,
aco yà' lʉ̀m fe'lə va? Wèeŋ lʉm co
ci', nə cum bə fifi weŋ bwìŋ pwe'.>>

10

Nzak Mè'rə Ŋgwe
(Mat. 19:1-12; Luk 16:18)

1 Jisòs à mè'rə mʉmvwe' ànə,
nə lo mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, nə
ye ma ndzə nto ndzəp Jòridàŋ nə
mamòk. Mvə̀'nə̀ yi ànə ye fo' fana
bwìŋ və, nə kə maŋ fo' wùriŋ. Yi
yèto ŋgòyə'rə wo mʉmvə̀'nə̀ yi gʉ̀gə̀
səsa.
2 Bʉ̀ʉ Faràsi mok à və̀ ŋgòkə̀
bʉə yi bə dʉk. Fana wo sə fek yi
də, <<Lʉ̀k avès sə tsə̀' də, a bə̀boŋ
bohòŋwè ŋgòmè'rə ŋgwe ye àlɛ?>>
3 Yi fek wo sə̀' də, <<Musì à tsə̀'
weŋ də yà?>>
4 Wo à dʉk də, <<Musì ànə dʉk
də, aco ŋwè com fa ŋwà nə ŋwàk
nə̀ ŋgònìtsə̀' də yi mè'rə nà' laŋ, nə
me'rə nà'.>>
5 Jisòs dʉk fe'lə də, <<Musì à còm
vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ntʉm awèŋ gʉ nəbʉp,
6 bwɛ̀rɛ mvə̀'nə̀ Nwì à gʉ̀ to ŋwè,
yi gʉ ŋwəmbam bə ŋwàŋwè.
7 Nè'e njo nə̀ ŋwèe nə me'rə tɛ̀' ye
bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋgwe ye,
8 fana wo sə̀ ba yè'sə nə ye mok
ŋgùpni' nə̀ mò'fis. A yà'sə də wo nə
kà ba mok ye, wo mok mò'fis.

9 Ye də yusə Nwì à be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ŋwə nəmòk kà də yi gapsə yà' dʉk.>>
10 À kə dzèŋ nda'à, ŋgàa fàak Jisòs sə fek mali yi bə ncèp nə.
11 Yi dʉk fa yà' dʉk də, <<Ŋwə nə yi mè'rə-a ŋgwe ye, nə jəŋ fe'lə mòk səmok, ye də ŋwə ànə ŋgà ko nto.
12 Yà' mègù sə' yəyərə bohòŋwàŋwè, də a ye-a ŋga yi mè'rə-a ndu ye, nə kə jəŋ fe'lə mòk, ye də ŋwà ànə ko sə' nto.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ (Mat. 19:13-15; Luk 18:15-17)

13 Bʉ̀ʉ səmok à sə jə və bweŋke' də Jisòs jwɛŋ yà'wèŋ, nə se yà'wèŋ. Ŋgàa fàak Jisòs wèŋ ànə ye vɛ'nə, wo jwa sa'rə bʉ̀ʉ sə də yà'a kà vɛ'nə gʉ̀.
14 Jisòs à yə vɛ'nə, fana yi jok, nə dʉk fa bwe ye wèŋ sə də, <<Wèeŋ me'rə bəbweŋke' wèeŋ və bohòmʉ̀, nə kà wo mandzə lok. Bʉsə gaŋ ŋkum Nwì sə, tse' yà' nsàap sə co wo yè'sə.>>
15 Yi dʉk fe'lə də, <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ yè'e yusə zìnə də, ŋwə nə yi kà-a gaŋ ŋkum Nwì co mʉmweŋke' fa, ye də yi nə kà fo' kə ni yuk.>>
16 Yi à dʉk vɛ'nə fana yi jəŋ bwe sə, nə naaŋ fa yà' bo ye, nə se yà'.

Ŋgə' Nə Bə Ghàk (Mat. 19:16-30; Luk 18:18-30)

17 À ye ŋga Jisòs sə dʉk də yi lo gì, ŋwə nəmòk caŋ və, nə kə bʉhʉ kə mantombìi yi, nə dʉk fa Jisòs nə də, <<Cicà nə bəboŋ, yusə aco mʉ̀ gʉ yà', ya mʉ nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mèe yà?>>
18 Jisòs fek nà' də, <<Wù to mʉ də ŋwə nə bəboŋ bʉ̀ʉ yà? Ŋwə nə bəboŋ bʉ̀ə̀, mègù Nwì yiìyi.
19 Wù rì yòlʉ̀ʉk sə laŋ. <Kà ŋwè zə, kà sàhà ko, kà yəyə, kà gèem mvwès ko, kà yu ŋwè limzʉ, wəp ma yo bə tɛ̀' yo.> >>
20 Ŋwə ènə dʉk fe'lə də, <<Cicà, mʉ̀ à gʉ̀ yè bum sə wù taŋsə yè'sə ŋga mʉ̀ cu ntòmʉwà'ŋwè.>>
21 Jisòs à kʉ̀' nà' jwaaŋ, nə dzəm nà', nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Yumok cu malì mò'fis. Dù kə̀ sèŋ bum sə̀ wù tse', nə fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, ya wu nə tse' ghàk mʉbu, fana nə bɛ' mandzə̀ nə yuŋ və mʉ.>>
22 Ŋwə̀ ènə à yuk vɛ'nə, fana ŋgùp cù gbʉ̀ yi yək, yi coho lo, bʉ̀ʉsə̀ yi à tse' bum nduk nə̀ nduk.
23 Jisòs à bʉ̀ʉŋ kʉ̀k ŋgàa fàak ye wèŋ, nə dʉk də, <<A gʉgʉŋ bohòŋgà ghàk ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.>>
24 Vèm à kok ŋgàa fàak Jisòs bə ncèp ènə kiŋ. Yi sə cep mali də, <<Bwe am, a gʉgʉŋ bohòŋwè ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.
25 Joho cà bohònàm nə̀ yi yam co nàmbà'rə̀ nà'a ŋgòcà torə̀ tesə̀ ndzənə̀ wʉ patà', nə noŋsə̀ bohòŋgà ghàk ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə.>>
26 Mvə̀'nə̀ wo à yuk vɛ'nə, vèm kok wo, wo muu vèm bʉ̀ə̀, nə sə fehe mok də, <<Ye də ŋwə̀ nə̀ yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà?>>
27 Yi kʉ̀k nà' jwaaŋ, nə dʉk də, <<A ye-a bohòŋwè yà' ye gʉgʉŋ, ka bohòNwì vɛ'nə yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ yumok ka Nwì-e gʉŋ ghak yuk.>>
28 Pità à cèp də, <<Ja'a na yòo, mʉmvə̀'nə̀ vès a mè'rə bum pwe', nə yù lònə wu.>>
29-30 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə' wu nə̀ zìnə nə, ŋwèe mè'rə-a ndap, bwe tɛ̀', njɛ̀'ɛgù, ma, tɛ̀', bwe, kè nzum è, bʉ̀ʉ mʉ̀, nə ye bʉ̀ʉ ncèp Nwì, yi nə ye ŋgə' sə̀' fana mvə̀ək kʉ̀rə nùu yi kə̀ tse' fe'lə yà' vɛ'nə sə̀mok kɛ̀' ŋkʉ̀ mò'fis. Ŋga'a nè'e yi nə tse' ndap, bwe tɛ̀', njɛ̀'gù, ma, tɛ̀', bwe, bə nzum fak, fana mvə̀ək kʉrə nùu, yi tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə sə̀'.
31 Mvə̀k ànə nə ye, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a mantombìi nə ye maŋkwɛ̀ŋ. Fana ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a maŋkwɛ̀ɛŋ nə ye mantombì.>>

Jisòs Cèp Mvə̀'nə̀ Kpʉ Ye Nə Ye Sə̀mok (Mat. 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Wo à sə gì sə mandzə
ŋgòlòmvwe' lak Jòrosalèm, fana
Jisòs to mantombì. Bwe ye wèŋ saha
ntʉm nəbʉp. Wʉə à sə ko bʉ̀ʉ sə wo
à sə yù və yi maŋkwɛ̀ŋ sə sə̀'. Fana
yi to benə bwe ye sə̀ hum-ncòp-ba
sə mvwe' mò'fis, nə sə tsoho fe'lə wo
yusə̀ yà'a nə gʉ yi.
33 Yi dʉk də, <<Wèeŋ yeè, mvə̀'nə̀
a sə lòmʉ Jòrosalèm yè'e, wo nə
fa mʉ̀ʉ mo ŋwè ndzə bohòŋgàa fa
satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa yə'rə fa
bwìŋ lʉ̀k wèŋ. Wo nə sak mʉ, nə
dzəm tes də mʉ mègù ŋgà kpʉ. Wo
nə fa mʉ ndzə bohòbʉ̀ lakmvum
wèŋ.
34 Wo nə ywi'lə mʉ, nə te mʉ bə
nte, ləp mʉ, nə zə mʉ. Fana nùmbu
nə̀ tɛ' dzeeŋ, mʉ̀ lokok fe'lə mvwe'
kpʉ səmok.>>

Yusə̀ Bwe Zebèdi À Lɛŋ
(Mat. 20:20-28)

35 Bwe Zebèdi Jem bə Jon à kə̀ tsèŋ
Jisòs, nə dʉk fa nà' də, <<Cicà, vès
dzəm də wu gʉ fa ves yumok.>>
36 Fana yi fek yà' də, <<Yusə̀ wèŋ
dzəm də mʉ gʉ fa weŋ sə yà?>>
37 <<Vès dzəm də ghà nə̀ wu cu
mʉnə kapràak yo, wù gʉ ves mòk
cum wu mamàk, mòk maŋkwìp.>>
38 Jisòs dʉk də, <<Wèŋ ka yusə̀
wèŋ sə fek yè'sə riŋ. Aco wèŋ ye
to ŋgə' nə̀ mʉ nə ye nə à? Kènə aco
wèŋ bàptɛsə to bə nsàp mandzə̀ nə̀
wo nə baptɛsə mʉ nə ɛ?>>
39 Wo dʉk də, <<Ŋ, aco vès ye to.>>
Jisòs dʉk fe'lə də, <<A zìnə wèeŋ nə
ye, nə baptɛsə nsàp bàptɛ nə̀ mʉ nə
bàptɛsə nə zìnə.
40 Yusə mègù də, mʉ̀ ka ŋàaŋ
sə̀ ŋgòswè' bʉ̀ʉ sə wo nə cum mʉ
mamàk bə maŋkwìp mʉ̀ tse'. Mvwe'
ncum yà'sə sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cok
nòŋsə wo yi.>>
41 Bwe ye mok sə̀ hum à yuk yu
yè'sə, fana wo jok bohòJem bə Jon.
42 À ye vɛ'nə, Jisòs to benə wo
mvwe' mò'fis, nə dʉk də, <<Wèŋ rì
tse' yàwèŋ sə̀' də, bʉ̀ʉ sə wo tse'
dzòk sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ gʉ̀gə̀ bwìŋ
ŋkʉ̀ì'. Bʉ̀ʉ sə̀ ŋkwàha bʉ̀ awo sə
niŋtsok fa wo ŋàŋ sə̀'.
43 Yè'sə ka tse' ŋgòye bohòwèŋ
vɛ'nə ye. Ŋwà nə̀ yi dzəm-a ŋgòye
ŋwà nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ mʉtsətsə'rə wèŋ,
fana yi tse' ŋgòfàk co mweŋke'
bohòmok sə lòoŋ fo'.
44 Nə ye sə̀' də ŋwà nə̀ yi dzəm-a
ŋgòye mantombì yi, yi tse' ŋgòye co
ŋkwɛ̀ŋ bohòwèŋ pwe'.
45 Bʉsə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè bə tu am,
mʉ̀ a ka də bwìŋ fak bohòmʉ̀ və.
Mʉ̀ à və ŋgòfà' fà'a, nə fa yòŋsə̀
àm ŋgòywiŋ fəsə jə yòŋsə̀ə bwìŋ
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.>>

Jisòs Gʉ̀ Batimù
NgòYe Bum
(Mat. 20:29-34; Luk 18:35-43)

46 À kə̀ dzèŋ mvwe' lak Jèrikù ŋga
wo sə mè'rə fo' ŋgòlòmantombì ŋga
bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə bɛ' lòmalì yi fana
ŋwà nəmòk nə̀ wo togə̀ yi də Batimù
mo Timayù cu ŋgʉ mandzə̀, nə sə
lɛŋ bum ŋga yi kà bum yəgə̀.
47 Yi à yuk də sə və Jisòs nə̀ mvwe'
lak Nazàrɛ ntɛ̀ŋ, yi yèto ŋgòtorə
də, <<Jisòs mo ŋkum Devìd, koksə
manziŋ bohòmʉ̀-ɛ̀.>>
48 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' sə wèŋ
ghamsə yi də yi cum gəe'. Yi ghaha
wesə ghaha, nə sə cep mok bə
ŋàŋ də, <<Mo ŋkum Devìd, koksə
manziŋ bohòmʉ̀.>>
49 Fana Jisòs təəŋ, nə dʉk də,
<<Wèeŋ to fa mʉ yi.>> Wo kə̀ dʉk
fa yi də, <<Marɛŋ si yò, yi sə to wu
də wu və.>>
50 Yi ku fweŋ mak cə̀k nə̀ yi anə
təhə tse' mʉ ni'ì yi, nə kurə lòkok
kə̀ ye Jisòs.
51 Jisòs fek yi də, <<Yusə̀ wù dzəm
də mʉ gʉ fa wu yè'sə yà?>> Yi də
<<Cicà, muk fa mègù mʉ lis, ya mʉ
ye bum səmok.>>
52 Jisòs dʉk fe'lə fa yi də,
<<Mʉmvə̀'nə̀ wù dzəmtse' bohòmʉ̀
sə ntʉ̀ʉ̀ wù yà'a, gʉŋsə wu zeŋ. Dù
yuyo.>> Lis à mùhu yi fo' ghà ànə,
yi sə gi yuŋ lo Jisòs sə mandzə̀.

11

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum

(Mat. 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

1 Wo ànə sə kʉəp lo Jòrosalèm anə fana wo wɛs mvwe' lak Befà bə Betanì. A fo' mvwe' nda Olìp. Fana Jisòs tumsə lo ŋgàa fàak ye ba.

2 Nə tsok wo də, <<Wèeŋ du mvwe' lak sə ndzə yà'a. Mvə'nə wèeŋ ni kok lòfo' ntɛ̀ŋ, wèeŋ nə ye ŋga wo tsòoŋ tes mʉmo mvomndè' mòk fo' nə ŋwè ka mbwa kok yuk. Wèeŋ fiŋ jəŋ və nà'.

3 Ŋwà nəmòok fek-a weŋ də wèŋ fì nà' bʉ̀ʉ yà, wèŋ tsok yi də, Tà sə dzəm nà', nə ye də, wo nə jəŋ fəsə və nà' mvèk momjo ŋga yi mèsə bə zeŋ.>>

4 Wo à lòo, nə kə ye mʉmo mvomndè' nə ŋga wo tsòoŋ tes yi bə tàaŋ ncù. Fana wo yèto ŋgòfirə nà'. A ye ŋgʉ mandzə̀.

5 Bʉ̀ʉ səmok sə̀ wo à ye fo' fek wo də yà' sə fìrə mvomndè' nə bʉ̀ʉ yà lɛ?

6 Wo à cèp mègù yusə̀ Jisòs à dʉk də wo cep sə, bʉ̀ʉ sə me'rə wo lo.

7 Wo à jə və fa Jisòs mvomndè' nə, nə fweŋ saŋ cəək awo mok mʉ ŋkwɛ̀ɛŋ mvomndè' nə. Yi kok cum mbwa.

8 Bwìŋ à fweŋ nòŋsə lòcək sə mandzə̀ sə̀'. Bʉ̀ʉ səmok sə kə ci' və mvùu bum, nə sə noŋsə lo sə mandzə̀ anə ŋgòkùksə yi bə zeŋ.

9 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye mantombì bə sə̀ maŋkwɛ̀ŋ lòoŋ ye ŋgòfa gùrə sə dʉk də, <<Hòsanà, Nwìi se yi nə yi və mʉnə liŋ Tà Nwì.

10 Nwìi se yi nə yi sə və ŋgòkok gaŋ tɛ̀' avès Devìd.>>

Jisòs Yak Tʉ Mòk

(Mat. 21:18-19)

11 Jisòs à və Jòrosalèm, nə lo kə ni mʉ nda'à Nwì. Yi kʉksə ja'a bum sə̀ mbwa pwe'. A ye ŋga nùm lòlaŋ, fana bə ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba à tesə, nə foho lo yu awo mvwe' lak Betanì.

12 Tsok à rɛŋ ŋga wo sə bwìŋ foho lòJòrosalèm anə, fana ye mok ŋga njè sə ya Jisòs.

13 Mvə'nə wo à sə və mandzə̀ fana yi ye gesə lo tʉ nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də fik, ŋga nà' təəŋ vesə sòsap, nə sə fom bòŋsə nəbʉp. Yi geŋ fo' də kè yi nə kə̀ ye ŋga nà' zəm-a àlɛ. Yi a kə̀ dzèŋ fo', yi tsèŋ mègù mvù, bʉ̀ʉsə̀ à ka mvèk nə̀ tʉ ànə zəmgə̀ yeŋ. 14 Yi təəŋ fo', nə dʉk fa tʉ nə də, <<Ŋwà nəmòk nə kà ntò'o yo mok zʉ yuk.>> Ncèp nè'nə cʉəm ni fə ntu'ù ŋgàa fàak ye wèŋ sə.

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉnə Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ Nə

(Mat. 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

15 Wo à kə̀ dzèŋ Jòrosalèm, fana Jisòs ca lo mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə bɛ' fis bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə sèeŋ nə sə ywiiŋ bum mbwa pwe'. Yi bwi' mà'rə teberəə bʉ̀ ŋgàa kupsə̀ mbàm wèŋ, nə ye dzòho bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə sèŋ kəkəbʉ̀ŋ. Kəkəbʉ̀uŋ yà'sə a sə̀ wo à sə fa satikà' bə zeŋ.

16 Yi kà mandzə̀ də ŋwà nəmòok bək ca yumok mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə fa lok fʉ̀k.

17 Yi yèto ŋga'a ŋgòyə'rə bʉ̀ʉ sə də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì sə kum ndap Nwì nə̀ ghaŋ ènə də, <Liŋ ndap àam də, ndap pìriyà bohòlak pwe'fo'.> Fana wèŋ jə bʉsə nà' ndap ŋgàa yə̀ wèŋ.>>

18 Mvə'nə ŋgàa fa satikà' bə ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k wèŋ à yuk vɛ'nə, fana wo sə lap mandzə̀ də wo zə yi. Wʉə à sə ko wo fana wo də wo zə nà' vɛ'nə, bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ maŋgəŋgèŋ à sə kwa bə nsàp ncèp nə̀ yi à sə cèep nə.

19 Nùm à co, yi bə bwe fàak ye wèŋ mè'rə mvwe' lak yà'sə, nə lo.

Gbʉ' Tʉ Fik Nə

(Mat. 21:20-22)

20 Tsok à rɛŋ nə̀ zəzòŋ ŋga wo sə gì cà sə mandzə̀, wo ye fe'lə tʉ fik nə sə̀mok ŋga nà' kpʉ wes bə ŋgàŋ pwe'fo'.

21 Pità tsərə fəsə yusə yà' a ye ŋkwìs sə, nə dʉk fa Jisòs də, <<Cicà, kʉk ja'a na tʉ nə wù a yàk nà' ŋkwìs nə mvəsə nà' kpʉ è.>>
22 Jisòs dʉk bwe ye də, <<A ye-a ŋga wù tse' dzədzəm bə ŋàaŋ Nwì nə zìnə,
23 fana aco wù dʉk bohònda nè'e də, nà'a coho kə gbʉ lòsə ndzəpə. Ŋga wù ka məmərə sə ntʉʉ wù tse', nə tse' dzədzəm də yusə wù cèp yè'sə nə fak, yà' fak.
24 Yà'a yusə ŋga wù sə lɛŋ-a pìriyà, fana wù dzəm tse' də wù tse' yà' laŋ, yusə wù fek pwe' wu nə tse' yà'.
25 Ye sə' də ŋga wù cu-a ŋgòlɛŋ pìriyà, wù swìfa ndàaŋwè pwe' yusə bʉp sə yi a gʉ bohòwù, ya tɛ' yo nə mʉbu nə swifa wu bʉp yo sə'. (
26 Ye sə' də wù kà-a bʉʉ mok swìfa, ye də tɛ' yo nə yi cu mʉbu nə kà wu bʉp yo sə' swìfa.)>>

Fa Jisòs Ŋàŋ Ndà?
(Mat. 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Wo à bwì və fe'lə Jòrosalèm, fana mvəsə Jisòs à sə gì cà mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə ghaŋ nə, ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə ŋgàa yə'rə lʉk nə ye bʉʉ sə kə mantombì wèŋ kə tseŋ yi,
28 nə fek yi də, <<Wù sə gʉ bum yè'sə bə ŋàaŋ sə fò? Kènə fa wu ŋàŋ ndà də wu gʉ yà' ɛ?>>
29 Jisòs dʉk fa fəsə yà'wèŋ də, <<Mʉ nə fek weŋ yu səmok yàm sə'. A ye ŋga wèŋ tsə' fa-a mʉ yusə mʉ fek sə, mʉ tsok weŋ ŋàaŋ sə mʉ tse' ŋgòkə gʉ bum yè'sə bə zeŋ sə sə'.
30 Wèeŋ tsok fa a mʉ mvwe' sə Jon ànə jəŋ ŋàaŋ sə ŋgòbàptɛsə bwìŋ. Yi à jə bohòNwì kè bohòbwìŋ ɛ?>>
31 Wo à yèto ŋgòcèp bə zeŋ mʉtsətsə'rə wo də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Bʉsə a dʉk-a də ŋàaŋ sə à və bohòNwì, fana yi nə fek fe'lə ves dʉk də, anə geŋ vesùwèŋ kà yusə Jon à sə cèp dzəm bʉʉ yà lɛ.
32 A dʉk-a sə' də yà' à və bohòbwìŋ, fana wo nə dʉk da?>> Wo à sə wəp bʉʉ sə fo' sə bʉʉsə bwìŋ pwe' à dzəm zìnə də Jòon ŋgà tsòhòbum Nwì.
33 Fana wo dʉk fa Jisòs mok də wo ka riŋ. Jisòs dʉk bwìŋ fa wo ye sə' də, <<Ye də mʉ nə kà weŋ nsàp ŋàŋ nə mʉ tse' ŋgògʉ bum yè'sə bə zeŋ nə sə' tsə'.>>

12

Gbʉ' Ŋgàa Kʉk Nzum Sə Wo À Ye Bʉp
(Mat. 21:33-46; Luk 20:9-19)

1 Jisòs à tsə' fa ŋgàa fàak ye ncèp mòk bə gbʉ' də, <<Ŋwə̀ nəmòk à fàk nzum ŋgwì tʉ nəmòk nə wo togə̀ nà' də grep. Nə gʉm yà' bə ŋka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sə̀ wo kwì nto'o grep sə, wo kə ŋam fis rùk fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə. Yi jəŋ nzum sə, nə tes fa bʉʉ səmok, nə ye'e lo gì mvwe' səmok.
2 Mvèk nə ŋgòkwì grep à kʉrə, fana yi tum gesə ŋgà fàk ye mòk də nà'a geŋ kə jəŋ və ma nje. 3 Bʉʉ sə̀ wo à sə fàk nzum sə ko ŋwə̀ nə̀ wo tum yi nə, nə ləp nà', nə tum fəsə nà' botu.
4 Ŋgà nzum nə tum gesə fe'lə ŋgà fàk ye mòk nə̀ kɛ' ba. Wo ko nà', nə ləp to nà' tu, nə yak yi wùriŋ.
5 Yi tumsə fe'lə mòk səmok. Wo ko zə nà'nə. Wo à gʉ vɛ'nə bohòŋgàa fàak ye mok sə̀ yi à tum sə̀' ŋkʉʉŋntɛ̀ŋ. Wo à làp mok, nə zə mok.
6 À kə̀ bwehe cu mègù mok mo ntʉm ye nə̀ yi à dzə nà' yi. Yi à tum gèsə mo ye nə sə̀', nə sə tsəm ye də wo nə wəp tsoŋ li nà'.
7 Wo à yə mo ye nə, wo dʉk fa ŋge' awo mok də, <Nè'e ŋga'a mo ye nə̀ ndzə̀ və̀ə yi. Wèeŋ və a zə yi, ya bum yee nə ye mok sə̀ yàvès.>
8 À ye vɛ'nə, fana wo zə yi, nə bək fis vèŋ ye nə mʉ nzuù anə, nə kə mak.>>
9 Jisòs fek də, <<Aco ŋgà nzum nə gʉ yè'sə ŋga'a va? Yi tse' ŋgòkə̀ zə bʉʉ yà'sə, nə fa nzum sə bohòbʉʉ mok sə̀ zok.

10 Wèŋ à ka yusə wo à còm ndzənə
ŋwàk Nwì taŋ yuk à? Wo à còm nja
də,
<Lìs nə ŋgàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ
nòŋsə nà' də nà'a bʉp nə kə
tse' gha' fàk mok sə' zeŋ.*
11 Â gʉ̀ yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye
maŋgəŋgèŋ mʉ lisə vesùwèŋ
nəbʉp.> >>
12 Bʉ̀ʉ̀ Jus sə mantombì à rì də
Jisòs màk gbʉ' nè'e bʉ̀ʉ̀ wo, nə lap
mandzə də wo ko yi. Fana wo wəp
bʉ̀ʉ̀ sə wo à ye fo' maŋgəŋgèŋ sə,
fana wo me'rə yi yi lo.

Fa Nwì Yu Ye Nə Fa Ŋkum Kaisà Yu Sə Ye (Mat. 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Mvək nəmòk à ye, wo tum vesə
bʉ̀ʉ̀ Faràsi bə bʉ̀ʉ̀ ŋkum Heròmok
də wo kə tam Jisòs bə dʉk.
14 Wo kə dʉk fa Jisòs dʉk də,
<<Cicà, vès rì də wu cèpgə zìnə, nə
kà bwìŋ sə wəp. Wu yə'rəgə yònə
zìnə nə Nwì, nə kà də wu wəp də
nè'e ŋwə nə ŋkʉ̀ʉ̀ŋ dʉk. Vès dzəm
də wu tsok a ves, lʉ̀ʉk vesùwèŋ sə
tsə' də, a bəboŋ ŋgòlàk fa ŋkum
Kaisà nə mvwe' lak Rumà mbàam
tas, kè ka' ɛ?>>
15 Jisòs riŋ də yà'wèŋ sə dʉk də wo
yu'rə yi cù, fana yi fek yà'wèŋ dʉk
də, <<Wèŋ sə də wèeŋ mumsə mʉ
bʉ̀ʉ̀ yà? Jəŋ və fa mʉ mbàm mòk,
mʉ kʉk bʉrə nà'.>>
16 Wo jəŋ və fa yi mbàm mòk. Yi
kotse' nà', nə fek wo də, <<Wo còm
naaŋ mʉnə mbàm nə yè'e liŋ ndà,
nə ye mbwa yè'e sə' si ndà?>> Wo
dʉk də, a sə ŋkum Kaisà.
17 Fana Jisòs dʉk də, <<Ŋhŋ̀. Lak
fa Kaisà yusə yà'a sə ye, nə lak fa
Nwì yusə yà'a sə Nwì.>> Wo ànə
yuk vɛ'nə, wo mərə wùriŋ.

Nza' Nə ŋgòLòkok Mvwe' Kpʉ (Mat. 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 Bʉ̀ʉ̀ Sadusì mok wèŋ və
bohòJisòs. Wo bòp bʉ̀ nə wo dʉkgə
yàwo də kaco ŋwè lokok mvwe' kpʉ
yeŋ nà'a. Wo à sə fek Jisòs nə bum
mok də,
19 <<Cicà, Musì à còm nəm fa ves
lʉ̀k mòk də, a ye-a ŋga tətàa ŋwə̀
nəmòk kpʉ me'rə-a ŋgwe ye ŋga bə
nà' ka mwe tse', moma yee nə jəŋ
tsooŋ ŋwà nə, ya bə nà'a dzə fa tətà
ye nə̀ yi a kpʉ nə bwe.
20 Yumook yè' də bwema mok wèŋ
à ye tu awo bwembam sàmba. Fana
nə̀ mantombì nə jəŋ ŋwàŋwè, nə
kpʉ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe
tse'.
21 Nə̀ mʉ ŋkwɛ̀ɛŋ yi jəŋ ŋwà nə,
nə kpʉ me'rə ŋwà nə jì mwe sə̀'.
Moma nə̀ tɛ' ye sə̀' vɛ'nə,
22 nə ye bə mok sə lòoŋ fo'.
Bwema sə̀ sàmba pwe' jəŋ ŋwà nə,
nə kpʉ me'rə nà' jì mweŋ, wo pwe'.
Ânə geŋ ŋwà nə kpʉ ye sə̀'.
23 Yusə̀ vès dzəm ŋgòrìi sə də,
nùmbu nə̀ ŋgòlòkok mvwe' kpʉ
dzèŋ nùu, ŋwà nə nə ye ŋgwe
ndàlɛ? Bʉsə̀ wo à jə yi wo sàmba
pwe'fo'.>>
24 Jisòs dʉk fa wo də, <<Nà'a njo
nə̀ wèeŋ jòŋ sə. Wèŋ ka yusə̀ yà' cu
ndzənə Ŋwàk Nwì riŋ, nə kà ŋàaŋ
Nwì sə̀' rì.
25 Bʉsə̀ mvè'nə̀ bʉ̀ʉ̀ kpʉkpʉʉ nə
lokok mvwe' kpʉ, wo nə ye co
masinjàa Nwì mʉbu, ŋwə̀mbam bə
ŋwàŋwèe nə kà gù mok cu fe'lə̀.
26 Bə nzak nə̀ ŋgòlòkok mvwe'
kpʉ, wèŋ à ka ndzənə ŋwàk Musì sə̀'
taŋ à? Mvè'nə̀ Nwì à cèp bohòyi ŋga
tʉ à sə sə də, <Mʉ̀ʉ̀ Nwì Abràham
nə ye Nwì Azik, nə ye Nwì Jàkop>.
Nwì à cèp vɛ'nə ŋga wo à kpʉ lòlaŋ.
27 Yà'a sə nì tsə̀' də bʉ̀ʉ̀ yè'sə cu
fe'lə ŋwəm, njo nə̀ yi Nwì bʉ̀ʉ̀ sə̀
wo cu ŋwəm, yi ka Nwì bʉ̀ kpʉkpʉ
yeŋ.>>

Lʉ̀k Nə̀ Nà' Gʉ Càsə Mok (Mat. 22:34-40)

28 Ŋwə̀ ŋgà yə'rə̀ lʉ̀k mòk à ye fo',
nə sə yuk mvəsə̀ wo sə cèep. Yi ye
də Jisòs bwìŋ fa bʉ̀ʉ̀ Sadùsì sə ncèp
nə bəboŋ, fana yi fek nà' gbʉ' nje

* **12:10 12:10** Ye Màtiyò21:42

sə' də, <<Lʉ̀k nə nà' yam càsə mok pwe'fo' nə fò?>>
29 Jisòs dʉk də, <<Nə ghaŋ nè'e,
<Wèŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ, yu'rə.
Tà Nwì àvès nə mègù Nwì yi nə mò'fis.
30 Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntʉm yòpwe'fo'.
Dzəm yi bə yòŋsə yòpwe'fo', nə dzəm yi bə ŋkərə yòsə' pwe'fo', nə ye bə ŋàaŋ yò.>
31 Lʉ̀k nə nà' naaŋ yù lònà'nə nè'e də,
<Wù tse' ŋgòdzəm moma yo co mvə'nə wù dzəm ni' yò.>
Lʉ̀k mòk ka sə ba yè'e mok ghak fe'lə.>>
32 Ŋgà yə'rə lʉ̀k nə dʉk fa Jisòs dʉk də, <<A bəboŋ, cicà, a zìnə mvəsə wù dʉk də, Nwì mègù Nwì yi nə mò'fis, mòk ka ye fe'lə, mègù yi.
33 Nə ye də, a bəboŋ bohòŋwè ŋgòdzəm tsə Nwì bə ntʉm ye pwe', nə kuksə yi bə ŋkərə ye pwe', nə ye bə ŋàaŋ ye pwe', nə dzəm moma ye mvəsə yi dzəm ni' ye. Lʉ̀ʉk sə ba yè'sə yam gha' cà zeŋ, nə nəm bum pwe' sə ŋgòtɛ̀ŋ fa Nwì co satikà'.>>
34 Mvəsə Jisòs à ye də nà' cèp ncèp ŋkərə, fana yi dʉk fa nà' dʉk də, <<Ka səsap bohòwù də ya Nwìi ye ŋkum yòye.>>
Yè'sə à mèe, ŋwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghʉ̀sə ja'a lo' fʉ̀'.

Nzak Nə Bə Liŋ Krɛst (Mat. 22:41-23:36; Luk 11:37-54, 20:41-47)

35 Mvəsə Jisòs à sə yə'rə mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə, fana yi cep də, <<Ŋgàa yə'rə lʉ̀k wèŋ dʉk də, ŋwə nə wo to liŋ ye də ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə, nə ye megu ŋgwì ŋwə nə yi tesə mvwe' ŋgwì bʉ̀ ŋkum Devìd.
36 Aco yà' ye vɛ'nə va, bʉ̀ʉsə Devìd à cèp bə liŋ ŋwə ènə mvə'nə Yòŋsə nə Rərɛŋ à gʉ̀ yi də,
<Tà Nwì à dʉk fa Tà àm də, <<Cum fɛɛŋ bo ma mà'a mʉ̀,
tətè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə wo bɛ̀ŋgə wu, wo ye sə mvə'kùu wù.>> >
37 Devìd nə to nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi bohòDevìd anə mwe yè'sə valɛ?>> Bʉ̀ʉ sə wo à ye fo' maŋgəŋgèŋ sə à yuk yusə Jisòs à cèp sə bə kwəkwa.
38 Mvə'nə yi à sə yə'rə yà'wèŋ, yi dʉk də, <<Jəŋ ŋkərə bə ŋgàa yə'rə lʉ̀k sə wo dzəmgə ŋgògì dzòoŋ bə cəək sə səsap ya bwìiŋ cepsə wo mʉ ntɛɛ̀ŋ.
39 Wo dzəm dzòok bʉ̀ʉ sə ghaŋ mʉmvwe' ndap pìriyà, nə kə cum megu mvwe' sə ya bwìiŋ wəp wo co bʉ̀ʉ sə ghaŋ mvwe' dinà.
40 Wo lim zʉgə̀ bàa yepmfə wèŋ, nə sə gʉ bʉpsə ndap awo, nə sə gʉ basə pìriyàa sə səsap ŋgwàŋ. Ŋgə' nə njàwo nə kə yam gha' pwe'fo' yi njo bum yè'sə.>>

Fəfa Ŋwà Ŋgwemfə Nəmòk (Luk 21:1-4)

41 Jisòs à lò, nə kə cum, nə sə kʉk ja'a mʉmvə'nə wo sə fa fəfa mʉ nda'à Nwì. Ŋgàa ghàk wèŋ à sə kə gèsə mbàm sənə ŋkùp nə wo à tes nə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
42 Fana ŋwà ŋgwemfə nəmòk və, nə kə mak gesə ye ca mànini ba. Wu benə-a yà' ba lòoŋ, yà' ye co penə nə mò'fis.
43 Wo à mèsə, Jisòs to benə bwe ye mvwe' mò'fis, nə tsok wo dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə' fa weŋ nə zìnə də, ŋwà ŋgwemfə nè'e gèsə mbàm sənə ŋkùp nə, nə ghak bʉ̀ʉ mok sə wo fa pwe'.
44 Bʉsə bʉ̀ʉ mok yà'a fa mbàam awo, nə tse' malì ghàak mok ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə ye də ŋwà ènə cu bə jìŋ, nə fa wes mʉmbàm zʉ ye pwe'.>>

13

Jisòs Tsə' Bum Sə Yà'a Nə Ye Ŋga Yi Kəp ŊgòVəə (Mat. 24:1-28; Luk 21:5-24)

1 Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ à sə tesə tsə mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə vɛ'ɛ ntɛ̀ŋ, fana, ŋgà fàk ye mòk bʉʉŋ kʉk ndap nə, nə dʉk də,

<<Yebe mʉ-e, cicà, kʉk ja'a yòo ma nsàap lìis mok ndzənə mbàandap Nwì nə ghaŋ nə mvə'nə yà' bòo-è.>>
2 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù yə ndap sə ghaŋ yè'e à? Lìs nə mò'fis nə kà mʉnə mok fa'nə naàŋ mam. Wo nə kʉəmsə wes yà' pwe'.>>
3 Mvək à cà jo fana Jisòs lo kə cum mʉnə nda nə wo togə nà' də nda Olìp, nə sə kʉk gesə lo ndap Nwì nə ghaŋ nə ndzə Jòrosalèm ma nja vɛ'ɛ. Fana Pità, Jem, Jon bə Andrù wèŋ à və woòwo, nə kə tseŋ yi fo'.
4 Wo dʉk fa yi də, nà'a tsok fa wo ghà nə bum yè'sə nə ye nə. <<Nə tsok fa-a ves yusə yà'a nə niŋ tsok də mvək nə bum yè'sə nə ye sə kʉrə laŋ sə.>>
5 Jisòs dʉk wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə ya ŋwə nəmòok kà weŋ bòrə.
6 Bwìiŋ nə və ŋkʉʉŋ sə wo nə sə ci' mvwès də, wo ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə bwìŋ sə kʉk də yi nə və nə. Wo nə borə bwìŋ ŋkʉʉŋntɛ̀ŋ.
7 Ŋga wèŋ yuk-a dzè' mvwe' jəjo, nə yuk dzè' mvwe' səsap, wèŋ kà wəp, bʉʉsə yè'sə nə ye tsoŋ vɛ'nə. Yà'a ye vɛ'nə, kà yà'sə də nze nə mè yà'sə laŋ sə' ntòye.
8 Ŋkuŋ nzeŋgòŋ nə sə me, bòp lak nə lʉ bə bòp lak mok. Ŋkum mòk lʉ bə ŋkum mòk sə'. Nze nə nə sə tsoho kɛ'ca fa' bə fa'. Njèe nə ko kɛ'ca sə' nəbʉp. Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco ŋwàŋwèe ghà to ko'gə mwe ntòghàa yè'e.
9 <<Wèŋ tse' ŋgòjə ŋkərə sə' bʉʉsə mvək ànə ye fana wo nə ko lo weŋ mʉ kaŋsurù, nə ləp weŋ mvwe' ndap pìriyà wèŋ. Fana wèeŋ nə kə təəŋ kù mantombìi ŋkwàha bʉʉ gomè nə ye ŋkum wèŋ bʉʉ mʉ. Anə ye vɛ'nə ya ŋga wèeŋ tse' mandzə nə ŋgòtsə' fa wo ncèp nə njàm nə.
10 Lak sə sə nzeŋgòŋ anə lòoŋ nə yuk to tsooŋ ntòntirə nə bəboŋ nə ŋkuŋ nze nə me.
11 A ye ŋga wo ko lòwèŋ mvwe' nzak, fana wèŋ kà də wèeŋ jik də mʉ nə kə cep yè'sə yà dʉk. Mvək nə kʉrə, wù cèp yusə yà' və kə cùhù wù ghà ànə. Bʉsə yusə wu nə cep sə ka yòyeŋ. Yà'a nə və bohòYòŋsə nə Rərɛŋ nə.
12 Bwìiŋ nə fa bwema awo də wo zə yà' mvək ànə sə'. Tè' awo nə gʉ bwe awo sə' vɛ'nə. Bwe nə sə lap mandzə ŋgòzə tè' awo sə'.
13 Bwìŋ pwe'fo' nə bɛŋ weŋ njo liŋ àm. Megu də ŋwə nə yi təəŋ-a gʉgʉŋ tətè, nə kə ləsə, fana yi nə tse' lùŋ.
14 <<Fana wèeŋ nə ye bʉp nə nà'a bə jòŋ, ŋga nà' ni lòmvwe' sə ànə ye co nà' kà fo' gə.* (Ŋwə nə yi sə ta, yi rɛɛŋ bə zeŋ.) Fana bʉʉ sə wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà wèŋ caŋ kok lo mʉ ndahà.
15 Ŋwə nə yi sə cu yòŋsə mʉ ndùndap, kà mvək ŋgòni mʉ nda'à yi ŋgòte' jə yumok mbwa ŋkuŋ nə caŋ tse'.
16 Ŋwə nə yi mʉnə nzum fàak nə kà maŋkwèŋ də yi kə jə cək fohòlò.
17 Ho'm, megu də anə ye ŋgə' wùriŋ bohòbàa sə bə zʉm, nə ye sə wo sə fa bwe sə lə mbwi bə nùumbu yà'sə.
18 Wèeŋ lɛŋ Nwì də bum yè'sə kà mvək mbʉŋ nə bə mbʉəp ye,
19 bʉʉsə ŋgə' nə nà'a nə ye mvək ànə nə bʉp vɛ'ɛ nsàp nə nzeŋgòŋ à yè yèe, à ka vɛ'nə ye yuk, nə kə dzeŋ nə ŋga'a nè'e, nə ye sə' də yumok nə kà vɛ'nə mok sə' kə ye yuk.
20 Tà Nwì a ka-a nùumbu yà'sə làm cì' fəsə də bwɛ̀rɛ ŋwə nə mò'fis kà bwehè cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' làm bʉʉ tu bʉʉ ye sə yi a swè' nòŋsə wo sə.
21 <<A ye-a ŋga ŋwə nəmòk dʉk-a wu də, <Yeè, ŋkum ŋgà gèm bwìiŋ nɛ̀> kè də <yi fə nà'> à lɛ', kà də wu dzəm swi dʉ'.
22 Bwìiŋ nə sə borə kɛ' də wo Krɛst, nə sə dʉk də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì. Wo nə sə gʉ nsàap bum maŋgəŋgèeŋ mok də co wo

* **13:14 13:14** Taŋ Danà 9:27

borə bʉ̀ʉ sə Nwì à cok fis nòŋsə sə bə zeŋ ŋga wo tse'-a mandzə nə na.
23 Jəŋ ŋkərə, bʉ̀ʉsə mʉ̀ tsə' nòŋsə weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcu.

Bum Sə Yà'a Nə Nìŋtsə' Vəvə Nə Jisos Krɛst
(Mat. 24:29-35; Luk 21:25-33)

24 <<Nùumbu sə yà'a nə sə və ŋga ŋgə' nə bʉp nə a càa fana nùum nə kɛŋ ndzəm. Ŋwʉ nə kà sa.
25 Ŋkəŋkàaŋ nə gbʉhʉ tsooŋ mʉbu, nsàap ŋàaŋ mok wèŋ sə mʉbu pwe' nə tsoho.
26 Fana mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ nə tesə və ndzənə mbàk bə ŋàaŋ sə ghaŋ, nə sə fom rɛŋ boŋsə nəbʉp.
27 Mʉ nə tumsə gesə masinjàa Nwì mvwe' ŋkùup nzeŋgòŋ sə kwè sə pwe', ŋgòjə benə və bʉ̀ àm mvwe' mò'fis. Wo nə lo mvwe' sə nzeŋgòŋ nə yèto nə ye mvwe' sə nà' kə ləsə.
28 <<Mʉ̀ dzəm də wèeŋ yə'rə jəŋ ŋkərə bohòtʉ fik nà'a. Wù yə ghà nə nà' yè ŋgòfom, nə sə top, fana wù riŋ də mvək mbʉ̀ŋ kʉəp laŋ.
29 Yà' mègù sə' vɛ'nə də wu ye-a bum yè'sə vɛ'nə, fana wù riŋ də mo ŋwè kʉəp ŋgòvə laŋ, yi megu mok ŋgʉ ncù.
30 Mʉ tsə' weŋ zìnə də bʉ̀ʉ sə wo cu ŋga'a yè'e wèeŋ nə kà ntòkpʉ wes ŋga bum yè'sə yà' fà' laŋ.
31 Ntòbu bə nzeŋgòoŋ nə ca gɛsə lo fo', ncèp àm kà ye cà yuk.

Ŋwè Ka Nùmbu Nə Kè Mvək Nə Riŋ
(Mat. 24:36-44; Luk 21:34-36)

32 <<Ŋwə̀ nəmòk ka mvək nə kè nùmbu nə bum yè'sə nə ye riŋ. Masinjà Nwì bə mo Nwì pwe' ka riŋ, mègù tɛ̀' yiìyi nə yi rìi.
33 Jəŋ ŋkərə, nə so bəboŋ, bʉ̀ʉsə wù ka mvək nə yà'a nə ye nə riŋ.
34 Anə ye co mʉmvə'nə ŋwə̀ nəmòok mè'rəgə ndap ye, nə lo gì, nə me'rə fa bum pwe' bohòbʉ̀ ŋgàa fàak ye, nə tsok fa ndàaŋwè pwe' yusə nà'a nə sə gʉ. Fana yi tsok fa ŋgà kʉ̀k ncù də, nà'a sə so bəboŋ.
35 Sò-a, njo nə wèŋ ka ghà nə tà ŋgà ndap nə nə və riŋ. Aco yi və nə nconùm, kè nə ntəntʉmtsok, kè ŋga tsok sə kʉəp ŋgòrɛŋ, kè ŋga nùm sə rɛŋ ko'.
36 Bwèrɛ yi vəm tesə və-a vak, fana yi tseŋ wu ŋga wù sə dzəmlo.
37 Sòo. Yusə mʉ̀ cèp bohòwèŋ, a sə̀' yusə mʉ̀ cèp bohòndàaŋwè pwe'.>>

14

Wo To Làm Mʉ Tuhù Jisòs
(Mat. 26:1-16; Luk 22:1-6; Jon 11:45-53)

1 À bwehe mègù nùumbu ba ya ŋga ŋkà'a Pasobàa dzeŋ. Mvək ànə dzèŋgəə, wo sə zʉ megu brɛd sə wo ka yiìs nja gesə. Fana ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ ŋgàa yə'rə lʉ̀k wèŋ sə lap mandzə də wo borə ko Jisòs, nə kə zə yi.
2 Wo dʉk fe'lə sə̀' bə tu awo də, <<Kaco vesùwèŋ ko yi nùmbu satikà' ye, bʉ̀ʉsə bwìiŋ nə gham vesùwèŋ ŋga'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù Bə Làmindà Mvwe' Lak Betanì
(Mat. 26:6-13; Jon 12:1-8)

3 À ye sə̀' ghà nà'nə mvwe' lak Betanì, fana Jisòs sə zʉ zʉzʉ mʉ nda'à Saimʉ̀ nə yi ànə ye to ŋgà kuturu nà'a. Fana ŋwà nəmòk jəŋ və ndo mve' làmindà sə̀ yà' gʉ ntɛŋ cɛ̀bʉ̀ə̀, nə vok cùu ndo nə, nə sə kɛ' tsoŋ fa Jisòs mʉ tuhù yi.
4 Bʉ̀ʉ mok jòk, nə sə ŋwərə kɛ'ca də, <<Wo gʉ̀ bʉpsə làmindà sə vɛ'nə bʉ̀ʉ yà lɛ?
5 Anə boŋ co wo seŋ yà' lɛ ncùhù tɛ', nə gap fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, nə noŋsə ŋgògʉ̀ bʉpsə yà' vɛ'nə.>> Wo kʉk tʉsə ŋwà nə, nə jwa yi.
6 Jisòs dʉk bwi ye də, <<Wèeŋ me'rə ŋwà nə, nə kà yi ŋgə' fa. Yi gʉ̀ fa mʉ yusə yà' bòvɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ.
7 Wèeŋ nə sə ye maligèŋ ŋgàa jìŋ fo' co wèŋ tɛsə wo ghà yà lòoŋ. Mʉ nə kà yàm vesùwèŋ cu malì.

8 Ŋwà ènə gʉ̀ yà'sə sə̀' mvə̀k
ŋàaŋ ye, ŋgòyok fʉ̀hʉ nòŋsə ni' àm
mvə̀'nə̀ wo nə tuuŋ nà'.
9 Mʉ tsok fa weŋ ncèp nə̀ nà'a
ŋkèm dʉk də, mvwe' sə̀ fòpwe' sə̀
wo nə tsoho Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə sənə
nzeŋgòŋ nə fana yusə̀ yi gʉ̀ yè'sə wo
nə sə tsərə maligə̀ yi bʉ̀ʉ zeŋ.>>
10 Fana mòk mʉtsətsə'rə̀ ŋgàa
fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə nə̀ liŋ yee
Judàs Iskarəyà nà'a à tesə lòŋgòkə̀
sèŋ Jisòs bohòŋgàa fa satikà' wèŋ.
11 Wo à kwa ŋgòyuk yusə̀ Judàs
ànə tsok wo sə nə̀ bʉp, nə kak yi
də wo nə fa yi mbàm. Fana Judàs
ye ŋga'a ŋgòlàp mandzə̀ nə̀ ŋgòsèŋ
Jisòs nə.

Ŋkà'a Pasobà
(Mat. 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jon 13:21-30)

12 À kə̀ dzèŋ nùmbu nə̀ wo à yèto
ŋkàk nə̀ wo nə zʉ brɛd sə̀ wo ka
yis nja gesə, yè'sə nùmbu nə̀ wo à
sə səhə nsùŋgaaŋ ŋkàk pasobà sə̀'.
Fana ŋgàa fàak Jisòs kə fek yi də, yi
nə dzəm ŋgòzʉ ŋkàk nə ye ma fòlɛ,
ya ŋga wo lo kə fʉhʉ tsə'rə mvwe'
sə.
13 Jisòs cok fis ŋgàa fàak ye ba, nə
tsok fa wo də, wo lo sə ntòlak. Wo ye
ŋwèmbam nəmòk ŋga yi bə̀k kʉ̀ʉŋ
ndzəp, wo yuŋ lo nà'.
14 Mvwe' ndap nə̀ yi kə̀ ni mbwa
pwe', wo fek ŋgà ndap nə də, Cicà
dʉk də wo fek nà' də, rum ndap
nə̀ yi bə ŋgàa fàak yee nə zʉ ŋkàk
pasobà mbwa fòlɛ?
15 Fana yi nə niŋ fa wo rum mòk
nə̀ ghaŋ ma mʉ tuhù, nə̀ bəboŋ, nə̀
bum mbwa pwe'. Wo fʉhʉ tsə'rə
nà'.
16 Ŋgàa fàak ye sə à lòo, nə kə tseŋ
bum pwe' mʉmvə'nə̀ Jisòs ànə dʉk
sə. Wo fʉhʉ zʉzʉ pasobà sə̀ fo'.
17 Nùm à co, yi və fo' bə bwe ye sə̀
hum-ncòp-ba sə lòoŋ.
18 Mvəsə̀ wo à zʉ zʉzʉ, fana Jisòs
dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, ŋwə̀ nə̀
mò'fis mʉtsətsə'rə wèŋ fɛɛŋ nə seŋ
mʉ, a mòk nə̀ yi sə zʉ be'lə vèsə.>>
19 Bwe ye sə à yè ŋgòkoksə
manziŋ, nə sə dʉhʉ fa yi mò'fis
mò'fis dʉk də, <<Anə kà wu lɛ mʉ̀
sèŋ.>>
20 Jisòs dʉk fa wo də, <<A mòk
mʉtsətsə'rə wèŋ sə̀ hum-ncòp-ba
yè'sə, a yi nə̀ yi sə fa kʉ̀rə tsə lòbo
sənə ŋgàp vesi nà'a.
21 Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə kpʉ lo
mvə̀'nə̀ wo à còm nòŋsə ndzənə
ŋwàk Nwì sə. Fana ŋgə' nə̀ bʉp cu
bohòŋwə̀ nə̀ yi sèŋ mʉ ànə. Ànə boŋ
ghak bohòŋwə̀ ànə co wo kà yi dzə
lok.>>

Zʉzʉ Nə̀ Nà' À Ləsə Mbwè: Losopà
(Mat. 26:26-29; Luk 22:14-23; 1 Korè 11:23-26)

22 Mvə̀'nə̀ wo à sə zʉ fana Jisòs jəŋ
brɛd, nə kwasə Nwì, nə bə'rə fa bwe
ye sə. Yi dʉk də, <<Wèeŋ jəŋ, nə zʉ.
Nè'e ŋgùpni' àm.>>
23 Yi à jə ŋgàp, nə kwasə Nwì, nə
fa wo. Wo no sənə ŋgàp nə̀ mò'fis
wo pwe'.
24 Yi dʉk də, <<Yè'e ndʉəm am sə̀
yà' fè'e bʉ̀ʉ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ, a zeŋ sə̀
yà' kì ŋge' ndzənə rʉ̀k njàm.
25 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, mʉ nə kà
rùk nè'e vesùwèŋ mok no fe'lə̀ tè
kə dzeŋ nùmbu nə̀ mʉ nə kə̀ no nà'
mok nsàp nə̀ fi mvwe' gaŋ Nwì.>>
26 Wo à yəm ŋkì, nə tesə lo mvwe'
nda Olìp.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeeŋ Yi
(Mat. 26:30-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

27 À kə̀ dzèŋ fo', Jisòs tsok fa bwe
ye sə wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ nə caŋ
me'rə mʉ mʉmʉ̀. Mʉ̀ rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀
Ŋwàk Nwì sə dʉk sə̀' vɛ'nə də, <Mʉ̀ʉ
Nwì, mʉ nə ləp ganakù' nə, fana
nsùŋgaaŋ sə nə caŋ sam.>
28 Anə ye sə̀' də ghà nə̀ mʉ
nə lokok mvwe' kpʉ, fana mʉ nə
lo mantombìi wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ
Galìli.>>
29 Pità cep fəsə fa yi də, <<A ye-a
ŋga bwìŋ pwe' ca mè'rə-a wu sə̀ ca,
mʉ nə kà wu yàam ca mè'rə.>>

30 Jisòs dʉk fa Pità də, <<Mʉ tsok
wu ŋkèm ncèp də, ŋkuŋ mvəp sə to
bə ndzəm nə ntinə nè'e kɛ̀' ba, ŋga
wù dʉk də wù ka mʉ riŋ kɛ̀' tɛ'.>>
31 Pità cep fe'lə bə ŋàŋ də, <<Â
mègù-a sə ŋgòkpʉ vesù, kaco mʉ̀
bɛŋ wu yeŋ.>> Bwe ye mok sə dʉk
sə̀' vɛ'nə pwe'fo'.

Jisòs Sə Gʉ̀ Pìriyà Gèsemanì (Mat. 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' səmok sə̀
wo togə̀ fo' də Gèsemanì, fana Jisòs
dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ sə dʉk
də, <<Wèeŋ cum fɛɛŋ ya mʉ kə gʉ
pìriyà.>>
33 Yi jəŋ bwìŋ tɛ', Pità, Jem nə ye
Jon də wo yuŋ yi. Tsətsərə̀ nə bʉp
yèto ŋgòvə̀ bohòyi, yi kà kwəkwa
mok tse' lok,
34 fana yi dʉk fa yà'wèŋ də,
<<Tsətsərə̀ nə bə manziŋ sə ntʉʉ̀
mʉ̀ nə̀ bʉp co mʉ̀ coho gbʉ kpʉ.
Wèeŋ cum fɛn, nə sə so, nə kà lo
dzəm.>>
35 Yi sooŋ lo mantombì, nə gbʉ sə
nze, nə sə lɛŋ pìriyà dʉk də, mandzə̀
mok ye-a yo, yi kà ŋgə' nsàp nà'nə
yə.
36 Yi lɛŋ də, <<Pàpa tɛ̀' àm, yumok
kà wu gha'gə̀. Jəŋ gɛsə ŋgàp ŋgə'
nə̀ mʉ tuhù mʉ̀ nè'e fo'. Mʉ dʉk-
a sə̀ vɛ'nə, wù gʉ lɛ mʉmvə̀'nə̀ wù
dzəm wù, kà mʉmvə̀'nə̀ mʉ̀ dzəm
mʉ̀ gʉ̀.>>
37 Anə geŋ, yi lo, nə kə tseŋ bwe ye
sə̀ yi ànə jəŋ tɛ' sə ŋga wo sə dzəm
lo. Yi yəmsə wo, nə dʉk fa Pità də,
<<Wù sə dzəm lo à, Saimʉ̀? Kaco wù
cum nca mvək mwejo yeŋ à?>>
38 Yi dʉk fe'lə fa yà'wèŋ də,
<<Wèeŋ so, nə sə gʉ pìriyà sə̀' ya
mèmumsəə kà weŋ gha'. Ntʉm yo,
megu də ŋàŋ ka yeŋ.>>
39 Yi lo, nə sə kə gʉ malì pìriyà
səmok, nə sə cep megu sə̀' yusə̀ yi
anə cep mantombì sə.
40 Ânə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə
kə tseŋ yà' ŋga yà' sə dzəm fe'lə sə̀
lo sə. Wo kà yusə̀ co wo cep tse',
bʉʉsə̀ lo ànə sə ko zəm tse' wo lis
vɛ'ɛ nsàp nə̀ bə jòŋ.
41 Yi ànə bwi və nə̀ kɛ̀' tɛ', fana yi
dʉk fa wo də, <<Wèŋ sə nòoŋ yòŋsə
malì yu awèŋ fo' à? Yà' kʉ̀rə laŋ,
mvək nə kə dzèŋ laŋ, wo sèŋ fa mʉʉ
mo ŋwè bohòŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.
42 Wèeŋ lokok a lo, yeè, ŋwə̀ nə̀ yi
seŋ mʉ̀ nə nè'.>>

Wo Ko Jisòs (Mat. 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

43 Â ye ŋga Jisòs sə cèp mali ntòfo',
fana Judàs nə̀ yi mo fàk ye mòk tesə
və bə bʉʉ səmok ŋga wo rìp fèk,
nə tse' ntòk. Ânə tumsə wo ŋgàa fa
satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k, nə
ye bʉʉ sə̀ mantombì.
44 Ŋga Judàs ànə tsok nəm wo də
wo yə-a ŋga yi kə̀ cepsə ŋwə̀ nəmòk
bəboŋ co ŋge' àlɛ, wo riŋ də nà'a yi
nə. Wo ko lo yi, nə kotse' lo yi cʉ̀k.
45 Mvə̀'nə̀ Judàs ànə wɛsə və ntɛ̀ŋ,
yi ye gesə Jisòs, nə lo kə cepsə nà' co
ŋge', nə də, <<Cicà.>>
46 Fana wo kə̀ kotse' Jisòs cʉ̀k.
47 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à ye fo' à sə̀
cok fis fèk ye, nə gbɛ' tiŋ mak ntu'u
mo ŋkwèŋ ŋkum ŋgà fa satikà' mòk
sə nze.
48 Jisòs cèp ye dʉk də, <<Wèŋ tesə
co wèŋ sə lo mvwe' bɛ' ŋgà yə̀ bə fèk
nə ye ntòk yè'e ŋgòko mʉ̀ à?
49 Vesùwèŋ yiskokgə̀ mʉmvwe'
ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə səsa, mʉ̀ sə
yə'rə bwìŋ, wèŋ kà mʉ ko. Yè'e
ŋgògʉ̀ də yusə̀ ŋwàk Nwì à cèep ye
vɛ'nə.>>
50 Yà'a ŋga'a mvək nə̀ ŋgàa fàak
ye sə wèŋ à mè'rə yi, nə caŋ lo wes
pwe'.
51 Mʉ wà'nzùm nəmòk à sə yù
Jisòs wèŋ maŋkwèŋ ŋga yi lim tse'
mègù làba' ye. Wo də wo ko yi ye
sə̀' korə.
52 Mvə̀'nə̀ wo à ko làba' nə,
yi swɛ̀'ɛ tesə ye sə, nə caŋ lo
nswɛ̀'mbwè.

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋsurù (Mat. 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

53 Wo à jə lòJisòs mvwe' ndap
ŋkum ŋgàa fa satikà' ŋga ŋgàa fa

satikà'a sə ghaŋ pwe' bə bʉ̀ʉ sə mantombì nə ye ŋgàa yə'rə lʉ̀k wèŋ à kə benə fo'.
54 Ànə ye ŋga Pità sə yù və maŋkwèŋ mwe səsap, nə kə ni sə' mʉ ntòmbiì ŋkum ŋgà fa satikà' nə. Yi à kə cu fo', nə sə yuk mis bə bʉ̀ʉ sə wo à sə kʉ̀k ndap Nwì wèŋ.

55 Ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə ŋgàa kaŋsurù sə pwe' à sə làp yumok co wo ko Jisòs bə zeŋ ya wo zə yi. Fana wo kà yumok yə.
56 Bwìŋ à yè ŋgòcì' fa Jisòs mvwès, wo pwe' cep cù zəzok.
57 Mok lokok, nə ci' fa yi mvwès dʉk də,
58 <<Vès à yuk ŋga yi sə dʉk dɛɛ, yi nə kʉəmsə mak ndap Nwì, nə bwìŋ à ci nè'e, a ca nùumbu tɛ', yi ci mok fo' sə' nə bwìŋ ka nà' mok bə bo ci.>>
59 Wo à cèp-a sə vɛ'nə, yusə wo sə cèp sə ka mvwe' mò'fis ye.

60 Ŋkum ŋgà fa satikà' nə à lòkok təəŋ mʉtsə kə mantombì wo pwe', nə fek Jisòs də, <<Wù ka yumok ŋgòcèp tse' à? Bʉ̀ʉ yè'e sə dʉk də wù a dʉk da ɛ?>>
61 Jisòs cum megu dədok. Yi fek fe'lə Jisòs səmok dʉk də, <<Wu ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə ye mo Nwì nə vès sə kʉ̀ksə yi nə àlɛ?>>
62 Jisòs à dzəm də, <<Ŋ, a mʉ̀. Wèeŋ nə ye mʉ̀ʉ mo ŋwè ŋga mʉ̀ cu bo mamà'a Nwì nə yi tse' ŋàŋ nə, nə ye fe'lə mʉ ŋga mʉ̀ sə tsə mʉbu ndzənə mbàk.>>
63 Yi ànə dʉk wes vɛ'nə, fana ŋkum nə jok, nə soŋ sarə cək nə mʉ ni'ì yi, nə dʉk də, <<Njo nə a lap yis fe'lə ŋwə nəmòk ŋgòkə rɛŋsə fe'lə yumok ka mok ye.
64 Wèŋ yuk nsàp nə yi bʉpsə liŋ Nwì sə laŋ. Wèŋ dʉk yàwèŋ də yà? >> Wo pwe' kiŋ cù də wo zə megu yi zəə.
65 Mok yèto ŋgòte Jisòs bə nte, nə ləp yi ŋga wo lok tse' yi lis, nə sə fek yi dʉk də, yi riŋ-a ŋwə nə nà' ləp yi nə. Ŋgàa fàk sə wo à sə fàk bohòŋkum ŋgàa fa satikà' à sə làp yi sə'.

Pità Bèŋ Jisòs
(Mat. 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

66 À ye ŋga Pità à cu mali ntòmvwe' ntòmbi nə, fana mʉŋwà nəmòk nə yi fàkgə bohòŋkum ŋgà fa satikà' nə à və fo'
67 ŋga Pità sə yuk mis. Yi kʉk ja'a nà' jwaŋ, nə dʉk də, <<Wu yegə sə' weŋ Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ nə.>>
68 Pità bɛŋ də, <<Mʉ̀ ka yusə wù sə cèp yà'sə riŋ. Yà' sə ka fə ntu'ù mʉ̀ sə' rɛɛŋ.>> Yi tesə tsooŋ lo mvwe' ncùu ŋka' ntèŋ, [fana mvəp to].
69 Mʉŋwà nə kə ye yi, nə sə tsoho mali fa bʉ̀ʉ sə wo tərə fo' də Pità gù tsə gù mòk.
70 Yi à bèŋ səmok. À sàp ko' jo bʉ̀ʉ sə wo à tərə fo' sə à dʉk fa yi də, <<Kaco wù bɛŋ də wù ka wenə wèŋ ye yeŋ, bʉ̀ʉsə vès rì də wu ŋwèə Galìli.>>
71 Yà' à bàa Pità yak ni' ye, nə kɛŋ mok Nwì də, <<Nwìi riŋ yi, mʉ̀ ka ŋwə nə wèŋ sə dʉk nà'nə riŋ lok kɛ̀' mò'fis.>>
72 Ntomvəp to səmok. Fana Pità tsərə mvə'nə Jisòs anə dʉk yi də, <<Mvəp nə to kɛ̀' ba ŋga wu bɛŋ mʉ kɛ̀' tɛ' də wù ka mʉ riŋ.>> Fana yi vehe waŋ nəbʉp.

15

Jisòs Tə Mantombìi Palè
(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Jon 18:28-38)

1 Ŋgàa fa satikà' wèŋ bə bʉ̀ʉ sə mantombì nə ye bʉ̀ ŋgàa yə'rə lʉ̀k nə ye fe'lə bʉ̀ʉ sə wo sakgə kaŋsurù wèŋ pwe' à yàaŋ kʉ̀rə nə zəzòŋ, nə cep tes mvwe' mò'fis mvəsə wo nə gʉ bohòJisòs. Fana wo kiŋ Jisòs, nə jəŋ lo yi kə fa bohògovənòPalè.
2 Palè à fek yi də, <<Wu ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ wu à?>> Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù dʉk yà'a mvə'nə.>>
3 Ŋgàa fa satikà' sə ye ŋgòlàp Jisòs bə nzak cɛ̀bʉ̀ə.

4 Palè dʉk fe'lə də, <<Wù sə kà cèp
à, yuk a yòo bum sà wo sə cèp bə liŋ
yo pwe' ɛ̀?>>
5 Jisòs à cu mègù dədok. Yà' à
ghak Palè mʉ tuhù.

Jisòos Ŋgà Kpʉ
(Mat. 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:38-19:16)

6 Â yegà làlùm mvàk ŋkà'a Pa-
sobà, fana Palè fis me'rəgà ŋgà
ndapndzəm mò'fis nà bwìŋ dzəm də
yi me'rə nà'.
7 Mvàk nà'nə à ye ŋga ŋwà nəmòk
nà wo togà yi də Bàrabà à ye mʉ
ndapndzəmà bə bʉ̀ʉ səmok sà wo à
lʉ̀lʉ̀ bə bʉ̀ʉ gomè, nə zə bwìŋ.
8 Bwìŋ à và, nə sə fek Palè də
nà'a fis me'rə ŋgà ndapndzəm mòk
mvəsà yi gʉ̀gà làlùm sə.
9 Fana Palè fek wo də, <<Wèŋ
dzəm də mʉ me'rə fa weŋ Jisòs
ŋkum bʉ̀ʉ Jus à?>>
10 Yi fek vɛ'nə bʉ̀usə yi à rì sə ntʉʉ̀
yi də ŋgàa fa satikà' wèŋ ko Jisòs
yè'sə ŋga wo à sə ko' mègù ndù.
11 Ŋgàa fa satikà' sə à yuk vɛ'nə,
fana wo fimsə mis dʉk də bʉ̀ʉ sə
dʉk Palè fis me'rə fa wo lɛ Bàrabà.
12 Palè fek fe'lə bʉ̀ʉ sə də, <<Wèŋ
dzəm də mʉ gʉ bə ŋwà nà wèŋ sə
to yi də ŋkum bʉ̀ʉ Jus nà'a ye va?>>
13 Wo kɛ̀' fis bə ŋgùŋ də, <<Tɛ'lə yi
mʉ ntəəŋ.>>
14 Palè fek fe'lə wo də, <<Bʉ̀ʉ yà?
Ŋwà ènə gʉ̀ bʉpsə yà?>> Kàyà', wo
fuŋ ghaha fuŋ də, <<Tɛ'lə mègù yi
mʉ ntəəŋ.>>
15 Yi à dzəm ŋgògʉ̀ ya bʉ̀ʉ sə kwa.
Fana yi me'rə Bàrabà, nə ləp Jisòs
bə ŋkwɛ̀s, nə fa wo də wo kə tɛ'lə
nà' mʉ ntəəŋ anə.

Sojà Wèŋ Sə Ywì'lə Jisòs
(Mat. 27:27-31; Jon 19:2-3)

16 Sojàa sə wèŋ jəŋ lo Jisòs mʉnə
ntòmbi ntò' Palè nə, nə to benə sojàa
mok sə fo' lòoŋ. 17 Wo nisə fa yi nsàp
cèk nəmòk sèsap bə ncòm bèbaŋ,
nə lim ndik nəmòk nà bə njàk, nə
ta fa yi mʉ tuhù co tàm ŋkum.
18 Wo ye ŋga'a ŋgòcèpsə kɛ' yi co
ŋkum, nə sə cep də, <<Ŋgèè ŋkum
bʉ̀ʉ Jus.>>
19 Wo ləp yi bə ntatʉ mʉ tuhù,
te'lə fa yi nte mʉ ni'ì, nə sə təəŋ
mantombìi yi bə tumfərə də wo sə
kùksə yi.
20 Wo ànə ywi'lə kʉrə yi fana wo
fweŋ fis ma sèsap cèk nà wo anə ni
fa yi nə, nə ni fəsə fa yi cèək ye sə
sèmok, nə jəŋ fis lo yi ŋgòkà tɛ'lə yi
mʉ ntəəŋ.
21 Â kà dzèŋ mandzà, wo kʉrə bə
ŋgà' nəmòk nà liŋ yee Saimʉ̀ ŋga yi
sə và ye mvwe' lak sə vàə. Fana wo
tap ko yi bə ŋàŋ də nà'a bək ntəəŋ
Jisòs sə. Â ye Saimʉ̀ nà mvwe' lak
Sìrinì, tɛ̀'ɛ Àlèsandà bə Rufù.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mʉ Ntəəŋ
(Mat. 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

22 Wo jəŋ lo Jisòs mvwe' sà wo togà
fo' də Gòrìgotà (a yà'a də nzʉ̀à tu
bwìŋ).
23 Wo lap mandzà də wo fa yi rùk
sà wo tòrə yà' bə nsàp ncèp nəmòk
sà wo togà yà' də meè.
24 Yà'a ŋga'a mok mvàk nà wo à
tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ anə, fana wo jəŋ
cèək ye, nə sə təm gàpsə yà' bə bèŋ.
25 Wo à tɛ'lə yi ŋga a co nùm bɛŋ.
26 Wo à còm naaŋ njo kpʉ ye də,
Ŋkum ʙʉ̀ʉ Jus.
27 Wo à tɛ'lə yi nùmbu anə bə
ŋgàa yèə mok bwìŋ ba. Mòk mazʉ,
mòk maŋkwìp. [
28 Yè'sə à gʉ̀ ncèp nəmòk nà nà' à
ye ndzənə ŋwàk Nwì ŋgòkà ye zìnə
də,
<<Wo à be'lə yi bə bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp
wèŋ.>>]
29 Bʉ̀ʉ sà wo à sə cà fo' wèŋ à sə
yà'rə yi, nə sə mək tu awo dʉk
də, <<Ŋhŋ̀, a bèboŋ, nà'a wù nə
wù à dʉk də aco wù kʉəmsə mak
ndap Nwì, nə ci wes fe'lə nà' mʉnə
nùumbu tɛ' nə.
30 Suhu tsoŋ na mʉ ntəəŋ fa' nə, nə
tɛsə-a ni' yòè.>>
31 Ŋgàa fa satikà' sà ghaŋ bə ŋgàa
yə'rə lʉ̀k wèŋ à sə ywi'lə yi sà'. Wo

sə dʉhʉ kɛ' ca də, <<Yi tɛsə rì bòŋsə mègù bʉ̀ʉ̀ mok wèŋ, nə kà ni' nè nje tɛsə̀ rì.
32 Yi dʉkgə̀ də yi Ŋgà gèm bwìŋ nè Nwì à dʉk də yi nə tum vesə nə, də yi ŋkum bʉ̀ʉ̀ Izùrɛ. A ye-a vɛ'nə, wù suhu tsooŋ mʉ ntə̀əŋ ya vèes ye, nə dzəm bohòwù.>> Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo à tɛ'lə be'lə yi bə ya'wèŋ sə, wo à yàk yi sə̀'.

Jisòs Kpʉ
(Mat. 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

33 Ànə ye ŋga nùum mok maràŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nə pwe' tə̀tè kə̀ dzeŋ co nùm sə̀m.
34 À kə̀ dzèŋ nùm sə̀m, Jisòs waŋ fis bə ŋgì nə ghaŋ də, <<Eloi, Eloi, làma sabatàni?>> A yà'a dʉk də, <<Nwì àm, Nwì àm, wù swì mà' mʉ bʉ̀ʉ̀ yà?>>
35 Bʉ̀ʉ̀ mok sə̀ wo à ye fo' à yuk, nə dʉk də, <<Wèeŋ yu'rə àwèŋ mvəsə̀ yi sə to Àlajà.>>
36 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à ye sə̀' fo' caŋ kə̀ tsə̀p gesə yumok co kùsa vɛ'ɛ sənə rùuk sə̀ cʉcʉk, nə kə tse' gesə lo mʉ cùhù Jisòs bə ntatʉ. Yi dʉk də, <<Wèeŋ yuk, a ja'a na kèe Àlajàa nə kə jəŋ tsooŋ yi mʉ ntə̀əŋ fa'nə àlɛ',>>
37 Jisòs waŋ fe'lə bə ŋàŋ sə̀mok, fana yòŋsə̀ ye me.
38 Ghà nə̀ yi ànə kpʉ à ye fana cə̀k nə̀ nà' à sə gàpsə rum ndap mòk mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə à sàha jəŋ mʉ tuhù wàrr, kə̀ dzèŋ sə mbwè.
39 Ŋkum sojà nə̀ yi à tə̀əŋ fo' mantombìi Jisòs à yə mvəsə̀ nà' wa nə kpʉ, fana yi dʉk də, <<Kɛ', ŋwə̀ ènə nə ye mo Nwì nə̀ zìnə.>>
40 Bàa sə̀mok à tə fo' mvwe' sə̀sap, nə sə ja'a. À ye mok fo' Mèri Màdàlinà, Sàlomì bə Mèri ma Jem nə̀ mweŋke' bə Josìs.
41 Bàa yè'sə à yèto ŋgòyù jə Jisòs mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, nə sə tɛsə nà'. Bàa sə̀mok à ye fo' sə̀' ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ sə̀ wo à və̀ Jòrosalèm bə yà'wèŋ.

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mat. 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

42 Nconùm nùmbu nə̀ wo à sə fʉ̀hʉ dzə̀ à kə̀ dzèeŋ,
43 fana Jòsep nə̀ mvwe' lak Àrìmàtayà à ko ntʉm, nə kə ye Palè də nà'a fa yi vèŋ Jisòs ya yi kə̀ tuuŋ. Yi à ye ŋwə̀ nə̀ zìnə mvwe' kwe' kaŋsurù awo nə, yi sə tək ŋgòyə mvəsə̀ gaŋ ŋkum Nwìi nə̀ ye.
44 Palè vehe ŋgòyuk də Jisòs nə kpʉ laŋ, nə to fek ŋkum sojà də Jisòs nə kpʉ laŋ àlɛ.
45 Mvè'nə̀ yi à yuk wes yusə̀ ŋkum sojà nə à tsə̀' fa yi, fana yi dʉk fa Jòsep də nà'a jəŋ vèŋ ni' Jisòs nə ntɛ̀ŋ.
46 Jòsep à lò, nə kə ki tsoŋ fis Jisòs mʉ ntə̀əŋ anə, nə lim gesə nà' ndzənə cə̀k fəfop nə̀ yi ànə ywi, nə tuuŋ nà' ndzənə nsàp sè nə wo ànə tuŋ ndzənə lìs, nə bwi' lok yà' bə ŋkə̀ŋkʉ̀m lìs nəmòk.
47 Bə̀ba sə̀mok à ye fo', a ye Mèri Màdàlinà bə Mèri ma Jisòs. Bàa yè'sə à yə mvwe' sə̀ wo à tuuŋ Jisòs sə.

16

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

1 Nùmbu dzə̀ à càa, Mèri Màdàlinà bə Mèri ma Jem nə ye Sàlomì wèŋ à ywi ncə̀əp mok də wo kə yok vèŋ ni' Jisòs bə zeŋ.
2 Tsok à rɛŋ ye Sondè ŋga cu ntòzəzòŋ ŋga nùm sə bà tesə ko' sə cùu ndahà, fana wo lo mvwe' sèe sə.
3 Wo sə dʉhʉ lo mandzə̀ də, ŋwə̀ nə̀ yi nə kə dzərə fis fa wo lìs mvwe' ncùu sèe sə nə ye yè'sə ndà lɛ.
4 Wo ànə geŋ à, wo ye ŋga wo dzərə gɛsə ma ŋkə̀kʉ̀m lìs nə mvwe' ncùu sèe sə laŋ. Lìs nə à yam vɛ'ɛ nə̀bʉp. 5 Wo ni lo ca, nə ye wà'ŋwə̀ nəmòk ŋga yi cu mamàk, nə ni tse' cə̀k nə̀ fəfop mʉ ni'ì yi. Fana ntʉm tiŋ wo nə̀bʉp.

6 Yi dʉk fa bàa sə də, <<Wèeŋ kà
wəp, mʉ̀ rì də wèŋ sə làp Jisòs nə̀
mvwe' lak Nazàrɛ nə̀ wo anə tɛ'lə yi
mʉ ntəəŋ nà'a. Yi ka fɛŋ yeŋ. Yi
lòkok mvwe' kpʉ laŋ. Kə̀ kʉ̀k ja'a
na yòo mvwe' sə̀ wo a nòŋsə yi sə.
7 Nə yeè nə vɛ'nə fana wèeŋ du lo
kə tsok fa ŋgàa fàak ye bə Pità sə̀'
vɛ'nə. Yi gə̀ cà nà' mantombìi wèŋ
ŋgòlòmvwe' nzeŋgòŋ Galìli, wèeŋ
nə kə ye gu yi fo' mvə̀'nə̀ yi ànə tsok
me wèŋ sə.>>
8 Yi à cèp wes mè vɛ'nə ntɛ̀ŋ, wo
carə tesə sənə sèe sə ŋga wo sə kà
bə wʉə jìk jìk. Mvə̀'nə̀ wo à sə wəp,
fana wo carə lo, nə kà ŋwə̀ nəmòk
yumok tsə̀' fa.

Bwìŋ Yə Jisòs
(Mat. 28:9-20; Luk 24:13-53; Jon 20:11-23; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:6-11)

[
9 Jisòs ànə lòkok nùmbu Sondè
anə fana ye to yi Mèri Màdàlinà nə̀
yi à jùm fis fa nà' yòŋsəə ze' sàmba
ndzə ni'ì nà'a.
10 Mèri lo kə tsok fa bʉ̀ʉ sə̀ Jisòs à
sə ye bə yà'wèŋ ŋga wo sə tɛ', nə sə
waŋ nəbʉp.
11 Mvə̀'nə̀ wo à yuk də yi dʉk də
Jisòs lòkok mvwe' kpʉ nə də yi yə
nà' bə lis, wo kà yi dzəm fa.

12 Yà'sə à càa, yi yəəŋ fe'lə bə
nsàp mòk bohòbʉ̀ ŋgàa fàak ye
bwìŋ ba, ŋga wo sə mè'rə ntòlak
Jòrosalèm nə.
13 Wo bwi lo, nə kə tsok fa mok sə,
fana wo kà sə dzəm malì.

Jisòs Nìŋtsə̀'fa
Bwe Ye Wèŋ Ni' Ye

14 À ye maŋkwɛ̀ŋ, yi kə niŋ fe'lə ni'
ye mok bohòŋgàa fàak ye sə̀ hum-
ncòp-mò'fis ŋga wo sə zʉ zʉzʉ, nə
jwa wo bʉ̀ʉsə̀ wo à gʉŋsə ntʉm awo
nə kà yusə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à yə yi tsə̀' fa
wo sə dzəm.
15 Fana yi tsok fa yà' də, <<Wèeŋ
du sənə ŋgòŋ nə lòoŋ fo', nə tsoho
lo ncèp àm nə bohòndàaŋwè pwe'.
16 Ndàaŋwè lòoŋ nə̀ yi dzəm-a, nə
baptɛsə, yi tse' lùŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a
dzəm, ye də Nwìi nə sak yi.
17 Bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm, wo nə tse'
nsàp ŋàŋ nə̀ ŋgògʉ̀ bum ye'e: wo
nə bɛ' fis yòŋsəə ze' bə liŋ am. Wo
nə cep riŋ ncèep sə̀ fi.
18 Wo te' tse' a no, kè wo no-a nsàp
lik nə̀ fòpwe', yà' kà wo yumok gʉ̀.
Wo nə naaŋ fa ŋgàa yiyaŋ bo, wo
gʉŋ.>>
19 Tà Jisòs à cèp wes mè bə yà'wèŋ,
fana yi kok lo yuye mʉbu, nə kə cum
bo mamà'a Nwì.
20 Ŋgàa fàak ye à lòo, nə tsoho lo
fòpwe'. Tà Jisòs sə fa wo ŋàŋ ŋgògʉ̀
maŋgəŋgèŋ, ya bwìiŋ riŋ də yusə̀
wo sə tsoho sə zìnə.]

Ntirə nə Bəboŋ nə LUK

Luk, ŋwə nə yi à còm ŋwàk Luk nè'nə, à ka ŋwəə Jus yeŋ, megu də yi à ye ŋgà bɛ' mandzə Jisos Krɛst. Yi à ka Ŋgà Ntum Jisòs sə' yeŋ, yi à sə gìhigə bə Pol mvə'nə Pol à sə tsòho lòNtirə Nə Bəboŋ mvwe' lak mok yà'a. Yi à ye ŋgà ncəp. Yi à còm ŋwàk Ŋgàa Ntum Jisòs nà'a sə' yi.

Luk à còm də Jisòos Mo Ŋwè. Yi à sə koksə manziŋ bohòbʉ̀ ŋgàa jìŋ nə sə tɛsə yà'. Luk à còm bə maŋgəŋgèeŋ sə Jisòs à sə gʉ̀hʉ̀ sə. Yi à còm bə ŋgàa fàak sə nà' à swèkfis yà'a sə'. Yi à còm mʉmvə'nə Jisòs à sə fi'gə dʉk bə bʉ̀ʉ̀ sə wo à sə bèŋgə yi fana yi sə tipsə bwìŋ də wo ye fəfʉhʉ̀ bʉ̀ʉsə nzeŋgòŋ nə nə kə mè ntsə'mòk. Yi à còm sə' mʉmvə'nə Jisòs à sə səgə bwìŋ ntu' bə nza' ghàk. Yi à sə yə'rə wo bə nza' gaŋ ŋkum sə Nwì sə sə'.

Luk à còm ya ŋga yi tsok rɛŋsə fa bʉ̀ʉ̀ sə wo à ka Jisòs bə lis ye yà'a mʉmvə'nə Ntirə Nə Bəboŋ nə à yèe, ŋga bwìiŋ kà də wo sə jip yusə mok bə liŋ Jisos Krɛst sə dʉk. A yà'a də yi à còm bə nzak Jisos Krɛst ye jəŋ mvə'nə wo à dzə yi tè kə dzeŋ mvə'nə yi à lòmʉbu.

Ncèp Jisòs nə Luk à còm nə co a benə nà' də, <<Mʉ̀ʉ̀ Mo Ŋwè, mʉ̀ a və ŋgòkə làp nə luŋsə bʉ̀ʉ̀ sə wo à bisə.>> (19:10).

1 Ŋge' àm Tìyofilò, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ a mùmsə ja'a ŋgòcòm bum sə Tà Jisòs à gʉ̀ mʉtsətsə'rəə vès.
2 Wo ànə com bə ncèp nə vès ànə yuk bohòbʉ̀ʉ̀ sə wo à yə bum yè'sə mvəsə yà' ànə yeto, fana wo tsoho fa bwìŋ.
3 Fana Tìyofilòtà, mvək nə mʉ̀ a lap ja'a bum yè'sə bə ŋkərə nə njàm bəboŋ mvə'nə yà' à yèto, mʉ̀ dzəm ŋgòcòm fa wu mvə'nə yà' ànə ye sə bə mandzə nə yà' ànə ye sə mò'fis mò'fis.
4 Mʉ̀ sə com yè'sə ya wu riŋ tse' də bum sə wo ànə yə'rə fa wu yà'sə zìnə.

Masinjà Nwì Tsə' Də Wo Nə Dzə Jon Ŋgà Bàptɛsə Bwìŋ

5 Mvə'nə Heròànə ye ŋkum mvwe' lak Jùdiyà fana ŋwə nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nə liŋ ye à ye də Sàkàriyà. Yi à ye ŋgà fa Nwì satikà', nə sə fak bə bòp bʉ̀ ŋgàa fa satikà' sə wo togə wo də Âbijà. Fana liŋ ŋgwe ye à ye Âlisabè. Ŋwà ènə à ye sə' ŋgwì bʉ̀ Aròŋ wèŋ.
6 Sàkàriyà bə Âlisabè à ye kəkʉrə mantombìi Nwì, nə sə noŋsə lʉ̀k mvəsə Tà Nwì à fa sə zìnə.
7 Wo ànə ka bwe tse' bʉ̀ʉsə Âlisabè nə à ye nzeŋ fana wo reŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, co wo kà mwe mok dzə.
8 Nùmbu mòk à ye mvək kʉrə bohòbòp bʉ̀ʉ̀ Sàkàriyà ŋgòsə fàk mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə fana Sàkàriyà sə gʉ fàak ye co ŋgà fa satikà'.
9 Ânə geŋ wo təm bèŋ mʉmvə'nə wo gʉ̀gə yàwo, fana yà' zʉ də Sàkàriyàa ni lo mʉmvwe' ndap Tà Nwì nə ghaŋ nə yi, nə tɛŋ rəmsə làmindà.
10 Yi ànə ni lo mʉ ndap Nwì anə ŋgòtɛ̀ŋ làmindà sə fana bwìŋ pwe' sə lɛŋ Nwì ma sə mbi mvə' nə wo gʉ̀gəə.
11 Fana masinjà Nwì kurə tesə və, nə kə təəŋ kok bo mamàk mvwe' kàm nə Sàkàriyà à sə tɛ̀ŋ fa Nwì làmindà nə. 12 Sàkàriyà ànə ye masinjà Nwì nə fana yi mərə, nə sə kaŋ bə wʉə.
13 Fana masinjà Nwì nə dʉk fa Sàkàriyà də nà'a kà wəp. Nə tsok fa nà' də, <<Nwì a yuk pìriyà yòlaŋ. Nə yeè nə də ŋgwe yo Âlisabèe nə dzə fa wu mombam. Yi dzə nà', wù to liŋ ye də Jon.
14 Mo ènə nə gʉ wu, wù kwa wùriŋ. Nə ye də bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə kwa bʉ̀ʉsə wo dzə yi sə'.
15 Jon nə nə ye ŋwə nə ŋkʉ̀ʉŋ bohòTà Nwì. Yi nə kà rùuk sə gʉgʉŋ no. Yi nə rwiŋ bə Yòŋsə nə Rərɛŋ,

ye jəŋ mvèk nə wo dzə yi, nə lo mantombì.
16 Yi nə gʉ ya bʉ̀ʉ Izùrɛ wèeŋ
bʉ̀ʉŋ və bohòTà Nwì àwo.
17 Tà Nwìi nə tum lo yi mantombìi
yi bə nsàp yòŋsə nə ye ŋàaŋ sə̀
yi ànə fa Àlajà. Jon nə nə gʉ tɛ̀'
wèŋ ŋgòdzəm bwe awo. Yi nə gʉ
bʉ̀ ŋgàa loho ntu' wèŋ tsərə ŋgògʉ̀
bəboŋ bə ŋkərə nə co bʉ̀ʉ sə̀ wo
kəkʉrə mʉ lisə Nwì wèeŋ tsərəgəə.
Yà'a mvə'nə yi gʉ fʉhʉ noŋsə fa Tà
Nwì bʉ̀ʉ ye wèŋ.>>

18 Ànə geŋ, Sàkàriyà fek masinjà
Nwì nə dʉk də, <<Aco mʉ̀ dzəm
ncèp ènə yè'sə va? Bʉsə̀ ves ŋgwe
am a rèŋ wes ba fo' laŋ.>>
19 Masinjà Nwì nə dʉk fa Sàkàriyà
də, <<A mʉ̀ʉ Gabriyà nə mʉ təəŋgə̀
mantombìi Tà Nwì. Tà Nwì tum mʉ
yi, də mʉ və, nə tsok fa wu ntirə̀ nə
bəboŋ ènə.
20 Nə ye də, cùu nə loho wu, wù kà
cèp to, tè kə wɛs mvèk nə Àlisabèe
nə dzə mo ànə, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ tsə̀' wu
ntirə̀ nə Tà Nwì nə fana wù kà nà'
də a vɛ'nə zìnə dzəm, ŋga yà'a nə
ye vɛ'nə ŋga mvèk nə dzèeŋ.>>

21 Mvə'nə masinjà Nwì ànə sə tsok
fa Sàkàriyà ntirə̀ ènə fana bwìŋ sə
tək yi sə ntòmbi, nə sə mərə də yi
ka nənàk tesə və bʉ̀ʉ yà lɛ.
22 Yi ànə tesə və fana yi kà
bohòbwìŋ mok cèp to fe'lə̀. Fana
wo riŋ də Nwì nì tsə̀' fa yi yumok
mʉmvwe' ndap ye nə ghaŋ nə laŋ.
Mvə'nə yi ànə sə ka cù mok cep to
fana yi də yi cep yumok, yi sə ni
megu mok bo.

23 Yi ànə gʉ wes fàha ye mʉmvwe'
ndap Nwì nə ghaŋ nə fana yi bwi
foho lo nda'à yi.
24 Ànə ca megu mvèk momjo fana
ŋgwe ye Àlisabè nə zʉʉŋ, nə sə cum
swihi megu mok mʉ nda'à tətè ŋwʉ
tàŋ.
25 Àlisabè nə sə dʉk də, <<Mvèk
kʉ̀rə, fana Tà Nwì nə tɛsə̀ nə mʉ,
nə jəŋ fis gɛsə lo marè'tu àm nə mʉ̀
tse'gə̀ mʉtsətsə'rə bwìŋ nə.>>

Masinjà Nwì Tsə̀' Mèri Də Nà'a Nə Zʉʉŋ

26 Bum yè'sə ànə ye ŋga zʉm
Àlisabèe ŋwʉ ntùŋfu, fana Nwì
tumsə masinjà ye Gabriyà mvwe'
mʉntòlak mòk mvwe' nzeŋgòGalìli
nə wo togə̀ fo' də Nazàrɛ.
27 Də nà'a kə tsok fa mʉwà'ŋgwɛ̀ŋ
nə nà'a nə ye ŋgwe Jòsep nà'a
yumok. Jòsep nə à ye njàŋ bə ŋgwì
bʉ̀ ŋkum Devìd. Liŋ wà'ŋgwɛ̀ŋ nə à
ye də Mèri.
28 Masinjà Nwì nə à və bohòmo
ŋwà nə, nə cepsə nà' dʉk də, <<Fifi
ye bohòwù. Tà Nwì cu wèŋ nə, yi nə
se wu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.>>
29 Ntʉm à tesə bisə Mèri vɛ'ɛ pwe'.
Yi tsərə dʉk də ncèp ènə yè'sə dalɛ.
30 Masinjà Nwì nə dʉk fa fe'lə yi
də, <<Mèri, kà də wu wəp dʉk, Nwì
a ye bəboŋ bohòwù ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
31 Yeè, wu nə zʉʉŋ, nə dzə mo
ŋwèmbam. Wo nə to liŋ ye də Jisòs.
32 Yi nə ye ŋwà nə̀ ghaŋ, fana liŋ
ye nə ye də Nwì nə̀ ghaŋ. Tà Nwìi
nə gʉ yi kok gaŋ tàcici ye Devìd.
33 Fana yi nə ye ŋkum bʉ̀ʉ Jàkop,
sə̀ wo sə̀' bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ wo. Dzə̀'
ŋkum ye nə, nə kà kə̀ lə̀ yuk.>>
34 Mèri fek masinjà Nwì nə dʉk də,
<<Mʉ nə zʉʉŋ yè'sə va, ŋga mʉ̀ ka
ŋwèmbam rì nɛ?>>
35 Masinjà nə dʉk fa Mèri də,
<<Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə və bohòwù,
fana ŋàaŋ sə̀ Nwì nə̀ ghaŋ nə nə
ye bohòwù. Ye də wo nə to mo nə̀
rərɛŋ nè'nə də, mo Nwì.
36 Tsərə na yòo mo tɛ̀' yo Àlisabè,
nə̀ wo togə̀ yi də yi nzeŋ. Yi tse' zʉm
ŋga'a ŋwʉ ntùŋfu, ŋga yi a rèeŋ.
37 Bʉsə̀ yusə̀ co Nwì kà gʉ̀ too
bʉ̀ə̀.>>
38 Mèri dʉk də, <<Yumok ka bʉp.
Mʉ yè'sə mo fàk Tà Nwì. Nwìi
gʉ bohòmʉ̀ mvəsə̀ wù dʉk yà'sə.>>
Fana masinjà Nwì nə me'rə Mèri, nə
lo.

Mèri Kɛ' LòŊgòKə̀ Cèpsə Àlisabè

39 A cu momjo fana Mèri fʉhʉ, nə
lokok lo nənàk mvwe' lak mok sə̀

yà'a mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, nə a fo' bə nda wùriŋ.
40 A kə̀ dzèŋ fo' fana yi lo mʉmvwe' ndap Sàkàriyà, nə kə cepsə Alisabè.
41 Mèri ànə cepsə Alisabè nə fana mo nə ndzə vəə Alisabè nə gì tsoho nja. Mo nə à tsoho vɛ'nə fana Alisabè nə rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə Rərɛŋ nə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
42 Yi cep fa Mèri bə ŋàŋ də, <<Mèri, wu yè'e ŋwà nə Tà Nwì a sè wu mʉtsətsə'rə bəba pwe'. Yi nə se mo nə ndzə vəə wù ànə sə̀'.>>
43 Yi dʉk mali mok sə̀' də, <<Nè'nə yè'sə nsàp yu yà, nə də ma Tà Nwì àm və̀ ŋgòkɛ' yə mʉ ɛ?
44 Mèri, mvə̀'nə̀ wù cèpsə mʉ fana mo nə̀ ndzə vəə mʉ̀ nə tsoho bə kwəkwa.
45 Nə ye də a rɛŋsi bohòwù bʉ̀ʉsə̀ wù a dzəm də ntirə̀ nə̀ Tà Nwì à tsə̀' fa wu nə, nə ye zìnə.>>
46 Mèri yəm fəsə fa nà' ndzənə ŋkì də,
<<Ntʉm am sə kuksə Tà Nwì
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
47 Mʉ̀ sə kwa, bʉ̀ʉsə̀ yi a lùŋsə mʉ.
48 Nwì a ka mʉ swi, nə tsəm tse' mʉ
ŋgà fàk ye nə̀ jo,
Fana ye jəŋ ŋga'a bwìŋ pwe' nə sə
to mʉ də, ŋgà rɛŋsi.
49 A vɛ'nə bʉ̀ʉ bum maŋgəŋgèeŋ
sə̀ Tà Nwì nə̀ ghaŋ nə a gʉ̀
bohòmʉ̀.
Fana mʉ̀ sə dʉk də, liŋ yee ye rərɛŋ.
50 Yi koksəgə̀ manziŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀
wo wəpgə̀ yi, nə ye bə ŋgwì
bʉ̀ awo pwe'.
51 Nwì a sà bo ye sə̀ yà' tse' ŋàŋ,
nə bɛ' samsə bʉ̀ ŋgàa nɛ̀ ni' wèŋ bə
bum awo sə̀ wo sə tsəm də wo
nə gʉ.
52 Yi a susə ŋkəŋkum sə̀ ghaŋ
mʉmvwe' kapràak awo,
nə te' lokoksə bʉ̀ʉ sə̀ wo jəgə̀ ni' àwo
sə nze.
53 Yi a fa bʉ̀ʉ sə̀ njè sə ya wo bum
sə̀ bèboŋ wùriŋ,
nə jum gɛsə lo ŋgàa ghàk wèŋ botu.
54 Yi a nəmsə yusə̀ yi à kà'
bohòtàcicii avès wèŋ,
nə tɛsə ŋgàa fàak ye sə̀ wo bʉ̀ʉ
Izùrɛ.
55 Yi à sə nìtsə̀' kosèmanziŋ ye
bohòAbràham,
nə ye bohòŋgwì bʉ̀ ye sə̀' nə̀
mvèsə̀.>>
56 Mèri à cu bə Alisabè co ŋwʉ tɛ',
fana yi bwi foho lo la'à yi.

Wo Dzə Jon

57 Mvə̀k ànə kʉrə bohòÀlisabè
ŋgòdzə fana yi dzə mombam.
58 Ŋgɛ' ye bə njənjàaŋ ye wèŋ à
yuk mvə̀'nə̀ Tà Nwì à gʉ̀ yi bəboŋ
fana wo kwa yàwo sə̀'.
59 Mo nə ànə dzeŋ ntɛŋ mò'fis
fana wo jəŋ və yi ŋgòkom fa yi tu
mbəmbam. Wo də wo nə to fa mo
nə liŋ tɛ̀' ye də Sàkàriyà.
60 Ma ye kà vɛ'nə dzəm, nə dʉk də,
<<Liŋ mo nə də Jon.>>
61 Wo dʉk fa yi də, <<Hàva', liŋ
njàŋ yòmòk ka vɛ'nə yeŋ yuk.>>
62 Ànə geŋ, wo gʉ bo ŋgòfek tɛ̀' ye
də nà' dzəm də liŋ mo nə nə ye də
ndà lɛ.
63 Sàkàriyà dʉk də wo fa yi ŋwàk.
Fana yi com nja də, <<Liŋ mo nə
Jon.>> Wo à mərə wes pwe'.
64 Ye jəŋ sə̀ ghà nà'nə, fana
Sàkàriyà ye ŋgòcèp fe'lə cù səmok,
nə sə kwasə Nwì.
65 Wʉə à ko ŋgɛ' ye wèŋ pwe',
fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à cu mvwe' nda sə̀
mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà pwe' à yuk
bum yè'sə.
66 Ndàaŋwè pwe' nə̀ yi yuk bum
yè'sə à sə tsərə, nə sə muu vèm də,
<<Mo ènə nə ye nsàp ŋwə̀ nə̀ fòlɛ?>>
Yà' à sə yəəŋ jəja də, ŋàaŋ Tà Nwìi
bohòmo ènə.
67 Sàkàriyà tɛ̀'ɛ Jon à rwiŋ bə
Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana yi cep yusə̀
Nwì fa yi də yi cep. Yi à cèp də,
68 <<Vesùwèeŋ kwasə Tà nə̀ yi Nwì
bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ.
Yi a və̀ ŋgòtɛsə bʉ̀ʉ ye wèŋ, nə fiŋ
me'rə fis wo sənə ŋgə'.
69 Yi a fa vesùwèŋ ŋgà gèm bwìŋ nə̀
ghaŋ nə̀ yi ŋgwì bʉ̀ ŋgà fàk ye
Devìd.

70 Yi ànə cep yè'sə taaŋ ntɛ̀ŋ mʉ̀
cùhù ŋgàa tsòhòbum ye sə̀ wo
bʉ̀ʉ̀ sə̀ rərɛŋ.
71 Yi à kàk də yi nə fis ves bohòbʉ̀ʉ̀
sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ ves,
nə kak də yi nə fis ves ndzə
bohòbʉ̀ʉ̀ sə̀ wo dzèeŋgə̀
vesùwèŋ.
72 Yi à kàk fa tàcici avès wèŋ də yi
nə koksə manziŋ bohòwo,
fana yi noŋsə rʉ̀k ye nə̀ rərɛŋ nə̀ yi
à zʉ̀ nə.
73-74 Yi à kɛ̀ŋ bohòTàcici àvès
Abràham gʉgʉŋ dʉk də yi nə
fis vesùwèŋ ndzə bohòbʉ̀ʉ̀ sə̀
wo bɛ̀ŋgə̀ vesùwèŋ,
ya vesùwèeŋ kuksə yi nə kà wəp,
75 nə sə fak bohòyi bə ntʉm nə̀
rərɛŋ nə ye kə̀kʉrə̀ mʉ̀ lisə̀ yi
nùumbu pwe' sə̀ a cu.
76 Wù mo àm, wo nə to wu də ŋgà
tsòhòbum Nwì nə̀ yi Nwì nə̀
ghaŋ nə.
Wu nə sə lo mantombìi Tà ŋgògʉ̀
tsə'rə fa yi mandzə̀ ye nə.
77 Wu nə tsoho fa bʉ̀ʉ̀ ye wèŋ də yi
nə swifa wo bʉp awo, ya ŋga
wo nə tse' lùŋ.
78 Bʉsə̀ Nwì àvèes ŋgà koksèmanziŋ
nə ye ntʉm fə̀fwèŋ.
Yi nə gʉ ves ŋgòyə lù nə̀ nje nə ŋga
nà' to tsə vè mʉ ni'ì vès co
nùm,
79 nə rɛŋ tsoŋ mʉ tuhù bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo cu
mvwe' tsə̀tsèŋ kpʉ,
ŋga yi sə gʉ̀msə kɛ' ves mvwe'
mandzə̀ nə̀ nà' tse' fifi.>>
80 Mo nə à kuk, nə sə gʉŋ bə
ŋgùpni' nə ye bə yòŋsə̀. Yi à sə cugə̀
ŋgəà. Yi à cu mvwe' ànə tətè kə wɛs
nùmbu nə̀ yi kʉ̀rə ŋgòtesə vè jəja
bohòbʉ̀ʉ̀ Izùrɛ wèŋ.

2

Wo Dzə Jisòs (Mat. 1:18-25)

1 Mvə̀k ànə à ye ŋga ŋkum Kaisà
Âgostònə̀ mvwe' nze Rumà dʉk də
wo taŋ bʉ̀ʉ̀ ye pwe'.
2 Mvə̀'nə̀ wo à ta yèto bwìŋ vɛ'nə
yè'sə, à ye ŋga govənònə̀ mvwe' nze
Sìriyà à ye Kwìrinòs.
3 A ye vɛ'nə, fana ndàaŋwè pwe'
sə lo ŋgòkə̀ còm liŋ ye mvwe' lak ye
sə̀ yi à tesə fo'.
4 Jòsep à ye'e mè'rə ye lak Nazàrɛ
mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, ŋgòlòJùdiyà
mvwe' buk lak Betèrèhem, mvwe' sə̀
wo à dzə ŋkum Devìd. Jòsep à sə
lòfo' bʉ̀ʉsə̀ yi à ye njàŋ bə ŋgwì bʉ̀
ŋkum Devìd nə.
5 Yi à lòbə Mèri nə̀ yi à sak nà' gù,
də bə nà'a kə com liŋ awo. Â ye ŋga
Mèri nə bə zʉm.
6 Â kə̀ dzèŋ fo', fana mvə̀k kʉrə
bohòMèri ŋgòdzə.
7 Mèri dzə mo ŋgwɛ̀ŋ ye, mo
ŋwèmbam. Yi lim gesə nà' ndzənə
cə̀k, nə noŋsə nà' sənə ŋgwes nə̀ wo
fagə̀ nàamŋgòŋ wèŋ zʉzʉ ca. Bʉsə̀
mvwe' nòoŋ à ka bohòwo mʉmvwe'
ndap nə̀ ŋkʉ̀ìŋ wèeŋ kə nòoŋgə̀
mbwa nə yeŋ.

Ganakù' Wèŋ Và ŊgòCèpsə Jisòs Mvə̀'nə̀ Wo Dzə Yi

8 Ganakùu' mok wèŋ à ye mvwe'
lak yà'sə, sə̀ wo à cu nòoŋ ŋgòkʉ̀k
nsùŋgaaŋ awo nə̀ ndzəmə̀.
9 Mvəsə̀ wo à cu fo' fana masinjà
Tà Nwì kurə tesə və bohòwo, marɛŋ
Tà Nwì nə rɛŋ mvwe' sə̀ wo à ye sə
nəbʉp. Wo a yə vɛ'nə, wʉə ko wo
wùriŋ.
10 Masinjà Nwì nə dʉk fa wo dʉk
də, <<Yeè, wèeŋ kà wəp. Mʉ̀ jə və̀ fa
weŋ yè'sə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a ye
bohòndàaŋwè pwe'fo'. Ntirə̀ nə nà'
tse' kwəkwa wùriŋ.
11 Bʉsə̀ nùmbu nə̀ ntinə ènə, wo
dzə ŋgà lùŋsə̀ bwìŋ àwèŋ mvwe' lak
Devìd. A yi nə̀ yi Ŋkum ŋgà gèm
bwìŋ nə ye Tà sə̀'.
12 Wèeŋ nə kə ye ŋga wo lim mo
nəmòk bə cə̀k, nə noŋsə yi sənə
ŋgwes, fana wèŋ riŋ də nà'a yi.>>
13 Wo ànə geŋ də wo kʉk à, wo ye
masinjàa Nwì vɛ'ɛ nduk, ŋga wo sə
yəm kùksə liŋ Nwì bə ŋkì.
14 Wo sə dʉk də,

<<Kəkùksəə ye bohòNwì nə yi cu
mvwe' sə ghaŋ mʉ ntòbu.
Fifi ye sə nzeŋgòŋ bohòbʉ̀ʉ sə yi
dzəm yà'wèŋ.>>
15 Masinjàa Nwì sə à lògɛsə lòmʉbu.
Fana ganakùu' sə wèŋ dʉk də, <<A
bəboŋ də vesùwèeŋ lo-ɛ mvwe' lak
Betèrèhem anə è, nə kə ja'a na yusə
yà'a fo', sə Tà Nwì tsə' fa ves yè'sə.>>
16 Wo à lòvɛ'ɛ nənàk. Å kə dzèeŋ,
wo ye Mèri bə Jòsep nə ye mo nə
ŋga yi nòsə ŋgwesə.
17 Ganakuu' sə à yə nà' fana wo ye
ŋga'a ŋgòtsòho fa bwìŋ yusə wo
anə yuk bə liŋ mo nə pwe'fo'.
18 Bʉ̀ʉ sə wo ànə yuk yusə ganakùu'
sə à tsə'ə sə à mərə wes pwe' nə
pwe'.
19 Mèri à ko nòŋsə bum yè'sə pwe'fo'
sə vəə yi, nə sə tsərə bə zeŋ ghà yà
lòoŋ.
20 Ganakùu' sə à bwìŋ foho lòo, wo
sə kwasə, nə sə kuksə lo liŋ Nwì,
bʉ̀ʉ yusə wo yuk nə ye sə. Yà' ànə
ye megu sə' mʉmvə'nə masinjà Nwì
anə tsok wo sə.

Wo To Fa Jisòs Liŋ

21 Å kə dzèŋ ntɛŋ mò'fis, mvək
kʉ̀rə də wo kom fa mo nə tu fana
wo to fa yi liŋ də Jisòs. Yè'sə liŋ sə
masinjà Nwì ànə to fa yi yà' ŋga wo
ka yi ntòzʉʉŋ.
22 Mvək à kʉrə bohòMèri bə Jòsep
də wo gʉ yusə lʉ̀ʉk Musì sə dʉk,
ya ŋga wo ye yàwo mok sə' rərɛŋ.
Anə geŋ, wo jə lo mo nə mvwe'
lak Jòrosalèm ŋgòkə nì fa yi bohòTà
Nwì.
23 Wo ànə com noŋsə ndzənə
ŋwàk lʉ̀k Tà Nwì dʉk də, <<Wo
nə cok noŋsə fa Tà mo tu nə yi
ŋwəmbam.>>
24 Wo à lòŋgòfa satikà' nə lʉ̀ʉk Tà
Nwì sə dʉk vɛ'nə. Yà'a yè'sə də,
<<Wo fa kəkəbʉ̀ŋ kè nsàp swi mòk
co kəkəbʉ̀ŋ nà'a ba.>>
25 Ŋwə nəmòk ànə ye mvwe' lak
Jòrosalèm anə nə liŋ ye à ye də
Saimʉ̀. Yi à ye ŋwə nə yi kəkʉrə mʉ
lisə Nwì, nə fa ntʉm ye bohòNwì
pwe' nə pwe'. Yi à sə tək ŋgòyə ghà
nə Nwìi nə mesə fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ
ŋgə' àwo, fana Yòŋsə nə Rərɛŋ sə ye
bohòyi sə'.
26 Yòŋsə nə Rərɛŋ nə ànə tsok fa
yi də, yi nə kà ntòkpʉ tè yi ye Ŋkum
ŋgà gèm bwìŋ nə Tà Nwì ànə kak də
yi nə tum vesə nə.
27 Yòŋsə nə ànə gʉ Saimʉ̀, fana
yi lokok lo mʉmvwe' ndap Nwì nə
ghaŋ nə. Mvə'nə ma bə tɛ̀'ɛ mo nə
à jə və Jisòs mʉmvwe' ndap Nwì nə
ghaŋ ŋgògʉ̀ yusə lʉ̀k sə dʉk,
28 fana Saimʉ̀ kə le' tse' mo nə
ndzə bohòyi, nə kwasə Nwì.
29 Yi à cèp də,
<<Tà, wù a gʉ̀ yusə wù à cèep fana
me'rə a mofàk yoo lo gɛsə bə
fifi.
30 Bʉsə nə ŋga'a nè'e mʉ̀ yə lù nə
njònə laŋ,
31 nə wù à fʉ̀hʉ nòŋsə nà' man-
tombìi bwìŋ pwe' nə.
32 Nà'a marɛŋ nə ŋgònì fa bʉ̀ lak-
mvum wèŋ mandzə nə njònə,
Nə ye ŋgògʉ̀ ya bwìiŋ wəp bʉ̀ʉ
Izùrɛ wèŋ co bʉ̀ʉ sə bwìŋ.>>
33 Bum sə Saimʉ̀ à cèp sə yà' à gʉ̀
ma mo nə bə tɛ̀'ɛ mo nə wo mərə
wùriŋ.
34 Anə geŋ Saimʉ̀ sè wo, nə dʉk fa
Mèri dʉk də, <<Nwì a cok fis mo ènə
ŋgògʉ̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ ŋkʉ̀ʉŋ də wo
gbʉ̀, mok lokok. Yi nə ye co yumòk
nə ŋgònìtsə' bwìŋ mʉmvə'nə Nwìi
fagə bwìŋ lùŋ. Megu də bwìiŋ nə sə
cep bʉp bə zeŋ.
35 Fana tsətsərəə sə yà' cu swìhi sə
ntʉʉ̀ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə tesə və jəja.
Ntʉm yòo nə yaaŋ co ŋwè sòp nà'
bə fèk bʉ̀ʉ mo nə sə'.>>
36 Ŋwà nəmòk ànə ye nə liŋ ye à
ye də Ånа. Yi ye ŋgà tsòhòbum Nwì.
Liŋ tɛ̀' ye à ye də Fanuel. Liŋ bòp lak
àwo à ye də Asè. Yi à ye ŋwà nə yi
à rèŋ wùriŋ ŋga yi à cu bə ndu ye
lùumŋgòŋ sàmba.
37 Yi à cu co ŋwà ŋgwemfə
lùumŋgòŋ hum fwame'-ncòp-kwè.
Yi kà ndap Nwì nə ghaŋ nə me'rə
yuk. Yi sə dzə zʉzʉ, nə sə lɛŋ pìriyà,
nə sə kuksə Nwì nùm bə ndzəm.

38 Yi à và fo' sə̀ ghà nà'nə, nə kwasə Nwì. Yi sə cep bə nzak mo ènə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à sə tək ŋgòyə də Nwìi nə fiŋ me'rə bʉ̀ʉ Jòrosalèm yà'a.

39 Mʉmvə̀'nə̀ wo ànə gʉ wɛs bum sə̀ lʉ̀ʉk Tà Nwì sə dzə̀m fana wo bwi foho lo mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, nə̀ lak awo à ye fo', wo to yà' də Nazàrɛ.

40 Mo nə à kùk, nə tse' ŋàŋ. Yi à tse' ŋkərə̀, fana Nwì sə sè yi sə̀' wùriŋ.

Jisòs LòƗgòKùksə Nwì Mʉ Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ

41 Jòsep bə Mèri à sə cugə̀ mvwe' lak Nazàrɛ anə fana wo sə loho Jòrosalèm lùm bə lùm. Wo à sə lòŋgòkə̀ zʉ ŋkà'a pasobà.

42 Jisòs à dzèŋ lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba fana yi yuŋ Mèri bə Jòsep, wo lo mvwe' ŋkàk nə sə̀mok.

43 Nùmbu ŋkàk nə à càa fana, wo ye ŋgòbwì foho lòla'à wo. Jisòs cum mam ye Jòrosalèm anə. Fana tɛ̀' ye bə ma ye kà bə zeŋ rì.

44 Wo à sə tsəm yàwo də Jisòos mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bwì lòo sə. Fana wo gi yiskok tə̀tɛ̀ nùm co. Wo ye ŋga'a ŋgòlàp yi mʉŋgorə̀ njə̀njàaŋ awo bə ŋge' awo wèŋ.

45 Wo kà yi yə, fana wo bwi foho lo Jòrosalèm anə ŋgòlàp yi.

46 Wo lap yi tə̀tɛ̀ nùmbu nə̀ tɛ' à ye fana wo ye yi ŋga yi cu mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. A ye ŋga yi cu mʉtsətsə'rə̀ə cicàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Yi sə yu'rə yusə̀ wo sə cèp sə, nə sə fek yà'wèŋ bum ye sə̀'.

47 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yuk yusə̀ yi sə cèp sə à mərə wes pwe' bə nsàp ŋkərə̀ nə̀ yi à tse' ŋgòcèp bʉ̀sə fa bʉ̀ʉ sə wèŋ.

48 Jòsep bə Mèri à yə yi fana wo mərə wùriŋ. Fana Mèri fek yi də, <<Mo àm, wu gʉ ves yè'e yà vɛ'nə ɛ? Ves tɛ̀' yo lap wu tə̀tɛ̀ ntʉm tesə lòbisə ves pwe'.>>

49 Jisòs fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ nə sə lap mʉ də yà? Wèŋ nə ka riŋ də mʉ tse' ŋgòcu mʉmvwe' ndap Tɛ̀' am riŋ à?>>

50 Wo kà ncèp nə̀ yi cèp fa wo nà'nə rɛɛ̀ŋ.

51 Anə geŋ bə Jisòs wèŋ bwi foho lo Nazàrɛ anə, yi sə yuk dʉk awo. Ma ye à ko nə̀msə bum yè'sə pwe' sə ntʉʉ̀ yi.

52 Jisòs à sə kuk bə ni' nə ye bə ŋkərə̀. Bwìŋ à sə dzə̀m yi, Nwì dzə̀m yi sə̀'.

3

TsətsòhòNə̀ Jon ŊgàBàptɛsə̀ Bwìŋ

(Mat. 3:1-17, 14:3-12; Mak 1:1-11, 6:17-21; Jon 1:19-28)

1 Bum yè'e à ye ŋga Tìberiyùu ŋkum mvwe' nze Rumà yi lùumŋgòŋ hum-ncòp-tàŋ. Poŋtiyòs Palè ye ye govənòmvwe' nze Jùdiyà, fana Heròye ye ŋgà sak nze Galìli. Moma Herònə̀ liŋ yee Filìp à sə sak ye nze Ituriyà bə Tràkònitì. Lìsaniyà à sə sak ye nze Abilin.

2 Anàs bə Kayofàs à ye yàwo ŋkum ŋgàa fa satikà' wèŋ. Ânə geŋ Nwì cèp bohòJon mo Sàkàriyà ŋga yi cu ŋgəà.

3 Jon ànə yuk fana yi lokok nə gi kɛ' mvwe' lak sə̀ yà' kʉəp ŋgʉ ndzəp Jòridàŋ yà'a. Yi à sə tsòho fa bwìŋ dʉk də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ, nə baptɛsə, ya Nwìi swi fa weŋ bʉp awèŋ.>>

4 Izayà ŋgà tsòhòbum Nwì ànə com bum yè'sə ndzənə ŋwàk ye də,
<<Ŋgì ŋwə̀ nəmòk sə cèp torə və̀ sə ŋgəà, nə sə yuhu də,
<Gʉ tsə'rə fa Tà Nwì mandzə̀ ye, rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə̀ ŋgògì cà ca.> >>

5 Wo rwisə tsə'rə ntòŋ pwe', nə fak laŋsə tsə'rə nda sə̀' pwe'.
Gʉ mandzə̀ə sə̀ yà'a gəgorə̀ pwe' yà'a ye rərəŋ, nə laŋsə cwèe mandzə̀ə sə̀ yà' ka làaŋ yeŋ.

6 Fana bwìŋ pwe'fo' nə ye lù nə̀ Nwìi nə fa bwìŋ.

7 Mandzə̀ ànə loho vɛ'ɛ bə bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə sə və də Jon bàptɛsə wo.

Fana Jon dʉk fa wo də, <<Wèŋ ŋgwì bù no, tsə' weŋ ŋga'a ndà də wèeŋ caŋ, nə swirə ŋgə' nə Nwìi nə fa bwìŋ nə ɛ?
8 Wèeŋ gʉ yusə aco yà' ni tsok də wèŋ bwì fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ laŋ. Wèeŋ kà də wèeŋ sə tsərə də aco wèŋ swirə ŋga wèŋ sə dʉhʉ na də, <Tàcici àvès à ye Abràham> dʉk. Bʉsə mʉ tsok fa weŋ də, aco Nwì jəŋ lìis yè'e, nə gʉ fa Abràham bwe bə zeŋ sə'.
9 Yuk-a. Njàm nə nòsə kʉ̀k ŋgògwɛ̀' màk tʉ sə mbwè. Tʉ nə fòpwe' nə nà' ka-a nto'o sə bəboŋ zəm, wo gwɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gesə nà' sə misə.>>
10 Bʉ̀ʉ sə wo ànə yuk ncèp ènə fek yi dʉk də, <<Aco vès gʉ ŋga'a yè'sə va?>>
11 Jon tsok fa wo də, <<Ŋwə̀ nə wù tse' cəək nini ba, wù fa ŋwə̀ nə yi ka mò'fis tse' mòk. Ŋwə̀ nə wù tse' zʉzʉ, wù gapsə weŋ ŋwə̀ nə yi ka tse'.>>
12 Bʉ̀ʉ sə wo à ye ŋgàa ko mbàam tas mok à və̀, dʉk də Jon bàptɛsə wo. Wo fek Jon nə də, <<Cicà, vèes gʉ va?>>
13 Yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Kà də wèeŋ jəŋ casə fe'lə mbàam ŋwə̀ nəmòk bə mfìp dʉk.>>
14 Sojàa mok wèŋ à və̀ə, nə fek yi sə' dʉk də, <<Vès yàvès ɛ? Vèes nə gʉ va?>> Jon tsok fa yà'wèŋ dʉk də, <<Kà mbàm ŋwə̀ nəmòk bə ŋàŋ fep jə, nə kà ŋwə̀ nəmòk wà na'tse'. Mbàam ŋwʉ àwèeŋ kəkʉrə bohòwèŋ>>
15 Bwìŋ ànə sə kʉk Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à kàk də yi nə tum nə, fana wo à yə Jon, wo ye ŋgòtsərə də kàmòk a yi nə àlɛ.
16 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Mʉ̀ sə baptɛsə mègù weŋ yàm bə ndzəp, nə yeè nə də, ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi yam càsə mʉ nə və, nə̀ mʉ̀ ka kəkʉrə ŋgòfìrə fa yi kùuŋgùup ye yeŋ. Yi nə baptɛsə weŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ, nə ye bə mis.
17 Yi tse' wàam nzaŋ ye ndzə bohòyi ŋgòcìs nzaŋ bə zeŋ. Yi nə cis wes nzaŋ sə, nə nəmsə yà' mʉ tapə, nə tɛŋ dzədzəə sə sə mvwe' mis nə̀ nà'a kà liìgə.>>
18 Jon à sə tip kɛ' bwìŋ bə mandzə̀ zəzok mʉmvə̀'nə̀ yi sə tsòho fa wo Ntirə nə̀ Bəboŋ nə.
19 Yi à cèp bohòŋkum Heròsə̀' də nà' gʉ̀ bʉp wùriŋ bʉ̀ʉsə̀ nà' ànə jəŋ Hèrodiyà nə̀ yi à ye ŋgwe moma ye Filìp. Heròsə̀ à gʉ̀ bum mok sə̀ yà' à bʉp sə̀'.
20 Yi ànə gʉ fe'lə yumòk nə̀ nà' bʉp càsə cù sə̀'. Yu nə̀ yi ànə gʉ nə, à ye də yi à ko lok Jon mʉ ndapndzəmə̀.
21 A ye ŋga Jon bàptɛsə mè bwìŋ pwe', fana Jisòs və, Jon baptɛsə yi sə̀'. Jisòs ànə sə gʉ pìriyà fana ntòbu muhu to.
22 Fana Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ tsoŋ mʉbu co kəkəbʉ̀ŋ. Nwì cep vesə mʉbu dʉk də, <<Wù mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm wu sə ntʉʉ̀ mʉ̀. Mʉ̀ kwa bohòwù wùriŋ.>>

Tàcicii Jisòs (Mat. 1:1-17)

23 Jisòs à yèto fàak ye ŋga yi co lùumŋgòŋ hum tɛ'. Tàcicii ye à ye mʉmvə̀' nè'e.*
24-38 Adàm nə ye mo Nwì. Sɛt ye mo Adàm.
Enos ye mo Sɛt. Kàyinàn ye mo Enos.
Màhalalì ye mo Kàyinàn. Jarè ye mo Màhalalì.
Enòk ye mo Jarè. Mètuselà ye mo Enòk.
Lamèk ye mo Mètuselà. Nuà ye mo Lamèk.
Shem ye mo Nuà. Arfasà ye mo Shem.

* **3:23 3:23** Wo-à be'lə ŋgo sə̀ 24 kə dzeŋ 38 yè'e mvwe' mò'fis bʉ̀ʉsə̀ yà' sə taŋsə tàcici wèŋ bə mandzə̀ nə̀ bʉ̀ Yamba wèŋ. Ghà nə̀ wo à còm to ŋwàk nè'e à ye ŋga bwìŋ sə taŋsə liŋ tàcicii awo nə sə yeto bə nə̀ yi cu ntòŋwʉm, nə sə taŋ foho lo maŋkwɛ̀ŋ tèè kə dzeŋ mʉ nì'ì tàcici nə̀ yi-à yèto. Bʉ̀ Yamba wèeŋ ta yètogə̀ yàwo bə nə̀ mantombì nə kə ləsə bə nə̀ yi cu ŋwʉm mvə̀'nə̀ vès a com yè'e.

Kàyinàn ye mo Ârfasà. Shelà ye mo Kàyinàn.
Ebà ye mo Shelà. Pelɛ̀k ye mo Ebà.
Ru ye mo Pelɛ̀k. Serù ye mo Ru.
Nahòye mo Serù. Terà ye mo Nahò.
Abràham ye mo Terà. Azìk ye mo Abràham.
Jàkop ye mo Azìk. Judà ye mo Jàkop.
Perè ye mo Judà. Hɛsròŋ ye mo Perè.
Arnì ye mo Hɛsròŋ. Adimìn ye mo Arnì.
Âminadàp ye mo Adimìn. Nasòŋ ye mo Âminadàp.
Samòŋ ye mo Nasòŋ. Bowàs ye mo Samòŋ.
Obè ye mo Bowàs. Jesì ye mo Obè.
Devìd ye mo Jesì. Natàŋ ye mo Devìd.
Matatà ye mo Natàŋ. Menà ye mo Matatà.
Meleyà ye mo Menà. Èliyakìm ye mo Meleyà.
Jonàm ye mo Èliyakìm. Jòsep ye mo Jonàm.
Judà ye mo Jòsep. Simiyòŋ ye mo Judà.
Levì ye mo Simiyòŋ. Màtat ye mo Levì.
Jorìm ye mo Màtat. Èlìyezè ye mo Jorìm.
Josuwà ye mo Èlìyezè. Er ye mo Josuwà.
Èlmadàm ye mo Er. Kosàm ye mo Èlmadàm.
Adì ye mo Kasàm. Melkì ye mo Adì.
Nerì ye mo Melkì. Shèyatiyè ye mo Nerì.
Zèrubabè ye mo Shèyatiyè. Resà ye mo Zèrubabè.
Joanàŋ ye mo Resà. Jodà ye mo Joanàŋ.
Josèk ye mo Jodà. Semèŋ ye mo Josèk.
Màtàtiyà ye mo Semèŋ. Maàt ye mo Màtàtiyà.
Nagè ye mo Maàt. Eslì ye mo Nagè.
Nahùm ye mo Eslì. Emòs ye mo Nahùm.
Màtàtiyà ye mo Emòs. Jòsep ye mo Màtàtiyà.
Janè ye mo Jòsep. Melkì ye mo Janè.
Levì ye mo Melkì. Màtat ye mo Levì.
Helì ye mo Màtat. Jòsep nà yi à ye mo Helì, yi à ye ŋwà nà bwìŋ sə tsərə də yi tɛ̀'ɛ Jisòs.

4

Satà Mùmsə Jisòs (Mat. 4:1-17; Mak 1:12-15)

1 Jisòs à bwì foho và mvwe' ndzəp Jòridàŋ ŋga yi rwi bə Yòŋsà nà Rərɛŋ. Fana Yòŋsà nə jə lo yi mvwe' səmok sə ŋgəà.
2 Satà nà yi ŋkum ze' nə ànə mumsə yi mvwe' yà'sə nùumbu hum kwè. Mvàk ànə à ye, yi kà yumok momjo zʉ lok, fana njè yaŋ yi ŋga nùumbu sà hum kwè sə mèe.
3 Satà nə cep bohòyi dʉk də, <<A ye-a ŋga wu mo Nwì, wù cep-a bohòlìs nè'e ŋga nà'a bʉʉŋ bɛŋ ŋga wu zʉ.>>
4 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də, <Kaco ŋwè cum megu bʉ̀ʉ ŋàaŋ zʉzʉ yeŋ.> >>
5 Satà jə lo yi mʉ tu nda nəmòk, nə niŋ fa yi lak sà sə nzeŋgòŋ pwe' kɛ̀' mò'fis.
6 Yi dʉk də, <<Mʉ nə fa wu ŋàŋ bə lak yè'sə nə ye ghàak sà fòpwe'. Nwì ànə fa yà' pwe' ndzə bòhòmʉ̀ yi, nə yeè nə də, mʉ̀ tse' ŋàaŋ sà ŋgòfa yà' bohòŋwà nà ntʉm àm dzəm.
7 Bum yè'sə pwe' nə ye yò, ŋga wu kuksə-a mʉ.>>
8 Jisòs dʉk də, <<Cu ndzənə ŋwàk Nwì nə də, <Ŋwè tse' ŋgòkùksə Tà nà yi Nwì ye, nə fak megu sà' bohòyi yiìyi.> >>
9 Satà jə lo Jisòs mʉ Jòrosalèm, nə kə tes yi mʉ ndùndap Nwì nà ghaŋ nə mvwe' sà yà' sap càsə. Yi dʉk fa Jisòs də, <<A ye-a də wu mo Nwì, wù li gbʉ tsooŋ mʉ ndùndap fɛɛŋ.
10 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də, <Nwìi nə fa masinjàa ye ŋàŋ ŋgòjə ŋkərə bohòwù.>
11 Yà' cu nja sà' də, <Wo nə kotse' wu mʉtsə bə bo awo, ya wu nə kà kù nà kù ta.> >>

12 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wo də,
<Wù ka tse' ŋgòbʉə ja'a Tà nə yi Nwì
yòtse'.> >>
13 Satà nə ànə mumsə wes Jisòs
vɛ'nə, fana yi me'rə tse' nà' ghàr.
14 Fana Jisòs bwi foho lo mvwe'
nzeŋgòŋ Galìli. Ŋàaŋ Yòŋsə nə
Rərɛŋ à ye bohòyi. Bwìŋ anə yuk
wes nzu Jisòs mvwe' tò'o lak yà'sə
pwe'.
15 Yi a sə yə'rə bʉ̀ʉ sə mʉmvwe'
ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, fana bwìŋ
pwe' sə kuksə yi.

Bʉ̀ʉ Sə Mvwe' Lak Nazàrɛ Bèŋ Jisòs
(Mat. 13:53-58; Mak 6:1-6)

16 Jisòs ànə bwi foho lo mʉ Nazàrɛ,
lak sə yi ànə kuk fo'. A ye nùmbu
dzə bʉ̀ʉ Jus, yi lo mʉ ndap pìriyà,
sə' mvə'nə yi ànə sə lo mantombì.
Yi lokok təəŋ mʉtsə, nə taŋ ndzənə
ŋwàk Nwì. 17 Wo ànə fa yi ŋwàk
Izayà, nə yi ànə ye ŋgà tsòhòbum
Nwì. Yi fiŋ, nə muk ŋwàk nə, nə ye
mvwe' sə wo ànə com nja də,
18 <<Tà Nwì a fa mʉ yòŋsə ye,
bʉ̀ʉsə yi a cok fis mʉ də mʉ tsoho fa
Ntirə nə Bəboŋ bohòbʉ̀ ŋgàa
jìŋ wèŋ.
Yi a tum mʉ də mʉ kə tsoho fa bʉ̀ʉ
sə wo cu ndapndzəm də wo
nə fis me'rə wo.
Mʉ tsok fa bʉ̀ ŋgàa ntwìlis wèŋ də
wo nə ye bum səmok.
Mʉ fiŋ me'rə bʉ̀ʉ sə wo cu bə ŋgə'.
19 Nə tsok fa bwìŋ də lùmŋgòŋ nə Tà
Nwìi nə kə luŋsə bʉ̀ʉ ye wèŋ
nə və laŋ.>>
20 Yi ànə taŋ mesə vɛ'nə fana yi
lok nà', nə fa nà' bohòŋwə nə yi
tɛsəgə mʉmvwe' ndap pìriyà nə, nə
cum tsoŋ nze, nə ye ŋgòtsòho. Bʉ̀ʉ
sə wo ànə ye mʉmvwe' ndap pìriyà
nə wèŋ à sə kʉ̀k tse' mègù mok yi.
21 Yi ye ŋgòtsə' fa bʉ̀ʉ sə də,
<<Yusə yà'a ndzənə ŋwàk Nwì sə
bʉ̀ʉŋ və ntinə zìnə mʉmvə'nə wèŋ
yuk ŋga mʉ̀ ta yè'sə.>>
22 Bwìŋ à kwa bohòyi, bə lèlʉm
ncèep sə yà' à sə tesə kə cùhù yi.
Wo sə fe'rə də, <<Nè'e ka mo Jòsep
ye àlɛ?>>
23 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ riŋ də
wèeŋ nə mak fa mʉ gbʉ' nè'e də,
<Ŋgà ncèp, gʉŋsə-a ni' yò.> A yà'a
də, <Wu gʉ̀ bum sə vès a yuk də wù
a sə gʉ̀ yà' mvwe' lak Kàpanùm yà'a,
mʉ ntòla'à wù fɛɛŋ sə'.> >>
24 Yi dʉk fa fe'lə wo də, <<Mʉ̀ sə
tsə' fa weŋ nə zìnə də, bʉ̀ʉ sə mʉ
ntòlak kà ŋgà tsòhòbum Nwì nə yi
tesə sə' mvwe' ntòlak ànə co yumok
jəgə.
25 Mʉ̀ sə tsə' fa weŋ zìnə də, ghà
nə Alajà à cu fo' nà'a, bàa yepmfə
à ye mvwe' lak Izùrɛ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ.
Mvək nə mbʉ̀ŋ à sə kà ligə mʉnə
lùumŋgòŋ tɛ' bə bwes fana, njè ko
nzeŋgòŋ nə pwe'.
26 Nwì ànə ka Alajà bohòbàa
yepmfə avès ŋgòfa yi zʉzʉ sə' tum,
yi à tum lònà' bohòŋwà ŋgwemfə
nə mvwe' lak Zarefà nə mvwe'
nzeŋgòSidòŋ.
27 Ŋgàa kuturu ànə ye mvwe' lak
Izùrɛ sə' ŋkʉ̀ʉŋntèŋ mʉmvək nə
Alasà ànə cum fo' nà'a. Fana yi
ànə ka ŋwə̀ àvès nə mò'fis gʉŋsə,
yi à gʉŋsə mègù Namàn nə yi ŋwə̀
Sìriyà.>>
28 Bʉ̀ʉ sə wo ànə ye mʉmvwe'
ndap pìriyà anə, à yuk bum sə Jisòs
à cèep fana ntʉm cəp wo nəbʉp.
29 Wo lokok, nə soŋ dapsə fis
mʉntòlak anə, nə jəŋ lo yi mʉ tu
nda nə wo a ci lak awo mbwa, ya wo
dusə mak tsoŋ lo yi sə bamə anə.
30 Fana yi swɛ'ɛ tesə ndzə bohòwo
anə, nə gi ca mʉtsətsə'rəə wo anə
nə lo yuye.

Jisòs Bɛ'fis Yòŋsə Ze' Ndzə Nì'ì Ŋwə̀ Nəmòk
(Mak 1:21-28)

31 Jisòs à lòmvwe' lak Kàpanùm nə
mvwe' nzeŋgòGalìli, fana yi sə yə'rə
bwìŋ fo' nùmbu dzə.
32 Wo à mərə pwe', bʉ̀ʉsə ncèp nə
yi à sə cèp nə, à ye nsàp nə nje zok
bə ŋàŋ.

33 Ŋwà nəmòk ànə ye mʉ ndap pìriyà anə, nà yi à tse' yòŋsà ze' ndzə ni'ì yi. Yi cep torə fis bə ŋàŋ dʉk də,
34 <<Hàva', Jisòs nà mvwe' lak Nazàrɛ, wù tse' yà vesùwèŋ nɛ? Wù vè yè'sə ŋgòzə ves à? Mʉ̀ riŋ wu bəboŋni, wu mo Nwì nà wu rərɛŋ nə.>>
35 Jisòs ghamsə yòŋsà nə, nə dʉk fa yi də, <<Lok cùu yò, nə ca tesə ndzə ni'ì ŋwà ènə.>> Ze' nə bwi' mak ŋwà nə sə nze, nə tesə gɛsə lo, nə kà yi yumok gʉ̀.
36 Bwìŋ à mərə ŋkʉ̀ʉŋntèŋ, nə sə fe'rə kɛ'ca də, <<Hàva', yè'sə yà vɛ'nə ɛ? Ŋwà nè'e sə cep bə ncèep sə yà' tse' ŋàŋ, fana yòŋsà ze' sə tesə ndzə ni'ì bwìŋ.>>
37 Fana nzu bum sə̀ Jisòs à gʉ̀ yè'sə yuhu lo mvwe' nzeŋgòànə pwe'.

Jisòs Gʉŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Ŋkʉ̀ʉŋntèŋ
(Mat. 8:14-17; Mak 1:29-34)

38 Jisòs à mè'rə mʉ ndap pìriyà anə, nə lo mʉ nda'à Saimʉ̀. À ye ŋga mali Saimʉ̀ nə sə ya yiyaŋ wùriŋ. Fana wo tsok fa Jisòs bə zeŋ.
39 Yi lo kə təəŋ ŋgʉ kèe nà', nə cep bohòyiya nə. Yiya nə à mè'rə yi ghà nà'nə. Yi lokok, nə lap fa wo zʉzʉ.
40 Nùm à co, fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' ŋge' awo sə̀ wo à tse' yiyaŋ zok zok jə və yà'wèŋ bohòJisòs. Yi jwɛŋ wo bə bo ye, fana yiyaŋ awo me.
41 Yòŋsəə ze' wèŋ à sə tesə ndzə ni'ì bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ, nə sə cep sa'rə də, <<Wu mo Nwì.>> Jisòs ghamsə yà'wèŋ də yà'wèeŋ kà cèp, bʉ̀ʉsə̀ wo ànə riŋ də a yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì ànə kak də yi nə tum və nə.

Jisòs Tsòho LòNzak Nwì Mvwe' Nzeŋgòŋ Galìli Pwe'
(Mak 1:35-39)

42 Tsok à rɛŋ, Jisòs me'rə ntòlak nə, nə lo mvwe' səmok yiìyi. Bʉ̀ʉ sə wèŋ ye ŋgòlàp yi. Wo ànə ye yi fana wo lap mandzə̀ ŋgògʉ̀ də yi kà lò.
43 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Mʉ̀ tse' ŋgòtsòho lòNtirə nə̀ Bəboŋ nə̀ nà'a bə gaŋ ŋkum Nwì nə mvwe' buhu lak mok sə̀'. Bʉsə̀ yà'a yusə̀ Nwì a tum mʉ də mʉ gʉ sə.>>
44 Fana yi sə tsoho kɛ' lo mʉnə ndap pìriyà wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə pwe'.

5

Jisòs To Bʉ̀ Ŋgàa Fàak Ye Sə̀ Mantombì Kwè
(Mat. 4:18-22; Mak 1:16-20)

1 A ye nùmbu mòk ŋga Jisòs tə ŋgʉ tə̀m Jènesarè fana bwìŋ kə rwiŋ fo' vɛ'ɛ fak fak. Bwìŋ sə nik kʉəp lo ŋgʉ ni'ì yi, ŋgòyuk ncèp Nwì.
2 Jisòs ye ŋga ŋgwes tə ŋgʉ tə̀m anə ba ŋga ŋgàa ko fuk wèŋ ànə tes yà', nə lo ŋgòcùk ram awo.
3 Yi ni lo sənə ŋgwes nə̀ Saimʉ̀ ànə tse' nà' yi, nə dʉk nà' də nà'a bwi' gɛsə ŋgwes nə mvwe' ŋgʉ ndzəp nə momjo. Fana yi cum ca, nə sə yə'rə bʉ̀ʉ sə.
4 Yi à mèsə yəyə'rə nə fana yi dʉk fa Saimʉ̀ də, <<Bwi' lo ŋgwes nə mvwe' sə̀ ndzəp nə cəco ya weŋ ŋge' yòo gesə ram sə ndzəpə̀, nə ko fuk.>>
5 Saimʉ̀ dʉk fa yi də, <<Tɛ̀', vès fuk nòoŋ tè tsok rɛŋ vès kà fuk nə̀ mò'fis ko. Fana bʉ̀ʉsə̀ wù cèp vɛ'nə, mʉ nə mak gesə ram nə sə ndzəpə̀ anə.>>
6 Wo ànə mak gesə ram nə sə ndzəpə̀ anə, nə ko fuk vɛ'ɛ nəbʉp, ram nə ye ŋgòtiŋ.
7 Fana wo bak gesə lo fa ŋge' awo sə̀ bə ŋgwes mòk nə bo, də yà'a və kə tɛsə wo. Wo və, nə rusə ŋgwes awo sə bə fuk fana yà' ye ŋgòcəəŋ lòsə ndzəpə̀.
8 Saimʉ̀ ànə yeŋ nsàp fuk nə̀ wo anə ko fana yi gbʉ təəŋ bə tumfərə kù mantombìi Jisòs, nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Dù lo yuyo, Tà, bʉ̀ʉsə̀ mʉ ŋwà nə̀ mʉ̀ rwiŋ bə bʉp.>>
9 Saimʉ̀ bə bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə ko nsàp fuk nè'nə ànə mərə vɛ'ɛ nəbʉp.

10 Fana ŋge' ye wèŋ Jem bə Jon,
bwe Zebèdi ànə mərə sə'. Jisòs tsok
fa Saimʉ̀ dʉk də, <<Kà wəp, ye jəŋ
ŋga'a wu nə kà fuk mok ko, wu nə
sə ko jə və fa mʉ bwìŋ.>>
11 Bʉ̀ʉ sə bwi' lo ŋgwes sə ndzə
ŋgʉ ndzəp anə, nə mak noŋsə yà'
mʉmvwe' anə, nə bɛ'lo Jisòs.

Jisòs Mèsə Fa Ŋgà Kuturu Yiya Ye (Mat. 8:1-4; Mak 1:40-45)

12 Jisòs ànə cum bə lak mok fana
ŋwè ŋgà kuturu ye yi ŋga yiyaŋ nə à
wes yi vɛ'ɛ pwe' nə̀ pwe'. Yi ye Jisòs,
fana yi gbʉ bu'rə kù mantombìi nà',
nə lɛŋ nà' də, <<Tà, a bò-a wu co wù
tɛsə mʉ na, wù gʉ fa mʉ yiya àm
nè'e me.>>
13 Jisòs fis bo, nə jwɛŋ nà' bə zeŋ,
nə dʉk də, <<Mʉ̀ dzəm laŋ, yiya
yònə nà'a me.>> Yiya ye nə à mè
mègù fo' sə̀' ghà ànə.
14 Jisòs tipsə yi də, <<Nə kà ŋwè
nəmòk tsə̀' fa, du mvwe' ŋgà fa
satikà' ya yi nə kʉk ja'a wu, fana wù
fa fəfa mvə'nə̀ Musì ànə dʉk ŋgònì
də yiya nə mè laŋ.>>
15 Fana nzu nə̀ də Jisòs gʉ̀ yu yè'sə
yuhu lo ŋkʉ̀ʉŋntèŋ, maŋgòŋ tesə və
ŋgòyuk bum sə̀ Jisòs à sə tsòho, nə
ye ŋgòfek yi də nà'a mesə fa wo
yiyaŋ awo.
16 Fana yi sə loho yuye ŋgəà kəkɛ̀'
ŋgòlɛŋ pìriyà.

Jisòs Gʉŋsə Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Bù'rə (Mat. 9:1-8; Mak 2:1-12)

17 A ye nùmbu mòk ŋga Jisòs sə
yə'rə fa bwìŋ ncèp Nwì, fana bʉ̀ʉ
Faràsi bə bʉ̀ʉ sə̀ wo yə'rə fagə̀
bwìŋ lʉ̀ʉk Nwì à ye mʉtsətsə'rəə
wo. Wo ànə tesə və pwe' mvwe'
nzeŋgòŋ Galìli, Jùdiyà, bə ntòlak
Jòrosalèm. Ŋàaŋ Tà Nwì à ye
bohòJisòs ŋgòmèsə yiyaŋ.
18 Bʉ̀ʉ səmok bək və ŋwə̀ nəmòk
mʉnə dak, nə̀ yi à tse' yiya nə̀
nà'a bù'rəgə̀ bwìŋ. Wo lap mandzə̀
ŋgònisə lo yi mʉ nda'à anə man-
tombìi Jisòs.
19 Bʉsə̀ maŋgo bwìŋ à ye wùriŋ
fana wo kà mandzə̀ ŋgòjə lòyi
mbwa tse'. Wo bək kok lo ŋgà yiya
nə mʉ ndùndap, nə cok tosə mvwe'
sə̀ Jisòs tə sə, nə le' gesə tsoŋ ŋwə̀
nə kù mantombìi Jisòs mʉtsətsə'rəə
bwìŋ anə.*
20 Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nə̀
də aco yi gʉ yiya ŋwə̀ nə me. Yi dʉk
bohòŋwə̀ nə̀ yi kà gìgə̀ nə də, <<Mo
àm, mʉ̀ swìfa wu bʉp yo laŋ.>>
21 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀ʉk Nwì wèŋ
bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yu' vɛ'nə wo
ye ŋgòŋwʉ̀rə kɛ'cà də, <<Nè'nə ndà
nə̀ yi sə bʉpsə liŋ Nwì ɛ? Kaco
ŋwè swifa ŋwè bʉp yeŋ, mègù Nwì
yiìyi.>>
22 Jisòs à rì bum sə̀ wo ànə sə tsərə
sə ntʉ̀ʉ wo vɛ'ɛ pwe', nə fek wo dʉk
də, <<Wèŋ sə tsərə bum yè'sə sə
ntʉ̀ʉ wèŋ vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?
23 Co joho gha' yè'e nə̀ ŋgòdʉk də,
<mʉ̀ swì fa wu bʉp yòlaŋ>, kè nə̀
ŋgòdʉk də, <Lòkok mʉtsə̀, nə gi lo
yuyo> ɛ?
24 Fana mʉ nə ni fa weŋ də
mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ tse' ŋàŋ sə nze
ŋgòswìfa bwìŋ bʉp awo.>> Fana yi
dʉk fa ŋgà' nə̀ yi kà gìgə̀ nə də,
<<Mʉ̀ dʉk wu də lòkok, nə te' kà yò,
nə lo la'à wù.>>
25 Yi à cèp vɛ'nə fana ŋwə̀ nə lokok
təəŋ kù mantombìi wo ghà ànə. Yi
te' lim bək kà ye, nə lo yuye mʉ
nda'à yi, nə sə kuksə lo Nwì.
26 Bwìŋ ànə mərə vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ,
nə wəp nəbʉp, nə kuksə Nwì dʉk
də, <<Vès yə nsàp maŋgəŋgèŋ mòk
ntinə.>>

Jisòs To Levì (Mat. 9:9-13; Mak 2:13-17)

27 Yè'sə a mè fana Jisòs tesə lo, nə
kə ye Levì ŋgà ko mbàm tas mvwe'
sə̀ yi fàkgə̀ fo'. Jisòs dʉk fa yi də,
<<Bɛ' və mʉ.>>
28 Levì nə lokok, nə me'rə bum
fàak ye pwe', nə bɛ' lo Jisòs.
29 Fana Levì nə à kə̀ gʉ̀ fa Jisòs
dinà nə̀ ghaŋ mʉ nda'à yi. Ŋgàa ko

* **5:19 5:19** Ye Màtiyò24:17

tas wèŋ ànə və, bə bwìŋ ŋkùuŋntèŋ, nə sə zu zuzu fo'.
30 Bùu Faràsi bə bù awo mok sə wo bù ŋgàa yə'rə lùuk Nwì wèŋ ànə ye vɛ'nə wo fek ŋgàa fàak Jisòs də, <<Wèŋ sə zu be'lə weŋ ŋgàa ko tas nə ye bə bù ŋgàa gù bup wèŋ bùu yà?>>
31 Jisòs duk fəsə fa wo də, <<Bùu sə wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktà làpgà, a làpgà doktà ŋwà nà yi sə yaya.
32 Fana mù a ka njo bùu sə kàkurà wèŋ và, mù a và ŋgòto bù ŋgàa gù bup wèŋ, ya wo nə kupsə ntum awo, nə bwi fa bup awo ŋkwèŋ.>>

Nzak Dzà Zuzu ŊgòKùksə Nwì (Mat. 9:14-17; Mak 2:18-22)

33 Bùu səmok à fek Jisòs də, <<Ŋgàa fàak Jon dzàgà zuzu kàkɛ', nə sə gu pìriyà, nə ye də ŋgàa fàak bùu Faràsi wèeŋ gùgà sà' vɛ'nə, ŋgàa fàak yòsə zu nə sə no nùumbu pwe' bùu yà lɛ?>>
34 Jisòs fek wo də, <<Aco wo duk fa bùu sà wo và mvwe' sà wo sə zu gù də yà'wèeŋ dzə zuzu ŋga ndugù nə cu fo' nùumbu yà'sə à? Ka vɛ'nə sà yeŋ.
35 Nə yeè nə də, mvàk nəmòk cu nà wo nə jəŋ gɛsə lo ndugù nə, fana bùu sə nə dzə zuzu mvàk ànə.>>

36 Jisòs mak fa wo gbu' nè'e də, <<Kaco ŋwè sa jəŋ càk nini nà fi, nə te' lok càk nà zəm bə zeŋ yeŋ. A ye-a vɛ'nə, càk nà fi nə nə sarə ghasə càk nà zəm nə, fana yà' kà kùrà.
37 Kaco ŋwà nəmòk kep gesə dzà rùk sənə bès nà zəm yeŋ. A ye-a ŋga yi gù vɛ'nə, dzà rùk nə nə duk, nə vok bès nə, rùuk sə maha wà, bès nə bup sà' wà.
38 Hai', ka vɛ'nə yeŋ, gèsə rùuk sà fi sənə bès nà fi.>>
39 Jisòs duk fe'lə sà' də, <<Ŋwèe no-a rùuk sà zəm, fana yi nə kà ŋgòno rùuk sà fi dzəm. Anə boŋ ghak gu yi mok rùuk sà zəm sə.>>

6

Jisòs Cèp Bə Nzak Nùmbu Dzà (Mat. 12:1-8; Mak 2:23-28)

1 Jisòs à gì cà mvwe' nzum nzaŋ mok ŋga a nùmbu dzà. Ŋgàa fàak ye kup tu nzaŋ mok, nə sə nuk yà' ndzə bohòwo, nə sə zu mvàəm nzaŋ sə.
2 Bùu Faràsi səmok fek wo də, <<Lùk avès ka də ŋwèe fak nùmbu dzà dzəm, wèŋ sə kup nzaŋ ŋga a yà'sə fàk bùu yà?>>
3 Jisòs fek wo duk də, <<Wèŋ ànə ka yusà Devìd bə bùu ye wèŋ ànə gu taaŋ ŋga njè sə ya wo yuk à?
4 Yi à ni lòmu nda'à Nwì, nə jəŋ zuzuu sà wo à jə và ŋgòkwasə Nwì bə zeŋ, nə zu yà', nə fa bùu ye wèŋ yà' sà'. Wo à zu vɛ'nə ŋga lùk sə bèŋ də kaco ŋwè zu yeŋ, tse'ŋga wu ŋgà fa satikà' ŋkuŋ.>>
5 Jisòs cep ləsə ncèp nə də, <<Mùu mo ŋwè, mu Tà bə nùmbu dzà nə mù.>>

Ŋwà Nà Yi À Kpu Bo Ma Mò'fis (Mat. 12:9-14; Mak 3:1-6)

6 À ye nùmbu dzà nəmòk sà', Jisòs lo mu ndap pìriyà ŋgòtsòho fa bwìŋ ncèp Nwì. Ŋwà nəmòk à ye mutsətsə'rə wo anə nà bo ye ànə kpu ma màk.
7 Ànə ye mvàk ànə bù ŋgàa yə'rə lùk Nwì bə bùu Faràsi sà wo à ye fo' sə kuk gosə kɛ' Jisòs. Wo à sə kù' ŋgòko yi bə nzak də yi gù fàk nùmbu dzà.
8 Fana Jisòs riŋ yusà wo à sə tsərə sə ntuù wo sə, nə duk fa ŋwà nà bo à kpu yi nə də, <<Lokok təəŋ və mantombì fɛɛŋ.>> Ŋwà nə lokok təə megu sà vɛ'nə.
9 Jisòs duk fa wo də, <<Mù sə fek yè'e wèŋ duk də, lùk àvès sə dzəm də vesùwèeŋ gu nùmbu dzà yà? Nà' sə duk də vesùwèeŋ tɛsə ŋwè kè a yeŋsə yi ŋgə' ɛ? Nà' sə duk də vesùwèeŋ gem yòŋsà ŋwè kè a mesə nà' ɛ?>>
10 Fana yi kuk dzooŋ yak wo pwe', nə duk fa ŋgà yiya nə də, <<Nèp fis

yak kwiŋ yo sə.>> Ŋwə nə à gʉ̀ sə̀ vɛ'nə fana bo ye sə gʉŋ.
11 Bʉ̀ʉ sə ànə jok vɛ'ɛ wùriŋ, nə sə cep kɛ' ca mʉtsətsə'rə wo yusə̀ aco wo ko Jisòs bə zeŋ.

Jisòs Swè'fis Bʉ̀ʉ Ye Mok Hum-ncòp-ba ŊgòYe Ŋgàa Ntum (Mat. 10:1-4; Mak 3:13-19)

12 Ànə ye mvə̀k ànə fana Jisòs kok lo mʉ tu nda nəmòk, nə lɛŋ Nwì. Yi lɛŋ vɛ'ɛ, tè tsok rɛŋ, yi kà lo dzəm.
13 Tsok à rɛɛŋ fana, yi to benə ŋgàa fàak ye sə wèŋ mvwe' mò'fis, nə cok fis jəŋ bwìŋ hum-ncòp-ba, nə to yà'wèŋ də ŋgàa ntum.
14 Liŋ bʉ̀ʉ sə̀ yi à cokfis sə, à ye Saimʉ̀ nə̀ yi à fa nà' liŋ də Pità bə moma ye Andrù, Jem bə Jon, Filìp bə Bàtòlomì,
15 Màtiyò, bə Tomos, Jem mo Alfòs bə Saimʉ̀ nə̀ wo ànə to yi də Zilò,
16 Judàs mo Jem bə Judàs Iskarəyà nə̀ yi ànə seŋ Jisòs.

Jisòs Tsòho Nza' Nwì (Mat. 4:23-5:12)

17 A ye ŋga Jisòs tsoŋ tesə və mʉ tu nda nə, fana yi kə təəŋ mvwe' nəmòk nə̀ à ye fo' rəəm. Yi à ye fo' bə ŋgàa fàak ye wèŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Fana bwìŋ tesə və mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm, nə ye ntòlak Tayà bə Sidòŋ sə̀ yà'a ŋgʉ ndzəp, nə kə maŋ fo'.
18 Wo ànə və ŋgòyuk yusə̀ Jisòs anə sə yə'rə, nə ye ŋgòlɛŋ Jisòs də nà'a mesə fa wo yiyaŋ awo zok zok sə̀ yà' sə ya wo. Bʉ̀ʉ mok à ye fo' sə̀ wo à tse' yòŋsəə ze' sə̀ yà' sə fa wo ŋgə' fana Jisòs bɛ'fis fa wo yà'.
19 Fana bʉ̀ʉ sə pwe' sə lap mandzə̀ ŋgòjwɛ̀ yi, bʉ̀ʉsə̀ ŋàŋ ànə sə tesə ndzə ni'ì yi, nə sə mesə fa wo yiyaŋ awo.
20 Jisòs à kʉ̀k ŋgàa fàak ye, nə dʉk də, <<A rɛŋsi bohòŋgàa jìŋ wèŋ, bʉ̀ʉsə̀ tse' gaŋ sə̀ Nwì nsàap bʉ̀ʉ yè'sə.
21 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə̀ njè sə ya weŋ ŋga'a, bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ nə ze' ntsə'mòk. A rɛŋsi bohòwèŋ sə̀ wèŋ sə wa ŋga'a bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ nə̀ ywì ntsə'mòk.
22 A rɛŋsi bohòwèŋ sə̀ bwìiŋ nə bɛŋ weŋ, nə sə bɛ' weŋ, nə yak weŋ, nə cep bum sə̀ bʉp bohòwèŋ bʉ̀ʉ mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè.
23 A ye ŋga wo gʉ̀ weŋ vɛ'nə, weŋ kwa, nə sə kaŋ dzeŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ nə tse' lə̀là' mʉbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wèeŋ riŋ sə̀' də, tàcicii bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ ànə gʉ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə̀' vɛ'nə.
24 <<Fana anə bʉp wesə bohòwèŋ ŋgàa ghàk vɛ'ɛ wùriŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a yuk wes lʉ̀m ma njàwèŋ laŋ.
25 Anə bʉp bohòwèŋ sə̀ wèŋ cu ŋga'a zəze', bʉ̀ʉsə̀ njèe nə yaŋ weŋ ntsə'mòk. Anə bʉp bohòwèŋ sə̀ wèŋ sə ywì ŋga'a, bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ nə tɛ' nə waŋ nùmbu mòk.
26 Anə bʉp bohòwèŋ sə̀ bwìŋ pwe' sə gèŋ to liŋ awèŋ bəboŋ, bʉ̀ʉsə̀ yà'a sə̀' mʉmvə'nə̀ tàcici awo wèŋ à sə gèŋ liŋ bʉ̀ ŋgàa mvwès sə̀ wo à dʉk də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀' vɛ'nə.

Dzəm Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Bèŋgə̀ Wu (Mat. 5:43-48, 7:1-5, 12)

27 <<Nə yeè nə də, mʉ̀ sə cèp bohòwèŋ sə̀ wèŋ sə yuk yusə̀ mʉ̀ sə cèp yè'e də, dzəm bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bèŋ weŋ, nə sə gʉ bəboŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzèeŋ weŋ.
28 Wèeŋ se bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yak weŋ, nə lɛŋ fa bʉ̀ʉ sə̀ wo sə fa weŋ ŋgə' pìriyà.
29 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sam wu mbumbuk, wù tse' fa yi mamòk yi ləp sə̀'. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk fep jə cə̀k yò, wù me'rə yi fep jəŋ cə̀k yònə̀ ndzə tsətsə'rə̀ sə̀'.
30 Fa ndàaŋwè pwe' nə̀ yi lɛŋ yumok bohòwù. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk jə yumok sə̀ yà'a sə̀ yò, wù kà də wu fek yi ŋgòfa fəsə wu yà' dʉk.
31 Mʉmvə'nə̀ wù dzəm də bwìiŋ gʉ fa wu fana wù gʉ fa wo sə̀' vɛ'nə.
32 <<A ye-a ŋga wù dzəm bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzəm wu, Nwìi nə kwasə wu

bùu yà? Bùu sə̀ bup wèeŋ dzəmgə̀ sə̀' bùu sə̀ yà' dzəm wo.
33 A ye-a ŋga wù gù bə̀boŋ bohòŋwə̀ nə̀ yi gùgə̀ wu bə̀boŋ, Nwì se wu bùu yà? Bùu sə̀ bup gùgə̀ sə̀' vɛ'nə.
34 A ye-a ŋga wù fòsə fa mègù bùu sə̀ wo nə fòsə fa wu, Nwìi nə kwasə wu bùu ya? Bùu sə̀ bup wèeŋ fòsə fagə̀ bùu sə̀ bup mok sə̀', də ya wo nə tse' fe'lə yà' maŋkwɛ̀ŋ.
35 Wèeŋ dzəm lɛ bùu sə̀ wo sə bɛ̀ŋ weŋ, nə gu wo bə̀boŋ. Fosə fa wo, nə kà yà' fek fəsə̀. Ya wu nə tse' lə̀là' mubu ŋkùuŋntɛ̀ŋ, wù ye sə̀' mo Tà Nwì nə̀ yi Nwì nə̀ ghaŋ nə. Nwìi gùgə̀ ye bə̀boŋ bohòbùu sə̀ wo kà yi kwasəgə̀ nə ye bù ŋgàa ŋkùì' wèŋ sə̀'.
36 Wèeŋ sə kóksə manziŋ bohòbwìŋ mumvə̀'nə̀ Tɛ̀' awèeŋ koksəgə̀ manziŋ sə̀'.
37 Fana kà də wèeŋ sak ŋwə̀ nəmòk duk, ya Nwìi kà weŋ sə̀' sak. Wèeŋ kà ŋwə̀ nəmòk gu bupsə̀ ya Nwìi kà weŋ bupsə̀. Swifa bwìŋ ya Nwì nə swifa weŋ sə̀'.
38 Fa, ya ŋga Nwìi nə fa wu sə̀'. Wo nə fa wu bo dak, ŋga wo bɛŋ yà', nə tsərə be'lə mvwe' mò'fis, mamòk kɛ'ɛ lo nze, wù kà mvwe' nə̀ ŋgònəmsə tse'. Mvə̀'nə̀ wù fuk fa bwìŋ fana wo nə fuk fa wu yòsə̀' vɛ'nə.>>
39 Ànə geŋ fana Jisòs mak fa wo gbu' mòk də, <<Kaco ŋgà ntwìlis niŋ fa ŋgà ntwìlis mok mandzə̀ yeŋ. A ye-a ŋga ŋgà ntwìlis nə gu vɛ'nə, wo nə gbu ni sə wurə̀ wo ba fo'.
40 Kaco mo nə̀ yi sə yə'rə fàk riŋ casə ŋwə̀ nə̀ nà' sə yə'rə yi nə yeŋ. Yusə də, a ye-a ŋga ŋwə̀ nə̀ yi sə yə'rə fàk mèsə, yi nə riŋ kurə megu co ŋwə̀ nə̀ nà' à yə'rə yi nə.
41 Njo nə̀ wu kùkgə̀ mujep nə̀ jo nə̀ nà' cu mu lisə̀ moma yo, nə swi də bɛ̀s tu nə̀ ghaŋ cu mu lisə̀ wùu yè'e bùu yà?
42 Kènə aco wù duk fa to moma yo mòk də, <Tse' vèsə lis ya mu fis fa wu mujep nə̀ mu lisə̀ wù> nà'a, ŋga wù sə kà ŋkwùŋkwù bɛ̀s tu nə̀ mu lisə̀ wù nà'a yə anə va? Wù ŋgà tè'èŋkup, fis to lɛ ntòjep nə̀ ghaŋ mu lisə̀ wù nà'a ŋkuŋ ya wu nə tse' mandzə̀ nə̀ ŋgòyə rì nə̀ jo nə̀ nà' cu mu lisə̀ moma yo nə.

Tu Bə Nto'o Ye (Mat. 7:16-27; 12:33-35)

43 <<Kaco tu nə̀ bə̀boŋ zəm nto' nə̀bup yeŋ, nə ye sə̀' də, kaco tu nə̀ bup zəm nto' nə̀ bə̀boŋ sə̀' yeŋ.
44 Bwìiŋ nə riŋ tu bə nsàp nto' nə̀ tu nə sə zəm. Kaco wù kwiŋ lèmu' munə ntwìnənɛ' yeŋ, nə ye də, kaco wù kwiŋ pià munə tu nàk sə̀' yeŋ.
45 Ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ cep fis kokgə̀ ncèp nə̀ bə̀boŋ bùusə̀ ntum ye bə̀boŋ. Ŋwə̀ nə̀ bup cèp fis kokgə̀ ncèp nə̀ bup bùusə̀ ntum ye bup. A vɛ'nə bùusə̀ cùu ŋwèe cep fis mègù yusə̀ yà' rwiŋ cu sə ntuù ŋgə̀ŋgàŋ.
46 <<Wèeŋ togə̀ mu də Tà, Tà, nə kà bum sə̀ mù sə duk də wèeŋ gu gù bùu yà?
47 Ŋwə̀ nə̀ yi və̀-a bohòmù, nə yuk yusə̀ mù sə cèep, nə noŋsə yà', fana mu tsok fa weŋ nsàp ŋwə̀ nə̀ yi ye nə.
48 Yi co ŋwə̀ nə̀ yi dzəm ŋgòci ndap, yi tuŋ lo sə nze cəco, nə kə yeto kùmndap sə munə lìs. Fana ndzəp rwiŋ, nə bwi' ndap nə, nà' kà tsòhò, bùusə̀ yi a ci kùmndap nə bə̀boŋ.
49 Fana ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a ncèp àm, nə kà yà' nòŋsə̀, ye də yi co ŋwə̀ nə̀ yi à ci ndap ye sə nze wà, nə kà kùmndap bom. Fana ndzəp à rwi, nə bwi' ndap nə, nà' gbu ghà ànə. Ndap nə à gbù nsàp nə̀ co wù kà cèp to.>>

7

Jisòs Bə Ŋkum Sojà Nə̀ Ŋwè Lakmvum (Mat. 8:5-13)

1 À ye ŋga Jisòs cèp mèsə bum sə̀ yi à tse' ŋgòcèep ŋga bùu sə sə yuk fana yi lo mvwe' lak Kàpanùm.
2 Ŋkwà' ŋwə̀ sojà mòk nə̀ mvwe' lak Rumà à ye fo' nə̀ yi à tse' ŋkwɛ̀ŋ

ye mòk nə yi à dzəm nà' vɛ'ɛ wùriŋ. Moŋkwèŋ ye nə à sə ya vɛ'ɛ co yi kpʉ li.
3 Ànə geŋ yi yuk nzu bum sə Jisòs à sə gʉ̀ʉ, fana yi tum lo ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ də yà'a kə dʉk Jisòos və kə gʉŋsə ŋkwèŋ ye nə.
4 Wo à lòo, nə kə lɛŋ gbərə Jisòs. Wo dʉk fa yi də, <<Ŋwə ènə kʉ̀rə co wù tɛsə yi,
5 bʉ̀ʉsə yi dzəm bʉ̀ʉ lak avès ŋkʉ̀ʉŋntèŋ, nə ci fa ves ndap pìriyà àvès sə'.>>
6 Fana Jisòs bə yà'wèŋ lo. Â kə kʉəp və mvwe' ndap sojà nə, fana nà' tumsə ŋge' ye mok wèŋ də yà'a kə dʉk fa Jisòs də, <<Tà, kà də wu ye ŋgə' ŋgwàŋ dʉk. Mʉ̀ ka kəkʉrə co wù kə ni mʉ nda'à mʉ̀ yeŋ.
7 Yà'a yusə yà' gʉ̀ ŋkuŋ mʉ̀ kà bohòwù mʉ̀ bə tu am və sə. Cèp mègù lɛ bə cù fana ya mofàk àm nə nə luŋ.
8 Mʉ̀ rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə mʉ yè'sə ŋwə nə mʉ̀ tse' ŋkwàha bʉ̀ʉ mok mantombìi mʉ̀ sə mʉ̀ sə yuk bohòwo sə'. Sojàa mok cu sə wo yukgə bohòmʉ̀ sə' yo. Aco mʉ̀ to mòk dʉk də, Vəə, yi və. Mʉ̀ dʉk fa mòk də, Lòfa', yi geŋ. Nə dʉk fa mali mòk də, Gʉ yu yè'e, yi gʉ yà'.>>
9 Jisòs à yuk vɛ'nə, fana yi mərə bohòŋkwà' ŋwə nə, nə dʉk fa bohòbʉ̀ʉ sə wo à yù və yi fo' sə də, <<Mʉ̀ sə tsə' fa weŋ də, a mègù-a sə mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ Izùrɛ ma, mʉ̀ ka ŋwə nəmòk fo' nə yi tse' nsàp dzədzəm nə ŋkʉ̀ʉŋ ènə vɛ'nə ye yuk.>>
10 Bʉ̀ʉ sə ŋkwà'ŋwè sojà à tum sə à bwìŋ foho lòo, nə kə ye ŋga mo ye nə cu mok bəboŋ.

Jisòs Lòkoksə Mo Ŋwà Ŋgwemfə Mòk Mvwe' Kpʉ

11 Â ka sap fana Jisòs kə ni mvwe' ntòlak mòk nə wo to nà' də Neèn. Ŋgàa fàk ye nə ye bʉ̀ʉ mok wèŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə bɛ' lòyi.
12 Yi à kʉəp və mvwe' ncùu ŋka' lak sə, fana yi ye ŋga wo sə bək və vèŋ ŋwə nəmòk nə ma ye à ye ŋwà ŋgwemfə. Ŋwà nè'nə à tse' mègù mo nə mò'fis ènə ŋga nà'a ŋwəmbam. Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ à və ŋgòtsəpsə yi.
13 Tà Jisòs à yə ŋwà nə, nə koksə manziŋ bohònà' nə dʉk fa nà' də, <<Tsəp, kà wa.>>
14 Yi lo, nə kə jwɛŋ ŋkùp nə vèŋ ŋwə nə cu ca nə. Bʉ̀ʉ sə wo à sə bək tse' ŋkùp nə wèŋ à foho təəŋ, fana yi dʉk də, <<Wà'ŋwè, mʉ̀ sə cèp bohòwù də, yəə nə lokok.>>
15 Ŋwə nə à lòkok cu mʉtsə̀, nə ye ŋgòcèp cù. Jisòs jəŋ yi, nə fa yi bohòma ye.
16 Wʉə à ko bwìŋ pwe' fana wo kuksə Nwì. Wo sə dʉk də, <<Ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nə ghaŋ tesə mʉtsətsə'rə vesùwèŋ laŋ. A yè'sə də Nwì a və ŋgòtɛsə bʉ̀ʉ ye wèŋ.>>
17 Nzu bum sə Jisòs à gʉ̀ yè'sə à yuhu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə ye lak sə yà' kʉəp Jùdiyà pwe'fo'.

Jon Tumsə Ŋgàa Fàak Ye ŊgòFek Jisòs Yumok (Mat. 11:2-19)

18 Ŋgàa fàak Jon wèŋ ànə yuk bum sə Jisòs à sə gʉ̀ʉ fana wo və, nə tsok fa Jon. Jon to ŋgàa fàak ye mok ba,
19 nə tum wo bohòTà Jisòs də wo kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ŋwə nə wo à dʉk də yi nə vəə nə, kè vèes sə kʉk də yi cu ntòzok ɛ?>>
20 Wo kə dzèŋ bohòJisòs, fana wo dʉk fa yi də, <<Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ tum və ves də vèes kə fek wu də, wu yè'sə ŋwə nə wo à dʉk də yi nə vəə nə, kè vèes kʉk də yi cu ntòzok ɛ?>>
21 Â ye mègù sə' mvək ànə fana Jisòs gʉŋsə bʉ̀ ŋgàa yiyaŋ wèŋ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ, nə bɛ'fis ze' ndzə ni'ì bwìŋ, nə muk lis bʉ̀ʉ sə yà' ànə loho sə'.
22 Â kə dzèeŋ fana Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ du, nə kə tsok fa Jon yusə wèŋ yuk, nə ye sə wèŋ yə bə lis awèŋ. Bʉ̀ʉ sə wo à loho lis wèŋ sə yə fe'lə bum səmok, bʉ̀ʉ sə wo ànə

sə kà gìgè sə gìi, ŋgàa kuturu wèŋ sə gʉŋ. Bʉ̀ʉ sè wo à loho ntu' wèŋ sə yuk fe'lə bum, mʉ̀ sə lòkoksə bwìŋ mvwe' kpʉ, nə sə tsoho fa ŋgàa jìŋ wèŋ Ntirè nè Bəboŋ nə sè'.

23 Nə tsok ləsə fa yi də mʉ̀ dʉk də, rɛŋsi bohòŋwè nè yi ka məmərè sə ntʉʉ̀ yi bʉ̀ʉ mʉ̀ tse' lok.>>

24 Ghà nè ŋgàa fàak Jon sə à bwì foho lòfana Jisòs ye ŋgòtsòho fa bʉ̀ʉ sè fo' bə liŋ Jon nə. Yi sə cep də, <<Wèŋ ànə lo ŋgəà fa' ŋgòkè ja'a yà? A ye ŋgòkè ja'a ŋwè nəmòk nè yusə bwìŋ cèep, yi sə dzəm kɛ' gu yusə wo sə cèep sə nduk à? Ka lɛ vɛ'nə yeŋ.

25 Ye də wèŋ ànə lo ŋgòkè ye yè'sə yu yà lɛ? Ànə ye də wèeŋ kə ye ŋwè nəmòk nè yi à ni tse' cəək sè bəboŋ à? Nə yeè nə sè' də nsàp bʉ̀ʉ sè wo nigè cəək sè bəboŋ, nə sə zʉ ghàk awo yè'sə kà ŋgəà cugè. Wo cugè ma mʉmvwe' nto'o ŋkum wèŋ.

26 Ye də wèŋ ànə tesə lo yè'sə ŋgòyə yà? A ye ŋgòkè yə ŋgà tsòhòbum Nwì à? Ŋ, a vɛ'nə zìnə, yi yam gha' ŋgàa tsòhòbum Nwì nsàp nè wèŋ rì yàwèŋ ànə laŋ.

27 Nà'a yi nè wo à còm nòŋsə bum mok ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ ye nə. Wo à còm yusè Nwì à cèp də,

<Nè'e masinjà àm,
mʉ nə tum gesə lo yi mantombìi wù
ŋgògʉ̀ fʉ̀hʉ tsə'rə fa wu mandzè.>
>>

28 Fana Jisòs nə cep mali sèmok də, <<Mʉ̀ sə tsè' weŋ də, bwe sè wo à dzə wo sə nzeŋgòoŋ fɛŋ pwe'fo', wo ka mòk nè yi càsə Jon ntòdzə. Yi ye-a sè' vɛ'nə fana ŋwè nè də yi jə'rə càsə gha' mvwe' gaŋ ŋkum Nwì yi nə yam ghak Jon nə.>>

29 Bʉ̀ ŋgàa ko tas bə bʉ̀ʉ sè wo à ye fo' pwe' ànə rɛɛŋ bum yè'sə fana wo kwasə Nwì. Wo ànə kwasə Nwì də fàak sè Jon à gʉ̀ʉ sə yà'a bəboŋ. Wo ànə ye bʉ̀ʉ sè wo ànə baptɛsə bohòJon.

30 Fana bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k Nwì wèŋ à bɛŋ yusə Nwì à fʉ̀hʉ noŋsə fa wo sə, bə mandzè nè də Jon kà wo baptɛsə.

31 Jisòs dʉk də, <<Aco mʉ̀ fʉhʉ kok ŋgwì bʉ̀ʉ sè niè' yè'sə bə yà lɛ-o? Wo səsə yè'sə yà?

32 Wo yè'sə co bwe mok sè wo tə mʉ ntɛɛ̀ŋ, nə sə dʉk fa ŋgɛ' awo də, <Vès yəm ŋkìi sè wo fisgè ŋwàŋwè fo', wèŋ kà dzèŋ nə kà. Vès yəm ŋkìi kpʉ, wèŋ kà mbɛŋ sè' kom lok.>

33 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsè Jon nə ànə və ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə zʉzʉ. Wèŋ à yə vɛ'nə, wèŋ də yi tse' yòŋsè ze' ndzə ni'ì yi anə.

34 Mʉ̀ʉ Mo Ŋwè, mʉ̀ a və yàm, mʉ̀ sə zʉ bɛŋ, nə sə no rùk sè'. Bwìŋ à yə vɛ'nə, wo dʉk də, <Wèeŋ ye ŋgà no jʉhʉ rùk bə tà zʉ bum, kà ze' mòok nè'.> Wo to mʉ də ŋgɛ' ŋgàa gʉ̀ bʉp bə ŋgàa ko mbàam tas wèŋ.

35 Mègù də yumok kè làgè ŋkuŋ bwìŋ riŋ də a bəboŋ kè bʉp àlɛ'.>>

Ŋwà Nəmòk Fè'lə Fa Jisòs Làmindà

36 Ŋwəə Faràsi nəmòk à to Jisòs də nà'a və bə nà'a kə zʉ zʉzʉ mʉ nda'à yi, fana Jisòs lo mʉ nda'à yi anə, nə cum nze də bə yà'wèeŋ zʉ.

37 Ŋwà nəmòk nè yi à ye ŋwà sàhà mvwe' lak yà'sə yuk də Jisòs sə zʉ zʉzʉ mvwe' ndap ŋwè Faràsi anə. Yi jəŋ və ndo làmindà nè wo ywigè nà' mbàm ŋkʉ̀ʉŋ,

38 nə kə təəŋ kok fʉ ŋkwèŋ Jisòs mvwe' kùu ye. Yi ye ŋgòwa, nə sə tsəp kùu Jisòs bə ndzəplis ye sə, nə sə yisə yà' bə nʉ̀əmtu ye. Yi sə kum kùu Jisòs sə bə ŋgùpcù ye, ŋgònìtsə' də yi sə wəp nà', nə sə yok yà' bə làmindàa sə.

39 Ŋwè Faràsi nè yi à to Jisòs nə ànə ye vɛ'nə fana yi dʉk sə vəə yi də, <<Ŋwè ènə nə ye-a ŋgà tsòhòbum Nwì, bwèrɛ yi rì də ŋwà nè nà' sə jwèŋ yi ènə ŋwà sàhà laŋ.>>

40 Jisòs to yi də, <<Saimʉ̀, mʉ̀ tse' yumok ŋgòtsè' fa wu.>> Saimʉ̀ fek bwi ye də, <<Cicà, yusə də yà?>>

41 Jisòs də, <<Ŋgà samsə fa bwìŋ mbàm mòk à tse' ŋgàa kəa ba. Yi sə

bɛ' ŋgà kəa mòk bàam mbàm tàŋ, nə bɛ' megu mòk nə ncùhù hum tàŋ.
42 Wo kà yà' là' to, fana yi swi fa yà' ba fo'. Bohòbʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə, anə dzəm ghak yi nə̀ fò?>>
43 Yi də, <<Mʉ̀ tsəm də, a ŋwə̀ nə̀ wo swifa yi mbàm ŋkʉ̀ʉŋ nà'a.>> Jisòs də, <<A zìnə.>>
44 Yi bʉʉŋ kʉk ŋwà nə, nə dʉk fa Saimʉ̀ də, <<Wù sə yə ŋwà nè'e nà? Mʉ̀ və mʉ nda'à wù fɛn, wù kà mʉ ndzəp sə̀ wo cùkgə̀ kù bə zeŋ fa. Fana ŋwà nè'e cùk fa mʉ kùu sə bə ndzəplis ye, nə yisə fa mʉ yà' bə nʉ̀əmtu ye.
45 Mvəsə̀ wo cèpsəgə̀ ŋwè, nə jwɛŋ yi bə ŋgùpcù yà'a, wù kà mʉ vɛ'nə sə̀' cèpsə̀. Mvə'nə̀ yà' yè yèe, yi ka ŋgòjwɛ̀ŋ kùu am bə ŋgùpcù ye teŋsə.
46 Wù ka tu am bə mve' yok fana ŋwà nè'e yok kùu am bə làmindà.
47 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' wu də, bʉp sə̀ ŋwà nè'e à gʉ̀ yà' ŋkʉ̀ʉŋ sə, wo swìfa yi yà' laŋ. Yè'sə rɛɛŋ də a vɛ'nə bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ nə̀ yi nìtsə̀' ènə. Fana ŋwə̀ nə̀ wo swìfagə̀ yi momjo, nìtsə̀'gə̀ sə̀' dzədzəm nə̀ momjo.>>
48 Fana Jisòs bʉʉŋ dʉk fa ŋwà nə də, <<Mʉ̀ swìfa wu bʉp yo laŋ.>>
49 Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à ye bə Jisòs wèŋ sə à yuk vɛ'nə fana wo sə cèp də, <<Nè'nə yè'sə ndà, nə̀ aco yi swifa ŋwè bʉp ye-ɛ?>>
50 Jisòs tsok fa ŋwà nə də, <<Mvə'nə̀ wù fa ntʉm yòbohòmʉ̀ fana yà' fa wù lùŋ. Gèŋ bəboŋ.>>

8

Bəba Sə̀ Wo À Sə Tɛsə Jisòs

1 À cu momjo fana Jisòs bə ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə wèŋ à gìhi kɛ' mʉmvwe' buhu lak sə̀ yà' à ye fo' sə. Jisòs sə tsoho Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ nà'a bə gaŋ ŋkum Nwì.
2 Fana bəba səmok à sə gì bə Jisòs nə. Bəba yè'sə, Jisòs ànə bɛ'fis fa wo yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo, nə mesə fa wo yiyaŋ awo sə̀'. Mòk à ye fo' Mèri Màdàlinà nə̀ ze' sàmba à tesə ndzə ni'ì yi nà'a.
3 Mòk à ye Jòanà nə̀ yi à ye ŋgwe Cuzà, mofàk ŋkum Herò, nə̀ yi à sə kʉ̀kgə̀ lis bə ndap Herò. Sùsanà à ye sə̀' fo', bə bəba səmok ŋkʉ̀ʉŋ. Wo à sə jə bum awo sə̀ wo tse', nə sə tɛsə Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ bə zeŋ.

Gbʉ' Ŋgà Bì Ŋgwìi Bum (Mat. 13:1-23; Mak 4:1-20)

4 Bwìŋ à sə və̀ bohòJisòs mvwe' bòop lak zəzok, fana wo à kə̀ màa, Jisòs cèp bohòwo bə gbʉ'.
5 Yi à cèp də, <<Ŋgà bì ŋgwìi bum mòk à lòŋgòkə̀ ŋwə̀ ŋgwìi bum ye. Mvə'nə̀ yi à sə ŋwə̀ yà' fana ŋgwìi bum mok gbʉ sə mandzə̀. Bwìŋ sə nərə yà' bə kù, fana swiŋ dzooŋ və, nə kə te' zʉ lo yà'.
6 Mok gbʉ mvwe' lìs, nə to. Mvəsə̀ yà' à sə kùu', fana yà' yum, bʉ̀ʉ jì ndzəp.
7 Mok gbʉ mvwe' ndik, nə kuk. Yà' kuk bə ndik sə, fana ndik sə lim zə yà', yà' kpʉ.
8 Mok gbʉ mvwe' nze nə̀ bəboŋ, nə kuk, nə zəm ŋgwì co ŋkʉ̀ mò'fis.>> Jisòs ànə dʉk wes vɛ'nə fana yi cep torə fis bə ŋàŋ də, <<Ŋwə̀ nə̀ wù tse'-a ntu' ŋgòyuk yusə̀ mʉ̀ cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə̀' Rɛŋsə Gbʉ' Nə

9 Ànə geŋ ŋgàa fàak ye wèŋ fek yi də gbʉ' ènə yè'sə dalɛ?
10 Yi dʉk fa yà' də, <<Nwì à gʉ̀ weŋ yàwèŋ ŋgòrì bum səmok bə gaŋ ye sə̀ yà'a səswihì bohòbʉ̀ʉ səmok. Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo yàwo sə mbiŋ, wo sə kʉk nə kʉk, nə kà bum sə yə, wo sə yuk nə kà rɛɛŋ.
11 <<Mbwè gbʉ' nə nè'. Ŋgwìi bum sə ncèp nə̀ Nwì.
12 Ŋgwìi bum sə̀ yà' à gbʉ sə mandzə̀, a bʉ̀ʉ sə̀ wo a yuk ncèp Nwì, Satà və, nə kə jəŋ gɛsə ncèp nə sə ntʉʉ̀ wo, ya kà də wo dzəm ncèp nə, nə tse' lùŋ dʉk.
13 Mok sə̀ yà' à gbʉ̀ mvwe' lìs, a bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk ncèp nə̀ Nwì, nə dzəm bə kwəkwa, fana nà' kà

ŋgàŋ sə ntʉ̀ wo sò. Yè'e bʉ̀ʉ sə wo dzəmgə mvək momjo, ŋga məmumsə vəə fana wo gbʉ gɛsə lo fo'.
14 Ŋgwìi bum mok sə yà' à gbʉ̀ mvwe' ndik yà'a, a bʉ̀ʉ sə wo yuk, wo cu fana bum nzeŋgòŋ lim te'lə tse' ncèp nə. Bum nzeŋgòŋ sə, a bum sə ŋwè sə tsərə ŋgògʉ̀ yà' nùumbu pwe', bə ntʉm nə ŋgòtse' ghàk, nə ye ntʉm nə ŋgòyu' lʉ̀ʉm sə sənə nzeŋgònə. Yà'a bum sə yà' lim tè'lə tse' ncèp nə fana nà' kà kùk.
15 Nə ye də, ŋgwìi bum sə yà' à gbʉ̀ yàwo mvwe' nze nə bəboŋ, a ntʉʉm bʉ̀ʉ sə wo yuk ncèp Nwì, fana wo ko ntʉm, nə kotse' yà' cʉ̀k bə ntʉm nə zìnə, nə zəm nto'.

Gbʉ' Laàm (Mak 4:21-25)

16 <<Kaco ŋwè bwe' lam, nə fə'ə lok nà' sənə yumok yeŋ. Kaco yi tes nà' sə mbwè kè sə' yeŋ. Yi nə tes nà' mʉnə dak, ya ŋga bwìŋ ni vəə, nà' sə rɛɛŋ bohòwo.
17 Yà' cu sə' də yumok sə yà'a səswihì, də yà'a nə kà kə yəəŋ ka yeŋ. Yumok sə də wo fə'ə lok yà' də bwìŋ nə kà yà' jəja yəə bʉ̀ə̀.
18 Ye də wèeŋ sə jəŋ ŋkərə mvəsə wèŋ sə yuk bum, bʉ̀ʉsə ŋwə nə yi tse'-a yumok, Nwìi nə jo naaŋ fa fe'lə yi mok sə' ya yi tse' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Nə ye də ŋwə nə yi ka ye yumok tse' fana Nwìi nə jəŋ gɛsə nə momjo nə yi tsəm də yi tse' nə.>>

Jisòs Bə Ma Ye Nə Ye Bwema Ye (Mat. 12:46-50; Mak 3:31-35)

19 Ma Jisòs bə bwema ye wèŋ à və ŋgòkə yə yi, fana wo kà yi yə, bʉ̀ʉsə bwìŋ à ye fo' ŋkʉ̀ʉŋ.
20 Wo tsok fa Jisòs də, <<Ma yo bə bwema yo wèŋ tə sə mbiŋ, wo sə dzəm ŋgòyə wu.>>
21 Jisòs dʉk fa wo də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ bʉ̀ʉ sə wo yuk ncèp Nwì, nə gʉ sə' vɛ'nə.>>

Jisòs Gʉ̀ Fəfə Nà' Teŋsə (Mat. 8:23-27; Mak 4:35-41)

22 Nùmbu mòk à ye Jisòs bə ŋgàa fàak ye ni sənə ŋgwes. Yi tsok fa yà' də, <<Vesùwèeŋ to lo ndzə ŋgʉ ndzəp mamòk.>> Mvè'nə wo à sə lòo, fana yi dzəm lo.
23 Wo à sə lòsə ŋgwesə anə fana, fəfə nə bʉp tseŋ wo, nə sə ci rwiŋsə ŋgwes nə bə ndzəp, fana nà' ye co nà'a nə cəəŋ.
24 Wo lo kə to yəmsə Jisòs, nə dʉk fa yi də, <<Tà, vesùwèŋ sə kpʉ yè'e kpʉ.>> Jisòs à lòkok mʉtsə, nə dʉk fa fəfə nə dʉk də, <<Teŋsə, kà mok cà fe'lə,>> nə dʉk bohòndzəp sə' dʉk də, <<Naaŋ yòsə' gəe'.>> Fəfə à dʉk gù dok, fana cì'i təəŋ fo' mok wʉmm.
25 Fana yi fek yà' də, <<Kaco wèŋ dzəmtse' bohòmʉ̀ yeŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà? >> Ŋgàa fàak ye wèŋ wəp, nə mərə də, <<Nè'e nsàp ŋwə nə fònə yi cèep, fəfə bə ndzəp pwe' sə yuk yi-ɛ?>>

Jisòs Gʉŋsə Ŋwə Nə Yi Tse' Yòŋsəə Ze' (Mat. 8:28-34; Mak 5:1-20)

26 Wo à to tesə lònto ndzəp ma ŋja, nə kə tesə və mvwe' lak Gerasàn. Lak yè'sə yà'a ma ndzə nto ndzəp mvwe' nze Galìli.
27 Jisòs tesə sənə ŋgwes nə, fana yi kʉrə bə ŋwə nəmòk nə yi tesə mvwe' lak yà'sə ŋga nà' tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'ì yi. À sàp ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ŋga ŋwə ènə sə gì ni' to, nə kà nda'à sə cu. Yi sə nooŋ kɛ'lo mvwe' sə wo tuuŋgə bwìŋ.
28 Yi ànə ye Jisòs fana yi gbʉ tsoŋ sə nze ŋgʉ ni'ì nà', nə sə waŋ furə fis də, <<Jisòs mo Nwì nə ghaŋ, wù sə làp bohòmʉ̀ yà? Mʉ̀ lɛŋ wu də wu kà mʉ ŋgə' fa.>>
29 Yi à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə Jisòs à dʉk fa yòŋsə ze' nə də nà'a tesə ndzə ni'ì yi anə. Ze' nə ànə sə ci' kotse' ŋwə nà'nə kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ fana wo à sə kì yi bo bə kù lòoŋfo' bə kwaŋ nə sə kʉk yi, fana yi sə sòoŋ tirə yà' pwe' ze' nə sə jamsə lo yi ŋgəà.
30 Jisòs fek yi də, <<Liŋ yoo ndà? >> Yi dʉk də, <<Liŋ aam Bòp.>> Yi

dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə ze' sə à ye ndzə ni'ì yi anə ŋkʉ̀ʉŋ.
31 Ze' sə lɛŋ Jisòs də nà'a kà wo sə
mvwe' wʉ sə cəco* yà'a gèsə lò.
32 Ŋgùnaaŋ mok à ye fo' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ŋga wo sə zʉ mvwe'
mbwè nda mòk fo'. Fana ze' sə lɛŋ
Jisòs də nà'a me'rə wo, wo kə ni
ndzə ni'ì ŋgùnaaŋ sə. Jisòs dzəm fa
wo.
33 Ze' sə tesə ndzə ni'ì ŋgà' nə,
nə kə ni ndzə ni'ì ŋgùnaaŋ sə.
Ŋgùnaaŋ sə à ca du'rə tsoŋ ndzə
baàŋ anə, nə kə gbʉ kpʉ lo wes sənə
ndzəp Galìli.
34 Bʉ̀ʉ sə wo à sə gʉ̀msə ŋgùnaaŋ
sə à carə lòo, nə kə tsoho fa bʉ̀ʉ sə
mvwe' lak yà'sə pwe'.
35 Fana bwìŋ tesə və ŋgòkə ja'a
nsàp yu nə nà' gʉ̀ nə. Wo à və
bohòJisòs, nə ye ŋga ŋwə nə yi ànə
tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi nə ŋga yi
cu kok ŋgʉ ŋki'ì Jisòs, nə ni tse' cə̀k,
nə cum fe'lə bə ŋkərə ye bəboŋ làaŋ
vɛ'. Fana wʉə ko wo nəbʉp.
36 Bʉ̀ʉ sə wo à yə bum yè'sə à
tsòho fa bʉ̀ʉ sə wo à və̀ə yusə Jisòs
gʉ̀ bohòŋgà' ànə.
37 Bʉ̀ʉ sə mvwe' ntòlak Gerasàn
wèŋ à wəp vɛ'ɛ, nə dʉk fa Jisòs də
nà'a lo gɛsə fo'. Yi ni ŋgwes, nə bwi
foho lo yuye.
38 Ŋwə̀ nə̀ ze' à tesə ndzə ni'ì yi nə
à lɛŋ Jisòs də bə nà'a lo.
39 Jisòs à tum fəsə yi maŋkwɛ̀ŋ,
nə tsok fa nà' də, <<Dù la'à wù,
nə kə tsok fa bwìŋ yusə̀ Nwì gʉ̀
bohòwù.>> Yi à lòo, nə kə tsok fa
bwìŋ mʉ ntòlak pwe' yusə̀ Jisòs gʉ̀
bohòyi sə.

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nə̀ Nà' Jwɛ̀ŋ Yi Cə̀k Nə Luŋsə Mo Jairòs
(Mat. 9:18-26; Mak 5:21-43)

40 Jisòs à to tə̀m nə, nə bwi foho
və fana, bòp bʉ̀ nə̀ wo à ye fo' nə à
kwa ŋgòyə yi wùriŋ, bʉ̀ʉsə̀ wo à sə
tək yi.
41 Ŋwə̀ nəmòk à və̀ fo' nə̀ wo to
yi də Jairòs. Ŋwə̀ ànə ànə ye ŋkwà'
ŋwə̀ nəmòk mʉnə ndap pìriyà. Yi
à yə Jisòs ntɛ̀ŋ, yi kə gbʉ nooŋ
mantombìi nà', nə lɛŋ nà' də nà'a
və mʉ ndà'à yi,
42 bʉ̀ʉsə̀ mo ye à ye mvə̀k kpʉkpʉ.
Yi à tse' mègù mo nə̀ mò'fis ànə
ŋga nà'a ŋwàŋwè. Mo nə à ye
lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba. Jisòs à
lòbə Jairòs nə fana bwìŋ yuŋ yi, nə
sə bwi'lə yi nsàp nə̀ co ndùrə̀ to yi.

43 Ŋwà nəmòk à ye fo' nə̀ ndʉəm
à sə ca yi ndzə ni'ì mʉnə lùumŋgòŋ
hum-ncòp-ba. Ŋwə̀ nə̀ ŋgòfa yi ncə̀p
ŋga yà'a me kà ye.
44 Yi à nɛɛ və̀ fʉ ŋkwɛ̀ɛŋ Jisòs, nə
jwɛŋ gesə cù cə̀k nà' bə bo. Mvə̀'nə̀
yi à jwɛ̀ŋ gèsə nà' ntɛ̀ŋ, ndʉəm sə
teŋsə ŋgòca.
45 Jisòs fek də, <<Jwɛ̀ŋ mʉ ndà?>>
Bwìŋ pwe' à bɛ̀ɛŋ, fana Pità dʉk də,
<<Masà, bwìŋ sə bwi'lə wu ma nə̀
fòpwe'.>>
46 Jisòs dʉk də, <<Ŋwə̀ nəmòk
jwɛ̀ŋ mʉ laŋ. Mʉ̀ yuk ŋga ŋàŋ tesə
ndzə ni'ì mʉ̀.>>
47 Ŋwà nə riŋ də kaco yi swihi
yeŋ. Yi və, nə sə kaŋ, nə bʉhʉ
mantombìi Jisòs, nə cep fis mvwe'
bwìŋ. Yi tsok fa nà' njo nə̀ yi anə
jwɛŋ cə̀k nà' nə, də ndʉəm ye sə cì'i
sə̀'.
48 Jisòs dʉk bohòmoŋwà nə də,
<<Njɛ̀'gù, dzədzəm yònə̀ wù tse' nə
gʉŋsə wu laŋ. Dù, gèŋ bəboŋ.>>

49 Jisòs à sə dʉk də yi cep mesə bə
ŋwà ènə ntɛ̀ŋ, ŋwə̀ nəmòk caŋ və
ŋgòtsə̀' fa Jairòs də mo nà' nə kpʉ
laŋ. Də nà'a kà cicà nə ŋgə' mok
ŋgwàŋ fa yiskok.
50 Jisòs ànə yuk vɛ'nə, yi dʉk
də, <<Kà yumok wəp, tse' megu
yòdzədzəm fana mo ŋwà nə nə
luŋ.>>
51 Jisòs à kə̀ dzèŋ mvwe' ndap nə,
yi kà dzəm də ŋwə̀ nəmòok ni yuŋ
lo yi mʉ nda'à anə dzəm. Yi à dzəm
də a ni megu Pità bə Jon bə Jem, nə
ye ma bə tɛ̀'ɛ mo nə.

* **8:31 8:31** Yè'e mvwe' sə̀ yòŋsə̀ə ze' nə̀ kə̀ lə̀ə. A mvwe' sə̀ Tà Nwìi nə̀ kə̀ tʉ̀ksə wo.

52 Bwìŋ pwe' à sə wa gùrə kpʉ mo nə. Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ kà wa. Mo nə ka kpʉ, yi sə dzəmlo.>>
53 Bʉ̀ʉ sə à ywì'lə yi swee, bʉ̀ʉsə wo à rì də mo nə kpʉ laŋ.
54 Jisòs ko mo ŋwà nə bo, nə dʉk də, <<Mweŋ, lòkok.>>
55 Yòŋsə mo nə à bwìŋ foho və səmok, fana yi lokok kɛ̀' mò'fis. Jisòs dʉk də wo fa mo nə bɛŋ ya yi zʉ.
56 Ma bə tɛ̀'ɛ mo nə à mərə wùriŋ. Jisòs dʉk fa wo də wo kà ŋwə nəmòk tsə̀' fa.

9

Jisòs Tum Bwe Fàak Ye Hum-ncòp-ba
(Mat. 10:5-15, 14:1-12; Mak 6:7-29)

1 Jisòs to benə ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba, nə fa wo ŋàŋ ŋgòjùm fis yòŋsəə ze' pwe' ndzə ni'ì bwìŋ, nə mesə fa bwìŋ yiyaŋ zəzok.
2 Fana yi tum lo wo ŋgòtsòho lògaŋ ŋkum Nwì, nə mesə fa bwìŋ yiyaŋ.
3 Yi tip wo dʉk də, <<Kà yumok bə gì nè'nə jə lo': ntʉmbàŋ-è', bàm-è', zʉzʉ-è', mbàm-è', nə kà cəək nini ba sə̀' jə tse'.
4 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk jəŋ weŋ co ŋkʉ̀ìŋ mʉ nda'à yi, fana wèŋ cum megu bə ndap ànə tè wèŋ me'rə ntòlak anə.
5 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sə̀ bə ntòlak ànə ka weŋ mvwe' ndap awo dzəm, mvək nə̀ wèeŋ nə me'rə mvwe' ànə, wèŋ kɛ'sə mak nəm mfəmfəə kùu awèŋ fo' ŋgònì tsə̀' də wo à ka weŋ fo' dzəm.>>
6 Fana ŋgàa fàak Jisòs sə à gì kɛ'cà bohòbwe buhu lak sə̀ fo' sə pwe', nə sə tsoho lo Ntirə nə̀ Bəboŋ nə, nə sə gʉ mesə fa bwìŋ yiyaŋ awo pwe'.
7 Ànə geŋ, Herònə̀ yi à sə sak Galìli yuk bum sə̀ Jisòs bə ŋgàa fàak ye à sə gʉ̀ yè'sə. Fana ŋkərə̀ jip yi vɛ'ɛ, bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ səmok à sə cèp də, Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ a tesə və̀ fe'lə mvwe' kpʉ.
8 Fana bʉ̀ʉ səmok sə dʉk kɛ'cà yàwo də yi Àlajà. Mok sə dʉk yàwo də ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nə̀ taŋ a lòkok və̀ mvwe' kpʉ.
9 Ànə geŋ Heròdʉk də, <<Mʉ̀ ànə gwɛ' cokfis tu Jon sə laŋ, ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ sə yuk fe'lə nzu ye yè'sə ndà lɛ?>> Fana yi sə lap mandzə̀ ŋgòyə Jisòs nə.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zʉzʉ
(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-14)

10 Ŋgàa ntum Jisòs à bwìŋ və̀, nə kə tsoho fa Jisòs yusə̀ wo gʉ̀ʉ. Fana yi jəŋ wo, nə lo mvwe' buk lak mòk nə̀ wo to fo' də Bèsadà.
11 Mvə̀'nə̀ bwìŋ à rì də wo à sə lòsə, wo tesə mvwe' buhu lak sə̀ yà' kʉəp fo', nə yuŋ lo wo bə kù. Yi dʉk fa wo də wo və bəboŋ, nə ye ŋgòyə'rə wo bum bə gaŋ ŋkum Nwì. Yi sə mesə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' yiyaŋ yiyaŋ awo sə̀'.
12 Mvək à càa, ŋgàa fàak ye və bohòyi, nə dʉk də, <<Tà, tumsə bʉ̀ʉ yè'sə wo lo mvwe' buhu lak nə ye nzum yà'a, ya wo lap yumok ŋgòzʉ, nə lap mvwe' nòòŋ sə̀'. Bʉsə̀ ka fɛɛŋ la'à yeŋ.>>
13 Yi dʉk fa wo dʉk də, <<Wèeŋ kʉk fa wo yumok wo zʉ.>> Wo də, <<Vès tse' mègù ntuhu brɛd tàŋ, nə ye fuk ba. Wù dzəm də vèes lo kə bʉpsə mbàm ŋkʉ̀ʉŋ, nə ywiŋ bɛŋ ŋgòfa wo à?>> 14 À ye ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo cu fo' à ye mbəmbam ncùhù tàŋ. Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye də, <<Cumsə bʉ̀ʉ sə sə nze bə bòp zəzok hum tàŋ, hum tàŋ.>>
15 Fana wo cumsə bʉ̀ʉ sə sə nze bə bòp vɛ'nə.
16 Fana Jisòs jəŋ ntuhu brɛd sə̀ tàŋ, nə ye fuk sə̀ ba sə. Yi kʉk gesə lis mʉbu, nə kwasə Nwì, nə bə'rə brɛɛd sə, nə fa ŋgàa fàak ye də ya'a gap fa bʉ̀ʉ sə.
17 Wo à zʉ wo pwe', nə ze' bəboŋ. Wo te'e benə sə̀ yà' à bwehe cu sə kwès hum-ncòp-ba.

Jisòs Tsə' Fa Bwe Ye Bum Sə̀ Yà'a Nə Gʉ Yi (Mat. 16:13-28; Mak 8:27-9:1)

18 Ânə ye mvə̀k nəmòk ŋga Jisòs cu mègù bə ŋgàa fàak ye fana yi sə gʉ pìriyà. Yi fek wo də, <<Bwìŋ dʉkgə̀ də mʉ yè'sə ndà?>>
19 Wo dʉk fəsə fa yi də, <<Bʉ̀ʉ mok dʉkgə̀ də, wu Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ. Mok dʉk də wu Âlajà, mok dʉk də wu ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nə̀ yi à lòkok və̀ mvwe' kpʉ.>>
20 Fana Jisòs fek wo də, <<Wèŋ yàwèŋ nɛ? Wèeŋ dʉkgə̀ yàwèŋ də mʉ yè'sə ndà?>> Fana Pità cep fəsə fa yi də, <<Wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì ànə dʉk də yi nə tum vèsə nə.>>
21 Fana Jisòs tipsə wo bə ŋàŋ də wo kà ŋwə̀ nəmòk tsə̀' fa lok.
22 Nə tsok fa yà'wèŋ də, <<Mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè, mʉ nə ye ŋgə' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Fana ŋkwàha bwìŋ bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ, nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo yə'rəgə̀ lʉ̀ʉk Nwìi nə bɛŋ mʉ. Wo nə zə mʉ, fana nùmbu nə̀ tɛ' ye, mʉ lokok mvwe' kpʉ.>>
23 Fana yi dʉk fa bwìŋ də, <<A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzəm-a ŋgòyù lòmʉ, fana yi nə bɛŋ to ntòbum sə̀ ni' ye sə dzəm yà', nə bək jəŋ ntə̀əŋ ye nùumbu pwe' ŋkuŋ nə bɛ' və mʉ.
24 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi gəhə tse'-a yòŋsə̀ ye fana nà'a nə bisə wà. Nə ye də ŋwə̀ nə̀ yi jə yòŋsə̀ ye co yusə̀ wà bʉ̀ʉ mʉ̀ fana yi nə kə tse' nà'.
25 Swe'e sə̀ ŋwèe nə tse' yà, ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe'fo', nə kə bisə tu ye ɛ?
26 Ŋwə̀ nə̀ yi koksə-a marè'tu bohòmʉ̀ nə ye ncèp àm, mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè fana ghà nə̀ mʉ bwì və̀ bə ŋàaŋ sə̀ tɛ̀' am fa mʉ, nə ye bə ŋàaŋ sə̀ Tɛ̀' nə, bə ŋàaŋ masinjàa Nwì sə̀ rərɛŋ fana, mʉ̀ koksə marè'tu bohòyi sə̀'.
27 Nə yeè nə də, mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ ŋkèm dʉk də, bʉ̀ʉ mok tə fɛɛŋ sə̀ wo nə kà kpʉ tətè wo ye gaŋ sə̀ Nwì ŋga yà' sə sak sənə nzeŋgòŋ nə.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə̀ Mʉ Ndahà (Mat. 17:1-8; Mak 9:2-8)

28 Â cà co nùumbu fwame', fana Jisòs to jəŋ Pità, bə Jem nə ye Jon, bə yà'wèŋ kok lo mʉmvwe' nda mòk ŋgògʉ̀ pìriyà.
29 Mvə̀'nə̀ yi à sə lɛŋ Nwì fana nsəsə̀ ye kupsə bʉ̀ʉ nsàp mok nə̀ zok, fana cə̀ək sə̀ yi ni tse' mʉ ni'ì yi à bʉ̀ʉŋ fəfop tap tap.
30 Wo ye Âlajà bə Musì ŋga wo tesə və̀ mʉbu, bə Jisòs wèŋ sə taaŋ ŋgàm.
31 Bʉ̀ʉ yè'sə à tse' nsàap nsəsə̀ə sə̀ co marɛŋ. Wo à sə cèp bə mvə̀'nə̀ yi kʉəp ŋgògʉ̀ yusə̀ Nwì ànə dzəm, də yi nə lo mvwe' lak Jòrosalèm, nə kpʉ.
32 Â ye ŋga Pità wèŋ sə dzəmlo. Ânə geŋ, wo lokok, nə ye Jisòs bə bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə ŋga wo tə fo', ŋga nsəsə̀ ye kupsə vɛ'nə.
33 Bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə à yè ŋgòlòo, Pità dʉk fa Jisòs dʉk də, <<Cicà, yà' bòvɛ'ɛ wùriŋ mvə̀'nə̀ vesùwèeŋ fɛnə yè'sə. A ci ba'rə tes bwe duŋ fɛɛŋ tɛ', mò'fis nə̀ njò, mòk nə̀ Musì, mòk nə̀ Âlajà.>> Yi ànə cep tsoŋ gù yè'sə, nə kà yusə̀ yi sə cèp rì.
34 Mvə̀'nə̀ yi à sə cèep, mbàk və kə təhə lok wo, fana wʉə ko wo.
35 Fana wo yuk ŋga ŋgì mòk cèp vesə ndzənə mbàk nə dʉk də, <<Nè'e mo àm, mʉ̀ a cok fis yi. Yusə̀ yi cèp pwe', wèeŋ yuk yi.>>
36 Wo à yuk ŋgì ènə vɛ'nə, wo kʉ̀ksə kɛ', nə kà ŋwə̀ nəmòk nə̀ zok yə, wo ye megu Jisòs yiìyi. Wo à sə kà bwìŋ yusə̀ wo à yə yà'sə ghà ànə tsòhòfa.

Jisòs Tɛsə Mo Nəmòk Nə̀ Yi Tse' Yòŋsə̀ Ze' (Mat. 17:14-23; Mak 9:14-32)

37 Tsok à rɛŋ, wo à bwi və̀ə, bwìŋ wùriŋ kə̀ tseŋ yi.
38 Ŋwə̀ nəmòk cèp vèsə mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə də, <<Cicà, kwəkwè', kə kʉk mo àm nə̀ mʉ̀ tse' mègù yi.
39 Yi tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi, nə̀ nà'a kogə̀ yi. Nà'a ko yi, yi sə waŋ

nèbʉp, fana ni' gʉrə yi njʉk njʉk tè sə dùk yi kə cùhu. Nà' sə sərə yi nə kà ŋgòmè'rə yi dzəm.
40 Mʉ̀ dʉk ŋgàa fàak yo də wo bɛ' fis nà', fana wo ka nà' bɛ' fis to.>>
41 Jisòs dʉk fa wo də, <<Ja'a na mvəsə̀ wèeŋ yè'sə gʉgʉtu, wèŋ ka dzədzəm sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ nə̀ co wèŋ gʉŋsə ŋwè fo' tse' è. Mʉ nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntʉm vɛ'nə kə dzeŋ sèŋ? Jəŋ və fa mʉ mo yònə fɛn.>>
42 Mvè'nə̀ wo à sə jə və mo nə, yòŋsə̀ ze' nə ko yi, fana ni' gʉrə wes yi njək njək. Jisòs jwa yòŋsə̀ ànə, nə gʉŋsə mo nə, nə fa nà' bohòtɛ̀' ye nə.
43 Bwìŋ pwe' à mərə bə ŋàaŋ Nwì sə̀ wo à yə sə.

Mvè'nə̀ wo à sə mərə vɛ'nə, Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də,
44 <<Yuk yusə̀ mʉ nə tsok fa weŋ bàboŋ. Wo nə fa mʉ̀ʉ̀ mo ŋwè ndzə bohòbʉ̀ʉ̀ mok.>>
45 Bwe sə à ka bə yusə̀ yi à cèp yè'sə rɛɛŋ. Yà' ànə ye bohòwo sə̀swihì ya wo kà bə zeŋ rɛ̀ɛ̀ŋ, fana wo sə koksə wʉə ŋgòfek rɛŋsə.

Ŋwə̀ Nə̀ Ghaŋ Ndà?
(Mat. 18:1-5; Mak 9:33-40)

46 Ǎ ye ŋga'a ŋga wo yè ŋgòfenə də ŋwə̀ nə̀ ghaŋ mʉtsətsə'rə wo ndà lɛ.
47 Jisòs à rì yusə̀ wo à sə tsərə sə ntʉ̀ʉ̀ wo bə ncèp ènə, fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk də nà'a kə təəŋ ŋgʉ ni'ì yi.
48 Fana yi dʉk fa wo də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a nsàp mo nè'nə mʉnə liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə mʉ̀. Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a mʉ, nə dʉk <Və bàboŋ>, fana ye də yi sə dʉk bohòŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ nə sə̀'. Mʉ̀ sə dʉk yè'sə də ŋwə̀ nə̀ yi maŋkwɛ̀ŋ bohòwèŋ pwe', yi ŋwə̀ nə̀ yi nə̀ mantombì yi.>>
49 Jon à cèp bohòJisòs də, <<Cicà, vès yə ŋwə̀ nəmòk ŋga yi bɛ' fis ze' mʉnə liŋ yò. Fana vès dʉk yi də yi teŋsə, bʉ̀ʉsə̀ yi ka mòk mʉtsətsə'rə̀ə vès yeŋ.>>
50 Jisòs dʉk ye də, <<Kà də wu gʉ co yi teŋsə dʉk, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi ka weŋ bɛŋ, ye də yi cu venəwèŋ.>>

Bʉ̀ʉ Sə̀ Mvwe' Lak Sàmàriyà Mok à Bɛ̀ŋ Jisòs

51 Mvèk ànə kʉrə də Jisòs nə kpʉ ya yi lo mʉbu, yi ko ntʉm, nə lokok bɛ' lo mandzə̀ nə̀ nà' lo Jòrosalèm.
52 Yi tum lo masinjàa mok mantombì də wo lo mvwe' ntòlak Sàmariyà, nə kə gʉ tsə'rə fa yi bum pwe' ŋkuŋ yi və.
53 Bʉ̀ʉ Sàmàriyà wèŋ bɛŋ də nà'a kà fo' nooŋ, bʉ̀ʉsə̀ wo à yə də yi sə cà lòJòrosalèm.*
54 Jon bə Jem à yə vɛ'nə, fana wo dʉk də, <<Tà, wù dzəm də vèes lɛŋ pìriyà ya ŋga Nwìi tumsə tsoŋ mis mʉbu ŋgòkə̀ tɛ̀ŋ səsə bʉ̀ʉ yè'sə à? >>
55 Jisòs bʉʉŋ kʉk ja'a wo, nə jwa wo, nə dʉk də, <<Wèŋ ka nsàp yòŋsə̀ nə̀ wèŋ sə cèp bə zeŋ ànə riŋ. Mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè, mʉ̀ a ka ŋgòbʉpsə yòŋsə̀ ŋwè və, mʉ̀ a və ŋgòlùŋsə wo lùŋsə.†>>
56 Ànə geŋ, wo lokok, nə lo mvwe' ntòlak nəmòk.

ŊgòBɛ' LòJisòos Gʉgʉŋ
(Mat. 8:19-22)

57 Wo à sə lòmandzə̀ fana, ŋwə̀ nəmòk cep bohòJisòs də, <<Mʉ̀ dzəm də mʉ nə bɛ'lo wu ma nə fòpwe' nə̀ wù sə lòo.>>
58 Jisòs tsok fa yi də, <<Còp wèŋ tse' mvòk co wo cum ca, swiŋ wèŋ tse' ndap awo, fana mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ̀ ka mvwe' sə̀ co mʉ noŋsə tsoŋ tu am, nə nooŋ yoŋsə tse'.>>

---

* **9:53 9:53** Bʉ̀ʉ Sàmariyà wèŋ à sə tsəm də mvwe' sə̀ zìnə sə̀ ŋgòkùksə Nwì fo' sə mvwe' nda mòk nə̀ wo togə̀ nà' də Gerazìm. Bʉ̀ʉ Jus wèŋ dʉk yàwo də a Jòrosalèm, fana yà'a yusə̀ yà' gʉ ŋkuŋ wo kà ŋwə̀ nə̀ yi sə cà lòye Jòrosalèm tɛsə̀ sə. † **9:55 9:55** Ŋwàak mok sə̀ zəm cu sə̀ wo à ka ŋgo ncèp ènə nja gesə: nə dʉk də, <<Wèŋ ka nsàp yòŋsə̀ nə̀ wèŋ sə cèp bə zeŋ ànə riŋ. Mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè, mʉ̀ a ka ŋgòbʉpsə yòŋsə̀ ŋwè və, mʉ̀ a və ŋgòlùŋsə wo lùŋsə.>>

59 Jisòs dʉk bohòŋwà nəmòk də, <<Mʉ̀ dzəm də vesùwèeŋ lo, nə fak mvwe' mò'fis.>> Ŋwà ènə dʉk də, <<Tà, mʉ foho lo-a maŋkwɛ̀ŋ, nə kə tuuŋ tɛ̀'làm ŋkuŋ-è.>>
60 Jisòs tsok fa yi də, <<Me'rə bʉ̀ʉ sə wo kpʉ laŋ tuuŋ bʉ̀ kpʉkpʉ awo. Bohòwù yò, dù nə kə tsok ncèp nə də ŋkum Nwì nə yè ŋgòsak sə nzeŋgòŋ laŋ.>>
61 Ŋwà nəmòk à yə Jisòs, yi dʉk də, <<Mʉ nə bɛ' wu Tà, fana mʉ̀ sə fek wu də mʉ lo, nə tsok fa bʉ̀ʉ am də wo cum bəboŋ.>>
62 Jisòs tsok fa ŋwà ènə də, <<A ye-a ŋga ŋwè yèto ŋgòfàk bohòNwì, nə sə kʉk lis maŋkwɛ̀ŋ, ye də yi ka kəkʉrə ŋgòcu mvwe' gaŋ ŋkum Nwì yeŋ.>>

10

Jisòs Tumsə LòBwìŋ Hum Sàmba-Ncòp-Ba

1 Yà'sə ànə ca wes fana Tà Jisòs cokfis bwìŋ hum sàmba-ncòp-ba, nə tumsə lo yà'wèŋ ba, ba. Yi à tumsə lòwo ŋgòlòmvwe' buhu lak, nə ye bə mvwe' sə̀ yi nə sə və fo' sə pwe'fo'.
2 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Nzum sə̀ ŋgòkʉp sə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ fana bʉ̀ʉ sə̀ ŋgòfàk fo' sə momjo wùriŋ. Ye də wèeŋ lɛŋ bohòTà ŋgà nzum nə də ya yi tumsə ŋgàa fàk wèŋ, ŋgòkə̀ kʉp nzum ye sə.
3 Yeè, wèeŋ du, mʉ̀ tumsə lòweŋ co nsùŋgaŋ mʉtsətsə'rəə furùk wèŋ.
4 Ŋwèe kà posà jə, kà bàm jə, kà kùuŋgùp sə̀' jə; nə kà ŋwè mandzə̀ sə̀' cèpsə̀ lok.
5 Ndap nə̀ wèŋ ni mbwa pwe'fo', wèŋ cepsə wo də, <Fifi ye bohòndap ènə!>
6 Wèeŋ dʉk vɛ'nə fana a ye-a ŋga ŋwə̀ ŋgà fifi mbwa fana fifi àwèŋ nə, nə ye bohòyi. A ye-a ŋga ŋwə̀ nə̀ vɛ'nə nə mbwa bʉ̀ə̀ fana fifi àwèŋ nə bwi foho və bohòwèŋ.
7 Cum megu mʉmvwe' ndap ànə, nə sə zʉ, nə sə no yusə̀ wo fa weŋ, bʉ̀ʉsə̀ ŋwèe fak laŋ, wo lak yi. Kà dʉk də wèeŋ coho nooŋ kupsə kɛ'ca ndap dʉk.
8 A ye ŋga wèŋ kə̀ ni mvwe' ntòlak mòk, wo jəŋ weŋ fo' co bwìŋ fana wèŋ zʉ nsàp yu nə̀ wo fa weŋ lòoŋ fo'.
9 Wèeŋ gʉŋsə ŋgàa yiyaŋ sə̀ wo cu mvwe' lak yà'sə wèŋ, nə dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ dʉk də, <Gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə ya' kʉəp və bohòwèŋ laŋ.>
10 A ye-a ŋga wèŋ kə̀ ni mvwe' ntòlak nə̀ wo ka wèŋ də wèeŋ və bəboŋ dʉk fa fana wèŋ sə gihi kɛ' mvwe' mandzə̀ə̀ sə̀ mʉ ntòlak anə sə, nə sə cep dʉk də,
11 <A megu-a sə̀ mfəmfəə sə̀ ya' ko kùu avès mvwe' lak awèŋ ya'sə fana vès kɛ'sə nòŋsə ya', ya' sə kʉk weŋ. Wèeŋ riŋtse' də gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə ya' kʉəp və weŋ laŋ.>
12 Mʉ tsok fa weŋ də, nùmbu nə̀ wo sak nzeŋgònə fana anə boŋ ghak bohòlak Sodòm nə noŋsə nsàp lak ànə.
13 <<Wèŋ bʉ̀ʉ Corazì, wèŋ cu bʉp! Wèŋ bʉ̀ʉ Bèsadà, wèŋ cu sə̀' bʉp! A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ wo a gʉ̀ tsə̀' fa weŋ yà'a, wo ànə gʉ tsok fa-a yà' bohòbʉ̀ʉ Tayà bə Sidòŋ wèŋ bwɛ̀rɛ də wo a kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ tè, nə ni tse' gàa cə̀k, nə yok və.
14 Nùmbu nə̀ wo nə sak nzeŋgòŋ fana anə boŋ ghak bohòbʉ̀ʉ Tayà bə Sidòŋ nə noŋsə weŋ.
15 Wèŋ bʉ̀ʉ Kàpanùm, wèŋ a sə nɛ̀ni' co wèŋ də wèeŋ kok lo mʉbu à? Wèeŋ nə lo tsətsoŋ mvwe' ŋgə' vɛ'ɛ bòŋ.
16 <<Ŋwà nə̀ yi yuk-a weŋ, ye də yi yuk mʉ. Ŋwà nə̀ yi dzeeŋ-a weŋ, ye də yi dzèeŋ mʉ; nə ye də ŋwà nə̀ yi dzeeŋ-a mʉ, ye də ŋgəŋgàŋ dzèeŋ ŋwà nə̀ yi a tum và mʉ nə.>>

Bʉ̀ʉ Sə̀ Hum Sàmba-Ncòp-Ba Sə Wèŋ Bwìŋ Vəə
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

17 Bʉ̀ʉ sə̀ hum sàmba-ncòp-ba sə wèŋ à bwìŋ và bə kwəkwa. Wo

à dʉk də, <<Tà, yòŋsəə ze' wèŋ ye bohòvès yusə wà bʉ̀ʉ liŋ yo.>>
18 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Mʉ̀ yə Satà ŋga yi sə gbʉ̀ tsə mʉbu co mbʉ̀ŋ sə ba'a tsə yi.
19 Yeè, mʉ̀ a fa weŋ ŋàŋ ŋgògì cà mʉnə no bə ŋgam wèŋ, nə ye ŋàŋ ŋgògha' ŋàaŋ sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ weŋ tse' yà' pwe'fo'. Kaco yumok gʉ lok weŋ yeŋ. 20 Nə yeè nə də kà də wèeŋ sə kwa də bʉ̀ʉsə̀ ze' wèŋ sə wəp weŋ dʉk, wèeŋ kwa lɛ bʉ̀ʉsə̀ də wo còm nòŋsə liŋ awèŋ mʉbu.>>

21 Ghà ànə à ye, Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə gʉ Jisòs yi rwiŋ bə kwəkwa fana yi cep dʉk də, <<Mʉ̀ kwasə wu tɛ̀', nə̀ wu Tà mʉbu bə sə nze nə, bʉ̀ʉsə̀ wù a swìhi gɛsə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkərə̀ wèŋ, nə niŋ fa yà' bohòbwe sə̀ lʉə wèŋ. A zìnə Tɛ̀', wù a gʉ̀ yè'sə mʉmvə̀'nə̀ yà' a bòkok wu sə vəə wù vɛ'nə.
22 Tɛ̀' am a fa wes mʉ bum pwe'fo'. Ŋwə̀ nəmòk ka mwe nə riŋ, rì mègù yi Tɛ̀' nə. Ŋwə̀ nəmòk ka Tɛ̀' nə sə̀' riŋ, rì mègù yi mwe nə, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ mwe nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə.>>

23 Ànə geŋ yi bʉʉŋ dʉk swihi fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ dʉk də, <<A rɛŋsi bohòŋwə̀ nə̀ yi yə bum sə̀ wèŋ sə yə yè'sə!
24 Mʉ tsok weŋ də ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə ye bə bʉ̀ ŋkəŋkum wèeŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ wo a dzəm ŋgòyə bum sə̀ wèŋ yə yè'sə, nə kà mandzə̀ nə tse'. Wo dzəm ŋgòyuk bum sə̀ wèŋ sə yuk yè'sə, nə kà yà' sə̀' yuk.>>

Gbʉ' Ŋwəə Sàmàriyà Nə̀ Bəboŋ Nə

25 Ŋgà yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k mòk à lòkok də yi bʉə ja'a Jisòs nə fana yi fek nà' də, <<Cicà, yusə̀ aco mʉ̀ gʉ yè'sə yà, ya mʉ kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə ɛ?>>
26 Jisòs fek bʉsə bwi nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə lʉ̀k də yà? Wu tagə̀ nja da?>>
27 Ŋgà' nə dʉk də, <<Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntʉm yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə̀ yòpwe'fo', nə ye bə ŋàaŋ yo pwe', nə ye bə ŋkərə̀ yòsə̀' pwe'fo', fana nə dzəm moma yo co mvə̀'nə̀ wù dzəm ni' yò.>>
28 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù cèp bəboŋ laŋ; gʉ̀ vɛ'nə ya wu nə tse' lùŋ.>>
29 Ŋgà' nə à dzəm də yi niŋ tsok də yi ŋwə̀ nə̀ bəboŋ, fana yi fek fe'lə Jisòs nə də, <<Moma am nə yè'sə ndà?>>
30 Jisòs tsok bʉsə fa yi gbʉ' mòk də, <<Ŋwə̀ nəmòk à tsə mʉ Jòrosalèm ŋgòlòJèrikù. A kə̀ wès mandzə̀, ŋgàa yə̀ wèŋ ko fweŋ fis yi cə̀k pwe', nə ləp yi. Wo me'rə mak noŋsə yi ŋga yi sə tʉ̀hʉ mègù mok ŋgwàŋ, nə lo yu awo.
31 Mvə̀k à càa, ŋgà fa satikà' mòk à sə yù tsə lòsə̀' mandzə̀ ànə. Yi ànə ye nà' ŋga nà' nòo fana yi lək ca yuye ndzə ŋgʉ mandzə̀.
32 Ŋwəə Levì mòk à gʉ̀ sə̀' vɛ'nə. Yi à kə̀ dzèŋ fo', nə ye ŋgà' nə mvə̀'nə̀ nà' nòo fana yi ca yuye ndzə ŋgʉʉ̀ŋ.
33 Ŋwə̀ Sàmàriyà mòk à və̀ ye fo', nə ye nà', fana nə koksə manziŋ bohònà'.*
34 Yi geŋ fo', nə gesə fa nà' mve' bə rùk ndzənə mvwe' nà' sə, nə kiŋ lok fa nà'.† Yi le' koksə naaŋ nà' mʉnə nàmbà'rə ye, nə jəŋ lo nà' mvwe' ndap nəmòk nə̀ ŋwèe nòoŋ mbwa yi lak, nə sə jəŋ ŋkərə̀ bohònà' fo'.
35 Tsok à rɛŋ, yi fis mbàm ncùhù ba, nə fa ŋgà ndap nə. Yi dʉk fa ŋgà ndap nə dʉk də, <Sə kʉk fa mʉ yi bəboŋ. Mʉ bwìŋ foho və̀ fana mʉ̀ lak fəsə fa wu mbàam sə̀ wù bʉpsə yà' bʉ̀ʉ yi pwe'.>
36 Bohòbʉ̀ʉ sə̀ tɛ' yè'sə, wù tsəm də ŋwə̀ nə̀ yi à nìtsə̀' də yi moma

* **10:33 10:33** Bʉ̀ʉ Sàmariyà bə bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə bàrəgə̀ wùriŋ. † **10:34 10:34** Bʉ̀ʉ lak yà'sə wèŋ à sə jəgə̀ mve' bə rùk co ncə̀p.

bə ŋwà nə ŋgàa yə wèŋ à làp yi nə yè'e nə fò?>>
37 Yi dʉk də, <<A ŋwà nə yi à tse' koksàmanziŋ bohònà' nà'a.>> Fana Jisòs dʉk fa nà' dʉk də, <<Dù a, nə kə gʉ yòsə' vɛ'nə.>>

Jisòs Kà Kɛ' Yə Mèri Bə Matà

38 Jisòs bə bwe ye wèŋ à sə lòo fana wo kə dzeŋ mvwe' lak mok. Ŋwà mòk à ye fo' nə wo to liŋ ye də Matà. Ŋwà ènə à fa Jisòs mvwe' nòòŋ mʉnda'à yi.
39 Yi ànə tse' moma ye mòk nə wo to yi də Mèri. Mèri nə à kə cu ŋgʉ ni'ì Tà ànə, nə sə yu'rə yusə nà' sə yə'rə fa bwìŋ sə.
40 Matà ye də fàk yam bohòyi wùriŋ fana yi kə dʉk fa Jisòs də, <<Tà, wù yə də moma àm me'rə mʉ mʉmʉ, fàk sə ghak mʉ, wù kà mbɛŋ kom à? Tsok fa yi də yi kə tɛsə mʉ.>>
41 Tà nə dʉk fa nà' də, <<Matà, Matà, wù sə jìk, nə sə ye ŋgə' bə bum ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
42 Yu nə nà' tse' gha' fàk, a yu nə mò'fis. Mèri cok jə fis ma nə bəboŋ nə laŋ. Kaco mʉ dzəm də ŋwèe fep fis yuk nà' bohòyi yeŋ.>>

11

Jisòs Yə'rə Bə Nzak Pìriyà (Mat. 6:9-15; 7:7-11)

1 Nùmbu mòk à ye ŋga yi sə lɛŋ pìriyà mʉmvwe' nəmòk, yi ànə mesə fana mo fàk ye mòk və bohòyi, nə dʉk fa yi də, <<Tà, yə'rə fa ves ŋgòlɛŋ pìriyà mʉmvə'nə Jon ànə yə'rə fa ŋgàa fàak ye yà'a.>>
2 Yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ cu ŋgòlɛŋ, wèŋ cep dʉk də:
<Tɛ̀', kəkùksəə ye bə liŋ yo.
Gaŋ ŋkum yo sə və.
3 Fa ves bɛŋ sə co vès zʉ nùumbu pwe'.
4 Swì fa ves bʉp avès, bʉ̀ʉsə vès swì fagə ndàaŋwè pwe' nə yi gʉ̀gə ves bʉp sə'.
Kà ves mvwe' sə co məmumsə kə tseŋ ves jə lò.> >>
5 Jisòs dʉk fa bwe ye sə wèŋ də, <<A dʉk-a də ŋwà nəmòok mʉŋgorə wèŋ nə aco yi lokok nə tsətsə'rəə tsok, nə kə dʉk fa ŋge' ye mòk də, <Ŋge' àm, samsə fa mʉ ntuk brɛd tɛ',
6 bʉ̀ʉsə ŋge' àm mòk tesə və gì fana mʉ̀ ka yumok co mʉ̀ fa yi zʉ tse'.>
7 Yi dʉk vesə mʉnda'à anə də, <Kà mʉ ŋgə' fa nòòŋ, mʉ̀ lok ncù laŋ, ves bwe am wèŋ nònze, kaco mʉ̀ lokok ŋgòfa wu yumok ŋga'a yeŋ.>
8 Mʉ tsok weŋ də a ye-a sə̀ də yi nə kà ŋgòfa nà' yumok bʉ̀ʉsə nà'a ŋge' ye lòkok fana bʉ̀ʉsə nà' sə lɛŋ malì gʉgʉŋ, yi nə lokok kə fa nà' yusə nà' dzəm sə pwe'.
9 Mʉ tsok weŋ də, lɛŋ Nwì ya yi nə fa wu, làap ya wu nə tse', kùum ya wo nə muk fa wu.
10 Bʉsə ŋwà nə yi lɛŋ-a, ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse', ŋwà nə yi làp-a, yi nə ye, ŋwà nə yi kum-a, wo nə muk fa ŋwà ànə.
11 A nsàp tɛ̀' nə fònə də a ye-a ŋga mo ye lɛŋ fuk bohòyi, yi kà nà' fuk fa, nə fa nà' no ɛ?
12 Kènə də yi lɛŋ-a mbùmvəp nà' fa yi ŋgam ɛ?
13 A ye-a ŋga wèŋ sə̀ wèeŋ bʉp yè'e riŋ ŋgòfa bwe awèŋ bum sə̀ bəboŋ, ye də aco Tɛ̀' nə mʉbu nə, nə fa Yòŋsə̀ nə Rərɛŋ nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo lɛŋ yi sə wèŋ wùriŋ!>>

Jisòs Bə Bezebù (Mat. 12:22-30, 43-45; Mak 3:20-27)

14 Jisòs à sə bɛ' fis yòŋsə̀ ze' mòk nə yi gʉ̀gə̀ ŋwè yi kà cù cèp fana ze' nə ànə tesə lòo fana ŋgà' nə ye ŋgòcèp cù, bwìŋ mərə.
15 Bʉ̀ʉ mok wèŋ dʉk yàwo də, <<Yi bɛ' fisgə̀ ze' sə bə ŋàaŋ Bezebù nə yi ŋkum ze' wèŋ yi nə.>>
16 Bʉ̀ʉ mok wèŋ sə lap mandzə̀ ŋgòbʉə yi fana wo sə lap də nà'a niŋ tsok fa wo maŋgəŋgèŋ mòk nə nà' tesə ma mʉbu.
17 Yi riŋ yusə̀ wo sə tsərə sə fana yi dʉk fa wo dʉk də, <<A ye-a ŋga

lak mok ga'a-a ba fana ye də yà' kà fàk tse'. Nə ye sə̀' də ndap nə̀ nà' ga'a-a ba, ye də nà'a nə gbʉ.

18 Ye də a ye-a də Satà gapsə ni' ye bòp ba fana aco gaŋ sə̀ ye sə təəŋ yè'sə va? Bʉsə̀ wèŋ sə dʉk də mʉ̀ sə bɛ'fis ze' bə ŋàaŋ Bezebù.

19 A ye-a də mʉ̀ sə bɛ' fis ze' bə ŋàaŋ Bezebù fana bʉ̀ʉ awèŋ wèeŋ bɛ' fisgə̀ yàwo bə ŋàaŋ sə̀ ndà? Nsàp fàk bʉ̀ʉ awèŋ sə, sə nìtsə̀' dʉk də wèeŋ bə jòŋ.

20 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə bɛ'fis yà' bə ŋàaŋ sə̀ Nwì fana ye də gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə yà' kʉəp və̀ bohòwèŋ laŋ.

21 <<A ye-a ŋga ŋgà ŋàŋ nə̀ yi tse' bum dzè' ŋap sə sònto' ye yi fana ye də bum ye pwe' cu bə̀boŋ.

22 Fana a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk nə̀ nà' gʉ ghak yi və-a, nə lʉ bə nà', nə ghak yi fana yi nə fep jəŋ bum dzè'e ye sə̀ yi anə sə naaŋ tu bə zeŋ sə, nə gapsə bum ye sə̀ yi tse' sə bə ŋge' ye wèŋ.

23 <<Ŋwə̀ nə̀ yi ka-a vesi yeŋ, ye də yi sə bɛ̀ŋ mʉ. Ŋwə̀ nə̀ yi sə kà-a vesi te'e benə̀ ye də yi sə sɛ̀sə ye sɛ̀sə.

24 <<A ye ŋga yòŋsə̀ ze' tesə ndzə ni'ì ŋwè fana yi gihi ca mvwe' nze jì ndzəp, ŋgòlàp mvwe' sə̀ yi yoŋsə fo'. Yi kà mvwe' sə̀ co yi yoŋsə yə fana yi dʉk də, <Mʉ nə bwi foho lo fe'lə mvwe' ndap àm nə̀ mʉ̀ a tesə fo' nə.>

25 Yi bwì foho və̀-a, nə ye ŋga wo kùrə nà' nə gʉhʉ tsə'rə nà' bə̀boŋ,

26 fana yi lo, nə kə to jəŋ və yòŋsə̀ə mok sàmba, sə̀ wo bʉp càsə yi wo. Wo nə ni cum mʉmvwe' ndap nə. A ye vɛ'nə fana ncu ŋwə̀ ànə nə̀ maŋkwèŋ nə, nə bʉp casə nə̀ ànə ye to mantombì nə.>>

27 Jisòs ànə cep bum yè'sə fana ŋwà nəmòk nə̀ yi ànə ye mʉŋgorə̀ bwìŋ fo' cep fis də, <<A rɛŋsi bohòvə̀əm sə̀ yà' à dzə wu, nə ye mbwi sə̀ wù à no!>>

28 Yi dʉk bwi ye də, <<Rɛŋsi nə lɛ bohòŋwə̀ nə̀ yi yuk ncèp Nwì, nə noŋsə nà'.>>

Bwìŋ Dzəm ŊgòYə Maŋgəŋgèŋ (Mat. 5:15, 6:22-23, 12:38-42; Mak 8:11-12)

29 Bwìŋ ànə sə yam ghaha fo' ghaha fana Jisòs ye ŋgòcèp də, <<Bʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'e wo bʉ̀ʉ sə̀ bʉp, wo sə dzəm ŋgòyə yumok sə̀ maŋgəŋgèŋ. Mʉ nə kà wo maŋgəŋgèŋ gʉ̀ nì tsə̀' fa, anə megu maŋgəŋgèŋ nə̀ Jonà nà'a.

30 Bʉsə̀ mvə̀'nə̀ Jonà nə ànə ye co maŋgəŋgèŋ mòk ŋgònìŋtsə̀' fa bʉ̀ʉ Nenevì yà'a fana mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə ye sə̀' vɛ'nə bohòbʉ̀ʉ yè'sə.

31 Nùmbu nzak nə ye, ŋkum nə̀ yi ŋwàŋwè nə̀ yi à tesə və̀ mvwe' lak Sibà nà'a nə cep bʉp bohòbʉ̀ʉ sə̀ ŋga'a yè'sə də wo gbʉ̀ nzak. Bʉsə̀ yi à tesə və̀ mvwe' sə̀ nzeŋgòŋ nə̀ lə̀sə, ŋgòkə̀ yuk nsàp ŋkərə̀ nə̀ Sòlomù à tse' fana yeè, yumok sə̀ yà' ghak Sòlomù nə ŋga'a yè'.

32 Nùmbu sak nzak ye fana bʉ̀ʉ Nenevì wèeŋ nə lokok dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'sə wèŋ də wo gbʉ̀ nzak. Bʉsə̀ Jonà ànə tsoho, wo kupsə ntʉm; fana yumok sə̀ yà' ghak càsə Jonà nə ŋga'a yè'.

33 <<Wo bwe'-a laàm, kaco wo swihi nà' swìhi kè wo jəŋ nà', nə tes gesə sənə kʉ̀ŋ yeŋ. Wo nə tes nà' mvwe' sə̀ jəja ya bwìŋ sə ni və̀ə wo sə ye marɛŋ nə.

34 Lis yo marɛŋ nə̀ ndzə ni'ì wù yi. A ye-a ŋga lis yo bə̀boŋ fana ye də ni' yònə, nə̀ rwiŋ bə marɛŋ. Yà'a sə̀' də a ye-a ŋga lis yo ka bə̀boŋ yeŋ fana ye də ni' yòrwiŋ bə mandzəm.

35 Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərə̀, bwɛ̀rɛ marɛŋ nə̀ ndzə ni'ì wèeŋ nə bʉʉŋ mandzəm.

36 Fana ye də a ye-a ŋga ni' yòpwe'fo' rwiŋ mègù bə marɛŋ, də mandzəm nja mvwe' mok bʉ̀ə̀, fana ye də nà'a nə ye pwe' marɛŋ anə, co mvə̀'nə̀ marɛŋ laàm rɛŋgə̀ yà'a.>>

Jisòs Dʉk Fa Bʉ̀ʉ Faràsi Nə Ye Ŋgàa Yə'rə̀ Lʉ̀k Də Wo Ŋgàa Tè'èŋkup (Mat. 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

37 Jisòs anə sə cep fana ŋwèə Faràsi mòk dʉk nà' də bə nà'a kə zʉ bɛŋ. Fana yi lo kə cum tsoŋ də ya bə nà'a zʉ.
38 Ŋwèə Faràsi nə à mərə vɛ'ɛ mvəsə yi à yə də Jisòs ànə zʉ ŋga yi ka mvə'nə wo cùkgə ŋkuŋ nə sə zʉ yumok sə cuk.
39 Ànə geŋ Tà Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Faràsi, wèeŋ cùkgə yàwèŋ ŋkwɛ̀ɛŋ ŋgàp bə ŋkwɛ̀ɛŋ tasà, fana rwiŋ cum ma sə tsətsə'rə wèŋ anə ŋgwap bə wa bum bwìŋ.
40 Wèeŋ ləm! Ŋwə nə yi ànə gʉ̀ ŋkwɛ̀ŋ nə à ka ma sə tsətsə'rə sə' yi gʉ à?
41 Wèeŋ fa-a ŋgàa jìŋ wèŋ mbo sənə ŋgàp nə fana ye də yusə yà'a ma nə njàwèŋ pwe' mok rərɛŋ.
42 <<Wèŋ bʉ̀ʉ Faràsi, wèŋ cu bʉp. Wèeŋ jəgə ŋkərə ŋgògàpsə fa Nwì bwe mvùu bum sə jo yè'e pwe'fo' ma nje, nə me'rə noŋsə ŋgòfàk bə zìnə, nə ye ŋgòdzəm Nwì vɛ'nə. Anə ye co wèŋ sə gʉ yà'sə, nə kà mok sə' mè'rə màk.
43 Wèŋ bʉ̀ʉ Faràsi, wèŋ cu bʉp! Wèeŋ dzèŋ mʉmvwe' ndap pìriyà fana wèŋ sə dzəm dzòok sə bəboŋ, wèŋ sə dzəm sə' də bwìŋ sə cepsə weŋ mʉntɛ̀ɛŋ bə wəwəp wùriŋ.
44 Wèŋ cu bʉp bʉ̀ʉsə wèeŋ co sèe sə bwìŋ sə kà yà' yə fana wo sə gi ca mbwa, nə kà rì.>>
45 Ànə geŋ ŋgà yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k mòk dʉk də, <<Cicà, wu cèp vɛ'nə, ye də wù sə yà' vès sə'.>>
46 Jisòs dʉk bwi fa nà' də, <<Wèŋ ŋgàa yə'rə lʉ̀k, wèŋ cu sə' bʉp bʉ̀ʉsə wèeŋ jə bum sə yà' rwì' vɛ'ɛ co ŋwè kà bək to, nə sə naaŋ fa bwìŋ. Wèŋ kà yàwèŋ bum sə bə ndubo àwèŋ nə mò'fis jwèŋ ja'a lok.
47 Wèŋ cu bʉp, bʉ̀ʉsə wèŋ sə ci tsə'rə sèe ŋgàa tsòhòbum Nwì sə ànə zə wo sə' tɛ' awèŋ.
48 Ye də wèŋ dzəm də yusə tɛ' awèŋ ànə gʉ sə bəboŋ bʉ̀ʉsə wo à zə wo fana wèŋ ci yàwèŋ sèe sə.
49 Ye də nà'a njo nə ŋkərə Nwì sə cèp də, <Mʉ nə tumsə fa wo ŋgàa tsòhòbum Nwì bə ŋgàa ntum wèŋ. Wo nə zə mok, nə yeŋsə mok wèŋ ŋgə'.>
50 Ya ndʉəm ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə yà' ànə fe'e mvə'nə nzeŋgòŋ à yè yèe pwe'fo' nə ye ndzə bohòbʉ̀ʉ sə niè' yè'sə.
51 Ye jəŋ bə ndʉəm Abè kə dzeŋ mʉ ni'ì Sàkàriyà nə wo à zə yi mʉtsətsə'rəə kàm nə wo tɛ̀ŋgə satikà' mbwa bə mvwe' sə rərɛŋ sə mʉ ndap Nwì nə ghaŋ sə. A zìnə də wo nə fek ndʉəm awo sə bohòbʉ̀ʉ sə niè' yè'sə.
52 <<Ŋgàa yə'rə lʉ̀k, wèŋ cu bʉp, njo nə wèŋ a jə lòksə ki sə ŋgòmùk ncùu ŋkərə bə zeŋ sə. Wèŋ bə tu awèŋ, wèŋ a ka ni, fana nə lok bwi fa bʉ̀ʉ sə wo à sə ni sə mandzə.>>
53 Jisòs ànə me'rə fa'nə fana ŋgàa yə'rə lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ sə sa'rə yi nə nɛ' tse' yi bə cù cʉ̀k, də ya nà'a cep bum ŋkʉ̀ʉŋ.
54 Wo sə bʉə yi vɛ'ɛ də ya wo ko yi bə yumok sə bʉp sə yi cèp-a na.

12

Ka Bəboŋ ŊgòGʉ̀ Basə Yumok Basə Yeŋ

(Mat. 10:19-20, 26-33, 12:32)

1 Ghà ànə à ye ŋga bwìŋ kə benə vɛ'ɛ ncùhù ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə nəŋ ca mok mʉ ni'ì bə kù fana Jisòs ye ŋgòtsə' to fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bə yis bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ. Mʉ̀ sə dʉk yè'sə mʉmvə'nə wo gʉ̀ basə kɛ'gə bum awo yà'a.
2 Yumok ka sə də bwìŋ à sè'lə lok yà' də wo nə kà yà' yə yeŋ. Yumok ka sə wo a swìhi yà' də bwìiŋ nə kà yà' rìŋ yuk sə' yeŋ.
3 Ye də yusə wu cèp-a yà' ndzə ndzəmə, yà'a nə kə yuhu mvwe' marɛŋ. Yusə ŋwè làrə swìhi yà' mà mbwèndap fana wo nə fu yà' ma mʉ ndùndap.
4 <<Ŋge' am wèŋ, mʉ tsok weŋ də kà də wèeŋ wəp bʉ̀ʉ sə wo zə-a ŋgùpni' fana wo kà yumok ŋgògʉ̀ fe'lə bohòwù tse' yà'a dʉk.

5 Mʉ tsok fa weŋ ŋwà nà aco wèŋ wəp yi nə. Wəp Nwì nà yi zə wes fana yi tse' mali ŋàŋ ŋgògèsə wu mvwe' ŋgə' nà sə misè nà'a. Mʉ̀ sə tsà' weŋ zìnə də wəp yi ànə.
6 Wo kà ləŋbu tàŋ dolà ba sèŋgà à? Nwìi kà nà mò'fis swìgà.
7 Nʉ̀əmtu sà mʉ tuhù wèŋ yè'e, yi a ta yà' ta. Ye də wu kà yumok wəp, bʉ̀usà wù yam ghak ləŋbu kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ laŋ.
8 <<Mʉ tsok fa weŋ də ŋwà nà yi cèp fis-a jəja mvwe' bwìŋ də yi ŋwà àm fana mʉ̀ mo ŋwè, mʉ nà kà dʉk fa yi sà' vɛ'nə mantombì masinjàa Nwì wèŋ.
9 Ŋwà nà yi bɛ̀ŋ-a mʉ mantombìi bwìŋ fana mʉ nà kà bɛ̀ŋ yi sà' mantombì masinjàa Nwì wèŋ.
10 Ŋwà nà yi bʉpsə liŋ am, nà mʉ mo ŋwè fana wo nà swì fa yi yà'; ŋwà nà yi bʉpsə-a liŋ Yòŋsà nà Rərɛŋ nə fana kaco wo nà swì fa yuk yi yeŋ.
11 A ye-a ŋga wo jə lo wu mʉmvwe' ndap pìriyà, nə ye bohòbʉ̀ ŋkəŋkum nə ye bə bʉ̀ʉ sà wo sakgà bum wo fana wù kà də wu sə jik də wu nə cep fəsə yàlɛ, kè də wu nə dʉk yè'sə dalɛ dʉk.
12 Bʉsà Yòŋsà nà Rərɛŋ nə, nə tsok fa wu yusà wu cep sə sà ghà nà'nə.>>

Gbʉ' Ŋgà Ghàk Nà Yi À Ye Ləm

13 Ŋwà nəmòk à ye mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sà wo à benə wùriŋ sə, nə dʉk vesə fa nà' də, <<Cicà, dʉk fa moma am də yi gapsə bum mfə tɛ̀' am vesi.>>
14 Jisòs dʉk fəsə fa nà' də, <<Ŋgàta, ŋwà nà yi a gʉ̀ mʉ də mʉ sak fa weŋ nzak kè mʉ gapsə fa weŋ bum yè'sə ndà?>>
15 Ànə geŋ yi dʉk fa bʉ̀ʉ sà fo' sə wèŋ də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərà ŋgòwa bum bwìŋ, bʉ̀ʉsà yòŋsà ŋwè ka bʉ̀ʉ bum sà də yi tse' yà' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ yeŋ.>>
16 Fana yi mak fa wo gbʉ' nè'e də, <<Ŋgà ghàk mòk ànə tse' nzum sà bum ànə tesə mbwa wùriŋ.
17 Yi ye ŋgòtsərə də, <Mʉ̀ ka mvwe' sà co mʉ noŋsə wes zʉzʉʉ am yè'e tse'. Mʉ nə gʉ kok yè'sə valɛ-ò?>
18 Yi dʉk də, <Mʉ nə gʉ lɛ vɛ': mʉ nə kʉəmsə mak tàap am, nə ci sà ghaŋ, ya mʉ gesə zʉzʉʉ am bə bum am pwe' mbwa.
19 Fana mʉ nə dʉk fa ni' àm dʉk də, mʉ̀ tse' zʉzʉ nduk co mʉ̀ zʉ yà' lùumŋgòŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ; cum yoŋsə yuyo, zʉ, no, nə sə roŋ.>
20 Ànə geŋ Nwì dʉk fa yi də, <Ləm yu ènə, yòŋsà yòo nə me bə ndzəm nə ntinə nè'e. Bum sà wù fʉ̀hʉ yà'sə nə ye mok sà ndà?> >>
21 Jisòs dʉk ləsə də, <<Yà'a mʉmvè'nə yà' cu vɛ'nə bohòŋwà nə yi kotse' bum ghàk, nə kà ŋgà ghàk bohòma nə Nwì ye.>>

Fa Ntʉm BohòNwì, Nə Kà Bʉ̀ʉ Yusəmok Sə Jìk
(Mat. 6:25-34)

22 Jisòs à dʉk fa bwe ye wèŋ dʉk də, <<Kà də wèeŋ sə jik bə yòŋsàə awèŋ də mʉ nə zʉ kok yàlɛ, kènə bə ni' yòdə wu nə ni kok yàlɛ-òdʉk.
23 Bʉsà yòŋsà ghak bɛŋ fana ŋgùpni' ghak cək sà'.
24 Wèeŋ kʉk ja'a na ŋwèŋwɛ', wo kà bìgà nə kà sà' kʉp loksà. Wo ka tàp tse', nə kà zok sà' tse', fana Nwì sə fa wo zʉzʉ. Ghak yè'sə wèŋ kè swiŋ ɛ?
25 A mʉŋgorà wèŋ ndà, nà də aco yi naaŋ gesə nùumbu mok mʉnə nùumbu ye də bʉ̀ʉsà yi jìk ɛ?
26 A ye-a də kaco wù gʉ to yumok bə nà nà'a jo nà'nə yeŋ, ye də wù sə jik bə mok bʉ̀ʉ yà?
27 Tsərə-a bə nzàamŋgaŋ sà yà'a fomgà yè'e mʉmvè'nə yà'a kùkgà è. Wo kà ndàp caŋsàgà, nə kà cək sà' ba'. Mʉ tsok fa weŋ də a mègù-a sà Sòlomù, nà yi à tse' bum maŋgəŋgèŋ nà'a, yi à ka cək co mòk nà mò'fis vɛ'nə ni yuk.
28 A ye-a ŋga Nwìi ni fagà ŋgaŋ sà yà'a təəŋ fə ŋgəà ntinə, a ye zòŋ ŋga wo tɛ̀ŋ səsə yà' laŋ sə vɛ'nə, ye də aco yi ni fa wesə weŋ cəək yàwèŋ

yè'sə nsàp nə fò? Bʉ̀ am a, dzədzəm àwèeŋ momjo!
29 Kà də wèeŋ sə tsərə də mʉ nə zʉ yà, mʉ nə no yà? Kà də wu sə jik dʉk.
30 Bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgònə làpgə yàwo nsàap bum yà'sə; fana Tɛ̀' awèŋ rìŋ dʉk də wèŋ tse' ŋgòtse' bum yè'sə sə̀'.
31 Yusə də wèeŋ lap lɛ gaŋ ye sə, ya bum yè'sə nə ye sə̀' sə yàwèŋ.

Tse' Ghàk Ma Mʉbu (Mat. 6:19-21)

32 <<Bwe sə mʉ gʉ̀msəgə weŋ, wèeŋ kà wəp bʉ̀ʉsə Tɛ̀' àwèŋ nə sə dzəm bòŋsə wùriŋ ŋgòfa weŋ gaŋ ŋkum sə ye sə.
33 Wèeŋ seŋ bum awèŋ, nə fa mbàam sə bohòŋgàa jìŋ wèŋ. Wèeŋ tse' posàa sə kaco yà' reŋ yuk yeŋ, nə loksə ghàak awèŋ mʉbu mvwe' sə̀ kaco yumok gʉ yà' yeŋ; mvwe' sə̀ kaco ŋgà yə̀ kə dzeŋ to fo' yeŋ, nzək kà yà' sə̀' zʉ bʉpsə̀.
34 Bʉsə̀ mʉmvwe' nə̀ ghàak yo cu fana ntʉm yòo nə ye sə̀' fo'.

Ye Mofàk Nə̀ Ŋgà Kà Lo Dzəm (Mat. 24:45-51)

35 <<Wèeŋ cum fə̀fʉhʉ̀, swi' cə̀ək awèŋ sə gamə̀ bə̀boŋ, nə bwe' tse' laàm awèŋ.
36 Wèeŋ ye co bʉ̀ʉ sə̀ masà àwo nə lo mvwe' ŋkàha gù ŋgòbwìŋ və̀ə, fana wo sə tək nà' də ya nà'a kùm ncù ntɛ̀ŋ, wo muk fa yi mvèsə̀.
37 A rɛŋsi bohòbwe fàak sə̀ masà nə bwìŋ və̀ə, fana yi tseŋ yà'wèŋ ŋga wo cu nca. Mʉ tsok fa weŋ zìnə də masà nə nə kiŋ tsə'rə cə̀k ye, yà'wèŋ cum nze fana yi fa wo zʉzʉ.
38 A rɛŋsi bohòŋgàa fàak sə̀ yi və-a sə̀ ndzəmə̀ kè tsətsə'rəə tsok àlɛ', nə tseŋ wo ŋga wo cu fə̀fʉhʉ̀.
39 Wèeŋ riŋtse' yumòk nè' sə̀' də, a ye-a ŋga tà ŋgà ndàp nə riŋ-a ghà nə̀ ŋgà yə̀ə nə və, bwɛ̀rɛ yi kà ndap ye də nà'a ni mbwa mè'rə̀ nòŋsə̀.
40 Wèeŋ nə sə kʉk yàwèŋ sə̀' kʉ̀'ʉ, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə və ghà nə̀ wèŋ ka vɛ'nə tsərə.>>
41 Pità à fek də, <<Tà, wù sə màk fa gbʉ' nè'e yè'sə bohòvès kè bohòbwìŋ pwe' ɛ?>>
42 Fana Tà cep də, <<Mofàk nə̀ yi zìnə nə tse' ŋkərə̀ə yè'sə nə̀ fò? A nə̀ masà ye nə a fa bum sə̀ mʉ nda'à yi pwe' bohònà', nə dʉk də, nà'a nə sə fa bwe fàak mok wèŋ bum zʉzʉ bə mvə̀k nə̀ kə̀kʉrə̀.
43 A rɛŋsi bohòmofàk nə̀ masà ye bwìŋ və̀ə, nà' tseŋ yi ŋga yi sə gʉ̀ mvə̀'nə̀ nà' anə dʉk noŋsə lo yi sə.
44 Mʉ tsok weŋ zìnə də, masà nə nə fa nsàp mofàk ànə ŋàŋ ŋgòkotse' bum ye sə̀ yi tse' pwe'fo' nà'.
45 A ye-a ŋga mofàk nə dʉk-a də, <Masà àm nə nə kà ntàntɛ̀ŋ bwìŋ fohòvə̀,> nə yeto ŋgòlə̀p bwe fàak sə̀ mbəmbam bə sə̀ bə̀ba sə wèŋ, nə zʉ, nə no jʉhʉ rùk,
46 fana masà ye nə bwìŋ foho və̀ nùmbu mòk nə̀ mofàk nə nə sə ka tsərə fʉk, nə ye bə mvə̀k nə̀ yi ka sə̀' riŋ, fana masà nə nə gbɛ' ci'lə nà' ba, nə noŋsə be'lə yi bə bʉ̀ʉ sə̀ wo ka zìnə tse'.
47 Mofàk nə̀ yi riŋ yusə̀ masà ye dzəm də yi gʉ yà', nə kà də yi yeto ŋgògʉ̀ yà' dʉk fana wo nə ləp yi cùu ŋkwès ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
48 Ŋwà nə̀ yi anə ka ye riŋ, nə gʉ yumok sə̀ co wo ləp yi bʉ̀ʉ zeŋ nə̀ bʉp fana wo nə ləp ghasə yi ye ŋgwàŋ. Ŋwà nə̀ Nwì a fa bohòyi ŋkʉ̀ʉŋ fana Nwìi nə dzəm bohòyi sə̀' ŋkʉ̀ʉŋ. Ŋwà nə̀ Nwì a nòŋsə ndzə bohòyi ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ fana Nwìi nə kʉk bohòyi sə̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ anə.

Jisòos Nə̀ Gʉ Bwìŋ Wo Ga'a (Mat. 10:34-36, 16:1-4)

49 <<Mʉ̀ a və̀ ŋgòkə̀ tɛ̀ŋ gèsə mis sənə nzeŋgònə. Yà' sə bòmʉ də anə ye co mis nə kʉə ŋga'a laŋ.
50 Mʉ̀ tse' bàptɛ nə̀ ŋgòbàptɛsə nà', tse'ŋga mʉ bàptɛsə wes nà' ŋkuŋ ntʉm fi mʉ!
51 Wèŋ tsəm də mʉ̀ a və̀ sə nzeŋgòŋ anə ŋgòjə və̀ fifi à? Hai' ka vɛ'nə yeŋ, mʉ tsok weŋ də mʉ̀ a jə və̀ gègàpsə̀.

52 Bʉsə ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì, bwìŋ tàŋ sə wo cugə ndap mò'fis nə ga'a. Bwìŋ tɛ' nə tse' cùu sə zok bə bʉ̀ʉ sə ba, sə ba tse' bwi yàwo zok bə sə tɛ'.
53 Wo nə ga'a, tɛ̀' wèŋ sə dzeeŋ yusə bwe mbəmbaam awo wèŋ sə tsərə fana bwe mbəmbam sə, sə dzeeŋ sə tɛ̀' wèŋ. Ma sə dzeeŋ sə mo ye nə ŋwàŋwè, mo ŋwàŋwè sə dzeeŋ sə ma. Maligù sə dzeeŋ sə ŋgwegù, ŋgwegù sə dzeeŋ maligù nə sə̀'.>>
54 Jisòs à dʉk fa bwìŋ dʉk də, <<Wèeŋ yəgə̀ ŋga mbàk yəəŋ ma nconùm fana wèŋ də, <Mbʉ̀ʉŋ nə li>, nà' li sə̀'.
55 Wèeŋ yuk ŋga fəfə̀ bwìŋ nə̀ kəkok fana wèŋ dʉk də, <Lùm lòo>, lùm nə lo sə̀'.
56 Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup! Wèŋ rìŋ mègù ŋgòkʉ̀k gèsə mʉbu, nə ye nzeŋgònə, nə sə cep də anə ye ŋga'a vɛ'ɛ, nə kà bum sə̀ yà'a niè' yè'e rɛɛŋ bʉ̀ʉ yà?

Kà Də Wu Təkˌ Tàtè Wo Sak Nzak YòSa'a Dʉk (Mat. 5:25-26)

57 <<Kaco wèŋ bə tu awèŋ sak yusə yà'a kə̀kʉrə̀ yeŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?
58 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk somsə wu mʉ kot fana wù lap mandzə̀ gʉgʉŋ də wenə mesə nzak nə ŋga wèŋ cu ntòmandzə̀. Ya ŋga yi kà wu bohòŋgà sak nzak jə lò. Bʉsə̀ ŋgà sak nzak nə fa wu bohòŋgàa tàm wèŋ, fana ŋgàa tàam sə nisə wu ndapndzəm.
59 Mʉ tsok fa weŋ də kaco wù tesə yeŋ, tse'ŋga wù làk wes mbàm nə̀ wo tiŋ fa wu nə pwe'fo'.>>

13

Me'rə ŊgòGʉ̀ Bʉp Bwɛ̀rɛ Wèŋ Kpʉ Sə̀'

1 Ghà ànə à ye fana bʉ̀ʉ mok wèŋ à ye fo' sə̀ wo à tsə̀' fa Jisòs bə nzak bʉ̀ʉ Galìli mok sə̀ Palè à zə̀ yà', nduəm awo torə̀ bə nduəm nàam sə̀ wo à sʉə yà' ŋgòfa Nwì satikà' bə zeŋ.
2 Ànə geŋ Jisòs fek wo də, <<Wèŋ tsəm də bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Galìlii yà'sə wèŋ kpʉ nsàp kpʉ ŋgə' ànə vɛ'nə ye də wo gʉ̀ ghakgə̀ bʉp wo, nə noŋsə bʉ̀ʉ Galìlii mok sə wèŋ pwe' à?
3 Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Mʉ tsok weŋ də tse'ŋga wèŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ bwɛ̀rɛ wèeŋ nə kpʉ sə̀'.
4 Bʉ̀ʉ sə hum-ncòp-fwame' sə ndap nə nà' à sàp lòmʉbu wùriŋ à kəəŋ zə wo Silòm yà'a, wèŋ tsəm də wo à sə gʉ̀ bʉp wo, nə ghak casə bʉ̀ʉ sə wo cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe' wo à?
5 Mʉ tsok weŋ də ka vɛ'nə yeŋ. Tse'ŋga wèŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ bwɛ̀rɛ wèŋ kpʉ sə̀'.>>

Gbʉ' Tʉ Nə̀ Nà' À Ka Zəm Nə

6 Ànə geŋ Jisòs tsok fa wo gbʉ' nè'e də, <<Ŋwə̀ nəmòk à bì tes tʉ fik mʉ nzuù yi. Yi sə və fo' də yi kə kwiŋ jəŋ ŋgwìi fik nə fana yi kà nə̀ mò'fis kwì yuk.
7 Ànə geŋ yi dʉk fa bohòŋwə̀ nə̀ nà'a kʉ̀k fagə̀ yi nzum ye sə də, <A ŋga'a lùumŋgòŋ tɛ' mvə̀'nə̀ mʉ làpgə̀ fik mʉ tʉhʉ̀ fɛɛŋ, nə kà mò'fis yə yuk. Gbɛ̀' màk nà', nà' sə gʉ̀ bʉpsə nze nə fo' wà vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?>
8 Ŋgà kʉ̀k nzum nə dʉk fa nà' də, <Ŋkwà'ŋwè, mè'rə tes nà' lùmŋgòŋ nè'e vɛ'nə ntɛ̀ŋ. Mʉ nə tuŋ mbwè nə, nə gesə gə̀p ca.
9 Lùmŋgòŋ nə̀ nà' tsə nà'a, a ye-a ŋga nà' zəm fana ye də a bə̀boŋ; nà'a kà-a zəm ŋkuŋ wù gbɛ' mak nà'.> >>

Jisòs GʉŋsəˌŊwà Nə̀ Yi Kà Gìgə̀ Nùmbu Dzə̀

10 Jisòs à sə yə'rə bwìŋ nùmbu dzə̀ mòk mʉmvwe' ndap pìriyà.
11 Ŋwà nəmòk à ye fo' nə̀ yi à tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp, nə̀ nà' à sə gʉ̀ yi, yi sə yaaŋ mʉnə lùumŋgòŋ hum-ncòp-fwame'. Ŋwà nə à zòoŋ nsàp nə̀ co yi kà mʉtsə̀ rərəŋ təəŋ lok fʉ̀k.
12 Jisòs ànə ye gesə ŋwà nə fana yi to nà', nə dʉk fa nà' də, <<Mamwe, wù ga'a weŋ yiya yònà'a laŋ.>>

13 Fana yi naaŋ fa nà' bo, ŋwà
nə təəŋ kok mok rərəŋ ghà ànə, nə
kwasə Nwì.
14 Ŋkwà' ŋwə nə mʉmvwe' ndap
pìriyà nə à jòk vɛ'ɛ də Jisòs gʉŋsə
ŋwè nùmbu dzə, nə dʉk fa bʉ̀ʉ
sə fo' sə wèŋ də, <<A tse' nùumbu
ntùŋfu sə aco a gʉ fàk ca. Wèeŋ sə
və nùumbu yà'sə ŋga wo sə gʉŋsə
weŋ, kà nùmbu dzə ye.>>
15 Anə geŋ Tà Jisòs cep fəsə fa nà'
də, <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ! Yè'e
ka sə wèŋ sə a yegə nùmbu dzə, wèŋ
sə fiŋ fis mbòŋ kè mvomdè'e awèŋ
mvwe' sə wo tsòoŋ tes yà', nə sə jə
lo wo ŋgòno ndzəp sə yeŋ à?
16 Ye də ŋwà nè'e, nə̀ yi mo
Abràham, nə̀ Satà a kìiŋ tse' yi
lùumŋgòŋ hum-ncòp-fwame' ènə,
kaco wo fiŋ fis yi ye nùmbu dzə̀ yeŋ
à?>>
17 Yi à cèp vɛ'nə fana marè'tu ko
bʉ̀ʉ sə wo à sə bɛ̀ŋ yi sə wèŋ pwe'fo'.
Bʉ̀ʉ sə wo à ye fo' sə wèŋ à kwa bə
nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə yi à gʉ̀ʉ
sə pwe'.

Jisòs Fʉ̀hʉ Ja'a Gaŋ Ŋkum Sə̀ Nwì Bə Bum Mok (Mat. 13:31-33; Mak 4:30-32)

18 Jisòs à dʉk mok sə̀' də, <<Gaŋ
ŋkum sə̀ Nwì sə yè'sə co yàlɛ-ò? Aco
mʉ̀ fʉhʉ kok yà' yè'sə bə yà?
19 Yà'a co mʉ ŋgwì tʉ mostà nà'a,
nə̀ ŋwə nəmòk à jə, nə bi mʉnzuù
yi. Nà' kuk bʉʉŋ tʉ nə̀ ghaŋ
fana swiŋ wèŋ və kə ci ndap awo
mbwa.>>
20 Jisòs nə dʉk sə̀mok də, <<Aco
mʉ̀ fʉhʉ kok gaŋ sə̀ Nwì sə yè'sə bə
yàlɛ-ò?
21 Yà' mègù co yis sə̀ ŋwàŋwèe
jəgə̀ yà', nə gesə sənə kwèes mfòŋ
tɛ', nə top yà' tətè yà' kok pwe'
yè'e.>>

Mandzə̀ Nə̀ Nà'a Fəferə̀ Nə (Mat. 7:13-14, 21-23)

22 Jisòs à gì, nə sə ca kɛ' mvwe'
buhu lak sə̀ jo bə sə̀ ghaŋ wèŋ
ŋgòlòJòrosalèm, fana yi sə yə'rə lo
bwìŋ fo' sə̀'.
23 Ŋwə̀ nəmòk fek yi də, <<Tà, bʉ̀ʉ
sə̀ wo nə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè
yuk nə, nə ye megu bwìŋ jo à?>>
Jisòs nə dʉk fa wo də,
24 <<Nikok mvwe' ncùu ŋka' sə̀
fəferə̀ yà'a, bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə
lap mandzə̀ ŋgòni lòfo', fana wo kà
ni to.
25 Tà ŋgà ndap nə lok ncùu ye fana
wèeŋ nə təəŋ sə mbiŋ, nə sə kum
ncùu sə. Wèŋ kum yà', nə sə cep də,
<Tà mùk fa ves ncù.> Yi nə dʉk fa
weŋ də, <Mʉ̀ ka mvwe' sə̀ wèŋ vəə
riŋ.>
26 Wèŋ ye ŋga'a ŋgòcèp də,
<Vesùwèŋ à sə zʉgə̀, nə sə no sə̀'
mvwe' mò'fis; wù à sə yə'rə bwìŋ
mvwe' mandzəə sə̀ ntòla'à vès.>
27 Yi nə cep ye də, <Mʉ̀ tsok fa weŋ
də mʉ̀ ka yàm mvwe' sə̀ wèŋ vəə
riŋ. Wèeŋ coho gɛsə lo ŋgʉ ni'ì mʉ̀
fo', wèŋ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>
28 Yà'a mvwe' sə̀ wèeŋ nə waŋ, nə
zʉ nzòŋ, ŋga wèŋ yə Abràham bə
Azìk bə Jàkop, nə ye ŋgàa tsòhòbum
Nwì wèŋ pwe' ŋga wo cu mʉla'à
Nwì, fana wèŋ mam yàwèŋ sə mbiŋ.
29 Bwìiŋ nə tesə və mvwe' ŋkùup
nzeŋgòŋ ma kwè fo', nə cum sə zʉ
roŋ mʉla'à Nwì anə.
30 A kə̀ dzèŋ mvə̀' ànə bʉ̀ʉ mok sə̀
wo ŋga'a maŋkwɛ̀ɛŋ nə kə ye man-
tombì; mok sə̀ wo ŋga'a mantombìi
nə ye mok maŋkwèŋ.>>

Mvə̀'nə̀ Jisòs Dzəm Lak Jòrosalèm (Mat. 23:37-39)

31 Mvə̀k ànə à ye, bʉ̀ʉ Faràsi mok
wèŋ və kə dʉk fa Jisòs də, <<Lògɛsə
fɛnə fo', bʉ̀ʉsə̀ ŋkum Heròsə làp
mandzə̀ ŋgòzə wu.>>
32 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Dù kə̀
tsok fa kəkərə̀ còp ànə də mʉ̀ sə
bɛ'fis yòŋsəə ze', nə sə luŋsə bwìŋ
ntinə bə zòŋ, nùmbu nə̀ tɛ' dzèeŋ
fana mʉ̀ mesə fàak am sə.
33 Fana mʉ nə sə geŋ mali man-
tombì ntinə bə zòŋ, nə ye bə nùmbu
nə̀ nà' bɛ'ɛ nə sə̀'; bʉ̀ʉsə̀ ka bəboŋ
ŋgòzə ŋgà tsòhòbum Nwì mvwe'
mok sə̀ zok nə casə Jòrosalèm yeŋ.

34 Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm. Wèeŋ zəgè ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə sə tərə ŋgàa gè ntum Nwì wèŋ bə lìs. A yè'sə ghɛ̀' sʉ̀ mvə'nè mʉ̀ sə làp də mʉ ko wumsə gesə weŋ ndzə ni'ì mʉ̀ co məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèŋ kà dzəm ɛ?
35 Bo am ka mok bə lak àwèŋ yà'sə yeŋ. Mʉ tsok weŋ də, ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, wèeŋ nə kà mʉ mok yə fe'lə tətè nùmbu nè wèeŋ yə fe'lə mʉ, ye mok ŋga wèŋ sə dʉk də, <Nwìi se ŋwə nè yi və mʉnə liŋ sè Tà nə> ŋkuŋ.>>

14

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà Yiya Mòk

1 Nùmbu dzə mòk à ye, Jisòs lo ŋgòkə̀ zʉ zʉzʉ mʉmvwe' ndap ŋkwà' ŋwəə Faràsi mòk. Fana bwìŋ sə kʉk tse' yi vɛ'ɛ pap.
2 Ŋwə nəmòk à ye fo' nè yi à tse' yiya kəko'rə.
3 Ànə geŋ Jisòs fek ŋgàa yə'rə lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ dʉk də, <<Lʉ̀k dzəm də aco wo gʉŋsə ŋwè nùmbu dzə̀ kè njo-ɛ?>>
4 Bʉ̀ʉ sə wèŋ kà cù mùk. Fana yi gʉŋsə ŋgà' nə, nə me'rə nà' lo.
5 Yi fek wo də, <<A fɛɛŋ ndà nè a ye-a ŋga mo ye kè mbòye gbʉ̀ ni-a sənə wʉ ndzəp nùmbu dzə̀, yi kà nà' mvèsə̀ fis-ɛ?>>
6 Wo à ka yusə̀ co wo cep fəsə fa yi tse' lok.
7 Jisòs à yə mʉmvə'nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à to wo mvwe' dinà nə sə swè' mègù mvwe' ncum sə̀ bəboŋ fana yi tsok fa yà'wèŋ ncèp nè'e.
8 Yi də, <<A ye-a ŋga ŋwè to wu də wu və mvwe' zʉ gùu ye fana kà də wu kʉk mvwe' sə̀ bòghak fo' pwe' zeŋ, nə kə cum fo' dʉk. Bʉsə̀ kàmòk wo to ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi ghak wu ye sə̀'.
9 Yi vəə fana ŋwə̀ nə̀ yi to weŋ ba fo' yi nə, nə kə dʉk fa wu də, <Lòkok, nə fa mvwe' yà'sə bohòŋwə̀ nè'e.> Fana marè'tu nə ko wu, wù kə cum mok bə dzòk nə̀ nà' ka bəboŋ yeŋ.
10 A bəboŋ də wo to-a wu, wù kə cum lɛ bə dzòk nə̀ nà' ka bəboŋ wùriŋ yeŋ, ya ŋga ŋwə̀ nə̀ yi to weŋ nə vəə fana yi dʉk fa wu də, <Ŋge' àm, lòkok cum lo mʉmvwe' dzə̀' nə̀ bəboŋ nè'e.> Yà'sə nə gʉ wu, wù ye co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ mʉ lisə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wenə wèŋ cu fo' sə.
11 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi jə kok lò-a ni' ye mʉbu, wo jəŋ tsoŋ yi sə nze; ŋwə̀ nə̀ yi jə tsoŋ lòni' nje sə nze fana wo jə fis kok yi mʉbu.>>
12 Jisòs dʉk fa ŋwə̀ nə̀ yi to bwìŋ dinà nə ye də, <<A ye-a ŋga wù də wu to bwìŋ mvwe' dinà kè mvwe' ŋkàk àlɛ', kà də wu to ŋge' yo wèŋ kè bwema yo, kè njàaŋ yo wèŋ kè ŋgàa ghàk sə̀ wenə wèŋ nòkʉəp fo' dʉk. Bʉsə̀ wo nə to fəsə wu sə̀' fana ye də wo làk fəsə wu yà'sə laŋ.
13 Yusə də wu to bwìŋ mvwe' dinà fana wù to ŋgàa jìŋ, ŋgàa jì bo bə sə̀ jì kù, nə ye sə̀ jì lis wèŋ.
14 Ya Nwìi nə se wu. Bʉsə̀ kaco nsàp bʉ̀ ènə lak fəsə to wu yeŋ. Nwìi nə lak wu ghà nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ bəboŋ wèŋ lòkok mvwe' kpʉ.>>

Gbʉ' Nə̀ Wo À To Kɛ'cà Bwìŋ ŊgòKə̀ Zʉ Bum Ŋkàk
(Mat. 22:1-10)

15 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ bə yà'wèŋ ànə cum, nə sə zʉ mvwe' mò'fis ànə yuk ncèp ènə fana yi dʉk də, <<A rɛŋsi cɛ̀bʉ̀ə̀ bohòŋwə̀ nə̀ yi nə zʉ ŋkàk nə̀ mʉ la'à Nwì.>>
16 Jisòs nə dʉk fa fe'lə nà' bə gbʉ' də, <<Nùmbu mòk à ye, ŋwə̀ nəmòk to ŋkàk nə̀ ghaŋ, nə to bwìŋ vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
17 Mvək ŋkàk nə à kʉ̀rə fana yi tumsə lo mofàk nə̀ nà'a fàkgə̀ bohòyi də nà'a kə tsok fa bʉ̀ʉ sə̀ yi to yà' sə də wo və bʉ̀ʉsə̀ wo fʉ̀hʉ wes bum pwe' laŋ.
18 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à to wo sə pwe' sə dʉhʉ lo də wo nə kà və bʉ̀ʉ vɛ' bə vɛ'. Ŋwə̀ nə̀ wo à to to ntòyi nə à dʉk fa nà' də, <Mʉ̀ ywiŋ nzum am,

mʉ də mʉ lo kə kʉk ja'a zeŋ. Mʉ lɛŋ wu, kà jòk.>
19 Mòk dʉk ye də, <Mʉ ywiŋ ndum mbòŋ hum fana mʉ də mʉ kə kʉk ja'a yà' ŋkuŋ. Kwəkwè' nə kà jòk.>
20 Mòk dʉk ye də, <Mʉ a bə' ŋwàŋwè, fana ye də kaco mʉ geŋ to yà'sə yeŋ.>
21 Ànə geŋ mofàk ye nə bwi və kə tsok fa masà ye nə. Ngà ndap nə jok, nə dʉk fa mofàk ye nə də, <Dù mvwe' mandzəə sə sə ntòlak vɛ'ɛ wàp, nə to və ŋgàa jìŋ bə sə jì bo bə sə jì lis, nə ye sə jì kù wèŋ.>
22 Mofàk ye nə à və, nə dʉk də, <Mʉ gʉ mʉmvə'nə wù dʉk sə laŋ fana mvwe' ncum bwehe cu malìi.>
23 Masà nə dʉk fa yi də, <Yeè, dù lo sə mandzə, nə kʉk bəbwe mandzəə sə ŋgəà pwe', nə to ŋwə nə wu yə pwe' də yi və, ya ndap àm nə rwiŋ.>
24 Mʉ tsok weŋ də bʉ̀ʉ sə mʉ anə to to wo yà'a, nə mò'fis nə kà zʉzʉʉ am sə zʉ ja'à.>>

NgòYe Nwə̀ Àm, Wù Bɛŋ Bum Sə̀ Yà' Sə̀ BòWu

25 Bwìŋ à gì bə Jisòs wùriŋ fana yi tsok fa yà'wèŋ də,
26 <<A ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòbɛ' və̀ mʉ, fana ŋgəŋgàŋ sə dzəm tɛ̀' ye kè ma ye, kè ŋgwe ye, kè bwe ye, kè bwe tɛ̀' ye, kè njɛ̀', nə ghak casə mʉmvə'nə yi dzəm mʉ fana ye də kaco ŋwə̀ ànə ye to mo fàk àm yeŋ. Nwèe dzəm-a mʉ fana yi tse' ŋgòdzəm mʉ nə casə mvə'nə yi dzəm ni' ye.
27 A ye-a ŋga kaco ŋwè bək jəŋ ntəəŋ ye, nə bɛ' və mʉ yeŋ, ye də kaco ŋwə̀ ànə ye to mofàk àm yeŋ.
28 A ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòci ndap, yi nə cum to ntòsə nze, nə kʉk ja'a də ndap nə nə jəŋ yi mbàm sʉ̀ nɛ ŋkuŋ. Yi nə ja'a də yi tse' mbàam sə̀ aco yi ci wes to ndap nə bə zeŋ àlɛ.
29 A ye-a ŋga wù ka vɛ'nə gʉ fana kàmòk aco wù yeto fàak sə, nə kà yà' mèsə̀. A ye-a ŋga wù yèto fàak sə nə kà mèsə̀ fana bʉ̀ʉ sə̀ wo yə wu pwe' nə ywi wu.
30 Wo nə sə cep kɛ' də, <Nwə̀ nè'e a yèto ndap, nə kà nà' ci wes to.>
31 <<A ye-a ŋga ŋkum mòk dzəm ŋgòkə̀ lʉ̀ bə mòk fana yi nə cum to ntònze, nə tsərə bəboŋ. A ye-a ŋga ŋkum nə tse' mègù bwìŋ ncùhù hum fana yi nə kʉk ja'a də aco yi kə ghak to ŋkum mòk nə̀ nà' tse' sə̀ nà' bwìŋ ncùhù hum ba nə àlɛ?
32 A ye-a ŋga kaco yi ghak to ŋkum mòk nə yeŋ fana yi nə tumsə bʉ̀ʉ ye mok wèŋ ŋga nà' cu ntòmvwe' səsap də wo kə tsok fa nà' də yi sə dzəm ye mok fifi.
33 Yà'a bohòwèŋ pwe'fo' sə̀' mʉmvə'ànə də, wèŋ tse' ŋgòtsərə to bəboŋ ŋkuŋ. Wèŋ tse' ŋgòme'rə bum sə̀ wèŋ tse' yà' pwe'fo' ŋkuŋ wèŋ bɛ' və mʉ. A ye-a ŋga wèŋ ka vɛ'nə gʉ kaco wèŋ ye to ŋgàa fàk am yeŋ.
34 <<Ci' yusə̀ bəboŋ fana, a ye-a ŋga ci' cwɛ̀'lə bʉp, mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ yà' lʉm fe'lə kà mok ye.
35 Kaco yà' boŋsə ncàk, kè yà' gəpsə yumok sə̀ wù a bì yà' sə̀' yeŋ. Bwìŋ mak megu yà' mà'a. Bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ sə yu'rə yusə̀ mʉ̀ sə cèp yè'e, wèŋ yuk nə rɛɛŋ.>>

15

Kwəkwa Nə̀ Nà' Cu Mʉbu Nga Nwə̀ Nə̀ Bʉp Kupsə
(Mat. 18:10-14)

1 Ngàa ko mbàam tas bə ŋgàa gʉ̀ bʉp mok wèŋ à və ŋgòyu'rə yusə̀ Jisòs à sə cèep sə.
2 Fana bʉ̀ʉ Faràsi bə ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k wèŋ sə cep ŋwəm kɛ'ca. Wo sə dʉk də <<Nwə̀ nè'e sə dzəm ŋgàa gʉ̀ bʉp, nə sə zʉ be'lə bɛŋ bə yà'wèŋ.>>
3 Ànə geŋ Jisòs mak fa wo gbʉ' nè'e də,
4 <<A mʉŋgorə wèŋ fɛɛŋ ndà nə̀ də yi tse'-a nsùŋgaŋ ŋkʉ̀ mò'fis, nə̀ mò'fis bisə ca, kaco yi me'rə noŋsə sə̀ hum vəke'-ncòp-vəke' sə ŋgəà, nə lap lo nə̀ mò'fis nə tətè tse'ŋga yi yə nà' ŋkuŋ yeŋ ndà? 5 Yi yə nà' fana

yi bək naaŋ nà' mʉ ŋkambèhə yi, nə sə kwa.
6 Yi kə̀ dzèŋ lak fana yi to benə ŋgɛ' ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo nòkʉəp yi wèŋ. Yi dʉk fa yà' də, <Vesùwèeŋ kwa bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a yə nsùŋgaŋ àm nə̀ nà' a bisə nə.>
7 Mʉ tsok fa weŋ də a ye-a ŋga ŋgà gʉ̀ bʉp nə̀ mò'fis kupsə, nə bwi fa bʉp ŋkwɛ̀ŋ fana kwəkwaa nə ye mʉbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ mʉtuhù yi, nə casə bʉ̀ʉ sə̀ hum və̀ke'-ncòp-və̀ke' sə̀ wo yàwo bʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀kʉrə̀.

Gbʉ' Mbàm Nə̀ Nà' À Bisə Nə

8 <<Kɛ̀ a dʉk-a də ŋwà nəmòk a tse' mbàam ye hum, fana nə̀ mò'fis bisə ca. Yi nə bwe' laàm ŋgòlàp bə zeŋ, nə kurə ndap nə, nə lap se tətɛ̀ yi ye nà' ŋkuŋ, ka vɛ'nə yeŋ à?
9 Yi yə nà' fana yi to benə ŋgɛ' ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo nòkʉəp kok fo' wèŋ. Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <Vesùwèeŋ kwa bʉ̀ʉsə̀ mbàm àm nə̀ nà' a bisə nə, mʉ̀ a yə fe'lə nà' laŋ.>
10 Mʉ tsok fa weŋ də yà' mègù sə̀' vɛ'nə də kwəkwa cu mʉtsətsə'rəə masinjàa Nwì wèŋ ŋga ŋgà gʉ̀ bʉp nə̀ mò'fis kupsə a ntʉm ye na.>>

Gbʉ' Mo Nə̀ Yi Ànə Bisə Nə

11 Jisòs à cèp malì gbʉ' mòk sə̀' də, <<Ŋwə̀ nəmòk à tse' bwe ye ba, ŋga wo pwe' mbəmbam.
12 Nə̀ mweŋkɛ' nə dʉk fa tɛ̀' awo nə də, <Pàpa, fa fis mʉ bum yàm sə̀ yà'a nə̀ kə̀ ye yàm sə ŋga'a.> Ànə geŋ yi gapsə fa yà'wèŋ bum ye sə̀ yi tse' sə.
13 À ka nùumbu ŋkʉ̀ʉŋ sap fana nə̀ mweŋkɛ' nə te'e benə bum sə̀ ye sə pwe', nə bɛ' mandzə̀ nə lo mvwe' lak mok sə̀ səsap. À dzèŋ fo' yi sə zʉ sɛsə bum ye sə bə mandzə̀ njɛsə̀.
14 Mvə̀'nə̀ yi à wes bum ye sə fana njɛ̀ nə̀ bʉp ko mvwe' lak yà'sə fana yi ye ŋga'a ŋgòjamə.
15 Yi lo, nə sə cum mok bə ŋwə̀ nəmòk nə̀ mvwe' yà'sə. Ŋgà' nə à sə tumsə lòyi ŋgòsə fa ŋgùnaaŋ ye wèŋ zʉzʉ.
16 Njɛ̀ sə yaŋ yi vɛ'ɛ co yi zʉ zʉzʉʉ ŋgùnaaŋ sə fana ŋwə̀ nəmòk kà yi yumok fa lok.
17 Ŋkərə̀ ye ànə foho və fana yi dʉk də, <Bwe sə̀ wo sə fàk bohòtɛ̀' am tse' bɛŋ co wo kà zʉ wes to, mʉ̀ sə də mʉ kpʉ yàm njɛ̀.
18 Mʉ nə lokok lo kə tseŋ tɛ̀' am, ya mʉ nə dʉk fa yi də, <<Pàpa, mʉ̀ a gʉ̀ bʉp bohòNwì nə ye bohòwù sə̀' laŋ.
19 Mʉ̀ ka mok kə̀kʉrə̀ co wo to fe'lə mʉ də mo yòyeŋ; jəŋ tse' mʉ mok co mo ŋgà fàk yòmòk.>
20 Ànə geŋ yi lokok lo bohòtɛ̀' ye nə.

<<À ye ŋga yi sə və̀ mandzə̀ mweè səsap, ŋga yi ka ntòwɛs fana tɛ̀' ye nə ye gesə lo yi, nə koksə manziŋ bohònà'. Yi caŋ lo, nə kə ko wumsə gesə lo nà' ndzə ni'ì yi, nə cepsə nà' bə̀boŋ.
21 Mo ye nə dʉk fa yi də, <Pàpa, mʉ̀ a gʉ̀ bʉp bohòNwì, nə ye bohòwù sə̀' laŋ. Mʉ̀ ka mok kə̀kʉrə̀ co wo to fe'lə mʉ də mo yòyeŋ.>
22 Tɛ̀' ye nə dʉk fa ye bohòŋgàa fàak ye wèŋ də, <Wèeŋ jəŋ və cə̀k nə̀ nà' bògha' pwe' wàp, nə ni gesə fa yi mʉ ni'ì. Wèeŋ gesə fa yi kwàŋ ndzə bohòyi sə̀', nə so fa yi kùuŋgùp sə̀'.
23 Ya wèeŋ kə jəŋ və mbònə̀ nà' fʉ̀ə̀ càsə pwe' nà'a, nə sʉə ya vesùwèeŋ zʉ nə kwa.
24 Bʉsə̀ mo àm ènə à kpʉ yè'sə laŋ, nə lùŋ fe'lə nə sə̀mok; yi à bisə laŋ, nə yəə̀ŋ nə sə̀mok.> Wo à yè ŋga'a ŋgòsə kwa.

25 <<Bum yè'sə ànə sə ye vɛ'nə ŋga mo tu ye nə cu ŋgòŋ. Yi ànə və, nə kʉəp və nda'à wo fana yi yuk ŋga bwìŋ sə yəm ŋkì, nə sə kaŋ dzeŋ.
26 Yi to mo ŋgà fàk tɛ̀' ye nəmòk, nə fek nà' də bʉp yiskok yàlɛ?
27 Nà' tsok fa yi də, <Moma yo bwìŋ foho və yi, fana tɛ̀' yo sʉə mbònə̀ nà' fʉ̀ə̀ gha' pwe' nə də bʉ̀ʉsə̀ mo ye nə kə̀ tsèŋ yi bə̀boŋ ŋga yumok ka bʉp.>

28 Yi à yuk vɛ'nə, yi jok, nə də yi
kà mʉ nda'à mok ni. Tɛ̀' ye nə tesə
və sə mbiŋ, nə sə kə lɛŋ mo tu ye
nə.
29 Mo nə dʉk fa tɛ̀' ye nə də, <Ja'a
na yòo lùumŋgòŋ sə̀ mʉ̀ a fàk turə
bohòwù, mʉ̀ ka dʉk yo bɛŋ yuk; wù
nə kà mʉ mo ndzə mòk də ves ŋge'
am wèeŋ kwa bə zeŋ fa yuk.
30 Fana mo yònè'e vəə, yi a bʉpsə
wes mbàm bə bàa sàhà pwe', fana
wù sʉə fa yi mbònə nà' fʉ̀ə̀ càsə
pwe'!>
31 Tɛ̀' nə dʉk fa yi də, <Mo àm, wu
cugə̀ yòvesù fɛn, fana bum sə̀ mʉ̀
tse' yà' pwe'fo', a sə̀ yò.
32 A kə̀kʉrə̀ co a kaŋ, nə kwa anə,
bʉ̀ʉsə̀ moma yònè'e à kpʉ, nə lù nə
sə̀mok, yi à bisə mè laŋ nə yəəŋ nə
sə̀mok!> >>

16

Ŋgà Fàk Nə̀ Ŋgà Limŋgòŋ Nə̀ Ye Ŋgà Fàk Nə̀ Zìnə̀

1 Jisòs à mà' fa bwe ye wèŋ gbʉ'
mòk sə̀mok də, <<Ŋgà ghàk mòk à
ye, nə̀ yi à tse' ŋwə̀ nə̀mòk nə̀ yi
à fa bum ye sə̀ yi à tse' pwe' ndzə
bohònà'. Bwìŋ sə kə tsoho fa yi də
mo fàk ye nə sə njɛsə bum ye sə.
2 Ŋgà ghàk nə to nà', nə fek nà'
də, <Mʉ̀ yuk də wù sə gʉ̀ yà ɛ? Tsok
rɛŋsə fa mʉ bə fàak sə̀ wù a gʉ̀ pwe',
bʉ̀ʉsə̀ wu nə kà ŋgà fàk àm mok ye
fe'lə̀.>
3 Ŋgà fàk nə tsərə sə ntʉʉ̀ yi də,
<Masà àm jə fis-a fàak yè'sə ndzə
bohòmʉ̀, mʉ̀ gʉ yè'sə va? Mʉ̀ ka
gʉgʉŋ co mʉ̀ tuŋ to nze yeŋ, mʉ
dʉk-a də mʉ lɛŋ, yà' ye sə̀' marè'tu.
4 Mʉ̀ rì yusə̀ mʉ nə gʉ sə laŋ, ya
bwìiŋ nə ko mʉ ŋge' ghà nə̀ mʉ̀
mè'rə fàak sə.>
5 Fana yi to benə bʉ̀ʉ sə̀ wo tse'
masà ye nə kəa pwe'fo'. Yi dʉk fa
nə̀ mantombì nə də, <Wù tse' masà
àm kəa mbàm sʉ̀?>
6 Ŋgà' nə dʉk də, <A bʉhʉ mve'
ŋkʉ̀ mò'fis.> Ŋgà fàk nə dʉk fa fe'lə
nà' də, <Cum nze, nə kòjəŋ ŋwàk
nè'e com də a hum tàŋ.>
7 Fana yi dʉk fa fe'lə mòk də, <Kəa
yò-ɛ sʉ̀?> Nà' də, <A tasàa gòmbì ŋkʉ̀
mò'fis.> Ŋgà fàk nə dʉk fa nà' də,
<Kòŋwàk nə̀ njò, nə com gesə nja də
a hum fwame'.>
8 Masà ye nə à kʉ̀k ja'a mo fàk ye
nə, nə kwasə nà' bə nsàp ŋkərə̀ nə̀
nà' tse' nə. Bʉsə̀ wèŋ rì də bʉ̀ʉ sə̀
wo bɛ' megu mandzə̀ nzeŋgòŋ wèŋ
rì ŋgòkərə bə bʉ̀ʉ awo nə casə bwe
sə̀ wo mvwe' marɛŋ Nwì.>>
9 Fana Jisòs dʉk də, <<Wèeŋ sə ko
fa ni' awèŋ ŋge' bə ghàha nzeŋgòŋ
sə̀ ntɛ̀ŋ, ya ŋga yà'a kà fàk mok
kə tse' fana wo ko jəŋ nisə lo weŋ
mvwe' lak sə̀ wèeŋ nə cum mam fo'
mvèsə̀.
10 <<Ŋwə̀ nə̀ yi ye-a zìnə bə yusə̀
yà'a jo fana yi nə ye zìnə bə yusə̀
yà'a sə̀ ghaŋ sə̀'. Ŋwə̀ nə̀ yi ye-a ye
ŋgà mvwès bə yusə̀ jo fana yi nə
ye mali ŋgà mvwès bə yusə̀ yà'a sə̀
ghaŋ.
11 A ye-a də wù ka ŋwə̀ nə̀ zìnə
bə ghàk nə̀ wà nə̀ sə nzeŋgòŋ nè'e
yeŋ, ye də aco fa ghàk nə̀ zìnə nə
ndzə bohòwù yè'sə ndà?
12 A sə̀' də, a ye-a ŋga wù ka zìnə
bə yusə̀ yà'a sə̀ ŋwə̀ nə̀mòk yeŋ,
ŋwə̀ nə̀ yi nə fa wu sə̀ yà'a nə ye
sə̀ yò-ɛ ndà?
13 Kaco ŋwə̀ nə̀ mò'fis fak ŋkwɛ̀ŋ
bohòmasà ba yeŋ; yi nə dzəm fis
mòk, nə bɛŋ mòk, kènə aco yi sə fàk
bohòmòk nə̀ zìnə, nə kà mòk nə co
yumok jə. Kaco wù fak bohòNwì, nə
fak bohòmbàm yeŋ.>>
14 Bʉ̀ʉ Faràsi sə̀ wo à dzəm mbàm
wèŋ à yuk bum yè'sə fana wo ywi'lə
yi.
15 Jisòs nə dʉk fa ye yà'wèŋ də,
<<Yà'a wèŋ sə̀ wèeŋ gʉ̀gə̀ də wèeŋ
yəəŋ mʉ lisə̀ bwìŋ co bʉ̀ʉ sə̀ bəboŋ,
ŋga Nwì rì wes yusə̀ yà' cu sə ntʉʉ̀
wèŋ laŋ; bum sə̀ bwìiŋ tsərə də yà'
tse' fàk wùriŋ fana yà'a yusə̀ Nwì
bɛ̀ŋ yà'.
16 Lʉ̀ʉk Musì bə bum sə̀ ŋgàa
tsòhòbum Nwì wèŋ à còom sə à
tse' ŋàŋ kə wɛs mvə̀k nə̀ Jon ŋgà
bàptɛsə̀ bwìŋ à yèto ye; ye jəŋ mvə̀k

ànə fana wo sə tsòho mok Ntirə nə Bəboŋ, nə nà'a bə nzak gaŋ ŋkum Nwì fana ndàaŋwè pwe' sə kurə ni fo' bə ŋàŋ.
17 A ye-a sə̀' vɛ'nə fana a jəjo bohòntòbu bə nzeŋgòŋ ŋgòcà gɛsə lòfo', nə noŋsə mvəm lʉ̀k nə mò'fis ŋgòbʉ̀ʉŋ yusə wà.

Nzak Mè'rə Ŋgwe

18 <<Ŋwə̀ nə yi mè'rə-a ŋgwe ye, nə jəŋ mòk fana ye də ŋgəŋgàŋ ko nto; ŋwə nə yi jə-a ŋwà nə ndum a mè'rə yi fana ye də ŋwə ànə ko sə̀' nto.>>

Ŋgà Ghàk Bə Lasorò

19 Jisòs à mà' fe'lə gbʉ mòk sə̀' də, <<Ŋgà ghàk nəmòk à ye, yi sə ni megu cəək sə̀ yà' gʉ ntɛŋ, nə sə zʉ megu zʉzʉʉ sə̀ bəboŋ nùumbu pwe'.
20 Ŋgà jìŋ mòk à sə kə̀ nòoŋ mvwe' ncùu ŋka' ye. Ni' ŋgà jìŋ nə à mègù mvwe'è mvwe'.
21 Yi à sə dzəm də yi sə te'e zʉ zʉzʉʉ sə̀ ŋgà ghàk nə sə zʉ fana yà' sə bəhə gbʉ tsoŋ sə nze sə. Ŋgbʉ à sə vəə kə̀ bərə mvwe' ye sə.
22 Ŋgà jìŋ nə à kpʉ fana masinjàa Nwì wèŋ bək lo yi bohòAbràham. Ŋgà ghàk nə à kpʉ sə̀', wo tuuŋ yi.
23 Yi a cu mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀, nə sə ye ŋgə' fo' wùriŋ. Fana yi fəsə kok lis, nə ye gesə lo Abràham mvwe' sə̀sap, bə Lasorò ŋgʉ ni'ì nà'.
24 Yi to fis də, <Tɛ̀' am Abràham, koksə-a manziŋ bohòmʉ̀, nə tum Lasorò yi so gesə ndubo ye sə ndzəpə̀, nə kə fisə fa mʉ lʉm àm bə zeŋ, bʉ̀ʉsə̀ lʉm mis ènə sə tɛŋ barə mʉ wùriŋ.>
25 Abràham nə dʉk fa nà' də, <Mo àm, wù riŋ də wù à sə tse'gə̀ bum sə̀ bəboŋ yo ghà nə̀ wù à cu ntòŋwəm, fana Lasoròsə tse' ye bum sə̀ bʉp. Yi cu ye ŋga'a nè', sə yuk lʉ̀m fana wù sə ye bwi yòmok ŋgə' nə̀ bʉp.
26 A mè'rə-a yà'sə sə̀ vɛ'nə fana wo gʉ̀ maŋkì mòk nə̀ cəco wùriŋ mʉtsətsə'rəə wù bə vès. Wo à gʉ̀ nà' də ya ŋwèe kà ma ndzə̀ bohòwù to lòto, ŋwə nə̀ ma nja kà bohòvès fɛɛŋ sə̀' to ya' və̀ to.>
27 Anə geŋ ŋgà' nə dʉk fe'lə də, <Ye də tɛ̀' am, mʉ̀ lɛŋ wu də wu tum gesə lo yi nda'à tɛ̀' am.
28 Bwema am sə̀ mbəmbam cu mbwa tu awo tàŋ. Yi tipsə yà'wèŋ bwɛ̀rɛ aco wo kə ni sə̀' mvwe' ŋgə'ə yè'sə.>
29 Abràham dʉk fa nà' də, <Ŋwàak Musì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə̀ njamòk cu ca, wo yuk bohòyà'.>
30 Yi dʉk də, <Tɛ̀' am Abràham, ka vɛ'nə yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə nə̀ yi tesə mvwe' kpʉ kə̀ tsèŋ-a wo yi fana wo nə kupsə li.>
31 Abràham dʉk də, <A ye-a ŋga wo ka bohòMusì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ yuk fana ye də ŋwèe lòkok-a sə̀ mvwe' kpʉ, nə geŋ fana kaco wo kupsə wo yeŋ.> >>

17

Nzak Səswìfa Bə Nzak Dzədzəm

1 Jisòs à dʉk fa bwe ye wèŋ də, <<Məmùmsəə nə və tsoŋ li bohòbwìŋ yo; nə ye də a ŋgə' nə̀ bʉp bohòŋwə̀ nə̀ yi sə jə və məmumsə̀ nə.
2 Anə boŋ bohònsàp ŋwə ànə co wo swi' fa yi ŋgòk mòk kə̀ mìhi, nə mak gesə lo yi bə zeŋ sə mvwe' ndzəp mòk nə̀ cəco, nə noŋsə nə̀ də yi gʉ bwe yè'e də mòok gʉ bʉp.
3 Wèeŋ sə jəŋ ŋkərə̀ bə tu awèŋ; a ye-a ŋga moma yo gʉ̀ wu bʉp wù sa'rə yi; a ye-a ŋga yi kupsə ntʉm fana wù swifa yi.
4 A ye-a ŋga yi gʉ̀ bʉp bohòwù kɛ̀' sàmba nùmbu nə̀ mò'fis, nə bʉʉŋ dʉk sə̀' kɛ̀' sàmba pwe' də <Swìfa mʉ> fana, wu nə swifa tsoŋ yi.>>
5 Ŋgàa ntum Jisòs sə wèŋ à dʉk fa Tà də, <<Kùksə fa ves dzədzəm avès co ves naaŋ tu bohòwù.>>
6 Tà dʉk fa wo də, <<A ye-a ŋga wù tse' mègù-a dzədzəm momjo co mʉ ŋgwì tʉ nə̀ wo togə̀ nà' də mostà nà'a, fana aco wù dʉk fa ntseŋ tʉ càŋ nè'e də, <Coho mvwe' yè'e,

nə kə təəŋ ndzə tsətsə'rəə ndzəp nà'a> fana, tʉ nə nə yuk dʉk yònə.

Mandzə Nə Mofàk Tse' ŊgòFàak

7 <<A dʉk-a də mòk mʉŋgorə wèŋ tse' mofàk ye, nə nà' sə wom fa yi fàk kè də nà' sə gʉ̀msə fa yi nsùŋgaaŋ ye àlɛ. A ye-a ŋga yi bwì foho və ŋgòŋ anə, aco wu nə dʉk fa yi də, <Cà cum nze nənàk, nə zʉ zʉzʉ> à?
8 Wu nə kà vɛ'nə dʉk. Wu nə dʉk lɛ də, <Lam fa mʉ zʉzʉ am, nə fʉhʉ ŋgòcàsə fa mʉ yà' fana wu nə yoŋsə mʉ̀ zʉ nə no wes yàm ŋkuŋ, wù zʉ nə no yò.>
9 Yi nə kwasə mofàk nə də bʉ̀ʉsə nà' gʉ̀ mvəsə yi dʉk də nà'a gʉ sə à? Hai' ka ye lok!
10 Yà' mègù bohòwèŋ yàwèŋ sə' vɛ'nə, a ye-a ŋga wèŋ gʉ̀ wes yusə wo dʉk weŋ də wèeŋ gʉ fana wèŋ dʉk megu də, <Vèes yè'sə bwe fàk wà, vès gʉ̀ mègù fàak avès, sə vès tse' ŋgògʉ̀ yà' co bwe fàk.> >>

Jisòs Gʉŋsə Ŋgàa Kuturu Hum

11 Mʉmvə'nə Jisòs à sə cà ŋgòlòJòrosalèm fana yi ca mʉtsətsə'rəə nzeŋgòŋ Sàmàriyà bə Galìli.
12 Yi ànə sə ni lo mvwe' mʉbuk lak mòk fana yi kʉrə bə ŋgàa kuturu mok wèŋ bwìŋ hum. Wo ànə sə təəŋ vèsə mvwe' mok mweè sàsap,
13 nə sə fuŋ torə fis də, <<Masà, Jisòs, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>>
14 Yi ànə ye yà' fana yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ du kə niŋ tsok fa ni' awèŋ sə bohòŋgà fa satikà' ya yi ye weŋ də ni' awèŋ rɛŋ mok laŋ.>> Wo à sə lòo, yiya àwo nə me.
15 Mòk mʉŋgorə wo anə mò'fis à yə də yiya ye nə mèe fana yi bwi foho və maŋkwɛ̀ŋ, nə sə fuŋ kwasə və Nwì.
16 Yi kə gbʉ nooŋ sə kùhu Jisòs sə nze, nə sə kwasə nà'. Ŋwà ènə ànə ye ŋwàə Sàmàriyà.
17 Ànə geŋ Jisòs nə fek də, <<Mʉ̀ gʉŋsə ka bwìŋ hum yeŋ à? Sà vàke' fò?
18 Ye də ŋwà nəmòk ka nà co yi kə kùksə Nwì yeŋ, mègù ŋkʉ̀ìŋ nè'e à? >>
19 Fana yi bʉʉŋ dʉk fa ŋgà' nə də, <<Lòkok mʉtsà, nə lo yuyo, dzədzəm yògʉŋsə wu laŋ.>>

Mʉmvə'nə Gaŋ Ŋkum Nwìi Nə Vəə Sə (Mat. 24:23-28, 36-41)

20 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ à fek Jisòs də gaŋ ŋkum Nwì sə nə kà və yè'sə sèŋ-nɛ? Fana yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Gaŋ sə Nwì sə vàə, ŋwè kà yà' bə lis jəja yə.
21 Kaco bwìiŋ nə dʉk də, <Wèeŋ ye yà'a yè'> kè də, <Wèeŋ ye yà'a yà'> sə' yeŋ, bʉ̀usə gaŋ sə Nwì sə yà'a mʉŋgorə wèŋ.>>*
22 Ànə geŋ Jisòs nə dʉk fa bwe ye wèŋ dʉk də, <<Mvək mòk sə vàə nə wèeŋ nə dzəm vɛ'ɛ co wèŋ ye nùmbu mòk nə Mo Ŋwèe nə ye fo' fana wèŋ kà nà' yə.
23 Bwìiŋ nə sə dʉk fa weŋ də, <Kʉ̀k gèsə ndzə fa', yi nà'>, kè də, <Kʉ̀k gèsə ndzə fɛn, yi nè'> fana wù kà gə, nə kà wo sə' yù.
24 Mvə'nə mbʉ̀ʉŋ ba'agə mʉbu, nə rɛŋ jəŋ mamòk kə dzeŋ mamòk yà'a fana, nùmbu njàam ye, mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə ye sə' vɛ'nə.
25 Megu də mʉ nə ye tsoŋ ŋgə' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, bʉ̀ʉ sə niè' wèŋ bɛŋ mʉ sə' ŋkuŋ.
26 Mvə'nə yà' ànə ye mʉnə nùumbu sə Nuà yà'a fana nùumbu sə yàm, mo ŋwèe nə ye sə' vɛ'nə.
27 Wo à sə zʉ, sə no, wo sə caŋ gù, nə sə geŋ gù tətè kə wɛs nùmbu nə Nuà ànə ni ŋgwes fana ndzəp rwiŋ və kə zə wes wo pwe'.
28 Yà'a sə' mʉmvə'nə Lot ànə ye yà'a. Bwìŋ à sə zʉ, nə sə no, wo sə ywiŋ bum, nə sə seeŋ bum, nə sə bi bum, nə sə ci ndap;

* **17:21 17:21** Aco ncèp ènə ye sə' də, <<Gaŋ sə Nwì sə yà'a sənə ntʉm awèŋ.>>

29 fana nùmbu nə̀ Lot ànə tesə gɛsə lo mvwe' lak Sodòm fana mis
tsooŋ mʉbu bə nsàp lìs mòk nə̀ nà'a
kʉəgə̀ mis maŋgəŋgèŋ, nə kə tɛŋ zə
wes wo pwe'.
30 Nùmbu nə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ nə
yəəŋ fana yà'a nə̀ ye sə̀' vɛ'nə.
31 <<Nùmbu ànə ye, ŋwə̀ nə̀ yi
cu yòŋsə mʉ ndùndap, ŋga yi tse'
bum mʉ nda'à, kà ŋgòkə̀ jə yà' suhù
tsə. Ŋwə̀ nə̀ yi mʉnə nzum fàak nə
kà maŋkwèŋ də yi kə jəŋ bum mʉ
nda'à sə̀ fohòlò.
32 Wèeŋ sə tsərə tse' yusə̀ yà' ànə
ye bohòŋgwe Lot.
33 Ŋwə̀ nə̀ yi làp-a də yi noŋsə
yòŋsə̀ ye fana yi nə bisə nà', fana
ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a də yi bisə yòŋsə̀
ye fana yi nə tse' nà'.
34 Mʉ tsok fa weŋ də nə̀ ndzəmə̀
ànə nə̀ ye ŋga bwìŋ nòbə kè mò'fis
ba, wo nə jəŋ fis lo mò'fis, nə me'rə
noŋsə mòk fo'.
35 Bəba nə sə gok bɛŋ mvwe'
mò'fis wo ba; wo nə jəŋ fis lo nə̀
mò'fis fana, nə me'rə noŋsə mòk fo'.
(
36 Mbəmbam baa nə sə fak nzum,
wo jəŋ fis lo mòk, nə me'rə mòk.)>>
37 Ànə geŋ ŋgàa fàak ye sə wèŋ
fek yi də, <<Anə ye ma fòTà?>>
Yi dʉk fa yà' də, <<Mvwe' sə̀ vè
ni' nòoŋ, jìgawà' wèeŋ nə kə benə
fo'.>>

18

Gbʉ' Ŋwà Ŋgwemfə Bə Ŋgà Sak Nzak

1 Jisòs à tsə̀' fa bwe ye wèŋ gbʉ'
nè'e də ya yà'a sə lɛŋ pìriyà, nə kà
wò.
2 <<Ŋgà sak nzak mòk à ye mvwe'
lak mok, nə̀ yi à sə kà Nwì wəpgə̀,
nə kà bwìŋ sə̀' wəp.
3 Ŋwà ŋgwemfə mòk ye mvwe' lak
yà'sə sə̀', nə̀ yi à sə vègə̀ bohòŋgà
sak nzak nə riŋriŋ. Ŋwà nə à sə və̀,
nə sə dʉhʉ fa ŋgà' nə dʉk də, <Sak
gapsə-a mʉ ves ŋwə̀ nə̀ yi bɛ̀ŋgə̀ mʉ
nè'e-nɛ̀.>
4 Ŋgà' nə à sə bɛ̀ŋ togə̀ ntòbɛ̀ŋnə
fana ànə cum kok ghàr ŋgà' nə dʉk
sə vəə yi də, <A ye-a sə̀ də mʉ kà
Nwì wəpgə̀, nə kà bwìŋ sə̀' wəp fana
5 megu bʉ̀ʉsə̀ ŋwà nè'e sə kə̀ fa
mʉ ŋgə' wùriŋ, fana mʉ nə sak fa
yi nzak ye nə, bwèrɛ yi sə vəhə mali
ŋgòloksə mʉ ntu'.> >>
6 Fana Tà Jisòs dʉk fa wo də,
<<Wèeŋ yuk-ɛ yàwèeŋ yusə̀ ŋgà sak
nzak nə̀ yi ka zìnə tse' nə cèep-è.
7 Ye də kaco Nwì tɛsə bʉ̀ʉ sə̀ yi à
co'fis, sə̀ wo sə lɛŋ bohòyi nùm bə
ndzəm sə yeŋ àlɛ? Aco yi cum casə
mvə̀k ŋga yi ka yà' ntòyuk fa à?
8 Hai', mʉ tsok fa weŋ də yi nə
təəŋ fa yà' gèm nə sak nzak nə
nənàk nə ye kə̀kʉrə̀. A ye-a sə̀ vɛ'nə
fana ghà nə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwèe nə̀ bwìŋ
vəə, mʉ nə̀ yə bwìŋ ŋga wo tse'
dzədzəm ŋgòlɛŋ Nwì, nə kà wòyo
àlɛ-ò?>>

Gbʉ' Ŋwəə Faràsi Bə Ŋgà Ko Mbàam Tas

9 Jisòs à mà' gbʉ' nè'e bohòbʉ̀ʉ
mok sə̀ wo à sə tsərə də wo bʉ̀ʉ sə̀
kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì fana wo sə jəŋ
bʉ̀ʉ mok wèŋ co yusə̀ wà.
10 <<Bwìŋ ba à lòmʉmvwe' ndap
Nwì nə̀ ghaŋ ŋgòkə̀ lɛŋ pìriyà. Mòk
à ye ŋwəə Faràsi fana mòk ye sə̀ ye
ŋgà ko mbàam tas.
11 Ŋwəə Faràsi nə à təəŋ, nə lɛŋ
pìriyà nə̀ nje də, <Mʉ̀ kwasə wu
Nwì, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ka yàm co bʉ̀ʉ mok
wèŋ yà'a yeŋ. Bʉ̀ʉ mok yàwo ŋgàa
limzʉ bum bwìŋ, ŋgàa cì' mvwès nə
ye ŋgàa kohònto. Mʉ̀ kwasə wu də
mʉ̀ ka co ŋgà ko mbàam tas nə̀ yi
nè'e sə̀' yeŋ.
12 Mʉ jəgə̀ sənə ntɛŋ nə̀ mò'fis
nùumbu ba, nə dzə zʉzʉ ŋgòlɛŋ
wu. Yusə̀ mʉ̀ tse' pwe', mʉ cokfisgə̀
mamòk ca ŋgòfa wu.>
13 Ŋgà ko mbàam tas nə ànə təəŋ
ye mvwe' səsap. Yi kà lis mʉbu sə̀
kʉ̀k ja'à gèsə̀, yi wa'a tse' bo, nə lɛŋ
də, <Nwì, koksə manziŋ bohòmʉ̀ nə̀
mʉ ŋgà gʉ̀ bʉp!>

14 Mʉ tsok weŋ də ŋwə̀ ènə ànə
bwìŋ foho lo la'à yi co ŋwə̀ nə̀
kə̀kʉrə̀ mʉlisə̀ Nwì nə noŋsə mòk
nà'a. Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi jə fis kok lò-a
ni' ye mʉbu fana wo nə jəŋ tsoŋ lo
yi tsətsoŋ; ŋwə̀ nə̀ yi jə tsoŋ lò-a ni'
nje sə nze fana wo nə jəŋ fis kok lo
yi mʉbu.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ
(Mat. 19:13-15; Mak 10:13-16)

15 Wo à sə jə və̀ fa Jisòs bəbweŋke'
də ya yi jwɛŋ yà' bə bo nə se yà' fana
ŋgàa fàak ye wèŋ ànə ye vɛ'nə, wo
jwa sa'rə bʉ̀ʉ sə də yà'a kà vɛ'nə gʉ̀.
16 Jisòs ànə ye vɛ'nə, yi to bwe
sə, nə dʉk də, <<Wèeŋ me'rə
bəbweŋke' wèeŋ və bohòmʉ̀, nə kà
wo mandzə̀ lok; bʉ̀ʉsə̀ gaŋ ŋkum sə̀
Nwì sə, tse' yà' nsàap sə̀ co wo yè'sə.
17 Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm dʉk də,
ŋwə̀ nə̀ yi ka-a gaŋ sə̀ Nwì sə co
mvə̀'nə̀ bweŋke' jəgə̀ bum jə ye də
kaco ŋgə̀ŋgàŋ kə ni fo' yeŋ.>>

Ŋgə' Nə̀ Bə Ghàk
(Mat. 19:16-30; Mak 10:17-31)

18 Ŋkwà' ŋwə̀ bʉ̀ʉ Jus mòk à və̀ kə̀
fek Jisòs də, <<Cicà nə̀ bə̀boŋ, yusə̀
aco mʉ̀ gʉʉ yè'sə yà, ya mʉ nə kə
tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè-ɛ?>>
19 Jisòs dʉk fa nà' dʉk də, <<Wù to
mʉ də ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ bʉ̀ʉ yà? Ŋwə̀
nə̀ bə̀boŋ bʉ̀ə̀, mègù Nwì yiìyi.
20 Wù rì lʉ̀ʉk sə laŋ də, <Kà sàhà
ko, kà ŋwè zə, kà yəyə̀, kà gèem
mvwès ko, nə wəp tɛ̀' yo bə ma yo.>
>>
21 Ŋgà' nə dʉk də, <<Mʉ̀ à gʉ̀ yè
bum sə̀ wù taŋsə yè'sə ŋga mʉ̀ cu
ntòmʉwà'ŋwè.>>
22 Jisòs ànə yuk vɛ'nə fana yi dʉk
fa nà' də, <<Wù sə jamə mok yu nə̀
mò'fis. Lòkə̀ sèŋ bum sə̀ wù tse',
nə gapsə fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam
sə, ya wu nə tse' ghàk mʉbu; nə bɛ'
mandzə̀ yuŋ və mʉ.>>
23 Yi ànə yuk vɛ'nə fana ŋgùpcù
gbʉ yi yək, bʉ̀ʉsə̀ yi à ye ŋgà ghàk
nə̀ wù kà fʉ̀k.
24 Jisòs à kʉ̀k ja'a nà', nə dʉk də,
<<Yà' gʉ vɛ'ɛ wùriŋ bohòŋgàa ghàk
ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ Nwì sə!
25 Joho cà bohònàm nə̀ yi yam
co nàmbà'rə̀ nà'a ŋgòcà torə̀ tesə
ndzənə wʉ patà', nə noŋsə bohòŋgà
ghàk ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ sə̀ Nwì
sə.>>
26 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yuk ncèp ènə à dʉk
də, <<Ye də aco ŋwə̀ nə̀ yi tse' to
lùuŋ yè'sə ndà?>>
27 Jisòs dʉk fəsə də, <<Yusə̀ yà' gʉ
bohòŋwè ŋgògʉ̀ to fana aco Nwì gʉ
ye yà' yo.>>
28 Ànə geŋ Pità dʉk də, <<Ja'a na,
vès a mè'rə wes ndap avès pwe', nə
bɛ' və̀ nə wu.>>
29 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ
zìnə də, ŋwə̀ nə̀ yi me'rə-a ndap ye
kè ŋgwe ye kè bwema kè tɛ̀' bə ma,
kè bwe ye də a njo gaŋ ŋkum sə̀ Nwì
sə fana,
30 ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse' sə̀ yà' càsə
yà'sə nie', nə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà
mè nə ntsə'mòk sə̀'.>>

Jisòs Cèp Mvə̀'nə̀ Kpʉ Ye Nə Ye Sə̀mok
(Mat. 20:17-19; Mak 10:32-34)

31 Jisòs ànə jəŋ fəsə gɛsə ŋgàa
fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə wèŋ, nə
tsok fa wo də, <<Wèeŋ yeè, vesùwèŋ
sə kok lòyè'e mʉ Jòrosalèm, fana
bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ
ànə com bə liŋ am Mo Ŋwèe nə
bʉʉŋ və zìnə.
32 Wo nə fa mʉ bohòbʉ̀ lakmvum,
fana wo ywi'lə mʉ, nə gʉ fa mʉ bum
marè'tu wùriŋ, nə te mʉ bə nte.
33 Wo nə ləp mʉ, nə zə mʉ, mʉ
kpʉ fana a kə̀ dzèŋ nùmbu nə̀ tɛ',
mʉ luŋ lokok sə̀mok.>>
34 Ànə geŋ wo kà yusə̀ yi cèp yè'sə
rɛɛŋ lok. Ànə ye ŋga ŋkərə̀ awo
nsàp nə̀ co wo kà bə ncèp ènə rɛ̀ɛ̀ŋ,
fana yà' ye bohòwo anə sə̀swihì
ŋgòrɛɛŋ yà'.

Jisòs Gʉŋsə Ngà Jì Lis Nə̀ Yi Ngà Lɛɛŋ Bum
(Mat. 20:29-34; Mak 10:46-52)

35 Jisòs nə ànə kʉəp və mvwe' lak Jèrikù fana ŋga ŋgà jì lis mòk cu ŋgʉ mandzə anə, nə sə lɛɛŋ bum.
36 Yi ànə yuk ŋga bwìŋ sə cà fo' wùriŋ fana yi fek də sə gʉ̀ yàlɛ.
37 Fana wo tsok yi də, <<Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ sə cà yi.>>
38 Fana yi waŋ torə fis də, <<Jisòs mo ŋkum Devìd, koksə-a manziŋ bohòmʉ̀-è.>>
39 Bʉ̀ʉ sə wo ànə ye fo' sə wèŋ gham yi də yi cum gəe'. Yi ghaha wesə ye ghaha də, <<Mo Devìd, koksə manziŋ bohòmʉ̀!>>
40 Ànə geŋ Jisòs foho təəŋ, nə də wo jəŋ və nà'. Nà' ànə kʉəp və fana yi fek ŋgà' nə də,
41 <<Yusə wù dzəm də mʉ gʉ fa wu yè'sə yà?>> Ŋgà' nə dʉk də, <<Tà, mùk fa mègù mʉ lis ya mʉ ye bum səmok.>>
42 Jisòs nə dʉk fa nà' də, <<Lis yo sə muhu, ntʉm yònə wù fa bohòmʉ̀ gʉŋsə wu laŋ.>>
43 Ànə geŋ lis ye sə muhu sə ghà nə fo' fana yi gi yuŋ lo Jisòs nə, nə sə kuksə Nwì. Bʉ̀ʉ sə wo ànə ye nsàp yu ènə pwe' à kùksə Nwì sə'.

19

Jisòs Bə Sàkiyò

1 Jisòs ànə kə ni mvwe' lak Jèrikù, fana nə sə gi ŋgòcà lòo.
2 Ŋwə nəmòk ànə ye fo' nə liŋ yee də Sàkiyò. Yi ànə ye ŋkum ŋgàa ko mbàam tas mòk nə ghaŋ yi, nə ye sə' ŋgà ghàk.
3 Yi lap co yi ye Jisòs, mandzə kà ye bʉ̀ʉsə bwìŋ à ye fo' wùriŋ fana yi ye bwi ye ŋwə nə làm.
4 Ànə geŋ yi caŋ lo mantombì, nə kə kok tʉ mòk nə wo to nà' də Sikamòdə ya yi ye nà', bʉ̀ʉsə Jisòs nə ànə ye ŋgòcà ma nà'nə.
5 Jisòs ànə kə wɛs mvwe' sə fana yi kʉk kok gesə lo mbwa, nə dʉk fa nà' də, <<Sàkiyò, suhu tsoŋ mbwa nənàk bʉ̀ʉsə mʉ nə nooŋ ntinə nè'e mʉ nda'à wù.>>
6 Ànə geŋ yi suhu tsoŋ nənàk, nə kə jəŋ nà' bə kwəkwa.
7 Bwìŋ ànə ye vɛ'nə fana wo ŋwəm wes wo pwe' də, <<Yi lòŋgòkə nòoŋ bə ŋwə nə yi ŋgà gʉ̀ bʉp.>>
8 Sàkiyònə lokok dʉk fa Tà nə də, <<Yeè Tà, mʉ nə gapsə bum am mʉtsətsə'rə bə tsətsə'rə, nə fa mamòk bohòŋgàa jìŋ wèŋ. A ye-a ŋga mʉ̀ a limzʉ yu ŋwə nəmòk fana mʉ nə lak fəsə fa yi yà' kɛ̀' kwè.>>
9 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Lùŋ və mʉmvwe' ndap nè'e ntinə, bʉ̀ʉsə wu mo Abràham sə'.
10 A yè'sə də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ a və ŋgòkə làp nə luŋsə bʉ̀ʉ sə wo à bisə.>>

Gbʉ' Bwìŋ Tɛ' Sə Wo À Gàp Fa Wo Mbàm (Mat. 25:14-30)

11 Mʉmvə'nə bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə yu'rə bum yè'sə fana yi tsok fa mali wo gbʉ' mòk. Ànə ye ŋga yi kʉəp lòJòrosalèm fana bʉ̀ʉ sə bə yà'wèŋ à ye sə, à sə tsəm yàwo də gaŋ ŋkum sə Nwì sə nə yəəŋ ghà nà'nə.
12 Fana yi dʉk də, <<Ŋwə nəmòk à ye nə yi à tesə mʉ ntòmbii ŋkum. Yi lòmvwe' lak mok sə səsap* də wo kə koksə yi gaŋ ya yi bwi və la'à yi.
13 Yi benə bwe fàak ye wèŋ bwìŋ hum, nə fa wo mbàm ncùhù hum. Yi dʉk fa yà' də yà'a sə ywiŋ seŋ bum bə zeŋ tè yi bwi foho və.
14 Ànə geŋ bʉ̀ʉ lak ŋkwà' ŋwə nə wèŋ bɛŋ yi. Wo tum lo bʉ̀ʉ mok wèŋ maŋkwɛ̀ɛŋ yi bə ntirə də, <Vès ka dzəm də ŋwə ànə ye ŋkum àvès dzəm.>
15 <<Ànə geŋ wo koksə yi gaŋ sə, yi bwi foho və. Yi to benə bwe fàak sə yi ànə fa wo mbàm sə, də ya yi ja'a də yà' a tse' swe' mbàm sʉ̀ nɛ.
16 Ŋwə nə mantombì à vəə, nə dʉk də, <Tà, mbàm nə wù a fa mʉ mò'fis nə a bʉ̀ʉŋ mok hum.>
17 Ŋkwà' ŋwə nə kwasə nà' də, <Wusùkù', mo àm-a', wù gʉ̀ bəboŋ. Wù nìtsə' zìnə yòbə mʉyu nə nà'a

* **19:12 19:12** Mvək ànə à ye, wo koksə ŋwè də yi ŋkum fana yi lo lak Rumà ya ŋga ŋkum nə ghaŋ nə fo' nə cumsə yi mʉ dzə'ə.

momjo laŋ, fana mʉ gʉ wu ŋga'a ŋgòkotse' buhu lak hum.>
18 Ŋwà nə ba à vəə, nə dʉk də, <Tà, mbàm nə mò'fis nə, a bʉ̀ʉŋ mok tàŋ.>
19 Yi dʉk fa nà' də, <Wù tse' yòsə' buhu lak tàŋ.>
20 Mòk à və sə', nə dʉk ye də, <Tà, mbàm yònə nè', mʉ̀ a kì lòksə nà' ndzənə gàcək.
21 Bʉsə mʉ̀ a sə wəp də wu nsàp ŋwà nə wù gʉ wùriŋ. Wu te'e jəgə yusə wù anə ka noŋsə, nə sə kʉp jəŋ yusə wù à ka wù bi.>
22 Yi dʉk fəsə fa nà' də, <Mʉmvə'nə wù cèp də mʉ nsàp ŋwà nə vɛ'nə yà'sə, mʉ nə sak wu sə' vɛ'nə. Wu mo nə bʉp! Wù rìŋ də mʉ ŋwà nə mʉ̀ gʉ wùriŋ, nə mʉ te'e jəgə yusə mʉ̀ à ka noŋsə; mʉ̀ sə kʉp mvwe' sə mʉ̀ à ka bi àlaa?
23 Nə gʉ va bwɛ̀rɛ wù à kə gèsə fa mʉ mbàm am sə mvwe' ŋgwa' mòk, də ya mʉ və ŋgòjə yà', ŋga mʉ swe' na mbwa-ɛ?>
24 Yi bʉʉŋ dʉk fa bʉ̀ʉ sə wo à ye fo' sə wèŋ də, <Wèeŋ fep fis jəŋ ncùhù nə bohòyi nə, nə fa nà' bohòŋwà nə yi nə tse' fa' ncùhù hum nà'a.>
25 Wo dʉk fa yi də, <Tà, yi tse' ncùhù hum ye laŋ!>
26 Ŋkwà' ŋwà nə də, <Mʉ tsok fa weŋ də ŋwà nə yi tse'-a yo fana wo nə naaŋ yamsə fa yi mok. Nə ye də bohòŋwà nə yi ka ye yumok tse' nə, a megu-a sə mʉyu nə jo nə yi tse' nà' nə, wo nə jəŋ fis gɛsə nà' ndzə bohòyi anə fo'.
27 A ŋga'a mok bohòbʉ̀ʉ sə wo sə bɛ̀ŋ mʉ də mʉ nə kà ŋkum awo ye yè'e wèŋ. Wèeŋ jəŋ və wo fɛn, nə sʉə wo mʉlisə mʉ̀.> >>

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum

(Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19)

28 Jisòs ànə cep wes yè'sə fana yi sə lo mantombì ŋgòkok lòmʉ Jòrosalèm.
29 Yi à kʉəp və mvwe' lak Befà bə Betanì fana wo wɛsə və mvwe' nda Olìp. Yi tumsə gesə ŋgàa fàak ye ba.
30 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ du mvwe' lak sə ndzə yà'a, wèeŋ sə nikok lòntɛ̀ŋ, wèŋ ye mvomndè' mòk nə ŋwè ka nà' kok yuk; wèŋ fiŋ jəŋ və nà' fɛn.
31 A ye-a ŋga ŋwà mòk fek weŋ də wèŋ sə fì nà' bʉ̀ʉ yàlɛ fana wèŋ dʉk fa yi də, <Tà tse' fàk bə zeŋ.> >>
32 Bʉ̀ʉ sə yi à tum sə à lòo, nə kə ye megu sə' mvə'nə yi dʉk wo sə.
33 Mvə'nə wo à sə fìrə mvomndè' nə fana ŋwà nə yi tse' nà' nə fek wo də, <<Wèŋ sə fìrə mvomndè' nə bʉ̀ʉ yà?>>
34 Wo dʉk fa yi də, <<Tà tse' fàk bə zeŋ.>>
35 Ànə geŋ wo jəŋ və fa Jisòs nà'. Wo fweŋ cəək awo, nə naaŋ fa mvomndè' nə mʉŋkwɛɛ̀ŋ, nə cumsə Jisòs mbwa.
36 Mʉmvə'nə yi à sə kok lònà' fana wo fweŋ noŋsə lo cəək awo sə mandzə anə.
37 Wo ànə kʉəp və Jòrosalèm, ŋga wo sə suhu tsə mok nda Olìp nə fana maŋgo bʉ̀ nə wo à sə yù yi nə wèŋ ye ŋgòkwa, nə sə fuŋ kuksə Nwì bə nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə wo yə sə.
38 Wo sə dʉk də, <<Nwìi se ŋkum nə yi və mʉnə liŋ Tà! Fifi ye mʉbu, kəkʉ̀ksəə ye bohòNwì nə yi yam càsə yà lòoŋ fo'.>>
39 Ànə geŋ bʉ̀ʉ Faràsi mok sə wo à ye sə' mʉŋgorà anə dʉk fa Jisòs də, <<Cicà, jwa bwe yo yè'e də wo cum gəe'.>>
40 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ tsok fa weŋ də wo cu-a gəe', lìis yè'e cep cù.>>

Jisòs Wa Fa Lak Jòrosalèm

41 Yi ànə kʉəp və, nə ye ntʉm lak nə fana yi yeto ŋgòwa fa nà' də,
42 <<Anə ye-a ŋga'a də wù riŋ yusə aco yà' jəŋ və fifi bwɛ̀rà. Megu də kaco lis yo ye yà' ŋga'a yeŋ.
43 Nùmbu mòk sə və bohòwù, nə bʉ̀ʉ sə wo sə bɛ̀ŋ wuu nə və dzè'

bohòwù, nə gʉm dzooŋ wu ŋgʉŋ ma nə fòpwe'.
44 Wo kʉəmsə mak mbàandap yo
sə nze, nə le' mak bʉ̀ʉ yo bə bwe yo
sə wo cu mʉmvwe' vəəm ndap yo sə
pwe'. Wo nə kà lìs nə mò'fis mʉnə
mòk mè'rə naaŋ bʉ̀ʉsə wù à ka ghà
nə Nwì à kə kɛ' yə weŋ nə riŋ.>>

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉ Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ Nə
(Mat. 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22)

45 Ànə geŋ yi kə ni lo mʉmvwe'
ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə bɛ'fis
bʉ̀ʉ sə̀ wo sə sèeŋ bum mbwa.
46 Yi sə cep də, <<Wo à còm nòŋsə
ndzənə ŋwàk Nwì, sə kum ndap
Nwì nə̀ ghaŋ ènə də, <Ndap nə̀ njàm
nə, nə ye ndap nə̀ ŋgòlɛŋ mbwa
pìriyà;> fana wèŋ jə bʉ̀sə nà' ndap
ŋgàa yə̀ wèŋ.>>
47 Yi à sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe'
ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə nùumbu pwe'.
Ŋgàa fa satikà' bə ŋgàa yə'rə̀ fa
bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ sə wèŋ sə
lap ŋgòzə yi.
48 Wo kà yusə co wo gʉ sə rì bʉ̀ʉsə̀
bwìŋ pwe' à dzəm tse' mègù ncèp nə̀
nje nə.

20

Fa Jisòs Ŋàaŋ Ndà?
(Mat. 21:23-27; Mak 11:27-33)

1 Nùmbu mòk à ye ŋga Jisòs sə
yə'rə bwìŋ, nə sə tsoho fa wo Ntirə
nə̀ Bə̀boŋ nə mʉmvwe' ntòmbi ndap
Nwì nə̀ ghaŋ nə fana ŋgàa fa satikà'
sə̀ ghaŋ bə ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k
nə ye bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə
tseŋ yi.
2 Wo à vəə, wo fek yi də, <<Vès
dzəm ŋgòrì də wù gʉ̀ bum yè'sə bə
ŋàaŋ sə̀ fò? Kènə fa wu ŋàŋ ndà də
wu gʉ ya' ɛ?>>
3 Yi dʉk fa fəsə ya'wèŋ də, <<Mʉ
tse' ŋgòfek weŋ yusəmok yàm sə̀',
wèeŋ tsok fa mʉ-a də,
4 mvwe' sə̀ Jon ànə jəŋ ŋàaŋ sə̀
ŋgòbàptɛsə bwìŋ fo' ya'a ànə və
bohòNwì kè ya' ànə tesə bohòbwìŋ-
ɛ?>>
5 Wo à yèto ŋgòcèp bə zeŋ, nə sə
fe'rə ni' awo də, <<A tsok fa yi yè'sə
da? Bʉsə̀ a dʉk-a də, ŋàaŋ sə à sə
və bohòNwì fana yi nə fek fe'lə ves
də, ànə geŋ vesùwèŋ kà yusə̀ Jon à
sə cèep dzəm bʉ̀ʉ ya lɛ.
6 Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga a dʉk də,
ŋàaŋ sə à tesə bohòbwìŋ fana bwìiŋ
nə təm ves bə lìs, bʉ̀ʉsə̀ wo à dzəm
yàwo zìnə də Jon à ye ŋgà tsòhòbum
Nwì.>>
7 Fana wo dʉk fa nà' də wo ka
mvwe' sə̀ yà' ànə və sə riŋ.
8 Jisòs dʉk bwi fa wo ye sə̀' də,
<<Ye də mʉ nə kà weŋ nsàp ŋàŋ nə̀
mʉ̀ tse' ŋgògʉ̀ bum yè'sə bə zeŋ nə
sə̀' tsə̀'.>>

Gbʉ' Ŋgàa Kʉ̀k Nzum Sə̀ Wo À Ye Bʉp
(Mat. 21:33-44; Mak 12:1-12)

9 Ànə geŋ Jisòs ye ŋgòtsə̀' fa bʉ̀ʉ
sə wèŋ gbʉ' nè'e də, <<Ŋwə̀ nəmòk
à bì nzum ye, nə tes yà' bohòbʉ̀ʉ
səmok də ya yà'wèeŋ nə sə lak yi.
Yi ànə fa wo fana yi ye'e lo mvwe'
lak mok, nə kə cum mam fo' mvèk
sə̀sap.
10 Mvèk nə̀ ŋgòkʉp bum sə̀
mʉnzuù sə ànə kʉrə fana ŋgà nzum
nə tum ŋgà fàk ye mòk də nà'a lo
bohòbʉ̀ʉ sə̀ mʉnzuù yi sə, də yà'a
fa yi ma nje. Bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ ləp yi, nə
tum fəsə lo yi botu.
11 Yi tumsə fe'lə ŋgà fàk ye mòk.
Wo ləp nà'nə sə̀', nə koksə nà'
marè'tu vɛ'ɛ, nə tum fəsə lo nà' sə̀'
botu.
12 Yi tum ŋgà fàk ye mòk sə̀' nə̀ tɛ'.
Wo fa nà'nə mvwe', nə bɛ' fis gɛsə yi
fo'.
13 Fana ŋgà nzum nə dʉk də, <Mʉ
gʉ kok yè'sə va? Mʉ tum lɛ mo àm
nə̀ mʉ̀ dzəm yi wùriŋ nè'e, kàmòk
wo yə-a də a yi, wo nə wəp li tsoŋ
yi!>
14 Bʉ̀ʉ sə̀ mʉnzuù sə wèŋ ànə ye
nà' fana wo dʉk mʉŋgorə àwo anə
də, <Nè'e ŋga'a monə̀ ndzə vəə yi
nə̀ ŋkwà' ŋwə̀ nə kà-a ye, yi nə cum

mvwe' kùu nà' yi nə. Vesùwèeŋ zə yi, ya bum ye sə ye mok sə̀ yàvès.>
15 Ànə geŋ wo kə ko fis yi mʉnzuù anə, nə zə yi. Ye də ŋgà nzum nə nə gʉ bohòbùʉ yè'sə wèŋ va?
16 Yi nə və kə zə bùʉ sə̀ wo tse' nzum ye sə wèŋ, nə jəŋ fa nzum sə bohòbùʉ mok sə̀ zok.>>
Bùʉ sə wèŋ ànə yuk wes vɛ'nə fana wo dʉk də, <<Nwìi gʉ co yu-mook kà vɛ'nə ye yuk.>>
17 Fana Jisòs kʉk ja'a wo jwaaŋ, nə fek wo də, <<Ye də yusə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yè'e də yà? Də,

<Lìs nə ŋgàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ
màk nòŋsə nà' də nà'a bʉp nə
kə̀ tse' ghak fe'lə fàk mok sə̀'
zeŋ.*>

18 Ŋwə̀ nə yi kə̀ gbù-a mʉnə lìs ànə, ŋgəŋgàŋ tiiŋ sam zəzok, nə ye də a ye-a ŋga nà' gbù ŋwə̀ nəmòk mʉni'ì fana nà' gok fam ŋgəŋgàŋ.>>
19 Ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ sə lap mandzə̀ də wo ko yi ghà nà'nə bʉ̀usə̀ wo à rì də nà' màk fa gbʉ' ànə bohòwo. Fana megu də wo sə wəp də bwìiŋ nə jok.

Fa Nwì Yu Ye Nə Fa Kaisà Yu Sə̀ Ye
(Mat. 22:15-22; Mak 12:13-17)

20 Ànə geŋ wo sə kʉk yi, nə tum fa yi mfʉəp sə̀ wo sə gʉ borə co wo bùʉ sə̀ zìnə. Wo sə gʉ vɛ'nə də ya wo ko yi bə yumok sə̀ yi nə cep, ya wo fa yi bohòŋgàa fàak sə̀ wo tse' ŋàŋ mvwe' nze govənònə fo' nə.
21 Wo fek yi də, <<Cicà, vès rì tse' də wù sə cèp, nə sə yə'rə fa bwìŋ yusə̀ yà'a zìnə; nə ye sə̀' də wu kà ŋwè gèm ko fagə̀, nə sə yə'rə fa bwìŋ bum sə̀ yà'a bə mandzə̀ Nwì bə zìnə.
22 Vès dzəm də wu tsok-a ves, lʉ̀ʉk vesùwèŋ sə tsə̀' də, a bəboŋ co vès sə lak fa ŋkum Kaisà nə̀ mvwe' lak Rumà tas kè ka' ɛ?>>
23 Yi riŋ də yà' sə bʉə yi fana yi dʉk fa yà' də,
24 <<Wèeŋ jəŋ və fa mʉ-a mbàm mòk è. Wo còm naaŋ mʉnə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sə̀' si ndà?>> Wo də, <<A sə̀ ŋkum Kaisà.>>
25 Fana Jisòs dʉk də, <<Ŋhŋ̀. Làk fa Kaisà yusə̀ yà'a sə̀ ye, nə fa Nwì yusə̀ yà'a sə̀ Nwì.>>
26 Fana wo kà yumok sə̀ co wo ko yi bə zeŋ mvwe' bwìŋ də yi cèp vɛ'ɛ tse'. Megu də wo ànə yuk mvə̀'nə̀ nà' cèp fəsə fa wo sə fana wo mərə, cù loho wo.

Nzak Nə̀ ŊgòLòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 22:23-33; Mak 12:18-27)

27 Bùʉ mok sə̀ wo à sə to wo də bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ à və̀ kə̀ tsèŋ yi. Bùʉ yè'sə wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo dʉkgə̀ yàwo də kaco ŋwè lokok fe'lə mvwe' kpʉ yeŋ.
28 Wo à və̀, nə fek yi də, <<Cicà, Musì à còm nə̀m fa ves lʉ̀k mòk də, a ye-a ŋga tətàa ŋwə̀ nəmòk kpʉ me'rə-a ŋgwe ye ŋga bə nà' ka mwe tse' fana moma yee nə jə tsoŋ ŋwà nə, ya bə nà'a dzə fa tətà ye nə̀ yi kpʉ nə bwe.
29 Yumook yè' də bwema mok wèŋ à ye tu awo sàmba. Fana nə̀ mwè nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpʉ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'.
30 Ŋwə̀ nə̀ ba jəŋ ŋwà nə, nə kpʉ me'rə nà' sə̀' vɛ'nə.
31 Ŋwə̀ nə̀ tɛ' jəŋ bwi ŋwà nə sə̀'. Yà' à mègù vɛ'nə tətè wo sə̀ sàmba sə pwe' à kpʉ wes ŋga nə̀ mò'fis ka mwe bə ŋwà nə dzə.
32 À cu, ŋwà nə kpʉ ye sə sə̀'.
33 Ye də nùmbu nə̀ bwìiŋ nə̀ lòkok mvwe' kpʉ nə ye nùu, ŋwà ènə nə̀ ye ŋgwe ndà. Bʉsə̀ wo a jə yi wo sàmba pwe'fo'.>>

34 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mbəmbam bə bəba sə̀ niè' cugə̀ co ŋgwe bə ndum.
35 Megu də bʉ̀ʉ sə̀ wo kəkʉrə̀ ŋgòlòkok mvwe' kpʉ ghà ànə sə nə̀ kà gù mok cu fe'lə̀.

* **20:17 20:17** Ye Màtiyò21:42

36 Bʉsə wo mok co masinjàa Nwì
nə ye fe'lə bwe Nwì sə', njo nə wo a
lòkok mvwe' kpʉ.
37 Musì nə à nìtsə' bə tu ye jəja də
bwìiŋ nə lòkok mvwe' kpʉ. Mvwe'
sə yi à còm bə nzak tʉ nə mis à sə
kʉə mbwa nà'a fana yi sə to Tà də
nà'a Nwì Abràham, nə ye Nwì Azìk
nə ye Nwì Jàkop. Nwì à cèp vɛ'nə
ŋga wo à kpʉ lòlaŋ.
38 Yà'a sə nìtsə' də bʉ̀ʉ yè'sə cu
fe'lə ŋwəm, njo nə yi ka Nwì bʉ̀
kpʉkpʉ yeŋ, yi Nwì bʉ̀ʉ sə wo cu
ŋwəm. Bʉsə bə tsətsərə nə Nwìi də,
ndàaŋwè pwe' cu ŋwəm.>>
39 Ànə geŋ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k
mok wèŋ dʉk fa yi də, <<Cicà, yusə
wù cèp yà'sə bòwùriŋ.>>
40 Bʉsə ŋwè à ka nə co nà' fek yi
yumok mok ghʉ̀sə ja'a lok fʉ̀k.

Nzak Nə Bə Liŋ Krɛst (Mat. 22:41-23:36; Mak 12:35-40; Luk. 11:37-54)

41 Ànə geŋ Jisòs fek wo də, <<Aco
wo dʉk də ŋwə nə wo togə yi də
<Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ> nə ye ŋgwì
bʉ̀ Devìd yè'sə va?
42 Bʉsə Devìd nə bə tu ye à cèp bə
liŋ ŋwə ènə ndzənə ŋwàk Sàam dʉk
də,
<Tà Nwì à dʉk fa Tà àm də, <<Cum
fɛɛŋ bo ma mà'a mʉ̀,
43 tətè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə wo bɛŋgə
wu, wù nəŋ tes kù mʉ ni'ì wo
ànə.>> >
44 A ye-a də Devìd nə sə to nà' də Tà,
ye də aco yi ye bwi bohòDevìd anə
mwe yè'sə valɛ?>>

Jisòs Də Bwìiŋ Jəŋ Ŋkərə Bə Yusə Ŋgàa Yə'rə Lʉ̀k Sə Gʉ̀ʉ

45 Fana yi à cèp fa ŋgàa fàak ye
wèŋ ŋga bwìŋ pwe'fo' sə yuk də,
46 <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bə ŋgàa
yə'rə lʉ̀k sə wo dzəm ŋgòni tse'
cèək sə səsap, nə dzəm də bwìŋ
cepsə kɛ'ca wo mʉntɛɛŋ, nə dzəm
mvwe' ncum sə bəboŋ mʉmvwe'
ndap pìriyà, nə dzəm də a dzèŋ
mvwe' ŋkàk, wo cum megu mvwe'
sə ya bwìiŋ wəp wo co bʉ̀ʉ sə ghaŋ.
47 Wo lim zə bum bàa yepmfə
wèŋ, nə sə gʉ bʉpsə ndap awo, nə
sə gʉ basə pìriyàa sə səsap ŋgwàŋ.
Ŋgə' nə njàwo nə kə yam gha'
pwe'fo' njo bum yè'sə.>>

21

Fəfa Ŋwà Ŋgwemfə Nəmòk (Mak 12:41-44)

1 Jisòs à cu mʉmvwe' ntòmbi ndap
Nwì nə ghaŋ, nə kʉk kok mvəsə
ŋgàa ghàk wèŋ sə gèsə tsoŋ fəfa
awo sənə ŋkùp nə wo gèsəgə ca nə.
2 Yi ye ŋga ŋwà ŋgwemfə mòk nə
yi ŋgà jìŋ gèsə tsə mànini ba.
3 Fana yi dʉk də, <<Mʉ tsok weŋ
yusə yà'a zìnə də ŋwà ŋgwemfə nə
yi ŋgà jìŋ nè'e fa càsə ghak wo pwe'
yi.
4 Bʉsə wo sə fa yàwo ŋga wo tse'
ŋkʉ̀ʉŋ, fana ŋwà ŋgà jìŋ nè'e fa wes
ye mʉmbàm zʉ nje nə yi tse' nə pwe'
nə pwe'.>>

Jisòs Tsə' Bum Sə Yà'a Nə Ye Ŋga Yi Kəp ŊgòVə (Mat. 24:1-14; Mak 13:1-13)

5 Bʉ̀ʉ mok wèŋ à sə cèp fo' mvə'nə
də ndap Nwì nə ghaŋ nə bòvɛ'ɛ bə
lìis sə wo à ci nà' fo', nə ye bə bum
sə wo à fa Nwì ŋgògʉ̀ bòŋsə ndap
ye nə fo'. Jisòs dʉk fa wo ye də,
6 <<Bum sə wèŋ sə yə yà' yè'e pwe',
nùmbu mòk sə vəə nə lìs nə mò'fis
nə kà mʉnə mòk fa'nə naaŋ mam.
Wo nə kʉəmsə wes yà' pwe'.>>
7 Fana wo fek yi də, <<Cicà, tsok
fa a ves ghà nə bum yè'sə nə ye-è,
nə ye sə' də yusə yà'a nə niŋtsok də
bum yè'sə kʉəp laŋ sə yè'sə yà?>>
8 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ
ŋkərə ya ŋwə nəmòok kà weŋ bòrə,
bʉ̀ʉsə bwìiŋ nə və ŋkʉ̀ʉŋ sə wo nə
sə ci' mvwès də, <Mʉ yi nə Nwì à
dʉk də yi nə tum nə, mvək nə kʉəp
laŋ.> Wèŋ kà wo bɛ' lòswì.
9 Nə ye də wèeŋ yuk nzak dzè' nə
ye bə mvə'nə bwìŋ sə kʉ̀əm kɛ' fana
wèŋ kà wəp, bʉ̀ʉsə bum yè'sə nə ye
to tsoŋ ntòvɛ'nə ŋkuŋ. Bum yè'sə

ye-a sə' vɛ'nə fana mvə'nə bum nə lə nə, nə kà sə ntòkə dzèŋ.>>

10 Ànə geŋ yi sə tsoho fa mali wo də, <<Bòp lak mook nə lʉ bə bòp lak mok, ŋkum mok lʉ bə ŋkum mok sə'.

11 Nze nə nə sə tsoho vɛ'ɛ wùriŋ fana njè bə ŋgə' ye kɛ' lo mvwe' bòop lak mok zok zok nduk. Fana bum sə co yà' koksə ŋwè wʉə bə bum mok sə yà' sə nìtsə' mvək nə də nzeŋgòoŋ nə me wèeŋ nə sə yəəŋ mʉbu wùriŋ.

12 Ŋkuŋ bum yè'sə nə sə ye fana wo nə ko to ntòwèŋ ŋkuŋ. Wo nə ko weŋ, nə yeŋsə weŋ ŋgə', nə jəŋ lo weŋ mʉmvwe' ndap pìriyà ŋgòsak weŋ, nə jəŋ lo weŋ mʉmvwe' ndap-ndzəm wèŋ sə'. Wo nə kə jəŋ lo weŋ bohòŋkum bə govənòwèŋ pwe'fo' bʉ̀ʉ liŋ am.

13 Nà'nə nə ye yà'sə sə' mandzə bohòwèŋ ŋgòtəəŋ, nə tsoho fa bwìŋ ncèp nə njàm.

14 Wèeŋ riŋtse' yè'e sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ də ŋwèe kà də yi sə tsərə də wu nə sə cep fəsə fa wo yè'sə də yà dʉk.

15 Bʉsə mʉ nə fa weŋ cù bə ŋkərə nsàp nə wù cèp fana cù loho bʉ̀ʉ sə wo sə bèŋ weŋ sə, wo kà yusə ŋgòcèp fe'lə mok rì.

16 Anə sə seŋ weŋ bʉ̀ʉ awèŋ co bʉ̀ʉ sə wo dzə wu wo, bə moma yo, nə ye bwe tɛ' yo bə ŋge' yo wèŋ. Mook sə wo nə zə weŋ zəə.

17 Bwìŋ pwe' nə bɛŋ weŋ njo liŋ am sə.

18 Megu də, nʉ̀əmtu àwèŋ nə mò'fis nə kà bisə.

19 Wèeŋ təəŋ-a gʉguŋ, yà'a mvə'nə wèeŋ nə tɛsə yòŋsəə awèŋ sə.

Ŋgə' Nə Nà'a Nə Ye Ŋkuŋ Nzeŋgòŋ Me (Mat. 24:15-31; Mak 13:14-27)

20 <<Ghà nə wèeŋ yə ŋga sojà wèŋ kə gʉm lak Jòrosalèm fana wèŋ riŋ də wo nə kʉəmsə mak yà' mvək momjo.

21 Fana bʉ̀ʉ sə wo cu mvwe' lak Jùdiyà wèeŋ caŋ kok lo mʉndahà, bʉ̀ʉ sə wo cu mʉntòlak wèeŋ tesə lo, bʉ̀ʉ sə wo ka mʉntòlak anə yeŋ wèeŋ kà də wo mumsə ŋgòni foho lòmbwa dʉk.

22 Bʉsə a yà'sə nùumbu là' fəsə fò, ya bum sə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì lòoŋ fo' bʉʉŋ və zìnə.

23 Ho'mì, megu də anə ye ŋgə' wùriŋ bohòbàa sə bə zʉm, nə ye sə wo sə fa bwe sə lə mbwi bə nùumbu yà'sə. Ŋgə' nə co wù kà cèep nə ye sə nzeŋgòŋ anə ŋga Nwì jòk bohòbʉ̀ʉ yè'sə wèŋ sə'.

24 Wo nə gbɛ' zə mok wèŋ bə fèk, nə jəŋ lo mok co ŋkwɛ̀ŋ mvwe' bòop lak lòoŋ. Fana bʉ̀ lakmvum wèeŋ nə nəŋrə lak Jòrosalèm bə kù tàtè mvək nə Nwì a fa wo kə wɛs.

25 <<Bum mok sə yà' sə nìtsə' mvəək nə yəəŋ mʉ nùmə bə ŋwʉ nə ye mʉnə ŋkəŋkàŋ sə'. Ma nə sə nze fana bòop lak wèeŋ nə jip, nə wəp mvə'nə ndzəp nə ghaŋ cwì, nə sə kɛ'lə li gbʉ.

26 Bwìiŋ nə sə kpʉ sɛɛŋ bə wʉə mvə'nə wo sə tək ŋgòyə yusə yà'a nə ye sə nzeŋgòŋ anə sə, bʉ̀ʉsə ŋàaŋ sə ma mʉbu sə pwe'fo' nə tsoho.

27 Fana wo nə ye mʉ̀ʉ mo ŋwè, mvəsə mʉ̀ sə və ndzənə mbàk bə ŋàŋ, nə sə fom rɛŋ boŋsə nəbʉp.

28 Bum yè'sə yè ŋgòkə ye vɛ'nə, fana wèŋ fis kok tu awèŋ mʉtsə, nə sə kʉk, bʉ̀ʉsə mvək nə Nwìi nə fiŋ me'rə weŋ mvwe' ŋgə' nə kʉəp yà'sə laŋ.>>

Yə'rə Jəŋ Yumok BohòTʉ (Mat. 24:32-44; Mak 13:28-37)

29 Ànə geŋ Jisòs tsok fa wo ncèp nè'e bə gbʉ' də, <<Wèeŋ kʉk ja'a yàwèeŋ tʉ nə wo togə nà' də fik nà'a, nə ye tʉ mok wèŋ lòoŋ-è.

30 Ghà nə wèeŋ yə ŋga yà' yè ŋgòtse' mvù fana wèŋ riŋ də mbʉ̀ŋ kʉəp laŋ.

31 Yà' mègù sə' vɛ'nə də ghà nə wèeŋ yə bum yè'sə ŋga yà' sə ye vɛ'nə fana wèŋ riŋ də gaŋ ŋkum Nwì sə yà' kʉəp və laŋ.

32 <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e ŋkèm
ncèp də ŋgwì bʉ̀ nə niè' nè'e nə kà
kə̀ lə̀ wes ŋga bum yè'sə yà' fà' laŋ.
33 Ntòbu bə nzeŋgòoŋ nə cà gɛsə
lòfo', ncèp nə njàm kà ye cà yuk.
34 <<Wèeŋ sə jəŋ ŋkərə̀ bə tu
awèŋ. Kà də wèeŋ me'rə fa ni' awèŋ
bohòdinà bə jʉ̀hʉ̀ rùk nə ye bum sə̀
sə nze sə dʉk, bwɛ̀rɛ nùmbu ànə nə
kə tseŋ weŋ vak ŋga wèŋ ka riŋ.
35 Nùmbu ànə nə kə tseŋ ŋwè vak
co tam ko wu yi. Bʉsə̀ nùmbu ànə
nə və bohònzeŋgòŋ nə lòoŋ fo'.
36 Wèeŋ sə so bə ghà nə̀ fòpwe'fo',
nə sə gʉ pìriyà də wèeŋ tse' ŋàŋ
ŋgòca swìrə to bum sə̀ yà'a nə̀ kə̀
ye yè'sə, nə kə təəŋ to mantombìi
Mo Ŋwè nə sə̀'.>>
37 Jisòs à sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe'
ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə nùumbu pwe'
fana ndzəm seŋ, yi kok lo kə noon
mʉmvwe' nda Olìp nə.
38 Tsok à sə rɛŋ fana bwìŋ pwe' sə
kə tseeŋ yi mʉmvwe' ndap Nwì nə̀
ghaŋ nə ŋgòsə yu'rə yusə̀ yi sə tsòho
sə.

22

Wo To Làm Mʉtuhù Jisòs
(Mat. 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Jon 11:45-53)

1 Ŋkàha Pasobà, sə̀ wo zʉgə̀ fo'
brɛd sə̀ jì yis yà'a ànə kʉəp və ŋga'a
mok laŋ.
2 Fana ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ
bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ sə
lap mandzə̀ mok ŋgòzə swìhi Jisòs
bʉ̀ʉsə̀ wo ànə sə wəp bwìŋ də yà'a
nə jok.
3 Ànə geŋ Satà ni sə ntʉʉ̀ Judàs nə̀
liŋ ye mook də Iskarəyà. Judàs nə à
ye sə̀' mòk mʉŋgorə̀ ŋgàa fàak Jisòs
sə̀ wo à ye hum-ncòp-ba sə.
4 Judàs nə à lò, nə kə cep bə
ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ nə ye bʉ̀ʉ sə̀
mantombì bohòŋgàa tək mʉmvwe'
ndap Nwì sə wèŋ mvə'nə̀ yi nə seŋ
fa wo nà'.
5 Wo à kwa, nə dʉk də wo fa yi
mbàm.
6 Judàs nə à dzəm, fana nə sə lap
mok mandzə̀ nə̀ co yi seŋ Jisòs ŋga
bwìŋ ka fo' yeŋ.

Jisòs Fʉ̀hʉ Ŋgòzʉ
Ŋkàha Pasobà
(Mat. 26:17-25; Mak 14:12-21; Jon 13:21-30)

7 Nùmbu nə̀ wo à yèto ŋkàk nə̀ wo
zʉgə̀ brɛd sə̀ jì yis nə à dzèeŋ, à ye
sə̀' nùmbu nə̀ wo sʉəgə̀ nsùŋgaaŋ
ŋkàha Pasobà ŋgòfa Nwì sə.
8 Ànə geŋ Jisòs tumsə lo Pità bə
Jon ŋga yi tipsə wo də, <<Wèeŋ du
kə fʉhʉ fa ves ŋkàha Pasobà sə ya
vesùwèeŋ kə zʉ yà'.>>
9 Wo fek yi də, <<Wù dzəm də
vèes kə fʉhʉ yè'sə ma fòlɛ?>>
10 Yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ yu'rə
bəboŋ. Wèeŋ kə ni lòmʉntòlak anə
fana wèŋ ŋwèmbam mòok nə kʉrə
ŋga yi bə̀k tse' kʉ̀ʉŋ ndzəp; wèŋ bɛ'
lo yi mvwe' ndap nə̀ yi nə kə ni fo'
nə.
11 A kə̀ dzèŋ fo' fana wèŋ tsok fa
ŋgà ndap nə də, <Cicà nə də vèes kə
fek wu də rum ndap nə̀ bə bwe ye
wèeŋ nə zʉ ŋkàha pasobà mbwa nə
fòlɛ?>
12 Yi nə niŋ fa weŋ rum ndap mòk
nə̀ ghaŋ ma mʉtùhù, nə̀ bum pwe'
mbwa, fana wèŋ gʉhʉ tsə'rə bum
pwe'fo'.>>
13 Ànə geŋ wo lo, nə kə ye bum sə
pwe' mvə'nə̀ Jisòs ànə dʉk sə. Wo
fʉhʉ zʉzʉ Pasobà sə̀ fo'.

Ŋkàha Pasobà Sə̀
Wo À Zʉ To Losopà Fo'
(Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; 1 Korè 11:23-26)

14 Mvək nə à kʉ̀rə fana Jisòs cum
mvwe' ye mʉ teberə̀ ŋgòzʉ bɛŋ bə
ŋgàa fàak ye sə wo ŋgàa ntum ye
sə wèŋ.
15 Yi dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ anə dzəm
vɛ'ɛ wùriŋ də vesùwèeŋ zʉ be'lə
tsoŋ zʉzʉ ŋkàha pasobà yè'sə bəbɛ'
ŋkuŋ ya mʉ ye ŋgə'.
16 Bʉsə̀ mʉ tsok weŋ də mʉ nə kà
yà' mok zʉ fe'lə tàtè tse'ŋga yusə̀
zʉzʉʉ yè'sə tə bə tu zeŋ sə kə̀ rɛɛŋ

nùmbu nə mvwe' gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə ŋkuŋ.>>

17 Ànə geŋ yi jəŋ ŋgàp, nə kwasə Nwì, fana yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ ko jəŋ, nə gapsə mʉtsətsə'rəə wèŋ.

18 Bʉsə̀ mʉ tsok weŋ də, ye jəŋ nə̀ ŋga'a nè'e mʉ nə kà rùuk yè'sə mok no fe'lə̀ tətè gaŋ Nwì sə kə wɛs.>>

19 Fana yi jəŋ fe'lə brɛd; yi ànə kwasə wes Nwì səmok fana yi fa yà'wèŋ, nə dʉk də, <<Nè'e ŋgùpni' àm nə̀ wo a fa nà' bʉ̀ʉ wèŋ. Wèeŋ sə gʉhʉ vɛ'nə ŋgòsə tsərə tse' mʉ.>>

20 Yi ànə gʉ megu sə̀' mʉmvə̀' ànə bə ŋgàp nə. Ghà nə̀ wo à zʉ wes zʉzʉ sə fana yi fa wo ŋgàp nə, nə sə cep də, <<Ŋgàp nè'e rʉ̀k nə̀ fi nə̀ nà' kì ŋge' ndzənə ndʉəm am, nə̀ nà'a nə fe'e bʉ̀ʉ wèŋ.

21 Megu də wèeŋ kʉk ja'a yàwèeŋ, ŋwə̀ nə̀ yi sèŋ mʉ nə cu be'lə venəwèŋ yè' mʉ teberə anə.

22 Mʉ̀ʉ Mo Ŋwè, mʉ nə kpʉ lo mvə̀'nə̀ wo ànə dʉk noŋsə sə, megu də ŋwə̀ nə̀ yi sèŋ mʉ nə cu bə ŋgə'.>>

23 Fana wo ye ŋgòfe'rə ya' mʉŋgorə̀ wo də ŋwə̀ nə̀ yi nə seŋ nà' nə yè'sə ndàlɛ?

Ŋwə̀ Nə̀ Yi Yam Ghak Mok Yi Yè'sə Ndà?

24 Mʉncèp mòk à tesə mʉŋgorə̀ wo anə sə̀' də ŋwə̀ nə̀ nà' yam càsə mok sə pwe'fo' ndàlɛ?

25 Fana Jisòs dʉk fa wo də, <<Ŋkum sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ gʉ̀ fagə̀ bʉ̀ʉ awo sə co də wo yàwo bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ. Wo sə dzəm də bwìiŋ sə to wo də ŋgàa fa bwìŋ mbo.

26 Yà'a kà bohòwèŋ yàwèŋ vɛ'nə ye. Yusə lɛ də ŋwə̀ nə̀ yi ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə ye co mo nə̀ lʉə, fana ŋwə̀ nə̀ yi mantombì yi nə ye co ŋgà fàk bohòmok sə wèŋ.

27 Yèè, ŋwə̀ nə̀ ghaŋ yè'sə nə̀ fò, ŋwə̀ nə̀ yi cu ye mʉ teberə kè ŋwə̀ nə̀ yi sə fàk ŋgòcàsə və̀ zʉzʉ mʉ teberə anə-ɛ? A lɛ ŋwə̀ nə̀ yi cu mʉ teberə nə. Fana mʉ yàm bohòwèŋ co ŋwə̀ nə̀ yi sə càsə zʉzʉ sə càsə nə.

28 <<Nùumbu sə̀ mʉ̀ a sə tse' ŋgə' sə pwe', wèŋ sə dzəm ŋgòcu malì vesùwèŋ.

29 Fana mʉ̀ sə koksə weŋ gaŋ sə̀' mvə̀'nə̀ tɛ̀' am ànə koksə mʉ.

30 Wèeŋ nə zʉ mʉ teberə mʉ̀ mvwe' gaŋ am sə. Wèeŋ nə cum mʉmvwe' kapràk, nə sə sak bòop lak Izùrɛ sə̀ yà'a hum-ncòp-ba sə.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeeŋ Yi (Mat. 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38)

31 Fana Jisòs dʉk fa Pità də <<Saimʉ̀, Saimʉ̀ yu'rə! Satà lɛŋ də yi dzəm ŋgòjə weŋ, nə swek weŋ co wo sə swek gòmbì.

32 Megu də mʉ̀ lɛŋ fa wu pìriyà laŋ də ntʉm nə̀ wù tse' ŋgòdzəm tse' bohòmʉ̀ nà'a kà maŋkwɛ̀ŋ bwì foho lò. Nə ye sə̀' də wu bwì və̀ bohòmʉ̀ fana wù gʉ ya bwema yo ye yàwo gʉgʉŋ sə̀'.>>

33 Pità nə dʉk fa yi də, <<Tà, a dzəm ye mvwe' ndapndzəm bə mvwe' kpʉ pwe', mʉ nə lo yàm vesù.>>

34 Yi dʉk fa nà' də, <<Pità, mʉ tsok wu ŋkèm dʉk də, ŋkuŋ mvəp to ntinə ŋga wù dʉk fis kɛ̀' tɛ' laŋ də wù ka mʉ riŋ.>>

Mvək Ŋgə' Nə Kʉ̀rə Laŋ

35 Ànə geŋ Jisòs fek wo də, <<Mvə̀'nə̀ mʉ̀ ànə tumsə lo weŋ fa', nə dʉk də wèeŋ nə kà posà mbàm jə, kà bàm jə, nə kà kùuŋgùp sə̀' jə tse' lòyà'a, wèŋ ànə lo, nə kə jamə yumok à?>> Wo à dʉk də, <<Vès à ka yumok jamə.>>

36 Fana Jisòs nə dʉk fa wo mok də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a pùp ye kè bàm àlɛ, yi jəŋ tse' nà' ŋga'a. Ŋwə̀ nə̀ yi ka-a kafà' tse', ŋgəŋgàŋ seŋ cək ye, nə ywiŋ tse' mòk bə zeŋ.

37 Mʉ tsok fa weŋ də yusə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ am də, <Wo à ta be'lə yi bə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ> yà'a nə bʉʉŋ və tsoŋ zìnə. Njo nə̀ bum sə̀ wo à còm yà' bə liŋ am sə, sə bʉʉŋ və̀ zìnə pwe'fo'.>>

38 Wo dʉk fa yi də, <<Tà, vès
tse' fèk ba.>> Yi dʉk fəsə fa yà' də,
<<Yà'sə kəkʉrə.>>

Jisòs Sə Gʉ̀ Pìriyà Gèsemanì (Mat. 26:36-46; Mak 14:32-42)

39 Ànə geŋ yi lokok ŋgòlòmvwe'
nda Olìp sə̀ mvə'nə̀ yi lòhogə̀ səsa sə
fana bwe ye sə wèŋ sə bɛ' lòyi sə̀'.
40 À kə̀ dzèŋ fo' fana yi tsok yà' də
yà'wèeŋ lɛŋ Nwì də ya məmumsəə
kà yà' gha'.
41 Fana yi sooŋ gɛsə lo ŋgʉ ni'ì
yà'wèŋ anə fo' co wù mak lìs kə
dzeŋ, nə təəŋ bə tumfərə sə lɛŋ
pìriyà.
42 Yi lɛŋ dʉk də, <<Tɛ̀', a ye-a ŋga
bò-a wu fana wù jəŋ gɛsə lo ŋgàp
ŋgə' ènə fo'; mʉ̀ dʉk-a sə̀' vɛ'nə, wù
gʉ lɛ mʉmvə'nə̀ wù dzəm wù, kà
mʉmvə'nə̀ mʉ̀ dzəm mʉ̀ gʉ̀.>>
43 Ànə geŋ masinjà Nwì mòk tesə
və mʉbu, nə kə fa yi ŋàŋ.
44 Ànə ye ŋga ntʉm sə bʉp yi vɛ'ɛ
nsàp nə̀ yi à lɛŋ vɛ'ɛ tətè ndùrə sə
cərə yi co sə cərə tsə ndʉəm.
45 Ànə geŋ yi lokok, nə kə tseŋ
bwe ye sə wèŋ ŋga wo wòbə manziŋ
wùriŋ, fana nə sə dzəm mok lo.
46 Yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə
dzəm lo yà? Wèeŋ lokok, nə lɛŋ də
ya məmumsəə kà weŋ gha'.>>

Wo Ko Jisòs (Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:2-11)

47 Jisòs ànə sə cep mali ntòfo'
fana ma ŋgo bʉ̀ mok tesə və, ŋga
Judàs nə̀ yi sə̀' mòk mʉŋgorə bwe
ye sə̀ hum-ncòp-ba nə to mantombì
yi. Judàs nə lo kə cepsə Jisòs nə co
ŋge' vɛ'.
48 Jisòs fek nà' də, <<Judàs, wù də
wu seŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè bə cəcèpsə̀ à?
>>
49 Bwe Jisòs sə̀ wo ànə ye fo' sə à
yə mvə'nə̀ bum sə à ye fana wo fek
Jisòs də, <<Tà, aco vès gbɛ' bə fèk à?
>>
50 Mòk mʉŋgorə wo anə à gbɛ' cì'
màk ntu'u mo ŋgà fàk ŋkum ŋgà fa
satikà' mòk. Yi à gbɛ' cì' ntu'u nà' sə̀
bo ma zʉ.
51 Fana Jisòs dʉk də, <<Yà' kʉ̀rə
vɛ'nə,>> nə jwɛŋ gesə ntu'u sə, fana
yà' me.
52 Ànə geŋ Jisòs cep bohòŋgàa fa
satikà' sə̀ ghaŋ sə bə ŋgàa fàak sə̀
wo kʉ̀kgə̀ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə
ye bə ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ wo à tesə və̀
ŋgòko yi sə wèŋ də, <<Wèŋ tesə co
wèŋ sə lòmvwe' bɛ' ŋgà yə̀ bə fèk
nə ye ntòk yè'e bʉ̀ʉ mʉ̀ à?
53 Vesùwèeŋ yiskokgə̀ mʉmvwe'
ndap Nwì nə̀ ghaŋ səsa, wèŋ kà
mʉ ko. Nə ye də nè'e mok ŋga'a
mvə̀k nə̀ njàwèŋ, nə̀ ŋàaŋ ndzəm
tse' ŋàŋ.>>

Pità À Bɛ̀ŋ Jisòs (Mat. 26:57-58, 67-75; Mak 14:53-54, 65-72; Jon 18:12-18, 25-27)

54 Ànə geŋ wo ko yi, nə jəŋ lo yi
mvwe' ndap ŋkum ŋgà fa satikà'.
Pità sə yuŋ və wo maŋkwɛ̀ŋ mweè
səsap.
55 Wo à kə̀ fimsə mis mʉ ntòmbi
anə, nə cum sə yuk fana Pità nə və
kə cum kok ye fo' sə̀'.
56 Mvə'nə̀ mis à sə kʉə rɛɛŋ fana
mʉŋwà nəmòk ye yi, nə kʉk kok nà'
jwaaŋ, nə dʉk də, <<Ŋwə̀ nè'e yegə̀
sə̀' bə ŋgà' ànə.>>
57 Fana Pità nə bɛŋ də, <<Njɛ̀'gù,
mʉ̀ ka yi riŋ.>>
58 À cu kok ghàr ŋgà' nəmòk ye
yi sə̀', nə dʉk sə̀' də, <<Wu sə̀' ŋwə̀
àwo mòk.>> Pità nə bɛŋ sə̀mok də,
<<Hai' mʉ̀ ka mòk yeŋ ŋgàta.>>
59 À sàp kok mok bəboŋ ntɛ̀ŋ fana
ŋwə̀ nəmòk dʉk fe'lə sə̀mok dʉk də,
<<Mʉ̀ rì ŋwə̀ nè'e bəboŋ, yi ŋwəə
Galìli, yi yegə̀ bə nà'.>>
60 Pità nə dʉk fe'lə sə̀mok də,
<<Ŋgàta, mʉ̀ ka yusə̀ wù sə cèp
yà'sə riŋ.>> À ye sə̀' ghà ànə, ŋga
yi ka ntòcep wes ntɛ̀ŋ, ntomvəp to.
61 Fana Tà Jisòs bʉʉŋ kʉk gesə lo
Pità. Pità tsəm kok mvə'nə̀ Tà anə
dʉk fa yi də, <<Ntomvəp nə sə kə to
ntinə ŋga wù bɛ̀ŋ mʉ kɛ̀' tɛ' də wù
ka mʉ riŋ sə.>>
62 Yi tesə lo sə ntòmbiŋ, nə kə waŋ
vɛ'ɛ nəbʉp.

63 Ànə ye vɛ'nə fana bʉ̀ʉ sə wo à
sə kotse' Jisòs sə wèŋ à sə ywì'lə yi,
nə sə ləp yi sə̀'.
64 Wo lok yi lis, nə sə fek yi də,
<<Làp wu ndà, riŋ-a ŋgəŋgàŋ-è?>>
65 Wo à cèp fa yi bum ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ,
nə sə yak yi.

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋnsurù (Mat. 26:59-66; Mak 14:55-64; Jon 18:19-24)

66 Nə̀ zəzòŋ à dzèeŋ fana bʉ̀
ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə benə ni'
mvwe' mò'fis bə ŋgàa fa satikà' sə̀
ghaŋ bə ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k wèŋ
pwe'. Fana wo jəŋ lo yi mʉ kaŋsurù
wo anə, nə sə cep də,
67 <<A ye-a ŋga wu Ŋkum ŋgà gèm
bwìŋ nə wù, wù tsok fa ves.>> Yi dʉk
fa yà'wèŋ dʉk də, <<A ye-a ŋga mʉ̀
tsə̀' fa weŋ, kaco wèŋ dzəm yeŋ;
68 nə ye sə̀' də a ye-a ŋga mʉ̀ fek
weŋ yumok, kaco wèŋ cep fəsə fa
mʉ sə̀ yeŋ.
69 Megu də ye jəŋ ŋga'a nə lo
mantombì fana mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ
nə cum bo ma mà'a Nwì nə̀ yi tse'
ŋàŋ.>>
70 Fana wo pwe'fo' fek yi də, <<Ye
də wu mo Nwì à?>> Yi dʉk fa yà'
də, <<Wèŋ cèp mè laŋ.>>
71 Fana wo dʉk ŋga'a də, <<A sə
làp də a yuk fe'lə yè'sə yà? Vesùwèŋ
yuk ncèp jòŋ nə kə̀ cùhu yi bə ntu'u
avès laŋ.>>

23

Jisòs Tə Mantombìi Palè (Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Jon 18:28-38)

1 Ànə geŋ ma ŋgo bʉ̀ nə pwe'fo'
lokok, nə jəŋ lo yi mantombìi Palè.
2 Wo yeto ŋgòto fa yi njo də, <<Vès
ko ŋwə̀ nè'e ŋga yi sə jipsə bʉ̀ avès,
nə sə dʉk də bwìiŋ kà tas bohòKaisà
làk, nə dʉk də yi Ŋkum nə̀ yi ŋgà
gèm bwìŋ.>>
3 Fana Palè nə fek nà' də, <<Wu
ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ wù à?>> Jisòs
nə cep fəsə fa nà' də, <<Wù dʉk yà'a
mvə'nə.>>
4 Palè bʉʉŋ dʉk fa ŋgàa fa satikà'a
sə̀ ghaŋ sə bə bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə pwe'fo'
də, <<Mʉ̀ ka yàm yusə̀ bʉp sə̀ ŋwə̀
ènə gʉ̀ʉ sə ye.>>
5 Bʉ̀ʉ sə wèŋ gʉŋ təəŋ mpaaŋ
dʉk də, <<Yi sə kʉ̀əmsə bwìŋ mvwe'
nzeŋgòŋ Jùdiyà nə pwe'fo' bə nsàp
mandzə̀ nə̀ yi sə yə'rə wo nə. Yi a
yè jə Galìli, nə kə wɛs Jòrosalèm fɛŋ
pwe'.>>

Jisòs Tə Mantombìi Ŋkum Herò

6 Palè ànə yuk bum yè'sə fana yi
fek də, <<Ŋwə̀ ènə yi ŋwəə Galìli
àlɛ?>>
7 Yi ànə rɛɛŋ də Jisòs tesə
və̀ mvwe' nze nə̀ tse' fo'
ŋkum Heròfana yi tumsə lo nà'
bohòHeròanə. Ghà ànə à ye ŋga
Heròna cu sə̀' mvwe' lak Jòrosalèm
anə.
8 Heròà yə Jisòs fana yi kwa vɛ'ɛ
wùriŋ, bʉ̀ʉsə̀ yà' à sàap mʉmvə'nə̀
yi à yuk liŋ nà', nə sə dzəm də yi ye
nà'. Yi ànə sə tsəm də Jisòos nə gʉ
niŋ fa yi maŋgəŋgèŋ mòk.
9 Heròna à fek Jisòs bum mok
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, Jisòs nə kà cù mùk lok.
10 Ŋgàa fa satikà'a sə̀ ghaŋ bə
ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k wèŋ gʉŋ təəŋ
megu fo' ŋgòto fa yi njo.
11 Heròbə sojàa ye wèŋ à bʉ̀sə yi
co ləm awo, nə sə ywi'lə yi. Fana wo
à nisə fa yi cə̀k mòk nə̀ co cə̀k ŋkum
vɛ'ɛ, nə tum fəsə lo yi bohòPalè.
12 Heròbə Palè à yè ko jə ŋge'
nùmbu ànə; ŋga bə nà' à sə kà ŋge'
mantombì yegə̀.

Wo Dʉk Də Wo Nə Zə Jisòs (Mat. 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39-19:16)

13 Ànə geŋ Palè nə to benə ŋgàa fa
satikà' sə̀ ghaŋ bə njì njìi sə̀ fo', nə
ye bə bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ pwe'fo'.
14 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ a
jə və̀ fa mʉ ŋwə̀ nè'e dʉk də yi
sə jə lòwes bwìŋ ma nə̀ bə jòŋ.
Mʉmvə'nə̀ mʉ̀ kʉ̀k ja'a yi yàm, ŋga
wèŋ sə yə sə̀' fana mʉ̀ ka yàm də yi
a gʉ̀ bum sə̀ wèŋ sə dʉk yà'sə riŋ.

15 Heròa ka yumok bʉp bohònà' sə' ye bù̱ʉsə yi a tumsə fəsə vèsə nà' bohòvès səmok. Yà' nòjəja də ŋwə ènə ka yumok sə bʉp sə co wo zə yi bù̱ʉ zeŋ gʉ.
16 Mʉ nə fa ŋàŋ də wo ləp yi, fana nə me'rə yi.>> (
17 Yi sə dʉk vɛ'nə ŋga à ye də nùmbu ŋkàha pasobà sə kə dzèŋgəə fana Palè nə fis me'rə tsoŋ fa wo ŋgà ndapndzəm mò'fis.)
18 Bù̱ʉ sə wèŋ kɛ' tosə ŋgùŋ cù mò'fis də, <<Wèeŋ zə gɛsə lo ŋwə ènə fo', nə fis me'rə fa ves lɛ Bàrabà.>>
19 (Bàrabà nə à ye ŋwə nəmòk nə wo à nisə yi ndapndzəm bù̱ʉsə yi à lù̱lù̱ bə bù̱ʉ gomè nə zə bwìŋ.)
20 Palè à cèp bohòwo səmok ŋga yi sə làp mandzə co yi me'rə Jisòs nə.
21 Bù̱ʉ sə wèŋ sə kɛ'ŋgùŋ də, <<Wèeŋ tɛ'lə yi, wèeŋ tɛ'lə yi mʉntəəŋ!>>
22 Yi fek fis yà'wèŋ nə kɛ' tɛ' dʉk də, <<Bù̱ʉ yà? Ŋwə ènə gʉ̀ bʉpsə yà? Mʉ̀ ka yàm yumok sə co wo zə yi bù̱ʉ zeŋ ye. Mʉ nə ləp yi, nə me'rə yi lo.>>
23 Bù̱ʉ sə wèŋ gʉŋ təəŋ vɛ'ɛ mpaaŋ nə mpaaŋ nə sə kɛ'ŋgùŋ də wo tɛ'lə megu nà' mʉntəəŋ. Wo à gʉ̀ vɛ'nə tətè ma nə njàwo nə zʉ.
24 Ànə geŋ Palè nə cep, nə fa ŋàŋ bə yusə bù̱ʉ sə wèŋ à sə dzəm sə.
25 Yi fis me'rə ŋwə nə wo à nisə yi ndapndzəm njo ndàŋ, nə ye bù̱ʉsə yi ànə zə ŋwè nə. Nà'a ŋwə nə wo ànə sə dzəm də nà'a fis me'rə nə, fana nə jəŋ Jisòs, nə fa yà'wèŋ də yà'a gʉ bohònà' mvə'nə yà'wèŋ dzəm.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mʉntəəŋ (Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

26 Mʉmvə'nə wo à sə jə lòJisòs fana wo kʉrə bə ŋwə nəmòk nə wo to yi də Saimʉ̀, nə mvwe' lak Sìrinì ŋga yi à sə və la'à yi. Wo naaŋ fa yi ntəəŋ sə də nà'a bək bɛ' Jisòs bə zeŋ maŋkwèŋ.
27 Bwìŋ à sə bɛ' və yi maŋkwèŋ anə wùriŋ. Bəba mok à ye fo' sə', sə wo à sə koksə manziŋ, nə sə waŋ fa Jisòs nə.
28 Ànə geŋ Jisòs nə bʉʉŋ kʉk wo, nə dʉk də, <<Wèŋ njɛ'ɛ gùu Jòrosalèm, wèeŋ kà mʉ wa fa, wèeŋ waŋ fa tu awèŋ bə tu bwe awèŋ.
29 Bʉsə mʉ tsok weŋ də mvək mòk sə və nə wo nə dʉk də, <Rɛŋsi bohòbàa sə wo nzeŋ, nə ye vəəm sə yà' ka mwe dzə yuk, nə ye fe'lə mbwi sə mwe ka yà' no yuk!>
30 Nà'a ghà nə bwìiŋ nə dʉk fa nda də, <Kəəŋ gbʉ̀ və mʉ ni'ì vès,> nə dʉk fa nzès də <Kə kəəŋ tsə lok ves.>
31 Bʉsə a ye-a ŋga bwìŋ sə gʉ̀ bum sə wèŋ sə yə yè'e ŋga tʉ cu lì ntòcəcòŋ ye də nà'a yum-a, ye wesə yè'sə ŋga'a nsàp nə fò?>>
32 Bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp mok à ye bwìŋ ba sə wo à sə jə be'lə lòwo də wo kə zə be'lə wo bə Jisòs nə.
33 Wo à kə dzèŋ mvwe' sə wo togə fo' Nzʉ̀ə̀ Tu Bwìŋ àwo fana wo tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ anə fo', bə ŋgàa gʉ̀ bʉp sə wèŋ. Wo à tɛ'lə ŋgà gʉ̀ bʉp mòk bo ma zʉ, mòk bo ma ŋkwìp.
34 Fana Jisòs dʉk də, <<Tɛ' am, swì fa wo bù̱ʉsə wo ka yusə wo sə gʉ̀ sə riŋ.>> Wo sə təm bèŋ də ya wo gapsə cəək ye sə.
35 Bù̱ʉ səmok à təəŋ fo', nə sə kʉk. Bʉ̀ ŋkwàha bù̱ʉ Jus wèŋ à sə ywì'lə yi. Wo sə dʉk də, <<Yi tɛsə riŋ boŋsə megu bù̱ʉ mok wèŋ, yi tɛsə-a ni' ye, ŋga a ye-a də yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à cok fis, nə tumsə fa ves na!>>
36 Sojàa sə wo à ye fo' sə à ywì'lə yi sə'. Wo sə kə fa yi nsàp rùk mòk nə cəcəp.
37 Wo sə cep də, <<A ye-a ŋga wu ŋkum bù̱ʉ Jus wèŋ nə, wù tɛsə-a ni' yò!>>
38 Wo à còm naaŋ yumok ma mʉ tu ntəŋ anə də, Nɛ̀'e Ŋkum Bù̱ʉ Jus Wɛ̀ŋ Nə.
39 Ŋgà gʉ̀ bʉp mòk nə yi à kə'ə sə' mʉntəəŋ anə, à yàk yi də, <<Ŋkum

ŋgà gèm bwìŋ ka wù nè'e yeŋ à? Tɛsə ni' yò, nə tɛsə ves sə'!>>
40 Mòk nə cep jwa nà' də, <<Wu kà Nwì wəpgà à? Vesùwèŋ pwe'fo' cu sə mvwe' kʉ̀ʉŋ sə mò'fis.
41 Vesù sə yə yàvès ŋgə' bə yusə a gʉ̀ yà' laŋ, ŋgà' ènə ka ye yumok gʉ bʉpsə lok.>>
42 Yi dʉk fa Jisòs nə də, <<Wu kə dzèŋ mvwe' gaŋ ŋkum yo, wù kà mʉ swì.>>
43 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Mʉ tsok fa wu ŋkèm dʉk də, wu nə ye vesù ntinə mʉ Pàràde.>>

Jisòs Kpʉ
(Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30)

44 Ànə ye ŋga nùum mok maràŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nə pwe' tətè kə dzeŋ co nùm səm.
45 Fana cək nə nà' à sə gàpsə mbwè ndap mòk mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə à sàha gà'a tsə ba. 46 Fana Jisòs waŋ torə fis mʉtsə də, <<Tɛ', mʉ̀ fa yòŋsə àm ndzə bohòwù!>> Yi ànə cep vɛ'nə fana yòŋsə ye me.
47 Ŋkum sojà mòk ànə ye bum sə yà' ye sə fana yi kwasə Nwì, nə cep də, <<A zìnə də ŋwè ènə nə ka yumok riŋ!>>
48 Ma ŋgo bʉ̀ nə wo à ye fo' nə, ànə ye yusə yà' ye sə pwe' fana wo bwi foho lo la'à wo, ŋga wo wa'a tse' lòbo ndzə ŋgùu wo.
49 Bʉ̀ʉ sə wo à rì Jisòs nə, bə bəba sə wo à bɛ' və yi mvwe' nzeŋgòGalìli sə wèŋ à kə təəŋ mvwe' mok səsap, nə sə ja'a bum yè'sə.

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

50-51 Ŋwə nəmòk à ye nə liŋ ye à ye də Jòsep, yi à tesə və lak Àrìmàtayà mvwe' nze Jùdiyà. Yi à ye mòk mʉmvwe' kwe' kaŋsurù nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə, nə ye sə' ŋwə nə kəkʉrə mʉ lisə Nwì. Yi à sə tək ye gaŋ ŋkum sə Nwì sə. Yi à ka ye bə bum sə wo a cèptes, nə sə gʉ yà' sə dzəm.
52 Ŋwə ènə à lòbohòPalè, nə kə lɛŋ vèŋ ni' Jisòs nə.
53 Fana yi kə ki tsoŋ nà', nə lim gesə ndzənə cək, nə kə tuuŋ nà' ndzənə sèe sə wo à tu yà' ndzənə lìs. Á ye ŋga wo ka ŋwè nja ntòtuuŋ yuk.
54 Ànə ye nùmbu nə wo à sə fʉ̀hʉ, ya ŋga nùmbu dzəə yeto.
55 Bəba sə wo à bɛ' və yi mvwe' nze Galìli sə à yù lòo, nə kə ye sèe sə, nə ye mvəsə wo tuuŋ vèŋ ye nə sə'.
56 Wo à bwìŋ lòo, nə kə fʉhʉ làmindà bə mve' sə wo nə kə yok vèŋ ni' Jisòs bə zeŋ. Nùmbu dzə à ye, wo yoŋsə yiskok mʉmvə'nə lʉ̀k sə dʉk vɛ'nə ŋkuŋ nə lo kə yo' yi.

24

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 28:1-10; Mak 16:1-8; Jon 20:1-10)

1 Nù Sondè à ye, bàa sə lo mvwe' sèe sə nə zəzòŋ, ŋga wo kotse' lòmve' sə wo à fʉ̀hʉ yà' sə.
2 Wo ye ŋga wo dzərə fis lìs nə wo ànə lok ncùu sè sə bə zeŋ nə laŋ.
3 Wo ànə ni lo sənə sèe sə fana wo kà vèŋ ni' Tà Jisòs nə ca yə.
4 Mʉmvə'nə ŋkərə awo à jip fo' fana wo ye bʉ̀ʉ mok fo' ba ŋga wo ni tse' cəək sə fəfəp, yà' sə ba'a vɛ'ɛ.
5 Wʉə à ko wo, wo gbʉ fə'ə gesə lo si awo sə nze. Fana bʉ̀ʉ sə dʉk fa wo də, <<Wèŋ sə làp ŋwə nə yi cu ye ŋwəm mʉtsətsə'rəə bʉ̀ kpʉkpʉ bʉ̀ʉ yà?
6 Yi ka fɛŋ yeŋ, yi lòkok laŋ. Wèeŋ tsərə yusə yi ànə tsok weŋ ŋga yi cu ntòmvwe' nzeŋgòGalìli yà'a.
7 Yi ànə dʉk də, <Wo nə fa tsooŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè ndzə bohòŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ, wo tɛ'lə mʉ mʉntèəŋ; nùmbu tɛ' ye, mʉ̀ lokok səmok.> >>
8 Ànə geŋ wo tsərə ncèp ye nə.
9 Wo à bwìŋ foho və mvwe' sèe sə, wo kə tsok fa bum yè'sə bohòbwe ye sə hum-ncòp-mò'fis sə, bə bʉ̀ʉ mok wèŋ pwe'fo' sə'.

10 Ànə kə tsok fa ŋgàa ntum sə
wèŋ bum yè'sə Mèri Màdàlinà bə
Jòanà bə Mèri nə ma Jem, nə ye bàa
mok wèŋ.
11 Wo à tsəm də bàa yè'sə sə
cèp yusə yà' ka fàk tse' fana wo kà
yà'wèŋ dzəm fa.
12 Pità à lòkok mʉtsə, nə caŋ lo
mvwe' sèe sə. À kə dzèŋ fo', yi bʉhʉ
tsoŋ nze, nə ye megu cəək sə wo à
tuuŋ yi bə zeŋ sə, nə kà yumok sə
zok yə. Fana yi bwi foho lo lak, nə sə
jip bə nsàp yu nə nà' ye ènə wùriŋ.

Yusə Yà' À Ye Mvwe' Mandzə Nə ŋgòLòLak Emawùs
(Mak 16:12-13)

13 Nùmbu ànə à ye, bʉ̀ʉ səmok
à sə lòmvwe' lak mok sə wo to yà'
də Emàwùs, ŋga wo bwìŋ ba. Lak
Emàwùs sə à ye co kìlometà hum-
ncòp-mò'fis ŋgòlòJòrosalèm.
14 Wo à sə taaŋ lòbə bum sə yà' ye
yè'sə pwe'.
15 Wo ànə sə taaŋ ncèp ènə mvwe'
mò'fis fana Jisòs à sòoŋ və fo' sə' bə
tu ye, bə yà'wèŋ sə lo ca.
16 Wo ye yi, fana yumok gʉ də wo
kà yi rì.
17 Yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə gì,
nə sə taaŋ lo yè'sə yu yà?>> Wo
foho təəŋ, nə sə kʉk bə manziŋ.
18 Mòk nə liŋ ye à ye də Klipàs dʉk
fa nà' də, <<Co wu yè'e ŋkʉ̀ìŋ mvwe'
lak Jòrosalèm, də mègù wù nə wù
ka yusə yà' a ye nùumbu yè'e riŋ à?
>>
19 Yi fek fe'lə yà' də, <<A yu yà?>>
Wo dʉk fa yi də, <<Bum sə yà' a ye
bə liŋ Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ. Yi
à ye ŋgà tsòhòbum Nwì, yi à sə gʉ̀,
nə sə cep bum sə yà'a gʉgʉŋ wùriŋ
mantombìi Nwì nə ye bwìŋ.
20 Ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ ŋkwàha
bʉ̀ avès wèŋ a cèp wo ŋkuŋ wo tɛ'lə
zə yi mʉ ntəəŋ.
21 Vès à sə naaŋ yàvès tu də nà'a yi
nə yi nə lak tiŋ fis bʉ̀ʉ Izùrɛ. Yà'sə
ye-a sə' vɛ'nə, a ntinə nùumbu tɛ' nə
bum yè'sə a ye.
22 Fana bàa səmok sə mʉŋgorə
vès kə vèsə nòoŋ ves zooŋ, də wo
anə yaaŋ lo nooŋ mvwe' sèe ye sə,
23 nə kà vèŋ ni' ye nə yə. Wo bwìŋ
və, nə sə dʉk də wo ye masinjàa
Nwì. Masinjàa Nwì sə tsə' fa wo də
nà' cu ŋwəm.
24 Bʉ̀ʉ mok sə anə ye vesi wèŋ
lòmvwe' sèe sə, nə ye ŋga yà' mègù
mvə'nə bàa sə nə cep sə zìnə, fana
wo kà yi ye bə lis yə.>>
25 Jisòs dʉk bʉsə fa yà'wèŋ də,
<<Hò! Ləm bʉ̀ʉ yè'e wèŋ; wèŋ tse'
ntʉm nə nà' fi bʉp ŋgòdzəm tse'
bum sə ŋgàa tsòhòbum Nwì à cèep.
26 Yà' ànə ka yeŋ də Ŋkum ŋgà
gèm bwìŋ nə nə ye nsàap ŋgə' yè'sə
ŋkuŋ nə ca ni mvwe' bòoŋ ye yeŋ à?
>>
27 Fana yi ye jəŋ mʉ ni'ì Musì bə
ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə tsoho
rɛŋsə fa wo bum sə ŋwàk Nwì à sə
cèp yà' bə liŋ ye sə pwe'fo'.
28 Ànə geŋ wo sə kʉəp lo mvwe'
lak sə wo à sə lòfo' sə. Yi sə gʉ ye
sə co də yi sə cà lòmalì mantombì
vɛ'ɛ.
29 Fana wo sə lɛŋ nà' də,
<<Vesùwèeŋ nooŋ fɛn, bʉ̀ʉsə nùm
co wes laŋ, ndzəm sə vəə.>> Fana
bə yà'wèŋ lo ŋgòkə nòoŋ.
30 Ghà nə bə yà'wèŋ ànə sə zʉ
zʉzʉ fana yi jəŋ brɛd sə, nə kwasə
Nwì, nə bə'rə fa yà'wèŋ.
31 Fana lis awo muhu, wo riŋ yi;
yi nom bisə mʉlisə wo mvwe' sə yi
anə ye sə wà.
32 Mòk ye ŋga'a ŋgòfek mòk də,
<<Ghà nə yi anə sə cep bohòvesù
mandzə, nə sə tsoho rɛŋsə fa ves
bum sə ndzənə ŋwàk Nwì yà'a, mʉ̀
də ntʉm nə kaŋ ves vɛ'ɛ wùriŋ àlaa?
>>
33 Wo à lòkok mègù sə' mvək ànə,
nə bwi lo Jòrosalèm. Wo kə tseŋ
bwe ye sə hum-ncòp-mò'fis sə wèŋ,
ŋga wo cu mvwe' mò'fis bə bʉ̀ʉ mok
wèŋ.
34 Bə yà'wèŋ sə cep də, <<Tà a
lòkok laŋ nə zìnə, Saimʉ̀ yə yi bə lis!
>>

35 Fana wo tsok bwi ŋga'a yusə̀ yà' anə ye mandzə̀, nə ye mvə̀'nə̀ wo anə riŋ nà' ghà nə̀ nà' anə bə'rə brɛd sə.

Jisòs Yəəŋ BohòBwe Ye Wèŋ
(Mat. 28:16-20; Mak 16:14-20; Jon 20:19-23; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:6-11)

36 Mʉmvə̀'nə̀ wo ànə sə cep vɛ'nə fana Jisòs nə bə tu ye tesə təəŋ və mʉtsətsə'rəə wo anə nə dʉk də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>>
37 Wo à vèhe, nə wəp vɛ'ɛ; wo à tsəm də kàmòk wo yə ze'.
38 Yi dʉk fa yà' də, <<Wèŋ sə wəp yà? Wèŋ sə mərə kɛ' sə ntʉʉ̀ wèŋ bʉ̀ʉ yà?
39 Wèeŋ kʉk ja'a bo am bə kùu am, ya wèeŋ riŋ də a mʉ̀ nə. Wèeŋ jwɛŋ ja'a mʉ bə bo, bʉ̀ʉsə̀ ze' kà njàp bə vəp mvəsə̀ wèŋ yə də mʉ̀ tse' yè'e tse'gə̀.>>
40 Yi ànə cep vɛ'nə fana yi niŋ fa wo bo ye bə kùu ye wèŋ.
41 Mvə̀'nə̀ wo à ka sə ntʉʉ̀ wo pap ntòdzəm wes bʉ̀ʉsə̀ wo à kwa ti' ləlà, nə sə mərə, fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ tse' yumok fɛɛŋ sə̀ co ŋwè zʉ à?>>
42 Wo fa yi fuk nə̀ ləla,
43 yi jəŋ nà', nə zʉ mʉlisə̀ wo.
44 Ànə geŋ yi dʉk fa wo də, <<Yè'e yusə̀ mʉ̀ ànə tsok fa weŋ ŋga mʉ̀ cu ntòvesùwèŋ sə, də yusə̀ wo à còm yà' bə liŋ am ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk Musì, nə ye sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì bə ŋwàk Sàam wèŋ pwe' nə̀ bʉ̀ʉŋ və̀ tsoŋ zìnə.>>
45 Fana yi rɛŋsə ŋkərəə awo ŋgòrì yusə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì.
46 Yi dʉk də, <<Yè'e mvə̀'nə̀ wo à còm də, Ŋkum ŋgà gèm bwi nə nə ye ŋgə', fana nùmbu nə̀ tɛ' kə̀ dzèŋ fana yi lokok mvwe' kpʉ sə̀mok.
47 Nə ye sə̀' də, wo nə sə tsoho lo sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' bə liŋ am ŋga wo yèto ntòmvwe' lak Jòrosalèm. Wo nə sə tsoho lo ncèp nə̀ ŋgòkupsə, nə bwi fa bʉp ŋkwèŋ, fana Nwì swi fa ŋwè bʉp ye.
48 A wèŋ sə̀ wèeŋ nə tsok lo bʉ̀ʉ mok, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ yə bə lis awèŋ.
49 Wèeŋ ye, mʉ nə tumsə fa weŋ yusə̀ Tɛ̀' am a kàk mʉ yà' sə; fana wèeŋ cum tse' mʉntòlak fa'nə tətè ŋàaŋ sə̀ yà'a nə tsoŋ ma mʉbu sə və bohòwèŋ ŋkuŋ.>>
50 Ànə geŋ yi jəŋ fis lo yà'wèŋ mʉntòlak anə, bə yà'wèŋ lo tətè kə dzeŋ mvwe' lak Betanì. Â kə̀ dzèŋ fo', yi fis kok bo ye mʉtsə̀, nə se wo.
51 Yi à sə sè wes wo ntɛ̀ŋ fana yi me'rə yà'wèŋ, nə kok lo mʉbu.
52 Wo à kuksə yi, nə bwi foho lo Jòrosalèm anə bə kwəkwa vɛ'ɛ wùriŋ.
53 Wo cum mamgeŋ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə kuksə Nwì mbwa.

Ntirə nə Bəboŋ nə JON

Ŋwàk Jon tsə'gə̀ sə̀ ye də Jisòos ncèp nə Nwì. Ncèp nə ànə bʉʉŋ ŋwè, nə kə cum be'lə bə bwìŋ. Ŋwàk nə tsə'gə̀ sə̀' də wo à còm nà' də ya ŋga bwìiŋ ta nà', wo dzəm də Jisòs nə Mo Nwì, nə ye ŋgà tətɛsə̀ nə Nwì ànə kak bwìŋ də yi nə̀ və̀ə nə, fana a ye-a ŋga bwìŋ dzəm vɛ'nə, wo tse' lùŋ bə zeŋ. (Taŋ mbʉ̀p 20:31.)

Ŋwàk nə yèto ntɛ̀ŋ, nà' tsoho fa bwìŋ maŋgəŋgèeŋ sə̀ Jisòs ànə gʉ sə̀ yà' sə nìtsə̀' də Jisòs nə Mo Nwì nə ye ŋgà tətɛsə̀ nə. Ŋwàk nə sə lo mantombì ŋgòtsə̀' rɛɛŋsə yusə̀ maŋgəŋgèeŋ sə sə tə̀əŋ bə zeŋ sə. Ŋwàk nə tsə̀'gə̀ sə̀' mʉmvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ mok wèŋ à dzəm bohòJisòs, nə bʉʉŋ ŋgàa fàak ye, fana bʉ̀ʉ mok wèŋ à bɛ̀ŋ yi, nə kà yusə̀ yi à sə tsə̀' sə dzəm.

Mbʉ̀p 13 kə dzeŋ mbʉ̀p 17 sə tsə̀' nja mʉmvə̀'nə̀ Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ à ye mvwe' mò'fis bə ndzəm nə̀ wo à ye ŋgòko yi nə, fana yi sə tip wo, nə sə fisə wo ntʉm. Ŋwàk nə cu ŋgòmè lòo fana nà' sə tsok mʉmvə̀'nə̀ wo ko Jisòs, nə zə yi fana yi lokok mvwe' kpʉ sə̀mok. Mvəsə̀ Jisòs ànə lokok mvwe' kpʉ fana yi yə̀əŋ bohòŋgàa fàak ye wèŋ.

Ncèp Nwì À Bʉ̀ʉŋ Ŋwè

1 Ŋkuŋ Nwì sə gʉ nzeŋgòŋ nə ŋga ŋwà nə̀ wo to liŋ ye də Ncèp nà'a cu ye yo. Ncèp nə ànə sə ye bə Nwì mvwe' mò'fis. Yi ànə ye megu Nwì bə tu ye.

2 Mvə̀'nə̀ ànə yeto, yi à ye mègù ye sə bə Nwì.

3 Nwì à gʉ̀ bum pwe' ndzə bohòyi. Yumòk nə̀ yi à ka nà' yi gʉʉ bʉ̀ə̀.

4 Lùŋ pwe'fo' à tesə̀ və̀ bohòNcèp ènə. Lùŋ nə̀ yi à fa nə, à ye marɛŋ bohòbwìŋ.

5 Marɛŋ nə rɛŋgə̀ mvwe' ndzəm nùumbu pwe', ndzəm nə ka marɛŋ nə ghak yuk.*

6 Ŋwə̀ nəmòk à ye, nə̀ Nwì ànə tumsə və yi nə̀ liŋ ye à ye də Jon.

7 Yi ànə və ye ŋgòkə̀ tsə' rɛŋsə fa bwìŋ marɛŋ nə, ya ndàaŋwè pwe' yuk yusə̀ yi sə cèp sə, nə dzəm bohòmarɛŋ nə.

8 Yi ànə ka marɛŋ nə yi yeŋ. Yi à və̀ ye ŋgòtsə̀' fa bwìŋ bə marɛŋ nə.

9 Marɛŋ nə̀ zìnə, nə̀ nà'a fagə̀ ndàaŋwè pwe' marɛŋ nə à ye ŋgòtesə və̀ sə nzeŋgòŋ anə ghà ànə.

10 Yi ànə cum sənə nzeŋgòŋ nə̀ yi à gʉ̀ nə, fana bʉ̀ʉ sə̀ wo cu sənə nzeŋgòŋ nə wèŋ kà yi yu awo rì.

11 Yi à və̀ mvwe' lak ye, bʉ̀ʉ lak ye wèŋ sə kà yi dzəm.

12 Ma nə̀ bohòbòp bʉ̀ nə̀ wo à jə yi, nə dzəm bohòyi sə fana, yi à fa yà'wèŋ mandzə̀ ŋgòbʉ̀ʉŋ bwe sə̀ Nwì.

13 Wo à bʉ̀ʉŋ bwe ye wèŋ vɛ'nə ŋga ànə gʉ megu Nwì. Ànə ka bʉ̀ʉsə̀ wo à dzə yi mvə̀'nə̀ bwìiŋ dzəgə̀ bwe yà'a yeŋ. Ka də ŋwè à tsərə kok yi sə̀' yeŋ.

14 Ncèp nə à bʉ̀ʉŋ ŋwè sə nze fɛn, nə kə cum mʉtsətsə'rəə vès vɛ'nə fana vès ye yi co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə̀ Tɛ̀' ye Nwì ànə fa bohòmo ye nə̀ mò'fis nə. Yi a nìtsə̀' fa ves mvə̀'nə̀ Nwì cu sə də yi tse' bòvə̀m wùriŋ, nə tse' zìnə sə̀'.

15 Jon ànə tsok rɛŋsə fa bwìŋ bə ŋwə̀ ènə yi. Yi à cèp də, <<Nè'e ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ ànə tsok fa weŋ fa' də ŋwə̀ nə̀ yi sə və̀ ma ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀ nə yam casə mʉ bʉ̀ʉsə̀ yi ànə ye fo' ŋga wo kà mʉ ntòdzə lok.>>

16 Mvə̀'nə̀ yi rwiŋ mègù bə bòvə̀m bohòvès fana yi a sè ves pwe' kə̀kɛ̀'.

17 Musì à jə və̀ fa ves lʉʉk sə̀ Nwì sə yi fana Jisòs Krɛst jəŋ və fa ves ye bòvə̀m nə̀ Nwì nə ye zìnə nə̀ Nwì nə sə̀'.

18 Ŋwə̀ nəmòk ka Nwì bə lis ntòye yuk. Mègù mo ye Jisòs Krɛst nə̀ yi

* **1:5 1:5** Aco a dʉk sə̀' də <<Ndzəm nə kà marɛŋ nə rɛɛ̀ŋ.>>

co ntʉm Tɛ̀' ye nə, nè yi a rɛŋsə fa ves mvə'nè Nwì cu.

Jon Tsə' Rɛŋsə Fa Bwìŋ Nsàp Ŋwə̀ Nè Jisòos Nə (Mat. 3:1-17; Mak 1:1-11; Luk 3:1-22)

19 Nùmbu mòk à ye, ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə̀ mvwe' lak Jòrosalèm wèŋ tumsə lo ŋgàa fa Nwì satikà'a mok mʉmvwe' Ndap Nwì nè ghaŋ, bə bʉ̀ʉ Levì wèŋ mok, də yà'a kə fek Jon də nà'a nsàp ŋwə̀ nè fòlɛ?

20 Jon nə dʉk fəsə fa yà'wèŋ də, <<Mʉ̀ ka Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè Nwì à də yi nə tumsə vè ŋgòkə̀ tɛsə bʉ̀ avès nə yeŋ.>> Yi à ka dzeeŋ, yi à cèp fis bum yè'sə yuye jəja mvwe' bwìŋ.

21 Wo fek fe'lə yi sə̀mok də, <<Ye də wu ndà lɛ, wu Ålajà à?>> Yi dʉk fe'lə sə̀' də, <<Hai', mʉ̀ ka Ålajà sə̀' yeŋ.>> Wo fek mali yi sə̀' ŋkuŋ də, <<Ye də wu ŋgà tsə̀' bum Nwì nè ŋwàk Nwì sə tsə̀' də nà'a nè vəə nə à?>> Jon dʉk mali sə̀' də, <<Na'à mʉ̀ yàm. Mʉ̀ ka yi ànə yeŋ.>>

22 Fana wo fek mali yi sə̀ ŋkuŋ də, <<Ye də wu yè'sə ndà lɛ? Bʉsə̀ kaco vès lo ŋga wù ka ves tsok fa yeŋ, ya vèes kə tsok bʉ̀ʉ sə̀ wo tum ves sə. Wù dʉk yòbə tu yòdə wu ndà lɛ?>>

23 Yi dʉk də, <<Ŋgà tsòhòbum Nwì nè njamòk nè liŋ yee Izayà nà'a ànə cep fa' də,

<Ŋgì ŋwə̀ nəmòk sə cèp torə vè sə
ŋgəà də,
<<Tà àvès sə vəə.
Wèeŋ gʉhʉ tsə'rə fa yi mandzə
ŋgògì cà ca.>> >

Ŋwə̀ nè Izayà à sə də ŋgì nà' sə cèp ànə mʉ̀ nə.>>

24 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ à ye mʉŋgorə bʉ̀ʉ sə̀ wo à kə̀ yə Jon sə.

25 Fana wo fek Jon nə də, <<A ye-a ŋga wù ka ŋgà gèm bwìŋ nə yeŋ, kà Ålajà sə̀' ye, nə kà ŋgà tsə̀' bum Nwì nə sə̀' ye, ye də wù sə bàptɛsə bwìŋ bʉ̀ʉ yà?>>

26 Jon dʉk fa yà' də, <<Mʉ̀ sə bàptɛsə mègù yàm bə ndzəp. Ŋwə̀ nəmòk cu mʉtsətsə'rə wèŋ nè wèŋ sə kà yi rì, anə kà sàp ŋga yi yèto fàak ye laŋ.

27 Ŋwə̀ nè yi sə vè ma ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀ ànə, yi yam càsə mʉ yi. Mʉ̀ ka ŋwə̀ nè co mʉ̀ firə fa yi kʉ̀ʉ kùuŋgùup ye kʉrə.>>

28 Yè'sə à ye mvwe' lak Betanì. Lak Betanì sə à ye ma ntonùum ndzəp Jòridàŋ. Yà'a mvwe' sə̀ Jon à sə bàptɛsə bwìŋ fo' sə.

29 Tsok à rɛŋ, Jon ye ŋga Jisòs sə vè mvwe' ye sə fana yi cep də, <<Wèeŋ yeè, nè'e ŋwə̀ nè yi mo nsùŋga Nwì nə. Nè'e yi nè Nwìi nə jəŋ yi co ndzə cop, nə yisə fis gɛsə bʉp bwìŋ sə nzeŋgòŋ bə zeŋ nə.

30 Nè'e yi nè mʉ̀ cèp də ŋwə̀ nəmòk sə vè ma ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀, nè yi yam càsə mʉ nə, bʉ̀ʉsə̀ yi ànə ye fo' ŋga wo ka mʉ ntòdzə.

31 Mʉ̀ à sə kà yi yàm də nè'e yi nə sə̀ rìgə̀. Ånə ye-a sə̀ vɛ'nə fana njo njàm nè mʉ̀ à sə bàptɛsə bwìŋ nə, à ye də ya bʉ̀ʉ Izùrɛ wèeŋ riŋ yi.>>

32 Jon nə à cèp fe'lə sə̀mok dʉk də, <<Mʉ̀ a yə Yòŋsə̀ Nwì ŋga nà' tsə tesə mʉbu co kəkəbʉ̀ŋ, nə kə naaŋ mʉtuhù Jisòs.

33 Å sə kə̀ dzèŋ mvə̀k ànə ŋga mʉ̀ à ka yi yàm də yi ŋwə̀ ànə ntòriŋ. Megu də Nwì nè yi à tum mʉ də mʉ bàptɛsə bwìŋ bə ndzəp nə à tsə̀' mʉ də, a ye ŋga mʉ̀ yə ŋwə̀ nè yòŋsə̀ ye tsoŋ vè, nə kə naaŋ nà' mʉtuhù àlɛ, mʉ̀ riŋ də nà'a ŋwə̀ nè yi nə baptɛsə bwìŋ bə Yòŋsə̀ nè Rərɛŋ nə.

34 Mʉ̀ nə sə tsə̀' nə weŋ zìnə àm pwe'fo' də mʉ̀ a yə bum yè'sə laŋ, fana mʉ̀ nə sə tsə̀' nə weŋ jəja də ŋwə̀ ènə, yi mo Nwì nə.>>

Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo À Rì To Jisòs, Nə Bɛ' Lo Yi

35 Tsok à rɛŋ fe'lə sə̀mok ŋga Jon tə bə ŋgàa fàak ye wèŋ ba.

36 Yi ye ŋga Jisòs sə càa fana yi cep də, <<Wèeŋ ye, nà'a mo nsùŋgaŋ Nwì nə.>>

37 Ŋgàa fàak sə̀ ba sə à yuk yusə̀ Jon à cèp sə fana wo lokok, nə bɛ' lo Jisòs nə.

38 Jisòs à bʉ̀ʉŋ kʉ̀ʉk, nə ye ŋga
yà'wèŋ sə yù və yi fana yi fek yà' də,
<<Wèŋ sə lòfò?>> Wo dʉk bwi fa nà'
yàwo də, <<Cicà, wu cugə ma fò?>>
Cicà nə bə ncèep lak awo yà'sə də
Rabì.
39 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ
və-a kə ja'a.>> Wo à lòo, nə kə ye
mvwe' sə yi cugə sə. Bə yà'wèŋ
cum mam fo' ŋga nùm na lòvɛ'ɛ tətè
ndzəm kə seŋ tasə cù.
40 Bʉ̀ʉ sə ba sə wo ànə yuk ŋga
Jon cèp fana wo bɛ' lo Jisòs sə, mòk
ànə ye Andrù. Andrù nə à ye moma
Saimʉ̀ Pità.
41 Yi à ca lòo, nə kə ye tətà ye
Saimʉ̀, nə tsok nà' də, <<Vès yə
Mèzayà nə bə lis laŋ.>> (Mèzayà
nə yà'sə də Krɛst. A yà'sə də, Ŋkum
ŋgà gèm bwìŋ nə.)
42 Fana yi jəŋ və Saimʉ̀ nə, bə nà'
kà ye Jisòs. Jisòs kʉk ja'a Saimʉ̀, nə
dʉk fa nà' də, <<Wùu Saimʉ̀ mo Jon,
wo nə sə to wu mok sə' də Kefàs.>>
Liŋ sə də Kefàs yà'sə mègù sə' co liŋ
sə də Pità yà'a. Yà'a də Lìs.

Nàtaniyà Yə Rɛɛŋ Də Jisòos Mo Nwì

43 Tsok à rɛŋ səmok fana Jisòs də
yi lo yuye mvwe' nzeŋgòGalìli. Ànə
geŋ yi ye Filìp, nə dʉk fa nà' də,
<<Bɛ' və mʉ.>>
44 Filìp nə à ye mo lak mvwe' lak
Bèsadà, Andrù bə Pità ye sə' bwe lak
fo'.
45 Filìp à kə yə Nàtaniyà, nə tsok
nà' də, <<Vès yə ŋwə nə Musì à còm
bə liŋ ye ndzənə ŋwàk lʉ̀k, ŋgàa
tsòhòbum Nwì sə njamòk wèŋ ànə
com bə liŋ ye sə' nà'a laŋ. A yi Jisòs
nə yi tesə və mvwe' lak Nazàrɛ, nə
yi mo Jòsep.>>
46 Nàtaniyà nə dʉk fa nà' də,
<<Me'rə mʉ fɛn, wù tsəm də aco
yusəmok sə yà' tse' fàk tesə yuk
mvwe' lak Nazàrɛ à?>> Filìp də,
<<Və kà ja'a bə lis yo.>>
47 Jisòs à yə Nàtaniyà ŋga nà' sə gì
vəə fana yi cep də, <<Nè'e mo Izùrɛ
nə yi zìnə nə, yi ka mʉzèp limŋgòŋ
tse' lok.>>
48 Nàtaniyà nə də, <<Hàva', wù
riŋ mʉ fò?>> Jisòs dʉk də, <<Ghà nə
wù anə sə cum sə mbwè tʉ nə wo
togə nà' də fik nà'a, ŋga mʉ̀ yə wu
yàm laŋ ŋkuŋ Filìp sə kə to wu.>>
49 Nàtaniyà dʉk megu mok də,
<<Cicà, wu mo Nwì, wu Mèzayà nə
yi ŋkum bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ nə.>>
50 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù dzəm
yè'sə bʉ̀ʉsə mʉ̀ tsə' wu də, mʉ̀ anə
ye wu ŋga wù cu sə mbwè tʉ fik sə
à? Nà'nə ka yumok yeŋ. Mʉ̀ sə tsə'
fa wu zìnə də, wu nə ye bum sə yà'
yam càsə nà'nə.>>
51 Yi dʉk fa mali nà' də, <<Wu
nə ye ŋga ntòbu mùhu nòto fana
masinjàa Nwì wèŋ sə lo kəkok, nə
sə tsoŋ tsətsoŋ mʉ tuhù mʉ̀ʉ mo
ŋwè.†>>

2

Jisòs Gʉ̀ Ndzəp Yà' Bʉ̀ʉŋ Rùk

1 Ànà cà nùumbu ba fana bʉ̀ʉ mok
də wo gʉ̀ gù mvwe' lak Kanà nə nà'a
mvwe' nze Galìli. Ma Jisòs à ye sə'
fo'.
2 Wo à to lòJisòs bə ŋgàa fàak ye
wèŋ sə' fo'.
3 Mvə'nə wo ànə sə no rùk fo' fana
rùuk sə me tiŋ. Ma Jisòs kə dʉk fa
nà' də, <<Wo ka rùk mok tse'.>>
4 Jisòs nə dʉk fa fəsə nà' də,
<<Nà'a nzak njòma àm a, mvèk
njàm ka ntòkʉrə.>>
5 Ma ye nə kə dʉk fa ŋgàa fàak sə
fo' sə wèŋ də, <<Yusə yi tsə'-a weŋ
lòoŋ, wèŋ gʉ̀ yà'.>>
6 Ànə ye ŋga bèe mok tə fo'
ntʉ̀ŋfu, sə wo à gʉ̀ yà' bə lìs. Ànə
ye bèe ndzəp sə bʉ̀ʉ Jus wèeŋ cùk
rɛŋsəgə bo awo bə zeŋ ya wo ye
rərɛŋ mʉ lisə Nwì. Bè nə mò'fis à
sə rwiŋ ŋga ndzəp ca co jok kwè kè
ntʉ̀ŋfu àlɛ'.
7 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ tuk
rwiŋsə bèe sə bə ndzəp pwe'fo'.>>

† **1:51 1:51** Liŋ sə də mo ŋwè yè'sə mʉ liŋ fòbə ncèep Àramì nə ŋwè à sə to fagə ni' ye. Jisòs à jə liŋ yè'sə mvə'nə wo à còm ndzənə ŋwàk Danà 7:13-14.

Wo tuk rwiŋsə yà' bə ndzəp vɛ'ɛ leer.
8 Yi dʉk fa fe'lə yà'wèŋ də, <<Wèeŋ səp fis-a yà' ŋga'a, nə fa ŋwà nə yi gàp fa bwìŋ nə.>> Fana wo səp, nə fa lo yi.
9 Ndìgàp nə à no ja'a ndzəp sə̀ yi bʉ̀sə yà' rùk sə. Yi kà mvwe' sə̀ yà' vəə rì. Ŋgàa fàak sə̀ wo ànə tuk ndzəp sə wo riŋ megu wo. Ndìgàp nə to bwi ye ndugù nə.
10 Nà' ànə vəə, yi dʉk fa nà' də, <<Wo fa togə̀ bwìŋ ntòrùuk sə̀ bəboŋ tətè a ye ŋga bwìŋ no ze' ŋkuŋ wo fis və sə̀ yà' ka ŋkʉ̀ʉŋ boŋ. Wù jəə nə yòrùuk sə̀ bəboŋ sə, nə tes loksə tətè kə wɛs ŋga'a nà?>>
11 Nè'e maŋgəŋgèŋ nə Jisòs à gʉ̀ to tsə cap. Yi à gʉ̀ nà' mvwe' lak Kanà nə mvwe' nze Galìli. Yi à nìtsə̀' ŋàaŋ ye bə zeŋ fana ŋgàa fàak ye wèŋ dzəm tsə'rə wesə bohòyi.
12 Yè'sə ànə me fana Jisòs nə yè'e fa'nə, nə tsooŋ lo mvwe' lak Kàpanùm. Yi à lòfo' bə ma ye, nə ye bwema ye, bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə̀'. Wo à kə̀ cu yòŋsə fo' nùumbu mok jo.

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉ Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ Nə
(Mat. 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

13 Ànə ye ŋga ŋkàk bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə̀ wo togə̀ nà' də Pasobà nà'a kəp vəə fana Jisòs yè'e, nə kok lo mʉ Jòrosalèm.
14 À kə̀ dzèŋ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə fana, yi ye bwìŋ ŋga wo sə sèŋ mbòŋ bə nsùŋgaŋ nə ye kəkəbʉ̀ŋ wèŋ mbwa. Yi ye bʉ̀ ŋgàa kup mbàm wèŋ ŋga wo sə kupsə nsàp mbàm nə̀ co wo fa Nwì fəfa bə zeŋ.
15 Yi fʉəp kʉ̀ mòk co ŋkwès, nə bɛ' tosə fis bʉ̀ʉ sə wèŋ sə mbiŋ pwe'fo'. Yi bɛ' fis mbòoŋ sə bə nsùŋgaaŋ sə wèŋ mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə̀ ghaŋ anə. Yi le' bʉsə mak teberəə kupsə̀ mbàam sə wèŋ tu tsətsoŋ, nə kɛ' sɛsə mbàam awo sə sə nze.
16 Nə dʉk fa ŋgàa sèŋ kəkəbʉ̀ʉŋ sə wèŋ də, <<Wèeŋ tesə bə yu yè'e sə mbiŋ. Wèŋ ka tse' ŋgòbʉ̀sə ndap Tɛ̀' am də a ndap ntɛŋ.>>
17 Mvè'nə yi à cèp vɛ'nə fana ŋgàa fàak ye wèŋ tsərə kok yusə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Nsàp mandzə̀ nə̀ mʉ̀ dzəm ndap yònə gʉ vɛ'ɛ co nà'a nə ləsə mʉ.>>
18 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ fek yi də, <<Nsàp yu nə̀ aco wù gʉ tsok fa vees yè'sə yà, ya vèes riŋ də wù tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgògʉ̀ bum sə̀ wù sə gʉ̀ yè'sə è?>>
19 Jisòs dʉk fəsə fa wo də, <<Wèeŋ kʉəmsə mak ndap Nwì nə̀ ghaŋ nè'e, ya mʉ nə ci wes nà' mʉnə nùumbu tɛ'.>>
20 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə dʉk də, <<Kwɛ'fò, vès à jə lùumŋgòŋ hum kwè-ncòp-ntùŋfu ŋgòci wes ndap nè'e, wù də wu nə ci wes nà' yòmʉnə nùumbu tɛ' è?>>
21 Ànə ye ŋga yi à sə cèp bə gbʉ', nə sə to də ndap yà'sə ni' ye.
22 Ghà nə̀ yi ànə lokok mvwe' kpʉ fana ŋgàa fàak ye wèŋ tsərə fe'lə yusə̀ yi à cèp sə fana wo dzəm ncèp nə̀ nà'a ndzənə ŋwàk Nwì nə, nə ye bə ncèp nə̀ Jisòs à cèp nə sə̀' də yà'a zìnə.
23 Ghà nə̀ yi à ye mvwe' lak Jòrosalèm mvə̀k ŋkà'a pasobà sə, bwìŋ à dzəm bohòyi vɛ'ɛ wùriŋ bʉ̀ʉsə̀ wo à yə maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi à sə gʉ̀ʉ.
24 Megu də Jisòs kà wo ntʉm ye pap fa, bʉ̀ʉsə̀ yi rì wes bwìŋ pwe'fo' yi.
25 Yi à ka njo mòk də ŋwèe tsok fa yi də ŋwà nè'e vɛ' bə vɛ' tse', bʉ̀ʉsə̀ yi rì wes yusə̀ yà' cu sə ntʉʉ̀ ŋwè pwe'.

3

Jisòs Yə'rə Fa Nìkòdemù Bə Nzak Dzədzə Nə̀ Kɛ̀' Ba

1 Ŋwəə Faràsi mòk à ye, wo to liŋ ye də Nìkòdemù. Yi à ye ŋkwà'ŋwè bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ.

2 Ŋwè ènə à və nòoŋ bohòJisòs nè
ndzəmè, nə dʉk fa nà' də, <<Cicà,
vès rì tse' də wu yè'e cicà nè wù
a və bohòNwì. Bʉsè kaco ŋwè gʉ
to nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sè wù
sə gʉ̀ yè'e yeŋ, tse'ŋga Nwìi bə
ŋgèŋgàŋ.>>
3 Jisòs cep bʉsə fa nà' də, <<Mʉ̀ sə
tsə̀' wu yè'e zìnə nè nà'a ŋkèm dʉk
də, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè sèmok,
ŋkuŋ yi nə kə ye mvwe' gaŋ ŋkum
Nwì.>>
4 Nìkòdemù nə fek fe'lə yi sèmok
də, <<Aco wo dzə fe'lə ŋwè nè yi gʉ
laŋ yè'sə va? Aco yi ni fe'lə lo ndzə
vèə ma ye, ya wo dzə fe'lə yi nè kɛ̀'
ba à?>>
5 Jisòs dʉk fəsə fa yi də, <<Mʉ̀ sə
tsə̀' wu zìnə nè nà'a ŋkèm dʉk də,
tse'ŋga wo dzə ŋwè bə ndzəp nə ye
bə Yòŋsè nè Rərɛŋ nə ŋkuŋ yi kə ni
mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.
6 Ŋwè nè wo a dzə yi bə ŋgùpni',
a sə̀' nè bə ŋgùpni'. Ŋwè nè wo a
dzə yi bə yòŋsèə, a sə̀' nə bə yòŋsè.
7 Kà də wu mərə bʉ̀ʉsè mʉ̀ dʉk
wu də, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè nè
kɛ̀' ba dʉk.
8 Fèfèə càgè mvè'nè yi dzəm, wèŋ
sə yuk, nə kà mvwe' sè yi sə yèto
vèə kè mvwe' nè yi sə lòo ŋgòkə̀ lèə
rì. Ŋwè nè wo dzə-a yi bə yòŋsè nə
fana yà' ye megu bohòyi sə̀' vɛ'nə.>>
9 Nìkòdemù nə fek mali nà' də,
<<Aco yè'sə ye vɛ'nə yè'sə valɛ?>>
10 Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Wu
yè'e cicà nè ghaŋ mvwe' lak Izùrɛ,
nə kà bum yè'e rì vɛ'nə va?
11 Mʉ̀ tsə̀' fa wu zìnə nè nà'a ŋkèm
dʉk də, vès sə tsə̀' fa weŋ bum sè
vès rì yà', nə ye yà' bə lis avès fana
wèŋ kà ves yà' dzəm fa.
12 Mʉ tsə̀' fa weŋ bum sè yà'a ma
sə nze fɛn, wèŋ kà mʉ yà' dzəm
fa, ye də mʉ tsə̀'-a weŋ bum sè ma
mʉbu wèŋ dzəm fa mʉ à?
13 Ŋwè nəmòk nè mò'fis ka mʉbu
ntòkok lo yuk. Mègù mʉ̀ʉ mo ŋwè
nè mʉ̀ à tesə tsooŋ mbwa.
14 Yumook də wo nə fis gesə tsoŋ
mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉtsə̀, mvè'nè Musì
ànə fis kok no mʉtsə̀ ghà nè wo ànə
ye ŋgəà yà'a ŋkuŋ.
15 Də ya ŋga a ye-a sè ndà, ŋga
nà' dzəm bohòyi fana nà' tse' lùŋ nè
nà'a nè kà kè mè yuk.
16 <<Nwì ànə dzəm bʉ̀ʉ sè̀ sənə
nzeŋgòŋ nə vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k, nə
tumsə vesə kwə'rə̀ mo ye də a ye-
a sè ndà ŋga nà' dzəm bohòmo ye
nə, ŋgèŋgàaŋ nə kà bisə̀, yi nə tse'
lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk.
17 Njo nè Nwì ànə ka mo ye nə də
nà'a və nə kə sak bʉp nzeŋgòŋ nə
tum və. Yi à tum nà' də ya nzeŋgòŋ
nə pwe' nə luŋ bohònà'.
18 Ŋwè nè yi dzəm-a bohònà', ye
də yi ka nzak tse'. Ŋwè nè yi kà-
a bohònà' dzəm ye də yi gbʉ̀ nzak
tèè, bʉ̀ʉsə yi ka bə liŋ mo Nwì nè yi
mègù mò'fis nə dzəm.
19 Mvè'nè wo sak lèsə tes nzak nə
də vɛ'. Də marɛŋ a və sənə nzeŋgòŋ
nə, bwìŋ dzəm megu ndzəm nə
noŋsə marɛŋ nə. Wo gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀
bum sè wo sə gʉ̀ʉ sə bʉp.
20 Bʉsə ŋwè nè yi gʉ̀gə̀-a ye bʉp,
yi kà ŋge' bə marɛŋ yegə̀. Yi sə caŋ
marɛŋ caa. Njo nè yi sə wəp də aco
bwìŋ ye yusə̀ yi sə gʉ̀ʉ sə.
21 Ŋwè nè yi gʉ̀gə̀ ye yusə̀ yà'a
zìnə tesə vègə̀ ye sə mvwe' marɛŋ.
Yi tesə vègə̀ vɛ'nə də ya bwìŋ ye jəja
kwaraŋgaŋ də yusə̀ yi gʉ̀ yà'sə, a bə
mandzə̀ Nwì.>>

Jon Dʉk Də Yam Gha' Jisòs Nə Noŋsə Yi

22 Yè'sə ànə ca fana Jisòs bə ŋgàa
fàak ye wèŋ lo mok mvwe' lak
Jùdiyà. Yi bə yà'wèŋ à kə cu mam
fo', nə sə baptɛsə bwìŋ fo'.
23 Jon à sə bàptɛsə bwìŋ ye sə̀'
mvwe' mok sə̀ wo to fo' də Anòn,
mvwe' sə kʉəp lòlak Salèm. Yi à
sə bàptɛsə fo' bʉ̀ʉsə̀ ndzəp à ye fo'
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Bwìŋ à sə vèə, nə sə kə
baptɛsə fo'.
24 Yè'sə ànə ye ŋga wo ka Jon nə
ndapndzəm ntòko nisə.
25 Ànə geŋ, ŋgàa fàak Jon bə
ŋwèə Jus mòk wèŋ yèto ŋgòsə fenə

bə mandzə̀ nə̀ wo cùk rɛŋsəgə̀ ni' ŋgòbɛ' mandzə̀ Nwì.
26 Fana wo və bohòJon, nə kə dʉk fa nà' də, <<Cicà, wù sə tsərə tse' malì ŋwə̀ nə̀ weŋnə à ye mvwe' ŋgʉ ndzəp Jòridàŋ fa' nà'a nà? Yi nə̀ wù sə tsòho fa bwìŋ bə liŋ ye nà'a, yi sə bàptɛsə sə̀' fana bwìŋ sə kpəəŋ lòwes mok bohòyi.>>
27 Jon nə cep fəsə fa yà'wèŋ də, <<Kaco ŋwè tse' to yumok bə bo ye yeŋ. Tse'ŋga Nwì mʉbu fa yi yà' yi ŋkuŋ yi tse' yà'.
28 Wèŋ à yuk fa mʉ bə ntu'u awèŋ laŋ mvə̀'nə̀ mʉ̀ à sə dʉk də, mʉ̀ ka yè'sə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə mʉ̀ yeŋ. Mʉ̀ mègù yàm ŋwə̀ nə̀ wo a tumsə lòmʉ yàm də mʉ lo tse' mantombìi Krɛst nə.
29 Wèŋ rì də ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋgwegù a ndugù nə. Ŋge'e ndugù nə̀ təəŋ kok ŋgʉ ni'ì nà', nə sə kwa wùriŋ mvə̀'nə̀ yi sə yuk ŋgì ndugù nə sə. Yà'a sə̀' mvə̀'nə̀ kwəkwa nə̀ njàm rwiŋ wesə mʉ ŋga'a sə̀' dak.
30 A kə̀kʉrə̀ də yi nə sə lo tsoŋ mantombì, mantombì, fana mʉ̀ sə foho lo tsoŋ yàm ma ŋkwɛ̀ŋ, ma ŋkwɛ̀ŋ.>>

Ŋwə̀ Nə̀ Yi Tsə Ma Mʉbuu Mo Nwì

31 Yà' mègù sə̀' də yi nə̀ yi tsə ma mʉtsəə ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə yi. Yi nə̀ yi ŋwəə nzeŋgòoŋ, nzeŋgòŋ nə tse' yi yi, fana yi sə cep megu bə bum sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ. Yi nə̀ yi və ye mʉbu nə gha' ndàaŋwè pwe'fo'.
32 Yi cèpgə̀ bum sə̀ yi a yə yà' bə lis ye, nə yuk bə ntu'u ye, ŋwə̀ nə̀ mò'fis kà ncèp ye nə dzəm lo' fʉ̀'.
33 Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ncèp ye nə fana yi sə nìtsə̀' fa bwìŋ bə zeŋ yà'sə də Nwìi zìnə.
34 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ Nwì a tumsə və̀ yi nə sə tsòho ncèp nə̀ Nwì. Nwìi fagə̀ yi Yòŋsə̀ nə co wù kà fʉ̀' to.
35 Tɛ̀' nə dzəm mo ye nə, nə fa wes bum pwe' ndzə bohònà'.
36 Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a bohòmo ye nə fana ye də ŋgə̀ŋgàŋ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà kə̀ mè yuk. Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a mo ye nə yuk, yi nə kà lùŋ bə lis yə yuk. Ma nə̀ nje də, jə̀jòk nə̀ nà' cu sə ntʉʉ̀ Nwì naaŋ mʉtuhù ŋwə̀ ànə.

4

Jisòs Gʉʉ Ŋwà Sàmàriyà Rɛɛŋ Yi

1 Tà Jisòs à rì də bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ yuk də yi bàptɛsə ghak bwìŋ yi nə noŋsə Jon.
2 (Jisòs à sə kà yi bə bo ye bàptɛsə̀. À sə bàptɛsə ŋgàa fàak ye wèŋ.)
3 À ye vɛ'nə, yi ye'e me'rə Jùdiyà anə, nə bwi lo mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.
4 Yi à cu ŋgòlòo, yà' ye də yi nə bɛ' tsoŋ li lɛ mandzə̀ nə̀ nà'a càgə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà nà'a.
5 Ànə geŋ yi gi ca mvwe' nze Sàmàriyà anə fana yi kə dzeŋ mvwe' mʉbuk lak mòk. Wo to fo' də Sekà. Mʉmvwe' ànə à kʉəp mvwe' nzum sə̀ Jàkop ànə fa fo' bohòmo ye Jòsep njamòk, njamòk.
6 Ndzəp nə̀ Jàkop nə à tu nà' sə nze, nə sə tuk, à ye sə̀' mʉmvwe' ànə. Jisòs à kə̀ dzèŋ fo' ŋga yi wòbə gì. Yi cum tsoŋ fo' sə nze ŋgʉ ndzəp anə. Ànə ye ŋga nùum co maràŋ.
7 Ŋwà Sàmàriyà mòk tesə və də yi kə tuk ndzəp. Jisòs dʉk fa nà' də nà'a fa yi ndzəp yi no.
8 Ànə ye yè'sə ŋga ŋgàa fàak ye sə wèŋ à lòwes ndzə ntòlak ŋgòkə̀ ywi və zʉzʉ. Yi sə cum yòŋsə fo' yiìyi.
9 Ŋwà Sàmàriyà nə vehe də wete, nə də, <<Ye va ŋkuŋ wù ye yòŋwəə Jus, nə sə fek mʉ ŋwà Sàmàriyà də mʉ fa wu ndzəp-ɛ?>> Yi à sə fek vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ kà ŋge' bə bʉ̀ʉ Sàmàriyà wèŋ yegə̀.
10 Jisòs dʉk fa ŋwà nə də, <<Anə ye-a də wù riŋ yusə̀ aco Nwì fa yà', nə riŋ ŋwə̀ nə̀ yi sə lɛŋ ndzəp bohòwù ènə, bwɛ̀rɛ wù fek yi də yi fa wu ndzəp. Ya yi fa wu ndzəp nə̀ nà' tse' lùŋ.>>
11 Ŋwà nə dʉk fa nà' də, <<Tɛ̀'mòk, wù ka yu tuk ndzəp fa'nə tse'. Ndzəp nə nə yeè nə ca sə̀' cəco mwè,

ye də wu nə jəŋ ndzəp nə nà' tse' lùŋ ènə ma fò?
12 Wù sə də, wu dʉk də wù gha' tàcici àvès Jàkop nə yi à fa ves ndzəp ènə, nə no ye nà' sə' nà'a nà? Bwe ye bə mbòoŋ ye wèŋ pwe' à sə no sə' ndzəp ènə.>>
13 Jisòs nə dʉk fəsə fa nà' də, <<Ŋwə nə yi no-a ndzəp ènə pwe'fo', njè ndzəp nə sə yaŋ fe'lə mali yi səmok.
14 Ŋwə nə yi no-a ye ndzəp nə mʉ fa yi nà' mʉ fana njè ndzəp nə kà yi mok ya yuk fe'lə. Ndzəp nə mʉ fa yi nə nə bʉʉŋ ndzə ni'ì yi co ndzəp nə nà' sə to tesə kok sə nze. Nà'a sə tesə vɛ'nə, nà' ye mok lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk.>>

15 Ŋwà nə də, <<Tɛ'mòk fa mʉ-a nsàp ndzəp ànə mʉ no, ya njè ndzəp kà mʉ mok ya yuk, nə ye sə' də ya kà də mʉ sə ye ŋgə' də mʉ sə vəhə fɛŋ ŋgòkə tuk fe'lə ndzəp mok sə' dʉk.>>
16 Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Dù kə to ndu yò, ya wenə və.>>
17 Ŋwà nə də, <<Mʉ ka ndum tse'.>> Jisòs də, <<A zìnə mvə'nə wù cèp də wù ka ndum tse' yà'sə.
18 Mʉ dʉk vɛ'nə bʉʉsə wù ànə tse' to me ndum tàŋ laŋ. Nə wenə cu ŋga'a nè'e ka ndu yòsə' yeŋ. Ye də yusə wù cèp sə a zìnə.>>

19 Ŋwà nə dʉk də, <<Tɛ'mòk, mʉ yə co də wu yè'sə ŋgà tsòhòbum Nwì.
20 Tàcicii avès wèŋ à sə kùksəgə Nwì mʉmvwe' nda nè'e fana wèŋ bʉʉ Jus wèŋ sə dʉk yàwèŋ də anə ye co bwìŋ kuksə Nwì mvwe' lak Jòrosalèm ɛ?>>
21 Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Njɛ'gù, mʉ tsok fa wu yusə zìnə də, mvèk sə vəə nə bwìiŋ nə kà Tɛ' nə mʉ ndahà fɛŋ kè mvwe' lak Jòrosalèm àlɛ' mok sə kùksə fe'lə.
22 Wèeŋ kùksəgə yusə wèŋ ka bə zeŋ rɛɛŋ. Vès sə kùksə yàvès yusə vès rɛɛŋ bə zeŋ laŋ bʉʉsə Nwìi nə tɛsə bwìŋ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ndzə bohòvès bʉʉ Jus wèŋ.

23 Mvèk sə vəə, aco mʉ dʉk də mvèk nə kə dzèŋ laŋ, nə bwìiŋ nə sə kuksə Tɛ' nə bə zìnə, nə sə kuksə yi ndzənə yòŋsə sə'. Tɛ' nə dzəm də nsàp bʉ ànə wèeŋ kùksə yi.
24 Nwì nə, yi yè'sə yòŋsə. Yi fagə bwìŋ yòŋsə yi. Ye də bʉʉ sə wo dzəm-a ŋgòkùksə yi, wo kuksə yi ndzənə yòŋsə nə ye bə zìnə àwo pwe'.>>
25 Ŋwà nə dʉk də, <<Mʉ rì də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à dʉk də yi nə tum və nà' nə, nə və ntsə'mòk. Mʉ sə dʉk yi nə wo togə yi mok sə' də Krɛst nà'a. Yi vəə, yi nə niŋtsok fa ves bum lòoŋ fo'.>>
26 Jisòs dʉk fa ŋwà nə də, <<Mʉ nə mʉ sə cèp bohòwù ènə, mʉ yi nə.>>
27 Ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ à bwìŋ foho və sə' ghà nà'nə. Wo mərə vɛ'ɛ wùriŋ də nà' sə cèp bə ŋwàŋwè. Nə mò'fis kà ŋwà nə də, nà' dzəm fɛɛŋ yàlɛ sə fek. Nə kà Jisòs də yi sə cèp bə ŋwà ènə bʉʉ yàlɛ sə' fek lok.
28 Ànə geŋ, ŋwà nə me'rə tes kʉʉŋ ndzəp ye sə fo', nə lo ndzə ntòlak. Yi à kə dzèeŋ, yi tsoho fa bwìŋ də,
29 <<Wèeŋ və, nə kə ye yàwèeŋ ŋwà nəmòk nə yi taŋsə tsə' wes fa mʉ bum sə wo à dzə mʉ dzəə, mʉ gʉ vɛ'ɛ pwe' nə pwe' è. Kàmòk yi ŋgwàaŋ Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə wo dʉkgə də yi nə vəə nə àlɛ'.>>
30 Wo à yuk vɛ'nə, wo tesə mʉ ntòlak anə, nə kə ye Jisòs.
31 Ànə ye sə' ŋga ŋgàa fàak ye sə wèŋ sə dʉk fa yi də, <<Cicà, zʉ-a yumok le.>>
32 Yi dʉk fa yà' ye də, <<Mʉ tse' bɛŋ yàm sə ŋgòzʉ yo sə wèŋ ka bə zeŋ riŋ.>>
33 Ŋgàa fàak ye wèŋ sə ye ŋgòfe'rə mʉtsətsə'rəə wo də, <<Ŋwə nəmòk jə və fa yi bɛŋ à? >>
34 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Bɛŋ aam ŋgògʉ fàak sə ŋwə nə yi à tum mʉ nə dzəm də mʉ gʉ. Nə gʉ wes fàak yà'sə.
35 Wèeŋ cèpgə ncèp mòk də, <Bwehe cu ŋwʉ kwè ya bum sə wo

bì mʉ nzuù yà'a kʉrə ŋgòkʉp.> Mù sə tsə' weŋ yàm də wèeŋ bʉʉŋ kʉk ja'a yàwèeŋ, nzum sə ŋga'a yè'sə mvək kəkʉp.
36 Ŋwə nə yi kʉpgèə wo lak yi yèto fàak ye laŋ. Yi sə benə ŋgwìi bum sə yà'a bwìŋ ya wo nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk nə. Ya ŋga ŋwə nə yi à bìi bə nə yi à kʉp ye kʉpə ba fo' nə kwa mvwe' mò'fis.
37 Yà'sə sə nìtsə' də ncèp nə wo cèpgə nà' də, Mòok bìgə ye bìi, mòk kə kʉp ye kʉpə, nà'a zìnə.
38 Mù a tumsə lòweŋ ŋgòkə kʉp bum sə wèŋ à ka fàk. À fàk bʉ̀ʉ sə zok, wèŋ nə kə kʉ̀ʉp nə yàwèŋ kʉpə. Wèŋ zʉ yà'sə swek mʉtuhù bʉ̀ʉ mok.>>
39 Bʉ̀ʉ Sàmàriyà sə mvwe' ntòlak ànə à dzəm bohòyi vɛ'ɛ wùriŋ njo ncèp nə ŋwà nà'a ànə cep fa' də, <<Yi taŋsə tsə' wes fa mʉ bum sə wo à dzə mʉ dzəə, mù gʉ pwe' nə pwe'>> nà'a.
40 Bʉ̀ʉ Sàmàriyà sə wèŋ à kə tsèŋ yi, wo ŋwɛ' tse' yi cʉ̀k də nà'a kà ntòlò, də bə yà'wèeŋ cum la'à wo anə ŋkuŋ. Anə geŋ, Jisòs nə cum fo' nùumbu ba.
41 Mok à dzəm fe'lə bohòyi ŋkʉ̀ʉŋ səmok bʉ̀ʉ bum sə yi sə cèep.
42 Wo dʉk fa ŋwà nə də, <<Vès sə kà yè'sə mok bʉ̀ʉ ncèp nə wù tsə' ves wù nə dzəm mègù. A yè'sə mok bʉ̀ʉsə vès yuk bə ntu'u yàvès, vès nə rì nə də nè'e gù tsə gù yi nə ŋgà lùŋsə nzeŋgòŋ nə.>>

Jisòs À Gʉ̀ Mo Ŋkwà' Ŋwə Mòk Yi Lokok Yiyaŋ

43 Nùumbu sə ba sə à càa, yi lo yuye mvwe' nzeŋgòŋ Galìli nə a fo' lak ye.
44 Jisòs nə bə tu ye à sə cèp fis də wo kà ŋgà tsòhòbum Nwì mvwe' lak ye sə wo à dzə yi fo' co ŋwə nə ghaŋ jəgə̀.
45 Yi à rì vɛ'nə, nə sə lo mali fo'. À kə dzèŋ Galìli anə, bʉ̀ʉ sə fo' sə wèŋ kwa ŋgòyə yi vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə wo ànə lo mvwe' ŋkà' Pasobà nə nà' à ye mvwe' lak Jòrosalèm, nə ye bum sə Jisòs nə à sə gʉ̀ fo' bə lis awo.
46 Ànə geŋ Jisòs bwi foho lo fe'lə mvwe' lak Kanà nə mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, sə mvwe' sə yi à gʉ̀ ndzəp yà' bʉʉŋ rùk sə. Ŋgà fàk gomè mòk à ye fo' nə ghaŋ, ŋga yi cugə̀ mvwe' lak Kàpanùm. Ghà ànə à ye ŋga mo ye nə ŋwəmbam nòbə yiyaŋ nəbʉp.
47 Yi ànə yuk də Jisòs mè'rə və̀ Jùdiyà, nə və̀ nə mvwe' nze Galìli fana yi lo, nə kə tseŋ Jisòs nə. Yi sə lɛŋ nà' də bə nà'a lo Kàpanùm mvwe' sə yi cugə̀ə, ya nà'a kə gʉŋsə fa yi mo ye. Ànə ye ŋga mo ye nòvɛ'ɛ mvə̀k kpʉkpʉ.
48 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wèeŋ kà-a yàwèŋ maŋgəŋgèŋ bə lis yə, kaco wèŋ dzəm bohòmʉ̀ yeŋ. Ka vɛ'nə yeŋ à?>>
49 Ŋgà fàk nə dʉk ye də, <<Tɛ̀'mòk, a lo-a ntɛ̀ŋ na, bwɛ̀rɛ mo àm nə nə kpʉ.>>
50 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə gʉ laŋ.>> Ŋgà' nə à dzəm ncèp nə Jisòs cèp fa yi nə, nə bɛ' mandzə̀ ye lo.
51 Yi à sə lòmandzə̀, yi kʉrə bə ŋgàa fàak sə wo fàkgə̀ bohòyi. Wo tsok fa yi də mo ye nə gʉ laŋ.
52 Yi fek yà' də, mo nə a lòkok yiya nə ŋga nùum ma fòlɛ. Wo dʉk fa yi də, <<A ye ŋkwìs ŋga nùum maràŋ kaŋ.>>
53 Tɛ̀' nə tsərə fəsə, nə riŋ də mvə̀k nə wo tsə' yi ànə, mègù sə' mvə̀k nə Jisòs a dʉk fa yi də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə gʉ laŋ>> nə. Ànə geŋ yi dzəm bohòJisòs bə ndap ye pwe'fo'.
54 Nè'e ŋga'a maŋgəŋgèŋ nə ba, nə Jisòs à gʉ̀ʉ mvə̀'nə yi ànə me'rə Jùdiyà, nə və mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.

5

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà Yiya Mòk Mvwe' Ŋgʉ Tə̀m Bèzatà

1 Yà'sə ànə me wes fana mvə̀k kʉrə fe'lə nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ à tse' ŋkà'

mòk Jòrosalèm anə səmok. Jisòs à kok lòmʉ Jòrosalèm anə ye sə'.

2 Wo à tu nòŋsə tèm mòk fo' mvwe' ncùu ŋka' sə nsùŋgaaŋ càgə fo'. Bʉ̀ʉ Hibrù wèeŋ togə tèm nə bə ncèep lak awo də, Bèzatà. Wo à ci tes mvwe' mok co mbàndap bòp tàŋ ya bwìiŋ sə caŋ cum nùm fo'.

3 Ŋgàa yiyaŋ wèŋ à sə nòoŋ fo'. Mok à ye ŋgàa jì lis, mok sə kaco wo gi to yeŋ nə ye bə sə wo à kpʉ yum bo wèŋ. (Wo à sə nòoŋ fo' ŋgòtək ghà nə tèm nə nə tsoho.

4 Bʉsə masinjà Tà Nwì à sə vègə fo' ŋga mvək kʉ̀rə, nə gʉ ndzəp nə nà' tsoho. Ghà nə yi tsə'rə wes nà' vɛ'nə fana ŋwə nə yi ni lòto-a ca yi, a dzəm ŋga yi tse' nsàp yiya nə fòpwe'fo', nà' me.)

5 Ŋwə nəmòk à ye fo' nə yi à ye bə yiyaŋ mʉnə lùumŋgòŋ hum tɛ'-ncòp-fwame'.

6 Fana Jisòs à dzèŋ fo', yi ye ŋga nà' nòo. Yi riŋ sə' də nà' à yə ŋgə' bə yiya nə lùumŋgòŋ wùriŋ fana yi fek nà' də, <<Wù sə dzəm də yiya yòènə me à?>>

7 Ŋgà' nə dʉk də, <<Tɛ'mòk, mʉ̀ ka ŋwə nə co ndzəp nə tsòho wes fana yi le' so gesə mʉ ca tse'. Mʉ dʉkgə də mʉ dap lokok kə ni ca ŋga ŋwə nəmòk kə ni to ca laŋ.>>

8 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Lòkok mʉtsə, nə lim kəà yò, nə lo.>>

9 Jisòs ànə cep vɛ'nə ntèŋ, ŋgà' nə gʉŋ sə' ghà ànə. Yi à lòkok, nə te' lim kəà ye, nə bɛ' mandzə lo yuye.

Nùmbu nə Jisòs ànə gʉŋsə ŋwə ànə bə yiyaŋ ènə ànə ye nùmbu dzə.

10 Fana ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à gèŋ də wo ye ŋwə ènə ŋga yi kotse' kəà ye, nə sə gi bə zeŋ fana wo vehe. Wo fek dʉk də, <<Wù ka riŋ də a ntinə nùmbu dzə à? Nsàp yu nə wù gʉ̀ʉ ŋgòbə' tse' kɛ' kəà ntinə ènə, lʉ̀k ka bə zeŋ dzəm lok.>>

11 Ŋwə nə yiya ye à mè nə dʉk fa wo də, <<Ŋwə nə yi anə gʉ ŋkuŋ mʉ̀ gʉŋ nə, nə dʉk fa mʉ yi də mʉ lim jəŋ kəà àm, nə lo bə zeŋ.>>

12 Wo fek fe'lə nà' səmok də, <<Cèp nsàp ŋgwì yu ànə ndà, də wu lim gi bə kəà ntinə-ɛ?>>

13 Ŋgà' nə kà ŋwə nə nà' ànə gʉ ŋkuŋ yiya ye me nə rì bʉ̀ʉsə Jisòs nə à ni bisə lòmʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə wo mà fo' wùriŋ sə laŋ.

14 Ànə sap kok fana Jisòs tseŋ ŋwə nə yi ànə gʉŋsə nà' nə mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə. Yi to nà', nə dʉk fa nà' də, <<Yeè, yiya yònə mè laŋ fana mʉ̀ də mʉ tsok wu də wu jəŋ ŋkərə də wu kà bʉp mok gʉ̀ fe'lə, ya ŋgə' nə nà' yam càsə yiya yòànə kà wu mok kə tsèŋ.>>

15 Ŋgà' nə à bwì foho lò, nə kə tseŋ bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ, nə tsok wo də liŋ ŋwə nə nà' anə gʉŋsə yi nə də Jisòs.

16 Yà'a bum sə yà' à gʉ̀ ŋkuŋ bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ ye ŋga'a ŋgòsə fa kɛ' cà Jisòs ŋgə' də nà' sə gʉŋsə kɛ' bwìŋ nùumbu dzə.

17 Yusə Jisòs à tsə' fa bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ bə ncèp ènə à ye də, <<Tɛ' am fàkgə, nə kà dzə jə fana mʉ̀ tse' ŋgòfàk yàm sə' vɛ'nə.>>

18 Wo ànə yuk mvə'nə Jisòs dʉk vɛ'nə fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ lap ghaha wesə mandzə nə ŋgòzə yi nə ghaha. Wo à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə wo à dʉk də, nà' gʉ̀ bʉpsə lʉ̀ʉk awo sə ŋgònòŋsə nùmbu dzə, nə ye sə' də nà' to Nwì də Tɛ̀'ɛ nà'. Ye də nà' sə fʉhʉ ni' nà' bə Nwì də bə nà'a yəyərə.

Jisòs Nì Tsə' Fa Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ Də Ŋàaŋ Ye Və BohòNwì

19 Jisòs ànə cep fəsə fa bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ də, <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ yè'e zìnə nə nà'a ŋkèm ncèp də, kaco Mo Nwì nə gʉ yumok bə tu ye yeŋ. Yi gʉ̀ mègù yusə yi yə ŋga Tɛ̀' ye nə sə gʉʉ. Bʉsə yusə Tɛ̀' sə gʉ̀ pwe'fo', Mo ye nə nə gʉ sə' zeŋ.

20 Tɛ̀' nə dzəm Mo ye nə, nə sə niŋ fa nà' bum sə yi Tɛ̀' nə sə gʉ̀ yà' lòoŋ fo'. Yi nə tsoho fa mali nà' bum sə ghaŋ sə yà' yam càsə sə wèŋ yə laŋ

sə. Bum yà'sə nə ye nsàp nə wèeŋ nə sɛɛŋ yà' tətè, nə wo.
21 Mvə'nə̀ Tɛ̀' nə lòkoksəgə̀ bwìŋ mvwe' kpʉ, nə fa wo lùŋ nə̀ zìnə nə fana Mo ye nə mègù sə̀' vɛ'nə. Yi fagə̀ lùŋ nə̀ zìnə nə bohòndàaŋwè pwe' nə̀ yà' bòyi də yi fa nà'.
22 Nə ye sə̀' də bə ma nə̀ ŋgòsak bwìŋ, Tɛ̀' nə kà yi sakgə̀. Yi a fa ŋàaŋ sə ndzə bohòMo ye nə, də anə sak bwi nà' ŋgòrì də ŋwə̀ nè'e nə cum, nè'e nə kpʉ.
23 Yi ànə gʉ vɛ'nə də ya bwìŋ pwe' wəp Mwe nə sə̀' mʉmvə'nə̀ wo wəpgə̀ Tɛ̀' nə yà'a. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə kà Mwe nə wəp, ye də yi sə kà wəp yà'sə Tɛ̀' nə̀ yi ànə tumsə vesə Mo ye sə nzeŋgòŋ nə.

24 <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e ŋkèm ncèp nə̀ nà'a zìnə də, a ye-a ŋga ŋwè yuk yusə̀ mʉ̀ sə cèep, nə dzəm bohòŋwə̀ nə̀ yi a tum mʉ nə fana ye də ŋgəŋgàŋ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà kə̀ mè yuk. Wo nə kà yi mok kə̀ sak, bʉ̀ʉsə̀ yi a càsə mvwe' kpʉ, nə to tesə və mvwe' lùŋ laŋ.
25 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e sə̀' ŋkèm ncèp mòk də mvə̀k sə vəə, aco mʉ̀ dʉk də mvə̀k nə kə dzeŋ laŋ, nə̀ bʉ̀ kpʉkpʉ wèeŋ nə yuk ŋgì Mo Nwì. Bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk ŋgì ànə, nə tse' lùŋ.
26 Mvə'nə̀ Tɛ̀' nə tse' lùŋ ŋgòfa bwìŋ fana yi a fa mʉ̀ʉ Mo ye nə ŋàaŋ sə̀ ŋgòfa bwìŋ lùŋ sə̀'.
27 Yi a fa ŋàaŋ sə̀ ŋgòsak bwìŋ sə̀' ndzə bohòMo ye nə, bʉ̀ʉsə̀ a yi ŋwə̀ nə̀ wo togə̀ liŋ ye də Mo ŋwè nə.
28 Kà də wèeŋ mərə bə bum yè'sə dʉk. Mvə̀k sə kʉəp vəə nə̀ bʉ̀ kpʉkpʉ wèeŋ nə yuk ŋgì ye nə.
29 Wo yuk nà', wo tesə kok sə mvwe' sè awo sə. Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə gʉ bəboŋ wèŋ lokok ŋgòtse' lùŋ nə̀ zìnə nə, sə̀ wo à gʉ̀ yàwo bʉp wèŋ lokok və ya wo sak wo bə bʉp awo sə fana wo ye ŋgə'.>>

30 Jisòs nə à sə cèp malì mok sə̀' də, <<Kaco mʉ̀ gʉ fʉk yumok bə tu am yeŋ lok, mʉ gʉ mègù yusə̀ ŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ nə dʉk mʉ vɛ'nə. Mʉ sakgə̀ yàm mvə'nə̀ yi dʉk yi. Ye də mʉ̀ kà bə jòŋ sə sak bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə kà yusə̀ də ya yà'a ye bəboŋ bohòmʉ̀ gʉ̀. Mʉ̀ sə gʉ̀ yàm yusə̀ yà'a ye bəboŋ bohòŋwə̀ nə yi a tumsə və̀ mʉ nə.
31 <<A ye-a də mʉ̀ sə təəŋ fa ni' àm gèm fana bwìŋ kà də yusə̀ mʉ̀ sə cèp sə zìnə tsərə.
32 Yusə də ŋwə̀ nəmòk nə̀ zook yo nə̀ yi sə cèp bə tu am sə yi. Mʉ̀ rì sə̀' də yusə̀ yi sə cèp bə tu am sə zìnə.
33 Ma nə̀ bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ànə tumsə lo bwìŋ fa' bohòŋwə̀ nə̀ wo à sə to yi də Jon nà'a, də yi rɛŋsə weŋ bə liŋ am yè'sə. Ànə geŋ yi tsok rɛŋsə fa weŋ zìnə nə sə̀' laŋ.
34 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ sə kà ŋwè də yi təəŋ fa mʉ ŋgònìtsə̀' də mʉ ŋwə̀ nə̀ zìnə làp. Mʉ̀ sə cèp, nə sə kum gesə lo bə bum sə̀ Jon ànə cep bə liŋ am də ya wèeŋ tse' lùŋ.
35 Jon à ye laàm nə̀ nà' sə kʉə rɛɛŋ vɛ'ɛ njàaŋ. Wèŋ à dzəm ncèp ye nə mʉnə mvə̀k momjo vɛ'ɛ, nə sə kwa bə marɛŋ nə̀ yi ànə fa weŋ nə sə̀'.
36 Bum mok cu sə̀ yà' sə nìtsə̀' fa bwìŋ nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ cu nə, sə̀ yà' gʉ ghak bum sə̀ Jon ànə cep bə tu am. Fàak sə̀ Tɛ̀' am a fa mʉ ŋàŋ də mʉ gʉ yà' sə, yà' sə nìtsə̀' fa bwìŋ vɛ'ɛ jəja kwaraŋgaŋ də Tɛ̀' am nə a tumsə və̀ mʉ yi.
37 Tɛ̀' am nə̀ yi à tum mʉ nə a cèp bum mok bə liŋ am, nə̀ mʉ Mo ye nə̀ yi à tum nə. Wèŋ ka ŋgì ye bə ntu' awèŋ yuk yuk, nə kà si ye bə lis sə̀' yə yuk.
38 Fana mòk ye sə̀' də wèŋ kà ncèp ye nə sə ntʉʉ̀ wèŋ sə̀' ko nòŋsə̀. Mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka bohòMo ye nə̀ yi tum və̀ nà' nə dzəm.
39 Wèeŋ ta ja'agə̀ ŋwàk Nwì nə nùumbu pwe'fo' bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì də aco ŋwàk ènə niŋtsok fa weŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòkə̀ tse' lùŋ nə̀ zìnə nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə. Mègù sə̀' ŋwàk nə̀ wèeŋ tagə̀ ènə, nə̀ nà' sə cèp bə liŋ am.
40 Nə ye də wèŋ a bɛ̀ŋ ŋgòvə̀ bohòmʉ̀ ya wèeŋ tse' lùŋ.

41 <<Bohòmʉ̀ yàm, a ye-a ŋga ŋwè
kuksə mʉ, mʉ̀ kà fàk bə zeŋ tse'.
42 Mʉ̀ rì weŋ bəboŋ. Mʉ̀ rì də wèŋ
ka Nwì sə ntʉʉ̀ wèŋ dzəm.
43 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a və
bohòwèŋ mʉnə liŋ Tɛ̀' am fana wèŋ
bɛŋ mʉ̀ nə̀ Tɛ̀' am a tum mʉ yi nə.
Nə ye də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk və-
a bohòwèŋ bə liŋ sə̀ ye fana wèŋ ko
wumsə gesə nà'nə ndzə ŋgùu wèŋ.
44 Wèŋ sə làp mègù mandzə̀ nə̀ də
ya bwìiŋ kuksə weŋ. Wèŋ ka mvə̀k
nə̀ co də Nwì nə̀ yi mò'fis nə kwa
bohòwèŋ yi lap. A ye-a də bum yè'sə
vɛ'nə, ye də aco wèŋ dzəm mʉ yè'sə
va pip!
45 <<Kà də wèeŋ tsərə də mʉ
nə kə jəŋ və nzak mʉ tuhù wèŋ
mantombìi Nwì mʉ̀ dʉk. Anə ye
bum sə̀ Musì nə̀ wèŋ a fa wes ni'
awèŋ bohòyi nə à còom sə.
46 Wèŋ ànə dzəm-a bohòMusì bə
zìnə də bwɛ̀rɛ wèŋ a dzəm bohòmʉ̀
yàm sə̀', bʉ̀ʉsə̀ Musì nə bə tu ye ànə
com bum mok bə liŋ am sə̀'.
47 A ye-a də wèŋ ka bum sə̀ Musì
ànə com noŋsə lo me mantombì
dzəm, ye də aco wèŋ dzəm ncèp nə̀
njàm ŋga'a va?>>

6

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zʉzʉ
(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

1 Bum yè'sə ànə ca gesə wes me
fana Jisòs nə lokok, nə bwi lo mvwe'
nzeŋgòŋ Galìli. Yi à kə̀ dzèŋ fo', yi
to ca lo tə̀m Galìli nə mamòk. Wo à
sə to tə̀m ènə sə̀' də tə̀m Tìberiyà.
2 Bwìŋ à sə bɛ' kɛ' cà yi vɛ'ɛ wùriŋ,
bʉ̀ʉsə̀ wo yə nsàap maŋgəŋgèeŋ sə̀
yi à sə gʉ̀ bə mandzə̀ nə̀ də yi à sə
gʉŋsə bwìŋ bə yiyaŋ awo.
3 Ànə gèŋ Jisòs bə ŋgàa fàak ye
wèŋ kok lo mʉmvwe' nda mòk fo',
nə kə cum tsoŋ mbwa nze.
4 Ànə ye yè'sə ŋga ŋkà' bʉ̀ʉ Jus
wèŋ nə̀ wo togə̀ nà' də Pasobà nà'a
à kʉəp sə̀' laŋ.
5 Jisòs à kʉ̀ksə, nə ye ŋga bwìŋ
sə kok və̀ ŋgòkə̀ tsèŋ yi vɛ'ɛ
wùriŋ. Fana yi bʉʉŋ fek Filìp də,
<<Vesùwèeŋ nə ywiŋ bɛŋ fò, co a fa
bʉ̀ʉ yè'e wèŋ pwe' wo zʉ ze' ɛ?>>
6 Jisòs nə à fek yè'sə ŋgòfʉ̀ksə
Filìp bwɛ̀rɛ yi à rì yusə̀ aco yi gʉ sə
laŋ.
7 Filìp cep fəsə fa nà' də, <<A ywiŋ-
a bɛŋ sə̀ bàam mbàm ba, yà' kà
yumok bohòbʉ̀ʉ yè'e səsə̀ lok.>>
8 Ŋgà fàk Jisòs mòk à ye fo' nə̀ liŋ
ye à ye də Andrù. Yi à ye moma
Saimʉ̀ Pità. Yi à dʉk fa Jisòs ye də,
9 <<Mʉ mombam mòok fɛɛŋ nə̀ yi
tse' ntuhu brɛd tàŋ bə fuk ba. Megu
də aco yà'sə ye yà bohòbʉ̀ʉ yè'e
pwe' ɛ?>>
10 A ye ŋga bʉ̀ʉ sə wèŋ kə̀ dzèŋ
laŋ fana Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye
wèŋ də yà'a dʉk bʉ̀ʉ sə pwe' cum
nze. Ŋgaŋ ànə ye fo' co bwìŋ cum
mbwa. Mbəmbaam sə̀ wo à ye
mʉmvwe' kwe' ènə à ye co bwìŋ
ncùhù tàŋ.
11 Jisòs à jə ntuhu brɛd sə, nə
kwasə Nwì bə zeŋ. Fana yi gapsə
fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à cu nze sə. Yi à gʉ̀ bə
fuk sə sə̀' vɛ'nə fana ndàaŋwè pwe'
à zʉ tə̀tè nə ze'.
12 Wo ànə zʉ wes fana Jisòs
nə tsok fa ŋgàa fàak ye wèŋ də,
<<Wèeŋ benə bwees sə̀ yà' bwehe cu
sə mvwe' mò'fis, ya kà də yà'a bʉp
wà dʉk.>>
13 Fana ŋgàa fàak ye sə wèŋ à
benə bwees sə, yà' rwiŋ kwès hum-
ncòp-ba.
14 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à yə nsàp
maŋgəŋgèŋ nə̀ Jisòs à gʉ̀ʉ nə fana
wo dʉk də, <<Nè'e gù tsə mègù ŋgà
tsə̀' bum Nwì nə̀ wo à dʉk fa' də
Nwìi nə kə tumsə və̀ nà' sə nzeŋgòŋ
nə.>>
15 Jisòs riŋ də wo sə làp də wo ko
koksə yi ŋkum bə ŋàŋ fana yi kok lo
bisə yuye mʉ ndahà anə yiìyi.

Jisòs Gì Mʉ Ndzəpə̀
(Mat. 14:22-33; Mak 6:45-52)

16 Nùm à co fana ŋgàa fàak Jisòs
sə wèŋ tsooŋ lo sə ŋgʉ ndzəp.

17 Wo ni ŋgwes, nə ye ŋgòlòo
də wo to tesə lo ŋgʉ ndzəp ma
mòk mvwe' lak Kàpanùm. Wo à
lòtətè ndzəm kə seŋ wo ŋga wo
cu ntòmʉtsətsə'rəə ndzəp nə. Yè'sə
ànə ye ŋga Jisòs ka ye ntòvə.
18 Fəfə nə bʉp à yè ŋgòcàa. Fəfə
nə sə bwi'lə ndzəp nə vɛ'ɛ sə' nsàp
nə bə jòŋ.
19 Yè'sə ànə ye ŋga wo mok
ndzə tsətsə'rəə ndzəp anə səsap co
kìlometà tàŋ kè ntùŋfu àlɛ' fana wo
ye ŋga Jisòs sə gì və mʉ ndzəpə. Wo
à yə vɛ'nə, wʉə ko wo vɛ'ɛ wùriŋ.
20 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ
kà wəp, a mʉ.>>
21 Wo à yuk vɛ'nə, wo dzəm də wo
jəŋ nisə yi sə ŋgwesə anə. Ànə ye
vɛ'nə fana wo geŋ də wo kʉk à, ŋga
wo dzèŋ ndzə ŋgʉ ndzəp nə mvwe'
sə wo anə sə lo sə tè.

Bwìŋ Sə Làp Jisòs

22 Tsok à rɛŋ ŋga bʉʉ sə wo à ye
wùriŋ sə wèŋ cu malì ŋgʉ ndzəp nə
mamòk anə mvwe' sə Jisòs bə ŋgàa
fàak ye wèŋ a mè'rə və sə. Bʉʉ
sə wèŋ riŋ də ŋgwes a ye mègù fo'
ŋkwìs mò'fis. Wo tsərə sə' də ŋgàa
fàak Jisòs wèŋ a lòbə ŋgwes ànə
woòwo, a ka bə Jisòs wèŋ lo.
23 Ŋgwes mok sə zok à tesə və
mvwe' lak Tìberiyà. Wo à vəə nə
kʉəp və mvwe' sə Tà Jisòs ànə fa
bwìŋ zʉzʉ ŋga yi kwasə wes Nwì bə
zeŋ yà'a.
24 Fana bʉʉ sə wèŋ à yə də Jisòs bə
ŋgàa fàak ye wèŋ ka fa'nə mok yeŋ
fana wo kpəəŋ ni ŋgwes sə fo' sə,
nə sə lo mvwe' lak Kàpanùm. Wo à
sə lòfo' də ya ŋga wo kə ye Jisòs.

Jisòs Dʉk Də Yi Bɛŋ Nə Nà'a Fagə Bwìŋ Lùŋ Nə

25 Wo à kə dzèŋ ŋgʉ ndzəp
mamòk anə fana wo ye Jisòs nə fo'.
Wo fek yi də, <<Wù və yòfɛɛŋ sèŋ,
Cicà?>>
26 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ sə
tsə' weŋ yè'e zìnə nə nà'a ŋkèm
ncèp də, wèŋ sə làp mègù mʉ yè'sə
njo nə wèŋ a zʉ brɛd yà'a ŋkwìs
tətè nə ze'. Njo nə wèŋ sə làp mʉ
nə, ka bʉʉsə də wèŋ a yə nsàap
maŋgəŋgèeŋ sə mʉ a gʉ nìtsə' fa
weŋ fana wèŋ nə rɛɛŋ bə zeŋ yeŋ.
27 Kà də wèeŋ sə fàk ŋgòtse' nsàp
bɛŋ nə nà'a nə ca gɛsə wà nè'e dʉk.
Wèeŋ fak lɛ bə nsàp bɛŋ nə nà'a nə
kà wà kə cà bʉp, nə aco nà' fa ŋwè
lùŋ nə zìnə nə nà'a nə kà mè yuk
nə. Nà'a bɛŋ nə aco mʉʉ mo ŋwè,
mʉ fa weŋ nà', a mʉ nə Tɛ' am Nwì
a fa mvək nə ŋgònìtsə' fa kɛ' bwìŋ
bə zeŋ də mʉ mo ye nə.>>
28 Wo fek Jisòs nə də, <<Nsàap
fàak sə aco vès gʉ yà' ya Nwìi kwa
bohòvèes yè'sə yà?>>
29 Jisòs dʉk fa wo də, <<Nsàp fàk
nə aco wèŋ gʉ nə də, wèeŋ dzəm
bohòŋwə nə Nwì à tum vəə nə.>>
30 Wo dʉk fa yi də, <<A ye-a vɛ'nə,
ye də nsàp yu nə aco wù gʉ, wù bə
tu yo, ya vèes ye nə dzəm bohòwùu
yè'sə yà? Yusə aco wù gʉ niŋ fa ves
sə yà?
31 Ànə ye njamòk ŋga tàcicii avès
wèŋ à sə gì ŋgəà yà'a fana wo sə
fa wo nsàp bɛŋ mòk nə wo to nà'
də Manà. Yà' mègù mvə'nə wo à
còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <Yi ànə
fa wo bɛŋ sə yà' à tsə ma mʉbu də
wo sə zʉ.> Ye də aco wù gʉ niŋ fa
ves yumook yòvɛ'nə sə' à?>>
32 Ànə geŋ Jisòs dʉk fa wo də,
<<Mʉ sə tsə' weŋ yè'e zìnə nə nà'a
ŋkèm ncèp də, bɛŋ sə Musì ànə fa
tàcicii awèŋ yà' ŋgəà sə ànə ka wo
yà' yi fa. Tɛ' am fagə bwìŋ bɛŋ nə
zìnə nə nà' tsə ma mʉbu nə yi.
33 Bɛŋ nə Nwìi fagə bwìŋ nə, a nə
nà'a tsəgə ma mʉbu, nə fa bwìŋ sə
nzeŋgòŋ anə lùŋ nə zìnə nə.>>
34 Wo dʉk fa yi də, <<Tà, fa ves
nsàp bɛŋ ànə, nə kà ntsə'mòk càsə
yuk.>>
35 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ yè'e sə'
bɛŋ nə nà'a fagə bwìŋ lùŋ nə. Ŋwə
nə yi və-a bohòmʉ, njè kà ŋgəŋgàŋ
mok sə' ya fe'lə. Ŋwə nə yi dzəm-a
bohòmʉ njè ndzəp nə kà yi mok ya
yu' fe'lə.

36 Bohòwèŋ yàwèŋ, yà' mègù mvè'nə̀ mʉ̀ à tsə̀' weŋ fa' mantombì yà'a də, wèŋ a yə mʉ bə lis awèŋ laŋ fana nə kà bohòmʉ̀ anə̀ dzəm.
37 Bʉ̀ʉ sə̀ Tɛ̀' am fa mʉ wo də wo ye bʉ̀ʉ am pwe' nə və bohòmʉ̀ anə̀. Ŋwə̀ nə̀ yi və-a bohòmʉ̀ fana gʉ kpʉ ya, kaco mʉ̀ bɛ' fəsə yuk yi maŋkwèŋ yeŋ.
38 Bʉsə̀ mʉ̀ à tsə mʉbu ŋgòkə̀ gʉ̀ yusə̀ ŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ nə dzəm vɛ'nə. Mʉ̀ à ka ŋgòkə̀ gʉ̀ yusə̀ mʉ̀ dzəm yà' mʉ̀ və.
39 Yusə̀ ŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ sə dzəm sə də, yòŋsə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis kà mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə̀ yi fa ndzə bohòmʉ̀ sə bisə̀. Yi dzəm də mʉ gʉ lɛ co wo pwe' lokok və mvwe' lùŋ nùmbu nə̀ nzeŋgòŋ nə mèe.
40 Yusə̀ yà' bòTɛ̀' am sə də, ŋwə̀ nə̀ yi yə-a nə riŋ mo ye nə, nə dzəm bohònà' fana ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə. Ye də nùmbu nə̀ nzeŋgòŋ nə mèe, mʉ̀ gʉ ŋwə̀ ànə yi lokok ŋwʉm.>>
41 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à yè ŋgòcèp ŋwəm kɛ'cà bə liŋ Jisòs sə də bʉ̀ʉsə̀ nà' dʉk də, <<Mʉ bɛŋ nə̀ mʉ̀ tsə ma mʉbu.>>
42 Wo sə cèp də, nè'e ka Jisòs mo Jòsep yeŋ è? Mʉ̀ də a rì ma bə tɛ̀' lòoŋ fo' àlaa. Ye də yè va ŋkuŋ yi sə cep də, <<Mʉ̀ tsə ma mʉbu>> ɛ?
43 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ kà də wèeŋ sə cep ŋwəm kɛ'ca mʉtsətsə'rəə wèŋ dʉk.
44 Kaco ŋwə̀ nəmòk və to bohòmʉ̀ anə̀ yeŋ tse'ŋga Tɛ̀' am nə̀ yi a tumsə̀ və mʉ nə gʉ̀ nà' yi ŋkuŋ yi və bohòmʉ̀ anə̀. Ŋwə̀ nə̀ yi və-a bohòmʉ̀ fana nùmbu nə̀ nzeŋgòoŋ mee, mʉ̀ lòkoksə̀ yi ŋwəm.
45 Ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀ njamòk wèŋ ànə com noŋsə̀ njamòk də, <Nwìi nə yə'rə fa bwìŋ bum pwe'fo' yi.> Ye də ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a ncèp Tɛ̀' am ènə, nə kotse' nà' sə̀ ntʉʉ̀ yi, fana ŋgə̀ŋgàaŋ nə və bohòmʉ̀.
46 Mʉ̀ sə kà yè'sə də ŋwə̀ nəmòk a yə yuk Tɛ̀' am nə bə lis laŋ dʉk. Â yə yuk mègù yi mʉ̀, nə̀ mʉ̀ à tsooŋ mbwa nə.
47 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə nə̀ nà'a ŋkèm ncèp də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a bohòmʉ̀ ye də ŋgə̀ŋgàŋ tse' lùŋ nə̀ zìnə nə laŋ.
48 Mʉ bɛŋ nə̀ mʉ fagə̀ bwìŋ lùŋ nə̀ zìnə nə mʉ̀.
49 Ŋgòcèp bə nsàp bɛŋ nə̀ wo to nà' də manà, nə̀ tɛ̀'ɛ awèŋ ànə zʉ nà' ŋgəà nə fana, wo ànə zʉ ya' vɛ'nə, nə kpʉ mali gu sə̀' kpʉ.
50 Bohòma nə̀ bɛŋ nə̀ zìnə nə̀ nà'a tsə ma mʉbu ye də, ŋwə̀ nə̀ yi zʉ-a nà', yi nə kà kpʉ yuk.
51 Mʉ yàm bɛŋ nə̀ nà'a fagə̀ bwìŋ lùŋ ànə, nə̀ nà' tsə ma mʉbu. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk zʉ-a bɛŋ ènə, ye də yi nə cum mamgeŋ fo' mvèsə̀. Bɛŋ nə̀ mʉ̀ sə fa bwìŋ pwe' nà' də wo zʉ ya wo tse' lùŋ nə, a ŋgùpni' àm.>>
52 Ncèp nə̀ Jisòs à cèp ènə à gʉ̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə joho, nə tse' mok mamfenə̀ mʉtsətsə'rəə wo. Wo sə cep də, <<Aco ŋkwà'kʉ̀ nè'e fa ves ŋgùpni' ye də a zʉ nà' yè'sə va?>>
53 Fana Jisòs dʉk wo də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e ŋkèm ncèp dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè ka ŋgùpni' àm, nə̀ a mʉ̀ʉ mo ŋwè nə zʉ, nə kà ndʉəm am sə̀' no fana ye də ŋgə̀ŋgàŋ ka lùŋ nə̀ zìnə nə tse'.
54 Nə ye də bohòŋwə̀ nə̀ yi zʉ ŋgùpni' àm, nə no ndʉəm am sə fana ye də yi tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè. Nùmbu nə̀ nzeŋgòoŋ mèe, mʉ̀ lokoksə nsàp ŋwə̀ ànə ŋwəm.
55 Ŋgùpni' àam bɛŋ nə̀ zìnə nə, ndʉəm am ye sə̀' nəno nə̀ zìnə nə.
56 Ŋwə̀ nə̀ yi zʉ-a ŋgùpni' àm, nə no ndʉəm am fana ye də ŋgə̀ŋgàaŋ mam mok ndzə ni'ì mʉ̀, mʉ̀ mam ndzə ni'ì ŋgə̀ŋgàŋ sə̀'.
57 Tɛ̀' am nə̀ yi tse' lùŋ nə a tum və̀ mʉ yi. Lùŋ nə̀ njàm nə̀ mʉ̀ tse' nə a və̀ bohòyi. Ye də ŋwə̀ nə̀ yi zʉ-a ŋgùpni' àm fana ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse' jəŋ lùŋ nə bohòmʉ̀ ye sə̀'.
58 Mʉ tsok fa weŋ sə̀mok də, ŋgùpni' àm nə nà'a bɛŋ nə̀ zìnə nə̀ nà' tsə ma mʉbu. Nà' ka nsàp bɛŋ nə̀ tàcicii avès wèŋ à zʉ nà' ŋgəà

nà'a yeŋ. Bʉsə wo ànə zʉ bɛŋ ànə vɛ'nə fana nə kpʉ mali. Ŋwə nə yi zʉ-a ye bɛŋ nə mʉ sə fa yi nà' nə, ye də yi nə kà mok kpʉ fe'lə.>>

59 Jisòs à cèp ncèp ènə ŋga yi sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndap pìriyà mvwe' lak Kàpanùm.

Ŋgàa Fàak Jisòs Wèŋ Bèŋ Yi Bwìŋ Ŋkʉʉŋntèŋ

60 Ŋgàa fàak Jisòs wèŋ ànə yuk ncèp ènə fana wo dʉk də, <<Kàcò, ncèp ènə gʉ wesə vɛ'ɛ wùriŋ, aco gʉ to mʉmvə' ànə yè'sə ndà pip?>>

61 Jisòs nə riŋ ye sə' də ŋgàa fàak ye sə wèŋ sə cèp ŋwəm kɛ'cà bʉʉ ncèp ye nə fana yi fek wo də, <<Ncèp ènə gʉ̀ weŋ co wèeŋ me'rə mʉ, nə bwi foho lo yu awèŋ à?

62 A ye-a vɛ'nə, ye də a ye-a ŋga wèŋ yə mʉʉ mo ŋwè ŋga mʉ sə kok lòfe'lə mʉtsə mvwe' sə mʉ ànə ye to sə, wèŋ dʉk wesə mok də yà?

63 Yòŋsə nə gʉ̀gə̀ yi ŋkuŋ ŋwè cum ŋwəm, ŋgùpni' ka ye yumok ŋgògʉʉ tse'. Aco wèŋ tse' bum yòŋsə bə bum lùŋ bə ncèp nə mʉ tsə' fa weŋ ènə.

64 Megu də bʉʉ mok cu mʉtsətsə'rəə wèŋ sə wo sə kà ncèp ànə dzəm.>> Jisòs à sə cèp bum yè'sə ŋga yi à rì ye bʉʉ sə wo à ka dzəm, nə riŋ bə ŋwə nə nà'a nə sèŋ yi nə wèŋ mantombì laŋ.

65 Yi à cèp fe'lə mok sə' də, <<Nà'a njo nə mʉ a dʉk weŋ də, kaco ŋwè və bohòmʉ bə tu ye yeŋ, tse' ŋga Tɛ̀' am gʉ yi yi ŋkuŋ nə.>>

66 Ye jəŋ fa'nə, bʉʉ sə wo à sə yù Jisòs sə à mè'rə yi, nə bwi foho lo yu awo vɛ'ɛ ŋkʉʉŋntèŋ.

67 Fana Jisòs bʉʉŋ fek ŋgàa fàak ye sə yi à cok fis wo hum-ncòp-ba sə wèŋ də, <<Wèŋ yàwèŋ ɛ, wèeŋ bwi foho lo sə' à?>>

68 Saimʉ̀ Pità dʉk fa fəsə nà' də, <<Tà, wù tse' ncèp nə nà' tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè nə wù. Wù sə fek ves vɛ'nə yè'sə də aco vès yuŋ fe'lə lo ŋga'a mok ndà?

69 Vès a dzəm bohòwù, nə riŋ sə' də wu ŋwə nə rərɛŋ nə wù a və bohòNwì.>>

70 Jisòs dʉk fa fe'lə wo də, <<Wèŋ sə dʉk vɛ'nə, wèŋ ka riŋ də wèŋ sə mʉ̀ a to fis weŋ hum-ncòp-ba yè'e, mòok ca nə yi ye maze' riŋ à?>>

71 Yi à sə cèp yè'sə bohòJudàs mo Saimʉ̀ Iskarəyà. Yi à rì də Judàs nə nà'a mòk sə mvwe' ŋgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba sə nə seŋ yi nà'.

7

Bwema Jisòs Bə Bʉʉ Jus Wèŋ Mok Mərə Yi

1 Bum yè'sə ànə ca wes fana Jisòs sə gihi kɛ' mvwe' nze Galìli. Yi ànə ka ŋgòlòmvwe' nze Jùdiyà dzəm bʉʉsə bʉ̀ ŋkwàha bʉʉ Jus wèŋ à sə làp mandzə̀ də wo zə yi.

2 Mvək ànə à ye ŋga ŋkà'a bʉʉ Jus sə wo togə̀ yà' də ŋkà'a Duŋ yà'a kʉəp və sə' laŋ.

3 Fana bwema Jisòs sə dʉk fa yi də nà'a lokok, nə lo mvwe' nze Jùdiyà, nə kə gʉ nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə yi sə gʉ̀ sə fo', ya bʉʉ sə wo sə yù mandzə̀ nà' sə̀ wo cu ma nà'nə ye jəŋ yàwo sə̀'.

4 Wo dʉk fa mali yi sə̀' də, <<Ŋwèe dzəm-a də bwìiŋ riŋ yi, kaco yi sə gʉ swihi kɛ' bum swihi yeŋ. Wù sə gʉ̀ bum yè'sə fana bòdə wu sə gʉ yà' mvwe' jəja ya bwìiŋ ye.>>

5 Bwema ye wèŋ ma, à sə kà yi sə̀' dzəm.

6 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Mvək nə ŋgòlònə ka bohòmʉ̀ yàm ntòkʉrə. Bohòwèŋ yàwèŋ, mvək nə fòlòoŋ kəkʉrə̀.

7 Bʉʉ sə sə nzeŋgòŋ sə ka njo mòk ŋgòbèŋ weŋ bʉʉ zeŋ tse'. Bohòmʉ̀ yàm, wo sə bèŋ mʉ bʉʉsə mʉ tsə' fagə̀ wo riŋriŋ də wo sə gʉ̀ bʉp.

8 Wèeŋ du lo yàwèŋ mvwe' ŋkà' nə ntèŋ. Mʉ nə kà yàm ntòkok lòbʉʉsə mvək njàm nə ka ntòkʉrə.>>

9 Yi à dʉk vɛ'nə, nə cum mam yuye Galìli anə.

10 Bwema ye sə wèŋ à lòwes fana yi bɛ' lo yà'wèŋ sə̀'. Yi à sə gì swìhi gorə lòye sə fʉ̀ə̀ fʉ̀ə̀, yi à ka jəja lo.
11 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə làp yi mvwe' sə̀ wo à tse' ŋkàk sə. Wo sə fe'rə kɛ'cà də, <<Ŋwə̀ ànə yè'sə fòlɛ-ò?>>
12 Bwìŋ à sə cèp làrə kɛ'cà bə liŋ Jisòs sə wùriŋ. Mok sə dʉk də yi ŋwə̀ nə̀ bəboŋ. Mok bɛŋ də a mvwès, də nà' sə jə lòbwìŋ ma nə̀ bə jòŋ wèŋ.
13 Ŋwè à sə kà bə liŋ ye sə jəja taàŋ bʉ̀ʉsə̀ wo à sə wəp bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ.

14 Ŋkàk nə à kə̀ dzèŋ mok co mʉtsətsə'rə̀ fana Jisòs nə lo ye sə mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwìŋ mbwa.
15 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à yuk, nə mərə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo sə cep də, <<Ŋwə̀ ènə a ka ŋwàak lʉ̀k yə'rə, nə sə rì nə bum vɛ'ɛ valɛ?>>
16 Ànə geŋ Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Bum sə̀ mʉ̀ sə yə'rə sə ka sə̀ yàm yeŋ, a sə̀ Nwì nə̀ yi a tum və̀ mʉ nə.
17 A ye-a ŋga ŋwè dzəm də yi gʉ yusə̀ co Nwì kwa bə zeŋ fana aco yi riŋ sə̀' də yusə̀ mʉ̀ sə yə'rə sə və̀ bohòNwì, yà' ka yàm bə ŋàaŋ yàm yeŋ.
18 Ŋgòcèp bə nsàp ŋwə̀ nə̀ də mʉ yè'e ndàlɛ fana, a ye-a ŋga ŋwè sə cèp-a yumok bə ŋàaŋ sə̀ ye, vesùwèŋ riŋ də yi sə làp yà'sə mandzə̀ də bwìiŋ jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ. Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋgə̀ŋgàŋ sə dzəm də wo kuksə ŋwə̀ nə̀ nà' tum yi fana vesùwèŋ riŋ sə̀' də yi ŋwə̀ nə̀ zìnə, yi sə kà bwìŋ yà'sə bəbòrə̀.
19 Wèeŋ ja'a-na yàwèŋ sə̀' è. Musì ànə fa weŋ lʉ̀k, ka yi yeŋ nɛ̀? Nə ye də ŋwə̀ nə̀ mò'fis mʉtsətsə'rə wèŋ nə̀ yi nòŋsəgə̀ yà' lòoŋ bʉ̀ə̀. Njo nə̀ wèŋ sə làp mandzə̀ də wèeŋ zə mʉ kə bʉ̀ʉ yà?>>

20 Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à mà tə fo' sə wèŋ də, <<Hàva', yòŋsə̀ ze' mòk cu ndzə tuhù ŋgà' nè'e tà. Wù sə ŋaŋa kènə, wù yə ŋga sə làp mandzə̀ ŋgòzə wu ndà?>>
21 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ pwe' sə mərə də bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a gʉ̀ yu maŋgəŋgèŋ nùmbu dzə̀.
22 Wèeŋ tsərə-a bə nzak kom fa bwe mbəmbam wèŋ tu è. Wèŋ rì də Musì à tsə̀' də wu dzə mombam, nùmbu nə̀ fwame' dzèeŋ, wù kom fa yi tu nùmbu ànə. A zìnə də à ka yè'sə Musì dʉk to. Ànə gʉ to bum yè'sə tàcicii avès sə̀ mantombì ŋkuŋ Musì sə və ye sə. Nə yeè nə də njo nə̀ Musì ànə cep vɛ'nə fana wèŋ sə kom fa wo tu sə bə sə̀ yà' kə̀ kʉ̀rə nùmbu dzə̀ wèŋ pwe', nə kà càsə̀.
23 A ye-a də wèŋ sə kom fa bwe awèŋ tu bə nùumbu dzə̀ wèŋ lòoŋ də ya wèeŋ kà lʉ̀k Musì gʉ̀ bʉpsə̀, ye də mʉ̀ lùŋsə yàm ŋwə̀ nə̀ mim bə tu nùmbu dzə̀, wèŋ jok bohòmʉ̀-ɛ bʉ̀ʉ yà?
24 A bəboŋ də wèeŋ dzəm-a ŋgòsak nzak, wèŋ kà ma mò'fis kʉ̀k mègù. Wèŋ lap ja'a yusə̀ gʉgʉŋ sə̀ yà' cu sə tsətsə'rə̀ ànə pwe' ŋkuŋ nə cep.>>

Bwìŋ Sə Mərə Də Jisòos Ŋkum Ŋgà Gèm Bwìŋ Nə Àlɛ

25 Bʉ̀ʉ lak Jòrosalèm wèŋ mok à dʉk də, <<Nè'e ka ŋwə̀ nə̀ wo sə làp yi də wo zə yi nə yeŋ à?
26 Wèeŋ ja'a na yàwèeŋ mvə̀'nə̀ yi tə nè', nə sə cèp nə jəja, ŋwə̀ nəmòk kà yi yumok sə̀ fek lok è. Ye də bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ avès wèŋ dzəm mok laŋ də yi yè'sə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə kènə va?
27 Megu ŋga'a kə də vesùwèŋ rì lak ŋwə̀ ènə mvwe' sə̀ yi və̀ə, ŋga yusə lɛ də Ŋkum nə və-a ye, ŋwè kà mvwe' sə̀ yi a və̀ə sə rì yuk fʉ̀'.>>

28 Jisòs ànə sə yə'rə mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə fana yi cep torə fis də, <<Wèŋ də wèŋ rì mʉ, nə riŋ bə mvwe' lak am mwè pwe' è? Ye də wèeŋ riŋ də mʉ̀ ka fɛɛŋ bə ŋàaŋ yàm və, mʉ̀ və̀ bə liŋ ŋwə̀ nə̀ yi ŋwə̀ nə̀ zìnə nə. Wèŋ ka yi lɛ riŋ.

29 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ rì yi bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a tesə və̀ bohòyi, ŋga yi a tum və̀ mʉ sə̀' yi nə.>>
30 Bwìŋ à yuk bum sə̀ yi à cèp yè'sə, ntʉm yaaŋ mok vɛ'ɛ fana wo lap mandzə̀ də wo ko yi. Mandzə̀ nə̀ co ŋwè kə jwɛŋ gesə fʉk yi bə bo kà ye bʉ̀ʉsə̀ à ye ŋga mvə̀k nə̀ nje nə à ka ntòkʉrə.
31 Ànə geŋ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ dzəm bohòyi. Bʉ̀ʉ sə wèŋ sə dʉhʉ də, <<Nè'e gù tsə gù lɛ Ŋkum nə bwɛ̀rɛ nsàp maŋgəŋgèŋ mòk cu fe'lə nə̀ yi ka nà' ntògʉ à?>>
32 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yuk də bwìŋ sə cèp làrə kɛ' bə liŋ Jisòs nə bə nsàp mandzə̀ ànə fana wo lo kə kiŋ cù bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ mvwe' mò'fis. Bə yà'wèŋ tumsə lo ŋgàa kʉ̀k ndap Nwì wèŋ də yà'a kə ko və Jisòs nə.
33 Ànə geŋ Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Mʉ nə cum kok vesùwèŋ mvə̀k momjo fana mʉ̀ bwi foho lo fe'lə bohòŋwə̀ nə̀ yi a tum və̀ mʉ nə.
34 Wèeŋ nə lap mʉ, wèŋ kà mʉ yə bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə ye mvwe' sə̀ co wèŋ kà fo' kə̀ dzèŋ to.>>
35 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə cèp kɛ'cà mʉtsətsə'rə wo də, <<Ŋkwa'kʉ̀ nè'e də yi nə lo bisə mvwe' sə̀ co vesùwèŋ kà yi yə yè'e ŋga a ma fò? A yè'sə də yi nə lo lakmvum nə kə cum bə bʉ̀ʉ avès sə̀ wo curə kɛ' fo', nə sə yə'rə bʉ̀ lakmvum sə wèŋ nà?
36 Yi cep mok sə̀' də vèes nə lap yi, nə kà yi yə. A nə kà mvwe' sə̀ yi cu sə sə̀' kə̀ dzèŋ to wèŋ, ŋga yi sə cu yà'sə fò? Bum sə̀ yi sə cèp yà' yà'sə dalɛ?>>
37 Nùmbu cok mbwè ŋkàk à dzèeŋ, nə̀ nà'a nùmbu nə̀ ghaŋ nə. Jisòs lokok nùmbu ànə, nə cep torə də, <<A ye-a ŋga ntʉm sə sə ŋwè nəmòk, ŋgəŋgàŋ və bohòmʉ̀, nə kə no.
38 Yà'a nə̀ ye mvə'nə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <A ye-a ŋga ŋwè dzəm-a bohòmʉ̀, ndzəp nə̀ nà' tse' lùŋ nə nə sə ki tesə ndzə ni'ì ŋgəŋgàŋ nduk yà'a.> >>
39 Yi ànə sə cep yè'sə bə yòŋsə̀ nə̀ Nwìi fagə̀ ŋwè nà' ŋga ŋwè dzəm bohòyi Jisòs nə. Ghà ànə à ye ŋga bwìŋ ka yòŋsə̀ nə ntòtse' bʉ̀ʉsə̀ Jisòs ànə ka ŋàaŋ ye sə̀ bohòTɛ̀' ye nə ntòjəŋ.
40 Mʉmvə'nə̀ wo à yuk bum sə̀ Jisòs a cèp sə fana bʉ̀ʉ mok mʉtsətsə'rəə ŋgo bʉ̀ nə̀ wo ye fo' nə dʉk yàwo də, <<Zìnə, ŋwə̀ ènə lɛ ŋgà tsə̀' bum Nwì nə̀ yi ànə ye ŋgòkə̀ vəə nə.>>
41 Bòp ma mòk dʉk yàwo sə̀' də, <<Ŋwə̀ ènə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.>> Bòp mòk dʉk yàwo sə̀' də, <<Hai' nà'a ka yi nə yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ Ŋkum nə à ka ŋgòtesə mvwe' nze Galìli yeŋ.
42 Ŋwàk Nwì sə tsə̀' də Ŋkum nə nə tesə mvwe' ŋgwì bʉ̀ Devìd mvwe' lak Betèrèhem. Betèrèhem nə mvwe' sə̀ Devìd nə à sə cugə̀ fo'.>>
43 Ànə ye vɛ'nə fana bwìŋ ga'a cù ba bʉ̀ʉ Jisòs.
44 Bʉ̀ʉ mok wèŋ lap mandzə̀ də wo ko yi fana wo kà yi bə bo nə̀ bo jwɛ̀ŋ lok.
45 Dògarìi sə wèŋ à bwì foho lòbohòbʉ̀ʉ Faràsi bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ sə wèŋ bo tu. Fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə wèŋ fek wo də, <<Wèŋ ka yi ko jə və bʉ̀ʉ yà?>>
46 Dògarìi sə wèŋ dʉk də, <<Vès ka ŋga ŋwə̀ nəmòk sə cèp nsàap bum mok co ŋgà' ànə yuk yuk.>>
47 Bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ dʉk fa yà' də, <<Wotoo, ye də yi bòrə weŋ yàwèŋ sə̀' laŋ à?
48 Wèŋ yə də ŋwə̀ nə̀ mò'fis mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə̀ mantombì bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ nə̀ də yi dzəm bohònà' cu yo à? Hai', ka yeŋ.
49 Dzəm megu bohòyi anə kwe' bʉ̀ nə̀ wo ka lʉ̀ʉk Musì riŋ yà'a. Wo pwe' cu bohòNwì bʉp.>>
50 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi ànə ye mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ à ye Nìkòdemù nə̀ yi à kə̀ tsèŋ nòoŋ Jisòs ndzəmə̀ fa' nà'a. Nìkòdemù nə cep ye dʉk də,

51 <<A dʉk-a də a bɛ' tse' lùʉk avès rərəŋ fana ye də kaco a sak nzak ŋwè ŋga ŋgəŋgàŋ ka fo' sə nze ŋgòcèp ye sə sə̀' yeŋ.>>
52 Wo à yuk vɛ'nə wo də, <<Wu cep vɛ'ɛ va co wu sə̀' ŋkwa'kʉ̀ nə̀ mvwe' nze Galìli mòk nə̀ a lak ŋwə̀ nə̀ a sə dʉk ènə ɛ? Dù kə̀ taŋ ja'a tsə'rə ŋwàk Nwì səmok. Yumok ka nja də ŋgà tsə̀' bum Nwìi nə kə̀ tesə mvwe' nzeŋgòŋ Galìli ye yuk.>>
[
53 Ànə geŋ ndàaŋwè pwe' lo la'à yi.

8

Wo Jə Və̀ Ŋwà Mòk BohòJisòs Də Nà' Ko Nto

1 Jisòs lo ye mvwe' nda mòk nə̀ wo togə̀ nà' də nda Olìp.
2 Tsok à rɛŋ, ŋga cu ntònə̀ zəzòŋ fana Jisòs nə bwi foho lo fe'lə mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə səmok. Bwìŋ pwe' à yù lòyi mbwa. Yi cum tsoŋ nze, nə sə yə'rə wo mʉmvwe' ndap Nwì nə.
3 Ànə geŋ wo ko jəŋ və ŋwà mòk fo', də wo ko nà' ŋga nà' sə ko nto. Wo fis tes gesə lo yi mantombì mvwe' jəja. Ànə ko jəŋ və yi yè'sə bùʉ Faràsi bə ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k wèŋ.
4 Bùʉ sə dʉk fa Jisòs də, <<Cicà, wo ko ŋwà nè'e ŋga yi sə ko nto.
5 Nə ye də ŋwàk lùʉk Musì sə tsə̀' də a ye-a ŋga wo ko ŋwè bə sàhà, wo tərə yi bə lìs tətè ŋgəŋgàŋ kpʉ. A ye-a wù yò, wù dʉk yòbə nsàp ènə da?>>
6 Wo à sə cèp yè'sə ŋgòyu'rə Jisòs cù. Jisòs à bʉhʉ tsə yuye sə nze, nə sə com sɛsə sənə mfə̀mfə bə ndubo.
7 Wo sə fek mali yi fo' tətè Jisòs nə cum kok mʉtsə̀, nə dʉk yà' də, <<Ŋwə̀ nəmòok ye-a mʉtsətsə'rə wèŋ fa'nə, nə̀ yi rì də yi ka bʉp tse' fana ŋgəŋgàŋ mak to vesə ŋwà ènə bə lìs yi.>>
8 Yi dʉk wes vɛ'nə, yi bʉhʉ tsoŋ sə̀' sə nze anə, nə sə com səmok.
9 Wo ànə yuk ncèp ènə fana wo ye ŋgòcoho fo' təəŋ, təəŋ mò'fis, mò'fis, nə sə lo. À yè ŋgòtesə lòto ntòsə̀ wo ŋkwàha bwìŋ tətè Jisòs à bwehe cu mègù mok fo' yiìyi bə ŋwà nə mvə̀'nə̀ yi tə kok fo'.
10 Jisòs à lòkok cu kok mʉtsə̀ səmok, nə fek ŋwà nə də, <<Njɛ̀'gù, wo fò? Ŋwə̀ nəmòk ka wu yumok gʉ à?>>
11 Ŋwà nə dʉk də, <<Tà, ŋwə̀ nə̀ mò'fis ka mʉ yumok gʉ lok.>> Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Mʉ nə kà wu yàm yumok sə̀' gʉ̀. Dù lòyuyo, nə kəa cù bə ŋgògʉ̀ bʉp.>>]

Jisòs Də Yi Marɛŋ Nə̀ Sə Nzeŋgòŋ Nə

12 Jisòs à cèp fe'lə ncèp mòk sə̀' də, <<Mʉ marɛŋ nə̀ sə nzeŋgòŋ nə mʉ̀. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk yù və mʉ, ŋgəŋgàaŋ nə tse' marɛŋ nə̀ nà'a lùŋ nə̀ zìnə nə. Yi nə kà sənə mandzəm gì.>>
13 Bùʉ Faràsi wèŋ kə dʉk fa yi də, <<Wù sə ko fa ni' yògèm sə̀' wù. Ye də yusə̀ wù sə cèp yà'sə yà' ka fàk tse'.>>
14 Jisòs nə cep ye də, <<A ye-a sə̀ də mʉ̀ sə ko fa ni' àm gèm sə̀ mʉ̀ fana mʉ̀ riŋ də yusə̀ yà' sə tesə kə̀ cùhu mʉ̀ʉ zìnə. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ rì mvwe' sə̀ mʉ̀ a vəə, nə riŋ mvwe' sə̀ mʉ̀ sə lòo. Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ka fo' riŋ.
15 Wèŋ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ, wèŋ sə fʉ̀hʉ ja'a bwìŋ mʉmvə̀'nə̀ nzeŋgòŋ nə fʉ̀hʉgə̀ bum yàwo. Bohòmʉ̀ yàm, fàak am ka ŋgòfʉ̀hʉ bwìŋ yeŋ.
16 A də mʉ̀ anə dzəm-a ŋgòfʉ̀hʉ ŋwè, yusə̀ mʉ̀ cèp bə liŋ ŋgəŋgàŋ sə ye kəkʉrə kap. Yà'a vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə kà mʉmʉ̀ gʉ̀ mègù, mʉ̀ sə gʉ̀ ves ŋàaŋ Tɛ̀' am nə̀ yi à tum mʉ nə.
17 Yà' cu ndzənə ŋwàk lùʉk awèŋ də, a ye-a ŋga bwìŋ ba sə cèp cù mò'fis bə yumok fana ye də yu yà'sə zìnə.
18 Ye də mʉ̀ tə gèm àm, Tɛ̀' am nə̀ yi à tum mʉ nə tə sə̀' gèem am.>>

19 Wo fek yi də, <<Tɛ̀' yònə fò?>>
Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ ka mʉ riŋ,
nə kà Tɛ̀' am sə̀' rì. Wèŋ ànə riŋ-a
mʉ, bwɛ̀rɛ də wèŋ rì Tɛ̀' am nə sə̀'.>>
20 Jisòs à cèp bum yɛ'sə ŋga yi cu
mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ, mvwe'
rum nə̀ wo kə̀ fagə̀ mbàam Nwì fo'
nə. Yi ànə sə yə'rə bwìŋ vɛ'nə, ŋwə̀
nəmòk à ka yi ko bʉ̀ʉsə̀ mvə̀k nə̀ nje
nə à ka ntòkʉrə.

Jisòs Də Kaco Ŋwè Lo To Mvwe' Sə̀ Yi Sə Lòo Sə Yeŋ

21 Jisòs à cèp fe'lə mok sə̀' də,
<<Mʉ nə bisə yu am. Mʉ lòwes
fana wèŋ lap mʉ, nə kà mʉ yə.
Wèŋ kà mʉ yə vɛ'nə, wèŋ kpʉ maha
mok sənə bʉp awèŋ. Wèeŋ nə kà
mandzə̀ co wèŋ kə dzeŋ mvwe' sə̀
mʉ̀ lòo sə tse' to.>>
22 Ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə fek bwi
yàwo də, <<Yi də mvwe' sə̀ yi lòo,
kaco vès kə dzeŋ to fo' yeŋ, ncèp ànə
yà'sə da? A yà'sə də yi nə zə ni' ye
à?>>
23 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ
yàwèŋ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛn, Mʉ
yàm ŋwə̀ nə̀ ma mʉbu.
24 Mʉ̀ tsə̀' weŋ də wèeŋ nə kpʉ
maha bʉp sənə bʉp awèŋ. A zìnə
də wèeŋ nə kpʉ li sənə bʉp awèŋ
anə, ŋga a ye-a də wèŋ ka mʉ də mʉ
nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ cu nə jəŋ na.>>
25 Wo fek fe'lə yi də, <<Wu yè'sə
ndà?>> Jisòs dʉk də, <<Mʉ ŋwə̀ nə̀
mʉ tsə̀' fagə̀ weŋ səsa də mʉ yi nə.
26 Bum cu wùriŋ sə̀ aco mʉ̀ tsok
weŋ də wèŋ gbʉ̀ nzak bə zeŋ. Tɛ̀' am
nə̀ yi a tum mʉ nə, yi ŋwə̀ nə̀ zìnə.
Bum sə̀ mʉ̀ sə tsòho fa kɛ' bwìŋ yè'e,
a bum sə̀ yi a nìtsə̀' fa mʉ yà' yi.>>
27 Jisòs à sə cèp bohòwo, nə sə dʉk
də, <<Ŋwə̀ nə̀ nà' à tum mʉ>> fana
wo kà yàwo də nà' sə dʉk yà'sə Tɛ̀'ɛ
nà' Nwì rɛɛ̀ŋ.
28 Fana Jisòs dʉk fe'lə də, <<Ghà
nə̀ wèeŋ fis gesə lòmʉ̀ʉ Mo Ŋwè
mʉtsə̀ ŋkuŋ fana wèŋ riŋ də a mʉ̀
nə. Wèeŋ nə riŋ sə̀' də mʉ kà yumok
bə liŋ yàm gʉ̀gə̀. Bum sə̀ mʉ̀ cèp yà'
pwe'fo', a sə̀ Tɛ̀' am nìtsə̀' fa mʉ yà'
yi ŋkuŋ mʉ̀ cep.
29 Ŋwə̀ nə̀ yi a tum və̀ mʉ nə, yi
cu venə, yi ka mʉ mʉmʉ̀ me'rə mak
bʉ̀ʉsə̀ mʉ gʉ̀ mègù yusə̀ yà' sə gʉ yi
sə kwa.>>
30 Yi ànə cep vɛ'nə fana bwìŋ
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ bʉʉŋ dzəm bohòyi.

Mofàk Jisòs Rìŋ Zìnə Nə

31 Ànə geŋ Jisòs nə cep bohòbʉ̀ʉ
sə̀ yà'wèŋ dzəm bohòyi sə wèŋ də,
<<A ye-a ŋga wèŋ sə bɛ' tse' gù ncèp
àm nə fana ye də wèeŋ bwe fàha am
zìnə zìnə.
32 A ye vɛ'nə fana wèŋ riŋ zìnə nə,
zìnə nə nà' fiŋ me'rə weŋ sə̀'.>>
33 Bʉ̀ʉ sə wèŋ cep də, <<Vèes ŋgwì
bʉ̀ Abràham, vès ka yàvès ŋkwɛ̀ŋ
bohòŋwə̀ nəmòk cum yuk. Njo nə̀
wù sə dʉk də wo nə fiŋ me'rə vèes
yè'sə nsàp nə̀ fò?>>
34 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ
nè'e ŋkèm ncèp dʉk də, a ye-a ŋga
ŋwè gʉ̀gə̀-a bʉp, ye də yi cu yà'sə
ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp.
35 Kaco mo ŋkwɛ̀ŋ cum mamgeŋ
mʉ nda'à ŋkwà'ŋwə̀ ye nə̀ mvèsə̀
yeŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi nə cum mbwa
mvèsəə mo ye.
36 Ye də a ye-a ŋga mo ye nə fiŋ
me'rə wu, ye də wo fìŋ me'rə wu
yà'sə laŋ bə nə̀ zìnə.
37 Mʉ̀ rì laŋ də wèeŋ ŋgwì bʉ̀
Abràham. Megu kə də wèŋ sə làp
mandzə̀ də wèeŋ zə mʉ, bʉ̀ʉsə̀ yusə̀
mʉ̀ sə cèep sə sə kà fʉ ntu'ù wèŋ ni
lok.
38 Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ yusə̀ mʉ̀ a
yə yà' bə lis bohòTɛ̀' am, wèŋ sə gʉ
yàwèŋ sə̀' bum sə̀ wèŋ a yə'rə jə sə̀'
bohòtɛ̀'ɛ àwèŋ.>>
39 Wo dʉk fa yi də, <<Tàcici àvèes
Abràham.>> Jisòs dʉk də, <<Anə
ye-a də wèeŋ ŋgwì bʉ̀ Abràham
zìnə bwɛ̀rɛ də wèŋ sə gʉ bum sə̀'
mvə̀'nə̀ Abràham nə à sə gʉ̀ʉ.
40 Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ bum sə̀ zìnə sə̀
Nwì a nìtsə̀' fa mʉ fana wèŋ sə lap
kə mandzə̀ də wèeŋ zə mʉ wà ŋga
mʉ̀ ka weŋ yumok sə̀ bʉp gʉ. Wèŋ à

yuk yuk də Abràham à gʉ̀ yuk nsàp yumòk vɛ'nə à?
41 Mʉ tsok fa weŋ də yusə̀ wèŋ sə gʉ̀ ya'sə, a nsàp yu nə̀ Tɛ̀' awèŋ nə̀ zìnə nə gʉ̀gə̀ vɛ'nə.>>
Wo dʉk fa yi də, <<Vès ka bwe sàhà yeŋ, Tɛ̀' avèes Nwì yiìyi.>>
42 Jisòs dʉk sə̀' də, <<Ka vɛ'nə yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ Nwì anə ye-a Tɛ̀' àwèŋ bwɛ̀rɛ də wèŋ dzəm mʉ yàm sə̀'. Bʉsə̀ mʉ̀ a tesə və̀ bohòNwì. Mʉ̀ a ka bə liŋ yàm və, a bə liŋ ŋwə̀ nə̀ yi a tum və̀ mʉ nə.
43 Mʉ̀ sə cèp bum, wèŋ kà yà' sə yuk bʉ̀ʉ yà? Wèŋ sə kà yuk bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka wabə ŋgòrɛɛŋ bum sə̀ mʉ̀ sə tsə̀' weŋ bə nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ cu nə.
44 Wèeŋ yàwèŋ bwe tɛ̀' àwèŋ nə̀ yi Satà nə. Wèŋ sə dzəm mègù ŋgògʉ̀ bum sə̀ yà' sə bòtɛ̀' àwèŋ nə. Mvə̀'nə̀ à yè yèe, tɛ̀' àwèŋ nə cu mègù ye ŋgà zə bwìŋ haaŋ kə wɛs ntinə. Yi kà yusə̀ zìnə gʉ̀gə̀ bʉ̀ʉsə̀ yi ka zìnə tse' lok fʉk nə̀ mvèsə̀. Yi cu ŋgòcèp sə̀ yumok, yà' megu mvwès pwe' sə̀ mʉmvə̀'nə̀ nsàp ŋwə̀ nə̀ yi cu nə. A yi nə̀ yi à cì' yèto kok mvwès cap yi.
45 Mʉ̀ sə cèp yàm ŋga'a zìnə fana wèŋ kà mʉ mok dzəm fa.
46 Aco ŋwə̀ nəmòk mʉtsətsə'rə wèŋ fa'nə niŋtsok fa mʉ bʉp mòk nə̀ mʉ̀ a gʉ̀ʉ à? Nə yeè nə vɛ'nə, mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ zìnə nə, wèŋ kà mʉ kə dzəm fa bʉ̀ʉ yà?
47 A ye-a ŋga ŋwèe ŋwə̀ə Nwì, ŋgə̀ŋgàaŋ nə yuk ncèp nə̀ Nwì nə. Njo nə̀ wèŋ sə kà mʉ yuk nə, bʉ̀ʉsə̀ də wèŋ ka bwe Nwì yeŋ.>>

Jisòs Də Yi Gha' Abràham

48 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə dʉk fa Jisòs də, <<Nà'a nsàp ncèp nə̀ wù cèp ŋkuŋ vès riŋ də, vèes to-a wu də wu ŋwə̀ə Sàmàriyà, nə dʉk də yòŋsə̀ ze' mòk sə ŋaŋsə wu fana ye də vès ka bə jòŋ cep sə.>>
49 Jisòs nə də, <<Ze' mòk sə kà mʉ ŋaŋsə̀ lok. Mʉ̀ sə wəp yàm Tɛ̀' àm fana wèŋ sə kà mʉ yàwèŋ wəp lok.
50 Mʉ̀ sə kà mʉ̀ də bwìŋ jəŋ mʉ co ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ làp. Tɛ̀' am nə sə dzəm yi də bwìiŋ jəŋ mʉ vɛ'nə. Ncèp ènə, anə kà sak rɛŋsə nà' ntsə'mòk Tɛ̀' am nə.
51 Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm ncèp dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè noŋsə-a ncèp nə̀ njàm nə fana ŋgə̀ŋgàŋ kà kpʉ bə lis yə yuk.>>
52 Bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ dʉk fa fe'lə yi də, <<Ncèep cùu yo sə gʉ̀ yi ŋkuŋ vès riŋ zìnə də, sə ŋaŋsə wu ze'. Abràham à kpʉ, ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ nə kpʉ lo yàwo sə̀'. Ye də ncèp nə̀ wù cèp də ŋwèe noŋsə-a ncèp yò, ŋgə̀ŋgàŋ kà kpʉ yuk nà'a yà'sə da?
53 Co wù gʉ ghak Abràham nə̀ yi à kpʉ nə à? Ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à kpʉ yàwo sə̀', wù tsəm də wu yè'sə yu yà?>>
54 Jisòs cep fəsə mok sə̀' də, <<Wèŋ sə tsəm də mʉ̀ sə làp mʉ̀ də bwìiŋ kuksə mʉ co ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ. A ye-a də mʉ̀ sə dzəm vɛ'nə mʉ̀ anə zìnə, ye də yà' ye yusə̀ wà. A Tɛ̀' am, nə̀ wèŋ sə to yi də yi Nwì àwèŋ nə, yi sə làp də bwìiŋ jəŋ mʉ vɛ'nə yi.
55 Nə ye də wèŋ sə to-a yi sə̀' də Tɛ̀' awèŋ fana wèŋ ka yi yà'sə riŋ. Mʉ̀ rì yi mʉ̀. A ye-a ŋga mʉ̀ dʉk də mʉ̀ ka yi riŋ fana mʉ̀ ye sə̀' ŋgà cì' mvwès co wèŋ. Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də mʉ̀ riŋ yi, nə sə noŋsə ncèp nə̀ nje nə.
56 Tàcici awèŋ Abràham ànə kwa də yi nə ye mvə̀k nə̀ njàm nə. Yi ànə ye nà', nə kwa bə zeŋ vɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ.>>
57 Bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ dʉk də, <<Wùu mʉmo nè'e, wù ka lùumŋgòŋ hum tàŋ ntòdzeŋ, nə ye va ŋkuŋ wù dʉk də wù à yə Abràham ɛ?>>
58 Jisòs dʉk də, <<Mʉ tsok fa weŋ zìnə nə̀ nà'a ŋkèm ncèp dʉk də, ŋkuŋ wo sə dzə Abràham ŋga <Mʉ̀ nə> mʉ yo.>>*
59 Mvə̀'nə̀ bwìŋ à yuk ŋga yi to liŋ ye də <Mʉ̀ nə> wo te'e lìs də wo təm

* **8:58 8:58** Liŋ sə̀ də <<Mʉ̀ nə>> yè'sə liŋ sə̀ Nwì à tsə̀' Musì də a liŋ ye (Taŋ Esodò3:14).

zə yi bə zeŋ. Yi bisə fo' wà, nə kə yəəŋ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə lo yuye.

9

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà LohòLis

1 Nùmbu mòk à ye ŋga Jisòs sə kɛ'kɛ' càa fana yi kə tseŋ ŋwə̀ nəmòk nə̀ wo à dzə yi ŋga yi lohòlis.
2 Ŋgàa fàak Jisòs ànə ye ŋgà' nə fana wo to Jisòs də, <<Cicà>>, nə fek nà' də, <<Ànə gʉ̀ bʉp yè'sə ndà ŋkuŋ lis ŋwə̀ nè'e loho nɛ? Á gʉ̀ bʉp ma ye kè tɛ̀' ye kè yi bə tu ye ɛ?>>
3 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Yiya ènə ka bʉ̀ʉ bʉp nə̀ ŋwə̀ mòk a gʉ̀ yi yeŋ. Lis ŋwə̀ ènə à loho vɛ'nə də ya ŋga bwìiŋ ye ŋàaŋ sə̀ Nwì mʉ ni'ì ŋwə̀ ènə.
4 Vesùwèeŋ gʉ tsoŋ fàak ŋwə̀ nə̀ yi tum mʉ nə ŋga cu tse' ntòmarɛŋ. Ndzəm sə vèə, nà'a seŋ-na fana, ŋwè kà yumok mok gʉ̀ to.
5 Mvè'nə̀ mʉ̀ cu tse' sənə nzeŋgòŋ nə fana mʉ marɛŋ bohònzeŋgòŋ nə mʉ̀.>>
6 Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi te gesə nte sə nze, nə top ncàk mvwe' sə̀ yi te nte sə bə ndubo. Yi jwɛŋ jəŋ ncàak sə, nə yok gesə fa ŋgà' nə̀ jì lis nə mʉlisə̀.
7 Yi ànə yok wes fana yi dʉk fa nà' də, <<Dù lo sə mvwe' ndzəp Silòm, nə kə kwak si ca.>> (Liŋ sə̀ də Silòm yà'sə də Tumsə.) Ànə geŋ ŋgà' nə lo kə kwak si ye sə ca anə. Yi à kwak, nə bwi foho və ŋga lis mùhu yi laŋ, yi sə ye mok bum.
8 Bʉ̀ʉ sə̀ wo cu kʉəp mvwe' sə̀ yi cugè bə bʉ̀ʉ sə̀ wo rì yi də yi lɛɛŋgè bum bʉ̀ʉsə̀ yi jì lis wèŋ à yə yi, nə mərə vɛ'ɛ wù kà fʉ̀'. Wo dʉk də, <<Hàva', nè'e ka ŋgà' nə̀ yi cuuŋ mègù mvwe' mò'fis, nə sə lɛɛŋ bum bohòbwìŋ nə yeŋ è?>>
9 Bʉ̀ʉ mok wèŋ də, <<Ŋ, a yi;>> mok də, <<Hai' ka yi yeŋ. A ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi səsə nà' səsə.>> Wo à sə dʉhʉ vɛ'nə fana ŋgà' nə cep ye sə̀'. Yi dʉk də, <<Mʉ̀ ka sə səsə, mègù mʉ̀ nə.>>
10 Wo fek yi də, <<Wù gʉ̀ va ŋkuŋ lis yo muhu ɛ?>>
11 Yi də, <<Ŋwə̀ nə̀ wo togè yi də Jisòs nà'a mùk fa mʉ yà' yi. Yi top ncàk, nə yok fa mʉ yà' fo', nə dʉk mʉ də mʉ kə kwak si am sə sə mvwe' ndzəp Silòm. Mʉ̀ lo, nə kə kwak si sə ca fana lis am sə muhu.>>
12 Wo fek yi sèmok də, <<Ŋwə̀ ànə fò?>> Yi də, <<Mʉ̀ ka riŋ.>>

Bʉ̀ʉ Faràsi Bə Ŋgà' Nə̀ Jisòs À Mùk Fa Yi Lis Nə

13 Ànə geŋ wo ko jəŋ ŋgà' nə̀ wo mùk fa yi lis nə, nə jəŋ lo yi bohòbʉ̀ʉ Faràsi wèŋ.
14 Yu səmook də, nùmbu nə̀ Jisòs ànə top ncàk, nə muk fa ŋgà' ànə lis bə zeŋ nə à ye nùmbu dzə̀.
15 Bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ fek ŋgà' nə yàwo sə̀' də nà' gʉ̀ va ŋkuŋ lis nà' muhu ɛ? Ŋgà' nə də, <<Yi yok fa mʉ lis sə bə ncàk. Mʉ̀ lo, nə kə kwak si fana lis am sə muhu.>>
16 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ dʉk də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀ nsàp yu ènə, ka yi Nwì tumsə, bwɛ̀rɛ yi kà nsàp fàk nə̀ ŋgòkə̀ gʉŋsə ŋwè nùmbu dzə̀ ènə gʉ̀; bʉ̀ʉsə̀ lʉ̀k sə kà vɛ'nə dzəm.>> Bòp bʉ̀ ma mòk dʉk yàwo də, <<Ŋwə̀ ènə ye-a ŋgà gʉ̀ bʉp bwɛ̀rɛ yi gʉ to nsàp maŋgəŋgèŋ ènə ŋga yè va?>> Ànə ye vɛ'nə, bʉ̀ʉ sə wèŋ ga'a mok bòp ba.
17 Wo fek ŋwə̀ nə̀ yi mùhu lis nə də, <<Wo mùk lis-e sə̀ yò, wù tsərə yòbə ŋwə̀ nə̀ yi mùk fa wu lis ànə da?>> Yi dʉk də, <<Mʉ̀ rì yàm də ŋwə̀ ànə, yi ŋgà tsə̀' bum Nwì.>>
18 Bʉ̀ʉ Jus yè'sə wèŋ à ka də ŋwə̀ ènə ànə ye to mantombì ŋgà jì lis dzəm. Fana wo kə to və ma bə tɛ̀'ɛ ŋgà' nə.
19 Ma bə tɛ̀' ye nə à kə̀ dzèeŋ fana wo fek yà' də, <<Nè'e mo àwèŋ à? A zìnə də mvè'nə̀ wèŋ à dzə yi, yi kà bum yəgè à? Ye də yà' mùhu ŋga'a va?>>
20 Tɛ̀' bə ma nə dʉk də, <<Vès rì də nè'e mo àvès. Vès rì sə̀' də mvè'nə̀ vès à dzə yi, yi kà yumok yəgè.

21 Megu də vès ka ŋga'a mvə'nə yi gʉ̀ ŋkuŋ nə sə yəə nə bum yè'e riŋ. Vès ka ŋwə nə yi mùk fa yi lis sə sə' riŋ. Yi ŋwə rìŋsə, aco wèŋ fek yi, yi cep bə cùu ye yi.>>
22 Ma bə tɛ̀' ye nə à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə wo à sə wəp ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Bʉsə ànə ye ŋga bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ a cèp tes laŋ də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk cèp fis jəja də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə fana wo bɛ' fis gɛsə ŋgəŋgàŋ mʉmvwe' ndap pìriyà àwo nə.
23 Nà'a njo nə tɛ̀' ye wèŋ à dʉk də, <<Yi ŋwə nə yi gʉ laŋ, fek yi, yi cep bə cùu ye>> nə.
24 Ànə geŋ wo to və ŋgà' nə səmok, ŋga'a nə kɛ̀' ba. Wo fek yi də, <<Kuksə Nwì, nə cep zìnə yò. Vès rì yàvès də ŋwə nə wù də yi mùk fa wu lis ànə, yi ŋgà gʉ̀ bʉp.>>
25 Yi dʉk fa yà' də, <<Kè yi ŋgà gʉ̀ bʉp è, mʉ̀ ka yàm riŋ. Mʉ̀ rì mègù yàm yu nə mò'fis dʉk də, mʉ̀ ànə ye to mantombì ŋgà lohòlis fana ŋga'a nè'e, mʉ̀ sə yə yu am mok bum.>>
26 Wo fek mali yi sə' ŋkuŋ də, <<Yi gʉ̀ fa wu lis sə va ŋkuŋ yà' muhu ɛ? >>
27 Yi dʉk fa yà' də, <<Mʉ̀ tsə' weŋ mvə'nə yi gʉ̀ nə fa' laŋ, wèŋ bɛŋ ŋgòdzəm. Wèŋ də mʉ sə tsoho fa mali weŋ səmok bʉ̀ʉ yà? Kàmòk wèeŋ nə sə lap sə' mandzə ŋgòbʉ̀ʉŋ bwe ye wèŋ àlɛ'.>>
28 Yi ànə dʉk wo vɛ'nə fana wo yak yi də, <<Ŋyàm, wu mo ŋgà fàk ye wù, vèes yàvès bwe fàak Musì.
29 Vès rì də Nwì ànə cep yuk bə Musì, vès ka mvwe' sə ŋkwa'kʉ̀ ànə tesə və ye yà'sə riŋ.>>
30 Ŋgà' nə lis mùhu nə à yuk vɛ'nə yi də, <<Kwɛ'fòŋgʉrì! Co ŋwè muk fa mʉ lis vɛ'ɛ, wèŋ dʉk də wèŋ ka mvwe' sə yi tesə vəə riŋ è?
31 Vesùwèŋ rì də kaco Nwì fa ŋàaŋ ye bohòŋwə nə yi ŋgà gʉ̀ bʉp yeŋ. Yi fa mègù ŋàaŋ ye bohòbʉ̀ʉ sə wo kùksəgə yi, nə sə gʉ yi kwa wèŋ.
32 Nzeŋgòŋ nə à yè yèe, ŋwè ka də wo à dzə ŋwə nəmòk ŋga yi sə kà bum yə fana ŋwə nəmòk kə muk fa yi lis yuk yuk.
33 Yà' nòjəja də ŋwə ènə tesə və bohòNwì. Anə ka-a vɛ'nə yeŋ bwɛ̀rɛ yi gʉ to nsàp yu nə yi gʉ̀ ènə ŋga yi yè va ŋkuŋ?>>
34 Bʉ̀ʉ sə wèŋ də, <<Kàcò, wùu mo nə wo à dzə wu sənə bʉp wà, wù sə dʉk də wu yə'rə ves yumok kènə.>> Fana wo bɛ' fis gɛsə yi mʉmvwe' ndap pìriyà àwo nə.

Bʉ̀ʉ Sə Wo Bèŋ-a Ncèp Nwì, Ye Də Wo Ŋgàa Jì Lis

35 Ànə geŋ Jisòs yuk də wo bɛ' fis nà' mʉmvwe' ndap pìriyà àwo nə laŋ. Yi lap kɛ'cà nà' tətè yi kə tseŋ nà', nə fek nà' də, <<Wù dzəm bohòyi Mo Ŋwè à?>>
36 Ŋgà' nə dʉk də, <<Tà, Mo Ŋwè nə yè'sə ndà ya mʉ dzəm bohòyi ɛ.>>
37 Jisòs dʉk fa fəsə yi də, <<Wù yə yi laŋ. Wù sə cèp yè'sə sə' wenə.>>
38 Yi à yuk mvə'nə Jisòs dʉk vɛ'nə fana yi dʉk də, <<Tà, mʉ̀ dzəm bohòwù.>> Yi à dʉk vɛ'nə, nə təəŋ sə nze kà mantombìi Jisòs anə bə tumfərə.
39 Jisòs nə cep də, <<Mʉ̀ à və sə nzeŋgòŋ fɛŋ ŋgòsak gàpsə bʉ̀ʉ sə wo dzəm bohòNwì bə sə wo ka bohòyi dzəm. Mʉ̀ à və ŋgògʉ̀ bʉ̀ʉ sə wo ləlohòlis wèeŋ ye bum, nə gʉ sə wo tsəm də wo sə yə bum wèeŋ loho lis.>>
40 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ sə wo à ye fo' ànə yuk ncèp ènə fana wo fek Jisòs nə də, <<Ye də wù sə dʉk yè'e də vèes ləlohòlis à?>>
41 Jisòs dʉk fəsə fa wo də, <<Anə ye-a də wèeŋ ləlohòlis bwɛ̀rɛ də wèŋ ka nzak tse'. Wèŋ nə sə dʉk nə də lis awèŋ cu fo', də wèŋ sə yə bum bə zeŋ fana ye də wèŋ cu bə nzak mʉ tuhù wèŋ.

10

Ganakù' Nə Bəboŋ Nə

1 <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ zìnə nə nà'a ŋkèm ncèp də, a ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòni mʉmvwe' ŋka' nsùŋgaŋ, yi

me'rə noŋsə ncùu sə, nə kə kok ca mvwe' sə̀ zok fana ye də ŋgə̀ŋgàaŋ ŋgà yə̀.
2 Ŋwə̀ nə̀ yi ni ye mvwe' ncùu ŋka' sə, yi ganakù' nə yi.
3 Ŋwə̀ nə̀ yi sə sòŋka' sə nə muk fa ŋwə̀ ànə ncùu ŋka' sə. Nsùŋgaaŋ sə̀ ye sə riŋ ŋgì ye mvə̀'nə̀ yi sə to yà' bə liŋ fana yà' sə yuŋ lo yi mvwe' sə̀ yi sə lòo.
4 Yi fis və̀ wes yà' sə mbiŋ fana yi to mantombì, nsùŋgaaŋ sə yuŋ yi bu̱usə̀ wo rì ŋgì ye nə.
5 Kaco wo yuŋ lo ŋwə̀ nə̀ yi ŋku̱ìŋ yeŋ. Wo nə caŋ nsàp ŋwə̀ ànə caa bu̱usə̀ wo ka ŋgì ye nə riŋ.>>
6 Jisòs ànə mak fa wo gbu̱' ènə fana wo kà bə zeŋ rɛèŋ lok.
7 Ànə geŋ fana Jisòs nə du̱k fa wo də, <<Mu̱ sə tsə̀' weŋ zìnə nə̀ nà'a ŋkèm ncèp du̱k də mu̱ yè'e ncùu ŋka' nsùŋgaaŋ sə.
8 Bu̱u̱ mok sə̀ wo à və̀ to mantombìi mu̱ yà'a pwe'fo' ŋgàa yə̀ wèŋ, nsùŋgaaŋ sə wèŋ kà wo sə̀ yuk təp.
9 Mu̱ ncùu sə mu̱. Ŋwə̀ nə̀ yi ni cà-a bohòmu̱ fana ŋgə̀ŋgàŋ kà ŋgə' mok yə. Yi nə sə nikok, nə sə tesə mvə̀'nə̀ yi dzəm. Yi nə ye ŋgaŋ co yi zu̱, nə zu̱, nə ze'.
10 Ŋgà yə̀ə və̀gə̀ ye ŋgòyə̀ə, nə zə, nə ye ŋgògu̱ bu̱psə bu̱psə. Bohòmu̱ yàm, mu̱ a və̀ də ya bwìiŋ tse' lùŋ, də ya wo tse' lùŋ ènə nduk nə̀ nduk.
11 <<Mu̱ ganakù' nə̀ bə̀boŋ nə. A ye-a də ŋwèe ganakù' nə̀ bə̀boŋ fana yi nə dzəm də yi kpu̱ mu̱ tuhù nsùŋgaaŋ ye sə.
12 Ŋwə̀ nə̀ yi sə fàk ye də ya wo lak yi mbàm, yi ka ganakù' nə yi yeŋ, nə kà ŋgà nsùŋgaaŋ sə sə̀' ye fana yi sə fàk mègù ye mbàam ye. Nsàp ŋwə̀ ànə yə-a ŋga nàm nə̀ bu̱p sə vəə̀, yi so bo bə caŋ, nə me'rə tes nsùŋgaaŋ sə fo'. Nàm nə̀ bu̱p nə nə ko zu̱ nsùŋgaaŋ mok, nə bɛ' samsə mok.
13 Ŋwə̀ nə̀ wo sə làk yi ye mbàm ènə ca vɛ'nə bu̱u̱sə̀ ka yi bə nsùŋgaaŋ sə yaaŋ, yà' ka sə̀ ye ndzə bohòyi yeŋ.
14 Mu̱ ganakù' nə̀ bə̀boŋ nə. Mu̱ rì nsùŋgaaŋ am, wo riŋ mu̱ yàwo sə̀'.
15 Yà' mègù co mvə̀'nə̀ Tɛ̀' am rì mu̱, mu̱ riŋ yi sə̀'. Mu̱ yàm yəyərə ŋgòkpu̱ mu̱ tuhù nsùŋgaaŋ sə wèŋ.
16 Mu̱ tse' nsùŋgaaŋ am mok sə̀ wo ka bə bòp nè'e mvwe' mò'fis cum. A bə̀boŋ də mu̱ jəŋ benə və tsoŋ wo mvwe' mò'fis. Wo nə yuk ŋgì àm fana wo benə mvwe' mò'fis, nə tse' sə̀' ganakù' nə̀ mò'fis.
17 <<Tɛ̀' am dzəm mu̱ bu̱u̱sə̀ mu̱ sə dzəm də yòŋsə̀ àm nə lo gɛsə ntɛ̀ŋ ya a kə̀ ləsə nùu, mu̱ tse' fe'lə nà' sə̀mok.
18 Ka də ŋwə̀ nəmòk sə fèp jə nà' ndzə bohòmu̱ anə bə ŋàŋ yeŋ. Mu̱ mè'rə nà' mu̱ bə bo am. Mu̱ tse' ŋàaŋ sə̀ co mu̱ fis me'rə yòŋsə̀ àm nə, nə tse' ŋàaŋ sə̀ aco mu̱ te' lokoksə fe'lə nà' sə̀'. Tɛ̀' am nə a fa ŋàŋ yi də mu̱ gu̱ vɛ'nə.>>
19 Yi ànə cep vɛ'nə fana bu̱u̱ Jus wèŋ sə̀ wo à yuk ncèp ènə wèŋ à gà'a bòp ba.
20 Bòp ma mòk à sə du̱k də, <<Ŋgà' ànə ŋgà ŋaŋ, yi tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi. Vesùwèŋ sə yu'rə yiskok bohòyi yè'sə yà?>>
21 Bu̱u̱ mok sə du̱k yàwo də, <<A ye-a ŋga ŋwè tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi, kaco yi cep to nsàap bum sə̀ ŋwə̀ nè'e sə cèp yè'e lɛ yeŋ. Aco yòŋsə̀ maze' muk to fa bwìŋ lis yè'sə va? >>

Bwìŋ Bɛ̀ŋ Jisòs Njo Nə̀ Yi Də Yi Mo Nwì

22 Mvə̀k ànə dzeŋ nə̀ ŋgògu̱ ŋkà'a sə̀ bu̱u̱ Jus wèeŋ togə̀ yà' də Hànukà*. Ànə ye mvə̀k mbu̱ŋ.
23 Mvə̀k ànə à ye nùmbu mòk ŋga Jisòs sə gìhi kɛ'cà sə mandap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Wo à sə to mu̱mvwe' nə̀ yi à sə gìhi fo' nə də, <<Mbandap nə̀ Sòlomù.>>

* **10:22 10:22** Â ye ŋkà'a sə̀ wo à sə tsərə mvə̀'nə̀ wo à rɛŋsə fəsə ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bu̱u̱sə̀ ŋkum bu̱ lakmvum wèŋ mòk ànə gu̱ bu̱psə nà' mvə̀'nə̀ yi à su̱ə ŋgùnaŋ mbwa.

24 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ ànə kə maŋ fo' sə̀'. Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes cum mam kəko' vəm vɛ'nə tətè kə dzeŋ sè ŋkuŋ ɛ? A ye-a də wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə, wù tsok rɛŋsə fa-a ves le.>>
25 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ a tsə̀' weŋ laŋ, megu də wèŋ kà mʉ dzəm fa. Fàak sə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ yà' bə liŋ Tɛ̀' am sə, sə nìtsə̀' fa weŋ nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ cu nə sə̀'.
26 Bə yà'sə pwe', wèŋ sə kà mʉ də mʉ Ŋkum nə dzəm fa bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka nsùŋgaaŋ am yeŋ.
27 Nsùŋgaaŋ sə̀ yàm rì ŋgì àm. Mʉ̀ riŋ wo sə̀', fana wo sə bɛ' və mʉ.
28 Wo bɛ' və̀ mʉ vɛ'nə, mʉ̀ fa wo lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk. Wo nə kà sə̀ kpʉ yuk. Kaco ŋwə̀ nəmòk fep fis to wo ndzə bohòmʉ̀ anə sə̀' yeŋ.
29 Tɛ̀' am nə̀ yi a fa yà' ndzə bohòmʉ̀ nə, yi yam càsə ndàaŋwè pwe' yi. Ye də kaco ŋwə̀ nəmòk fep fis to wo ndzə bohòTɛ̀' am nə yeŋ.
30 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀, ves Tɛ̀' am nə, vès mègù mò'fis.>>
31 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə à yuk mvə̀'nə̀ yi cèp vɛ'nə fana wo te' lìs sèmok də wo təm zə yi fo'.
32 Jisòs a yə vɛ'nə, yi dʉk fa wo də, <<Wèŋ a yə fàak sə̀ bəboŋ sə̀ mʉ̀ a gʉ̀ yà' bə liŋ Tɛ̀' am laŋ. Bum sə̀ mʉ̀ a gʉ̀ yà'sə pwe', nə̀ nà'a bʉp nə̀ wèŋ sə də wèeŋ təm zə mʉ bʉ̀ʉ zeŋ nə yè'e nə̀ fò?>>
33 Bʉ̀ʉ sə wèŋ də, <<Vès sə kà wu bʉ̀ʉ bum sə̀ bəboŋ sə̀ wù a gʉ̀ʉ təm zə. Vès də vèes zə wu njo nə̀ wù sə gʉ̀ bʉpsə liŋ Nwì. Wù mègù ŋwè nə̀ ŋwè wà, wù sə lap də wu gʉ ni' yòdə wu Nwì bʉ̀ʉ yà?>>
34 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk awèŋ də, <Mʉ̀ʉ Nwì, mʉ̀ dʉk də wèeŋ nwì wèŋ.>
35 Vesùwèŋ rì sə̀' də ŋwàk Nwì nə nà'a zìnə, nà'a kà kupsègè. Ye də a ye-a ŋga Nwì dʉk də bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk ncèp ye nə wèeŋ sə̀' co yi,
36 njo nə̀ mʉ dʉk yàm də mʉ̀ʉ mo Nwì, wèŋ sə də mʉ̀ gʉ̀ bʉpsə liŋ Nwì nə bʉ̀ʉ yà? Mʉ̀ nə̀ Tɛ̀' am nə a cok noŋsə mʉ, nə tumsə vesə sə nzeŋgòoŋ fɛŋ nə.
37 A ye-a də mʉ̀ sə kà nsàap fàak Tɛ̀' am sə gʉ̀, wèŋ kà mʉ dzəm fa anə ntɛ̀ŋ.
38 A ye-a ŋga wèŋ yə də mʉ̀ sə gʉ̀ fàak sə̀ Tɛ̀' am sə fana ye də wèeŋ sə dzəm bohòmʉ̀ bʉ̀ʉ fàak sə, ŋga wèŋ sə dzèeŋ-a yusə̀ mʉ̀ sə cèep sə na. Yà'a ye vɛ'nə fana wèŋ rɛɛŋ də Tɛ̀' nə bə Mo ye nə mò'fis, Mo nə ye bwi bə Tɛ̀' nə sə̀' mò'fis.>>
39 Bʉ̀ʉ sə wèŋ lap də wo ko yi fana Jisòs swɛ'ɛ tesə ndzə bohòwo wà.
40 Ànə geŋ Jisòs bwi foho lo, nə kə to fe'lə ndzəp Jòridàŋ. Yi lo, nə kə cum mvwe' sə̀ Jon à sə bàptɛsə to bwìŋ fo' yà'a.
41 Bwìŋ à kə̀ tsèŋ yi fo' vɛ'ɛ wùriŋ. Bʉ̀ʉ sə wèŋ sə dʉhʉ də, <<Jon à ka maŋgəŋgèŋ mòk co nà' gʉ ves a tsəm də a tumsə və̀ yi Nwì gʉ yuk. Megu kə də bum sə̀ yi Jon nə à cèp yà' bə liŋ ŋwə̀ nè'e pwe'fo' a bʉ̀ʉŋ və̀ zìnə laŋ.>>
42 Ànə geŋ bwìŋ dzəm bohòJisòs fa'nə ŋkʉ̀ʉŋntèŋ.

11

Jisòs Tse' Ŋàaŋ Sə̀ ŋgòLòkoksə Ŋwè Mvwe' Kpʉ

1 Ŋwə̀ nəmòk à ye mvwe' lak Betanì nə̀ liŋ ye à ye də Lasorò. A ye nùmbu mòk yiyaŋ ko yi. A ye ŋga yi tse' njɛ̀'ɛ ye ba. Liŋ awo à ye də Matà bə Mèri. Njɛ̀'ɛ ye sə à sə cugè sə̀' mvwe' lak Betanì anə.
2 Mèri nə̀ moma ye Lasoròà sə ya ènə, a yi nə̀ yi à yok Tà Jisòs bə làmindà, nə sə yisə fa nà' kù bə nʉ̀əmtu ye nà'a.
3 Bʉsə̀ Lasoròà sə ya fana Mèri bə Matà tirə gesə lo Jisòs də, <<Tà, ŋge' ntʉm yòLasorònòyiya nə̀ bʉp.>>
4 Jisòs nə ànə yuk ntirə̀ ènə fana yi dʉk də, <<Yiya ènə nə kà bə kpʉ kə̀ là. Yiya ènə və̀ də ya bwìiŋ nə ye ŋàaŋ Nwì bə zeŋ fana nə ye ŋàaŋ Mo Nwì nə sə̀' bə zeŋ.>>

5 Jisòs à dzəm Matà bə moma ye Mèri, nə ye Lasoròsə̀'.
6 Mvə̀'nə̀ yi à yuk ntirə̀ nə̀ də Lasoròònòyiyaŋ fana yi cum mam mali mvwe' sə̀ yi à ye sə mʉnə nùumbu ba sə̀ ŋkuŋ.
7 Nùumbu sə̀ ba sə à càa fana yi dʉk fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, <<Vesùwèeŋ bwi foho lo fe'lə mvwe' nze Jùdiyà sə̀mok.>>
8 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ mərə. Wo də, <<A ndòmòk kènə Cicà, bʉ̀ʉ Jus wèŋ a də wo təm zə wu fa'nə bə lìs, wù də a bwi foho lo fo' sə̀ ŋkuŋ ŋgòlàp yà?>>
9 Jisòs dʉk də, <<Tsok rɛŋgə̀ nə̀ zəzòŋ haaŋ nùm kə ca co. Ŋwə̀ nə̀ yi gì-a ŋga cu lì ntòmarɛŋ, yi nə kà nduk gbʉ̀, bʉ̀ʉsə̀ marɛŋ nə̀ sə nzeŋgòŋ nə nà'a bohòyi yo.
10 Ŋwə̀ nə̀ yi gì ye ndzəmə̀ fana yi nə gbʉ bʉ̀ʉsə̀ yi ka marɛŋ tse'.>>
11 Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi naaŋ gesə fe'lə mòk sə̀' də, <<Ŋge' àvès Lasoròsə dzəm lo. Mʉ nə geŋ fo' ŋgòyəmsə yi.>>
12 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ dʉk də, <<Tà, a ye-a də lo ko yi laŋ, ye də yiya ye nə nə me.>>
13 Wo à sə dʉk vɛ'nə ŋga wo sə tsəm yàwo ŋgwàaŋ də Jisòs də Lasoròsə dzəm lo nə̀ bwìiŋ dzəmgə̀ nà'a. Kàmfirə Jisòs dʉk ye'e də Lasoròkpʉ ciŋ nə̀ ciŋ.
14 Ànə geŋ Jisòs tsok rɛŋsə fa wo mok jəja də, <<Lasoròkpʉ laŋ.>>
15 Yi dʉk fe'lə sə̀' də, <<Mʉ̀ sə kwa də mʉ̀ a ka fo' ye bʉ̀ʉsə̀ bum yè'sə rɛŋsi bohòwèŋ bʉ̀ʉsə̀ yà'a nə gʉ weŋ ŋgònaaŋ tu bohòmʉ̀.>> Fana yi dʉk ləsə də, <<Wèeŋ lokok, a lo kə ye yi.>>
16 Tomos nə̀ wo à sə togə̀ yi də, <<Mofɛs>>, nə̀ yi sə̀' mo fàk Jisòs nə dʉk fa mok sə wèŋ də, <<Wèeŋ ca, a bɛ' lo yi ya a kə kpʉ vesi wèŋ bəbɛ'.>>
17 Jisòs à kə̀ dzèŋ Betanì anə fana wo tsok yi də a ntinə nùumbu kwè mvə̀'nə̀ wo a tuuŋ Lasorò.
18-19 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à ye'e Jòrosalèm, nə və Betanì anə vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ŋgòkə̀ cèpsə Matà bə Mèri kpʉ moma awo nə. Ŋgòyè'e Jòrosalèm, nə lo Betanì ka sə̀sap yeŋ. Yà' mègù co kìlometà tɛ' vɛ'ɛ.
20 Matà à yuk də Jisòs sə vəə fana yi tesə, nə kə tseŋ nà' mandzə̀. Mèri à cu mam ye mʉ nda'à.
21 Matà ànə ye Jisòs fana yi dʉk fa nà' də, <<Tà, a ye-a də wù a ye-a fɛn, də bwɛ̀rɛ moma am a ka kpʉ.
22 Fana mʉ̀ rì sə̀' də, a mègù-a sə̀ ŋga'a nè'e aco Nwìi nə fa wu yusə̀ wù fek yi yà' pwe'fo'.>>
23 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Moma yo Lasoròo nə lokok mvwe' kpʉ sə.>>
24 Matà nə dʉk də, <<Mʉ̀ rì də nùmbu nə̀ nzeŋgòŋ nə nə me ŋga ndàaŋwè pwe' sə lokok mvwe' kpʉ fana yi nə lokok ye sə sə̀'.>>
25 Jisòs dʉk də, <<Mʉ ŋwə̀ nə̀ mʉ lòkoksəgə̀ bwìŋ mvwe' kpʉ, nə ye də mʉ gʉ̀gə̀ də bwìiŋ cum ŋwʉm sə̀' mʉ̀. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a bohòmʉ̀, a ye-a sə̀ də yi kpʉ laŋ fana yi nə̀ cum malì fo' ŋwʉm.
26 Ŋwə̀ nə̀ yi cu-a ŋwəm, nə dzəm bohòmʉ̀ fana ŋgə̀ŋgàaŋ nə kà kpʉ yuk. Wù dzəm laŋ də ncèp ènə zìnə à?>>
27 Yi dʉk fa Jisòs nə də, <<A zìnə Tà. Mʉ̀ dzəm laŋ də wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə ye Mo Nwì, nə̀ Nwì à dʉk də yi nə̀ tum vèsə sə nzeŋgòŋ nə.>>
28 Matà nə ànə cep wes vɛ'nə fana yi lo, nə kə to moma ye Mèri. Yi larə fa Mèri nə də, <<Cicà və̀ laŋ, yi sə to wu.>>
29 Mèri ànə yuk vɛ'nə fana yi kurə lokok nə̀nàk, nə kə tseŋ Jisòs nə.
30 Ànə ye yà'sə ŋga Jisòs ka mʉ ntòlak anə ntòkə ni. Yi à cu ntòmvwe' sə̀ Matà anə kə tseŋ yi sə.
31 Bʉ̀ʉ Jus sə̀ bə yà'wèŋ à cu mʉ nda'à, sə̀ wo à və̀ ŋgòcèpsə wo kpʉ sə à yə mvə̀'nə̀ Mèri à kurə tesə fana wo yuŋ yi. Wo à bɛ' lòyi bʉ̀ʉsə̀ wo à sə tsəm də kàmòk yi sə lòŋgòkə̀ wa mvwe' sèe Lasoròsə.

32 Mèri nə à lò, nə kə dzeŋ mvwe' sə̀ Jisòs cu sə. Yi à yə Jisòs nə fana yi gbʉ tsoŋ sə ŋgʉ kùu nà' anə sə nze, nə sə cep də, <<Tà, wù anə ye-a fɛŋ bwɛ̀rɛ moma am a ka kpʉ.>>
33 Jisòs ye mvə̀'nə̀ Mèri sə wa. Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à ye fo' bə Mèri nə wèŋ sə waŋ kɛ' sə̀' ŋgùŋ fana ntʉm bʉp yi vɛ'ɛ wùriŋ co wù kà fʉ̀'.
34 Yi fek yà' də, <<Wèŋ a tuuŋ yi ma fò?>> Wo dʉk də, <<Tà, və̀ə kə̀ ja'a yòo mvwe' sə è.>>
35 Jisòs waŋ.
36 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' sə wèŋ à yə vɛ'nə fana wo dʉk də, <<Wèeŋ ja'a na yàwèeŋ mvə̀'nə̀ yi a dzəm Lasoròna è.>>
37 Bòp bʉ̀ mòk sə dʉk yàwo də, <<Nè'e ka yi nə̀ yi a mùk fa ŋgà' nà'a lis nə yeŋ à? Anə ye co yi kà də Lasoròna kà kpʉ gʉ̀ à?>>
38 Ntʉm à bʉp malì Jisòs nə wùriŋ sə̀mok fana yi lo mvwe' sə̀ wo a tuuŋ Lasoròsə. Sèe sə à ye co mvòk, wo jəŋ lìs, nə dzərə lok ncùu sə bə zeŋ.
39 À wɛ̀s fo' Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ dzərə fis gɛsə lìs ànə fo'.>> Matà nə̀ yi njɛ̀'ɛ Lasoròna yi a kpʉ nə dʉk də, <<Anə rəm nə̀ bʉp Tà. Wù rì də a ntinə nùumbu kwè mvə̀'nə̀ wo a tuuŋ yi.>>
40 Jisòs dʉk fa yi də, <<Mʉ̀ anə tsok fa wu fa' də wu dzəm-a bohòmʉ̀, wù ye ŋàaŋ Nwì bə lis àlaa.>>
41 Wo dzərə fis lìs nə. Jisòs bʉʉŋ kʉk gesə lo mʉbu, nə dʉk də, <<Mʉ̀ kwasə wu Tɛ̀', bʉ̀ʉsə̀ wù yuk mʉ laŋ.
42 Mʉ̀ rì sə̀' də wu yukgə̀ mʉ ghà nə̀ fòlòoŋ. Megu də mʉ̀ sə cèp nə̀ ŋga'a nè'e njo tu bʉ̀ʉ sə̀ wo tərə yè'e, də ya wo dzəm zìnə də wù a tum və̀ mʉ tsenə anə wù.>>
43 Yi ànə cep wes me vɛ'nə fana yi cep fe'lə mok bə ŋàŋ də, <<Lasorò, lòkok tesə və.>>
44 Lasoròna yi à kpʉ nə lokok tesə və sə̀ ghà ànə. À ye ŋga wo kì bo ye bə kùu ye wèŋ bə cə̀k. Wo à kì lok si ye bə cə̀k sə̀'. Jisòs nə dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ wo ye fo' sə wèŋ də, <<Wèeŋ fiŋ me'rə yi lo.>>

Wo To Làm Mʉtùhù Jisòs (Mat. 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

45 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à bɛ' lòMèri sə pwe'fo' à ye bum sə̀ Jisòs à gʉ̀ sə fana bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ dzəm bohòJisòs nə.
46 Ànə geŋ bʉ̀ʉ mok wèŋ ye'e jəŋ fo', nə kə tseŋ bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ, nə tsoho fa yà' bum sə̀ Jisòs gʉ̀ʉ sə làaŋ.
47 Wo à yuk yà' fana bʉ̀ʉ Faràsi sə bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ to benə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə fo', bə yà'wèŋ kə cum yiskok kaŋsurù. Wo à kə̀ cu fana wo dʉk də, <<Vesùwèeŋ nə gʉ va? Bʉsə̀ wèŋ rì də ŋgà' ànə sə gʉ̀hʉ bum maŋgəŋgèŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
48 À ye-a ŋga a mè'rə yi də yi sə gʉ mali vɛ'nə fana anə kà tètè ye ŋga bwìŋ pwe'fo' bʉʉŋ dzəm wes bohòyi də yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə zìnə laŋ. A kə̀ ye-a vɛ'nə fana a riŋ də ŋgə' kə̀ tsèŋ ves laŋ bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ lak Rumà wèeŋ nə və kə kʉəmsə mak ndap Nwì àvès nə, nə bʉpsə lak avès sə sə̀'.>>
49 Ŋwə̀ nəmòk à ye fo' nə̀ liŋ ye à ye də Kayofàs. Yi ànə ye ŋkum ŋgà fa satikà' ghà ànə yi. Yi à lòkok ye, nə cep də, <<Bʉ̀ʉ am, wèŋ ka yusə̀ yà' cu sə tsətsə'rə̀ fɛɛŋ riŋ!
50 A ye-a bə ŋkərə̀ nə̀ njàwèŋ, wèŋ tsəm də ka bə̀boŋ də ŋwə̀ nə̀ mò'fis kpʉ lɛ yi nə noŋsə bwìŋ pwe' tsəm à? Kè bòghak weŋ yàwèŋ də wo zə wes lak àvès sə pwe' ɛ?>>
51 Bum sə̀ yi à cèp yè'sə, yi à ka yà' yi tsərə kok, à ye ŋga yà' à və̀ mʉ cùhù yi anə bohòNwì, yi sə cep, nə kà sə rì. Yè'sə ànə sə ye vɛ'nə ŋga Kayofàs cu ŋkum ŋgàa fa satikà' bə mvə̀k ànə yi. Yi à tsə̀' bwìŋ yà'sə yumok sə̀ yà'a nə̀ ye ntsə'mòk. Yusə də Jisòos nə̀ kpʉ mʉ tuhù bʉ̀ʉ Jus wèŋ pwe'.
52 Yi nə̀ kà bʉ̀ʉ tu bʉ̀ʉ Jus wèŋ woòwo kpʉ mègù. Yi nə kpʉ bʉ̀ʉ tu bwe Nwì sə̀ wo cu lòma nə̀ fòpwe', də ya yi jəŋ benə və yà' mvwe' mò'fis.
53 Ncèp Kayofàs ènə à gʉ̀ fana ye

jəŋ nùmbu ànə, bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə lap mandzə ŋgòzə Jisòs.
54 Ànə ye vɛ'nə, Jisòs kà mvwe' nze Jùdiyà anə mok jəja sə gì fe'lə. Yi à mè'rə fa'nə, nə lo mvwe' lak mok sə wo to fo' də Efərèm. Lak yè'sə fo' ŋgəà fana Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə cum mok fo'.
55 Bum yè'sə à ye ŋga mvək ŋkàha Pasobà bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə kʉəp vəə. Bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ sə kpəəŋ tesə mvwe' buhu lak awo, nə sə kok lo Jòrosalèm anə. Wo à sə lòŋgòkə gʉ̀ rɛŋsə ni' awo mvə'nə wo gʉ̀gəə ŋkuŋ ŋkàha sə kə dzeŋ.
56 À ye yè'sə ŋga wo à sə làp Jisòs gʉgʉŋ. Wo à kə̀ kʉ̀rə mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə fana wo sə mərə də, <<Wèŋ yə va? Sə yəəŋ co yi nə kà mvwe' ŋkàk ènə və̀ kènə da?>>
57 Mvək ànə à ye ŋga ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à fa ŋàŋ laŋ də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk riŋ mvwe' sə Jisòs cu, nà' kə tsok ya wo kə ko nà' fo'.

12

Wo Yo' Fa Jisòs Kù Bə Làmindà Mvwe' Lak Betanì (Mat. 26:6-13; Mak 14:3-9)

1 À bwehe cu mègù mok nùumbu ntùŋfu ya ŋkàha Pasobà sə kʉrə fana Jisòs ye'e lo fe'lə mvwe' lak Betanì səmok, sə̀ a fo' lak Lasorònə̀ Jisòs à lòkoksə yi mvwe' kpʉ nə.
2 À kə̀ dzèŋ fo' fana wo gʉ fa Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ dinà. Matà à ye fo', nə sə casə zʉzʉʉ sə. Lasoròà ye sə̀' mòk nə̀ bə Jisòs wèŋ à zʉ fo' bəbɛ' bə bʉ̀ʉ mok wèŋ sə̀'.
3 Mvə'nə̀ wo ànə sə zʉ fana Mèri wɛhɛ və ye sə̀'. Yi à tse' və̀ bə làmindà mok sə̀ ya'a rəm bòŋsəgə̀ vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à gʉ̀ nsàp làmindà anə bə nsàp nzàamŋgaŋ mòk nə̀ wo togə̀ nà' də, <<Nad.>> Yi à tse' və̀ ya' co botòròmò'fis vɛ'ɛ ŋga ya' gʉ ntɛŋ vɛ'ɛ sə̀' wùriŋ. Yi jəŋ ya', nə fe' fa Jisòs mʉ kùhu, nə sə yisə kùu nà' sə bə nʉ̀əmtu ye. Ndap nə pwe' à rəm sàaŋ tə mègù mok làmindàa sə.
4 Ànə geŋ mo fàk Jisòs mòk nə̀ liŋ yee Judàs Iskarəyà, sə̀ yi nə̀ yi nə seŋ Jisòs nə à dʉk də,
5 <<Kàcò, làmindàa yè'sə co bàam mbàm tɛ'. Anə boŋ ghak co wo seŋ ya', nə fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə.>>
6 Yi ànə cep yè'sə, ka də bʉ̀ʉsə̀ də yi tse' ntʉm nə̀ bəboŋ bohòŋgàa jìŋ wèŋ yeŋ. À ye bʉ̀ʉsə̀ yi ŋgà yə̀. Yi à sə lòksəgə̀ mbàam awo yi fana yi sə yə fis zʉ swihi mok ca.
7 Jisòs dʉk ye də, <<Wèeŋ mè'rə yi. Yi nòŋsə làmindàa yè'sə ŋgòyok fa mʉ bə mvək nə̀ wo nə tuuŋ mʉ.
8 Weŋ ŋgàa jìŋ wèeŋ nə sə yenə mali riŋ, riŋ, fana mʉ̀ kà yàm vesùwèŋ nùumbu pwe' sə yiskok.>>
9 Bwìŋ à yuk də Jisòs cu Betanì fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à kə̀ benə Jòrosalèm sə wèŋ kpəəŋ və fo'. Ka də wo à və̀ mègù yè'sə də wo dzəm ŋgòyə mègù Jisòs yeŋ. Wo à sə dzəm də wo ye ja'a Lasorònə̀ Jisòs à lòkoksə yi mvwe' kpʉ nə.
10 Mvə'nə̀ yà' à ye vɛ'nə fana ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ sə làp mandzə̀ də wo zə Lasorònə.
11 Wo də wo zə yi bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ à sə mè'rə ma njàwo, nə sə dzəm mok bohòJisòs bʉ̀ʉ tu Lasorònə.

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum (Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

12 Tsok à rɛŋ, bʉ̀ʉ sə̀ wo anə maŋ mvwe' lak Jòrosalèm, ŋga wo à və̀ mvwe' ŋkàk sə wèŋ yuk də Jisòs sə və̀ sə̀' Jòrosalèm anə.
13 Fana wo gbɛ' jəŋ maŋteŋ, nə lo kə tseŋ yi mandzə̀. Wo sə yəm fuŋ də, <<Hòsanà; wèeŋ ja'a ŋwə̀ nə̀ yi sə və̀ mʉnə liŋ Tà Nwì, Nwìi gʉ yi bəboŋ. Wèeŋ ja'a ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ, vesùwèeŋ kuksə yi.>>
14 Yè'sə ànə sə ye ŋga Jisòs anə lap ye mvomndè' mòk, nə kok cum və yuye mbwa. Yà' à mègù mvə'nə̀ wo

à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì
də,
15 <<Ntòlak Zayòŋ, wèeŋ kà wəp.
Ŋkum awèŋ sə vèə.
Yi sə kok cu vè mʉnə mvomndè'.>>
16 Ghà nè bum yè'sə à sə ye sə
lòoŋ, ŋgàa fàak ye sə wèŋ kà bə
zeŋ sə rɛɛŋ lok. Yà' à kè rɛɛŋ mègù
bohòwo ghà nè Jisòs à lòkok mvwe'
kpʉ nə kə ye ŋwè nè ghaŋ nə. Yà'a
mvèk nè wo à tsərə fəsə də wo à
còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də
bum yè'sə nə kə ye vɛ'nə fana yà' nə
yeè nə sə' vɛ'nə anə.
17 Bʉ̀ʉ sə wo à ye sə nze mvwe' sə
Jisòs à lòkoksə Lasoròmvwe' kpʉ sə
wèŋ à lò, nə sə tsoho lo fa kɛ' bwìŋ
yusə wo a yə sə.
18 Nà'a njo nè bwìŋ à və ŋgòkə
tsèŋ Jisòs nə vɛ'ɛ wùriŋ bʉ̀ʉsə wo à
yuk nsàp maŋgəŋgèŋ nè nà' à gʉ̀ʉ
nə.
19 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yə mvə'nè
bwìŋ sə kpəəŋ yù lòJisòs nə fana
wo də, <<Vesùwèŋ sə càsə mvèk
fɛɛŋ wà a ŋgàk, wèeŋ ja'a-a yàwèeŋ
mvə'nè maŋgòŋ sə yù yi è.>>

Jisòs Tsə' Mvə'nə Yi Nə Kpʉ, Nə Tse' Ŋàŋ Sə'

20 Mvèk ŋkàk ànə à ye, bʉ̀ lak-
mvum mok wèŋ à və Jòrosalèm
ŋgòkə kùksə Nwì mbwa.
21 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ à kə tsèŋ ŋgà
fàk Jisòs mòk nè wo to yi də Filìp
nà'a. Lak Filìp nə à ye Bèsadà nè
nà'a mvwe' nzeŋgòŋ Galìli. Wo dʉk
fa nà' də, <<Tè'mòk, vès dzəm də
vèes ye Jisòs ya vesi wèeŋ taaŋ gesə
mweè jo.>>
22 Filìp à lò, nə kə tsok fa Andrù,
fana bə nà' ye'e ŋga'a bwìŋ ba fo',
nə kə tsok fa Jisòs nə.
23 Jisòs à yè ŋgòtsòho fa wo də,
<<Mvèk nə kə dzèŋ laŋ nè Nwìi nə
niŋtsok fa bwìŋ də mʉ̀ʉ mo ŋwè,
mʉ ŋwè nè ghaŋ.
24 Mʉ̀ sə tsə' weŋ nè'e ŋkèm ncèp
dʉk də, A ye-a ŋga mvèm gòmbì ka
sə nze co nà' kpʉ kpʉ nooŋ, ye də
nà'a nə cum mam megu mvèm nè
mò'fis nə. Nə ye də a ye-a ŋga nà'
nòoŋ sə nze co nà' kpʉ laŋ, nə to
fana nà'a nə tse' fe'lə mvèəm mok
ŋkʉ̀ʉŋntèŋ.
25 Yusə də, ŋwè nè yi dzəm-a
yòŋsè ye, ye də yi nə bisə bə zeŋ
wà. Fana ŋwè nè yi bèŋ-a yòŋsè ye
sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ fana ye də yi nə tse'
mam yòŋsè ye nə fo' nè mvèsè.
26 Ye də, ŋwè nè yi dzəm-a ŋgògʉ̀
fàak am fana yi yuŋ və mʉ. Mvwe'
sə mʉ̀ lòpwe', ŋgèŋgàaŋ nə ye fo'
vesi. Ŋwè nè yi dzəm-a ŋgòyù və
mʉ də ya yi gʉ fàak am fana Tè' am
nə yamsə yi, yi kuk.>>
27 Jisòs à dʉk mok sə' də, <<Ntʉm
àm sə fa mʉ ŋgə' ŋga'a vɛ'ɛ wùriŋ.
Aco mʉ̀ cèp yè'sə də yà? Aco mʉ
dʉk fa Tè' am də yi yep fis ŋgə' nè
nà'a ŋga'a mʉ tuhù mʉ̀ ènə fo' à?
Megu ŋga'a kə də mʉ̀ ànə və tsenə
fɛɛŋ ŋgòyə ŋgə' ènə.
28 A bèboŋ co mʉ nə dʉk fa Tè' am
nə də, <Gʉ̀ lɛ yusə co yà'a nə gʉ də
bwìiŋ kuksə liŋ yo.> >> Yi ànə dʉk
vɛ'nə fana ŋgì mòk cep vesə mʉbu.
Ŋgì nə sə cep də, <<Mʉ̀ a gʉ̀ ya bwìŋ
kuksə liŋ am sə laŋ, fana mʉ nə gʉ
mali yà' səmok.>>
29 Bʉ̀ʉ sə wo à mà tə fo' sə à
yuk ŋgì nə sə'. Mok dʉk də, mbʉ̀ŋ
kùm yi. Mok dʉk yàwo də, hai', cèp
bohòyi masinjà Nwì.
30 Jisòs dʉk fa wo ye də, <<Ŋgì nè
wèŋ yuk ànə, nà' ka bʉ̀ʉ tu am cep,
nà' cèp bʉ̀ʉ tu awèŋ.
31 Mvèk kʉ̀rə nè wo nə sak
nzeŋgòŋ nə laŋ. Mvèk kʉ̀rə nè wo
nə bwi' mak gɛsə ŋwè nè yi ŋkum
sə nzeŋgòŋ fɛŋ yi nə sə' laŋ.
32 Bohòmʉ̀ yàm, wo fis gesə mʉ
mʉtsə fana mʉ̀ soŋ və bwìŋ pwe'fo'
bohòmʉ̀.>>
33 Jisòs à cèp ncèp ènə ŋgònìtsə'
fa bwìŋ nsàp kpʉ nè yi nə kpʉ nà'
nə.
34 Bʉ̀ʉ sə wo à ye fo' wùriŋ sə wèŋ
à dʉk fa yi də, <<Wo à còm nòŋsə yà'
ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk avès də Ŋkum
ŋgà gèm bwìŋ nə, yi nə cum mam
nə mvèsè. Wù nə sə dʉhʉ̀ nə sə
yòdə wo nə fis kok gesə mo ŋwè

mʉtsə, ŋga mo ŋwə nə wù sə dʉk ènə ndà?>>
35 Jisòs dʉk də, <<Marɛŋ nə nə cum tse' wenə wèŋ mvək momjo wà. Ghà nə marɛŋ nə cu wenə wèŋ ènə fana a bəboŋ də wèeŋ gi sooŋ lo mantombì ya ndzəm kà weŋ kə cì'. Bʉsə ŋwə nə yi gìgə ye sənə mandzəm kà mvwe' sə yi sə nəŋ lòkù sə rìgə.
36 Wèeŋ dzəm bohòmarɛŋ nə ŋga'a nə nà' cu tse' wenə wèŋ ènə, ya wèeŋ ye bʉ̀ʉ marɛŋ nə wèŋ.>>
Jisòs ànə cep wes ncèp ènə fana yi lo gɛsə yuye fo'.
37 Yi ànə gʉ bum maŋgəŋgèŋ ŋga wo sə yə vɛ'ɛ wùriŋ fana wo kà bohòyi anə sə dzəm malì.
38 Bum yè'sə à kə ye mègù mvə'nə ŋgà tsòhòbum Nwì nə liŋ yee Izayà ànə cep mantombì fa' yà'a. Yi ànə cep də,
<<Tà, ŋwə nə mò'fis a dzəm fʉ̀' ncèp
àvès nə è?
Yà'a sə' də ŋwə nə mò'fis ka ŋàaŋ yo
sə sə' riŋ lok è?>>
39 Bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ à ka bohòJisòs dzəm lok sə' mvə'nə Izayà nə ànə com sə' də,
40 <<Nwì a lok lis awo sə, ya wo kà
bum yə, nə gʉŋsə wo tu sə',
ya wo kà marɛŋ yə.
Wo kà bum yè'sə rɛ̀ɛŋ, fana nə kà
mʉ̀ʉ Nwì də ya mʉ luŋsə wo
yù və.>>
41 Izayà nə à sə cèp yè'sə ŋga yi sə dʉk yè'sə Jisòs, bʉ̀ʉsə yi ànə ye ye də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə ŋwə nə ghaŋ.
42 Bum yè'sə ànə ye-a sə vɛ'nə fana, bwìŋ à ye malì mʉŋgorə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ yo, sə wo à dzəm bohòJisòs nə. Megu də wo à sə wəp bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ fana wo kà jəja də wo dzəm bohònà' cèp fis. Wo à gʉ̀ vɛ'nə də ya bʉ̀ʉ Faràsi sə wèeŋ kà wo mʉmvwe' ndap pìriyà awo bɛ' fis.
43 Wo à dzəm ghak yàwo nə də bwìiŋ kwasə wo nə noŋsə nə də Nwìi kwasə wo yi.

Jisòs Dʉk Də Ncèp Ye Nə Sak Bwìŋ

44 Jisòs à cèp fis fe'lə bə ŋàŋ səmok dʉk də, <<Ŋwə nə yi dzəm-a bohòmʉ̀, ye də ŋgəŋgàŋ ka yà'sə bohòmʉ̀ dzəm mègù. Yi dzəm yà'sə bohòŋwə nə yi a tum və mʉ tsenə nə sə'.
45 Ŋwə nə yi yə-a mʉ, ye də yi yə ŋwə nə yi tumsə və mʉ nə sə' laŋ.
46 Mʉ̀ a və yàm sə nzeŋgòŋ anə co marɛŋ. Ya ŋwə nə yi dzəm-a bohòmʉ̀, ye də yi nə kà sənə mandzəm mok cu malì.
47 A ye-a ŋga ŋwè yuk ncèp àm nə, nə dzeeŋ ŋgòyù nà' fana ye də a nə kà yi mʉ̀ kə sak. Mʉ̀ à ka tsenə ŋgòkə sak bwìŋ və. Mʉ̀ à və yàm də ya bwìiŋ tse' lùŋ.
48 Ye də ŋwə nə yi dzeeŋ-a mʉ, nə bɛŋ ncèp àm nə fana, yi tse' yusə yà'a nə sak yi nùmbu nə nzeŋgòoŋ nə me. Wo nə jəŋ mègù sə ncèp nə mʉ̀ à cèp nə, nə sak nsàp ŋwə ànə fo'.
49 Bʉsə yusə mʉ̀ sə cèp sə, mʉ̀ sə kà yà' sə ntʉ̀ʉ̀ mʉ̀ bə dzədzəm njàm tsərə kok. Ŋwə nə yi sə tsə' mʉ yusə mʉ cep sə, a Tɛ̀' am nə yi a tum və mʉ tsenə nə.
50 Mʉ̀ rì tse' də lùŋ nə nà'a kà mègə nə tesə vègə bohòncèp nə nje nə. Yà'a njo nə mʉ̀ sə tsə' fa mègù weŋ yusə Tɛ̀' am a dʉk fa mʉ yi sə.>>

13

Jisòs Yə'rə Fa Bwe Ye Wèŋ Də Yà'a Fak BohòMòk Bə Mòk

1 A sə kʉəp wesə lòmok nùmbu ŋkàk pasobà nə fana Jisòs riŋ də mvək nje kʉ̀rə ŋgòbwìŋ foho lòbohòTɛ̀' ye nə laŋ. Jisòs ànə dzəm bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ sə wo sə ye wèŋ fana yi dzəm yà' tətè kə ləsə pwe' nə pwe'.
2 Nconùm à dzèeŋ fana Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ kə cum be'lə mvwe' mò'fis, nə sə zʉ zʉzʉ. Yè'sə à ye ŋga Satà ni sə ntʉ̀ʉ̀ Judàs mo Saimʉ̀ nə mvwe' lak Iskarəyà nə laŋ, də nà'a seŋ Jisòs.

3 Jisòs à rì sə̀' də Tɛ̀' ye a fa bum
pwe'fo' ndzə bohòyi. Yi à rì sə̀' də yi
à tesə və̀ bohòNwì, fana yi nə bwi
foho lo sə̀' bohòNwì anə.
4 Yi ànə riŋ vɛ'nə fana mvə̀'nə̀ wo
à mà cu fo' fana Jisòs lokok, nə fweŋ
fis cə̀ək ye sə̀ mʉ ŋkwɛ̀ŋ. Yi jəŋ
tawùrə̀, nə swi' yak nà' sə gamə̀ yi.
5 Yi jəŋ ndzəp, nə gesə sənə ŋgàp
mòk, nə ye ŋgòsə cùhu fa ŋgàa fàak
ye wèŋ ŋki' awo bə zeŋ. Yi jəŋ
tawùrə̀ nə̀ yi ànə swi' sə gamə̀ nə,
nə sə yisə fa yà' ŋki' sə bə zeŋ.
6 Yi kə wɛs mʉ ni'ì Saimʉ̀ Pità fana
Pità nə dʉk də, <<Wù də wu cuk fa
mʉ kù ya a gʉ va Tà?>>
7 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù ka
yusə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ fa weŋ yè'sə ntòrɛɛŋ.
Megu də mvə̀ək nə və nə̀ wèeŋ nə
rɛɛŋ bə zeŋ.>>
8 Pità nə dʉk fa nà' də, <<Kaco
mʉ̀ dzəm yuk də wu cuk fa mʉ kù
yeŋ.>> Jisòs də, <<A ye-a ŋga mʉ̀
ka wu cuk fa, ye də wù ka yà'sə mok
vesù ye.>>
9 Fana Pità nə dʉk fa nà' mok kə
də, <<A ye-a bìim vɛ'nə, Tà, wù kà
mʉ kù cùk mègù fa. Wu cuk fa mʉ
bo am bə tu am pwe'fo'.>>
10 Jisòs dʉk fa yi də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi
cuk-a ni' ye laŋ, ye də yi mok rərɛŋ.
Wo nə cuk fa megu ŋwə̀ ànə mok kù.
Wèŋ pwe'fo' wèeŋ rərɛŋ, mègù ŋwə̀
nə̀ mò'fis nə̀ yi ka rərɛŋ yeŋ.>>
11 Jisòs ànə riŋ me ye ŋwə̀ nə̀ nà'a
nə seŋ yi nə laŋ. Nà'a njo nə̀ yi à
dʉk də wèŋ ka rərɛŋ pwe' yeŋ nə.
12 Yi ànə cuk wes fa wo kùu awo
sə fana yi kə te' ni fe'lə cə̀ək ye sə,
nə kə foho cum nze. Fana yi ye
ŋgòcèp bohòwo dʉk də, <<Wèŋ rɛɛŋ
bə yusə̀ mʉ̀ gʉ̀ fa weŋ yà'sə à?
13 Wèeŋ togə̀ mʉ də cicà nə ye
də Tà. A bə̀boŋ mvə̀'nə̀ wèeŋ togə̀
mʉ vɛ'nə yà'sə bʉ̀usə̀ mʉ bohòwèŋ
mvə̀'nə̀ wèŋ sə to yà'sə anə zìnə.
14 Mʉ̀ nə̀ mʉ yàm cicà nə ye Tà
àwèŋ nə cùk fa-a weŋ kù, ye də wèŋ
tse' ŋgòcùhu fa mòk bə mòk kùu
yàwo sə̀'.
15 Mʉ̀ nìtsə̀' fa weŋ yà'sə mandzə̀
mòk nə̀ də wèeŋ gʉ fa mòk bə mòk
sə̀' mvə̀'nə̀ mʉ̀ gʉ̀ fa weŋ yà'sə.
16 Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ ŋkèm ncèp
dʉk də, kaco mo fàk yam ghak ŋwə̀
nə̀ yi sə fàk bohònà' nə yeŋ. Kaco
masinjà mòk yam ghak ŋwə̀ nə̀ nà'
tum yi nə sə̀' yeŋ.
17 Mvə̀'nə̀ wèŋ rì bum yè'sə fana
kwəkwaa nə ye bohòwèŋ, ŋga wèŋ
sə gʉ̀-a yà' na.>>
18 Yi à cèp fe'lə ncèp mòk sə̀' də,
<<Bum sə̀ mʉ̀ sə cèp yè'sə, mʉ̀ sə kà
bohòwèŋ pwe'fo' cèp. Mʉ̀ rì nsàap
bʉ̀ʉ yàm sə̀ mʉ̀ a cokfis wo sə mʉ̀. A
zìnə də ncèp nə̀ nà' cu ndzənə ŋwàk
Nwì nə, nə̀ ye mègù sə̀' mvə̀'nə̀ wo
à còm sə də, <Ŋwə̀ nə̀ vesi zʉ be'lə
zʉzʉ mvwe' mò'fis nə, nə̀ nə̀ŋ tes fa
mʉ kù mʉ tuhù sə̀' yi nə.>
19 Mʉ̀ sə tsə̀' nòŋsə fa weŋ bum
yè'sə ŋga cu ntòcuu, də ya yà'a kə̀
ye sə̀' mvə̀'nə̀ mʉ̀ à tsə̀' weŋ sə fana
weŋ riŋ də mʉ ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ cu nə.
20 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ nè'e ŋkèm ncèp
dʉk də, ŋwə̀ nə̀ yi jə-a masinjà àm
co ŋwè, ye də ŋgə̀ŋgàŋ jə yà'sə
mʉ̀. Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a mʉ, ye də yi jə
yà'sə ŋwə̀ nə̀ yi a tumsə və̀ mʉ sə
nzeŋgòŋ fɛŋ nə.>>

Jisòs Də Ŋgà Fàk Ye Mòok Nə Seŋ Yi

(Mat. 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

21 Jisòs ànə cep wes ncèp ènə
fana ntʉm ye fa ghaha wesə yi
ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Yi cep fis mok
jəja kwaraŋgaŋ də, <<Mʉ̀ sə tsə̀'
weŋ nè'e ŋkèm ncèp də, ŋwè cu
mʉŋgorə̀ wèŋ mò'fis nə̀ yi nə seŋ
mʉ.>>
22 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ à kʉ̀ksə
kɛ'ca, nə mərə fʉk ŋwə̀ nə̀ yi də nà'a
nə seŋ yi nə bʉ̀ə̀.
23 Anə ye ŋga mo fàk ye nə̀ yi à sə
dzəmgə̀ nà' wùriŋ nə yəhə na kok
lòŋgʉ ni'ì yi anə.
24 Saimʉ̀ Pità sə gʉ gesə fa nà' bə
si də nà'a fek Jisòs nə də ŋwə̀ nə̀ nà'
dʉk ànə ndàlɛ.
25 Fana ŋgà fàk ye nà'nə sooŋ
kʉəp wesə lo ŋgʉ ni'ì Jisòs anə, nə

fek nà' də, <<Tà, ŋwə̀ nə̀ wù dʉk ànə ndà lɛ?>>
26 Jisòs dʉk də, <<A ŋwə̀ nə̀ mʉ nə bək jəŋ zʉzʉ, nə tsəp gesə sənə ndzəpnjàp, nə fa yi.>> Fana yi bək jəŋ zʉzʉ, nə tsəp gesə sənə ndzəpnjàp, nə fa Judàs Iskarəyà mo Saimʉ̀.
27 Judàs à jə yà' ntɛ̀ŋ, Satà ca ni yi sə ntʉʉ̀. Jisòs dʉk fa nà' də, <<Yusə̀ wù sə də wu gʉ sə, gʉ̀ yà' nənàk.>>
28 Bwe ye sə̀ wo à ye fo' sə pwe' à yuk, nə kà njo nə̀ Jisòs dʉk fa nà' vɛ'nə nə rɛɛ̀ŋ.
29 Judàs nə à ye ŋgà lòksə̀ mbàam awo yi. Mok wèŋ tsəm də kàmòk Jisòs dʉk də nà'a kə ywiŋ və bum sə̀ wo nə zʉ ŋkàk bə zeŋ. Bòp mòk tsərə yàwo də kàmòk Jisòs sə dʉk də nà'a kə gap fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàm.
30 Ghà nə̀ Judàs nə ànə jəŋ zʉzʉʉ sə̀ Jisòs fa yi sə ntɛ̀ŋ fana yi tesə lo yuye sə mbiŋ. Â ye yè'sə ŋga ndzəm seŋ tasə cù laŋ.

Jisòs Fa Lʉ̀k Nə̀ Fi

31 Ghà nə̀ Judàs nə ànə tesə lo ye sə fana Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, <<Mvə̀k kʉ̀rə ŋga'a mok laŋ nə̀ bwìiŋ nə ye də mo ŋwə̀ nə ŋwə̀ nə̀ ghaŋ. Wo nə ye nsàp ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə̀ Nwì cu sə̀' ndzə ni'ì Mo ŋwè anə.
32 Mvə̀'nə̀ wo nə ye nsàp ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə̀ Nwì cu ndzə ni'ì mʉ̀ʉ Mo Ŋwè fana Nwìi nə niŋ tsok fa bwìŋ nsàp ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə̀ Mo ye nə cu, Yi nə kà mvə̀k càsə̀.
33 <<Bwe am wèŋ, mvə̀k nə̀ vesùwèeŋ nə cum mvwe' mò'fis ka mok ŋkʉ̀ʉŋ bwehe cum fe'lə. Wèeŋ nə lap mʉ fana yà' megu mvə̀'nə̀ mʉ̀ ànə tsok fa bʉ̀ʉ Jus wèŋ fa' yà'a də, kaco wèŋ kə dzeŋ to mvwe' sə̀ mʉ̀ sə lòo sə yeŋ.
34 Mʉ fa weŋ lʉ̀k nə̀ fi də, wèeŋ dzəm mòk bə mòk. Nsàp mandzə̀ nə̀ mʉ̀ a dzəm weŋ nà'a, wèeŋ nə dzəm tsoŋ mòk bə mòk sə̀' vɛ'nə.
35 Nsàp dzədzəm ènə nə gʉ yi ŋkuŋ bwìŋ riŋ də wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ sə yù mandzə̀ àm.>>

Jisòs Də Pità Nə Dzeeŋ Yi (Mat. 26:30-35; Mak 14:26-31; Luk 22:31-34)

36 Saimʉ̀ Pità à fek yi də, <<Tà, mvwe' sə̀ wù sə lòo sə ma fò?>> Jisòs dʉk də, <<Mvwe' sə̀ mʉ̀ sə lòo sə, kaco wù lo to fo' ŋga'a yeŋ. Mvə̀ək nə və nə̀ wu nə yuŋ və mʉ fo'.>>
37 Pità dʉk də, <<Wù də kaco mʉ̀ yuŋ lo to wu ŋga'a yeŋ ŋga kotse' mʉ yà ŋkuŋ ɛ Tà? Mʉ yàm kə̀kʉrə̀ ŋgòkpʉ bʉ̀ʉ tu yò.>>
38 Jisòs dʉk fa yi də, <<Wù dʉk də aco wù kpʉ bʉ̀ʉ mʉ̀ è? Mʉ tsok wu ŋkèm dʉk də, mvəp nə sə kə to kàmòk, ŋga wù nè'e, wù bɛ̀ŋ fis mʉ kɛ̀' tɛ' laŋ də wù ka mʉ riŋ.>>

14

Jisòos Mandzə̀ Nə̀ ŊgòKə̀ Yə Nwì

1 Ànə geŋ Jisòs nə dʉk fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, <<Kà də wèeŋ gʉ də ntʉʉm awèeŋ sə bup weŋ dʉk. Wèeŋ fa ntʉʉm awèŋ bohòNwì, nə fa yà' bohòmʉ̀ sə̀'.
2 Rum ndap mʉ la'à Tɛ̀' am àwo ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Yà' ànə ka-a vɛ'nə yeŋ bwɛ̀rɛ mʉ̀ a tsə̀' fa weŋ. Mʉ̀ sə lòdə ya mʉ kə gʉhʉ tsə'rə noŋsə fa weŋ mvwe' ncum mbwa.
3 Mʉ lo-a, nə kə gʉhʉ tsə'rə wes fana mʉ̀ foho və, nə kə jəŋ lo weŋ, də ya mvwe' sə̀ mʉ̀ cu sə, wèŋ ye yàwèŋ sə̀' fo'.
4 Wèŋ rì mandzə̀ nə̀ ŋgòlòmvwe' sə̀ mʉ̀ sə lòo sə laŋ.>>
5 Tomos dʉk fa yi də, <<Vès ka mvwe' sə̀ wù sə lòo sə riŋ, Tà. Ye də vèes nə riŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòkə̀ dzèŋ fo' nə bə yà?>>
6 Jisòs dʉk wo də, <<Mʉ mandzə̀ nə mʉ̀, mʉ zìnə nə sə̀' mʉ̀, nə ye lùŋ nə sə̀' mʉ̀. Kaco ŋwè ca, nə kə ye to si Tɛ̀' am yeŋ, tse'ŋga ŋgə̀ŋgàŋ cà bohòmʉ̀.
7 A ye-a də wèŋ anə riŋ-a mʉ, bwɛ̀rɛ də wèŋ a rì Tɛ̀' am sə̀' laŋ. Ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì, wèŋ rì yi, nə yəà nə yi bə lis sə̀' laŋ.>>

8 Filìp fek yi də, <<Tà, niŋ fa-a ves
Tɛ̀' yo nə è? Nà'a mègù yu nə mò'fis
nə vèes yə-a yi, yà' kʉrə ves.>>
9 Jisòs dʉk də, <<Nùumbu sə mʉ̀
a cu vesùwèŋ yè'e pwe', wù ka mʉ
ntòriŋ à, Filìp? Ŋwə̀ nə yi yə-a mʉ,
ye də yi a yə Tɛ̀' am nə laŋ. Ye də
wù sə dʉk fe'lə də mʉ niŋ fa weŋ Tɛ̀'
am nə-e ŋga'a va?
10 Co wù ka sə ntʉʉ̀ wù dzəm də
mʉ mo ye nə, mʉ mò'fis bə Tɛ̀' nə,
Tɛ̀' nə ye sə̀' mò'fis bə mo ye nə yè'e
dzəm à? Ncèp nə mʉ̀ sə cèp fa wèŋ
ènə sə kà sə vəə mʉ̀ bə tu am tesə
kok. Sə gʉ̀ Tɛ̀' am nə̀ yi sə fàk ndzə
ni'ì mʉ̀ nə.
11 Wèeŋ dzəm ncèp àm nə̀ də mʉ
ves Tɛ̀' am mò'fis, Tɛ̀' am ye bwi vesi
sə̀' mò'fis nè'e. A ye-a də wèŋ sə kà
dzəm də bʉʉsə̀ mʉ̀ sə cèp yà' sə̀' mʉ̀
bə cùu am fana aco wèŋ dzəm yà'
bʉʉsə̀ wèŋ yə nsàap fàak sə̀ mʉ̀ sə
gʉʉ sə.
12 <<Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm ncèp
dʉk də, ŋwə̀ nə yi dzəm-a bohòmʉ̀,
yi nə gʉ sə̀' nsàap bum sə̀ mʉ̀ sə
gʉʉ. Yi nə gʉ bum sə̀ yà' yam càsə
yà'sə sə̀', bʉʉsə̀ mʉ̀ sə bwìŋ lòyàm
bohòTɛ̀' am.
13 A ye-a sə̀ yà, ŋga wèŋ fek yà' bə
liŋ am fana mʉ nə gʉ yà'. Mʉ nə gʉ
yà' ya ŋga bwìiŋ ye ŋàaŋ sə̀ Tɛ̀' tse'
sə ndzənə fàak am sə.
14 A ye-a sə̀ yà, ŋga wèŋ fek mʉ
yà' bə liŋ am fana mʉ nə gʉ yà'.>>

Jisòs Kà' ŊgòTum Vèsə Ŋgà Ntip

15 Jisòs nə dʉk fe'lə mok sə̀' də,
<<A ye-a də wèŋ dzəm mʉ, wèŋ
noŋsə lʉʉk am.
16-17 Fana mʉ nə fek Tɛ̀' am yi
tum fa weŋ ŋgà ntip mòk. Ŋgà ntip
ènə, a Yòŋsə nə Nwì nə, nà'a yi nə̀
yi nìtsə̀' fagə̀ bwìŋ zìnə nə. Yi nə
cum mam wenə wèŋ sə ntʉʉ̀ wèŋ
nə̀ mvèsə̀. Kaco bʉʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ
fɛɛŋ tse' to yi yeŋ, bʉʉsə̀ kaco wo ye
nà' yeŋ, nə kà yi sə̀' rì. Wèŋ riŋ yi
yàwèŋ rìiŋ bʉʉsə̀ yi cu wenə wèŋ,
nə ye də yi nə kə cum mam wenə
wèŋ.
18 <<Ye də wèeŋ riŋ tse' də kaco
mʉ lo, nə me'rə mak noŋsə weŋ co
bwe njìŋ yeŋ. Mʉ nə bwi foho və
mali ŋgòkə̀ yə weŋ.
19 Yusə də, cu mvə̀k momjo ya bʉʉ
sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə kà mʉ mok sə
yə fe'lə̀. Wèeŋ nə sə ye mali mʉ
yàwèŋ yo, bʉʉsə̀ mʉ̀ cu fo' ŋwəm
fana wèeŋ nə cum yàwèŋ sə̀' ŋwəm
anə.
20 Mvə̀k ànə kə̀ dzèŋ nùu fana
wèŋ riŋ də mʉ ves Tɛ̀' am mò'fis,
wèŋ ye yàwèŋ vesùwèŋ sə̀' mò'fis
fana mʉ̀ ye yàm vesùwèŋ sə̀' mò'fis.
21 Ŋwə̀ nə yi yuk-a lʉʉk am sə,
nə noŋsə yà' fana ye də nà'a yi
nə̀ yi dzəm mʉ nə. A ye-a ŋga
ŋwè dzəm mʉ, ye də Tɛ̀' aam nə
dzəm ŋgəŋgàŋ, mʉ̀ dzəm yi yàm
sə̀', nə niŋtsok fa yi ni' àm mvə̀'nə
mʉ̀ cu.>>
22 Ànə geŋ Judàs fek yi də, <<Aco
wù yəəŋ megu bohòvès, bʉʉ sə̀ sə
nzeŋgòŋ sə kà wu yàwo yə anə va
Tà?>> Ànə cep yè'sə Judàs nə zok,
ka Judàs Iskarəyà yeŋ.
23 Jisòs cep fəsə də, <<Ŋwə̀ nə yi
dzəm-a mʉ, yi nə noŋsə ncèp àm.
Tɛ̀' am nə dzəm yi fana ves Tɛ̀' am
nə nə və kə gʉ mvwe' ncum avès
ves ŋwə̀ ànə wèŋ bəbɛ'.
24 Ŋwə̀ nə yi kà mʉ dzəmgəə kà
ncèp àm nə sə̀' nòŋsəgə̀. Wèeŋ tsərə
tse' də ncèp nə̀ mʉ̀ sə tsə̀' weŋ ènə
nà' sə kà sə vəə mʉ̀ bə tu am tesə
kok. A ncèp Tɛ̀' am nə̀ yi a tum və
mʉ nə.
25 Mʉ̀ tsə̀' fa weŋ bum yè'sə ŋga
mʉ̀ cu ntòvesùwèŋ.
26 Anə ye maŋkwɛ̀ŋ fana Tɛ̀' am nə
nə tumsə vesə fa weŋ ŋgà ntip nə
ŋgòkə̀ jə mvwe' kùu am. Ŋgà ntip
nə, a Yòŋsə nə Rərɛŋ nə. Ghà nə yi
və nə, yi nə yə'rə fa weŋ bum, nə gʉ
wèŋ tsərə riŋ fəsə bum sə̀ mʉ̀ à tsə̀'
weŋ sə pwe'fo'.
27 <<Mvə̀'nə mʉ̀ sə lòŋga'a yè'e
fana mʉ̀ fa nòŋsə weŋ fifi. Nsàp fifi
nə̀ njàm nə̀ mʉ̀ sə fa weŋ ènə, kaco
wèŋ tse' to nà' bohònzeŋgòŋ nè'e
yeŋ lok. Wèeŋ kà də wèeŋ sə mərə

dʉk. Wèeŋ kà wʉə sə ntʉù wèŋ sə̀' tse'.
28 Wèŋ yuk mvə̀'nə̀ mʉ̀ tsə̀' fa weŋ
də mʉ̀ sə lòo fana nə bwi və kə
tseŋ weŋ sə̀mok yà'a laŋ. A ye-a də
wèŋ dzəm mʉ, wèŋ kwa də mʉ̀ sə
lòŋgòkə yə Tɛ̀' am, bʉ̀ʉsə̀ Tɛ̀' am nə
yi yam gha' mʉ yi.
29 Mʉ̀ sə tsòho fa weŋ bum yè'sə
ŋga cu ntòcu, də ya ŋga yà'a kə̀
ye mvə̀'nə̀ mʉ̀ tsə̀' weŋ sə fana wèŋ
dzəm də mʉ ŋwə̀ nə̀ zìnə.
30 Mʉ nə kà vesùwèŋ tə̀tè mok cèp
yiskok, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi ŋkum sə
nze fɛɛŋ yi nə sə də yi və. Megu də
yi ka ŋàŋ bohòmʉ̀ tse'.
31 Yusə̀ mʉ̀ sə gʉʉ, a bə ŋàaŋ sə̀
Tɛ̀' am a dʉk fa mʉ yi də mʉ gʉ, ya
ŋga bwìŋ nə riŋ də mʉ̀ dzəm Tɛ̀' nə.
Lòkok, vesùwèeŋ lo mvwe' sə̀ zok.>>

15

Jisòs Də Yi Co Mantseŋ Tʉ

1 Jisòs à tsə̀' fa ŋgàa fàak ye wèŋ
ncèp mòk sə̀' dʉk də, <<Mʉ yè'e tʉ
grep nə̀ nà'a nə̀ zìnə, Tɛ̀' am ye bwi
ye co ŋwə̀ nə̀ yi sə jə ŋkərə̀ bə zeŋ
yi. 2 A ye-a ŋga ntaŋ àm mòk sə
kà zəm fana yi gbɛ' ci' mak fis nà'.
A ye-a nta nə̀ nà' sə zəm fana yi
gʉhʉ tsə'rə nà' bə̀boŋ də ya nà'a
zəm ghaha wesə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
3 Wèeŋ yàwèŋ mok rərɛŋ co ntaŋ
tʉ nə̀ wo gʉhʉ tsə'rə nà' gʉhʉ tsə'rə.
Wèŋ rɛŋ vɛ'nə bʉ̀ʉ ncèp am nə̀ mʉ̀
cèp fa wèŋ nə.
4 Wèeŋ cum mam ndzə ni'ì mʉ̀ ya
mʉ cum mam ndzə ni'ì wèŋ sə̀'. A
ye-a ŋga ntaŋ ka ndzə ni'ì mantseŋ
tʉ nə yeŋ, kaco yi zəm ŋgwì yeŋ.
A bohòwèŋ sə̀' vɛ'nə də, a ye-a ŋga
wèŋ ka ndzə ni'ì mʉ̀ cum mam, ye
də wèeŋ wà.
5 <<Mʉ yàm mantseŋ tʉ nə, wèŋ
ye yàwèŋ ntaŋ sə. Ŋwə̀ nə̀ yi cu
mam-a ndzə ni'ì mʉ̀, mʉ̀ cum ndzə
ni'ì yi sə̀' fana yi nə ye co ntaŋ tʉ nə̀
yi sə zəm ŋgwì wùriŋ. Yumook sə̀'
də, a ye-a ŋga mʉ̀ ka ye, kaco wèŋ
gʉ to lok fʉ̀k yumok yeŋ.
6 Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a ndzə ni'ì mʉ̀ cu
mam fana yi ye co ntaŋ tʉ nə̀ wo
màk nà' mà'a. Ntaŋ tʉ nə yum fana
wo te'e benə nsàap yà'sə, nə kə tɛŋ
sə misə̀, fana yà' sə.
7 Wèeŋ cu mam-a ndzə ni'ì mʉ̀,
ncèp àm cum sə̀' sə ntʉù wèŋ fana
yusə̀ wèŋ fek mʉ yà' pwe'fo', wèeŋ
nə tse' yà'.
8 Yusə̀ yà'a gʉ̀gə̀ ŋkuŋ bwìŋ jəŋ
Tɛ̀' am də yi kə̀kuk, a ŋga wèeŋ
co ntaaŋ tʉ sə̀ wèŋ sə zəm ŋgwì
ŋkʉ̀ʉŋ. Yà'sə nə niŋtsok sə̀' jəja də
wèeŋ bwe am.
9 <<Mʉ̀ a dzəm weŋ nsàp nə̀ co
Tɛ̀' am dzəmgə̀ mʉ. Wèeŋ sə lo
mantombì bə nsàp mandzə̀ nə̀ co
mʉ̀ sə dzəm mali weŋ.
10 A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lʉ̀ʉk
am sə fana mʉ nə sə dzəm mali weŋ
fo'. Yà' mègù sə̀' mvə̀'nə̀ mʉ̀ a nòŋsə
lʉ̀ʉk Tɛ̀' am fana yi sə dzəm mali mʉ
sə̀' yè'e.
11 Mʉ̀ tsə̀' nòŋsə fa weŋ bum yè'e
mantombì ya ŋga kwəkwa nə̀ mʉ̀
tse' nə, wèeŋ tse' nà' yàwèŋ sə̀', ya
kwəkwa nə̀ njàwèŋ nə nà'a rwiŋ
wesə dak nə̀ dak.
12 Lʉ̀k àm nə̀ mʉ̀ sə fa weŋ nə nè'
də, Wèeŋ sə dzəm mòk bə mòk sə̀'
mvə̀'nə̀ mʉ̀ a dzəm weŋ.
13 <<Nsàp dzədzəm mòk ka nsàp
nè'e mok gʉŋ casə fe'lə nə̀ də ŋwè
dzəm ŋge' ye wèŋ vɛ'ɛ tə̀tè nə kə fa
ni' ye də yi kpʉ bʉ̀ʉ tu yà'wèŋ.
14 A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lʉ̀ʉk
am sə fana ye də wèeŋ ŋge' am.
15 Mʉ nə kà weŋ də ŋkwɛ̀ŋ mok
sə to, bʉ̀ʉsə̀ kaco moŋkwɛ̀ŋ riŋ wes
yusə̀ ŋkwà' ŋwə̀ ye nə sə gʉ̀ pwe'fo'
yeŋ. Mʉ nə to weŋ lɛ də ŋge', bʉ̀ʉsə̀
mʉ̀ a tsòho wes fa weŋ bum sə̀ Tɛ̀'
am a tsə̀' mʉ sə pwe' nə̀ pwe'.
16 Wèŋ a ka mʉ wèŋ cokfis jəŋ,
mʉ̀ a cokfis jə weŋ mʉ̀, nə tumsə lo
weŋ də wèeŋ lo, nə kə zəm fa mʉ
nto' ŋkʉ̀ʉŋ ya nto'o sə cum mali fo'.
Wèeŋ gʉ̀ vɛ'nə fana yusə̀ wèŋ fek Tɛ̀'
am yà' mʉnə liŋ am pwe'fo', yi nə fa
weŋ yà'.

17 Lʉk àm nə mʉ sə fa weeŋ nè'e
də, wèeŋ dzəm mòk bə mòk.>>

Jisòs Dʉk Də,
Nzeŋgòŋ Nə Nə Bɛŋ Weŋ

18 Jisòs nə à sə cèp lòmalì man-
tombì də, <<A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sə sənə
nzeŋgòŋ nə bɛ̀ŋ weŋ, wèŋ riŋ də wo
à bɛ̀ŋ to ntòmʉ ŋkuŋ nə sə bɛŋ weŋ.
19 Wèŋ ànə ye-a bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ sə
wèŋ bwɛ̀rɛ bʉ̀ʉ sə sənə nzeŋgòŋ sə
wèŋ dzəm weŋ bʉ̀ʉsə də wèeŋ bʉ̀ʉ
awo. Megu kə də mʉ a cokfis weŋ
mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ sə
fana wèŋ ka mok bʉ̀ʉ awo yeŋ. Nà'a
njo nə wo sə bɛ̀ŋ weŋ nə.
20 Wèeŋ kà də wèeŋ swi ncèp nə
mʉ à tsə' weŋ fa' nà'a dʉk. Də, kaco
mo ŋkwɛ̀ŋ yam ghak ŋwə nə yi sə
fàk bohònà' yeŋ. Bʉ̀ʉ sə wo à bɛ̀ŋ
mʉʉ nə bɛŋ li weŋ sə'. Bʉ̀ʉ sə wo
à dzəm ncèp àam, nə dzəm li ncèp
awèŋ sə'.
21 Wo nə gʉ weŋ nsàap bʉp yà'sə
pwe' bʉ̀ʉsə də wèeŋ bʉ̀ʉ am, nə ye
sə' bʉ̀ʉsə də wo ka ŋwə nə yi tumsə
və mʉ tsenə nə riŋ.
22 Ànə ye-a də mʉ a ka yumok
bohòwo kə cep bwɛ̀rɛ də bʉp awo
kà mʉ tuhù wo ye. Nə ye də nə mʉ
a və, nə kə tsok wo laŋ fana mandzə
nə co wo swihi nə mok bʉ̀ə̀.
23 Ŋwə nə yi bɛ̀ŋ-a mʉ, ye də yi
bɛ̀ŋ Tɛ̀' am sə'.
24 Ànə ye-a də mʉ à ka nsàap
maŋgəŋgèeŋ sə ŋwə nəmòk ka gʉ
yuk mʉ lisə wo gʉ, bwɛ̀rɛ də bʉp
awo kà mʉ tuhù wo ye. Nə ye də
ŋga'a yè'e, wo a yə yà' bə lis awo
laŋ, nə sə bɛŋ mali mʉ ves Tɛ̀' am
ba fo'.
25 Me'rə yà'a ye vɛ'nə ntɛ̀ŋ, ya
yà'a kə kʉrə təəŋ mvə'nə wo à còm
nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì də, <Wo à
bɛ̀ŋ mʉ wà jì njo yà'a.>
26 <<Wèeŋ kà swì də ŋgà ntip nə
sə və̀ə swì. Ghà nə mʉ̀ lòbohòTɛ̀'
am fana mʉ nə tumsə vesə fa weŋ
yi. Yi yòŋsə nə yi tesə və bohòTɛ̀'
am. Yi nìtsə' fagə̀ bwìŋ zìnə nə yi.
Yi nə kə təəŋ ma nə njàm, nə sə
tsoho fa bwìŋ nsàp ŋwə nə mʉ̀ cu
nə.
27 Wèeŋ yàwèŋ sə' bʉ̀ʉ sə aco wèŋ
tsoho fa bwìŋ bə liŋ am sə', bʉ̀ʉsə
à yè yèe, a sə cu vesùwèŋ mvwe'
mò'fis.

16

1 <<Mʉ̀ tsə' fa weŋ bum yè'sə ya
ŋga bwìiŋ yè ŋgòfa weŋ ŋgə' fana
wèŋ kà maŋkwɛ̀ŋ sòòŋ fohòlò.
2 Wo nə jum fis weŋ mʉmvwe'
ndap pìriyà. Mvàk sə və̀ə nə wo nə
zə weŋ bə zə mwè nə sə tsəm də wo
sə gʉ̀ fàha Nwì.
3 Wo nə gʉ weŋ nsàap bum yè'sə
bʉ̀ʉsə wo ka mʉ ves Tɛ̀' am ba fo'
riŋ.
4 Megu də mʉ̀ sə tsòho fa weŋ bum
yè'sə ŋga cu nto cuu ya ŋga yà'a kə
ye nùu, wèŋ tsərə tse' də mʉ̀ ànə
tsok weŋ laŋ də a nə ye vɛ'nə. Mʉ̀ à
ka weŋ bum yè'e mantombì tsok fa
bʉ̀ʉsə mʉ̀ a sə cugə̀ vesùwèŋ.

Fàak Sə̀ Ŋgà Ntip Nə Nə Gʉ

5 <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ yà' ŋga'a
bʉ̀ʉsə mʉ̀ tə mok ŋgòbwì foho lòyu
am bohòŋwə̀ nə yi à tum və mʉ
tsenə nə. Mègù kə də wèŋ pwe'fo',
ŋwə nə mò'fis sə kà mʉ də mʉ̀ sə
lòyè'sə fòlɛ sə' fek lok.
6 Yàwèŋ mègù də bum sə̀ mʉ̀ sə
tsə' weŋ yè'sə sə gʉ̀ ntʉʉm awèŋ kà
kwa.
7 Mʉ̀ sə tsə' weŋ lɛ zìnə də bòghak
də mʉ me'rə weŋ nə lo, bʉ̀ʉsə̀
mʉ kà-a lòfana Ŋgà Ntip nə nə kà
ŋgòkə cu wenə wèŋ və̀. A ye-a ŋga
mʉ̀ lòkə̀ dzèŋ mbwa fana mʉ nə
tumsə tsoŋ və yi ŋgòkə̀ cu wenə
wèŋ.
8 Ghà nə̀ yi və̀ə fana yi nə gʉ
nzeŋgòŋ nə ŋgòrì ncu nə̀ bʉp nə
ye ncu nə̀ kə̀kʉrə̀, nə ye mandzə̀ nə̀
Nwìi nə kə sak nzeŋgòŋ nə.
9 Yi nə niŋtsok rɛŋsə fa wo də
yà'wèeŋ ŋgàa gʉ̀ bʉp bʉ̀ʉsə̀ wo à ka
bohòmʉ̀ dzəm.
10 Yi nə rɛŋsə wo də mʉ ŋwə nə
kə̀kʉrə̀. Yi nə tsok rɛŋsə fa wo yè'sə
bə mandzə̀ nə̀ də mʉ nə me'rə fɛɛŋ,

nə lo bohòTɛ̀' am fana wèŋ kà mʉ mok sə yə fe'lə̀.
11 Yi nə rɛŋsə fa bwìŋ jòŋ awo
bə ma nə̀ sak nzak sə̀' bʉ̀ʉsə̀ bwìiŋ
nə ye də nzak ko ŋkum nə̀ yi tse'
nzeŋgòŋ yi nə.
12 <<Bum cu wùriŋ sə̀ mʉ̀ ka weŋ
ntòtsoho fa, megu də mʉ tsoho fa-
a weŋ yà' ŋga'a pwe', yà' ghak weŋ
ŋàŋ.
13 Megu də ghà nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ yi
rɛŋsə fagə̀ bwìŋ zìnə nə vəə fana yi
nə sə gʉmsə lo weŋ mvwe' sə̀ ŋgòrì
zìnə nə pwe'. Yi nə kà bum bə tu ye
sə cèp, yi nə sə cep bum sə̀ yi yuk
və ye yà' sə̀' yu'u. Yi nə tsoho rɛŋsə
fa weŋ bum mok sə̀ yà'a nə̀ kə̀ ye
ntsə'mòk mantombì sə̀'.
14 Yòŋsə̀ ànə nə gʉ mʉ, mʉ̀ ye ŋwə̀
nə̀ ghaŋ bʉ̀ʉsə̀ bum sə̀ yi nə niŋ
tsoho fa weŋ yà' sə nə tesə bohòmʉ̀.
15 Bum sə̀ Tɛ̀' am tse' pwe' a sə̀'
yàm, fana nà'a njo nə̀ mʉ̀ dʉk weŋ
də Ngà Ntip nə nə sə tsoho fa weŋ
bum sə̀ yà' tesə və̀ bohòmʉ̀ sə.>>

Jisòos Ŋwə̀ Nə̀ Yi Gha' Nzeŋgòŋ Nə Yi

16 Jisòs à dʉk fa bwe ye wèŋ dʉk
də, <<Anə ca mvək momjo wèŋ kà
mʉ mok sə yə fe'lə̀. A cà fe'lə
mvək momjo səmok fana wèŋ ye
fe'lə mʉ.>>
17 Ŋgàa fàak ye mok wèŋ a fe'rə
kɛ'cà mʉŋgorə̀ wo anə də, <<Yi sə
cèp yè'sə də yà vɛ'nə ɛ? Yi sə dʉhʉ
yusə də, <Mvək momjo wèeŋ nə kà
mʉ yə, a kə̀ cà fe'lə mvək momjo
səmok fana wèŋ ye mʉ.> Yi cèp
vɛ'nə, nə sə dʉk də, <A bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə
lòbohòTɛ̀' am> wèŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?
18 Ncèp nə̀ yi sə cèp nà' də mvək
momjo nə yè'sə dalɛ? Mvək momjo
ànə vès ka yàvès bə zeŋ rɛɛŋ.>>
19 Ànə geŋ Jisòs riŋ də wo sə dzəm
ŋgòfek yi yumok fana yi dʉk fa wo
də, <<Wèŋ sə mərə yè'e ncèp nə̀ mʉ̀
dʉk fa weŋ də mvək momjo wèeŋ
nə kà mʉ mok yə, a cà mvək momjo
wèŋ ye fe'lə mʉ səmok nə à?
20 Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm ncèp də,
wèeŋ nə waŋ vɛ'ɛ manziìŋ manziŋ,
fana bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə wèŋ sə
kwa ma njàwo kwaa. Ntʉʉm awèeŋ
nə bʉp weŋ wùriŋ fana ntʉʉm awèŋ
sə̀ yà' bʉp weŋ vɛ'ɛ sə nə bʉʉŋ kwa
fe'lə sə̀'.
21 Anə ye co ŋwà nə̀ yi sə ghà
mwe. A yèto, ntʉm bʉp yi də mvək
ŋgə' ye və̀ laŋ. Ghà nə̀ yi dzə wes
mo nə fana yi kà ŋgə' nə̀ yi anə ye
nə mok tsərə̀. Yi nə sə kwa mok kə
kwaa də yi dzə mwe sə nzeŋgòŋ.
22 Anə ye bohòwèŋ sə̀' vɛ'nə.
Ŋga'a yè'e ntʉʉm awèŋ sə bʉp weŋ,
megu kə də ghà nə̀ mʉ nə kə̀ ye fe'lə
vesùwèŋ səmok fana wèeŋ nə kwa
mvək ànə wùriŋ. Mandzə̀ nə̀ co də
ŋwə̀ nəmòk gʉ to də ya wèeŋ kà
mok kwa fe'lə̀, kà mok sə̀' ye.
23 <<A kə̀ dzèŋ nùmbu ànə fana
yà'a nə rɛɛŋ bohòwèŋ, wèŋ kà mʉ
yumok mok fek fe'lə̀. Mʉ tsok fa
weŋ ŋkèm ncèp dʉk də, yusə̀ wèeŋ
fek-a Tɛ̀' am yà' mʉnə liŋ am pwe',
yi nə fa weŋ yà'.
24 Yà' kə̀ dzèŋ tətè ntinə ŋga wèŋ
ka yumok mʉnə liŋ am lɛŋ yuk.
Wèeŋ lɛŋ bum bohòTɛ̀' am, ya yi
fa weŋ yà', wèŋ kwa tsə'rə boŋsə
riŋ.>>
25 Yi à cèp fe'lə fa ŋgàa fàak ye sə
wèŋ də, <<Mʉ̀ sə màk fa mègù weŋ
bum bə gbʉ' bə gbʉ'. Mvək sə vəə
nə̀ mʉ nə kà gbʉ' mok màk fe'lə̀. Mʉ
nə tsok rɛŋsə fa weŋ bum sə̀ yà' cu
bə liŋ Tɛ̀' am sə mok jəja.
26 Ghà ànə ye fana wèeŋ nə sə lɛŋ
bum bohòTɛ̀' am mok bə cùu awèŋ
mʉnə liŋ am. Anə kà mok də mʉ kə
lɛŋ fa weŋ mʉ̀ mok ye yiskok.
27 Tɛ̀' am bə tu ye yi dzəm weŋ
bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a dzəm mʉ, nə dzəm tse'
sə̀' də mʉ̀ à tesə bohòyi.
28 A zìnə, mʉ̀ à tesə və̀ bohòyi
ŋkuŋ nə və sə nzeŋgòŋ fɛn; nə̀
ŋga'a nè'e mʉ̀ sə də mʉ me'rə ŋgòŋ
nə, nə bwi foho lo fe'lə bohòTɛ̀' am
nə.>>
29 Ànə geŋ fana ŋgàa fàak ye sə
wèŋ dzəm fa yi də, <<A vɛ'nə àlaa.
Wù cèp nə ŋga'a mok rərɛŋ, wù sə
kà gbʉ' mok màk.

30 Fana vès rɛɛŋ nə nè ŋga'a də wù riŋ bum pwe'fo'. Njo mòk nè də ŋwèe fek wu yusè yà' cu sə vèə yi ŋkuŋ ya wu riŋ yà'a bʉ̀ə̀. Yà'sə gʉ̀ fana vès dzəm zìnə də wù a tesə vè bohòNwì.>>
31 Jisòs nə fek wo də, <<Co yà'sə gʉ̀ weŋ ŋkuŋ wèŋ dzəm à?
32 Wèeŋ yeè, mvək sə vèə, aco mʉ̀ dʉk də mvək nə kʉ̀rə laŋ, nè wo nə bɛ' samsə weŋ zəzok fana ndàaŋwè pwe' caŋ lo nda'à yi, wèŋ me'rə tes mʉ mʉmʉ̀. Megu də mʉ nə kà mʉmʉ̀ sə ye bʉ̀usə̀ Tɛ̀' aam nə ye vesi.
33 Mʉ̀ cèp bum yè'sə bohòwèŋ ya wèeŋ cum mam vesùwèŋ nə tse' fifi. Sənə nzeŋgòŋ nè'e, wèeŋ nə sə tse' megu ca ŋgə'. Megu də wèeŋ ko ntʉm. Mʉ̀ a ghak nzeŋgòŋ nə laŋ.>>

17

Jisòs Sə Lɛŋ Fa Bwe Ye Wèŋ Pìriyà

1 Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana yi kʉk gesə lo mʉbu, nə dʉk də, <<Tɛ̀', mvək nə wù à gʉ̀ fʉ̀hʉ nòŋsə nə kə̀ dzèŋ laŋ. Gʉ-a də ya mo yònə tse' kəkuksə̀. Mʉ nə gʉ yàm sə̀' co bwìŋ ye ŋàaŋ yo.
2 Wù a fa mo yònə ŋàŋ mʉtuhù bwìŋ pwe'fo', ya yi fa lùŋ nè nà'a nè kà mè nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wù a cokfis, nə fa ndzə bohòyi sə.
3 Lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə, a ŋgòrì wu, nè wu Nwì nè wù mègù mò'fis nə ye zìnə nə, nə ye sə̀' ŋgòrì mʉ̀ʉ Jisòs Krɛst nè wù à tum vèsə sə nzeŋgòŋ nə.
4 Mʉ̀ a kùksə wu sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ. Mʉ̀ a gʉ̀ wes fàak sə̀ wù a tum tsə mʉ də mʉ kə gʉ sə laŋ.
5 Ye də Tɛ̀', jəŋ lo-a mʉ, ya mʉ kə cum vesù. Gʉ mʉ ya mʉ kə tse' kəkuksə̀ mvwe' mò'fis mvə'nə̀ vesù ànə tse' to nà' ŋga wù ka nzeŋgòŋ nə ntògʉ lok yà'a.
6 <<Bʉ̀ʉ yo sə̀ wù a cokfis wo sə nzeŋgòŋ, nə fa ndzə bohòmʉ̀ sə, mʉ̀ a gʉ̀ wo ŋgòrì wu sə̀ bòŋ. Wo à ye bʉ̀ʉ sə̀ yò, wù nə jəŋ wo, nə fa ndzə bohòmʉ̀. Wo cu sə nòŋsə ncèp nə njònə sə̀'.
7 Wo a rì tse' mok ŋga'a zìnə laŋ də bum sə̀ mʉ̀ tse' yà' pwe'fo' a tesə və̀ bohòwù.
8 Mʉ̀ a càsə fa wo ncèp nə wù a fa nà' ndzə bohòmʉ̀ nə fana wo a ko jə nà' laŋ nə riŋ zìnə də mʉ̀ a və̀ bohòwù. Wo a dzəm tse' sə̀' də wù a tum vèsə mʉ sə nzeŋgòŋ anə.
9 <<Mʉ̀ sə lɛŋ fa wo. Mʉ̀ sə kà bohòbʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ anə nduk pwe' lɛŋ fa. Mʉ̀ sə lɛŋ fa bʉ̀ʉ sə̀ wù a fa wo ndzə bohòmʉ̀ yè'sə, bʉ̀ʉsə̀ wo bʉ̀ʉ yo wèŋ.
10 Yàm pwe'fo' sə̀ yò, Yòye bwi pwe'fo' sə̀' sə̀ yàm. Bwìŋ sə yə də mʉ tse' kəkuksə̀ bʉ̀ʉ tu awo sə.
11 Mvək kʉ̀rə ŋga'a nə də mʉ nə bwi foho lo bohòwù laŋ. Mʉ nə me'rə nzeŋgòŋ nə fana wo cum mali yàwo ntòca. Tɛ̀' nə wu rərɛŋ, sə jəŋ ŋkərə bohòwo bə nsàp ŋàŋ yònə wù ànə fa mʉ nə, ya wo cum cù mò'fis sə̀' mvə'nə̀ vesùu cù mò'fis yè'e.
12 Ghà nə mʉ̀ a cu ntòvesi wèŋ, mʉ̀ sə jəŋ ŋkərə bohòwo bə ŋàaŋ yo sə̀ wù à fa ndzə bohòmʉ̀ sə. Mʉ̀ a jə ŋkərə bohòwo bəboŋ fana yumok kà wo gʉ̀. Nà'a njo nə mòk a ka mʉtsətsə'rə wo bisə nə. A bisə mègù yi nə yi à ye ŋgòbisə tsə nə. Yi a bisə vɛ'nə ya yusə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də yà'a nə ye sə kʉrə vɛ'nə.
13 <<Mʉ̀ sə də mʉ bwi foho lo ŋga'a mok bohòwù. Megu kə də mʉ̀ sə cèp bum yè'e ŋga mʉ̀ cu ntòsə nzeŋgòŋ anə, ya wo kwa sə̀' dak nə dak mvə'nə̀ mʉ kwagə̀ yàm.
14 Mʉ̀ a càsə fa wo ncèp nə njònə laŋ, fana nzeŋgòŋ nə a bɛ̀ŋ wo bʉ̀ʉsə̀ wo ka yàwo mok bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ nə yeŋ, sə̀' mvə'nə̀ mʉ̀ ka yàm ŋwəə nzeŋgòŋ nə sə̀ ye yè'e.
15 Ka də mʉ̀ sə lɛŋ yè'sə də wu fis gɛsə wo sə nzeŋgòŋ anə yeŋ. Mʉ̀ sə lɛŋ də wu sə jəŋ ŋkərə bohòwo ya ŋwə̀ nə yi ŋwə̀ nə bʉp nə kà wo yumok bʉp gʉ̀.

16 Wo ka bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ nə yeŋ, sə̀' mʉmvə̀'nə̀ mʉ̀ ka ŋwə̀ə nzeŋgòŋ nə yeŋ yɛ̀'e.
17 Niŋtsok fa wo zìnə yònə ya wo ye gɛsə yàwo zok co bʉ̀ʉ yo. Ncèp nə̀ njòo zìnə nə.
18 Mvə̀'nə̀ wù ànə tum gesə lo mʉ sənə nzeŋgòŋ nə fana mʉ̀ sə tum lòwo ca sə̀' vɛ'nə.
19 Mʉ̀ sə nòŋsə ni' àm zok bohòwù bʉ̀ʉ wo ya ŋga wo ye yàwo zok bə ncèp nə̀ njònə̀ zìnə nə.
20 <<Mʉ̀ sə kà bə tu bʉ̀ʉ sə̀ wo fɛɛŋ yɛ̀'e lɛŋ mègù, mʉ̀ sə lɛŋ bə tu mok sə̀ wo nə yuk ncèp nə bohòyè'sə wèŋ, nə dzəm bohòmʉ̀ sə̀'.
21 Mʉ̀ lɛŋ də wo ye pwe' cù mò'fis. Tɛ̀', mʉ̀ lɛŋ də mvə̀'nə̀ vesùu mò'fis yè'e fana wo ye vesùwèŋ sə̀' vɛ'nə. Wo ye vɛ'nə ya bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə riŋ də wù a tum və̀ mʉ sə nze anə.
22 Mʉ̀ a fa wo sə̀ nsàp kə̀kuk nə̀ wù à fa mʉ nə, də ya wo ye cù mò'fis sə̀' co vesù.
23 Mʉ nə ye sə ntʉʉ̀ wo, wù ye bwi yòsə ntʉʉ̀ mʉ̀ ya wo pwe' ye cù mò'fis nə̀ mò'fis. A ye vɛ'nə fana nzeŋgòŋ nə riŋ də wù a tum mʉ, nə riŋ sə̀' də wù dzəm bʉ̀ʉ am yè'sə wèŋ sə̀' mvə̀'nə̀ wù dzəm mʉ.
24 Tɛ̀', bʉ̀ʉ sə̀ wù a fa mʉ yè'sə, mʉ̀ dzəm də wo ye vesi wèŋ mvwe' sə̀ mʉ̀ cu, ya ŋga wo ye kə̀kuk nə̀ wù ànə fa mʉ ŋga wù ka nzeŋgòŋ nə ntògʉ nə. Wù à fa mʉ nsàp kə̀kuk ènə bʉ̀ʉsə̀ wù à dzəm mʉ.
25 Tɛ̀' nə̀ wu rərəŋ bə mandzèə yo pwe', nzeŋgòŋ nə ka wu riŋ, mʉ̀ rì wu yàm laŋ. Bʉ̀ʉ yo yè'e wèŋ rì sə̀' də wù a tum və̀ mʉ tsenə.
26 Mʉ̀ a gʉ̀ wo, wo riŋ wu. Mʉ nə sə gʉ mali vɛ'nə ya wo tse' sə̀' nsàp dzədzəm nə̀ wù a tse' bohòmʉ̀ nə, ya ŋga mʉ nə ye sə ntʉʉ̀ wo anə sə̀'.>>

18

Wo Ko Jisòs
(Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

1 Jisòs ànə lɛŋ wes me pìriyà ye nə fana yi jəŋ ŋgàa fàak ye wèŋ bə ya'wèŋ to ndzəp mòk nə̀ wo togə̀ nà' də Kidròŋ, nə tesə lo mvwe' gadì mòk fa'nə.
2 Judàs nə̀ yi ànə seŋ Jisòs nə à rì mʉmvwe' ànə sə̀' bʉ̀ʉsə̀ Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ à sə kə̀ be'ləgə̀ fo'.
3 Fana Judàs nə jəŋ ŋgo sojàa bʉ̀ʉ Rumà wèŋ nə ye bə ŋgàa kʉ̀k ndap Nwì nə̀ ghaŋ sə̀ bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à tum wo sə. Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ à bwe' tse' laàm bə kàk wèŋ nduk, nə bəhə tse' lo bum dzè' sə̀'.

4 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' sə̀ Jisòs à ye sə fana ŋga yi riŋ yusə̀ ya'a nə gʉ bohòyi sə laŋ. Ânə geŋ yi tesə təəŋ və mantombìi ya'wèŋ, nə fek ya' də, <<Wèŋ sə làp ndà?>>
5 Wo cep fəsə də, <<Vès sə làp Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ nà'a.>> Jisòs dʉk fa wo də, <<A mʉ̀.>> Ânə ye yè'sə ŋga Judàs nə̀ yi à sèŋ Jisòs nə tə kok sə̀' fo' bə ya'wèŋ.
6 Mvə̀'nə̀ Jisòs à dʉk fa wo də, <<A mʉ̀>> sə fana bʉ̀ʉ sə wèŋ sooŋ lo ma ŋkwə̀ŋkwèŋ, nə coho gbʉ sə nze.
7 Yi fek fe'lə ya' sə̀mok də, <<Wèŋ sə làp ndàlɛ?>> Bʉ̀ʉ sə wèŋ cep sə̀' ŋkuŋ də, <<Vès sə làp Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ.>>
8 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ tsə̀' weŋ fa' laŋ də a mʉ̀ nə. A ye-a də wèŋ sə làp mʉ fana wèŋ kà-a bʉ̀ʉ yè'e wèŋ yumok gʉ̀, wèŋ me'rə wo lo yàwo sə.>>
9 Yi à cèp vɛ'nə ya ya'a ye megu sə̀' mvə̀'nə̀ yi ànə cep də, <<Bʉ̀ʉ sə̀ wù a fa wo ndzə bohòmʉ̀ yè'e pwe', nə̀ mò'fis nə kà bisə̀ ja'à.>>

10 Ânə ye vɛ'nə fana Saimʉ̀ Pità cok fis fèk ye mà mba'à, nə gbɛ' ci' mak fa moŋkwèŋ ŋkum ŋgà fa satikà' ntu'u ma zʉ sə nze. Liŋ moŋkwèŋ ànə à ye Malekù.
11 Jisòs à yə vɛ'nə fana yi dʉk fa Pità nə də, <<Sòfəsə gesə fèk nə mà mba'à. Wù sə də mʉ kà ŋgə' nə̀ Tɛ̀' am a fa mʉ də mʉ ye nà' nə yə à?>>

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋsurù (Mat. 26:57-65; Mak 14:53-72; Luk 22:54-71)

12 Ànə geŋ ŋkwà' ŋwə sojà nə kə
jəŋ ŋgo sojà ye wèŋ, bə yà'wèŋ kə
ko kiŋ Jisòs nə. Ŋgàa tək mok sə̀
mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə à
tɛsə wo sə̀'.
13 Wo à ko yi, nə jəŋ lo to yi
ntòbohòAnàs. Anàs ènə à ye tɛ̀'ɛ
ŋgwe Kayofàs. Kayofàs nə ànə ye
ŋkum ŋgà fa satikà' bə lùmŋgòŋ
ànə yi.
14 Ŋwə nə̀ yi à dʉk fa bʉ̀ ŋkwàha
bʉ̀ʉ Jus wèŋ də, a bə̀boŋ co ŋwə nə̀
mò'fis kpʉ mʉnə tu bwìŋ pwe' nə, à
ye sə̀' Kayofàs ènə.

Pità Bɛ̀ŋ Jisòs (Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 Mvə̀k ànə à ye, Saimʉ̀ Pità bə
mofàk Jisòs nəmòk à yù lòJisòs nə.
Ŋkum ŋgàa fa satikà' nə à rì mofàk
Jisòs mòk nə fana yi me'rə nà', nà'
ni lo mʉmvwe' ntòmbi ye nə.
16 Pità à təəŋ mam ye mvwe' ncùu
ŋka' sə, nə kà fwa ni lò. Ànə geŋ
mofàk Jisòs nə̀ ŋgà fa satikà' ànə riŋ
nà' nə kə ye mʉŋwà nə̀ yi sə kʉ̀k
ncùu sə, bə nà' cep fana wo to nisə
lo Pità sə̀' mbwa.
17 Mvə̀'nə̀ wo à sə də wo ni lo fana
mʉŋwà nə̀ yi sə kʉk ncùu sə yi nə
dʉk fa Pità də, <<Mʉ̀ kwà' də wu
mofàk ŋgà' ànə mòk, kè ka'-ɛ?>> Pità
cep fəsə fa nà' də, <<Hai', mʉ̀ ka
mòk yeŋ.>>
18 Ànə ye ndzəm ànə ŋga mbʉəp
sə ko fana bwe fàak ŋgà fa satikà' bə
ŋgàa kʉ̀k ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə mok
wèŋ fimsə mis, nə təəŋ fo' sə yuk.
Fana Pità lo kə təəŋ sə̀' bə yà'wèŋ,
nə sə yuk ye sə̀'.
19 Ŋkum ŋgà fa satikà' nə̀ liŋ yee
Anàs nà'a à fek Jisòs bum mok bə
liŋ ŋgàa fàak nà' nə ye bə yusə̀ nà'
sə yə'rə fa bwìŋ sə.
20 Jisòs də, <<Mʉ yə'rəgə̀ bwìŋ
jəja mʉmvwe' ndap pìriyà nə ye
mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə,
mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ kə̀ tɛsgə̀ tu.
Mʉ̀ kà yàm yumok mvwe' sə̀swihì
cèp yuk.
21 Ye də wù sə fek fe'lə mʉ yè'sə
bʉ̀ʉ yà? To fek lɛ bʉ̀ʉ sə̀ wo à yuk
bum sə̀ mʉ cèpgə̀ sə, ya wo tsok
fa wu wo. Wo riŋ wes bum sə̀ mʉ
cèpgə̀ sə vɛ'ɛ làaŋ.>>
22 Jisòs ànə cep vɛ'nə fana dògarì
mòk nə̀ yi à ye fo' ləp sam yi bə bo
mpaaŋ. Yi də, <<Kàcò, yà'a mvə̀'nə̀
wo cèpgə̀ bohòŋkum ŋgà fa satikà'
vɛ'nə à?>>
23 Jisòs dʉk fa nà' də, <<A ye-a də
mʉ̀ cèp bə jòŋ bwɛ̀rɛ də wù dʉk sə̀
də mʉ̀ sə cèp bə jòŋ. A ye-a ŋga
yusə̀ mʉ̀ cèp sə mvə̀k nə, wù ləp mʉ
kə bʉ̀ʉ yà?>>
24 Ànə geŋ Anàs tumsə lo Jisòs
nə mvə'nə̀ wo tasə tse' yi bə kwaŋ
bohòKayofàs nə̀ yi sə̀' ŋkum ŋgà fa
satikà' mòk.
25 Saimʉ̀ Pità nə à təəŋ, nə sə yuk
mali mis sə fana wo dʉk fa yi də,
<<Vès kwà' də wu lɛ mo ŋgà fàk ŋgà'
ànə mòk kè ka'-ɛ?>> Pità dzeeŋ də,
<<Hai' kà mʉ yàm to.>>
26 Mo ŋkwɛ̀ŋ ŋkum ŋgà fa satikà'
mòk, nə̀ yi à ye moma ŋwə nə̀ Pità
anə gbɛ̀' tiŋ mak yi ntu' nə cep ye sə̀'.
Yi dʉk də, <<Mʉ̀ tsəm də mʉ̀ anə ye
wu mʉ gadì bə lis am.>>
27 Pità nə dzeeŋ fe'lə sə̀mok fana
ntomvəp to sə̀' ghà ànə.

Jisòs Tə Mantombìi Palè (Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

28 Mvəp à sə to nə̀ zəzòŋ fana wo
jəŋ fis Jisòs mvwe' ndap Kayofàs, bə
yà'wèŋ lo mvwe' nto' Govənònə yi
mo lak Rumà. Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à ka
yàwo mbwa ni bʉ̀ʉsə̀ wo à sə dzəm
ŋgònòŋsə ni' awo rərɛŋ ya wo kə zʉ
ŋkàk pasobà àwo*.

* **18:28 18:28** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à tse' lʉ̀ʉk mok sə̀ ŋgòjə ni' awo də wo rərɛŋ mantombìi Nwì fana wo kà mʉmvwe' ndaap bʉ̀ lakmvum sə ni bwɛ̀rɛ wo gʉ bʉpsə ni' awo sə, nə kà mandzə̀ nə̀ ŋgòkʉ̀ksə Nwì tse'. Nà'a njo nə̀ wo à ka mʉ nto' Palè ni nə.

29 Ànə geŋ GovənòPalè nə kə tseŋ wo sə mbi, nə fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ko və ŋwə nè'e bʉ̀ʉ yà?>>
30 Wo dʉk fa nà' də, <<Anə ye-a də ŋwə ènə kà ŋwə nə bʉp yeŋ bwɛ̀rɛ də vès kà yi bohòwù fɛɛŋ jə və.>>
31 Palè nə dʉk fa wo də, <<Wenə wèeŋ foho lo, wèeŋ kə sak yi mvə'nə lʉ̀ʉk awèŋ sə dʉk weŋ.>> Wo dʉk fa yi də, <<Vès ka ŋàaŋ sə ŋgòsak nzak kpʉ bwìŋ tse'.>>
32 Mvə'nə wo à gʉ̀ vɛ'nə fana yà' gʉ də Jisòos kpʉ nsàp kpʉ nə yi à tsə' fa bwìŋ də yi nə kpʉ nà' nə.

33 Palè à bwì foho ni lòmʉ nto', nə to Jisòs də nà'a və. Jisòs à vəə, yi fek nà' də, <<Wù də wu ŋkum bʉ̀ʉ Jus è?>>
34 Jisòs də, <<Yusə wù sə fek mʉ yè'sə tesə kok sə vəə wù kè a cùu bʉ̀ʉ mok wèŋ nè?>>
35 Palè dʉk fəsə fa nà' də, <<Wù yə mʉ co də mʉ ŋwəə Jus à? Ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə bʉ̀ʉ yo wèŋ jə və wu bohòmʉ̀ fɛŋ wo. Wù gʉ̀ bʉpsə yà, tsok fa mʉ.>>
36 Jisòs də, <<Gaŋ ŋkum sə yàm sə ka sə sə nzeŋgòoŋ fɛŋ yeŋ. Gaŋ yàm sə nə ye-a sə sə nze fɛŋ, bwɛ̀rɛ də bwe fàak am wèŋ lʉ̀ fa mʉ bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ də ya wo kà mʉ yumok gʉ̀.>>
37 Palè nə fek nà' də, <<Wù sə də wu ŋkum è kèe yàlɛ?>> Jisòs dʉk də, <<Njo nə mʉ̀ à və sə nzeŋgòŋ fɛŋ bʉ̀ʉ zeŋ nə mègù mò'fis də mʉ niŋtsok fa bwìŋ zìnə nə. Nà'a njo nə wo à dzə mʉ nə. Ŋwə nə yi təəŋ-a ma nə zìnə nə fana yi nə yu'rə bohòmʉ̀ mvə'nə mʉ̀ sə cèep.>>
38 Palè də, <<Zìnəə yu yà?>> Yi à dʉk wes vɛ'nə fana yi lokok, nə tesə lo sə mbi, nə kə tseŋ bʉ̀ʉ Jus sə wo ca sə. Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Mʉ̀ ka yàm jòŋ nə ŋgà' ènə gʉ̀ʉ ye.>>
39 Yi cep fe'lə mok sə' də, <<A bum lak awèŋ də ŋkàha pasobàa kə dzèŋgəə, mʉ̀ fis me'rə fa weŋ ŋgà ndapndzəm mòk mò'fis. Ye də wèŋ dzəm də mʉ fis me'rə fa weŋ ŋkum bʉ̀ʉ Jus nə à?>>
40 Wo à yuk vɛ'nə, wo kɛ'ŋgùŋ dʉk nə bʉp də, <<Vès ka ŋwə ànə dzəm. Fis me'rə fa ves lɛ Bàrabà.>> Bàrabà ènə à ye ncoro' njə nə kpʉ bwìŋ.

19

Wo Sak Də Wo Zə Jisòs (Mat. 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

1 Ànə ye vɛ'nə fana Palè gʉ wo jəŋ Jisòs nə, nə ləp nà'.
2 Sojà wèŋ kə jəŋ ndik sə yà'a njènjàk, nə bak yà', nə tes fa Jisòs nə nà' mʉ tuhù co tàm ŋkum. Wo jəŋ cək mòk nə bəbaŋ, nə ni fa yi nà' co cək ŋkum.
3 Wo ye ŋgòvèhə bohòyi, nə sə cepsə nà' co ŋkum. Wo sə dʉhʉ də, <<Mbè ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ.>> Wo ywi'lə yi, nə sə ləp yi bə bo.
4 Palè nə à tesə və sə mbi mvwe' sə bʉ̀ʉ Jus wèŋ cu sə səmok. Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ yeè, mʉ nə fis və ŋwə ènə sə mbi ya wèeŋ riŋ tse' də mʉ̀ ka yàm yusə yi bʉpsə sə riŋ.>>
5 Ànə geŋ Jisòs nə tesə tsoŋ ŋga yi ta tse' mali tàm njènjàk nə mʉ tuhù yi, nə ni tse' cək ŋkum nə sə'. Fana Palè nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ yeè, yi nè'.>>
6 Ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə dògarìi sə mʉmvwe' ndap Nwì sə wèŋ à yə yi fana wo kɛ'ŋgùŋ, nə sə dʉk də, <<Wèeŋ tɛ'lə yi mʉ ntèəŋ. Wèeŋ tɛ'lə yi mʉ ntèəŋ.>> Palè nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ lo-a, nə kə tɛ'lə yi wèŋ. Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ ka yàm bʉp nə yi gʉ̀ʉ ye lok.>>
7 Bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ dʉk də, <<A ye-a bə mandzə lʉ̀ʉk avès fana ŋwə ènə nə kpʉ megu kpʉʉ bʉ̀ʉsə yi sə jə ni' ye də yi mo Nwì.>>
8 Palè nə à yuk vɛ'nə fana wʉə ko yi vɛ'ɛ wùriŋ.
9 Yi bwi foho və kə ni lo fe'lə mʉ nto' anə bə Jisòs səmok, nə fek nà' də, <<Wù və yè'sə ma fò?>> Jisòs nə kà cù mùk.
10 Palè nə fek nà' də, <<Mʉ̀ sə cèep, wù kà cèp à? Wù ka riŋ də

mʉ tse' ŋàaŋ sə ŋgòmè'rə wu, wù lo, nə tse' bwi ŋàaŋ sə co mʉ tɛ'lə wu mʉ ntəəŋ sə' riŋ à?>>
11 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Fa wu ŋàaŋ yà'sə Nwì. Anə ka-a vɛ'nə yeŋ bwɛ̀rɛ də wù kà ŋàŋ mʉ tuhù mʉ tse' to. Ŋwè nə yi jə və̀ mʉ, nə kə fa ndzə bohòwù nə gʉ ghak bʉp yi.>>
12 Palè ànə yuk ncèp ènə fana yi lap mandzə̀ co yi me'rə Jisòs nə lo. Megu kə də bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ sə fuŋ mali fo' də, <<A ye-a ŋga wù me'rə ŋwè ènə fana ye də wù ka mok ŋge' Kaisà, ŋkum nə̀ ghaŋ nə̀ yi tse' vesùwèŋ yi mvwe' lak Rumà nà'a yeŋ. Bʉsə̀ wù riŋ də ŋwè nə̀ yi sə jə-a ni' ye co ŋkum fana ye də yi sə nə̀ŋ fa ŋkum Kaisà kù mʉ tuhù.>>
13 Palè nə ànə yuk ncèp ènə fana yi kə fis və Jisòs nə sə mbi, nə ca kok cum mʉmvwe' kapràak ye. Wo à sə to mvwe' kapràak sə də, <<Mbàndap lìs.>> Wo to fo' bə ncèep lak bʉ̀ʉ Hibrù wèŋ də, Gàbàtà.
14 Bum yè'sə ànə sə ye yè'sə ŋga a nùmbu nə̀ ŋga ndzəm seŋ tsoŋ fana ye dzə̀. Mvə̀k ànə a ye sə̀' ŋga a mvə̀k ŋkàha Pasobà. À sə kʉəp lòco maràŋ fana Palè nə dʉk fa bʉ̀ʉ sə wèŋ də, <<Wèeŋ ja'a ŋkum awèŋ nə nè'.>>
15 Wo kɛ'ŋgùŋ də, <<Jəŋ gɛsə lo yi fo'. Yi kpʉ megu kpʉʉ. Wèeŋ kə tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ.>> Palè nə fek wo də, <<Mʉ tɛ'lə ŋkum awèŋ nə mʉ ntəəŋ nà?>> Ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ sə à dʉk yàwo də, <<Vès rì mègù yàvès ŋkum Kaisà yiìyi.>>
16 Yà'a yusə̀ yà' à gʉʉ fana Palè me'rə fa wo Jisòs də wo tɛ'lə nà' mʉ ntəəŋ.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mʉ Ntəəŋ (Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

Fana sojàa sə wèŋ jəŋ lo Jisòs nə.
17 Yi à bə̀k tse' ntəəŋ ye yi mʉ ŋkambəhə yi bə tu ye fana bə sojàa sə wèŋ tesə mʉ ntòlak anə, nə lo kə dzeŋ mvwe' mok sə̀ wo togə̀ fo' də, Nzʉə̀ tu bwìŋ. Wo to fo' bə ncèep lak bʉ̀ʉ Hibrù wèŋ də, <<Gòrìgotà.>>
18 Yà'a mvwe' sə̀ sojàa sə wèŋ à tɛ'lə yi sə. Wo à tɛ'lə yi bə bʉ̀ʉ mok wèŋ bwìŋ ba. Mòk ye bo ma màk, mòk ye ye bo ma ŋkwìp, Jisòs nə təəŋ ye mʉtsətsə'rə̀. 19 Palè ànə com naaŋ yak yumok mʉ tu ntə̀ŋ anə. Yi à còm də, Jɪsòs Nə̀ Mvwe' Lak Nazàrɛ, Ŋkum Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ.
20 Wo à còm yà' bə ncèep lak zəzok tɛ'. Mòk à ye ncèep lak Hibrù, mòk Rumà nə ye Gris. Bʉ̀ʉ Jus wèŋ a ta yusə̀ wo à còm naaŋ sə vɛ'ɛ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, bʉ̀ʉsə̀ mvwe' sə̀ wo ànə tɛ'lə yi sə à kʉəp lòmʉ ntòlak.
21 Ŋgàa fa satikà'a bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ à yə fana wo kə dʉk fa Palè nə də nà'a kà də <<Nè'e Ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ>> còm. Wo də nà'a com lɛ də, <<Ŋwè ènə dʉk yi də yi ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ.>>
22 Palè nə dʉk wo də, <<Yusə̀ mʉ̀ còm yà' laŋ, ye də yà' mè vɛ'nə.>>
23 Ghà nə̀ sojàa sə wèŋ à tɛ'lə wes yi mʉ ntəəŋ anə fana wo jəŋ cəək ye sə, nə gapsə yà' bòp kwè, sojàa sə jəŋ mò'fis, mò'fis. À bwehe cu mègù mok sàro ye, nə̀ nà' à ye lòŋtòŋ, nə kà cù mvwe' sə̀ wo à tè' tè'lə tse'.
24 Ànə geŋ wo dʉk də, <<Vesùwèeŋ kà nà' sàrə̀ bʉpsə̀. A təm bèŋ fo' ya a riŋ ŋwè nə̀ yi nə zʉ nà'.>> Yè'sə ànə sə ye vɛ'nə fana yà' megu mvə̀'nə̀ wo ànə com yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə. Wo ànə com nja də,

Wo a jə cəək am, nə gapsə jəŋ yà',
nə sə təm bèŋ
də ya wo ye ŋwè nə̀ yi nə jəŋ cə̀k
àm mòk.
Yà'a mvə̀'nə̀ sojàa sə wèŋ à gʉ sə.

25 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à təəŋ kʉəp lòmvwe' ntəəŋ sə̀ wo à tɛ'lə Jisòs mbwa sə à ye ma Jisòs nə bə moma ma ye nə nə̀ ŋwàŋwè. Mòk à ye fe'lə fo' Mèri nə̀ yi ŋgwe Klopà bə Mèri nə̀ mvwe' lak Màdàlinà nà'a.
26 Jisòs ànə ye ma ye bə mofàk ye nə̀ yi à sə dzəmgə̀ nà' wùriŋ nə mvə̀'nə̀ wo tə kok fo' fana yi dʉk fa

ma ye nə də, <<Màmi, kʉ̀k mo yòo nà'.>>
27 Nə bʉʉŋ dʉk fa mofàk ye nə sə̀' də, <<Kʉ̀k ma yoo nà'.>> Ye jəŋ mvə̀k ànə, mofàk ye nə à jə lòma Jisòs, nə sə kə cum mok bə nà'.

Jisòs Kpʉ
(Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Yà'sə à mèe, Jisòs riŋ də fàak ye mè mok sə̀ laŋ fana yi dʉk də, <<Njè ndzəp sə ya mʉ.>> Yi ànə cep yè'sə də ya yusə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə Ŋwàk Nwì sə bʉʉŋ və zìnə.
29 Ànə ye ŋga ŋgàp mòk à ye fo' bə rùuk sə̀ cəcəp ca. Fana wo jəŋ kùsa, nə tsəp gesə sənə rùuk sə, nə tse' gesə nà' bə ntatʉ kə̀ cùhu Jisòs anə.
30 Jisòs à no yà' fana yi dʉk də, <<Yà' mè mok laŋ.>> Fana yi zəm tsoŋ tu ye sə nze, nə fis me'rə yòŋsə̀ ye.
31 Nùmbu ànə à ye nùmbu nə̀ wo à sə fʉ̀hʉ də ndzəm seŋ tsə fana ye dzə̀. Wo à ka dzəm də nùmbu dzəə ye ŋga vèeŋ bwìŋ kə̀ mʉ ntəəŋ dzəm. Dzə̀ ànə à ye sə̀' nə̀ ghaŋ wùriŋ. Fana bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ kə fek Palè də nà'a fa wo mandzə̀ ya wo kə dzəp kʉ'rə vəp bʉ̀ʉ sə̀ wo tɛ'lə yà'wèŋ sə ya yà'wèeŋ kpʉ toho ŋga wo kə tuuŋ.
32 Ànə geŋ sojàa sə wèŋ lo kə dzəp kʉ'rə nə̀ mò'fis, nə kə kʉ'rə nə̀ ba, wo sə̀ wo à tɛ'lə wo bə Jisòs wèŋ sə.
33 Wo à kə̀ dzèŋ bohòJisòs fana wo ye ŋga yi kpʉ ye sə laŋ, wo me'rə yi, nə kà kùu ye sə mok dzəp kʉ'rə̀.
34 Sojà mòk à jə kòoŋ ye, nə sop Jisòs bə zeŋ fʉ nca mvàa vàap. Ndʉəm bə ndzəp caŋ tesə tsoŋ fo'.
35 Ŋwə̀ nə̀ yi à yə bum yè'sə bə lis mvə̀'nə̀ yà' ànə ye nə, sə tsə̀' yè'sə yi. Yi sə cèp zìnə, nə riŋ də yi sə cep yusə̀ yà' ànə ye vɛ'nə. Yi sə tsòho fa weŋ bum yè'sə də ya wèeŋ dzəm yàwèŋ sə̀'.
36 Bum yè'sə à sə ye vɛ'nə ya yà'a kə bʉʉŋ və megu mvə̀'nə̀ wo ànə com ndzənə ŋwàk Nwì sə. Wo à còm də, <<Wo nə kà vəp ye nə̀ mò'fis kʉp.>>
37 Wo à còm mok mvwe' mòk nja sə̀' də, <<Bwìiŋ nə ye ŋwə̀ nə̀ wo à sòp yi nə.>>

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

38 Yà'sə à mèe, fana ŋwə̀ nəmòk nə̀ wo à sə togə̀ yi də Jòsep à və̀ kə̀ ye Palè, nə lɛŋ nà' də yi kə jəŋ vèŋ Jisòs nə. Palè à dzəm, fana yi lo, nə kə jəŋ nà'. Liŋ lak Jòsep ènə à ye də Àrìmàtayà. Yi ànə ye sə̀' ŋwə̀ nə̀ yi à yù mandzə̀ Jisòs, nə sə swihi, swihi bʉ̀ʉsə̀ yi à sə wəp bʉ̀ʉ Jus wèŋ.
39 Nìkòdemù nə̀ yi ànə kə tseŋ nooŋ Jisòs fa' ndzəmə̀ nà'a à ye sə̀' bə Jòsep nə bəbɛ'. Yi à kə̀ jə və̀ nsàap ncèəp mok sə̀ wo to yà' də, <<Me>> bə mòk də, <<Alò>> wèŋ nduk. Ncèəp sə à rwì' dzèŋ co kilù hum tàŋ vɛ'ɛ.
40 Wo à jə vèŋ ni' Jisòs nə, nə lim gesə ndzənə cèk bə ncèəp sə wèŋ, bʉ̀ʉsə̀ yà'a mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ tuuŋgə̀ bwìŋ vɛ'nə.
41 Mvwe' sə̀ wo à tɛ'lə Jisòs mʉ ntəəŋ sə, gadì mòk à kʉəp kok fo'. Sè à ye mʉ gadì anə sə̀ wo à ka ŋwə̀ nəmòk ca ntòtuuŋ yuk.
42 Ànə ye də nùmbu ànə à ye nùmbu nə̀ wo sə fʉ̀hʉ də ndzəm seŋ tsoŋ fana ye dzə̀ fana wo caŋ tuuŋ gesə Jisòs nə mok fa'nə bʉ̀ʉsə̀ mvwe' sə à ye mvwe' jəjo.

20

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 28:1-10; Mak 16:1-11; Luk 24:1-12)

1 Nùmbu nə̀ tɛ' à ye ŋga a nù Sondè, nə̀ zəzòŋ ŋga cu ntòjàrə jàrə fana Mèri nə̀ mvwe' lak Màdalà à lòkok, nə lo mvwe' sèe sə. À kə̀ dzèŋ fo', yi ye ŋga wo dzərə fis gɛsə ma lìs nə̀ wo à lok ncùu sèe sə bə zeŋ nə laŋ.
2 Yi caŋ bwi foho lo, nə kə tseŋ Saimʉ̀ Pità bə mo fàk Jisòs nə̀ Jisòs à sə dzəmgə̀ yi wùriŋ nə, fana yi tsok

yà' də, <<Wo fis gɛsə lòvèŋ ni' Tà nə sə mvwe' sèe sə wo a tuuŋ yi ca sə laŋ. Vès ka mvwe' sə wo jə lòyi sə mok riŋ.>>

3 Pità bə mo fàk mòk nə caŋ lo mvwe' sèe sə.

4 Mo fàk mòk nə caŋ ghak Pità, nə lo ye mantombì kə dzeŋ mvwe' sèe sə.

5 Yi à kə bʉhʉ, nə kʉk gesə sənə sèe sə. Yi ye megu cəək sə wo à lim vèŋ Jisòs bə zeŋ sə, nə kà ca ni lò.

6 Ânə geŋ Saimʉ̀ Pità nə yi à sə bɛ' və nà' nə à kə dzèŋ ye. Yi ca ni lo sə mvwe' sèe sə jwaŋ. Yi ye cəək sə wo à tuuŋ nà' bə zeŋ sə ŋga yà' nòca.

7 Yi ye cək nə wo à lim tu Jisòs bə zeŋ nə ŋga wo lim benə nà' pwe', nà' nooŋ ca zok.

8 Fana mo fàk mòk nə yi à kə dzèŋ to fo' yi nə ni lo ca sə'. Yi ye, nə dzəm də Jisòs nə lòkok laŋ.

9 Â kə dzèŋ haaŋ mvək ànə ŋga wo ka bə ncèp nə wo à còm nà' ndzənə ŋwàk Nwì də Jisòos nə kpʉ, nə lokok nà'a ntòrɛɛŋ.

10 Ânə geŋ ŋgàa fàak Jisòs yà'sə wèŋ bwi foho lo lak.

11 Mèri à bwì və mvwe' sèe sə, nə kə təəŋ fo' sə mbiŋ, nə sə waŋ. Yi ànə sə waŋ fana yi bʉhʉ tsoŋ, nə kʉk gesə lo sənə sèe sə.

12 Yi ye masinjàa Nwì ba ŋga wo nitse' cəək sə fəfop pup pup. Wo à cu mvwe' sə wo ànə noŋsə vèŋ ni' Jisòs fo' sə. Mòk à cu mvwe' sə tu Jisòs à ye fana mòk cum mvwe' sə kùu ye ànə ye sə.

13 Wo fek yi də, <<Wù sə wa yà, màmi?>> Yi dʉk fa yà' də, <<Wo jə lòTà àm. Mʉ̀ ka mvwe' sə wo kə nòŋsə yi sə riŋ.>>

14 Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi bʉʉŋ, nə ye Jisòs ŋga nà' tə kok fo' fana yi kà nà' rì.

15 Jisòs nə fek yi sə' də, <<Wù sə wa yà màmi? Wù sə làp ndà?>> Â gʉ̀ bohòMèri nə co nà'nə ŋwə nə yi sə kʉ̀k gadì nə fo' nə yi fana Mèri nə dʉk fa nà' də, <<Tɛ'mòk, a ye-a ŋga wù jə lòyi wù fana wù kə niŋ fa mʉ mvwe' sə, ya mʉ kə jəŋ yi.>>

16 Jisòs nə to nà' bə liŋ də, <<Mèri.>> Mèri bʉʉŋ, nə cep fa nà' bə ncèep lak Hibrù wèŋ dʉk də, <<Ràbonì.>> Ncèp nà də Ràbonì ànə yà'sə də, <<Cicà àm.>>

17 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Kà mʉ koho tse' bʉ̀usə̀ mʉ̀ ka mʉ bohòTɛ̀' am ntòlo. Dù lo, nə kə tsok fa bwema am wèŋ də mʉ̀ tə lèlòmʉ la'à Tɛ̀' am, nə yi sə̀' Tɛ̀' àwèŋ nə. A yi nə yi Nwì àm, yi sə̀' Nwì àwèŋ pwe'.>>

18 Mèri nə à lòo, nə kə tsok fa ŋgàa fàak nà' sə wèŋ də yi yə Tà Jisòs laŋ. Yi à tsòho fa wo yusə nà' à cèp bohòyi sə pwe'fo'.

Jisòs Nìtsə̀' Fa Ŋgàa Fàak Ye Wèŋ Ni' Ye (Mat. 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

19 Â kə dzèŋ nùmbu ànə, nə ntɛŋ à yèto ànə ŋga a nconùm, ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ kə be'lə cum mʉmvwe' ndap mòk mvwe' mò'fis. Wo ànə lok ncù bʉ̀usə̀ wo à sə wəp bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Wo də wo kʉk à, ŋga Jisòs nə tə nè' mʉtsətsə'rə wo anə. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ lòoŋ.>>

20 Jisòs ànə cep wes vɛ'nə fana yi niŋtsok fa wo bo ye bə ncanmvàaŋ ye. Ŋgàa fàak ye sə à yə Tà nə, wo kwa vɛ'ɛ wù kà fʉ̀'.

21 Jisòs nə dʉk fe'lə fa yà' səmok də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> Nə dʉk mok sə̀' də, <<Mvə̀'nə̀ Tɛ̀' am à tum mʉ, mʉ̀ sə tumsə lòweŋ sə̀' vɛ'nə.>>

22 Ânə geŋ yi yoŋsə fa yà'wèŋ yòŋsə̀, nə dʉk də, <<Wèeŋ jəŋ, mʉ̀ yòŋsə̀ fa weŋ Yòŋsə̀ nə Rərɛŋ.

23 Ye də a ye-a ŋga wèŋ swì fa ŋwə̀ nəmòk bʉp ye fana Nwìi nə swi fa ŋgə̀ŋgə̀ŋ sə̀'. A ye-a ŋga wèŋ ka də wèŋ swì fa yi bʉp ye nə dʉk, fana Nwìi nə kà ŋgə̀ŋgə̀ŋ sə̀' swì fa.>>

Jisòs Yəəŋ BohòTomos

24 Ghà nə̀ Jisòs ànə kə tseŋ me ŋgàa fàak ye wèŋ fa' yà'a à ye ŋga Tomos nə wo togə̀ yi mok də mofɛs

nà'a ka ye fo' yeŋ. Yi ànə ye mòk mʉŋgorə wo sə hum-ncòp-ba sə.
25 Tomos nə à və maŋkwèŋ fana wo tsok fa yi də, <<Vès yə Tà àvès nə laŋ.>> Tomos nə dʉk ye də, <<A ye-a ŋga mʉ ka mvwe' mbɛŋ sə wo à ta yi luwa yà'a ye nə kà bə ndubo àm jwɛŋ, nə kà bo am mvwe' sə wo à sòp yi fʉ ncanvàa yà'a sògèsə, ye də mʉ nə kà yàm də a zìnə dzəm yuk.>>
26 Â kə cà nùumbu fwame' fana ŋgàa fàak Jisòs sə kə benə fe'lə mʉ nda'à səmok. Â ye mok ŋga Tomos nə fo' bə yà'wèŋ. Wo ànə lok ncùu sə lo'o fana wo ye ŋga Jisòs nə tə cà mʉtsətsə'rəə wo səmok. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>>
27 Yi dʉk fa Tomos də, <<Jwɛŋ ja'a yòo bo am è. Jəŋ bo yo, nə jwɛŋ ja'a mvwe' nə fʉ ncanmvàaŋ mʉ nə è. Kà də wu sə mərə fe'lə mok dʉk, dzəm lɛ mok dzəmə.>>
28 Tomos dʉk fa nà' də, <<Tà àm, nə ye Nwì àm.>>
29 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù dzəəm nə ŋga'a bʉ̀ʉsə wù yə mʉ bə lis yo. Anə ye rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo ka bə lis ntòye, nə dzəm yà'.>>

Njo Nə Wo à Còm Ŋwàk Ènə Bʉ̀ʉ Zeŋ Nə

30 Jisòs à gʉ̀hʉ maŋgəŋgèeŋ mok mʉ lisə ŋgàa fàak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo à ka yà'sə ndzənə ŋwàk nè'e com gesə.
31 Bum sə wo a còm yà' yè'e, wo à còm də ya wèeŋ dzəm də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə yi mo Nwì nə. Wèeŋ dzəm bohòyi vɛ'nə fana wèŋ tse' lùŋ nə zìnə nə nà'a bə liŋ ye nə.

21

Jisòs Nìtsə' Ni' Ye BohòƗgàa Fàak Ye Wèŋ Bwìŋ Sàmba

1 Mvək nəmòk à ye sə' nə Jisòs ànə niŋ ni' ye bohòŋgàa fàak ye mok wèŋ ŋga wo mvwe' tàm Tìberiyà. Yè'e mvə'nə yà' ànə ye sə.
2 Nùmbu mòk à ye ŋga Saimʉ̀ Pità cu mvwe' mò'fis bə Tomos nə wo togə̀ yi mok də mofɛs, bə Nàtaniyà nə̀ yi à və mvwe' lak Kanà nə mvwe' nzeŋgòŋ Galìli. Bwe Zebèdi à ye fo' ba, nə ye mok wèŋ sə̀' bwìŋ ba.
3 Saimʉ̀ Pità à dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə lòyu am mvwe' fu'fuk.>> Wo dʉk bwi yàwo sə̀' də, <<Vès dzəm ŋgòlòvesùwèŋ bəbɛ'.>> Fana wo tesə lo kə ni ŋgwes mok, nə lo. Wo à fuk nòoŋ tsə ciŋ, ciŋ, nə kà yumok ko.
4 Tsok à rɛŋ ŋga nùm sə də yi bap kok fana Jisòs nə tesə təəŋ ndzə ŋgʉ ndzəp anə. Wo kà rì də a yi nə rì.
5 Jisòs nə fek gesə yà' də, <<Ŋgàta, wèŋ ko yumok à? >> Wo də, <<Hai'.>>
6 Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ jəŋ-a ram sə nə mak tsoŋ gesə-a yà' bo ma zʉ, ŋgʉ ŋgwes nə fa'a è. Wèeŋ nə ko fuk fo'.>> Fana wo mak gesə ma nə̀ yi dʉk nə. Fuk ni ca nsàp nə̀ à ghak wo ŋgòsə̀ fəsə̀ və ram sə sə ŋgwesə̀ anə. 7 Mofàk Jisòs nə̀ yi à sə dzəmgə̀ nà' wùriŋ nə à dʉk fa Pità də, <<Nà'nə Tà.>> Pità ànə yuk vɛ'nə fana yi te' ni cə̀ək ye bʉ̀ʉsə̀ à ye ŋga yi a fweŋ cə̀ək ye sə də ya yi gʉ fàk. Ânə geŋ yi li ni sə ndzəpə̀ anə, nə lo kə ye Jisòs.
8 Bwe ye mok sə wèŋ à cu malì sə ŋgwesə̀ anə. Wo sə və sə̀', nə sə soŋ və ram nə ŋga nà' rwiŋ bə fuk ca wùriŋ. Mvwe' sə̀ wo à ye sə, ŋgòkə̀ dzèŋ mʉ mfèŋ à ka sə̀sap sə̀' yeŋ. Yà' à ye megu co mità ŋkʉ̀ mò'fis.
9 Wo à kə̀ tesə mʉ mfèŋ fana wo ye ŋga mis sə kə bə fuk ca nə ye bə brɛd sə̀'.
10 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ fis jə və fuk mok sə̀ wèŋ ko sə fɛn.>>
11 Saimʉ̀ Pità à bwì lòmvwe' ŋgwes nə səmok. Yi soŋ fis və ram nə mʉ mfèŋ. Fuk sə̀ ghaŋ à rwiŋ ca vɛ'ɛ hip. Yà' à ye pwe' ŋkʉ̀ mò'fis bə fuk hum tàŋ-ncòp-tɛ'. Fuk sə à ye ca ŋkʉ̀ʉŋ vɛ'nə, ram nə kà sə̀' sàhà.
12 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ və kə zʉ.>> Fana wo və. Mʉtsətsə'rəə

bwe ye sə pwe', ŋwə̀ nə̀ mò'fis co yi baŋ ntʉm, nə fek-a nà' də, <<Wu yè'sə ndà?>> à ka ye lok. Wo à rì də a Tà nə.
13 Jisòs à kə̀ jə brɛd nə, nə bə'rə gapsə fa wo bə fuk sə sə̀'.
14 Ghà nə̀ Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ fana nè'e nə̀ kɛ̀' tɛ' mvə̀'nə̀ yi à niŋ fa ni' ye bohòŋgàa fàak ye wèŋ.

Jisòs Cèp BohòPità

15 Wo ànə zʉ wes fana Jisòs nə fek Pità də, <<Saimʉ̀ mo Jon, wù dzəm mʉ bə ntʉm yòpwe' nə casə yè'e pwe' à?>> Pità də, <<Ŋ, Tà, wù rì də mʉ̀ dzəm wu.>> Yi dʉk fa nà' də, <<A ye-a də wù dzəm mʉ fana wu sə kʉk fa mʉ lis bə bwe nsùŋgaaŋ am.>>
16 Jisòs cep fe'lə bohòPità nə, nə̀ kɛ̀' ba də, <<Saimʉ̀ mo Jon, wù dzəm mʉ bə ntʉm yòpwe' à?>> Yi dʉk fəsə fa nà' səmok də, <<Ŋ, Tà, wù rì də mʉ̀ dzəm wu.>> Yi dʉk fa nà' səmok də, <<Sə gʉmsə fa-a mʉ nsùŋgaaŋ am.>>
17 Mok nə̀ kɛ̀' tɛ', yi fek nà' səmok də, <<Saimʉ̀ mo Jon, wù dzəm mʉ à?>> Ntʉm bʉp Pità, bʉʉsə̀ nà' fek fis yi nə̀ kɛ̀' tɛ' də, <<Wù dzəm mʉ àlɛ?>> Pità nə dʉk fa nà' də, <<Tà, wù rì bum pwe'. Wù rì də mʉ̀ dzəm wu.>> Jisòs dʉk fa nà' də, <<Kʉk fa-a mʉ lis bə nsùŋgaaŋ am.>>
18 Yi cep fe'lə fa nà' sə̀' də, <<Mʉ tsok fa wu ŋkèm ncèp dʉk də, à ye to ŋga wu ntòwà'ŋwè, wù sə kiŋsə ni' yò, nə sə lo yuyo mvwe' sə̀ wù dzəm. Wu rèŋ ntsə'mòk fana wù saŋ bo yo, ŋwə̀ nə̀ zok kiŋsə wu, nə bək jə lo wu mvwe' sə̀ wù ka dzəm.>>
19 Jisòs à cèp yè'sə ŋgòni'tsə̀' fa Pità nsàp kpʉ nə̀ nà'a nə kə kpʉ ŋgògʉ̀ liŋ Nwìi ye kə̀kuk. Yi à cèp wes vɛ'nə fana yi dʉk fa nà' də, <<Yuŋ və mʉ.>>
20 Pità à bʉʉŋ kʉ̀k, nə ye mo fàk Jisòs nə̀ Jisòs à sə dzəm nà' wùriŋ nə ŋga nà' sə bɛ' və wo sə̀'. À ye sə̀' yi nə̀ yi ànə yəhə naaŋ lo Jisòs fa' mʉ ni'ì ŋga wo sə zʉ bɛŋ, nə fek nà' də, <<Tà, ŋwə̀ nə̀ yi nə seŋ wu nə ndà lɛ>> nà'a.
21 Pità ànə ye nà' fana yi fek Jisòs də, <<Tà, ŋwə̀ nè'e ye-ɛ?>>
22 Jisòs dʉk fa fəsə nà' də, <<A ye-a ŋga mʉ̀ də yi cum fo' ŋwəm tètè mʉ̀ bwi və nùu, nzak njòye fo' yà? Bɛ' və̀ mʉ yòfɛŋ ntèŋ.>>
23 Ànə geŋ bʉʉ ye wèŋ ye ŋgòcèp lòkɛ' də Jisòs dʉk də ŋgà fàk ye nè'e nə kà kpʉ yuk. Megu də Jisòs à ka də nà'a nə kà kpʉ dʉk. Yi à dʉk də, ŋga ni' ye bò-a yi də nà'a cum fo' ŋwəm tètè yi kə bwi və, nzak nà' ye fo' yà lɛ?

Ncèp Nə̀ Nà' Ləsə

24 Vès rì də mo fàk nə̀ Jisòs à cèp bum yè'sə bə liŋ ye nə sə tsə̀' faà nə weŋ yà' yi. Yi à còm ŋwàk ènə sə̀' yi. Vès rì sə̀' də yusə̀ yi cèp sə zìnə.
25 Bum mok cu sə̀ Jisòs à gʉ̀ yà', yà'a vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à còm gèsə-a yà' ndzənə ŋwàk mò'fis, mò'fis làaŋ, bwèrɛ kàmòk ŋwàha sə yam casə nzeŋgòŋ nè'e pwe'.

Ŋwàk Fàak
Ŋgàa Ntum Jisòs

Tu ncèp nə ghaŋ nə ŋwàk ènə sə cèep nə, a mʉmvə'nə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə à gʉ̀ bʉ̀ʉ sə wo à bɛ'lòto Jisòs wèŋ fana wo tsoho sɛsə lo Ntirə nə Bəboŋ nə mvwe' lak Jòrosalèm bə Jùdiyà bə Sàmariyà nə ye mvwe' sə nzeŋgòŋ nə kə ləsə pwe'fo' (taŋ 1:8).

Yumòk nə gʉgʉŋ bə ŋwàk ènə a fàak Yòŋsə nə Rərɛŋ nə. Nà' à və nùmbu Pentekòs bohòbʉ̀ʉ sə wo à dzəm Jisòs sə mvwe' lak Jòrosalèm. Ye jəŋ nùmbu ànə yi à sə gʉŋsə cos nə.

Aco wo gapsə ŋwàk ènə bòp tɛ': Bwìŋ à yèto ŋgòtsòho Ntirə Nə Bəboŋ nə mʉ Jòrosalèm (taŋ mbʉ̀p 2:1-8:3), Ntirə Nə Bəboŋ nə à sèhɛ lòmvwe' lak Jùdiyà bə Sàmariyà wèŋ (taŋ mbʉ̀p 8:4-12:25), Pol à yèto ŋgòtsòho lòmvwe' lak mok zəzok tè kə dzeŋ mvwe' lak Rumà (taŋ mbʉ̀p 13-28). Mʉmvə'nə Ntirə Nə Bəboŋ nə à kə dzèŋ bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ sə' fana yà' rɛɛŋ də nà' ànə ka ŋgòye mègù nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ yeŋ.

1 Ŋge' àm Tìyofilò, ŋwàk nə mʉ̀ à còm to fa wu mantombì nà'a, mʉ̀ à còm tsə̀' fa wu nja bum sə̀ Jisòs ànə yeto ŋgògʉ̀ʉ, nə sə yə'rə fa bwìŋ,
2 tətè kə dzeŋ nùmbu nə̀ yi à lòmʉbu. Yi à sə̀ lòo ŋga Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə à gʉ̀ yi, yi tsok noŋsə fa bʉ̀ʉ ye sə̀ yi à cokfis yà' ŋgòye ŋgàa ntum ye sə̀, bum sə̀ wo nə sə gʉ.
3 Mvəsə̀ yi à lòkok mvwe' kpʉ, yi à nìŋtsə̀' ni' ye bohòbʉ̀ʉ ye sə̀ wèŋ mʉnə nùumbu hum kwè. Yi à nìtsə̀' ni' ye nə kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ nsàp nə̀ co məmərə̀ kà ye də yi lòkok laŋ mok ye fe'lə̀. Wo à yə yi, bə yà'wèŋ cep cù, nə sə taaŋ nzak gaŋ ŋkum Nwì.
4 Bə yà'wèŋ à cu bəbɛ' fana, yi tsok fa wo dʉk də, <<Kà də wèeŋ me'rə Jòrosalèm fɛɛŋ dʉk, wèeŋ cum tək tse' yusə̀ Tɛ̀' à kà' fa weŋ. A zeŋ sə̀ mʉ̀ a tsə̀' weŋ yà'a.
5 Jon à bàptɛsə bwìŋ bə ndzəp, fana a nə kà nùumbu ŋkʉ̀ʉŋ dzeŋ fe'lə ŋga wo bàptɛsə weŋ mok bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.>>

Jisòs LòMʉbu
(Mat. 27:3-10; Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

6 Ghà nə̀ bʉ̀ʉ ye sə̀ à kə̀ be'lə̀ bə Jisòs mvwe' mò'fis, fana wo fek yi dʉk də̀, <<Tà, wu nə fa fəsə ŋàaŋ sə ghà nè'nə bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ ya vèes tse' lak sə ves à?>>
7 Jisòs cep fəsə fa wo də̀, <<Yà'sə ka nzak njàwèŋ ŋgòrì bə zeŋ yeŋ. Tɛ̀' nə tse' ŋàaŋ yà' sə yi. Yi nòŋsəgə̀ mvə̀k yi yiìyi.
8 Yusə də wèeŋ nə tse' ŋàŋ ghà nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə və bohòwèŋ, fana wèeŋ nə ye ŋgàa təəŋ ma nə̀ njàm, nə sə tsoho lo ncèp àm mvwe' lak Jòrosalèm, nə ye Jùdiyà bə Sàmàriyà pwe', nə kə dzeŋ mvwe' sə̀ nzeŋgòŋ nə ləsə.>>
9 Yi ànə cep mesə vɛ'nə fana, yi lo mʉbu ŋga wo sə yə yi, fana mbàk kə lok yi, wo kà yi mok yə fe'lə̀.
10 Mvəsə̀ wo à sə kʉ̀k gèsə lòmalì mʉbu mvəsə̀ yi lòbisə, fana bʉ̀ʉ səmok bwìŋ ba, sə̀ wo à nitse' cəək sə̀ fəfop à kə̀ tesə təəŋ ŋgʉ ni'ì wo.
11 Bʉ̀ʉ yè'sə fek wo dʉk də̀, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Galìli, njo nə̀ wèŋ tə fɛɛŋ, nə sə kʉk gesə lo mʉbu vɛ'nə yà? Jisòs nə̀ yi me'rə weŋ, nə lònə mʉbu nè'nə, yi nə̀ kə̀ bwìŋ və̀ sə̀' mvəsə̀ wèŋ yə yi lòyà'sə.>>
12 Ànə ye vɛ'nə, fana wo me'rə mvwe' nda Olìp nə, nə bwi lo Jòrosalèm. Aco kìlometà mò'fis.
13 Â kə̀ dzèŋ Jòrosalèm, wo ca kok lo mʉmvwe' rum ndap nə̀ wo cugə̀ mbwa nə. Â sə cu fo' Pità bə Jon, Jem bə Andrù, Filìp bə Tomos, Bàtòlomì bə Màtiyò, Jem mo Afòs bə Saimʉ̀ nə̀ wo togə̀ yi də Zilò, nə ye Judàs mo Jem.
14 Ghà yà lòoŋ wo sə tse' tsətsərə̀ nə̀ mò'fis, nə fa ntʉm awo ŋgòsə gʉhʉ pìriyà. Wo à ye fo' bə bəba

wèŋ sə', mòk à ye Mèri ma Jisòs bə bwema Jisòs sə mbəmbam wèŋ.

Màtiyàs Jə Kùu Judàs

15 Nùumbu mok à càa, ŋga wo sə cu kwe' fana bʉ̀ʉ sə wo à dzəm Jisòs à ye fo' co ŋkʉ̀ mò'fis bə bwìŋ hum ba. Fana Pità lokok təəŋ mʉtsə, nə cep dʉk də,
16 <<Bwema am wèŋ, ŋwàk Nwìi nə ye tsoŋ zìnə mvəsə Yòŋsə nə Rərɛŋ ànə cep casə mʉ cùhù Devìd, sə kum liŋ Judàs, nə yi à nì tsə' fa bʉ̀ʉ sə wo à ko Jisòs mandzə nà'a.
17 Yi Judàs à ye ŋwə àvès mòk nə wo ànə swekfis yi, nə fa yi fàk mʉŋgorə vès anə.>>
18 (Yi à kə ywi nze bə mbàam sə yi à gʉ̀ bʉp, nə tse' yà'. Nə lɛŋ kpʉ ye bə zeŋ, nə gbʉ vehe, nto ye tesə.
19 Bʉ̀ʉ sə mvwe' lak Jòrosalèm à yuk bə zeŋ pwe', nə to mʉmvwe' nə də Àkèdamà. A yà'a bə ncèep lak awo də, nze ndʉəm.)
20 <<Yà'a yəyərə bə yusə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Sàam də,

<Wèeŋ me'rə ndap ye nooŋ to, ŋwə nəmòok kà mbwa cu.>

Wo à còm sə' də,

<Ŋwə nəmòk nə jəŋ fàak sə yi à sə gʉ̀ʉ sə.>

21 Nə yeè nə də mòok nə ye tsoŋ mò'fis nə yi nə be'lə vesùwèŋ. Ŋwə ènə nə ye ŋwə nə yi a sə yegə vesiwèŋ ghà yà lòoŋ nə Tà Jisòs à sə gìhi kɛ' tsətsoŋ bə kəkok mʉtsətsə'rəə vès,
22 ye jəŋ ghà nə Jon à bàptɛsə yi, nə kə dzeŋ nùmbu nə yi à mè'rə ves, nə lo mʉbu. Vesiwèeŋ nə sə tsoho kɛ' fa bwìŋ mvəsə yi a lokok mvwe' kpʉ.>>
23 Fana wo cokfis bwìŋ ba, Jòsep nə liŋ yee mok à ye Bàsabà. Wo sə to yi sə' də Jostòs. Yi ye bə Màtiyàs.
24 Wo gʉ pìriyà dʉk də, <<O Tà, wù rì ntʉm bwìŋ lòoŋ wù. Nìŋ tsok fa-a ves mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə ba yè'e nə wù cokfis
25 ŋgòjə fàak yè'e co masinjà yo sə Judàs à mè'rə màk, nə lo mvwe' sə yà'a kəkʉrə bohòyi ŋgòcu fo' sə.>>
26 Fana wo təm bèŋ ya wo riŋ ŋwə nə wo jəŋ nə. Wo à màk bèŋ ko Màtiyàs, fana yi ye ŋga'a mòk nə yi be'lə ŋgàa ntum Jisòs sə hum-ncòp-mò'fis sə.

2

Mvəsə Yòŋsə Nə Rərɛŋ À Vàə

1 Nùmbu nə ŋkàha sə wo togə yà' də Pentekòs à dzèeŋ fana yà' ye ŋga bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ cu mvwe' mò'fis. *
2 Wo yuk ntɛ̀ŋ nà, ŋga sə cwì və mʉbu co fəfə nə bʉp sə və yi vɛ'ɛ, nə kə ci'lə təəŋ mʉnə ndap nə wo cu mbwa nə dak.
3 Fana wo ye yumok co lʉm mis vɛ'ɛ, yà' ga'a naaŋ lo bʉ̀ʉ sə mʉ nda'à anə mʉ tuhù lòoŋfo'.
4 Wo pwe'fo' rwiŋ bə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə, nə ye ŋga'a ŋgòcèp ncèep lak bwìŋ zəzok mvəsə Yòŋsə nə à fa wo ŋàŋ ŋgòcèep.
5 Mvək ànə à ye ŋga bʉ̀ʉ Jus sə wo wəpgə Nwì à ye mvwe' lak Jòrosalèm sə. Wo à və mvwe' bòop lak zəzok sə yà'a sənə nzeŋgònə pwe'fo'.
6 Wo ànə yuk mvəsə yà' sə cwì və, fana wo kə caŋ baaŋ mvwe' mò'fis. Wo à mərə cèbʉ̀ə bʉ̀ʉsə wo à yuk ŋga bʉ̀ʉ sə wo à dzəm Jisòs sə pwe' à sə cèp ncèep lak awo mò'fis mò'fis.
7 Wo à sɛ̀ɛŋ, nə sə dʉk də, <<Yè'e ka pwe'fo' bʉ̀ʉ Galìli yeŋ nɛ̀?
8 A yè'sə nsàp nə fò, ves yuk ŋga wo sə cep ncèep lak avès pwe' ɛ.
9 Vèes fɛɛŋ bʉ̀ʉ Patiyà, Midiyà, nə ye Elàm. Mok və Mèsòpòtemiyà nə ye Kàpàdosiyà, mok Poŋtòs bə Ɛsiyà,
10 Frijìyà bə Pàmfiliyà, Ijìp nə ye mvwe' nzeŋgòŋ Libiyà nə nà' kʉəp Sìrinì. Mok fɛɛŋ ŋkʉ̀ìŋ sə wo və mvwe' lak Rumà, bʉ̀ʉ Jus nə ye sə wo à bɛ' lòmandzə Nwì bʉ̀ʉ Jus bɛ'lə.

* **2:1 2:1** Pentekòs ànə ye nùmbu nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə bəŋsəgə bum.

11 Bʉ̀ʉ Krit nə ye bʉ̀ʉ Aràb sə'.
Mvəsə vès və mvwe' sə zəzok vɛ'nə,
fana ves yuk ŋga wo sə tsòho bum
maŋgəŋgèŋ sə Nwì à gʉ̀ bə ncèep
lak avès.>>
12 Bum yè'sə ànə ghak, nə jipsə tes
wo vɛ'nə, fana wo sə fe'rə kɛ'ca ni'
awo dʉk də, <<Yè'sə nsàp nə fòvɛ'nə
ɛ?>>
13 Bʉ̀ʉ mok à jə bʉ̀sə yàwo yà'
bum ywì'lə nzòŋ. Wo sə ywi'lə wo
də yà'wèŋ no jʉ̀hʉ rùk.
14 A ye vɛ'nə, fana Pità bə ŋgàa
ntum Jisòs mok sə hum-ncòp-mò'fis
sə à lòkok təəŋ mʉtsə, nə sə cep
gʉgʉŋ də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Jùdiyà nə ye
bʉ̀ʉ sə wèŋ cu mvwe' lak Jòrosalèm
pwe', wèeŋ yu'rə nə riŋ tse' dʉk də,
15 bʉ̀ʉ yè'sə ka rùk mvəsə wèŋ
sə tsərə yà'sə no jʉhʉ. Wèŋ yə
yàwèŋ sə' də cu ntòzəzòŋ bohòŋwè
ŋgòjʉ̀hʉ rùk.
16 Yè'sə yumok sə ŋgà tsòhòbum
Nwì nə liŋ ye à ye də Joɛ̀ nà'a ànə
cep noŋsə lo taŋ ntɛ̀ŋ laŋ.
17 Yi à còm də,
<Nwì à dʉk də,
<<Nùumbu sə̀ yà'a nə sə ləsə lo
fana, mʉ nə fa Yòŋsə̀ àm
bohòndàaŋwè pwe'.
Wàhaŋgwɛ̀ŋ bə wàhanzùum awèeŋ
nə tsoho fa bwìŋ bum Nwì.
Bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ bə wàhabwìŋ
wèeŋ nə ye zìnə bum Nwì
ndzənə lo.
18 Mʉ nə fa yòŋsə̀ àm nə bohòŋgàa
fàak am sə̀ mbəmbam bə sə̀
bəba sə̀'.
Mvək ànə dzèeŋ fana, wo sə tsoho
fa bwìŋ bum Nwì.
19 Mʉ nə gʉ bum mok sə̀ yà' gʉ vɛ'ɛ
maŋgəŋgèŋ yà' yəəŋ mʉbu
bə sə nze.
Bwìiŋ nə ye ndʉəm bə mis nə ye
ndindi nə̀ nà' sə lokok bə ŋàŋ.
20 Nùum nə seŋ, ŋwə baŋ bʉʉŋ co
ndʉəm ŋkuŋ fana nùmbu nə̀
ghaŋ nə̀ Tà nə̀ nà'a nə ye
maŋgəŋgèŋ nə dzeŋ.
21 Fana ndàaŋwè pwe' nə̀ yi lɛŋ to
Tà mʉnə nùumbu yà'sə fana
ŋgə̀ŋgàaŋ nə luŋ.>> >
22 <<Wèeŋ yu'rə na ncèp nè'e è,
bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ. Jisòs nə̀ mvwe'
lak Nazàrɛ ŋwə̀ nə̀ Nwì à cokfis,
nə niŋtsok fa weŋ nsàp fàk ye bə
maŋgəŋgèeŋ bum mok sə̀ yà' gha'
bwìŋ. Nwì à sə gʉ̀ càsə yà' ndzə
bohòyi. Wèŋ rì yàwèŋ yu yè'sə
sə̀', bʉ̀ʉsə̀ yi ànə gʉ yà' mʉtsətsə'rə
wèŋ.
23 Nwì bə tsətsərə ye nə ye bə
ŋkərə nə̀ nje à dzəm kok yi də wo
nə fa Jisòs ndzə bohòwèŋ, fana wèŋ
fa yi bohòbʉ̀ʉ sə̀ bʉp wo tɛ'lə yi mʉ
ntə̀əŋ. Yà'a mvəsə̀ wèŋ à zə yi wèŋ.
24 Fana Nwì lokoksə yi mvwe' kpʉ
sə̀', nə fiŋ me'rə fis yi mvwe' ŋgə'
kpʉ. Mandzə̀ ànə ka nə̀ co kpʉ
kotse' mamgeŋ yi yeŋ.
25 Devìd ànə cep, nə sə kum liŋ ye
dʉk də,
<Mʉ̀ yə də Tàa yegə̀ venə ghà yà
lòoŋ fo'.
Yi tə mʉ bo mamàk ya ŋga ŋgə' kà
mʉ gha'.
26 Nà'a njo nə̀ ntʉm àm tse' kwəkwa,
ncèep cù am sə ye lə̀lʉm.
Fana mʉ̀ cum sə̀' bə̀boŋ, nə sə naaŋ
tu.
27 A bʉ̀ʉsə̀ wùu Nwì, kaco wu
me'rə mak noŋsə mʉ mvwe'
nzeŋgòŋ yòŋsə̀ə bʉ̀ kpʉkpʉ
yeŋ.
Kaco wu nə me'rə ŋgùpni' ŋgà fàk
yònə̀ zìnə ŋgòbì yeŋ.
28 Wù a nì tsə̀' fa mʉ mandzə̀
nə̀ ŋgòkə̀ cu ncu nə̀ ŋgòtse'
yòŋsə̀ laŋ.
Mʉ nə̀ kwa bʉ̀ʉsə̀ wu vesù.>
29 <<Bwema am wèŋ, mʉ̀ rìŋ
bə̀boŋni də aco mʉ̀ cep yumok sə̀
zìnə bə liŋ tàcici àvès Devìd. Mvəsə̀
yi ànə cep bum yè'sə, fana yi ànə
kpʉ lo yuye laŋ, wo tuuŋ yi, sèe ye
sə nòmalì yè' fo' tè ntinə.
30 Yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì, nə
riŋ tse' yusə̀ Nwì ànə kɛŋ də yi nə̀ fa
yi. Nwì ànə kak də yi nə kə̀ gʉ̀ ŋwə̀ə
nà' mòk ŋgòkok gaŋ ŋkum Devìd.
31 Tàcici àvès Devìd ànə riŋ yusə̀
Nwì ànə tse' ŋgògʉ̀ fana, mvəsə̀
yi à dʉk də <Wo à ka yi mvwe'
nzeŋgòŋ yòŋsə̀ə bʉ̀ kpʉkpʉ me'rə

noŋsə, ŋgùpni' ye à ka sə̀' bi> yà'a, yi à sə kà yè'sə bə ni' ye cèp. Yi à sə cèp bə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à dʉk də yi nə̀ tum vesə nə.
32 Nwì à lòkoksə Jisòs nə mvwe' kpʉ, fana vès bwe ye pwe' à yə, nə riŋ bə zeŋ də a zìnə.
33 Yi a lòkok cu lòbo ma màk bohòNwì, nə jəŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ bohònà' mvəsə̀ tɛ̀' ànə kak noŋsə, fana yusə̀ wèŋ yə, nə yu'ù nə, sə gʉ̀ yà' yòŋsə̀ ànə nə̀ Jisòs sə fa nà' yi.
34 Devìd à ka ye mʉbu lo fana, à ye yi nə̀ yi à cèp dʉk də,
<Tà Nwì à dʉk bohòTà àm də,
<<Cum bo ma mà'a mʉ fɛɛŋ,
35 ya mʉ noŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ wu
sə nze ya wu nəŋ tes kù mʉ
ni'ì wo.>> >
36 <<Bʉ̀ʉ Izùrɛ pwe' tse' ŋgòrì tse' pap də Jisòs nə̀ wèŋ à tɛ'lə yi mʉ ntə̀əŋ nə, Nwì a gʉ̀ yi ŋgòye Tà, nə ye fe'lə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə sə̀'.>>
37 Bʉ̀ʉ sə à yuk vɛ'nə fana ntʉm saha wo nəbʉp. Wo fek Pità bə ŋgàa ntum Jisòs mok sə wèŋ də, <<Aco vès gʉ yè'sə va, bwema avès wèŋ? >>
38 Pità tsok wo də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ, wèŋ lòoŋ, nə baptɛsə mʉnə liŋ Jisòs Krɛst ya ŋga wèeŋ tse' səswìfa bə bʉp awèŋ, ya wèeŋ tse' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə̀ nà'a fəfa nə̀ Nwì.
39 Wèŋ rì də kə̀kàk ènə nà'a nə̀ njàwèŋ, nə ye bwe awèŋ, nə ye nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo cu yàwo sə̀sap bohòNwì sə̀'. A yà'sə də nà'a bohòndàaŋwè pwe' nə̀ Tà Nwì a to yi sə̀'.>>
40 Pità ànə cep bohòwo vɛ'nə, nə cep bum mok wùriŋ. Yi sə lɛŋ wo də, yà'wèeŋ lap mandzə̀ nə̀ ŋgòca gɛsə mvwe' nsàp ŋgə' nə̀ bʉ̀ ŋgàa ŋkʉ̀ì' wèeŋ nə̀ kə̀ yə nə.
41 Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ à yuk ncèp ye nə, nə dzəm nà', nə baptɛsə sə̀'. Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à be'lə kwe' àwo nùmbu ànə à ye co bwìŋ ncùhù tɛ'.

Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo à Dzəm Jisòs À Ye Cù Mò'fis

42 Wo à jə gha' mvə̀k awo ŋgòyu'rə yusə̀ ŋgàa ntum Jisòs sə à sə yə'rə wo, nə sə be'lə mvwe' mò'fis. Wo sə zʉ bɛŋ Nwì mvwe' mò'fis, nə sə lɛŋ pìriyà.
43 Ŋgàa ntum Jisòs sə wèŋ à sə gʉ̀ bum sə̀ yà' à sə gha' bwìŋ mʉtuhù wùriŋ fana, wʉə à ko bwìŋ pwe'fo'.
44 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə pwe' à sə cu mvwe' mò'fis, nə sə be'lə bum awo sə̀ wo à tse' mvwe' mò'fis sə̀'.
45 Wo à sèŋ bum yà'sə nə sə gapsə mbàam sə mvəsə̀ wo yə də ŋgə̀ŋgàŋ ka tse'.
46 Nùumbu pwe' wo sə kə be'lə mvwe' kwe' nə̀ mò'fis mʉnə ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə̀ nà' à ye Jòrosalèm anə. Wo à sə zʉ bɛŋ awo nda'à wo mvwe' mò'fis bə kwəkwa nə ye ntʉm nə̀ mò'fis.
47 Wo sə kuksə Nwì fana bwìŋ pwe'fo' à sə dzəm wo. Tà Nwì à sə jònaaŋ fa wo bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə tse' lùŋ nùumbu pwe'.

3

Pità Bə Jon Tɛsə Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Bù'rə

1 Nùmbu mòk à ye, ŋga nùm càsə maràŋ fana Pità bə Jon sə lo mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. À ye ghà nə̀ wo gʉ̀gə̀ pìriyà.
2 À kə̀ dzèŋ mvwe' ncùu ŋka' mok sə̀ wo togə̀ yà' də Ncù sə̀ Bə̀boŋ fana wo tseŋ ŋgà' nəmòk fo' ŋga yi cu fo' nze. Woo kə̀ bə̀hə nòŋsəgə̀ yi fo' də nà'a sə lɛɛŋ mbàm bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə lòmʉ nda'à Nwì anə. Bʉsə̀ mvə̀'nə̀ wo à dzə yi dzəə, yi à ka gi yuk.
3 Yi ànə ye Pità bə Jon ŋga wo sə də wo ni lo mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə fana, yi lɛŋ də yà'a fa yi mbàm.
4 Wo kʉk nà' bə lis rap rap fana Pità dʉk fa nà' dʉk də, <<Kʉk ves.>>
5 Yi kʉk wo, nə sə tsərə ye də yà'a nə fa yi yumok ŋga'a.
6 Pità dʉk fa yi də, <<Mʉ̀ ka mbàm ŋgòfa wu tse', mʉ nə fa wu yusə̀ mʉ̀ tse'.>> Fana yi dʉk fa nà' də, <<Mʉnə

ŋàaŋ liŋ Jisòs Krɛst nə mvwe' lak Nazàrɛ, lòkok, nə gi.>>

7 Fana Pità fa gesə nà' bo mazʉ, nə ko lokoksə nà' mʉtsə ntɛ̀ŋ, fana lis kùu ye bə kùu ye sə pwe'fo' gʉŋ co yi təəŋ.

8 Yi li mʉtsə̀, nə təəŋ bə tu ye, nə sə gihi kɛ' ca. Bə yà'wèŋ lo kə ni mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə mok bəbɛ'. Yi sə gi, nə sə li, nə sə kwasə Nwì.

9 Bwìŋ pwe'fo' à yə yi mvəsə̀ yi à sə gìi, nə sə kwasə Nwì.

10 Wo ànə geŋ də wo riŋ də a yi nə̀ yi cugə̀ mvwe' ncù ŋka' nə̀ bəboŋ nə, nə sə lɛɛŋ bum nə fana wo mərə nsàp yu nə̀ nà' gʉ̀ yi nà'nə nəbʉp.

11 Mvəsə̀ wo à sə tesə tsoŋ fana ŋgà' nə kotse' Pità bə Jon cʉ̀k fana bwìŋ mərə, nə carə və mvwe' sə̀ wo tə sə sə̀'. À ye yè'sə sə mbi mvwe' sə̀ wo togə̀ fo' də mbàndap nə̀ Sòlomù.

12 Pità à yə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə və̀ fo', fana yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ, wèŋ sə mərə yè'sə bʉ̀ʉ yà? Wèŋ sə kʉ̀k sɛɛŋ ves co də vès lòkoksə yi bə ŋàaŋ yàvès, də vès tse' ntʉm sə̀ rərɛŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?

13 Yusə də, Nwì Abràham, Azìk nə ye Jàkop, yi nə̀ yi Nwì tàcici avès à fa ŋàaŋ sə̀ mʉbu bohòmo ye Jisòs. Wèŋ jəŋ yi, nə fa bohòbʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus, nə bɛŋ yi mantombì Palè, ŋga Palè nə dʉk laŋ də wo me'rə yi lo.

14 Yi nə̀ yi à ye rərɛŋ nə ye bə̀boŋ, wèŋ bɛŋ yi, nə dʉk fa Palè də yi me'rə lɛ ŋgà zə bwìŋ.

15 Fana wèŋ zə yi nə̀ yi mantombì ŋgòjə lòbwìŋ mvwe' lùŋ. Fana Nwì nə lòkoksə yi mvwe' kpʉ. Vès ye bə lis avès, nə sə tsə̀' fa-à nə bwìŋ.

16 Ŋàaŋ sə̀ yà' cu ndzənə liŋ Jisòs sə gʉ̀ ŋgà' nə̀ wèŋ sə yə yi, nə riŋ yi nè'e zeŋ ŋkuŋ yi gʉŋ. Njo nə̀ vès a fa ntʉm avès bohòliŋ yà'sə fana yà' gʉŋsə yi mvə̀'nə̀ wèŋ sə yə yi yè'sə.

17 Fana nə̀ ŋga'a nè'e bwema am wèŋ, mʉ̀ riŋ tse' dʉk də yusə̀ wèŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ awèŋ à gʉ̀ bohòJisòs, à ye ŋga wèŋ sə kà rì.

18 Nwì ànə tsok casə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì pwe'fo' taaŋntɛ̀ŋ dʉk də, Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə nə ye ŋgə'. Fana yi a gʉ̀ yà' ye zìnə bə nsàp mandzə̀ ènə.

19 Wèeŋ kupsə-a ŋga'a, nə bʉʉŋ lo bohòTà Nwì ya yi yisə gɛsə fa weŋ bʉp awèŋ sə fo'.

20 Ya ŋga mvə̀k nə̀ ŋgòcu yòŋsə nə və bohòTà Nwì. Ya ŋga yi tumsə fa weŋ Jisòs, nə̀ yi à kàk nòŋsə ŋgòtumsə fa weŋ nə.

21 Yi nə cum tsoŋ tse' mʉbu tè mvə̀k kə dzeŋ nə̀ Nwìi nə gʉhʉ tsə'rə fəsə bum pwe'. Yè'e mvəsə̀ Nwì ànə tsok taaŋ ntɛ̀ŋ cùhu bʉ̀ʉ ye sə̀ rərɛŋ sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì.

22 Musì ànə dʉk də,

<Tà Nwì àwèeŋ nə tumsə fa weŋ
ŋgà tsòhòbum Nwì mòk sə̀'
mvəsə̀ yi à tumsə mʉ̀ʉ Musì.
Yi nə tesə mʉtsətsə'rə bòp bʉ̀ àwèŋ.
Wèeŋ nə sə yuk tse' yusə̀ yi nə sə
tsok fa weŋ cʉ̀k.

23 Ŋwə̀ nə̀ yi dʉk-a də yi kà yusə̀ ŋgà
tsòhòbum Nwì nə sə cèp yuk,
Ye də wo nə fis gɛsə yi mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ
Nwì nə̀ mvèsə̀.>

24 Ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀ wo à tse' ncèp ŋgòcèep à cèp càsə bə bum sə̀ yà'a nə sə ye nùumbu yè'sə sə̀'. Ye jəŋ mʉ ni'ì Samwè nə ye bə sə̀ wo à ye maŋkwɛ̀ɛŋ yi pwe', sə cep vɛ'nə.

25 Wèeŋ ŋgwì bʉ̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì sə, nə ye fe'lə sə̀' də wèŋ tse' bo sənə rʉ̀k nə̀ Nwì à zʉ bə tàcici awèŋ sə̀'. Yi à dʉk fa Abràham də, <Mʉ nə se bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgònə pwe' bʉ̀ʉ ŋgwì bʉ̀ yò.>

26 Nà'a njo nə̀ Nwì à fis ŋgà fàk ye Jisòs, nə fa to nà' mantombì bohòwèŋ ŋgòkə̀ sè weŋ. Yi à sè weŋ bə mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ weeŋ bʉʉŋ gɛsə mvwe' mandzə̀ jòoŋ awèŋ.>>

4

Wo Somsə Pità Bə Jon Mʉ Kaŋsurù

1 Pità à sə cèp malì bohòbʉ̀ʉ sə̀ fo', ŋga Jon sə̀' fo' fana ŋgàa fa satikà'

nə ye ŋkum ŋgàa ntək mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə bə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ və kə tseŋ wo.
2 Wo à jòk và də Pità wèŋ à sə yə'rə fa bwìŋ də Jisòs a lòkok mvwe' kpʉ. Wo yə'rə vɛ'nə, yà' sə niŋ tsok də ŋwèe kpʉ-a yi nə lokok fe'lə sèmok.
3 Fana wo ko wo, nə kə lok noŋsə wo. Wo à nòoŋ nòoŋ mʉ ndap-ndzəmə anə tè tsok rɛŋ bʉ̀ʉsə à ye ŋga mvèk lònèbʉp.
4 Ànə ye na sə' vɛ'nə fana bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə wo à yuk ncèp nə à dzəm tse' bə zeŋ. Bʉ̀ʉ sə wo à dzəm sə lòoŋ fo' à ye pwe' co bwìŋ ncùhù tàŋ.
5 Tsok à rɛŋ fana, bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à baaŋ và mvwe' lak Jòrosalèm dʉk də wo kə sak yà'wèŋ. Wo à ye bʉ̀ʉ Jus sə mantombì bə ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k.
6 Wo ye fo' bə Anàs, ŋkum ŋgàa fa satikà' wèŋ, nə ye fe'lə Kayofàs bə Jon bə Àlèsandà nə ye fe'lə bʉ̀ʉ mok sə' sə wo njàŋ bə ŋkum ŋgà fa satikà' nə.
7 Wo jəŋ və bʉ̀ʉ sə ba sə mantombìi wo, fana wo sə fek yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ tse' nsàp ŋàŋ nə fòŋgògʉ̀ vɛ'nə-ɛ? Wèŋ sə gʉ̀ vɛ'nə yè'sə bə liŋ ndà?>>
8 Pità à rwiŋ bə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə fana, yi cep fəsə fa wo də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ sə mantombì nə ye bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ,
9 wèŋ sə fek ves yè'sə yusə bəboŋ sə vès a gʉ̀ʉ də ŋwə̀ ènə gi sə à? Wèŋ dzəm ŋgòrìŋ də vès a gʉ̀ yi valɛ ŋkuŋ yi gi à?
10 Fana wèŋ bə bʉ̀ʉ Izùrɛ pwe' riŋ sə' də ŋwə̀ ènə a gʉ, nə təəŋ nə mantombìi wèŋ fɛɛŋ bə ŋàaŋ liŋ Jisòs Krɛst nə mvwe' lak Nazàrɛ. A yi nə wèŋ ànə tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ, fana Nwì lòkoksə yi mvwe' kpʉ nə.
11 A sə' Jisòs nè'nə nə ŋwàk Nwì sə dʉk də, <Lìs nə ŋgàa ci ndap à dzèeŋ màk də nà'a bʉp, kə tse' ghak fe'lə fàk sə' zeŋ nə.>
12 Mandzə nə ŋgòtse' lùŋ megu bə liŋ ye yiìyi. Sənə nzeŋgònə pwe', ŋwènəmòok mok bʉ̀ə nə Nwì a fa bwìŋ də aco a tse' lùŋ bohòyi.>>
13 Bʉ̀ʉ sə mʉ kaŋsurù sə pwe' à yə nsàp ntʉm nə Pità bə Jon à bàa ŋga wo rì sə' də yà'wèeŋ bʉ̀ʉ sə wà sə wo à ka ŋwàk sə' riŋ, fana wo mərə nəbʉp. Yà'a mvwe' sə wo à rì dʉk də bʉ̀ʉ yè'sə à ye bə Jisòs wèŋ laŋ nə zìnə.
14 Yusə co wo cep, à ka sə' yeŋ, bʉ̀ʉsə ŋwə̀ nə wo à lùŋsə yi nə à tə kok sə' fo' ŋgʉ ni'ì Pità bə Jon anə, bwìŋ sə ye yi.
15 Fana wo à dʉk fa yà'wèŋ də yà'wèeŋ tesə mʉ kaŋsurù anə. Wo à tesə lo fana wo sə cep mok woòwo.
16 Wo sə dʉhʉ də <<A gʉ bʉ̀ʉ yè'sə va? Bʉsə bʉ̀ʉ sə wo cu Jòrosalèm fɛɛŋ pwe' riŋ tse' də à gʉ̀ nsàp yu nə nà' gʉ càsə ŋàŋ nè'nə bʉ̀ʉ yè'sə. Mandzə nə co vesùwèŋ dzèeŋ yà' ka yè'sə yeŋ.
17 Fana megu də vesùwèeŋ jwa sa'rə wo də wo kà bohòŋwə̀ nəmòk mʉnə liŋ Jisòs mok cèp yuk fe'lə, ŋgògʉ̀ də yu yè'sə kà mantombì mok sə yuhù lo'.>>
18 Fana wo to fəsə vesə wo mʉ ndapə̀ anə, nə tsok wo də, ŋgòcèp kènə ŋgòyə'rə bwìŋ mʉnə liŋ Jisòos nə kà mok ye yuk fe'lə.
19 Pità bə Jon dʉk fa fe'lə wo də wo kʉk ja'a na yàwo sə' də, a yəyərə bohòNwì də wo yuk yà'wèŋ nə noŋsə Nwì àlɛ.
20 <<Kaco vès teŋsə ŋgòcèp yusə vès a yə, nə yuk yeŋ.>>
21 Bʉ̀ʉ sə mʉ kaŋsurù sə à jwa sa'rə malì wo gʉgʉŋ, nə me'rə wo lo. Wo lap njo nə̀ co wo fa yà'wèŋ ŋgə' bʉ̀ʉ zeŋ bʉ̀ə, bʉ̀ʉsə bwìŋ pwe' à sə kùksə Nwì bə nsàp yu nə nà' ye nà'nə.
22 Ŋwə̀ nə wo à gʉ̀ gʉŋsə yi nə à càsə lùumŋgòŋ hum kwè.

Bwe Jisòs Lɛŋ Pìriyà Də Wo Kà Wʉə Tse'

23 Mvəsə wo à mè'rə wo ntèŋ, Pità bə Jon bwi lo mvwe' kwe' àwo, nə tsoho fa yà'wèŋ yusə ŋkum ŋgàa fa

satikà' sə ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ dʉk sə.
24 Wo à yuk wes yà' fana wo pwe' be'lə, nə gʉ pìriyà bohòNwì dʉk
də, <<O Tà Nwì, ŋgà gʉ̀ ntòbu bə
nzeŋgòŋ nə ye ndzəp bə bum sə̀ yà'
cu ca lòoŋ.
25 Á ye wù nə̀ wù à gʉ̀ tàcici àvès
Devìd ŋgòcèp bum yè'e. Yi à ye mo
fàk yo, fana Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə à gʉ̀
yi ŋgòcèp də,
<Bʉ̀ lakmvum sə jok bʉ̀ʉ yà?
Bʉ̀ʉ sə sə tsərə bum sə̀ yà'a nə kà
fàk yè'sə bʉ̀ʉ yà?
26 Bʉ̀ ŋkəŋkum nzeŋgòŋ fʉhʉ ni'
awo mvwe' mò'fis ŋgòlʉ̀ Tà
Nwì bə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ
nə̀ Nwì à cokfis nòŋsə nə.>
27 A zìnə də Heròbə Poŋtiyòs Palè nə
ye bʉ̀ʉ Izùrɛ bə bʉ̀ lakmvum wèŋ
à cu kwe' nə̀ bʉp mʉ tùhù Jisòs mʉ
ntòlak fɛn. Wo à kə̀ cu kwe' mʉ tuhù
Jisòs mo yònə̀ rərɛŋ, nə̀ wù à cokfis
nòŋsə nə.
28 Wo kə be'lə ŋgògʉ̀ bum sə̀ wù ànə
dzəm wu. Wù ànə fʉhʉ noŋsə yà'
laŋ, nə fa ŋàŋ də bum yè'sə nə ye
vɛ'nə.
29 Fana nə̀ ŋga'a nè'e, Tà, kʉk ja'a na
bə nsàp ŋgə' nə̀ wo sə dʉk də wo nə
fa ves, ya ŋga wu gʉ ves ŋgàa fàak
yo baŋ ntʉm ŋgòtsòho ncèp yònə.
30 Niŋ-a ŋàaŋ yo sə bə mandzə̀ nə̀
ŋgògʉ̀ bwìŋ gʉŋ nə lokok mvwe'
yiyaŋ awo. Gʉ̀ sə̀' də vèes sə gʉ bum
bə liŋ Jisòs, mofàk yònə̀ rərɛŋ nə co
yà'a sə ghak bwìŋ mʉ tuhù.>>
31 Wo ànə lɛŋ mesə fana mvwe' sə̀
wo à ye fo' sə tsoho. Wo pwe'fo' à
rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə. Wo yeto
ŋgòtsòho ncèp Nwì nə kà wəp.

Wo Sə Gàpsə Yak Bum Awo Kə̀kʉrə̀

32 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə dzəm bohòJisòs
sə pwe' sə tse' ntʉm nə̀ mò'fis. Ŋwə̀
nəmòk nə̀ mò'fis kà dʉk də yusə̀ yi
tse' gù sə̀ ye yiìyi dʉk. Wo à sə benə
bum awo sə̀ wo à tse' pwe' mvwe'
mò'fis.
33 Ŋgàa ntum yè'sə à sə tsòho bum
sə̀ wo à yə, mvəsə̀ Tà Jisòs à lòkok
mvwe' kpʉ bə ŋàŋ fana Nwì sə se
wo pwe'fo'.
34 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ də yi à sə jamə
də yi ka yumok tse' à ka mʉtsətsə'rə
wo anə yeŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' nzum
bə ndap wèŋ à sèŋ yà', nə jəŋ və
mbàam sə̀ wo sèŋ yà' bə zeŋ sə,
35 nə fa noŋsə yà' bohòŋgàa ntum
sə wèŋ. Fana wo jəŋ mbàam sə, nə
sə fa ŋwə̀ nə̀ fòlòoŋ mvəsə̀ wo yə də
nà' ka tse'.
36 Yà'a mvəsə̀ ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ
ye də Jòsep à gʉ̀ sə̀' vɛ'nə. Yi à ye
ŋwəə bòp bʉ̀ Levì, fana wo dzə yi
dzəə mvwe' lak Sɛprò. Ŋgàa ntum
Jisòs à to fa yi liŋ nzùm də Bànabà.
Yà'a də: Ŋwə̀ nə̀ yi rì ŋgòcèp fa
bwìŋ ncèep kontʉm.
37 Yi à sèŋ nzum ye, nə jəŋ və
mbàam sə, nə kə fa noŋsə yà'
bohòŋgàa ntum sə sə̀'.

5

Ànàniyàs Bə Sàferiyà

1 Ŋwə̀ nəmòk à ye sə̀' nə̀ liŋ ye
à ye də Ànàniyàs. Liŋ ŋgwe à ye
Sàferiyà. Wo à sèŋ bum awo mok,
2 nə swihi noŋsə mbàm mamòk,
nə jəŋ bwees sə fa lo ŋgàa ntum sə.
Ŋgwe ye à rì də nà' swìhi mbàam
mok sə̀'.
3 Fana yi ànə jəŋ və mbàam sə,
Pità fek yi dʉk də, <<Ànàniyàs, wù
mè'rə Satà də yi ni sə ntʉʉ̀ wù
ŋgògʉ̀ wu də wu kə borə Yòŋsə̀ nə̀
Rərɛŋ nə, nə swihi mbàam sə̀ wù à
sèŋ bum sə mamòk bʉ̀ʉ yà?
4 Mvək nə̀ wù ànə ka bum yà'sə
ntòseŋ, yà' à ye sə̀ yò. Wù à sèŋ yà',
mbàam sə ye mali sə̀' sə̀ yò. Njo nə̀
wù kə tsərə fe'lə sə ntʉʉ̀ wù də wu
gʉ nsàp yu ènə yè'sə bʉ̀ʉ yà? Wù
ka nsàp mvwès nè'nə bohòbwìŋ ci'
fa, wù ci' fa nà' bohòNwì bə tu ye.>>
5 Ànàniyàs ànə yuk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, yi
coho gbʉ sə nze, nə kpʉ. Wʉə à ko
bʉ̀ʉ sə̀ wo à yuk yu yè'sə pwe'fo'.
6 Wàhabwìŋ wèŋ à və̀, nə kə lim
fis lo vèŋ ni' ye nə sə mbiŋ, nə kə
tuuŋ.

7 À cà awà tɛ' fana ŋgwe ye və sə̀', nə kà rì də yumok gʉ̀ ndu ye rì.
8 Yi à kə̀ dzèeŋ, Pità fek yi də, <<Tsòk fa mʉ-ɛ, yè'e mbàam sə̀ wèŋ ndu yòà sèŋ bum sə vɛ'nə pwe'fo' à? >> Ŋgwɛŋ nə də, <<Ŋ, yà'a mbàam sə pwe'.>>
9 Fana Pità dʉk fa yi də, <<Weŋ ndu yòswi' cù də wèeŋ kə mumsə ja'a Yòŋsə̀ Nwì bʉ̀ʉ yà? Sə nərə və̀ kù kə ncùhù yà'a bʉ̀ʉ sə̀ wo kə tuuŋ və̀ ndu yò. Wo nə bək fis lo wu yòsə̀' ca.>>
10 Yi à coho gbʉ nòoŋ tsə mantombìi Pità vɛ'nə ntɛ̀ŋ, nə kpʉ. Wàha bʉ̀ʉ sə à ni ko' vəə, nə kə dzeŋ ŋga yi kpʉ laŋ. Wo à bək jə fis nà', nə kə tuuŋ yi ŋgʉ sèe ndu ye nə.
11 Bʉ̀ʉ cos nə ye bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à yuk bum yè'sə, nsàp wʉə mòk à ko wo pwe' nə̀ pwe'.

Bum Maŋgəŋgèŋ Nə Ye Məmərə̀

12 Ànə gèŋ ŋgàa ntum sə à sə gʉ̀hʉ bum maŋgəŋgèŋ nə ye bum sə̀ bwìŋ sə mərə wùriŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs sə pwe' à sə cu kwe' àwo mvwe' mò'fis mvwe' ntòmbi Sòlomù.
13 Bʉ̀ʉ mok sə̀ wà sə à ka ni' awo co də wo kə̀kʉrə̀ ŋgòbe'lə yà'wèŋ jəŋ lok. Wo à sə kà-a bə yà'wèŋ sə̀' sə tòrə̀ kɛ' fana wo sə kʉk ja'a yà'wèŋ co nsàp bʉ̀ʉ mok sə̀ wo bòntʉm wùriŋ.
14 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm bohòTà Jisòs à sə tùhu və̀, bəba bə mbəmbam wèŋ nduk, nə sə kə be'lə wo.
15 Mvəsə̀ bwìŋ à yə nsàp yu nə̀ wo à sə gʉ̀ʉ fana, wo bəhə fis və ŋgàa yiyaŋ, nə noŋsə lo wo ŋgʉ mandzə̀ mʉnə kəà bə kè wèŋ də ya Pità gì càa, tsə̀tsèŋ ye ca mʉ ni'ì mok.
16 Bwìŋ à kwəəŋ tesə və mvwe' bòop lak sə̀ yà'a ŋgʉ Jòrosalèm ŋgòjə və̀ bʉ̀ʉ awo sə̀ wo sə yaya bə bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo. Wo à gʉ wes pwe'fo'.

Wo Fa Ŋgàa Ntum Jisòs Ŋgə'

17 À ye vɛ'nə fana ŋkum ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ʉ ye sə̀ wo mvwe' kwe' bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ yeto ŋgòwa yusə̀ ŋgàa ntum sə sə gʉ̀ʉ sə, nə jok wà anə.
18 Wo ko ŋgàa ntum sə, nə kə nisə wo ndapndzəm.
19 Nùmbu ànə à ye, nə̀ ndzəmə̀ fana masinjà Tà Nwì və, nə kə muk nooŋ ncùu ndapndzəm sə, nə fis wo. Yi tsok fa yà'wèŋ dʉk də,
20 <<Dù lo, nə kə təəŋ mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə tsoho fa bwìŋ ncèp nə̀ bə lùŋ nə̀ fi ènə.>>
21 Wo à yuk mvəsə̀ yi à cep sə. Tsok à rɛŋ wo lo mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwìŋ.
Ghà ànə à ye fana ŋkum ŋgà fa satikà' nə bə bʉ̀ʉ ye wèŋ à to benə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus pwe' mvwe' mò'fis də wo cum kaŋsurù. Wo à və̀ wes, wo dʉk gesə lo mvwe' ndapndzəm nə də wo jəŋ və fa wo ŋgàa ntum sə.
22 Ŋgàa kʉk ŋgàa ndapndzəm sə à kə dzèŋ fana wo kà ŋgàa ntum sə mʉ ndapndzəmə anə yə. Wo bwi lo, nə kə tsok fa bʉ̀ʉ sə̀ mʉ kaŋsurù sə də,
23 <<Vès kə̀ wès fo', vès ye ŋga ncùu sə tə ləlok mpaaŋ. Ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo kʉk nòoŋgə̀ ndapndzəm nə ndzəmə̀ tə fo' sə̀' bə̀boŋnì. Vès də vèes muk-a kə ncùu sə fana vès kà ŋwə̀ nə̀ mò'fis mbwa yə.>>
24 Ŋkum ŋgàa tək ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bə ŋkum ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ à yuk vɛ'nə fana wo mərə yusə̀ yà'a nə kə ye mantombì sə bʉ̀ə̀.
25 Fana ŋwə̀ nəmòk ni kok və, nə tsok wo də, <<Wèŋ yuk-à, bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ a nisə wo ndapndzəm sə, wo cu mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Wo sə yə'rə bwìŋ mbwa!>>
26 Fana ŋkum nə bə ŋgà tək ndap Nwì nə̀ ghaŋ bə bʉ̀ʉ ye wèŋ à lòkə̀ jə fəsə və ŋgàa ntum sə maŋkwèŋ. Wo à ka yà' bə top sə̀ ko bʉ̀ʉsə̀ wo à sə wəp də bwìiŋ tərə wo ŋga'a bə lìs.
27 Wo à jə və ŋgàa ntum sə, nə dʉk wo təəŋ mʉ kaŋsurù anə. Fana ŋkum ŋgà fa satikà' nə sə cep bohòwo də,

28 <<Vès a cèp bohòwèŋ, nə soŋ weŋ ntu' bʉp bʉp də wèeŋ kà bwìŋ yumok bə liŋ ŋwà ènə mok yə'rə yuk fa fe'lə, fana ja'a na yàwèeŋ yusə wèŋ gʉ̀ʉ. Wèŋ gʉ̀ tətè bʉ̀ʉ sə mvwe' lak Jòrosalèm fɛɛŋ lòoŋ yuk wes nsàp yəyə'rə àwèŋ ànə lòoŋ fo'. Wèŋ sə làp mandzə ŋgògʉ̀ də vès à dʉk vès ŋkuŋ wo zə ŋwà ènə!>>

29 Pità bə ŋgàa ntum mok sə wèŋ à cèp fəsə yàwo dʉk də, <<Vès tse' ŋgòyuk lɛ dʉk nà Nwì, nə me'rə nə bwìŋ.

30 Nwì tàcici avès à lòkoksə Jisòs mvwe' kpʉ mvəsə wèŋ ànə tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ, nə zə yi.

31 Nwì à lòkoksə yi, nə cumsə yi bo ma mà'a yi co ŋwà nà mantombì nə ye ŋgà lùŋsə bwìŋ sə'. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ŋgòfa mandzə bohòbwe Izùrɛ ŋgòkupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ ya wo tse' səswìfa bə bʉp awo sə.

32 Vès à yə bum yè'sə bə lis avès fana vès tse' ŋgòtsòho fa bwìŋ yà' sə'. Yòŋsə nà Rərɛŋ nə sə tsə' fa bwìŋ sə' də bum yè'sə zìnə.>>

33 Bʉ̀ʉ kaŋsurù sə à yuk vɛ'nə fana wo jok nəbʉp, nə dʉk də wo nə zə yà'wèŋ.

34 Mòk ànə ye fo' mʉŋwəə Faràsi, wo to yi də Gàmaliyà. Yi à tse' fàak sə ŋgòyə'rə fa bwìŋ lʉ̀k. Yi lokok təəŋ mʉ kaŋsurù anə mʉtsə ŋga yi à ye sə' nsàp ŋwà nà bwìiŋ wəpgə yi maŋgəŋgèŋ, fana yi dʉk də wo jəŋ fis gɛsə lo ŋgàa ntum sə sə mbiŋ mvək momjo.

35 Yi yeto ŋgòdʉk fa bʉ̀ʉ sə mʉ kaŋsurù anə dʉk də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ, wèeŋ jəŋ ŋkərə bə nsàp yu nà wèŋ sə dʉk də wèeŋ gʉ bʉ̀ʉ yè'e bəboŋ.

36 Mvək mòk à ye fa' nà Tìodàs à vəə, nə sə dʉk kɛ'ca də yi ŋwà nəmòk nà ŋkʉ̀ʉŋ. Bʉ̀ʉ sə wo à kpəəŋ yù yi à ye co bwìŋ ŋkʉ̀ kwè. Wo à zə yi fana bʉ̀ʉ sə caŋ sam bisə kɛ' zəzok, yusə wo à sə dʉk də wo gʉ sə kpʉ bisə sə'.

37 À ye fe'lə maŋkwɛ̀ŋ, ghà nà wo à sə ta bwìŋ fa' nà'a, Judàs mʉŋwəə Galìli à və ye sə'. Bwìŋ à yù yi sə' wùriŋ. Wo à zə yi fana bʉ̀ʉ ye sə wèŋ carə sam sə'.

38 Fana nà ŋga'a nè'e, mʉ̀ sə dʉk də wèeŋ kà bʉ̀ʉ yè'sə yumok gʉ̀. Wèeŋ me'rə wo vɛ'nə, bʉ̀ʉsə a ye-a dʉk də nsàap yusə wo sə tsòho kɛ' yà'sə ye-a yumok sə ŋwè a tsərə kok yà' yi, fana ye də yà'a nə bisə.

39 A ye-a də a yu Nwì, fana mandzə nà co wèŋ ghak wo nə kà ye. Aco yà' ye də wèŋ sə lʉ̀ weŋ Nwì wèŋ.>>

40 Gàmaliyà nə à dʉk wes vɛ'nə fana kaŋsurù nə pwe' à dzəm ncèp ye nə. Wo to nisə vesə ŋgàa ntum sə wèŋ mʉ nda'à anə, nə jəŋ ŋkwès, nə ləp wo bə zeŋ, nə dʉk fa wo də yà'wèeŋ kà yumok bə liŋ Jisòs mok cep yuk fe'lə, nə me'rə wo lo.

41 Ŋgàa ntum sə wèŋ à sə lo gɛsə mvwe' kaŋsurù nə bə kwəkwa sə ntʉʉ̀ wo nəbʉp. Wo à sə kwa də Nwì yə wo də wo yəyərə ŋgòkà yə ŋgə' bə marè'tu bʉ̀ʉ liŋ Jisòs.

42 Fana à sə ye nùumbu pwe' wo sə yə'rə bwìŋ mʉ ndap Nwì nà ghaŋ nə bə nda'à bwìŋ wèŋ, nə sə tsoho fa mali bwìŋ Ntirə nà Bèboŋ nə də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nà wo sə kʉ̀k nə.

6

Wo Cokfis Ndìgàp Wèŋ Sàmba

1 Mvək à sə lòo, bʉ̀ʉ sə wo à sə yù mandzə Jisòs sə yam yàwo sə'. À kə dzèŋ nùmbu mòk fana bʉ̀ʉ Jus sə wo à sə cu gù yàwo la'à bə sə wo à kə dzə və wo lakmvum wèŋ kʉəm. Sə wo à dzə wo yàwo lakmvum sə wèŋ à sə cèp ŋwèm kɛ'cà dɛɛ, wo sə kà bàa yepmfə awo zʉzʉʉ sə wo gàpgə səsa yà'a fa.

2 À ye vɛ'nə fana ŋgàa ntum sə hum-ncòp-ba sə to benə bʉ̀ʉ Jisòs sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Nə tsok fa yà'wèŋ də, <<Ka bəboŋ bohòvès də vèes me'rə ŋgòtsòho ncèp Nwì,

nə cum ŋgòkʉ̀k lis mvwe' nzak zʉzʉ yeŋ.>>
3 Nə dʉk mali dʉk də, <<Bwema am wèŋ, wèeŋ kʉ̀k mʉtsətsə'rə wèŋ, nə cokfis bwìŋ sàmba. A ye wo sə bwìiŋ jəgə wo co bʉ̀ʉ sə kə̀kʉrə̀, sə wo tse' ŋkərə̀, nə tse' Yòŋsə̀ nə Rərɛŋ sə ntʉ̀ʉ̀ wo ya vèes fa wo nsàp fàk ènə.
4 Ya vèes jəŋ wes mvə̀k njàvès ŋgògʉ̀ pìriyà nə ye ŋgòtsòho ncèp Nwì.>>
5 Bʉ̀ʉ sə pwe' à kwa bə ncèp nə ŋgàa ntum sə tsərə fa wo ènə. Fana wo cokfis ŋga'a Stefè, yi ŋwə̀ nə yi naaŋgə̀ tu bohòNwì bə̀boŋni, nə tse' Yòŋsə̀ nə Rərɛŋ nə sə̀'. Mok wèŋ à ye Filìp, Pokoròs, Nikanò, Timò, Pàraminà, nə ye Nèkolà nə yi à ye ye ŋwəə Antiyòk, nə bʉʉŋ ŋwə̀ Jus.
6 Wo à jə və̀ bʉ̀ʉ yè'sə, nə kə fa bohòŋgàa ntum sə wèŋ. Ŋgàa ntum sə à naaŋ fa wo bo mʉ tuhù, nə gʉ pìriyà.
7 Fana ncèp Nwì à sə kùk lòmantombì. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs mvwe' lak Jòrosalèm sə à sə yam lòsə̀' mantombì. Ŋgàa fa satikà' wèŋ à ye ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ wo à yuk nə dzəm sə̀'.

Mvəsə̀ Wo À Ko Stefè

8 Stefè à ye ŋwə̀ nəmòk nə Nwì à fa yi ntʉm nə̀ bə̀boŋ wùriŋ. Yi à tse' ŋàŋ fana yi gʉ maŋgəŋgèŋ nə ye bum sə̀ co bwìŋ sə mərə mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə wèŋ.
9 Bʉ̀ʉ mok wèŋ à yè ŋgògʉ̀ də bə yà'wèeŋ kʉəm. Wo à ye bòp bʉ̀ nə wo à sə nigə̀ ndap pìriyà nə wo à sə to nà' də: Bʉ̀ʉ sə̀ wo cu bə tu awo. Bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo à ye mbwa à tesə və̀ mvwe' lak Sìrinì bə lak Àlèsandà. Wo yà'sə nə ye bʉ̀ʉ Jus mok sə̀ wo à və̀ yàwo mvwe' nzeŋgòŋ Sìlisiyà bə nzeŋgòŋ Ɛsiyà wèŋ à yè ŋgòkʉ̀əm bə Stefè wèŋ.
10 Fana Yòŋsə̀ nə à fa Stefè nsàp ŋkərə̀ mòk vɛ'ɛ co wù kà fʉ̀k. Mvəsə̀ yi ànə sə cep fana wo kà yusə̀ co wo cep fəsə fa yi tse'.
11 Fana wo lo kə ywiŋ bʉ̀ʉ səmok cù də yà'wèeŋ dʉk də wo yuk ŋga Stefè sə bʉpsə liŋ Musì nə ye liŋ Nwì.
12 Nà'a ŋkərə̀ nə̀ wo à gʉ̀ fana ntʉm yaaŋ bwìŋ wo jok. Bʉ̀ʉ sə à jòk wes pwe'fo', nə ye bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ fo', nə ye ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k wèŋ sə̀'. Wo à və̀ə, nə kə ko lo Stefè mʉ kaŋsurù.
13 Wo jəŋ və bʉ̀ʉ mok sə̀ wo kə ci' mvwès mʉ tuhù nà'. Wo dʉk də Stefè togə̀ liŋ mvwe' sə̀ rərɛŋ sə̀ wo kùksəgə̀ Nwì fo' sə bʉp riŋ riŋ, nə sə cep bʉp bə lʉʉk Musì sə̀'.
14 Də wo à yuk ŋga yi sə dʉk də Jisòs nè'e nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ nə kʉəmsə mak ndap Nwì, nə kupsə bum lak sə̀ Musì à fa wo pwe'fo'.
15 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye mʉ kaŋsurù anə̀ lòoŋfo' à bʉ̀ʉŋ kʉ̀k Stefè bə lis rap rap. Mvəsə̀ wo à sə kʉ̀k yi vɛ'nə fana wo ye ŋga si Stefè sə gʉ̀ co si masinjà Nwì.

7

Yusə̀ Stefè À Cèep

1 Ŋkum ŋgàa fa satikà' nə à fek Stefè də, yu yè'sə zìnə àlɛ.
2 Stefè ye ŋgòcèp fəsə də, <<Bwema nə ye tɛ̀' am wèŋ, wèeŋ yu'rə fa-a mʉ-ɛ. Ghà nə̀ tàcici àvès Abràham à ye mvwe' nzeŋgòŋ Mèsòpòtemiyà ŋkuŋ yi sə ye'e lo ŋgòkə̀ cu mvwe' lak Harà, Nwì nə̀ yi tse' fòwùriŋ nə à kə̀ yəəŋ bohòyi.
3 Yi tsok fa nà' də, <Mè'rə bʉ̀ʉ yo, nə ye lak yo yè'e, nə lokok lo mvwe' nze mòk nə̀ zok nə̀ mʉ nə niŋ tsok fa wu.>
4 Fana yi ye'e me'rə Càdiyà, nə lo kə cum Harà. Ghà nə̀ tɛ̀'ɛ Abràham à kpʉ, fana Nwì gʉ yi coho və mvwe' lak sə̀ wèŋ cu ŋga'a fo' yè'e.
5 Nwì à ka Abràham mʉmvwe' mòk fo' də a nə̀ nà' fa lok, à ka yeŋ koo momjo. Nə ye də Nwì ànə kak laŋ də yi nə fa fo' bohònà' nə ye bə ŋgwì bʉ̀ʉ ye sə̀ wo nə sə və maŋkwɛ̀ŋ. Mvə̀k nə̀ Nwì à sə kàk

vɛ'nə, à ye ŋga Abràham ka mweŋ ntòtse'.
6 Yusə̀ Nwì à cèp sə à ye də, <Ŋgwì bʉ̀ yòo nə kə cu mvwe' lak mok sə̀ yà' ka yàwo yeŋ. Wo nə cum ŋkwɛ̀ŋ fo', wo sə fa wo ŋgə' wùriŋ mʉnə lùumŋgòŋ ŋkʉ̀ kwè.
7 Mʉ nə sak bʉ̀ʉ sə̀ wo nə sə fak fo' bohòyà'wèŋ sə sə̀', fana wo nə me'rə lak yà'sə, nə tesə və, nə sə kuksə mʉ mʉmvwe' nè'e.>
8 Ânə geŋ, Nwì bə Abràham à zʉ rʉ̀k də yi nə sə riŋ tse' nà' bə nsàp mandzə̀ nə wo komgə̀ tu mbəmbam nà'a. Fana Abràham dzə Azìk, à dzɛ̀ŋ ntɛŋ mò'fis, yi kom fa nà' tu. Azìk kom bwi fa mo ye Jàkop, fana Jàkop kom bwi fa bwe ye sə̀ hum-ncòp-ba sə̀ wo tàcicii avès.

9 <<Tàcicii avès sə wèŋ à kʉ̀k moma awo Jòsep bə lis sə̀ bʉp jì njo. Wo ko seŋ gesə lo yi də nà'a kə ye ŋkwɛ̀ŋ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp. Ânə ye-a sə̀ vɛ'nə fana, Nwì à ye yo,
10 nə sə tɛsə Jòsep nə bə nsàp ŋgə' nə̀ yi à sə yə lòoŋfo'. Ghà nə̀ Jòsep à kə̀ dzɛ̀ŋ bohòŋkum Ferònə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə, Nwì à fa yi cùu sə̀ bəboŋ, nə fa yi ŋkərə̀. Feròànə ye vɛ'nə fana yi gʉ nà' ŋwə̀ nə̀ ghaŋ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə pwe'. Yi à gʉ̀ nà' ŋwə̀ nə̀ ghaŋ mʉmvwe' nto' ye sə̀'.
11 Fana mvək nəmòk à ye, njè ko mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp bə nzeŋgòŋ Kanà pwe'. Njè nə à fa bwìŋ ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Tàcici avès wèŋ à ka bɛŋ mok sə tse'.
12 Jàkop ànə geŋ də yi yuk də wo tse' zʉzʉ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yo fana yi tumsə gesə bwe ye sə̀ wo tàcicii avès sə fo'. Nà'a ghà nə̀ mantombì nə̀ wo à lòto fo'.
13 Wo à və̀ nə̀ kɛ̀' ba, fana Jòsep gʉ bwema ye sə wèŋ rì də yi moma yà'wèŋ fana, nə gʉ Feròrì də yà'wèeŋ bʉ̀ʉ lak ye.
14 Jòsep tirə gesə fa tɛ̀' ye də nà' bə bwe nà' pwe' coho və mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə. Wo à ye pwe'fo' bwìŋ hum sàmba-ncòp-tàŋ.
15 Fana Jàkop coho tsooŋ lo sə Ijìp anə. Yà'a mvwe' sə̀ yi nə ye bwe ye, sə̀ wo tàcicii avès, à kpʉ wes mok fo'.
16 Mvə̀'nə̀ bwe awo à foho lòKanà wo bəhə lo vèeŋ ni' yà'wèŋ sə ŋgòtuuŋ mvwe' sə̀ wo togə̀ fo' də Sekèm. Wo à kə̀ tuuŋ wo fo' sənə sèe sə̀ Abràham à ywiŋ yà' bohòbwe Hamò.
17 <<Mvə̀k à sə kʉrə və̀ də ya Nwìi gʉ yusə̀ yi ànə kak fa Abràham sə, fana ŋga bʉ̀ʉ avès yam mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp mok maŋgəŋgèŋ,
18 tèe ŋkum nəmòk nə̀ yi à ka Jòsep rì yuk, kə kok dzə̀' ŋkum mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp anə mok yi.
19 Yi sə borə bʉ̀ʉ avès bə ŋkərə̀, nə sə gʉ tàcici avès wèŋ ŋgə' nəbʉp. Yi gʉ də wo kà bwe awo sə̀ lʉə mʉ nda'à nisə̀, də wo me'rə noŋsə bwe sə sə mbiŋ də ya ŋga yà'wèeŋ kpʉ.
20 Yà'a sə̀' mvə̀k nə̀ wo à dzə Musì, mwe boŋ. Yi à cu mʉ nda'à tɛ̀' ye ŋwə tɛ'.
21 Mvə̀k nə̀ wo à kə̀ nòŋsə yi sə mbiŋ fana mo Feròmok nə̀ wà'ŋgwɛ̀ŋ à kə̀ te' jə nà' yuye. Yi sə tək nà' co mo ye.
22 Wo à yə'rə yi, yi riŋ ŋkərəə sə̀ yà' cu mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp anə pwe' nə̀ pwe'. Yi bʉʉŋ ŋwə̀ nə̀ ghaŋ bə nsàp mandzə̀ nə̀ yi cèp cù, nə sə gʉ bum ye.
23 <<Ghà nə̀ Musì à dzɛ̀ŋ lùumŋgòŋ hum kwè, fana yi dʉk də yi kə kɛ' ye bʉ̀ʉ ye wèŋ bwe Izùrɛ.
24 Yi lo, nə kə tseŋ ŋwə̀ ye mòk ŋga ŋwəə Ijìp mòk sə lèp nà', fana yi geŋ də yi kə tɛsə nà'. Musì à lèp zə ŋwəə Ijìp nə.
25 Yi à sə tsərə də bʉ̀ʉ ye wèeŋ nə rɛɛŋ də Nwì tum yi ŋgòkə̀ tɛsə fis wo sənə ŋgə' awo, fana wo kà sə̀' rɛɛŋ.
26 Tsok à rɛŋ, yi ye bwe Izùrɛ bwìŋ ba ŋga wo sə lʉ̀lʉ̀. Yi geŋ fo', nə sə gʉ mandzə̀ nə̀ co wo kà lʉ̀. Yi fek yà' də, <Wèŋ sə də wèeŋ lʉ yè'sə bʉ̀ʉ yà, ŋge' am wèŋ? Mʉ̀ də wèeŋ bwema mvwe' mò'fis àlaa?>

27 Fana nə yi à sə fa mòk ŋgə' yi
nə bwi' gɛsə Musì fo', nə dʉk fa nà'
də, <Ŋwə nə yi dʉk wu də wu kə kok
ŋkum bohòvès nə sak vèes ndà?
28 Wù də wu zə mʉ mvəsə wù a
zə ŋwəə Ijìp ŋkwìs yà'a nà?>
29 Musì ànə yuk mvəsə nà' cèp
vɛ'nə, fana yi caŋ lo, nə kə cum bisə
mvwe' lak Midiyà. Yi à cu fo' tè yi
dzə bwe mbəmbam ba.
30 <<Á cà lùumŋgòŋ hum kwè,
fana Musì ye masinjà Nwì mòk bə
lis. Nà' à yəəŋ bohòyi ndzənə mis
ŋga nà' sə kʉə mʉ tʉhʉ nə kà liìŋ.
Mis ènə à kʉə ŋgəà, mvwe' ŋgʉ nda
nəmòk nə wo togè nà' də Sinà.
31 Musì à yə vɛ'nə, nə mərə
maŋgəŋgèŋ, fana nə sə gi sooŋ geŋ
fo' də yi ye tsə'rə yà' bəboŋ. Yi yuk
ŋga ŋgì Tà sə cèp də,
32 <A mʉʉ Nwì tàcicii awèŋ. Nwì
Abràham, Azìk bə Jàkop.> Musì à
yuk vɛ'nə, yi sə jik bə wʉə vɛ'ɛ kpʉ̀k
kpʉ̀k, nə kà lis mok kʉ̀k.
33 Tà à tsə' yi də nà'a cokfis
kùuŋgùp nà', bʉ̀ʉsə mvwe' sə nà' tə
yà'sə, a fo' nze nə rərɛŋ.
34 Nə dʉk fe'lə sə' dʉk də, <Mʉ̀ kʉ̀k
ja'a, nə ye ŋgə' nə bʉ̀ʉ am wèŋ sə yə
mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp. Mʉ̀ a yuk waŋ
awo sə' laŋ, fana mʉ̀ nə vəə nə də
mʉ kə tɛsə wo. Vəə, ya mʉ tum gesə
wu Ijìp anə.>
35 <<Á ye Musì nə bwe Izùrɛ à
dzèeŋ yi, nə fek yi də, <Ŋwə nə
yi dʉk wu də wu kə ye mantombì
bohòvès, nə sak vèes ndà lɛ?> nə.
A yi nə Nwì tumsə co ŋwə nə
mantombì nə ye ŋwə nə yi fis wo
sənə ŋgə'. Nwì à fa càsə yi fàak
sə bohòmasinjà Nwì, nə nà' à yəəŋ
bohòyi ndzə misə nà'a.
36 Yi à təəŋ mantombì ŋgòjə fis
bʉ̀ʉ sə mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yi. Yi
à gʉ̀ maŋgəŋgèŋ nə ye bum sə co
bwìŋ mərə mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə
ye mvwe' ndzəp nə wo togè nà' də
Ndzəp nə Bèbaŋ nà'a sə'. Mvəsə
wo à sə lòo, yi sə gʉhʉ lo mali
maŋgəŋgèŋ mvwe' nze nə ŋgəà
mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè sə'.
37 <<Gù sə Musì ènə nə yi à
tsə' bwe Izùrɛ də, Nwìi nə tumsə
fa yà'wèŋ ŋgà tsòhòbum Nwì sə'
mvəsə nà' a tum vèsə yi Musì nə.
Ŋwə ànə nə ye mo nə njàwèŋ.
38 A yi Musì nə bwe Izùrɛ à baaŋ
mvwe' nzeŋgòŋ ŋgəà fana yi ye bə
yà'wèŋ nə. Yi à ye fo' bə tàcicii avès
nə ye bə masinjà Nwì nə nà' à cèp
bohòyi mʉnə nda Sinà. Yi à jə ncèp
Nwì nə nà' tse' yòŋsə nja nə fa'nə
ŋgòcàsə fa vesùwèŋ.
39 Tàcicii avès wèŋ à ka ŋgòyuk
yusə Musì nə à sə cèep dzəm. Wo
me'rə noŋsə yi, nə sə dʉk sə ntʉʉ̀
wo də bòco wo bwi foho lo fe'lə Ijìp
anə səmok.
40 Fana wo dʉk fa Aròŋ də nà'a gʉ̀
fa wo yumok sə yà'a ye mantombìi
wo. Də wo ka yusə yà' gʉ̀ ŋwə nə yi
a jə fis və ves mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp,
nə wo to fa ves yi də Musì ànə riŋ.
41 Nà'a ŋga'a mvək nə wo à gʉ̀
yumok co nwì awo nà' səsə mo
mbòŋ. Wo à sʉə nsùŋgaŋ, nə tɛŋ
vəpsə nà', nə kaŋ dzeŋ ŋgòkùksə
yusə wo à gʉ̀ wo bə bo awo.
42 Nwì à mè'rə wo fana wo sə
kuksə kɛ' ca lo ŋkəŋkàaŋ sə̀ mʉbu.
Yà'a mvəsə wo à còm ndzənə ŋwàk
ŋgàa tsòhòbum Nwì də,
<Wèŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ, nàam sə wèŋ à sə
səhə, nə sə gʉhʉ satikà' bə
zeŋ ŋgəà yà'a à ka bohòmʉ̀
yeŋ.
Wèŋ à gʉ̀ vɛ'nə mʉnə lùumŋgòŋ
hum kwè.
43 Wèŋ à sə bəhə tse' kɛ'cà tàap nwì
àwèŋ nə liŋ yee də Molòk,
bə mòk nə yi tse' nsəsə ŋkəŋkàŋ nə
liŋ yee Refàŋ.
Yà'a nwìi sə̀ wèŋ à gʉ̀ bə bo awèŋ
də wèeŋ kuksə wo.
Mʉ nə me'rə weŋ wo jəŋ casə lo weŋ
sə Babilòŋ.>
44 <<Mvəsə tàcicii avès à ye ŋgəà
yà'a, fana wo à tse' tàap sə̀ yà' à sə
nì tsə' fa wo də Nwìi fɛŋ bə yà'wèŋ.
Wo à gʉ̀ yà' mvəsə Nwì à dʉk Musìi
gʉ yà', mvə'nə yi nìŋ tsòho fa nà'
sə. 45 Á cu fana, tɛ'ɛ tàcici avès wèŋ

sə fa casə lo nà' bohòbwe awo wèŋ. Ghà nə̀ Josuwà à sə jə lòwo bə ghà nə̀ wo à sə fep jə nze nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ Nwì à sə bɛ' gɛsə wo, wo sə bək tse' nà'. Nà' à cu mali fo' tətè Devìd à kə̀ tsèŋ nà'.

46 Ntʉm Nwì à ye bəboŋ bohòDevìd, fana yi fek Nwì də nà'a fa yi mandzə̀ ya yi ci fa Nwìi Jàkop ndap.

47 Anə̀ geŋ, kə ci fa yi ndap nə mo ye, Sòlomù.

48 <<Yusə də, Nwì nə̀ yi yam càsə yi, nə kà mʉnə ndap nə̀ bwìŋ gʉ nà' bə bo cugə̀. A mvəsə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp də,

49 Tà Nwì dʉk də,

<Ntòbu mvwe' dzə̀' ŋkum àm cu,
nzeŋgòŋ ye ye mvwe' sə̀ mʉ
nə̀ŋ tesgə̀ kùu am.
Aco wèŋ ci fa mʉ yàwèeŋ nsàp ndap
nə̀ fò?
Mvwe' sə̀ co wèŋ fa mʉ, mʉ̀ cum fo'
fò?

50 Mʉ̀ à ka bum yè'e pwe' mʉ̀ gʉ à?
> Yè'e yusə̀ Tà Nwì cèep.

51 <<A nsàp gʉtu nə̀ fòbohòwèŋ vɛ'nə ɛ? Ntʉm awèŋ gʉ tsə gʉ̀ co bʉ̀ʉ sə̀ wo à loho ntu', nə kà ncèp Nwì yuk yuk. Weŋ gʉ̀ co tàcicii awèŋ. Wèeŋ dzèeŋgə̀ yusə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə cèpgə̀ yà'.

52 Ŋgà tsòhòbum Nwì mòok yo nə̀ tàcicii awèŋ à ka yi ŋgə' fa yuk à? Wo zə ŋgàa gə̀ ntum Nwì wèŋ sə̀ wo ànə ye taaŋ ntɛ̀ŋ, sə̀ wo à sə cep tsə̀' fa bwìŋ də, mo fàk Nwì nə̀ yi nə sə gʉ yusə̀ Nwì dzəm sə nə və. Nə̀ ŋga'a nè'e, wèŋ a sèŋ yi, nə zə yi.

53 A wèŋ sə̀ masinjàa Nwì à jə və̀ fa weŋ lʉ̀ʉk Nwì, wèŋ kà yà' yù lò.>>

Kpʉ Stefè

54 Bʉ̀ʉ sə̀ mʉ kaŋsurù sə wèŋ à yu'rə yusə̀ Stefè à cèp sə, fana wo jok, nə zʉ kpʉ nə̀bʉp.

55 Stefè à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə cèbʉ̀ə̀, fana yi kʉk gesə lo mʉbu, nə ye marɛŋ nə̀ Nwì ŋga nà' sə rɛŋ nə̀bʉp. Yi ye Jisòs ŋga nà' tə Nwì bo ma zʉ.

56 Fana yi cep dʉk də, <<Hàwèŋ, ntòbu mùhu nòto fana mʉ̀ yə mo ŋwè ŋga yi tə bo ma zʉ Nwì.>>

57 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à gham, nə sop tse'e ntu'u awo bə nduuŋ bo awo. Wo caŋ be'lə və mvwe' mò'fis ŋgʉ ni'ì yi,

58 nə bək fis mak gɛsə lo yi mʉ ntòlak anə fo', nə sə təprə yi bə lìs. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cì' fa Stefè mvwès sə à fweŋ nòŋsə cə̀ək awo bohòwà'nzùm nəmòk, wo togə̀ yi də Sol, də nà'a sə kʉk fa tse' wo.

59 Stefè sə waŋ to Tà dʉk də, <<O Tà Jisòs, yòŋsə̀ am nè', jəŋ mʉ.>> Wo sə təprə gu yi vɛ'nə.

60 Yi təəŋ bə tumfərə, nə sə waŋ torə fis də, <<Tà, swìfa wo bʉp nə̀ wo gʉ̀ ènə.>> Yi à dʉk wes vɛ'nə ntɛ̀ŋ, fana yòŋsə̀ ye me.

8

1 Sol à dzəm sə̀' də a bəboŋ mvəsə̀ wo zə Stefè vɛ'nə. A yè jəŋ sə̀' nùmbu ànə wo yè ŋgòyeŋsə bʉ̀ʉ cos ŋgə' nə̀ bə ŋgwap mvwe' lak Jòrosalèm pwe'. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə à ca sam wes mè vɛ'ɛ pwe' nə̀ pwe'. A bwehe cu mègù mok ŋgàa ntum sə wèŋ, ŋga bwìŋ carə lòwes mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə ye Sàmàriyà.

2 Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à rì Nwì à kə̀ tuuŋ Stefè, nə waŋ kpʉ ye maŋgəŋgèŋ.

3 Sol à làp mandzə̀ də yi ləsə cos nə kɛ̀' mò'fis. Yi à sə fi lòncùu bwìŋ mò'fis, mò'fis, nə sə ko sooŋ fis lo bəba bə mbəmbam sə̀ wo à dzəm bohòJisòs, nə sə kə nisə wo ndapndzəm.

Ncèp Jisòs Yuhu Mvwe' Nzeŋgòŋ Sàmàriyà

4 Mvəsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə à ca sam, fana mvwe' sə̀ wo à sə lòpwe' wo sə tsoho lo ncèp nə̀ Jisòs nə fo' sə̀'.

5 Filìp à lòye mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà, nə sə tsoho fa bʉ̀ʉ lak sə fo' sə liŋ Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.

6 Bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à yu'rə bòŋsə ncèp nə wù kà fʉ̀k. Wo à yu'rə, nə sə ye maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi à sə gʉ̀hʉ.

7 Yòŋsàə sə̀ bʉp à tesə ndzə ni'ì bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə waŋ sa'rə bə ŋàŋ. Yi à gʉŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kà ni' awo te' bʉ̀sə̀ lok, bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə ka bàboŋ gì wèŋ maŋgəŋgèŋ.

8 Bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà sə wèŋ à tse' kwəkwa wùriŋ.

9 Ŋwə̀ nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nə̀ liŋ ye à ye də Saimʉ̀. Yi à cu fo' mweè sàsap ntɛ̀ŋ, nə sə məŋsə bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə bə nsàp mfim nje nə̀ yi à sə gʉ̀ʉ. Yi à sə tsòho fa bwìŋ də yi ŋwə̀ nəmòk nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ wùriŋ.

10 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye mvwe' lak yà'sə pwe'fo', bə ŋkwàha bwìŋ pwe' à sə kʉ̀k gù lis mok bohòyi. Wo dʉk də ŋàaŋ ye sə nìŋ də yi ŋwə̀ nə̀ wo togə̀ yi də Nwì nə̀ ghaŋ nə, də yi a və̀ ŋgòkɛ' yə wo, nə yəəŋ bohòwo co Saimʉ̀.

11 Yi à məŋsə wo bə mfiim ye sə tətè wo sə kʉk gu lis mok bohòyi.

12 Ànə geŋ wo yuk, nə dzəm Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ Filìp à sə tsòho, mvəsə̀ gaŋ Nwìi fàkgəə, nə ye də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə. Fana wo bàptɛsə. Bəba bə mbəmbam wèŋ à sə bàptɛsə pwe'.

13 Saimʉ̀ bə tu ye à dzəm, nə baptɛsə sə̀'. Yi à sə gìhi mègù mok bə Filìp mvwe' mò'fis. Yi à sə yə nsàap maŋgəŋgèeŋ sə̀ ghaŋ sə̀ Filìp à sə gʉ̀, fana yà' məŋsə yi nə̀bʉp.

14 Mvək ànə à ye fana ŋgàa ntum sə̀ mvwe' lak Jòrosalèm à yuk də bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà a yuk ncèp Nwì, nə dzəm, fana wo tumsə gesə fa wo Pità bə Jon.

15 Wo à kə̀ dzèŋ fo', fana wo gʉ fa bʉ̀ʉ sə̀ wo a dzəm sə wèŋ pìriyà də ya wo tse' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.

16 À ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ à ye ŋga wo ka Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ntòtse'. À ye ŋga wo à bàptɛsə gù mʉnə liŋ Tà Jisòs.

17 Pità bə Jon à naaŋ fa wo bo fana Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə və̀ bohòwo.

18 Saimʉ̀ à yə də ŋgàa ntum naaŋ fa yà'wèŋ bo ŋkuŋ wo tse' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə, fana yi dʉk də yi fa wo mbàm,

19 də ya yà'wèeŋ fa yi nsàp ŋàŋ nə̀ ŋgòjwɛ̀ŋ bwìŋ ŋkuŋ wo tse' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nà'nə sə̀'.

20 Pità à dʉk fa nà' də, <<Wu kpʉ lo bisə bə mbàam yo sə pwe', bə nsàp nə̀ wù tsərə də aco wù ywiŋ ŋàaŋ sə̀ Nwìi fagə̀ yà' yi bə mbàm yà'sə.

21 Yè'e ka fàak yòyeŋ, wù ka bo sənə fàak yà'sə tse' bʉ̀ʉsə̀ ntʉm yòka rərəŋ mʉ lisə̀ Nwì yeŋ.

22 Kupsə ntʉm yòbə tsətsərə̀ yònə̀ bʉp nə̀ wù tse' nà'nə, nə lɛŋ Tà də yi swi fa wu bʉ̀ʉsə̀ wù tse' nsàp tsətsərə̀ ànə.

23 Bʉsə̀ mʉ̀ yə də wu ŋgà sʉə nə̀ bʉp fana bʉp kìtse' wu cʉ̀k.>>

24 Saimʉ̀ dʉk fa Pità bə Jon də, <<Kwəkwè', wèeŋ lɛŋ fa mʉ Tà də nsàp yu nə̀ wèŋ cèp nè'nə kà bohòmʉ̀ və̀.>>

25 Ànə geŋ ghà nə̀ wo à tsòho wes fa bwìŋ yusə̀ wo rì bə liŋ Tà Jisòs, nə tsoho ncèp nə̀ Jisòs nə sə̀', fana Pità bə Jon bwi foho lo fe'lə Jòrosalèm. Mvəsə̀ wo à sə lòmandzə̀, wo sə tsoho lo kɛ' Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə mvwe' buhu lak zəzok sə̀ yà'a mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà.

Filìp Bàptɛsə Ŋwə̀ə Ɨtopiyà

26 Masinjà Tà Nwì à tsə̀' fa Filìp də nà'a fʉhʉ, nə yuŋ tsoŋ lo mandzə̀ nə̀ wu təəŋ Jòrosalèm nə sə kʉk lo ma ntonùm, fana wu ga'a lo bo mamàk ŋgòlòGazà nà'a. Wo à màk mandzə̀ ànə laŋ.

27-28 Filìp à fʉ̀hʉ, nə tsooŋ lo. Ànə ye ŋga ŋwə̀ə Ɨtopiyà mòk nə̀ yi ŋwə̀ nə̀ ghaŋ sə bwi foho lòla'à yi. Yi à sə lòksə fagə̀ ŋkum nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Ɨtopiyà, nə̀ yi à ye ŋwàŋwè nà'a, mbàam nà' pwe' yi. Bʉ̀ʉ Ɨtopiyà wèeŋ togə̀ ŋkuum bəba awo sə də Kandàs. Ŋwə̀ ènə ànə lo Jòrosalèm ŋgòkʉ̀ksə Nwì, nə sə bwi foho lo sənə makarə ye. Mvəsə̀ nà' à sə dzərə lòo, fana yi sə taŋ ŋwàk nə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì Ɨzayà à còom.

29 Yòŋsə nə Rərɛŋ nə à tsə' Filìp də
nà'a gi sooŋ kʉəp geŋ ŋgʉ makarə
nə.
30 Filìp à ca gə fo', nə yuk ŋga nà'
sə ta fis ndzənə ŋwàk nə. Fana yi
fek nà' də, nà' sə rɛɛŋ yusə nà' sə ta
sə àlɛ?
31 Ŋwə nə ŋkʉ̀ʉŋ nə à dʉk də,
<<Hai', aco mʉ̀ rɛɛŋ va ŋga ŋwə
nəmòk ka mʉ tsok rɛŋsə fa-ɛ?>>
Fana yi to Filìp də nà'a və bə nà'a
kok cum mʉnə makarə nə bəbɛ'.
32 Mvwe' sə yi à sə ta ndzənə ŋwàk
Nwì sə à ye də,
<Yi à ye co nsùŋgaŋ nə wo jəŋ
lòŋgòsʉə sʉə,
kè mʉmo nsùŋgaŋ nə wo sə ci'lə fis
nwɛ̀ɛs ye,
yi kà cù mùk àlɛ'.
33 Wo à gʉ̀ fa yi bum marè'tu, nə bɛŋ
ŋgògʉ̀ fa yi yusə yà'a zìnə.
Ŋwə nə co yi nə riŋ yumok bə ŋgwì
bʉ̀ʉ ye bʉ̀ə̀,
bʉ̀ʉsə yi à ka sə nze fɛɛŋ tətè cum.>
34 Ŋwə nə ghaŋ nə à fek Filìp də
nà'a tsok fa yi də ŋgà tsòhòbum Nwì
à sə cèp yè'sə bə liŋ ndà lɛ. A bə tu
nà', kè ŋwə nəmòk nə zok ɛ?
35 Filìp à yèto ŋgòcèep, yi à yèto
bə mvwe' sə wo nə taŋ sə, fana yi
tsoho fa nà' Ntirə nə Bəboŋ nə bə
liŋ Jisòs nə.
36 Mvəsə wo à sə tsə lòo, fana
wo kə dzeŋ mvwe' ndzəp nəmòk,
fana ŋwə nə ghaŋ nə fek Filìp dʉk
də, <<Ndzəp nè'.>> Nə dʉk fe'lə də
<<Kaco mʉ̀ baptɛsə fɛɛŋ yeŋ bʉ̀ʉ
yà?>> (
37 Filìp dʉk fa nà' də, aco nà'
bàptɛsə sə' ntɛ̀ŋ, ŋga a ye-a də nà'
dzəm yusə yi tsə' fa nà' sə bə ntʉm
nà' pwe'fo' na. Yi dʉk də yi dzəm bə
ntʉm ye pwe'fo' də Jisòs Krɛɛst mo
Nwì.)
38 Ŋwə nə ghaŋ nə à dʉk də wo gʉ
ya makarə nə nà'a təəŋ. Fana wo ba
fo' Filìp bə ŋwə nə ŋkʉ̀ʉŋ nə à tsə
lo sə ndzəpə. Filìp bàptɛsə yi.
39 Wo à sə tesə kok sə ndzəpə anə,
fana Yòŋsə Tà Jisòs jəŋ bisə lo Filìp
nə. Ŋwə nə ŋkʉ̀ʉŋ nə à ka nà' mok
ye fe'lə. Yi sə lo mali yuye, nə sə
kwaha lo wùriŋ.
40 Filìp à də yi kʉk ŋga yi yè'
mvwe' lak Ȃzotò. Yi gihi lo kɛ'
mvwe' lak sə fo' sə, nə sə tsoho lo
Ntirə nə Bəboŋ tətè yi à kə dzèŋ
mvwe' lak sə wo togə fo' də Sìsàriyà.

9

Sol À Bʉ̀ʉŋ, Nə Dzəm Jisòs

1 Ghà nə bum yè'sə à sə ye vɛ'nə
fana Sol sə wəpsə mali bʉ̀ʉ sə wo à
sə yù mandzə Tà Jisòs sə də yi nə zə
yà'wèŋ. Yi à ye'e lòkə ye ŋkum ŋgà
fa satikà',
2 nə fek nà' də nà'a fa yi ŋwàk
mòk nə ŋgòfa yi ŋàŋ ŋgòko bwìŋ
mʉ Dàmaskù. Yi də yi jəŋ nà', nə
lo bə zeŋ mvwe' ndaap pìriyàa bʉ̀ʉ
Jus sə mʉ Dàmaskù, də yi kə dzeŋ-a
mbwa, nə ye ŋga ŋwə nəmòk sə bɛ'
mandzə nə Tà Jisòs, fana yi ko wo
pwe', bəba kè mbəmbam àlɛ, nə jəŋ
və wo Jòrosalèm anə.
3 Yi à sə lòDàmaskù anə, ŋga yi
sə kʉəp lòŋgʉ ntòlak nə ntɛ̀ŋ, yi ye
ŋga marɛŋ mòk ba'a tsə mʉbu co
mbʉ̀ŋ vɛ'ɛ, nə rɛŋ mvwe' sə yi tə sə
vɛ'ɛ paamm.
4 Yi gbʉ sə nze, fana nə yuk ŋga
ŋgì ŋwə nəmòk sə cèp də, <<Sol, Sol,
wù sə fa mʉ ŋgə' bʉ̀ʉ yà?>>
5 Yi fek də, <<A wùu ndà Tà?>>
Ŋgì ŋgə̀ŋgàŋ dʉk fe'lə də, <<A mʉ̀ʉ
Jisòs nə wù sə fa mʉ ŋgə' nə.
6 Lòkok mʉtsə̀, nə lo mʉ ntòlak
anə. A kə dzeŋ fo' ŋkuŋ wo tsok wu
yusə wu nə gʉ tsoŋ yà'.>>
7 Bʉ̀ʉ sə wo à sə gì bə Sol wèŋ à
təəŋ fo', nə kà yusə co wo cep tse'.
Wo à yuk ŋgì nə, nə kà ŋwə nəmòk
yə.
8 Sol à lòkok sə nze, nə də yi muk
lis ye, fana yi kà bum yə. Wo à dàsə
nisə lòyi Dàmaskù mok bə bo.
9 Yi à cu fis nùumbu tɛ' ŋga yi sə
kà yə. Mʉnə nùumbu sə̀ tɛ' yà'sə
pwe' bo bə cùu ye kà kùrə̀, yi kà
ndzəp sə̀' no lok.
10 Ŋgà yù mandzə Jisòs mòk à ye
Dàmaskù anə nə wo to liŋ ye də

Ànàniyàs. Yi ye yumok co yi yə lo vɛ'ɛ, fana Tà Jisòs to yi nja dʉk də, <<Ànàniyàs.>> Yi dzəm də, <<Tà, mʉ nè'e.>>

11 Tà nə dʉk fa yi də, <<Fùhʉ, nə yuŋ lo mandzè nè wo togè nà' də Rərəŋ nà'a. Wu kə dzeŋ mvwe' ndap Judàs, fana wù fek fo' də wù dzəm ŋgòyə Sol nè yi mo nze mvwe' lak Tasò. Yi sə gʉ pìriyà,

12 nə sə ye co lo vɛ'ɛ də yi yə ŋwè nəmòk nè wo to yi də Ànàniyàs vèə, nə kə naaŋ fa yi bo də ya yi ye fe'lə bum sèmok.>>

13 Ànàniyàs dʉk də, <<Tà, a bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ wo a tsə̀' mʉ nsàap ŋgwap sə̀ ŋwè ènə sə gʉ̀ bohòbʉ̀ʉ yo sə̀ mvwe' lak Jòrosalèm pwe'.

14 Yi nə vè nə Dàmaskù bə ŋàaŋ sə̀ yi a jə bohòŋkum ŋgà fa satikà' də yi ko ndàaŋwè pwe' nè nà' to liŋ yò.>>

15 Tà à dʉk də, <<Gèŋ ntɛ̀ŋ, bʉ̀ʉsə̀ yi ŋwè nè mʉ̀ a swekfis yi ya bʉ̀ lakmvum, ŋkəkum nə ye bʉ̀ʉ Izùrɛ wèeŋ nə riŋ liŋ am.

16 Fana mʉ̀ bə tu am nə niŋ fa yi nsàp ŋgə' nè yi nə ye bʉ̀ʉ mʉ̀ ŋgògʉ̀ də ya bwìiŋ riŋ mʉ.>>

17 Ànàniyàs à lò, nə kə ni kok mʉ nda'à anə, nə naaŋ fa Sol bo. Nə sə dʉk də, <<Moma am Sol, Tà Jisòs tum vèsə mʉ yi, yi nè yi a yəəŋ bohòwù mandzè ŋga wù sə vè fɛɛŋ nà'a. Yi tum mʉ ya wu ye fe'lə bum sèmok, nə rwiŋ bə Yòŋsə̀ nè Rərɛŋ nə.>>

18 Yi ànə dʉk wes vɛ'nə ntɛ̀ŋ, fana yumok ye'e gbʉ tsooŋ mʉ lisə̀ Sol anə co bap, fana yi ye fe'lə bum sèmok. Yi à lòkok, fana wo bàptɛsə yi.

19 Yi a zʉ wes bɛŋ, fana yi tse' fe'lə ŋàŋ sèmok.

Sol Tsòho Ncèp Jisòs Mvwe' Lak Dàmaskù

Sol à cu nùumbu mok bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzè Jisòs mvwe' lak Dàmaskù anə.

20 Mvəsə̀ yi à ye fo', yi à lòmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus, nə ye ŋgòtsòho liŋ Jisòs sə̀ ntɛ̀ŋ. Yi dʉk də, Jisòs nə mo Nwì.

21 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yuk yusə̀ yi à sə cèp sə à mərə lòoŋ. Wo sə fek də, <<Nè'e ka ŋgà' nə̀ yi à ye Jòrosalèm, nə sə zə ndàaŋwè pwe' nə̀ nà' to liŋ yè'sə nə yeŋ à? Yi a və̀ fɛɛŋ ka sə̀' də yi kə ko bwìŋ də ŋga yi jəŋ lo yà' ŋgòfa ŋkum ŋgà fa satikà' nə yeŋ à?>>

22 Fana Sol tsoho gʉŋsə ghaha lo wesə mantombì mvəsə̀ yi à sə nì tsə̀' də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə. Yusə̀ yi à sə cèp sə à rɛɛŋ nòoŋ vɛ'ɛ jəja nsàp nè bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo cu Dàmaskù anə jip, nə kà yusə̀ ŋgòcèp fəsə fa yi tse'.

23 À kà dzèŋ nùumbu mok fa'nə, fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə cum kwe' də wo zə Sol nə.

24 Ànə geŋ Sol riŋ bə kwe' nè wo à cu nə. Nè maràŋ bə ndzəmə̀ pwe' wo sə so Sol mvwe' ncùu ŋka' sə̀ mvwe' ntòlak nà'nə.

25 À ye nùmbu mòk ŋga ndzəm seŋ, fana bʉ̀ʉ Sol mok kə le' casə yi mvwe' tətoo ŋka' sə ŋkò'o.

Sol Kɛ' Và Jòrosalèm

26 Sol à lòJòrosalèm, nə lap mandzè də bə bʉ̀ʉ Jisòs wèeŋ ye mvwe' mò'fis. Wo pwe' à sə wəp yi wəpə, nə kà pap də yi mòk nè yi sə yù mandzè Jisòs dzəm.

27 Fana Bànabà və ŋgòtɛsə nà'. Yi jəŋ nà', nə jəŋ lo fa bohòŋgàa ntum sə wèŋ. Yi tsoho rɛŋsə fa yà'wèŋ mvəsə̀ Sol à yə Tà Jisòs mʉ mandzè Dàmaskù, nə ye mvəsə̀ Tà à cèp bohònà' sə. Yi à tsə̀' fa yà'wèŋ də Sol a tsòho liŋ Jisòs mʉ Dàmaskù bə ŋàŋ, nə kà ŋwè nəmòk sə̀' wəp.

28 À ye vɛ'nə fana Sol à ye mok bə yà'wèŋ mok mvwe' mò'fis, nə sə gihi lo Jòrosalèm, nə sə tsoho kɛ' ca liŋ Tà Jisòs. Yi à sə tsoho, nə kà ŋwè nəmòk wəp lok.

29 Yi à cèep, nə sə bwinə ncèp bə bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo à sə cèp ncèep lak Gris, fana wo sə lap mandzè də wo zə yi.

30 Bʉ̀ʉ Jisòs sə wèŋ à rì vɛ'nə, fana
wo jəŋ tsoŋ lo nà' sə Sìsàriyà, nə
tum gesə lo yi ma Tasò.
31 Ànə ye vɛ'nə, fana bʉ̀ʉ cos sə
mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə Galìli nə
ye Sàmàriyà à tse' mok fifi. Coos
yè'sə à sə gʉ lòmantombì, nə sə kuk
bə bwìŋ sə̀'. Yè'sə à sə ye vɛ'nə
bʉ̀ʉsə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə à sə tɛsə
wo yi mvəsə̀ wo à sə cu, nə sə gʉ
bum sə̀ yà' sə niŋ tsok də wo sə wəp
Tà.

Pità, Aniyàs Bə Dokàs

32 Pità à sə kɛ' gì nəbʉp. À ye
nùmbu mòk, fana yi kɛ' lo ŋgòkə̀
cèpsə bʉ̀ʉ Jisòs sə̀ wo cu mvwe' lak
səmok, wo to fo' də Lidà.
33 À kə̀ dzèŋ fo', yi ye ŋwə̀ nəmòk
nə̀ liŋ nà'a Aniyàs. Ŋwə̀ ènə à sə kà
ni' ye te' bʉ̀səgə̀, nə sə nooŋ mam
mʉ kèhe lùumŋgòŋ fwame'.
34 Pità à to yi də Aniyàs, nə dʉk
fa nà' də, <<Jisòs Krɛst gʉŋsə wu
laŋ. Lòkok mʉtsə̀, nə lim kəà yò.>>
Aniyàs lokok ca gu mʉtsə̀ sə̀' kɛ̀'
mò'fis.
35 Bʉ̀ʉ Lidà bə sə̀ wo à sə cu mvwe'
mbo' Saròŋ wèŋ pwe' à yə, nə kupsə,
nə dzəm Tà.
36 Ŋwà nəmòk à ye mvwe' lak Jopà
nə̀ liŋ ye də Tàbità. Yi à ye sə̀' ŋwà
nə̀ yi à sə yù mandzə̀ Jisòs. Bʉ̀ʉ Gris
wèeŋ togə̀ yi yàwo də Dokàs. Liŋ ye
sə yà'a də ŋgap. Yi à sə gʉ̀ bəboŋ,
nə sə tɛsə ŋgàa jìŋ, nə kà wò.
37 À ye ghà ànə, yiyaŋ à ko yi, yi
kpʉ. Wo à cùk wes yi, wo kə noŋsə
yi mvwe' rum mòk mʉtùhù co ma
mʉzok vɛ'ɛ.
38 Jopà bə Lidà ka səsap yeŋ, fana
ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs sə̀ wo à ye
Jopà yuk də Pità cu sə Lidà. Wo
tumsə gesə bwìŋ ba də wo kə caŋ to
Pità də kwəkwè' nà'a caŋ və wàp.
39 Pità à fʉ̀hʉ, nə lo bə yà'wèŋ. Yi
à kə̀ dzèeŋ, fana wo jəŋ lo yi mvwe'
rum nə̀ ma mʉbu nə. Bàa yepmfə
sə̀ wo à ye fo' lòoŋfo', à və̀, nə sə
warə ŋgʉ ni'ì Pità, nə sə niŋ tsoho
fa yi cə̀ək sə̀ Tàbità à gʉ̀ fa wo ghà
nə̀ yi à cu ntòŋwʉm sə.
40 Pità à fis bʉ̀ʉ sə̀ mʉ nda'à anə
sə mbiŋ pwe', nə təəŋ bə tumfərə,
nə sə lɛŋ Nwì. Yi à lɛŋ wes, fana yi
bʉʉŋ kʉk vèŋ ni' Tàbità nə, nə dʉk
də, <<Tàbità, lòkok mʉtsə̀!>> Tàbità
muk lis. Mvəsə̀ yi à yə Pità, fana yi
lokok cum mʉtsə̀.
41 Pità ko nà' bo, nə lokoksə nà'
mʉtsə̀. Yi to bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm, nə
ye bàa yepmfə sə wèŋ, nə fa yà'wèŋ
Tàbità nə ŋga yi mok ŋwəm.
42 Bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Jopà pwe' à
yuk yu yè'sə, fana bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ
dzəm bohòTà Jisòs.
43 Pità à cu malì Jopà anə mʉnə
nùumbu səmok. Yi à sə cu bə ŋgà'
nəmòk nə̀ yi sèeŋgə̀ ŋgùp, liŋ yee
də Saimʉ̀.

10

Pità Bə Kònilòs

1 Ŋkum sojà nə̀ mvwe' lak Rumà
mòk à ye mvwe' lak Sìsàriyà, liŋ yee
də Kònilòs. Yi à tse' bòp sojàa sə̀
mvwe' lak Italì yi.
2 Yi à sə wəp Nwì nəbʉp. Yi à sə
kùksə Nwì bə bʉ̀ʉ sə̀ mʉ nda'à yi
pwe'. Yi à sə fa bʉ̀ʉ Jus wèŋ mbo
wùriŋ, nə sə lɛŋ Nwì sə̀' nùumbu
pwe'.
3 À ye nùmbu mòk ŋga nùm càsə
maràŋ, fana yi ye yumok co lo vɛ'ɛ.
Yi ye masinjà Nwì jəja vɛ'. Nà' to yi
bə liŋ də Kònilòs.
4 Wʉə ko yi, fana yi kʉk sɛɛŋ tse'
nà', nə fek nà' də, <<A yà Tà?>>
Masinjà Nwì nə dʉk fa nà' də, <<Nwì
a yuk pìriyàa yo, nə ye fa mbo yòsə̀',
nə tsərə nə wu.
5 Fana nə̀ ŋga'a nè'e, wu tumsə
gesə bʉ̀ʉ mok mvwe' lak Jopà ŋgòkə̀
to ŋgà' nəmòk fo' nə̀ liŋ yee Saimʉ̀
Pità.
6 Yi nòmʉ nda'à Saimʉ̀ nə̀ yi no
ŋgʉ ndzəp nə̀ ghaŋ, nə̀ yi sèeŋgə̀
ŋgùp nà'a.>>
7 Ànə ye vɛ'nə fana, masinjà Nwì
nə̀ yi à tsòho fa Kònilòs bum yè'sə,
nə lo gɛsə lo yuye. Kònilòs to ŋgàa
fàak ye sə̀ mʉ nda'à yi bwìŋ ba. Yi to
sojà ye mòk sə̀' nə̀ nà'a wəpgə̀ Nwì.

8 Yi à tsòho fa yà'wèŋ yusə yi anə ye sə pwe'fo', nə dʉk fa wo də yà'wèeŋ lo mvwe' lak Jopà anə.

9 Tsok à rɛŋ ŋga wo sə kʉəp lòJopà anə, fana Pità sə kok lo ye mʉ tu ndap ŋgòkə̀ lɛŋ pìriyà mbwa. À ye ŋga nùum co maràŋ.

10 Njè à ya yi, fana yi sə dzəm də yi zʉ yumok. Wo ànə ka zʉzʉ sə̀ nto gʉ wes, fana yi sə ye yumok co lo vɛ'ɛ.

11 Yi ye ŋga ntòbu mùhu nòto, fana yumok sə tsoŋ tesə mbwa. Yà' səsə co làba' nə̀ ghaŋ vɛ' ŋga wo kotse' tsə və̀ nà' bə ŋgʉŋgʉŋ sə̀ kwè sə pwe'.

12 Yusə yà' à ye mʉnə làba' nə à ye nàamŋgòŋ pwe' bə nsàap bum sə̀ jì nès co no bə swi wèŋ pwe'fo'.

13 Yi yuk ŋga ŋgì ŋwə̀ nəmòk dʉk vèsə fa yi dʉk də, <<Pità, lòkok, nə sʉə zʉ nàam yè'sə.>>

14 Fana Pità cep fəsə gesə ye dʉk də, <<Tà, anə kà vɛ'nə ye yuk, mʉ̀ ka yàm yu səmok sə̀ lʉʉk yo dzə̀gə̀ yà' dzə̀ə zʉ yuk.>>*

15 Ŋgì ŋwə̀ nə cep sə̀mok də, <<Yusə̀ Nwì a gʉ̀ bòŋsə yà' mok laŋ fana wù kà də wu dzə yà' dʉk.>>

16 Yu yè'sə à gʉ̀ fis vɛ'nə kɛ̀' tɛ', fana wo jəŋ fəsə lo yu sə mʉbu anə sə̀mok.

17 Pità à sə mərə dʉk də nsàp lo nə̀ yi yə nè'nə sə nì tsə̀' fa yi yè'sə də yà lɛ, fana ŋga bʉ̀ʉ sə̀ Kònilòs tumsə sə kà dzèŋ kà ncùhù yi sə̀ laŋ. À ye ŋga wo à fe'rə mvwe' ndap Saimʉ̀ nə, nə riŋ nà'.

18 Fana wo to fek gesə dʉk də, <<Ŋwə̀ nəmòok fɛnə ŋkʉ̀ìŋ nə̀ liŋ yee də Saimʉ̀ Pità àlɛ-ò?>>

19 Wo à sə fek gèsə lòvɛ'nə ŋga Pità sə tsərə malì də yi rɛɛŋ nsàp lo nə̀ nà' kə̀ tàsə yi ènə ŋkuŋ. Yòŋsə̀ Nwì à to yi, nə tsok fa yi də, <<Bʉ̀ʉ səmok sə lap wu fenə bwìŋ tɛ'.

20 Lòkok mʉtsə̀, nə tsooŋ lo kə̀ tseŋ wo. Wu gʉ̀ə wù kà də wu dzeeŋ ŋgòyù lòwo dʉk bʉ̀ʉsə mʉ̀ dʉk wo mʉ də wo və.>>

21 Fana Pità suhu lo, nə kə̀ tseŋ wo. Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Ŋwə̀ nə̀ wèŋ sə làap nə mʉ̀. Wèŋ və̀ da?>>

22 Bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk də, <<Kònilòs nə̀ yi ŋkum sojà tum ves yi. Yi ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ. Yi kùksəgə̀ Nwì, fana bʉ̀ʉ Jus pwe' rì yi bə lak lòoŋ də yi ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ. Masinjà Nwì mòk nə̀ rərɛŋ a tsə̀' yi də yi to və wu nda'à yi ya yi yuk-a yusə̀ wu nə tsok fa yi.>>

23 Wo à cèp wes, Pità to nisə wo mʉ nda'à yi, bə yà'wèŋ nooŋnooŋ mbwa tsok rɛŋ. Tsok ànə rɛŋ, fana yi lokok, nə bɛ' mandzə̀ bə yà'wèŋ lo. Bʉ̀ʉ mok sə̀ mvwe' lak Jopà sə̀ wo à dzəm Jisòs à yù lòyi sə̀'.

24 Wo à gì tsok kə̀ rɛŋ sə̀mok ŋkuŋ fana wo kə̀ dzeŋ mvwe' lak Sìsàriyà anə.

À kə̀ dzèŋ fo', wo ye Kònilòs bə njènjàaŋ ye nə ye ŋge' ntʉm ye sə̀ yi to yà'wèŋ, ŋga wo cu sə tək Pità.

25 Pità à sə nikok, fana bə Kònilòs kʉrə. Kònilòs gbʉ cum tsoŋ kù mantombìi nà' sə nze, nə zəm tu ŋgòkùksə nà'.

26 Pità lòkoksə nà' mʉtsə̀, nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Lokok mʉtsə̀, mʉ̀ mègù sə̀' ŋwè co wù.>>

27 Mvəsə̀ yi à sə cèp malì bohònà' ntòfo', fana yi ni lo mʉ nda'à, nə ye bwìŋ ŋga wo rwiŋ cu mbwa wùriŋ.

28 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ rì yàwèŋ sə̀' dʉk də, wu kʉk ja'a na bə nsàp mandzə̀ nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ kùksəgə̀ Nwì, fana ye də kaco ŋwə̀ Jus kə̀ kɛ' ye ŋwè lakmvum ŋkɛ' yeŋ. Kaco bə nà' sə tòrə kɛ' ca nduk sə̀' yeŋ. Mègù dʉk də Nwì a rɛɛŋsə fa mʉ yi dʉk də kà də mʉ tsərə də ŋwə̀ nəmòok nə̀ co mʉ̀ dzeeŋ yi dzèeŋ dʉk.

29 Nà'a njo nə̀ wo to mʉ, mʉ̀ nə və̀ nə, nə kà dzèèŋ.>> Fana yi dʉk mok dʉk də, <<Mʉ̀ və̀ laŋ, wèŋ to mʉ da?>>

30 Yi à fek vɛ'nə, Kònilòs cep də,

* **10:14 10:14** Ŋwə̀ə Jus kum-a nsàap nàam mok sə̀ Nwì à dzəsə yà' fana yi nə kà mʉtsətsə'rə bwìŋ ŋga wo sə kùksə Nwì və̀, tse'ŋga yi fa satikà' nə̀ ŋgòrɛŋsə ni' ye nà'a ŋkuŋ.

<<Bə nùm nə ntinə pwe' a nùumbu kwè, nə à ye maràŋ sə̀' mvək nə ŋga'a vɛ' ŋga mʉ̀ cu mʉ nda'à mʉ̀ ŋgòlɛŋ pìriyà nə wo lɛŋgə nà' ŋga nùm càsə maràŋ nà'a. Mʉ̀ kʉk à, ŋwə nəmòk tə kok nè' mantombìi mʉ̀. Yi ni tse' cə̀ək mok yà' sə ba'a nəbʉp.

31 Yi to mʉ bə liŋ də, <Kònilòs.> Nə dʉk fa mʉ dʉk də, <Nwì a yuk pìriyàa yo, nə tsərə fa mbo yòlaŋ.

32 Ye də tumsə gesə lo ŋwə nəmòk mvwe' lak Jopà yi to fa wu ŋwə nəmòk fo' nə wo togə liŋ ye pwe' də Saimʉ̀ Pità. Yi ŋkʉ̀ìŋ. Yi nòmʉ nda'à Saimʉ̀ nə yi fàkgə bə ŋgùp, nə ndap ye ŋgʉ ndzəp nə ghaŋ.>

33 Yà'a yusə̀ mʉ̀ a tum gù bwìŋ sə̀' ntɛ̀ŋ də wu və sə. Wù nə gʉ̀ nə bə̀boŋ, nə və nə sə̀'. Vès cu ŋga'a fɛɛŋ mantombìi Tà Nwì pwe'. Vès sə tək wù də wu tsoho fa ves yà pwe' sə̀ Nwì a tsə̀' fa wu də wu cep.>>

Yusə̀ Pità À Cèep

34 Fana Pità yè ŋgòcèp dʉk də, <<Mʉ̀ rì tse' ŋga'a mok bə nə zìnə dʉk də Nwìi jəgə̀ bwìŋ pwe' yəyərə̀.>>

35 Yi dʉk də, <<A ye-a sə̀' ndà lòoŋ nə lak ŋgə̀ŋgàaŋ sə̀' fòlòoŋ ŋga yi wəp-a Nwì, nə sə gʉ yusə̀ yà'a kə̀kʉrə̀, fana ye də Nwì dzəm ŋgə̀ŋgàŋ.

36 Nwì à tsə̀' fa bʉ̀ʉ Izùrɛ ncèp nə nje nə laŋ. Ncèp ye nə à ye Ntirə̀ nə Bə̀boŋ də Jisòs Krɛst nə yi Tà bohòbwìŋ pwe' a jə və̀ fifi.

37 Wèŋ rì nsàap bum sə̀ yà' a ye mvwe' nzeŋgòŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ pwe' yà'a laŋ. Ghà nə̀ Jon à sə tsòho nzak bàptɛ à càa fana Jisòs yeto fàak ye mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.

38 Yà' à ye bə liŋ Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ nə, mvəsə̀ Nwì à fa yi Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ye ŋàŋ fana yi à kɛ'kɛ' càa, nə sə gʉ bə̀boŋ, nə sə gʉŋsə lo bʉ̀ʉ sə̀ wo à cu ndzə bohòŋkum ze', bʉ̀ʉsə̀ Nwì ànə ye bə nà'.

39 Bum sə̀ yi à gʉ̀ mvwe' laak bʉ̀ʉ Jus, nə ye Jòrosalèm pwe'fo', vès à yə yà' bə lis avès. Wo à tɛ'lə yi mʉ ntə̀əŋ, nə zə yi.

40 Fana nùmbu nə̀ tɛ' à dzèeŋ, Nwì gʉ yi lokok mvwe' kpʉ. Nwì à gʉ̀ də yi niŋ fa bwìŋ ni' ye.

41 Yi à ka bohòbwìŋ lòoŋ sə̀' yəəŋ. Yi à yəəŋ mègù bohòvès sə̀ Nwì ànə swek fis ŋgòyə bum yè'sə bə lis avès. Ghà nə̀ yi a lòkok mvwe' kpʉ nə, vesiwèŋ à zʉ zʉzʉ, nə no nəno mvwe' mò'fis.

42 Fana yi Jisòs nə à dʉk ves dʉk də vèes tsoho lo fa bwìŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə sə̀'. Nə sə rɛŋsə fa bwìŋ dʉk də a yi nə̀ Nwì a fa yi ŋàaŋ də yi sak bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ lòlaŋ, nə ye sə̀ wo cu ntòŋwəm pwe'fo'.

43 Bʉ̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀ wo à ye njamòk tsòho nə sə kum liŋ ye. Wo à dʉk də ŋwə nə̀ nà'a dzəm-a bohònà' pwe', Nwìi nə swifa ŋgə̀ŋgàŋ bʉp ye bə ŋàaŋ sə̀ yà' cu ndzənə liŋ ye sə.>>

Yòŋsə̀ Nwì Və̀ BohòBʉ̀ Lakmvum Sə̀'

44 Mvəsə̀ Pità à sə cèp vɛ'nə, fana Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə və bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yu'rə ncèp nə̀ Pità à sə cèep nə pwe'.

45 Bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo à dzəm bohòJisòs sə̀ wo à və̀ bə Pità wèŋ mvwe' lak Jopà à mərə nəbʉp. Wo à sə mərə də Nwì fa bʉ̀ lakmvum wèŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə sə̀'.

46 Njo nə̀ wo à yuk mvəsə̀ yà'wèŋ à sə cèp ncèep lak mok sə̀ wo kà yà' yukgə̀ nə sə kùksə Nwì. Fana Pità cep dʉk də,

47 <<Bʉ̀ yè'e wèŋ tse' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə sə̀' co vesùwèŋ à tse'. Aco ŋwə̀ nəmòk dzeeŋ də wo kà wo bə ndzəp bàptɛsə̀ à?>>

48 Fana yi fa ŋàŋ də wo bàptɛsə yà'wèŋ bə liŋ Jisòs Krɛst. Anə geŋ, wo dʉk fa Pità də bə yà'wèeŋ cum mʉnə nùumbu mok ŋkuŋ.

11

Pità Tsə̀' Rɛŋsə Fa Bʉ̀ʉ Cos Wèŋ Yusə̀ Yà' À Ye

1 Yà' à yuhu lòbohòŋgàa ntum
Jisòs bə bʉ̀ʉ sè wo à dzəm Jisòs
sə mvwe' nze Jùdiyà pwe' də bʉ̀
lakmvum wèŋ a dzəm ncèp Nwì nə
sə̀'.
2 Fana mvəsə̀ Pità à lo mʉ
Jòrosalèm, bʉ̀ʉ mok sə cep də yi ka
bəboŋ gʉ. Á ye bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə dzəm
də tse'ŋga wo kom fa bʉ̀ lakmvum
wèŋ tu mbəmbam ŋkuŋ wo bʉʉŋ
bʉ̀ʉ cos yà'a.
3 Wo sə dʉk də, yi a kə̀ nòoŋ nda'à
nsàap bʉ̀ʉ yè'sə, nə zʉ be'lə zʉzʉ bə
yà'wèŋ.
4 Pità ye ŋga'a ŋgòtsòho fa wo
mvəsə̀ yà' a yèto bə yusə̀ yà' a ye
pwe'fo'.
5 Yi tsok dʉk də, <<Mʉ̀ à cu ŋgògʉ̀
pìriyà mvwe' ntʉm lak Jopà, fana
mʉ̀ ye lo. Mʉ̀ ye ŋga yumok sə tsə
mʉbu yà' səsə co làba' nə̀ ghaŋ vɛ'ɛ
ŋga wo kotse' tsə yà' bə ŋgʉŋgʉŋ sə̀
kwè sə. Yà' à kə̀ təəŋ kʉəp ŋgʉ ni'ì
mʉ̀.
6 Mʉ̀ kʉk bʉrə yà' bəboŋni. Mʉ̀
ye ŋga nsàap nàamŋgòŋ pwe' bə
nsàap bum sə̀ jì nès co no bə swiŋ
wèŋ pwe'fo' cu ca.
7 Fana mʉ̀ yuk ŋga ŋgì ŋwə̀
nəmòk dʉk vèsə fa mʉ dʉk də,
<Pità, lòkok nə sʉə zʉ nàam yè'sə.>
8 Mʉ̀ cep fəsə gesə lo dʉk də, <Tà,
anə kà vɛ'nə ye yuk. Yumok sə̀ vès
rì də wo dzə̀gə̀ yà' dzəə ka mʉ cùhu
mʉ̀ yàm ni yuk.>
9 Ŋgì ŋwə̀ nə cep vesə fe'lə mʉbu
anə sə̀mok dʉk də, kà də mʉ dzə
yusə̀ Nwì a gʉ̀ bòŋsə yà' laŋ dʉk.
10 Yà' à gʉ̀ fis vɛ'nə kɛ̀' tɛ' fana wo
jəŋ fəsə lo yà' mʉbu anə sə̀mok.
11 <<Á ye sə̀' ghà nà'nə, bwìŋ kə
dzeŋ mvwe' ndap àm nə̀ mʉ̀ cugə̀
fo'. Wo à ye tu awo bwìŋ tɛ'. Wo
ànə tumsə vesə bʉ̀ʉ yè'sə mvwe' lak
Sìsàriyà.
12 Yòŋsə̀ nə tsok fa mʉ dʉk də,
kà də mʉ tse' məmərə ŋgòyù lòwo
dʉk. Bwema sə̀ mvwe' lak Jopà sə̀
wo ntùŋfu yè'e à yù lòmʉ Sìsàriyà
anə. Vesiwèŋ à lònda'à Kònilòs vès
pwe'.
13 Yi tsoho fa ves mvəsə̀ yi a yə
masinjà Nwì ŋga nà' tə mʉ nda'à yi,
nə dʉk fa yi dʉk də, <Tumsə gesə lo
ŋwə̀ nəmòk mvwe' lak Jopà yi kə to
fa wu ŋwə̀ nəmòk fo' nə̀ liŋ ye pwe'
də Saimʉ̀ Pità.
14 Yi nə kə tsok fa wu ntirə̀ nə̀ wu
nə tse' lùŋ weŋ ndap yòlòoŋ.>
15 Fana mʉ̀ anə sə yeto ŋgòcèp jo
ntɛ̀ŋ, Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə və bohòwo
sə̀' mvəsə̀ nà' à və̀ bohòvesùwèŋ
taaŋ yà'a.
16 Fana mʉ̀ tsərə fəsə yusə̀ Tà à
cèp dʉk də, <Jon à bàptɛsə bwìŋ bə
ndzəp, fana wo nə baptɛsə weŋ bə
Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.>
17 Nòjəja də Nwì à fa bʉ̀ʉ sə̀ wo ka
bʉ̀ʉ Jus yeŋ yè'sə wèŋ sə̀' nsàp fəfa
nə̀ vesùwèŋ ànə dzəm Tà Jisòs Krɛst
yi fa ves nà'a. Anə ye-a vɛ'nə, mʉ̀ ye
yàm yè'sə ndà nə̀ co mʉ̀ gʉ də Nwìi
kà yuye gʉ̀ ɛ?>>
18 Bʉ̀ʉ cos sə ànə yuk wes yu
yè'sə, fana wo teŋsə ŋgòcèp də Pità
a gʉ̀ bʉp. Wo kuksə Nwì də, <<Ye
də Nwì a fa bʉ̀ lakmvum mandzə̀
ŋgòkupsə ntʉm, nə luŋ.>>

Cos Yèto Mvwe' Lak Antiyòk

19 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs à carə
sam bʉ̀ʉ ŋgə' nə̀ nà' à lòkok ghà
nə̀ wo à zə Stefè nà'a. Mok à ca
lòmvwe' sə̀sap co mvwe' nzeŋgòŋ
Fònisiyà bə Sɛpròna ye Antiyòk. Wo
sə tsoho fa lo gu ncèp nə̀ Jisòs nə
bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ woòwo.
20 Fana bʉ̀ʉ mok mʉtsətsə'rə wo
sə̀ mvwe' lak Sɛpròbə Sìrinì à
lòmvwe' lak Antiyòk, nə kə tsoho fa
bʉ̀ lakmvum wèŋ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀
nà' sə kùm liŋ Tà Jisòs.
21 Ŋàaŋ Tà à ye bə yà'wèŋ, fana
bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə dzəm Ntirə̀ nə, nə
bʉʉŋ və bohòTà, à yam wùriŋ.
22 Bum yè'sə à yuhu lòmvwe' cos
nə̀ Jòrosalèm, fana wo tumsə lo ŋwə̀
nəmòk nə̀ wo to yi də Bànabà mvwe'
lak Antiyòk anə.
23 Yi à kə̀ dzèŋ fo', nə ye mvəsə̀
Nwì a nì bòvəm ye bohòyà'wèŋ,
fana yi kwa, nə tipsə gʉŋsə wo də

yà'wèeŋ təəŋ mali gʉgʉŋ nə ye zìnə bohòTà Jisòs bə ntʉm yà' pwe'.
24 Bànabà à ye ŋwə̀ nə̀ bəboŋ. Yi à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə, nə nə sə naaŋ tu bohòJisòs ŋkʉ̀ʉŋ sə̀'. Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ à kupsə, nə dzəm bohòTà Jisòs.
25 Anə geŋ Bànabà ye'e lo mvwe' lak Tasòŋgòkə̀ làp Sol.
26 Yi à kə̀ yə nà', yi jəŋ fəsə və nà' Antiyòk anə. Bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə à sə cu bə bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos sə, nə sə yə'rə wo ŋkà'ŋgòŋ mò'fis bə tu. Kwe' bʉ̀ nə̀ wo à sə yə'rə nə à ye nə̀ ghaŋ. Wo à yèto ŋgòto fa ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs wèŋ liŋ sə̀ də Krətèŋ yè'e mvwe' lak Antiyòk anə.
27 À ye sə̀' co mvə̀k ànə fana ŋgàa tsòhòbum Nwì mòk nə̀ wo sə cèp bum sə̀ Nwì a tsə̀' fa wo à ye'e Jòrosalèm, nə tsoŋ lo sə Antiyòk anə.
28 Mòk à ye fo' nə̀ liŋ ye Agabòs. Yi à cèp bə ŋàaŋ sə̀ à fa yi Yòŋsə̀ nə dʉk də, njè nə̀ bʉp sə vəə. Nà'a nə ko nzeŋgòŋ nə lòoŋfo'. (Njè nə à ko ghà nə̀ Kladiyòs à ye ŋkum yi nà'a.)
29 Ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs à cu, nə dzəm mvwe' mò'fis də, ndàaŋwè pwe' jəŋ və yu ye mvəsə̀ yi tse' ŋga wo tɛsə gesə lo bwema awo sə̀ wo Krətèŋ sə̀ yà'wèŋ cu Jùdiyà.
30 Wo ànə gʉ vɛ'nə, nə tumsə Bànabà bə Sol də yà'wèeŋ jəŋ lo fa bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos mbàam sə.

12

Ŋgə' Sə Yam Ghaha Ghaha

1 À ye sə̀' co mʉnə mvə̀k nà'nə, fana Heròna yi à ye ŋkum mvwe' lak Izùrɛ yeto ŋgòfa bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos sə wèŋ ŋgə'.
2 Yi à gwɛ̀' cok tu Jem moma Jon bə fèk.
3 Yi ànə ye də bʉ̀ʉ Jus wèŋ kwa, fana yi ghaha wesə, nə ko Pità. Yè'sə ànə ye ghà nə̀ wo à sə zʉ ŋkà'a brɛd jì yis yà'a.
4 Mvə̀'nə̀ Heròànə ko nà', fana wo kə gesə yi mʉ ndapndzəmə̀. Yi fihi sojà wèŋ kwè, kwè, sə̀ kɛ̀' kwè də wo sə kʉk nà'. Heròà sə dʉk də wo nə sak nzak nà' mʉtsətsə'rə bwìŋ ghà nə̀ ŋkà'a Pasobà nə càa.
5 Pità à sə cu mʉ ndapndzəmə̀ anə, fana bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos à sə lɛŋ fa yi pìriyà bohòNwì bə nə̀ zìnə àwo pwe'.

Pità Tesə Mʉ Ndapndzəmə̀

6 Nə̀ ndzəmə̀ nə̀ Heròà sə dʉk də tsok rɛŋ fana wo kə sak nzak Pità à ye, wo tsooŋ noŋsə nooŋ Pità nə bə kwaŋ ba. Yi sə nooŋ mʉtsətsə'rəə ŋgàa kʉ̀k ŋgàa ndapndzəm sə̀' ba. Mok à təəŋ lok ncùu ŋka' ndapndzəm sə sə̀'.
7 Anə geŋ, masinjà Tà Nwì və fo'. Marɛŋ mòk rɛŋ mʉ ndapndzəmə̀ anə. Masinjà Nwì nə kum tsə'rə Pità mʉ ŋkambèhə. Nà'a yəəŋ, fana yi tsok nà' dʉk də nà'a lokok mʉtsə̀ jwè. Yi à dʉk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, kwaŋ sə̀ wo à tsòoŋ Pità bə zeŋ sə fiiŋ.
8 Masinjà Nwì nə dʉk də nà'a swi' tsə'rə korə nà' bə kùuŋgùp nà' bəboŋ. Pità ànə gʉ wes vɛ'nə, fana yi dʉk fe'lə fa nà' də nà'a ni cə̀k, nə̀ mʉ ŋkwɛ̀ŋ nə və bə nà'a lo.
9 Pità yuŋ nà', bə nà' tesə lo mʉ ndapndzəmə̀ anə. Yi kà sə rɛɛŋ də yusə̀ masinjà Nwì sə gʉ̀ sə zìnə rɛɛŋ. Yi à sə dʉk ye də, kàmòk yi sə yə ŋgwàaŋ lo.
10 Bə nà' à dzèŋ mvwe' ntòmbi ŋgàa kʉk ŋgàa ndapndzəm, nə casə nà'nə, nə kə dzeŋ fe'lə mvwe' ntòmbi àwo nə̀ ba. Wo à casə yà'sə, nə kə dzeŋ mvwe' ncùu ŋka' sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə ntɛŋ, sə̀ yà'a ŋgòni lòsə ntòlak. Ŋka' sə à muhu bə bo awo. Wo ca tesə lo. Wo à sə yù tsə lòmandzə̀ mòk fo', fana masinjà Nwì nə me'rə Pità fo'.
11 Nà'a ghà nə̀ Pità à rɛɛŋ bə bum yè'sə, nə dʉk də, <<Mʉ̀ rì nə̀ ŋga'a də yu yè'sə zìnə. Tà Nwì a tumsə masinjà ye, yi kə fis mʉ ndzə bohòHeròbə bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Mʉ̀ swìrə yusə̀ wo a sə dʉk də wo nə gʉ mʉ.>>

12 Yi à rì bum yè'sə vɛ'nə, fana yi
ye'e lo nda'à ma Jon Mak nə̀ liŋ ŋwà
nə də Mèri. Ꭺ ye ŋga bwìŋ à kə̀
benə fo' wùriŋ, nə sə lɛŋ pìriyà.
13 Pità à kùm ncù ma sə mbiŋ,
fana mʉwà'ŋgwɛ̀ŋ mòk nə̀ liŋ yee
Rudà à dzəm, nə və. Mʉwà'ŋgwɛ̀ŋ
ènə fàkgə̀ fo'.
14 Yi à yuk rì ŋgì Pità, nə kwa vɛ'ɛ
nəbʉp. Yi kà ncùu sə mok mùk, nə
caŋ bwi foho lo kə tsok fa bwìŋ dʉk
də Pità tə sə mbiŋ.
15 Wo yak yi dʉk də nà' sə ŋaŋa
àlɛ. Yi cep ghaha mali fo' də yusə̀ yi
dʉk sə zìnə. Fana wo dʉk də, kàmòk
a ca masinjà Nwì nə̀ yi kʉ̀kgə̀ Pità
nə.
16 Ꭺnə ye vɛ'nə Pità sə kum mali
ncùu sə fo'. Ꭺnə geŋ wo kə muk yà'.
Wo à yə yi, wo mərə nəbʉp.
17 Yi gʉ bo ye ŋgòtsə̀' wo dʉk
də yà'wèeŋ cum gəe'. Yi tsoho
rɛŋsə fa yà'wèŋ mvəsə̀ Tà fis yi mʉ
ndapndzəmə̀ anə. Yi dʉk də wo
kə tsok fa Jem bə bʉ̀ʉ mok sə̀ wo
à dzəm Jisòs sə pwe'. Yi dʉk wes
vɛ'nə, yi ye'e lo mvwe' səmok.
18 Tsok à rɛŋ, ŋgàa kʉ̀k ŋgàa
ndapndzəm sə wèŋ à jip nsàp nə̀ wù
kà fʉ̀k. Wo sə fe'rə ni' awo dʉk də,
Pità nə yè'sə fò?
19 Heròà fa ŋàŋ də wo lap nà'. Wo
lap, nə kà yi yə. Yi to ŋgàa kʉ̀k
ŋgàa ndapndzəm sə, nə fek wo bum
yè'sə. Yi ànə fek wes yà'wèŋ, fana
yi fa ŋàŋ də wo zə yà'wèŋ. Yà' à càa,
fana Heròye'e me'rə Jùdiyà, nə tsoŋ
lo kə cumtse' mok Sìsàriyà.

HeròKpʉ

20 Ntʉm à sə jòk Heròbohòbʉ̀ʉ
Tayà bə Sidòŋ nəbʉp, fana wo
benə mvwe' mò'fis, nə lo ŋgòkə̀ yə
Heròənə. Wo à gʉ̀, nə ko to ntòŋkərə̀
ŋwà nəmòk nə̀ liŋ ye də Blatòs.
Blatòs nə à ye ŋgà fàk nə̀ ghaŋ mʉ
nto' anə yi. Wo lo ŋga'a bohòHerò,
nə kə dʉk fa nà' də bə yà'wèeŋ gʉ
fifi. Wo à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ zʉzʉ sə̀
mvwe' lak awo à sə və̀ mègù mvwe'
lak ŋkum ànə.
21 Ꭺ kə̀ dzèŋ nùmbu mòk nə̀ wo à
cok fis, fana Heròà ni cə̀ək ŋkum ye,
nə cum mʉnə kapràk ye, nə sə cep
bohòbʉ̀ʉ yè'sə wèŋ.
22 Wo à yuk, wo gurə dʉk də, <<Sə
cep yè'sə nwì mòk, ka ŋwè yeŋ.>>
23 Masinjà Tà Nwì ləp mak tsooŋ
Heròənə fo' ghà nə, bʉ̀ʉsə̀ wo à
kùksə yi co Nwì, yi kà dzèèŋ.
Ŋgìŋgòà lum yi tətè yi kpʉ ŋga dzèŋ
nùumbu tàŋ.
24 Ncèp nə̀ Nwì nə à sə kùk lòmalì
mantombì.
25 Bànabà bə Sol à mèsə fàak awo,
nə me'rə Jòrosalèm, nə bwi foho lo
fe'lə Antiyòk. Wo à lòbə ŋwà nəmòk
nə̀ wo to yi də Jon Mak wèŋ bəbɛ'.

13

Cos Nə Tumsə LòBànabà Bə Sol ŊgòTsòho Lòo

1 Bwìŋ à ye mvwe' cos nə̀ mvwe'
lak Antiyòk sə̀ wo à tse' fàak sə̀ co
ŋgàa tsòhòbum Tà Jisòs, bə cicàa sə̀
wo ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ ncèp Jisòs. Liŋ
mok à ye Bànabà bə Saimʉ̀. (Wo
à sə to yi mok də, Najà.) Mòk à
ye Lòsiyònə̀ lak yee Sìrinì, mòk ye
Manàŋ nə̀ yi à kuk ndzə bohòŋkum
Herò, nə ye fe'lə Sol.
2 Ghà nə̀ wo à sə dzə̀ zʉzʉ
ŋgòkùksə Tà, fana wo yuk ŋga
Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə dʉk fa wo
dʉk də, <<Wèeŋ cok noŋsə fa mʉ
Bànabà bə Sol zok, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a to
wo, nə fa wo fàak mok sə̀ wo nə fak
fa mʉ.>>
3 Wo à dzə̀ malì zʉzʉ, nə sə lɛŋ
pìriyà fana, wo naaŋ fa wo bo, nə se
wo də wo lo.
4 Mvè'nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə à
tumsə Bànabà bə Sol fana wo tsoŋ
lo sə Sèlusiyà, nə kə ni ŋgwes, nə
lo mvwe' nze Sɛprò.
5 Wo ànə kə dzeŋ mvwe' lak
Sàlamì fana wo tsoho kɛ' ca ncèp
Nwì fo' mʉnə ndaap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus
wèŋ. Jon Mak à ye sə̀' bə yà'wèŋ
ŋgòtɛsə wo.
6 Wo à gìhi lòtətè wo kə dzeŋ
Pafòs. Wo à kə̀ tsèŋ ŋgà mfim mòk

fo' nə liŋ yee də Bàjisòs. Ŋwə̀ ènə à ye ŋwə̀ə Jus, yi sə bòrə bwìŋ də yi ŋgà tsòhòbum Nwì.
7 Ŋgà mfim nə à ye ŋwə̀ govənònə̀ yi à ye mvwe' lak yà'sə yi nə. Liŋ govənònə à ye də Sejìs Palìs. Yi tse' ŋkərə̀ nəbʉp. Ŋwə̀ nə̀ ghaŋ ènə à dzəm ŋgòyuk ncèp Nwì fana, yi to Bànabà bə Sol də wo və.
8 Wo à və̀ə, fana ŋgà mfim nə kà ncèp nə̀ Nwì nə dzəm, nə sə lap də Sejìs Palìs nə kà ncèp awo nə sə̀' dzəm. Wo togə̀ Bàjisòs nə də Elemà (ŋgà fe ŋgam) vɛ'nə bə ncèep bʉ̀ʉ Gris.
9 À ye vɛ'nə, fana Sol nə̀ liŋ ye mok də Pol, à kʉ̀k tse' nà' bə lis rap rap. Pol nə à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ.
10 Yi dʉk fa ŋgà gʉ̀ bum mfim nə də, <<Wù mo ze', yusə̀ yà'a bə̀boŋ pwe' wu bɛ̀ŋgə̀ yòyà' bɛ̀ŋnə. Və̀əm yo yà'a rwiŋ cu gù ca nsàap ŋkərə̀ə sə̀ bʉp nə ye ŋkʉ̀ì'. Wu lapgə̀ bə ŋàaŋ yo pwe' də wu gʉ gorə bʉpsə mandzə̀ nə̀ Tà nə.
11 Bo Nwìi nə jwɛŋ wu ŋga'a yè'sə. Lis nə loho wu, wù cumtse' ŋga wù sə kà marɛŋ yə.>> Yi ànə cep wes vɛ'nə ntɛ̀ŋ, Elemà ye ŋga yumok lok yi lis co mbàk vɛ'ɛ. Yi sə jam lap kɛ' ca fo' də ŋwə̀ nəmòk ko yi bo.
12 Mvəsə̀ govənònə à yə vɛ'nə fana yi dzəm bohòJisòs. Ànə ye vɛ'nə yi mərə bə nsàap yusə̀ wo à sə yə'rə fa bwìŋ bə liŋ Tà sə wùriŋ.

Yusə̀ Yà' À Ye Antiyòk Nə̀ Mvwe' Nzeŋgòŋ Pìsidiyà

13 Pol bə bʉ̀ʉ ye sə wèŋ à ye'e Pafòs anə, nə gi bə ŋgwes kə dzeŋ mvwe' lak Pegà, nə̀ nà'a mvwe' nze Pàmfiliyà. Jon Mak à mè'rə wo fo', nə bwi foho lo Jòrosalèm.
14 Wo à càsə malì Pegà, nə kə dzeŋ Antiyòk nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Pìsidiyà. Nùmbu dzə̀ à ye, wo lo kə ni cum mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus.
15 Ghà nə̀ ŋwə̀ nəmòk ànə taŋ wesə ŋwàk lʉ̀ʉk Musì, bə yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còom fana bʉ̀ʉ sə̀ mantombì mʉnə ndap pìriyà nə wèŋ à tum ŋwè dʉk də nà'a kə ye Bànabà bə Pol. Wo də yi kə dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, yà' co bwema, tse'-a ncèp mòk nə̀ bə̀boŋ co wo tipsə bwìŋ bə zeŋ àlɛ', yà' və kə tsok fa wo.
16 Pol à lòkok mʉtsə̀, nə gʉ bo də wo cum gəe', nə sə cep dʉk də, <<Wèeŋ yu'rə fa mʉ, bʉ̀ʉ am bwe Izùrɛ, nə ye wèŋ mok sə̀ wèeŋ kùksəgə̀ Nwì.
17 Nwì nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ yè'e kùksəgə̀ yi, à cokfis tàcicii avès, nə gʉ yà'wèŋ yam maŋgəŋgèŋ ghà nə̀ wo ànə ye ŋkʉ̀ìŋ mvwe' nze Ijìp. Nwì à jə fis wo mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp anə bə ŋàaŋ ye.
18 Mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè, yi sə ye bə yà'wèŋ ŋgəà.
19 Yi à ləsə bʉ̀ ŋkəŋkum sàmba bə lak awo mvwe' nze Kanà. Yi à gʉ̀ bʉ̀ʉ ye wèŋ tse' nze nə fo' mok wo. Bum yè'sə a jə co lùumŋgòŋ ŋkʉ̀ kwè-bə-hum tàŋ.
20 Ghà ànə à càa, yi fa yà'wèŋ bʉ̀ʉ sə̀ ŋgòtəəŋ mantombì wo tətè kə dzeŋ mvàk nə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ ye Samwè à ye sə̀' ŋwə̀ nə̀ mantombì.
21 <<Ànə geŋ, wo fek Samwè nə dʉk də wo dzəm ŋkum, fana Nwì fa wo Sol də nà'a ye ŋkum nə nà'. Sol nə à ye ŋkum mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè. Yi à ye mo Kis nə̀ mvwe' bòp lak Benjamè.
22 Ghà nə̀ Nwì ànə susə yi fana Nwì koksə bwi Devìd ŋkum àwo. Nwì à cèp bə liŋ Devìd sə dʉk də,

<Mʉ̀ yə də Devìd nə̀ yi mo Jesìi nsàp
ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ dzəm nə.
Yi ŋwə̀ nə̀ yi nə sə gʉ yusə̀ mʉ nə sə
dzəm ŋgògʉ̀ pwe'.>

23 Devìd nə, Nwì à fis və̀ Jisòs ŋgà lùŋsə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ bohòŋgwì bʉ̀ ye nə. Nwì ànə kak tes vɛ'nə.
24 Ŋkuŋ Jisòs sə və ŋga Jon à tsòho to fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ pwe'fo' dʉk də yà'a kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwèŋ, nə baptɛsə.
25 Jon à sə kʉəp ŋgòmèsə fàak ye sə fana, yi fek bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk də, <Wèŋ sə tsəm də mʉ yè'sə ndà? Mʉ̀

ka ŋwà nə̀ wèŋ sə tək nə yeŋ. Yi sə
və maŋkwɛ̀ŋ. Mʉ̀ ka kʉrə ŋgòfweŋ
fa yi kùuŋgùup ye kʉrə.>

26 <<Bwema am wèŋ sə̀ wèeŋ
ŋgwì bʉ̀ʉ Abràham bə wèŋ sə̀ wèŋ
ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ sə̀ wèeŋ kùksəgə̀
Nwì. Ncèp lùŋ ènə sə və̀ yè'sə
bohòvesùwèŋ.
27 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye mvwe' lak
Jòrosalèm bə ŋkwàha bʉ̀ awo à ka
riŋ də ŋwà ànə ŋgà tətɛsə̀ bwìŋ riŋ.
Nùumbu dzə̀ à sə ye pwe', wo sə
taŋ ncèp nə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì à
còm bə liŋ ye, nə kà sə̀' sə rɛɛŋ.
Ànə ye-a sə̀' vɛ'nə fana wo à gʉ̀ ncèp
ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ ye zìnə
mvəsə̀ wo à zə yi sə.
28 Wo ànə ka njo nə̀ co wo zə yi
bə zeŋ sə̀' tse' fana, wo lɛŋ mali Palè
ŋgòzə nà'.
29 Wo à gʉ̀ wes yusə̀ ŋwàk Nwì à
sə cèp bə liŋ ye pwe' fana, wo ki tsoŋ
yi mʉ ntəəŋ anə, nə tuuŋ yi.
30 Ànə geŋ, Nwì lokoksə yi mvwe'
kpʉ.
31 Mʉnə nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ yi à
yəəŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ bə yà'wèŋ à gì yè
jə mvwe' nzeŋgòŋ Galìli nə kə dzeŋ
Jòrosalèm. Nə̀ ŋga'a nè'e, wo mok
bʉ̀ʉ sə̀ wo sə tsoho fa bwìŋ yusə̀
wòà yə.

32-33 <<Vèes ye' ŋgòtsə̀' fa weŋ
Ntirə nə̀ Bəboŋ nə də, yusə̀ Nwì ànə
kak fa tàcici avès dʉk də yi nə gʉ sə,
yi gʉ fa yà' bohòvesùwèŋ sə̀ a ŋgwì
bʉ̀ àwo. Yusə̀ yi à gʉ̀ʉ sə də, yi a
lòkoksə Jisòs. Yà' cu ndzənə ŋwàk
Sàam mbʉ̀p ba vɛ'nə. A nja dʉk də,

<Wu mo àm, mʉ ntinə bohòwù Tɛ̀'
yò.>
34 Yusə̀ Nwì ànə cep bə mvə'nə̀ yi à
lòkoksə nà' mvwe' kpʉ də nà'a nə
kà mok bi yuk sə də,

<A zìnə də mʉ nə se li wu bə bum sə̀
rərɛŋ sə̀ mʉ̀ à kàk tɛ̀' yòDevìd
sə.>
35 Mvəsə̀ yi sə cep fe'lə mʉmvwe'
nəmòk ndzənə ŋwàk Sam nə dʉk
də,
<Kaco wu nə me'rə ŋgà fàk yònə̀ yi
yukgə̀ dʉk yòbəboŋ də yi bi
yeŋ.>
36 A rì də Devìd bə tu ye ànə
fak bohòNwì mvəsə̀ Nwì à dzəm
njamòk anə, nə kpʉ, wo tuuŋ yi ŋgʉ
sèe tàcicii ye wèŋ fana ni' ye bi lo.
37 Nə yeè nə dʉk də, ŋwà nə̀ Nwì ànə
lokoksə yi mvwe' kpʉ nə, a yi nə̀ yi
à ka ye bi.
38-39 <<Nə yeè nə dʉk də, wèŋ
bwema am pwe'fo', wèŋ tse' ŋgòrì
tse' pap də səswìfa nə̀ wo sə tsoho
nə, a bʉ̀ʉ liŋ ye. Wèeŋ rì sə̀' dʉk
də ŋwà nə̀ yi dzəm-a bohòyi, ye
də yi swɛ'ɛ tesə bə bʉp ye laŋ. Yi
swɛ'ɛ tesə nsàp nə̀ kaco lʉ̀ʉk Musì
fiŋ me'rə to yi vɛ'nə yeŋ.
40 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ ya yusə̀ ŋgàa
tsòhòbum Nwì à cèep kà bohòwèŋ
kə̀ ye.
41 Də,
<Wèeŋ yu'rə-a, wèŋ sə̀ wèŋ sə ywì'lə
yusə̀ Nwì cèep.
Wèeŋ mərə, nə kpʉ.
Bʉsə̀ nsàp fàk nə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ bə mvàk
nə̀ wèŋ cu fo' nè'e,
A nsàp nə̀ co wèŋ kà də a yusə̀ zìnə
dzəm.
A ye-a də ŋwà nəmòk à tsə̀' fa weŋ
mantombì,
wèŋ kà sə̀' dzəm malì.> >>
42 Pol bə Bànabà à sə tesə mʉ
ndap pìriyà nə də wo lo fana, bʉ̀ʉ sə
wèŋ dʉk fa wo dʉk də, nùmbu dzə̀
mòk nə̀ nà' tsə nà'a dzèeŋ, yà'wèŋ
və kə tsoho fa wo bum yè'sə sèmok.
43 Ghà nə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ à sam wes
fana bʉ̀ʉ Jus bə bʉ̀ʉ sə̀ wo bʉ̀ʉŋ
bʉ̀ʉ Jus wèŋ à yù Pol bə Bànabà
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wo à cèp, nə tipsə
yà'wèŋ dʉk də yà'a sə geŋ man-
tombì bə ntʉm nə̀ də wo rì bòvèm
nə̀ Nwì.
44 Nùmbu dzə̀ mòk nə à dzèeŋ, à
bwehe gù jo də bwìŋ à tesə mvwe'
lak yà'sə pwe'fo' ŋgòkə̀ yuk ncèp nə.
45 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à yə mvəsə̀ bwìŋ
à kə rwiŋ fana, ntʉm kà wo bò. Wo
cep də Pol sə ci' mvwès, nə yak nà'.
46 Pol bə Bànabà cep fis, nə kà
wəp dʉk də, <<Anə boŋ tsoŋ dʉk də

wèeŋ yuk to ncèp nə Nwì nə wèŋ. Nə yeè nə də mvəsə wèŋ bɛ̀ŋ ncèp nə, ye də wèŋ lɛŋ kpʉ awèŋ wèŋ, də wèŋ ka kʉrə ŋgòkə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè nə. Mvə'nə yà'a vɛ'nə fana, vèes nə tsoho fa mok bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ.

47 Ncèp nə Tà fa ves nə nè' də,
<Mʉ̀ a nəmsə weŋ co marɛŋ bohòbʉ̀
lakmvum.
Wèeŋ nə ye co mandzə nə nzeŋgòŋ
nə pwe' nə yuk ncèp lùŋ
bohòwèŋ.> >>

48 Bʉ̀ lakmvum sə à yuk vɛ'nə, wo kwa, nə kwasə bə ncèp nə Tà nə. Bʉ̀ʉ sə Nwì ànə cok fis də wo nə tse' lùŋ à bʉ̀ʉŋ mok Krətèŋ.

49 Ncèp nə Tà nə à yuhu mvwe' lak yà'sə pwe'fo'.

50 Fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə caŋsə ncəncàŋ bohòbʉ̀ gʉgʉŋ sə mvwe' lak yà'sə bə bàa sə ghaŋ sə wo kùksəgə Nwì wèŋ. Wo ye ŋgòfa Pol bə Bànabà ŋgə' wùriŋ, nsàp nə wo à lògɛsə mvwe' lak yà'sə maràŋ.

51 Wo à kɛ̀'sə màk nòŋsə mfə̀mfəə kù awo fo', ŋgònì tsə̀' bə yusə̀ yà' ànə ye fa'nə sə. Wo à gʉ̀ wes vɛ'nə, wo bɛ' mandzə, nə lo mvwe' lak mok sə̀ wo to yà' də Àkonòm.

52 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs sə̀ wo à ye mvwe' lak Antiyòk à rwiŋ bə kwəkwa nə ye bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.

14

Mvwe' Lak Àkonòm

1 À kà dzèŋ mvwe' lak Àkonòm anə fana Pol bə Bànabà à kə̀ ni mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀' mvə'nə̀ wo gʉ̀gə̀ səsa. Wo à tsòho mbwa vɛ'ɛ nsàp mòk fana bʉ̀ʉ Jus bə bʉ̀ lakmvum wèŋ à dzəm wùriŋ.

2 Fana bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo à ka yàwo dzəm sə wèŋ à kə̀ caŋsə fa bʉ̀ lakmvum ncəncàŋ. Fana wo jok, nə bɛŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs sə.

3 Pol bə Bànabà wèŋ à cu fa'nə sə̀sap ntɛ̀ŋ. Wo à sə tsòho liŋ Tà Jisòs, nə kà yumok wəp lok. Tà à sə fa yà'wèŋ ŋàŋ ŋgògʉ̀hʉ bum sə̀ maŋgəŋgèŋ ŋgònì tsə̀' də yusə̀ yà' sə cèep sə kum bə bòvèm ye nə zìnə.

4 Bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə à gà'a bòp ba. Mok ye ma nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ fana, mok ye yàwo ma nə̀ ŋgàa ntum sə.

5 Bʉ̀ lakmvum mok wèŋ à kə̀ be'lə bə ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə, nə kiŋ cù dʉk də wo fa ŋgàa ntum sə wèŋ ŋgə', nə tərə yà' bə lìs.

6 Ŋgàa ntum sə wèŋ à yuk vɛ'nə fana, wo carə lo mvwe' lak Listà bə Debè sə̀ yà'a mvwe' nze Likaonà.

7 Wo à gìhi kɛ' cà mvwe' nze nà'nə nə sə tsoho Ntirə nə̀ Bə̀boŋ nə fo'.

Mvwe' Lak Listà Bə Debè

8 Ŋwə̀ nəmòk à ye mvwe' lak Listà anə nə̀ kùu ye à kpʉ, yi kà sə gì. Mvə'nə̀ wo à dzə yi dzə, yi à ka gi yuk.

9 Yi à cu fo', nə yuk yusə̀ Pol sə cèep. Pol ye nà', nə riŋ dʉk də nà' tse' dzədzəm də aco yi gʉŋsə nà', fana yi kʉk tse' nà' bə lis,

10 nə cep bə ŋgì nə̀ ghaŋ də, <<Lòkok təəŋ mʉtsə̀ bə kùu yo rərəŋ.>> Ŋgà' nə à li lòkok mʉtsə̀, nə ye ŋgògìhi kɛ' cà fo'.

11 Kwe' bʉ̀ nə̀ à ye fo' nə à yə yusə̀ Pol à gʉ̀ sə fana, wo yeto ŋgòkɛ'ŋgùŋ bə ncèep lak Likaonà sə, nə sə dʉk də, <<Nwì wèŋ bʉ̀ʉŋ co bwìŋ, nə vəə nə ŋgòkə̀ kɛ' yə ves! >>

12 Wo to fa yà'wèŋ liŋ nwìi awo mok. Sə̀ Bànabà à ye də Zus, sə̀ Pol ye də Hemès, bʉ̀ʉsə̀ yi ànə ye ŋwə̀ nə̀ yi cèp nə yi.*

13 Tàap nwì nə̀ də Zus nə à tə kʉəp ko' gù sə̀' ŋgʉ lak anə. Ŋwə̀ nə̀ yi fagə̀ satikà' Zus nə à jə və̀ ndu mbòŋ bə mvùu ŋgaŋ mok mvwe' ncùu ŋka' sə. Yi à jə və̀ yà' də wo gʉ satikà' bə zeŋ ŋgòkùksə ŋgàa ntum sə.

* **14:12 14:12** Liŋ sə̀ də Zus yè'sə à ye liŋ nwì mòk mvwe' nzeŋgòGris wèŋ sə. Liŋ sə̀ də Hemès à ye liŋ dògarì nə̀ bohònwì wèŋ nə̀ wo tumgə̀ yi ntum.

14 Pol bə Bànabà ànə yuk də yà' sə
də yà'a gʉ vɛ'nə fana, wo soŋ sarə
cəək awo, nə carə ni lo mʉtsətsə'rə
bʉ̀ʉ sə, nə sə kɛ'ŋgùŋ də,
15 <<Bʉ̀ʉ yè'e, wèŋ sə gʉ yè'sə yà?
Vèes bwìŋ. Vès mègù sə' bʉ̀ʉ sə
bwìŋ co wèŋ. Vès və fɛɛŋ ŋgòtsə'
fa weŋ Ntirə nə Bəboŋ nə, ya wèeŋ
bʉʉŋ gɛsə mvwe' bum sə wà yè'sə,
nə yuŋ Nwì nə yi cu ŋwəm. Nwì
nə yi à gʉ̀ ntòbu bə nzeŋgòŋ, nə ye
ndzəp bə bum sə yà'a ca lòoŋ fo'.
16 À ye taaŋ fa', Nwì me'rə
ndàaŋwè pwe' ŋgòyù mandzə nə
ŋgèŋgàŋ dzəm.
17 Yi à mè'rə-a yà' sə' vɛ'nə, fana yi
sə niŋ tsok fa mali bwìŋ də yi cu fo'
bə nsàap bum sə bəboŋ sə yi gʉ̀ fagə
bwìŋ. Yi gʉ̀gə mbʉ̀ŋ sə li tsoŋ mʉbu,
nə sə gʉ bum zʉ awèŋ gʉŋ bə mvək
nə bəboŋ. Yi fagə weŋ zʉzʉ, nə sə
gʉ ntʉʉm awèŋ rwiŋ bə kwəkwa.>>
18 Ŋgàa ntum sə wèŋ à cèp-a sə'
mʉmvək ènə, sə gʉŋ mali bohòbʉ̀ʉ
sə nə bʉp co wo teŋsə ŋgògʉ̀ satikà'
nə wo ànə dzəm ŋgògʉ̀ fa wo nə.
19 À ka sap fana bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ
à və mvwe' lak Àkonòm bə Antiyòk.
Wo à və, nə gʉ bʉ̀ʉ sə pwe' kwəəŋ
wes lo ma njàwo. Wo tərə Pol bə lìs,
nə soŋ fis gɛsə yi mʉ ntòlak anə, nə
sə tsəm yàwo də nà' kpʉ laŋ.
20 Bʉ̀ʉ sə wo à sə yù mandzə Jisòs
à kə benə dzooŋ ŋgʉ ni'ì yi ŋgòkʉ̀k
yi fana yi lokok. Yi à lòkok, nə foho
lo sə' mʉ ntòlak anə. Tsok à rɛŋ, bə
Bànabà lo yu awo Debè.

Pol Bə Bànabà Bwì Foho LòAntiyòk

21 Pol bə Bànabà à tsòho Ntirə
nə Bəboŋ nə mvwe' lak Debè, fana
bwìŋ dzəm wùriŋ. Wo ye'e, nə bwi
foho lo fe'lə Listà, nə lo Àkonòm, nə
lo Antiyòk.
22 Wo à gìi, wo sə tipsə gʉŋsə
tsə'rə bʉ̀ ŋgàa yù mandzə Jisòs sə
də, yà'wèeŋ kotse' mali yusə yà' à
dzəmtse' yà' bə liŋ Jisòs yà'a cʉ̀k.
Wo à sə tsòho fa bwìŋ dʉk də,
<<Vesùwèŋ tse' ŋgòyə ŋgə' wùriŋ
ŋkuŋ a kə ni mvwe' gaŋ ŋkum
Nwì.>>
23 Wo à coho nòŋsə lòŋkwàha
bwìŋ mʉnə coos sə lòoŋ fo'. Wo lɛŋ
pìriyà, nə dzə zʉzʉ, nə fa bʉ̀ʉ sə
bohòTà Jisòs, nə wo à fa ntʉʉm awo
bohònà' nə.
24 Ghà nə wo à càsə nzeŋgòŋ
Pìsidiyà fana wo və mvwe' nzeŋgòŋ
Pàmfiliyà.
25 Wo à tsòho ncèp nə mvwe' lak
Pegà, nə ca tsoŋ lo sə mvwe' sə wo
togə fo' dʉk də Àtaliyà.
26 Wo à mè'rə fo', nə ni ŋgwes, nə
bwi foho lo Antiyòk. A sə' mvwe' sə
cos nə à fa wo bohòNwì ŋgòjə ŋkərə
bohòwo bə fàak sə wo a gʉ̀ wes yà'
sə.
27 À kə dzèŋ Antiyòk fana wo to
benə bʉ̀ʉ sə mʉ cos pwe' mvwe'
mò'fis, nə tsoho fa yà'wèŋ yusə Nwì
a gʉ̀ bohòwo. Wo tsok fa yà'wèŋ
mvəsə Nwì a fa mandzə, bʉ̀ lak-
mvum wèŋ dzəm bohòJisòs yàwo
sə'.
28 Wo à cu mali fo' bə bʉ̀ʉ sə wo
à sə yù mandzə Jisòs sə wèŋ səsap
ntɛ̀ŋ.

15

Kwe' Nə Wo À Cu Nà' Jòrosalèm

1 Bʉ̀ʉ səmok à tesə və mvwe'
nzeŋgòŋ Jùdiyà, nə və Antiyòk anə.
Wo sə yə'rə fa bwema sə wo à dzəm
Jisòs sə dʉk də, <<Kaco wèŋ tse' lùŋ
nə nà'a nə kà mè nə yeŋ, tse'ŋga
wo kom fa weŋ tu mbəmbam mvəsə
Musì à dʉk.>>
2 Pol bə Bànabà bə yà'wèŋ à fenə
bə ncèp ènə nəbʉp. Wo à kə ləsə
tes dʉk də Pol bə Bànabà nə ye bʉ̀ʉ
səmok sə Antiyòk anə lo Jòrosalèm
kə ye ŋgàa ntum bə ŋkwàha bwìŋ
mʉ cos bʉ̀ʉ ncèp ènə.
3 Bʉ̀ʉ cos sə à tumsə wo. Mvè'nə
wo à sə ca mvwe' nzeŋgòŋ Fònisiyà
bə Sàmàriyà fana wo tsok mvəsə bʉ̀
lakmvum wèŋ bʉ̀ʉŋ və ma nə Nwì.
Bwema sə fo' à kwa bə ncèp ènə
wùriŋ.
4 Wo à kə dzèŋ Jòrosalèm fana,
bʉ̀ʉ cos nə fo' nə dʉk fa wo də

wo və bəboŋ. Ŋgàa ntum bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ à dʉk fa wo sə̀' də wo və bəboŋ, fana wo tsoho fa yà'wèŋ yusə̀ Nwì a gʉ̀ bohòwo.

5 Fana bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à dzəm, sə̀ wo yàwo ma bòp bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à lòkok, nə cep dʉk də, <<Wo tse' ŋgòkom fa ndàaŋwè nə̀ yi ka ŋwə̀ Jus yeŋ tu, nə tsok fa wo ŋgòyù lʉ̀k Musì ŋkuŋ yi tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè.>>

6 Ŋgàa ntum sə bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ à kə̀ be'lə mvwe' mò'fis ŋgòtsərə bòŋsə bə ncèp ènə.

7 Wo ànə cep ncèp ènə tətè fana Pità lokok, nə dʉk də, <<Bwema am wèŋ, wèŋ rì sə̀' dʉk də mvə'nə̀ yà' à yèto, Nwì à cokfis mʉ mʉtsətsə'rə wèŋ ŋgòtsòho fa bʉ̀ lakmvum wèŋ Ntirə nə̀ Bəboŋ nə, də ya mʉ tsoho nà', wo yuk, nə dzəm.

8 Fana Nwì, yi nə̀ yi rì ntʉʉm bwìŋ pwe'fo' nə à nì tsə̀' də yi jə bʉ̀ʉ sə̀ wo ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ sə sə̀'. Yi à nì tsə̀' bə mandzə̀ nə̀ də yi à fa yà'wèŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə sə̀' mvəsə̀ yi à fa vesùwèŋ.

9 Yi à ka zəzok mʉtsətsə'rə vesùwèŋ nə ye wo niŋ. Yi à rɛŋsə ntʉʉm awo bʉ̀ʉsə̀ wo à dzəm bohòyi.

10 A ye-a vɛ'nə, nə̀ ŋga'a nè'e wèŋ sə də wèeŋ mumsə Nwì yè'sə bʉ̀ʉ yà? Wèŋ sə mùmsə yi nə sə bək naaŋ fa bʉ̀ ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs yè'sə bum mok mʉ tuhù bʉ̀ʉ yà? Tàcicii avès nə ye vesùwèŋ à ka ŋgòbək to yà' wabə.

11 Ka vɛ'nə bəboŋ yeŋ. Vesùwèŋ dzəm, nə tse' lùŋ bʉ̀ʉ bòvəm nə̀ Tà Jisòs sə̀' mʉmvə'nə̀ wo yàwo sə sə̀'.>>

12 Mvə'nə̀ wo à yuk vɛ'nə, wo cum gəe'. Pol bə Bànabà ye ŋgòtsòho fa yà'wèŋ nsàap maŋgəŋgèeŋ sə̀ Nwì a fàk fa bʉ̀ lakmvum wèŋ ndzə bohòwo.

13 Wo ànə cep wes fana, Jem cep fis ye sə̀' dʉk də, <<Bwema am, wèeŋ yu'rə a.

14 Saimʉ̀ sə cèp rɛŋsə wes tsə gù mvək nə̀ Nwì à yeto ŋgòjə bʉ̀ lakmvum wèŋ co bwìŋ, nə sə cok fis bwìŋ mʉtsətsə'rə yà'wèŋ də yà'a ye bʉ̀ʉ ye.

15 Yu yè'sə mègù yəyərə bə yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep. Ŋwàk Nwì sə cèp dʉk də,

16 <Anə̀ kə̀ ta, mʉ̀ bwi və, dʉ' mʉ̀ʉ Tà.
Mʉ nə lokoksə ndap Devìd nə̀ nà' à gbʉ̀ nə sə̀mok.
Mʉ nə fəsə və fə̀əm lak sə, nə ci tsə'rə fe'lə yà' sə̀mok.

17 Fana bʉ̀ʉ mok yà'a pwe'fo' nə lap mandzə̀ Tà.
Bʉ̀ lakmvum sə̀ mʉ̀ à to wo ŋgòye bʉ̀ʉ sə yàm yà'a.

18 A cèp yè'sə Tà nə̀ yi à gʉ̀ bwìŋ ŋgòrì yè'sə taaŋ ntɛ̀ŋ nə.> >>

19 Jem dʉk mali dʉk də, <<Bə vəəm yàm, bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bʉʉŋ və̀ bohòNwì ŋga wo bʉ̀ lakmvum yè'sə, ka bəboŋ də a fa wo ŋgə' yeŋ.

20 Bòlɛ də, vesùwèeŋ com fa wo ŋwàk. A com megu fa wo də wo kà zʉzʉ sə̀ yà'a bʉp bʉʉsə̀ wo fa yà' bohòrùm zʉ. Wo kà sàhà kè nto sə ko, kà ndʉəm kè nàm nə̀ yi kpʉ bə ndʉəm ye ndzə ni'ì zʉ.

21 Bʉsə̀ sàp wùriŋ mvəsə̀ wo tagə̀ lʉʉk Musì mʉmvə'ànə mʉnə ndaap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ nùumbu dzə̀ lòoŋ, nə sə tsoho ncèp ye nə mvwe' buhu lak lòoŋ.>>

Ŋwàk Nə̀ Wo À Fa Bʉ̀ Lakmvum

22 Anə ye vɛ'nə fana, ŋgàa ntum sə bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ bə bʉ̀ʉ cos nə pwe' à dzəm mvwe' mò'fis dʉk də wo cokfis bʉ̀ʉ səmok mʉnə kwe' àwo, nə tum gesə lo wo Antiyòk anə bə Pol nə ye Bànabà wèŋ bəbɛ'. Wo a cok fis Judàs nə̀ wo to yi mok də Bàsabà, bə Silàs. Bwema sə wèŋ à sə jə bʉ̀ʉ yè'sə co bʉ̀ʉ sə̀ mantombì.

23 Wo à còm ŋwàk, nə tumsə wo bə zeŋ. Ŋwàk nə à sə cep də vɛ': <<Vès, ŋgàa ntum bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ sə̀ vèes bwema awèŋ, vès cèpsə vèsə weŋ bəboŋni. Wèŋ sə̀ wèŋ cu mvwe' lak Antiyòk bə Sìriyà

nə ye Sìlisiyà, sə̀ wèeŋ bʉ̀ lakmvum lòoŋ.
24 Vès yuk dʉk də bʉ̀ʉ səmok a tesə mʉŋgorə̀ vès, nə kə fa weŋ ŋgə', nə cep bum mok sə̀ yà' a gʉ̀ ntʉʉm awèŋ ŋgòtse' tsətsərə̀. Yusə dʉk də vès a ka wo də wo kə gʉ vɛ'nə tum.
25 Vès a kə̀ cu bwì, nə dzəm sə̀' mvwe' mò'fis də vèes cok fis bʉ̀ʉ mok, nə tum wo bohòwèŋ. Wo nə lo bə Pol nə ye Bànabà wèŋ sə̀ vès dzəm wo nəbʉp.
26 A bə nà' nə̀ à bwehe gu jo dʉk də wo à kpʉ bʉ̀ʉsə̀ wo sə fàk bohòJisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès.
27 Bum sə̀ vès sə com yè'sə, Judàs bə Silàs sə̀ vès sə tumsə wo nə tsoho fa weŋ yà' bə cù sə̀'.
28 Ves Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə wèŋ a dzəm mvwe' mò'fis dʉk də vèes kə̀ weŋ ŋgə' mòk wà bə̀k naaŋ fa, mègù dzədzəə sə̀ yà' tse' ŋgòye vɛ'nə yè'e:
29 Kà zʉzʉ sə̀ wo fa yà' bohòrùm zʉ; kà ndʉəm zʉ; kà nàm nə̀ yi kpʉ bə ndʉəm ye ndzə ni'ì yi zʉ; wèeŋ kà sàhà kè nto sə ko. Wèeŋ gʉ-a mvəsə̀ vès dʉk yè'sə fana, ye də wèŋ gʉ̀ bəboŋ. Wèeŋ cum bəboŋ.>>
30 Ànə geŋ, wo tum bʉ̀ʉ sə wo lo Antiyòk anə. À kə̀ dzèŋ fo', wo to benə bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə pwe' mvwe' mò'fis, nə fa yà'wèŋ ŋwàk nə.
31 Bʉ̀ʉ sə à ta ŋwàk nə, nà' ni wo sə ntʉʉ̀, nə gʉ wo kwa wù kà fʉ̀k.
32 Judàs bə Silàs à cèp bə bwema sə wèŋ mvàk səsap ntèŋ. Wo à sə tip gʉŋsə yà' bəboŋ. Judàs bə Silàs à ye yàwo sə̀' ŋgàa tsòhòbum Nwì.
33 Wo à cu sàp fo' bəboŋ tè fana bwema sə wèŋ me'rə wo bəboŋ. Wo à bwìŋ foho lòsə̀' bohòbʉ̀ʉ sə̀ yà'wèŋ à tum wo sə. (
34 Silàs à dzəm yi, nə kà ye sə bwìŋ lò.)
35 Pol bə Bànabà à cuuŋ Antiyòk anə bòŋ. Wo bə bʉ̀ʉ mok wèŋ à sə yə'rə, nə sə tsoho fa bwìŋ ncèp Tà Jisòs.

Pol Bə Bànabà Gà'a

36 Nùmbu nəmòk à kʉ̀rə, Pol dʉk fa Bànabà duk də, <<Vesùu bwi foho lo kɛ'ca mvwe' lak sə̀ vesù à tsòho ncèp nə̀ Tà fo' yà'a pwe', ŋgòkə̀ yə bwema sə wèŋ, nə ja'a də wo sə gʉ̀ valɛ.>>
37 Bànabà à dzəm də bə Jon Mak wèeŋ lo bəbɛ'.
38 Pol tsərə ye dʉk də ka vɛ'nə yəyərə yeŋ. Də bʉ̀ʉsə̀ nà' ànə me'rə wo mvwe' nzeŋgòŋ Pàmfiliyà, nə bwi lo yuye ŋga fàk ka ntòme.
39 Bə nà' à kʉ̀ə̀m fo' tə̀tè swɛ'lə lis fana, wo ga'a. Bànabà à jə Mak, bə nà' ni ŋgwes ŋgòlòmvwe' lak Sɛprò.
40 Pol jəŋ ye Silàs, bə nà' lo yàwo sə̀'. Bwema sə à fa yi bohòTà bə bòvèm ye ŋgòjə ŋkərə̀ bohònà'.
41 Yi à lòmvwe' nzeŋgòŋ Siriyà bə Sìlisiyà nə sə tip gʉŋsə bʉ̀ʉ cos sə̀ fo' sə.

16

Timatì Yù Pol Bə Silàs

1 Pol à sə lòmalì, nə kə dzeŋ Debè bə Listà. Ŋwà nəmòk nə̀ yi à sə yùgə mandzə̀ Jisòs à ye fo' nə̀ wo togə̀ yi də Timatì. Ma ye à ye ŋwà Jus nə̀ yi à sə yù mandzə̀ Jisòs sə̀'. Tɛ̀' ye à ye ŋwə̀ Gris.
2 Bwema sə̀ mvwe' lak Listà bə Àkonòm pwe' à sə cèp dʉk də Timatìi ŋwə̀ nə̀ bəboŋ.
3 Pol ànə dzəm də bə Timatì lo fana yi kom fa nà' tu mbəmbam. Yi à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo à ye mvwe' lak yà'sə pwe' à rì də tɛ̀'ɛ Timatìi ŋwè lakmvum.
4 Mvə̀'nə̀ wo à sə lòo, wo dzèŋ mvwe' buk lak nə̀ fòpwe', wo tsok fa yà'wèŋ bum sə̀ ŋgàa ntum nə ye bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ sə̀ wo cu Jòrosalèm wèŋ à dzəm tes bə zeŋ mvwe' mò'fis sə. Wo tsoho fa bʉ̀ʉ sə də yà'a noŋsə dzədzəə yà'sə bəboŋ.
5 Fana bʉ̀ʉ cos à gʉ ghaha lòmantombì bə bum sə̀ wo à dzəm tse' yà', nə sə yam lo mantombì nùumbu pwe'.
6 Ànə geŋ wo yuŋ ca mok mvwe' ndʉ̀rə ŋgòoŋ Frijìyà bə Gàlesiyà bʉ̀ʉsə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə à ka wo

mandzə̀ co wo tsoho ncèp nə mvwe' nze Ɛsiyà fa.
7 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' ndʉ̀rə ŋgòoŋ Mìsiyà fana wo lap mandzə̀ dʉk də wo lo mvwe' nze Bìtiniyà. Yòŋsə̀ Jisòs à ka wo mandzə̀ nə̀ ŋgòlòma nà'nə fa.
8 Wo ga'a nə lo mok tətè nə ca mvwe' nzeŋgòŋ Mìsiyà, nə tsoŋ lo sə Truwà.
9 Nùmbu ànə à ye, Pol ye nooŋ lo. Yi ye ŋwə̀ nəmòk nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà ŋga nà' tə, nə sə lɛŋ yi dʉk də, <<Və̀ mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, nə kə tɛsə ves!>>
10 Pol ànə ye nsàp lo ènə fana, ves fʉhʉ ŋgòye'e lo Màsìdoniyà anə.* À ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ vès à tsərə sə ntʉʉ̀ vès dʉk də Nwì to ves ŋgòkə̀ tsòho fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ Ntirə nə̀ Bəboŋ nə.

Lidiyà Bə Bʉ̀ʉ Mok Wèŋ À Dzəm Jisòs

11 Vès à mè'rə fo', nə ni ŋgwes, nə to yak lo rərəŋ mvwe' lak Sàmòtirès. Tsok à rɛŋ vès lo mvwe' lak Nàpolìs.
12 Vès à mè'rə bwì fa'nə, nə lo mvwe' lak Filìpi. Bʉ̀ʉ Rumà wèŋ à sə cu mvwe' lak yà'sə wo. Nà'nə ntʉm lak nə nà'à yèto mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà yi. Vès à cu fo' nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
13 Nùmbu dzə̀ à dzèeŋ, vès tesə mʉ ntòlak anə, nə lo mà ŋgʉ ndzəp. Vès à sə tsərə də vèes nə ye mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ gʉ̀gə̀ pìriyà fo'. Vès à cu nze, nə sə taaŋ ves bəba sə̀ wo à kə̀ benə fo'.
14 Ŋwà nəmòk nə̀ yi à yuk yusə̀ vès à sə cèp sə à ye Lidiyà. Lak ŋwà ènə à ye Tìyatirà. Yi à sə sèeŋ cəək sə̀ ntɛŋ gʉgʉŋ, sə̀ bəbaŋ zènə zènə yà'a. Yi à ye ŋwà nəmòk nə̀ yi kùksəgə̀ Nwì. Tà Nwì à mùk ntʉm ye yi yu'rə yusə̀ Pol à sə cèp fana,
15 yi bàptɛsə bə bʉ̀ʉ sə̀ mʉ nda'à yi pwe'. Yi to ves nə də a ye-a ŋga vès riŋ-a zìnə dʉk də yi a dzəm bohòTà fana vès və, vesiwèŋ kə cum nda'à yi. Yi à tà' tə mègù vɛ'nə tətè vès dzəm fa yi.

Mʉ Ndapndzəmə̀ Mvwe' Lak Filìpi

16 Nùmbu nəmòk à ye ŋga vès sə lo mvwe' sə̀ wo gʉ̀gə̀ pìriyà fana vès kʉrə bə mʉŋwà nəmòk. Mʉŋwà nə ànə ye ŋkwèŋ. Yi à tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp ndzə ni'ì yi. Yòŋsə̀ nə sə gʉ yi, yi sə tsoho bum sə̀ yà' cu ntòmantombì. Yi à sə tsòho vɛ'nə, wo sə lak yi mbàm. Yi à sə kap fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' yi sə wèŋ mbàm wùriŋ.
17 Yi à yù lòves Pol wèŋ. Yi sə gurə dʉk də, <<Bʉ̀ʉ yè'e wèeŋ ŋgàa fàak Nwì nə̀ yi Nwì nə̀ ghaŋ nə. Wo sə tsòho fa weŋ mvə'nə aco wèŋ tse' lùŋ.>>
18 Yi à gʉ̀hʉ vɛ'nə mʉnə nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, tətè ntʉm à yaaŋ Pol yi jok. Fana Pol bʉʉŋ cep bohòyòŋsə̀ nə dʉk də, <<Mʉ̀ sə cep mʉnə ŋàaŋ liŋ Jisòs də wu tesə ndzə ni'ì yi anə.>> Yòŋsə̀ nə à tesə ndzə ni'ì yi anə sə̀' ghà nà'nə.
19 Mvəsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' nà' sə à yə də mandzə̀ mbàm àwo loho laŋ, fana wo tap ko Pol bə Silàs. Wo soŋ jəŋ lo yà'wèŋ mʉ ntɛɛ̀ŋ mvwe' sə̀ wo sakgə̀ nzak.
20 Wo jəŋ və yà'wèŋ bohòbʉ̀ʉ ŋgàa sak nzak bʉ̀ʉ Rumà wèŋ. Wo tsok fa yà' dʉk də, <<Bʉ̀ʉ yè'e, wo bʉ̀ʉ Jus, nə sə fa ŋgə' mʉ ntòla'à vès.
21 Wo sə tsòho bum lak sə̀ lʉ̀k avès sə kà vɛ'nə dzəm. Vèes bʉ̀ʉ Rumà fana kaco vès dzəm yà' yeŋ.>>
22 Kwe' bʉ̀ nə wo à ye fo' nə pwe' à be'lə ŋgòfa Pol bə Silàs ŋgə'. Ŋgàa sak nzak sə wèŋ à sàrə wes fa Pol bə Silàs cə̀k mʉ ni'ì pwe', nə fa ŋàŋ dʉk də bwìiŋ ləp yà'wèŋ bə ŋkwès.
23 Wo ànə ləp jamsə wo bəboŋ fana, wo kə nisə wo ndapndzəm. Wo tsok fa ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə də nà'a lok yà' bəboŋ.

* **16:10 16:10** Ŋwə̀ nə̀ yi à còm ŋwàk ènə yèto ŋga'a fɛŋ ŋgòdʉk də, <<vès>> bʉ̀ʉsə̀ yi à be'lə bə Pol mvwe' lak Truwà bə nà' sə gi mok mvwe' mò'fis.

24 Mvə'nə ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à yuk ncèp ènə fana yi gesə yà' bə rum nə mʉtsətsə'rə, nə so fa yà'wèŋ ruk.
25 À kə dzèŋ co nə ntəntʉm tsok fana, Pol bə Silàs sə gʉ̀ pìriyà, nə sə yəm fa Nwì ŋkì. Bʉ̀ ŋgàa ndapndzəm mok sə wèŋ sə yu'rə.
26 Wo yuk-à, ndapndzəm nə tsoho bə kùum sə pwe'. Nà' tsoho nsàp nə bə jòŋ. Ncùu sə muhu ca sə' jwaŋ. Kwaŋ ŋgàa ndapndzəm sə pwe'fo' fweeŋ gbʉ sə nze.
27 Ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à yèəŋ lòkok, nə ye ŋga ncùu sə nòto. Yi tsəm dʉk də ŋgàa ndapndzəm sə wèŋ tesə lòwes laŋ. Fana yi soŋ cok fis fèk ye də yi zə ni' ye.†
28 Pol gham nà' nsàp nə co ŋgì loho yi, nə sə dʉk də, <<Kà ni' yòwà bʉpsə̀, vès cu fɛnə lòoŋ!>>
29 Ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à to də wo jəŋ və fa yi laàm. Yi caŋ ni mbwa, nə kə gbʉ nooŋ ŋgʉ ni'ì Pol bə Silàs sə nze, nə sə kaŋ jìkjìkjìk.
30 Fana yi fis yà'wèŋ sə mbiŋ. Yi fek wo dʉk də, <<Tà wèŋ, aco mʉ̀ gʉ yè'sə yà ŋkuŋ ya mʉ tse' lùŋ ɛ?>>
31 Wo dʉk fa nà' də, <<Dzəm bohòTà Jisòs ya wu nə tse' lùŋ, wù bə ndap yòpwe'.>>
32 Wo tsoho fa nà' bə bʉ̀ʉ sə mʉ nda'à yi pwe'fo' ncèp nə Tà nə.
33 À ye sə' ghà nà'nə bə ndzəm nà'nə ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à jə wo, nə kə cuk fa wo mvwe' awo sə làaŋ pwe'fo'. Yi bə ndap ye pwe' à bàptɛsə kɛ̀' mò'fis.
34 Yi jəŋ lo Pol bə Silàs mʉ nda'à yi, nə fa yà'wèŋ bɛŋ də yà'a zʉ. Yi bə ndap ye nə pwe' à rwiŋ bə kwəkwa, bʉ̀ʉsə̀ wo a dzəm mok Nwì.
35 Tsok ànə rɛŋ, nè zəzòŋ fana ŋgàa sak nzak bʉ̀ʉ Rumà wèŋ tum vesə dògarì. Wo fa yà'wèŋ ŋàŋ dʉk də yà'a kə tsok də wo me'rə bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ wo lo.
36 Ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à kə tsə̀' fa Pol dʉk də, <<Ŋgàa sak nzak sə wèŋ fa vèsə ŋàŋ də wo me'rə weŋ Silàas lo. Aco wèŋ lo yu awèŋ bə fifi.>>
37 Pol dʉk fa dògarìi sə wèŋ də, <<Wo a ka nzak àvès sə̀' sak lok fana wo ləp ves mʉtsətsə'rə bwìŋ jì njo ŋga vès tse' ŋàaŋ sə̀ bʉ̀ʉ Rumà wèŋ tse'. Wo a nisə ves ndapndzəm, nə sə dzəm də wo me'rə swihi ves swìhi. Kwɛ'fò, anə kà vɛ'nə fàk.‡ Ŋgàa sak nzak bʉ̀ʉ Rumà sə nə və tsooŋ fɛɛŋ bə tu awo, ŋkuŋ nə fis me'rə ves.>>
38 Dògarìi sə wèŋ à foho lòo, nə kə tsok fa ŋgàa sak nzak sə cùu Pol sə. Wo ànə yuk dʉk də Pol bə Silàas bʉ̀ʉ Rumà fana wʉə ko wo.
39 Wo lo, nə kə lɛŋ sèswìfa bohòyà'wèŋ. Wo fis yà'wèŋ mʉ ndapndzəmə̀ anə, nə dʉk fa yà'wèŋ dʉk də aco yà' tesə mʉ ntòlak anə, nə lo.
40 Pol bə Silàs à tesə mʉ ndapndzəmə̀ anə, nə lo nda'à Lidiyà. À kə dzèŋ fo', wo tseŋ bwema sə̀ wo à dzəm Jisòs. Wo tipsə gʉŋsə yà', nə lo.

17

Yusə̀ Yà' À Ye Mvwe' Lak Tètàlonikà

1 Wo à cà mvwe' lak Àmfìpolìs bə lak Àpòlòniyà, nə dzeŋ Tètàlonikà. Ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ à ye fo'.
2 Sə̀' mʉ mvə'nə Pol gʉ̀hʉ ləəŋgə̀ səsa sə fana, yi à lòmʉmvwe' ndap pìriyà nə. Yi à cu mvwe' lak yà'sə ntɛŋ tɛ'. Nùumbu dzə̀ lòoŋ, yi sə fenə bə bòp bʉ̀ nə fo' bə bum sə̀ yà'a ndzənə ŋwàk Nwì.
3 Yi à sə tsòho, nə sə ni tsok fa yà'wèŋ nja dʉk də, <<Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì ànə dʉk də yi nə tum nə, à tse' ŋgòyə ŋgə' fana nə kpʉ, nə luŋ sèmok. Jisòs nə mʉ̀ tsə̀' weŋ liŋ ye nè'nə, yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.>>

† **16:27 16:27** À sə ye ŋga ŋgàa ndapndzəm tesə bisə na wo nə zə ŋgà kʉ̀' ndapndzəm nə mandzə̀ nə bə ŋgə'. ‡ **16:37 16:37** À sə ye co ŋwè lak mòk nə zok bʉʉŋ ŋwəə Rumà. Wo à sə kà ŋwəə Rumà ndapndzəm nduk nisə̀gə̀ bwɛ̀rɛ ŋgà sa' nza' nə bʉə fàak ye.

4 Mok wèŋ à dzəm, nə be'lə lo mok
ma nə̀ Pol bə Silàs. Bòp bʉ̀ nəmòk
wùriŋ sə̀ wo à ye bʉ̀ lakmvum, nə
sə kuksə Nwì, à dzəm sə̀'. Bəba mok
wùriŋ sə̀ wo mantombì à dzəm sə̀'.
5 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à yè ŋgòwa də bwìŋ
sə dzəm vɛ'nə bʉ̀ʉ yà lɛ? Fana wo
lo, nə kə to benə ŋgàa gha' ŋgòŋ sə
mandzə̀ mvwe' mò'fis. Nà' à ye kwe'
nə̀ ŋgògʉ̀ lak sə curə nəbʉp. Wo kə
ni lap ndap ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ yee
Jasòŋ. Wo à sə làp mandzə̀ nə də
wo ye Pol bə Silàs mbwa, nə jəŋ lo
yà'wèŋ mvwe' kaŋsurù.
6 Wo à ka yà'wèŋ ye, fana wo soŋ
jəŋ lo Jasòŋ nə bə bwema mok sə̀ wo
à dzəm Jisòs, nə kə fa bohòbʉ̀ʉ ŋgàa
sak nzak sə mvwe' ntʉm lak ànə.
Wo gurə, nə sə dʉk də, <<Bʉ̀ʉ yè'e
wèŋ sə gʉ̀ fana ŋgə' sə tesə ma nə̀
fòlòoŋ. Wo nə və̀ nə ŋga'a mvwe'
lak yàvès sə̀'.
7 Jasòŋ ko noŋsə wo mʉ nda'à yi.
Wo pwe', nə̀ mò'fis kà lʉ̀ʉk ŋkum
àvès nə̀ ghaŋ nə̀ mvwe' lak Rumà sə
nòŋsəgə̀. Wo sə cèp də ŋkum mòk
cu fe'lə nə̀ liŋ yee də Jisòs.>>
8 Wo ànə cep nsàp ncèp ènə,
fana kwe' bʉ̀ nə̀ wo sakgə̀ kaŋsurù
bə bʉ̀ʉ mok sə pwe' à ŋàk kɛ'cà
maŋgəŋgèŋ.
9 Bʉ̀ʉ kaŋsurù sə wèŋ à gʉ̀ʉ, fana
Jasòŋ bə bʉ̀ʉ ye wèŋ lak mbàm sə̀
wo kogə̀ ŋwè, yi lak yà' ŋkuŋ wo
me'rə yi. Wo lak yà' fana wo me'rə
yà'wèŋ lo.

Yusə̀ Yà' À Ye Mvwe' Lak Berà

10 Ndzəm à sèŋ ntèŋ, bwema sə̀
wo à dzəm sə wèŋ tumsə lo Pol bə
Silàs mvwe' lak Berà. Wo à kə̀ dzèŋ
fo', wo sə lo mvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ
Jus wèŋ.
11 Bʉ̀ʉ sə̀ fo' à bòvèm nə ghak
bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mvwe' lak Tètàlonikà
wèŋ. Wo à yu'rə ncèp nə bə ntʉm
nə̀ kwəkwa wùriŋ. Wo à sə ta ŋwàk
Nwì nə nùumbu pwe' də ya ŋga wo
riŋ-a yàwo sə̀' dʉk də yusə̀ Pol sə
cep sə vɛ'nə nə̀ zìnə àlɛ?
12 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm à ye cɛ̀bʉ̀ʉ̀.
Bàa mok sə̀ ghaŋ bə mbəmbam wèŋ
à dzəm sə̀' ŋga wo à ye bʉ̀ lakmvum
13 Bʉ̀ʉ Jus sə̀ mvwe' lak Tètàlonikà
wèŋ ànə yuk dʉk də Pol tsoho ncèp
Nwì mvwe' lak Berà, fana wo və, nə
ye ŋgòfʉəpsə fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə mbʉəp
nə̀ bʉp.
14 Ànə ye vɛ'nə ntèŋ, bwema sə̀
wo à dzəm sə wèŋ jəŋ lo Pol mà ŋgʉ
ndzəp də yi lo. Silàs bə Timatì wèŋ
à mam yàwo Berà anə.
15 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə jə lòPol sə à
lòtətè kə dzeŋ mvwe' lak Atèn ŋkuŋ
wo bwi foho və fe'lə Berà anə. Pol à
dʉk wo də yà'wèeŋ kə tsok Silàs bə
Timatì də yà'wèeŋ yuŋ və yi nənàk.

Yusə̀ Yà' À Ye Mvwe' Lak Atèn

16 Mvə'nə̀ Pol à sə cu mvwe' lak
Atèn anə ŋgòtək Silàs bə Timatì,
fana ntʉm ye kà sə kwa lok. Yi
à sə kà kwəkwa tse' bʉ̀ʉsə̀ yi à sə
yə ŋga tàap bumlak co rùm rwiŋ
mvwe' ntʉm lak ànə vɛ'ɛ dak.
17 Yi à lòmʉmvwe' ndap pìriyà
bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə sə cep fenə cù
mbwa bə bʉ̀ʉ Jus, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo
kùksəgə̀ Nwì ŋga wo bʉ̀ lakmvum
sə̀'. Yi sə fenə mʉ ntɛèŋ sə̀' nùumbu
pwe' bə bʉ̀ʉ sə̀ wo və-a fo' na.
18 Yi à sə fenə mok bə cicàa səmok
sə̀ wo to wo də Èpàkurà, bə mok də
Sìtoɛ̀k wèŋ sə̀'. Mok à sə dʉk də,
<<Ŋgà bùp cùu sə̀ wà ènə sə də yi
cep yè'sə yà lɛ?>> Mok dʉk yàwo də,
<<Yi sə gʉ̀ co yi sə cep bə nsàap nwìi
səmok sə̀ yà' ka fɛɛŋ yeŋ.>> Wo à
dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Pol à sə tsòho bə liŋ
Jisòs, nə ye mvəsə̀ ŋgòlòkok mvwe'
kpʉ.
19 À ye vɛ'nə fana, wo to lo Pol
mvwe' kwe' Aripagù wèŋ. À kə̀ dzèŋ
fo', wo dʉk fa nà' dʉk də, wo sə
dzəm də wo rɛɛŋ bə nsàp yəyə'rə̀
nə̀ fi nə̀ nà' sə cèp bə zeŋ nè'nə.
20 Bum mok sə̀ nà' sə tsòho sə
nsàap bum sə̀ wo ka yà' yàwo riŋ
yuk, fana wo sə dzəm ŋgòrì də yà'a
yà'sə da lɛ?
21 Wo sə dʉk vɛ'nə ŋga bwe nze
Atèn, nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à coho

vè fo' vəə wèŋ pwe' à sə dzəmgə ŋgòcuuŋ, nə sə yu'rə, nə sə tsoho nzu sə wo yu' tsə yà' ghà nə.

22 Pol à lòkok təəŋ mʉtsə mvwe' kwe' Åripagù wèŋ nə. Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Atèn, mʉ̀ sə ye də weŋ fa ntʉm awèŋ bohònwìi awèŋ wùriŋ.

23 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ànə sə gi ca, nə sə kʉk ja'a kɛ'ca bum sə̀ wèeŋ kùksəgə̀ yà', fana mʉ̀ ye kàm mòk nə̀ wo còm mbwa dʉk də, <BohòNwì nə̀ wo ka yi riŋ.> Mʉ̀ sə tsə̀' rɛŋsə fa weŋ yè'e yi nə̀ wèŋ a sə kùksə yi ŋga wèŋ ka yi riŋ nə.

24 Nwì nə̀ yi à gʉ̀ nzeŋgòŋ, nə ye bə bum sə̀ yà'a ca pwe', yi Tà nə̀ mʉbu bə nə̀ sə nze yi. Yi kà mʉnə ndap sə̀ wo ci fa nwì wèŋ yà' bə bo cugə̀.

25 Ka də yi sə jamə yu səmok sə̀' də aco ŋwè gʉ fa yi sə̀' yeŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ a yi nə̀ yi fagə̀ bwìŋ pwe'fo' yòŋsə̀, nə ye bə yà lòoŋ sə̀ bwìŋ dzəm yà'.

26 Yi à gʉ̀ fis nsàap bʉ̀ʉ sə̀ wo zəzok sə̀ wo cu mʉ nzeŋgòoŋ fɛɛŋ pwe' ndzənə ŋwə̀ nə̀ mò'fis. Yi à gàpsə ndʉ̀rə ŋgòŋ sə̀ də nsàp bʉ̀ nè'e nə cum fɛŋ bə fa' yi. Yi à fʉ̀hʉ fa bòp lak nə̀ fòpwe' mvək nje ŋgòcu sə̀' yi.

27 Yi ànə gʉ yè'sə vɛ'nə ya bwìiŋ lap yi. Də mvə̀'nə̀ wo sə lap yi, kàmòk wo nə sə lap ghasə kɛ'cà yi, fana nə ye yi. Nwì ka ye səsap bohòvesùwèŋ lɛ yeŋ.

28 Ŋwə̀ nəmòk à dʉk də, <A cugəə, nə sə cum ŋwʉm, nə sə gihi kɛ' yè'sə bə ŋàaŋ sə̀ ye.> Yà' mègù sə̀' mʉ mvə̀'nə̀ ŋgàa còm ŋwàk awèŋ mok à còm dʉk də, <Vèes yàvès sə̀' bwe ye.>

29 Nə yeè nə dʉk də, mvə̀'nə̀ vesùwèeŋ bwe Nwì, a kà də vesùwèeŋ tsərə də yi səsə co yumok sə̀ bwìŋ a jə ŋkərə̀ àwo ŋgògʉ̀ bə ntɛŋ kè lìs àlɛ tsərə̀.

30 Yusə̀ bwìŋ à sə gʉ̀ mantombì ŋga wo ka riŋ fana, Nwì a jə càsə yà'sə pwe' co yusə̀ wà. Nə̀ ŋga'a nè'e fana yi sə cèp bohòndàaŋwè nə̀ yi fòpwe' ŋgòkupsə, nə bwi fa bʉp ye ŋkwɛ̀ŋ.

31 Yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi a fʉ̀hʉ nòŋsə nùmbu nə̀ yi nə sak nzeŋgòŋ nə pwe'fo'. Səsak ènə nə ye bə zìnə. Yi nə sak bə cùu ŋwə̀ nə̀ yi a cok nòŋsə nà'. Yi a nìtsə̀' dʉk də yè'sə zìnə bə mandzə̀ nə̀ də yi a lòkoksə ŋwə̀ ènə mvwe' kpʉ.>>

32 Pol ànə cep ncèp nə̀ də ŋgòlòkok mvwe' kpʉ fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yu'rə sə ga'a bòp ba. Mok à sə ywì'lə yi co ləm, fana mok dʉk yàwo də, wo sə dzəm ŋgòyuk mali yà' səmok.

33 Fana Pol me'rə mvwe' kwe' nə.

34 Bʉ̀ʉ mok à be'lə ma nə̀ nje, nə dzəm bohòJisòs. Mòk nə̀ yi à ye mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə wèŋ à ye Diyonisù, nə̀ yi à ye ŋwəə kwe' Åripagù nə. Ŋwà mòk à ye sə̀' nə̀ liŋ ye Dàmaris, nə ye bə mok wèŋ sə̀'.

18

Yusə̀ Yà' À Ye Mvwe' Lak Korè

1 Ghà nə̀ Pol ànə cep mesə mʉ kwe' Åripagù anə, fana kà mok sàp yi yè'e nə lo mvwe' lak Korè.

2 À kə̀ dzèŋ fo', yi tseŋ ŋwə̀ Jus mòk fo'. Liŋ ye à ye də Åkwilà. Wo à dzə yi mvwe' lak Poŋtòs. Ŋwə̀ ènə bə ŋgwe ye Prìsiliyà à mè'rə nzeŋgòŋ Italì, nə və fa'nə sə̀' ghà anə, ŋga ka ntòsàp. Wo ànə yè'e və bʉ̀ʉsə̀ ŋkum Rumà nə̀ wo à sə to yi dʉk də ŋkum Kladiyòs à dʉk də bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo cu mvwe' lak Rumà pwe', wo lo. Pol ànə kə ye wo.

3 Bə yà'wèŋ à sə cu mvwe' mò'fis bʉ̀ʉsə̀ wo à sə gʉ̀ sə̀' nsàp fàk nə̀ mò'fis. Bə yà'wèŋ à sə gʉ̀hʉ sèeŋ nsàap tàp mok, wo to yà' də teèŋ, nə sə ko mbàm fo'.

4 Nùumbu dzə̀ à sə ye pwe', Pol lo mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Yi sə lo mbwa ŋgòkə̀ fenə nə cep rɛŋsə bum bə bʉ̀ʉ Jus nə ye bʉ̀ʉ Gris wèŋ də yà'wèeŋ riŋ də yusə̀ yi sə cèep sə zìnə.

5 Ghà nə̀ Silàs bə̀ Timatì ànə̀ me'rə̀ və̀ nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, nə̀ kə̀ tseŋ Pol, fana yi me'rə̀ bo fàak ye sə̀, nə̀ sə̀ tsoho megu ye mok ncèp nə̀. Yi sə̀ tsoho fa bʉ̀ʉ Jus wèŋ dʉk də̀, Jisòs nə̀ Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à dʉk də̀ yi nə̀ tum nə̀.

6 Wo bɛŋ yusə̀ yi sə̀ cèep sə̀, nə̀ to kɛ'ca liŋ ye bʉp, fana yi satop sə̀' nə̀bʉp, nə̀ sə̀ kɛ'sə̀ mak mfə̀mfə̀ sə̀ ndzənə̀ cə̀ək ye. Yi sə̀ cep bohòyà'wèŋ dʉk də̀, <<Wèeŋ bisə̀-a, wèŋ bɛŋ tu awèŋ. Bo yàm ka ca yeŋ. Ye jəŋ nə̀ ŋga'a nè'e nə̀ lo mantombì, mʉ nə̀ sə̀ tsoho fa ncèp nə̀ mok bohòbʉ̀ lakmvum.>>

7 Yi à ye'e, nə̀ sə̀ kə̀ cum mʉnə̀ ndap ŋwà nə̀mòk nə̀ liŋ ye də̀ Titiyòs Jostòs. Ŋwà ènə̀ à ka ŋwàə̀ Jus yeŋ, nə̀ sə̀ kuksə̀ Nwì. Ndap ye nə̀ à tə̀ə kəp lògù ŋgʉ ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ vɛ'.

8 Ŋwà nə̀mòk nə̀ yi à ye ŋwà nə̀ mantombì mʉnə̀ ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus nə̀, nə̀ liŋ ye à ye Kripòs, à dzəm bohòTà Jisòs bə̀ ndap ye pwe'. Bʉ̀ʉ sə̀mok sə̀' sə̀ mvwe' lak Korè anə̀ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ à yuk ncèp nə̀ Nwì nə̀ sə̀', nə̀ dzəm, fana nə̀ baptɛsə̀.

9 À ye nùmbu mòk nə̀ ndzəmə̀ Pol ye lo, fana Tà Jisòs tsok fa yi ndzənə̀ lo sə̀ dʉk də̀, <<Kà də̀ wu wəp dʉk. Sə̀ tsoho mali, nə̀ kà teŋsə̀.

10 Bʉsə̀ mʉ tə̀ vesù. Ŋwà nə̀mòok nə̀ kà mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ wu bʉp tse'. A vɛ'nə̀ bʉ̀ʉsə̀ bwìiŋ mvwe' ntʉm lak ènə̀ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ sə̀ wo bʉ̀ʉ am.>>

11 Ànə̀ ye vɛ'nə̀, Pol cum fo' ŋkà'ŋgòŋ mò'fis bə̀ bwes. Yi sə̀ yə̀'rə̀ fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə̀ ncèp nə̀ Nwì.

12 Ghà nə̀ wo ànə̀ koksə̀ Galiyòdə̀ yi Govənòmvwe' nzeŋgòŋ Gris nə̀ fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ kum ni', nə̀ ko lo Pol mʉ kot bohòyi.

13 Wo dʉk də̀, Ŋwà nè'e yi sə̀ làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ də̀ bwìiŋ sə̀ kuksə̀ Nwì nsàp mandzə̀ nə̀ lʉ̀k sə̀ kà vɛ'nə̀ dʉk.

14 Pol à sə̀ də̀ yi muk cù ŋgòcèep, fana Galiyòdʉk fa bʉ̀ʉ Jus sə̀ wèŋ dʉk də̀, <<Anə̀ ye-a dʉk də̀ ŋwà ènə̀ fɛ̀ŋ yumok bwɛ̀rɛ mʉ̀ ko ntʉm nə̀ yu'rə̀ fa weŋ bə̀boŋ.

15 Fana wèŋ sə̀ jə̀ və̀ fa mʉ nzak ncèep cù, nə̀ ye bə̀ liŋ bum awèŋ sə̀ wèeŋ toho kɛ'càgə̀ yà', nə̀ ye fe'lə̀ bə̀ lʉ̀ʉk awèŋ wèŋ. Mʉ nə̀ kà yàm yà'sə̀ sak, wèeŋ du, nə̀ kə̀ sak yà' sə̀ wèŋ.>>

16 Yi bɛ' fis yà'wèŋ mʉ kot anə̀.

17 Wo pwe' à kə̀ ko ŋwə̀ nə̀mòk nə̀ liŋ ye à ye də̀ Sostinì. Yi à ye ŋwə̀ nə̀ mantombì mʉnə̀ ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə̀ yi. Wo à ləp yi sə̀ ntòmbi kot nə̀. Galiyòkà mbɛŋ nə̀ mbɛŋ kom lok.

Pol Bwì Foho LòMvwe' Lak Antiyòk

18 Pol à cu mali bə̀ bwema sə̀ wo à dzəm sə̀ wèŋ mvwe' lak Korè anə̀ mʉnə̀ nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntèŋ. Ànə̀ geŋ, yi bə̀ Prìsiliyà nə̀ ye Àkwilà wèŋ me'rə̀ bwema sə̀, nə̀ kə̀ ni ŋgwes nə̀ nà' à sə̀ lòmvwe' nzeŋgòŋ Sìriyà. À kə̀ dzèŋ mvwe' lak Sèncerì yi su tu ŋgòkə̀ nìŋ də̀ yi rusə̀ kə̀kàk ye nə̀ laŋ.

19 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' lak Efesò, fana Pol bə̀ Prìsiliyà nə̀ ye Àkwilà wèŋ ga'a fo'. Yi lo ye sə̀ mʉ ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə̀ sə̀ kə̀ ce'e fenə̀ mbwa bə̀ bʉ̀ʉ Jus sə̀ wèŋ.

20 Wo à dʉk yi dʉk də̀ bə̀ yà'wèeŋ cum fo' sə̀sap ntèŋ, fana yi kà dzəm.

21 Mvə̀'nə̀ yi à sə̀ lòsə̀, yi dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ dʉk də̀, <<A ye-a ŋga Nwì fa ŋàŋ, fana mʉ̀ bwi və̀ fe'lə̀ sə̀mok, nə̀ kə̀ ye weŋ.>> Yi à cèp wes vɛ'nə̀, fana yi ni ŋgwes, nə̀ lo yuye.

22 Yi à kə̀ wɛ̀s mvwe' lak Sìsàriyà, nə̀ ca lo Jòrosalèm, nə̀ kə̀ cepsə̀ bʉ̀ʉ cos nə̀ fo'. Yi à cèpsə̀ wes yà'wèŋ, fana yi ye'e lo mvwe' lak Antiyòk.

23 Yi ànə̀ cum fo' ghàr, fana yi lo nə̀ ca mvwe' nzeŋgòGàlesiyà bə̀ Frijìyà, nə̀ sə̀ tipsə̀ gʉŋsə̀ lo bʉ̀ ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs pwe'fo'.

ÀpolòTsòho Ntirə̀ Nə̀ Bə̀boŋ Nə̀ Bə̀ Ŋàŋ

24 Ŋwè Jus mòk à ye, wo to yi də
Âpolò. Yi à vè, nə sə cum mvwe'
lak Efesòŋga wo à dzə yi mvwe' lak
Âlèsandìriyà. Yi à rì ŋgòcèp bòŋsə
cù, nə riŋ ŋwàk Nwì sə̀' nəbʉp.
25 Yi à ye ŋwè nə̀ wo à tsə̀' rɛŋsə
fa yi mandzə̀ nə̀ Tà Jisòs. Yi à fa
ntʉm ye pwe' ŋgòsə cèp, nə sə yə'rə
fa bwìŋ bum sə̀ yà' sə kùm liŋ Jisòs
pwe'fo' zìnə. Yumok ye ləlɛ sə̀', nə̀
dʉk də yi à rì mègù bàptɛ nə̀ Jon.
26 Yi à sə cèp mʉnə ndap pìriyà
bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə kà wʉə koksə̀ lok.
Prìsiliyà bə Âkwilà à yuk mvəsə̀ yi
à sə cèp, fana wo to lo yi nda'à wo.
Â kə̀ dzèŋ fo', wo tsoho rɛŋsə tsə'rə
wesə fa nà' mandzə̀ Nwì yəyərə̀.
27 Ânə geŋ, Âpolònə dʉk də yi
dzəm ŋgòlòmvwe' nzeŋgòŋ Gris,
fana bʉ̀ ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs
mvwe' lak Efesòwèŋ tɛsə yi bə
mandzə̀ nə̀ də wo à còm tipsə gèsə
lòbwema sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Gris sə
wèŋ ŋwàk dʉk də Âpolòo kə̀ dzèeŋ,
yà'wèŋ jəŋ nà' bə̀boŋ. Yi ànə kə
dzeŋ, fana bum sə̀ yi à sə cèp yà', à
tɛsə bwema sə wèŋ wùriŋ. Wo ànə
dzəm bʉ̀ʉ bòvèm nə̀ Nwì nə.
28 Mvə̀'nə̀ yi à sə cèp bə ŋàŋ wùriŋ
sə, fana bə bʉ̀ʉ Jus wèŋ fenə, yi
ghak yà'wèŋ mʉ lisə̀ bwìŋ jəja. Yi
sə taŋ fis ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də
Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì
à dʉk də yi nə̀ tum vèsə nə.

19

Pol Mvwe' Lak Efesò

1 Âpolòànə ye mvwe' lak Korè,
fana Pol gi ca mvwe' ntònzeŋgòànə,
nə kə dzeŋ mvwe' lak Efesò. Â kə̀
dzèŋ fo', yi ye bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à sə
yù mandzə̀ Jisòs.
2 Yi fek yà'wèŋ dʉk də, yà' ànə tse'
Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ghà nə̀ yà'wèŋ
ànə dzəm Jisòs laŋ àlɛ? Wo dʉk fa
yi dʉk də, <<Vès ka yàvès liŋ yumok
dʉk də Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ yuk yuk.>>
3 Pol fek fe'lə wo də, <<Ânə geŋ
wèŋ bàptɛsə nsàp bàptɛ yà?>> Wo
də ànə ye bàptɛ Jon.
4 Yi tsok fe'lə fa yà'wèŋ dʉk də,
<<Bàptɛ Jon ànə ye də a bàptɛsə
bʉ̀ʉ sə̀ wo à kupsə ntʉm bə bʉp
awo sə̀ wo à sə gʉ̀ʉ. Yi Jon nə à
tsòho fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ də yà'wèeŋ
dzəm bohòŋwè nəmòk nə̀ nà' sə vè
maŋkwɛ̀ɛŋ yi. Ŋwè nə̀ yi à sə dʉk
də wo dzəm nà' nə à ye Jisòs.>>
5 Wo ànə geŋ də wo yuk vɛ'nə,
fana wo bàptɛsə fe'lə sə̀mok mʉnə
liŋ sə̀ Tà Jisòs.
6 Pol naaŋ fa yà'wèŋ bo, fana
Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə və bohòwo. Wo
sə cep ncèep lak mok sə̀ bwìŋ ka yà'
riŋ, nə sə tsoho bum mok sə̀ Nwì à
sə tsə̀' fa wo.
7 Wo à ye lòoŋ fo' co bwìŋ hum-
ncòp-ba.
8 Pol à lòmʉmvwe' ndap pìriyà
bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Mʉnə ŋwʉ tɛ', yi
sə cep bə bʉ̀ʉ sə wèŋ, nə kà wəp
lok. Yi à fenə bə yà'wèŋ, nə sə lap
mandzə̀ ŋgògʉ̀ də wo dzəm də yusə̀
yi tsə̀' fa yà'wèŋ bə gaŋ ŋkum Nwìi
zìnə.
9 Fana mok wèŋ gʉŋ tu nə kà
dzəm. Wo cep bum sə̀ bʉp bə ma nə̀
Tà Jisòs ŋga kwe' bwìŋ sə yuk pwe'.
Pol jəŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀
Jisòs sə bə yà'wèŋ lo. Nùumbu pwe'
bə yà'wèŋ sə kə cep bum mʉmvwe'
ndap mòk nə̀ ghaŋ nə̀ Tìranù à tse'
nà' yi.
10 Wo à sə gʉ̀hʉ vɛ'nə tàtè kə dzeŋ
lùumŋgòŋ ba. Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à
cu mvwe' nzeŋgòƐsiyà, bʉ̀ʉ Jus bə
sə̀ wo bʉ̀ lakmvum wèŋ pwe' à yuk
ncèp nə̀ Tà Jisòs.

Bwe Sivà

11 Nwì à sə gʉ̀ càsə nsàap
maŋgəŋgèeŋ mok sə̀ yà' à ka vɛ'nə
ye yuk ndzə bohòPol.
12 Nsàp nə̀ co wo sə jəŋ megu mok
gà cə̀k nə̀ yi yìsgə̀ ndùrə̀ bə zeŋ,
nə kə jwɛŋ ŋgàa yiyaŋ bə zeŋ, fana
wo gʉŋ. Yòŋsə̀ə sə̀ bʉp sə tesə gɛsə
ndzə ni'ì wo sə̀'. Wo à sə jə cə̀ək
fàak ye sə̀ yi à sə ni tse', nə sə gʉ bə
zeŋ sə̀' vɛ'nə.

13 Bʉ̀ʉ Jus mok à ye sə̀ wo à sə gìhi kɛ' càa, nə sə bɛ' fis fa bwìŋ yòŋsə̀ə sə̀ bʉp sə̀'. Wo à yè ŋgòmùmsə ja'a də wo sə bɛ' fis yà' bə liŋ Tà Jisòs. Wo dʉk fa yòŋsə̀ə sə̀ bʉp sə dʉk də, <<Mʉ̀ cèp bə ŋàaŋ Jisòs nə̀ Pol sə tsòho nà'a.>>

14 Ŋwə̀ə Jus nə̀ ŋgà fa satikà' mòk nə̀ ghaŋ à ye nə̀ liŋ yee Sivà. Yi à tse' bwe mbəmbam sàmba sə̀ wo à sə gʉ̀hʉ vɛ'nə.

15 Yòŋsə̀ nə̀ bʉp nə à cèp fəsə fa wo dʉk də, <<Mʉ̀ rì Jisòs, nə riŋ Pol sə̀', a wèŋ ndà?>>

16 Ŋwə̀ nə̀ yi à tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp ndzə ni'ì yi nə à ko wo nsàp ŋgwap lʉ̀ mok vɛ'ɛ, nə lʉ ghak wo. Wo à carə tesə mʉ nda'à yi anə bə mvwe' bə mvwe'. Wo à ye sə̀' jì cə̀k ŋga yà' sàha wes pwe'.

17 Bʉ̀ʉ Jus nə ye sə̀ wo bʉ̀ lak-mvum sə̀ wo à sə cu mvwe' lak Efesòà yuk yu yè'sə pwe'. Wʉə à ko wo nəbʉp. Bwìŋ à kùksə nə sə wəp ghaha lo liŋ Tà Jisòs mantombì.

18 Bwìŋ wùriŋ sə̀ wo à dzəm Jisòs wèŋ à tesə vè mvwe' bwìŋ, nə sə cep fis bʉp sə̀ wo à gʉ̀ jəja.

19 Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ wo à sə fegə̀ ŋgam wèŋ à jə benə vè ŋwàak ŋgam awo mvwe' mò'fis, nə tɛŋ yà' ŋga bwìŋ sə yə pwe'.* Wo à ta be'lə mbàam ŋwàak sə pwe', yà' kə dzeŋ bàam mbàm ncùhù hum tàŋ.

20 Njo bum sə̀ yà' à sə gʉ wùriŋ yè'sə fana, ncèp nə̀ Tà Jisòs nə à sə yuhu lòmantombì, nə sə yam gʉŋ ghaha ghaha.

Bʉ̀ʉ EfesòWèŋ Jə Và Ŋgə'

21 Ghà nə̀ bum yè'sə ànə ca wes me vɛ'nə pwe', fana Pol də yi nə lo gì. Yi dʉk də yi nə ca mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà bə Gris, nə kə dzeŋ Jòrosalèm. Yi dʉk sə̀' dʉk də yi kə̀ cu fo', fana yi kə dzeŋ mvwe' lak Rumà sə̀'.

22 Ânə ye vɛ'nə, fana yi tumsə lo Timatì bə Ɛ̀ratòs mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà. Bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə à ye bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə tɛsə kɛ'cà yi bə bum. Yà'wèŋ à lòo, yi sə cum mali ye sə mvwe' nzeŋgòƐsiyà ŋkuŋ.

23 Nè'e ŋga'a mvə̀k nə̀ ŋkəŋkɛs ŋgə' mòk nə̀ bʉp à tesə mvwe' lak Efesòanə njo mandzə̀ ma nə̀ Tà Jisòs.

24 Ŋgà tɛŋlàm nəmòk à ye nə̀ liŋ ye à ye də Dìmàtiròs. Yi à sə tɛ̀ɛŋ fʉ̀'rə bum mok co ndap mòk nə̀ ghaŋ nə̀ nà' à ye ndap nwì nəmòk, nə̀ wo togə̀ nwì nə də Dìyanà. Yi à gʉ̀ nà' bə ntɛŋ nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də sivà. Yusə̀ yi à gʉ̀ sə à sə jə və fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə fàak sə wèŋ swe' wùriŋ. 25 Ânə geŋ, yi to benə yà'wèŋ pwe' mvwe' mò'fis. Yi to bə bʉ̀ʉ səmok sə̀ nsàp fàak awo sə̀' co sə̀ mok wèŋ sə. Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Bʉ̀ʉ am, wèŋ rì də vesùwèeŋ tse' mègù mbàam yàvès bə nsàp fàk nə̀ vesùwèeŋ gʉ̀gə̀ nè'e.

26 Fana aco wèŋ yuk nə ye yà'wèeŋ bə lis awèŋ sə̀' nsàp yu nə̀ ŋgà' nə̀ wo to yi də Pol nè'e sə gʉ̀ʉ. Yi sə tsòho kɛ' fa bwìŋ dʉk də, nwìi sə̀ bwìŋ gʉ̀ yà' bə bo ka nwì yeŋ lok nə̀ kɛ̀' mò'fis. Bwìŋ a bʉ̀ʉŋ, nə dzəm ncèp ye nə wùriŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm ncèp ye nə, wo mvwe' lak Efesòfɛnə, nə ye bwi ma nə̀ ghaŋ mvwe' nzeŋgòƐsiyà pwe'.

27 Yusə̀ mʉ̀ sə yə, a də yà'a nə jəŋ və ŋgə'ə də fàak avès yè'sə nə tse' liŋ sə̀ bʉp. Nə sə yəə̀ŋ nə sə̀' dʉk də ndap nwì avès nə̀ ghaŋ Dìyanà nə kà fàk mok sə̀ tse' fe'lə̀. Mvəsə̀ wo jəgə̀ yi co yu nə̀ yum, yè'e nə bʉp. Ŋga yi nwì nə̀ bʉ̀ʉ Ɛsiyà pwe' nə ye bə nzeŋgònə pwe'fo' kùksə mègù yi.>>

28 Mvə̀'nə̀ kwe' bʉ̀ nə à yuk ncèp ènə, fana ntʉm yaaŋ wo. Wo jok, nə ye ŋgòfurə dʉk də, <<Dìyanà nə̀ mvwe' lak Efesòo nwì nə̀ ghaŋ.>>

29 Mfuŋ à lòbə ntòlak nə pwe'. Bʉ̀ʉ sə wèŋ tap ko bʉ̀ʉ səmok ba sə̀

* **19:19 19:19** Ghà nə̀ Pol ànə ye ànə fana bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə sə com nsàp ŋgam njàwo nə ndzə ŋwà'a. Yà'a nsàap ŋwàak sə̀ wo à benə, nə tɛŋ sə.

wo à sə gìgə̀ bə Pol, nə jəŋ lo wo mvwe' nzʉ̀ə̀ nə̀ bʉ̀ lak sə̀ fo' sə kə benəgə̀ fo'.† Bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə, à ye Gayòs bə Àritakò. Wo à ye bwe lak mvwe' nze Màsìdoniyà.

30 Pol à dzəm də yi lo ŋgòkə̀ teŋsə bʉ̀ʉ sə wèŋ bə tu ye, fana bʉ̀ ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs wèŋ kà vɛ'nə dzəm.

31 Ŋge'e Pol mok sə̀ wo à yə bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ mvwe' lak yà'sə wèŋ à tum fa yi ntirə̀. Wo à tirə fa nà' dʉk də, <<Kwəkwè', kà si yo mvwe' nze ènə kə̀ nì vèsə̀.>>

32 Bum yè'sə ànə ye co kwe' awo nə sə jam jamə vɛ'ɛ. Bòp bʉ̀ mòk à sə fu sə̀' yusə̀ zok, ma mòk sə fuŋ sə̀' yusə̀ zok. Ànə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bòp ma nə̀ ghaŋ à ka yusə̀ yà' à jə benə və̀ wo fo' sə̀' riŋ.

33 Ŋwə̀ nəmòk à ye fo' nə̀ liŋ ye à ye də Àlèsandà, fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ tes yi mantombì də nà'a cep fa wo. Àlèsandà gʉ bo də bwìiŋ teŋsə cù, ya yi taŋ njo mʉtsətsə'rə bwìŋ.

34 Bʉ̀ʉ sə wèŋ ànə ye riŋ də nà'a ŋwə̀ə Jus, fana wo pwe'fo' sə fuŋ benə megu mok yusə̀ mò'fis. Wo à sə furə dʉk də, <<Dìyanà nə̀ mvwe' lak Efesòo nwì nə̀ ghaŋ.>> Wo sə furə vɛ'nə tətè haŋ, nə kà nənàk teŋsə̀.

35 Ànə geŋ, ŋgà còm bum nə̀ mvwe' lak yà'sə à gʉ̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ teŋsə cùu sə. Yi yeto ŋgòcèp dʉk də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Efesò, ndàaŋwè pwe' riŋ dʉk də a nòŋsəgə̀ ndap nə̀ ghaŋ nə̀ nwì Dìyanà nè'e ntʉm lak Efesò, bə lìs ye nə̀ rərɛŋ nə̀ nà' à gbʉ̀ tsə mʉbu.

36 Kaco ŋwə̀ nəmòk dʉk də yè'sə mvwès yeŋ. Bòco wèŋ ko tsoŋ ntʉm, nə kà yumok co bʉ̀ʉ sə̀ wo ka ŋkərə̀ tse' gʉ̀.

37 Wèŋ jə və̀ bʉ̀ʉ yè'e fɛɛŋ wèŋ, ŋga wo ka yumok mʉ nda'à nwì àvès yə fis. Wo ka liŋ ye sə̀' bʉpsə.

38 A ye-a də Dìmàtiròs bə ŋgàa fàak ye wèŋ tse' nzak bə ŋwə̀ nəmòk, fana kot cu yo bə ŋgàa sak nzak sə sə̀'. Yà'a mvwe' sə̀ co ŋwè tsok yusə̀ yà' sə yaaŋ yi bə mòk fo'.

39 Nə ye sə̀' dʉk də ŋga wèŋ dzəma yumok sə̀ zok, fana ye də wo kə cep yà' mvwe' kwe' bʉ̀ nə̀ ghaŋ nə.

40 Bʉsə̀ yà'a nə bʉp bohòvesùwèŋ. Wo nə ta vesùwèŋ bèŋ bə nsàp gham cù nə̀ ghaŋ nə̀ nà' ye ntinə ènə. Kaco ŋwə̀ nəmòk tsok njo mòk bəboŋ nə̀ nsàp cù nè'e tesə bʉ̀ʉ zeŋ yeŋ.>>

41 Yi ànə cep wes vɛ'nə, fana yi də wo sam.

20

Pol LòMàsìdoniyà Bə Gris

1 Ghà nə̀ wo ànə teŋsə ŋgògham cùu sə, fana Pol to benə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis. Yi à tipsə wo bəboŋ, nə cepsə wo də yi lòo, nə ye'e me'rə lo mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà.

2 Yi à cà mvwe' ŋgòoŋ yà'sə, nə sə tipsə bʉ̀ʉ sə wèŋ bə ncèep cùu sə̀ bəboŋ wùriŋ, fana nə ca lo və mvwe' nzeŋgòŋ Gris.

3 Yi à cu mvwe' lak yè'sə, ŋwə̀ tɛ'. Yi ànə sə gʉhʉ də yi lo mvwe' nzeŋgòŋ Sìriyà. À ye sə̀' ghà nà'nə nə̀ yi à yuk dʉk də bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə làp mandzə̀ ŋgòzə yi. Ànə geŋ yi də bògha' də yi bwi foho ca mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà sə̀mok.

4 Pol nə bə Sòpatà mo Pìròs nə̀ mvwe' lak Berà à lòbəbɛ'. Bʉ̀ʉ mok sə̀ bə yà'wèŋ à lòsə̀' à ye Àritakòbə Sèkudù sə̀ lak àwo Tètàlonikà. Gayòs nə̀ lak yee Debè. Nə ye fe'lə Timatì bə bʉ̀ʉ Esiyà mok sə̀ liŋ awo də Tìkikòs bə Tròfimù.

5 Wo à lòmantombì, nə kə tək ves mvwe' lak Truwà.

6 Vès à cu fo' nùumbu sàmba, ghà nə̀ ŋkà'a zʉ brɛd jì yis à càa, fana vès ni jəŋ ŋgwes mvwe' lak Filìpi. Vès à gì nùumbu tàŋ, nə kə tseŋ wo mvwe' lak Truwà anə. Vès à cu fo' ntɛŋ mò'fis.

Pol Lùŋsə Ŋwè

† **19:29 19:29** Nzʉ̀ə̀ nə̀ wo kə benəgə̀ fo' ènə wo à bom ko' fo' bə mbùk, bə mbùk. Wo à sə ŋàhagə̀ nsàap jap fo' ŋkʉ̀ʉŋ.

7 Nùmbu nə tsok rɛŋgə ye Sondè
à dzèeŋ, fana vès benə və mvwe'
mò'fis ŋgòkə zʉ Losopà. Â ye nə
nconùm. Pol à cèp bohòbʉ̀ʉ sə wèŋ,
nə sə tsoho mali fo' tətè kə dzeŋ
tsətsə'rə tsok ŋga yi sə tsòho malìi.
Ànə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə də tsok rɛŋ, yi
me'rə yà'wèŋ, nə lo.
8 Laàm à ye mvwe' sə vès à cu
kwe' sə wùriŋ. Â ye mvwe' rum
ndap nə ma mʉ tuhù.
9 Mʉwà'ŋwə nəmòk à ye fo' nə liŋ
yee Iyutikù. Yi à cu ma mʉ wundù,
nə sə yu'rə mvəsə Pol sə cèep sə.
Mvəsə Pol à sə tsòho nə kà teŋsə
tohò, fana lo ko Iyutikù nə. Lo sə
sə ghaha ghaha tətè yi ànə dzəm lo
sə, fana yi ye'e gbʉ tsoŋ mbwa. Yi à
gbʉ tsoŋ tè bə rum nə tɛ' mʉbu kə
dzeŋ sə nze. Wo à kà te' yi ŋga yi
kpʉ laŋ.
10 Ànə geŋ Pol suhu tsoŋ mbwa, nə
kə gbʉ naaŋ nà' mʉ ni'ì. Yi fìrə bo,
nə wumsə gesə nà' ndzə ŋgùu yi, nə
dʉk də, <<Kà jìk, yi cu ŋwəm.>>
11 Fana yi bwi kok lo fe'lə mʉ
mvwe' rum nə mʉ tuhù nə sə̀mok.
Yi bək zʉ bɛŋ. Yi ànə cep bə yà'wèŋ
sə̀sap haaŋ nùm kok, fana Pol bɛ'
mandzə̀ nə lo.
12 Wo à jə fəsə lòmʉwà'ŋwə nə lak
ŋwəm. Wo à kwa wù kà fʉ̀k.

Pol LòMvwe' Lak Militù

13 Vès à ni ŋgwes, nə lo mantombì
ŋgòlòmvwe' lak Asòs. Yà'a mvwe'
sə vès à ye ŋgòkə tsèŋ Pol, ya yi ni
ŋgwes nə ye sə̀'. Yi ànə dʉk vɛ'nə
bʉ̀ʉsə də yi à sə gì lòye fo' sə kùhu.
14 Vesiwèŋ ànə kʉrə Asòs anə,
fana vesiwèŋ ni ŋgwes mok bəbɛ',
nə lo mvwe' lak Mitilù.
15 Vès à gì bə ŋgwes tətè tsok à
rɛŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Ciyòs. Â
cà gù nùmbu mò'fis, vès lo mvwe'
lak Samòs. Tsə' mok à rɛŋ bwi, vès
kə dzeŋ Mìlitù anə.
16 Pol ànə dzəm də yi cà mvwe'
lak Efesòsə ŋgwesə ya yi kà mvə̀k
mvwe' nzeŋgòƐsiyà kə càsə̀. Yi à sə
gʉ̀ nə̀nàk ya yi kə dzeŋ Jòrosalèm.
Nə ye sə̀' də ŋga mandzə̀ ye-a yo, yi
kə ni kʉrə tsooŋ gu nùmbu nə bʉ̀ʉ
Jus wèŋ à sə bə̀ŋsə bum.

Pol Cèpsə Ŋkwàha Bʉ̀ʉ Efesò

17 Pol à cu mvwe' lak Mìlitù, nə
tirə gesə lo ntirə mvwe' lak Efesòdə
bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ mʉnə cos nə fo' kə
tseŋ yi.
18 Wo ànə kə dzeŋ, fana yi dʉk fa
yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ rì nsàp ncu
àm nə mʉ̀ à sə cu ghà nə mʉ à ye
vesùwèŋ. Ye jəŋ nùmbu nə mʉ̀ à kə
nə to kù mvwe' nzeŋgòƐsiyà.
19 Mʉ à sə gʉ̀ fàak am co ŋgà fàk
Tà Jisòs, nə kà ni' sə nɛ̀. Ghà nəmòk
à sə ye, mʉ̀ sə fàk bə ndzəp lis sə̀'
ŋga bum sə gʉ bʉp wùriŋ. Yè'sə
ànə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ Jus wèŋ à
sə làp mandzə̀ də wo nisə mʉ ŋgə'.
20 Wèŋ rì tse' sə̀' dʉk də yusə̀ ya'
à ye co yà' tɛsə weŋ pwe', mʉ̀ à sə
kà nə mò'fis swìhìgə̀. Yè'sə à sə
ye vɛ'nə ghà nə mʉ̀ à sə tsòho fa
weŋ, nə sə yə'rə weŋ mvwe' bwìŋ
bə nda'à wèŋ mwè.
21 Mʉ̀ à sə tsòho fa bʉ̀ʉ Jus nə
ye sə̀ wo bʉ̀ lakmvum sə̀'. Mʉ̀ sə
dʉk fa wo dʉk də wo jəŋ ŋkərə̀, nə
bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ, nə bʉʉŋ və
bohòNwì. Nə ye sə̀' dʉk də wo dzəm
tse' bohòJisòs nə yi Tà àvès.
22 Nə ŋga'a nɛ̀'e, mʉ̀ sə gʉ̀ tsə
mègù yusə̀ Yòŋsə̀ nə Rərɛŋ sə cèep,
fana mʉ̀ nə sə lònə Jòrosalèm. Mʉ̀
ka yusə̀ yà'a nə kə gʉ mʉ fo' riŋ.
23 Nə̀ mò'fis nə̀ mʉ̀ rìi dʉk də,
Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə tsə̀' fa mʉ dʉk
də ndapndzəm bə ŋgə' sə tək mʉ
mvwe' ntʉm lak nə̀ fòpwe'.
24 Fana yusə dʉk də mʉ̀ ka yòŋsə̀
àm co yumok sə̀ yà' tse' fàk bohòmʉ̀
mok jəŋ fe'lə. A vɛ'nə ya ŋga mʉ
gʉ wes fàak sə̀ Tà Jisòs nə à fa mʉ
də mʉ gʉ sə. Fàak sə, a ŋgòtsə̀'
rɛŋsə fa bwìŋ Ntirə nə̀ Bə̀boŋ nə̀
nà'a bòvə̀m nə̀ Nwì.
25 <<Mʉ̀ a gìhi kɛ' cà mʉtsətsə'rə
wèŋ pwe', nə sə tsoho fa weŋ
mvə̀'nə̀ gaŋ ŋkum Nwì cu. Mʉ̀ sə
dʉk də ŋwə̀ nəmòok mʉtsətsə'rə
wèŋ nə̀ yi nə ye fe'lə yuk si am bʉ̀ə̀.

26 Fana mʉ̀ sə tsə̀' rɛŋsə fa weŋ
ntirə nè'e jəja paamm, də a ye-a ŋga
ŋwə̀ nəmòk bisə mʉtsətsə'rə wèŋ
fana bo am kà ca ye.
27 Mʉ̀ ànə tsòho fa weŋ yusə̀ Nwì
sə dzəm pwe'fo', nə kà mòk swìhì.
28 Wèeŋ jəŋ ŋkərə bə tu awèŋ, nə
ye bə bʉ̀ʉ sə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə a
fa nòŋsə wo ndzə bohòwèŋ. Wèeŋ
ye co ganakù' bohòbʉ̀ʉ cos Nwì. Cos
nə̀ yi à gʉ̀ nà' bʉʉŋ nje bʉ̀ʉ nduəm
mo ye nə.
29 Mʉ̀ rì də ghà nə̀ mʉ lo wes
yàm, fana ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ bum
mvwèes nə və mʉtsətsə'rə wèŋ co
nàam sə̀ bʉp və̀ wo. Wo və co nàam
sə̀ bʉp vɛ'nə, fana wo kà wèŋ sə̀ wèŋ
a yə'rə zìnə nə mè'rə̀.
30 Mvàək nə və nə̀ bòp bʉ̀ àwèŋ
mòok nə sə ci' mvwès, ŋgòbòrə
lòbʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs
ma njàwo.
31 Wèeŋ sə so, nə sə tsərə tse' sə̀'
dʉk də mʉ̀ à yə ŋgə' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ
ŋgòyə'rə weŋ. Mʉ̀ à yə'rə weŋ pwe'
bə ntʉm nə̀ manziŋ wùriŋ vɛ'nə
nùm bə ndzəm mʉnə lùumŋgòŋ tɛ'.
32 Nə̀ ŋga'a nè'e, mʉ me'rə fa weŋ
ndzə bohòNwì də yi sə jəŋ ŋkərə
bohòwèŋ yi, nə niŋ fa weŋ bòvèm
ye. Yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgògʉ̀ wèeŋ kuk
lo mantombì, nə se weŋ bə ghàha
ye sə̀ yi a nòŋsə fa bohòbʉ̀ʉ ye sə̀ yi
à cù' rɛŋsə wo.
33 Mʉ̀ ka yu ghàha ŋwə̀ nəmòk co
mbàm-ɛ̀' kè cək-ɛ̀' waŋ yuk.
34 Wèŋ rì yàwèŋ sə̀' də ves ŋge'
am wèŋ a sə tse' yusə̀ vès dzəm pwe'
ŋga bo am yè'e a fà' wo.
35 Mʉ̀ a nìŋ tsə̀' fa weŋ bə nsàp
mandzə̀ nə̀ fòpwe' laŋ dʉk də vès
tse' ŋgòfàk bə ŋàŋ mʉmvə̀' ènə,
ŋgòtɛsə ŋgàa jì ŋàŋ. Vèes tsərə
tse'gə̀ ncèp nə̀ Tà Jisòs à cèp bə cùu
ye də, <Kwəkwa gha' cà ŋgòfa nə
noŋsə ŋgòjəjə.> >>
36 Pol ànə cep wes, fana bə yà'wèŋ
lòoŋ təəŋ sə nze bə tumfərə, nə gʉ
pìriyà.
37 Wo à sə warə pwe'fo' mvə'nə̀
wo sə ko wumsə gèsə yi ndzə ŋgùu
wo, nə sə cepsə yi də nà'a geŋ
bəboŋ.
38 Ntʉm à rwì' wesə wo bə ncèp nə̀
yi à cèp dʉk də yà'a nə kà si ye mok
yə yuk fe'lə nà'a. Fana bə yà'wèŋ à
tsoŋ lo mà mvwe' ŋgwes nə bəbɛ'.

21

Gì Nə̀ Pol À Lò Mvwe' Lak Jòrosalèm

1 Anə geŋ, vès cepsə wo də wo
cum bəboŋ, nə lo yu avès. Vès à to
sənə ŋgwes, nə sə lo gu rərəŋ tè vès
kə dzeŋ mvwe' lak Kos. Tsok à rɛŋ,
vès kə dzeŋ mvwe' lak Rodès. Vès à
càsə fa'nə, nə lo mvwe' lak Pàtarà.
2 À kə̀ dzeŋ fo', vès ye ŋgwes
mòk nə̀ nà' à sə lòmvwe' nzeŋgòŋ
Fònisiyà. Vès à ni nà', nə lo.
3 Vès à kə̀ dzèŋ mvwe' sə̀ co vès
ye gesə lo lak Sɛpròfana vès bʉʉŋ lo
ma zʉ mvwe' nzeŋgòŋ Sìriyà. Vès à
tesə sənə ŋgwes nə mvwe' lak Tayà.
Yè'e sə̀' mʉmvwe' nə̀ ŋgwes nə à
lòŋgòkə̀ fis bum sə̀ yi à bək və̀ sə
sə̀' fo'.
4 Vès à tsèŋ bʉ̀ʉ səmok sə̀ wo à sə
yù mandzə̀ Jisòs sə̀' fo'. Vesiwèŋ à
cu ntɛŋ mò'fis. Wo à tsə̀' fa Pol bə
ŋàaŋ Yòŋsə̀ Nwì nə dʉk də nà'a kà
Jòrosalèm anə lò.
5 Mvək nə̀ njàvès ŋgòcu venəwèŋ
à mèe, fana vès ca bɛ' mandzə̀, nə
lo yu avès. Wo à tesə vesiwèŋ mʉ
ntòlak anə pwe'fo', wo bə yep awo
nə ye bwe awo sə̀', vesiwèŋ pwe' à
kə̀ təəŋ bə tumfərə ŋgʉ ndzəp anə
mvwe' ŋgwansa, nə gʉ pìriyà.
6 Fana vès cepsə ndàaŋwè pwe' də
a nə̀ yenə. Vès ni yàvès ŋgwes. Wo
bwi lo yàwo lak.
7 Vès à mè'rə lak Tayà, fana gì
àvès sə lo mali mantombì tè vès
kə dzeŋ mvwe' lak Tolemès. Vès
à cèpsə bwema sə̀ wo cu fa'nə, nə
cum vesiwèŋ nùmbu mò'fis.
8 Tsok à rɛŋ, vès yè'e sə̀' ŋkuŋ nə
kə dzeŋ mvwe' lak Sìsàriyà. À kə̀
dzeŋ fo', vès lo mvwe' ndap Filìp nə̀
yi à ye fàŋgəri. Vès à nòoŋ vesiwèŋ.
Yi à ye sə̀' mòk mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə̀

sàmba sə wo à cokfis wo mvwe' lak Jòrosalèm sə.
9 Yi à tse' bwe wàhaŋgwɛ̀ŋ kwè sə̀ wo pwe'fo' à ka ndum tse'. Wo à sə tsòho bum sə̀ Nwì à sə tsə̀' fa wo yi.
10 Vès ànə cum fo' nùumbu ŋkùuŋntɛ̀ŋ, fana ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nə̀ liŋ yee Agabòs və ye sə̀'. Yi à ye'e və̀ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà.
11 Yi à kə̀ yə ves, nə jəŋ korə Pol, nə swi' kùu ye bə bo ye bə zeŋ. Yi cep duk də, <<Yè'e yusə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə cèp duk də, <Bùu Jus sə̀ wo cu Jòrosalèem nə swi' ŋwə̀ nə̀ yi tse' korə nè'e mu mvə̀k nè'e. Wo swi' wes mè yi, fana wo jəŋ yi, nə fa bohòbù lakmvum.> >>
12 Vès ànə yuk yu yè'sə, fana vès nə ye bə bùu mok sə̀ fo' lɛŋ Pol vɛ'ɛ də yi kà Jòrosalèm anə mok gə̀.
13 Yi cep fəsə ye duk də, <<Hàva', wèŋ sə gù yè'sə yà vɛ'nə? Wèŋ sə wa, nə sə gesə fa mu wuə sə ntùù bùu yà? Mu kə̀kurə̀ co wo kə kiŋ mu Jòrosalèm anə. A dzəm mu kpu bùu liŋ Tà Jisòs, yumok kà bup.>>
14 Mandzə̀ nə̀ co vès gu yi dzəm cùu avès à ye bùə̀, fana vès me'rə yi. Vès duk megu mok duk də, <<Bum pwe' ndzə bohòNwì.>>
15 Vès ànə casə mumvə̀k mòk fo', fana vès te'e benə bum avès, nə ye'e ŋgòlòJòrosalèm anə.
16 A lòbe'lə vès ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs mok sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Sìsàriyà. Wo à jə lòves mvwe' ndap ŋwə̀ nə̀ vès ànə ye ŋgòcu nda'à yi. Liŋ yee Nasòŋ. Liŋ lak yee Sɛprò. Yi à dzəm bohòJisòs haaŋ mantombì ntɛ̀ŋ.

Wo Fek Pol
Bə Nzak Lùuk Musì

17 Vès à kə̀ dzèŋ Jòrosalèm, bwema sə̀ fo' sə wèŋ à cèpsə ves bəboŋ wùriŋ.
18 Tsok à rɛŋ, vès Pol wèŋ à lòŋgòkə̀ yə Jem. Bù ŋkwàha bùu sə̀ mu cos sə pwe' à ye fo' sə nze.
19 Pol à cèpsə wo, nə tsoho fa yà'wèŋ yusə̀ Nwì a gù yà' bə fàak sə̀ yi à sə gùu pwe'fo'. Yusə̀ yi à tsòho sə à ye bum sə̀ Nwì à gù bohòbù lakmvum wèŋ.
20 Wo ànə yuk wes me, fana wo pwe' kuksə Nwì. Fana wo duk fa Pol duk də, <<Moma àvès, aco wù ye yòsə̀' bə lis yo. Bùu Jus lòmunə ncùhù wùriŋ sə̀ wo à dzəm bohòJisòs, nə sə noŋsə lùk Musì sə̀' pap.
21 Bwìŋ à tsòho fa wo yumok bə liŋ yo laŋ. Wo à tsə̀' wo duk də wù sə yə'rə fa bùu Jus sə̀ wo cu lakmvum də wo me'rə mak lùuk Musì. Wo duk də wù sə tsòho fa yà'wèŋ də wo kà bwìŋ tu mbəmbam sə kom fa, nə kà bum lak bùu Jus wèŋ sə̀' gù.
22 Wo nə yuk tsoŋ li duk də wù və̀ laŋ. Aco a gu yè'sə va?
23 Vèes tsok fa wu yusə̀ vès tsəm də aco wù gu. Bùu mook fɛɛŋ bwìŋ kwè sə̀ wo a kàk Nwì.
24 Aco wù yuŋ lo wo nə kə gu sə̀' mvə̀'nə̀ wo sə kə̀ gù bum sə̀ ya wo ye rərɛŋ mu lisə̀ Nwì sə. A gəə, wù lak lok yusə̀ wo tse' ŋgòlà'a sə pwe' sə bàa wù, ya ŋga wo nə tse' mandzə̀ nə̀ ŋgòkə̀ sù tu awo sə. Wu gu-a vɛ'nə, fana ndàaŋwè pwe' nə riŋ duk də yusə̀ wo à yuk bə liŋ yòsə ka zìnə yeŋ. Wo nə duk də wù sə yù yòsə̀' lùuk Musì sə.
25 Nə ye də vès à còm fa bù lakmvum sə̀ wo à dzəm Jisòs yà'a ŋwàk. Vès à còm tsə̀' mègù fa wo nja duk də vès a dzəm mvwe' mò'fis də wo kà bum rùm zu. Nə kà nduəm kè nàm nə̀ nà' kpu bə nduəm ye ndzə ni'ì yi sə̀' zu. Nə ye sə̀' də wo kà sàhà kè nto àlɛ' ko.>>
26 Pol à dzəm, nə jəŋ bùu sə wèŋ. Tsok à rɛŋ bə yà'wèŋ gu bum sə̀ ya wo ye rərɛŋ mu lisə̀ Nwì sə, nə lo mu ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Yi à lòmbwa ŋgòkə̀ tsə̀' nòŋsə nùumbu sə̀ yà'a nə ca ŋkuŋ nùmbu nə̀ wo nə fa fəfa munə tu bùu yè'sə kə dzeŋ.

Wo Ko Pol

27 Nùumbu sə̀ sàmba sə à də a me, fana bùu Jus mok tesə və mvwe' nze Ɛsiyà, nə kə ye Pol mu ndap Nwì nə̀

ghaŋ nə. Bʉ̀ʉ yè'sə caŋsə fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə pwe' ncəncàŋ wo ko Pol.
28 Wo sə fuŋ dʉk də, <<Bʉ̀ʉ Izùrɛ, wèeŋ və kə tɛsə ves. Nè'e ŋwə̀ nə̀ yi gìhi kɛ'gə̀ ma nə̀ fòpwe', nə sə yə'rə fa bwìŋ dʉk də, bʉ̀ʉ Izùrɛ bə lʉ̀ʉk Musì, nə ye ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə ka yumok yeŋ nə. Yi jə və bʉ̀ lakmvum, nə kə nisə̀ nə yà' mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Mvəsə̀ yi gʉ̀ vɛ'nə, ye də yi gʉ̀ bʉpsə mvwe' sə̀ yà'a rərɛŋ sə yè'sə laŋ.>>
29 Wo à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo à yə nà' bə mʉŋwə̀ə Efesòmòk mʉ ntòlak anə. Wo tsəm ŋgwàaŋ də yi kə̀ nisə nà' mʉ mbwa anə laŋ. Liŋ ŋwə̀ ànə à ye də Tròfimù.
30 Lak sə pwe' à curə wʉk. Bwìŋ kə caŋ baaŋ mvwe' mò'fis. Wo ko Pol, nə soŋ fis yi mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə lok ncùu ndap nə.
31 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə làp mandzə̀ də wo zə Pol.
Sə̀ ghà nà'nə, ntirə̀ lo bohòŋkum sojà bʉ̀ʉ Rumà wèŋ dʉk də cəcuŋ ni mʉ ntòla'à Jòrosalèm pwe' laŋ.
32 Ŋkum sojà nə lokok gu kɛ̀' mò'fis. Yi to jəŋ bʉ̀ʉ sə̀ mantombì nə ye sojàa mok wèŋ bə yà'wèŋ tsooŋ lo mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ cu sə. Bʉ̀ʉ sə ànə ye yi bə sojàa sə, fana wo kà Pol mok ləp fe'lə̀.
33 Ŋkum sojà nə à gə̀ mvwe' sə̀ Pol à ye sə, nə ko nà'. Yi fa ŋàŋ dʉk də wo tasə Pol nə bə kwaŋ ba. Fana yi fek bʉ̀ʉ sə də, <<Ŋwə̀ ènə ndà lɛ?>> Nə fek sə̀' də, <<Nà' gʉ̀ bʉpsə yà lɛ?>>
34 Fana bʉ̀ʉ mok sə̀ mʉnə ŋgo bʉ̀ʉ sə wèŋ sə cep furə yusə̀ zok, bòp ma mòk sə fuŋ yàwo sə̀' yusə̀ zok. Jijipsə̀ à ye fo' vɛ'ɛ wùriŋ. Bum à jip nsàp nə̀ ŋkum sojà nə kà yusə̀ yà'a nə ye sə pap rì tse'. Ànə ye vɛ'nə, ŋkum sojà nə dʉk bʉ̀ʉ ye wèŋ də yà'a jəŋ lo Pol mvwe' ŋəŋap ndap mòk nə wo à ci tes fa sojà wèŋ.
35 Wo à jə kok lògù Pol moòm ghʉ̀k vɛ'ɛ, nə dzeŋ mvwe' mbùhu kùu sə̀ wo à bom ŋgòkok lòmʉ nda'à anə, fana wo le' bək yi mʉ ŋkambə̀ək, bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à sə cəp ntʉm nə̀bʉp.
36 Wo à sə ywè' və màŋkwèŋ dʉk də, <<A zə yi, a zə yi!>>

Pol Kəa Njo Ye

37 Mvəsə̀ sojàa sə ànə sə dʉk wo nisə gesə Pol mʉmvwe' ŋəŋap ndap nə, fana Pol fek ŋkum sojà nə dʉk də aco yi cep yumok bohònà' àlɛ? Ŋkum sojà nə də, <<Kàmfìrə wù cèp rìgə̀ ncèep lak bʉ̀ʉ Gris.
38 Ye də wù ka ŋwə̀ə Ijìp nə̀ mʉ̀ sə tsəm də wu zeŋ nə yeŋ à? Bʉsə̀ yi ànə və ghà nəmòk fɛɛŋ, nə ye ndàŋ bə gomè nə̀ fɛn. Yi bək jəŋ lo màkìzaà ŋgəà bwìŋ ncùhù kwè.>>
39 Pol à dʉk fa yi dʉk də, <<Mʉ ŋwə̀ə Jus. Wo à dzə mʉ mvwe' lak Tasònə̀ mvwe' Sìlisiyà. Lak sə bwìŋ rì yà' pwe'fo'.>> Fana yi lɛŋ ŋkum sojà nə dʉk də, <<Kwəkwè', fa mʉ-a mandzə̀ mʉ cep-a bohòbʉ̀ʉ yè'sə-è.>>
40 Ŋkum sojà nə à fa yi mandzə̀ də nà'a cep. Pol à lòkok təəŋ mvwe' yunŋkuu sə̀ wo à bom ŋgòkok lòmʉ nda'à sə, nə sə gʉ bo ye də bwìiŋ teŋsə cù. Bʉ̀ʉ sə à teŋsə, fana Pol cep bohòwo bə ncèep bʉ̀ʉ Jus wèŋ.

22

1 Pol à yèto dʉk də, <<Bwe tɛ̀' am nə ye tɛ̀' am wèŋ, wèeŋ yu'rə fa mʉ mvəsə̀ mʉ̀ sə fì'lə ncùu am bohòwèŋ.>>
2 Mvəsə̀ wo à yuk ŋga yi sə cep bohòwo bə ncèep bʉ̀ʉ Jus fana ŋwə̀ nə̀ mò'fis kà mok kwis fe'lə̀. Pol sə cep lo mantombì.
3 Yi sə dʉk də, <<Mʉ yè'e ŋwə̀ə Jus. Wo à dzə mʉ mvwe' lak Tasònə̀ mvwe' nze Sìlisiyà. Mʉ̀ kuk Jòrosalèm fɛn. Gàmaliyà à yə'rə mʉ yi. Wo à yə'rə fa mʉ lʉ̀ʉk tàcicii avès vɛ'ɛ làaŋ. Mʉ̀ à fa ni' àm ŋgòfàk bohòNwì sə̀' mvə'nə̀ wèŋ sə̀ wèeŋ fɛɛŋ ntinə yè'e a fa ni' awèŋ.
4 Fana mʉ̀ à yeŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs ènə ŋgə' sə̀' wùriŋ. Mʉ̀ à tʉ̀ksə zə mok sə̀' njo mandzə̀

ènə. Mʉ̀ à ko nisə mbəmbam bə bèba wèŋ ndapndzəm sə̀' bʉ̀ʉ zeŋ.
5 Ŋkum Ŋgàa fa satikà' bə kaŋsurù pwe' rì də yusə̀ mʉ̀ sə cèp yè'sə zìnə. Mʉ̀ ànə fek wo, fana wo à còm fa bwe tɛ̀' avès bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo cu Dàmaskù ŋwàk, nə fa mʉ. Mʉ̀ lo mbwa ŋgòkə̀ ko bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ ènə. Mʉ̀ à sə lòŋgòkə̀ tsòoŋ wo bə kwaŋ, nə jəŋ və wo Jòrosalèm fɛŋ ŋgòyeŋsə wo ŋgə'.

Pol Tsə̀' Mvə̀'nə̀ Yi À Dzəm Jisòs

6 <<Mvəsə̀ mʉ̀ à kʉəp lòDàmaskù anə, ŋga nùum co maràŋ, mʉ̀ ye ŋga marɛŋ mòk rɛɛŋ tsə mʉbu vɛ'ɛ bʉ̀əmm. Nà' rɛɛŋ dzooŋ mvwe' sə̀ mʉ̀ à təəŋ sə pwe'.
7 Mʉ̀ coho gbʉ sə nze nə yuk ŋga ŋgì ŋwə̀ nəmòk sə cèep. Ŋgì ŋgəŋgàŋ sə dʉk də, <Sol, Sol, wù sə fa mʉ ŋgə' vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?>
8 Mʉ̀ fek gesə yàm sə̀' dʉk də, <A wùu ndà Tà?> Yi cep fəsə fa mʉ də, <A mʉ̀ʉ Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ nə̀ wù sə yeŋsə yi ŋgə' nə.>
9 Bʉ̀ʉ sə̀ vesi wèŋ à ye fo' sə, à yə marɛŋ nə sə̀', nə kà ŋgì ŋwə̀ nə̀ nà' à sə cèp bohòmʉ̀ nə yuk.
10 Mʉ̀ fek fe'lə sə̀mok dʉk də, <Tà, mʉ gʉ va?> Fana Tà nə dʉk fa mʉ dʉk də, <Lòkok mʉtsə̀, nə ni lo mvwe' lak Dàmaskù. Wu kə̀ dzèŋ fo', fana wo nə tsoho fa wu bum pwe' sə̀ Nwì a fʉ̀hʉ nòŋsə də wu gʉ.>
11 Lis à loho mʉ njo marɛŋ nə̀ nà' à rɛŋ nə. Bʉ̀ʉ sə̀ vesi wèŋ à ye fo' sə wèŋ à dàsə lòmʉ mʉ ntòlak Dàmaskù anə mok dàsə.
12 <<Ŋwə̀ nəmòk ànə ye, liŋ yee dʉk də Ànàniyàs. Yi à sə wəpgə̀ Nwì, nə sə noŋsə lʉ̀ʉk avès bəboŋ. Bʉ̀ʉ Jus sə̀ mvwe' lak Dàmaskù pwe' à sə jəgə̀ yi co ŋwə̀ nə̀ zìnə wù kà fʉ̀k.
13 Yi à və̀ kə̀ tsèŋ mʉ. Yi təəŋ kok ŋgʉ ni'ì mʉ̀, nə dʉk fa mʉ dʉk də, <Mo tɛ̀' am Sol, ye fe'lə bum sə̀mok.> Yi ànə sə dʉk wesə vɛ'nə ntɛ̀ŋ, fana lis am sə muhu. Mʉ̀ ye bum sə̀mok, nə kʉk yi.
14 Yi dʉk fe'lə fa mʉ dʉk də, <Nwì tàcici avès à cokfis wu də ya wu riŋ yusə̀ yà' cu sə vəə yi ŋgògʉ̀ʉ. Yi cokfis wu sə̀' də ya wu ye ja'a Jisòs, ŋgà fàk ye nə̀ rərɛŋ bə lis, nə yuk ŋgì ye mvəsə̀ yi sə cèep bə cùu ye.
15 Bʉsə̀ a nə ye wù nə̀ ŋgòtsòho fa bwìŋ pwe' yusə̀ wù a yə nə yuk sə kum liŋ ye.
16 Nə yeè nə dʉk də cu fe'lə yè'sə yà sə̀mok ɛ? Lòkok ya wo baptɛsə wu, nə to liŋ Tà Jisòs, ya Nwìi cuk mak gɛsə bʉp yo.>

Pol Də Yi Nə Tsòho Fa Bʉ̀ Lakmvum Nzak Nwì

17 <<Ànə geŋ, mʉ̀ bwi foho lo yu am Jòrosalèm. Ghà nə̀ mʉ̀ ànə sə gʉ pìriyà mʉnə ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, fana mʉ̀ ye yumok co lo vɛ'ɛ.
18 Mʉ̀ ye ndzə loòanə ŋga Tà Jisòs sə dʉk fa mʉ dʉk də, <Gʉ̀ʉ nə tesə lo gɛsə mvwe' lak Jòrosalèm fɛŋ nə nənàk, bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə fɛɛŋ nə kà yusə̀ wu nə tsok fa wo bə liŋ am dzəm.>
19 Mʉ̀ cep fəsə fa yi yàm sə̀' dʉk də, <Tà, wo riŋ vɛ'ɛ bəboŋni dʉk də mʉ̀ à sə lògə̀ mʉnə ndap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə sə ko ləp bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm wu.
20 Nə ye sə̀' də ghà nə̀ wo à zə Stefè nə̀ yi à sə tsòho bum sə̀ yi à yə bə liŋ yò, mʉ̀ à ye sə̀' fo'. Mʉ̀ à sə dzəm sə̀' də a bəboŋ ŋgòzə yi vɛ'nə. Mʉ̀ à sə kʉ̀k fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə zə yi sə lis bə cəək awo mʉ̀.>
21 Mʉ̀ ànə dʉk wes vɛ'nə, fana Tà nə dʉk mʉ də, <Gèŋ ntɛ̀ŋ, bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə tumsə lo wu mvwe' səsap, də yi bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ.> >>
22 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə yu'rə gù sə̀' gəe'. Pol ànə cep nə̀ dʉk də yi sə lo bohòbʉ̀ lakmvum, fana bʉ̀ʉ sə wèŋ kɛ' ŋgùŋ nsàp nə̀ co ntu' loho bwìŋ. Wo sə dʉk də, <<Wèeŋ zə gɛsə lo yi fo', wèeŋ zə yi zə, yi ka tse' ŋgòcu ŋwəm.>>

23 Wo à sə torə, nə sə wʉŋsə kɛ' cèək awo mʉtsə̀, nə sə ŋwɛ' sɛsə gesə mfə̀mfə mʉbu nduk.
24 Ŋkum sojà bʉ̀ʉ Rumà wèŋ nə à tsə̀' fa bʉ̀ʉ ye wèŋ də ya'a lok swihi Pol mʉmvwe' ndap nə̀ wo lokgə̀ bwìŋ mbwa nə. Yi à dʉk ya' sə̀' də ya'a ləp nà' bə ŋkwɛ̀s ya nà'a tsok njo nə̀ bwìŋ sə torə nà' ləlà nə.
25 Wo ànə kiŋ wes yi də ya wo ləp, fana Pol cep yumok bohòŋkwà' ŋwə̀ sojà nə̀ yi tə fo' nə. Yi à fek nà' dʉk də, <<Lʉ̀k sə dʉk də aco wu ləp ŋwə̀ nə̀ yi mègù yəyərə co mo lak Rumà ŋga wo ka nzak ye də yi gbʉ̀ nzak àlɛ ntòsak à?>>
26 Ŋkwà' ŋwə̀ nə à yuk vɛ'nə, fana yi bwi foho lo bohòŋkum sojà nə. Â kà dzèeŋ, yi fek nà' dʉk də, <<Wù sə də wu gʉ yè'e yà? Ŋwə̀ ènə yi ŋwəə Rumà.>>
27 Fana ŋkum sojà nə lo bohòPol, nə fek nà' də, <<Tsok fa mʉ-a zìnə yo, wu ŋwəə Rumà à?>> Pol dzəm də, <<Ŋ.>>
28 Ŋkum sojà nə dʉk fa Pol də, <<Mʉ yè'e sə̀' mòk. Mʉ̀ à làk mbàm wùriŋ ŋkuŋ nə ye mòk.>> Pol dʉk fa nà' də yi ye mòk bʉ̀ʉsə̀ wo à dzə yi, yi ye mo lak fo'.
29 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yè ŋgòfehe Pol bum səmok ànə yuk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, wo bwi foho lo maŋkwɛ̀ŋ nyaap. Wʉə à ko ŋkum sojà nə mvəsə̀ yi à tsòoŋ nà' bə kwaŋ ŋga nà' mègù sə̀' yəyərə bə mo lak Rumà.

Pol Tə Mʉ Kaŋsurù Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ

30 Ŋkum sojà nə à sə dzəm tsə malì də yi riŋ tsoŋ njo nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ anə sə bɛŋ Pol bʉ̀ʉ zeŋ nə ŋkuŋ. Fana tsok à rɛŋ, yi fweŋ fis fa Pol kwaŋ sə. Yi to benə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ bə ŋgàa sak kaŋsurù pwe' mvwe' mò'fis. Ânə geŋ, yi fis tes Pol kù mantombìi yà'wèŋ.

23

1 Pol sə kʉk tse' bʉ̀ʉ sə̀ mʉ kaŋsurù sə bə lis, nə cep fa yà'wèŋ yumok. Yi à dʉk də, <<Bwema am wèŋ, mʉ̀ ka məmərə sə ntʉʉ̀ mʉ̀ bə ncu àm mantombìi Nwì tse' lok, kə dzeŋ nə̀ mʉ̀ tə ŋga'a nè'e.>>
2 Yi ànə cep vɛ'nə, fana ŋkum ŋgàa fa satikà' nə̀ liŋ yee Ânàniyàs à dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à təəŋ kok ŋgʉ ni'ì Pol nə də yà'a sam gesə fa nà' bo mʉ cùhù.
3 Pol dʉk fa nà' dʉk də, <<Nwìi nə̀ ləp li wu, wù fop co mbàndap nə̀ wo yok basə nà' bə bwɛ̀ŋ wà. Wù cu yà'sə co ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋgòsak mʉ mvəsə̀ lʉ̀k sə dʉk, fana wù sə gʉ bʉpsə fe'lə lʉʉk sə sə̀' wù. Wù sə gʉ̀ bʉpsə yà' bə mandzə̀ nə̀ wù fa ŋàŋ də wo ləp mʉ.>>
4 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à təə kok ŋgʉ ni'ì Pol sə fek yi dʉk də, <<Wù sə yàk ŋkum ŋgàa fa satikà' nə̀ yi ŋwəə Nwì à? >>
5 Pol dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Bwema am wèŋ na, mʉ̀ anə ka riŋ də yi ŋkum ŋgàa fa satikà' yi riŋ. Ŋwàk Nwì sə cep sə̀' dʉk də, kà də ŋwèe to liŋ ŋwə̀ nə̀ yi tse' bwìŋ yi bʉp dʉk.>>

6 Pol à yə də bʉ̀ʉ mok mʉ kaŋsurù anə à ye bʉ̀ʉ Faràsi, mok bʉ̀ʉ Sadùsi fana yi fuŋ fis də, <<Bwema am wèŋ, mʉ yè'e ŋwəə Faràsi, nə ye sə̀' mo ŋwəə Faràsi. Mʉ̀ cu yè' mʉnə dzə̀' nzak də bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ tsə̀' də bwìiŋ nə̀ lòkok mvwe' kpʉ sə̀mok.>>
7 Yi ànə cep wes vɛ'nə ntɛ̀ŋ, fana bʉ̀ʉ Sadusì bə bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ yeto ŋkʉ̀əm, kwe' awo nə à gà'a mok ba.
8 Ânə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ à sə dʉk yàwo dʉk də ŋwèe nə̀ kà mvwe' kpʉ lòkok yuk. Wo sə dʉk mok sə̀' də, masinjàa Nwì, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo mègù yàwo yòŋsə̀ ka yeŋ. Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à ye yàwo bòp bʉ̀ nə̀ wo à dzəm də bum sə̀ tɛ' yè'sə̀ lòoŋfo' yo.
9 Cùu sə̀ wo à sə gham fo' sə à yam ghaha lòmantombì. Ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉʉk mok à lòkok, nə cep vɛ'ɛ gʉgʉŋ. Wo à dʉk də, <<Vès ka fɛ̀ŋ nə̀ ŋwə̀ ènə gʉʉ ye. Kàmòk yòŋsə̀ nəmòk kè masinjà Nwì-è', a

tsə̀' yi yumok laŋ zìnə.>> Ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k sə̀ wo à cèp yè'sə à ye yàwo ma bòp nə̀ bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ.
10 Ŋkʉ̀əm nə à kə̀ curə vɛ'ɛ wʉk. Ŋkum sojà nə wəp dʉk də aco yà' ŋwɛ' ci'lə Pol bə bo, fana yi dʉk fa sojàa ye wèŋ də yà'a tsoŋ geŋ ca mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ sə tə sə, nə ko lo Pol kə lok swihi mvwe' ŋəŋap ndap sojà wèŋ nə.
11 À ye nòoŋ nùmbu ànə nə̀ ndzəmə̀ fana Tà Jisòs à kə̀ təəŋ kok ŋgʉ ni'ì Pol, nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Ko ntʉm. Mvəsə̀ wù a tsə̀' fa bwìŋ liŋ am Jòrosalèm fɛɛŋ, wu nə kə tsok tsoŋ fa bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Rumà sə̀' mʉmvə̀k ànə.>>

Wo Làp Mandzə̀ ŊgòZə Pol

12 Tsok à rɛŋ, fana bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ kə be'lə, nə swi' cù mpaaŋ. Wo à kɛ̀ŋ dʉk də wo nə kà yumok kə̀ cùhu wo gesə tse'ŋga wo zə Pol.
13 Wo à ye co bwìŋ hum kwè sə̀ wo à swi' cù mvwe' mò'fis sə.
14 Ànə geŋ, wo lo, nə kə ye ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ. Wo tsok fa yà'wèŋ dʉk də, <<Vès kɛ̀ŋ vɛ'ɛ nə̀ zìnə mvwe' mò'fis də vèes nə kà yumok kə̀ cùhu gèsə lok tè vès zə Pol.
15 Yusə ŋga'a dʉk də wèŋ kaŋsurù wèeŋ tirə gesə fa lo ŋkum sojà bʉ̀ʉ Rumà wèŋ də yi jəŋ tsoŋ və Pol. Tsòk basə fa yi də wèŋ dzəm ŋgòyuk yamsə boŋsə yumok mʉ cùhu Pol anə. Vèes nə fʉhʉ yàvès ŋgòzə yi ŋga yi ka fɛɛŋ ntòkə dzeŋ.>>
16 Mo njɛ̀'ɛ Pol mòk nə̀ ŋwèmbam à yuk bum sə̀ wo à sə dʉk də wo gʉ sə. Yi lo, nə kə ni mʉmvwe' ndap nə̀ wo lok tes Pol mbwa nə, nə tsok fa nà'.
17 Pol ànə yuk vɛ'nə, yi to ŋkwà' ŋwə̀ sojà nəmòk, nə dʉk nà' də, <<Jəŋ mʉwà'ŋwə̀ nè'e, nə jə lo fa yi bohòŋkum sojà. Yi tse' yusəmok sə̀ yi nə tsok fa nà'.>>
18 Ŋkwà' ŋwə̀ sojà nə ànə jə lo nà' bohòŋkum sojà nə. Ŋkwà' ŋwə̀ sojà nə dʉk fa ŋkum sojà nə dʉk də, <<Ngà ndapndzəm nə̀ liŋ yee Pol nà'a dʉk mʉ yi də mʉ jəŋ və fa wu mʉwà'ŋwə̀ nè'e. Yi də nà' tse' yusəmok ŋgòtsə̀' fa wu.>>
19 Ŋkum sojà nə ko jəŋ mʉwà'ŋwə̀ nə bə bo, bə nà' sooŋ təəŋ lo mok wo ba-nə̀-ba. Yi fek nà' də, <<Yusə̀ wù də wu tsok fa mʉ sə yà?>>
20 Fana yi tsok nà' də, <<Bʉ̀ʉ Jus sə̀ ghaŋ wèŋ kì cù də a ye zòŋ wo dʉk wu də wu jəŋ və Pol mʉ kaŋsurù. Wo də kaŋsurù nə dzəm ŋgòyuk yamsə bum mok bə liŋ Pol nə.
21 A gəə wù kà dzəm, bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo nə sə nooŋ swihi ŋgòsòyi wo cà bwìŋ hum kwè. Bʉ̀ʉ yè'sə kɛ̀ŋ dʉk də wo nə kà yumok kə̀ cùhu wo gesə lok tè tse'ŋga wo zə Pol. Wo sə tək mègù mok yusə̀ wu nə cep bʉ̀ʉsə̀ wo fʉ̀hʉ cu gu yàwo ŋga'a vɛ'nə.>>
22 Ŋkum sojà nə à dʉk fa mʉwà'ŋwə̀ nə də nà'a lo, nə dʉk də nà'a kà ŋwə̀ nəmòk də nà'a kə̀ tsə̀' fa yi yu yè'sə laŋ tsə̀' fa swì.

Wo Jə LòPol Mvwe' Lak Sìsàriyà

23 Ànə geŋ ŋkum sojà nə to ŋgàa fàak ye bwìŋ ba. Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ lo kə jəŋ sojà ŋkʉ̀ ba ya wenə wèeŋ fʉhʉ ŋgòlòmvwe' nzeŋgòŋ Sìsariyà. Wèeŋ jəŋ sojàa sə̀ ŋgàa nàambà'rə̀ hum sàmba bə sə̀ ŋgàa kòŋ ŋkʉ̀ ba sə̀'. Wèeŋ fʉhʉ də wèeŋ nə lo nooŋ ntinə ndzəmə̀. Wèeŋ nə ye'e co ghà nə̀ bwìŋ sə nòoŋ tsə nze vɛ'ɛ.
24 Làp fa Pol nàambà'rə̀ə mok, ya wèeŋ jəŋ lo yi gəe' kə fa bohòGovənòFelìs.>>
25 Ŋkum sojà nə à còm ŋwàk mòk mʉ mvə̀k nè'e də,
26 <<Sə còm mʉ̀ nə̀ liŋ am Kladiyòs Lìsiyàs. Mʉ̀ sə còm fa govənòFelìs. Tà mayumòk, mʉ̀ cèpsə wu bə̀boŋ.
27 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ a ko ŋgà' nè'e, nə də wo zə nà'. Ves sojàa am wèŋ lo, nə kə ko yi də wo kà yi zə, ŋga mʉ̀ yuk dʉk də yi ŋwəə Rumà.
28 Mʉ̀ a dzəm ŋgòkə̀ rì tse' yusə̀ yi a gʉ̀ ŋkuŋ yà' yaaŋ wo, fana mʉ̀ jə lo yi sə kaŋsurù àwo.

29 Mù lap ca, nə ye duk də yi ka yumok sà co wo zə yi kè wo nisə yi ndapndzəm bùu zeŋ gu. Yusà wo a duk də yi a gùu sə, a bum mok sà bə ma nà lùuk awo.
30 Mù ànə yuk də bùu Jus mok wèŋ sə làp mandzà də wo zə yi, fana mù də yi lo kə ye wu. Mù a tsà' fa bùu sà wo sə làp yi bə nzak sə duk də wo kə cep yusà yà' sə yaaŋ wo bohònà' sə mantombìi wù.>>
31 Sojàa sə à gù gù sà' mvəsà ŋkum àwo duk wo sə. Wo à jə lònòoŋ Pol nùmbu ànə haŋ mvwe' lak səmok sà wo to fo' də Ântipatrì.
32 Tsok à rɛŋ, sojàa sà wo à sə gì yàwo sə kùhu sə foho və. Wo me'rə ŋgàa nàambà'rà sə ŋgòlòmalì bə Pol nə wèŋ.
33 Wo à jə lòyi mvwe' nzeŋgòŋ Sìsàriyà anə, nə fa ŋwàk nə bohògovənòFelìs nə. Wo fa Pol mok sà' ndzə bohòyi.
34 GovənòFelìs à ta ŋwàk nə, nə fek Pol lak nà'. Fana Pol tsok yi də a mvwe' nzeŋgòŋ Sìlisiyà.
35 Yi duk fa Pol nə duk də, <<Mu nə yuk nzak yònə ghà nà ŋgàa nzak yo sə wèŋ kà dzèeŋ.>> Fana yi fa ŋàŋ duk də wo jəŋ lo Pol mvwe' nto' Herò, nə sə kuk nà' kù'u.

24

Yusà Wo À Tsà' Mantombìi GovənòFelìs Bə Tu Pol

1 À cà nùumbu tàŋ, fana Ânàniyàs ŋkum ŋgàa fa satikà' nə bə ŋkwàha bùu mok wèŋ lo mvwe' lak Sìsàriyà anə. Ŋgà sa'nzak mòk nà liŋ yee Tətalòà lòsà' bə yà'wèŋ. Wo à kà dzèŋ bohòFelìs, nə tsok yusà yà' sə yaaŋ wo bohòPol sə.
2 Ghà nà wo ànə jə və Pol, fana Tətalòsə tsoho yusà də Pol a gù bupsə sə mumvèk nè'e vɛ'ɛ. Yi də, <<Mbè, fifi nà vès tse' nà' səsap nè'e, a bùusà wù a kotse' ves bə ŋkərə. Bum sə kupsə mvwe' lak yè'e wùriŋ ŋgògù də lak sə boŋ.
3 Ghà nà fòlòoŋ vèes dzəmgà nsàp ènə wùriŋ, nə sə kwasə wu vɛ'ɛ wù kà fùk.
4 Mù ka dzəm də mu casə wes wu mvèk yòdzəm, fana yu'rə fa-a ves muncèp nà vès tse' ŋgòtsà' wu nə fùà.
5 Vès a yə də ŋgà' nè'e nsàp bəbup ŋwà nəmòk vɛ'ɛ nà co ŋwè kà cèp. Mvwe' sà bùu Jus cu sənə nzeŋgònè'e pwe', yi kà dzèŋ fo', yi gu ya yà'wèeŋ yeto ŋgòkùàm. A sà' yi nà yi ŋwà nà mantombì bə kwe' bùu Nazàrin wèŋ.
6 Yi a làp mandzà də yi gu bupsə ndap Nwì nà ghaŋ nə, fana vès ko yi. (Vès a duk də vèes nə sak yi mvəsà lùuk avès sə duk.
7 Megu duk də ŋkum sojà Lìsiyàs à və vɛ'ɛ, nə kə fep fis lo nà' bohòvès anə bə ŋàŋ.
8 Lìsiyàs nə duk fe'lə sà' duk də ŋwà nà yumok sə yaaŋ nà' bə ŋgà' ènə pwe' àlɛ, nà'a və kə ye wu.) A ye-a ŋga wù fek-a ŋgà' ènə, wu nə yuk yòsà' bə ntu'u yo də yusà vès sə cèp yà' bə liŋ ye yè'sə zìnə.>>
9 Yi ànə duk vɛ'nə, bùu Jus sə pwe' à dzəm mvwe' mò'fis də yusà nà' cèp sə zìnə.

Pol Sə Fi'lə Ncù BohòFelìs

10 Ânə geŋ GovənòFelìs nə niŋ fa Pol bə bo də nà'a cep. Pol sə cep də, <<Mù rì tse' duk də wu a sak lak yè'e lùumŋgòŋ ŋkùuŋntɛ̀ŋ. Mù kwa wùriŋ ŋgòkà fi'lə ncùu am kà mantombìi wù.
11 Ŋgòcèp yusà wu fe'rə-a wù ye zìnə nə də, ka nùumbu hum-ncòp-ba casə mvèk nà mù à kok lòmu Jòrosalèm ŋgòkà kùksə Nwì mbwa.
12 Bùu Jus sə à ka mu ŋga mù sə fi'duk ves ŋwà nəmòk mu ndap Nwì nà ghaŋ nə ye yuk. Ka sà' də wo à yə mu ŋga mù sə yaŋsə bwìŋ ntum mu ndap pìriyàa bùu Jus wèŋ sà' yeŋ. Mù a ka vɛ'nə mumvwe' nəmòk mu ntòlak anə sà' gu lok.
13 Yusà co wo niŋ fa wu də bum sà wo tsà' wu bə liŋ am fɛɛŋ sə zìnə, sà' bùà.

14 Ncèp nə mʉ nə kà nà' bɛ̀ŋ də, mʉ yùgə̀ yàm mandzə̀ mòk nə̀ wo sə dʉk də nà'a mvwès nà'nə, nə sə kuksə Nwì tàcicii avès bə zeŋ. Bum sə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk Musì bə ŋwàak ŋgàa tsòhòbum Nwì pwe', mʉ dzəmgə̀ yà' də yà'a zìnə.

15 Yusə̀ mʉ̀ sə naàŋ tu bə zeŋ ma nə̀ Nwì, mègù sə̀' mvəsə̀ bʉ̀ʉ yè'e wèŋ sə naaŋ tu. Naàŋtu nə dʉk də, ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀gə̀ bəboŋ bə nə̀ yi gʉ̀gə̀ bʉp pwe' nə̀ kə̀ lòkok mvwe' kpʉ sèmok.

16 Fana nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə jihi nzòŋ ŋgògʉ̀ də ntʉm àam ye rərɛŋ mantombìi Nwì nə ye mantombìi bwìŋ.

17 <<Yu səmook yè' də, à cà ŋkàhaŋgòŋ wùriŋ ŋga mʉ̀ ka mvwe' lak Jòrosalèm kə dzeŋ yuk. Mʉ̀ a lòmbwa ŋgòfa lòbʉ̀ ŋgàa jìŋ wèŋ mok mbàm, nə ye ŋgòfa satikà' njàm sə̀'.

18 Yà'a yusə̀ mʉ̀ ànə sə gʉ ŋkuŋ wo kə tseŋ mʉ mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə sə. Ànə ye ghà nə̀ mʉ̀ ànə gʉ wes bum sə̀ ŋgògʉ̀ yà' ya wu ye mʉ lisə̀ Nwì rərɛŋ. Mʉ̀ à ka fo' ves bwìŋ co cù tesə sə̀' yeŋ.

19 Â ye mègù fo' bʉ̀ʉ Jus mok sə̀ wo à tesə mvwe' nzeŋgòƐsiyà. Ànə ye-a dʉk də wo tse' yumok sə̀ yà' sə yaaŋ wo bohòmʉ̀, də wo và wo ŋgòkə̀ tsə̀' fa wu.

20 Bʉ̀ʉ yè'e tsok-a nsàp bʉp nə̀ kaŋsurù a dʉk də mʉ̀ a gʉ̀ ghà nə̀ mʉ̀ à sə fì'lə ncù am mbwa nə-è.

21 Ka casə ncèp nə̀ mò'fis nə̀ mʉ̀ a dʉk fis dʉk də, <Wèŋ sə sak mʉ yè'e də bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a cèp də bwìiŋ nə̀ lòkok mvwe' kpʉ sèmok.> >>

22 GovənòFelìs à ye ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi ànə rɛɛŋ bə nzak mandzə̀ Jisòs làaŋ, fana yi dʉk də yi lok nzak nə laŋ. <<Ghà nə̀ ŋkum sojà Lìsiyàs kə̀ dzèŋ ŋkuŋ, fana mʉ̀ tsok weŋ ŋwə̀ nə̀ yi gbʉ̀ nzak bə nə̀ yi ka gbʉ.>>

23 Yi dʉk fa ŋgà fàk nə̀ yi kʉ̀kgə̀ Pol də nà'a sə kʉk Pol nə kʉ̀'ʉ. Nə dʉk fa nà' sə̀' də, nà'a kà Pol cʉ̀k cʉ̀k sə kotse'. Ŋge' ye wèeŋ dzəm-a ŋgòtɛsə yi bə yumok sə̀ yi dzəm yà', fana nà' me'rə wo ntɛ̀ŋ.

24 Nùumbu mok ànə ca, fana Felìs nə və bə ŋgwe ye Dròsilà. Ŋgwe ye nə à ye ŋwà Jus. Yi à dʉk də wo jəŋ və Pol. Wo ànə jəŋ və nà', fana yi sə yu'rə mvəsə̀ Pol nə sə tsòho mvəsə̀ ŋgòtse' dzədzəm bohòJisòs Krɛst cu.

25 Nà' à sə cèp mvəsə̀ ŋgòye ŋwə̀ nə̀ bəboŋ, ŋgòkotse' ni' yònə ye bə nùmbu nə̀ Nwìi nə̀ kə̀ sak bwìŋ. Fana wʉə ko yi. Yi dʉk fa Pol nə dʉk də aco nà' lo ntɛ̀ŋ. Yi dʉk nà' də yi nə to fe'lə nà' sèmok ghà nə̀ yi tse' mvèk.

26 Yi ànə sə tsərə sə̀' də kàmòk Pool nə fa yi mbàam mok àlɛ'. Nà'a njo nə̀ yi à sə toho nà' ghà yà lòoŋ, nə sə taaŋ bə nà' sə.

27 Ànə ca lùumŋgòŋ ba, fana ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ yee Posòs Fetòs kok dzə̀' govənòFelìs nə mok yi. Felìs ànə sə dzəm də bʉ̀ʉ Jus wèeŋ kwa bohòyi fana, yi me'rə noŋsə Pol nə mʉ ndapndzəmə̀.

25

Pol Də Wo Kə Sak Nzak Ye Mvwe' Lak Rumà

1 Ànə ca gu nùumbu tɛ' mvəsə̀ govənòFetòs à kə̀ cu mvwe' nze nə, fana yi ye'e Sìsàriyà, nə lo mʉ Jòrosalèm.

2 Â kə̀ dzèŋ fo', ŋkum ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ʉ Jus sə̀ mantombì wèŋ kə tsoho bum sə̀ yà' sə yaaŋ wo bohòPol. Wo lɛŋ ŋkum Fetòs,

3 də nà'a gʉ wo bəboŋ bə ŋgòtum vèsə Pol Jòrosalèm. Wo à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo a kì cù ŋgòzə nà' mandzə̀.

4 Fetòs nə də, <<Pol cu ŋgà ndapndzəm mvwe' lak Sìsàriyà. Mvèk momjo, mʉ nə sə bwi lo fo'.

5 A ye-a də yi a gʉ̀ bʉpsə yumok, wèeŋ dʉk bʉ̀ʉ awèŋ sə̀ mantombì də vesiwèeŋ lo Sìsàriyà anə, ya wo kə cep yusə̀ yà' sə yaaŋ wo bə ŋgà' ànə.>>

6 Fetòs à cu fe'lə bə yà'wèŋ co nùumbu fwame' kè hum àlɛ' ŋkuŋ

nə yè'e tsooŋ lo yuye sə Sìsàriyà. Tsok ànə rɛŋ, fana yi kə ni cum mʉmvwe' ndap nə yi sakgə nzak mbwa nə, nə fa ŋàŋ dʉk də wo jəŋ nisə və Pol mbwa sə'.

7 Mvək nə Pol ànə kə dzeŋ, fana bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ sə wo à və Jòrosalèm lokok təəŋ dzooŋ yi ghʉ̀r. Wo ye ŋgòcèp bum səmok ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə yà' gʉ wù kà fʉ̀k, də Pol a gʉ̀ yà' yi. Yusəmok sə co yà' niŋ tsok də bum sə wo cèp sə zìnə kà sə' ye.

8 Pol fi'lə ncùu ye fo' sə' mvèsə. Yi dʉk də, <<Mʉ̀ ka yàm-e yumok bə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus gʉ bʉpsə. Mʉ̀ ka yumok bə ndap Nwì nə ghaŋ nə sə' bʉpsə, nə kà yumok sə ŋkum bʉ̀ʉ Rumà ka dzəm sə' gʉ̀.>>

9 Fetòs fek Pol nə dʉk də, <<Wu nə dzəm ŋgòkə̀ lòJòrosalèm ya mʉ kə sak wu bə bum sə wo cèp yè'sə fo' à?>> Yi à fek nà' vɛ'nə də ya bʉ̀ʉ Jus wèeŋ kwa bohòyi anə.

10 Pol cep fəsə fa nà' dʉk də, <<Mʉ̀ tə yàm ma dzə' nzak ŋkum bʉ̀ʉ Rumà wèŋ. Mʉ̀ dzəm yàm də wo sak nzak àm fɛn. Mʉ̀ a ka bʉ̀ʉ Jus wèŋ yumok sə co ntʉm yaaŋ wo gʉ. Wù bə tu yòwù riŋ yo sə' vɛ'nə bəboŋni.

11 A ye-a də mʉ a fɛ̀ŋ lʉ̀k, nə gʉ bʉpsə yumok sə wo tse' ŋgòzə mʉ, fana mʉ̀ sə kà yè'sə mandzə̀ də mʉ caŋ ya wo kà mʉ zə làp. A ye-a də zìnə ka sənə bum sə wo sə cèp bə liŋ am yè'sə yeŋ, fana mandzə̀ nə co ŋwè jəŋ mʉ, nə fa wo ye bʉ̀ə̀. Mʉ̀ dzəm də nzak àm nə lo mantombì bohòŋkum bʉ̀ʉ Rumà wèŋ.>>

12 Ànə geŋ, Fetòs lam və to ntòbə bʉ̀ʉ ye sə̀ wo tipsəgə̀ yi, fana yi foho və, nə kə dʉk fa Pol nə dʉk də, <<Wù də nzak yòo lo mantombì bohòŋkum bʉ̀ʉ Rumà wèŋ. Mʉ̀ dzəm fa wu sə' laŋ. Wu nə lo bohòyi anə.>>

FestòJə Və Nzak Pol BohòŊkum Àgripà

13 Ntɛŋ mòk à cà, fana ŋkum Àgripà bə njɛ̀' ye nə liŋ yee Benìs à lòŋgòkə̀ cèpsə govənòFetòs. Wo à kə̀ cèpsə nà' mvwe' lak Sìsàriyà.

14 Wo à cu fo' mʉnə nùumbu səmok. Fetòs tsoho fa ŋkum Àgripà nə nzak nə Pol nə. Yi tsoho fa nà' dʉk də, <<Ŋwə̀ nəmòok fɛɛŋ nə govənòFelìs à nisə nòŋsə lònà' ndapndzəm.

15 Mʉ̀ ànə lo Jòrosalèm, fana ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ tsoho fa mʉ bum sə wo də yi à gʉ̀ bʉpsə. Wo dʉk mʉ də mʉ dʉk də nà' gbʉ̀ nzak laŋ.

16 Mʉ̀ tsok fa wo də, bʉ̀ʉ Rumà wèeŋ yəgə̀ yàwo də ŋga wo jə və-a ŋwè bə nzak, fana yi sak tsoŋ bə ŋwə̀ nə nà' jə və yi nə si bə si ŋkuŋ. Ya yi cep fis yusə̀ sə vəə yi ye sə̀'. Mʉ̀ tsok wo də ka mandzə̀ bʉ̀ʉ Rumà wèŋ ŋgòdʉk də ŋwèe bʉp ŋga wo ka yè'sə ntògʉ yeŋ.

17 Wo ànə və fɛnə mʉ̀ gʉ yàm sə' nənàk. Bʉsə̀ tsok à rɛŋ ntɛ̀ŋ, mʉ̀ kə cum mvwe' dzə̀' nə̀ mʉ sakgə̀ nzak mbwa, nə də wo jəŋ nisə və yi.

18 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à jə və yi sə wèŋ lokok təəŋ mʉtsə̀ wùrr, nə sə ye ŋgòcèep. Mʉ̀ sə dʉk yàm də wo nə tsok nsàp yumòk nə̀ yi a gʉ̀ bʉpsə nə̀ nà' gʉ wùriŋ. Fana wo kà nsàp yumòk nə̀ yi a gʉ̀ bʉpsə sə̀' tsə̀'.

19 Bwe bum sə̀ wo à cèp sə à ye kɛ'cà bwe mfi' mok bə mandzə̀ nə̀ wo yùgə̀ Nwì awo wàwawà. Wo sə cep nə sə to liŋ ŋwə̀ nəmòk də Jisòs nə̀ yi à kpʉ lòlaŋ. Pol sə dʉk ye də nà' cu fe'lə ŋwəm səmok.

20 Bum yè'sə jipsə tes mʉ, mʉ̀ kà rɛɛŋ lok. Fana mʉ̀ fek Pol nə də yi dzəm də yi lo Jòrosalèm ya wo kə sak bum yè'sə fo' àlɛ?

21 Pol dʉk ye də yi dzəm də nzak ye nə lo mantombì. Yi də ŋkum bʉ̀ʉ Rumà nə kə sak tiŋ nzak ye nə nà'. Fana mʉ̀ də wo sə kʉk yi co ŋgà ndapndzəm tè mʉ̀ kə tumsə fa lo yi bohòŋkum bʉ̀ʉ Rumà nə.>>

22 Ŋkum Àgripà nə dʉk fa Fetòs də, yi dzəm ŋgòkə̀ yuk yusə̀ ŋwə̀ ànə sə cèp sə bə ntu'u ye sə̀'. Fetòs də, <<Wu nə yuk yi zòŋ.>>

23 Tsok ànə rɛŋ ŋkum Âgripà bə
Benìs və kə ni kok bə fòvɛ'ɛ wùriŋ.
Wo à vè bə ŋkum sojà, nə ye bə bʉ̀ʉ
sə̀ ghaŋ sə̀ wo fis tu mvwe' ntʉm lak
ànə wèŋ. Fetòs də wo jəŋ nisə kok
və Pol mʉ nda'à.
24 Fetòs cep də, <<Ŋkum Âgripà
nə ye ndàaŋwè pwe' nə̀ yi cu fɛɛŋ,
vesiwèeŋ yu'rə. Ŋwà nə̀ wèŋ sə yə
yi nè'e bʉ̀ʉ Jus pwe' wa dʉk ye, bʉ̀ʉ
Jus sə̀ fɛɛŋ bə sə̀ wo cu Jòrosalèm
sə̀'. Wo pwe' sə warə vəə də nè'e ka
ŋwà nə̀ co wo me'rə yi cum ŋwəm
yeŋ.
25 Mʉ̀ kʉk ja'a sə tsətsə'rə anə, nə
kà yusəmok sə̀ yi gʉ̀ sə̀ co wo zə yi
bʉ̀ʉ zeŋ yə. Yi a dʉk də nzak ye
lo mantombì bohòŋkum bʉ̀ʉ Rumà.
Mʉ̀ də yi geŋ sə̀' ntɛ̀ŋ.
26 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ ka yusəmok
vɛ'ɛ pap co mʉ̀ com fa gesə lo ŋkum
bʉ̀ʉ Rumà bə liŋ ŋwà nè'e tse'. Nà'a
njo nə̀ mʉ̀ jə vè yi mantombìi wèŋ
nə ye lɛ mantombìi ŋkum Âgripà də
yi cep bə cùu ye. Ya wèeŋ kʉk ja'a
wes nzak nə, kàmòk mʉ̀ tse' yumok
sə̀ mʉ com.
27 Bʉsə̀ anə sə yəəŋ co mʉ ləm
ŋgòtumsə lòŋgà ndapndzəm ŋga
mʉ̀ ka yusə̀ co mʉ̀ tsok də yi gʉ̀
bʉpsə sə jəja kwaraŋgaŋ riŋ na.>>

26

Pol Fì'lə Ncù Bohòŋkum Âgripà

1 Fana Âgripà dʉk fa Pol də nà'a
cep yusə̀ nà' tse' ŋgòcèep. Pol sə
niiŋ bo, nə sə fi'lə ncù də,
2 <<Mbè ŋkum Âgripà, a bohòmʉ̀
ntinə yè'sə rɛŋsi ŋgòkə̀ təəŋ man-
tombìi wù ŋgòfì'lə ncùu am bə bum
sə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ də mʉ̀ gʉ̀ yè'sə
pwe'fo'.
3 Yè'sə zìnə bə nə̀ zìnə bʉ̀ʉsə̀ wù
rì tse' mvəsə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ cu, nə riŋ
bum sə̀ wo kà bə zeŋ cù mò'fis yegə̀
bəboŋni. Fana mʉ̀ sə lɛŋ wu də wu
yu'rə fa mʉ yusə̀ mʉ̀ tse' ŋgòcèp sə
fʉ̀ə̀.
4 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ pwe' riŋ tse'
mvəsə̀ mʉ̀ à sə cu ŋga mʉ̀ cu
ntòmʉwà'ŋwè. Mvəsə̀ à yèto, wo
riŋ tse' mvə̀'nə̀ mʉ̀ à kùk la'à mʉ̀,
nə ye Jòrosalèm sə̀'.
5 Wo riŋ tse' mʉ bəboŋni, a ye-a
də wo dzəm ŋgòcèp fis zìnə nə na.
Mʉ̀ ànə ye mòk mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ Faràsi
wèŋ sə̀ wo sə dʉk də wo nòŋsəgə̀
lʉ̀ʉk avès nə ghak ndàaŋwè pwe'.
6 Mʉ̀ cu yè' bə nzak bʉ̀ʉsə̀ də mʉ̀
sə naaŋ tu am də Nwìi nə̀ gʉ̀ yusə̀ yi
à kàk fa bohòtàcici avès wèŋ sə.
7 Gù sə̀' kə̀ka' nə̀ mò'fis ènə nə̀
bòop bʉ̀ʉ avès sə̀ hum-ncòp-ba pwe'
sə naaŋ tu də wo nə kə tse'. Wo
tsərəgə̀ vɛ'nə mvə̀'nə̀ wo kùksəgə̀
Nwì nùm bə ndzəm. Mbè, bʉ̀ʉ Jus
wèŋ sə də wo kə'ə mʉ yè'e bʉ̀ʉ
tsətsərə̀ ènə.
8 Mʉ fek tsoŋ na weŋ bʉ̀ʉ Jus nè'e
ŋkuŋ-è. Yà'a bohòwèŋ gʉgʉŋ bʉ̀ʉ
yà, ŋgòdzəm də aco Nwì lokoksə to
ŋwè mvwe' kpʉ è?
9 Mʉ̀ bə tu am à sə tsərəgə̀ də
mʉ gʉ bʉpsə liŋ Jisòs nə̀ mvwe' lak
Nazàrɛ ènə bə nsàp mandzə̀ nə̀ co
mʉ̀ rì ŋgògʉ̀ to pwe'.
10 Yà'a yusə̀ mʉ̀ à gʉ̀ mvwe' lak
Jòrosalèm. Mʉ̀ à lòbohòŋkum ŋgàa
fa satikà' wèŋ, wo com ŋwàk ŋgòfa
mʉ ŋàŋ də mʉ nisə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ
ndapndzəm wùriŋ. Wo à sə zə mok
wèŋ, mʉ̀ yàm sə̀', mʉ̀ sə dzəm də a
vɛ'nə bəboŋ.
11 A kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ mʉ̀ à gʉ̀ wo
ŋgə' mʉmvwe' ndap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus
wèŋ. Mʉ̀ lap mandzə̀ nə̀ co mʉ̀ gʉ
wo ya wo dʉk də wo kà Jisòs mok
dzəm fe'lə. Mʉ̀ à sə jamsəgə̀ wo vɛ'ɛ
nsàp nə̀ mʉ̀ ye'e nə lo mvwe' lak sə̀
zok ŋgòyeŋsə wo ŋgə' fo'.

Pol Sə Tsòho Mvəsə̀ Yi À Bʉ̀ʉŋ Ŋgà Yù LòJisòs

12 <<Nà'a sə̀' njo nə̀ mʉ̀ à ye'e lo
mvwe' lak Dàmaskù bə ŋwàk nə̀ də
mʉ̀ tse' ŋàaŋ sə̀ ànə fa mʉ yà' ŋgàa
fa satikà'a' sə̀ ghaŋ wèŋ.
13 Mbè, mʉ̀ ànə kə dzeŋ mandzə̀
ŋga nùum maràŋ sak sak, mʉ̀ ye
nsàp marɛŋ mòk nə̀ nà' à tsə mʉbu,
nà' rɛɛŋ dzooŋ mʉ. Nà' rɛŋ vɛ'ɛ nə

casə nùm, nə rɛɛŋ dzooŋ bʉ̀ʉ sə̀ vesi wèŋ à sə gìi sə sə̀'.
14 Vès pwe'fo' coho gbʉ sə nze. Fana mʉ̀ yuk ŋga ŋgì ŋwə̀ nəmòk
sə to də, <Sol, Sol, wù sə fa mʉ ŋgə' bʉ̀ʉ yà? Wù sə yaŋsə mègù yà'sə
ni' yòco mbòŋ nə̀ yi sə tɛ'lə tʉ nə̀ wo tsòoŋ yi fo'.> Ŋgì ŋwə̀ ènə à sə
cèp bə ncèep lak bʉ̀ʉ Jus wèŋ.
15 Mʉ̀ fek də, <A wùu ndà, Tà?> Yi
də, <A mʉ̀ʉ Jisòs. Wù sə yeŋsə ŋgə'
yà'sə mʉ̀.>
16 Yi dʉk fe'lə sə̀' də, <Lòkok təəŋ
mʉtsə̀. Mʉ̀ yəəŋ bohòwù ŋgòjə wu
co ŋgà fàk àm. Wu nə tsoho fa fe'lə
wo bum sə wù yə yà' bohòmʉ̀ ntinə
yè'e nə ye sə yà' cu mantombì sə̀ mʉ
nə niŋ fa wu.
17 Mʉ nə tumsə lo wu bohòbʉ̀ʉ
Izùrɛ nə ye sə̀ wo bʉ̀ lakmvum sə̀'.
Mvəsə̀ wù sə tsòho fa wo bum yè'sə,
mʉ nə sə kʉk wu ya wo kà wu bʉp
gʉ̀.
18 Wu nə muk fa wo lis awo. Wu
nə bwi fis və wo mvwe' mandzəm,
nə jəŋ və wo mvwe' marɛŋ, nə bwi
fis wo mvwe' ŋàaŋ Satà, nə jəŋ və
wo mvwe' ŋàaŋ sə̀ Nwì. Ya wo fa
ntʉm awo bohòmʉ̀, ŋga Nwìi swifa
wo bʉp awo, wo tse' mvwe' ncum
awo mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ Nwì sə̀ yi à cùk
rɛŋsə nòŋsə.>

Pol Tsə̀' Nsàp Fàk Ye

19 <<Fana yà'a yusə̀ yà' ànə ye
vɛ'nə mbè. Mʉ̀ ànə geŋ, mʉ̀ kà cùu
ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ à yə ŋga yi tsə mʉbu
ènə bɛ̀ŋ.
20 Mʉ̀ à tsòho dʉk də bwìiŋ nə
kupsə, nə bwi fa tsoŋ bʉp awo
ŋkwɛ̀ŋ, nə və ma nə̀ Nwì. Wo
nə gʉ bum sə̀ yà' sə nìŋ tsə̀' də
wo a kupsə laŋ. Mʉ̀ à tsòho yèto
mʉmvə̀k ènə mvwe' lak Dàmaskù
bə Jòrosalèm, nə tsoho mvwe'
nzeŋgòJùdiyà pwe'fo', bə mʉŋgorə̀
bʉ̀ lakmvum sə̀'.
21 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à kə̀ ko mʉ ŋga mʉ
mʉnda'à Nwì, nə lap mandzə̀ də wo
zə mʉ njo ènə.
22 Haaŋ kə wɛs ntinə Nwì a tɛsə
mʉ. Fana yà'a yusə̀ mʉ̀ tə fɛɛŋ
ŋgòtsə̀' zìnə àm bohòbwìŋ pwe',
ŋkwà'ŋwè bə mweŋkɛ' pwe' yəyərə̀.
Yusə̀ mʉ̀ cèep mègù sə̀' yusə̀ ŋgàa
tsòhòbum Nwì bə Musì wèŋ ànə dʉk
də yà'a nə̀ kə̀ ye vɛ'nə.
23 Dʉk də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀
Nwì à dʉk də yi nə̀ tum vèsə nə, nə̀
yə tsə ŋgə', fana yi ye ŋwə̀ nə̀ yi nə̀
lokok to mvwe' kpʉ mantombì yi. Ya
ŋga yi niŋ tsok fa bʉ̀ʉ Jus, nə ye bʉ̀
lakmvum wèŋ marɛŋ Nwì nə, də aco
wo tse' lùŋ.>>

24 Pol ànə fi'lə ncù mʉmvə̀' ènə,
fana Fetòs jwa yi. Yi dʉk də, <<Pol,
wù ŋa laŋ! Ŋkərə̀ ŋwàk yònə̀ wù
tse' wùriŋ ànə sə ŋaŋsə wu!>>
25 Pol cep fəsə fa nà' dʉk də,
<<Mbè, mʉ̀ sə kà ŋa. Yusə̀ mʉ̀ cèp
yà'a zìnə, nə ye bə ŋkərə̀ sə̀'.
26 Aco mʉ̀ cep bohòŋkum Àgripà
nə kà wəp, bʉ̀ʉsə̀ yi rì bum yè'sə ye
sə̀'. Mʉ̀ rì tse' pap də wù rìŋ bum
yè'sə làaŋ bʉ̀ʉsə̀ wo ànə sə ka yà'
mvwe' sə̀swihì gʉ.
27 Ŋkum Àgripà, mʉ̀ rì dʉk də wu
dzəmgə̀ də bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum
Nwì à còom zìnə. Kè ka vɛ'nə yeŋ
nɛ?>>
28 Àgripà nə fek bwi Pol dʉk də,
<<Wù tsəm də aco wù gʉ mʉ ghàr
vɛ'nə mʉ̀ bʉʉŋ krətèŋ à?>>
29 Pol də, <<Oho', a dzəm ye mvə̀k
làm bə sə̀sap lòoŋ, bohòmʉ̀ yàm mʉ̀
sə lɛŋ Nwì də wèŋ pwe' sə̀ wèŋ sə
yu'rə bum sə̀ mʉ̀ sə cèp ntinə yè'e,
wèeŋ nə kə bʉʉŋ ntsə'mòk nsàp
ŋwə̀ nə̀ co mʉ̀. Megu də kwaŋ yè'e
kà bohòwèŋ sə̀' kə̀ ye.>>
30 Fana ŋkum nə bə govənònə, nə
ye Benìs bə bʉ̀ʉ mok sə pwe' lokok
mʉtsə̀.
31 Wo ànə sə lo, fana wo cep kɛ'cà
dʉk də, <<Ŋgà' ènə ka yu səmok sə̀
co wo zə yi kè nisə yi ndapndzəm
àlɛ' gʉ bʉpsə.>>
32 Fana Àgripà dʉk fa Fetòs dʉk
də, <<Ŋgà' nè'e à ka-a də yi fek də
nzak ye nə lo mantombì bohòŋkum
Rumà yeŋ, də wo me'rə yi lo yuye.>>

27

Wo Gèsə Pol Sə Ŋgwesə ŊgòLòMvwe' Lak Rumà

1 Ghà nə yà' à təəŋ mè mok
də vèes ni ŋgwes, nə lo mvwe'
nzeŋgòŋ Italì, fana wo jəŋ Pol bə
ŋgàa ndapndzəm wèŋ wùriŋ, nə
fa ndzə bohòŋkum sojà mòk nè liŋ
yee Julòs. Yi à ye bə bòp sojàa sə
tse' wo ŋkum nə mvwe' lak Rumà
nə. 2 Vès à ni yè jə ŋgwes mvwe'
lak Andàràmitùm. Ŋgwes ènə à sə
lòŋgòcàha mvwe' bù'rəə sə ŋgwes
bʉ̀ʉ sə mvwe' nze Ɛsiyà wèeŋ kə
təəŋgə fo' pwe'. Fana vès yuŋ lo
nà'. Aritakòà ye sə' vesiwèŋ bəbɛ'.
Yi ŋwəə Màsìdoniyà, wo to mvwe'
buk lak nje nə də Tètàlonikà.

3 Tsok à rɛŋ, vès kə dzeŋ mvwe'
lak Sidòŋ. Julòs gʉ Pol bəboŋ, nə
me'rə nà' də nà'a kɛ' ye ŋge' nà'
wèŋ, ya ŋga nà'a dzəm-a yumok
àlɛ', ŋge' nà' sə fa nà'.

4 Vès à mè'rə fa'nə, nə sə lo
mantombì. Fəfə à sə cì və ma nə
vès à sə dzəm ŋgòlònə, fana vès ga'a
yuŋ lo ma nə fəfə sə kà fo' cì və.
Yè'sə ànə ye mvwe' mʉbuk lak mòk
nə ndzəp à dzòoŋ nà' pwe', wo to fo'
də Sɛprò.

5 Vès à to ndzəp nə, nə kə casə
nzeŋgòŋ Sìlisiyà bə Pàmfiliyà pwe'
maŋkwèŋ, nə kə dzeŋ mvwe' lak
Mirà sə yà'a mvwe' nze Lisiyà.

6 A kə dzèŋ fa'nə, sojà nə ye
ŋgwes mòk ŋga nà' sə lo mvwe'
nzeŋgòŋ Italì, fana yi gesə ves
ca. Ŋgwes ènə à və mvwe' lak
Alèsandìriyà.

7 Vès à sə gì gù mʉ ndzəpə
anə vɛ'ɛ fʉ̀ə. Vès gi vɛ'nə mʉnə
nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntèŋ. Vès ye ŋgə'
vɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ tè vès kə dzeŋ
mvwe' lak Nidùs. Mandzə kà co vès
lo mali mantombì ma nà'nə ye njo
fəfə. Fana vès ga'a lo mok ma nə
ŋgʉ lak Krit bʉ̀ʉsə fəfə sə kà fo'
ŋkʉ̀ʉŋ cà. Vès à sə cà mvwe' lak
səmok sə wo togə yà' də Sàmonì.

8 Ŋgwes àvès nə sə gi mʉ ndzəpə
anə mok ndzə ŋgʉʉ̀ŋ. Vès ye ŋgə'
vɛ'ɛ tətè kə dzeŋ mʉmvwe' nəmòk
nə bəboŋ ŋgòtes ŋgwes fo'. Wu ye
fo', lak Làsiyà ye mok jəjo.

9 Mvək à cà wes ves fo' tətè kə
dzeŋ mvək nə co ŋwè kà gìi ŋgwes
mok mùmsə fe'lə. Nùmbu nə bʉ̀ʉ
Jus wèeŋ gʉ̀gə satikà' nə ŋgòtse'
səswìfa bə bʉp nà'a ànə ca laŋ.
Fana Pol fa yà'wèŋ ntip dʉk də,

10 <<Bʉ̀ am wèŋ, mʉ̀ yə də ŋgògì
fe'lə fɛɛŋ də a sə lòmantombìi bʉp.
Bʉsə bum nə bʉp wùriŋ.>>

11 Ŋkum sojà nə à dzəm ye yusə
ŋkwà' ŋwə nə yi fagə ŋàŋ mʉnə
ŋgwes bə ŋgà tse' ŋgwes nə à ceep.
Yi à ka yusə Pol à cèp ye dzəm.

12 Mvwe' nə wo à kə tes ŋgwes
nə fo' à ka bəboŋ co wo me'rə tes
ŋgwes fo' mvək mbʉ̀ŋ yeŋ. Fana
bwìŋ ma nə ghaŋ a dzəm gha' də
wo lo gu lòo. Wo də wo ni ŋgwes,
nə lap mandzə ŋgòkə dzèŋ mvwe'
lak Fonìs ŋga ye-a də aco wo lo na.
Yè'sə mvwe' sə ŋgwes kə təəŋgə fo'.
Mʉmvwe' nè'nə, bo ma ŋkwìp bə
ma zʉ pwe' nɛɛŋ nòjəja.

Fəfə Nəbʉp Mʉ Ndzəpə

13 Mʉfəfə mòk ye ŋgòvə
maŋkwìip nconùm fʉ̀ə fʉ̀ə, fana
bʉ̀ʉ sə wèŋ kwa də, <<Ŋhŋ̀, bum
nə boŋ.>> Wo fiŋ me'rə yu nə nà'a
kotse'gə ŋgwes nə, nə sə gi mʉ
ndzəpə anə ndzə ŋgʉʉ̀ŋ mvwe' lak
Krit anə.

14 Ghàr mʉmvək nè'e fəfə nə bʉp
və ma mvwe' lak Krit anə. Fəfə
nə à sə və mègù mʉtsətsə'rəə bo
maŋkwìp nə ye ma ntonùm.

15 Fəfə nə kə bwi' ŋgwes nə.
Mandzə nà co vès gʉ ŋgwes nə sə
lo ma nə fəfə nə sə və sə kà ye lok,
fana vès me'rə, nə sə kʉk mok bə
lis. Fəfə nə sə bək lo nà' mok ma nə
yi dzəm.

16 Yà'à fihi tsə ŋga ves tsə lòbo
ma zʉʉ ma ntonùm. Yè'sə ànə ye
sə' mvwe' mʉlak mòk sə mʉ ndzəpə
anə wo to fo' də Kàwudà. Yà'a
mvwe' sə vès à swi' bòŋsə mʉŋgwes

nè wo tsòoŋgè nà' màŋkwɛ̀ɛŋ nè ghaŋ nə fo'. Vès gʉ yè'sə sə̀' bə ŋgə' wùriŋ.
17 Wo soŋ nisə mʉŋgwes nə mʉnə nè ghaŋ nə, ya nà'a kà bʉp. Wo kiŋ dzòoŋ nè ghaŋ nə bə kʉ̀. Wʉə à sə ko wo də aco wo nə kə ni ŋgwansaa sə̀ mvwe' ŋgʉ ndzəp nè mvwe' nzeŋgòŋ Libiyà, fana wo fəsə tsoŋ cə̀ək sə̀ ma mʉ tuhù ŋgwes pwe'fo' sə nze. A cə̀ək sə̀ yà'a gʉ̀gè nà' sə gi. Fə̀fə̀ nə sə bək lo ŋgwes nə mok yi.
18 Fə̀fə̀ nè bʉp nə sə bwi'lə maligə ŋgwes nə vɛ'nə. Tsok ànə rɛŋ, fana wo ye ŋgòfis mà'rə gèsə lòbum sə̀ mʉ ŋgwesə̀ sə sə ndzəpə̀.
19 Tsə' mòk ànə rɛŋ sə̀mok, wo fis ma'rə lo bum sə̀ wo gʉ̀gə̀ ŋgwes nə bə zeŋ ma mòk mʉ ndzəpə̀ bə bo awo.
20 Vès kà nùm kè ŋkə̀ŋkàŋ nè mò'fis bə lis yə yuk mʉnə nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Fə̀fə̀ nə sə lo gu mantombì bə ŋàŋ. Ànə ye vɛ'nə, vès dʉk mok də kpʉ və̀ laŋ.
21 Ghà nè bwìŋ à cu njè mʉnə nùumbu səmok, fana Pol lokok, nə dʉk də, <<Bʉ̀ʉ am, ànə ye co wèŋ yuk dʉk àm, vesùwèŋ cum mali mvwe' lak Krit anə. À nə cum-a vɛ'nə, də bum sə̀ yà' sə bʉp mok bisə yè'e kà vɛ'nə ye.
22 Mʉ̀ lɛŋ weŋ nè ŋga'a nè'e də wèeŋ kà sə wəp! Ŋwə̀ nè mò'fis nə kà mvwe' yè'e kpʉ. Ŋgwes nè'e nə bisə megu yi.
23 Bʉsə̀ a ye nòoŋ ŋkwìs nè ŋga'atsok, masinjà Nwì a və̀ bohòmʉ̀. Yi a ye masinjà Nwì àm nè mʉ kùksəgə̀ yi, nè mʉ ŋwə̀ ye.
24 Yi tsok mʉ dʉk də, <Pol, kà də wu wəp dʉk. Wu nə kə təəŋ tsoŋ mantombì ŋkum bʉ̀ʉ Rumà wèŋ anə. Nwì gʉ̀ wu bə̀boŋ, bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wenə wèeŋ yè'e, nè mò'fis nə kà kpʉ.>
25 Ye də bʉ̀ʉ am, wèeŋ ko ntʉm. Bʉsə̀ mʉ̀ naaŋ tu am bohòNwì də bum pwe' nə ye megu mvəsə̀ yi a tsə̀' mʉ sə.
26 Vesùwèeŋ nə kə tesə li mvwe' mʉlak mòk mʉ ndzəpə̀ fɛɛŋ anə, megu də ŋgwes nə, nə voho mʉ ndzəpə̀ ŋga nà' taha.>>
27 Nà'nə ànə ye ndzəm nè hum-ncòp-kwè ŋga fə̀fə̀ nə̀bʉp sə bwi' kɛ' ves mʉmvwe' ndzəp Mèdìtèrinìyà. Ànə dzeŋ co tsətsə'rə̀ tsok, fana bʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ sənə ŋgwes nə wèŋ tsərə də kàmòk vès kʉəp lòŋgʉ ndzəp laŋ.
28 Wo mak gesə tsoŋ kʉ̀ mòk nə ma tu nə rərwi' sə ndzəpə̀ anə. Wo ye dʉk də ndzəp nə ca cəco kwiŋ hum ba. Wo à lòfe'lə ghàr, wo mak gesə lo nà' ca sə̀mok. Nà' niŋ də ndzəp nə ca kwiŋ hum-ncòp-tàŋ.
29 Wʉə ko wo də aco ŋgwes nə kə taha mʉmvwe' lìs. Wo fiŋ me'rə tsoŋ yunŋkuu sə̀ yà'a tesgə̀ ŋgwes nə mvwe' mò'fis kwè. Yà' ànə ye ma maŋkwɛ̀ɛŋ ŋgwes nə. Wo lɛŋ Nwì də tsok rɛŋ.
30 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə bwì' ŋgwes nə wèŋ lap mandzə̀ də wo caŋ tesə sənə ŋgwes nə. Wo fis gesə mʉŋgwes nè jo nə mʉ ndzəpə̀, nə sə lim ŋkup də wo sə fis yunŋku mòk kə tu ŋgwes nə, nè nà'a kotse'gə̀ ŋgwes nə.
31 Fana Pol tsok fa ŋkwà' ŋwə̀ sojà nə bə sojàa sə də, <<Bʉ̀ʉ yè'e kà-a mʉ ŋgwesə̀ fɛɛŋ cu, wèŋ kà lù.>>
32 Fana sojàa sə wèŋ sʉə tiŋ mak kʉ̀ʉ sə̀ yà'a kotse'gə̀ ŋgwes nè jo nə, nà' ki lo.
33 Tsok ànə sə kʉəp ŋgòrɛŋ, fana Pol lɛŋ wo pwe' də yà'a zʉ gesə yumok sə və̀ə. <<Kə dzeŋ ntinə nùumbu hum-ncòp-kwè ŋga mʉnə nùumbu yè'sə lòoŋ, wèŋ gʉrə cu, nə kà yumok mʉ cùhù gèsə lok.
34 Mʉ̀ sə lɛŋ weŋ wùriŋ də wèeŋ zʉ yumok. Wèŋ tse' ŋgòzʉ yusəmok ya wèeŋ kà kpʉ. Nʉ̀əmtu ŋwə̀ nè mò'fis nə kà bisə̀.>>
35 Pol ànə cep wes vɛ'nə, fana yi jəŋ bɛŋ mok, nə kwasə Nwì mantombìi yà'wèŋ. Yi à kwasə wes Nwì bə zeŋ, fana yi yeto ŋgòbək zʉ yà'.

36 Fana wo ko ntʉm. Ndàaŋwè
pwe' à zʉ yumok sə̀'.
37 Vès à ye sənə ŋgwes nə tu avès
lòoŋ bwìŋ ŋkʉ̀ ba bə bwìŋ hum
sàmba-ncòp-ntùŋfu.
38 Ndàaŋwè pwe' ànə zʉ ze', fana
wo fis mak nzaŋ sə̀ yà' ànə ye sə
ŋgwesə̀ anə sə ndzəpə̀. Wo à fis
màk yà' vɛ'nə də ya ŋgwes nə ye
fəfup.

Ŋgwes Nə Bwi'i Gbʉ̀ʉ

39 Tsok ànə rɛŋ, bʉ̀ʉ sə wèŋ ye
ŋgʉ ndzəp, nə kà mvwe' sə rì. Wo
à yə mvwe' səmok sə̀ nze gorə co
yi kə ci' tse' ndzəp nə mʉtsətsə'rə̀
vɛ'ɛ. Wo à yə mok ŋgwansa ŋgʉ
ndzəp anə, à ye fo' jì ŋkə̀ŋkè'. Wo
dʉk də ŋga mandzə̀ ye-a yo, wo jəŋ
lo ŋgwes nə mʉmfèŋ mvwe' yà'sə.
40 Fana wo sʉə ci' mak gesə lo yusə̀
yà'a gʉ̀gə̀ ŋgwes nə ŋgòtəəŋ sə sə
ndzəpə̀. Wo firə fis kʉ̀ʉ sə̀ yà' à sə kì
tse'gə̀ yu nə wo bwi' bʉ̀səgə̀ ŋgwes
nə bə zeŋ sə sə̀' mvə̀k nà'nə. Wo
gʉ fis gesə lo cə̀ək sə̀ fə̀fə̀ kə̀ tahagə̀
mbwa, nə sə bwi' lo ŋgwes nə sə
mʉtsə̀. Sə̀ wo à fis kok sə à ye sə̀
ma kù ntombì. Wo fis yà' vɛ'nə də
ya fə̀fə̀ə bək lo ŋgwes nə mantombì
ndzə ŋgʉ ndzəp anə.
41 Ŋgwes nə kə ta mvwe' sə̀
ŋgwansaa ju təəŋgə̀ sə ntòndzəp
anə, nə təəŋ mam fo', nə kà mok
tsòhòlok. Nà' a mam vɛ'nə, fana
fə̀fə̀ sə bək və ndzəp nə sə ləp sa'rə
ma mbwèŋ nə bə zeŋ zok, zok.
42 Sojàa sə wèŋ də wo nə zə ŋgàa
ndapndzəm sə pwe'. Ya kà də mòok
yok ndzəp, nə kə tesə caŋ dʉk.
43 Ŋkwà' ŋwə̀ sojà nə à dzəm ye
də Pool kà kpʉ, fana yi dʉk fa sojàa
mok sə də ya'a kà ŋwə̀ nəmòk zə.
Yi dʉk bwi mok də bʉ̀ʉ sə̀ yà' rì
ŋgòyok ndzəp pwe' li tesə lo to sə
ndzəpə̀ anə, nə yok tesə lo.
44 Bwees bʉ̀ʉ sə̀ wo à bwehe cu
pwe' ànə ye ŋgòkohotse' bɛ̀ɛs tʉ kè
titiiŋ ŋgwes nə, nə sə yok yuŋ lo
mok sə sə̀'. Yà'a mvəsə̀ vès pwe' à
tesə lòmʉŋkà'à. Ŋwə̀ nə mò'fis kà
kpʉ sə.

28

Yusə̀ Yà' À Ye Mvwe' Lak Maltà

1 Vès ànə tesə wes lo mʉmfèŋ
pwe'fo' bə̀boŋ, fana vès yuk də liŋ
lak yà'sə fo' də Maltà.
2 Bʉ̀ʉ lak sə̀ fo' sə à ko ves ŋge'
wùriŋ. Wo à fim bàŋsə fa ves
mis, nə sə dʉk fa ves dʉk də, <<Və
bə̀boŋ, və bə̀boŋ.>> Ânə ye yè'sə
ŋga mbʉ̀ŋ yeto ŋgòli, fana mbʉəp
sə ko ves sə̀'.
3 Pol te' ka' ntsoŋ, nə teŋ gesə lo
mʉ vòho anə. Ânə curə fana no mok
tesə nja nə lum kə'ə Pol ndzə bohò.
4 Ŋgàa lak sə̀ fo' sə ànə ye mvəsə̀
no nə kʉ̀ə̀ Pol ndzə bohò, fana wo
dʉhʉ mʉtsətsə'rə wo anə də, <<Ŋwə̀
nè'e gù tsə gù ŋgà zə bwìŋ. Yi swìrə
və-a sə ndzəpə̀ sə̀ laŋ, Nwìi nə kà yi
mè'rə̀.>>
5 Pol kɛ'sə mak gesə no nə mʉ
vòho. No nə à ka yi yumok gʉ lok.
6 Wo à sə kʉk yàwo də bo nə kok
Pol, kè də nà'a nə gbʉ kpʉ tsoŋ fo'
àlɛ. Wo ànə geŋ də wo kʉk tə̀tè
mvə̀k sap, yumok sə̀ zok kà yi sə̀'
gʉ̀, fana wo cep mok yusə̀ zok. Wo
à dʉk də, <<Yi nwì nəmòk.>>
7 Mvwe' nze ŋkwà' ŋwə̀ lak nə
fo' à ka fa'nə mvwe' sə̀sap mok yeŋ
fe'lə. Yi à jə ves bə̀boŋni, fana vès
cum venəwèŋ nùumbu tɛ'. Liŋ ŋwə̀
ènə à ye də Pùpliyùs.
8 Tɛ̀'ɛ Pùpliyùs nə à sə nòoŋ mʉ
kèhè ŋga yiyaŋ sə ya yi, yi à sə nì
ndʉəm sə̀'. Pol ni lo mvwe' mbwè
ndap ye nə, nə kə bɛŋ naaŋ fa nà'
bo, nə gʉ pìriyà, fana yiya ŋgà' nə
me.
9 Yè'sə ànə ye vɛ'nə, fana bʉ̀ ŋgàa
yiyaŋ sə̀ mvwe' lak yà'sə pwe' à vəə,
fana Pol gʉŋsə wo.
10 Wo à fa ves bum vɛ'ɛ wùriŋ. Vès
à cu ŋgòlòbə ŋgwes, fana wo fa ves
bum pwe' sə̀ vèes nə sə dzəm yà'
ŋga vès sə lò-a na.

Gì Nə̀ ŊgòLò Mvwe' Lak Rumà

11 Â cà ŋwʉ tɛ', vès ni jəŋ ŋgwes
nə̀ nà' à və̀ mvwe' lak Àlèsandìriyà.
Wo à fʉ̀hʉ tes nwìi mok sə̀ wo bwe
fɛs mʉ tu ŋgwes nə. Ŋgwes ènə ànə
cum mvwe' lak yà'sə bə ŋwʉ mbʉ̀ŋ
yà'a, ŋwʉ sə̀ fə̀fə̀ə càgə̀ ŋkʉ̀ʉŋ yà'a.
12 Vès à kə̀ dzèŋ mvwe' ntʉm lak
Sìrakù, nə cum fo' nùumbu tɛ'.
13 Vès à yè'e fa'nə, fana vès lo sə̀'
bə ŋgwes nə, nə kə dzeŋ mvwe' lak
Rijòm. Tsok à rɛŋ, fə̀fə̀ mòk yeto
ŋgòvə̀ bo maŋkwìip nconùm. Vès
jəŋ nùumbu ba, nə dzeŋ mvwe' lak
Pùtiyòlì.
14 Vès à yə bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à
dzəm bohòJisòs fo'. Wo lɛŋ ves
də vesiwèeŋ cum ntɛŋ mò'fis. Yà'a
mvə̀'nə̀ vès à kə̀ dzèŋ mvwe' lak
Rumà.
15 Bwema sə̀ mvwe' lak Rumà à
yuk də vès sə vəə. Wo yuŋ və
mandzə̀ tətè kə dzeŋ mvwe' ntɛŋ
Àpiyòs. Mok kə dzeŋ yàwo Tìri
Tavən ŋgòkə̀ tsèŋ ves. Pol ànə ye
yà'wèŋ, fana yi kwasə Nwì, nə ko
ntʉm.

Yusə̀ Yà' À Ye Mvwe' Lak Rumà

16 Vès ànə kə wɛs Rumà anə, fana
wo me'rə Pol də yi sə cum kɛ' bə tu
ye mvwe' sə̀ yi dzəm. Megu də wo
à nòŋsə sojà mòk də nà'a sə kʉk də
yi kà ca bisə̀.
17 Nùumbu tɛ' à càa, fana Pol
to benə bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo mantombì
bohòbʉ̀ʉ awo sə̀ wo cu mvwe' lak
yà'sə, də bə yà'wèeŋ cum kwe'. Wo
ànə baaŋ və me, fana yi sə tsoho fa
yà'wèŋ dʉk də, <<Bwema am wèŋ,
mʉ̀ a ka bʉ̀ʉ lak avès yumook awo
gʉ bʉpsə fa. Bum lak avès sə̀ tàcici
avès à fa vesùwèŋ pwe', mʉ̀ a ka nə̀
mò'fis sə fɛŋ. Wo à bʉ̀sə mʉ ŋgà
ndapndzəm mvwe' lak Jòrosalèm,
nə jəŋ mʉ fa bʉ̀ʉ Rumà ŋga mʉ̀ ka
yumok bʉpsə.
18 Bʉ̀ʉ Rumà à fek mʉ bum mok,
nə dzəm də wo me'rə mʉ, bʉ̀ʉsə wo
a ka yusəmok sə̀ mʉ̀ a gʉ̀ bʉpsə sə̀
co wo zə mʉ bʉ̀ʉ zeŋ ye.
19 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ kà dzəm də wo
me'rə mʉ dzəm. Ànə ye vɛ'nə, fana
mʉ̀ yam bʉ̀ə̀, nə dʉk də nzak àm nə
lo mantombì bohòŋkum bʉ̀ʉ Rumà.
Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ ka yusəmok sə̀
bʉp ŋgòcèp bə liŋ bʉ̀ am tse'.
20 Yà'a yusə̀ mʉ̀ də mʉ to weŋ, nə
tsok fa weŋ bum yè'sə. Bə nə̀ zìnə,
kwaŋ sə̀ mʉ̀ nisə tse' yè'e mègù bʉ̀ʉ
njo ŋwə̀ nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ pwe' tse' naàŋ
tu bohòyi nà'a.>>
21 Yi ànə dʉk wes vɛ'nə, fana
wo cep bwi yàwo dʉk də, <<Vès a
ka ŋwàk mòk nə̀ nà' və̀ bohòvès
mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə liŋ yo tse'.
Moma àvès mòk mò'fis nə̀ də yi a və̀
ŋgwàaŋ bə ntirə̀ mok è', kè nə̀ də
ŋgòcèp yusəmok bʉp bə liŋ yoo sə̀'
bʉ̀ə̀.
22 Vèes nə dzəm ŋgòyuk yusə̀ wù
sə tsəm sə ntʉʉ̀ wù sə̀'. Vès dʉk
vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ ma nə̀ fòpwe'
cèpgə̀ bʉp bə bòp bʉ̀ nə̀ wu wenə
wèŋ ànə.>>
23 Ànə geŋ bə Pol wèŋ fʉhʉ noŋsə
nùmbu mòk də wo nə kə kʉrə sə̀'
ŋkuŋ.

Nùmbu ànə à kə̀ dzèeŋ, bʉ̀ʉ sə
wèŋ və mok ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ŋgòkə̀ yuk
yusə̀ Pol sə cèep. Â yè jə nə̀ zəzòŋ yi
cep tè nùm kə ca co pìip ndzəm seŋ
ŋga yi sə cèp malì fo'. Yi à tsòho fa
wo mvə̀'nə̀ gaŋ ŋkum Nwì cu, nə sə
rɛɛŋsə fa yà'wèŋ. Yi lap mandzə̀ nə̀
ŋgògʉ̀ wo də ya wo dzəm də yusə̀
yi sə cèp də Jisòos ŋgà gèm bwìŋ nə̀
wo sə tək nə sə zìnə. Yi à sə làp
mandzə̀ ènə ŋga yi à sə cèp bə bum
sə̀ yà'a ndzenə ŋwàak lʉ̀ʉk Musì bə
sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ.
24 Bòp bʉ̀ ma mòk à dzəm yusə̀ yi
à cèp sə, mok kà dzəm.
25 Wo à gà'a sam fo' cù zəzok ŋga
Pol à cèp fa wo ncèp mòk. Ncèp
nə̀ yi à cèp nə à ye dʉk də, <<Ye
na mvəsə̀ Yòŋsə nə̀ Rərɛŋ nə à gʉ̀
Izayà ŋgà tsòhòbum Nwì ŋgòcèp
yusə̀ yà'a zìnə bohòtàcicii awèŋ nɛ.
26 Yi cèp dʉk də,
<Dù, nə kə cep bohòbʉ̀ʉ yè'e wèŋ
də,

Wèeŋ nə yu'rə nə yu'rə kɛ̀' ba wèŋ kà rɛɛŋ.
Wèeŋ nə kʉ̀k, nə kʉ̀k fe'lə sàmok, nə kà yə.
27 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə ntʉʉm bʉ̀ʉ yè'e gʉ wùriŋ.
Wo à loho ntu', bə lis awo laŋ.
Ka-a vɛ'nə ye də lis awo nə ye, fana ntu'u awo yuk, fana ŋkərə awo rɛɛŋ sə̀'.
Ye də wo bʉʉŋ və bohòmʉ̀ʉ Nwì nə mʉ̀ sə cèp ènə,
mʉ̀ luŋsə wo.> >>
28 Pol à mèsə ncèp ye, nə dʉ̀k də, <<Ye də ncèp nə Nwì a tsə̀' bə mvəsə yi nə luŋsə bwìŋ bə zeŋ nə, wèeŋ riŋ də nà'a lòmok bohòbʉ̀ lakmvum. Wo nə yu'rə nà' bəboŋ.>> [
29 Yi ànə cep wes vɛ'nə, fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə sam, nə lo yu awo, nə sə kʉəm jwa lo bə yusə̀ Pol cèp sə.]
30 Pol à cu mam mʉmvwe' ànə lùumŋgòŋ ba. Yi à sə cu mvwe' sə̀ yi à làk fo' bə mbàam ye. Yi à sə ywìhi bə ndàaŋwè pwe' nə nà' və ŋgòkə̀ kɛ' yə yi.
31 Yi à sə tsòho fa bwìŋ mvəsə̀ gaŋ ŋkum Nwì cu. Yi sə yə'rə fa bwìŋ bə liŋ Tà Jisòs Krɛst. Yi à sə cep, nə kà wəp, ŋwè nəmòk kà yi də yi kà cèp sə̀' dʉk.

Ŋwàk nə Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə̀ Mvwe' Lak RUMÀ

Ŋwàk nə Pol à còm fa bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Rumà ènə, nà' sə tsə̀' rɛŋsə fa bwìŋ mʉmvə̀'nə̀ aco ŋwè ye kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì. Tu ncèp nə̀ ndzə mvwe' ŋwà' ènə sə cèp mʉmvə̀'nə̀ Ntirə̀ Nə̀ Bə̀boŋ nəə gʉ̀gə̀ bwìŋ wo ye kə̀kʉrə̀ mʉ lìsə̀ Nwì. Ŋwèe yəhəgə̀ mʉlìsə̀ Nwì kə̀kʉrə̀ anə bʉ̀ʉsə̀ yi tse' dzədzəm bohòNwì (ye 1:17).

Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à sə nòŋsə lʉ̀ʉk Musì nə sə tsəm də wo kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì bʉ̀ʉ zeŋ. Nwì à gʉ̀ yà' ŋga'a mok də aco ŋwè ye kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ yi ŋga ŋgə̀ŋgàŋ dzəm bohòJisos Krɛst. Nè'e ntirə̀ nə̀ bə̀boŋ nə̀ Pol à sə tsòho fa bwìŋ nə. Yi à sə tsə̀' fa wo də a ye ŋga wo mok kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì anə fana wo cum mok nsàp ncu nə̀ fi, nə̀ wo cu nà' mok bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə (ye mbʉ̀p 1-8).

Pol sə tsə̀' fa bwìŋ sə̀' də bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à bɛ̀ŋ mandzə̀ nə̀ Nwì à gʉ̀ nà' ŋgòlùŋsə bwìŋ bə zeŋ, nə̀ nà'a Jisos Krɛst nə. Mʉmvə̀'nə̀ wo à bɛ̀ŋ vɛ'nə fana Nwì gʉ fa bwi bʉ̀ lakmvum wèŋ mandzə̀ ŋgòtse' lùŋ nə sə̀' (ye mbʉ̀p 9-11).

Ŋwàk ènə lèsə ŋgòtsə̀' fa Krətèŋ wèŋ də wo cum nsàp ncu nə̀ nà'a sə niŋtsok də wo dzəm bwìŋ pwe' (ye mbʉ̀p 12-16).

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ mʉ ŋgà fàk Jisòs Krɛst. Nwì à to fis mʉ ŋgòye ŋgà ntum ye, də ya mʉ tsoho fa bwìŋ Ntirə̀ ye nə̀ Bə̀boŋ nə.

2 Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ ènə, a zeŋ nə̀ yi ànə kak fa bwìŋ nà' njamòk ntèŋ. Yi ànə kak wo nà' cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ fana wo com noŋsə ya' ndzənə ŋwàk Nwì nə̀ rərɛŋ.

3 Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ ènə, nà'a bə liŋ mo ye. Bə ma nə̀ yi ànə ye ŋwè fana yi à tesə bohòŋgwì bʉ̀ ŋkum Devìd.

4 Bə ma nə̀ yi à ye Nwì fana Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kpʉ ŋgònìtsə̀' fa bwìŋ də nà'a mo ye nə̀ nà' tse' ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Ŋwè ènə Jisos Krɛst, yi Tà àvès.

5 Yi à gʉ̀ yi ŋkuŋ Nwì gʉ mʉ bə bòvèm ye, də mʉ ye ŋgà ntum ye. Nwì à gʉ̀ vɛ'nə ya bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' dzəm bohòliŋ mo ye, nə sə yuk dʉk ye.

6 Wèŋ bʉ̀ʉ lak Rumà, wèŋ cu yàwèŋ sə̀' ca bʉ̀ʉsə̀ yi a to weŋ sə̀' ŋgòye sə̀' bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.

7 Fana yà'a yusə̀ mʉ̀ nə còm faà nə weŋ bʉ̀ʉ Nwì sə̀ mvwe' lak Rumà. Yi à dzəm weŋ, nə to fis weŋ ŋgòye bʉ̀ʉ ye sə. Mʉ̀ lɛŋ də Tɛ̀' àvès Nwì nə ye Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès, nə gʉ weŋ bə̀boŋ, nə fa weŋ fifi.

Ncu Bʉ̀ʉ Nwì Sə̀ Mvwe' Lak Rumà Gʉ̀ Pol ŊgòKwasə Nwì

8 Mʉ̀ sə kwasə to mantombì ntòNwì àm bohòJisòs Krɛst bə liŋ awèŋ pwe'. Mʉ̀ sə kwasə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ sə cèp lòkɛ'cà sənə nzeŋgòŋ nə pwe' bə nsàp dzədzəm àwèŋ nə̀ wèŋ tse' bə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə.

9 Mʉ fàkgə̀ bohòNwì bə ntʉm àm pwe' ŋgòtsòho fa bwìŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a bə liŋ mo ye nə. Yi rì də ghà nə̀ mʉ lɛŋgə̀ Yi pwe', mʉ̀ sə teŋ weŋ.

10 Mʉ̀ sə lɛŋ Nwì də a ye-a ŋga yà' bòyi fana yi gʉ fa mʉ mandzə̀ nə̀ co mʉ̀ və kə ye tsoŋ li weŋ ŋkuŋ.

11 Mʉ̀ sə dzəm ŋgòyə weŋ ya wèeŋ jəŋ bum mok sə̀ Nwì a fa mʉ yà' bə ma nə̀ yòŋsə̀ nə. Wèeŋ rɛɛŋ yà' vɛ'nə ya ŋga yà'a gʉ weŋ ŋgògʉ ghaha lo mantombì sə̀'.

12 Yusə̀ mʉ̀ sə cèp sə də, vesùwèeŋ tɛsə mòk bə mòk bə dzədzəm nə̀ a tse' nə. Dzədzəm àwèeŋ nə kwɛ'sə mʉ fana dzədzəm nə̀ njàm kwɛ'sə bwi weŋ sə̀'.

13 Bwema am wèŋ, mʉ̀ dzəm də wèeŋ riŋ tse' də mʉ làpgə̀ mandzə̀

wùriŋ də mʉ kə ye weŋ fana yumok sə lok mandzà nə. Mʉ dzəmgè ŋgòvèə ya mʉ gʉ bʉ̀ʉ mok sè mvwe' lak àwèŋ yà'sə dzəm bohòJisòs Krɛst sè', mvè'nè mʉ̀ a gʉ̀ lakmvum yà'a.

14 A fàak sè yàm də mʉ nə tsoho tsoŋ fa bwìŋ pwe'fo' Ntirè nè Bèboŋ nə. A dzəm bʉ̀ʉ sə wèŋ ye sè wo cu mvwe' lak sè yà' a muhu laŋ kè sè wo jàmŋgaŋ wèŋ pwe'. A dzəm wo ye bʉ̀ʉ sè wo tse' ŋkərè kè sè wo ləm pwe'fo'.

15 Nà'a yà'a njo nè ntʉm àm tə mègù də mʉ tsoho fa wèŋ sè mvwe' lak Rumà Ntirè nè Bèboŋ nə sè' sə.

16 Marè'tu sə kà mʉ bʉ̀ʉ Ntirè nè Bèboŋ nə ko. Ntirè ènə a zeŋ nè nà'a ŋàaŋ Nwì sè yi fagè ndàaŋwè pwe'. Yi fagè ŋwè nè fòlòoŋ nè nà' à dzəm bohòJisòs Krɛst lùŋ bə zeŋ. Nà'a mantombì nè bʉ̀ʉ Jus wèŋ, ŋkuŋ nə lo bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ sè'.

17 Ntirè nè Bèboŋ ènə nìtsè' fagè ves mvè'nè Nwìi gʉ̀gè bwìŋ bə zeŋ ŋgòye kèkʉrə mʉlisè yi. Yà' yeto ŋga ŋwè dzəm bohòNwì, nə kə lə sè' bə dzədzəm anə. Yà' mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Ŋwè nè yi yəyərə mʉlisè Nwìi nè cu fo', bʉ̀ʉsè yi tse' dzədzəm bohòNwì.>>

Bwìŋ Pwe'fo' Mantombìi Nwì Ŋgàa Gʉ̀ Bʉp

18 Nwì sə nìtsè' tsə fa bwìŋ mʉbu də yi sə jò' bə bum sè bʉp sè bwìŋ sə gʉ̀ bohòyi, nə sə gʉ bohòbʉ̀ʉ mok wèŋ sè'. Nsàp nè wo sə gʉ̀ ènə sə lo' zìnə nə.

19 Wo rì bum sè aco ŋwè riŋ yà' bə ma nè Nwì vɛ'ɛ làaŋ, bʉ̀ʉsè Nwì a nì fa wo yà' yi bə tu ye.

20 Bʉsè mvè'nè à yèto, ŋga Nwì à gʉ̀ nzeŋgòŋ nə, bum sè yi à gʉ̀ sə pwe' sə nìtsè' fa bwìŋ mvè'nè nsàp Nwì nè wo ka yi ye yuk nə cu sə. Yà' nòjəja də yi tse' ŋàaŋ sè yà'a nè kà mè yuk, nə ye sè' də yi mègù ye Nwì. Ye də mandzà nè co wo nè swìrə ŋgòyə ŋgə'ə bʉ̀ə̀.

21 Wo rì də Nwì cu yo, nə kà nà' co Nwì sə kùksə̀, nə kà yi sè' sə kwasə̀. Tsətsərəə awo a jip laŋ fana ŋkərəə awo kà bum mok sə rɛɛ̀ŋ.

22 Wo sə gʉ̀ bum awo də wo ŋgàa ŋkərè, ŋga wo sə bʉ̀ʉŋ ləm.

23 Bohòwo ŋgòkùksə Nwì nè ghaŋ nè yi nè kà kè kpʉ yuk nə kà ye. Wo kə gʉ bum sè yà' səsə co ŋwè nè yi nə kpʉ, nə ye swiŋ, nə ye nàm bə no wèŋ, nə sə kuksə zeŋ.

24 Ànə geŋ Nwì cokfis bo ye ndzə ni'ì wo də ya wo gʉ bum sè bʉp sè ntʉm awo sə dzəm də wo gʉ sə, fana wo gʉ bum marè'tu bə ni' awo.

25 Wo me'rə mak yusè yà'a zìnə bə liŋ Nwì, nə jəŋ bum sè yà'a mvwès. Wo sə kuksə, nə sə fak bohòbum sè Nwì à gʉ̀ʉ, nə kà Nwì nè yi à gʉ̀ bum yè'sə yi nə kùksə̀. A yi nè aco wo kuksə yi, nə kà teŋsə yuk. Yà'a ye vɛ'nə.

26 Ye də Nwì cokfis bo ye ndzə ni'ì wo də ya wo gʉ bum sè bʉp sè ntʉm awo sə dzəm də wo gʉ sə. Bèba mok sə nooŋ fe'lə sè' bə bèba mok ŋga Nwì à ka də anə ye vɛ'nə dʉk.

27 Mbəmbam wèŋ ye sè' wup. Wo me'rə ŋgònòoŋ bə bèba wèŋ, nə sə lap mandzà vɛ'ɛ gʉgʉŋ ŋgònòoŋ sè' bə mbəmbaam mok. Bum yè'sə a marè'tu nè wù kà fʉ̀k. Wo sə ye ŋgə' nè nà'a kèkʉrə bə nsàap bʉp sè wo sə gʉ̀ yà'sə.

28 Bʉsè bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ a bɛ̀ŋ ŋgòrì Nwì də yi Nwì anə fana Nwì me'rə wo ya wo sə tsərə bum bə jòŋ ànə ntɛ̀ŋ; nə ye sè' də ya wo sə gʉ bum awo mok bə mandzà nè bə jòŋ anə.

29 Vèəm awo rwiŋ mègù bə bum sè bʉp, nə ye bə ŋkʉ̀ì'. Wo tse' ntʉm nè ŋgòtse' bum ləlà, nə sə cʉk ntʉm sè' wùriŋ. Wo sə waŋ bum bwìŋ, nə sə zə bwìŋ sè'. Wo sə lʉlʉ̀, sə borə bwìŋ, nə sə tse' ntʉm sè bʉp bohòbwìŋ. Wo dzəm ŋgòcaŋsə ncəncàŋ, nə sə bʉpsə liŋ bwìŋ.

30 Wo sə bɛŋ Nwì, nə kà yumok wəp lok, sə nɛni', nə sə kumŋgùŋ. Wo sə gʉ ghaha bʉp sè fi ghaha, nə kà ma bə tɛ̀' yuk.

31 Ŋkərəə awo a jip laŋ, yusə wo dʉk də wo nə gʉ yà', wo kà sə gù. Wo kà ntʉm nə bəboŋ bohòbwìŋ tse', nə kà manziŋ sə' tse'.
32 Bùʉ yè'sə wèŋ rì vɛ'ɛ làaŋ də ncèp nə Nwì nə sə cèp də a ye-a ŋga ŋwè gù-a nsàap bʉp yà'sə fana ŋgəŋgàaŋ nə kpʉ, fana wo kà mbɛŋ kòm, wo sə gʉ mali yà'. Bùʉ yè'sə wèeŋ yə ŋga bùʉ mok wèŋ sə gù nsàap bʉp yè'sə fana wo sə dzəm mali də Ŋ, a vɛ'nə bəboŋ.

2

Nwìi Sakgə Ndàaŋwè Pwe' Yəyərə

1 A ye-a ŋga wèŋ sə sak bwìŋ də wo ŋgàa gù bʉp fana wèeŋ riŋtse' dʉk də wèeŋ yàwèŋ sə' ca. A ye-a də wu sə ndà, ŋga wù sak ŋwə nəmòk vɛ'nə fana ye də wù gbù yònzak sə' bùʉsə wu gùgə nsàap bʉp yà'sə yòsə'.
2 A rì də Nwìi sakgə ndàaŋwè pwe' nə yi gù nsàp bʉp ànə, yi yəyərə ŋgòsak wo vɛ'nə.
3 A ye-a ŋga wù yə də bwìŋ sə gù bʉp, wù sə sak wo fana wù kə gʉ yòsə' vɛ'nə, ye də wu nə swìrə bohòNwì yè'sə va pip, ŋge' àm.
4 Wù tsəm də mvə'nə Nwì sə ko ntʉm, nə sə cum gəe' yà'sə ye də yi nə kà wu yumok gù à? Wù sə jə kontʉm ye nə co yusə wà vɛ'nə. Wu ka riŋ də yi sə gù bəboŋ, nə sə ko ntum vɛ'nə ŋgòfa wu mandzə də ya wu kupsə ntʉm yòriŋ à?
5 Nə ye də a ye-a ŋga wù gʉ tu, nə kà kupsə fana ye də wù sə to naaŋ ŋgə' nə ghaŋ mʉtuhù wù. Wu nə ye ŋgə' nùmbu nə Nwìi nə nìtsə' də yi jò' laŋ, nə sak ndàaŋwè pwe' yəyərə nə.
6 Nùmbu ànə ye, Nwìi nə lak fəsə fa ndàaŋwè pwe'fo' sə' mvə'nə yi à fàak.
7 Bùʉ sə wo sə kì ntʉm, nə sə gʉ bəboŋ fana ye də wo sə làp də Nwìi nə kuksə wo, nə fa wo lùŋ nə nà'a nə kà lə yuk, nə se wo. Nwìi nə fa tsə lì bùʉ yà'sə wèŋ lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk.
8 Bùʉ mook yàwo sə wo sə kà zìnə nə bɛ', wo sə lap megu bum yàwo, nə sə gʉ megu bum sə yà'a bʉp. Nwìi nə kə yeŋsə wo ŋgə', nə kà manziŋ bohòwo tse'.
9 Ŋwə nə yi sə gù bʉp pwe' nə kə yə ŋgə' wù kà fùk. Nà'a mantombì nə bùʉ Jus wèŋ ŋkuŋ nə ye bə bù lakmvum wèŋ sə'.
10 Bohòbùʉ sə wo sə gù yàwo bəboŋ fana Nwìi nə sè wo, nə kuksə liŋ awo. Yi nə gʉ wo ŋgòcu ncu nə bə fifi. Nà'a mantombì bohòbùʉ Jus wèŋ ŋkuŋ nə lo bohòbù lakmvum wèŋ sə'.
11 A vɛ'nə bùʉsə Nwìi sakgə ndàaŋwè pwe'fo' nə kà mòk gèm ko fa.
12 Bùʉ sə wo ànə ka lùʉk Nwì riŋ, nə gʉ bʉp wèeŋ nə kpʉ bisə, ŋga ye-a sə də wo à ka lùʉk sə riŋ yuk na. Bùʉ sə wo à rì yàwo lùʉk sə laŋ, nə kà yà' nòŋsə fana Nwìi nə kə sak wo, wo gbʉ nzak bùʉsə wo à rì lùʉk sə laŋ, nə kà yà' nòŋsə.
13 Bʉsə Nwìi nə kà ŋwè də nà'a yəyərə mʉlisə yi bùʉsə nà' ànə yuk lùʉk laŋ jə, yi nə jə bùʉ sə wo à gù mvə'nə lùʉk sə à sə tsə' sə.
14 Bù lakmvum wèŋ ka lùk riŋ. Wo kà-a yà' sə' rìŋ vɛ'nə fana mvək nəmòok ye yo nə wo sə gʉ bum mok yà' kʉrə mvə'nə lùk sə dzəm sə. Wo gʉ vɛ'nə fana yà' sə niŋtsok də wo nòŋsə fa ni' awo lùk.
15 Bum sə wo sə gù sə, sə nìtsə' də bum lùk sə ndzə ndʉəmə wo. Ŋkərə awo rìŋ sə' də yu nè'e nə bəboŋ, nà'a ye nə bʉp.
16 Ye də Nwìi nə sak riŋ nzak awo kəkʉrə nùmbu nə yi nə sak bwìŋ pwe' nə. Yi nə sak bwìŋ ndzə bohòJisòs Krɛst. Yi nə sak wo bə yusə yà' cu swihi sə ntʉù wo. Yà'a yusə mù sə tsòho fa bwìŋ yà' ndzənə Ntirə nə Bəboŋ nə.

Kaco Ŋwè Tse' Lùŋ Bʉsə Yi Rì Lùk Yeŋ

17 Bohòma nè njàwèŋ bùu Jus sè
wèŋ sə duk də, wèeŋ yàwèŋ yəyərè
bùusè wèŋ rì lùuk Musì, nə sə kum
ŋgùŋ bùusè wèŋ be'lə weŋ Nwì
yà'a,
18 wèŋ rì yusè Nwì dzəm bùusè
wo a yə'rə fa weŋ lùuk sə laŋ fana
wèŋ riŋ yusè yà'a bèboŋ.
19 Wèŋ rìŋtse' pap də aco wèŋ
niŋtsok fa bùu sè wo ka lis tse' wèŋ
mandzè. Wèŋ sə duk sè' də wèeŋ
co marɛŋ bohòbùu sè wo cu sənə
ndzəm.
20 Wèŋ də aco wèŋ tsok rɛŋsə fa
bùu sè wo ləm wèŋ bum, nə yə'rə
riŋ to bùu sè wo ka yumok riŋ wèŋ
sè'. Yè'sə vɛ'nə bùusè lùuk sə a gù
weŋ wo ŋkuŋ wèŋ kərə vɛ'nə, yà'
niŋtsok fa weŋ zìnə nə sè'.
21 Ye də wèŋ sè wèŋ sə yə'rə bwìŋ
yà'sə, kaco wèŋ yə'rə ni' awèŋ yeŋ
à? Wèeŋ tsòho fagè bwìŋ də ŋwèe
kà yèyè, wèŋ sə yə yàwèŋ kè ka' ɛ?
22 Wèŋ sə duk də bwìŋ kà nto ko,
wèŋ sə ko yàwèŋ kè ka' ɛ? Wèŋ də
bwìŋ dzeeŋ rùm, wèŋ sə yè jə bum
mu tà'a rùm kè ka' ɛ?
23 Wèŋ sə kum ŋgùŋ də wèŋ rì
lùuk Musì, njo nè wèŋ sə gù bupsə
bwìŋ lùuk sə, nə sə fa liŋ Nwì
marè'tu ye kə bùu yà?
24 Yà' mègù mok mvè'nè wo à
còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Bù lakmvum sə gù bupsə liŋ Nwì
sə bùu wèŋ bùu Jus.>>
25 Wèŋ bùu Jus, wèŋ sə naaŋ tu
bə nzak nè ŋgòkom tu mbəmbam,
də nà' sə nìtsè' də weŋ Nwì wèŋ a
zu rùk. A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə
lùuk Musì fana kom tu nə tse' fàk
bohòwèŋ. Yà' ye sè' də a ye-a ŋga
wèŋ sə gù bupsə lùuk sə fana kom
tu nə nà' kà zèp fàk tse' lok.
26 A ye-a ŋga ŋwè nè wo a ka yi tu
kom fa sə nòŋsə lùuk Musì sə fana
Nwìi nə jəŋ ŋgèŋgàŋ co ŋwè nè wo
a kom fa yi tu.
27 Bùu sè wo a ka tu kom, nə sə
noŋsə lùuk Musì wèŋ sə nìtsè' jəja
də wèeŋ ŋgàa jòŋ. Mù duk vɛ'nə
bùusè wèŋ sè wèŋ rì lùuk sè wo
à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk, nə
kom tu sè' wèŋ sə, sə kà lùuk sə
nòŋsè.
28 Yusə də, a ye-a ŋga ŋwè kom-a
sè tu, kaco yà'sə busə yi ŋwè Jus nè
zìnə nə yeŋ. Yusè yà' tse' ŋgònìtsè'
də nè'e ŋwèə Nwì nè zìnə ka yumok
sè yà'a ma muŋgùp ni'ì yeŋ.
29 Bùu sè wo bùu Jus sè zìnəə bùu
sè ntum awo bohòNwì yəyərè. Yà'a
fàak sè ma ndzənə yòŋsè, yà' ka
nzak bə lùk tse'. Nwìi nə sə kwasə
riŋ nsàp ŋwè ànə yi, ka bwìŋ yeŋ.

3

Bùu Jus Wèŋ Dzèeŋ Nwì, Nwì Cum Megu Ye Zìnə

1 A ye-a vɛ'nə, ye də bùu Jus wèŋ
sə tse' fùk yumok sè də wo kuəp
ghak Nwì wo də bùusè wo bùu Jus
wèŋ à, kom tu tse' yè'sə fàak yà?
2 Yà' tse' fàk bohòwo wùriŋ. Nwì
ànə fa to ncèp nè nje nə mantombì
cap ndzə bohòwo.
3 A ye-a sè də bùu Jus sə mok wèŋ
à ka ncèp nə noŋsə fana yà'sə ka də
Nwì à cèp bòrə ncèp nje nə ŋgwàŋ
yeŋ.
4 Ka vɛ'nə yeŋ lok, bùusè a dzəm
bwìŋ pwe'fo' ye ŋgàa cì' mvwès fana
Nwìi nə cum mali ye ŋgà cèp zìnə.
Yà' mègù mvè'nè wo à còm nòŋsə
yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də,
<<Wùu Nwì, yusè wù cèp yà'
pwe'fo', yà' nòjəja də wu zìnə.
Wo làp-a yumok bə liŋ yo, yà' kə lə
megu də wu zìnə anə wù.>>
5 Kàmòk aco bùu mok wèŋ duk də,
<<Bup sè vès sə gù sə, sə tɛsə bwìŋ
ŋgòyə bòŋsə mvè'nè Nwìi ye rərɛŋ
sə.>> Aco vesùwèŋ duk yè'sə ŋga'a
da? Ye də aco a duk mok də a ye-
a ŋga Nwì yeŋsə ves ŋgə' bùu bup
avès sè vès gùu, ye də yi ka bèboŋ
gu à? Mù sə tsərə yè'sə mvè'nè
ŋwèe tsərəgè vɛ'nə.
6 Kaco yà'sə ye vɛ'nə yeŋ. Busè a
ye-a də Nwì ka zìnə tsok, ye də aco
yi sak nzeŋgòŋ nə va pip?
7 Kàmòk aco bùu mok sə duk mali
sè' də, <<A ye ŋga vès sə cì' kɛ'cà

mvwès, yà' sə tɛsə ŋgògʉ̀ bwìŋ ya wo ye riŋ boŋsə ghaha mvə'nə̀ Nwìi cèp mègù ye zìnə sə fana wo sə yamsə liŋ Nwì sə bʉ̀ʉ zeŋ. Yà' sə tɛsə-a vɛ'nə laŋ, njo nə̀ Nwìi nə̀ yeŋsə fe'lə ŋgàa cì' mvwès wèŋ ŋgə' co bʉ̀ʉ sə̀ bʉp ye kə bʉ̀ʉ yà?>>

8 Ncèp njàwo nə də, <<Vesùwèeŋ sə gʉ lo bʉp mantombì ntɛ̀ŋ, ya yusə̀ bəboŋ nə tesə nja sə̀'.>> Bʉ̀ʉ mok wèeŋ cì' fagə̀ mʉ mvwès də mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə. Nwìi nə̀ yeŋsə nsàp bʉ̀ ànə ŋgə' nə̀ nà'a nə kʉrə bə nsàap bum sə̀ wo sə gʉ̀ yà'sə.

Bwìŋ Pwe' Ŋgàa Gʉ̀ Bʉp

9 Ye də aco a ləsə ncèp ènə yè'sə da? Co vès bʉ̀ʉ Jus wèŋ bòghak bʉ̀ lakmvum wèŋ à? Hai', ka yeŋ lok fʉk. Mʉ̀ rɛŋsə yà' laŋ də bʉ̀ʉ Jus bə bʉ̀ lakmvum mègù pwe'fo' yəyərə̀; mòk ka zok yeŋ bʉ̀ʉsə̀ wo pwe' cu sə bàa bʉp.

10 Yà' mègù mvə̀'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də,

<<Ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə̀ yi kəkʉrə̀
mʉlisə̀ Nwìi bʉ̀ə̀.
11 Ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə̀ co yi rɛɛŋ
yumòok bʉ̀ə̀.
Ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə̀ yi sə làp ŋgòbɛ'
mandzə̀ Nwìi sə̀' bʉ̀ə̀.
12 Bwìŋ pwe' a bwìŋ wes fa Nwì
ŋkwɛ̀ŋ laŋ.
Wo a bʉ̀ʉŋ wes lòyusə̀ wà;
Ŋwə̀ nə̀ ŋgà gʉ̀ bəboŋ mok bʉ̀ə̀.
13 Cùu awo nòto co cùu sè.
Bòrə̀ bwìŋ rwiŋ mʉ cùhu wo anə
dak.
Yusə̀ yà'a tesə kə̀ cùhu wo, yà' mègù
co no ta ŋwè yi.
14 Cùu awo sə rwiŋ mègù bə yàk
bwìŋ nə ye ncèep sə̀ cʉcʉk.
15 Kù awo fup bòŋsə ŋgòlòmvwe' zə
bwìŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
16 Mvwe' mandzə̀ nə̀ wo lòpwe', wo
sə bʉpsə bum, nə sə jəŋ və
ŋgə' sə̀'.
17 Wo ka ŋgògʉ̀ fifi riŋ lok.
18 Wo bà lis nə kà Nwì sə wəp lok
fʉk.>>
19 Vesùwèŋ rì də lʉ̀ʉk sə̀ Nwì à fa sə
yà' kotse' bʉ̀ʉ sə̀ yi à fa yà' bohòwo
sə. Ye də ŋwə̀ nəmòk nə̀ aco yi
dʉk də yi bəboŋ mantombìi Nwìi
bʉ̀ə̀. Ndàaŋwè pwe' nə̀ kə̀ təəŋ
mantombìi Nwì, nə sak tsoŋ li bə
yusə̀ yi à gʉ̀ pwe'.
20 Ŋwə̀ nə̀ yi a nòŋsə wes lʉ̀ʉk sə co
Nwì jəŋ yi də yi yəyərə̀ bʉ̀ʉsə̀ yi a
nòŋsə wes lʉ̀ʉk sə bʉ̀ə̀. Fàak sə̀ lʉ̀k
tse', a ŋgònìtsə̀' fa bwìŋ də ŋwə̀ nə̀
wu gʉ̀-a vɛ'ɛ, ye də wù sə gʉ̀ bʉp.

Mandzə̀ Nə̀ Nwìi Jəgə̀ Bwìŋ Co Də Wo Kəkʉrə̀ Mʉ Lisə̀ Yi

21 Ye də nə̀ ŋga'a nè'e mandzə̀ nə̀ Nwìi nə gʉ bwìŋ ŋgòyəəŋ kəkʉrə̀ mʉlisə̀ yi nə a və mok laŋ. Mandzə̀ ànə ka yumok ŋgògʉ̀ bə lʉ̀k tse' lok. Ŋwàk lʉ̀ʉk Musì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sə cèp gèsə lòfa' bə zeŋ sə̀'.
22 Mandzə̀ nə̀ Nwìi gʉ̀ ŋwè ŋgòyəəŋ kəkʉrə̀ mʉlisə̀ yi nə, a ŋgòdzəm bohòJisòs Krɛst. Yà'a vɛ'nə bohòndàaŋwè pwe' nə̀ yi dzəm. Ŋwə̀ nəmòk ka ye zok yeŋ,
23 bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ pwe'fo' a gʉ̀ bʉp laŋ, nə kà mvwe' bòoŋ sə̀ Nwì sə mok kə̀ dzèŋ.
24 Wo yəəŋ mègù mok kəkʉrə̀ mʉlisə̀ yi anə bə bòvèm nə̀ nje nə. Yi gʉ̀ fagə̀ wo vɛ'nə wà nə̀ wà, bohòJisòs Krɛst nə̀ yi a fìŋ mè'rə wo nə.
25 Nwì à jə yi, nə fa co ndzə cop ya ŋga Nwìi nə swifa ndàaŋwè nə̀ nà' dzəm bohòyi bʉp ye. Nwì à gʉ̀ yè'sə ŋgònìfa bwìŋ də yi gʉ̀gə̀ bum bə mandzə̀ nə̀ kəkʉrə̀.
26 A ye to mantombì, Nwì sə ko ntʉm, nə kà bʉp sə̀ bwìŋ à sə gʉ̀ʉ sə mʉtuhù wo naàŋ. Ye də nə̀ ŋga'a nè'e, yi sə nìtsə̀' fa bwìŋ də yi ye kəkʉrə̀ bə mandzə̀ nə̀ yi sə kà bʉp mè'rə̀; nə ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ nà' dzəm bohòJisòs pwe', yi nə gʉ nà' ŋgòye sə̀' kəkʉrə̀. Yi sə kà bʉp mè'rə̀, ŋgònìtsə̀' fa bwìŋ də yi kəkʉrə̀.
27 A ye-a də Nwì a gʉ̀ bwìŋ ŋgòyəəŋ kəkʉrə̀ mʉlisə̀ yi bə bòvèm nə̀ nje, ye də yumok cu fe'lə sə̀ co a kum ŋgùŋ bʉ̀ʉ zeŋ yo à? Hai', mʉzəp yumook bʉ̀ə̀.

Bùu yà? Busə ka də vesùwèŋ a gù yumok ŋkuŋ Nwì nə jəŋ ves də a kəkurə mulisə yi yeŋ; a mègù bùusə vesùwèŋ a dzəm bohòJisòs Krɛst.
28 Vesùwèŋ yə də Nwìi gù ŋwè ŋgòyəəŋ kəkurə mulisə yi bùu dzədzəm. Yà' ka yumok ŋgògù bə lùuk Musì tse' lok fuk.
29 Kè wèŋ tsəm də Nwì mègù Nwì bùu Jus wèŋ woòwo ɛ? Hai', yi Nwì bù lakmvum wèŋ sə'.
30 A vɛ'nə bùusə Nwì mègù mò'fis. Yi nə jəŋ bùu Jus wèŋ sə wo komgə yàwo tu mbəmbam sə co wo yəyərə mulisə yi ŋga wo dzəm bohòJisòs Krɛst. A bohòbù lakmvum sə wo kà yàwo tu komgə sə sə' wup. Yi nə jəŋ wo co wo mulisə yi yəyərə ŋga wo dzəm sə' bohòJisòs Krɛst.
31 A ye-a də Nwì sə jə bwìŋ co wo kəkurə mok bùusə wo tse' dzədzəm, ye də a sə duk mok də lùk ka fàk mok tse' fe'lə à? Hai', ka vɛ'nə sə' yeŋ lok. Yusə də vesùwèŋ sə nìŋ rɛŋsə njo nə wo ànə gu lùuk sə bùu zeŋ sə.

4

Mandzə Nə Abràham À Ye Kəkurə Mulisə Nwì

1 Vesùwèèŋ cep ja'a na bə nzak Abràham nə yi à ye tàcici àvès bùu Jus wèŋ nà'a nè.
2 Abràham nə ànə buuŋ-a kəkurə bùu yumok sə yi à gùu, ye də yi tse' yumok co yi kumŋgùŋ bùu zeŋ yo. Mègù kə də Abràham nə à ka yumok nə co yi kumŋgùŋ bùu zeŋ mantombìi Nwì tse'.
3 Ŋwàk Nwì sə cèp ye də yà? Nà' sə cèp də vɛ', <<Abràham à dzəm yusə Nwì à cèep, ànə geŋ Nwì jəŋ yi co ŋwə nə yi kəkurə.>>
4 A ye-a ŋga ŋwè fàk yumok, wo lak yi mbàam sə yà' a sə ye, bùusə yi gù fàk. Mbàam yà'sə ka sə də wo fa yi yà' wà yeŋ, a sə yi fàk yà' yi.
5 Yà' ye sə' də yi gùgə ŋgàa gù bup wèŋ yəəŋ kəkurə. A ye-a ŋga ŋwə mòk ka ye yumok fak, nə fa megu ntum nə nje bohòNwì, fana ye də Nwìi nə jəŋ yi də yi kəkurə njo nə nà' a fa ntum ye bohòyi.
6 Devìd à dzəm sə' də a zìnə də, ŋwə nə Nwì jə yi də yi kəkurə ŋga ŋgəŋgàŋ ka yumok sə co Nwì jəŋ yi vɛ'nə bùu zeŋ gu fana ŋwə ànə tse' rɛŋsi anə zìnə.
7 Yusə yi à cèp sə duk də,

A rɛŋsi bohòbùu sə Nwì a swì fa wo
bup awo, nə swi bisə yà'.

8 A rɛŋsi bohòŋwə nə Tàa nə kà yi
co ŋwə nə bup mok jə fe'lə.

9 Aco a fek mali də, tse' mègù nsàp rɛŋsi ènə bùu sə wo a kom fa wo tu kè bùu sə wo a ka yàwo kom sə' ɛ? Vesùwèŋ cèp càsə mè fa' laŋ də, Nwì ànə jəŋ Abràham də nà'a kəkurə bùusə nà' à dzəm yusə yi à cèep.
10 Ghà nə Nwì ànə jəŋ Abràham də nà'a kəkurə yà'sə, ànə ye ŋga wo kom fa yi nə tu laŋ à? Hai', ànə ye ŋga wo ka yi ntòkom fa.
11 Ànə geŋ wo kom fa yi tu sə maŋkwèŋ, yà' ye mok co ŋgwè ŋgònìtsə' də Nwì à jə Abràham co nà'a kəkurə laŋ bùusə nà' à dzəm yusə yi à cèep. Yà'a mvwe' sə Abràham nə yi tɛ' bohòndàaŋwè pwe' nə nà' dzəm tse' bohòNwì ŋga wo ka yi tu kom fa, fana Nwì jəŋ ŋwə ànə də yi kəkurə mu lìsə yi.
12 Yi sə' tɛ' bohòbùu sə wo a kom fa wo tu wèŋ pwe'fo', ŋga ye-a də wo sə yù kùu Abràham nə, nə sə dzəm tse' bohòNwì mvə'nə yi à dzəm to mantombì ŋga wo ka yi tu ntòkom fa yà'a na.

Yusə Nwì à Kàak, Anə Tse' Yà' Bùu Sə Wo Tse' Dzədzəm

13 Nwì ànə kak fa Abràham bə ŋgwì bù ye duk də, yi nə fa nzeŋgòŋ nə pwe' ndzə bohòyà'wèŋ. Nwì ànə kak fa yi yè'sə, à ka bùusə də yi nə à sə nòŋsə lùuk sə yeŋ. Yi à kàk fa nà' bùusə Abràham ànə dzəm tse' yusə yi ànə cep fana yi ye mok ŋwə nə yi yəyərə mulisə Nwì.
14 A ye-a də bùu sə wo sə nòŋsə lùuk sə wèeŋ nə kə tse' bum sə Nwì à kàk sə wo fana ye də ŋgòdzəm tse'

bohòNwìi yu wà, nə ye sə̀' də yusə̀ Nwì à kàk sə ya' ka fàk tse'.
15 Yusə̀ aco lu̱k gu̱ to sə, a ŋgògu̱ Nwì yi jok. Megu də wo à ka-a lu̱u̱k sə gu̱, bwɛ̀rɛ ŋwè kà lu̱k sə̀' bupsə̀ yuk.
16 Ye də kə̀kàk ènə bohòbu̱u̱ sə̀ wo dzəm tse' bohòNwì. A vɛ'nə ya ya'a rɛɛŋ də Nwì sə fa ves kə̀kà' ènə bə bòvə̀m nə̀ nje, nə ye sə̀' də yi sə fa ya' bohòŋgwì bu̱ Abràham nə lòoŋ. Ka də yi fa mègù bohòbu̱u̱ sə̀ wo sə nòŋsə lu̱k wèŋ yeŋ, yi sə fa bu̱u̱ sə̀ wo dzəm tse' bohòyi pwe' mvə̀'nə̀ Abràham à dzəm. A zìnə də Abràham nə tɛ̀' àvès pwe'fo' yi.
17 Ya' mègù mvə̀'nə̀ wo à còm nòŋsə ya' ndzənə ŋwàk Nwì ya'a də, Nwì à du̱k də, <<Mu̱ gu̱ wu, də wu ye tɛ̀' bohòlak ŋku̱u̱ŋntɛ̀ŋ.>> Ye də Abràhaam tɛ̀' àvès mantombìi Nwì yi. Nwì nə̀ Abràham a dzəm bohòyi ènə, yi fagə̀ yòŋsə̀ bohòbu̱u̱ sə̀ wo à kpu̱ laŋ yi. Yi togə̀ bum sə̀ ya' ka ntòye co də ya'a ye vɛ'nə laŋ.
18 Bum sə̀ Nwì à kàk sə à sə yəəŋ co də ya'a nə kà fàk fana Abràham sə dzəm mali Nwì fo', nə sə naaŋ mali tu bohònà'. Ànə geŋ yi kə ye tɛ̀' bohòlak ŋku̱u̱ŋntɛ̀ŋ anə. Ya' à mègù mvə̀'nə̀ wo à còm ya' ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Ngwì bu̱ yòo nə̀ yam ŋku̱u̱ŋntɛ̀ŋ.>>
19 À ye yè'sə ŋga Abràhaam mok co lùumŋgòŋ ŋku̱ mò'fis vɛ'ɛ. Yi riŋ də yi ku̱əp mègù ye mok kpu̱, nə riŋ sə̀' də ŋgwe ye Sàra ŋwà nə̀ yi kà mwe dzəgə̀. Bum ya'sə lòoŋ à ka dzədzəm ye nə kum lok.
20 Yi à sə kà mərə, nə kà ŋgòtsərə yusə̀ Nwì à kà' də nà'a nə̀ gu̱ sə sə̀' teŋsə̀. Yi à sə kùksə Nwì, nə gu̱ŋ ghaha bə dzədzəm ye nə ghaha.
21 Yi à rì tse' vɛ'ɛ pap də Nwìi nə gu̱ tsoŋ li yusə̀ nà' a kàk sə.
22 Nwì ànə jəŋ yi də yi kə̀ku̱rə mu̱lisə yi bu̱u̱ nsàp dzədzəm ye ènə.
23 Yusə̀ wo à còm də Nwì à jə yi də yi kə̀ku̱rə ya'sə, ya' sə kà mvə̀'nə̀ Nwì à gu̱ megu bohòyi nìtsə̀'.
24 Ya' sə nìtsə̀' fa vesùwèŋ mvə̀'nə̀ Nwìi nə̀ gu̱ bohòvesùwèŋ sə̀' vɛ'nə, ŋga ye-a də vesùwèeŋ dzəm-a də Nwì à lòkoksə Tà Jisòs Krɛst àvès nə mvwe' kpu̱ na.
25 Jisòs nə, Nwì à tumsə yi də ya yi kpu̱ bu̱u̱ bup avès, nə lokoksə yi mvwe' kpu̱ sə̀mok də ya vesùwèeŋ tse' mandzə̀ nə̀ ŋgòye kə̀ku̱rə.

5

Ves Nwì Wèeŋ Mok Nge' Bu̱u̱ Jisòs Krɛst

1 Ye də mvə̀'nə̀ vesùwèeŋ mok kə̀ku̱rə mu̱lisə Nwì bu̱u̱sə a dzəm tse' bohòyi fana ves Nwì wèeŋ mok ŋge' bu̱u̱ Tà àvès Jisòs Krɛst.
2 Jisòs nə à gu̱ yi ŋkuŋ vesùwèŋ sə naaŋ tu bohòyi, nə riŋ nsàp bòvə̀m nə̀ Nwì tse' nà', nə̀ a ni cu ŋga'a ca ènə. Fana vesùwèeŋ sə kwa bu̱u̱sə̀ a sə ku̱k lis də a nə̀ kə̀ tse' ma njàvès sənə kə̀kuk nə̀ Nwì tse' nə sə̀'.
3 Yusəmook sə̀' də, a yə-a ŋgə' fana a kwa bə zeŋ sə̀' bu̱u̱sə̀ a rì də wu yə-a ŋgə', nà' gu̱ wu ŋgòko rì ntu̱m, nə kà teŋsə̀.
4 Wu ko rì ntu̱m vɛ'nə fana wù bu̱u̱ŋ mok ŋwə̀ nə̀ ŋwè. Wu bu̱u̱ŋ nsàp ŋwə̀ nà'nə vɛ'nə fana wù naaŋ bwi ŋga'a tu də Nwìi nə gu̱ tsoŋ li yusə̀ yi du̱k sə.
5 Vesùwèeŋ sə naaŋ tu fana ya' kà wà kə̀ cà, bu̱u̱sə̀ dzədzəm nə̀ Nwì nə rwiŋ sə ntu̱u̱ vès anə laŋ. Yi a gu̱ yè'sə vɛ'nə bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə̀ yi a fa ves nə.
6 Ghà nə̀ vesùwèŋ à cu bə jamə̀ fana Krɛst və nə kə jəŋ kpu̱ àvès, nə kpu̱ fa ves sə̀ vèes ŋgàa gu̱ bup. Yi à kə̀ kpu̱ tsə mègù mu̱nə mvə̀k nə̀ nà'a kə̀ku̱rə nə.
7 A rì də gu̱ vɛ'ɛ wùriŋ bohòŋwè ŋgòkpu̱ fa mòk, a dzəm ye ŋga ŋgə̀ŋgàaŋ ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ na. Kàmòk aco ŋwə̀ nəmòk dzəm ŋgòkpu̱ bu̱u̱ tu ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ mòk yo àlɛ.
8 Krɛst à kpu̱ ye bohòvès ŋga a cu ntòbu̱u̱ sə̀ bup. Ya'a mvəsə̀ Nwì à nìtsə̀' dzədzəm ye bohòvès sə.

9 Nwìi jəgə̀ ves co bʉ̀ʉ sə̀ kə̀kʉrə̀ mʉlisə̀ yi bʉ̀ʉ ndʉəm Krɛst nə. Ye də yà' nòjəja də yi nə̀ gʉ̀ lì vesùwèŋ a kà mvwe' sə̀ jə̀jòk nə̀ Nwì cu sə kə̀ tiŋ lok.

10 Ghà nə̀ ves Nwì wèŋ ànə ye mali ntòbə bə̀bɛ̀ŋ fana mo ye kə tɛs fa ves ŋkɛ̀ŋ bə kpʉ ye. Ŋga'a nə̀ vès Nwì wèeŋ mok ŋge' fana anə kə̀ lə̀ tsoŋ lì gù də a nə tse' lùŋ bʉ̀ʉsə̀ yi cu fe'lə ŋwəm.

11 Ka yà'sə megu. Mook sə̀' də vesùwèŋ sə kwa ŋga'a vɛ'ɛ bə yusə̀ Nwì a gʉ̀ fa ves yà' ndzə bohòTà àvès Jisòs Krɛst sə. A yi Jisòs nə̀ yi a tɛs fa ves Nwì wèŋ ŋkɛ̀ŋ nə.

Adàm à Jə Và Kpʉ, Krɛst Jə Və Ye Lùŋ

12 Bʉp à ni və sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ bʉ̀ʉ ŋwə̀ nə̀ mò'fis fana bʉp nə soŋ jəŋ və kpʉ. Yà'a mvə̀'nə̀ kpʉ à və bohòndàaŋwè pwe'fo' sə, bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ pwe' à gʉ̀ bʉp.

13 Nwì à sə jə və̀ lʉ̀ʉk ye ŋga bʉp cu sə nzeŋgòŋ anə laŋ. Megu də kaco wo taŋ də nè'e bʉp yeŋ, ŋga wo ka-a lʉ̀k ntònoŋsə na.

14 Ànə ye-a sə̀ vɛ'nə fana ye jəŋ bə mvə̀k nə̀ Adàm kə dzeŋ bə mvə̀k nə̀ Musì mʉmvə̀'nə̀ lʉ̀k à ka ntòyeŋ nà'a, kpʉ à sə kogə̀ bwìŋ. Kpʉ à sə ko wo vɛ'nə, ŋga ye-a sə̀ də wo à ka nsàp bʉp nə̀ co Adàm, nə̀ yi à dzèeŋ tsə ŋgì Nwì vɛ' nà'a gʉ na.

Adàm nə yè'sə ŋwə̀ nə̀ yi tə mʉnə tu ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi nə̀ kə̀ və̀ ntsə'mòk.

15 Megu kə də fəfa nə̀ Nwìi ye zok bə bʉp nə̀ Adàm à gʉ̀ nə. Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis à gʉ̀ bʉp fana mfèŋ bwìŋ kpʉ. Megu də bòvèm nə̀ Nwì tse' ŋàŋ nə ghak càsə. Nwì a sè bwìŋ vɛ'ɛ wùriŋ, nə niŋ fa ves bòvèm nə̀ nje nə ndzə bohòŋwə̀ nə̀ mò'fis, nə̀ yi Jisòs Krɛst nə.

16 Fəfa nə̀ Nwì nə jəŋ və ye yusə̀ zok bə bʉp nə̀ ŋwè à gʉ̀ nə. Yusə̀ bʉp ànə à gʉ̀ sə, à ye də Nwìi sak bwìŋ fana ya ndàaŋwè pwe' gbʉ nzak. Yusə̀ bòvèm à jə və ye sə də, nà' à gʉ̀ bwìŋ ŋgòyəəŋ mʉlisə̀ Nwì co bʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀kʉrə̀, ŋga ye-a sə̀ də wo à gʉ̀ bʉp kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ laŋ na.

17 Njo bʉp nə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis à gʉ̀ fana kpʉ tse' nzeŋgòŋ nə pwe' bʉ̀ʉ ŋwə̀ nə̀ mò'fis ànə. Ŋwə̀ nəmòk sə̀' nə̀ mò'fis nà'a, yuye sə̀ yi à gʉ̀ʉ à yam càsə. Bʉ̀ʉ yusə̀ yi à gʉ̀ʉ sə fana ndàaŋwè pwe' nə̀ yi jə bòvèm Nwì, nə ye fəfa nə̀ ŋgòye kə̀kʉrə̀ mʉlisə̀ Nwì wèeŋ nə̀ kə̀ cu ncu nə̀ co bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ wèŋ.

18 A yà'sə də mvə̀'nə̀ bʉp nə̀ Adàm à gʉ̀ nə à gʉ̀ bwìŋ pwe' gbʉ nzak fana yà' ye sə̀' vɛ'nə də bə̀bo nə̀ Jisòs à gʉ̀ nə a fiŋ mè'rə wes bwìŋ bohònza' ènə sə̀' pwe', nə fa wo lùŋ.

19 Bwìŋ pwe' a bʉ̀ʉŋ wes ŋgàa gʉ̀ bʉp bʉ̀ʉ bʉp nə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis à gʉ̀ʉ fana a sə̀' vɛ'nə də bwìŋ pwe' nə kə yəəŋ mok kə̀kʉrə̀ bʉ̀ʉ ŋwə̀ nə̀ mò'fis mòk nə̀ yi à gʉ̀ ye yusə̀ Nwì à cèp sə.

20 Bə ma nə̀ nzak lʉ̀k ye fana lʉ̀ʉk sə à ni və̀ yàwo ya bwìŋ gʉ ghaha bʉp ghaha. Mvə̀'nə̀ bwìŋ à sə gʉ̀ ghaha lòbʉp mantombì fana bòvèm nə̀ Nwì ghaha casə bwi ye sə̀'.

21 Ya ŋga ya'a ye də mvə̀'nə̀ ŋàaŋ sə̀ bʉp tse' sə à sə gʉ̀ bwìŋ wo kpʉ fana bòvèm nə̀ Nwì tse' bwìŋ ye ŋàŋ sə̀' ŋgògʉ̀ bwìŋ wo yəəŋ kə̀kʉrə̀, nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə bohòJisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə.

6

Bʉp Ka Weŋ Sə Bàa Yi Mok Kotse'

1 Ye də aco a dʉk yè'sə ŋga'a da? Ye də a sə gʉ ghaha lo mali bʉp mantombì ya bòvèm nə̀ Nwì nə sə ghaha ye sə̀' à?

2 Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Aco ŋwə̀ nə̀ yi a kpʉ ma nə̀ bohòbʉp laŋ sə gʉ mali bʉp à?

3 Wèŋ ka riŋ də mvə̀'nə̀ vesùwèŋ à bàptɛsə nə bʉʉŋ bʉ̀ʉ Jisòs wèŋ yà'a ye də ànə kpʉ be'lə yà'sə ves Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis riŋ à?

4 Ye də yà' mègù co də vesùwèŋ à kpʉ venə wèŋ, fana wo tuuŋ be'lə

ves sə' venə wèŋ ghà nə vesùwèŋ à bàptɛsə nə. A yà'sə mok də mvə'nə Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ bə ŋàaŋ Tɛ̀' ye sə fana ye də vesùwèŋ cu yà'sə mok sə' ŋwəm. Vesùwèŋ tse' yòŋsə nə fi, ya a gi mok bə mandzə nə fi sə'.

5 A ye-a də mvə'nə yi à kpʉ, à kpʉ be'lə venə wèŋ fana ye də vesiwèeŋ nə lòkok be'lə mvwe' kpʉ sə' vɛ'nə.

6 Vesùwèŋ rì də ghà nə wo ànə tɛ'lə Jisòs Krɛst mʉntəəŋ nà'a fana nsàp nə vesùwèŋ ànə sə ye to mantombì nà'a à kpʉ bə nà' mʉntəəŋ anə. Yà' à ye vɛ'nə də ya wo gʉ bʉpsə gɛsə ŋwə nə bʉp nə fo'. A vɛ'nə də vesùwèeŋ kà ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp mok sə fàk malì.

7 Bʉsə a zìnə də a ye ŋga ŋwè kpʉ laŋ fana bʉp kà ŋgəŋgàŋ yumok mok gʉ to fe'lə.

8 Yà' mègù mvə'nə də vesùwèŋ a kpʉ be'lə ves Krɛst fana a tse' dzədzəm sə' də a nə kə cu ŋwəm sə' venə wèŋ bəbɛ'.

9 Bʉsə a rì də Nwì à lòkoksə Krɛst nə mvwe' kpʉ laŋ fana yi nə kà mok kpʉ fe'lə. Kpʉ ka ŋàŋ bohòyi mok tse' fe'lə.

10 Bʉsə yi ànə kpʉ fana yi kpʉ, nə mesə bə bʉp kɛ̀' mò'fis, də bʉp kà yi mok mumsə fe'lə. Ncu ye nə yi cu nà' ŋga'a nə, yi sə cu mok ncu nə nà'a nə bohòNwì.

11 Yà'a mègù bohòwèŋ sə' bə mandzə ànə vɛ'nə də wèeŋ sə tsərə tu awèŋ co də wèeŋ bʉ̀ʉ sə wèŋ a kpʉ, nə ga'a mesə weŋ bʉp wèŋ laŋ. Wèeŋ tsərə mok də wèŋ cu mok ncu nə Nwì co bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst wèŋ.

12 Mʉmvə'nə yà' nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèeŋ me'rə bʉp ko nisə weŋ sə bàa yi ya ni' awèeŋ sə dzəm ŋgògʉ̀hʉ bʉp dʉk. Wèeŋ sə tsərə tse' də, ni' awèŋ sə nə kpʉ mvək momjo.

13 Ye də kà də wèeŋ me'rə fa fʉk ni' awèŋ sə mamòk co yu nə wo sə gʉ̀hʉ bʉp bə zeŋ dʉk. Wèeŋ gʉ bə ni' awèŋ sə lɛ co bʉ̀ʉ sə wo a kpʉ laŋ, nə lokok foho və ŋwəm səmok. Wèeŋ me'rə fa ni' awèŋ bohòNwì ŋgògʉ̀ mègù bə zeŋ yumok sə yà'a bəboŋ.

14 Bʉp kà weŋ sə bàa yi mok kotse'. A ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə lʉ̀k ka weŋ yi tse', tse' weŋ bòvəm Nwì nə.

Fa Ni' Awèŋ Co Ŋkwèŋ ŊgòSə Gʉ̀ Bòŋ

15 Bum yè'sə sə tsə' yè'sə ŋga'a da? Yà' sə tsə' yè'sə mok də, bʉ̀ʉsə lʉ̀k ka ves yi tse', də a cu mok ncu bòvəm Nwì àlɛ, aco a sə gʉ bʉp mok ntɛ̀ŋ à? Hai', ka vɛ'nə yeŋ.

16 Wèŋ ka riŋ də a ye-a ŋga wù mè'rə fa ni' yòbohòŋwə nəmòk də wu sə yuk dʉk ye, ye də wu yà'a mok ŋkwɛ̀ŋ ye riŋ à? A ye-a də wèeŋ ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp ye də anə kə tesə fo' kpʉ. Bʉ̀ʉ sə wo sə yuk yàwo Nwì fana anə kə tesə də wo bʉ̀ʉ sə wo kə̀kʉrə mʉlisə Nwì.

17 Vesùwèeŋ kwasə Nwì. Bʉsə wèŋ ànə ye to ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp fana wo yə'rə fa weŋ bum sə zìnə sə, wèŋ sə bɛ' lòbum yè'sə bə ntʉʉm awèŋ pwe'fo'.

18 Wo a fiŋ mè'rə fis weŋ ndzə bohòbʉp laŋ fana ye də wèŋ ye mok co ŋkwɛ̀ŋ bə mandzə nə ŋgògʉ̀ bəboŋ.

19 Mʉ̀ sə cèp, nə sə kum bə bum sə a yəgə̀ yà' nùumbu pwe' də ya wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ, bʉ̀ʉsə bum yè'sə gʉ bohòwèŋ ŋgòrɛɛŋ yà'. A ye to mantombì fa' wèŋ me'rə fa wes ni' awèŋ bohòbum sə yà' ka rərɛŋ yeŋ, nə sə fak fàak ŋkʉ̀ì' fana bʉp sə ghaha lo mantombì. Ye də nə ŋga'a nè'e, wèeŋ fa ni' awèŋ sə mok ŋgògʉ̀ bəboŋ ya wèeŋ sə ye bʉ̀ʉ sə rərɛŋ.

20 Wèŋ ànə ye to ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp, ŋgògʉ̀ bəboŋ à ka fàk bohòwèŋ tse' fʉk.

21 Swe'e sə wèŋ à tse' bə bum sə wèŋ à gʉ̀ ya' fana marè'tu sə ko weŋ ŋga'a bə zeŋ ya'sə ya? Yà'a nə kə lə mègù bə kpʉ.

22 Wo a fiŋ mè'rə fis weŋ ndzə bohòbʉp mok laŋ, wèŋ a bʉ̀ʉŋ ŋga'a mok ŋkwɛ̀ɛŋ sə Nwì. Swe'e

yà'sə yàwo də wèeŋ mok bʉ̀ʉ sə̀ rərɛŋ fana yà'a nə̀ kə̀ lə̀ yàwo də wèeŋ nə̀ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə.
23 Lə̀làk nə̀ ŋwèe tse' nà' bohòbʉp, a kpʉ. Megu də fəfa nə̀ Nwìi ye lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə. Vesùwèŋ tse' lùŋ ènə ndzə bohòTà àvès Jisòs Krɛst.

7

Lʉ̀k Tse' Mègù Fàk BohòƗwə̀ Nə̀ Yi Cu Ŋwʉm

1 Bwema am wèŋ, mʉ̀ də wèŋ rì tse' bə nzak lʉ̀k vɛ'ɛ bəboŋni, də lʉ̀ʉk sə tse' mègù fàk bohòŋwè ŋga yi cu ntòŋwəm; ka vɛ'nə yeŋ à?
2 A fʉhʉ ja'a na yà' bə nzak gù è. A ye-a ŋga ŋwàŋwè lògù fana lʉ̀k kotse' yi, də mvə'nə̀ ndu ye cu ŋwəm fana yi nə sə cum megu bə nà'. A ye-a ŋga ndu ye nə kpʉ fana ye də lʉ̀ʉk sə kà yi mok kotse' fe'lə̀.
3 Ye də a ye-a ŋga ŋwà ànə lò-a bohòŋwə̀ mòk nə̀ zok ŋga ndu ye nə cu ntòfo' fana wo nə dʉk də yi sə ko nto. A ye-a ŋga ndu ye nə kpʉ laŋ fana ye də lʉ̀k kà yi mok ko. Yi lò-a, nə kə jəŋ fe'lə ndu mòk ye də yi ka nto ko.
4 Bwema am wèŋ, yà' mègù bohòwèŋ bə nzak lʉ̀k sə̀' vɛ'nə. Lʉ̀k ka weŋ kotse' bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a kpʉ weŋ Jisòs Krɛst wèŋ laŋ. A yà'sə ŋga'a də, wèŋ tse' mok ndu nə̀ fi nə̀ yi Jisos Krɛst, nə̀ Nwì a lòkoksə yi mvwe' kpʉ də ya vesùwèeŋ zəm nto'o sə̀ yà' tse' fàk bohòNwì.
5 Ghà nə̀ vesùwèŋ à sə cu to ntòncu nə̀ ni' avèes dzəmgə̀ nà'a fana lʉ̀ʉk sə à sə fimsə mis də a sə gʉ bum sə̀ vesùwèŋ à sə gʉ̀ yà'sə, fana yà' sə zəm nto'o sə̀ a kpʉ.
6 Ŋga'a fana, wo a fiŋ mè'rə fis ves bohòlʉ̀ʉk sə mok laŋ. Vesùwèŋ a kpʉ laŋ fana yusə̀ yà' à sə koho tse'gə̀ ves mantombì fa' sə ka ŋga'a mok yeŋ. Kà də a sə fak bohòNwì bə mandzə̀ nə̀ zəm nə̀ lʉ̀k à sə tse' nà' yi nà'a mok dʉk. A sə fàk bohòyi mok bə mandzə̀ nə̀ fi nə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə nìtsə̀' fa ves nà' mok yi.

Lʉ̀ʉk Ye Ŋkuŋ Fana Bʉp Yəəŋ

7 Ye də a sə cèp yè'sə də yà? A cèp yè'sə də lʉ̀ʉk sə yusə̀ bʉp à? Hai' yà' ka vɛ'nə yeŋ lok fʉk. Yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə də, lʉ̀k a gʉ̀ mʉ yi ŋkuŋ mʉ̀ rì bʉp. Lʉ̀k à ka-a də yi dʉk də, <<Kà yu ŋwə̀ mòk wa>> dʉk, bwɛ̀rɛ də mʉ̀ à ka də ŋgòwa yu ŋwə̀ mòok bʉp riŋ.
8 Ncèp ànə à gʉ̀ yi ŋkuŋ fana bʉp tse' ŋga'a mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ mʉ, mʉ̀ sə waŋ kɛ'ca bum bwìŋ nduk, nduk. A ye-a də lʉ̀ʉk bʉ̀ə̀, ye də bʉp kpʉ sə̀ laŋ.
9 Mvə̀k mòk à ye to nə̀ mʉ̀ à sə cu yu am co lʉ̀ʉk bʉ̀ə̀. Mʉ̀ ànə geŋ də mʉ riŋ ŋga'a kə lʉ̀ʉk sə̀ Nwì sə fana bʉp lokok, mʉ̀ kpʉ.
10 Lʉ̀ʉk sə̀ Nwì à fa yà' də ya bwìŋ tse' lùŋ bə zeŋ sə à jə və̀ fa mʉ yàm-e kə kpʉ.
11 Bʉp à cà ndzənə lʉ̀ʉk sə, nə borə mʉ, mʉ̀ gʉ̀ bʉp. Yà'a mvə̀'nə̀ bʉp à jə və̀ fa mʉ kpʉ sə.
12 A zìnə də lʉ̀ʉk sə rərɛŋ, nə ye yusə̀ yà' sə cèp sə pwe'fo' sə̀' rərɛŋ anə. Yà'a rərəŋ nə ye bəboŋ sə̀'.
13 A yè'sə də yumok sə̀ yà'a bəboŋ a jə və̀ fa mʉ kpʉ à? Hai', à ka kpʉ lʉ̀k jə və, à jə və̀ yi bʉp. Bʉp à jə və̀ kpʉ nə ma nə̀ ndzə mvwe' lʉ̀ʉk sə̀ yà' à ye yusə̀ bəboŋ sə. Yè'sə à ye vɛ'nə də ya vesùwèeŋ ye riŋ tsə'rə yu nə̀ wo to yi də bʉp nə. Yà'a mvəsə̀ lʉ̀ʉk Nwì a nìtsə̀' yà' jəja mvə'nə̀ bʉp, bʉp vɛ'ɛ wùriŋ nə casə sə.

Mvəsə̀ Ŋwèe Lʉ̀gə̀ Bə Bʉp

14 A rì də lʉ̀ʉk sə yàwo yumok sə̀ ma nə̀ bohòyòŋsə̀ fana mʉ̀ ye megu yàm ŋwə̀ nə̀ mʉ kà dʉk Nwì yukgə̀, nə̀ bʉp kohotse' mʉ yi.
15 Mʉ̀ ka nsàp ncu nə̀ mʉ̀ cu riŋ, bʉ̀ʉsə̀ mʉ kà yusə̀ mʉ̀ dzəm də mʉ gʉ sə gʉ̀gə̀. Yà' sə kə tesə megu də mʉ̀ sə gʉ̀ mègù yusə̀ mʉ̀ sə bɛ̀ŋ də mʉ kà yà' gʉ̀ sə.

16 A ye-a də mù sə gù bup, ŋga mù sə dzəm sə ntuù mù ŋgògù lɛ bəboŋ fana mù rì də lùuk yusə̀ bəboŋ.
17 Fana ye də, sə kà bup yà'sə mok mù gù, sə gù yà'sə mok bup nə̀ yi cu ndzə ni'ì mù nə.
18 Busə̀ mù rì də yumok sə̀ bəboŋ ka ndzə ni'ì mù nə̀ mu ŋwè wà ènə yeŋ. A vɛ'nə bùusə̀ mù dzəm ŋgògù yusə̀ yà'a bəboŋ laŋ, nə kà yà' gù to.
19 Mu kà yusə̀ bəboŋ sə̀ mù dzəm ŋgògùu sə gùgə̀. Mù sə gu ŋga'a kə bum sə̀ bup sə̀ mù ka dzəm ŋgògù yà' dzəm sə.
20 Fana a ye-a ŋga mù sə gù bum sə̀ mù sə kà dzəm də mu gu yà' dzəm sə fana, ye də sə kà yà' yà'sə mok mù gù. Sə gù yà' bup nə̀ yi cu ndzə ni'ì mù nə.
21 Fana mù yə də yà'a mvə'nə̀ bum bùuŋgə̀, də mù sə dzəm ŋgògù bəboŋ, bup sə nooŋ kok megu sə̀' fo'.
22 Mù sə dzəm ŋgòbɛ' lòlùuk sə̀ Nwì sə, sə ntuù mù;
23 fana yumok cum mali bohòmù anə sə̀' sə̀ yà' sə lù bə lùuk sə̀ ŋkərə̀ àm sə dzəm də yà'a bəboŋ sə. Yà' sə kotse' mu, nə sə gu mu ŋgòye mali ŋkwɛ̀ŋ bohòbup nə̀ yi cu ndzə ni'ì mù nə.
24 Yè'sə yà vɛ'nə ŋkərə̀ bisə mu ɛ. Aco kə fis gɛsə mu sə mvwe' nsàp ni' nə̀ nà' sə sə̀ jə lòmu mvwe' kpu ènə ndà pip.
25 A kwasə Nwì bùusə̀ yi a caŋsə gɛsə vesùwèŋ fo' ndzə bohòTà àvès Jisòs Krɛst.

Ŋgòləsə bə zeŋ fana mù yàm bə tu àm, mù sə fàk bohòlùuk sə̀ Nwì bə ŋkərə̀ àm, nə sə fàk mok bohòlùuk bup bə ŋgùpni' àm.

8

Aco A Cum Ncu Nə̀ Kəkurə̀ Bə Ŋàaŋ Yòŋsə̀ Nə̀ Nwì

1 Ye də a yà'sə mok də bùu sə̀ wo a be'lə bə Krɛst wèŋ ka bo mok sənə nzak tse'.
2 Busə̀ mù cu yàm mok ndzə bohòyòŋsə̀ nə̀ yi gùgə̀ bwìŋ ŋgòcu ŋwəm ghà nə̀ wo be'lə bə Jisòs nà'a. Nà' fis me'rə mu sə bàa bup nə ye kpu wèŋ laŋ.
3 Lùuk sə̀ Nwì à fa sə yà' ànə ka ŋgòghak to bup yeŋ, bùusə̀ ni' ŋwè ka ŋàŋ tse'. Ye də Nwì a gù yusə̀ kaco lùk gu to yà' yeŋ. Yi tumsə və mo ye, də wo dzə nà' bə ŋgùpni' co ni' yàvès sə̀ bə bup yè'e, də ya nà'a ghak fa ves ŋàaŋ bup sə.
4 Nwì à gù vɛ'nə də ya vesùwèŋ sə̀ a cugə̀ bə ŋàaŋ yòŋsə̀ nə, sə̀ a ka bə ŋàaŋ ŋwè wà cum yè'e, a sə gu bum kəkurə̀ bə mandzə̀ nə̀ lùk sə dzəm nə.
5 Bùu sə̀ wo gùgə̀ bum yàwo mvə'nə̀ ŋgùpni' sə dzəm wèeŋ tsərə mègù sə̀' bum sə̀ ma nə̀ ŋgùpni' anə. Bùu sə̀ wo gùgə̀ yàwo yusə̀ yòŋsə̀ nə sə dzəm zeŋ sə fana wo sə tsərə yàwo sə̀' bum sə̀ ma nə̀ yòŋsə̀ nə.
6 Ŋwə̀ nə̀ yi tsərə mègù bum sə̀ ma nə̀ ŋgùpni' fana anə̀ kə̀ tesə fo' kpu. Ŋwə̀ nə̀ yi sə tsərə ye bum sə̀ ma nə̀ yòŋsəə nə̀ kə̀ tse' ye sə lùŋ, nə ye fifi.
7 A ye-a ŋga ŋwè sə tsərə mègù bum sə̀ yà'a ma nə̀ ŋgùpni' fana kaco ŋgəŋgàŋ ye to fuk ŋge' bə Nwì yeŋ bùusə̀ yi sə kà lùuk Nwì sə nòŋsə̀, nə ye sə̀' də kaco yi bɛ' to yà' yeŋ.
8 Kaco bùu sə̀ wo cu ncu nə̀ ŋgùupni' awo sə dzəm gu to Nwì yi kwa yeŋ.

9 Mègù də wèŋ sə kà yàwèŋ yusə̀ ŋgùpni' sə dzəm sə gù. A ye-a də Yòŋsə̀ Nwì nə cu sə ntuù wèŋ zìnə, fana wèŋ sə gu yàwèŋ yusə̀ yòŋsə̀ sə dzəm sə. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk ka yòŋsə̀ nə̀ Krɛst tse' fana ye də ŋgəŋgàŋ ka ŋwəə Krɛst nə sə̀' yeŋ.
10 Ye sə̀' də a ye-a ŋga Jisòs Krɛst cu sə ntuù wù fana ye də wù cu ŋwəm bùusə̀ yi a gù wu ŋgòye kəkurə̀ mulisə̀ Nwì; ŋga a ye-a sə̀ də wèŋ sə kpu malì bə ŋgùupni' awèŋ bùu bup awèŋ na.
11 Yusəmok cu sə̀' də, a ye-a ŋga Yòŋsə̀ Nwì nə̀ yi à lòkoksə Jisòs mvwe' kpu nà'a cu sə ntuù wèŋ fana Nwì nə̀ yi à lòkoksə Jisòs Krɛst

mvwe' kpʉ nə, nə gʉ ni' awèŋ sə yà' kpʉ laŋ sə luŋ foho və sèmok. Yi nə gʉ vɛ'nə bə mandzə nə də yòŋsə ye nə cu sə ntʉù wèŋ.

12 Vesùwèŋ tse' yusəmok sə a nə gʉ tsoŋ yà' bwema am wèŋ-a. Kà də vesùwèeŋ sə gʉ yusə ŋgùpni' sə dzəm yà' dʉk.

13 Bʉsə a ye-a ŋga wèŋ cu, nə sə gʉ yusə ni' awèŋ sə dzəm zeŋ fana ye də wèeŋ nə kpʉ. Yà' ye sə' də a ye-a ŋga wèŋ zə gɛsə fàak ŋgùpni' sə bə ŋàaŋ Yòŋsə Nwì fana ye də wèeŋ nə cum ŋwəm.

14 Bùʉ sə wo bɛ'gə mandzə yusə Yòŋsə Nwì sə tsə' wo fana ye də wo bwe Nwì.

15 Yòŋsə nə wèŋ a jə nà' bohòNwì nə a ka weŋ ŋkwɛ̀ŋ də ya wèeŋ sə tse' wʉə bùsə. Nà' tse' ŋgògʉ̀ weŋ ŋgòye bwe sə Nwì. Ye də yi gʉ ves ŋgòrì ŋgòcèp to bohòNwì, nə sə to yi də Pàpa, Tɛ̀'.

16 Yà'a mvwe' sə Yòŋsə Nwì nə gʉ̀gə ves ŋgòrìŋtse' sə ntʉù vès pap də a bwe Nwì sə.

17 A ye-a də vesùwèeŋ bwe ye fana ye də vesùwèeŋ nə kə tse' bum sə yi a nòŋsə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ sə sə'. Yà' ye sə' də vesùwèeŋ nə kə tse' bum yè'sə ves Krɛst wèŋ bəbɛ'. A ye-a ŋga vesùwèŋ sə yə ŋgə' venə wèŋ bəbɛ' fana a nə kə cu be'lə mvwe' sə kəkuk sə ye sə sə' bəbɛ' anə.

Bum Nə Kə Ye Kəkʉrə BohòBʉ̀ʉ Sə Wo Dzəm Nwì

18 Mʉ̀ rì yàm də ŋgə' nə vesùwèŋ sə yə ŋga'a nè'e, kaco wo fʉhʉ to nà' bə nsàp kəkuk nə nà'a nə kə ye ntsə'mòk bohòvès nə yeŋ.

19 Nzeŋgòŋ nə Nwì à gʉ̀ nə bə bum sə yà'a ca sə pwe'fo' sə kʉ̀k tse', nə kà lis càp ŋgòyə nùmbu ànə nə Nwìi nə fis və bwe ye wèŋ jəja nə.

20 Nwì a gʉ̀ fəsə lònzeŋgòŋ nə maŋkwɛ̀ŋ, nà' kà fàak ye sə dak mok tse' fe'lə. Nzeŋgòŋ nə bə bum sə ca sə pwe'fo' à ka wo də a ye vɛ'nə dzəm, Nwì à gʉ̀ yi də yà'a ye vɛ'nə. Nwì nə à sə kʉ̀k gèsə lòmantombì,

21 bə nùmbu nə bum sə yi à gʉ̀ sə pwe' nə tesə sə mvwe' ncu nə wo nə kə bʉp cà wà nə. Ya ŋga nze nə tesə vɛ'nə fana, nà' yəəŋ mok bə bòoŋ sə bwe Nwì sə.

22 Vesùwèŋ rì də nzeŋgòŋ nə bə bum sə Nwì à gʉ̀ ca sə pwe'fo' sə wa furə fis, nə sə ye ŋgə' co ŋwàŋwè nə yi sə ghà mwe vɛ'ɛ tətè kə wɛs ntinə.

23 Sə kà nze nə yiìyi wa mègù, vesùwèŋ sə Nwì a fa ves yòŋsə nə nje nə co ŋgwì yumòk nə nà' yèto də yumòk cu ŋgòvəə, a sə wa sə' vɛ'nə. Vesùwèŋ sə tək nùmbu nə Nwìi nə kə fis tes ves jəja co bwe ye, nə fiŋ me'rə fa ves ŋgùupni' avès də ya ŋga yà'a kà bì.

24 Ghà nə vesùwèŋ ànə dzəm, nə tse' lùŋ ntɛ̀ŋ fana, a ye ŋgònaaŋ tu bə bum yè'sə. Yusə wù yə-a yà' mʉlisə laŋ fana ye də wù kà tu bə zeŋ mok naàŋ, bʉ̀ʉsə a ndà nə yi yə-a yumok laŋ, yi sə naaŋ fe'lə tu sèmok ɛ?

25 A ye-a ŋga vesùwèŋ sə naaŋ tu avès bə yumok sə a ka yà' ntòye fana, a cu ŋgòtək vɛ'nə, yà' rɛɛŋ də a sə ko rì ntʉm.

26 A sə' də Yòŋsə nə Nwì nə sə tɛsə vesùwèŋ sə a jì ŋàŋ yè'sə. Bʉsə a ka mvə'nə aco a lɛŋ riŋ Nwì bəboŋ riŋ fana Yòŋsə nə sə lɛŋ fa ves nsàp nə bə jòŋ, bə mandzə nə anə ye-a vès a kà cèp to.

27 Nwì nə yi rì ntʉm bwìŋ pwe' nə, yi rì yusə yòŋsə nə sə tsərə sə sə', bʉ̀ʉsə yi sə lɛŋ fa bʉ̀ʉ Nwì wèŋ bə bum sə Nwì sə dzəm sə.

28 Vesùwèŋ rì sə' də yusə yà' kə tsèŋ-a ŋwè pwe' fana Nwì sə fàk bə zeŋ yi ŋgògʉ̀ yusə yà'a nə ye bəboŋ bohòbʉ̀ʉ sə yà' dzəm yi wèŋ; bʉ̀ʉ yà'sə sə yi a to fis wo mvə'nə yi ànə dzəm kok sə ntʉù yi də yà'a nə ye vɛ'nə sə.

29 Bʉ̀ʉ yà'sə sə yi ànə riŋ wo, yi dʉk də yà'wèeŋ nə bʉ̀ʉŋ co mo ye, ya ŋga mo ye nə ye motu bohòbwema sə wo ŋkʉ̀ʉŋ sə.

30 Bʉ̀ʉ sə yi ànə dʉk də yà'wèeŋ bʉ̀ʉ sə ye sə fana yi to yà'wèŋ. Yi ànə to wo fana yi gʉ yà' ŋgòye

yəyərə mʉlisə yi. Yi ànə gʉ wes wo yəyərə anə fana yi fa yà'wèŋ mvwe' ncum sə ghaŋ sə bəboŋ.

Yusə Aco Yà' Ghak Vees Yè'sə Yà?

31 Yumok cu fe'lə sə aco a cep ŋkuŋ à? A ye-a də Nwì tə ma nə njàvès, ye də ŋwə nə aco yi ghak ves ye ndà?
32 Nwì à ka də mo ye kà ŋgə' yə dzeeŋ, fana yi fis fa nà' bʉ̀ʉ vès. Ye də yumòk ka nə aco yi dzeeŋ də yi nə kà ves nà' fa mok cum fe'lə.
33 Ŋwə nə aco yi lap bʉ̀ʉ Nwì wèŋ bə nzak yè'sə ndà? Nwì a gʉ̀ ves yi də vèes mok yəyərə.
34 Ye də ŋwə nə aco yi muk cù də vès gbʉ̀ nzak yè'sə ndà? Jisòs Krɛst bə tu ye à kpʉ bohòvès, nə lokok səmok. Yi cu ŋga'a bo ma mà'a Nwì, nə sə lɛŋ fa ves.
35 Aco yumok gapsə vesùwèŋ bə dzədzəm nə Krɛst tse' nà' bohòvesùwèŋ ènə à? Yumok co ŋgə', bə jijipsə ŋga wo sə yak ves bʉ̀ʉ yi, njè, jì cə̀k, kè ŋga wo sə tʉ̀ksə ves, kè wo də wo gbɛ' ves bə fèk. A mègù-a sə bum yè'sə aco yà' gapsə ves à?
36 Yà' mègù mvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də,

<<Wo sə zə ves nùumbu pwe' bʉ̀ʉ wù.
Wo sə gʉ megu ves co nsùŋgaaŋ sə wo sə jə lòwo ŋgòkə̀ sʉə wo sʉə.>>

37 Bə bum yè'sə pwe', vès a ghak yà' bə ŋàaŋ Krɛst nə yi dzəm vès nə.
38 Mʉ̀ rì tse' pap də kaco yumok gapsə fis ves bə dzədzəm ye nə yeŋ. A dzəm ye kpʉ kè lùŋ, kè masinjàa Nwì mʉbu bə tu awo, nə ye nsàp yòŋsə mòk nə yi tse' ŋàŋ mbwa pwe', kaco yà' gapsə ves yeŋ.
39 A dzəm ye yumòk nə nà' cu kè nə nà' ka ntòvə, a dzəm ye ma mʉbu bə sə nze pwe'. A dzəm ye yumòk nə Nwì a gʉ̀ nà' pwe', mʉ̀ ka yàm yumòk nə aco nà' gapsə fʉk ves bə dzədzəm nə Nwì a nìtsə' fa ves nà' ndzə bohòJisòs Krɛst nə yi Tà àvès ènə ye.

9

Bum Sə Nwì À Fa Bʉ̀ʉ Izùrɛ Wèŋ

1 Yusə mʉ̀ sə də mʉ cep yè'e ka ŋàhà jap yeŋ. Mʉ̀ sə cèp zìnə co ŋwèə Jisòs Krɛst. Ntʉm àm nə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə tse' nà' yi nə,
2 sə rì də a zìnə. A zìnə də manziŋ sə ko mʉ vɛ'ɛ wùriŋ, ntʉm sə yaaŋ mʉ sə' nsàp nə co kà teŋsə fʉ̀k,
3 njo bʉ̀ʉ lak am bʉ̀ʉ Jus wèŋ, sə wo ka Krɛst dzəm. Wo sə wo bwema am sə vesiwèeŋ njàŋ. A ye-a də Nwìi to fa mʉ ndò, nə cok fis gɛsə mʉ ndzə bohòKrɛst, yà' tɛsə bʉ̀ʉ am yè'sə wèŋ fana boŋ ghak mʉ lɛ vɛ'nə.
4 Wo bwe Izùrɛ, yi à jə wo də yà'a bwe ye, yi à sə ye bə yà'wèŋ bə ŋàaŋ ye, yi ànə zʉ rʉ̀k sə' bə yà'wèŋ, yi fa yà' lʉ̀ʉk ye, yi niŋtsok fa wo mvə'nə yà'a nə sə kuksə yi fana yi kàk fa wo bum mok sə'.
5 Wo ŋgwì bʉ̀ nə wo à tesə bohòtàcici avès wèŋ. Krɛst bə tu ye, nə wo à dzə yi sə nzeŋgòŋ fɛŋ nə, yi sə' ŋwə lak àwo. Yi Krɛst nə, yi Nwì nə yi ghak bum pwe', vesùwèeŋ kuksə yi nə kà teŋsə yuk. Yà'a ye vɛ'nə.

Yusə Nwì A Kàk, À Ka Wà Ca

6 Mvə'nə mʉ̀ də ntʉm sə yaaŋ mʉ bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à dzèeŋ yusə Nwì à kà' sə vɛ'nə, mʉ̀ sə kà yè'sə də yusə Nwì à kàk sə a cà wà dʉk. Ka də ŋwèə Izùrɛ nə fòpwe' ŋgwì bʉ̀ Izùrɛ anə pap yeŋ.
7 Yà'a sə̀' vɛ'nə də ŋgwì bʉ̀ Abràham wèŋ ka pwe' bwe Abràham sə pap sə' yeŋ. Nwì à dʉk fa Abràham nə də, <<Bwe sə mʉ nə gʉ wo noŋsə liŋ yòsə, a bwe sə bohòmo yòAzìk.>>
8 Yè'sə sə nìtsə' də bwe sə Abràham à dzə sə, wo ka lòoŋ fo' bwe Nwì yeŋ. Bwe ye sə mègù sə wo dzə wo mvə'nə Nwì à kà' Abràham nə ŋkuŋ fana wo taŋ wo co bwe Abràham sə zìnə sə.

9 Mvè'nè Nwì ànə kàk Abràham
nə fana yi à dʉk fa nà' də, <<Mvèək
nə kʉ̀rə mʉ̀ foho və, fana Sàra nə
dzə mwe.>>
10 Ka nà'nə megu. Mòok sè' də
ghà nè Azìk ànə kuk fana ŋgwe ye
Rèbekà dzə fa yi bwe fɛs.
11-12 Ghà nè bwe yè'sə à cu
ntòndzə vèə, ŋga wo ka yumok bʉp
kè bèboŋ àlɛ ntògʉ, Nwì dʉk fa ma
awo nə dʉk də, <<Mo nè tu nə, nə
fak bohònè ma ŋkwèŋ.>> Nwì ànə
gʉ yè'sə ŋga yà'a yəəŋ jəja də a
kokgè sə vèə yi ŋkuŋ yi cok fis mo
nje nè yi dzəm. Yà'a bòyi fana yi to
ndàaŋwè nè yi dzəm, ka də tse'ŋga
a ŋwè nè yi gʉ̀ yumok ŋkuŋ yeŋ.
13 Yà' mègù mvè'nè wo à còm
yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Mʉ̀
dzəm Jakòp, nə bɛŋ Esò.>>

Nwìi Gʉ̀gè Yuye Mvè'nè Yi Dzəm

14 A yè'sə də Nwìi gʉ̀gè bum ye bə
mandzè nè nà' ka rərəŋ yeŋ à? Hai'
yà' ka vɛ'nə yeŋ.
15 Yi ànə dʉk fa Musì fa' də,
<<Mʉ nə koksə manziŋ bohòŋwè nè
mʉ̀ dzəm mʉ̀.
Mʉ nə niŋtsok fa gʉ̀bòŋ njàm nə
bohòŋwè nè mʉ̀ dzəm sè'
mʉ̀.>>
16 Yà'a yè'sə jəja də Nwìi dzəmgè
ŋgògʉ̀ yuye fana yà' kà bʉ̀ʉsè də
yi gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsè bwìŋ dzəm vɛ'nə
kènə də bʉ̀ʉsè bwìiŋ gʉ̀gè vɛ'nə sè'
ye. Yi gʉ̀gè yà' bʉ̀ʉ manziŋ nè nje
sə vèə yi.
17 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sè' də,
<<Mʉ̀ a koksə wùu Feròŋkum ya
mʉ niŋ fa bwìŋ ŋàaŋ am sə
mʉtuhù wù,
Ya liŋ am sə nə yuhu bə nzeŋgòŋ nə
pwe'.>>
18 Ye də yà' nòjəja də Nwìi koksəgè
manziŋ nje bohòŋwè nè yi dzəm yi,
nə gʉŋsə fa tu bohòŋwè nè bòyi də
yi gʉ nà' vɛ'nə.
19 Kàmòk aco ŋwè nəmòk fek dʉk
də, <<Aco Nwì bɛŋ ŋwè ŋga'a va,
ŋga a ye-a də ŋwèe gʉ̀ mègù yusè
Nwì gʉ̀ ŋgèŋgàŋ yi ŋkuŋ yi gʉ yà'
na.>>
20 Ŋwè nè wà, wù jə cù fòŋkuŋ nə
sə fek Nwì yumok ɛ? Aco kʉ̀ŋ fek
to ŋwè nè nà' bom yi nə də, <<Wù
bom mʉ vɛ'ɛ bʉ̀ʉ yàlɛ à?>>
21 Ŋgà bom kʉ̀ŋ tse' ŋàŋ bə mbom
sè yi sə bom kʉ̀ŋ bə zeŋ sə yi. Aco
yi jəŋ mbom, nə bom kʉ̀ŋ bə zeŋ ba.
Kʉ̀ŋ mòk ye nè co wo kà nà' nduk fis,
mòk ye ye nè wo sə fis, nə gʉ bum
bə zeŋ ghà nè fòlòoŋ.
22 A ye də Nwì ànə dzəm ŋgònìtsè'
jèjòk nè nje nə ya bwìiŋ ye ŋàaŋ ye
sə, fana yi ko bwi ntʉm bə bʉ̀ʉ sè
wo jòksə yi ntʉm sè yi nə gʉ bʉpsə
wo ntsə'mòk sə.
23 Yi à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsè yi à dzəm
ŋgònìtsè' nsàp maŋgəŋgèŋ ŋàŋ nè
yi tse' nə mʉtuhù bʉ̀ʉ mok sè yi à
koksə manziŋ bohòyà' sə. Yi ànə
fʉhʉ noŋsə də bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nè
kè tse' kèkuk nè nje nə.
24 Bʉ̀ʉ sè yi à fʉ̀hʉ nòŋsə sə, a vès.
Yi a ka vesùwèŋ mʉŋgorè bʉ̀ʉ Jus
wèŋ to fis jəŋ megu, yi a to fis jə ves
mʉŋgorè bʉ̀ lakmvum wèŋ sè'.
25 Nwì à cèp fana wo com yà'
ndzənə ŋwàk Hosiyà sè' mvèk ànə
də,
<<Bʉ̀ʉ sè wo ànə ka bʉ̀ʉ yàm yeŋ
sə, mʉ nə to wo mok də, bʉ̀ʉ
am.
Lak sè mʉ̀ à sə kà wo dzəmgè sə,
mʉ nə to wo mok də, Bʉ̀ʉ am
sè mʉ̀ dzəm wo.
26 Mvwe' sè wo à dʉk fa wo fo' də,
<Wèŋ ka bʉ̀ʉ am yeŋ,>
Yà'a sè' mvwe' sè wo nə dʉk fəsə fa
wo sèmok də,
<Wèeŋ bwe Nwì nè yi cu ŋwəm nə.>
>>
27 Izayà nè yi à ye ŋgà tsòhòbum
Nwì nə à wa fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə
də,
<<A ye-a sè də bʉ̀ʉ Izùrɛ sə wèŋ yam
vɛ'ɛ co ŋgwansaa sè sə ŋgʉ
ndzəp,
Fana bʉ̀ʉ sè wo nə tse' lùŋ fo' mègù
momjo wà.
28 Tàa nə kà mvèk càsè.
Yi nə və ŋgòkè sak mèsə nzak ye bə
nzeŋgòŋ nə.>>
29 Izayà nə ànə cep mok sè' də,

<<Ànə ye-a də Tà nə̀ yi tse' nze yi nə
à ka ves bwe mok bwes noŋsə
fa,
Bwɛ̀rɛ də vès à lə̀ co lak Sodòm nə
ye sə̀' co lak Gòmorà.>>
30 A yè'sə ŋga'a da? Yusə dʉk də,
bʉ̀ lakmvum wèŋ a yəəŋ mʉlisə̀ Nwì
mok co wo kə̀kʉrə̀, ŋga ye-a sə̀ də
wo à sə kà mandzə̀ ŋgòye kə̀kʉrə̀
anə sə làpgə̀ na. Wo à bʉ̀ʉŋ kə̀kʉrə̀
ŋga wo fa ntum awo bohòKrɛst.
31 Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à sə bɛ' yàwo
mandzə̀ lʉ̀k də wo nə kə ye kə̀kʉrə̀
bʉ̀ʉ zeŋ fana wo gbʉ làm bə lʉ̀ʉk
sə.
32 Wo à gbʉ̀ bʉ̀ʉ yà? Wo à gbʉ̀
bʉ̀ʉsə̀ wo à sə naaŋ tu yàwo bə
fàak awo sə̀ wo à sə gʉ̀ʉ sə, kà bə
dzədzəm bohòKrɛst ye. Ànə geŋ wo
kə lʉ'rə gbʉ mʉmvwe' lìs
33 nə̀ wo à còm bə zeŋ ndzənə
ŋwàk Nwì də,
<<Wèeŋ yeè, mʉ̀ tam nòŋsə lìs*
mvwe' lak Zayòŋ nə̀ bwìŋ nə
lʉ'rə gbʉ bə zeŋ.
Bwìŋ nə lʉ'rə gbʉ fo',
megu kə də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a
bohònà' fana kaco lìs ènə fa
yi marè'tu yeŋ.>>

10

Mvə̀'nə̀ Bwe Izùrɛ À Jàm Mandzə̀

1 Bwema am wèŋ, mʉ̀ sə dzəm
vɛ'ɛ bə ntʉm àm pwe'fo' də bʉ̀ʉ am,
bʉ̀ʉ Izùrɛ wèeŋ tse' lùŋ. Mʉ̀ sə lɛŋ
Nwì bə zeŋ sə̀' wùriŋ.
2 Mʉ̀ rì zìnə də wo tse' ntʉm bə
ma nə̀ Nwì wùriŋ, megu də wo kà
bə zìnə nə̀ nà' cu ca nə rɛ̀ɛ̀ŋ.
3 Wo ka mvə̀'nə̀ Nwìi gʉ̀gə̀ ŋwè
ŋgòye kə̀kʉrə̀ mʉlisə̀ yi sə co yumok
jəŋ fana wo lap mandzə̀ njàwo
ŋgòye kə̀kʉrə̀ mʉlisə̀ Nwì anə. Yà'a
mvəsə̀ wo à bɛ̀ŋ mandzə̀ Nwì sə.
4 Ghà nə̀ Krɛst ànə və fana fàak sə̀
lʉ̀k sə me yàwo sə, fana yà' ye mok
də ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a dzədzəm fana
ŋgə̀ŋgàŋ ye kə̀kʉrə̀ mʉlisə̀ Nwì.
5 Musì ànə com yumok bə nzak
lʉ̀ʉk sə dʉk də, <<A ye-a ŋga ŋwè
nòŋsə wes lʉ̀ʉk sə pwe' nə̀ pwe'
àlɛ, ye də ŋgə̀ŋgàŋ tse' lùŋ bʉ̀ʉ zeŋ
sə̀'.>>
6 Bə nzak nə̀ ŋgòye kə̀kʉrə̀ ŋga
ŋwè fa ntʉm ye bohòNwì nà'a ye də,
<<Kà də ŋwèe sə mərə sə ntʉʉ̀ yi də,
<A nə lo mʉbu anə ndà?> dʉk.>>
Yà'sə də wù sə tsəm ŋgòkə̀ jə tsoŋ
və̀ Krɛst nə sə nze də yi tɛsə wu.
7 Mok ye sə̀' də, <<Kà də ŋwèe sə
tsərə sə ntʉʉ̀ yi də, <Anə tsoŋ lo sə
mvwe' nzeŋgòŋ bʉ̀ kpʉkpʉ ndà,>
>> də ya wo jəŋ kok və Krɛst ca sə̀'
dʉk.
8 Ŋwàk Nwì sə cèp da? Nà' sə cèp
də, <<Ncèp nə nà' kʉəp weŋ nè' co
wèŋ yuk, nà'a kə̀ cùhu wèŋ nə ye
sə ntʉʉ̀ wèŋ sə̀'.>> A ncèp nə̀ vès
sə tsòho fa weŋ də wèeŋ fa ntʉm
bohòJisòs nà'a.
9 Bʉsə̀ a ye-a ŋga ŋwè cèp fis kə̀
cùhu yi də Jisòs nə yi Tà, nə dzəm sə
ntʉʉ̀ yi sə̀' zìnə də Nwì à lòkoksə nà'
mvwe' kpʉ fana ŋwə̀ ànə tse' lùŋ.
10 Ŋwèe dzəmgə̀ sə ntʉʉ̀ yi fana
Nwì jəŋ yi də yi yəyərə̀, yi cep fis kə̀
cùhu yi fana yi tse' lùŋ.
11 Ŋwàk Nwì sə cèp də, <<Ŋwə̀
nə̀ yi dzəm-a bohònà' fana, kaco yi
maha wà.>>
12 Yà' ka zok bohòŋwə̀ nə̀ yi ŋwəə̀
Jus bə nə̀ yi ŋwè lakmvum yeŋ.
Nwìi Tà bohòwo yi pwe' yəyərə̀. Yi
sègə̀ ndàaŋwè pwe' ŋkʉʉŋntɛ̀ŋ, nə̀
nà' lɛŋ tətɛsə̀ bohòyi.
13 Wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì
də, <<A ye-a sə̀ ndà nə̀ yi to liŋ Tà sə
fana ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse' lùŋ.>>
14 Aco bwìŋ to ŋwə̀ nəmòk də nà'a
kə tɛsə wo yè'sə va, ŋga a ye-a də
wo ka bohòyi ntòdzəm ɛ? Yà' ye
sə̀' də aco bwìŋ dzəm bohòŋwə̀ mòk
yè'sə va ŋga wo ka yumok bə liŋ ye
sə yuk yuk ɛ? Aco wo yuk va sə̀', ŋga
wo ka-a ŋwè ŋgòtsòho fa wo tse' ɛ?
15 Aco ŋwè lo ŋgòkə̀ tsòho anə va
ŋga wo ka-a yi tum ɛ? Yà' mègù
mvə̀'nə̀ wo a còm yà' ndzənə ŋwàk
Nwì yà'a də, <<Bwìiŋ lògə̀ bə Ntirə̀
nə̀ Bə̀boŋ nə ŋgòkə̀ tsə̀' fa bwìŋ fana

* **9:33 9:33** Lìs ènə Jisos Krɛst.

wo kwa bohòyà'wèŋ wùriŋ.>>
16 Megu də ka də bʉ̀ʉ sə̀ wo yukgə̀
Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə dzəm wesgə̀ nà'
pwe'fo' yeŋ. Izayà à dʉk bə cùu ye
də, <<Tà, ŋwə̀ nə̀ yi a dzəm fʉ̀k ncèp
àvès nə ndà?>>
17 Ye də fantʉm vègə̀ bohòŋwè
ŋga yi yuk yumok, bwìŋ yu' ŋga wo
sə tsòho fa wo ncèp nə̀ Krɛst nə.
18 Mʉ̀ sə fek də, a yè'sə zìnə də
bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ a ka Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ
nə yè'e ntòyuk à? Hai', wo a yuk
laŋ. Yà'a mvə̀'nə̀ wo à còm yà'
ndzənə ŋwàk Nwì sə də,
<<Ntirə̀ nə̀ masinjà nə à tse' nə a
yuhu lòwes sənə nzeŋgòŋ nə
pwe'fo' laŋ.
Bwìŋ a yuk ncèp nə mvwe' sə̀ a fɛŋ
bə fɛŋ bʉ̀ə̀.>>
19 A fek-a mòk sə̀' də, ye də bʉ̀ʉ Izùrɛ
wèŋ à ka yàwo bə ncèp ànə rɛɛŋ
àlɛ? Hai' wo à rɛɛŋ sə̀ laŋ. Musì ànə
cep to fa' yi də Nwì à dʉk də,
<<Mʉ nə gʉ lak mok nsàp nə̀ wèeŋ
nə kʉk ja'a wo nə waŋ,
Də anə ye co ye vɛ'nə lɛ wèŋ.
Mʉ nə gʉ lak mok sə̀ wo ləm wà,
Wèŋ kʉk ja'a wo ntʉm yaaŋ weŋ.>>
20 À cèp ghak gʉgʉŋ ŋgà tsòhòbum
Nwì Izayà mvə̀'nə̀ yi ànə cep ye də,
Nwì a cèp də,
<<Bʉ̀ʉ sə̀ wo a sə kà mʉ làp wèŋ a
yə mʉ laŋ.
Mʉ̀ a nìŋ fa ni' àm bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo a
sə kà mʉ fe'rə̀.>>
21 Bohòma nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ fana yi
à cèp də Nwì à dʉk də,
<<Mʉ̀ tse' fa bʉ̀ʉ am wèŋ bo də wo
və tətè nùm kə ca co,
Wo kà ŋgì nə̀ njàm nə yuk lok.>>

11

Nwì Ka Bʉ̀ʉ Izùrɛ Wèŋ Swi

1 Mʉ fek mali-a weŋ yumok
sə̀mok. A yè'sə də Nwì a bèŋ bʉ̀ʉ
ye wèŋ laŋ nə̀ kè' mò'fis à? Hai',
ka vɛ'nə yeŋ. Mʉ̀ bə tu am, mʉ sə̀'
ŋwəə Izùrɛ, tàcici àvèes Abràham
fana mʉ̀ ye bə bòp lak Benjamè.
2 Nwì a ka bo ye bohòbʉ̀ʉ ye wèŋ
sə̀ yi ànə riŋ wo mantombì sə wèŋ
lɛ co'rə fis. Mʉ̀ rì də wèŋ rì yusə̀ wo
à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ
ŋwə̀ nə̀ wo to yi də Àlajà nà'a laŋ. Yi
à sə cèp bohòNwì bə liŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ,
nə sə dʉk də,
3 <<Tà, bʉ̀ʉ yè'e wèŋ a zə ŋgàa
tsòhòbum yo wèŋ, wo a kʉ̀əmsə
màk wes kàam sə̀ wo fagə̀ wu satikà'
fo' sə sə̀' pwe'. Bwehe cu mègù mok
mʉmʉ̀ nə̀ mʉ̀ sə kùksə wu, fana wo
sə lap mandzə̀ ŋgòzə mʉ sə̀'.>>
4 Ànə geŋ Nwì dʉk fəsə fa yi da?
Nwì à dʉk yi də, <<Mʉ̀ tse' malì bʉ̀ʉ
yàm fo' ncùhù sàmba, sə̀ wo ka rùm
nə̀ wo to nà' də Baal nà'nə kuksə
yu'.>>
5 Yà'a bohòvesùwèŋ ŋga'a yè'e sə̀'
vɛ'nə. Mʉbwes bʉ̀ʉ Izùrɛ mok cu nə̀
Nwì a cok fis wo bə bòvə̀m nə̀ nje.
6 Mvə̀'nə̀ yi a cok fis yà' bə bòvə̀m
nə̀ nje nə fana yà' rɛɛŋ də yi a ka
yà'wèŋ bʉ̀ʉ yumok sə̀ wo a gʉ̀ yà'
cok fis. Ànə ye-a də yi a cok fis
yà'wèŋ vɛ'nə bwɛ̀rɛ də kaco a to
nsàp bòvə̀m ànə də a bòvə̀m yeŋ.
7 Yusə̀ də vɛ': bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à ka
yusə̀ wo à sə làp sə kə tse'. À tse'
mègù yà' mʉbwes bʉ̀ nə̀ Nwì ànə
cok fis wo nə. Ntʉm mok sə wèŋ a
gʉ bʉp laŋ.
8 Yà' megu mvə̀'nə̀ wo à còm yà'
ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də,
<<Nwì a jipsə wo ŋkərə̀.
Kaco lis awo ye yeŋ, ntu' awo kà sə̀'
yuk,
Tətè kə wɛs ntinə yè'e.>>
9 Devìd à cèp ye sə̀' də,
<<Yusə̀ wo sə kwa sàm bə zeŋ sə
yà'a bʉ̀ʉŋ co tam bohòwo.
Wo gbʉ, nə ye ŋgə' bə zeŋ sə̀'.
10 Lis loho na wo co wo kà bum yə-è,
Wo ye-a ŋgə' nə̀ co nà' zəm tse'
megu wo sə nze nə̀ mvèsə̀
bwɛ̀rà.>>
11 Ye də yà' sə tsə̀' yè'sə də Izùrɛ à
lʉ'rə də ya wo gbʉ nə bisə nə̀ mvèsə̀
à? Hai' ka vɛ'nə yeŋ lok. Bʉ̀ʉ Izùrɛ
wèŋ gbʉ̀ʉ fana Nwì fa bʉ̀ lakmvum
wèŋ mandzə̀ də yà'a tse' lùŋ ya bʉ̀ʉ
Izùrɛ wèeŋ waŋ boŋsə yà'wèŋ.

12 A ye ŋga bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ ànə
jam mandzà nə fana nzeŋgòŋ nə tse'
yàwo kə mandzà ŋgòtse' swe' bʉ̀ʉ
zeŋ. Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèeŋ bisə fana bʉ̀
lakmvum wèŋ bʉ̀ʉŋ ŋgàa ghàk. A
ye ŋga bʉp àwo nə a gʉ̀ Nwì yi se
bwìŋ fana anə boŋ wesə yè'sə mok
nsàp nà fòŋga wo kpəəŋ foho və-a
mvwe' mandzà nà Nwì nə ɛ?

Mandzà Nà Nwì Sə Lùŋsə Bʉ̀ Lakmvum Wèŋ

13 Mʉ̀ dzəm ŋgòcèp bohòwèŋ bʉ̀
lakmvum wèŋ. Nwì a tum và mʉ co
ŋgà ntum bohòwèŋ fana mʉ̀ sə jə
yà' co fàak sà ghaŋ.
14 Bʉsà kàmòk aco mʉ̀ gʉ bʉ̀ʉ lak
am bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ mok ŋgòwa weŋ,
nə foho və kə tse' lùŋ.
15 Ghà nà Nwì ànə bɛŋ bʉ̀ʉ
Izùrɛ wèŋ fana yà' gʉ bʉ̀ʉ sà sənə
nzeŋgòŋ nə pwe' ŋgòtɛs ŋkɛ̀ŋ bə
Nwì wèŋ mok mvwe' mò'fis. Ye də
anə ye yè'sə va, ŋga a ye-a də Nwì
jə fəsə wo co bʉ̀ʉ ye wèŋ ɛ? Anə ye
megu mok co də bʉ̀ʉ sà wo à kpʉ
wèŋ bwìŋ foho và fe'lə laŋ.
16 A ye-a ŋga ŋwè fa to ntu' brɛd
nà mantombì nə bohòNwì fana ye
də bwes sə pwe' sà' sà ye. A ye-a ŋga
ŋgàaŋ tʉ mòok sà Nwì fana ntaŋ tʉ
sə ye mali sà ye.
17 Tʉ nà bàboŋ nà wo togà nà' də
Olìp nà'a à təəŋ ye sà fo', wo kə
sa fis jəŋ lo ntaŋ sə, nə jəŋ ŋga'a
nsàp tʉ mòk nà sə ŋgəà, nə kə lem
gesə nà' ndzənə tʉ mòk nə. Wèŋ
bʉ̀ lakmvum yè'sə, ntaŋ sà wo à kə
lèm gèsə yà' lèmə sə wèŋ. A wèŋ sə
wèŋ à và ŋgòkà tse' jə mʉŋàŋ ndzə
mvwe' ŋgàaŋ tʉ Olìp nà bàboŋ nə.
18 Yà' nə yeè nə vɛ'nə fana kà də
wèeŋ jəŋ ntaŋ sà yà' à ye sà tʉ nə co
yà'a yusà wà dʉk. A ye-a də wèŋ sə
nɛ̀ni' fana wèŋ sə tsərə tse' də wèŋ
sə kà ŋgàaŋ tʉ nə wèŋ tɛsà, ŋgàaŋ
tʉ nə sə tɛsə weŋ yi.
19 Kàmòk aco wèŋ dʉk də wo à
sà fis ntaŋ mok sə, ya ŋga vèes tse'
mandzà.
20 A lɛ zìnə. Wo à sà fis yà' bʉ̀ʉsà
wo à ka dzədzəm bohòKrɛst tse'.
Wèŋ a bʉ̀ʉŋ mok ni' tʉ ànə ma mòk
wèŋ bʉ̀ʉ dzədzəm àwèŋ nà wèŋ tse'
nə. Kà də wèeŋ sə nɛni' dʉk, wèeŋ
sə koksə lɛ wʉə.
21 A lòntaŋ sà yà' ànə kuk kok
yàwo bə tʉ nà nà' à ye nə, Nwì nə
kà wo mè'rà. Ye də a ye-a ŋga wèŋ
ka bohòyi dzəm, wèŋ tsəm də yi nə
me'rə weŋ yàwèŋ à?
22 Vesùwèŋ yə də Nwìi mamòk
ŋwà nà yi bòŋwè vɛ'ɛ wùriŋ, yi
ye bwi mamòk sà' ŋwà nà co yi
ko gesə-a wu ndzə bohòyi, wù waŋ
kpʉ yò. Yi tʉ̀ksəgà bʉ̀ʉ sà wo a
mè'rə mandzà nà nje, nə ye bàboŋ
bohòwèŋ, ŋga weŋ tə-a gʉgʉŋ bə
mandzà nà nje nə. A kà-a vɛ'nə ye,
wo gbɛ' ci' mak fis weŋ fo'.
23 Yumòok sà' də, a ye-a ŋga bʉ̀ʉ
Izùrɛ wèŋ teŋsə gʉtu awo nə fana
aco Nwì lem fəsə gesə lo fe'lə wo
ndzə mvwe' tʉ nə sàmok, bʉ̀ʉsà yi
tse' nsàp ŋàŋ ànə yo.
24 Vesùwèŋ yə də aco yi jəŋ to weŋ
sà wèŋ ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ, sà wèeŋ
yàwèŋ co ntaŋ tʉ mòk nà sə ŋgəà,
nə sa fis weŋ, nə kə lem gesə bə tʉ
nà bàboŋ, nà wèŋ ànə ka ntaŋ tʉ
ànə yeŋ. Ye də aco yi jəŋ to bʉ̀ʉ
Izùrɛ wèŋ sà wo ànə ye yàwo ntaŋ
tʉ nà bàboŋ ànə, nə lem fəsə gesə
yà'wèŋ ndzənə tʉ àwo nə.

Bʉ̀ʉ Izùrɛ Wèeŋ Nə Tse' Lùŋ

25 Bwema am wèŋ, mʉ̀ sə dzəm də
wèeŋ rɛɛŋ bə zìnə mòk nà nà' swìhi
cu sə mvwe' ncèp ènə, ya kà də
wèeŋ sə tsəm də wèeŋ kəkərà dʉk.
Nà'a də, jəjʉ'rà nà' a và bohòbʉ̀ʉ
Izùrɛ wèŋ mok ènə nə ye vɛ'nə tətè
kə dzeŋ ghà nà bʉ̀ lakmvum wèŋ, sà
wo nà tse' lùŋ sə, và wes bohòNwì
pwe' ŋkuŋ.
26 Yà'a mvà'nà bʉ̀ʉ Izùrɛ pwe' nə
tse' lùŋ sə. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì
dʉk də,

<<Ŋgà tətɛsà bwìŋ nə, nà tesə và
mvwe' lak Zayòŋ,

Fana yi nə fis gɛsə ŋkʉ̀ì' mʉtsətsə'rəə bwe' Jàkop pwe'.
27 Də mvè'nə mʉ fis wes bʉp awo sə vɛ'nə,
Fana yà' ye mok də rʉ̀k àm nə mʉ̀ à zʉ vesi wèŋ nə nà' kʉ̀rə wes mvè'nə mʉ̀ à dʉk sə laŋ.>>
28 Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ a bʉ̀ʉŋ mok bʉ̀ʉ sə də bə Nwì wèŋ ka ŋge' yeŋ bʉ̀ʉsə wo a ka Ntirə nə Bəboŋ nə dzəm. Yè'sə à ye vɛ'nə də ya wèŋ sə wèeŋ bʉ̀ lakmvum tse' mandzə ŋgòtse' lùŋ. Megu də yi ànə cokfis to wo laŋ də yà'wèeŋ bʉ̀ʉ ye, fana yi sə dzəm malì yà' sə'. Yi sə dzəm malì yà' vɛ'nə njo nə yi ànə zʉ me rʉ̀k bə tàcicii awo sə wèŋ laŋ.
29 Nwìi fa-a ŋwè yumok, kaco yi jəŋ fəsə yà' yeŋ; yi fis jəŋ ŋwə nje, yi kà nà' sə' mè'rə fəsə.
30 Wèŋ bʉ̀ lakmvum, wèŋ à sə kà Nwì yukgə fana Nwì a koksə manziŋ ŋga'a bohòwèŋ bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à ka dʉk ye yuk.
31 Mvè'nə bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə kà Nwì ŋga'a yè'e yuk sə fana, yà' mègù sə' vɛ'nə də, mvè'nə Nwì ànə koksə manziŋ bohòwèŋ fana yi nə koksə manziŋ bohòwo sə'.
32 Nwì a lok tes bwìŋ pwe' sənə gʉtu wo kà dʉk ye sə yuk, də ya yi niŋ fa koksəmanziŋ nə nje nə sə' bohòbwìŋ pwe'.

Ŋkì Nə ŋgòKùksə Liŋ Nwì

33 O, Nwìi ŋgà ghàk vɛ'ɛ co ŋwè kà cèp to,
Yi tse' ŋkərə, nə riŋ bum sə' nəbʉp.
Kaco ŋwè rɛɛŋ mvè'nə yi tsərəgə bum ye yeŋ,
Kaco ŋwè rɛɛŋ mandzəə ye sə sə' yeŋ fʉk.
34 <<À rì yuk yusə Tà sə tsərə ndà?
Ŋwə nə aco yi fa to Nwì ntip cu yo à? A bʉ̀ə.
35 Ŋwè cu yo nə yi à samsə fa yuk Nwì yumok,
Də ya nà'a nə lak fəsə fa yi à?>>
36 Bum pwe' à tesə ndzə bohòyi,
Yi à gʉ yà' yi, yi tse' yà' sə' yi nə.
Kəkuk ye bə liŋ ye sə nə mvèsə.
Yà' a ye vɛ'nə.

12

Ŋwə Nə Nwì A Jə Yi Co Ŋwə Nje Laŋ Cum Lɛ Vɛ'ɛ

1 Ye də bwema am wèŋ, nə Nwì a koksə manziŋ bohòvès fana mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də wèeŋ fa ni' awèŋ sə co satikà' nə nà'a cum mali geŋ fo'; wèeŋ ye rərɛŋ, nsàp nə co Nwì dzəm weŋ. Nà'nə yà'sə mandzə nə aco wèŋ kuksə yi nə.
2 Kà də wèeŋ bɛ' lo nsàap kùu gìi bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ sə dʉk. Wèeŋ me'rə Nwì ŋgòkupsə weŋ, nə fa weŋ tsətsərə nə fi, ya ŋga wèeŋ sə gʉ bum mok bə mandzə nə nà'a zok. Nà'a mègù mandzə nə aco wèŋ riŋ yusə Nwì dzəm, sə yà'a bəboŋ, nə ye sə aco yà' gʉ Nwì yi kwa, sə yà'a mʉmvè'nə yà' tse' ŋgòye pap sə.
3 Mʉ̀ sə cèp bohòwèŋ bə dzə' nə Nwì a fa mʉ nà' bə bòvèm nə nje nə də, kà də ŋwèe sə tsərə bə ni' ye co də yi ŋwə nə ŋkʉ̀ʉŋ nə casə mʉ mvè'nə yi sə dʉk. Wèeŋ sə tsərə fʉ̀ə, nə ja'a nsàp ŋàŋ nə Nwì a fa weŋ bʉ̀ʉsə wèŋ dzəm bohòyi nə. Wèeŋ sə moo vèm bə zeŋ ya wèeŋ riŋ mvè'nə wèŋ cu nə zìnə.
4 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèeŋ ni' ŋwè è. Ni' ŋwə nə mò'fis tse' bòp nja zok, zok. Bòop sə zəzok yè'sə yà' ka nsàp fàk nə mò'fis lòoŋ tse'.
5 Yà' mègù sə' vɛ'nə də mvè'nə vesùwèeŋ ŋkʉ̀ʉŋ yè'sə, a mègù ni' nə mò'fis ves Krɛst wèŋ, fana a tse' fàk zəzok.
6 Mvè'nə Nwì a sè ndàaŋwè pwe', nə fa nà' ŋkərə nə ŋgògʉ̀ nsàp fàk nə nje bə zeŋ fana vesùwèeŋ fak-a bə zeŋ. Ŋwə nə nje ŋgòtsòho rì fa bwìŋ bum mok sə Nwì tsòho fa yi yà' yi fana ŋwə ànə tsoho bə dzədzəm nə yi tse' nə pwe'.
7 Ŋwə nə ma nje ŋgòfàk bohòbwìŋ fana yi sə fak sə ntɛ̀ŋ. Ŋwə nə nje ŋgòyə'rə bwìŋ fana yi sə yə'rə sə'.

8 Ŋwè nè ma njòo ŋgòtsòho nə kwɛ'sə riŋ bwìŋ fana wu sə tsoho kwɛ'sə wo; nè wu yòŋgà fa bwìŋ mbo, wù fa bə ntʉm nè mò'fis. Wu ye-a yòŋwè nè mantombì, wù fak gʉgʉŋ. Bùʉ sè wo rì yàwo ŋgòkoksə manziŋ bohòbwìŋ, wo sə gʉ fàak koksèmanziŋ sə bə kwəkwa.

9 Wèeŋ dzəm ŋwè, wèŋ dzəm kok yi sə ntʉù wèŋ bə zìnə. Wèeŋ bɛŋ yusè yà'a bʉp, nə bɛ' tse' yusè yà'a bèboŋ cù̀k.

10 Dzəm mòk bə mòk bə nsàp dzədzəm nè nà'a yegè mʉtsətsə'rəə bwema wèŋ. Tse' ntʉm nè ŋgòjə bwìŋ co bùʉ sè ghaŋ.

11 Fàk gʉgʉŋ bə ŋàaŋ awèŋ pwe'fo', nə kà wò. Fàk bohòTà bə ntʉʉm awèŋ pwe'fo'.

12 Mvè'nè wèŋ sə naaŋ tu bə yusè Nwì à kàk sə fana wèeŋ sə kwa wùriŋ. Ghà nè ŋgə' và bohòwèŋ fana wèŋ kontʉm, nə təəŋ gʉgʉŋ. Wèeŋ sə lɛŋ pìriyà bohòNwì ghà nè fòlòoŋ.

13 Yusè ŋwè tse' yà' fana yi gap fa ma mòk bohòkrətèŋ nè yi ka ye tse'. A ye-a ŋga ŋkʉ̀ìŋ và mʉnda'à wèŋ, wèŋ kà wo bɛ' fəsè.

14 Fek Nwì ŋgòsè bùʉ sè wo sə fa wu ŋgə'. Ŋ, a zìnə, də yi se yà', kà wo yàk.

15 Wèeŋ kwa wèŋ bùʉ sè wo sə kwa, nə waŋ wèŋ bùʉ sè wo sə wa.

16 Wèeŋ cum cù mò'fis weŋ bwìŋ pwe'. Wèeŋ kà ni' sə nɛ̀, wèeŋ dzəm ŋgògì bə bùʉ sè bwìŋ jəgè wo co bùʉ sè wà. Kà də wèeŋ jəŋ ni' awèŋ co də wèeŋ ŋgàa ŋkərè dʉk.

17 Ŋwè nəmòk gʉ-a wu bʉp, wù kà yi bə bʉp làk fəsè fa. Gʉ̀ lɛ yusè aco ndàaŋwè pwe' dzəm də yà'a bèboŋ.

18 A ye-a ŋga mandzè nə yo fana wù jihi nzòŋ ŋgòcu bə fifi weŋ bwìŋ pwe'fo'.

19 Ŋge' am wèŋ, kà də wèeŋ fəsə fʉk fòo bʉp dʉk; me'rə fa Tà Nwì mandzè ŋgòsak nà' yi. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də Nwì a cèp də, <<Me'rə fa fòo bʉp bohòmʉ̀, mʉ nə fəsə yà' mʉ̀.>>

20 Yà'a ye lɛ də, <<A ye-a ŋga njè sə ya ŋwè nè yi bèŋgè wu, wù fa yi bɛŋ; a ye-a ŋga ntʉm sə cʉəm yi, wù fa yi ndzəp. Bʉsè wu gʉ̀-a vɛ'nə fana ye də wù cup naaŋ fa ŋgèŋgàŋ ŋàhamis mʉtuhù.>>

21 Kà də wèeŋ dzəm də bʉp ghak weŋ dʉk, wèeŋ ghak bʉp bə gʉ̀ bòŋ.

13

Krətèŋ Wèeŋ Yuk Bùʉ Sè Wo Tse' Lak Wo

1 Ndàaŋwè pwe'fo' yuk bùʉ sè wo tse' lak wo, bʉ̀ʉsè ŋàaŋ sè wo tse' yà' ŋgòtse' bwìŋ bə zeŋ yà'sə a fa wo yà' Nwì, wo a ka yà' bə ŋàaŋ yàwo jəŋ.

2 Ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə kà wo yuk fana ye də yi sə bèŋ yà'sə yumòk sè Nwì a nòŋsə yà' yi. Ŋwè nè yi gʉ̀-a vɛ'nə fana ye də yi sə jə và nzak mʉtuhù yi.

3 Ŋwè nè yi sə gʉ̀-a ye yusè yà'a bèboŋ fana kaco wʉə ko yi bə bʉ̀ʉ sè wo tse' lak sə wèŋ yeŋ. Ŋwè nè yi gʉ̀gè ye bʉp wəpgè yà'wèŋ yi. A ye-a ŋga wèŋ dzəm ŋgòcu bə fifi weŋ bʉ̀ʉ sè wo tse' lak sə wèŋ fana wèŋ sə gʉ megu yusè yà'a bèboŋ, ya wo sə kwa bohòwèŋ.

4 Bʉsè nsàap bʉ̀ʉ yà'sə wèeŋ ŋgàa fàak Nwì, wo sə fàk bʉ̀ʉ tu awèŋ sè'. Yà'a lɛ sè' də a ye-a ŋga wù sə gʉ̀ bʉp, wù wəp li wo, bʉ̀ʉsè ŋàaŋ sè wo tse' sə yà' ka wà yeŋ. Wo ŋgàa fàak Nwì, sè wo tse' ŋgòyeŋsə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ ŋgə'.

5 Ye də a bèboŋ ŋgòyuk wo, kà də bʉ̀ʉsè jèjòok nə tesə ye, a ye bʉ̀ʉsè wèŋ rì sə ntʉù wèŋ də a bèboŋ ŋgògʉ̀ vɛ'nə.

6 Nà'a sè' njo nè wèŋ tse' ŋgòlàk tas awèŋ sə, bʉ̀ʉsè bʉ̀ʉ sè wo sə benə mbàam tas sə wèŋ sə fàk yà'sə bohòNwì.

7 Ye də wèeŋ fa ndàaŋwè pwe' nsèe yusè yà'a sè ye. A ye-a ŋga ŋwè ka tas ye ntòlak, bèboŋ də yi lak;

bùu sə wo tse' lak sə duk-a də wèeŋ lak yà pwe', wèŋ lak fa wo. Wèeŋ sə wəp bùu sə bwìŋ tse' ŋgòwəp wo, nə sə kwasə bùu sə bwìŋ tse' ŋgòkwasə wo sə'.

Krətèŋ Wèŋ Tse' ŊgòDzəm Mòk Bə Mòk

8 Kà də wèeŋ tse' ŋwà nəmòk kəa duk. Kəa nà aco wèŋ tse' ŋwè nà'a nà də wèŋ tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Busà ŋwà nà yi dzəm-a mòk bə mòk fana ye də yi nòŋsə wes lùuk sə pwe' laŋ.

9 Nwì a duk vesùwèŋ də, <<Wèeŋ kà nto ko, kà ŋwè zə, kà yəyə, nə kà yu ŋwà mòk wa.>> Lùuk yè'sə bə mok sə yà' bwehe cu sə pwe'fo', yà' kə kì be'lə ni' ndzənə ncèp nə mò'fis nè'e də, <<Dzəm moma yo mumvə'nə wù dzəm ni' yò.>>

10 Ŋwèe dzəm-a moma ye fana kaco yi gu nà' bup yeŋ. Ye də ŋgòtse' dzədzəm, a ŋgònòŋsə wes lùuk sə.

11 Wèeŋ lap mandzə ŋgògù bum yè'sə pwe'fo', bùusə mvək kùrə laŋ nə a tse' ŋgòlòkok mok mutsə. Mvə'nə vèes nə kə tse' lùŋ nə kuəp wesə və mok ŋga'a nə nòŋsə mvək nə ànə dzəm to bohòJisòs Krɛst fa' sə.

12 Ndzəm sə də a me, tsok kuəp ŋgòrɛŋ laŋ. Vesùwèeŋ mak gɛsə bum sə bup sə yà'a bum ndzəm sə fo'. Vesùwèeŋ bək jəŋ ŋkə avès co bùu sə aco a lu mvwe' marɛŋ.

13 Vesùwèeŋ cum ncu nə bəboŋ co bùu sə wo cu mvwe' marɛŋ. Vesùwèeŋ me'rə gɛsə bum sə ŋgòcèp vàk kɛ'cà nduk, nə ye ŋgòjuhu rùk wèŋ fo'. Vesùwèeŋ co'rə fis bo avès bə nzak sàhà, nə ye bə bum sə yà' cà cù pwe'fo'. A kà sə kùəm, nə kà yu ŋwà nəmòk sə' wa.

14 Wèeŋ jəŋ Tà Jisòs Krɛst co ŋkə bohòwèŋ. Kà də wèeŋ sə fuhu noŋsə mandzə ŋgògù nsàap bup sə ŋgùpni' sə dzəm yà', sə yà' tesə kokgə sə vəə vès sə duk.

14

Ŋwèe Kà Moma Mòk Sak

1 Ŋwà nə yi a dzəm-a ncèp Krɛst laŋ, ŋga dzədzəm nje nə momjo, wèŋ ko gesə lo yi muŋgorə wèŋ anə. Wèŋ kà də wenə wèeŋ sə fenə bə bum sə ma nə mandzə Jisos Krɛst duk.

2 Ŋwà nəmòok yo nə yi tsərə ye də aco yi zu yu yà pwe'. Mòk ye bwìŋ ye nə dzədzəm nə nje momjo fana yi sə tsərə ye də aco yi zu megu ye njàp mvùuŋgaŋ.

3 Ŋwà nə wu zugə-a yòbum pwe' nduk fana wù kà ŋwà nə yi kà ye nduk zugə nə co də yi yu nə wà jə. Mamòk nə sə' vɛ'nə də ŋwà nə yi sə kà ye bum pwe' nduk zu nə kà nə yi sə zu ye nduk nə sak, bùusə Nwì a jə yi laŋ.

4 Wù, wu yè'sə ndà ŋkuŋ wù sə kə sak mo ŋgà fàk ŋwà nəmòk-ɛ? Masà ye tse' ŋàaŋ sə ŋgòduk də nà' gù bəboŋ kè bup àlɛ yi. Yi nə gu li lɛ bəboŋ bùusə aco masà nə gu to yi, yi gu bəboŋ.

5 Aco ŋwà nəmòk sə tsərə ye də nùmbu mòk yam ghak mòk; ŋwà mòk sə tsərə ye də nùumbu sə pwe'fo' mègù nùumbu, mòk ka zok yeŋ. A ye-a vɛ'nə, fana ndàaŋwè pwe' tse' ŋgòrìŋtse' sə ntuù yi pap də yusə yi sə tsəm sə yà'a yəyərə.

6 Ŋwà nə yi sə jə-a ye nùmbu mòk co nə ghaŋ fana yi sə gu vɛ'nə ŋgòkùksə Tà fo'. Ŋwà nə yi sə zu ye nsàap zuzu nduk, yi sə dzəm sə' ŋgòkùksə sə' Tà, bùusə yi sə kwasə Nwì bə yusə yi sə zu sə. Ŋwà nə yi kà ye bum nduk zugə nə sə dzəm ŋgòkùksə sə' Tà bùusə yi sə kwasə Nwì ye sə sə'.

7 Vesùwèŋ pwe', ŋwà nəmòk ka bə tu ye yiìyi cum. A ye-a sə kpu, kaco ŋwà nəmòk kpu megu bə tu ye yiìyi yeŋ.

8 A ye-a ŋga vesùwèŋ cu fo' ŋwəm fana ye də a sə cu ncu nə Tà nə. A ye-a də vesùwèŋ kpu fana ye də a kpu sə' bùu yi. Ye də a ye-a ŋga

vesùwèŋ cu-a fo', kè a kpʉ-a, yà' megu də Tà tse' vesùwèŋ yi.
9 Nà'a njo nə Krɛst à kpʉ nə lokok nə, də ya yi ye Tà bohòbʉ̀ʉ sə wo à kpʉ laŋ bə sə wo cu fo' mwè pwe' yi.
10 Yà' nə yeè nə vɛ'nə fana wù sə sak bwi moma yo bʉ̀ʉ yà? Kènə wù yòsə', wù sə jəŋ moma yòco yusə wà bʉ̀ʉ yà? Vesùwèŋ pwe' nə kə təəŋ mantombìi Nwì fana yi sak ves.
11 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Tà Nwì à cèp də,
<Mvə'nə mʉ̀ cu fo' fana ndàaŋwè pwe' nə kə təəŋ bə tumfərə kə mantombìi mʉ̀,
Nə dʉk fis də mʉ̀, mʉ Nwì.> >>
12 Ye də ndàaŋwè pwe' nə kə təəŋ mantombìi Nwì, nə tsok fa yi yusə yi à gʉ̀ʉ.

Kà Yusə Co Yà' Gʉ Moma Yo Mòk Gbʉ Bʉ̀ʉ Zeŋ Gʉ̀

13 Ye də vesùwèeŋ kà ŋwə nəmòk mok sə sak fe'lə. Bòghak lɛ də ndàaŋwè pwe' mum vəəm ye, nə kà də yi gʉ yumok sə co yà' jəŋ və fa moma mòk məmumsə fana yi gbʉ gʉ̀.
14 Mʉ̀ riŋ tse' yàm zìnə co ŋwə nə Jisòs Krɛst nə yi Tà tse' mʉ yi nə də, nsàp zʉzʉ mòk nə wo tse' ŋgòdzə nà' dzəə bʉ̀ə. Yà'a sə' də, a ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə jə nsàp zʉzʉ mòk co yusə yi tse' ŋgòdzə nà' fana yà' ye vɛ'nə bohòyi anə.
15 Ye də a ye-a ŋga wù sə zʉ yòbum nduk, yà'sə gʉ ntʉm moma mòk ŋgòye rərwi', wù kà mbɛŋ kòm, fana ye də wù sə kà yi yà'sə dzədzəm nìŋ fa. Kà də wu dzəm də nsàp zʉzʉ nə wù sə zʉ bʉʉŋ yumok sə aco yà' gʉ bʉpsə yòŋsə ŋwè nə Jisòs Krɛst à kpʉ bʉ̀ʉ tu ye nə dʉk.
16 A ye-a ŋga yumok cu sə yà'a bohòwù yòbəboŋ fana boŋ ghak lɛ də wu me'rə yà', nə noŋsə nə də wu sə gʉ yà' fana bwìŋ sə cep bə zeŋ bʉp.
17 Bʉsə yusə yà'a gʉgʉŋ bohòbʉ̀ʉ sə wo bɛ' lògə Nwì co ŋkum àwo sə ka zʉzʉ bə nəno yeŋ. Yusə gʉgʉŋ sə, a ŋgògʉ̀ yusə yà'a rərəŋ, nə ye fifi, nə ye kwəkwa nə nà' tesə və bohòYòŋsə nə Rərɛŋ nə.
18 Ŋwə̀ nə yi bɛ'-a Krɛst bə nsàp mandzə ènə fana Nwì sə dzəm yi, yà' sə yəəŋ mʉlisə bwìŋ bəboŋ sə'.
19 Ye də a bəboŋ də vesùwèeŋ sə lap ŋgògʉ̀ mègù yusə aco yà' jəŋ və fifi, nə ye sə aco yà' sə gʉ ntʉm mòk bə mòk ŋgòkwa lòmantombì.
20 Kà də wu bʉpsə fàak Nwì bə nsàp zʉzʉ nə wù sə zʉ dʉk. A zìnə də zʉzʉ pwe'fo' bəboŋ, nə ye də, a ye-a ŋga wù sə zʉ yumok sə aco yà' gʉ moma yo mòk yi gbʉ fana ye də wù sə gʉ̀ jòŋ.
21 Ye də a bəboŋ də, kà də wu gʉ yumok sə aco yà' gʉ moma yo mòk yi gbʉ dʉk. A dzəm yà' ye zʉ njàp, kè no rùk, kè yu yà pwe'fo'.
22 Nòŋsə yusə wù dzəmtse' yà' sə vəə wù bə ncèp ènə mʉtsətsə'rəə wù wèŋ Nwì ba. A rɛŋsi bohòŋwə nə yi sə gʉ-a yumok, ntʉm ye kà yi bə zeŋ sə sak.
23 Ŋwə̀ nə yi sə zʉ-a ye yumok, sə ntʉm ye sə kà bə zeŋ pap sə rɛɛŋ fana ye də Nwìi nə jəŋ yi də yi ŋgà jòŋ, bʉ̀ʉsə yi sə zʉ yusə yi ka dzədzəm sə ntʉʉ̀ yi pap də yà'a bəboŋ tse'. Fana yà'a sə' də, vesùwèeŋ gʉ-a yumok sə yà' ka bə dzədzəm sə ntʉʉ̀ vès pap yeŋ fana ye də yà'a yà'sə bʉp.

15

Tsərə Bʉ̀ʉ Mok Ŋkuŋ Nə Tsəm Ni' Njò

1 Vesùwèŋ sə a yàvès gʉgʉŋ, a sə ko ntʉm, nə sə tɛsə sə wo ka yàwo gʉgʉŋ yeŋ sə wèŋ. Kà də vesùwèeŋ sə gʉ megu mvə'nə yà' sə bòkʉ̀rə gù vès dʉk.
2 Ndàaŋwè pwe' sə kʉk lis bə yusə aco yà' tɛsə moma yo mòk, yusə aco yà' gʉ yi, yi sə kuk kok lo ye sə' mantombì.
3 Jisòs Krɛst bə tu ye à ka yusə yà' à sə bòkʉ̀rə mègù yi gʉ. Yà'a mʉmvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Yèya' nə wo à yà'

wu bə zeŋ nə, a kə naaŋ mʉni'ì mʉ̀.>>
4 Ncèep sə̀ wo à còm nòŋsə yà'
ndzənə ŋwàk Nwì yè'sə pwe'fo', wo
à còm yà' də ya yà'a sə fa ves ntip.
Yà'a tɛsə ves ŋgòko ntʉm, nə sə
kwɛ'sə ves sə̀', ya ŋga vesùwèeŋ nə
riŋ ŋgònaaŋ tu avès bohòNwì.
5 Mʉ̀ lɛŋ Nwì nə̀ yi fagə̀
vesùwèŋ ko ntʉm, nə sə kwɛ'sə ves
ŋgòlòmantombì nə, də yi gʉ weŋ,
ya wèeŋ cum cù mò'fis mvə'nə̀ wèŋ
sə yù mandzə̀ Jisòs Krɛst yè'sə.
6 Ya ŋga wèeŋ kwasə riŋ Nwì nə̀
yi tɛ̀'ɛ Tà Jisòs Krɛst àvès nə bə cù
mò'fis.
7 Ye də a bə̀boŋ də wèeŋ ko
gesə lo ndàaŋwè nə̀ yi dzəm ŋgòye
mʉŋgorə̀ wèŋ ndzə ŋgùuŋ mvə'nə̀
Jisòs ànə ko gesə weŋ, ya ŋga bwìiŋ
yə vɛ'nə, wo kwasə riŋ Nwì.
8 Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ də Krɛst ànə və
ŋgòfàk bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ də ya bum
sə̀ Nwì ànə kak fa tàcici avès sə ye
zìnə, ya bwìiŋ riŋ də Nwìi ŋwə̀ nə̀
yi tse' zìnə.
9 Yi ànə və sə̀' də ya bʉ̀ʉ sə̀
wo ka Nwì riŋ wèŋ sə tse' mandzə̀
ŋgòkwasə Nwì bə bòvə̀m nà' nə. Yà'
mègù mvə'nə̀ wo à còm yà' ndzənə
ŋwàk Nwì də,
<<Ye də mʉ nə kwasə wu mʉŋgorə̀
bʉ̀ lakmvum wèŋ,
Mʉ nə yəm kuksə liŋ yòsə.>>
10 Wo à còm mok sə̀' də,
<<Wèŋ bʉ̀ lakmvum,
Wèeŋ kwa be'lə weŋ bʉ̀ʉ ye wèŋ
mvwe' mò'fis.>>
11 Wo à còm fe'lə mvwe' mok sə̀'
ŋkuŋ də,
<<Wèŋ bʉ̀ lakmvum pwe'fo', wèeŋ
gɛŋ Tà.
Bòop lak sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe',
wèeŋ kwasə yi.>>
12 Izayà à cèp ye sə̀' də,
<<Ŋgwì bʉ̀ Jesìi nə lokok, nə tse' bʉ̀
lakmvum wèŋ yi.
Bʉ̀ lakmvum wèŋ pwe' nə sə kʉk
megu lis mok bohònà',
Də nà'a nə ye ŋgà tətɛsə̀ àwo yi.>>
13 Mʉ̀ lɛŋ də Nwì nə̀ yi gʉ̀gə̀ bwìŋ
wo sə naaŋ tu də bum pwe' nə kə̀
ye bə̀boŋ, nə gʉ ntʉʉm awèeŋ rwiŋ
bə kwəkwa nə ye bə fifi mvə'nə̀ wèŋ
sə dzəm bohòyi sə. Yà'a ye vɛ'nə ya
wèeŋ nə sə tse' mali nsàp tsətsərə̀
ènə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, bə ŋàaŋ Yòŋsə nə̀
Rərɛŋ nə.

Pol Cèp Bə Nsàp Fàk Ye Nə̀ Yi Tse' Nə

14 Bwema am wèŋ, mʉ̀ rìŋtse' sə
vəə mʉ̀ pap də wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ rì
ŋgògʉ̀ bə̀boŋ, nə riŋ ŋkərə̀ bə ma
nə̀ Nwì, nə ye sə̀' də wèŋ tse' ŋkərə̀
nə̀ aco wèŋ yə'rə to bʉ̀ʉ mok sə̀'.
15 Ncèep mok sə̀ mʉ̀ còm fa weŋ
yà' ndzənə ŋwàk nè'e fana yà'a bə
ŋgì nə̀ gʉgʉŋ də ya wèeŋ kà bum
yè'sə swì bisə̀. Mʉ̀ a còm vɛ'nə
bʉ̀ʉsə̀ Nwì a nìŋ bo mʉni'ì mʉ̀ bə
bòvə̀m nə̀ nje nə,
16 də mʉ ye ŋgà fàk Jisòs Krɛst
mʉŋgorə̀ bʉ̀ lakmvum wèŋ. Mʉ bə
fàak yàm sə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ʉ sə co ŋgà fa
satikà' bohòNwì. Fàak am sə̀ də mʉ̀
sə tsòho fa bwìŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀
Nwì nə. Mʉ̀ sə tsòho də ya Nwìi jəŋ
bʉ̀ lakmvum sə wèŋ co yu satikà'a
sə. Yi jəŋ yà' vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Yòŋsə nə̀
Rərɛŋ nə a gʉ̀ rɛŋsə wo laŋ.
17 Mʉmvə'nə̀ mʉ ŋwə̀ə Jisòs Krɛst
fana aco mʉ̀ ga bàap am bə nsàp fàk
nə̀ mʉ̀ sə fàk fa Nwì nə.
18 Kaco mʉ̀ muk fʉk cùu am
ŋgòcèp bə yumok sə̀ zok yeŋ. Aco
mʉ̀ cep megu bə fàak sə̀ Krɛst a gʉ̀
càsə ya' ndzə bohòmʉ̀, mvə'nə̀ yi a
gʉ̀ bʉ̀ lakmvum wèŋ ŋgòyuk yi yè'e.
Yusə̀ yi a gʉ̀ sə, a bə ncèp nə̀ mʉ̀ a
cèp nə, nə ye bə fàak sə̀ mʉ̀ a gʉ̀ sə
sə̀'.
19 Yi ànə gʉ fàak ye sə bə ŋàaŋ
maŋgəŋgèŋ, nə gʉ fàak ye sə bə
ŋàaŋ yòŋsə nə̀ nje nə. Fana mʉ̀ a
tsòho yè jə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a
bə liŋ Krɛst nə mvwe' lak Jòrosalèm
kə dzeŋ mvwe' nzeŋgòŋ Ilirikùm.
Mʉ̀ à sə yə'rə nà' pwe'fo' mvwe' buk
lak yè'sə.
20 Mʉ lapgə̀ yàm mandzə̀ gʉgʉŋ
ŋgòtsòho Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə mvwe'

sə ŋwə nəmòk ka liŋ ye sə fo' ntòyuk yuk, ya ŋga kà də a ye də mʉ sə ci ndap mʉmvwe' kùumndap sə ŋwə mòk à gʉ nòŋsə lòyi dʉk.
21 Mʉ dzəm yàm də mʉ gʉ mvə'nə wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də,

<<Bʉʉ sə wo à ka liŋ ye sə yuk yuk wèeŋ nə ye yi.

Bʉʉ sə wo à ka mʉzèp yumok bə liŋ ye riŋ yuk wèeŋ nə rɛɛŋ bə liŋ ye sə.>>

Pol Tsə' Də Yi Nə Kə Kɛ' Cepsə Bwìŋ Mvwe' Lak Rumà

22 Nà'a njo nə mʉ dzəmgə ŋgòlòkə yə weŋ fana mʉ kà mandzə nə sə tse' sə.
23 Mʉ ka fàk mvwe' yè'e ŋga'a mok tse' fe'lə. Mvə'nə a lùumŋgòŋ wùriŋ sə mʉ a sə dzəm də mʉ kə ye weŋ fana,
24 mʉ tsəm də mʉ nə ye weŋ ghà nə mʉ sə cà ŋgòlòmvwe' lak Səpeŋ yà'a. Mʉ nə dzəm ŋgòcu vesùwèŋ mvək momjo ya a kwa mvwe' mò'fis ŋkuŋ fana wèŋ gʉ ya gì àm nə sə lo mantombì.
25 Mʉ sə də mʉ lo ŋga'a ye'e mvwe' lak Jòrosalèm ŋgòkə fa bʉʉ Nwì sə fo' sə wèŋ bum mok sə wo a tum fa wo yà' bohòmʉ.
26 Yusə də bʉ lakmvum mok sə wo krətèeŋ sə mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà bə nzeŋgòŋ Àkayà wèŋ a tsərə də wo benə mbàam mok mvwe' mò'fis, nə tumsə fa lo bʉ ŋgàa jìŋ sə wo cu mʉŋgorə bʉʉ Nwì sə mvwe' lak Jòrosalèm.
27 Wo a gʉ yè'sə bə kwəkwa njàwo nə nà' a kok sə vəə wo fana mʉ ye yàm sə' də a bəboŋ co wo tɛsə yà'wèŋ vɛ'nə. Co bʉ lakmvum a kə tse' bum sə Nwì à kàk sə njo bʉʉ Jus wèŋ, fana ye də a sə' bəboŋ də wo gapsə bum yàwo sə sə nzeŋgòŋ sə bə bʉʉ Jus wèŋ sə sə'.
28 Mʉ kə dzeŋ fo', nə fa wo mbàam sə wo a tum fa wo sə fana mʉ foho və kə ye weŋ ŋkuŋ nə ca lo mvwe' lak Səpeŋ anə.
29 Mʉ rì sə' də mʉ kə tsèŋ weŋ fana yà' jəŋ və səsè nə Krɛst nə bohòvesùwèŋ wù kà fʉk.
30 Bwema am wèŋ, mʉ sə lɛŋ weŋ bə liŋ Jisòs Krɛst nə yi Tà àvès, nə ye bə liŋ Yòŋsə nə Rərɛŋ nə yi gʉgə yi ŋkuŋ a sə dzəm mòk bə mòk, nə də wèeŋ lɛŋ fa mʉ Nwì gʉguŋ.
31 Wèeŋ lɛŋ fa mʉ yi də yi caŋsə gɛsə mʉ ndzə bohòbʉʉ sə wo ka Krɛst riŋ sə wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà yà'a. Wèeŋ lɛŋ sə' də yi gʉ də mʉ jə lòmbàam sə mvwe' lak Jòrosalèm anə fana bʉʉ Nwì wèŋ sə jəŋ yà' bə kwəkwa.
32 A ye-a ŋga Nwì fa-a fana yà'sə càa, mʉ və mok bohòwèŋ bə kwəkwa, ya vesùwèeŋ cum yoŋsə.
33 Mʉ lɛŋ də Nwì nə yi ŋgà fa bwìŋ fifi nə, yi ye wenə wèŋ. Yà' a ye vɛ'nə.

16

Pol Sə Cèpsə Gèsə LòBʉʉ Sə Mvwe' Lak Rumà

1 Mʉ dzəm də wèeŋ riŋ njɛ' avès Fibì nə yi fàkgə mʉmvwe' cos nə mvwe' lak Kènkerɛ̀s.
2 Yi kə dzeŋ-a bohòwèŋ fana kwəkwè', wèŋ ko yi bo ma ba co ŋwə nə yi rì Tà àvès sə'. Wèeŋ kotse' yi mvə'nə aco wèŋ bʉʉ Nwì kotse' to ŋwè. Wèeŋ tɛsə yi bə yusə yi sə dzəm yà' bʉʉsə yi a tɛsə bwìŋ vɛ'ɛ wùriŋ, nə tɛsə mʉ yàm sə'.
3 Mʉ cèpsə Prìsiliyà bə Àkwilà ba fo', sə vesi wèŋ à sə fàk lok bohòJisòs Krɛst bəbɛ'.
4 Wo à də wo tɛsə mʉ fana wo swìrə kpʉ bʉʉ mʉ. Mʉ sə kà wo mʉmʉ kwasə mègù. Coos sə krətèeŋ sə mbwa bʉ lakmvum pwe'fo' sə kwasə wo sə'.
5 Cèpsə fa mʉ krətèeŋ sə wo kə nigə cos mʉnda'à wo yà'a sə' bəboŋ. Cèpsə fa mʉ ŋge' àm Ipènitòs sə'. Yi à bʉʉŋ to tsə krətèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Ɛsiyà cap yi.
6 Mʉ cèpsə Mèri nə yi a fàk mʉŋgorə wèŋ anə vɛ'ɛ gʉguŋ.

7 Mù sə cèpsə fe'lə Andrònikòs bə Jùniyàs. Wo bùu Jus sà venə wèŋ à ni ndapndzəm bəbɛ'. Bwìŋ rìŋ wo bəboŋ co ŋgàa ntum Jisòs mok sə wo gìhigə mutsə. Wo à ye to krətèŋ wo ŋkuŋ mù kə ye yàm.

8 Cèpsə fa mu Àmpìlìyatòs nə yi ŋge' àm bùu Tà àvès nə.

9 Cèpsə Ùbanùs nə vesi wèŋ sə fàk bohòKrɛst mvwe' mò'fis, nə ye Sətacì sə', nə yi ŋge' àm nà'a.

10 Cèpsə Àpelìs, bwìŋ rì də yi zìnə bohòKrɛst. Cèpsə fa mu ndap Àristòbulùs pwe'fo'.

11 Cèpsə Hèrodòŋ nə yi ŋwə lak àm. Cèpsə bwema sə wo mumvwe' ndap Nàsisò, sə wo bùu Tà Jisòs yà'a pwe'.

12 Cèpsə Tràfinà bə Tràfosà sə wo sə fàk bohòTà yà'a. Cèpsə ŋge' àm Pesìs, yi a fàk bohòTà vɛ'ɛ wùriŋ.

13 Mù sə cèpsə Rufù nə yi fàkgə bohòTà bə ntum ye pwe' nà'a. Mù sə cèpsə ma ye nə yi a sə kotse'gə mu sə' co mo ye nà'a.

14 Mù cèpsə Àsikritù, bə Flegòŋ bə Hemì bə Pàtrobà bə Himàs, nə ye bwema mok sə wo krətèŋ, sə bə yà'wèŋ cu yà'sə pwe'.

15 Cèpsə fa mu Fìlòlogù bə Jùliyà. Cèpsə Nèriyòs bə njɛ' ye, nə ye Òlimpà nə ye bùu Nwì sə yi cu bə yà'wèŋ pwe'.

16 Wèeŋ cepsə mòk bə mòk bə nsàp cècèpsə nə ntum mò'fis. Coos Krɛst sə yà'a ma fɛŋ pwe'fo' duk də mu cepsə weŋ pwe' bəboŋ.

Ntip Nə Nà'a ŊgòLəsə

17 Bwema am wèŋ, mù sə lɛŋ weŋ də wèeŋ sə kərə bə bùu sə wo sə jə və gəgà'à, nə sə gu bwìŋ wo me'rə mandzə nə zìnə nə yà'a. Wo sə bɛŋ bum sə zìnə sə wèŋ à yə'rə sə. Kà wenə wèŋ sə be'lə,

18 bùusə wo sə kà yà'sə bohòJisòs Krɛst nə yi Tà àvès nə fàk; wo sə gù mègù yusə yà' sə bòwo. Wo cèp lùmsə boŋsə kà cùhu vɛ'ɛ, nə sə borə mak bùu sə wo ka yumok riŋ wèŋ bə ncèp cù àwo nə.

19 Bwìŋ pwe' a yuk mvə'nə wèŋ a ko jə Ntirə nə Bəboŋ nə bə ntum nə mò'fis sə laŋ. Mù sə kwa bohòwèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Mù sə dzəm də wèeŋ tse' ŋkərə ŋgòrì yusə yà'a bəboŋ, nə kà yumok sə yà'a bup rì lok.

20 Fana Nwì nə yi fagə bwìŋ fifi nə, yi nə ko noŋsə Satà sə nze, wèŋ tes kùu awèŋ muni'ì yi. Mu lɛŋ də bəbo nə Tà àvès Jisòs Krɛst nə ye bohòwèŋ.

21 Timatì nə yi fàkgə venə sə cèpsə weŋ sə'. Bwe tɛ' am Lùsiyòs bə Jasòŋ nə ye Sòsìpatà sə wo bùu Jus sə cèpsə weŋ sə'.

22 Mùu Tetìyòs nə mu yàm ŋgà cəcòm nə, mù sə cèpsə weŋ yàm sə' bə liŋ Tà anə.

23 Gayòs nə mù cu fɛɛŋ munda'à yi, nə ye bə bùu sə wo kə nigə cos munda'à yi sə wèŋ pwe'fo' cèpsə weŋ. Ɛratòs nə yi ŋgà lòksə mbàm muntòlak yi nə bə moma avès Kwatùs cèpsə weŋ sə'. (

24 Bəbo nə Jisòs Krɛst nə yi Tà àvès nə ye bohòweŋ. Yà' a ye vɛ'nə.)

Ncèp Nə Nà' Ləsə Wesə

25 Vesùwèeŋ kwasə Nwì bùusə aco yi gu to weŋ ŋgòtəəŋ gugun. Yà'a yusə mù ànə tsok fa weŋ, ghà nə mù ànə tsok fa weŋ Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a bə liŋ Jisòs Krɛst nə. Ntirə nə Bəboŋ nə nà' à cu sàp ntòmvwe' səswihì.

26 Nà' a tesə və ŋga'a mok mvwe' jəja laŋ. Zìnə ènə a tesə və jəja bə bum sə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə com sə. Bùu sə sənə nzeŋgòŋ nə pwe' a yuk nà' ŋga à duk vɛ'nə Nwì nə yi mègù ye Nwì nə mvèsə nə. Wo yuk vɛ'nə ya wo dzəm Ntirə nə, nə bɛ' mandzə Nwì.

27 Vesùwèeŋ kwasə Nwì, Yi mègù Nwì yiìyi, Yi tse' ŋkərə sə' yi yiìyi. Vesùwèeŋ kuksə liŋ ye bùu Jisòs Krɛst, nə kà teŋsə yuk. Yà' a ye vɛ'nə.

Ŋwàk nə Mantombì, nə Pol à Còm Fa Bùu sə Mvwe' Lak KORÈ

Pol ànə yeto cos nə mvwe' lak Korè nə fana bum mok yeto ŋgòye mbwa sə yà' à ka bəboŋ yeŋ fana yi com ŋwàk ènə ŋgòcèp bə bum yà'sə. Bum sə Pol à tse' yà' sə ntuù yi ŋkuŋ nə sə dzəm də yi com yusə mok bə zeŋ sə, mok à ye də: cos nə à tse' ntaŋmba, nzak sàhà ye mbwa sə', nə ye jòoŋ sə bə nzak gù. Yi sə fa wo ntip mumvə'nə wo və cos fana wo sə gu. Yi sə cep fe'lə sə' bə bum sə a fagə ŋwè yà' Yòŋsə nə Rərɛŋ nə ŋgògù fàak sə Nwì sə bə zeŋ, nə ye bə nza' nə ŋgòlòkok mvwe' kpu. Yi à cèp bə bum yè'sə vɛ'ɛ gugu, nə sə niŋtsok yà' bə yəyə'rəə ye sə.

Mbùp nə 13 sə cèp bə dzədzəm bohòbwìŋ də nà'a yu nə nà' tə mantombì bum pwe' nə. Nə mò'fis, dzədzəm nə ŋgònaaŋtu bə yusə lis ka yà' ye yuk. Nə baa ŋgòtse' tsətsərə nə də Nwìi nə gù fa ves yusə yi à duk. Nə tɛ' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nə yam càsə ghak mok sə pwe' yi. Dzədzəəm yu nə wo cèp bə zeŋ ndzə mvwe' mbùp ŋwàk ènə ŋkùuŋ.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pol nə Nwì ànə dzəm kok sə ntuù yi, nə gu mu ŋgòye ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Mù còm nà' mu lìsə Sostinì nə yi moma àvès bùu Jisòs nà'a.

2 Vès sə còm fa nà' bohòbùu sə wo nigə cos sə mvwe' lak Korè. Vès còm fa wèŋ sə wèeŋ mò'fis weŋ Krɛst fana Nwì a rɛŋsə, nə to fis weŋ ŋgòye bùu ye yà'a. Yi a cokfis weŋ nə ye bə ndàaŋwè pwe' nə yi kùksəgə Tà Jisòs Krɛst. Jisòs Krɛɛst Tà nə njàwo bə nə njàvès sə'.

3 Vès lɛŋ də tè' avès Nwì bə Tà Jisòs Krɛst gu weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi sə'.

4 Mu kwasəgə Nwì ghà yà lòoŋ wùriŋ, bùusə yi a nìtsə' fa weŋ bòvəm nə nje nə ndzə bohòJisòs Krɛst.

5 Busə mvə'nə wèŋ a ye mvwe' mò'fis weŋ Krɛst wèŋ yè'sə, yà'a gùu wèŋ buuŋ ŋgàa ghàk bə bum zəzok. Ghàha sə wèŋ tse' sə mòok ŋkərə nə ŋgòrɛɛŋ bum Nwì nə ye ŋàaŋ sə ŋgòcèp rɛŋsə ncèp ye nə.

6 Ncèp nə zìnə nə wèŋ à yuk nà' bə liŋ Krɛst nə a ni weŋ mok sə ntuù bəboŋni.

7 Yè'sə yà' a gù fana wèŋ tse' bum sə Nwìi fagə bùu ye yà' pwe', wèŋ sə kà ko nə mò'fis jamə. Wèŋ tse' yà' mvə'nə a sə cu tək nùmbu nə Tà àvès Jisòs Krɛst nə kà nìtsə' fe'lə ni' ye səmok nə.

8 Anə megu sə' yi Jisòs Krɛst nə nə yi nə gu weŋ ŋgòtəəŋ gugu tè kə lə. A vɛ'nə ya ŋga nùmbu nə Jisòs Krɛst nə yi Tà àvèes bwìŋ vəə, ŋwè kà nzak bohòNwì gbù.

9 Yè'sə zìnə bùusə Nwìi ŋwè nə aco a naaŋ tu bohòyi. A yi nə yi à to weŋ ŋgòkə ye ŋge' bə mo ye Jisòs Krɛst, nə yi Tà àvès nə.

Cù Zəzok Mu Cos

10 Bùu am wèŋ, bə liŋ Jisòs Krɛst nə yi Tà àvès, mù wup fa weŋ bo də wèeŋ cum cù mò'fis, kà də wèeŋ ga'a zəzok duk. Kwəkwè', tsətsərə awèŋ nə ye mò'fis bə yusə wèŋ sak tes pwe'fo'.

11 Mù duk vɛ'nə bùusə bùu Kloòwèŋ mok a tsə' fa mu duk də ŋkùəm cu mu kwe'è wèŋ anə, bwema am wèŋ na.

12 Yusə mù sə cèep sə də wèŋ mok sə duk lo də, <<Vèes yàvès ves Pol.>> Bòp mòk sə duk də, <<Vèes yàvès bùu Apolò,>> mok bùu Pità bə bùu Krɛst wèŋ nduk!

13 Kàcò, wèŋ na gàpsə Krɛst bə bòp bə bòp àlɛ? Ŋwə nə yi ànə kpu mu ntəəŋ bùu wèŋ à ye Pol à? kènə də wo à bàptɛsə weŋ co ŋgàa fàha Pol ɛ?

14 Bà'lo, mù kwasə Nwì də mutsətsə'rə wèŋ pwe', mù à ka mòk

bàptɛsə. Mʉ̀ à bàptɛsə mègù Kripòs bə Gayòs bwìŋ ba.
15 Ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə̀ aco yi dʉk də ànə geŋ mʉ̀ to liŋ am nə bаptɛsə yi bə zeŋ bʉ̀ə̀.
16 Ohoò, mʉ̀ tsərə kok mòk nə̀ mʉ̀ anə swi. Mʉ̀ à bàptɛsə Stìfanà bə ndap yè pwe' sə̀'. Mʉ̀ ka riŋ də mòk cu fe'lə nə̀ mʉ̀ à bàptɛsə yi.
17 Jisòs Krɛst ànə ka mʉ də mʉ kə baptɛsə kɛ' bwìŋ tum. Yusə̀ gʉgʉŋ sə̀ yi à tum mʉ bʉ̀ʉ zeŋ sə dʉk də mʉ tsoho lo fa bwìŋ ncèp nə̀ nje nə. Fana mvə̀'nə̀ mʉ̀ à sə tsòho ncèp nə, mʉ̀ kà nsàp nə̀ də ya bwìiŋ dʉk də, <<Ŋwə̀ nè'e cep lʉ̀msə bòŋsə cù, yi tse' ŋkərə̀ mbà>> gʉ̀. Mʉ̀ à sə tsòho bə nsàp mandzə̀ nə̀ bwìiŋ riŋ də kpʉ nə̀ Krɛst à kpʉ tse' mègù ŋàŋ yi.

Jisòs Krɛɛst Ŋàŋ Nə Ye Ŋkərə̀ Nwì

18 Yu səmook də, bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yù lòmandzə̀ nə̀ nà' lèsə bə kpʉ jəgə̀ yàwo ncèp kpʉ nə̀ Jisòs Krɛst mʉntə̀əŋ nə də a bum ləm. Bohòvesùwèŋ sə̀ a sə yù lòmandzə̀ nə̀ nà' lèsə bə lùŋ nə, yà' ka bum ləm yeŋ, a ŋàaŋ Nwì.
19 Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì laŋ də Nwì à cèp də,

<<Mʉ nə gʉ bʉpsə bʉ̀ ŋgàa ŋkərə̀
bə ŋkərə̀ə awo pwe'.
Mʉ nə dzeeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo rì ŋwàk
wèŋ.>>

20 Ye də bʉ̀ ŋgàa ŋkərə̀ə sə tə yè'e ma fò? Bʉ̀ʉ sə̀ wo rìgə̀ ŋwàk yà'a, wo sə̀' ma nə̀ fò? Mòok bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ mamfenə̀ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ yè'e wo yè'e ma fò? Nwì nìtsə̀' də ŋkərə̀ nə̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ nə nà'a ləm bohòyi.
21 Nwì ànə gʉ mandzə̀ nə̀ ŋgòlùŋsə bwìŋ fana yi kà mandzə̀ də bwìiŋ riŋ yi bə ŋkərə̀ nə̀ sə nzeŋgòoŋ fɛŋ fa. À bòyi bə ŋkərə̀ nje də yi luŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm sə bə ncèp nə̀ bwìŋ sə tsərə də nà'a ləm nə.
22 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə làp yàwo də wo ye nsàp maŋgəŋgèŋ mòk ŋkuŋ ya wo dzəm də ncèp ènə nà'a zìnə. Bʉ̀ʉ Gris wèŋ sə dʉk yàwo də wo nə rɛɛŋ jəŋ ŋkərə̀ fo' ŋkuŋ.
23 Bohòma nə̀ njàvès fana a sə tsoho fa yàvès bwìŋ kpʉ Jisòs Krɛst nə̀ wo à tɛ'lə zə yi mʉntə̀əŋ. Ncèp kpʉ ènə bʉ̀ʉ Jus wèŋ ka kwəkwa bə zeŋ tse', bohòbʉ̀ lakmvum yàwo yà' yuhu fə ntu'ù wo co bum ləm.
24 Nə ye də bohòndàaŋwè pwe' nə̀ Nwì a to yi ŋgòye ŋwə̀ ye, fana a dzəm ŋga yi ŋwə̀ə Jus kè ŋwə̀ lakmvum, wo riŋ də Jisòs Krɛɛst ŋàaŋ Nwì. Yi ŋkərə̀ nə̀ Nwì sə̀' yi nə.
25 A yà'a də bwìŋ sə dʉk yàwo də yusə̀ Nwì a gʉ̀ yè'sə yà'a ləm, ŋga ləm nə̀ Nwì a gʉ̀ ènə nà' càsə ŋkərə̀ bwìŋ pwe'fo'. Yu Nwì sə̀ bwìŋ tsəm dʉk də yà'a jì ŋàŋ, tse' gha' ŋàŋ zeŋ nə noŋsə ŋàaŋ bwìŋ sə nze fɛŋ pwe'.

26 Bwema am wèŋ, aco weŋ ye yàwèŋ sə̀' də mʉtsətsə'rəə wèŋ sə̀ Nwì a to pwe', nsàap bʉ̀ʉ sə̀ nzeŋgòoŋ jəgə̀ wo co ŋgàa ŋkərə̀, wo ka mʉŋgorə̀ wèŋ ŋkʉ̀ʉŋ yeŋ. Nə ye sə̀' də nsàap bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ŋgì mʉtsətsə'rəə lak kè bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzə wo mvwe' ntòmbi nə̀ nà' tse' liŋ ka mʉŋgorə̀ wèŋ anə ŋkʉ̀ʉŋ sə̀' yeŋ.
27 Nwì a swè' jə ye nsàp bʉ̀ʉ sə̀ nzeŋgòoŋ tsərəgə̀ də wo ləm. Yi a gʉ̀ vɛ'nə ya marè'tu ko bʉ̀ ŋgàa ŋkərə̀ wèŋ sə. Yi swèk jəŋ mok bʉ̀ʉ sə̀ wo kʉ̀kgə̀ yàwo co ŋgàa jì ŋàŋ ya marè'tu ko bʉ̀ ŋgàa ŋàaŋ sə.
28 Yi a swè' fis jə bum sə̀ bwìiŋ kà yà' dzəmgə̀, sə̀ bwìiŋ bwi'lə kɛ'gə̀ yà' bə kù, nə ye sə̀ wo jəgə̀ yà' co yusə̀ wà. Yi swèk fis jəŋ bum yè'sə ya yà'a gʉ bʉpsə bum sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzee jəgə̀ də yà' tse' fàk sə.
29 A vɛ'nə fana kaco ŋwè kum ŋgùŋ kù mantombìi Nwì yeŋ.
30 Weŋ Jisòs wèeŋ mò'fis bʉ̀ʉ Nwì yìiyi. Mègù sə̀' bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst nə ŋkuŋ fana vesùwèŋ tse' ŋkərə̀. Fana Nwìi jəgə̀ vesùwèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ kəkʉrə̀ bʉ̀ʉ yi, co bʉ̀ʉ sə̀ rərɛŋ sə̀' bʉ̀ʉ yi, nə fis ves mvwe' bʉp sə̀' bʉ̀ʉ yi.
31 Nà'a njo nə̀ a tse' ŋgògʉ̀ mègù mvə̀'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,

<<A ye-a ŋga ŋwè nəmòk dʉk-a də
yi kum ŋgùŋ,
Yi kum megu nà' bʉ̀ʉ yusə̀ Tà Nwì a
gʉ̀ yi.>>

2

Kpʉ Krɛst Gʉ Gha' Ŋkərə̀ Bwìŋ

1 Bwema am wèŋ, wèŋ rìŋ də ghà
nə̀ mʉ̀ à və̀ ŋgòtsòho fa weŋ bum sə̀
yà' ànə ye səswihì yà'a, fana mʉ̀ à
ka bə nsàp nə̀ ŋgònìtsə̀' də mʉ cep
rìŋgə̀ cù, nə tse' ŋkərə̀ wùriŋ və.
2 Bʉsə̀ mʉ̀ à dʉk sə və̀ə mʉ̀ də ghà
nə̀ mʉ vesùwèŋ fana mʉ nə tsoho
fa gu weŋ Jisòs Krɛst yiìyi. Mʉ nə
tsoho megu kpʉ Krɛst nə̀ yi à kpʉ
mʉntə̀əŋ.
3 Ânə geŋ, mvə'nə̀ vesùwèŋ ànə
ye fana mʉ̀ à və̀ co dem. Mʉ̀ à sə
kà bə wʉə wùriŋ.
4 Nə ye sə̀' də ncèp nə̀ mʉ̀ à sə
tsòho, mʉ̀ kà bə ŋkərə̀ bwìŋ sə nze
fɛɛŋ də ya yà'a boŋ weŋ tsòhò. Ŋàaŋ
Yòŋsə̀ nə̀ Nwì à sə nìtsə̀' fa weŋ zìnə
nə yi.
5 Mʉ̀ à gʉ̀ vɛ'nə ya ntʉm awèŋ
sə̀ wèŋ a fa bohòJisòs Krɛst sə kà
bʉ̀ʉ ŋkərə̀ bwìŋ təəŋ mam, a ye bʉ̀ʉ
ŋàaŋ sə̀ Nwì.

Ŋkərə̀ Nə̀ Nwì

6 Nə ye də mvə̀əsə̀ vèes tsoho fagə̀
ncèp nə̀ Nwì nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à
gʉ bə bum sə̀ ma nə̀ Nwì laŋ, vès sə
cep bə ŋkərə̀. Nè'nə ka nsàp ŋkərə̀
nə̀ nà' tesə bohòbʉ̀ʉ nzeŋgòŋ yeŋ.
Ŋàaŋ awo sə nə ca gɛsə lo fo'.
7 Ŋkərə̀ nə̀ vès sə tsoho ènə a
ŋkərə̀ Nwì. Nà' ànə ye to man-
tombì səswihì, bwìŋ kà bə zeŋ rì.
Yi ànə nòŋsə me bum yè'sə man-
tombì ŋkuŋ, nə sə kə gʉ nzeŋgòŋ
maŋkwèŋ. Yi ànə gʉ bum yè'sə də
ya anə kə tse' kə̀kuk njàvès ca sə̀'.
8 Ŋkəŋkum sə̀ sə nze fɛɛŋ ànə kà
ŋkərə̀ ènə rìŋ. Wo ànə riŋ-a nà'
bwɛ̀rɛ wo ànə ka Tà Jisòs Krɛst nə̀
yi tse' fòènə mʉntə̀əŋ tɛ'lə.
9 Megu də wo à còm nòŋsə ndzənə
ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Bum sə̀ Nwì à fʉ̀hʉ nòŋsə fa bʉ̀ʉ
sə̀ wo dzəm yi,
A bum sə̀ ŋwè ka yà' bə lis ye yuk,
Kà bə ntu' sə̀' yuk yuk,
Nə kà bə zeŋ sə̀' ntòtsərə yuk.>>
10 Bum yè'sə, a rì yà' bʉ̀ʉsə̀ Nwì a
tum fa ves Yòŋsə̀ ye ŋgòtsə̀' fa ves
yà'. Yòŋsə̀ ye nə làpgə̀ sə tsətsə'rə̀
anə sə̀sap, nə sə tsoho rɛŋsə bum
Nwì sə̀ yà'a cəco.
11 Ŋwè cu yè'e, kaco ŋwè riŋ yusə̀
yà' cu sə ntʉʉ̀ ŋwə̀ nəmòk yeŋ, a rìŋ
mègù yà' ŋgə̀ŋgàŋ ànə. A bohòNwì
sə̀' vɛ'nə, də rì mègù bum Nwì sə̀'
Yòŋsə̀ nə̀ nje.
12 Yòŋsə̀ nə̀ Nwì a gèsə fa ves sə ntʉʉ̀
vès nə, a Yòŋsə̀ nə̀ nje. Nà' ka yòŋsə̀
nə̀ bwìŋ sə nze fɛɛŋ yeŋ. Yòŋsə̀ ye
ènə gʉ̀gə̀ ves yi ŋkuŋ a sə rì nsàap
bum sə̀ Nwì a sè vesùwèŋ bə zeŋ.
13 Nə yeè nə də bum yè'sə vɛ'nə,
vèes cu ŋgòtsòho fa bwìŋ fana vès
kà bə nsàp ncèpcù nə̀ fa ves nà'
ŋkərə̀ bwìŋ sə nze fɛɛŋ cèp. Vès cep
bə nsàp nə̀ Yòŋsə̀ Nwì nìtsə̀' fa ves
yi. Vès tsok rɛŋsə fa bum sə̀ Yòŋsə̀
Nwì nìtsə̀' fa ves sə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo
tse' Yòŋsə̀ Nwì sə ntʉʉ̀ wo.
14 Ŋwə̀ nə̀ yi ka-a Yòŋsə̀ Nwì sə ntʉʉ̀
yi tse', kaco yi dzəm bum sə̀ Yòŋsə̀
ènə yeŋ. Yi nə kà rɛɛŋ, yà'a nə sə
yəəŋ bohòyi co a bum ləm. A vɛ'nə
bʉ̀ʉsə̀ ŋgà rɛŋsə̀ fa bwìŋ bum yè'sə
mègù Yòŋsə̀ nə̀ Nwì.
15 A ye-a bohòŋwə̀ nə̀ yi tse' Yòŋsə̀
nə̀ Nwì nə sə ntʉʉ̀ yi fana yi rɛɛŋ
yà', nə riŋ bum pwe'fo'. Bʉ̀ʉ sə̀ sə
nzeŋgòoŋ yə nsàp ŋwə̀ ènə, wo sə
mərə yi mərə.
16 Yè'sə mègù mvə'nə̀ yà' cu ndzənə
ŋwàk Tà Nwì dʉk də,
<<Ŋwə̀ nəmòok yo nə̀ aco yi riŋ yusə̀
Nwìi tsərəgə̀ə àlɛ?
Ŋwə̀ nəmòk cu yo nə̀ aco yi fa Nwì
ntip àlɛ?>>
Bohòvesùwèŋ yàvès, sə̀ a tse' Yòŋsə̀
Nwì, a tse' tsətsə'rə̀ nə̀ Krɛst.

3

Nzak Ntaŋmba

1 Bwema am wèŋ, mvə'nə mʉ̀ ànə ye vesùwèŋ fa' yà'a, mandzə kà co mʉ cep bohòwèŋ co bʉ̀ʉ sə wo rì bum sə ma nə Nwì ye lok. Mʉ̀ à sə cèp bohòwèŋ mok co mʉ̀ sə cèp bohòbʉ̀ʉ sə sə nze fɛɛŋ, bʉ̀ʉsə wèŋ à ye mali ntòco bwe sə lʉə bə bum sə ma nə Jisòs Krɛst.

2 Mvək ànə à ye, bum sə mʉ̀ à yə'rə weŋ sə à ye co mʉ̀ sə fa weŋ mbwi, kà bɛŋ sə bɛŋ ye, bʉ̀ʉsə wèŋ à ka kəkʉrə ŋgòzʉ yà' yeŋ. Haaŋ kə dzeŋ ntinə wèŋ ka ntòkʉrə mali.

3 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə wèŋ sə gʉ̀ malì bum ntòco bʉ̀ʉ sə sə nze fɛɛŋ. Moma sə wa malì bum moma mòk, moma bə moma sə kʉəm kɛ'ca sə', yà'sə sə kà yà'a jəja kwaraŋgaŋ də wèŋ gù co bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ nì à? Wèŋ sə gʉ̀ lòbʉp sə' co bʉ̀ʉ sə wà wèŋ sə gʉ̀ʉ.

4 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə dʉk ye də, <<Mʉ ves Pol,>> mòk sə dʉk də, <<Mʉ yàm ves Àpolò,>> yà'sə sə kà yà'a də wèŋ sə gʉ malì bum co bʉ̀ʉ sə sə nze fɛɛŋ nì à?

Mvəəsə Ŋgà Fàk Tse' ŊgòFàak

5 Ja'a na yàwèeŋ sə' də Àpolòo ndà? Pol ye ye ndà? Vès pwe', vès mègù ŋgàa fàha Nwì sə yi a tum ves ŋgòkə gʉ̀ʉ də ya wèeŋ dzəm bohòTà Jisos Krɛst. Venə sə gʉ̀ mègù fàha sə Nwì a gàpsə fa ves ŋgògʉ̀ʉ.

6 Vès mègù co ŋgàa fàk nzum wèŋ vɛ'ɛ. Mʉ̀ à bì yàm bìi, Àpolòye ye ŋgà gèsə ndzəp, Nwì ye ye ŋwə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ də yà'a to, nə kuk.

7 Mʉtsətsə'rəə vès pwe', nə̀ gʉgʉŋ ka ŋwə̀ nə̀ yi a bì bìi kè ŋwə̀ nə̀ yi gèsə ye ndzəp yeŋ. Nə̀ gʉgʉŋ nə mègù Nwì yiìyi nə̀ yi a gʉ̀ ŋkuŋ yà' to, nə kuk.

8 Ŋwə̀ nə̀ yi à bìi bə ŋwə̀ nə̀ yi à gèsə ndzəp pwe', wo mègù yəyərə̀, zəzook bʉ̀ə̀. Nwìi nə̀ kə̀ làk ndàaŋwè pwe' mvəsə̀ yi à fàak.

9 Vès ba fo', vès sə be'lə mvwe' mò'fis ŋgògʉ̀ fàha Nwì nə̀ mò'fis. Wèeŋ co nzum Nwì bə tu ye.

Aco mʉ̀ dʉk sə̀' də wèŋ mègù co ndap mòk nə̀ Nwì sə ci nà' yi bə tu ye.

10 Bohòmʉ̀ yàm, Nwì fa mʉ ŋàŋ ŋgòyèto kùum sə co ŋwə̀ nə̀ yi rì ŋgòyèto kùum ndap nə. Ŋwə̀ nəmòok ye nə̀ yi sə ci ye ndap nə ci. Ndàaŋwè pwe' nə̀ yi sə ci-a ndap ènə, yi jəŋ ŋkərə̀, nə ci nà' bəboŋ.

11 Bə nzak ma nə̀ kùum sə fana nzak ka yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ Nwì a jə Jisòs Krɛst laŋ, nə noŋsə yi co kùum sə sə vesùwèŋ pwe' tə mbwa. Kùum mok sə̀ zook mok bʉ̀ə̀.

12 Ma nə̀ ndap nə ye, bʉ̀ʉ səmok jəgə̀ nsàap ntɛŋ mok sə̀ bəboŋ sə̀ wo togə̀ yà' də guù bə sivà, nə ye lìis sə̀ yà' gʉ ntɛŋ, nə ci nà' bə zeŋ. Bʉ̀ʉ mok yàwo, wo gbɛ̀' jəŋ tʉ bə ŋgaŋ, nə ye kàa gòmbìi sə̀ wà yè'e, nə ci ndap nə bə zeŋ.

13 Nùmbu mòk cu nə̀ fàha ndàaŋwè pwe' nə̀ kə̀ yəəŋ jəja. Bʉsə̀ nùmbu nə̀ Jisòs Krɛst bwìŋ və̀ fe'lə fana Nwìi nə mumsə ja'a fàha ndàaŋwè pwe' bə mis. Mis nə nə niŋtsok jəja mvəsə̀ fàha ndàaŋwè pwe' cu, də ŋwə̀ nè'e à gʉ̀ vɛ'ɛ, nè'e gʉ̀ ye vɛ'ɛ bəboŋ kè bʉp àlɛ.

14 A ye-a ŋga fàha sə̀ ŋwè ànə gʉ mʉmvwe' kùum ndap ènə ka-a sə, ye də wo nə lak yi.

15 Ŋga fàha ŋwèe sə-a ye də làlàk ye nə bisə laŋ. Yi nə ye megu mok botu co ŋwə̀ nə̀ ndap sə yi, yi caŋ tesə botu. Yi lim megu bo ye mok də yi ka kpʉ.

16 Wèŋ ka riŋ də wèŋ bʉ̀ʉ Nwì, wèeŋ ndap bohòNwì, nə̀ yi cugə̀ mbwa riŋ nà? Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə cugə̀ sə ntʉʉ̀ wèŋ.

17 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk bʉpsə-a ndap Nwì nə, Nwìi nə gʉ bʉpsə ŋgə̀ŋgàŋ sə̀'. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ndap ye rərɛŋ, ŋga ndap ye nə̀ mʉ̀ sə dʉk ènə, a wèŋ bə tu awèŋ.

18 Ŋwə̀ nəmòok kà də yi borə ni' ye dʉk. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòok mʉtsətsə'rə wèŋ nə̀ yi sə tsəm dʉk də yi ŋgà ŋkərə̀ sə nze fɛɛŋ, boŋ co yi jəŋ ni' ye co ləm ŋkuŋ ya yi tse' rì

ŋkərə nə nà'a zìnə nə.
19 Mʉ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə bum sə
nzeŋgòoŋ jəgə yà' co yà'a yu ŋkərə,
yà'a bohòNwì bum ləm. A nə zìnə
mvəsə wo a còm ndzənə ŋwàk Nwì
dʉk də,
<<Nwì kogə bʉ̀ʉ ŋgàa ŋkərə sə
nzeŋgòoŋ fɛŋ sə' bə ŋkərəə
awo sə.>>
20 Mvwe' mok cu sə', sə wo à còm
ndzənə ŋwàk Nwì anə də,
<<Tà Nwì riŋtse' də tsətsərəə bʉ
ŋgàa ŋkərə ka fàk tse'.>>
21 Nə yeè nə vɛ'nə, kà də ŋwə̀
nəmòok kum ŋgùŋ bʉ̀ʉ ŋwè wà, nə
sə dʉhʉ kɛ'ca də, <<Mʉ yàm ves
ŋwə̀ nè'e kè ŋwə̀ nà'a>> dʉk. Yusə̀
wèeŋ riŋ sə də, ŋga a ye-a sə̀ yà
lòoŋ, wèŋ tse' yà' wèŋ.
22 A ye-a sə̀ Pol kèe Àpolòbə
Pità pwe' wo yà'sə sə̀ yàwèŋ.
Nzeŋgònè'e nə ye lùŋ bə kpʉ pwe'
gù sə̀' sə̀ yàwèŋ. Bum sə̀ a sə yə
yà' ŋga'a bə sə̀ yà' cu mantombì
pwe'fo', wèŋ tse' yà' wèŋ.
23 A nə ye me vɛ'nə pwe' fana Jisòs
Krɛst tse' bwi weŋ yi. Nwì tse' bwi
ye Jisòs Krɛst nə.

4

Mvə'nə Bʉ̀ʉ Korè Tse' ŊgòJə Ŋgà Fàk Nə̀ Nwì

1 Mʉ dzəm də bwìiŋ jəŋ vès bʉ̀ʉ
sə̀ mantombì mʉ cos yè'e pwe' də
vès mègù ŋgàa fàk bohòJisòs Krɛst.
Nwì a jə bum ye sə̀ yà'a səswihì,
nə fa ndzə bohòvès də vèes yə'rə fa
bwìŋ.
2 Yusə̀ gʉgʉŋ sə̀ bohòŋgà fàak dʉk
də, yi sə gʉ yusə̀ yà'a zìnə bohòŋwə̀
nə̀ yi sə fàk bohònà' nə.
3 A ye-a bə ma nə̀ bohòmʉ̀ yàm
fana ŋga wèeŋ dʉk-a də mʉ bʉp
kè bəboŋ àlɛ' pwe', mʉ nə kà bə
zeŋ yàm ŋkʉ̀ʉŋ tsərə. A ye-a ŋga
ŋwə̀ nəmòk nə̀ zok sə cep ye sə̀' də
mʉ bəboŋ kè bʉp àlɛ' pwe', yà'sə ka
yusə̀ gʉgʉŋ sə zeŋ yeŋ. Mʉ̀ bə tu am
mʉ kà də mʉ̀ sə gʉ̀ bəboŋ dʉkgə.
4 Ŋgòcèp zìnə, mʉ̀ ka jòŋ nə̀ mʉ̀
à gʉ̀ʉ riŋ, megu də mʉ̀ ka cùu sə̀
ŋgòdʉk fis də mʉ̀ ka nzak tse' sə̀'
tse'. A nə sak megu mʉ Tà Nwì, yi
nə̀ yi sakgə̀ nzak yəyərə̀.
5 Nə yeè nə də vɛ'nə fana ka
bəboŋ co wèŋ sə sak kɛ'cà bwìŋ
yeŋ. Bòdə wèeŋ yu'rə vɛ'nə tətè
mvəək kʉ̀rə, nùmbu nə̀ Tà Jisòs bwi
və̀ fana yi nə fis noŋsə bum jəja,
nə gʉ bum sə̀ bwìŋ sə tsərə yà'
rɛɛŋ və sə̀'. Nà'a nùmbu nə̀ Nwìi
nə̀ kwasə ndàaŋwè pwe' nə̀ nà'a
yəyərə̀ ŋgòtse' kwəkwasə.
6 Bwema am wèŋ, bum sə̀ mʉ cèp
yà' bə liŋ am nə ye liŋ Àpolòyà'sə,
mʉ cep vɛ'nə ya wèeŋ riŋtse' bum
sə̀ wèŋ tse' ŋgògʉ̀ʉ. Bum sə̀ wèŋ tse'
ŋgògʉ̀ʉ sə, a sə̀ wo à còm nòŋsə yà'
ndzənə ŋwàk Nwì. A yà'sə dʉk də,
ka bəboŋ də wèeŋ sə nɛni' bʉ̀ʉ ŋwə̀
nəmòk, nə sə bɛŋ mòk bɛ̀ŋnə yeŋ.
7 Wù nə̀ wù sə dʉk də wù gha'
bwìŋ pwe' wù ànə, à gʉ̀ bʉ̀sə wu
ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ nà'nə ndà? Mʉ fek
fe'lə-a wu səmok də, yusəmok cu sə̀
wù tse' yà' ŋga Nwì à ka wu yà' yi
fa àlɛ? Mvəsə̀ Nwì ànə fa wu bum
pwe' yi, ye ŋga'a va ŋkuŋ wù sə kum
kɛ' ŋgùŋ co də wù à tse' yà' bə ŋàaŋ
yo-ɛ?
8 Wèŋ sə dʉk də wèŋ tse' bum
pwe' è? Wèŋ sə jə ni' awèŋ co ŋgàa
ghàk. Wèŋ a bʉ̀ʉŋ ŋkum ŋga vès
ka yàvès ŋkum yeŋ è? Wèŋ anə ye-
a ŋkum zìnə bwɛ̀rɛ də bòmʉ wùriŋ
ya a kok gaŋ sə vesùwèŋ bəbɛ'.
9 Gʉ̀ co Nwì a jə vès ŋgàa ntum
Jisòs nə noŋsə ves ŋkusə̀ mbwèŋ.
Vès mègù co bʉ̀ʉ sə̀ wo də wo kə zə
wo zəə bʉ̀ʉsə̀ wo bʉ̀ʉ sə̀ bʉp. Vès
tə yè'e mantombìi masinjàa Nwì nə
ye bwìŋ də maŋgòoŋ kʉk bʉrə ves.
10 Vès mègù mok co ŋgàa ləm
bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst. Wèeŋ yàwèŋ ŋgàa
ŋkərə bʉ̀ʉ tu Jisòs Krɛst. Vèes yàvès
dem, wèŋ ye yàwèŋ ŋgàa ŋàŋ. Wo
jəgə̀ weŋ co bwìŋ, wo sə fa ves yàvès
marè'tu.
11 Haaŋ kə̀ wès ntinə jìŋ tse' ves
nsàp nə̀ njè sə yaŋ ves, ntʉm sə sə
ves, vès kà yusə̀ ŋgòno tse'. Vès sə ni
kɛ' gù yàvès gàa cə̀k. Bwìŋ yeŋsəgə̀

ves ŋgə' wùriŋ, vès kà ndap nòòŋ sə̀' tse'.
12 Vèes fàkgə̀ bə bo avès tè vès wo. Bwìŋ yàk ves, vès cep fəsə fa wo bə nə̀ bə̀boŋ. Wo fa ves ŋgə', vès ko ntʉm.
13 Ghà nə̀ wo to fa ves liŋ sə̀ bʉp, vès bʉsə fa wo fʉ̀ə̀. Wo jə ves co bèp sə̀ yà' ka fàk tse' yè'e, tè kə wɛs nie'. Wo kʉ̀kgə̀ ves co kùup yusə̀ wà.
14 Bwema am wèŋ, ka yè'sə də mʉ̀ sə cep bum yè'sə bohòwèŋ də ya marè'tu ko weŋ yeŋ. Mʉ̀ cèp yè'sə ŋgòtip weŋ tipə bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ bwe am sə̀ mʉ̀ dzəm weŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
15 A ye-a sə̀ də bʉ̀ʉ sə̀ wo sə tip weŋ bə mandzə̀ nə̀ Jisòs Krɛst ŋkʉ̀ʉŋ fana nə̀ yi co tɛ̀' àwèŋ mègù nə̀ mò'fis. Mʉ̀ mègù co tɛ̀' àwèŋ mʉmʉ̀, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ànə bʉʉŋ to bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst ŋga mʉ̀ ànə tsoho fa weŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə mʉ̀.
16 Yà' təə̀ŋ nə də mʉ tɛ̀' àwèŋ fana mʉ̀ lɛŋ weŋ kwəkwè', wèeŋ bɛ' kùugì am.
17 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ tum Timatì də yi kə tsok fe'lə weŋ mvə̀'nə̀ kùugì am sə cu bə mandzə̀ nə̀ Jisòs. Yà'a yusə̀ mʉ̀ sə yə'rə bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos ma nə̀ fòlòoŋ də wo gʉ. Wèeŋ yuk Timatì nə bʉ̀ʉsə̀ yi mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm yi wùriŋ. Yi gʉ̀gə̀ fàha Tà Jisòs Krɛst sə̀' bə ntʉm ye lòoŋ.
18 Yu səmook də bʉ̀ʉ səmok mʉŋgorə̀ wèŋ anə sə nɛ̀ni', nə sə tsok də mʉ nə̀ kà mok bwì və̀ yuk fe'lə̀.
19 Zìnə nə də, a ye-a ŋga Nwì fa ŋàŋ, mʉ nə və. Nà'a mvə̀k nə̀ mʉ nə riŋ də bʉ̀ʉ sə̀ wo sə nɛ̀ni' yè'sə wo tse' ŋàaŋ sə̀ Tà Nwì kè wo sə cep mègù cù wà àlɛ'.
20 A ye-a ŋga gaŋ ŋkum Nwì cu sə ntʉʉ̀ bwìŋ zìnə fana yà'a nə ye bə ŋàŋ, a nə kà cèp cù wà ye mègù.
21 Nə̀ wèŋ dzəm nə̀ fò? Də mʉ və̀ə, mʉ̀ jəŋ ŋkwɛ̀s ŋgə' ŋgòyeŋsə weŋ ŋgə' bə zeŋ, kè də wèŋ dzəm ŋgòkupsə kùugì awèŋ ya mʉ və bə fifi ŋgònìtsə̀' fa weŋ də mʉ̀ dzəm weŋ ɛ?

5

Jòŋ Nəbʉp Cu Mʉkwe'è Wèŋ

1 Bwema am wèŋ, wo a tsə̀' mʉ də bʉ̀ʉ mok cu mʉkwe'è wèŋ sə̀ wo sə koho sàhà nsàp nə̀ bʉp. A megu-a sə̀ pegè wèŋ, wo kà nsàp ànə gʉ̀. Kwɛ'fò! Mʉ̀ a yuk də ŋwə̀ nəmòk cu mʉŋgorə̀ wèŋ anə nə̀ yi sə nòoŋ bə ŋgwe tɛ̀' ye.
2 Aco wèŋ sə nɛni' va, ŋga bwìŋ cu mʉŋgorə̀ wèŋ anə sə̀ wo sə gʉ̀ nsàp yu ènə ɛ? Anə ye co wèŋ sə waŋ lɛ waa. Wèeŋ fis gɛsə ŋwə̀ nə̀ yi a gʉ̀ nsàp yu ànə mʉŋgorə̀ wèŋ anə fisə.
3 Bwema am wèŋ, vesùwèŋ sə kà-a si bə si sə̀' yenə̀ fana ntʉm àm cu mègù bohòwèŋ. Bə ŋàaŋ Tà Jisòs Krɛst fana mʉ̀ sak wes mè nzak ŋwə̀ nə̀ yi a gʉ̀ nsàp yu ènə laŋ. Mʉ̀ a sak wes nà' co də mʉ vesùwèŋ bəbɛ'.
4 Yusə̀ wèŋ tse' ŋgògʉ̀ʉ sə də, wèeŋ benə və mvwe' mò'fis, mʉ ye yàm sə̀' vesùwèŋ sə ntʉʉ̀ fana bə ŋàaŋ Tà Jisòs Krɛst,
5 wèŋ fis fa ŋwə̀ ènə bohòSatà. Wèeŋ fis fa yi vɛ'nə ya ŋgùpni' ye ye ŋgə'. Yi yə ŋgə' vɛ'nə, nùmbu nə̀ Tà Jisòs bwìŋ və̀ə yòŋsə̀ ye luŋ ye lùuŋ.
6 Bwema am wèŋ, ka bə̀boŋ co wèŋ sə kum ŋgùŋ mvə̀'nə̀ wèŋ sə gʉ̀ yà'sə yeŋ. Hàva'-èè, co wèŋ ka riŋ də ku' nə̀ mò'fis bʉpsəgə̀ mok riŋ à?
7 Bògha' də wèeŋ fis gɛsə nsàp bʉp ànə mʉtsətsə'rə̀ə wèŋ anə fo', ya wèeŋ ye bʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ. Zìnə nə də wèeŋ yà'sə bʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ bʉ̀ʉsə̀ Nwì a jə cop nə̀ ŋgògʉ̀ mèsə fa vesùwèŋ bʉp avès nə laŋ. Cop nə̀ yi à jə nə, a Jisòs Krɛst.*
8 Ye də vesùwèeŋ cum lɛ ncu nə̀ nà'a zìnə nə ye làaŋ. A kà də a sə

* **5:7 5:7** Ŋgo ŋwàak yè'e sə cèp bə ŋkà'a bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀ wo à sə to yà' də ŋkà'a jì yis yà'a. Mvə̀k nə à sə kʉ̀rə, wo fis gɛsə yis mʉ nda'à wo pwe' nə sə zʉ megu brɛd jì yis. Pol sə fʉ̀hʉ yiìs sə fɛŋ bə bʉp sə̀ ŋwè sə gʉ̀ʉ. Wo à sə zʉ ŋkà'a yà'sə wo sə sʉə fa Tà Nwì nsùŋgaŋ co cop.

gʉ bʉp sə co ŋgòbɛ̀ŋ bwìŋ, nə sə kok kɛ' ca ŋkʉ̀ì' dʉk.
9 Ŋwàk nə mʉ̀ à còm fa weŋ fa' mantombì nà'a, mʉ̀ à còm fa weŋ nja dʉk də, kà də wèeŋ sə be'lə kɛ' weŋ nsàap bʉ̀ʉ sə wo sə ko kɛ'cà sàhà dʉk.
10 Mʉ̀ à sə kà yà'sə də wèeŋ kà weŋ bʉ̀ʉ sə wo ka krətèŋ yeŋ wèŋ cu be'lə dʉk. A ye-a ŋga ŋwè ka krətèŋ yeŋ, nə sə koho sàhà, gʉ bum lak co rùm, nə dzəm bum ləlà, nə ye ŋgà yə̀, wenəwèeŋ kàa be'lə̀ lok tse' ŋga wèŋ tesə gɛsə lòsənə nzeŋgòènə fo' ŋkuŋ wenəwèŋ kà be'lə̀ yuk.
11 Yusə̀ mʉ̀ a dʉk sə, mʉ̀ à sə tip weŋ tipə də a ye-a ŋga ŋwè də yi krətèŋ, nə sə gʉ mali bʉp àlɛ, wenə wèŋ kà be'lə̀. A ye-a ŋga nsàp krətèŋ ànə sə gʉ̀ nsàap bʉp sə̀ co də yi sə ko sàhà, sə waŋ bum bʉ̀ʉ mok, sə gʉ bumlak co rùm, sə yak bwìŋ, sə no jʉhʉ rùk, nə sə yəyə̀ fana wenə wèŋ kà be'lə̀. Wèŋ ka tse' ŋgòzʉ be'lə zʉzʉ ma weŋ ŋwà ànə wèŋ.
12 Krətèŋ ka ŋàaŋ sə ŋgòsak bʉ̀ʉ sə wo ka krətèŋ yeŋ tse'. Bʉ̀ʉ sə aco a kʉk ja'a, nə dʉk də wo sə gʉ̀ bəboŋ àlɛ sə mègù krətèŋ wèŋ.
13 Nwìi nə sak bòp bʉ̀ʉ nə wo ka krətèŋ yeŋ wèŋ yi. Ye də wèeŋ gʉ ma njàwèŋ mvə̀'nə wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də, <<Bɛ' fis gɛsə ŋgà gʉ̀ bʉp mʉtsətsə'rə wèŋ fo'.>>

6

Nzak Mʉtsətsə'rəə Krətèŋ Wèŋ

1 A ye-a ŋga ŋwà nəmòk mʉŋgorə wèŋ tse' mʉnzak bə mòk nə̀ yi sə̀' krətèŋ, kaco marè'tu ko weŋ ŋgòjə lònzak nə mʉ kot yeŋ à? Co a yè'e bəboŋ bohòwèŋ bʉ̀ʉ Nwì ŋgòkə̀ təəŋ mʉ kot mantombìi pegè wèŋ, də wèŋ sə sak nzak, nə noŋsə ŋgòmèsə nzak nə mʉtsətsə'rəə wèŋ bʉ̀ʉ Nwì à?
2 Co wèŋ ka riŋ də bʉ̀ʉ Nwìi nə̀ kə̀ sak bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ ntsə'mòk wèŋ riŋ à? A ye-a də wèeŋ nə̀ kə̀ sak nzeŋgòŋ nə ntsə'mòk wèŋ, njo nə̀ wèŋ kà wabə̀ ŋgòsak bwe nzak awèŋ wabə̀ ye yà?
3 Wèŋ ka riŋ də vesùwèeŋ nə̀ kə̀ sak masinjàa Nwì bə tu riŋ à? Yè'sə nə yeè nə vɛ'nə, co ghak vesùwèŋ yè'e ŋgòsak nzak avès sə nzeŋgòŋ fɛŋ à?
4 A ye ŋga nzak lòkok, wèŋ caŋ jə lòfa bʉ̀ʉ sə̀ sə mbiŋ, sə̀ cos jəgə̀ wo co wo ka Nwì riŋ, də wo sak fa weŋ yè'e bʉ̀ʉ yà?
5 Waà, marè'tu ko johotse' weŋ. Co ŋwə̀ nəmòk nə̀ mò'fis mʉŋgorə̀ wèŋ nə̀ yi ŋgà ŋkərə̀ co yi sak fa krətèŋ mòk nzak awo yè'e bʉ̀ə̀ à?
6 Nsàp nə̀ njàwèeŋ də, krətèŋ mòok jə lòkrətèŋ mòk mʉ kot də wo kə̀ təəŋ ŋgòsak nzak mantombìi bʉ̀ʉ sə̀ wo ka Jisòs Krɛst dzəm.
7 Mʉ tsok fa weŋ ncèp nə̀ nà'a zìnə. A jòŋ nəbʉp bohòwèŋ ŋgòtse' lok fʉ' nzak mʉŋgorə̀ wèŋ. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk gʉ wu bʉp, kaco wu me'rə yi ntèŋ yeŋ à? Nə ye də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk lim zʉ-a wu, kaco wu me'rə yi sə̀' ntèŋ yeŋ à?
8 Wèŋ sə gʉ̀ bwìŋ bʉp sə̀' wèŋ. Wèŋ sə lim jə bum bʉ̀ʉ mok ŋga wenə wèeŋ vɛ'ɛ bwema bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.
9 Co wèŋ ka yè'e riŋ də bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ̀gə̀ bʉp nə̀ kà mvwe' sə̀ Nwì cu ŋgòsak gaŋ ye ni riŋ à? Kà də wèeŋ borə ni' awèŋ dʉk; Ŋgà kohònto, ŋgà kùksə̀ rùm, ŋgwe ŋwè kèe ndu ŋwè nə̀ yi sə tesə sə mbiŋ, bə ŋwə̀ nə̀ yi ŋwə̀mbam yi nòoŋ bə ŋwə̀mbam mòk kènə ŋwàŋwè nə̀ yi nòoŋ bə ŋwàŋwè mòk pwe', wo nə̀ kà mvwe' gaŋ ŋkum Nwì kə̀ ni yuk.
10 Nə ye sə̀' də nsàp ŋwə̀ nə̀ ŋgà yə̀, ŋgà waŋ bum bʉ̀ʉ mok, ŋgàa jʉhʉ rùk, yak bwìŋ bə ŋgàa lim zʉ kɛ' bwìŋ yè'e pwe', nə̀ mò'fis nə̀ kà bòoŋ sə̀ yà' cu mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə̀' kə̀ tse' yuk.
11 Bʉ̀ʉ mok mʉtsətsə'rə wèŋ à sə cu togə̀ nsàp ncu nə̀ bʉp ènə. Fana Nwì a cùk rɛŋsə fis weŋ mvwe'

nsàap bʉp yà'sə mok laŋ. Yi a fis tes weŋ mok zok, nə fa weŋ ŋàaŋ sə̀ ŋgòcu nsàp ncu nje nə̀ nà'a bə̀boŋ nə. Yi jəgə̀ weŋ mok co bʉ̀ʉ sə̀ wèeŋ ŋgàa jì nzak mʉ lisə̀ Nwì. Yà'a pwe' vɛ'nə bʉ̀ʉ liŋ Tà Jisòs Krɛst nə ye bʉ̀ʉsə̀ Yòŋsə̀ Nwì nə̀ a kùksəgə̀ yi nə cu sə ntʉ̀ʉ̀ vès.

Mandzə̀ Nə̀ Krətèŋ Tse' ŊgòGʉ̀ Bə Ni' Ye

12 Mʉ̀ yə də bʉ̀ʉ mok sə dʉk də, <<Mʉ̀ ka yumok ŋgòdzə̀ yà' tse'.>> A lɛ zìnə də wèŋ ka yumok sə̀ wèŋ tse' ŋgòdzə̀ə tse'. Wèeŋ riŋ sə̀' də, bum mok cu yo sə̀ kaco yà' tɛsə weŋ bə yumok yeŋ. Mʉ̀ yàm sə̀' bə tu am, mʉ̀ ka yumok sə̀ mʉ̀ tse' ŋgòdzə̀ə sə̀' tse'. Megu də kaco mʉ me'rə ni' àm ŋgòye ŋkwɛ̀ŋ bohòyumok yeŋ.

13 Aco wèŋ sə dʉk də, <<Wo à gʉ̀ fa bɛŋ bohòvə̀m, nə gʉ fa və̀m bohòbɛŋ.>> Mʉ̀ dzəm laŋ də a vɛ'nə zìnə. Megu də wèeŋ sə tsərə tse' də, nùmbu mòk cu nə̀ Nwìi nə gʉ bʉpsə və̀m bə bɛŋ pwe', yà' ca bisə lo. Bə ma nə̀ ŋgùupni' awèŋ, wo à ka yà' də wèeŋ sə koho bə zeŋ sàhà gʉ̀, wo à gʉ̀ yà' də wèeŋ fak bohòTà Jisòs Krɛst bə zeŋ. A sə̀' Tà Jisòs Krɛst nə nə̀ yi jəgə̀ ŋkərə̀ bə ŋgùupni' nə.

14 A nə̀ ye sə̀' də mvə̀'nə̀ Nwì à lòkoksə Tà Jisòs Krɛst mvwe' kpʉ yà'a, yi nə̀ jə sə̀' nsàp ŋàŋ ànə, nə lokoksə vesùwèŋ mvwe' kpʉ sə̀'.

15 Co wèŋ ka yè'e riŋ, də ŋgùup ni' awèeŋ ŋgùpni' nə̀ Jisòs Krɛst ma mòk riŋ à? Nə ye də, a kə̀kʉrə̀ co ŋwè jəŋ ŋgùpni' nə̀ Jisòs Krɛst nə, nə kə be'lə nà' bə ŋgùpni' ŋwà sàhà nà? Kàyà', kaco ye yuk vɛ'nə yeŋ lok.

16 A ye-a ŋga ŋwè kə be'lə ni' ye bə nə̀ ŋwà sàhà, ye də bə nà'a yà'a mok ni' nə̀ mò'fis. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sə̀' vɛ'nə də,

<<Ŋwə̀mbam bə ŋwàŋwèe bʉ̀ʉŋ
mok ŋwə̀ nə̀ mò'fis.>>

17 Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a ni' ye, nə be'lə nà' bə nə̀ Tà Jisòs Krɛst fana ye də bə nà'a mok sə̀' mò'fis ndzənə yòŋsə̀.

18 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ dʉk weŋ də wèeŋ caŋ gɛsə mvwe' ko sàhà nə. Bʉp mok sə̀ ŋwèe gʉ̀gə̀ yà'a pwe', yà'a kà ŋgùpni' bʉpsəgə̀. Bohòko sàhà ye, ŋgə̀ŋgàaŋ gʉ̀ nsàp bʉp ànə, fana nà' bʉpsə ŋgùpni' ye nə bʉpsə.

19 Riŋ də ŋgùpni' yòo co ndap mvwe' sə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛɛŋ cugə̀ nja. Yòŋsə̀ nə̀ nà'a sə ntʉ̀ʉ̀ wù ànə a və̀ bohòNwì bə tu ye. Wù ka ŋgùpni' yòwù tse', Nwì tse' nà' yi.

20 Yi tse' nà' yi bʉ̀ʉsə̀ yi à ywi wu ywinə. Nə yeè nə vɛ'nə fana ye də yusə̀ wù gʉ̀-a bə ŋgùpni' yòpwe', yà'a ye ŋgòkùksə Nwì, nə sə gʉ yi kwa.

7

Nzak Gù

1 Mʉ̀ sə còm fəsə fa weŋ yè'e bum sə̀ wèŋ à còm fek vèsə mʉ̀ yà'a. A ye-a ŋga ŋwè də yi kà ŋgwe jə, ye də yi gʉ̀ bə̀boŋ.

2 Yè'sə ye-a sə̀' vɛ'nə fana a bə̀boŋ də ndàaŋwè pwe' tse' ŋgwe nə̀ nje, ŋwàŋwè nə̀ fòpwe' tse' ndu nə̀ nje sə̀'. Wo tse' vɛ'nə ya kà də wo gbʉ ni sənə bʉp nə̀ ŋgòko sàhà dʉk.

3 Ndum nə gʉ fa ŋgwe ye nə bum pwe' sə̀ ndum tse' ŋgògʉ̀ fa ŋgwe. Ŋwàŋwè nə gʉ fa ndu ye nə yà pwe' sə̀ ŋgwe tse' ŋgògʉ̀ fa ndum sə̀'.

4 Ŋwàŋwè nə ka bə tu ye cum. Ndu ye nə tse' nà' yi. Ŋwə̀mbam nə ka tu ye yi sə̀' tse'. Ŋwàŋwè nə tse' nà' sə̀' yi.

5 Ndum nə bə ŋgwe nə ba fo', mòok kà mòk mʉ kèhe yi bɛ'. Tse'ŋga wo dzəm mvwe' mò'fis də wo ga'a cum vɛ'nə mvə̀k momjo, ya ŋga wo jəŋ mvə̀k ànə ŋgògʉ̀ pìriyà. Nà'a mèe, fana wo be'lə co ŋgwe bə ndum sə̀mok. Wo be'lə vɛ'nə ya Satàa kà mandzə̀ tse' ŋgòbòrə wo də wo gbʉ bʉ̀ʉsə̀ də wo ko fʉk ntʉm bʉ̀ə̀ dʉk.

6 Ntip nə̀ mʉ̀ sə fa weŋ nà' bə nzak gù ènə, ka də mʉ̀ sə fa ŋàŋ də a ye tsooŋ vɛ'nə yeŋ. Mʉ̀ sə fa mègù yàm ntip.

7 Bohòmʉ̀ yàm, a ye-a də bwìŋ
pwe' cum mvə'nə̀ mʉ̀ cu yè'e, boŋ
ghak lɛ zeŋ. Mʉ cèp-a sə̀ vɛ'nə fana
mʉ̀ sə riŋ sə̀' də Nwì a fa ndàaŋwè
pwe' nsàp nə̀ nje zok ŋgòfàk bohòyi.
Yi à gʉ̀ ŋwə̀ nəmòk ŋgòfàk ma vɛ'ɛ,
mok ye ŋgòfàk ma vɛ'ɛ.
8 Yusə̀ aco mʉ̀ cep bohòbòop bʉ̀ʉ
sə̀ wo ka sənə nzak ŋgwe bə ndum
ntòni bə bàa yepmfə wèeŋ də,
bòghak də wo cum woòwo mvə'nə̀
mʉ̀ cu yàm yè'e.
9 Ŋgə' nə̀ ca nə də, bʉ̀ʉ mook yo
sə̀ kaco wo ko to riŋ ni' awo yeŋ.
Bòbohònsàp bʉ̀ ànə ŋgòjə ŋgwe,
ŋwàŋwè jəŋ ndum. A bəboŋ də
bwìiŋ cum ncu ŋgwe bə ndum, nə
noŋsə nə̀ də njè ŋgwe bə ndum sə
tɛŋ wo co mis.
10 Bohòbòp bʉ̀ nə̀ wo à lògù laŋ,
ŋwàŋwèe kà ndu ye də yi tesə gù laŋ
dʉk lok. Nà'a nə təəŋ megu vɛ'nə
bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə kà yè'sə mʉmʉ̀ cèp.
Jisòs Krɛst bə tu ye sə dʉk sə̀' vɛ'nə.
11 Nə ye də, a ye-a ŋga ŋwà mòk
tesə gù, yi nə cum yiìyi. Yi kà ndu
mòk nə̀ zok jə fe'lə̀. Yi dʉk-a də yi
jəŋ ndum, yi bwìŋ foho lo fe'lə sə̀'
bohòŋwə̀ nə̀ bə nà' à ye to nə. Yà'
mègù sə̀' vɛ'nə bohòŋwèmbam də yi
kà də yi bɛ' fis me'rə ŋgwe ye dʉk.
12 Ma nə̀ bohòbʉ̀ʉ mok sə̀ wo tse'
ŋgwe nə ye sə̀ wo tse' ndum ŋga
yà' ka krətèŋ yeŋ, mʉ̀ tse' yumok
ŋgòtsə̀' fa wo sə̀'. Ncèp nə̀ mʉ̀ sə tsə̀'
wo nə, ka də Tà Jisòs Krɛst cèp nà' yi
yeŋ. Yà' mègù sə̀ mʉ̀ tsərə mʉ̀ də a
vɛ'nə yəyərə̀. A ye-a ŋga ŋwèmbam
nə̀ yi krətèŋ tse' ŋgwe ye nə̀ nà' ka
krətèŋ yeŋ, ŋwà nə dzəm də bə ndu
ye nə cum fana kà də ndum nə bɛ'fis
ŋgwe nə dʉk.
13 Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋwàŋwè
nə̀ yi krətèŋ, tse' ndu nə̀ nà' ka
krətèŋ yeŋ, ndum nə dzəm də bə
ŋgwe nə nə cum mali fana kà də
ŋwà nə dzeeŋ nà' sə̀' dʉk.
14 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwì sə se
ndum nə̀ yi ka krətèŋ ye co krətèŋ
mʉŋkwɛ̀ɛŋ ŋgwe ye nə̀ yi krətèŋ nə.
Nə ye sə̀' də ŋgwe nə̀ yi ka krətèŋ
yeŋ nə, Nwìi sègə̀ yi sə̀' mʉŋkwɛ̀ɛŋ
ndu ye nə̀ yi krətèŋ nə. A vɛ'nə
bʉ̀ʉsə̀ a ye-a ŋga gùu sə ga'a na,
kàmòk bwe awo sə nə ye mok co
bwe pegè, ŋga Nwì a jə wo laŋ də
wo bwe sə̀ rərɛŋ bʉ̀ʉ ma kèe tɛ̀' awo
sə.
15 A ye-a ŋga a ŋgwe kè ndum
ɛ̀', nə̀ yi ka krətèŋ yeŋ, nə dʉk
də yi nə lo tsoŋ megu lòo, yi lo
sə̀ ntɛ̀ŋ, yumok ka bʉp. Bə nsàp
ènə ŋwàŋwè kè ŋwèmbam nə nə̀ yi
krətèŋ, yi ka nzak mòk tse'. Yusə̀
Nwì dzəm, də vesùwèeŋ cum ncu nə̀
nà'a bə fifi.
16 Wùu ŋwàŋwè nə̀ wu krətèŋ,
wù ka lɛ riŋ, aco ndu yònə̀ yi ka
krətèŋ yeŋ nə kə riŋ Jisòs Krɛst
ntsə'mòk, nə tse' lùŋ sə̀' bʉ̀ʉ wù. Yà'
mègù bohòŋwèmbam nə̀ yi krətèŋ
sə̀' vɛ'nə, wù ka lɛ riŋ, aco ŋgwe yo
nə̀ yi ka krətèŋ yeŋ ènə kə riŋ Jisòs
Krɛst ntsə'mòk, nə tse' luŋ bʉ̀ʉ wù.

Cum Mali Mʉmvə'nə̀ Nwì À To Wu Nga Wù Cu Yà'a

17 Nə yeè nə vɛ'nə yusə̀ yà'a gʉgʉŋ
sə də, ndàaŋwèe cum nsàp ncu nə̀
Tà Jisòs fʉ̀hʉ fa yi nə. Yi kà də yi
kupsə me'rə nsàp ŋwə̀ nə̀ yi ànə ye
ghà nə̀ Nwì a to yi nə dʉk. Yà'a yusə̀
mʉ̀ sə yə'rə fa bwìŋ ma fòpwe' də
wo gʉ lo mʉnə cos pwe'fo' vɛ'nə.
18 Ŋwə̀ nəmòok ye-a yo nə̀ Nwì
ànə to yi ŋga wo kom fa yi tu
mbəmbam laŋ fana yi cum vɛ'nə.
Kà də yi lap mandzə̀ ŋgògʉ̀ fe'lə
nà' ŋgòyəəŋ co wo à ka yi yà' kom
fa dʉk. Nə ye sə̀' də ŋwə̀ nəmòok
ye-a yo nə̀ Nwì a to yi ŋga yi ka
tu mbəmbam ntòkom fana yi cum
mam vɛ'nə ntɛ̀ŋ.
19 Zəzok ka bohòŋwə̀ nə̀ yi a kom
bə nə̀ yi a ka kom yeŋ. Yusə̀ gʉgʉŋ
sə də, ŋwèe noŋsə yusə̀ Nwì də yi
gʉ yà'.
20 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ dʉk də,
ndàaŋwè pwe' cum mali mvə'nə̀ yi
à ye ghà nə̀ Nwì à to yi də yi bɛ'lo
Jisòs Krɛst ŋga yi cu sə.
21 Nwì ànə to-a ŋwə̀ nəmòk ŋga
yi cu co ŋkwɛ̀ŋ, yumok ka bʉp, yi

cum mali vɛ'nə ntɛ̀ŋ. Ye sə̀' də ŋga mandzə̀ nə̀ co yi tesə, nə kà ŋkwɛ̀ŋ mok yee yo, yi tesə sə̀' ntɛ̀ŋ.

22 Mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋwèe ye-a ŋkwɛ̀ŋ ŋga Nwì to yi laŋ, yi bɛ' lo Jisòs Krɛst fana ye də yi ka yà'sə ŋkwɛ̀ŋ mantombìi Tà Jisòs yeŋ. Yà'a sə̀' də ghà nə̀ Nwì ànə to-a ŋwə̀ nəmòk ŋga yi ka ŋkwɛ̀ŋ yeŋ, ye də yi ŋga'a mok ŋkwɛ̀ŋ bohòJisòs Krɛst.

23 Sə ritse' də wù ka bə tu yo cum. Jisòs Krɛst tse' wu yi, bʉ̀ʉsə̀ yi a ywiŋ fis wu mvwe' bʉp. Kà də wu ye fe'lə ŋkwɛ̀ŋ ŋwə̀ nəmòk nə̀ zok dʉk.

24 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə dʉk weŋ də ndàaŋwè pwe' sə bɛ' mali mandzə̀ Nwì, nə cum mali sə̀' mvə̀'nə̀ Nwì ànə to yi ŋga yi cu, bwema am wèŋ na.

Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Ka Sənə Gù NtòNi Nə Ye Bàa Ŋgwemfə Wèŋ

25 Bə nzak bʉ̀ʉ sə̀ wo ka sənə nzak ŋgwe bə ndum ntòni fana Tà ka mʉ yumok bə zeŋ tsok fa. Mʉ nə tsok fa weŋ yu yàm sə̀ mʉ̀ tsərə də yà'a bəboŋ. Mʉ̀ rì də yà'a nə yeŋ bəboŋ bʉ̀ʉsə̀ Nwì sə tɛsə mʉ̀, mʉ̀ sə yuŋ Tà Jisòs Krɛst bə ntʉm nə̀ mò'fis.

26 Wu kʉ̀k ja'a-na nsàap bum sə̀ yà'a ŋga'a, fana boŋ ghak co ŋwè cum lɛ mvə̀'nə̀ yi cu yiìyi. Mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋgə' ŋga'a ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.

27 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ŋgwe laŋ, yi kà də yi me'rə nà' dʉk. Nə ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ yi ka-a ŋgwe ntòjəŋ, kà də yi lap mandzə̀ ŋgòjə ŋwàŋwè sə̀' dʉk.

28 A ye-a sə̀ də mʉ̀ dʉk vɛ'nə fana a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk jə-a ŋgwe, ye də yi ka bʉp gʉ. Ye sə̀' də ŋga wà'ŋgwɛ̀ɛŋ jə-a ndum, ye də yi ka bʉp sə̀' gʉ. Wèeŋ riŋ də bʉ̀ʉ sə̀ wo a ni sənə nzak gù laŋ tse' ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Bòcà mʉ yàm də wo cum lɛ woòwo, ya wo kà nsàp ŋgə' ènə yə.

29 Bwema am wèŋ, yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə də mvə̀k nə̀ Nwì a fa ves nə nà'a làm. Ye də ye jəŋ ŋga'a nè'e, bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ŋgwe fak bohòNwì co ŋgàa jì ŋgwe.

30 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə wa wèeŋ gʉ co wo sə kà wa. Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə kwa wèeŋ gʉ sə̀' co wo sə kà mvə̀k pwe' bə kwəkwa càsə wes. Bʉ̀ ŋgàa gì gìi ntɛŋ gʉ mok sə̀' co wo kà gìi ntɛŋ gìgə̀.

31 Ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀-a nsàp fàk nə̀ fòlòoŋ sə nzeŋgòoŋ fɛn, yi gʉ mok co yi ka tsətsərə̀ ye bə bum sə̀ sə nze fɛɛŋ pwe' noŋsə. A ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ncu nə̀ a cu nà' ènə nà' sə cà gɛsə lòghàr.

32 Mʉ̀ sə dʉk yè'sə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ dzəm də yumòok kà weŋ ŋgə' sə fa. Ŋwə̀ nə̀ yi ka ŋgwe tse', tse' gha' mvə̀k yi ŋgòtsərə bə bum sə̀ ma nə̀ Tà Jisòs Krɛst, mvə̀'nə̀ aco yi gʉ ya nà'a kwa bohòyi.

33 Ŋwə̀ nə̀ yi tse' ye ŋgwe, ka vɛ'nə bohòyi yeŋ. Tsətsərə̀ ye tə bə bum nzeŋgòŋ. Yi sə lap mandzə̀ nə̀ co yi gʉ̀ ya ŋgwe yee sə kwa bohòyi.

34 Ye də tsətsərə̀ ye ga'a sə ntʉʉ̀ yi bòp ba. Bəba mègù sə̀' vɛ'nə. Mʉwà'ŋgwɛ̀ŋ nə̀ yi ka-a ndum tse', tse' gha' mandzə̀ nə̀ ŋgòtsərə bə bum sə̀ Tà Jisòs Krɛst yi. Yi jə ntʉm ye bə ni' ye ba fo', nə noŋsə bə fàha Jisòs Krɛst. Ŋwà nə̀ yi tse'-a ye ndum, tsətsərə̀ ye cu bə bum nzeŋgòŋ. Yi sə lap mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ ya ndu ye kwa bohòyi.

35 Mʉ̀ cèp bum yè'sə ŋgòtɛsə weŋ. Ka də mʉ̀ sə làp mandzə̀ ŋgòkɛ̀s weŋ yu sə̀ bəboŋ yeŋ. Mʉ̀ dzəm mègù də bum pwe' ye lwìiŋ ya yumook kà fàak awèŋ sə̀ bohòTà Jisòs sə jipsə̀.

36 Bə nzak nə̀ mo ŋwəmbam bə mo ŋwàŋwè nə̀ wo cèp tes də wo nə cum gù. Wo dʉk kok fe'lə də wo nə kà gʉ̀ mok cu bʉ̀ʉsə̀ wo dzəm ŋgòfàk bohòNwì, fana ŋwəmbàm nə kà bəboŋ sə gʉ̀ bʉ̀ʉsə̀ yi ko fʉ̀k ntʉm bʉ̀ə̀, nə sə cum megu bə nà' fana boŋ də wo gʉ tsə'rə gùu sə mvèsə̀. Yà'sə ka bʉp yeŋ.

37 Ye sə̀' də, a ye-a ŋga ŋwəmbam nə tsərə kok sə ntʉʉ̀ yi də yi nə kà ŋwà nə mok jə, yi riŋ də yi nə kà nà'

jwɛ̀ŋ yuk, nə təəŋ bə zeŋ cu̱k, fana ye də yi gu̱ bəboŋ. Yi me'rə ŋwà nə ntɛ̀ŋ.
38 Bə nsàp ènə fana ŋwə̀ nə̀ yi jə ŋgwe gu̱ yà'sə bəboŋ, nə̀ yi du̱k ye də yi kà jə, boŋ ghak kok yi.
39 Ŋwàŋwè tse' ŋgòcu mègù bə ndu ye tətè nà' kə kpu̱. Ghà nə̀ yi kpu̱ nə fana ye də ŋwà nə tse' mandzə̀ mok yo co yi kə jəŋ ndu mòk nə̀ nà' bòyi. Megu də yi kà ŋwə̀ nə̀ nà' ka ŋwəə Tà Jisòs yeŋ jə.
40 A ye-a sə̀ də aco yi lo mali gù vɛ'nə fana bə tsətsərə̀ nə̀ njàm, mu̱ tsəm də aco yi tse' kwəkwa ŋga yi cu mam-a yiìyi na. Yusə̀ mu̱ sə cèp yè'sə, mu̱ rì də Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə sə fa mu yà' yi.

8

Njàap Rùm

1 Mu̱ dzəm ŋgòtsə̀' weŋ yumok bə nzak bumlak co njàap rùm. Wèŋ sə cèp ncèp mòk də, <<Vesùwèŋ pwe' tse' ŋkərə̀.>> Ncèp ànə ka mvwès yeŋ. Megu də nsàp ŋkərə̀ ànə gu̱gə̀ ŋwè yi sə koksə ŋkwɛ̀ŋ wà. Yusə̀ aco yà' tɛsə ŋwèe də a dzəm mòk bə mòk.
2 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə tsərə bə tu ye də, <<Mu̱ rìi, mu rìi>>, ye də ŋwə̀ ànə ka mubè'lə ŋkərə̀ nə̀ yi nə tse' ŋgòrì nə tse' lok.
3 A vɛ'nə bu̱usə̀ yusə̀ gugu̱ŋ sə də, ŋwèe dzəm Nwì. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a Nwì fana Nwì riŋ ŋgə̀ŋgàŋ də nà'a mo ye.
4 Bə nzak nə̀ ŋgòzu̱ njàap rùm, a rì tse' zìnə də mvə̀'nə̀ wo kùksəgə̀ bum yà'sə co Nwì, wo sə kùksə nwì nə̀ yi bu̱ə̀ nə̀ bu̱ə̀. A rì yàvès də, Nwì nə̀ yi cu nə yi mègù mò'fis.
5 A ye-a sə̀ də bum cu mubu bə sə nze ŋku̱u̱ŋ sə̀ bwìŋ jəgə̀ yà' co nwì nə ye tà bohòwo fana,
6 vesùwèŋ rì yàvès də Nwì mègù nə̀ mò'fis. Yi tɛ̀' àvès yi. Yi à gu̱ bum pwe'fo' sə̀' yi, nə gu ves də ya yi tse' ves. A tse' mègù Tà sə̀' nə̀ mò'fis, nə̀ liŋ yee Jisòs Krɛst. Nwì ànə gu casə bum pwe' ndzə bohòyi. Lùŋ àvès nə̀ a tse' nà' ŋga'a nè'e à və̀ sə̀' bohòyi. Yà'a yusə̀ vesùwèŋ rì sə.
7 Megu də, krətèŋ wèŋ ka vɛ'nə pwe' riŋ. Mok cu sə̀ wo à zu njàap rùum sə tətè, wo zu malì-a yà' ŋga'a, wo sə jə mali yà' də a njàp rùm fana sə gu wo sə ntuu̱ wo də wo gu̱ bup bu̱usə̀ ntum awo ka pap ntògu̱ŋ.
8 Yusə̀ a rì tse' də, ŋwèe kà ŋwə̀ nə̀ bəboŋ mantombìi Nwì də bu̱usə̀ yi zu nsàp yumòk bu̱u̱ŋgə̀. Yusə də vesùwèeŋ zu-a yà, a nə kà swe' mòk fo' tse'. A kà-a yà' zu, yumok kà sə̀ bup.
9 Yusə̀ gugu̱ŋ sə̀ yà'a ca sə də, wèŋ sə̀ wèŋ riŋ də ŋwèe zu-a sə̀ yà pwe' yumok kà fo' bup yà'a, wèeŋ jəŋ ŋkərə̀. Kà də wèeŋ gu co bu̱u mok sə̀ wo ka yàwo ŋkərə̀ ànə ntòriŋ gbu bu̱u wèŋ du̱k.
10 A du̱k-a də, ŋwə̀ nəmòk yə-a wù nə̀ wù rì yòlaŋ ŋga wù kə̀ cu mvwe' zu njàap rùm ŋga ntum nje ka pap ntògu̱ŋ, yi nə tsərə da? Yi nə kà də a bəboŋ ŋgòzu njàap rùm, nə zu ye sə̀' du̱k à?
11 Yi zu-a vɛ'nə fana ye də wù nə̀ wù rì yòŋkərə̀ nə laŋ, wù gu̱ ŋwə̀ nə̀ yi ka gugu̱ŋ yeŋ nè'nə wù ŋkuŋ yi gbu. Ka vɛ'nə bəboŋ yeŋ, bu̱usə̀ yi yà'sə moma yo nə̀ Jisòs Krɛst à kpu mu tuhù yi sə̀'.
12 A ye-a ŋga wèŋ sə gu̱ bup bohòkrətèeŋ yè'sə də wo sə gbu vɛ'nə fana ye də wèŋ gu̱ bup ànə bohòJisòs Krɛst bə tu ye.
13 Ye də bohòmu̱ yàm, mu riŋ-a də mu zu-a yumok yà' gu moma am mòk ŋgògu̱ bup fana mu̱ teŋsə, nə kà nsàp yu ànə zu ya yi kà gbu̱.

9

Njo Nə̀ Mu̱ Sə Kà Swe' Làp

1 Yusəmook də, mu̱ rì bə tu am də yusəmok ka mu ko kìiŋtse'. Wèŋ rì də mu ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Mu̱ à yə Jisòs nə̀ yi Tà àvès nə bə lis am

vɛ'ɛ laŋ. Fàha sə̀ mʉ̀ sə̀ gʉ̀ bohòTà Jisòs sə̀ wèeŋ yè'e nto'o sə̀.
2 A ye-a sə̀ də̀ bʉ̀ʉ mok wèeŋ kà-a rì də̀ mʉ ŋgà ntum Jisòs rì fana mʉ̀ də̀ wèŋ rì yàwèŋ vɛ'nə laŋ. Njo nə̀ wèŋ a dzəm bohòJisòs fana wèeŋ yà'a co yumok sə̀ yà' sə̀ nìtsə̀' fa bwìŋ də̀ mʉ ŋgà ntum Tà Jisòs Krɛst nə̀.
3 Ŋwə̀ nəmòok dʉk-a də̀ yi lap mʉ co bə̀ nzak də̀ mʉ̀ ka ŋàŋ bə̀ yusə̀ yà'a yàm sə̀ co ŋgà ntum Jisòs tse' fana mʉ̀ cep fəsə̀ fa ŋgə̀ŋgàŋ vɛ'ɛ:
4 Co ka kə̀kʉrə̀ bohòbwìŋ ŋgòfa mʉ bɛŋ bə̀ nəno bʉ̀ʉ nsàp fàk nə̀ mʉ̀ sə̀ gʉ̀ nè'e yeŋ à?
5 Wèŋ sə̀ dʉk yè'sə̀ də̀ kaco mʉ̀ jəŋ ŋgwe nə̀ yi sə̀' krətèŋ, ya vesi sə̀ gihi kɛ'ca co ŋgàa ntum mok sə̀ gʉ̀ yà'a yeŋ à? Kaco vesi gihi vɛ'nə co Pità bə̀ ŋgàa ntum mok yà'a nə̀ ye bwema Tà Jisòs wèŋ yà'a yeŋ à?
6 Kènə̀ də̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ fak yàwo bə̀ bo awo ŋkuŋ nə̀ zʉ mègù ves Bànabà ba bʉ̀ʉ yà?
7 Sojà mòk cu nə̀ yi fàkgə̀ co sojà, nə̀ sə̀ kə̀ lap bwi mbàam zʉ ye mvwe' sə̀ zok yo à? Ŋwə̀ nəmòk à fàk yuk nzum, nə̀ kà bum sə̀ yà' tesə̀ mbwa zʉ yuk laŋ à? Kènə̀ də̀ ganakù' mòk cu nə̀ yi gʉ̀msəgə̀ nàm, wo dʉk fa yi də̀ yi nə̀ kà mbwi sə̀ ŋam no yo à?
8 Bum sə̀ mʉ̀ sə̀ cèp yè'sə̀, ka də̀ yà' mègù mvəsə̀ bwìŋ dzəmgə̀ vɛ'nə woòwo yeŋ. Yà' cu ndzənə̀ ŋwàk lʉ̀ʉk Musì sə̀' vɛ'nə.
9 Wo à còm nòŋsə̀ nja də̀,

Kà də̀ ŋwèe kiŋ lok cùu nàm nə̀ wo gʉ̀gə̀ yi, yi sə̀ ku gòmbì nà'a dʉk.

Co də̀ Nwì à sə̀ dʉk yè'sə̀ ŋga yi sə̀ tsərə̀ mègù yè'e nàm-à? 10 Co yi à sə̀ kà bohòvesùwèŋ sə̀ a bwìŋ àwo tsərə̀ à? Yi à còm yè'sə̀ bʉ̀ʉ vesùwèŋ, bʉ̀ʉsə̀ ŋgà fàk nzum bə̀ ŋgà kùkù pwe'fo' nə̀ riŋ tsooŋ də̀ wo nə̀ tse' ma njàwo ŋgòzʉ ŋkuŋ wo fak.
11 Vès a tsòho fa weŋ ncèp Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ laŋ. Nà' cu sə̀ vəə̀ wèŋ co ŋgwìi bum mok sə̀ ŋwè bì mʉnzuù yi. Ye də̀ a yè'e bʉp co wèŋ tɛsə̀ ves yàvès bə̀ bum sə̀ co bɛŋ bə̀ cə̀k wèŋ sə̀ vès sə̀ dzəm ŋgòtɛsə̀ ŋgùpni' avès bə̀ zeŋ à?
12 Mvəsə̀ wèeŋ fagə̀ bʉ̀ʉ mok bum sə̀ wo dzəmgə̀ yà' ŋgòtɛsə̀ ni' awo bə̀ zeŋ yà'a, a nə̀ ye co wèŋ fa to ntòvès. Mʉ cèp-a sə̀ vɛ'nə, ka də̀ mʉ̀ sə̀ lɛŋ weŋ də̀ wèeŋ fa mʉ yeŋ. Mʉ̀ a dzəm də̀ mʉ̀ ye nsàp ŋgə' nə̀ fòpwe' nè'nə mʉ̀ bə̀ tu am. Mʉ ye ŋgə' vɛ'nə ya kà də̀ yusəmook təhə̀ lok fa ŋwə̀ nəmòk mandzə̀ nə̀ ŋgòyuk Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ Jisòs Krɛst nə̀ dʉk.
13 Wèŋ rìŋtse' də̀, bʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə̀ zʉgə̀ yàwo sə̀' zʉzʉʉ sə̀ bwìiŋ jə̀ vègə̀ mʉmvwe' mbwa sə̀. Bʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ yàwo mvwe' fa Nwì satikà' sə̀ bwìiŋ jə̀ vègə̀ yà' yà'a zʉgə̀ ma nə̀ njàwo ca sə̀'.
14 Yà' mègù sə̀ yəyərə̀ bə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo tsòhogə̀ yàwo Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀. Tà Jisòs Krɛst a fa ŋàŋ laŋ də̀ bwìiŋ fa yà'wèŋ bum sə̀ co wo tɛsə̀ ni' awo bə̀ zeŋ sə̀'.
15 Mʉ̀ sə̀ kʉk-a lis də̀ bwìiŋ fa mʉ bum sə̀ mʉ̀ dzəm fana yà' kà bə̀ jòŋ ye. Anə̀ geŋ, mʉ̀ ka yu am ŋwə̀ nəmòk vɛ'nə sə̀ dʉk yuk fa. Mvè'nə̀ mʉ̀ sə̀ còm yè'sə̀, ka də̀ mʉ̀ gʉ̀ vɛ'nə ya wèeŋ fa mʉ bum sə̀ yà' tse' ŋgòye yàm sə̀ yeŋ. A ye-a də̀ mʉ̀ fek weŋ bum yà'sə̀ fana kaco mʉ̀ kum fe'lə̀ ŋgùŋ də̀ mʉ̀ gʉ̀ fa weŋ yumok wà mok yeŋ. Bògha' də̀ mʉ kpʉ lɛ kpʉ nə̀ noŋsə̀ ŋgòfek weŋ vɛ'nə.
16 Mʉ tsòho fagə̀-a bwìŋ sə̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ fana mʉ̀ ka ŋgònɛ̀ni' bʉ̀ʉ zeŋ tse', bʉ̀ʉsə̀ Nwì a tsə̀ tse' mʉ̀ bə̀ zeŋ yi. Ye də̀ mʉ kà-a bwìŋ ncèp Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ tsoho fa fana ye də̀ mʉ̀ cu bʉp.
17 A ye-a də̀ mʉ̀ ànə̀ tsərə̀ kok gu-a sə̀ vəə̀ mʉ̀ ŋgòtsòho ncèp ènə̀ bwɛ̀rɛ mʉ̀ sə̀ kʉk lis də̀ mʉ tse' tsoŋ swe' fo'. Nə̀ yeè nə̀ də̀ mʉ̀ à ka yà' mʉ̀ tsərə̀ kok, Nwì a fa fàha yè'sə̀ ndzə̀ bohòmʉ̀ yi.

18 Swe'e sə̀ mʉ̀ sə tse' fo' yà? Swe'e yàm mègù də mʉ tsoho fa bwìŋ ncèp Ntirə nə̀ Bə̀boŋ nə wà. Nà'a njo nə̀ mʉ kà bwìŋ də wo fa mʉ bum sə̀ yà' tse' ŋgòye sə̀ yàm fekgə̀ sə.

19 Mʉ̀ cu yè'e, mʉ̀ ka ŋkwɛ̀ŋ yeŋ. Ŋwə̀ nəmòk ka mʉ yi tse'. A ye-a sə̀ vɛ'nə fana mʉ̀ a gʉ̀ bʉ̀sə ni' àm co ŋkwɛ̀ŋ bohòbwìŋ pwe'. Mʉ̀ a gʉ̀ vɛ'nə ya mʉ jəŋ və bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ bohòTà Jisòs Krɛst.

20 Mʉ ye be'lə ves bʉ̀ʉ Jus wèŋ, mʉ̀ sə gʉ lo bum sə̀' co wo. Mʉ gʉ̀ vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo ŋgòbɛ'lòTà Jisòs Krɛst. Lʉ̀ʉk sə̀ Nwì à fa Musì yà'a ka mʉ ko kìiŋtse'. A ye-a sə̀ vɛ'nə fana ghà nə̀ mʉ̀ cu be'lə ves bʉ̀ʉ sə̀ lʉ̀ʉk sə kotse'gə̀ wo fana mʉ̀ sə gʉ yàm sə̀' co yà' sə kotse' mʉ̀ sə̀'. Mʉ̀ sə gʉ vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo ma nə̀ Jisòs Krɛst.

21 Ghà nə̀ mʉ̀ cu be'lə ves bʉ̀ʉ sə̀ wo ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ, sə̀ lʉ̀ʉk Nwì ka yumok bohòwo tse' fana mʉ̀ gʉ sə̀' co wo. Mʉ̀ sə gʉ̀ vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo bohòJisòs Krɛst. Mʉ gʉ̀ vɛ'nə, kà yà'sə də mʉ̀ sə kà Nwì wəp yeŋ. Yusə də mʉ̀ sə noŋsə yusə̀ Jisòs Krɛst à cèp yi.

22 Nə ye fe'lə sə̀' də mʉ kə cu be'lə ves bʉ̀ʉ sə̀ ŋkərə̀ə awo ka gʉgʉŋ bə ma nə̀ Nwì yeŋ fana mʉ̀ sə gʉ sə̀' mvə̀'nə̀ wo sə gʉ̀ʉ. Mʉ jəgə̀ ni' àm co wo vɛ'nə ya mʉ gʉ mandzə̀ nə̀ də a ye-a sə̀ yà, mʉ̀ bɛ' ko jəŋ və mali bʉ̀ʉ mok ŋgòkə̀ tse' lùŋ nə̀ Nwì nə.

23 Yè'sə pwe'fo', mʉ̀ sə gʉ̀ mègù yà' njo Ntirə nə̀ Bə̀boŋ nə, də ya mʉ nə̀ kə̀ tse' bə̀bo nə̀ nà'a və̀gə̀ bohòbwìŋ njo Ntirə nə̀ Bə̀boŋ nə.

24 Wèŋ rì də bwìiŋ cagə̀ caŋ, ŋga wo bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ fana ŋwə̀ nə̀ yi caŋ tè nə kə zʉ mantombìi nə megu nə̀ mò'fis. Ye də wèeŋ caŋ gʉgʉŋ ya wèeŋ kə tse' lə̀là' nə.

25 Ŋwə̀ nə̀ yi dzəmgə̀ də yi nə caŋ caaŋ cugə̀ ŋgòfʉ̀hʉ, yi kà bum nduk sə gʉ̀ kɛ', də ya yi tse' ŋàŋ. Yi gʉ̀ yè'sə vɛ'nə pwe'fo' ŋga wo nə lak yi bə yu səmok wà sə̀ ya'a nə bʉp. Lə̀làk njàvès nə̀ a sə kʉ̀k də a nə̀ kə̀ tse' nə nà'a kà bʉpgə̀.

26 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ sə ca lo mègù rərəŋ jʉrr, ya mʉ kə dzeŋ mvwe' sə̀ wo kə̀ lə̀səgə̀ sə. Mʉ̀ ka co ŋwə̀ nə̀ yi sə mà' kɛ'cà ndò' wà, nə kà yusə̀ yi də yi ta sə ta yeŋ.

27 Mʉ fagə̀ ni' àm nsàap ŋgə'ə sə̀ fòpwe', də ya mʉ̀ kotse' nà' cʉ̀k ŋgòye kə̀kʉrə̀ bə fàha Tà. Ya kə̀ dzèŋ nùu, wo kà mʉ̀ nə̀ mʉ̀ sə tsoho Ntirə nə̀ Bə̀boŋ mʉ̀ nə də mʉ̀ ka yàm kə̀kʉrə̀ yeŋ dʉk fa.

10

Ŋgə'ə Sə̀ Yà' À Və̀ Bohò Bwe Izʉ̀rɛ Ye Ntip BohòVès

1 Bwema am wèŋ, mʉ̀ sə dzəm də wèeŋ tsərə tse' yusə̀ yà' à ye bohòtàcicii avès wèŋ sə̀ wo à yù Musì. Mvə̀'nə̀ wo à sə gì dzòoŋ kɛ'cà ŋgəà fana mbàk mòk à sə̀ nìŋ lòfa wo mandzə̀. Wo pwe' à lò, nə kə to ndzəp nə̀ wo togə̀ nà' də <<Ndzəp nə̀ bə̀baŋ>> nà'a sə kùhu.

2 Mvə̀'nə̀ wo à yù lòmbàk ànə, nə kə to ndzəp ànə fana yà' à ye bohòwo yà'sə co nsàp bàptɛ mòk ya wo bʉ̀uŋ bʉ̀ʉ Musì wèŋ.

3 Wo lòoŋ fo' à zʉ zʉzʉʉ sə̀ Nwì à sə tum fa tsə wo mʉbu.

4 Wo pwe'fo' à no ndzəp nə̀ Nwì à sə fa wo yi. Ndzəp nə̀ wo ànə no à sə tesə ndzə wohò. Wo nə̀ ndzəp à sə tesə nja nə à ye yà'sə co yumok ŋgònìtsə̀' gèsə lòbohòJisòs Krɛst bə tu ye. Yi à ye bə yà'wèŋ ghà nə̀ wo à sə gìhi nə.

5 Wo ànə ye mvəsə̀ Nwì à gʉ̀ bohòwo vɛ'nə pwe', mok ye mʉŋgorə̀ ànə ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo à gʉ̀ʉ Nwì jok. Wo ànə gʉ vɛ'nə fana wo kpʉ ram nooŋ wes ŋgəà anə.

6 Bum sə̀ yà' ànə ye yè'sə sə̀ nìtsə̀' fa vesùwèŋ də kà də vesùwèeŋ dzəm ŋgògʉ̀ bʉp mvəsə̀ tàcicii avès wèŋ à gʉ̀ yà'a dʉk.

7 Mok mʉŋgorə̀ wo anə à sə gʉ̀ mok bə rùm wèŋ. Yà'a mvə̀'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Bʉ̀ʉ

sə wèŋ à cu sə nze, nə zʉ, nə no, nə lokok mʉtsə ŋgòkàaŋ fa rùum awo sə dzeŋ.>> Kà də wèeŋ sə kuksə rùm mvə'nə wo à gʉ̀ ya'sə dʉk.

8 Mvək mòk ànə ye sə', sə wo à sə ko sàhà. Wo à kpʉ nùmbu nə mò'fis co bwìŋ ncùhù hum ba-ncòp-tɛ' njo sàhà ènə. Ye də vesùwèeŋ kà mvəsə wo à gʉ̀ ya'sə gʉ̀.

9 Mvək nəmòk à ye fe'lə səmok, wo sə mùmsə Tà Nwì fana wo sə cwaŋ yusə Nwì gʉ̀ fa wo cwaa. Wo à cwà vɛ'nə, Tà Nwì gʉ̀ no lurə zə wo. A kà də a cwaŋ yàvès Nwì dʉk.

10 À kə̀ dzèŋ fe'lə mvək nəmòk səmok, wo cep ŋwəm kɛ'ca ŋwəmə. Masinjà Nwì nə̀ yi zəgə̀ ye bwìŋ à kə̀ zə wo. Vesùwèeŋ kà co wo à ŋwəm ya'sə ŋwəm.

11 Bum sə̀ ya' à ye yè'sə pwe' ya'a ŋgònì fa bwìŋ də wo kərə. Wo à còm nòŋsə ya' ndzənə ŋwàk sə̀' də ya a sə jəŋ ŋkərə, bʉ̀ʉsə̀ a cu bə mvək nə̀ nzeŋgònə nà' kʉəp ŋgòmèe.

12 Ye də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə tsərə də yi gʉgʉŋ fana yi jəŋ ŋkərə̀ ya kà də yi gbʉ dʉk.

13 Mèmumsə̀ mòk ka bohòwèŋ nə̀ də nà'a kà bohòbwìŋ pwe' vègə̀ və yuk. Yusə də, mèmumsə̀ və-a bohòwèŋ, Nwìi nə kà mè'rə̀ də nà'a ghak weŋ mè'rə̀, bʉ̀ʉsə̀ yi ŋwə̀ nə̀ zìnə. Mèmùmsəə və-a bohòwèŋ, yi nə gʉ fa weŋ mandzə̀ nə̀ co wèŋ təəŋ, nə ghak nà'.

Bwìiŋ Me'rə Nzak Bum Rùm

14 Ŋge' ntʉm am wèŋ, nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də kà də wèeŋ tse' bo sənə rùm dʉk nə.

15 Mʉ̀ sə cèp bohòwèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ tse' ŋkərə̀ mʉ tuhù wèŋ, wèeŋ tsərə-a yàwèŋ sə̀' də bum sə̀ mʉ̀ sə cèp yè'sə zìnə kè ka' ɛ.

16 Ghà nə̀ vesùwèeŋ zʉgə̀ Losopà mvwe' mò'fis, vesùwèŋ sə kwasə Nwì bə ŋgàp nə̀ a nogə̀ fo' nə. Vesùwèeŋ no nəno sə, ye də a sə be'lə ves Jisòs Krɛst wèŋ mvwe' mò'fis ndzə mvwe' ndʉəm ye. A zʉ brɛd ye də a sə be'lə bə ni' Jisòs Krɛst sə̀', kè ka vɛ'nə yeŋ ɛ?

17 Ya'a nìtsə̀'gə̀ də vesùwèeŋ mò'fis bʉ̀ʉsə̀ ntuk brɛd nə̀ a zʉgə̀ nə ye mègù nə̀ mò'fis, a benə pwe', nə zʉ nà'.

18 Wèeŋ tsərə-a bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo zʉgə̀ njàap sə̀ wo jə vègə̀ ya' ŋgòfa satikà' bohòNwì bə zeŋ ya'a nɛ̀. Wo zʉ ya' vɛ'nə, ye də wo bə Nwì wèeŋ mvwe' mò'fis sə̀'.

19 Yè'sə sə nìtsə̀' yè'sə da? Co ya' sə nì də rùm bə zʉzʉʉ sə̀ wo jə vègə̀ mvwe' rùm sə ya'a yumok sə̀ gʉgʉŋ à?

20 Ka', ka vɛ'nə yeŋ lok. Yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə də, bʉ̀ʉ sə̀ wo ka Nwì riŋ fagə̀ satikà' njàwo ŋga wo sə fa nà' ya'sə bohòyòŋsəə ze', kà Nwì ye. Yusə də mʉ̀ ka dzəm də wèŋ ze' wèeŋ ye mò'fis dzəm.

21 Aco ŋwè no ŋgàp nə̀ Tà Jisòs Krɛst, nə kə bʉʉŋ no fe'lə ŋgàp nə̀ ze' wèŋ yè'sə va? Kènə də aco ŋwè zʉ zʉzʉ bə Jisòs, nə kə zʉ be'lə fe'lə bə ze' va?

22 A bəboŋ də a gʉ bum sə̀ co ya' gʉ Tà yi jok à? Wèŋ tsəm də a tse' ŋàŋ nə ghak Nwì à?

Gʉ̀ Mègù Yusə̀ Co Yà' Tɛsə Bʉ̀ʉ Mok Sə̀'

23 Mʉ̀ dʉk to mantombì fa' də bʉ̀ʉ mok sə̀ mʉŋgorə̀ wèŋ sə dʉk də, yusəmok sə̀ co wo dzəə bʉ̀ə̀. A zìnə də yusə̀ co wèeŋ dzəə bʉ̀ə̀, megu də a sə̀' zìnə də kaco bum pwe' tɛsə ŋwè yeŋ. Yumok ka bohòwèŋ ŋgòdzəə yeŋ, a zìnə, megu də bum mook yo sə̀ aco yà' gʉ ŋwè yi kà gʉgʉŋ bə bum sə̀ ma nə̀ Tà Jisòs Krɛst ye.

24 Kà də ŋwèe sə kʉk lis ŋgògʉ̀ mègù yusə̀ ya' sə bo yi yiìyi dʉk. Yi gʉ yusə̀ co ya' tɛsə bʉ̀ʉ mok sə̀'.

25 Wèeŋ yə-a ŋga wo sə sèŋ njàp mʉntɛ̀ɛŋ, wèŋ ywiŋ zʉ dədok, nə kà yumok fek.

26 Mʉ̀ dʉk yè'sə bʉ̀ʉsə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Tà Nwì də,

<<Nwì tse' nzeŋgònə bə bum sə̀ ya'a sənə ŋgònə pwe' yi.>>

27 A ye-a ŋga ŋwà nəmòk nà yi ka krətèŋ yeŋ to wu də wu kə zʉ zʉzʉ mʉnda'à yi, wù dzəm, nə geŋ, fana yusà yi fa wu pwe' wù zʉ yà' dədok. Kà də yà'a bàboŋ kè bʉp àlɛ' sə fek kɛ'cà.
28 Nə ye də a ye-a ŋga ŋwà nəmòk dʉk fa wu də, <<Njàp ànə njàp rùm,>> fana wù kà zʉ. Wù teŋsə vɛ'nə njo nà kàmòk ŋwà ànə nə dʉk də wù sə gʉ̀ bʉp.
29 Wu nə me'rə zʉzʉʉ yà'sə vɛ'nə bʉ̀ʉ tu ŋwà mòk, anə ka-a bʉ̀ʉ tu yòyeŋ. Kàmòk aco ŋwà nəmòk fek də, <<Aco mʉ̀ cum yàm co ŋgà ndapndzəm bʉ̀ʉ tu ŋwə nà' mòk àlɛ?
30 A ye-a ŋga mʉ̀ kwasə Nwì bə zʉzʉ, nə zʉ yà', yaaŋ bʉ̀ʉ mok fo' yà ŋkuŋ wo dʉk də mʉ̀ gʉ̀ bʉp, ŋga mʉ̀ kwasə Nwì bə zeŋ laŋ ɛ?>>
31 Nà mʉ̀ tse' ŋgòcèp fəsə də, bàboŋ də a ye-a ŋga wù sə gʉ-a sà yà pwe', gʉ̀ yà' bə mandzà nà bwìiŋ yə, wo kuksə Nwì.
32 Jəŋ ŋkərə də wèeŋ kà yusəmok sà co yà' sə yaŋsə ŋwà nəmòk ntʉm gʉ̀. A dzəm ŋgàŋgàŋ ye ŋwàə Jus kè ŋwè lakmvum, kènə bʉ̀ʉ cos àlɛ, wèŋ kà də wèeŋ gʉ co ntʉm bʉp wo dʉk.
33 Bohòmʉ̀ yàm, yusà mʉ gʉ̀gà pwe', mʉ̀ sə lap mandzà nà co də mʉ gʉ ndàaŋwè pwe' yi kwa. Mʉʉ kà yàm bə yusà də yà'a nə tɛsə mʉ mʉmʉ̀ tsərəgà, mʉ tsərəgà yàm bə yusà aco yà' tɛsə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ. Mʉ gʉ̀gà vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo bohòNwì, də ya wo tse' lùŋ.

11

1 Ye də wèeŋ bɛ' kùugì am mvə'nà mʉ̀ sə bɛ' kùugìi Jisòs Krɛst.

Bəba Lok Tu Awo Ŋkuŋ Nə Kuksə Nwì

2 Mʉ̀ kwasə weŋ wùriŋ bʉ̀ʉsà wèŋ sə tsərə malì ncèp àm, nə sə gʉ bum sà mʉ̀ à yə'rə weŋ.
3 Yusəmok cu sà' sà mʉ̀ sə də wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ. Yusə də, ŋwà nà yi tu bohòŋwàmbaam Jisòs Krɛst. Ŋwàmbam nə ye bwi ye tu bohòŋwàŋwè, Nwì ye tu bohòJisòs Krɛst yi.
4 Ye də, a ye-a ŋga ŋwàmbam sə gʉ̀ pìriyà kènə də yi sə tsoho ncèp Nwì mvwe' sà bwìŋ sə kùksə Nwì, nə ta tse' tàm fana ye də yi sə fa marè'tu bohòJisòs Krɛst nà nà'a tu bohòyi nə.
5 Bohòŋwàŋwè ye, ma nje zok də yi sə gʉ-a bum yè'sə, yi kiŋlok tu ye. A kà-a vɛ'nə ye, ye də ŋwà ànə sə fa marè'tu bohòŋwàmbam nà nà'a tu bohòyi nə.* Zok ka bohònsàp ŋwà ànə bə nà yi kom sù màk fis tu ye kpoho, kpoho yeŋ.
6 A ye-a ŋga ŋwàŋwè dʉk də yi kà tu ye kì lok fana ye də yi kom kpo'rə yà'. A rì tse' bàboŋ də a yu marè'tu bohòŋwàŋwè ŋgòkom kpo'rə tu, ye də yi kiŋ lok yà' kìi.
7 Njo nà ka bàboŋ bohòŋwàmbam ŋgòlok tu ye yeŋ nə də, ŋwàmbam tse' nsəsàə Nwì. Ŋwàmbam nìtsà'gà mvə'nà kàkuk nà Nwì cu fana ŋwàŋwè sə niŋtsok ye mvə'nà kàkuk nà ŋwàmbam cu.
8 Wèŋ rì də, Nwì ànə jəŋ vəp ŋwàmbam, nə gʉ ŋwàŋwè bə zeŋ, ka də yi à jə vəp ŋwàŋwè, nə gʉ ŋwàmbam bə zeŋ yeŋ.
9 Yumook sà' də, Nwì ànə gʉ ŋwàŋwè bʉ̀ʉ ŋwàmbam, ka də yi à gʉ̀ ŋwàmbam bʉ̀ʉ ŋwàŋwè yeŋ.
10 Ye də a bàboŋ də ŋwàŋwèe kiŋlok tu ye ŋgònìtsà' də yi ka tu bohòŋwàmbam yi yeŋ. Yi gʉ vɛ'nə ya ntʉm kà masinjàa Nwì yaàŋ.
11 Mvə'nà bum yè'sə vɛ'nə kà də wèeŋ swi yè'e dʉk. Ncu àvès nà ves Tà Jisòs wèŋ ènə, ŋwàmbam tse' ŋgòye sà', ŋwàŋwè ye sà'. Bʉsà wo sə fak bo bə bo.
12 A rì də yè'sə zìnə bʉ̀ʉsà Nwì ànə jəŋ vəp ŋwàmbam nə gʉ ŋwàŋwè bə zeŋ, ŋwàŋwè dzə fe'lə bwi ŋwàmbam sà'. Bum pwe' vàgà bohòNwì.

* **11:5 11:5** Ghà nà wo à còm ŋwàk nè'e à ye ŋga bàa sà wo lògù tse' ŋgòlok tu awo lo'o.

13 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèŋ sə fɛnə
sə' è. Co a bəboŋ bohòŋwàŋwè
ŋgòlòkok təəŋ ŋgòlɛŋ Nwì mvwe'
bwìŋ tu to àlɛ?
14 A kʉk ja'a mègù-a mvə'nə Nwì
à gʉ bum fana yà' ye də a marè'tu
bohòŋwèmbam ŋgòtse' nʉəmtu sə
səsap.
15 Bohòŋwàŋwè ye yà'a bohòyi
bum ŋgwɛ̀ŋ bʉsə Nwì à fa wo
nʉəmtu ya wo lok tu awo bə zeŋ.
16 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk cu, nə
də yi fenə bum yè'sə fana ŋgəŋgàaŋ
riŋ də vès, nə ye bʉʉ cos ma fòpwe',
vès tse' mègù yàvès mandzə nə
mò'fis ŋgòkùksə Nwì bə zeŋ.

Ntip Bə Nzak Losopà (Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

17 Yu nə mʉ sə də mʉ tip weŋ
bə zeŋ ŋga'a nè'e, kaco mʉ kwasə
weŋ bə zeŋ kwasə yeŋ. Yusə də, bə
mvək nə wèeŋ kə be'ləgə ŋgòkùksə
Nwì fana wèŋ sə gʉ ghak fo' bʉp.
18 Nə mò'fis də, bwìŋ a tsə' mʉ də
wèeŋ və mvwe' mò'fis co cos, wèŋ ye
cù zəzok, nə ga'a bəbòp bəbòp. Yusə
wo a tsə' mʉ yè'sə sə yəəŋ bohòmʉ
co a zìnə.
19 (A zìnə də cù zəzook bʉp, megu
də nà'a gʉgə ghà mòk yi ŋkuŋ wù rì
ŋwə nə yi zìnə mʉŋgorə wèŋ anə.)
20 Wèeŋ kə be'ləgə mvwe' mò'fis
ŋgòzʉ fana wèeŋ kà yà'sə Losopà
zʉgə.
21 Mʉ dʉk vɛ'nə bʉʉsə wèeŋ
zʉgəə, ndàaŋwè pwe' sə zʉ sə ye,
nə kà mòk tək. Wèeŋ gʉ vɛ'nə, bʉʉ
mok sə waŋ njè ŋga mok sə jʉhʉ də
wo no cà cù.
22 Kwɛ'fò! Wèŋ jə bʉsə ndap Nwì
co yusə wà, nə sə fa bʉʉ sə wo ka
yumok tse' marè'tu bʉʉ yà? Wèŋ
ka ndap co wèŋ zʉ nə no fo' mvə'nə
wèŋ dzəm tse' à? Wèŋ dzəm də mʉ
dʉk yè'sə daa? Co mʉ kwasə weŋ
bə nsàp nə wèŋ sə gʉ ènə à? Njo'ò,
mʉ nə kà weŋ kwasə̀.
23 Mʉ à yə'rə fa weŋ bum sə̀ Tà
Jisòs à nìtsə̀' mʉ laŋ. Yusə də à ye
nòoŋ bə ndzəm nə̀ wo seŋ Tà Jisòs
nà'a, yi jəŋ brɛd,
24 nə kwasə Nwì bə zeŋ. Yi ànə
kwasə wes Nwì, yi bə'rə nà', nə cep
də, <<Nè'e ŋgùpni' àm nə̀ mʉ̀ fa
nà' bʉʉ wèŋ. Wèeŋ sə gʉhʉ vɛ'nə,
ŋgòtsərə tse' mʉ.>>
25 Wo ànə zʉ wes fana yi jəŋ ŋgàp
nə, nə cep sə̀' də, <<Ŋgàp nè'e rʉ̀k
nə̀ fi nə̀ nà' kì ŋge' ndzənə ndʉəm
am. Ghà nə̀ wèeŋ no ŋgàp nè'e
pwe', wèŋ sə tsərə tse' mʉ.>>

26 Ye də ye jəŋ ŋga'a tètè kə dzeŋ
nùmbu nə̀ Tà Jisòos nə̀ bwìŋ foho
vəə, ghà nə̀ wèeŋ zʉ brɛd nè'e nə no
ŋgàp nè'e pwe', ye də wèŋ sə nìtsə̀'
fa bwìŋ yà'sə kpʉ Tà Jisòs nə.
27 Ye də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk
zʉ brɛd ènə kè no ŋgàp ye nə bə
mandzə nə̀ nà' ka bəboŋ yeŋ fana
ye də ŋgəŋgàŋ cu bʉp bə ni' nə ye
ndʉəm Tà Jisòs.
28 Ye də ŋwə nə̀ yi dʉk-a də yi zʉ
brɛd nə, nə no ŋgàp nə fana yi fek
ni' ye bəboŋ ŋkuŋ yi zʉ yà'.
29 Bʉsə ŋwə nə̀ yi zʉ-a ŋga yi kà
ŋgùpni' Tà Jisòs tsərəgə fana ye də
ŋgəŋgàŋ sə to naaŋ nzak mʉ tuhù
yi.
30 Nà'a njo nə̀ bʉʉ awèŋ sə yaa
ŋkʉʉŋ, mok ye wòwo fana mok sə
kpʉ kpʉʉ jwaŋ.
31 A ye-a də a fek ni' avès bəboŋ
ŋkuŋ nə zʉ yà' fana ye də Nwìi nə
kà vesùwèŋ bə nzak bɛ'.
32 Njo nə Tà Nwìi sakgə ves, nə
yeŋsə ves ŋgə' a yegə ŋgòrəŋsə fa
ves jòoŋ avès. Yi gʉ vɛ'nə ya nùmbu
nə yi və ŋgòkə̀ sak nzeŋgòŋ fana
yi kà ves bə bʉʉ sə̀ wo gbʉ nzak
bohòNwì be'lə.
33 Bwema am wèŋ, ye də ghà nə̀
wèeŋ kə be'lə ŋgòzʉ Losopà fana
boŋ də wèŋ tək bwema mok wèŋ wo
və wes ŋkuŋ.
34 A ye-a ŋga njè sə ya ŋwə nəmòk
fana yi zʉ və bɛŋ ye mʉ nda'à yi
ŋkuŋ nə və. Yi gʉ vɛ'nə ya ŋga
wèeŋ kə be'lə mvwe' mò'fis fana
Nwì kà weŋ bə nzak bɛ'.

Mʉ vè ŋkuŋ vesùwèŋ cep bə bum mok sə wèŋ à com fek mʉ ya'a laŋ.

12

Bùʉ Cos Wèeŋ Co Ni' Nə Mò'fis Nə Tse' Bòp Zəzok

1 Bwema am wèŋ, yumok sə mʉ sə dzəm də wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ, a bə nzak ŋkərə nə Yòŋsə Nwìi fagə bwìŋ ŋgògʉ bum bə zeŋ.
2 Wèŋ rì də à ye mantombì fa' ŋga wèŋ ka bohòJisòs ntòdzəm, wèŋ à sə jàm kɛ' bə mandzə zəzok. Wèŋ yuŋ kɛ' lo rùm sə wo ka cù cèpgə wèŋ nduk.
3 Ye də wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ də, a ye-a ŋga Yòŋsə Nwì sə gʉ-a ŋwə nəmòk fana kaco ŋgəŋgàŋ dʉk də, <<Ndòo bɛ' Jisòs>> yeŋ. A sə' də kaco ŋwè dʉk də, <<Jisòos Tà>>, ŋga Yòŋsə Nwì sə kà ŋgəŋgàŋ yi gʉ yeŋ.
4 Ncèp nə mʉ anə yeto bə zeŋ nà'a də, Yòŋsə Nwìi fagə bwìŋ ŋkərə ŋgògʉ bum bə mandzə zəzok. Yòŋsə Nwì nə yi sə fa bwìŋ ŋkərəə yè'sə mègù yi nə mò'fis.
5 Fàha sə ŋgòfàk bohòTà Jisòos sə zəzok. Tà Jisòs nə wo sə fàk bohòyi nə, yi nə mò'fis.
6 Bwìŋ tse' mandzəə sə ŋgògʉ fàha Nwì bə zeŋ zəzok. Ŋga gàpsə fa bwìŋ ŋkərə nə ŋgòfàk bə zeŋ vɛ'nə Nwì nə mò'fis.
7 Fana Yòŋsə Nwìi nì fagə ŋwə nə mò'fis yumok də ya nà'a jəŋ yu ànə, nə tɛsə bʉʉ ye sə wo à dzəm bə zeŋ pwe'.
8 Yòŋsə nə fagə ŋwə nəmòk ye mandzə nə ŋgòfa bwìŋ ntip nə bəboŋ bə bum sə ma nə Nwì, nə fa mòk ye ŋkərə nə ŋgòyə'rə rɛŋsə fa bwìŋ bum Nwì. Yè'sə lòoŋ ŋga sə fa gù Yòŋsə Nwì nə mò'fis.
9 Yòŋsə Nwì nə fagə ŋwə mòk ŋàaŋ sə ŋgòtse' rì nsàp dzədzəm nə də Nwìi nə gʉ tsoŋ li yusə yi fek nà'. Yi fa ŋwə mòk ye nə də aco yi luŋsə ŋgà yiyaŋ.
10 Bʉʉ mok tse' yàwo ŋàaŋ sə ŋgògʉ bum sə ya'a maŋgəŋgèŋ, mok ye yàwo sə ŋgòcèp rì bum mok sə Nwì tsoho fa wo ya' yi ŋga gù sə Yòŋsə Nwì nə mò'fis nə. Bʉʉ mook ŋgàa rì də yu yè'e ya' və bohòYòŋsə nə, yè'e sə ya' ka bohòYòŋsə və. Ŋwə mòok nə aco yi cep riŋ ncèep lak mok sə bwìŋ kà ya' yukgə fana mòk ye ye nə ŋgòtsòho rɛŋsə fa bwìŋ yusə mòk nə cèep sə.
11 Ye də sənə bum sə a sə gʉ yè'sə pwe'fo', Yòŋsə nə yi fa ŋàŋ də bwìŋ gʉ vɛ'nə nə, yi mègù yi nə mò'fis. Yi fagə ndàaŋwè pwe' ŋàaŋ sə nà' zok yiìyi mvə'nə yà' bòyi ŋgòfa nà'.

Fəfaa Sə Zəzok Sə Sə Fak Mègù Ndzənə Ni' Nə Mò'fis

12 Aco a fʉhʉ ja'a nsàap fəfaa yè'sə bə ni' ŋwè. A rìŋ də ni' ŋwè tse' bòp zəzok. Nà'a ye-a sə zəzok vɛ'nə ŋga nà' gù nə mò'fis. Bòop sə pwe' be'ləgə mvwe' mò'fis ŋgòye ni' nə mò'fis. Yà' mègù bohòbʉʉ Jisòs Krɛst wèŋ sə' vɛ'nə.
13 Vesùwèeŋ mok bʉʉ Jus, mok bʉ lakmvum. Mok ŋkwèŋ, mok kà ŋkwèŋ ye. Vesùwèŋ lòoŋ à bʉʉŋ co ŋwə nə mò'fis ghà nə wo à bàptɛsə ves bə yòŋsə nə mò'fis nə. A sə' yòŋsə ànə nə a jə nòŋsə nà' sə ntʉʉ vès.
14 Ni' ŋwèe mò'fis, ŋga nà' tse' bòp ŋkʉʉŋ ŋkuŋ yi ye ni' nə mò'fis nə.
15 A ye-a ŋga kù dʉk də, <<Njo nə mʉ ka bo yeŋ àlɛ, ye də mʉ ka mok bòp ni' yeŋ.>> Yà'sə nə kà kù də wo kà bòp ni' mamòk yeŋ gʉ.
16 A ye-a də ntu' dʉk də, <<Bʉsə mʉ ka yàm lis yeŋ, ye də mʉ ka ma ni' ŋwè mok yeŋ.>> Aco yà'sə kupsə ntu'u sə à?
17 Tsərə-a yàwèŋ sə' də ni' ŋwè ànə ye megu-a liìs lis, yi yuk bum bə yà? Kè a ye-a də ni' ŋwè pwe' à ye mègù ntu'ù ntu', yi rəmsə bum bə yà?
18 Nwì ànə ka vɛ'nə gʉ. Yi à gʉ nòŋsə ni' nə nja zəzok mvə'nə yà' à bòyi.

19 A ye-a də ni' ŋwèe ye megu lòoŋ
nsàp yu nə mò'fis, kaco wù to nà' də
a ni' ŋwè yeŋ.
20 Yusə də ni' tse' bòp zəzok ŋga
yi mègù ni' nə mò'fis.
21 Kaco lis dʉk fa bo də, <<Mʉ ka
fàk vesù tse'>> yeŋ. Kaco tu dʉk fa
kù də, <<Mʉ ka fàk vesù tse'>> sə'
yeŋ.
22 Yusə də, ma ni' ŋwè nə a tsəmgə
də nà' ka fàk tse' nə, kaco a cum to
jì zeŋ yeŋ.
23 Ma ni' sə vèes tsərəgə də yà' a
momjo yà'a, a jə ghakgə ŋkərə sə'
bohòma nà'nə. Ma ni' nə bwìŋ yə-
a nà' marè'tu ko ves nà'a, a təhə
bòŋsə lo' ghakgə sə' zeŋ.
24 Vesùwèeŋ təhə lok yà' vɛ'nə, nə
kà ni' nə ma nə bəboŋ nə yumok
təhə lok fa. Nwì à gʉ ni' nə vɛ'nə
yi də ma ni' sə a jəgə yà' co yusə
wà sə vesùwèeŋ jə ghakgə ŋkərə sə'
bohòwo.
25 Ye də ni' ŋwèe kà ma mòk co də
nà' ka fàk tse' jəgə. Nà'a jəgə ma nə
fòpwe' də nà' tse' yumok ŋgògʉ fa
mòk.
26 Ni' nə ma mòk sə yə-a ŋgə', wo
ye lo ŋgə' nə sə wo pwe'. Ma mòk
cu-a bəboŋ, boŋ lo wo sə lòoŋ fo'.
27 Yusə mʉ sə dʉk sə də, wèŋ
pwe'fo' mvwe' mò'fis, wèeŋ ni' Jisòs
Krɛst. Nə ye sə' də ŋwə nə fòpwe'
tə yà'a co ma ni' ye nə ma mòk.
28 Nwì a fa bʉʉ sə wo ma ni'
Jisòs Krɛst mòk yè'sə fàk zəzok. Yi
fa mantombì də mook ŋgàa ntum
Jisòs, bɛ'ɛ wo ŋgàa tsòhòbum Nwì
wèŋ, nə tɛ' cicà wèŋ. Mok ye mali
ŋgàa gʉ maŋgəŋgèŋ, ŋgàa gʉ bwìŋ
lokok mvwe' yiyaŋ, ŋgàa tɛsə bwìŋ
wèŋ, bʉʉ sə aco wo benə riŋ bwìŋ
ŋgòfàk mvwe' mò'fis, nə ye bʉʉ sə
aco wo cep ncèep lak mok sə wo kà
yà' rìgə wèŋ sə'.
29 Kaco bwìŋ pwe'fo' tse' kʉrə ŋàŋ
ŋgògʉ nsàp fàk nə mò'fis yeŋ. Aco
bwìŋ pwe' ye ŋgàa ntum Jisòs kè
ŋgàa tsòhòbum Nwì kè cicà àlɛ' à?
Ka', kaco ye vɛ'nə yeŋ. Kaco bwìŋ
lòoŋ ye ŋgàa gʉ maŋgəŋgèŋ,
30 kè ŋgàa lòkoksə bwìŋ mvwe'
yiyaŋ bə ŋgàa tɛsə bwìŋ yeŋ. Nə ye
sə' də kaco bwìŋ pwe' ye wes ŋgàa
cèp rì ncèep lak sə wo ka yà' rì, sə'
yeŋ. Kaco bwìŋ pwe' tsoho rɛɛŋsə
riŋ fa bwìŋ ncèep lak yè'sə sə yeŋ.
31 Nə ye də bohòwèŋ yàwèŋ, wèeŋ
kʉk megu lis awèŋ bə ŋkərəə sə
wèŋ rì də yà' bògha' zeŋ sə.

Dzədzəəm Mantombì

Mʉ niŋtsok fa weŋ yusə yà' tə
mantombì sə.

13

1 A ye-a də ŋwə nəmòk riŋ ncèep
lak bwìŋ pwe', nə yuk bə ncèep
masinjàa Nwì sə', nə kà bwìŋ dzəm,
ye də yusə yi sə cèep pwe' mègù co
ŋkʉ mòk sə cep gham wà.
2 Ŋgèŋgàaŋ tse'-a sə ŋàaŋ sə'
ŋgòcèp rì bum mok sə Nwì tsòho fa
yi yà' yi, yi riŋ bum pwe', nə riŋ bum
sə yà' cu səswihì, nə tse' dzədzəm
nə də yi dʉk-a də nda nè'e coho fa',
nə kə təəŋ fa', nà' coho, nə kà bwìŋ
dzəm, ye də yi ŋwə nə wà.
3 A ye-a sə də yi gàp wes fa bwìŋ
bum ye pwe', nə fa ni' ye də wo tɛŋ
nà', nə kà dzədzəm bohòbwìŋ tse'
fana ye də bum sə yi gʉ yà'sə pwe'
nə kà yi tɛsə.
4 Ŋwə nə yi tse'gə dzədzəm nə
yegə yè'sə va? Yi kogə ntʉm, nə sə
ye bəboŋ bə bwìŋ. Ŋwə nə yi tse'
dzədzəm nə yi kà də ŋwə nəmòk
ghak yi bʉʉ yàlɛ wagə, yi kà nsàp
cù nə də <<Mʉ a gʉ vɛ'ɛ, mʉ a gʉ
vɛ'ɛ mʉ>> sə tse' kɛ'cà, nə kà ni' sə'
sə nɛ̀.
5 Yi kà capgə, yi kà wi' yegə, yi kà
nənàk jòkgə, nə kà bʉp sə ntʉʉ yi
nòŋsə.
6 Yi kà bà'lo ŋga ŋwə nəmòk gʉ
bʉp dʉkgə. Yi kwa mègù ŋga yi yə
də ŋwè gʉ yusə yà'a bəboŋ.
7 Yumok kà dzədzəm ghakgə. Yi
tsərəgə bəboŋ bohòbwìŋ, yi naaŋgə
tu də bwìiŋ nə bʉʉŋ bəboŋ. A bʉp-a
yi sə yà, yi kà ŋgògʉ bəboŋ teŋsə.
8 Ŋwèe tse'-a sə ŋàaŋ sə ŋgòcèp rì
bum sə Nwì tsoho fa yi yà' yi, nə cep

riŋ bə ncèep lak sə̀ yi ka yà' yə'rə yuk, nə tse' ŋkərə̀ nə̀ Nwì a fa yi nà' ŋgòrɛŋ bum ye bə zeŋ, fana yà'a nə̀ kə̀ mè ntsə'mòk. Dzədzəm kà ye lə̀ yukgə̀.

9 Yusə də ŋkərə̀ nə̀ Nwì fa bwìŋ ŋgòrɛŋ bum Nwì bə zeŋ, nə ye nə̀ ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' fa ŋwè yà' yi, yè'e pwe' làm.

10 Sə̀ yà'a dak kə̀ və̀ ntsə'mòk fana, sə̀ làm yè'sə nom bisə.

11 Yà' mègù sə̀' mvə̀'nə̀ mʉ̀ ànə ye mweŋke', mʉ̀ sə cep cù, sə kʉk bum, nə sə tsərə bum sə̀' co mweŋke'. Nə̀ ŋga'a nə̀ mʉ̀ a bʉ̀ʉŋ ŋwè laŋ nè'e, mʉ̀ ka fàk bə bum bweŋke' mok tse' fe'lə.

12 A sə yə bum ŋga'a ntòjə̀jarə̀, mvə̀k ànə dzèŋ nùu, a nə ye bum mok co wù yə ŋwè si bə si. Ŋkərə̀ nə̀ a tse' ŋga'a nè'e a sə rì bum bə zeŋ bès ma mò'fis. Mvə̀k ànə kə̀ wès nùu, a nə riŋ bum pwe' nə̀ pwe' co mvəsə̀ Nwìi rìgə̀ ŋwè yè'e.

13 Ŋgòlə̀sə, a rì də bum cu tɛ' sə̀ yà'a nə̀ kà kə̀ lə̀ yuk. Nə̀ mò'fis, dzədzəm nə̀ ŋgònaaŋtu bə yusə̀ lis ka yà' ye yuk. Nə̀ baa ŋgòsə kʉ̀k lis də Nwìi nə̀ gʉ̀ fa ves yusə̀ yi à dʉk. Nə̀ tɛ' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nə yam càsə ghak mok sə pwe' yi.

14

Fàk Bə Ŋkərə̀ə Sə̀ Nwì Fa Sə Bə̀boŋ ŋgòTɛsə Bʉ̀ʉ Cos

1 Làp mandzə̀ nə̀ ŋgòtse' dzədzəm nə ghak nsàp yu yà pwe', nə sə kʉk mali lis ŋgòtse' ŋkərə̀ə sə̀ Nwìi fagə̀ bwìŋ yà'a sə̀', nə yè lɛ ŋkərə̀ nə̀ ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' fa ŋwè yà' yi yà'a ntèŋ.

2 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə cèp bə ncèep lak sə̀ bwìŋ kà yà' yukgə̀, ye də yi sə cèp mègù yà'sə bohòNwì. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi cu ŋgòcèep, ŋwè nəmòok nə kà yusə̀ yi sə cèep sə yuk rɛèŋ. Mʉ̀ sə dʉk ghà nə̀ yi nə cep bum sə̀ bwìŋ ka yà' rɛɛŋ ŋga yi sə cèp bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ Nwì yà'a.

3 Nə ye sə̀' də, ŋwè nə̀ yi cèpgə̀ ye bum sə̀ Nwì tsòho fa yi yà' yi nə, cèpgə̀ ye ŋgòtɛsə ye bwìŋ. Yi kwɛ'səgə̀ wo, nə sə fisə fa wo ntʉm bə̀boŋ.

4 Ŋwè nə̀ yi cèpgə̀ bum sə̀ Nwì tsòho fa yi yà' yi nə cu ŋgòcèep, yà' tɛsə bʉ̀ʉ cos wèŋ. Nə̀ yi cèpgə̀ ye ncèep lak sə̀ bwìiŋ kà yà' yukgə̀ nə cu ŋgòcèep, yà' sə tɛsə megu sə̀' ni' ye yiìyi.

5 A ye-a bə və̀əm yàm, mʉ̀ dzəm ghak də wèeŋ cep lɛ bum sə̀ Nwì sə tsòho fa weŋ yà' yi, bʉ̀ʉsə̀ tse' ghak fàk zeŋ. Mʉ̀ dzəm də wèeŋ cep ncèep lak sə̀ bwìŋ ka yà' yukgə̀ sə sə̀'. Mègù də yà'a bòghakgə̀ ŋga wo tsoho rɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ wo cèp sə. A ye-a mʉmvə̀' ànə fana yà' tɛsə bʉ̀ʉ cos nə.

6 Bwema am wèŋ, a dʉk-a də mʉ kɛ' və ŋkɛ' bohòwèŋ ŋga mʉ̀ sə cèp ncèep lak sə̀ bwìŋ sə kà yà' yuk, a nə boŋ fo' yà? Mʉ̀ də anə boŋ megu ŋga mʉ̀ tsə̀' weŋ yumok sə̀ yà'a fi, kè tsoho rɛŋsə weŋ ŋkərə̀, kè tsoho fa weŋ bum sə̀ Nwì tsə̀' fa mʉ yi, nə fa weŋ bə ntip ŋkuŋ yà' boŋ àlaa.

7 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèŋ sə̀' bə bum sə̀ jì yòŋsə̀ co ndiŋgòm kè luŋ yè'e nɛ̀. A ye-a ŋga wo ka nà' bə̀boŋ koksə tsərə, aco ŋwè yuk riŋ nsàp ŋkì nə̀ wo sə buk nə va?

8 Nə ye sə̀' dʉk də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə fʉəp ŋkʉ̀p də bwìiŋ tesə lo kə mak dzè', yi kà nà' mvə̀'nə fʉəp rì, aco ŋwè nə̀ mò'fis tesə nà?

9 Bum yè'sə zìnə bə ncèpcù nə̀ bwìiŋ cèpgə̀ nè'e sə̀'. A ye-a ŋga ŋwè sə cèp yumok yi kà yà' rərɛŋ cèp fis fana yà' mègù fʉ ntu'ù bwìŋ co fə̀fə̀ sə cà yi.

10 Ncèep lak sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, wo cep nə̀ fòpwe' ŋga wo sə cèp yumok nja.

11 Nə ye də a ye-a də ŋwèe cèp yà', mʉ̀ kà yuk fana ŋgə̀ŋgà nə̀ yi sə cèp nə nə ye bohòmʉ̀ co ŋwè mvum. Mʉ̀ ye bwi bohòyi sə̀' co ŋwè lakmvum.

12 A bohòwèŋ sə̀' vɛ'nə, wèŋ sə tà'

vɛ'ɛ wùriŋ də wèeŋ tse' nsàap ŋàaŋ sə̀ Yòŋsə̀ Nwìi fagə̀ bwìŋ yà'a, wèeŋ lap mandzə̀ ŋgòfàk ghak lɛ bə sə̀ aco yà' kuksə bʉ̀ʉ cos nə.

13 Ye də ŋwə̀ nə̀ yi sə cèp-a bə ncèep lak sə̀ bwìŋ sə kà rɛɛŋ fana yi lɛŋ Nwì də nà'a gʉ yi ŋgòtsòho rɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ yi cèp sə sə̀'.

14 Bʉsə̀ ŋwè sə lɛŋ na bə nsàp dʉk lak ànə vɛ'nə, ye də yi sə lɛŋ sə ntʉ̀ʉ̀ yi, nə kà yusə̀ yi sə lɛŋ sə tsərə rì.

15 Ye də yusə̀ aco yi gʉʉ yu yà? Yi tse' ŋgòlɛŋ bə nsàp mandzə̀ nə̀ co yòŋsə̀ ye rɛɛŋ bə zeŋ, nə lɛŋ bə nsàp mandzə̀ nə̀ co ntʉm ye rɛɛŋ bə zeŋ sə̀'. Yi yəm ŋkì bə dʉk lak nə̀ bwìŋ sə rɛɛŋ nə, nə yəm bə dʉk lak nə̀ bwìŋ sə kà rɛɛŋ nə sə̀'.

16 Bʉsə̀ a ye-a ŋga wù sə lɛŋ kwasə Nwì bə dʉk lak nə̀ bwìŋ sə kà nà' rɛɛŋ nə ŋga bʉ̀ʉ mok cu mʉkwe'è anə sə̀ wo ka bum cos ŋkʉ̀ʉŋ rì, aco wo dʉk də <<Yà'a ye vɛ'nə>> va, ŋga wo ka rɛɛŋ nɛ?

17 Kàmòk ŋga wù sə lɛŋ kwasə bòŋsə Nwì vɛ'ɛ wùriŋ, yà' kà bʉ̀ʉ mok sə wèŋ yàwo tɛsə̀.

18 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ kwasə Nwì wùriŋ də mʉ cèpgə̀ ncèep lak sə̀ bwìŋ kà yukgə̀ yà'sə mʉ̀ nə casə weŋ pwe'.

19 Nə ye də a ye mʉ cos fana boŋ ghak co mʉ̀ cep megu ŋgìi dʉk tàŋ sə̀ aco bwìŋ yuk yà' nə teŋsə, nə noŋsə ŋgòcèp ŋgìi dʉk nduk nə̀ nduk sə̀ bwìŋ sə kà yà' rɛɛŋ. Mʉ gʉ vɛ'nə ya mʉ yə'rə bʉ̀ʉ mok wèŋ yàwo sə̀'.

20 Bwema am wèŋ, wèeŋ cu ŋgòtsərə bum, wèŋ kà co bweŋke' sə tsərə wo tsərə̀. A ye-a bə mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ bʉp, wèŋ ye co bweŋke' ntɛ̀ŋ. Wèeŋ tsərə bum co bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ laŋ.

21 Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,

<<Mʉ nə cep bohòbʉ̀ʉ am cùhù ŋkʉ̀ìŋ wèŋ sə̀ ncèep lak awo zok;

Nə ye də mʉ gʉ-a sə̀ vɛ'nə,

Bʉ̀ʉ am sə wèeŋ nə kà mʉ sə̀ yuk malì. Cèp yè'sə Tà Nwì.>>

22 Yà'sə sə nìtsə̀' də, ŋgòcèp rì ncèep lak sə̀ bwìiŋ kà yà' rìgəə yusə̀ yà' sə nì ŋàaŋ Nwì bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo ka Nwì dzəm. Ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' fa ŋwè yi ye mvə̀k nə̀ nà' sə nì ŋàaŋ Nwì bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm Nwì.

23 Wèŋ tsərə də aco yà' ye va, ŋga bʉ̀ʉ cos sə pwe' nə kə be'lə-a, ndàaŋwè pwe' sə cep bə dʉk lak nə̀ bwìŋ kà nà' yukgə̀-è? A dʉk-a də wo sə cèp vɛ'nə bʉ̀ʉ mok sə̀ wo ka bum cos ŋkʉ̀ʉŋ riŋ nə ye sə̀ wo pegè wèŋ kə tseŋ wo ŋga wo sə cèep, wo nə kà bʉ̀ʉ cos sə wèŋ də ŋgàa ŋaŋ to à?

24 A ye-a də bʉ̀ʉ yè'sə nə və ŋga wèŋ sə tsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' fa weŋ yà' yi fana yà'a nə gʉ wo ŋgòyə bʉp awo sə̀ wo gʉ̀gə̀, wo riŋ yàwo sə̀' də wo bʉ̀ʉ sə̀ bʉp bə tu awo. Bum sə̀ wo yuk sə pwe' nə sak wo sə̀'.

25 Bum sə̀ wo tsərə swìhigə̀ yà' pwe' nə yəəŋ bohòwo jəja. Wo nə bʉhʉ sə nze, nə kuksə Nwì, nə sə cep fis də, <<Nwì cu mvwe' yè'sə wenə̀ wèŋ zìnə.>>

Gʉ̀ Bum Mʉ Cos Pwe' Bə Mandzə̀ Nə̀ Kəkʉrə̀

26 Bwema am wèŋ, bum sə̀ a sə cèp yè'sə pwe', aco a ləsə yà' vɛ'ɛ. A ye ŋga wèŋ və mʉ cos ŋgòkùksə Nwì fana ndàaŋwè pwe' tse' ŋgòfʉ̀hʉ bə yuye sə̀ yi nə gʉ. Mòok tse' ŋkì, mòk tse' yəyə'rə, mòk tse' yumok sə̀ Nwì tsə̀' fa yi yà', mòk ye ye ŋgà cèp bə ncèep lak sə̀ bwìiŋ kà rɛɛŋ gə̀, nə ye bwi ŋga'a ŋwə̀ nə̀ yi nə tsoho rɛŋsə yusə̀ mòk nə cèp sə. Bum sə̀ wèeŋ gʉ yà' pwe', yà'a ye nsàp nə̀ co yà' tɛsə cos nə.

27 Wèeŋ cu mʉ cos anə, bʉ̀ʉ sə̀ wo nə cep bə ncèep lak sə̀ bwìŋ kà yukgə̀ sə, wo kà bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ' càsə̀. Wo cu ŋgòcèep, mòok cep wes ye ŋkuŋ mòk lokok cep ye. Wo cèp wes fana ŋwə̀ nəmòk ye tsoŋ nə̀ ŋgòrɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ wo cèp sə.

28 A ye-a də ŋwə̀ nə̀ co yi rɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ wo cèp sə bʉ̀ə̀ fana wo

kà co bwìŋ yuk cèp fis. Wo cep megu mok sə vəə wo bohòNwì.
29 Bʉ̀ʉ sə̀ ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' wo yi kà ba kè tɛ' sə̀' càsə̀. Wo nə cèp sə̀' mò'fis, mò'fis, fana bwìŋ sə yu'rə mpooŋ də yusə̀ wo sə cèp sə kə̀kʉrə̀ àlɛ.
30 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə tsoho bum sə̀ Nwì a tsə̀' fa yi fana mòk dʉk mʉŋgorə̀ anə də Nwì tsə̀' ko' fa yi yumok fo' ghà ànə fana wèŋ gʉ co ŋwə̀ nə̀ mantombì nə teŋsə, nə fa ŋwə̀ ànə mandzə̀,
31 fana aco wèŋ pwe' tse' mandzə̀ ŋgòtsòho mò'fis mò'fis. Bwìŋ pwe' nə yə'rə jəŋ yumok fo', nə sə jaha lo bə zeŋ.
32 Ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòtsòho bum Nwì, tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòdə yi nə cep ŋga'a bə sə̀ də yi teŋsə ŋgòcèep sə̀'.
33 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwì nə̀ yi a fa wo ŋàaŋ yà'sə, yi Nwì nə̀ yi kà bum sə̀ ŋgòye kɛ'cà nduk, nduk yè'e dzəmgə̀, yi dzəm ye fifi.

Mvə̀'nə̀ yà' cu mʉ cos bʉ̀ʉ Nwì pwe' vɛ'nə fana,
34 a bohòbə̀ba wèŋ vɛ'nə də wo kà cù mʉ cos cèp. Wo tse' ŋgòcu dədok mvəsə̀ ŋwàk lʉ̀k Musì sə dʉk. Wo yuk bohòmbəmbam.
35 A ye-a ŋga wo tse' yumok ŋgòfek, wo fek ndum awo la'à, bʉ̀ʉsə̀ yà' sə yəəŋ co a marè'tu bohòŋwàŋwè ŋgòcèp fis ŋgì ye mʉ cos.
36 Wèeŋ dʉk-a də ka zìnə yeŋ, wèŋ riŋ də nzak Nwì à ka bohòwèŋ yeto, nà'a nə̀ kà bohòwèŋ sə̀' lə̀.
37 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dʉk də yi ŋgà tsòhòbum Nwì kènə də yi tse' nsàp ŋkərə̀ mòk nə̀ Yòŋsə̀ Nwìi fagə̀ bwìŋ sə̀' yi àlɛ', yi nə rɛɛŋ də bum sə̀ mʉ̀ sə còm fa weŋ yè'e yusə̀ Tà a dʉk vɛ'nə yi.
38 Ŋwə̀ nəmòok kà-a də a zìnə dzəm, wèŋ kà yi ye sə̀' dzəm fa.

39 Ye də bwema am wèŋ, wèeŋ lap mandzə̀ gʉgʉŋ ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' weŋ yà' yi. Kà də wèeŋ dʉk də bʉ̀ʉ sə̀ wo sə cèp ncèep sə̀ bwìŋ kà yà' yukgə̀ yà'a kà mok sə cep dʉk.
40 Wèeŋ gʉ-a sə̀ yà pwe', wèŋ gʉ lɛ bə mandzə̀ nə̀ yà'a ye bə̀boŋ nə ye fəfom.

15

Wèeŋ Sə Tsərə Ntirə̀ Nə̀ Bə̀boŋ Nə

1 Bwema am wèŋ, mʉ tsok fe'lə fa weŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ mʉ̀ ànə tsok to weŋ nə, ya wèeŋ kà swì. Wèŋ ànə dzəm nà' laŋ, nə sə kotse' malì nə nà' cʉ̀k.
2 A sə̀' zeŋ nə̀ nà' sə luŋsə weŋ. Wèŋ sə kotse' malì Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə cʉ̀k mvəsə̀ mʉ̀ à tsə̀' weŋ nà' sə à? Ka-a vɛ'nə yeŋ, ye də wèŋ ànə dzəm basə wà.
3 Bum sə̀ mʉ̀ ànə yə'rə weŋ yà'a, a bum sə̀ Jisòs Krɛst ànə tsok mʉ yi. Yu nə̀ gʉgʉŋ nə̀ mʉ̀ ànə tsok fa weŋ nə də, Jisòs Krɛst à kpʉ bʉ̀ʉ bʉp avès mvə'nə̀ ŋwàk Nwì à dʉk də yi nə kpʉ sə.
4 Wo à tuuŋ yi, yi lokok nùmbu nə̀ tɛ' sə̀ mvə̀'nə̀ wo ànə com noŋsə ndzənə ŋwàk Nwì.
5 Mvə̀'nə̀ yi ànə lokok mvwe' kpʉ, Pità à yə yi. Ghà mòk à ye ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə wèŋ ye yi sə̀'.
6 Ghà mòk à ye sə̀' nə̀ yi ànə yəəŋ bohòbʉ̀ʉ mok sə̀ wo à sə yù yi. Bʉ̀ʉ yè'sə à càsə bwìŋ ŋkʉ̀ tàŋ laŋ sə̀ wo à yə yi kɛ̀' mò'fis. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yə yi yè'sə, ma nə̀ ghaŋ cu mali ŋwəm.
7 Mvə̀k mòk à ye Jem ye yi sə̀', ŋgàa ntum ye sə pwe' ye fe'lə yi sə̀'.
8 Mvə̀k nə̀ yi à yəəŋ lə̀sə, à ye mvə̀'nə̀ yi ànə yəəŋ bohòmʉ̀. Yi à yəəŋ bohòmʉ̀ nə̀ mʉ yàm co mo nə̀ wo à dzə yi ŋga ŋwə̀ nəmòk ka riŋ də wo nə dzə mwe riŋ.
9 Mʉ̀ ànə sə fa bʉ̀ʉ Nwì ŋgə', ye də mʉ̀ jə'rə càsə ŋgàa ntum Jisòs pwe' mʉ̀. Aco mʉ̀ dʉk də mʉ̀ ka yàm kə̀kʉrə̀ co wo to mʉ də mʉ ŋgà ntum ye mòk yeŋ.
10 A gʉ̀ bòvəm nə̀ Nwì ŋkuŋ mʉ̀ ye nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ ŋga'a ènə. Bòvəm ye nə̀ yi à nì fa mʉ nə à ka wà maha.

Mʉ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə mʉ a fàk wùriŋ nə casə ŋgàa ntum mok sə pwe' mʉ. Yè'sə ka bə ŋàaŋ sə yàm yeŋ, bəbo ye nə à sə fàk ndzə ni'ì mʉ anə yi.
11 Ye də a ye-a sə mʉ kè wo àlɛ', vès sə tsoho mègù ntirə nə mò'fis nə. A sə' zeŋ nə wèŋ a dzəm nə.

Mamfenə Bə Nzak Lòkok Mvwe' Kpʉ

12 Ntirə nə vès sə tsoho nə də Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ. Ye ŋga'a va ŋkuŋ mok mʉŋgorə wèŋ sə dʉk də, kaco ŋwè lokok mvwe' kpʉ yeŋ-ɛ?
13 A ye-a də kaco bwìŋ lokok mvwe' kpʉ yeŋ, ye də yà' sə nì də Jisòs à ka mvwe' kpʉ sə' lokok.
14 A ye-a də Jisòs à ka mvwe' kpʉ lokok fana ye də tsətsòhònə vès sə tsòho nə nà'a wà. Yà' ye sə' də mʉmvə'nə wèŋ sə də wèŋ sə naaŋ tu bohòJisòs sə yà'a wà.
15 Yà' ye sə' də vès sə cì' fa Nwì mvwès də yi à lòkoksə Jisòs Krɛst mvwe' kpʉ, bʉ̀ʉsə kaco yà' ye zìnə yeŋ ŋga bwìŋ kà-a mvwe' kpʉ lòkokgə na.
16 A ye-a vɛ'nə, ye də Krɛst à ka mvwe' kpʉ lokok.
17 A ye-a zìnə də Jisòs à ka mvwe' kpʉ lòkok fana ye də a ye-a ŋga wèŋ naaŋ tu bohòyi, yà' kà fàk tse'. Wèŋ cu malì gù yà'sə sənə bʉp awèŋ mvə'nə à ye.
18 Ye sə' də bʉ̀ʉ sə wo à dzəm bohòJisòs nə kpʉ lo yà'a, à bisə sə' wà.
19 A ye-a də yusə a sə naaŋ tu də Jisòos nə tɛsə ves bə zeŋ sə mègù bum sə sə nze fɛɛŋ, ye də bwìŋ koksə manziŋ bohòvès nə casə yà pwe'fo'.
20 Zìnə nə də, Jisòs Krɛst a lòkok mvwe' kpʉ anə laŋ. Yà' sə nìtsə' yà'sə də bʉ̀ʉ sə wo à dzəm bohòJisòos nə lòkok mvwe' kpʉ sə'.
21 Kpʉʉ vègə bohòbwìŋ bʉ̀ʉ yusə ŋwə nə mò'fis, Adàm, à gʉ̀ʉ fana a sə' vɛ'nə də bwìiŋ nə lokok mvwe' kpʉ bʉ̀ʉ yusə ŋwə nə mò'fis, Krɛst, à gʉ̀ sə'.
22 Yà' mègù sə' də bwìiŋ kpʉgə njo nə wo ŋgwì bʉ̀ Adàm fana a sə' vɛ'nə də bwìiŋ nə lokok mvwe' kpʉ, nə tse' lùŋ səmok bʉ̀ʉsə wo à bʉ̀ʉŋ bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.
23 Nə fòpwe' nə tse' mvək nə nje zok. Jisòs a nìtsə' to mandzə nə yi. Ghà nə yi bwì vəə, bʉ̀ʉ ye wèeŋ nə lokok yàwo sə'.
24 Yà'a ŋga'a ghà nə bum ləə. Mvək ànə dzèeŋ, Jisòs Krɛst nə jəŋ ŋàaŋ ŋkəŋkum pwe', nə təəŋ megu mok yi. Fana yi nə jəŋ yà', nə fa yà' bohòtɛ' ye Nwì.
25 Yi nə jəŋ dzòho ŋkum yi tàtè kə dzeŋ ghà nə Nwìi nə gʉ yi ghak bʉ̀ʉ sə wo bɛŋgə yi pwe'fo'.
26 Kpʉ ye sə' ŋwə nə yi bɛŋgə Jisòs. Yu nə Jisòos nə gha' ləsə nə, a kpʉ.
27 Ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Nwì a jə bum pwe' nə pwe',
nə noŋsə sə ŋki'ì yi fana yi nəŋtes
kù mbwa.>>
A dʉk də yi nəŋtes bum pwe' fana a riŋ də yi ka Nwì nəŋtes, bʉ̀ʉsə Nwì nòŋsə bum yè'sə pwe' sə ŋki'ì Krɛst yi.
28 Ghà nə Nwìi noŋsə wes bum pwe' sə ŋki'ì Jisòs Krɛst fana Jisòs nə yi mo Nwìi nə noŋsə ni' ye sə ŋki'ì Nwì sə'. Yi nə gʉ vɛ'nə ya Nwìi ye ŋwə nə də ŋwə nəmòok mok bʉ̀ə.
29 Weŋ bàptɛsəgə bʉ̀ʉ mok mvwe' kùu bʉ̀ʉ sə wo à kpʉ laŋ. A ye-a zìnə də bwìŋ kà mvwe' kpʉ lòkokgə, wo sə bàptɛsə yiskok ŋwə nəmòk mvwe' kùu mòk bʉ̀ʉ yà?
30 Ma nə njàvès, njo nə vèes gʉ̀gə fàak Nwì mvwe' sə co kpʉ ko ves fo' nùumbu lòoŋ, nə kà teŋsəə yè'e bʉ̀ʉ yà?
31 Mʉ mègù yàm ŋgà kpʉ nùumbu pwe', bwema am wèŋ na. Yà'sə mègù zìnə mvə'nə a sə' zìnə də mʉ sə kwa də wèeŋ bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst nə yi Tà àvès.
32 Ŋgə' nə mʉ a yə mvwe' lak Efesòfɛɛŋ a mègù co də mʉ sə lʉ ves nàamŋgaŋ wèŋ. Mʉ a sə gʉ-a yè'sə də ya bwìiŋ kwasə mʉ, ye də swe'e

yàm sə ca yà? A ye-a də bwìiŋ nə kà mvwe' kpʉ kə lòkok bwɛ̀rɛ mʉ̀ dʉk də vesùwèeŋ zʉ roŋ ni' mvèsə̀, bʉ̀ʉsə̀ a zòŋ a kpʉ lo yu avès.
33 Kà də ŋwə̀ nəmòok borə weŋ dʉk. Wèeŋ gì be'lə-a weŋ bʉ̀ʉ sə̀ bʉp wèŋ fana wo nə gʉ bʉpsə weŋ sə̀'.
34 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀, nə kà bum ləm sə gʉ̀. Wèeŋ me'rə ŋgògʉ̀ bʉp sə̀'. Gʉ̀ co bʉ̀ʉ mok cu mʉŋgorə̀ wèŋ sə̀ wo ka yumok bə ma nə̀ Nwì riŋ lok. Mʉ̀ sə cèp yè'sə də ya marè'tu ko weŋ.

Nsàp Ŋgùpni' Nə̀ Fi

35 Kàmòk aco ŋwə̀ nəmòk fek də aco bwìŋ lokok fe'lə mvwe' kpʉ sèmok yè'sə valɛ? Nə ye sə̀' də wo nə tse' yè'sə nsàp ŋgùpni' nə̀ fòlɛ?
36 Ləm a yè, wu bì-a ŋgwì yumòk, kaco nà' to ŋga nà' ka kpʉ yeŋ.
37 Ŋwèe bì ŋgwìi sə ŋga a ye-a sə̀ gòmbì kè nzaŋ àlɛ' pwe'. Yi nə kà kàa sə bì.
38 Ŋgwìi yà pwe' sə̀ yà'a togə̀ə, Nwìi fagə̀ yà' nsàp ni' nə̀ yi dzəm də yi fa yà'.
39 A mègù-a sə̀ bum sə̀ yà' tse' ndʉəm yè'e pwe' yà' ka nsàp njàp nə̀ mò'fis tse'. Nə̀ ŋwèe zok, nə̀ nàm sə̀' zok, swiŋ ye sə̀' zok, nə ye də fuk sə̀' zok.
40 Bum sə̀ ma mʉbu bə sə̀ sə nze sə̀' zəzok. Sə̀ ma mʉbu fomgə̀ zok, sə̀ sə nze sə fom sə̀' zok.
41 Nùum togə̀ zok, ŋwə sa sə̀' zok fana ŋkə̀ŋkàŋ rɛɛŋ sə̀' zok. Nə ye sə̀' də ŋkə̀ŋkàaŋ sə kà pwe' yəyərə̀ rɛŋgə̀.
42 Ni' bwìiŋ nə̀ ye sə̀' vɛ'nə ghà nə̀ wo lokok mvwe' kpʉ. Wo à tuuŋ ni' nə̀ nà'a bìgə̀ə, nà'a lokok, nà' ye mok ni' nə̀ nà'a nə kà mok bì yuk.
43 Wo tuuŋ nà' ŋga nà' tse' nsəsə̀ nə̀bʉp nə ye jì ŋàŋ. Nà'a lokok, nà' tse' nsəsə̀ nə̀ bə bòoŋ Nwì, nə tse' ŋàŋ.
44 Wo tuuŋ nà', ŋga nà'a ŋgùpni' nə̀ sə nze fɛŋ. Nà'a lòkok, ŋga nà'a mok nsàp ni' nə̀ ma mʉbu. A ye-a də ni' mòok yo nə̀ nà'a kə̀kʉrə̀ ŋgòye sə nze fɛŋ fana ye də ni' mòok sə̀' yo nə̀ nà'a kə̀kʉrə̀ ŋgòye mʉbu anə sə̀'.
45 Yà'a mʉmvə̀'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì vɛ'nə də, <<Adàm nə̀ mantombì ànə kə̀ ye ŋwʉm. Adàm nə̀ ba, Krɛst, nə̀ yi ləsə yi nə, à kə̀ ye ye yòŋsə̀ nə̀ ŋgà gʉ̀ bwìŋ ŋgòye ŋwʉm.>>
46 A yə də à və̀ to mantombì ni' nə̀ nà'a kə̀kʉrə̀ ŋgòye sə nze fɛŋ nə ŋkuŋ nə̀ yi kə̀kʉrə̀ ŋgòye mʉbu nə və. Nə̀ yi kə̀kʉrə̀ ŋgòye mʉbu nə a və̀ ye maŋkwɛ̀ŋ.
47 Wo à gʉ̀ Adàm nə̀ mantombì nə ye bə ncàk sə nze fɛn, nə̀ maŋkwɛ̀ŋ nə à tsooŋ ye mʉbu.
48 Adàm nə̀ mantombì nə sə nìtsə̀' mvə̀'nə̀ nsàp bʉ̀ nə̀ sə nze cu. Nə̀ maŋkwɛ̀ŋ nə sə niŋtsok ye mvəsə̀ nsàp bʉ̀ nə̀ ma mʉbu cu sə̀'.
49 Vesùwèŋ sə̀ a tse' ŋga'a nsəsə̀ə ŋwə̀ nə̀ Nwì ànə gʉ bə ncàk yè'sə nə̀ ye ntsə'mòk co ŋwə̀ nə̀ yi à tsə ye ma mʉbu nà'a.
50 Bwema am wèŋ, yusə̀ mʉ̀ ànə sə cèp sə pwe'fo' də vɛ'. Kaco ŋgùpni' nə̀ nà'a nja njàp bə ndʉəm nè'e ye kə̀kʉrə̀ ŋgòkə̀ cu mvwe' sə̀ Nwì cu ŋkum fo' yi yeŋ. Kaco yusə̀ yà' a làgə̀ə kə tse' yusə̀ yà'a kà làgə̀ yeŋ.
51 Yèè, mʉ tsok fa weŋ yumok sə̀ yà'a səswihì. Vesùwèeŋ nə̀ kà pwe'fo' kpʉ wes, vesùwèeŋ nə̀ kupsə wes pwe'.
52 Yà'a nə̀ ye mègù vak co ŋwè cap lis ŋga mè tè. Mvèk nə kə̀ ləə, ŋga ndoŋ ceep fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ laŋ nə̀ lokok to ntòwo bə nsàp ni' nə̀ nà'a nə kà mok kpʉ yuk. Nà'a ŋga'a ghà nə̀ a nə kupsə yàvès sə̀'.
53 Bʉsə̀ ni' avès sə̀ yà'a kpʉ bʉpgə̀ yè'e nə̀ bʉ̀ʉŋ tsoŋ nsàp nə̀ kaco yà' kpʉ bʉp fe'lə mok yeŋ.
54 Ghà nə̀ bwìiŋ kupsə mè vɛ'nə fana yusə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì yà'a nə bʉʉŋ və zìnə də,

<<Wo gha' kpʉ, nə mi bisə yi co wo
mì bɛŋ ŋkpʉ̀ pìip.

55 Ho' kpʉ, ghak fe'lə-ɛ bwìŋ səmok
è.
Ho' kpʉ, nzà yònə wu tagə bwìŋ bə
zeŋ nə ŋga'a fò?>>
56 Kpʉ tagə bwìŋ bə nzə ye bʉ̀ʉ gʉ̀
bʉp. Bʉp jəgə ŋàaŋ ye bohòlʉ̀ʉk
Nwì.
57 A ye-a sə̀' vɛ'nə, fana a kwasə Nwì,
yi nə yi a fa ves ŋàŋ bohòTà Jisòs
Krɛst ŋgòghak kpʉ bə zeŋ.
58 Nə wèŋ rì də bum yè'sə vɛ'nə fana
wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ, nə kà sə tsòhò.
Wèeŋ gʉ fàha Tà nùumbu pwe' bə
ntʉʉm awèŋ lòoŋ, bʉ̀usə̀ wèŋ rì də
fàha sə wèŋ sə gʉ̀ fa Tà sə kà wà cà,
bwema am wèŋ na.

16

Mandzə̀ Nə̀ ŊgòFʉ̀hʉ Fəfa

1 Mʉ̀ də mʉ cep ŋga'a bə nzak
mbàam sə̀ wo nə tɛsə bʉ̀ʉ Nwì sə̀
mvwe' nzeŋgòJùdiyà bə zeŋ yà'a.
Wèŋ tse' ŋgògʉ̀ yusə̀ mʉ̀ ànə tsok fa
bʉ̀ʉ cos mvwe' lak Gàlesiyà ŋgògʉ̀
yà'a.
2 Yusə də nùumbu Sondè pwe'
ndàaŋwè pwe' nə sə cokfis noŋsə
mbàam mok. Ŋgà ghàak fa co ŋgà
ghàk, ŋgà jìŋ fa sə̀' co ŋgà jìŋ. Wèeŋ
loksə yà' vɛ'nə, ya mʉ vàə, ŋga wèŋ
benə wes yà' laŋ.
3 Mʉ kə̀ dzèeŋ, mʉ̀ com fa bʉ̀ʉ sə̀
wèŋ dzəm də aco wo lo sə wèŋ ŋwàk
ndzə bohò. Nə fa wo mbàam sə ya
wo jəŋ lo yà' Jòrosalèm mvwe' nze
Jùdiyà anə.
4 A ye-a ŋga bògha' co vesi wèŋ lo
bəbɛ' fana vesiwèŋ lo sə̀ ntɛ̀ŋ.

Pol Fʉ̀hʉ Gì Ye

5 Mʉ nə və ŋgòkə̀ yə weŋ ŋga
mʉ̀ cà to ntòmvwe' lak Màsìdoniyà
ŋkuŋ. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə
ca və ma mandzə̀ Màsìdoniyà anə.
6 Kàmòk mʉ nə cum vesùwèŋ
mweè səsap ntɛ̀ŋ. Kàmòk ŋwʉ
mbʉ̀ŋ yà'a pwe' nə ca ŋga mʉ̀ cu
vesùwèŋ. Yà'a mèe, wèŋ tɛsə mʉ
ŋgòlòmali mantombì ma nə mʉ nə
dzəm ŋgòlòo pwe'.
7 Mʉ̀ ka dzəm də mʉ vàə, vesùwèŋ
cepsə megu mʉtsə̀ mʉ̀ ca lo dzəm.
Mʉ̀ sə tsəm də a ye-a ŋga Tà fa-
a ŋàŋ, vesùwèŋ cum mvək səsap
ntɛ̀ŋ.
8 Megu də mʉ nə cum mali mvwe'
lak Efesòfɛɛŋ tàtè ŋkàha Pentekòs
kə dzeŋ ŋkuŋ mʉ̀ və.
9 Bʉ̀usə̀ mandzə̀ a mùhu bohòmʉ̀
wùriŋ ŋgòtsòho ntirə nə̀ bəboŋ,
fana bwiiŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo sə bɛ̀ŋ nà'.
10 A ye-a ŋga Timatì kə̀ tsèŋ weŋ,
wèŋ gʉ yi co yi riŋ də wèŋ kwa də
yi və bəboŋ. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀usə̀ yi
sə fàk mègù sə̀' bohòTà mvə'nə̀ mʉ
fàkgəə.
11 Ŋwə̀ nəmòok kà də yi kʉk yi co
mʉmweŋke' wà dʉk. Wèeŋ tɛsə yi
ŋgòlòmantombì bə gì ye nə bə fifi,
ya yi kə tseŋ fe'lə mʉ fɛn. Mʉ̀ sə kʉ̀k
də yi nə kə wɛs fɛɛŋ bə krətèeŋ mok
yà'a bəbɛ'.
12 A ŋga'a ma nə̀ moma àvès
Àpolò. Mʉ cèpgə̀ bohòyi səsa də
yi kə kɛ' cepsə weŋ bə bwema mok
yà'a wèŋ. Megu də ka sə ntʉʉ̀ yi co
yi lo ŋga'a yè'e ntòbʉʉŋ. Ghà nə yi
tse' mvək nə ntsə'mòk, yi nə lo li.
13 Wèeŋ kà ni' swì, fa ntʉm awèŋ
bohòJisòs gʉgʉŋ. Wèeŋ ko ntʉm, nə
kà wʉə sə koksə̀.
14 Wèeŋ sə gʉ fàak awèŋ pwe' bə
dzədzəm.
15 Wèŋ rì nzak Stìfanà bə ndap ye
pwe'-e laŋ, yà'a wo sə̀ wo à bʉ̀ʉŋ
to krətèŋ mvwe' lak Gris wo. Wo a
fa ni' awo ŋgògʉ̀ fàk bohòbʉ̀ʉ Nwì
wèŋ. Bwema am wèŋ, mʉ̀ lɛŋ weŋ
vɛ'ɛ wùriŋ,
16 də wèeŋ yuk bohònsàp bʉ̀ ànə.
Nə yuk bohòŋwə̀ nə̀ yi sə̀ ndà ŋga
yi sə fàk be'lə bə yà'wèŋ.
17 Mʉ̀ kwa wùriŋ mvəsə̀ Stìfanà
bə Fòtùnatù nə ye Âkayikù wèŋ a
kə̀ tsèŋ mʉ yè'e. Vesiwèeŋ cu, gʉ co
mʉ cu vesùwèŋ.
18 Wo gʉ̀gə̀ mʉ, mʉ̀ sə kwa sə̀'
mvə'nə̀ wo gʉ̀gə̀ weŋ wèŋ sə kwa
yà'a. Vesùwèeŋ kotse' nsàap bʉ̀ʉ sə̀
co wo yè'sə bəboŋ.

Cəcepsə̀

19 Bʉ̀ʉ cos sə̀ mvwe' nzeŋgòƇsiyà
yà'a cèpsə weŋ pwe' bəboŋni.

Akwilà bə Prìsiliyà nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo nigə̀ cos mʉnda'à wo yà'a cepsə weŋ pwe' mʉnə liŋ Tà Jisòs.
20 Bwema sə̀ wo cu fɛŋ pwe'fo' cèpsə weŋ sə̀' bə̀boŋ. Wèeŋ ko wumsə gesə mòk bə mòk ndzə ŋgùu, nə cepsə wo bə̀boŋni.
21 Còm yè'e mʉ̀ bə bo am. Mʉ̀ʉ Pol, mʉ̀ cèpsə weŋ.
22 Ŋwə̀ nə̀ yi ka Tà dzəm, ŋga yi ye-a sə̀ ndà, ndòbɛ' yi. Tà àvès və̀ə!
23 Bə̀bo nə̀ Tà Jisòos ye bohòwèŋ lòoŋ.
24 Mʉ̀ dzəm weŋ pwe'fo', bʉ̀ʉsə̀ vesùwèŋ nə ye Jisòs Krɛɛst mvwe' mò'fis.

Ŋwàk nə Ba, nə Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə Mvwe' Lak KORÈ

Pol à còm ŋwàk nə ba nè'nə ghà nə bʉ̀ʉ mok wèŋ à sə dʉk də yi ka ŋgà ntum Jisos Krɛst nə zìnə yeŋ. Mvə'nə yi à dʉk to də yi nə kə kɛ' cepsə cos sə nə kà mok loòfana, bʉ̀ʉ mok jəŋ nà' nə də kaco ŋwè naaŋ tu bohòyi yeŋ. Bʉ̀ʉ mok wèŋ à yèto ŋgòcèp sə' də wo ŋgàa ntum Jisòs sə zìnə sə wo, də Pool ye nə mvwès. Mʉmvə'nə Pol à còom fana yi sə niŋtsok də yi dzəm ŋgòye cù mò'fis bə cos nə ya wo sə kuksə lok Nwì bə kəkwa. Megu də yi à dʉk də yi nə kà bʉ̀ʉ sə wo sə jə və ŋgə' mʉ ŋgorə wo anə mè'rə.

Pol à yèto ŋwà' nə, nə sə tsok ŋjo nə yi ànə com ŋwà' mòk, nə cep fəsə gesə bohòwo bə ŋàŋ, nə sə yak wo bə yà'a mwè sə. Yi sə cep fe'lə də yi sə kwa bʉ̀ʉsə ncèp ye nə gʉgʉŋ ènə a gʉ̀ bwìŋ ŋgòkupsə nə ye fe'lə cù mò'fis səmok (ye mbʉ̀p 1:12-7:16).

Pol à lòmantombì nə cep rɛŋsə bə nza' mbàam sə wo à sə sù' də wo tɛsə krətèeŋ sə wo jìŋ, sə mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà yà'a (ye mbʉ̀p 8:1-9:15). Yi à cèp ləsə ndzənə ŋwàk ènə ŋgòrɛŋsə fa bwìŋ də yi ŋgà ntum Jisòs nə zìnə (ye mbʉ̀p 10:1-13:10).

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə Nwì a fʉ̀hʉ də mʉ ye ŋgà ntum Jisos Krɛst. Ves moma àvès Timatì cèpsə weŋ. Mʉ̀ sə còm fa nà' bohòbʉ̀ʉ cos nə Nwì mvwe' lak Korè nə ye bʉ̀ʉ Nwì mvwe' nzeŋgòŋ Gris yà'a pwe'fo'.

2 Mʉ̀ ləŋ də Nwì nə yi tɛ̀' àvès nə ye bə Tà Jisòs Krɛst gʉ weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi.

Vesùwèeŋ Yə Ŋgə', Nwì Sə Fa Ves Fifi

3 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nə yi Nwì nə ye tɛ̀'ɛ Tà Jisòs Krɛst àvès nə. Yi tɛ̀' nə yi tse' koksəmanziŋ, nə ye Nwì nə yi gʉ̀gə ndàaŋwè ŋgòtse' ntʉm nə fifi sə' yi nə.

4 Vesùwèeŋ yə-a nsàp ŋgə' nə fòpwe' fana yi gʉ ntʉm avès ŋgòye fifi, ya ŋga vesùwèeŋ fisə to fa bʉ̀ʉ sə wo sə yə nsàp ŋgə' nə fòpwe' ntʉm yàwo sə', bə nsàp fifi nə Nwì a fa ves nə.

5 Wèŋ riŋ də mvə'nə vesùwèeŋ yə nsàp ŋgə' nə Jisòs à yə nə fana yi Jisòs nə fisə kʉrə riŋ fa ves ntʉm avès sə' vɛ'nə.

6 Vèes yə-a ŋgə' fana ŋgə' avès nə ye ŋgòtɛsə weŋ, ya ŋga wèeŋ tse' lùŋ. A ye-a ŋga Nwì fisə fa ves ntʉm fana ye də yi nə fisə ntʉm yàwèŋ sə' ya ŋga wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ ŋga wèŋ sə yə-a nsàp ŋgə' nə vès sə yə ènə na.

7 Vès sə naaŋ tu də mvə'nə wèŋ sə yə ŋgə' mvəsə vès sə yə fana Nwì nə yi tɛsəgə ves nə, nə tɛsə weŋ sə'.

8 Bwema am wèŋ, mʉ̀ dzəm də wèeŋ rɛɛŋ bə nsàp ŋgə' nə vès à yə mvwe' lak Ɛsiyà. Vès à yə ŋgə' sə baŋ ŋɛ̀ŋ fana vès tsəm də vèes nə kà bò.

9 Vès à tsəm də kpʉ və laŋ. Yè'sə ànə kumtsə'rə ves vɛ'nə ŋgògʉ̀ də vèes riŋ də, vèes cu, vès kà də vès sə cu bə ŋàaŋ yàvès tsərə, vès sə naaŋ megu tu lɛ bohòNwì nə yi lòkoksəgə bwìŋ mvwe' kpʉ nə.

10 Nwì à gèmsə ves fana yi sə gèmsə malì ves ŋga'a sə', ye də vès sə naaŋ tu avès bohòyi də yi nə gemsə ves mok sə'.

11 Wèŋ pwe', wèeŋ be'lə ŋgòlɛŋ fa ves sə', bʉ̀ʉsə bwìŋ ye-a ŋkʉ̀ʉŋ sə wo sə lɛŋ Nwì fana bwìŋ nə ye sə' ŋkʉ̀ʉŋ sə wo nə kwasə yi ghà nə yi tɛsə ves bə yusə wo lɛŋ fa ves sə.

Pol Kupsə Gì Ye

12 Yusəmok cu sə vès sə kumŋgùŋ bʉ̀ʉ zeŋ, vès sə rì sə ntʉʉ̀ vès sə' də yà'a zìnə. Yu nə də ncu avès nə sə nzeŋgòŋ nə a ye rərɛŋ nə ye rərəŋ. Vès à sə kà bum bə mandzè nə bwìiŋ tsərəgəə nə gʉ̀. Vès à sə gʉ yàvès bum sə Nwì à nì fa ves, nə

tɛsə ves də vèes gʉ yà'. Vès ànə gʉ vɛ'nə bohòwèŋ yàwèŋ sə̀'.
13 Yusə̀ vès còm fa weŋ pwe', mok ka nja sə̀ səswihì yeŋ, yà' mègù bum sə̀ aco wèŋ taŋ yà' bə tu awèŋ, nə rɛɛŋ bə zeŋ.
14 Megu də wèŋ ka nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ yàm nə pwe' riŋ wes; mʉ̀ sə tsəm də nùmbu nə̀ Tà Jisòos bwì vəə fana wèeŋ nə rɛɛŋ bəboŋ də aco wèŋ kumŋgùŋ bʉ̀ʉ tu am mvə'nə̀ mʉ̀ sə kumŋgùŋ bʉ̀ʉ wèŋ sə.

15 Bʉsə̀ mʉ̀ à rì də wèŋ rì mʉ fana mʉ̀ də mʉ və to ntòbohòwèŋ ŋkuŋ nə sə lo mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, də ya wèeŋ kwa, nə kwa fe'lə sə̀mok bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ və̀ kɛ̀' ba.
16 Mʉ̀ à dʉk də mʉ cu ŋgòlòMàsìdoniyà, mʉ̀ ca nə ye ca weŋ, nə ye fe'lə weŋ ŋga mʉ̀ sə foho vəə, fana wèŋ tɛsə mʉ bə gì àm nə̀ ŋgòlòmvwe' nzeŋgòJùdiyà.
17 Mvə'nə̀ mʉ̀ ànə ka və yà'sə, ye də mʉ̀ à sə cèp basə ŋgwàŋ à? Ye də mʉ ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ dʉk də mʉ nə gʉ yumok, mʉ̀ dzəm Ŋ, nə bʉʉŋ dʉk fe'lə hai' co bʉ̀ʉ mok wèeŋ dʉkgə̀ yà'a à?
18 Mʉmvə'nə̀ Nwìi ŋwə̀ nə̀ zìnə fana yusə̀ mʉ̀ ànə kak weŋ sə ànə ka Ŋ ŋga a hai' yeŋ.
19 Njo nə̀ Jisòs Krɛst mo Nwì, nə̀ Silàs bə Timatì nə ye mʉ̀ ànə tsoho fa weŋ nə, yi ka Ŋ, nə bʉʉŋ fe'lə hai' yeŋ. Yi mègù ye sə Ŋ, yà' me.
20 Bum sə̀ Nwì à kàk yà' pwe'fo', yi Ŋ nə̀ Nwì nə yi. Nà'a njo nə̀ vès dʉk càsəgə̀ də <<Yà'a ye vɛ'nə>> bə liŋ ye ŋgòkùksə Nwì sə.
21 A yi Nwì ànə, nə̀ yi gʉ̀ vesùwèŋ ŋgòtəəŋ ves Krɛst wèŋ gʉgʉŋ, nə jəŋ ves ŋgòye ŋgàa fàak ye.
22 Yi a naaŋ yumok nə̀ nà'a co mvək mʉni'ì vès ŋgònìtsə̀' də vesùwèeŋ bʉ̀ʉ ye. Yu ènə yòŋsə̀ ye nə̀ yi à fa ves nà' sə ntʉʉ̀ vès ŋgònìtsə̀' də bum mok cu malì sə̀ yi nə fa ves yà' ŋkuŋ.

23 Yusə də, mʉ̀ ànə ka mvwe' lak Korè anə və vɛ'nə də ya wèeŋ kà tɛ'. Mʉ̀ to Nwì ŋgòye mʉ tuhù mʉ̀ də yusə̀ mʉ̀ sə cèp sə, a zìnə.
24 Kà də mʉ̀ sə cèp yè'sə də mʉ co masà mòk bə bum sə̀ wèŋ a dzəm tse' sə dʉk, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ tə gʉgʉŋ bə yusə̀ wèŋ a dzəm sə. Yusə də, mʉ̀ dzəm yàm də mʉ fàk vesùwèŋ fana wèŋ sə kwa.

2

1 Ànə geŋ mʉ̀ dʉk də mʉ kà də mʉ kə ye fe'lə weŋ ya ntʉm awèeŋ yaaŋ fe'lə sə̀mok dʉk.
2 Bʉsə̀ mʉ yaŋsə-a weŋ ntʉm, ye də ŋwə̀ nə̀ yi nə gʉ mʉ yàm mʉ̀ kwa yè'sə ndà? Mègù ka sə̀' wèŋ sə̀ mʉ̀ yaŋsə weŋ ntʉm sə yeŋ à?
3 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ ànə com fa weŋ ŋwàk fa' nə; bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ də mʉ və̀ bohòwèŋ, fana wèŋ yaŋsə bwi mʉ ntʉm ŋga anə ye co wèŋ gʉ ntʉm àm kwa kwa. Mʉ̀ kwà' də wèŋ rì tse' zìnə də a ye-a ŋga wèŋ sə kà kwa, kaco mʉ̀ kwa yàm sə̀' yeŋ.
4 Mʉ̀ à còm fa weŋ ŋga mʉ̀ cu bə tsətsərə, ntʉm sə yaaŋ mʉ, ndzəplis sə tesə mʉ sə̀'. Yà'sə ànə ka ŋgògʉ̀ də wèeŋ sə tɛ' yeŋ, yà' ànə ye də ya wèeŋ riŋ də mʉ̀ dzəm weŋ vɛ'ɛ wùriŋ.

Wèeŋ Swifa Ŋwə̀ Nə̀ Yi Gʉ̀ Bʉp

5 Ŋwə̀ nəmòk a gʉ̀-a yumok sə̀ ntʉm a yaaŋ ŋwè bʉ̀ʉ zeŋ. Yi ka yà' bohòmʉ̀ gʉ, yi a gʉ̀ lì yà' lɛ bohòwèŋ. Mʉ̀ ka dzəm ŋgòcèp bə zeŋ ləlà dzəm.
6 Ŋgə' nə̀ wèŋ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ a yeŋsə ŋwə̀ ènə, nà'a kàkʉrə̀ bohòyi.
7 Bòghak ŋga'a mok də wèeŋ swifa yi, nə gʉ yi co ntʉm nje fi sə̀'; bʉ̀ʉsə̀ a kà-a vɛ'nə ye, kàmòk aco yi wo wesə lo maŋkwɛ̀ŋ bə ma nə̀ Nwì nə kɛ̀' mò'fis.
8 Ye də mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də wèeŋ gʉ yi ya yi riŋtse' də wèŋ sə dzəm yi.
9 Yusə̀ mʉ̀ ànə com fa weŋ fa' sə ànə ye ŋgòbʉə ja'a weŋ də wèeŋ ŋgàa yuk dʉk àlɛ.
10 A ye-a ŋga wèŋ swifa ŋwə̀ nəmòk yumok fana mʉ̀ swifa yi yàm sə̀'. Bohòmʉ̀ yàm mʉyu nə̀ mʉ̀ tse'

ŋgòswìfa ŋwà ànə fana mʉ̀ sə swìfa yi nà' bʉ̀ʉ tu awèŋ mantombìi Krɛst.
11 Yà' ye vɛ'nə də ya Satàa kà də yi
ghak vesùwèŋ dʉk, bʉ̀ʉsə a rì ŋkərè
nje nè yi gʉ̀gè nə laŋ.

Ncu Bʉ̀ʉ Nwì Wèeŋ Jwèŋgè Bʉ̀ʉ Sə Sə Nzeŋgòŋ

12 Bə gì nè mʉ̀ ànə lo mvwe' lak
Truwà, ŋgòkə tsòho fa bʉ̀ʉ sə fo'
Ntirə nè Bəboŋ nè bə liŋ Krɛst nə
fana, mʉ̀ ànə kə dzeŋ fo' mʉ̀ ye də
Tà Nwì a mùk nòŋsə mandzə nè
ŋgògʉ̀ fàak sə fo' sə to laŋ.
13 Megu də ntʉm ànə ka mʉ fi lok
bʉ̀ʉsə mʉ̀ ànə ka moma àvès Taitòs
bə lis ye. Fana mʉ̀ cepsə bʉ̀ʉ sə
fo' sə, nə yuŋ jəŋ mandzə àm nə lo
mvwe' nze Màsìdoniyà ŋgòlàp yi nə
yuk nzu coòs bohòyi.
14 Megu də vesùwèeŋ kwasə Nwì.
Mvwe' sə vèes lòpwe'fo', yi sə gʉ
ves ŋgòyù Krɛst co ŋkwɛ̀ɛŋ sə yi
ghak və wo bə dzè'. Yi sə gʉ də
bwìiŋ riŋ Krɛst bohòvès, fana Ntirə
nə Bəboŋ nə sə rəm saaŋ boŋsə ma
nə fòpwe' co làmindàa sə bəboŋ.
15 Vesùwèŋ mègù co làmindàa sə
yà' rəm bòŋsə vɛ'ɛ sə Krɛst a kɛ̀' fa
Nwì, yà' sə rəm lo bohòbʉ̀ʉ sə wo
nə tse' lùŋ bə bʉ̀ʉ sə wo sə bisə
yàwo bisə wèŋ.
16 Yà'a rəmgè bohòbʉ̀ʉ sə wo sə
bisə sə co yu kpʉ sə yà'a nə zə ŋwè.
Yà' rəm boŋsə bohòbʉ̀ʉ sə wo sə lù
yàwo lùu sə wèŋ co yu bəboŋ sə yà'a
nə gʉ wo ŋgòye lèluŋ. Ye də ŋwə nè
yi kʉ̀rə ŋgòye co nsàp làmindà ànə
yè'sə ndà?
17 Vès riŋ də vès sə kà yàvès ncèp
nè Nwì nə mvə'nè bʉ̀ʉ mok wèeŋ
sèŋgè yà'a sèŋ. Ye də aco vès ye
to li co làmindàa yà'sə, bʉ̀ʉsə vèes
cèpgè yàvès co bʉ̀ʉ Krɛst wèŋ sə
zìnə, sə Nwì a tum və ves yi.

3

Rʉ̀k Nə Fi Nə Ghak Rʉ̀k Nə Zəm

1 Bum sə vès cèp yè'sə, yà' səsə co
də vès də vèes niŋtsok fa fe'lə weŋ
nsàap bʉ̀ʉ sə vès cu sə à? Hai', ka
vɛ'nə yeŋ lok. Vès ka co bʉ̀ʉ mok
wèŋ yà'a yeŋ, ka də vèes kə fa weŋ
ŋwàk, kènə də wèeŋ com fa ves àlɛ'
ŋkuŋ ya bwìiŋ riŋ ves yeŋ.
2 Wèŋ bə tu awèŋ, wèeŋ ŋwàk nə
aco bwìŋ taŋ, nə riŋ ves bə zeŋ nə.
Wèeŋ ŋwàk nə wo a còm nòŋsə nà'
sə ntʉ̀ʉ vès nə.
3 Yà' nòjəja də Krɛst à còm ŋwàk
nə yi, nə fa ves də vèes ni fa bwìŋ.
Yi à ka nà' mʉnə lìs bə nsàp ntatʉ
ŋwàk nə bwìiŋ còmgè bə zeŋ nè'e
com, yi à còm nà' mʉmvwe' ntʉm
bwìŋ, Yòŋsə Nwì à còm fa yi nà' yi.
4 Aco vès cep to bum yè'sə bʉ̀ʉsə
ves Krɛst wèeŋ mvwe' mò'fis fana
vès sə naaŋ tu bohòNwì də aco yi gʉ
ves a ye kəkʉrə ŋgògʉ̀ fàak yè'sə.
5 Vès à ka kəkʉrə ŋgògʉ̀ to nsàp
fàk ènə yeŋ. Nwì a gʉ̀ ves yi ŋkuŋ
vès ye kəkʉrə ŋgògʉ̀ to yà' bəboŋ.
6 A yi nə yi a gʉ̀ ves ŋkuŋ vès riŋ
ŋgòkʉ̀k ja'a to, nə sə gʉ boŋsə fàak
sə yà'a bə rʉ̀k nə fi nə yi a fa ves nə.
Rʉ̀k ènə ka nə wo à còm nà' mʉnə
lìs yeŋ, a nə nà'a ma nə bə yòŋsə.
Lʉ̀k nə wo à còm naaŋ nà' mʉnə lìs
nə jə vègə kpʉ, nə ndzənə yòŋsə nə
jəŋ və ye lùŋ.
7 Ghà nə wo à fa və lʉ̀ʉk sə wo ànə
com yà' mʉnə lìs, sə yà'a jə vègə
kpʉ sə, à ye fana ŋàaŋ sə Nwì sə
ànə rɛŋ fo' vɛ'ɛ wùriŋ. A ye-a sə də
marɛŋ ènə ànə ca gɛsə lo fo', fana
nà' ànə rɛŋ mʉ sihì Musì vɛ'ɛ nsàp
nə bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ kà lis mʉ sihì yi
anə kʉ̀k to. A ye-a də rʉ̀k nə fàak
ye ànə ye ŋgòjə və kpʉ nə ànə və
bə nsàp ŋàŋ ànə vɛ'nə,
8 ye də aco nsàp rʉ̀k nə ndzənə
yòŋsə nə nà'a nə jəŋ və ye lùŋ nə
nə və bə marɛŋ nè nà' gha' nə kpʉ
nə kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋ.
9 Fàak rʉ̀k sə yà' ànə jə və fa
bwìŋ nzak sə ànə tse' marɛŋ fana
ye də fàak rʉ̀k sə yà'a nə gʉ bwìŋ
ŋgòkà nzak bohòNwì kə tse' sə nə
tse' marɛŋ nə nà' càsə.
10 Aco vès dʉk də, mvə'nə marɛŋ
nə ŋga'a nə sə rɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ fana,
marɛŋ nə nà' ànə ye to fa' nə ka mok

co marɛŋ səsə fe'lə.
11 Nə ye də a ye-a ŋga yu nə nà'a
nə kà fo' cu mam tse' nsàp marɛŋ
nə bə ŋàŋ vɛ'nə ye də marɛŋ yu nə
yi nə cu mam ye fo' nə tse' ŋgòyam
càsə vɛ'ɛ wùriŋ.
12 Vesùwèŋ tse' tsətsərə nə də
bum yè'sə nə kə ye bəboŋ vɛ'nə
fana vès cep fis, nə kà yumok swìhì.
13 Musì ye, yi à sə cèp wesgə
bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ fana yi lok tu ye bə
cək mòk. Yi à sə lokgə vɛ'nə də ya
bʉ̀ʉ Izùrɛ sə wèeŋ kà mvə'nə marɛŋ
nə Nwì nə sə lògɛsə mʉsihì yi yə.
Vès ka yàvès co Musì nə yi à sə gʉ̀
vɛ'nə ànə yeŋ.
14 Ŋkərə bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ yè'sə kà
bum mok rɛɛŋ. Ghà nə wo ta ŋwàk
rʉ̀k nə zəm nə fana ye co cək ànə sə
təhə lok mali ŋkərəə awo tè kə dzeŋ
nie'. Tse'ŋga ŋwè dzəm bohòJisòs
Krɛst cək ànə yè'e gɛsə fo'.
15 Ghà nə fòpwe' nə wo ta ŋwàak
Musì sə fana cək ànə sə lok mali
ŋkərəə awo sə.
16 Kaco nà'a nə ye'e gɛsə fo' yeŋ,
tse'ŋga wo bʉ̀ʉŋ və bohòTà Jisòs
ŋkuŋ.
17 Tà nə yi yòŋsə, nə ye də mvwe'
sə də yòŋsə Tà nə cu fo' fana ye də
ŋwè ka fo' ŋkwèŋ bohòyumok mok
yeŋ.
18 Vesùwèŋ sə yumok ka si avès
lok sə, marɛŋ nə Tà nə sə kə təm
mbwa, nə sə ba'a lo bohòbʉ̀ʉ mok
wèŋ. Marɛŋ nə sə yam ghaha,
ghaha mvə'nə vesùwèŋ sə bʉʉŋ wes
lòbə nsəsəə ŋwə nə a sə nìtsə' yi nə.
Yè'sə fàak Tà nə yi yòŋsə nə.

4

Vèes Co Kʉ̀ʉŋ Ncàk Sə Yusə Bəboŋ Cu Ca

1 Nwì a fa ves fàak sə ŋgòtsə' fa
bwìŋ bə rʉ̀k nə fi ènə bə bòvəm
ye fana vès fak yà', nə kà də a wo
bʉ̀ʉsə də ntʉm sə kà vès mok bo
dʉk.
2 Vès co'rə fis bo bə bum marè'tu
sə yà'a səswihì, ves kà gəgorə tse',
nə kà ncèp Nwì nə bʉpsə. Vès fis tes
yusə yà'a zìnə sə jəja, fana nə niŋ fa
ni' avès bohòndàaŋwè pwe'fo' ya wo
riŋ də vèes kəkʉrə mantombìi Nwì.
3 Ntirə nə Bəboŋ nə vès sə tsòho
nə ye-a səswihì, ye də nà'a səswihì
yà'sə bohòbʉ̀ʉ sə wo sə bisə, bisə.
4 Satà, nə yi nwì nə sə nze fɛŋ a
jə ŋkərəə bʉ̀ʉ sə wo sə kà dzəm
sə, nə lok tes yà' bə ndzəm; wo kà
marɛŋ Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a bə
ŋàaŋ Krɛst nə yə. Krɛst nə, a yi nə
yi sə nìtsə' fa bwìŋ mvə'nə Nwì cu
sə.
5 Vès sə kà liŋ sə yàvès tsòhò. Vès
sə tsòho liŋ sə Jisòs Krɛst də yi Tà,
vès ye yàvès ŋgàa fàak awèŋ bʉ̀ʉ tu
ye.
6 Nwì nə yi ànə dʉk fa' də,
<<Marɛŋ rɛɛŋ tesə və ndzənə
ndzəm>> nə a gʉ̀ sə' yi ŋkuŋ marɛŋ
nje nə nà' rɛɛŋ sə ntʉʉ̀ vès anə. Anə
geŋ yà' fa ves marɛŋ ŋgòrɛɛŋ bum
bə nsàp marɛŋ Nwì nə nà'a rɛɛŋ
tesə vàgə mʉsihì Krɛst.

7 Mvə'nə vesùwèŋ tse' yusə yà'
bòwùriŋ sə fana yà'a ye co vès tse'
yà' sənə kʉ̀ʉŋ ncàak sə aco yà' voho;
yà'a ŋgùup ni' àvès yè'e. Yè'sə vɛ'nə
ya ŋga ndàaŋwè rɛɛŋ nsàp ŋàŋ nə
nà' ghak càsə ànə a ŋàaŋ sə Nwì, yà'
ka yàvès yeŋ.
8 Ŋgə' bɛŋ nòktse'gə ves ma nə
fòpwe'fo', vès sə təəŋ mali fo', bum
sə jipsə kɛ' ves, ŋkərəə avès kà sə
mè wes.
9 Wo yeŋsə ves ŋgə', Nwì kà ves sə
mè'rə. Wo bwi' mak ves sə nze, wo
kà ves sə' ləsə.
10 A yè'sə də vèes sə bək gikɛ'
kpʉ nə Jisòs nə ndzə ni'ì vès, ya
ŋga bwìiŋ ye lùŋ nə Jisòs nə ndzə
ŋgùpni'ì vès anə.
11 A zìnə də vès cu ncu nə aco kpʉ
ko ves ghà nə fòlòoŋ bʉ̀ʉsə vès sə
fàk bohòTà Jisòs. A vɛ'nə ŋga a sə
niŋtsok lùŋ nə Jisòs nə ndzənə ni'
avès sə aco yà' kpʉ sə.
12 Mvə'nə vès sə tsòho ncèp nə
fana kpʉ sə kʉəp və ves, yà' sə ye
bohòwèŋ lùŋ.

13 Vès tse' nsàp ntʉm nə ŋgòfàk

bohòNwì co ŋwà nəmòk nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ ye də <<Mʉ̀ à fa ntʉm àm bohòNwì fana mʉ̀ cep.>> Yà'a sə̀' mvə̀'nə̀ vès fa ntʉm avès sə̀' vɛ'nə, nə cep sə̀'.

14 Njo nə̀ vès rì də ŋwà nə̀ yi ànə lokoksə Tà Jisòs mvwe' kpʉ nə, yi nə lokoksə ves Jisòs wèŋ, nə tes ves kù mantombìi yi ves Jisòs wèŋ bəbɛ'.

15 Ye də, ŋgə' avès sə̀ vès sə yə sə tse' swe' bohòwèŋ. Ghà nə̀ bwìŋ yam ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo dzəm bohòKrɛst fana bwìŋ ye sə̀' ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ aco wo kwasə Nwì bə bòvəm ye nə, fana kəkuksə̀ lo bohòyi.

16 Nà'a njo nə̀ kaco vès teŋsə bʉ̀ʉsə̀ də ntʉm avès sə kà mok bòyeŋ sə. A ye-a sə̀ də ŋgùupni' avès yè'e sə wòbʉp lòo fana ni' avès sə̀ ma ndzə ntòsə gʉŋ ghàha lòbwi bə ŋàaŋ mok nùumbu pwe'.

17 Ŋgə' avès sə̀ yà'a nə ca gɛsə mvək momjo yè'sə gʉ̀ gʉŋsə nòŋsə ves ŋgòkə̀ bək to bòoŋ Nwì sə̀ vèes nə̀ kə̀ tse', sə̀ kaco ŋwè cep to yeŋ sə.

18 Bʉsə̀ vès sə kà lis bə bum sə̀ a sə yə yà' ŋga'a yè'e kʉ̀k, a sə kʉ̀k bə sə̀ yà' cu mantombì, sə̀ lis sə kà yà' ŋga'a yə. Bʉsə̀ bum sə̀ a sə yə yà' sə nə̀ cà gɛsə lòfo' fana bum sə̀ a sə kà yà' ŋga'a yə sə nə kà kə̀ mè yuk.

5

A Sə Kʉ̀k ŊgòNitse' Ŋgùpni' Nə̀ Fi

1 Vès sə kʉ̀k vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ vès rì də ni' avès sə̀ sə nzeŋ fɛŋ sə co du nə̀ nà'a nə kəəŋ gbʉ sə nze. Nà' gbʉ-a, fana Nwìi nə fa ves ni' mok co ndap avès. Ndap ènə mʉbu nə̀ nà'a nə kà kə̀ə̀ŋ yuk, wo à ka nà' bə bo bwìŋ ci.

2 Nə̀ ŋga'a nè'e fana a sə tsərə, sə som vɛ'ɛ də vesùwèŋ dzəm ŋgòkə̀ tse' ndap avès nə̀ mʉbu nə.

3 Ya ŋga vèes nitse' nà' co cə̀k, fana a kà nswɛ̀'mbwè ye.

4 Ghà nə̀ a cu ntòmʉ mvwe' duŋ sə yè'e fana a sə tsərə, nə sə som vɛ'ɛ wùriŋ də bum sə kà bò. Yè'sə ka də vès sə dzəm ŋgòmà' ŋgùpni' nè'e yeŋ; a də vès sə dzəm ŋgònitse' nə̀ ma mʉbu nə, ya ŋga nə̀ ma mʉbu nə kupsə nə̀ aco nà' kpʉ nè'nə.

5 A fʉhʉ fa ves nsàp nə̀ ŋgòkupsə vɛ'nə ènə Nwì, nə fa ves yòŋsə̀ ye nə co yu nə̀ ŋgònìtsə̀' ves də yà'a nə̀ kə̀ ye lì tsə vɛ'nə.

6 Mvəsə̀ a yə vɛ'nə fana vèes təəŋ gʉgʉŋ, a rì də mvə̀'nə̀ a cu bə ŋgùpni' mvwe' lak avès sə̀ fɛŋ yè'e fana a ka mvwe' lak avès sə̀ Tà cu fo' sə yeŋ.

7 Mʉ̀ sə dʉk yè'sə də a sə kà Tà bə lis mvwe' lak avès sə ŋga'a yè'e yə, a sə gì nə sə naaŋ tu də yi cu fo'.

8 Mʉ̀ də vesùwèeŋ təəŋ gʉgʉŋ vɛ'nə, nə sə dzəm ghak lɛ də vesùwèeŋ me'rə ŋgùpni' nè'e, nə lo la'à kə cum ves Tà wèŋ.

9 Yusə̀ yà'a bohòvèes ŋga'a də, a cu-a sə̀ mvwe' lak avès yè'e kè mok sə àlɛ', vesùwèŋ sə lap megu mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ yi kwa.

10 Vèes sə gʉ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ vesùwèŋ pwe' nə̀ kə̀ təəŋ mvwe' dzə̀' nzak Krɛst. Vesùwèeŋ nə kə təəŋ vɛ'nə ya yi kʉk ja'a bum sə̀ vesùwèŋ à gʉ̀ yà' ghà nə̀ vesùwèŋ à cu bə ŋgùpni' sə fana yi lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə̀'nə̀ ŋgəŋgàŋ a gʉ̀ʉ, bəboŋ kè bʉp àlɛ'.

A Sə Fàk Ya Ndàaŋwè Pwe' Tɛsŋkèŋ Bə Nwì

11 Mvə̀'nə̀ vès rìŋtse' yàvès yusə̀ yà' cu bə ŋgòwəp Tà sə laŋ fana vès sə lʉ̀ gʉgʉŋ ŋgòtsòho fa bwìŋ ya wo rɛɛŋ nə wəp Tà sə̀'. Nwì riŋtse' də vèes sə ntʉʉ̀ vès anə rərɛŋ bə ncèp ènə, fana mʉ̀ tsərə də wèŋ rì yà' sə ntʉʉ̀ wèŋ sə̀'.

12 Ka yè'sə də vès sə làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ də ya wèeŋ jəŋ fe'lə ves səmok co bʉ̀ʉ sə̀ bəboŋ yeŋ. Yusə̀ də vès sə làp də wèeŋ tse' njo nə̀ nà'a bəboŋ nə̀ aco wèŋ kumŋgùŋ mʉtuhù vès bʉ̀ʉ zeŋ, ya wèeŋ riŋtse' mvə̀'nə̀ aco wèŋ cep fəsə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo kumgə̀ ŋgùŋ bə ŋwè, mvə̀'nə̀ wo yə nà' mʉlisə̀, nə kà mvə̀'nə̀ nà' cu sə pap rì yà'a.

13 Vès sə yəəŋ-a mʉlisə̀ wèŋ co ŋgàa ŋaŋ fana vèes vɛ'nə ya liŋ

Nwìi kuk; nə ye sə̀' də a ye-a ŋga vès ka co ŋgàa ŋaŋ yeŋ fana vèes vɛ'nə bʉ̀ʉ tu awèŋ.
14 Dzədzəm nə̀ Krɛst tse' nà' bohòvès nə bwì' tse' ves vɛ'ɛ bʉ̀ʉsə̀ vès riŋ də, mʉmvə̀'nə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis a kpʉ bʉ̀ʉ tu bwìŋ pwe'fo' fana ye də bwìŋ pwe' a kpʉ laŋ.
15 Fana yi a kpʉ bʉ̀ʉ tu bwìŋ pwe' vɛ'nə də ya ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo lùu nə kà mok ncu nə̀ ŋgùupni' awo dzəm cu; wo cum mok ncu ŋwə̀ nə̀ nà' à kpʉ bʉ̀ʉ tu awo, nə lokok fe'lə mvwe' kpʉ nə.
16 Ye də a ŋga'a mok də kaco vès kʉk ja'a ŋwè, nə fʉk fe'lə yi mvə̀'nə̀ nzeŋgòŋ nə fʉ̀kgəə yeŋ. Vès ànə fʉk to Krɛst mantombì fa' vɛ'nə laŋ fana kaco vès fʉk fe'lə yi vɛ'nə yeŋ.
17 Yusə də ŋwə̀ nə̀ yi ye-a bə Krɛst mvwe' mò'fis fana ye də yi mok ŋwə̀ nə̀ fi, bum sə̀ zəm a cà gɛsə lo laŋ, bum pwe' mok sə̀ fi pumm.
18 Bum yè'sə pwe'fo' fàak Nwì. Nwì anə tɛs ŋkɛ̀ŋ vesiwèŋ ndzə bohòKrɛst, nə fa ves fàak sə̀ ŋgòtirə lòfa bwìŋ mvə̀'nə̀ yi tɛsgə̀ ŋkɛ̀ŋ sə.
19 Nwì à gʉ̀ càsə fàak ye ndzə bohòKrɛst. Yi à ka bum sə̀ bʉp sə̀ wo à gʉ̀ʉ sə mʉtuhù wo mok tsərə naaŋ fe'lə. Fana yi a fa ves fàak sə̀ ŋgògʉ̀ bʉ̀ʉ mok wèeŋ riŋ mvə̀'nə̀ yi tɛsgə̀ ŋkɛ̀ŋ bə bwìŋ sə.
20 Vèes yè', vès tə mvwe' kùu Krɛst fana Nwì sə cep casə fa bwìŋ bohòvès anə. Ncèp nə̀ ŋgòtsə̀' fa bwìŋ nə də, vès sə lɛŋ bwìŋ də wo və ya bə Nwì wèeŋ tɛs ŋkɛ̀ŋ.
21 Krɛst ànə ka bʉp gʉ yuk, Nwì nə gʉ bʉsə yi bʉp bʉ̀ʉ tu bwìŋ də ya ŋga vesùwèeŋ ye kəkʉrə nsàp nə̀ Nwìi ye.

6

Pol Tsə̀' Mvə̀'nə̀ Yi Yə Ŋgə' ŋgòGʉ̀ Fàak Nwì

1 Mvə̀'nə̀ vès sə fà' ves Nwì wèŋ mvwe' mò'fis fana vès sə lɛŋ weŋ də kà də wèeŋ me'rə bòvəm nə̀ Nwì a fa weŋ nə də nà'a ca lo ŋgwàŋ dʉk.
2 Yusə̀ Nwì a cèp yi yè' də,

<<Ghà nə̀ mvək à kʉ̀rə,
Mʉ̀ yuk fa weŋ yusə̀ wèŋ sə lɛŋ,
Mʉ̀ tɛsə weŋ nùmbu nə̀ mʉ̀ à nòŋsə
ŋgòfa weŋ lùŋ.>>

Mʉ tsok fa weŋ yàm sə̀' də mvək nə̀ kəkʉrə nə ŋga'a yè'e, nə ye sə̀' də nùmbu nə̀ Nwì à nòŋsə ŋgòfa weŋ lùŋ nə sə̀' ntinə.
3 Vès sə̀ vèes bʉ̀ʉ Nwì, vès ka dzəm ŋgònòŋsə fa ŋwə̀ nəmòk yumok sə mandzəə yi co yi kə lʉ'rə bə zeŋ dzəm, ya ŋga bwìiŋ kà fàak avès sə liŋ sə̀ bʉp to fa.
4 Vèes kogə̀ ntʉm ŋgònìtsə̀' də vèes ŋgàa fàak Nwì. Vèes kogə̀ ntʉm vɛ'nə ŋga vès sə yə ŋgə' nə ye ŋga vèes jìŋ, nə ye ŋga yumok sə ghak ves sə̀' pwe'.
5 Ghà nə̀ wo sə làp ves, bə ghà nə̀ wo nisə ves ndapndzəm, bə ghà nə̀ bwìŋ pwe' joho tse' ves. Mok ye mali sə̀' ghà nə̀ vès sə fàk nə tiŋ ndùrə̀, bə ghà nə̀ vès nònòoŋ nca, nə ye bə ghà nə̀ vès cu njè sə̀'.
6 Vèes nìtsə̀'gə̀ də vèes ŋgàa fàak Nwì bə mandzə̀ nə̀ də vèes cugə̀ ncu nə̀ nà'a rərɛŋ, vès sə riŋ bum sə̀ Nwì sə bəboŋ, vès sə ko ntʉm, vès sə gʉ̀ bòŋ bohòbwìŋ, vès sə yuk bohòYòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə, fana nə sə dzəm bwìŋ bə ntʉm nə̀ mò'fis sə̀'.
7 Vès sə cep megu yusə̀ yà'a zìnə, nə sə gʉ fàak Nwì bə ŋàaŋ sə̀ ye sə. Mʉmvə̀'nə̀ ncu àvès nə rərɛŋ vɛ'nə fana yà' ye co də vès bəhə tse' bum màk dzè'e Nwì sə bo ma màk bə ma ŋkwìp ba fo'.
8 Ghà mòok ye bwìŋ sə wəp ves də vèes bʉ̀ʉ Nwì, ghà mòk wo koksə ves marè'tu. Wo sə cep bʉp bə liŋ avès. Wo sə ci' fa ves mvwès sə̀', ghà mòk wo kwasə ves. Wo sə jəŋ ves co ŋgàa cì' mvwès ŋga vès sə cèp zìnə.
9 Wo sə jəŋ ves co bʉ̀ʉ sə̀ wà, ŋga liŋ avès a yuhu lòma nə̀ fòpwe' laŋ. Vès sə swirə kpʉ, nə sə cum mali fo' ŋwʉm. Wo sə tʉksə kɛ'ca ves vɛ'nə, vès kà sə̀' kpʉ.
10 Ntʉm sə yaaŋ ves wùriŋ, vès sə tse' mali kwəkwa sə̀'. Vès ye ŋgàa jìŋ, nə sə gʉ bwi bʉʉŋ ŋgàa ghàk.

Bwìŋ sə ye co vès ka yumok tse', ŋga bum sə Nwì à gʉ̀ pwe'fo' yàvès.
11 Haama ŋge' am bʉ̀ʉ Korè wèŋ, vès a cèp bohòwèŋ, nə kà yumok swìhì lok fʉ̀k, vès a muk tosə fa weŋ ntʉm avès pwe'.
12 Wèŋ sə tsərə-a də yumok cu mali fo', ye də yà' cu ma sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ, ka bohòvès yeŋ.
13 Mʉ̀ cèp bohòwèŋ co mʉ̀ sə cèp bohòbwe am; ye də ŋgògʉ̀ də ya bum sə ye ma lòoŋ fo' yəyərə fana wèeŋ muk tosə ntʉm awèŋ sə' vɛ'nə.

Bum Sə Yà' Ka ŊgòTòrə Boŋ

14 Kà də ŋwèe be'lə bə ŋwə̀ nə̀ yi ka Nwì riŋ də bə nà'a sə gʉ yumok dʉk. Bʉsə̀ aco bòŋ bə bʉp tse' yè'sə nsàp ŋge' yà? Kènə aco marɛŋ bə mandzəm ye ŋge' anə va?
15 Yusə̀ Krɛst tse' be'lə yà' fo' bə ŋkum ze', yè'sə yà? Kènə də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm Krɛst bə nə̀ yi ka Krɛst dzəm, wo tse' be'lə yà?
16 Aco ndap Nwì tse' yà sə̀ yà' ye cù mò'fis bə tàap rùm ɛ? Mʉ̀ sə cèp vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ vesùwèeŋ ndap Nwì nə̀ yi cu ŋwəm nə. Yè'e yusə̀ Nwì nə à cèp də,

<<Mʉ nə ci lak mʉŋgorə̀ wo, nə cum
vesiwèŋ;
Mʉ nə ye Nwì àwo fana wo ye bʉ̀ʉ
am.>>

17 <<Ye də a bə̀boŋ də wèeŋ tesə gɛsə mʉŋgorə̀ wo anə, nə ye yàwèŋ zok,
Cèp vɛ'nə Tà.
Wu tesə cu vɛ'nə, wù kà yumok sə̀
yà' ka rərɛŋ yeŋ jwɛ̀ŋ,
Fana mʉ nə jəŋ weŋ.
18 Mʉ nə ye tɛ̀' àwèŋ, fana wèŋ ye
bwìŋ yàwèŋ bwe am sə̀ ndzə
və̀ə mʉ̀.
Cèp yè'sə Tà Nwì nə̀ yi tse' bum pwe'
yi nə.>>

7

1 Ŋge' am wèŋ, yà'a bum sə̀ Nwì a kàk fa vesùwèŋ sə, ye də vesùwèeŋ cuk fis mak bum sə̀ aco yà' gʉ bʉpsə ŋgùpni' kè yòŋsə̀ə avès àlɛ pwe'fo'. A gʉ vɛ'nə ya ŋga vesùwèeŋ sə kuk kok bə mandzə̀ nə̀ rərɛŋ bʉ̀ʉsə̀ vesùwèŋ sə wəp Nwì.

Pol Tsə̀' Fa Bʉ̀ʉ Korè Wèŋ Də Yi Sə Kwa Bʉ̀ʉ Tu Yà'wèŋ

2 Wèeŋ kotse' ves sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì də vès a ka ŋwə̀ nəmòk bʉp gʉ; vès a ka ŋwə̀ nəmòk gʉ bʉpsə, nə kà yu ŋwə̀ nəmòk sə̀' bòrə̀ jə.
3 Ka də mʉ̀ sə cèp yè'sə ŋgònaaŋ bɛ̀ŋ mòk mʉtuhù wèŋ yeŋ. Mʉ̀ à tsə̀' fa weŋ fa' laŋ də wèŋ cu sə ntʉ̀ʉ̀ vès, a dzəm ye kpʉ bə lùŋ.
4 Mʉ̀ rì də wèŋ tse' ntʉm nə̀ ŋgòyù mandzə̀ Nwì. Mʉ̀ sə kumŋgùŋ bʉ̀ʉ wèŋ anə sə̀'. Mvə̀'nə̀ yà'a vɛ'nə fana mʉ̀ sə yə-a sə̀ ŋgə' fana ntʉm àm sə ye fifi, mʉ̀ sə kwa sə̀' wù kà fʉ̀k.
5 Mvə̀'nə̀ vès à kə̀ dzèŋ mvwe' nze Màsìdoniyà fana vès à ka fifi tse' lok. Ŋgə' à ye ma nə̀ fòpwe', bwìŋ sə kʉəm bə mok wèŋ, wʉə ye sə ntʉ̀ʉ̀ vès anə sə̀'.
6 Fana Nwì nə̀ yi fisə fagə̀ ŋwè ntʉm ghà nə̀ yumok sə bʉp yi nə fisə fa ves ntʉm avès. Taitòs ànə kə dzeŋ fana ntʉm fi ves.
7 Ka də vès a kwa mègù bʉ̀ʉsə̀ də yi à kə̀ tsèŋ ves yeŋ. Vès a kwa mvə̀'nə̀ yi à tsə̀' fa ves mvə̀'nə̀ wèŋ ànə gʉ yi fana ntʉm nje ye cəcuŋ yà'a sə̀'. Yi à tsə̀' ves də wèŋ sə dzəm ŋgòyə mʉ vɛ'ɛ wùriŋ, nə ye mvə̀'nə̀ ntʉm a yaaŋ weŋ, nə ye fe'lə bə mvə̀'nə̀ wèŋ sə dzəm ŋgòtəəŋ fa mʉ gèm. Bum yè'sə pwe' a gʉ̀ mʉ ŋga'a mʉ̀ sə kwa ghaha ghaha.
8 A ye-a sə̀ də ŋwàk nə̀ mʉ̀ à còm fa weŋ fa' nə a fa ntʉm awèŋ ŋgə' fana mʉ̀ sə kà də mʉ̀ ànə riŋ-a bwɛ̀rɛ mʉ̀ ànə ka nà' còm dʉk. Mʉ̀ ànə dʉk-a vɛ'nə sə̀ laŋ bʉ̀ʉsə̀ də mʉ̀ à yə də ntʉm awèŋ sə fa weŋ ŋgə' mvə̀k momjo,
9 mʉ̀ sə kwa ŋga'a yè'e vɛ'ɛ wùriŋ. Ka də mʉ̀ sə kwa bʉ̀ʉsə̀ də mʉ̀ a gʉ̀ ntʉm yaaŋ weŋ yeŋ, mʉ̀ sə kwa bʉ̀ʉsə̀ də yaàŋ ntʉm àwèŋ nə a gʉ̀ weŋ, wèŋ nə kupsə mandzə̀ awèŋ nə. Nà'a nsàp yaàŋ ntʉm nə̀ Nwì

dzəm nə. Ye də vès a ka weŋ yumok gʉ bʉpsə fa lok.
10 A ye-a ŋga ntʉm yaaŋ ŋwè bə
mandzà Nwì, yà' gù ŋwè yi kupsə
mandzà ye, nə tse' lùŋ fana ye də
yumok ka fo' bʉp. Yaàŋ ntʉm nè
nà'a nsàp nè nzeŋgòŋ nə jə vègè ye
kpʉ.
11 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèeŋ yusè
yaaŋ ntʉm nè bə mandzà Nwì nə
a gù fa weŋ è. Nà' à gù weŋ, wèŋ
jəŋ yusè mù còm fa weŋ bə zeŋ sə
gʉgʉŋ. Nà' à gùʉ, ndàaŋwè pwe' fiŋ
ncù, nà' gù weŋ, wèŋ jok; nà' gù,
wʉə ko weŋ; nà' gùʉ, wèŋ dzəm də
wèeŋ ye fe'lə mʉ sèmok; nà' gù weŋ
ŋgòye gʉgʉŋ bə mandzà nè nà'a
zìnə nə; nà' gù weŋ, wèŋ sə gʉhʉ
tsə'rə bum pwe' ŋgòye mok bèboŋ.
Wèŋ a gù tètè nə kà bèŋ mʉtuhù
wèŋ mok tse' fe'lə.
12 Mù ànə com fa-a weŋ ŋwàk
ànə sè vɛ'nə fana yusè gʉgʉŋ sè
yà' ànə gʉ mʉ ŋkuŋ mù còm ŋwàk
nə à ka bùʉ ŋwè nè wo gù yi
bʉp nə kè də bùʉ ŋwè nè yi ànə
gʉ bʉp nə yi nə yeŋ. Mù à còm
nà' lɛ ŋgògù weŋ də wèeŋ rɛɛŋ
mantombìi Nwì, mʉmvè'nè wèŋ a fa
ni' awèŋ bohòvès sə.
13 Yà'a yusè vès à yə fana yà' gʉ
ntʉm boŋ ves vɛ'ɛ wùriŋ sə. À ka
yà'sə megu, vès a kwa mvè'nè Taitòs
à tsè' fa ves kwəkwa nje mvəsè wèŋ
à gù yi ni' wɛs yi yà'a sè'.
14 Mù à sə kum ŋgùŋ bə liŋ awèŋ
bohòyi də wèeŋ bùʉ sè bèboŋ wùriŋ
fana wèŋ a gù cùu am sə kà wà cà.
Yusè mʉ tsè' fagè weŋ pwe', mù ka
weŋ mvwès ci' yuk fa, fana yà' nə
yəèŋ nə sè' vɛ'nə də mvè'nè vès à
tsè' Taitòs də wèeŋ bùʉ sè bèboŋ, a
zìnə.
15 Taitòs nə dzəm wesə weŋ mok
nsàp nè bə jòŋ, mvè'nè yi tsərə
mvəsè yi à kə yə weŋ, wèŋ yuk yi,
nə le' tse' yi bo ma ba, nə sə wəp yi
vɛ'ɛ wù kà fùk.
16 Mù sə kwa yàm sè' wù kà
fùk bùʉsè də aco mù naaŋ tu am
bohòwèŋ, nə kà yumok mok tsərè.

8

Fəfa Nè Nà'a Bèboŋ BohòKrətèŋ Wèŋ

1 Bwema avès, vès dzəm də wèeŋ
riŋ mvè'nè bòvèm nè Nwì a yəəŋ
mʉmvwe' coos sè mvwe' nzeŋgòŋ
Màsìdoniyà sə.
2 Ŋgə' nè wo à yə, à mùmsə wo
vɛ'ɛ nsàp nè bə ŋgʉi'. Yà' ànə ye-a
sè vɛ'nə fana wo tse' mali kwəkwa
sə ntʉù wo anə wùriŋ. Ghà nè wo
ànə cum bə jìŋ nèbʉp fana kwəkwa
nè sə ntʉù wo nə tesə kok və bə
nsàp fa mbo mòk vɛ'ɛ nè wù kà fùk.
3 Aco mù kɛŋ də wo à ka yusè aco
wo fa yà' fa megu, wo à fa nə ghak
casə. Wo ànə sə fa vɛ'nə ŋga ŋwè
nəmòk ka wo yi sè dʉk.
4 Wo à lɛŋ ves, nə lɛŋ gwərə ves
vɛ'ɛ zìnə də wo dzəm ŋgòye sè' sə
mvwe' fàak bùʉ Nwì wèŋ yè'sə, nə
fa ŋgòtɛsə bùʉ Nwì wèŋ mok sè'.
5 Yumok sè vès ànə ka tsəm də aco
yà' ye vɛ'nə tsəm ànə ye də, wo à fa
to ntòni' awo bohòTà Jisòs ŋkuŋ nə
fa. Wo à fa ni' awo sə bohòvès sè'
mvè'nè Nwì dzəm.
6 Ntʉm a bòves bə fa-mbo bùʉ
Màsìdoniyà wèŋ nə vɛ'ɛ wùriŋ fana
vès dʉk də vèes tum Taitòs ŋgòkè
jə və fəfa ma nè njàwèŋ nə. Yi ànə
cep to bohòwèŋ yi ŋkuŋ ntʉm awèŋ
boŋ ŋgòfa yumok fana vès də yi kə
gʉ mesə fàak sè bèboŋ yè'sə sè' yi
nə.
7 Vès rì tse' weŋ bèboŋ də wèeŋ
nsàp bù nè wèeŋ yegè mantombì bə
bum ŋkùuŋntèŋ. Mù rì də wèŋ sə fa
ntʉm awèŋ bohòJisòs ŋkùuŋntèŋ.
Wèŋ rì ŋgòtsòho fa bwìŋ ncèp nè
Nwì nə, wèŋ rì bum sè yà'a ma nè
bohòNwì, wèŋ rì ŋgògù fàak Nwì
bə ntʉm nè mò'fis, fana wèŋ dzəm
ves sè' bə ntʉm nè mò'fis. Mvè'nè
bum yè'sə vɛ'nə fana vès sə kʉk də
wèeŋ ye li mantombì bə nsàp fàk nè
bèboŋ nè'nə sè'.
8 Ka də mù sə fa ŋàŋ də wèeŋ nè
gʉ tsoŋ vɛ'nə yeŋ. Mù sə fù'rə ja'a
fàk àwèŋ nə bə sè bùʉ mok wèŋ, ya
mʉ riŋ mvè'nè dzədzəm àwèŋ cu sə.

9 Wèeŋ tsərə a nsàp bòvèm nè Tà Jisòs Krɛst ànə tse' nà'a è. Yi ànə ye ŋgà ghàk, nə bʉʉŋ ŋgà jìŋ bʉ̀ʉ tu awèŋ. Yi à gʉ̀ vɛ'nə də ya wèeŋ bʉʉŋ ŋgàa ghàk bʉ̀ʉ jìŋ ye nə.
10 Fana ntip njàm nè aco mʉ̀ fa weŋ bə bum yè'sə a də, bə lùmŋgòŋ nè nà' a cà lònè'e, wèŋ à fa to wèŋ, nə tse' to ntʉm nè ŋgògʉ̀ vɛ'nə sə' wèŋ.
11 Ye də a bəboŋ də wèeŋ gʉ mesə yà'. Wèeŋ gʉ mesə yà' sə' bə ntʉm nè kwəkwa, mʉmvə'nə wèŋ ànə sə kwa to ŋgòcèp də wèeŋ nə gʉ nsàp yumòk vɛ'nə sə. Wèeŋ fa mʉmvə'nə wèŋ tse'.
12 A ye-a ŋga ntʉm nè ŋgòfa nə yo fana Nwìi jəgə ye yusə ŋwè tse', ka də yi dʉkgə də ŋwèe fa yusə nà' ka tse' yeŋ.
13 Yusə vès sə dzəm sə, ka də wèeŋ ye ŋgə' ŋgòfa wùriŋ ya bʉ̀ʉ mok wèeŋ ghak bə zeŋ yeŋ. Vès dzəm də bwìŋ pwe' tse' yəyərə.
14 Wèŋ tse' ŋga'a yè'e ŋkʉ̀ʉŋ fana wèeŋ fa bʉ̀ʉ sə wo sə jamə, ya nùmbu mòok ye ŋga wo tse' bwì ŋkʉ̀ʉŋ fana wo fa bwi weŋ yusə wèŋ sə jamə sə'. Yà'a mʉmvə'nə ndàaŋwè pwe' nə tse' yəyərə sə.
15 A ye vɛ'nə fana yà' ye mvə'nə wo à còm də, <<Ŋwə nə yi ànə kʉp ŋkʉ̀ʉŋ, à ka ŋkʉ̀ʉŋ ləlà tse'; ŋwə nə yi ànə kʉp ye momjo, kà momjo ləlà sə' tse'.>>

Bʉ̀ʉ Sə Wo Nə Kə Jəŋ Fəfaa Sə Lak Korè Sə

16 Vès kwasə Nwì vɛ'ɛ wùriŋ bʉʉsə yi gʉ̀ Taitòs ŋgòtse' ntʉm nə ŋgòtɛsə weŋ sə' co vès.
17 Vès à də yi kə ye weŋ fana yi dzəm, nə sə kwa ŋgòtɛsə ye sə' fana yi fʉhʉ ŋgòlòo nə kə ye weŋ.
18 Vès sə tumsə be'lə yi bə moma mòk nə coos pwe' jəgə yi co ŋwè bʉʉsə yi tsòhogə Ntirə nə Bəboŋ nə bəboŋ wùriŋ.
19 Mòok sə' də a cokfis ŋwə ènə coos sə, də venəwèeŋ gi lo ŋgòjə lòbum sə wo a fa sə mvwe' lak Jòrosalèm. Fàak yè'sə nə kuksə liŋ Tà fana nə niŋ tsok fa bwìŋ də vès tse' kwəkwa ŋgòtɛsə mòk bə mòk.
20 Mvə'nə vès sə tumsə wo vɛ'nə fana vès tsəm də cèp cùu nə kà bə mvə'nə vès sə kotse' nsàp mbàm nə wo a fa wùriŋ ènə tesə.
21 Vès sə lap mandzə nə ŋgògʉ̀ yusə yà'a bəboŋ mʉlisə Tà nə ye mʉlisə bwìŋ sə'.
22 Vès sə tumsə lòwo bə moma àvès mòk səmok. Vès a mùmsə yi, nə ye də yi ŋwə nə yi tse' ntʉm nə ŋgòfàak. Ŋga'a nə yi a rì tse' mok bəboŋ də wèŋ tse' ntʉm nə ŋgòfa fana yi sə ghaha, ghaha ŋgòtɛsə.
23 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ mok cu sə wo ka Taitòs riŋ fana mʉ̀ dzəm ŋgòrɛŋsə də yi ŋwə nə a fàkgə vesi ŋgòtɛsə weŋ. Bwema mok sə yi sə gì bə yà'wèŋ yà'a yàwo bʉ̀ʉ sə a tum wo coos. Fàak sə wo sə gʉ̀ʉ sə sə gʉ̀ də liŋ Krɛst kuk.
24 Ye də wèeŋ niŋtsok fa wo də wèŋ dzəm wo. Wèeŋ gʉ wo vɛ'nə ya ŋga coos mok sə rɛɛŋ bə zeŋ, nə riŋ sə' də vèes kumgə ŋgùŋ bʉ̀ʉ wèŋ ŋga a zìnə.

9

Ntip Nə ŋgòFʉ̀hʉ Nòŋsə Fəfa

1 Anə ye co mʉ̀ kà weŋ bə nzak nə ŋgòtɛsə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ còm fa yiskok.
2 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə mʉ̀ rì mvə'nə wèŋ tse' ntʉm nə ŋgòtɛsə nə laŋ. Mʉ̀ a kumŋgùŋ bə liŋ awèŋ bohòbʉ̀ʉ Màsìdoniyà wèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Mʉ̀ a tsə' wo də wèŋ bʉ̀ʉ Gris wèŋ à fʉ̀hʉ ŋgòfa laŋ, ye jəŋ bə lùmŋgòŋ nə nà' à cà nà'a. Fana ntʉm àwèŋ nə ŋgòfa ànə a yèmsə bwìŋ lo ŋkʉ̀ʉŋ.
3 Mʉ̀ sə tumsə lòbwema yè'e wèŋ ya wo ja'a də wèŋ fʉ̀hʉ bə mbàam awèŋ pap laŋ, mvə'nə mʉ̀ a tsə' fa wo də wèŋ à fʉ̀hʉ laŋ sə àlɛ. Mʉ̀ ka dzəm də yà'a kə bʉʉŋ tesə də mvə'nə mʉ̀ à sə kùm ŋgùŋ bə liŋ awèŋ sə mvwès dzəm.
4 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ Màsìdoniyà mok wèŋ və venəwèŋ, nə kə ye də wèŋ ka ntòfʉ̀hʉ fana marè'tu nə ko ves

vɛ'ɛ wùriŋ. Bʉsə mʉ kùmgə ŋgùŋ bə liŋ awèŋ sə, nə kà wəp. Mʉ ka-a ma njàwèŋ sə cèp, wèŋ riŋ də marè'tu nə ko weŋ sə'.

5 Nà'a njo nə mù tumsə lòbwema yè'e wèŋ də wo lo to mantombì, wo ja'a də yusə wèŋ à kà' də wèeŋ nə fa sə, wèŋ a fa wes yà' laŋ. Də ya wèeŋ fa bə kwəkwa, a kà də wèeŋ fa bə ŋàŋ dʉk.

6 Wèeŋ kà swì də, ŋwə nə yi bì-a momjo, yi nə kʉp sə' momjo. Ŋwə nə yi bì-a ye ŋkùuŋ, nə kʉp sə' ŋkùuŋ.

7 Ndàaŋwè pwe' fa yusə yi tsərə kok sə ntʉù yi. Kà də ŋwèe fa bə ntʉm nə rərwi' kè bə ŋàŋ àlɛ' dʉk. Nwìi dzəmgə ye ŋwə nə yi fa bə ntʉm nə kwəkwa.

8 Aco Nwì fa casə to wu bum mʉmvə'nə wù sə tsəm sə. Aco yi gʉ to wu, wù tse' yusə wù dzəm pwe', nə gʉ mali wu, wù tse' mok co wù gʉ fàak sə bəboŋ bə zeŋ wùriŋ.

9 Ŋwàk Nwì sə cèp bə nsàp ŋwə ànə də,

Yi fagə ŋgàa jìŋ wèŋ nduk nə nduk,

Ntʉm ye nə ŋgògʉ bəboŋ nə nə kà kupsə yu'.

10 Nwì nə yi fagə ŋgà fàk nzum ŋgwìi bum, nə fa bɛŋ də bwìiŋ zʉ, a yi nə yi nə yamsə fa weŋ ŋgwìi bum sə pwe' ya wèeŋ bi yà', fana yi nə gʉ yà', yà' kuk sə'. Yà'a mvə'nə fa-mbo nə wù sə fa nə nə tɛsə bwìŋ ŋkùuŋ sə.

11 Yi nə gʉ weŋ, wèŋ sə tse' bum ya ŋga wèeŋ sə fa mbo nùumbu pwe'. Ya ŋga bwìŋ ŋkùuŋ nə kwasə Nwì bə bum sə wèŋ a fa càsə wo yà' ndzə bohòvès sə.

12 Ye də mvə'nə wèŋ sə fa vɛ'nə fana wèŋ sə tɛsə bùʉ Nwì sə wo sə jamə, nə sə gʉ bwìŋ ŋkùuŋ sə kwasə ghaha Nwì ghaha sə'.

13 Mʉmvə'nə wèeŋ fa fana yà' niŋtsok fa bwìŋ də wèŋ sə dzəm ŋgògʉ yusə ntirə nə bəboŋ nə sə dʉk fana wo kuksə Nwì bùʉsə wèŋ a fa.

14 Yumòok sə' də wo nə dzəm weŋ wùriŋ, nə lɛŋ Nwì mʉtuhù wèŋ bùʉsə wo yə də wèŋ tse' bəbo nə Nwì nə sə ntʉù wèŋ ŋkùuŋ.

15 Vesùwèeŋ kwasə Nwì bə fəfa ye nə kaco cù cep to nà' yeŋ ènə.

10

Pol Sə Tsə' Rɛŋsə Fa Bwìŋ Də Yi Ŋgà Ntum Jisòs Zìnə

1 A mù Pol, yusə mù sə də mʉ cep ŋga'a yè'e sə tesə sə vəə mù. A mù nə wo dʉkgə də mʉ ye vesùwèŋ si bə si fana mù ye fùə, anə ye ŋga mù lògɛsə fo' fana yusə mʉ còm fa weŋ ye bə ŋàŋ nə. Mù lɛŋ weŋ bə liŋ Jisòs nə yi ŋwə nə gəe' nə vɛ'ɛ wùriŋ də,

2 kà də wèeŋ gʉ co də mʉ vəə, mù cep bohòwèŋ bə ŋàŋ dʉk. Mù rì də mʉ nə cep li bə ŋàŋ bohòbùʉ mok ŋga mù vəə. Mʉ nə cep bə ŋàŋ anə bohòbùʉ sə wo sə tsəm də mù sə gù fàak am sə ŋgòtse' swe' co bùʉ sə sə nzeŋgòoŋ fàkgə yà'a wèŋ.

3 A zìnə də vès cu sə nzeŋgòŋ bə ŋgùpni', megu də a ye ŋga vès sə lù ves nsàp bù ànə fana vès kà bə ŋàaŋ ŋgùpni' avès sə lù.

4 Bum mà' dzè' sə vèes lù bə zeŋ sə, ka sə sə nze yeŋ. A sə Nwì, sə yà' tse' ŋàŋ wùriŋ. Aco yà' ghak ŋkərə bùʉ sə wo sə bɛŋ Nwì sə nzeŋgòŋ fɛŋ nə.

5 A yà'a də vèes kùəmsə màkgə nsàp ŋkərə nə wo tse' nà', nə sə dzeeŋ ŋgòrì Nwì, nə ye bə yusə yà' tse' nɛ̀ni' pwe'. Vèes jə fa lògə nsàap tsətsərəə yà'sə bohòKrɛst co ŋgàa ndapndzəm, də wo yuk bohòyi.

6 Ghà nə mù rì fis wes bùʉ sə wo yù bum sə mù ànə com fa weŋ mʉtsətsə'rəə wèŋ fana mù tʉksə bùʉ sə wo sə kà yàwo yà' yùsə.

7 Wèeŋ kʉk ja'a yusə yà'a jəja. A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə tsərə də yi ŋwəə Krɛst fana ŋgəŋgàŋ riŋ tse' də vèes sə' bùʉ Krɛst anə co yi.

8 Kàmòk mù sə kum ŋgùŋ bə ŋàaŋ sə Tà a fa ves sə ləlà. Wèŋ riŋ də

yi fa ves yà' ŋgògʉ weŋ bə zeŋ də ya wèeŋ kuk lo mantombì, ka də ya vèes soŋ mak weŋ bə zeŋ sə nze yeŋ. A ye-a sə̀ də mʉ̀ sə kùm ŋgùŋ vɛ'nə fana marè'tu nə kà mʉ bə zeŋ ko.

9 Kà də wèeŋ tsərə də mʉ̀ còm wəpsə mègù weŋ bə ŋwàk dʉk.

10 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ mok wèŋ sə dʉk də, mʉ còmgə̀ ma ndzə ŋwàak, ncèp àm gʉŋ nja wùriŋ; mʉ və̀ bə tu am fana wo ye ŋga mʉ̀ mègù mʉbwes ŋwè ŋgwàŋ, yusə̀ mʉ̀ sə cep sə yà' kà bə ŋàŋ ye lok.

11 Nsàp bʉ̀ ànə wèeŋ riŋtse' də yusə̀ vèes còm tumsə lògə̀ yà' ndzə ŋwàak sə mègù sə̀' yusə̀ vèes və̀-a bə tu avès, vès gʉ sə̀' vɛ'nə.

12 Bʉ̀ʉ mok wèŋ cu sə̀ wo gʉ̀gə̀ ni' awo də ya wo ye co bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ wùriŋ. Kaco vès baŋ to ntʉm, nə fʉ'rə to ni' avès bə bʉ̀ʉ yà'sə yeŋ. Wo fʉ̀hʉgə̀ ni' awo sə megu bə yusə̀ wo tsərə kok yà' sə ntʉʉ̀ wo. Wo fʉ̀hʉ vɛ'nə fana yà' sə ye də wo jì ŋkərə̀.

13 Bohòvès yàvès fana kaco vès sə kum ŋgùŋ ŋga vès ka yumok sə̀ yà'a kə̀kʉrə̀ sə̀ co vès fʉhʉ ni' avès bə zeŋ tse' yeŋ. Vèes fʉhʉ yàvès bə fàak sə̀ Nwì a cì' nòŋsə fa ves sə. Wèŋ bə tu awèeŋ sə̀' fàak sə̀ yi cì' fa ves sə mamòk.

14 A ye-a ŋga vès sə kùm ŋgùŋ bohòwèŋ vɛ'nə fana yà' kà co də vès ànə ka weŋ ntòriŋ yuk ye; vès ànə kə tseŋ to weŋ bə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ Krɛst nə fa' vès.

15 Vès sə kà ŋgùŋ bə fàak sə̀ a gʉ̀ yà' bʉ̀ʉ mok wèŋ kùm. Nsàp kùmŋgùŋ ànə ka sə̀ mvwe' fàak sə̀ Nwì a cì' fa ves sə yeŋ. Vès tsəm də mvə̀'nə̀ wèŋ sə fa ntʉm awèŋ bohòKrɛst nə, nə sə kuk lo mantombì yà'a fana yà' gʉ ves ŋgòfàk ghaha lòmantombì mʉtsətsə'rə wèŋ sə̀'.

16 A ye vɛ'nə fana vès tsoho lo Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə mvwe' lak mok sə̀ yà' sàp càsə yàwèŋ yà'sə, nə kà ŋgùŋ bə fàak sə̀ ŋwə̀ nəmòk à fàk nòŋsə lòyi sə kùm.

17 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzəm ŋgòkùm ŋgùŋ fana yi kum bʉ̀ʉ Tà Nwì.

18 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ Tàa dʉk də nà'a kə̀kʉrə̀ fana wo jəŋ ŋgə̀ŋgàŋ co ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ; ka ŋwə̀ nə̀ yi cèp yi bə cùu ye də yi vɛ' nà'a yeŋ.

11

Njo Nə̀ Pol Sə Tɛ' Fa Krətèeŋ Sə̀ Lak Korè

1 Mʉ̀ dzəm ŋgòcèp mʉncèp ləm, fana mʉ̀ lɛŋ weŋ ŋgòkontʉm, nə yu'rə fa mʉ momjo.

2 Mʉ̀ dzəm ŋgòcèp vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ dzəm weŋ nsàp nə̀ wèeŋ me'rə-a mʉ, nə yuŋ lo ŋwə̀ nə̀ zok fana ntʉm yaaŋ mʉ wùriŋ. Nwì a fa mʉ nsàp dzədzəm ènə bohòwèŋ anə yi fana mʉ̀ sə wa weŋ wùriŋ. Wèeŋ co wà'ŋgwɛ̀ŋ mòk nə̀ yi ka ŋwə̀mbam riŋ, nə̀ mʉ̀ a dʉk də mʉ nə gusə fa megu yi bohòŋwə̀ nə̀ mò'fis; ŋwə̀ ànə Krɛst.

3 Wʉə sə ko mʉ də kàmòk mvə̀'nə̀ no ànə bòrə ŋwà nə̀ wo to yi də Ìif bə ŋkərə̀ fana aco wo jipsə tu awèŋ, fana wèŋ swi ŋgòfa ni' awèŋ bohòKrɛst bə ntʉm nə̀ mò'fis.

4 Mʉ̀ riŋ də ŋwèe kə̀ tsòho fa-a weŋ Jisòs mòk nə̀ zok fana wèŋ dzəm gesə fa yi nà' sə̀'. A ye-a ŋga wo kə̀ tsòho fa-a weŋ bə liŋ yòŋsə̀ mòk nə̀ zok fana wèŋ dzəm gesə nà' sə̀'. Wo kə tsoho fa-a weŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ mòk nə̀ zok, wèŋ dzəm nà' sə̀'.

5 Mʉ̀ tsəm də mʉ sə̀' ŋwə̀ nə̀ ghaŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ sə jə wo co ŋgàa ntum sə̀ ghaŋ yà'sə.

6 A ye-a sə̀' də mʉ kà cù cèp kwè rìgə̀ fana mʉ̀ ka ləm yeŋ, mʉ̀ rì bum sə̀ Nwì yo. Vès a tsə̀' fa weŋ bum yè'sə pwe'fo' kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ laŋ.

7 Ghà nə̀ mʉ̀ à tsòho fa weŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ Nwì nə, mʉ̀ à ka də wèeŋ lak mʉ fo' mbàm dʉk. Mʉ̀ à jə lòni' àm sə nze də ya wèeŋ ye yàwèŋ mʉtsə̀; ye də mʉ̀ à gʉ̀ yà'sə bʉp à?

8 Ghà nə̀ mʉ̀ à sə fàk bohòwèŋ, sə lak mʉ coos mok sə̀ zok; aco mʉ̀ dʉk
də mʉ̀ à sə yə̀ wo ŋgòtɛsə weŋ.
9 Ghà nə̀ vesùwèŋ ànə ye sə, nùmbu nə̀ mʉ jamə yumok fana mʉ̀
kà weŋ ŋgə' sə̀ fa lok; bwema sə̀ wo
à tesə mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà
yà'a à fa mʉ yusə̀ mʉ̀ sə jamə yà'
pwe'fo' wo. Mʉ̀ à sə jə ŋkərə̀ də mʉ
kà weŋ ni' nìrə̀, mʉ nə sə kərə mali
də mʉ kà weŋ ni' sə̀' nìrə̀ yuk.
10 Zìnə nə̀ Krɛst nə cu sə ntʉ̀ʉ̀ mʉ̀,
mʉ nə kum mali ŋgùŋ vɛ'nə mvwe'
nzeŋgòŋ Gris pwe'fo' mʉ nə kà ŋwè
ni' nìrə̀, yu nəmòk nə̀ co ŋwèe nə
tsok fa mʉ də mʉ kà ŋgùŋ kùum nə
kà ye.
11 Mʉ̀ à gʉ̀ vɛ'nə yè'sə bʉ̀ʉ yà?
Wèŋ tsəm də mʉ̀ ka weŋ dzəm à?
Nwì riŋtse' də mʉ̀ dzəm weŋ.
12 Mʉ nə sə gʉ mali mvə̀'nə̀ mʉ̀
sə gʉ̀ ŋga'a sə, də ya ŋga mʉ nə
se noŋsə ŋgàaŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə nɛ̀ni'
sə jəja, nə sə dʉk də vesi wèeŋ fàk
kʉ̀rəgə̀ yəyərə̀ yà'a wèŋ.
13 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ ka ŋgàa ntum ye
lok, wo ŋgàa bòrə̀ bwìŋ, nə sə jəŋ
ni' awo də ŋgàa ntum Krɛst wèŋ.
14 Yè'sə ka yumok sə̀ co yà' gʉ
ŋwè mərə yeŋ, Satà bə tu, yi bɛ̀ŋgə̀
masinjàa Nwì sə̀ wo ŋgàa marɛŋ sə.
15 Ye də a ye-a ŋga ŋgàa fàak ye
wèŋ gʉ̀ bʉ̀sə ni' awo co ŋgàa fàak
sə̀ wo yàwo kəkʉrə̀ sə fana yà' ka
yu məmərə̀ ye. Wo nə̀ kə̀ lə̀ nùu sə̀'
mvə̀'nə̀ wo sə fàk sə.

Pol Fʉ̀'rə̀ Ni' Ye Bə Bʉ̀ʉ Mok Sə̀ Wo Sə Kùm Ŋgùŋ

16 Mʉ̀ sə cèp fe'lə sə̀mok; kà də
ŋwè nəmòok jəŋ mʉ co ləm dʉk. A
ye-a ŋga wèŋ jə mʉ vɛ'nə fana wèŋ
fa mʉ mandzə̀ co ləm nə, ya mʉ
kumŋgùŋ njàm sə̀' momjo.
17 Mʉ kumŋgùŋ vɛ'nə fana ka də
Tà dʉk mʉ yi də mʉ cep vɛ'nə yeŋ,
mʉ̀ sə cèp mègù co ləm.
18 Bwìiŋ ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ sə̀ wo kùmgə̀
ŋgùŋ bə gaŋ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ fana
mʉ nə kum yàm sə̀'.
19 Wèŋ tsəm də wèŋ tse' ŋkərə̀
wùriŋ, fana bum ləm sə̀ bwìŋ
gʉ̀gə̀ə, wèŋ sə dzəm fa wo yà' bə
kwəkwa.
20 Ŋwèe tum kɛ'cà weŋ ntum, wèŋ
sə dzəm; wo sə fak zʉ swe' mʉtuhù
wèŋ, wèŋ sə dzəm; wo sə te' bʉsə
weŋ mvə̀'nə̀ yà' bòwo, wèŋ dzəm;
wo kok təəŋ mʉtuhù wèŋ, wèŋ
dzəm fa wo; wo sam weŋ bə bo mʉ
sihì, wèŋ dzəm sə̀'.
21 A yà'sə də, a bohòmʉ̀ yàm
marè'tu bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ à ka nsàp ŋàŋ nə̀
ŋgògʉ̀ to weŋ yàm vɛ'nə nə tse'-a?

Mʉ̀ dzəm ŋgòcèp fe'lə co ləm
sə̀mok. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk cu
nə̀ yi də aco yi kumŋgùŋ bʉ̀ʉ yumok
fana aco mʉ̀ kum yàm bʉ̀ʉ zeŋ sə̀'.
22 Wo sə dʉk də wo bʉ̀ʉ Hibrù
wèŋ à? Mʉ yàm sə̀' zeŋ. Kè wo sə
dʉk də wo bʉ̀ʉ Izùrɛ à? Mʉ yàm
sə̀' mòk. Kè wo də wo ŋgwì bʉ̀
Abràham à? Mʉ yàm sə̀' zeŋ.
23 Kènə wo sə dʉk də wo ŋgàa
fàak Krɛst ɛ? Mʉ sə̀' mòk. Mʉ̀ ghak
wo pwe'fo' mʉ̀. Mʉ̀ sə cèp yè'sə
mok co ŋgà ŋaŋ. Mʉ̀ a fàk ghak
wo gʉgʉŋ mʉ̀, nə ni ghak wo bə
ndapndzəm sə̀' mʉ̀. Wo à làp ghak
bə ŋkwɛ̀s sə̀' mʉ̀ fana mʉ̀ swirə
ghak wo kpʉ sə̀' mʉ̀ nə.
24 Wo à làp mʉ nsàp lə̀làp bʉ̀ʉ Jus
wèŋ nə̀ ŋkwɛ̀s hum tɛ'-ncòp-vəke'
nà'a kɛ̀' tàŋ.
25 Bʉ̀ʉ Rumà wèŋ à làp mʉ nsàp
nə̀ njàwo sə̀' kɛ̀' tɛ'; wo à tərə mʉ
bə lìs kɛ̀' mò'fis; ŋgwes à bwì kɛ̀'
màk gèsə mʉ sə ndzəpə̀ kɛ̀' tɛ'; mʉ̀
à naaŋ yiskok mʉ ndzəpə̀ tətè nùm
co, tsok rɛŋ kɛ̀' mò'fis.
26 Bə gì am sə̀ mʉ̀ à sə gì kɛ'cà
sə pwe'fo', mʉ̀ kʉəp kpʉ mvwe' sə̀
mantùŋ rwiŋ, nə ye bohòŋgàa yə̀
wèŋ. Mʉ̀ kʉəp kpʉ bohòbʉ̀ʉ lak am
sə̀ wo bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə ye bohòbʉ̀
lakmvum wèŋ sə̀'. Mʉ̀ a kʉəp kpʉ
mʉ ntòlak nə ye ŋgəà sə̀'. Mʉ̀ kʉəp
kpʉ mvwe' ndzəp nə ghaŋ nà'a nə
ye bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo dʉk bòrəgə̀ də wo
bʉ̀ʉ Krɛst yà'a.

27 Mʉ̀ à fàk, nə wo vɛ'ɛ wùriŋ. A
kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ mʉ kà lo mʉlisə̀ mʉ̀
gèsə̀ tsok rɛŋ; njè bɛŋ sə yaŋ mʉ, njè
ndzəp sə yaŋ mʉ sə̀'. A kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋ sə̀
mʉ̀ sə taŋ cum njè, mbʉəp sə ko mʉ,
mʉ̀ kà cə̀k tse'.
28 Mʉ bwes noŋsə bum mok sə̀ yà'
ànə ye sə vɛ'nə fana ntʉm àm sə fa
mʉ ŋgə' bə fàak am sə̀ yà' cu lòkɛ'
mʉmvwe' coos sə wèŋ sə̀'.
29 Ŋwə̀ nəmòok ye wòwo fana mʉ̀
yuk ŋga ni' àm wo mʉ yàm sə̀'. Ŋwə̀
nəmòok gbʉ̀ ni sənə bʉp fana ntʉm
àm yaaŋ mʉ vɛ'ɛ wùriŋ.
30 A ye-a də mʉ kumŋgùŋ fana mʉ̀
kum bə bum sə̀ yà'a nìtsə̀'gə̀ də mʉ
ŋwə̀ nə̀ jì ŋàŋ sə.
31 Nwì nə̀ yi tɛ̀'ɛ Tà Jisòs, sə̀sèfaa
ye bə liŋ sə̀ ye sə nə̀ mvèsə̀. Yi rì də
mʉ̀ sə kà yè'sə mvwès cì'.
32 Ghà nə̀ mʉ̀ à ye mvwe' lak
Dàmaskù fana Govənònə̀ yi à sə fàk
bohòŋkum Àritàs nà'a à nòŋsə sojà
wèŋ mvwe' ncùu ŋka' lak sə də ya
yà'wèeŋ ko mʉ.
33 Ànə geŋ bʉ̀ʉ mok fis casə mʉ bə
tətoo ŋka' mok sənə ŋkòk fana mʉ̀
swìrə.

12

Nwìi Jəgə̀ Yusə̀ Yà'a Jì Ŋàŋ, Nə Gʉ Fàk Bə Zeŋ Sə̀'

1 A ye-a sə̀ də kùmŋgùŋ ka fàk tse'
fana mʉ̀ tse' ŋgòkùm malì ŋgùŋ nə.
Mʉ nə cep ŋga'a mok bə lo sə̀ mʉ̀
yə, nə ye bum mok sə̀ Tà a nìtsə̀' fa
mʉ yà'.
2 Mʉ̀ rì ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi krətèŋ, a
ŋga'a lùumŋgòŋ hum-ncòp-kwè nə̀
wo à ko jə kok lòyi mʉmvwe' ntòbu
nə̀ nà' sàp càsə mok pwe' nə. Yi ànə
lo-a mbwa bə ŋgùpni' jəja vɛ'ɛ kɛ̀ də
yi ànə lo-a sə̀ bə yòŋsə̀ àlɛ', mʉ̀ ka
riŋ; Nwì rì bə zeŋ yi.
3 Mʉ̀ rì də wo ànə ko jəŋ lo ŋwə̀
ànə mʉ Pàràde. Mʉ̀ ka sə̀' riŋ mali
də yè'sə ànə ye bə ŋgùpni' jəja vɛ'ɛ
kɛ̀ də yi ànə lo-a sə̀ bə yòŋsə̀ àlɛ';
mʉ̀ ka riŋ, Nwì rì mègù bə zeŋ yi.
4 À kə̀ dzèŋ mbwa, yi yuk bum
mok sə̀ kaco ŋwè cep to yà' yeŋ; yà'
ye sə̀' də ŋwèe kà yà' cèp.
5 Bohòma nə̀ tu ŋwə̀ ànə fana aco
mʉ̀ kumŋgùŋ. Bohòma nə̀ tu yàm
fana kaco mʉ̀ kumŋgùŋ yeŋ. Aco
mʉ̀ kumŋgùŋ lɛ bə bum sə̀ yà' sə
nìtsə̀' də mʉ ŋgà jì ŋàŋ sə.
6 A ye-a ŋga mʉ̀ dzəm də mʉ
kumŋgùŋ fana yà' kà co nsàp
kùmŋgùŋ ŋwə̀ ləm ye, bʉ̀ʉsə̀ yusə̀
mʉ nə sə cep sə, yà'a zìnə. Megu də
mʉ nə kà kum, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ka dzəm
də ŋwə̀ nəmòok jəŋ mʉ co ŋwə̀ nə̀
ghaŋ bʉ̀ʉ zeŋ dzəm, yi jə mʉ lɛ co
nsàp ŋwə̀ nə̀ yi à yə ŋga mʉ̀ sə gʉ̀ʉ,
nə yuk ŋga mʉ̀ sə cèep.
7 Mvè'nə̀ mʉ̀ à yə bum maŋgəŋgèeŋ
yè'sə, Nwì à ka dzəm də mʉ
koksə ŋkwèŋ, nə sə nɛni' bʉ̀ʉ bum
maŋgəŋgèeŋ sə̀ mʉ̀ à yə yà' sə
dzəm. Fana yi nə fa mʉ yumòk nə̀
nà à ye co njàk sòp tə mʉ ndzə ni'ì
mʉ̀ anə. Nà' ànə ye bohòmʉ̀ anə co
masinjà Satà, nə̀ yi sə ləp mʉ də ya
mʉ kà ni' sə nɛ̀.
8 Mʉ̀ à lɛŋ fis bohòTà kɛ̀' tɛ', də yi
jəŋ fis gɛsə nà' bohòmʉ̀ anə fo'.
9 Yusə̀ yi à cèp fəsə fa mʉ sə à ye
də, <<Bòvèm nə̀ njàm nə a kʉ̀rə
bohòwù anə laŋ. Bʉsə̀ ŋàaŋ sə̀ yàm
sə gʉ wesəgə̀ mvwe' sə̀ jì ŋàaŋ fo'.>>
Ye də mʉ nə kum ŋgùŋ, nə kwa
wùriŋ ŋga mʉ wòwo, ya ŋga ŋàaŋ
sə̀ Krɛst sə ye sə ntʉ̀ʉ̀ mʉ̀ anə.
10 Ye də a ye-a ŋga mʉ wòwo, bwìŋ
sə yak mʉ, bum sə gʉŋ ghak mʉ,
bwìŋ sə gʉ mʉ bʉp, mʉ̀ sə ye ŋgə'
bʉ̀ʉ Krɛst fana ntʉm àm kà mʉ ŋgə'
sə fa; bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ rì də ghà nə̀ mʉ
wəwo fana mʉ̀ ye gʉgʉŋ.

Ntʉm Yaaŋ Pol BohòBʉ̀ʉ Korè Wèŋ

11 Mʉ̀ bʉ̀sə ni' àm ŋgòcèp co ləm,
ŋga gʉ̀ mʉ wèŋ ŋkuŋ mʉ gʉ vɛ'nə;
ŋga anə ye co wèŋ sə kwasə mʉ
wèŋ. A ye-a sə̀ də mʉ̀ ka ŋwə̀
mòk mʉ̀ yeŋ, fana mʉ̀ ka ŋwə̀ nə̀
maŋkwèŋ bohòŋgàa ntum awèŋ sə̀
wo nsàp njàwo zok ya'sə mʉ̀ yeŋ.

12 Ghà nə mʉ̀ à ye vesùwèŋ yà'a,
fana mʉ̀ ko ntʉm, nə niŋtsok fa weŋ
də mʉ ŋgà ntum nə zìnə. Mʉ̀ sə
gʉ bum maŋgəŋgèŋ wùriŋ, mʉ̀ sə
gʉ bum mok sə̀ yà' sə nìtsə̀' mvək
sə̀'; mʉ̀ à gʉ̀ fàak sə̀ yà' tse' ŋàŋ sə̀'
mʉŋgorə̀ wèŋ anə.
13 Yumok cu sə̀ mʉ̀ à gʉ̀ bohòcoos
mok wèŋ, nə kà weŋ yàwèŋ gʉ̀ fa
yo à? Mègù nə də ghà nə mʉ̀ à sə
fàkgə̀ vesùwèŋ co ŋgà ntum yà'a,
mʉ̀ à sə kà weŋ ni' bə nzak mbàm
nìrə̀. Bə yà'sə, mʉ̀ sə lɛŋ weŋ vɛ'ɛ
də kwəkwè' wèeŋ swi fa mʉ bə jòŋ
ànə.
14 Wèeŋ yeè, mʉ̀ sə fʉ̀hʉ ŋga'a
ŋgòkə̀ kɛ' yə weŋ sə̀mok, nə̀ kɛ̀' tɛ'.
Mʉ nə kà weŋ ni' bə nzak mbàm
sə̀' nìrə̀; mʉ̀ dzəm weŋ, mʉ̀ ka bum
awèŋ sə̀ wèŋ tse' dzəm. Bweŋke' ka
tse' ŋgòlàp fa bum bohòtɛ̀' awo wo
yeŋ, tɛ̀' tse' ŋgòlòksə fa bwe ye yi.
15 Mʉ yàm yəyərə̀ ŋgòbʉpsə yusə̀
mʉ̀ tse' pwe'fo', nə bʉpsə ni' àm sə̀'
bʉ̀ʉ tu awèŋ. A ye-a ŋga mʉ̀ dzəm
weŋ wùriŋ vɛ'nə, ye də wèeŋ nə
dzəm mʉ yàm momjo à?

16 Bʉ̀ʉ awèŋ mok sə cep bə liŋ am
də, <<A zìnə də yi vàgèə, yi kà ves
ŋgə' bə nzak mbàm lɛ fa anə; megu
də yi yà'sə mʉ limŋgòŋ ŋwə̀ nə tètè.
Vès rì tse' də yi a zʉ lòtsoŋ swe' bə
mandzə̀ mòk bohòvès yè'sə laŋ.>>
17 Kàcò, a yè'sə bə nsàp nə̀ fò?
Bʉ̀ʉ sə̀ mʉ̀ a sə tum wo bohòwèŋ
yà'a, mòk à lim zʉ fʉk ŋwə̀ nəmòk
à?
18 Mʉ̀ lɛŋ Taitòs də yi geŋ, nə
tumsə be'lə yi bə moma mòk nà'a
sə̀'. Wèŋ tsəm də Taitòs ànə lim weŋ
à? Ves Taitòs nə tsərəgə̀ nsàp nə̀
mò'fis, nə sə gʉ bum sə̀' nsàp nə̀
mò'fis, wèŋ ka vɛ'nə riŋ à?

19 Kàmòk wèŋ sə tsərə də yusə̀
vès sə cèp yè'sə vès sə lap bə zeŋ
mandzə̀ ŋgògʉ̀ də ya vèes yəəŋ
mʉlisə̀ wèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ vèes bə̀boŋ
àlɛ'. Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Vèes cèpgə̀
mvə̀'nə̀ Krɛst sə dzəm də vèes cep
sə, mantombìi Nwì. Ŋge' am wèŋ,
yusə̀ vèes gʉ̀gə̀ yà' pwe'fo', a yegə̀
ŋgòtɛsə weŋ.
20 Wʉə sə ko mʉ də kàmòk mʉ nə
kə tseŋ weŋ, ŋga wèŋ ka nsàp nə̀
mʉ̀ dzəm də wèeŋ ye vɛ'nə nə yeŋ.
Mʉ̀ kà yàm bohòwèŋ anə mvə̀'nə̀
wèŋ dzəm də mʉ ye sə sə̀' yə. Wʉə
sə ko mʉ də kàmòk mʉ nə kə tseŋ
weŋ ŋga wèŋ sə kʉ̀əm, mok sə waŋ
bum bwìŋ, mok sə jok, mok ye ŋgàa
wi' bə ŋgàa yàk bwìŋ wèŋ. Mok ye
ŋgà caŋsə ncəncàŋ, ŋgàa nèni' nə
ye ŋga bum ram bʉp wes pwe'fo'.
21 Wʉə sə ko mʉ də mʉ və-a fana
marè'tu nə ko mʉ mantombìi Nwì
bʉ̀ʉ wèŋ. Fana mʉ̀ sə waaŋ geŋ
bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉ̀ bʉp, nə kà
ntʉm awo kupsə̀. Mʉ nə sə waŋ bʉ̀ʉ
sə̀ wo a gʉ̀ yusə̀ yà' ka rərɛŋ yeŋ, nə
sə ko sàhà, nə ye ncu nə̀ bʉp nə̀ anə
ye co ŋwè kà vɛ'nə cu.

13

Pol Sə Tip Bʉ̀ʉ Korè Wèŋ, Nə Soŋ Wo Ntu' Sə̀mok

1 Nè'e ŋga'a nə̀ kɛ̀' tɛ' nə̀ mʉ nə kə
kɛ' yə weŋ. Wo à còm ndzənə ŋwàk
Nwì də, <<A ye-a ŋga wo jə və̀ nzak
mʉtuhù ŋwə̀ nəmòk, kaco nzak nə
zʉ yeŋ, tse'ŋga bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ'
dʉk də wo a yə bə lis awo ŋkuŋ.>>
2 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə̀' fa bʉ̀ʉ sə̀ wo
à gʉ̀ bʉp fa' mantombì yà'a yumok,
nə ye bə mok yà'a pwe' sə̀'. Mʉ̀
ànə cep bum yè'sə mantombì fa' laŋ,
ghà nə̀ mʉ̀ à kə̀ kɛ' yə weŋ nə̀ kɛ̀'
ba nà'a; fana mʉ nə cep mali yà'
ŋga'a mvə̀'nə̀ mʉ̀ ka vesùwèŋ yeŋ
yè'e sə̀mok; də mʉ və̀ fe'lə mok fana
mʉ nə kà ŋwè mè'rə̀.
3 Mʉ nə gʉ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ dzəm
ŋgòyə yumok sə̀ yà' sə nìtsə̀' də
Krɛst sə cèp càsə bohòmʉ̀ yi anə
zìnə. Yi kà weŋ bə wòwo kotse'gə̀, yi
nìtsə̀'gə̀ ŋàaŋ ye mʉŋgorə̀ wèŋ anə.
4 A lɛ zìnə də wo à tɛ'lə yi
mʉntəəŋ bə jì ŋàŋ, nə ye sə̀' zìnə
də yi cu bwìŋ ŋwəm sə̀' bə ŋàaŋ
sə̀ Nwì. Mʉmvə̀'nə̀ vesiwèeŋ mvwe'
mò'fis, vèes jì ŋàŋ fana vèes nə cum

ŋwəm sə' bə ŋàaŋ sə Nwì sə, nə kotse' weŋ bə ŋàŋ anə.
5 Wèeŋ mum vəəm awèŋ, nə ja'a-
na də wèŋ sə fa mali ntʉm awèŋ
bohòKrɛst nə àlɛ. Wèeŋ riŋtse' də
Krɛst cu sə ntʉù wèŋ, tse'ŋga wèŋ a
mùm vəm awèŋ nə ye də wèŋ-a gbù
məmumsə.
6 Vès tsəm də wèeŋ nə kʉk ja'a
ves, nə riŋ də vès ka yàvès gbʉ.
7 Mù lɛŋ bohòNwì də wèeŋ gʉ lɛ
yusə yà'a nə ye kəkʉrə. Mù lɛŋ
vɛ'nə fana yà' kà də ya vèes yəəŋ
co ma nsàp yumok, də fàak avès sə
lòmantombì dʉk. Yusə yà'a ca sə
də vès dzəm də wèeŋ gʉ megu yusə
yà'a bəboŋ. Vès dzəm vɛ'nə, ŋga a
ye-a sə də yà'sə nə gʉ ves ŋgòyəəŋ
co də vès gbù laŋ na.
8 A vɛ'nə bùʉsə kaco vès gʉ
yumok ŋgòtəhə lok zìnə yeŋ, vès
tse' mègù ŋgògù nà' lo mantombì.
9 A ye-a də vèes wòwo ŋga wèeŋ
yàwèŋ gʉgʉŋ fana vès kwa cɛ̀bùə̀.
Yusə vès sə lɛŋ Nwì bə zeŋ sə də
wèeŋ foho təəŋ fe'lə rərəŋ səmok.
10 Ye də mù sə còm fa weŋ bum
yè'e ŋga mù ka ntòvə vɛ'nə ya ŋga
mʉ vəə, mù kà də mʉ jə ŋàaŋ sə
Tà a fa mʉ sə, nə kotse' weŋ bə
bo sə gʉgʉŋ dʉk. Yi a fa mʉ ŋàaŋ
yà'sə ŋgògù weŋ bə zeŋ də wèeŋ lo
mantombì, ka də mʉ jəŋ lo weŋ bə
zeŋ maŋkwɛ̀ŋ yeŋ.
11 Mù sə mèsə ŋwàk àm nə
mʉmvək nè'e də bwema am wèŋ,
wèeŋ cum bəboŋ. Wèeŋ te'e benə
tsə'rə ncu àwèŋ, wèeŋ yuk yusə mù
tsə' fa weŋ, wèeŋ cum cù mò'fis,
wèeŋ cum bə fifi, fana Nwì nə yi
tse' dzədzəm, nə tse' fifi, nə ye wenə
wèŋ.
12 Wèeŋ cepsə mòk bə mòk bə
nsàp cəcèpsə nə də wèeŋ mò'fis.
Bʉù Nwì sə wo cu fɛŋ sə cèpsə gèsə
weŋ pwe'.
13 Mù lɛŋ də bəbo nə Tà Jisòs
Krɛst, nə ye dzədzəm nə Nwì nə
ye bohòwèŋ. Mook sə' də wèeŋ
cumcòŋ nsàp nə Yòŋsə nə Rərɛŋ tse'
nà'a.

Ŋwàk nə Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə̀ Mvwe' Nzeŋgòŋ GÀLESIYÀ

Mʉmvə̀'nə̀ wo à sə tsòhòlòNtirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a bə liŋ Jisòs nə bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ, wo yuk nə yeto ŋgòdzəm nà'. Bwìŋ yeto ŋga'a ŋgòcèp kɛ'cà də, tse'ŋga bʉ̀ʉ yè'sə nòŋsə lʉ̀ʉk Musì, nə kom tu mbəmbam ŋkuŋ wo ye Krətèeŋ sə̀ zìnə. Pol à tsə̀' rɛŋsə də ka də ŋwè tse' ŋgònòŋsə lʉ̀ʉk sə ŋkuŋ yeŋ. Yi sə tsok rɛŋsə də lʉ̀ʉk Musì sə sə nìŋtsə̀' fa ŋwè də yi ŋgà gʉ̀ bʉp. Nà' à sə koho tse' bwìŋ vɛ'nə tə̀tè kə wɛs bə mvə̀k nə̀ Jisòs ŋgà lùŋsə bwìŋ à və̀ nà'a. Yi də yusə̀ yà' tse' ŋgògʉ̀ ŋwè ŋgòye kə̀kʉrə̀ mʉlìsə̀ Nwì mègù dzədzəm mò'fis. A ye-a ŋga wù tse' dzədzəm bohòJisòs fana Nwì gʉ bʉsə wu ŋga wu sə yəəŋ bohòyi mok co wù ka bʉp tse' lok. Ŋwə̀ nə̀ yi sə naaŋ mègù-a ye tu bə lʉ̀ʉk sə fana ye də yi cu mali yà'sə ŋkwèŋ. Wu bɛ'lò-a Jisòs fana wù kà ŋkwèŋ mok ye.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Ŋwè a ka mʉ yi cokfis, ŋwè kà mʉ yi də mʉ kə gʉ fàak yè'sə sə̀ tum. A tumsə mʉ Jisòs Krɛst bə tu ye, nə ye Tɛ̀' àvès Nwì nə̀ yi ànə lokoksə nà' mvwe' kpʉ nə.

2 Bwema sə̀ ndzə̀ nì'ì Jisòs sə̀ vesiwèŋ cu fɛŋ pwe' sə cepsə wèŋ bʉ̀ʉ cos sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Gàlesiyà pwe'.

3 Mʉ̀ lɛŋ də Tɛ̀' àvès Nwì nə ye Tà Jisòs Krɛɛst gʉ weŋ bə̀boŋ, nə fa weŋ fifi.

4 À ye Jisòs Krɛst bə tu ye nə̀ yi ànə jəŋ ni' ye, nə fa nà' bʉ̀ʉ tu avès ya vesùwèeŋ tesə gɛsə mvwe' bʉp nə̀ nà'a sənə nzeŋgòŋ nə. Yi ànə gʉ yè'sə fana yà' ye megu sə̀' mvə̀'nə̀ Tɛ̀' àvès Nwì à sə tsərə sə̀' vɛ'nə anə.

5 Mʉ̀ lɛŋ də kə̀kuk ye bohòNwì anə mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.

Jəŋ Ŋkərə̀ Də Wèeŋ Kà Ntirə̀ Nə̀ Bə̀boŋ Nə Mè'rə̀

6 Nwì a to weŋ casə bə bòvèm nə̀ Krɛst də wèeŋ ye bʉ̀ʉ ye, wèŋ kurə bʉʉŋ tsoŋ cəcuŋ vɛ'nə, nə yuŋ lo bwi ncèp mòk nə̀ zok yè'sə va? Hàva', wèeŋ gʉ̀ yè'sə yà vɛ'nə ɛ?

7 Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ mòk nə̀ zok ka mok cum fe'lə. Mʉ̀ rì də bʉ̀ʉ mok wèŋ sə̀ làp mandzə̀ nə̀ ŋgòcwi bʉ̀sə ncèp nə̀ bə liŋ Krɛst nə, ya wo jipsə weŋ.

8 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk kə̀ tsə̀' fa weŋ ncèp mòk nə̀ zok nə noŋsə nə̀ vès à tsòho to fa weŋ nà'a fana ndòbɛ' ŋgə̀ŋgàŋ. Mʉ̀ sə dʉk yè'sə də a dzəm ye vès də vès kə̀ kupsə ncèp ànə kè masinjà Nwì àlɛ' pwe' ndòbɛ' megu yi bɛ'lə.

9 Mʉ̀ sə cèp fe'lə sə̀mok mvə̀'nə̀ vès cèp to fa' mantombì də, A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk kə̀ tsə̀' fa weŋ ncèp mòk nə̀ zok nə noŋsə nə̀ vès à tsòho to fa weŋ, wèŋ yuk, nə dzəm nà'a fana ndòbɛ' ŋgə̀ŋgàŋ.

10 Mʉ̀ cèp vɛ'nə ya kà də mʉ̀ sə lap mandzə̀ də mʉ cep vɛ' bə vɛ' ya bwìiŋ kwa bohòmʉ̀, nə jəŋ mʉ co ŋwè yeŋ. Mʉ̀ sə làp yàm-e yusə̀ yà'a nə gʉ Nwì kwa bə zeŋ. A ye-a də mʉ̀ sə làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ də ya bwìiŋ kwa bohòmʉ̀ wo fana mʉ̀ kà yà'sə ŋgà fàk Krɛst nə̀ zìnə ye.

Pol Tsə̀' Rɛŋsə Mvə̀'nə̀ Yi À Bʉ̀ʉŋ Ŋgà Ntum Jisòs

11 Bwema am wèŋ, mʉ̀ dzəm də wèeŋ riŋ tse' də ncèp nə̀ mʉ̀ ànə tsoho fa weŋ ànə, nà' ka yu nə̀ à tsərə kok nà' ŋwè yeŋ.

12 Mʉ̀ à ka nà' bohòŋwè jəŋ, ŋwè ànə ka mʉ nà' yi sə̀ yə'rə fa. Jisòs Krɛst à nì tsə̀' fa mʉ nà' yi bə tu ye.

13 Wèŋ rì nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ ànə ye ghà nə̀ mʉ̀ à sə bɛ' to mègù mandzə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ nà'a laŋ. Mvə̀k ànə à ye, mʉ̀ à sə tʉ̀ksəgə̀ bʉ̀ʉ cos nə̀ Nwì nə vɛ'ɛ wùriŋ. Mʉ̀ sə gʉ̀ tsoŋ megu də mʉ ləsə nà' lə̀sə.

14 Bùu sə vesi wèŋ à ye wàk pwe', mòk à ka mu kuəp lok, bə mandzə nə mù ànə sə bɛ' bum sə bùu Jus wèeŋ gùgəə. Mù à sə bɛ' mandzə bum sə tàcici avès wèŋ à sə gùu bə ntum àm pwe' nə pwe'.
15 Yà' kə tesə və kə də, Nwì ànə cokfis noŋsə mu zok ŋga wo ka mu ntòdzə. Yi a to mu bə bòvəm ye də mu ye ŋwə nə nje.
16 Yà' ànə boŋ kok yi fana yi niŋtsok fa mu mo ye nə də ya mu tsoho fa bù lakmvum wèŋ Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a bə liŋ ye nə. Yi ànə nitsok fa mu mo ye nə fana, ves ŋwə nə mò'fis à ka bə zeŋ taaŋ lok.
17 Mù à ka də mu lo kə ye bùu sə Nwì ànə to to ntòwo co ŋgàa ntum Jisòs wo sə wo cu Jòrosalèm yà'a sə lò. Mù à lòkok yàm, nə lo mvwe' nzeŋgòŋ Àràbiyà. Mù à kə cu fo', mù bwìŋ foho və mvwe' lak Dàmaskù.
18 À cà lùumŋgòŋ tɛ', mù lo Jòrosalèm də mu kə ye Pità ya vesi riiŋ ni' avès. Vesi à cu fo' nùumbu hum-ncòp-tàŋ.
19 Mù à ka ŋwə nəmòk nə yi ŋgà ntum Jisòs ye lok. Mù à yə mègù Jem nə yi moma Tà Jisòs nà'a yiiyi.
20 Yusə mù sə còm fa weŋ yè'e zìnə. Nwì rì tse' sə' də mù sə kà yè'sə mvwès cì'.
21 Yà'sə à mèe, mù kɛ' lo mvwe' nzeŋgòŋ Sìriyà bə Sìlisiyà.
22 Mvək ànə à ye ŋga bwema sə wo cu mvwe' coos sə mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà wèŋ ka mu mulisə ntòye ja'a lok.
23 Wo à yuk mègù mvə'nə bwìŋ a sə cèp kɛ'cà bə liŋ àm də, <<Ŋwə nə yi à sə tùksəgə vesùwèŋ, nə sə lap mandzə də yi ləsə Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a sə tsòho fa bwìŋ ŋga'a də yà'a dzəmtse' bohòKrɛst.>>
24 Fana wo sə gèŋ Nwì bùu tu àm.

2

Pol Kə Tsèŋ Ngàa Ntum Jisòs Sə Mvwe' Lak Jòrosalèm

1 Lùumŋgòŋ hum-ncòp-kwè à càa fana mù bwi foho lo fe'lə mu Jòrosalèm anə səmok. À lòcà ves Bànabà fana Taitòs lo sə' vesi wèŋ.
2 Mù à kok lòmbwa bùusə Nwì à nìtsə' fa mu də mu geŋ mbwa. Mù à kə dzèeŋ, mù ye to ntòbùu sə bwìŋ à sə jəgə wo co bùu sə mantombì mu cos nə fo' nə wèŋ. Vesiwèŋ cum ntsəm, mù tsok rɛŋsə fa wo yusə mù sə tsoho fa kɛ'cà bù lakmvum wèŋ sə. Mù à tsə' vɛ'nə bùusə mù à ka dzəm də fàak sə mù à gù to bə sə mù sə gù ŋga'a wèeŋ maha wà dzəm.
3 Anə geŋ wo dzəm ncèp àm nə. À ye-a sə də Taitòs nə vesi wèŋ à ye nə mo lak Gris fana wo à ka yi də yi nə kom tsoŋ tu mbəmbam ŋkuŋ ŋga yi ye krətèŋ duk fa.
4 Wo ànə taaŋ bə ncèp ènə bùusə bùu səmok sə wo à sə bòrə də wo krətèŋ wèŋ à wooŋ ni və sə' fo', nə sə dzəm də wo kom fa Taitòs tu mbəmbam. Wo ànə wooŋ ni və ŋgòkə ja'a ya wo riŋtse' mvə'nə wo jipsə ncu àvès nə Jisos Krɛst a fì mè'rə ves laŋ nə. Wo à sə dzəm yàwo də vèes cum mali co ŋkwɛ̀ŋ bohòlùuk bùu Jus wèŋ sə.
5 Ànə geŋ vès kà wo mandzə ko momjo vɛ'ɛ fa lok, ya vèes noŋsə bum sə yà' cu bə Ntirə nə Bəboŋ nə rərəŋ, ya wèeŋ nə kə tse' yà' ŋga yà' cu mègù sə' rərəŋ mvə'nə.

6 Bohòbòp bù nə bwìŋ à sə jə wo co bùu sə mantombì yà'a, ghà nə mù ànə tsoho rɛŋsə wes fa wo Ntirə nə Bəboŋ nə mù sə tsòho fa bwìŋ nə, fana wo à ka mu də yumok cu sə mu nə gu ŋkuŋ duk lok fa. (Wèŋ riŋ à? Bùu yà'sə wèŋ ànə ye-a sə bùu sə mantombì vɛ'nə fana mù à ka yàm yà'sə co yumok jəŋ bùusə bwìŋ mègù mulisə Nwì yəyərə pwe'.)
7 Bùu sə mantombì wèŋ sə à yə də Nwì a fa mu ncèp nə laŋ zìnə. Wo riŋ də yi tum mu ŋgòkə tsòho fa Ntirə nə Bəboŋ nə bohòbù lak-mvum, mvə'nə yi ànə tumsə Pità fa' sə' bə ncèp nə ŋgòkə tsòho fa bùu Jus wèŋ yà'a.

8 Wo à yə də Nwì nə yi à fa Pità
ŋàŋ, nə tumsə nà' ŋgòye ŋgà ntum
ye bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ nə, mègù sə̀' yi
nə, nə yi a fa mʉ ŋàŋ də ya mʉ ye
ŋgà ntum bohòlakmvum wèŋ.
9 Jem bə Pità nə ye Jon sə̀ Krətèeŋ
sə̀ fo' jəgə̀ wo co bʉ̀ʉ awo sə̀ man-
tombì wèŋ à rɛɛŋ yàwo sə̀' də Nwì
a fa mʉ nsàp fàk ènə laŋ zìnə. Fana
wo fa ves Bànabà bo ŋgònìtsə̀' də
vesi wèeŋ mok mvwe' mò'fis. Vesi
wèŋ cep, nə dzəmtes mvwe' mò'fis
də ves Bànabàa lo yàvès bohòbʉ̀
lakmvum ya wo lo yàwo bohòbʉ̀ʉ
Jus wèŋ.
10 Wo à fa mègù ves ntip nə mò'fis
də vèes kà nà' swì. Nà' à ye də, vèes
lòo, vès kà ŋgàa jìŋ sə̀ mʉŋgorə̀ wo
wèŋ swì. Wo à sə cèp yè'sə ŋga mʉ̀
à sə tsərə sə ntʉʉ̀ mʉ̀ sə̀' wùriŋ də
mʉ nə sə tɛsə ŋgàa jìŋ wèŋ sə.

Pol Sa'rə Pità

11 Ghà nə Pità à kə̀ tsèŋ ves mvwe'
lak Antiyòk fana mʉ̀ à sa'rə yi jəja
bʉ̀ʉsə̀ yumok sə̀ yi à gʉ̀ʉ à ye jəja
kwaraŋgaŋ də yà' ka rərəŋ yeŋ.
12 Yusə də Pità à və̀ to, yi sə
zʉ be'lə zʉzʉ bə bʉ̀ lakmvum wèŋ
mvwe' mò'fis, yumok kà fo' bʉp.
Ânə geŋ Jem tum vesə bʉ̀ʉ səmok
wèŋ. Wo à kə̀ dzèeŋ, Pità kà mok
ŋgòzʉ be'lə bə bʉ̀ʉ sə̀ bə yà'wèeŋ
zʉgəə sə mok dzəm. Yi à gʉ̀ vɛ'nə
bʉ̀ʉsə̀ yi ànə wəp bòp bʉ̀ nə wo
dʉkgə̀ də tse'ŋga wo kom fa ŋwè tu
mbəmbam ŋkuŋ wo riŋ ŋgəŋgàŋ co
krətèŋ yà'a wèŋ.
13 Â ye vɛ'nə fana Krətèeŋ mok sə̀
wo cugə̀ fɛŋ ŋga wo bʉ̀ʉ Jus wèŋ
ye ŋgògorə yàwo sə̀'. Wo à gʉ̀ tè
Bànabà bə tu ye bɛ' mok sə̀' nsàp
mandzə̀ àwo nə.
14 Mʉ̀ ànə geŋ də mʉ ye də wo
sə kà mandzə̀ Ntirə nə Bəboŋ nə
rərəŋ sə bɛ' fana mʉ̀ cep bohòPità
jəja də, <<Wù rì də wu ŋwəə Jus, nə
sə gʉ bum co ŋwè lakmvum. Fana
njo nə wù sə làp mandzə̀ ŋgòbwi'
bʉ̀ lakmvum wèŋ də wo sə gʉ bum
yàwo mvə'nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ gʉ̀gə̀
bum yè'sə bʉ̀ʉ yà?>>

Mandzə̀ Lùŋ Megu Mò'fis: Dzəm BohòJisòs Krɛst

15 Yusə də, vesi wèeŋ bʉ̀ʉ Jus sə̀
bwe nze, vès ka pegè yeŋ. Vès ka
bʉ̀ʉ sə̀ də wo ka mandzə̀ nə̀ Nwì
dzəm nà'nə riŋ yà'a yeŋ.
16 Vès rì sə̀' də mandzə̀ nə̀ co
ŋwè noŋsə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə,
də ya Nwìi dʉk də yi ka jòŋ tse'
bʉ̀ə̀. Megu ŋga ŋwè fa ntʉm ye
bohòJisòs Krɛst yiiyi ŋkuŋ fana Nwì
dʉk də ŋgəŋgàŋ ka nzak tse'. Ye də
vès yàvès sə̀', vès a fa ntʉm avès
bohòJisòs Krɛst nə, ya Nwìi dʉk də
vès ka nzak bohòyi tse' bʉ̀ʉ Jisòs nə.
Ka bʉ̀ʉsə̀ də vès nòŋsə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus
wèŋ yeŋ. Bʉsə̀ ŋwèe nòŋsə kpʉ-a
lʉ̀k co yà, kaco Nwì dʉk də nà' ka
nzak tse' yeŋ lok.
17 Kàmòk aco ŋwə̀ nəmòk sə tsərə
də vès sə̀ vès sə làp ŋgòye kə̀kʉrə̀
bohòNwì bə mandzə̀ nə̀ ŋgòdzəm
bohòKrɛst nə də, vèes sə̀' ŋgàa gʉ̀
bʉp bʉ̀ʉsə̀ vès sə kà lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus
wèŋ nəmsə̀ àlɛ'. A ye-a vɛ'nə zìnə
ye də Krɛst sə gʉ̀ ves ŋgògʉ̀ bʉp. A
ye-a ŋga nsàp tsətsərə̀ mòk cu vɛ'nə
zìnə, ye də nà'a bə jòŋ, bʉ̀ʉsə̀ aco
Krɛst gʉ ŋwè ŋgògʉ̀ bʉp anə yè'sə
va?
18 Yusə lɛ də, a ye-a ŋga ŋwè
mè'rə màk lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə və
kə te' lokoksə fe'lə yà' səmok, ye də
ŋgəŋgàŋ sə gʉ̀ yà'sə yusə̀ Nwì ka bə
zeŋ kwa. Kè ka vɛ'nə yeŋ-ɛ?
19 Â gʉ̀ mʉ sə̀ lʉ̀ʉk yà'sə ŋkuŋ mʉ̀
riŋ də mandzə̀ nə̀ co də mʉ̀ noŋsə
yà', nə kə ye mantombìi Nwì co ŋwə̀
nə̀ bəboŋ bʉ̀ʉ zeŋ bʉ̀ə̀. Yà'a mvwe'
sə̀ mʉ̀ yəəŋ yàm mok bohòlʉ̀ʉk sə
co ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ a kpʉ lòyàm laŋ, co
lʉ̀k kà mʉ yumok gʉ̀ fe'lə̀; a vɛ'nə ya
mʉ cum megu mok ncu nə̀ də Nwì
tse' mʉ yi.
20 Aco mʉ̀ dʉk də ghà nə̀ wo à
tɛ'lə Krɛst mʉntəəŋ nà'a, wo à tɛ'lə
be'lə vesi bəbɛ'. Nà'a njo nə̀ mʉ̀
cèp də ncu nə̀ mʉ̀ sə cu nà' ŋga'a

nè'e ka nə njàm mok yeŋ fe'lə, a ncu nə Krɛst sə cu nà' ndzə ni'ì mʉ anə yi. Ncu nə mʉ cu sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ŋga'a, a mok nə də mʉ fa ntʉm àm bohòmo Nwì nə yi à dzəm mʉ, nə fa ni' ye co satikà' bʉʉ tu am.

21 A ye-a də ŋwèe noŋsə lʉk ŋkuŋ Nwì dʉk də ŋgəŋgàŋ ka nzak tse' fana ye də kpʉ nə Krɛst ànə kpʉ nə nà' ka fàk tse'. Bohòmʉ yàm mʉ nə kà bəbo nə Nwì nə co yu nə nà' ka fàk tse' vɛ'nə jə yuk.

3

Dzədzəm Làgà Bə Sàsè, Lʉk Lə Ye Bə Ndò

1 Wèeŋ ləm à bʉʉ Gàlesiyà wèŋ? A bʉsə weŋ ləm ndà? Vès à tsə' rɛŋsə fa weŋ jəja bə kpʉ Jisòs Krɛst mvə'nə wo à tɛ'lə yi mʉntəəŋ yà'a laŋ. Ka vɛ'nə yeŋ-à?

2 Mʉ fek megu-a weŋ ncèp nə mò'fis nè'e nɛ. Ghà nə Yòŋsə Nwì ànə ni sə ntʉʉ wèŋ fa' nà'a, ànə ye bʉʉsə də wèŋ sə nòŋsə lʉʉk bʉʉ Jus wèŋ à? Ka vɛ'nə yeŋ. Ànə ye bʉʉsə wèŋ anə yuk Ntirə nə Bəboŋ nə, nə dzəm nà'.

3 Wèeŋ jʉ'rə vɛ'nə yè'sə bʉʉ yà? Wèŋ à yèto, wèŋ sə naaŋ tu bohòYòŋsə Nwì ŋgògʉ weŋ ya wèeŋ ye yəyərə. Nə gʉ kok bwi ŋga'a yà ŋkuŋ wèŋ li bʉʉŋ, nə sə gi mok bə ŋàaŋ sà yàwèŋ nɛ?

4 Wèŋ à rɛɛŋ mè bum sà yà'a gʉgʉŋ vɛ'ɛ wùriŋ laŋ. Ye də wèŋ jə bum yà'sə pwe' ŋga yà'a ca wà à? Mʉ tsəm də yà'a nə kà wà lɛ cà.

5 Wèŋ a yə mvə'nə Nwì a fa weŋ Yòŋsə ye nə, nə sə gʉ fàak sə gʉgʉŋ mʉtsətsə'rəə wèŋ sə' bə yòŋsə ye nə sə laŋ. Ye də wèŋ sə dʉk yè'e də yi a sə gʉ nsàp fàk ènə bʉʉsə wèŋ sə nòŋsə lʉʉk sə à? Ka vɛ'nə yeŋ lok fʉk. Ȁ ye bʉʉsə wèŋ à yuk Ntirə nə Bəboŋ nə, nə dzəm nà'.

6 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèeŋ Abràham è. Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì mvə'nə yi ànə fa ntʉm ye bohòNwì fana Nwì jəŋ yi co ŋwə nə yi kəkʉrə.

7 Yà'sə sə nìtsə' fa vesùwèŋ də bʉʉ sə wo fa-a ntʉʉm awo bohòNwì fana a wo sə wo bwe Abràham sə.

8 Aco vès taŋ yumok ndzənə ŋwàk də, Nwìi nə kə jə bʉ lakmvum wèŋ co wo jì jòŋ bʉʉsə wo fa ntʉm awo bohòyi Nwì. Yà'a mvə'nə Nwì-à fa ntirə nə bəboŋ nə bohòAbràham njamòk. Nwì tsok fa Abràham nə də, <<Mʉ nə se nzeŋgòŋ nə pwe'fo' bʉʉ wù nə mò'fis.>>

9 Ye də yà' mègù sə' mvək ànə də Nwì ànə se Abràham bʉʉsə nà' à dzəm tse' ncèp ye, fana yi sègə ndàaŋwè pwe' nə nà' dzəm ncèp ye nə sə'.

10 Bʉʉ sə wo sə naaŋ yàwo tu ŋgònòŋsə lʉk pwe'fo' ndòo nə yuŋ wo. Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì laŋ də, <<Ŋwə nə yi kà-a də yi bɛ' fi tse' lʉʉk sə wo à còm ndzənə ŋwàk lʉk sə làaŋ, nə sə gʉ mvə'nə yà' sə də ŋwè tse' ŋgògʉʉ sə pwe' nə pwe' gʉ fana ye də ndòyù ŋgəŋgàŋ laŋ.>>

11 Vesùwèŋ rì də kaco lʉʉk sə gʉ ŋwè yi yəəŋ mʉlisə Nwì co yi ka nzak tse' yeŋ. Bʉsə yà' cu mvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Ŋwə nə yi kəkʉrə mʉlisə Nwìi nə cu fo' bʉʉsə yi fa ntʉm ye bohòNwì.>>

12 Ŋgòfa ntʉm bohòNwì ka yumok ŋgògʉ bə lʉk tse' lok, bʉʉsə lʉk sə dzəm ye də ŋwèe noŋsə yà' nòŋsə. Bʉsə yà' mègù mvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<A ye-a ŋga ŋwè nòŋsə wes lʉʉk sə làaŋ, fana ye də yi nə cum fo' bʉʉ lʉʉk sə.>>

13 Ye də ndòyù vesùwèŋ laŋ bʉʉsə a ka lʉʉk sə làaŋ noŋsə wes. Krɛst à kə ləksə fis ves yi, nə jəŋ ndònə nà'a nə njàvès nə, nə naaŋ mʉtuhù yi, nə kpʉ mʉntəəŋ. Yà'a mvə'nə wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Ŋwə nə wo kə'ə yi mʉ tʉhʉ pwe', ye də yi bək ndòbohòNwì laŋ.>>

14 Ye də Jisòs Krɛst à kə jə ndònə njàvès nə, də ya bʉ lakmvum wèeŋ nə kə tse' səsè nə Nwì-a kà' Abràham də yi nə se nà' bə zeŋ nə

sə'. Ya vesùwèeŋ tse' Yòŋsə Nwì nə yi a kàk də yi nə fa ves nə sə' bʉ̀ʉ Jisòs nə.

Kaco Lʉ̀k Kupsə Yusə Nwì Kàk Yà' Yeŋ

15 Bwema am wèŋ, mʉ nə jəŋ yumok sə vesùwèŋ rìŋ bə zeŋ pwe' nə tsok rɛŋsə fa weŋ nza' rʉ̀k nə ye ntirə nə bəboŋ nə. Wèeŋ tsərə-a mvə'nə bwìŋ ba zʉ rʉ̀k bə yumok. A yegə də a ye-a ŋga wo dzəm tes bə zeŋ mvwe' mò'fis laŋ, ŋwə nəmòk kà nà' mok kə kùm fe'lə. Wo gʉ̀ wes nà', kaco ŋwə nəmòk kə yamsə naaŋ gesə fe'lə yumok mbwa mok yeŋ.

16 Yà' mègù yà'sə sə' vɛ'nə bə rʉ̀k nə Nwì ànə zʉ bə Abràham, nə kak fa nà' bə ŋgwì bʉ̀ ye mòk wèŋ yà'a. Wo ànə com bum yè'sə, yà' kà də Nwì ànə kak Abràham bə ŋgwìi bʉ̀ʉ ye sə pwe' ye. Yà' à ye də mègù ŋgwì ye nə mò'fis, nə a Jisòs Krɛst nə.

17 Yusə mʉ̀ sə cèp sə də vɛ'ɛ. Nwì ànə zʉ rʉ̀k bə Abràham. Ye jəŋ mʉmvə'ànə, à cà lùumŋgòŋ ŋkʉ̀ kwè bə hum tɛ' ŋkuŋ Nwì kə fa bʉ̀ʉ Jus wèŋ lʉ̀ʉk sə yàwo sə. Ye də lʉ̀ʉk yà'sə ka ŋàaŋ sə ŋgògʉ̀ bʉpsə to yusə Nwì à kàk, bə Abràham nə cep tes me sə tse'.

18 A tse' a bum sə Nwì à fa bwe ye wèŋ bʉ̀ʉsə a nòŋsə lʉ̀k, ye də a ka yà' bʉ̀ʉsə yi à kà' kà'a tse'. Vesùwèŋ rì tse' zìnə lɛ də Abràham à tse' bum sə bəboŋ yè'sə bohòNwì bʉ̀ʉsə Nwì ànə kàk nà' də yi nə gʉ fa nà' vɛ'nə wà.

Njo Nə Nwì Ànə Fa Bwìŋ Lʉ̀k Bʉ̀ʉ Zeŋ Nə

19 A ye-a vɛ'nə, ye də njo nə Nwì ànə fa bwìŋ lʉ̀ʉk yà? Nwì ànə fa lʉ̀ʉk sə də ya vesùwèeŋ riŋ bʉp bə zeŋ. Yi ànə fa lʉ̀ʉk sə də yà'a sə niŋ tsok fa ves mandzə mʉnə mvək momjo vɛ'ɛ, ŋkuŋ ŋgwì mo Abràham nə Nwì à kàk də yi nə fa bum sə bəboŋ bohònà' nə kə dzeŋ. Nwì ànə fa lʉ̀ʉk ye sə ndzə bohòmasinjàa ye də yà'wèeŋ kə casə fa ndzə bohòŋwə nəmòk nə yi tə mʉtsətsə'rəə ŋwè nə ye yi, Nwì.

20 A ye-a də ŋwə nəmòk tə mʉtsətsə'rə, ye də ŋgəŋgàŋ tə yà'sə mʉnə tu bwìŋ ba. Bə ma nə də Nwì ànə kak Abràham fana Nwì mègù fa'nə yiìyi bə tu ye.

21 Ye də yà' sə nìtsə' yà'sə də lʉ̀k bə yusə Nwì à kàk sə, sə ka mvwe' mò'fis gi à? Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Ànə ye-a də lʉ̀ʉk sə tse' ŋàaŋ sə co yà' fa to ŋwè lùŋ bwɛ̀rɛ yà' à gʉ̀ to bwìŋ ŋgòyəəŋ bohòNwì co wo ka nzak tse' sə'. Yusə mègù kə də nsàp lʉ̀k mòok vɛ'nə bʉ̀ə.

22 Wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, ŋàaŋ bʉp kotse' nzeŋgòŋ nə pwe' yi. Yè'sə ye vɛ'nə ya ŋga bʉ̀ʉ sə wo a fa ntʉm àwo bohòJisòs Krɛst wèŋ, a wo sə wo nə caŋ gɛsə bʉp, nə kə tse' bum sə Nwì ànə kak də yi nə fa bʉ̀ʉ sə wo tse' dzədzəm bohòKrɛst wèŋ sə.

23 À ye mantombì ŋga mandzə nə də bwìiŋ dzəm bohòJisòs nè'e à ka ntòmuhu to fana yà' sə səsə co lʉ̀k ànə jəŋ bwìŋ pwe', nə lok tes wo co ŋgàa ndapndzəm wèŋ, tətè mandzə nə à kə muhu bohòvès anə.

24 Lʉ̀ʉk sə ànə sə gʉmsə tse' bwìŋ ŋgònìtsə' fa bwìŋ mandzə nə tətè kə wɛs bə mvək nə Jisòs Krɛst à vəə. Yà' à ye vɛ'nə tè ghà nə yi à və nə fana ye mok də vès sə a fa ntʉm avès bohòyi, vesùwèeŋ nə kə ye mʉlisə Nwì co bʉ̀ʉ sə wo ka nzak tse'.

25 Nə ŋga'a nə mandzə nə a nɛ̀ɛŋ to laŋ də vesùwèeŋ fa ntʉm bohòJisòs fana vesùwèŋ ka yumok ŋgògʉmsə bwìŋ mok tse' fe'lə.

26 Wèŋ sə wèŋ a be'lə mok weŋ Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis pwe'fo' wèeŋ mok bwe sə Nwì bʉ̀ʉsə wèŋ a fa ntʉm bohòyi.

27 Ndàaŋwè pwe' nə yi a bàptɛsə laŋ, nə ye bə Jisòs mok mvwe' mò'fis, fana ye də ŋgəŋgàŋ a te' jə tse' yà'sə mok mandzə nə Krɛst nə mvə'nə yi cugə ncu nje.

28 Ye də a ye-a ŋga wu ŋwəə Jus

kè wu ŋwè lakmvum àlɛ, zəzok ka fo' yeŋ. Wu ye-a moŋkwèŋ kè mo nze àlɛ, zəzok ka fo' yeŋ. Wu ye-a ŋwèmbam kè ŋwàŋwè àlɛ, zəzok ka fo' sə' yeŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə wèŋ a be'lə pwe' ndzə ni'ì Jisòs, nə ye mok mò'fis.
29 À ye-a də wèŋ cu sə bàa Jisòs fana ye də wèeŋ ŋgwì bʉ̀ Abràham, wèeŋ nə kə̀ tse' bum sə Nwì à kàk yi sə.

4

Wèŋ Ka Mok Ŋkwèŋ Yeŋ, Wèeŋ Mok Bwe Nze

1 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə' rɛŋsə fe'lə fa weŋ bum yè'sə sə̀mok. Yà' mègù co mo lʉə mòk nə yi nə kə̀ tse' bum tɛ̀' ye ntsə'mòk pwe' yi. A ye-a sə̀ də bum tɛ̀' ye sə cu sə̀ ye vɛ'nə fana ghà nə yi cu ntòlʉə, yi megu co ŋwə̀ nə yi ŋkwèŋ.
2 Ghà nə̀ yi cu mo lʉə ànə fana bʉ̀ʉ mok wèeŋ nə sə kʉ̀k yi, mok sə jəŋ fa yi ŋkərə bə bum ye sə tètè tɛ̀' ye nə kə dʉk ntsə'mòk də nà' gʉŋ kʉ̀rə laŋ.
3 Yà' mègù bohòvesùwèŋ sə̀' yəyərə mʉmvə̀k ànə. À ye to mantombì ŋga vesùwèŋ ka bum sə̀ Nwì sə pwe' làaŋ ntòriŋ wes yà'a, vesùwèŋ ànə ye megu co ŋkwèŋ bə lʉ̀ʉk sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ wèŋ à sə yù yà' də wo sə bɛ' mandzə̀ Nwì sə.
4 Mvə̀k à kə̀ kʉ̀rə vɛ'ɛ kap fana Nwì tumsə vesə mo ye sə nzeŋgòŋ anə. Ŋwàŋwè dzə mo Nwì nə yi. Mo nə à ye ŋwə̀ə Jus nə sə bɛ' mandzə̀ lʉ̀ʉk Musì sə sə̀'.
5 À ye vɛ'nə də ya yi fis bʉ̀ʉ sə̀ wo cu sə bàa lʉ̀k wèŋ də ya ŋga wo bʉʉŋ lo mok bwe Nwì wèŋ.
6 Ŋga'a nə̀ wèeŋ bwe Nwì wèŋ yè'sə, Nwì a tumsə yòŋsə mo ye nə də nà'a ni sə ntʉʉ̀ vès. Yòŋsə̀ ye nə sə gʉ ves ŋgòto yi də <<Pàpa, tɛ̀'.>>
7 Ye də wèŋ ka ŋga'a mok ŋkwèŋ yeŋ, wèeŋ mok bwe nze. Mvə̀'nə̀ Nwì a jə weŋ mok co bwe ye fana wèŋ tse' bum sə̀ yi nòŋsə fa yà' bohòbwe ye wèŋ sə̀' pwe'fo'.

Wèeŋ Bwi Foho Və Lɛ Mvwe' Mandzə̀ Nə̀ Zìnə

8 À ye to mantombì ŋga wèŋ ka Nwì ntòriŋ fana wèŋ megu co ŋkwèŋ bohòbum sə̀ yà' ka Nwì yeŋ.
9 Ŋga'a nè'e wèŋ a rì Nwì mok laŋ; kènə mʉ dʉk lɛ də Nwì a rì weŋ mok co bwe ye wèŋ laŋ, fana wèŋ sə lap ŋgòfoho lòfe'lə mvwe' bum sə̀ yà'a jì ŋàŋ wà, sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ wèŋ sə gʉ̀ də wo sə bɛ' mandzə̀ Nwì fo' yè'e bʉ̀ʉ yà? Wèŋ dzəm ŋgòfoho ye fe'lə co ŋkwèŋ sə̀mok à?
10 Njo nə̀ wèŋ sə nòŋsə kɛ'cà də nùmbu nè'e nə̀ ghaŋ, ŋwə nè'e zok, mvə̀k nè'e zok nə ye bə lùumŋgòŋ wèeŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?
11 Wʉə sə ko mʉ bə nsàap bum sə̀ wèŋ sə gʉ̀ yà'sə wùriŋ. Mʉ̀ sə tsərə də kàmòk fàak am sə̀ mʉ̀ à gʉ̀ mʉtsətsə'rə̀ə wèŋ yà'a nə maha bʉp fa' ŋgwàŋ àlɛ.

Pol Wa Də Bʉ̀ʉ Gàlesiyà Ka Yi Co Ŋge' Jəŋ Fe'lə

12 Bwema am wèŋ, mʉ̀ wup fa weŋ bo wùriŋ də wèeŋ ye co mʉ̀, sə̀' mʉmvə̀'nə̀ mʉ̀ a bʉ̀ʉŋ mok sə̀' co wèŋ yè'e. Wèŋ a ka mʉ bʉp gʉ yuk.
13 Wèŋ rì də, ghà nə̀ mʉ̀ à və̀ to ŋgòtsòho fa weŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə nà'a, mʉ̀ ànə sə cum vesùwèŋ bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ à sə yayaa.
14 Yiya àm nə ànə ye nsàp nə̀ co wèŋ caŋ mʉ fana wèŋ kà mʉ co ŋwə̀ nə̀ wà sə̀ ca màk. Wèŋ à kotse' mʉ bə̀boŋ co wèŋ sə kotse' masinjà Nwì. Aco mʉ̀ dʉk də wèŋ à kotse' mʉ co wèŋ sə kotse' Jisòs Krɛst bə tu ye.
15 Mvə̀k ànə à ye, wèŋ sə kwa bohòmʉ̀ vɛ'ɛ wùriŋ. A bʉp kok ŋga'a yà? Mvə̀k ànə à ye, wèŋ ye vɛ'ɛ kə̀kʉrə ŋgògʉ̀ fa mʉ yu yà pwe'fo'. À nə ye-a sə̀ də ŋwèe cokfis mvə̀mlis ye, nə fa mʉ də bwɛ̀rɛ yi à fa vɛ'ɛ nàk.
16 Wèŋ ka mʉ ŋga'a mok co ŋge' dzəm bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ zìnə sə à?
17 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə jipsə weŋ yà'sə wèŋ sə là ŋgàŋ də ya wèeŋ dzəm

wo. Megu kə dʉk də, njo nà wo sə gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉ zeŋ nə ka bəboŋ yeŋ. Wo sə làp də vesùwèeŋ ga'a ya wèeŋ dzəm mok wo.
18 A lɛ bəboŋ ŋgòlʉəp ŋga a ye-a də njo nà wù sə gʉ̀ yi vɛ'nə nə nà bəboŋ na. Yè'sə zìnə nà ghà yà pwe'fo', a dzəm ye ŋga mʉ vesùwèŋ kè ŋga mʉ̀ ka fo' yeŋ pwe'.
19 Bwe am sè mʉ̀ tse' weŋ sə ntʉʉ̀ mʉ̀ vɛ'ɛ bəboŋni. Mʉ̀ sə yə fe'lə fa weŋ ŋgə' səmok co ŋwà nà yi sə ghà mwe. Mʉ nə sə ye ŋgə' vɛ'nə tətè tse'ŋga mʉ̀ yə bə lis am də wèŋ tse' nsàp kù gì nà Krɛst nə ŋkuŋ.
20 Mʉ̀ anə ye-a vesùwèŋ bwɛ̀rɛ də mʉ̀ riŋ ŋgòtsə' tsə'rə fa weŋ bum yè'sə làaŋ. Ŋkərə àm jip wes bʉ̀ʉ wèŋ pwe'.

Gbʉ' Nà Bə Liŋ Sàra Nə Ye Hagà

21 Wèŋ sà wèŋ sə dzəm də wèeŋ bɛ' mandzà lʉ̀k yà'a, wèŋ tsok mʉ də wèŋ sə rɛɛŋ yusà lʉ̀ʉk sə sə dzəm də wèeŋ gʉ sə sà pap à?
22 Wo à còm ndzənə ŋwàk lʉ̀k nə də, Abràham ànə tse' bwe ba. Yi ànə dzə mòk bə ŋwà nà yi mo ŋkwɛ̀ŋ, nə dzə mòk bə ŋwà nà yi ye mo nze.
23 Mo nà ŋwà ŋkwɛ̀ŋ ànə dzə nə, wo à dzə yi ye mvə'nà ndàaŋwè pwe' dzəgà mwe yè'e. Mo nà ŋwà nà yi mo nze à dzə nə à ye ye mvə'nà Nwì ànə kak Abràham vɛ'nə.
24 Ncèp ènə nja yè'sə bə gbʉ' mwè. Bəba sà ba, Hagà bə Sàra, wo tə ya'sə bə tu nsàap rʉ̀k ba sà Nwì a zʉ ya' yi. Hagà nà yi ŋwà ŋkwɛ̀ŋ nə tə bə tu rʉ̀k nà Nwì à zʉ nà' mʉnə nda Sinà ghà nà yi à sə fa Musì lʉ̀k nà'a. Bwe ŋwà ènə pwe'fo' wo à dzə wo co bwe ŋkwɛ̀ŋ wèŋ.
25 Mvə'nà Hagà tə bə tu lʉ̀k nà Nwì ànə gʉ mʉnə nda Sinà nà mvwe' nzeŋgòŋ Àràbiyà nə, fana yi tə fe'lə sà' bə tu lak Jòrosalèm nà niè' nè'e sà'. Bʉsà Jòrosalèm nə bə bwe ye wèŋ pwe' cu sà' ŋkwɛ̀ŋ bohòlʉ̀ʉk sà Nwì ànə fa wo sə.
26 Jòrosalèm nà mʉbu nə ka ye ŋkwɛ̀ŋ yeŋ. Vèes yàvès bwe Jòrosalèm nà'nə.
27 Mvə'nà yi ma avès vɛ'nə fana a zìnə də yi tse' bwe ŋkʉ̀ʉŋ mvə'nà wo à còm bə lak yè'sə ndzənə ŋwàk Nwì də,

<<Wù ŋwà nà wù ka mwe dzə nə,
kwa yu yo.
Wù ŋwà nà wù ka mwe gha yuk,
gùrə yu yo.
Bʉsà ŋwà nà yi cu jì mwe ànə nà kà
tse' nə casə ŋwà nà yi à lògù
nə tse' bwe.>>

28 Bwema am wèŋ, wèŋ a bʉ̀ʉŋ yàwèŋ bwe Nwì bʉ̀ʉsà Nwì ànə kak vɛ'nə. Yà' mègù sà' mvə'nà Nwì ànə kak Abràham ŋkuŋ fana Sàra nə dzə Azìk yà'a.
29 Mo nà Hagà à dzə nà' mvə'nà ndàaŋwè pwe' dzəgà mwe nə, à sə tʉ̀ksəgà mo nà wo à dzə yi ye bə ŋàaŋ Yòŋsà Nwì nə. Yà' mègù niè' sà' vɛ'nə.
30 Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Bɛ' fis gɛsə ŋwà ŋkwɛ̀ŋ bə mo ye fo'. Ka bəboŋ də mo ŋwà ŋkwɛ̀ɛŋ nə kə tse' bum tɛ̀' ye yi yeŋ. A kə tse' yà' lɛ mo nà ma yee mo nze nà'a.>>
31 Bwema am wèŋ, yè'sə sə nìtsə' fa vesùwèŋ də, vesùwèŋ ka bwe ŋwà ŋkwɛ̀ŋ nə yeŋ. Vesùwèeŋ bwe ŋwà nà yi ye mo nze nà'a.

5

Vesùwèeŋ Kà Ŋkwɛ̀ŋ Mok Bʉ̀ʉŋ Fe'lə̀

1 Krɛst ànə fiŋ me'rə vesùwèeŋ mvwe' lʉ̀ʉk sà yà' à sə kohotse' ves. Ye də wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ co bʉ̀ʉ sà wo à swɛ̀'ɛ tesə laŋ anə. Kà də wèeŋ gʉ co wèeŋ kə cum fe'lə co ŋkwɛ̀ŋ səmok dʉk.
2 Wèeŋ yu'rə ncèp àm nè'e bəboŋ. Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ mʉ̀ʉ Pol də, a ye-a ŋga wèŋ dzəm də bʉ̀ʉ yà'a wèeŋ kom fa weŋ tu mbəmbam ŋkuŋ ya wèeŋ bʉʉŋ Krətèeŋ sà zìnə fana ye də wèŋ sə jə yusà Krɛst à gʉ̀ bʉ̀ʉ wèŋ yà'a co yà' ka fàk bohòwèŋ anə tse'.
3 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ sà mok də a ye-a ŋga ŋwè kə kom tu vɛ'nə fana ye

də ŋgèŋgàŋ ni cu yà'sə mok sə bàa lʉ̀k, ŋgògʉ̀ yusə̀ lʉ̀k sə dʉk pwe'.
4 Wèŋ sə̀ wèŋ sə làp mandzə̀ də
wèeŋ nə̀ yəəŋ mʉlisə̀ Nwì co bʉ̀ʉ sə̀
bəbоŋ njo nə̀ də wèŋ sə nòŋsə lʉ̀k
yà'a, mʉ tsok weŋ də wèŋ a ga'a tesə
bohòKrɛst laŋ. Wèŋ a gèsə ni' awèŋ
mvwe' sə̀ co bòvèm nə̀ Nwì nə kà
weŋ tɛsə̀.
5 Bohòvesùwèŋ sə̀ a sə kà tu bə
yà'sə naaŋ fana a sə kʉ̀k lis yàvès
də Nwìi nə̀ kə̀ jə ves co bʉ̀ʉ sə̀
wo kəkʉrə mʉ lìsə̀ yi. A sə naaŋ
yàvès tu bohòKrɛst bə ŋàaŋ Yòŋsə̀
nə̀ Rərɛŋ nə də anə̀ kə̀ ye lì vɛ'nə.
6 A ye-a də ves Krɛst wèeŋ mvwe'
mò'fis fana ŋwə̀ nə̀ yi à kom tu bə
nə̀ yi a ka kom pwe', zəzok kà fo'
ye. Yu nə̀ gʉguŋ nə də, a fa ntʉm
avès bohòJisòs Krɛst, nə sə niŋtsok
fa bwìŋ də a dzəm yi bə mandzə̀ nə̀
a sə dzəm mòk bə mòk.
7 Wèŋ a sə lòto fa' mantombì
rərəŋ vɛ'ɛ njʉ̀ʉŋ. Wèŋ sə kà zìnə
nə ŋga'a mok bɛ' fe'lə ŋga a bòrə
weŋ ndà?
8 Mʉ̀ rì də ŋwə̀ nə̀ yi a sə̀ lòweŋ
ma nà'nə, ka Nwì nə̀ yi ànə to weŋ
nə yeŋ.
9 A ŋgwàaŋ zìnə mvə'nə̀ wo dʉkgə̀
də, <<Ku' nə̀ mò'fis gʉ̀ bʉpsəgə̀
mok>> yà'a, kènə mʉ riŋ fò?
10 Vesùwèŋ bə Tà Jisòs Krɛɛst
mvwe' mò'fis fana yà'sə sə gʉ̀ mʉ
ŋgòrìŋtse' də wèeŋ nə tsərə megu
sə̀' mvə'nə̀ mʉ̀ sə tsərə yàm. Ŋwə̀
nə̀ yi sə làp mandzə̀ də yi cwiŋ bʉsə
weŋ ànə, a dzəm yi ye co ndà pwe',
Nwìi nə kà yi mè'rə̀.
11 Bwema am wèŋ, bohòmʉ̀ yàm
yà' nòjəja də mʉ̀ sə kà də ndàaŋwè
pwe' kom tsoŋ li tu ŋkuŋ tsòhò. Anə
ye-a də mʉ̀ sə tsòho fa bwìŋ vɛ'nə,
ye də njo nə̀ wo sə tʉ̀ksə mʉ ye
kə bʉ̀ʉ yà? A ye-a də mʉ̀ sə tsòho
vɛ'nə bwɛ̀rɛ ntʉm kà ŋwə̀ nəmòk
bʉ̀ʉ ntəəŋ Krɛst sə̀ mʉ̀ sə tsòho sə
yaaŋ lok.
12 Aco mʉ̀ dʉk də bʉ̀ʉ sə̀ wo sə
jipsə kɛ'cà wèŋ yà'sə, wo kə yak ni'
awo sə co wo yak nàm.

Mè'rə Yòŋsə̀ Nwì Nə Niŋtsok Fa Wu Mvə'nə̀ Wu Gʉ Bum

13 Bwema am wèŋ, Nwì a to
fis weŋ də ya wèeŋ kà co ŋkwɛ̀ŋ
bohòyumok sə cu malì. Ŋga'a nə̀ yi
fiŋ mè'rə weŋ vɛ'nə fana kà də wèeŋ
dʉk də wo nɛ̀ tosə fa weŋ yà'sə
mandzə̀ mòk də ya wèeŋ gʉ mok
yusə̀ yà' bòweŋ pwe' dʉk. Wèeŋ
sə dzəm lɛ mòk bə mòk, nə sə fak
bohòmòk bə mòk anə sə̀'.
14 Bʉsə̀ lʉ̀ʉk sə pwe'fo' a kì be'lə
ni' ndzənə mʉncèp nə̀ mò'fis nè'e
də, <<Dzəm moma yo mvə'nə̀ wù
dzəm ni' yò.>>
15 A ye-a də wèŋ sə gʉ̀ bum co
nàamŋgòŋ sə̀ wo lum swɛ̀'lə kɛ'gə̀
mok yà'a fana wèŋ kərə pap. Bʉsə̀
yà'a mʉmvə'nə̀ wèeŋ nə gʉ bʉpsə
wes ni' awèŋ pwe'fo'.
16 Yusə̀ mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ sə də
wèeŋ me'rə Yòŋsə̀ Nwì nə niŋtsok
fa weŋ mandzə̀ nə̀ co də wèŋ gʉ
bum yi, ya wèeŋ kà yusə̀ ŋgùupni'
awèŋ sə dzəm gʉ̀.
17 Yusə̀ ŋgùpni' ŋwèe dzəmgəə̀,
kaco yà' ye cù mò'fis bə yusə̀ Yòŋsə̀
Nwì dzəmgəə̀ yeŋ. Wo ba fo', mòk
ka ŋge' bə mòk yeŋ lok. Yà' sə nìtsə̀'
yà'sə sə̀' də ye də kaco wù gʉ̀ to yusə̀
wù dzəm ŋgògʉ̀ yà' yeŋ.
18 A ye-a ŋga Yòŋsə̀ Nwì nə sə nì fa
weŋ mandzə̀ yi fana lʉ̀k kà yumok
ŋgògʉ̀ bohòwèŋ tse'.
19 Kaco ŋwè mərə yiskok bum sə̀
ntʉm ŋwè dzəmgə̀ yà' yeŋ. Bum
yà'sə co: sàhà, ŋgòtsərə mègù nzak
ŋwàŋwè bə ŋwə̀mbam, gʉ bum jì
marè'tu,
20 kuksə kɛ' bum sə̀ wà co yà'a
Nwì, rʉ̀m, sə bɛ̀ŋ bwìŋ, ŋkʉ̀əm, kok
ndù, bʉp ntʉm, wi', gəgà'à, sə dzəm
megu bòp bʉ̀ njò,
21 sə tsərə megu bum bʉ̀ʉ mok,
no jʉhʉ rùk, ŋgàa sʉə nə ye nsàap
bum sə̀ co yà'sə pwe'fo'. Mʉ̀ sə
sə̀ weŋ ntu' mvə'nə̀ mʉ̀ ànə tsok to
weŋ mantombì fa' laŋ də bʉ̀ʉ sə̀ wo
gʉ̀gə̀ nsàap bum yà'sə pwe'fo' nə̀ kà
mvwe' gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə bə lis kə
yə lok.

22 Bum sə yà' və yàwo bohòYòŋsə
Nwìi vɛ'ɛ: dzədzəm, kwəkwa, fifi,
kontʉm, kosèmanziŋ, gʉ̀ bəboŋ
bohòbwìŋ, ŋgòye zìnə bə bum
pwe'fo',
23 fʉ̀ə, nə sə ko fəsə ni'. Bum yè'sə
pwe', lʉ̀k mòk ka nə nà' sə dʉk də kà
yà' gʉ̀ yeŋ.
24 Bʉ̀ʉ sə wo bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst wèŋ
a fweŋ màk gɛsə ntʉʉm awo sə yà'a
gʉ̀gə wo, wo sə gʉ bʉp yà'a laŋ. Yà'
mègù co də wo à jə yà', nə tɛ'lə zə
yà' mʉnə ntəəŋ Jisòs Krɛst.
25 Yòŋsə Nwì a fa ves lùŋ yi, ye də
a bəboŋ də a dzəm ŋgòfa ni' avès
pwe'fo' ndzə bohòyi, ya yi niŋtsok
fa vesùwèŋ mandzə nə a cum ncu
àvès yi.
26 Vesùwèeŋ kà ni' sə nɛ̀,
vesùwèeŋ kà ŋwə nəmòk ntʉm
jòksə, vesùwèeŋ kà yu ŋwə mòk sə
wa.

6

Tɛsə Moma Yo, Nə Gʉ Fàha Yo Bəboŋ

1 Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga wèŋ
yə ŋwə nəmòk nə yi gbʉ̀ ni sənə bʉp
fana wèŋ sə wèŋ tə gʉgʉŋ bə bum
sə ma nə Nwì yà'a, wèŋ tɛsə yi ya
yi tesə kok və ca. Wèŋ kà bə nɛ̀ni'
sə gʉ̀. Wèeŋ sə jəŋ ŋkərə sə' də ya
wèeŋ kà ca sə' gbʉ̀ ni lò.
2 Wèeŋ bək tɛsə fa ndàaŋwè pwe'
ŋgə' ye. Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə, ye də wèŋ
sə nòŋsə lʉ̀k nə Krɛst nə.
3 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə jə ni'
ye co yi yumok ŋga yi ka yumok yeŋ
fana ye də ŋgèŋgàŋ sə bòrə ni' ye.
4 Ndàaŋwè pwe' mumsə ja'a fàha
ye sə yi sə gʉ̀ yà' pwe'fo' bəboŋ; a
ye-a ŋga yà'a bəboŋ fana yi kwa bə
yusə yi a gʉ̀ yà' bə tu ye, ka də bʉ̀ʉsə
yi gha' ŋwə nəmòk dʉk.
5 Njo nə ndàaŋwè pwe' nə bək tsə
lì bum ye yi.
6 Ŋwə nə yi sə yə'rə jə ncèp nə
Nwìi gapsə bum ye sə bəboŋ mamòk
bə cicà nə nà' sə yə'rə yi nə.
7 Kà də ŋwèe jʉ'rə dʉk, kaco ŋwè
bʉsə Nwì ləm yeŋ. Yusə ŋwè bì gèsə
lòsə nze pwe'fo', yi nə kə̀ kʉp mègù
ntsə'mòk sə̀' zeŋ.
8 A ye-a ŋga ŋwè sə bì mègù bum
sə̀ ŋgùpni' ye sə dzəm yà', ye də yi
nə kə̀ tse' fo' bum sə̀ bʉp nə ye kpʉ.
Ŋwə̀ nə̀ yi sə̀ bì ye bum sə̀ Yòŋsə̀
Nwì sə dzəm fana yi nə̀ kə̀ tse' ye
lùŋ nə̀ nà'a nə̀ mamgə̀ fo', nə̀ yòŋsə̀
nə fa yi.
9 Vesùwèeŋ gʉ tse' mam bəboŋ fo'.
Vesùwèeŋ kà wò, bʉ̀ʉsə a kà-a teŋsə
fana mvəək nə kə̀ dzèŋ nùu nə anə
kʉp zʉ bum sə̀ vesùwèŋ à bì yà' sə.
10 Ye də vesùwèeŋ tse'-a
mandzə̀ ghà yà lòoŋ, a sə gʉ
bəboŋ bohòbwìŋ; nə ye ghak lɛ
bohòbwema avès sə̀ vesùwèŋ tse'
dzədzəm Jisòs Krɛst yà'a ntɛ̀ŋ.

Ncèp Nə̀ Nà' Ləsə

11 Wèeŋ ja'a na yàwèeŋ mvə̀'nə̀
mʉ̀ sə̀ còm bə bo yàm yà' sə̀ kùk
ŋkpoho nɛ̀.
12 Mʉ̀ tsok fa weŋ də bʉ̀ʉ sə̀ wo
sə̀ dzəm də wo yəəŋ mʉ lisə̀ bwìŋ
co də wo bəboŋ yà'a, a wo sə̀ wo
sə̀ bwi' lo weŋ də ya wèeŋ kom tu
mbəmbam sə̀. Wo sə̀ gʉ̀ vɛ'nə̀ mègù
də ya bwìiŋ kà wo njo ncèp nə̀ nà'a
bə̀ kpʉ Krɛst mʉntəəŋ nə̀ tʉ̀ksə̀.
13 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə̀ dʉk də bwìiŋ
komtu yà'sə̀, wo sə̀ kà yàwo lʉ̀ʉk
bʉ̀ʉ Jus sə̀ wèŋ sə̀ sə̀' nòŋsə̀ wes.
Wo sə̀ làp mègù mandzə̀ nə̀ də wèeŋ
kom vɛ'nə̀ ya wo kumŋgùŋ də wèŋ
dzəm ma nə̀ njàwo nə laŋ.
14 Bohòmʉ̀ yàm, kaco mʉ̀
kumŋgùŋ bʉ̀ʉ yumok yeŋ, ka ntəəŋ
Tà Jisòs Krɛst àvès nə casə. Kpʉ ye
nə a gʉ̀ nzeŋgòŋ nə ye bohòmʉ̀ mok
co yusə wà. Yà' mègù co bum sə̀ sə
nzeŋgòŋ sə a kpʉ wes bohòmʉ̀ laŋ,
fana mʉ̀ kpʉ yàm bohòwo anə sə̀'.
15 Ŋwə̀ nə̀ yi kom tu bə nə̀ yi a ka
kom pwe'fo' zəzok ka yeŋ, ŋga wo
tse'-a dzədzəm àwo laŋ na. Yu nə̀
gʉgʉŋ nə̀ də Nwì a gʉ̀ bʉsə vesùwèŋ
mok bʉ̀ʉ sə̀ fi.
16 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ' mandzə̀ ncu nə̀
fi ènə, wo bʉ̀ʉ Izùrɛ sə̀ zìnə, sə̀ Nwì

tse' wo yi, Nwìi fa wo fifi, nə koksə manziŋ bohòwo sə̀'.
17 Mʉ̀ sə cèp ləsə də, ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, ŋwə̀ nəmòok kà mʉ ntʉm jòksə̀. Ləloo mvwe' sə̀ mʉni'ì mʉ̀ yè'e sə nìtsə̀' də mʉ ŋkwɛ̀ŋ Jisòs.
18 Bwema am wèŋ, mʉ̀ lɛŋ də Tà àvès nə̀ yi Jisòs Krɛɛst gʉ weŋ pwe' bə̀boŋ. Yà' a ye vɛ'nə.

Ŋwàk nə Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə̀ Mvwe' Lak EFESÒ

Ŋwàk nə Pol à còm fa bʉ̀ʉ Efesòènə yi à dzəm də bwìiŋ riŋ yusə̀ Nwì sə fʉ̀hʉ nòŋsə. Yi də Nwì sə dzəm ŋgòjəŋ benə və̀ bum pwe'fò' sə̀ yi à gʉ̀ yà' sə mvwe' mò'fis, bum sə̀ mʉbu bə sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe'fo', də ya Jisos Krɛɛst ye ŋwə̀ nə̀ mantombì bə zeŋ yi (Taŋ mbʉ̀p 1:10). Ŋwà' nə sə cèp sə̀' də bwìŋ pwe' cum ncu nə̀ cù mò'fis ènə bʉ̀ʉ yusə̀ Jisos Krɛst à gʉ̀ʉ sə.

Ncèep gbʉ' sə̀ ndzənə ŋwàk ènə sə rɛŋsə fa bwìŋ nsàp ncu nə̀ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ tse' nà' mvwe' mò'fis bə Jisos Krɛst wèŋ nə. Mòok də cos nə co ni' ŋwè fana Jisòs ye ye tu. Kè co ndap nə̀ wo ci nà' fana Jisòs ye lìs tò'ndap nə, bʉ̀ʉ cos ye yàwo co mbàandap nə. Mòok də cos nə co ŋgwe ŋwè fana Jisòs ye bwi ye ndum. Ncèp nə̀ yi tip làsə wo bə zeŋ nə də, wo jəŋ bum mà' dzèe' sə̀ Nwì a fa wo sə nə ni tse' yà' pwe', ya ŋga wo ye gʉgʉŋ. Woo ye gʉgʉŋ fana maze' nə kà wo bə ŋkərə̀ ye nə bòrə̀ mà' (taŋ mbʉ̀p 6:11).

Səsè Nə̀ Nwì À Fa Ves Nə Və BohòJisos Krɛst

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ Nwì a dʉk yi də mʉ ye ŋgà ntum Jisòs Krɛst nə. Mʉ̀ sə còm fa nà' bohòbʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo cu mvwe' lak Efesòwèŋ, wèŋ sə̀ wèŋ sə bɛ' Jisos Krɛst bə zìnə nə ye wenə wèeŋ mvwe' mò'fis sə.

2 Mʉ̀ lɛŋ də Nwì nə̀ yi tɛ̀' àvès nə ye Tà Jisòs Krɛɛst ye bəboŋ bohòwèŋ, nə fa weŋ fifi.

3 Vesùwèeŋ kwasə Nwì. Yi Nwì nə ye Tɛ̀'ɛ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə. A kwasə yi bʉ̀ʉsə̀ yi a sè ves, nə be'lə ves Krɛst wèŋ mvwe' mò'fis, fana nə fa wes vesùwèŋ bum sə̀ bəboŋ sə̀ yà'a mvwe' gaŋ ŋkum ye sə pwe'.

4 Nwì ànə cokfis vesùwèŋ də a nə ye bʉ̀ʉ ye bə Krɛst mvwe' mò'fis, ŋga wo ka nzeŋgòŋ nə ntògʉ. Yi ànə gʉ vɛ'nə də ya vesùwèeŋ ye bʉ̀ʉ sə̀ rərɛŋ sə̀ a ka nzak mantombìi yi tse'. Yi ànə gʉ yè'sə bʉ̀ʉ dzədzəm nə̀ nje nə.

5 Nwì ànə dʉk noŋsə me sə vəə yi laŋ də yi nə jəŋ vesùwèŋ ŋgòye bwe ye. Yi à dʉk də yi nə gʉ ves vɛ'nə ndzə bohòJisòs Krɛst bʉ̀ʉsə̀ yà'a mvə̀'nə̀ yà' à bòkʉ̀rə yi vɛ'nə.

6 Yi ànə niŋ fa ves bòvə̀m ye nə ndzə bohòmo ye nə̀ yi dzəm nà' wùriŋ nə fana bwìŋ pwe'fo' kuksə liŋ ye sə bʉ̀ʉ nsàp bòvə̀m ye ènə.

7 Mo ye nə à làk tiŋ fis tu avès bə ndʉəm ye, də ya Nwìi swi fa ves bʉp avès. Yà'a mvə̀'nə̀ bòvə̀m nə̀ Nwì nə yam vɛ'ɛ wùriŋ sə.

8 Yi a sès fa ves bòvə̀m ye nə vɛ'nə, nə fa ves bə ŋkərə̀ nə̀ ŋgòrì bum sə̀ ye sə fo'.

9 Nwì ànə fʉhʉ noŋsə me yusə̀ yi nə gʉ yà' ndzə bohòKrɛst sə, sə vəə yi laŋ, fana yi niŋtsok fa ves yà', ŋga ŋwè à ka yà' riŋ yuk.

10 Yusə̀ Nwì à sə dzəm də mvə̀ək kʉ̀rə yi gʉ yà' sə, à ye də yi nə jəŋ benə və bum sə̀ yi à gʉ̀ sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Yi nə jəŋ benə və bum, sə̀ yà' cu sə nze bə mʉbu pwe' mvwe' mò'fis fana Krɛst ye ŋwə̀ nə̀ mantombì bə zeŋ pwe' yi.

11 Vesùwèŋ a bʉ̀ʉŋ mok sə̀' bʉ̀ʉ Nwì njo Jisòs Krɛst nə. Nwì ànə fʉhʉ noŋsə laŋ də anə ye vɛ'nə, fana bum pwe' bʉ̀ʉŋ və megu mvə̀'nə̀ yi dzəm kok gù vɛ'nə yi.

12 Yi a cokfis ves sə̀ ànə naaŋ to tu bohòKrɛst yè'sə, də ya a gʉ bwìŋ wo kuksə liŋ Nwì sə.

13 Yà' ànə ye bohòwèŋ sə̀' vɛ'nə də, ghà nə̀ wèŋ ànə yuk ncèp nə̀ zìnə nə̀ nà' à sə tsə̀' weŋ mvə̀'nə̀ Nwìi nə fa weŋ lùŋ nə dzəm fana Nwì a fa weŋ Yòŋsə nə̀ Rərɛŋ nə̀ yi ànə kak ŋgòfa bʉ̀ʉ ye wèŋ nə. Yòŋsə ye ènə ànə ye bohòwèŋ anə co ŋgwè ŋgònìŋtsə' də wèeŋ yè'sə bʉ̀ʉ ye.

14 Yu nə mantombì nə Nwì à fa to bʉ̀ʉ ye sə mvwe' bum sə̀ yi à kàk wo sə, à ye Yòŋsə nə Rərɛŋ nə. Njo Yòŋsə nə Rərɛŋ ènə fana a rì də ghà nə Nwìi nə fiŋ mè'rə wes ves bohòbʉp fana yi nə fa mali ves bwees bum mok sə̀ yi à kàk ves sə sə̀'. Yè'sə nə gʉ fana bwìŋ kuksə liŋ Nwì bə zeŋ sə̀'.

Pol Lɛŋ Fa Krətèeŋ Sə̀ Mvwe' Lak EfesòWèŋ Pìriyà

15 Nà'a njo nə ghà nə mʉ̀ à yuk mvə̀'nə wèŋ fa ntʉm bohòTà Jisòs, nə ye mvə̀'nə wèŋ dzəm bʉ̀ʉ Nwì wèŋ fana,
16 mʉ̀ sə lɛŋ fa weŋ pìriyà nùumbu pwe'. Mʉ̀ ka ŋgòkwasə Nwì bʉ̀ʉ tu awèŋ teŋsə yuk.
17 Mʉ lɛŋgə̀ Nwì Tà Jisòs Krɛst àvès nə yi Tɛ̀' nə yi tse' fònə. Mʉ lɛŋ yi, mʉ̀ sə dʉk də yi fa weŋ yòŋsə nə nà'a gʉ weŋ ŋgòtse' ŋkərə nə də ya wèeŋ sə riŋ tsə'rə Nwì.
18 Mʉ lɛŋgə̀ də yi muk tosə ŋkərəə awèŋ ŋgòyə rì marɛŋ nə nje nə, ya wèeŋ rɛɛŋ bə bum sə̀ yi a to weŋ də wèeŋ naaŋ tu bə zeŋ sə. Mok ye sə̀' də ya wèeŋ rɛɛŋ bə mvə̀'nə bum sə̀ yi a kàk fa bʉ̀ʉ ye wèŋ yam, nə boŋ,
19 nə ye mvə̀'nə ŋàaŋ ye sə̀ yi sə fàk bə zeŋ ndzə ni'ì vès sə̀ vès à dzəm bohòyi sə, a yam co wù kà fʉ̀k to sə sə̀'. Ŋàaŋ sə̀ yi gʉ̀gə̀ fàk bə zeŋ ndzə ni'ì vès sə ya' mègù sə̀' ŋàaŋ sə̀ ghaŋ,
20 sə̀ yi à lòkoksə Jisòs Krɛst bə zeŋ mvwe' kpʉ, nə cumsə nà' bo ma mà'a yi mʉbu sə,
21 fana Jisòs Krɛst tse' ŋàŋ fo' nə casə nsàp yòŋsə nə fòpwe' nə nà' tse' ŋàŋ mbwa yi. Yi yam ghak nsàp liŋ nə fòpwe' nə də nà' tse' ŋàŋ sə nze fɛŋ nə ye bə nzeŋgòŋ nə nà' ye mantombì pwe'fo' sə̀' yi.
22 Nwì a benə bum pwe'fo', nə noŋsə fa Krɛst yi nəŋtes kù mbwa. Yi ŋga'a mok ŋkum bə bum pwe'fo' yi, Nwì a gʉ̀ yi ŋgòye tu bohòcos nə sə̀'.
23 Cos nə ŋgùpni' Krɛst. A zeŋ nə nà' gʉ̀ yi ŋgòye wesə dak nə dak, sə̀' mvə̀'nə a yi nə yi gʉ̀ wesəgə̀ bum pwe' ma nə fòpwe'fo' dak yi nə.

2

Wèŋ Ànə Ye Bʉ̀ Kpʉkpʉ Ŋkuŋ Nə Luŋ

1 Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ànə ye to co bʉ̀ʉ sə̀ kpʉkpʉ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ànə kà dʉk Nwì yuk, nə sə gʉ bʉp.
2 Ghà ànə à ye, wèŋ à sə bɛ' lòmègù bum sə̀ nzeŋgòŋ nə sə dzəm sə. Wèŋ sə yuk dʉk yòŋsə nə yi tse' yòŋsəə ze', nə yi sə fak sə ntʉʉ̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉtu bohòNwì bə mvə̀'nə ŋga'a yi nə.
3 Vesùwèŋ à ye mègù sə̀' co wo. Vesùwèŋ à sə cu ncu nə ŋgùupni' avès à sə dzəm zeŋ. Vesùwèŋ sə gʉ bum sə̀ yà' sə bòni' avès sə, nə ye yusə ŋkərə avès dʉk də yà'a bəboŋ bohòvès anə. Vesùwèŋ à ye mègù sə̀' co mvə̀'nə ndàaŋwè pwe' à ye sə, də a nə ye ŋgə' bʉʉsə̀ a tse' nsàp ntʉm nə aco Nwì jòk bə zeŋ.
4 Vesùwèŋ ànə ye-a sə̀' vɛ'nə fana Nwì ye ŋwə̀ nə yi tse' koksəmanziŋ vɛ'ɛ, nə tse' dzədzəm bohòvès sə̀' wùriŋ.
5 Fana mvə̀'nə vesùwèŋ ànə ye mok co bʉ̀ kpʉkpʉ njo bʉp avès sə fana yi luŋsə be'lə ves bə Jisòs Krɛst. Wèŋ a tse' lùŋ yà'sə bʉ̀ʉ bòvəm Nwì.
6 Mvəsə̀ ves Krɛst wèŋ à ye mok mvwe' mò'fis fana yi lòkoksə venə wèŋ, ŋgòcu venə wèŋ mʉnə dzə̀' nə ghaŋ ma mʉbu.
7 Nwì ànə gʉ vɛ'nə də ya a kə̀ dzèŋ nùu, bwìŋ ye nsàp bəbo nə yi ànə fa ves bohòJisòs Krɛst nə, nə riŋ mvə̀'nə də bòvəm nə nje nə yam vɛ'ɛ wùriŋ sə.
8 Nwì à lùŋsə weŋ bə bòvəm nə nje mvə̀'nə wèŋ a fa ntʉm awèŋ bohòKrɛst. Ka yumok sə̀ wèŋ à gʉ̀ʉ yeŋ, Nwì a fa weŋ wà.

9 Yà' ka bʉ̀ʉ nsàp fàk mòk nə̀ wèŋ
a gʉ̀ʉ yeŋ, ye də kaco ŋwè kumŋgùŋ
bʉ̀ʉ zeŋ yeŋ.
10 Vesùwèeŋ bo fàak Nwì. Yi
à fʉ̀' càsə ves ndzə bohòKrɛst ya
vesùwèeŋ sə gʉ bəboŋ, mvəsə̀ yi
ànə fʉ̀hʉ nòŋsə də vesùwèeŋ nə gʉ
sə.

Bʉ̀ʉ Jus Bə Bʉ̀ Lakmvum Wèeŋ Mok Mò'fis Bʉ̀ʉ Krɛst

11 Wèŋ sə̀ ma bə tɛ̀' awèŋ à ye bʉ̀
lakmvum, wèŋ sə riŋ də wèŋ ànə
ka bʉ̀ʉ Nwì yeŋ. Bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo à
sə kom yàwo tu ànə ye bʉ̀ʉ Nwì wo
fana wo sə to wèŋ yàwèŋ də bòp bʉ̀
nə̀ wèeŋ kà tu komgə̀. Kom tu nə
mègù yumok sə̀ bwìŋ gʉ̀gə̀ yà' ma
mʉnə ŋgùpni'.
12 Wèeŋ sə tsərə tse' də mvə̀k ànə
à ye ŋga wèŋ Krɛst wèŋ à ka njàŋ ye
lok fʉk. Wèŋ ànə ka ŋgwì bʉ̀ Izùrɛ
nə̀ Nwì à cokfis də wo bʉ̀ʉ ye wèŋ
sə yeŋ. Wèŋ ànə ye yàwèŋ ŋkʉ̀ìŋ
fana, nə kà bo sənə rʉ̀k Nwì nə̀ yi
à kàk ŋgòfa bʉ̀ʉ ye wèŋ bum fo' nə
tse'. Wèŋ ànə ye yàwèŋ sə nzeŋgòŋ
anə nsàp bʉ̀ nə̀ wèŋ à ka tsətsərə̀
mòk nə̀ co wèŋ sə naaŋ tu fo' tse'
lok. Wèŋ ànə ka Nwì rì lok.
13 Yà'a ŋga'a yè'e mok də, bʉ̀ʉsə̀
weŋ Krɛst wèeŋ mok mò'fis fana
wèŋ sə̀ wèŋ ànə ye to fa' səsap sə
a sòoŋ kʉəp və̀ mok laŋ bʉ̀ʉ ndʉəm
Krɛst sə.
14 Jisòs Krɛst nə à jə və̀ fa ves fifi yi
bə tu ye. Yi a jə be'lə və̀ bʉ̀ lakmvum
wèŋ ŋgòye mok mò'fis bə bʉ̀ʉ Jus
wèŋ. Yi à jə ŋgùpni' ye, nə fis mak
gɛsə bəbɛ̀ŋ nə̀ nà' ànə sə təəŋ lok
mʉtsətsə'rəə wo co mbàndap nə bə
zeŋ.
15 A yà'sə də yi à kə̀ teŋsə lʉ̀ʉk
bʉ̀ʉ Jus wèŋ bə bum lak awo sə̀ wo à
sə gʉ̀gə̀ yà' sə̀' pwe'. Yi à gʉ̀ vɛ'nə də
ya yi jəŋ be'lə və bòop bʉ̀ʉ sə̀ ba sə
mvwe' mò'fis. Fana wo ye mok ŋgwì
bʉ̀ nə̀ mò'fis nə̀ fi. Yà'a mʉmvə̀'nə̀ yi
à jə və̀ fifi sə.
16 Ghà nə̀ Krɛst ànə kpʉ mʉntəəŋ
fana yi fis gɛsə bəbɛ̀ŋ nə̀ nà' à sə
yegə̀ mʉtsətsə'rəə bòop bʉ̀ʉ sə̀ ba
sə. Yi à gʉ̀ vɛ'nə də ya yi jəŋ və bòop
bʉ̀ʉ sə̀ ba sə bohòNwì co ŋgwì bʉ̀
nə̀ mò'fis.
17 Yà'a mvə̀'nə̀ Krɛst à jə və̀ ntirə̀
nə̀ nà' tse' fifi, nə tsoho fa wèŋ sə̀
wèŋ cu səsap bə sə̀ wo kʉəp və̀ Nwì
wèŋ sə̀'.
18 Vesùwèŋ pwe'fo' tse' yòŋsə̀ nə̀
mò'fis ndzə bohòKrɛst nə. Fana
vesùwèŋ tse' mandzə̀ nə̀ ŋgòvə̀
mvwe' sə̀ Tɛ̀' cu sə sə̀'.
19 Ye də, wèŋ sə̀ wèeŋ bʉ̀ lak-
mvum sə, wèŋ ka ŋga'a mok ŋkʉ̀ìŋ
yeŋ. Wèeŋ ŋga'a mok weŋ bʉ̀ʉ Nwì
wèŋ pwe' bwe nze. Wèeŋ mok bwe
sə̀ mʉ nda'à Nwì.
20 Kùumndap nə̀ ŋgàa ntum Nwì
bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə
ye to zeŋ wo nə fana, wèeŋ yàwèŋ
ŋga'a sə̀' ndap ànə mamòk. Lìs nə̀
nà'a lìs tò'ndap nə, a Jisòs Krɛst bə
tu ye.
21 A yi nə̀ yi kotse' ndap nə pwe'
mvwe' mò'fis. Yi gʉ̀gə̀ nà' ŋgòkuk,
nə ye ndap nə̀ nà'a zok nə̀ tse' nà'
Tà Nwì.
22 Krɛst gʉ̀gə̀ wèŋ sə̀ wenə wèeŋ
mvwe' mò'fis sə ŋgòye sə̀' ndap ànə
mamòk. Nwìi cugə̀ mʉmvwe' ndap
ànə bə yòŋsə̀ ye.

3

Pol Tsə̀' Rɛŋsə Bum Sə̀ Yà' Cu Səswihì BohòNwì

1 Bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana
mʉ̀ Pol nə̀ mʉ̀ cu ndapndzəm nè'nə,
mʉ̀ sə lɛŋ fa weŋ Nwì. Mʉ̀ cu
ndapndzəm nə bʉ̀ʉ tu Jisòs Krɛst,
də mʉ̀ sə tsòho fa liŋ ye sə bohòbʉ̀
lakmvum.
2 Mʉ̀ tsəm də wèŋ a yuk mvə̀'nə̀
Nwì a fa mʉ fàak yè'e bə bòvəm nə̀
nje də mʉ fak fa weŋ sə laŋ.
3 Nwì bə tu ye à nìtsə̀' fa mʉ
yusə̀ yà' à cu səswihì bohòyi sə̀ ŋwè
nəmòk ka bə zeŋ riŋ yuk. (Mʉ̀ a còm
fa weŋ bə zeŋ momjo vɛ'ɛ laŋ.
4 A ye-a ŋga wèŋ ta-a yusə̀ mʉ̀ a
còm sə fana aco wèŋ rɛɛŋ bə yusə̀
səswihì sə̀ mʉ̀ rì yà' bə liŋ Krɛst sə.)
5 Ŋwè ànə ka bə zeŋ man-
tombì ntòriŋ yuk. Nwì niŋ fa yà'

ŋga'a bohòŋgàa ntum ye bə ŋgàa tsòhòbum ye wèŋ, sə̀ wo bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a nòŋsə wo zok sə. Nwì a nìfa yà' bə yòŋsə̀ ye nə.

6 Yu nə̀ sə̀swihì nə nè' də: mvə̀'nə̀ bʉ̀ lakmvum wèeŋ yuk Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə, nə dzəm nà' fana wo tse' yàwo bum sə̀ bwe nze tse' yà' wo sə sə̀'. Wo mok mamòk bə ŋgùpni' nə̀ mò'fis nə fana wo tse' ma njàwo sənə bum sə̀ Nwì a kàk fa bʉ̀ʉ ye sə sə̀'.

7 Nwì a gʉ̀ mʉ yi də mʉ ye ŋgà fàk nə̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə. Yi a fàk sə ntʉʉ̀ mʉ̀ bə ŋàaŋ sə̀ ye sə fana yi nə fa mʉ fàak yè'sə bə bòvə̀m nə̀ nje də mʉ gʉ.

8 A ye-a sə̀ də mʉ̀ jə'rə càsə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ sə pwe' mʉ̀ fana Nwì a fa mali mʉ fàak yè'sə bə bòvə̀m nə̀ nje. Fàak sə̀ yi a fa mʉ sə, a də mʉ tsoho lo fa bʉ̀ lakmvum wèŋ ma nsàp ghàk nə̀ Jisòs Krɛst tse', nə̀ kaco ŋwè cepto yeŋ nə.

9 Fàak am mook ŋgònìfa bwìŋ mvə̀'nə̀ bum sə̀ yà' cu sə̀swihì bohòNwì, sə̀ yi ànə gʉ yà'a nə̀ kə̀ ye nùu. Nwì nə̀ yi ànə gʉ bum pwe' yi nə à lòksə swìhi bum yè'sə mvə̀'nə̀ à yè yèe.

10 Yi à swìhi yà' vɛ'nə də ya a kə̀ dzèŋ niè' nè'e fana yi jəŋ cos nə, nə niŋtsok nsàp ŋkərə̀ nə̀ yi tse' nə bə bum pwe'. Yi nə niŋtsok fa nà' bohòyòŋsə̀ə sə̀ wo tse' ŋàŋ ma mʉbu wo sə.

11 Yà'a mvə̀'nə̀ Nwì ànə gʉ bum sə̀ yi ànə dʉk ntinə bʉ̀ə̀ də yi nə gʉ sə. Yi à gʉ̀ yà' ndzə bohòKrɛst nə̀ yi Tà àvès nə.

12 Vesùwèŋ sə̀ vès Krɛst wèeŋ mok mvwe' mò'fis sə, aco a və to mantombìi Nwì, nə kà wəp, bʉ̀ʉsə̀ vès a dzəm bohòTà Jisòs nə.

13 Ye də mʉ̀ lɛŋ weŋ wùriŋ də kà də wèeŋ bʉpsə ntʉm awèŋ də bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə yə ŋgə' bʉ̀ʉ wèŋ dʉk. Ŋgə' nə̀ mʉ̀ sə yə nə, wèeŋ nə tse' swe' fo'.

Pìriyà Nə̀ Pol À Lɛŋ Fa Bʉ̀ʉ EfesòWèŋ

14 Ye də nà'a njo nə̀ mʉ tə̀əŋgə̀ bə tumfərə mantombìi Tɛ̀',

15 nə̀ ŋgwì bʉ̀ nə̀ ma mʉbu bə sə̀ sə nze pwe' tse'gə̀ liŋ awo bohòyi nə.

16 Mʉ lɛŋgə̀ Nwì də yi fa weŋ yòŋsə̀ ye ŋgògʉ̀ ntʉʉm awèeŋ tse' ŋàŋ. Nwì nə, yi tse' kə̀kuk vɛ'ɛ wùriŋ co yi gʉ fa weŋ vɛ'nə.

17 Mʉ lɛŋgə̀ sə̀' də Krɛst kə cum sə ntʉʉ̀ wèŋ mvə̀'nə̀ wèŋ a dzəm bohòyi sə. Mʉ lɛŋ də dzədzəm nə̀ wèŋ tse' bohòmòk bə mòk nə co ŋgàaŋ-tʉ, nə gʉŋ co kùumndap, nə kà tsòhò.

18 Ya ŋga wèŋ, nə ye bə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ pwe'fo', nə rɛɛŋ riŋ mvə̀'nə̀ Krɛst dzəm ves maŋgəŋgèŋ sə. Dzədzəm nə̀ nje nə nà'a wə̀wə̀ŋ nə ye sə̀sap nə ye cəco nə tse' ntuəmtu sə̀'.

19 A ye-a sə̀ də dzədzəm nə̀ nje nə nà' yam vɛ'ɛ nsàp nə̀ kaco ŋwè riŋ wes to nà' ye fana mʉ̀ lɛŋ də wèeŋ riŋ nà', ya ŋga nsàp ntʉm àwèŋ nə bʉʉŋ co nə̀ Nwì dak nə̀ dak.

20 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nə̀ yi tse' ŋàaŋ sə̀ yi fàkgə̀ bə zeŋ sə ntʉʉ̀ vès nə. Aco yi gʉ riŋ ghak, nə casə mvə̀'nə̀ a sə fek yi, nə ye bə mvə̀'nə̀ a sə̀ tsərə.

21 Nwìi tse' kə̀kuk bʉ̀ʉ bʉ̀ʉ cos nə, nə ye bʉ̀ʉ tu Jisòs Krɛst bə ghà nə̀ fòlòoŋ, nə kà mè yuk. Yà' ye vɛ'nə.

4

Wèeŋ Fak Mvwe' Mò'fis, Co Ŋwə̀ Nə̀ Mò'fis

1 Mʉ̀ nə̀ mʉ̀ cu ndapndzəm bʉ̀ʉsə̀ də mʉ̀ sə fàk bohòTà nə, mʉ̀ lɛŋ weŋ vɛ'ɛ wùriŋ də wèeŋ cum ncu nə̀ aco nà' kʉrə bə mvə̀'nə̀ Nwì ànə to weŋ ŋgòcu sə.

2 Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə sə ye fʉ̀ə̀, nə ye də a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀ yumok sə̀ yà' ka wu boŋ, wù kà bə zeŋ nənàk jòk bʉ̀ʉsə̀ wèŋ tse' dzədzəm.

3 Wèeŋ lap mandzə̀ nə̀ ŋgòcu ncu nə̀ mvwe' mò'fis, nə̀ Yòŋsə̀ Nwì a to weŋ ŋgòcu nə, ya ŋga wèeŋ cum bə fifi.

4 Vesùwèŋ tse' ni' nə̀ mò'fis, nə tse' yòŋsə̀ sə̀' nə̀ mò'fis. Yà' mègù sə̀' mvə̀'nə̀ yu sə̀ Nwì à to weŋ ŋgònaaŋ tu bə zeŋ mantombì nə gù sə̀' mò'fis.
5 Vesùwèŋ tse' Tà nə̀ mò'fis, a dzəmtse' sə̀' yusə̀ mò'fis, nə ye sə̀' bàptɛ nə̀ mò'fis.
6 Nwì mègù mò'fis nə̀ yi Tɛ̀'ɛ bwìŋ pwe'. Yi tu bə bum pwe' yi. Yi jəgə̀ bum pwe', nə sə gʉ fàak ye bə zeŋ. Yi kotse' bum pwe'fo' yi.
7 Fana Jisòs Krɛst a fa vesùwèŋ nsàap ŋkərəə zəzok. Yi fa ndàaŋwè pwe'fo' ma nje mvə̀'nə̀ yi dzəm ŋgòfʉ̀k fa nà'.
8 Yà'a yusə̀ ŋwàk Nwì sə cèp də,
<<Ghà nə̀ yi ànə kok lo mʉbu sàsap fana,
Yi à jə lòbʉ̀ʉ sə̀ yi ànə ghak wo bə dzè' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ;
Yi fa maŋgòŋ fəfa.>>
9 Ncèp nə̀ də, <<yi ànə kok lo mʉtsə̀ sàsap>> nà'a yà'sə da? Nà'a yà'sə də yi ànə tsoŋ lo to ntòtsətsoŋ, ma nə̀ sə mbwè nze.
10 Ye də ŋwə̀ nə̀ yi à tsə tsətsoŋ nə, a sə̀' yi nə̀ yi à kok lòkəkok, mʉ ntòbu nə. Yi à kok lòvɛ'nə ya yi ye ma nə̀ fòpwe'fo' yi.
11 A yi nə̀ yi à fa maŋgòŋ wèŋ fəfa nə. Nsàap fəfaa sə̀ yi à fa yà'wèŋ sə à ye də, yi à nòŋsə bʉ̀ʉ mok ŋgòye ŋgàa gə̀ ntum ye, mok ŋgàa tsòhòbum ye, mok fàŋgəri, mok pastònə ye mok cicà wèŋ.
12 Yà'a mvə̀'nə̀ yi ànə gʉ vɛ'nə ŋgògʉ̀ fʉ̀hʉ nòŋsə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ də ya wo fak bohòyi Krɛst: ya wo ci lokoksə tes ni' nə.
13 Fana ya vesùwèŋ pwe' nə kə dzeŋ mok mvwe' sə̀ də a tse' tsətsərə̀ nə̀ mò'fis bə yusə̀ a dzəmtse' sə, nə ye bə yusə̀ a rì yà' bə ma nə̀ mo Nwì nə. A ye vɛ'nə fana yà' gʉ ves mok ŋgòbʉ̀ʉŋ bʉ̀ʉ sə̀ vesùwèŋ a gʉ vəp laŋ, a ye mok co Krɛst nə bə tu ye dak nə̀ dak.
14 Fana vesùwèŋ kà mok co bweŋke' ye fe'lə̀ ŋgòsə yu'rə kɛ'cà bum sə̀ bwìŋ sə yə'rə nə sə kupsə kɛ'cà ntʉm avès bə yusə̀ vesùwèŋ a dzəm sə; kè də ŋwə̀ mòk cì' mvwès fana nà' yuhu fʉ ntu'ù vès co də nà'a zìnə yà'a mok sə gʉ̀ fe'lə̀.
15 A ye lɛ də, vesùwèeŋ dzəm mòk bə mòk, ya a sə cep zìnə, ya vesùwèeŋ kuk ŋgòye kəkʉrə̀ co ni' Krɛst, nə̀ yi tu yi nə.
16 Yi tu yi fana ni' nə pwe' sə yuk bohòyi, fana ni' nə pwe' cu mò'fis mvə̀'nə̀ nzèhe ni' sə sə kohotse' nà' mvwe' mò'fis anə. Fana a ye-a ŋga ma ni' nə̀ fòpwe' sə gʉ̀ fàk ma nə̀ nje nə kəkʉrə̀ fana ni' nə pwe' kuk, nə gʉŋ bə dzədzəm.

Wèeŋ Cum Nsàp Ncu Nə̀ Fi

17 Mʉ̀ tə yàm bə ncèp nè'e, nə sə tip weŋ bə liŋ Tà də wèeŋ kà nsàp ncu nə̀ bʉ̀ pegè wèeŋ cugə̀ nà'a mok cu. Nsàp mandzə̀ nə̀ wo tsərəgə̀ bum yàwo nə̀ nà' ka fàk tse'.
18 Ŋkərə̀ àwo cu sənə mandzəm. Wo ka mvwe' ncu nə̀ Nwì nə̀ riŋ bʉ̀ʉsə̀ wo gʉgʉtu, nə kà yumok rì.
19 Marè'tu a mè mʉtuhù wo laŋ. Wo fa mègù ni' awo mok bə ŋgògʉ̀ jòŋ. Wo sə gʉ nsàap bum sə̀ bʉp nduk, nə kà mvə̀k kʉp.
20 Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ à ka yumok mʉmvə̀'ànə bə liŋ Krɛst yə'rə.
21 Wèŋ à yuk lì liŋ ye lɛ laŋ, ka vɛ'nə yeŋ à? Wo à yə'rə fa wèŋ zìnə nə̀ nà'a bə liŋ Jisòs nə laŋ.
22 Ye də wèeŋ fweŋ mak gɛsə ni' àwèŋ nə̀ zəm nà'a fo', nà' à kʉ̀rə ye bə ncu àwèŋ nə̀ wèŋ ànə sə cum to mantombì nà'a. Bum sə̀ bʉp sə̀ yà' à sə bòweŋ sə à bòrə weŋ nə gʉ̀ bʉpsə wes ni' nə̀ zəm nə laŋ.
23 Wèeŋ tse' lɛ tsətsərə̀ nə̀ fi ya wèeŋ rɛɛŋ bum mok bə mandzə̀ nə̀ fi.
24 Wèeŋ ni tse' mok ni' nə̀ fi, nə̀ wo a gʉ̀ nà', nà' tse' nsəsəə Nwì. Ni' nə̀ fi nə ncu nə̀ nà'a zìnə, rərəŋ bə rərɛŋ sə̀'.
25 Ye də wèeŋ kà mvwès mok sə cì'. Ŋwèe cep-a yumok bohòmoma ye, yà' ye megu yusə̀ yà'a zìnə, bʉ̀ʉsə̀ vesùwèeŋ pwe' ni' nə̀ mò'fis.

26 A ye-a ŋga wù jòok, wù kà də
jəjòk nə gʉ wu ŋgògʉ̀ bʉp dʉk. Kà
də wu yiskok bə vəəm jəjòk tè nùm
kə ca co dʉk,
27 ya wu kà maze' nə mandzə fa.
28 Ŋwə nə yi à sə yəgə-a yə, yi
teŋsə. Yi fak mok bə bo ye zìnə, ya
yi tɛsə to bʉ̀ʉ sə wo ŋgàa jìŋ wèŋ.
29 Kà də ncèep sə̀ bʉp tesə kə̀
cùhu wèŋ dʉk. Wèeŋ cep megu lɛ
ncèep sə̀ co yà' tɛsə bwìŋ fana yà'
ye kə̀kʉrə̀ bohòŋwə nə̀ wù sə cèp
bohòyi nə. A ye vɛ'nə ya yà'a tse'
swe' bohòbwìŋ.
30 Mòok sə̀' də kà də wèeŋ gʉ də
ntʉm Yòŋsə nə̀ Nwì nə yaaŋ dʉk.
Wèeŋ riŋtse' də Yòŋsə nə mʉni'ì
wèŋ nə co ŋgwè ŋgònìŋtsə̀' də Nwì
tse' weŋ yi, fana yi nə̀ kə̀ fìŋ mè'rə
weŋ ŋga nùmbu nə kə̀ dzèeŋ.
31 Wèeŋ mè'rə mak gɛsə cʉcʉk, kà
ntʉm ko, nə ye jəjòk wèŋ pwe'fo'.
Ŋwèe kà də yi sə cep furə kɛ'ca, nə
sə yak kɛ'ca bwìŋ dʉk. Ŋwèe kà
mʉzə̀p tsətsərə̀ nə̀ bə jòŋ bohòŋwə̀
mòk sə vəə yi tse' lok fʉk.
32 Wèeŋ sə gʉ fa mòk bə mòk lɛ
bə̀boŋ, nə sə tse' ntʉm nə̀ fə̀fwèŋ.
Wèeŋ sə swifa mòk bə mòk mvə̀'nə̀
Nwì à swìfa weŋ mvə̀'nə̀ wèŋ à
dzəm bohòKrɛst yà'a.

5

Wèeŋ Cum Ncu Nə̀ Nà'a Ncu Marɛŋ

1 Wèeŋ bwe Nwì sə̀ yi dzəm weŋ
vɛ'ɛ wùriŋ, fana ye də wèeŋ sə gʉ
bum sə̀' co yi.
2 Ncu àwèŋ nə̀ wèŋ sə cu nə, nà'a
ye bə dzədzəm mvə̀'nə̀ Krɛst ànə
dzəm ves sə̀', nə fa yòŋsə̀ ye bʉ̀ʉ vès
yà'a. Yi fa yòŋsə̀ ye nə co fəfa mòk
nə̀ nà' à rə̀m sàaŋ bòŋsə bohòNwì
nà' ye sə̀' co satikà' bohòyi nə vɛ'.
3 Wèeŋ bʉ̀ʉ Nwì fana kà də wèeŋ
gʉ co wo teŋ lok fʉk nzak sàhà bə
liŋ awèŋ dʉk. Nzak sàhà bə bum sə̀
yà' ka rərɛŋ yeŋ pwe' nə ye ntʉm
nə̀ ŋgòtsərə də wu tse' bum ŋkʉ̀ʉŋ
wuwù nà'a kà bohòwèŋ yuhù yuk.
4 Ka bə̀boŋ co wèŋ sə cep kɛ'ca
ncèep jòŋ bə ncèep ləm nə ye man-
sohòwèŋ yeŋ. Wèeŋ sə kwasə lɛ
Nwì.
5 Wèeŋ riŋtse' də ŋwèe nə̀ kà
bè'lə yumok mvwe' gaŋ ŋkum Krɛst
bə Nwì kə̀ tse' lok, ŋga a ye-a də yi
sə ko sàhà, sə gʉ bum jòŋ nə ye nsàp
ŋwə̀ nə̀ yi sə dzəm ŋgòtse' bum
ŋkʉ̀ʉŋ na. Ŋgà dzəm bum ŋkʉ̀ʉŋ
ànə sə jə bum yà'sə co Nwì bohòyi.
6 Kà də ŋwə̀ nəmòok kə borə weŋ
bə ncèep sə̀ wà bə bum sə̀ mʉ̀ tsə̀'
weŋ yè'sə dʉk. Bum yà'sə, a zeŋ sə̀
yà'a gʉ̀gə̀ ŋkuŋ Nwì jok bohòbʉ̀ʉ sə̀
wo kà dʉk ye yukgə̀ sə.
7 Ye də wèeŋ kà bə nsàp bʉ̀ ànə
wèŋ sə be'lə̀ lok.
8 Wèŋ ànə ye to yàwèŋ fa' sə̀' ŋgàa
cu sənə mandzəm. Ŋga'a nè'e wèŋ
a bʉ̀ʉŋ və̀ mok bʉ̀ʉ Tà Jisòs fana
ye də wèŋ cu mok mvwe' marɛŋ.
Ye da wèeŋ cum mok ncu nə̀ aco
nà' niŋtsok fa bwìŋ də wèeŋ ŋgàa
marɛŋ anə.
9 Bʉsə̀ marɛŋ nə jə vàgə̀ nto'o sə̀
bə̀boŋ co gʉ̀bòŋ bə kə̀kʉrə̀ nə ye
zìnə sə̀'.
10 Wèeŋ lap mandzə̀ nə̀ ŋgòyə'rə
lɛ yusə̀ aco yà' gʉ Tà yi kwa.
11 Kà də wèeŋ fa gesə bo awèŋ
sənə bum sə̀ wà sə̀ yà'a bum ndzəm
yà'sə dʉk. Wèeŋ yə nsàap bum
yà'sə, wèŋ fis vesə yà' lɛ mvwe'
marɛŋ.
12 Ŋgòcèp bə nsàap bum sə̀ wo
gʉ̀gə̀ yà' mvwe' sə̀swihì sə a marè'tu
wùriŋ.
13 Fana a ye-a ŋga bum pwe' tesə
və̀ mvwe' marɛŋ fana yà' rɛɛŋ yəəŋ
mvə̀'nə̀ yà' cu sə nə̀ zìnə.
14 Bʉsə̀ yusə̀ yà'a rɛɛŋ yəəŋ bə̀boŋ
laŋ fana yà' bʉ̀ʉŋ mok marɛŋ. Nà'a
njo nə̀ wo dʉkgə̀ də,

<<Wù ŋgà dzəmlo, yəəŋ lokok
mvwe' kpʉ!
Ya ŋga Krɛst fa wu marɛŋ.>>

15 Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bə̀boŋ bə
nsàp ncu àwèŋ nə̀ wèŋ sə cu nə.
Wèeŋ cum co bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ŋkərə̀,
nə kà co ləm cu.

16 Bʉp cu niè' wùriŋ fana mvèk nə̀ wèŋ tse' pwe'fo', wèŋ lap ŋgògʉ̀ bə̀boŋ.
17 Kà də wèeŋ bʉ̀ʉŋ ləm dʉk, wèeŋ lap nə riŋ yusə̀ Tà dzəm də wèeŋ gʉ.
18 Kà də wèeŋ no jʉhʉ rùk, ya'sə gʉ bʉpsəgə̀ mègù weŋ wà. Wèeŋ fa ntʉʉm awèŋ lɛ bohòYòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ŋgòrwiŋ cu ca.
19 Wèeŋ sə cep bohòmòk bə mòk ndzənə ŋkìi sə̀ wo sə yəm nja ncèep Nwì, nə ye sə̀ co ya' kuksə liŋ Nwì bə sə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə sə nìtsə' fa weŋ sə. Wèeŋ sə yəm fa Tà nsàap ŋkìi ya'sə sə̀' bə kwəkwa sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ anə.
20 Ghà nə̀ fòpwe' wèeŋ sə kwasə Nwì nə̀ yi Tɛ̀' nə, bə yu yà pwe'fo'. Wèeŋ sə kwasə yi mʉnə liŋ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə.

Nzak Ŋgwe Bə Ndum

21 Mvə̀'nə̀ wèeŋ yukgə̀ Jisòs Krɛst fana wèeŋ yuk mòk bə mòk sə̀' vɛ'nə.
22 Bə̀ba wèeŋ yuk bohòndum awo, co wèŋ sə yuk bohòTà Jisòs.
23 Bʉsə̀ ndum tse' ŋàŋ mʉtuhù ŋgwe ye yi co mʉmvə̀'nə̀ Krɛst tse' ŋàŋ mʉtuhù cos yi yè'e. Krɛst nə sə̀' ŋgà lùŋsə̀ cos nə, nə̀ nà'a ni' ye nə sə̀' yi.
24 Ye də bə̀ba wèŋ tse' ŋgòyuk bohòndum awèŋ co mvə̀'nə̀ cos nə yukgə̀ bohòKrɛst sə.
25 Ma nə̀ bohòmbəmbam wèeŋ yàwo də, dzəm ŋgwe yo sə ntʉ̀ʉ̀ wù co mvə̀'nə̀ Krɛst ànə dzəm cos nə, nə kpʉ bʉ̀ʉ zeŋ yà'a.
26 Yi à gʉ̀ vɛ'nə də ya nà'a ye rərɛŋ ŋga yi cùk rɛŋsə nà' bə ndzəp nə ye ncèp nə̀ Nwì nə.
27 Ânə ye sə̀' də ya yi jəŋ gesə lo cos nə sə ntʉ̀ʉ̀ yi ŋga nà' sə fom ŋgwèŋ vɛ'ɛ ŋap. Ya nà'a ye rərɛŋ, nə kà jòŋ tse' lok. Nà'a kà kə̀kàk sə̀' ye lok fʉ̀k, nə kà yumok nə̀ də yi gbʉ̀ bə zeŋ ləm tse' fʉk.
28 Yà'a mvə̀'nə̀ ndum wèŋ tse' ŋgòdzəm ŋgwe awo, co mʉmvə̀'nə̀ wo dzəmgə̀ ni' yawo. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgwe ye, ye də yi sə dzəm yà'sə ni' nə̀ nje.
29 Ŋwə̀ nəmòk ka ni' nə̀ nje bɛ̀ŋ yuk. Yusə̀ yi gʉ̀gə̀ bə zeŋ sə də yi fagə̀ nà' zʉzʉ, nə sə jəŋ ŋkərə̀ bə zeŋ vɛ'ɛ bə̀boŋ, co Krɛst gʉ̀gə̀ bohòcos sə,
30 bʉ̀ʉsə̀ vesùwèeŋ ŋgùpni' ye nə mamòk.
31 A mvə̀'nə̀ ŋwàk Nwì sə cep də, <<Nà'a njo nə̀ ŋwèe nə me'rə tɛ̀' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋgwe ye, bʉ̀ʉ sə̀ ba sə bʉʉŋ mok ŋwə̀ nə̀ mò'fis.>>
32 Ncèp ènə co ca vɛ'ɛ wùriŋ. Mʉ̀ sə̀ dʉk də nà' sə tsə̀' fa ves yumok bə mvə̀'nə̀ Krɛst bə cos nə cu sə.
33 A bohòwèŋ yàwèŋ sə̀' də, ndu ŋwà nə̀ fòpwe' dzəm ŋgwe ye co ni' nə̀ nje fana ŋwà nə̀ fòpwe' tse' ŋgòwəp ndu ye.

6

Nzak Ma Bə Tɛ̀' Nə̀ Ye Bwe Awo

1 Ma nə̀ bweŋke' wèeŋ yàwo də, wèeŋ yuk ma awèŋ bə tɛ̀' awèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo yùgə̀ Tà Jisòs, bʉ̀ʉsə̀ a vɛ'nə bə̀boŋ.
2 Rʉ̀k nə̀ nà'a mantombì nə̀ wo kak be'lə yumok bə zeŋ nə, a nə̀ də, <<Wəp ma yòbə tɛ̀' yò.>>
3 Kə̀kàk nə̀ nà'a fo' nə də, <<Ya ŋga bum pwe'fo' ye bohòwù anə bə̀boŋ, yòŋsə̀ yòye sə nzeŋgòŋ anə sə̀' sə̀sap.>>
4 A bohòtɛ̀' sə̀' də, kà də wèeŋ sə gʉ bwe awèŋ sə nsàp nə̀ co wo jok dʉk. Wèeŋ sə yə'rə kok, nə sə tip kok wo lɛ bə mandzə̀ nə̀ Tà nə.

Nzak Masà Bə Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Sə Fàk Ŋkwɛ̀ŋ BohòYi

5 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə fàk ŋkwɛ̀ŋ wèeŋ yuk dʉk masàa awo sə̀ yà' tse' wo sə nze fɛŋ sə. Wèeŋ wəp wo vɛ'ɛ tu no bə ntʉm nə̀ mò'fis co wèŋ sə fàk bohòKrɛst.
6 Kà də wèeŋ fak megu vɛ'nə ŋga ŋwè sə kʉ̀k weŋ də ya wo kwasə weŋ dʉk. Wèeŋ gʉ yusə̀ aco Nwì

kwa bə zeŋ bə ntʉʉm awèŋ pwe'fo' co bʉ̀ʉ sə̀ wèeŋ ŋkwɛ̀ŋ bohòKrɛst.
7 Wèeŋ fak fàak ŋkwɛ̀ɛŋ awèŋ bə ntʉm nə̀ bə̀boŋ co wèŋ sə fàk fa bohòTà; kà co bohòŋwè nə̀ yi mègù ŋwè wà nè'e ye.
8 Wèeŋ riŋtse' də Tàa nə̀ kə̀ làk ndàaŋwè pwe' bə fàak sə̀ bə̀boŋ sə̀ ŋgə̀ŋgàŋ a gʉ̀ʉ. A dzəm ŋgə̀ŋgàŋ ye ŋkwɛ̀ŋ bə nə̀ yi ka ŋkwɛ̀ŋ yeŋ pwe', yi nə̀ làk yà' vɛ'nə.
9 Bohòwèŋ masàa sə wèŋ, wèeŋ kotse' ŋkwɛ̀ɛŋ awèŋ sə sə̀' bə̀boŋ, nə kà wo ntʉm sə sàksə̀. Wèeŋ riŋtse' də weŋ ŋkwɛ̀ɛŋ awèŋ sə wèŋ tse' masà nə̀ mò'fis mʉbu. Masà àwèŋ nə̀ mʉbu nə, yi kà ŋwè nəmòk gèm ko fagə̀.

Mandzə̀ Nə̀ Mo Jisòs Krɛst Tse' ŊgòMàk Dzè'

10 Ncèp nə̀ mʉ̀ sə tip lə̀sə weŋ bə zeŋ nə də, wèeŋ jəŋ ŋàŋ bohòTà Jisòs ya ntʉʉm awèeŋ ye gʉgʉŋ, bʉ̀ʉsə̀ ŋàaŋ ye sə yam vɛ'ɛ wùriŋ.
11 Nwì a fa weŋ bum màk dzè', ŋgòmàk dzè' weŋ maze' nə wèŋ fo'. Wèeŋ nitse' yà' pwe', ya ŋga wèeŋ ye gʉgʉŋ, maze' nə kà weŋ bə ŋkərə ye nə bòrə màk. 12 Dzè' nə̀ a sə màk nə, vesùwèŋ sə kà nà' ves bwìŋ màk. A sə màk nà' ves yòŋsə̀ə sə̀ wo tse' ŋkʉ̀ì', sə̀ wo cu ma mʉbu. A wo sə̀ wo ŋkum nə ye mantombì bohòyòŋsə̀ə ze' wèŋ sə̀ wo tse' nzeŋgòŋ ndzəm nè'e wo.
13 Ye də jəŋ bum dzè'e sə̀ Nwì a fa sə ŋga'a, ya ŋga ghà nə̀ dzè' nə kə̀ bà mok jwàŋ fana wèŋ təəŋ to mali gʉgʉŋ tətè kə lə, ya ŋwə̀ nə̀ yi sə bɛ̀ŋ weŋ nə kà weŋ ghak.
14 Wèeŋ təəŋ-na cʉ̀k, nə swi'tse' zìnə co korə sə gamə̀ wèŋ. Wèeŋ jəŋ ncu nə̀ rərɛŋ nə, nə nitse' nà' co cə̀k nə̀ ŋgòmàk dzè' nə̀ mʉ ŋgùu nà'a.
15 Kùuŋgùp sə̀ wèeŋ nə so tse', a ŋgòye fə̀fʉhʉ̀ ŋgòtsòho fa bwìŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà' tse' fifi nə.
16 Mòok sə̀' də mʉmvə̀'nə̀ wèŋ fa ntʉm awèŋ bohòKrɛst yà'a, nà'a ye bohòwèŋ co ŋkə̀. Wèeŋ bək tse' nà', bʉ̀ʉsə̀ nà'a zeŋ nə̀ aco wèŋ limsə to ŋgiŋ sə̀ maze' nə mak vèsə yà', yà' sə kʉə co mis sə bə zeŋ.
17 Wèeŋ jəŋ lùŋ nə̀ Nwì a fa weŋ nə, nə ta tse' nà' co tàm dzè' nə. Wèeŋ jəŋ bwi ncèp nə̀ Nwì nə, nə kotse' nà' co fèk nə̀ yòŋsə̀ nə a fa weŋ.
18 Wèeŋ sə lɛŋ pìriyà, nə sə fek Nwì də yi tɛsə weŋ. Wèeŋ sə lɛŋ bə mvə̀k nə̀ fòpwe' mʉmvə̀'nə̀ yòŋsə̀ nə sə gʉ̀ weŋ ŋgòlɛŋ sə. Ye də wèeŋ cum nca, nə kà wò. Wèeŋ sə lɛŋ fa bʉ̀ʉ Nwì wèŋ nùumbu pwe'fo'.
19 Wèeŋ lɛŋ fa mʉ yàm sə̀', də ghà nə̀ mʉ dzəm ŋgòcèep fana Nwì fa mʉ ncèp nə̀ ŋgòcèep nə, ya ŋga mʉ cu ŋgòtsòho yusə̀ sə̀swihì sə̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə sə tsə̀' rɛŋsə fa mʉ̀ kà wʉə tse'.
20 A ye-a sə̀ də mʉ̀ cu ndapndzəm fana mʉ̀ tə mvwe' kùu Krɛst njo nə̀ ŋgòtsòho Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə. Ye də wèeŋ lɛŋ fa mʉ də mʉ tsoho nà' bə ŋàŋ mvə̀'nə̀ mʉ̀ tse' ŋgòtsòho nà' sə.

Cə̀cèpsə̀

21 Moma àvès Tìkikòs nə̀ a dzəm yi wùriŋ, nə̀ yi fàkgə̀ bohòTà bə zìnə ye nə, nə tsok fa weŋ mvə̀'nə̀ mʉ̀ cu ya wèeŋ riŋtse' bə zeŋ.
22 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ tum yi də yi kə ye weŋ nə, də ya wèeŋ riŋtse' mvə̀'nə̀ vès cu fana yi gʉ ntʉʉm awèŋ ŋgòye cəcuŋ sə̀'.
23 Mʉ̀ lɛŋ də Nwì nə̀ yi Tɛ̀' bə Tà Jisòs Krɛst fa fifi bohòbwema sə pwe'. Wo gʉ ya'wèŋ ŋgòdzəm mòk bə mòk, nə fa ntʉm awo bohòKrɛst sə̀'.
24 Mʉ̀ lɛŋ də bə̀bo nə̀ Nwì nə ye bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm Tà Jisòs Krɛst àvès nə bə nsàp dzədzəm nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə.

Ŋwàk nə Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə̀ Mvwe' Lak FÌLIPIYÀ

Ŋwàk nə̀ Pol à còm fa bʉ̀ʉ Fìlipiyà ènə, yi à còm fa nà' yà'sə bohòcos nə̀ yi à muk to tsə cip mvwe' nze Màsìdoniyà nə. Yi ànə còm ŋgòkwɛ'sə nà' ŋga yi cu ndapndzəm. Pol à kwɛ'sə wo də wo sə cum ncu nə̀ krətèŋ tse' ŋgòcu nə. Mvəsə̀ yi à sə kwɛ'sə wo, yi sə cep bə nza' kwəkwa kàkɛ', kàkɛ'.

Yi à còm sə̀' ŋgòkwasə bʉ̀ʉ Fìlipiyà wèŋ sə bə bum sə̀ wo à tumsə fa yi ŋgòtɛsə yi ŋga yi cu bə ŋgə'. Yi à jə mvàk ènə sə̀' ŋgòcèp də yà'wèeŋ ko ntʉm bə ŋgə' nə̀ yi sə yə, nə ye bə ŋgə'ə sə̀ yà'wèŋ sə yə sə sə̀'.

Pol à cèp ncèep mok sə̀ gʉgʉŋ də, <<Ŋgòcu ŋwʉm a ŋgòsə naaŋ tu bohòKrɛst, nə ye də ŋgòkpʉ a sə̀' swe'>> (ye ŋgo 1:21). Yi à cèp sə̀' də bum sə̀ yi à sə kùmgə ŋgùŋ bə zeŋ sə yà'a bohòyi ŋga'a mok co bèp (ye ŋgo 3:4-11). Yi cep mʉmvə̀'nə̀ yi sə lʉ̀ gʉgʉŋ də ŋga yi nə kə ghak nə tse' lə̀là' nə (3:12-14). Yi yəm ŋkì mok ŋgòkùksə Jisòs bə zeŋ (ye ŋgo 2:5-11). Nè'nə ŋkì mòk nə̀ mantombì nə̀ nà' fom wùriŋ nə̀ wo à còm nòŋsə nà'. Nà' sə cèp bum ba bə liŋ Jisòs: yi à jə ni' ye sə nze fana Nwì bʉsə yi ŋwə̀ nə̀ ghaŋ.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol ves Timatì. A ves sə̀ vèes ŋgàa fàk bohòJisòs Krɛst. Vès com fa nà' bohòwèŋ sə̀ wèeŋ bʉ̀ʉ Nwì pwe' sə̀ wèŋ cu mvwe' lak Fìlipiyà, nə ye bʉ̀ʉ awèŋ sə̀ mantombì bə sə̀ wo tɛsəgə̀ mʉ cos.

2 Nwì nə̀ yi tɛ̀' àvès bə Tà Jisòs Krɛst gʉ weŋ bə̀boŋ, nə fa weŋ fifi.

Pol Kwasə Nwì Nə Kwɛ'sə Krətèeŋ Sə̀ Fìlipiyà

3 Ghà yà lòoŋ nə̀ mʉ tsərəgə̀ weŋ fana, mʉ̀ kwasə Nwì àm.

4 Nə ye sə̀' dʉk də, ghà yà pwe' nə̀ mʉ lɛŋ fagə̀ weŋ pìriyà fana, mʉ̀ lɛŋ bə kwəkwa sə ntʉʉ̀ mʉ̀.

5 A vɛ'nə bʉ̀ʉ nsàp tətɛsə̀ nə̀ wèŋ à fa mʉ bə fàak Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə. Wèŋ à tɛsə yèto mʉ nùmbu nə̀ wèŋ à yuk to Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə tətè kə dzeŋ ŋga'a.

6 Mʉ̀ rì bə nə̀ zìnə dʉk də, yi Nwì nə̀ yi à yèto nsàp fàk nə̀ bə̀boŋ ènə sə ntʉʉ̀ wèeŋ nə gʉ mali yà' tətè nùmbu nə̀ Jisòs Krɛst nə və sə̀mok.

7 Mʉ tsərəgə̀ weŋ vɛ'nə bʉsə wèŋ cu sə ntʉʉ̀ mʉ̀. Wèŋ à be'lə mʉ sənə bòvə̀m nə̀ Nwì a fa mʉ. Yà' à yè jə taaŋ ghà nə̀ mʉ̀ à sə lʉ̀ ŋgòdə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ Krɛst nə zìnə, tè kə dzeŋ ŋga'a nə̀ mʉ̀ sə cu mʉ ndapndzəmə̀.

8 Mvəsə̀ mʉ̀ dʉk də dzədzəm àm nə̀ ghaŋ nə̀ mʉ̀ tse' nà' bohòwèŋ sə̀ və̀ bohòJisòs Krɛst bə tu ye fana, Nwì sə rì ye sə̀' də mʉ̀ sə cèp zìnə.

9 Pìriyà njàm nə̀ mʉ̀ sə lɛŋ fa weeŋ dʉk də, dzədzəm awèeŋ sə kuk ghaha lo mantombì, nə ye bə ŋkərə̀ nə̀ bə̀boŋ sə̀'. Də wèeŋ tse' nsàp ŋkərə̀ nə̀ ŋgògàpsə rì yusə̀ yà'a bə̀boŋ bə sə̀ yà'a bʉp.

10 Yà'a ye vɛ'nə ŋga wèeŋ riŋ mvəsə̀ ŋgòcokfis jə yusə̀ yà' bògha' càsə pwe'. A sə̀' zeŋ sə̀ yà'a nə tɛsə tè Krɛst kə bwi və nùu ŋga wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ rərɛŋ, wèŋ kà nzak tse'.

11 Ncum awèŋ sə̀ wèŋ cu, ye megu bə̀boŋ, bə̀boŋ nə̀ nà' və̀ bohòJisòs Krɛst yiìyi. Bʉ̀ʉ sə̀ wo yə bum yè'sə, wo nə kwasə Nwì, nə kuksə yi.

ŊgòCu Ŋwʉm Yè'sə Yà? BohòMʉ̀ A Krɛst

12 Bwema am wèŋ, yusə̀ mʉ̀ sə dzəm də wèeŋ riŋ tse' də, nsàp ŋgə' nə̀ nà' a tsèŋ mʉ nà'a, nà' a tɛsə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə ŋgòlòmantombì.

13 Dògarìi sə̀ wo kʉ̀kgə̀ nto' ŋkum, bə bʉ̀ʉ mok fɛŋ pwe' a rìŋ də mʉ ŋgà ndapndzəm bʉ̀ʉsə̀ mʉ mo ŋgà fàk Krɛst.

14 Mok sə̀' dʉk də, ndapndzəm nə̀ mʉ̀ a ni nə, a gʉŋsə bwema ŋkʉ̀ʉŋ ma nə̀ Tà gʉŋsə. Wo sə gʉŋ ghaha

nùumbu pwe' ŋgòtsòho ncèp Nwì, nə kà wʉə tse'.
15 A lɛ də mok sə tsoho liŋ Jisos Krɛst bə njo nè də wo sə wa fàk am, nə sə làp ŋgòjə kù am. Mok sə tsoho yàwo bə ntʉm nè rərɛŋ làaŋ.
16 Wo yè'sə sə gù vɛ'nə bə dzədzəm bʉʉsà wo rì pap də Nwì a fa mʉ fàak sè ŋgòtəəŋ gèem Ntirè nè Bəboŋ nə.
17 Mok sə sə kà liŋ Krɛst nə bə nè zìnə tsòhò. Wo sə tsoho bə yòŋsə wi' nə sə vəə wo. Wo sə dʉk ŋgwàaŋ də aco wo yamsə ŋgə' àm mvəsə mù cu mʉ ndapndzəmə.
18 A ye-a sə' vɛ'nə, yumok kà bʉp. A ye-a də a sə vəə wo bʉp kè bəboŋ àlɛ, yà' ka mʉ yaaŋ, mù sə kwa yam-e bə zeŋ kwa. Yusə gʉgʉŋ sə dʉk də bwìŋ sə yuk mali liŋ Krɛst. Yà'a mbwè njo nè mù sə kwa nə.
19 Mʉ nə sə kwa sə' bʉʉsə mù rì dʉk də mʉ nə tɛsə li bʉʉ pìriyàa awèŋ nə ye bə tətɛsə nè nà'a və bohòYòŋsə Jisòs Krɛst.
20 Bə nè zìnə, ntʉm àm tə gù dʉk də mʉ kà co marè'tu ko mʉ gù. A ye lɛ də ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì pwe', mʉ baŋ ntʉm ya mʉ kuksə Krɛst bə ni' àm pwe'fo'. A dzəm ye kpʉ kè lùŋ-è, mù dzəm ŋgòkùksə liŋ Krɛst.
21 Mù dʉk vɛ'nə bʉʉsə ŋgòcu ŋwəm nə yè'sə ya? Bohòmù yàm, a ŋgòrìŋ Krɛst, nə ye də ŋgòkpʉ, a sə' swe'.
22 A sə' dʉk də ŋga mù cu mali-a ŋwəm, aco fàak sə mʉ gʉ tɛsə li bwìŋ sə'. Mù ka ma nə mʉ lo riŋ.
23 Mù tə yè'sə mʉtsətsə'rə ndzəp. Mù dzəm də mʉ lo yu am kə cum ves Jisòs. Bògha' ca zeŋ nə nəm ŋgòcu sə nzeŋgòo fɛn.
24 Yumok sə yà' gʉ càsə sə' dʉk də, mʉ cum mali ŋwəm bʉʉ tu awèŋ.
25 Mù rì pap də yè'sə zìnə. Fana mù rì də mʉ nə cum mali ŋkuŋ ŋgògʉŋsə weŋ bʉʉ yusə wèŋ a dzəm, ya wèeŋ tse' kwəkwa ŋkʉʉŋntèŋ sə'.
26 Ya ŋga mʉ və kə tsècŋ weŋ səmok fana vesùwèŋ kwa mvwe' mò'fis bohòJisòs Krɛst bʉʉ tu am.

Təəŋ Gʉgʉŋ Mvə'nə Wèŋ Sə Naaŋtu Bə Ntirə Nè Bəboŋ Nə

27 Yusə gʉgʉŋ sə də, ncu awèeŋ ye kəkʉrə bohòbwìŋ co bʉʉ sə wo a dzəm Ntirə nè Bəboŋ nè nà'a nè Krɛst nə. A ye-a vɛ'nə fana ŋga mù və bə nè mù ka və pwe', mù sə yuk də wèŋ tə gʉgʉŋ bə yusə mò'fis, nə tse' cù mò'fis, nə sə lʉ mvwe' mò'fis bʉʉ Ntirə nè Bəboŋ nè wèŋ a dzəm nə.
28 Nə ye sə' də wèŋ sə kà bʉʉ sə wo bɛ̀ŋgə weŋ wəp lok. Yà'sə nə gʉ wo riŋ də wo nə kpʉ bisə wà, wèŋ tse' yàwèŋ lùŋ nè nà'a nè kà mè. Nwìi nə niŋ tsok fa wo sə' vɛ'nə.
29 A də Nwì a fa weŋ mandzə ŋgòdzəm bohòKrɛst, nə kà vɛ'nə mègù, wèŋ tse' ŋgòyə ŋgə' bʉʉ yi sə'.
30 Nə ŋga'a nè'e vesùwèŋ sə lù bə yusə mò'fis. Cu malì lù nə wèŋ nà yə taaŋ ŋga mù sə lù nà'a, haŋ ŋga'a wèŋ sə yuk də mù sə lù malì ntòzeŋ.

2

Tse' Nsàp Ntʉm Nè Jisòs Krɛst Nà'a

1 Ncu awèŋ nə wèŋ cu nà' co bʉʉ Krɛst, kwɛ'səgə weŋ à? Dzədzəm ye fisəgə weŋ ntʉm à? Wèŋ tse' kwəkwa nə mvwe' mò'fis weŋ yòŋsə ye nə wèŋ à? Nə ye də wèeŋ tse'gə ntʉm nə bəboŋ nə ye koksəmanziŋ bohòmòk bə mòk à? A vɛ'nə.
2 A ye-a vɛ'nə fana, mù dzəm də wèeŋ tse' nsàp tsətsərə nè mò'fis, nə sə dzəm mòk bə mòk, nə ye cù mò'fis, ya mʉ kwa wesə.
3 Kà də wèeŋ me'rə wi' bə nɛ̀ni' sə ntʉʉ wèŋ dʉk. Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə kà bʉʉ mok co wèŋ gha' wo weŋ sə kʉk.
4 Ndàaŋwè pwe' lap mandzə nè ŋgògù yusə co yà' tɛsə ŋwè nəmòk sə', yi kà bə ni' nè nje tsərə mègù.
5 Wèeŋ tse' nsàp ntʉm nè Jisòs Krɛst à tse' nà'a.
6 Yi à ye Nwì bə tu ye sə',

fana yi kà nsàp ntʉm nə̀ də yi nə
mam tsooŋ bə Nwì yəyərə̀
tse'.
7 Yi me'rə mvwe' sə̀ ghaŋ yà'sə,
nə jə tsooŋ ni' ye sə nze, nə ye co
ŋkwɛ̀ŋ,
wo dzə yi mok co ŋwè vɛ'.
8 Mvəsə̀ yi à ye co ŋwè vɛ'nə fana,
yi jəŋ tsooŋ ni' ye sə nze səmok,
nə yuk yusə̀ Nwì à də yi gʉ, nə kə
kpʉ mʉ ntə̀əŋ.
Nsàp kpʉ nə̀ a kpʉgə̀ vɛ'nə bʉ̀ʉ sə̀
bʉp.
9 Bʉ̀ʉ nsàp nə̀ yi à gʉ̀ ènə fana,
Nwì a yamsə yi nsàp nə̀ wù kà fʉ̀k.
Nwì a fa yi liŋ sə̀ yà' yam gha' liŋ
pwe'.
10 Ye də, bwìŋ pwe' nə kə təəŋ
bə tumfərə mantombìi Jisòs
ŋgòkùksə yi.
A nə̀ ye bʉ̀ʉ sə̀ wo mʉbu bə sə̀ sə
nzeŋgòo fɛŋ,
nə ye bə sə̀ wo cu ma sə mbwè nze
pwe' nə kuksə yi.
11 Wo nə̀ cep fis bə cùu awo
jəja mvwe' bwìŋ dʉk də Jisòs
Krɛɛst Tà.
Yà'sə nə kuksə tɛ̀' ye Tà Nwì sə̀'.

Wèeŋ Rɛŋ Co Marɛŋ

12 A ye-a vɛ'nə fana, bwema am
wèŋ, mvə̀'nə̀ wèŋ à sə yuk nə kotse'
ntirə̀ nə̀ bə̀boŋ nə ghà nə̀ mʉ̀ à ye
vesùwèŋ yà'a fana, mʉ̀ sə dʉk də
gʉ gha' də wèeŋ kotse' ŋga'a nə̀ mʉ̀
ka vesùwèŋ yeŋ nè'e. Wèeŋ fak bə
wʉə, nə sə jik ŋgògʉ̀ də lù nə̀ Nwì
a fa weŋ nə sə fak sə ntʉʉ̀ wèŋ.
13 Bʉsə̀ Nwìi fàkgə̀ mʉtsətsə'rə
wèŋ ŋgògʉ̀ weŋ də wèeŋ dzəm nə
gʉ yusə̀ yi dzəm yà'.
14 Bə yà pwe'fo' sə̀ wèŋ sə gʉ̀ʉ nə
sə cep ŋkʉ̀ə̀m kà fo' sə tesə̀.
15 A ye vɛ'nə ya wèeŋ ye bʉ̀ʉ sə̀
wèeŋ rərɛŋ, nə ye jì njo. Ya wèeŋ
ye bwe Nwì sə̀ ntʉm rərɛŋ sə̀ wèŋ cu
sənə nzeŋgònə̀ bʉ̀ʉ sə̀ ca ka rərəŋ
yeŋ, wo ŋgàa tè'èŋkup. Wèŋ tse'
ŋgòsə rɛɛŋ yàwèŋ mʉtsətsə'rə wo
co ŋkə̀ŋkàŋ sə rɛɛŋ mʉbu,
16 mvəsə̀ wèŋ sə tsə̀' fa wo ncèp
nə̀ nà' tse' lùŋ nə. Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə
fana, nùmbu nə̀ Krɛst və̀ sə̀mok, mʉ̀
sə kum ŋgù àm bʉ̀ʉ wèŋ fana yà' kà
ŋgwàŋ ye. Yà'a nə sə niŋ dʉk də fàk
am sə̀ mʉ̀ à gʉ̀, nə yis ndùrə̀, yà' ka
wà ca.
17 Dzədzəm awèŋ nə̀ wèŋ à tse'
nà' bohòNtirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə, nà'a co
satikà' bohòNwì. A ye-a də yòŋsə̀
am kə ye rùk nə̀ wo jə-a nà', nə se
gesə mʉnə satikà' ànə, mʉ nə kwa,
nə kwa vesùwèŋ lòoŋ mvwe' mò'fis
sə̀'.
18 Gù sə̀' mʉmvə̀'ànə dʉk də wèeŋ
kwa tsooŋ yàwèŋ sə̀'. Vesùwèeŋ
kwa mvwe' mò'fis.

Timatì Bə Ìpàfoditò

19 A ye-a ŋga Tà Jisòs fa-a ŋàŋ, mʉ̀
tsəm də mvə̀k momjo mʉ nə tumsə
lo Timatì ŋgòkə̀ ye weŋ. Mʉ nə
tum yi ya yi bwì və̀ə, yi tsok fa mʉ
mvə̀'nə̀ wèŋ cu, ya ntʉm am sə lʉm
sə̀'.
20 Mègù yi Timatì nə nə̀ tsətsərə̀
vesi yegə̀ nsàp nə̀ mò'fis. Yi tse'gə̀
weŋ sə ntʉʉ̀ yi vɛ'ɛ wùriŋ.
21 Bʉ̀ʉ mok pwe' sə tsərə gu bə
fàak awo, wo sə kà ma nə̀ Jisòs Krɛst
tsərə̀.
22 Wèŋ rì yàwèŋ sə̀' laŋ də, Timatì
ènə ŋwè nə̀ bə̀boŋ. Vesi a tsòho
Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə mvwe' mò'fis co
mwe bə tɛ̀' sə fàk wo.
23 Mʉ̀ sə tsəm də ghà nə̀ mʉ riŋ
də anə ye bohòmʉ̀ valɛ àlɛ ŋkuŋ mʉ
tum yi laŋ.
24 Mʉ̀ rì tse' sə̀' zìnə dʉk də, mvə̀k
momjo, Tàa nə gʉ co mʉ və bə tu
am, nə kə tseŋ weŋ sə̀'.
25 Mʉ̀ a tsərə də a bə̀boŋ ŋgòtum
fəsə fa weŋ moma avès Ìpàfoditò,
nə̀ yi a ye masinjà àwèŋ, nə tɛsə
mʉ. Yi a fàk, nə jihi nzòŋ vesi bəbɛ',
ŋgòtɛsə mʉ bə fàha am.
26 Ntʉm ye sə fa yi ŋgə' ŋgòyə wèŋ
wùriŋ. Yi sə kà kwa lok də bʉ̀ʉsə̀
wèŋ na yuk dʉk də yi a ya.
27 A lɛ zìnə də yi a ya laŋ anə. A
gù jo də yi a kpʉ. Megu də Nwì a
koksə manziŋ bohòvesi ba fo', yi kà

kpʉ, ya ŋgə' mook kà mʉnə ŋgə' nə mʉ̀ cu bə zeŋ nè'e naàŋ fe'lə lò.
28 Fana mʉ̀ sə dzəm wùriŋ də mʉ tum yi kə ye weŋ, ya wèeŋ yə yi, ntʉʉm awèŋ fi, ntʉm nə njàm kà mok sə̀' rwi' fe'lə̀.
29 Yi vəə, wèŋ wumsə yi bə kwəkwa co moma nə ndzənə Tà. Wèeŋ yə nsàap bʉ̀ʉ sə̀ co yi ànə, wèŋ wəp wo bəboŋ.
30 Bʉsə̀ yi jə yòŋsə̀ ye nsàp mok, nə swirə kpʉ bʉ̀ʉ fàak Krɛst, nə fa mʉ tətɛsə̀ nə à ye co wèŋ kà mʉ bə tu awèŋ kə̀ fa.

3

Mandzə̀ Nə̀ Zìnə ŊgòYe Rərəŋ BohòNwì

1 Bwema am, ncèp àm nə̀ ŋgòlèsə bə zeŋ dʉk də, wèeŋ sə kwa bə bum sə̀ ma nə̀ Tà Jisòs. A ye-a sə̀' də mʉ̀ sə com fe'lə sə̀ yusə̀ mʉ̀ ànə com yà' mantombì laŋ fana mʉ̀ sə kà bə zeŋ wò. Yà'a nə tɛsə weŋ ya wèeŋ kà mandzə̀ jàm.
2 Wèeŋ kərə bə nsàp bʉ̀ nə̀ wo co ŋgbʉ, sə̀ wo sə dʉk dɛɛ, ŋwè tse' ŋgòsʉə tsə ŋgùpni' yà'a.
3 Bʉ̀ʉ sə̀ wo a kom fa wo tu sə̀ zìnə, co bʉ̀ʉ Nwì sə a vesùwèŋ. Bʉsə̀ vesùwèŋ kùksəgə̀ Nwì bə ŋàaŋ yòŋsə̀ ye, nə sə kwa bə ncu avès nə̀ ndzə ni'ì Jisòs Krɛst, vesùwèŋ ka tu bə bum sə̀ ma mʉ ŋgùpni' naaŋ.
4 A ye-a də bum sə̀ mʉ ŋgùpni'ì yà'sə yumok co Nwì jəŋ ŋwè bə zeŋ, də mʉ̀ dʉk də mʉ̀ a dzèŋ mvwe' sə̀ mʉ̀ gha' bʉ̀ʉ sə̀ wo sə jə yà' co yumok yà'sə pwe' mʉ̀.
5 Wo à kom fa mʉ tu mbəmbaam yàm ŋga mʉ nùumbu fwame'. Mvəsə̀ wo à dzə mʉ, mʉ ŋwèə Izùrɛ bə bòp lak Benjamè. Mʉ yè'sə mʉ ŋwèə Hibrù làaŋ vɛ'. A ye-a bə mandzə̀ nə̀ ŋgònòŋsə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ fana, mʉ̀ à ye ves bòp bʉ̀ nə̀ wo togə̀ wo dʉk də bʉ̀ʉ Faràsi nà'a.
6 À sə ye ma nə̀ ŋgòfa bʉ̀ʉ cos wèŋ ŋgə', fana mʉ̀ təəŋ mantombì bə zeŋ mʉ̀. Lʉ̀ʉk avès bʉ̀ʉ Jus pwe'fo', mʉ̀ ka nə̀ mò'fis gbʉ yuk, ŋga ye-a də aco yà' gʉ ŋwè ye kəkʉrə na.
7 Bum yè'sə pwe', anə ye co mʉ̀ sə tsərə də yà'a swe' bohòmʉ̀, mʉ̀ a mè'rə màk yà' pwe' nə̀ pwe' co yusə̀ wà bʉ̀ʉ tu Krɛst.
8 Bə nə̀ zìnə am pwe', mʉ̀ jə yà' pwe' mok co yusə wà ya ŋga mʉ riŋ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà nə̀ njàm nə bʉ̀ʉsə̀ ŋgòrìŋ yi a yusə̀ yà' càsə bum pwe'. Mʉ̀ a mè'rə bum mok pwe' də yà'a bisə ntɛ̀ŋ bʉ̀ʉ yi. Bum pwe' mok bohòmʉ̀ co bèp də ya mʉ tse' Jisòs Krɛst,
9 ya mʉ ye vesi mvwe' mò'fis co ŋwə̀ ye. Mʉ̀ ka kəkʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì bə ŋàaŋ sə̀ yàm mok ye fe'lə, a bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a fa ntʉm àm bohòJisòs. Ka bʉ̀ʉsə̀ də mʉ̀ a nòŋsə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus sə̀' yeŋ. Mʉ kəkʉrə̀ bʉ̀ʉsə̀ Nwì a gʉ mʉ ŋgòye kəkʉrə̀ anə yi. Ŋgòye kəkʉrəə və̀ mègù bə ntʉm nə̀ ŋwè fa nà' bohòKrɛst.
10 Yusə̀ mʉ̀ sə dzəm, a ŋgòrì yi, nə tse' ja'a nsàp ŋàŋ ye nə̀ yi à lòkok bə zeŋ mvwe' kpʉ nà'a. Mʉ̀ dzəm sə̀' dʉk də mʉ ye nsàp ŋgə' nə̀ yi à yə nə kpʉ, ya mʉ ye sə̀' co yi.
11 Yà'a mvə̀'nə̀ mʉ̀ tse' tsətsərə̀ də mʉ nə ye sə̀' mòk ŋgòlòkok mvwe' kpʉ sə.

Jihi Nzòŋ, Nə Kə Ləsə Fo'

12 Mʉ̀ sə kà dʉk də bum sə̀ mʉ̀ sə dzəm də mʉ tse' yè'sə, mʉ̀ tse' wes yà' laŋ dʉk. Ka sə̀' dʉk də mʉ yè'e, mʉ̀ ka jòŋ nə̀ mò'fis tse' sə̀' yeŋ. Yusə də mʉ̀ sə jihi nzòŋ ŋgònìk lòmantombì, ya mʉ kə tse' lə̀làk nə̀ Jisòs Krɛst a jə mʉ co ŋwə̀ ye bʉ̀ʉ zeŋ nə.
13 Bwema am wèŋ, mʉ̀ tsəm də mʉ̀ ka mvwe' sə̀ də mʉ̀ tse' yà' laŋ sə ntòkə dzeŋ. Yusə̀ mò'fis də mʉ̀ sə lʉ̀ bə ŋàaŋ am pwe'fo' ŋgòkə̀ dzèŋ mvwe' bum sə̀ ya' cu mantombì, nə swi mak bum sə̀ yà'a maŋkwèŋ fo'.
14 Fana mʉ̀ sə lògù mantombì də ya mʉ kə dzeŋ mvwe' ndʉ̀ʉ sə, ya mʉ tse' lə̀làk nə̀ Nwì à to mʉ ŋgòkə tse' nà' bʉ̀ʉsə̀ mʉ ŋwèə Jisòs Krɛst nə. Nà'a də mʉ kə cum mʉbu.

15 A bàboŋ bohòvesùwèŋ sà a gʉ bə ma nà Jisòs laŋ pwe'fo' ŋgòtse' sà' nsàp tsətsərà nè'nə. Ŋwà nəmòok ye-a yo nà yi sə tsəm yumok ca zok fana, Nwì gʉ yi rɛɛŋ bə zeŋ.
16 Yusà gʉgʉŋ sə dʉk də vesùwèeŋ sə bɛ' lo mali yusà vesùwèŋ nà sə yùu sə.
17 Bwema am wèŋ, wèeŋ sə bɛ' kù am, nə sə kʉk lis bohòbùʉ sà wo sə yù yà', bùʉsà vèes ŋgàa nì fa weŋ mandzà nà nà'a bàboŋ.
18 Mʉ à tsà' weŋ bum yè'e mantombì kɛ̀' ŋkùʉŋntɛ̀ŋ laŋ. Nà ŋga'a nè'e, mʉ sə cèp fe'lə yà' səmok mok bə ndzəplis, dʉk də bwìŋ mʉŋgorà wèŋ ŋkùʉŋ sà mandzà awo sə nìtsà' də wo sə bɛ̀ŋ fàak sà Jisòs à kpʉ mʉ ntèəŋ ŋgògʉʉ sə.
19 Wo kà lə nùu də bùʉ yè'sə nə tse' ŋgə', bum sà wo sə dzəm yà' bə ŋgùpni', yà'a bohòwo nwìi awo. Wo sə nɛ̀ ni' bə bum sà anə ye co wo koksə marè'tu bə zeŋ. Tsətsərəə awo cu mègù bə bum sà sə nzeŋgòoŋ fɛn.
20 Fana vesùwèeŋ yàvès ŋgàa lak sà mʉbu. Vesùwèŋ sə kʉ̀k mègù bohòŋgà lùŋsà ves, Tà Jisòs Krɛst ŋgòtsə mʉbu.
21 Ghà nà yi vàə, fana yi nə kupsə ŋgùpni' avès nà bʉp nà nà' ka ŋàŋ tse' nè'e, nə gʉ nà' ye co ni' nje nà nà' tse' ŋàŋ. Yi nə gʉ vɛ'nə bə ŋàaŋ sà yi tse' ŋgògʉ̀ bum pwe' yà' ye sə vàmnzə'à yi sə.

4

Ntip Nà Pol À Fa

1 Bwema am wèŋ, mʉ̀ dzəm weŋ, nə sə boŋ mʉ co mʉ̀ ye weŋ wù kà fʉ̀k. Wèeŋ gʉ̀gà ntʉm àm sə kwa, wèeŋ ŋguk àm nà mʉ̀ a sòp tes mʉ tuhù mʉ̀. Wèeŋ bʉ̀ʉ Tà Jisòs, wèeŋ təəŋ mali gʉgʉŋ.
2 Mʉ̀ sə cèp bohòYùdiyà də kwəkwè', bə Sintekèe mesə yusà mʉtsətsə'rəə wo, nə cum mvwe' mò'fis co njɛ̀'ɛgù ndzə ni'ì Tà.
3 Mʉ̀ lɛŋ wu Sizigù, nà vesù tse' fàak sà mò'fis də, wu tɛsə bàa yè'sə wèŋ. Wo bə Kìlimè, nə ye bʉ̀ʉ mok sà vesiwèeŋ fàkgà mvwe' mò'fis yà'a pwe' a fàk gʉgʉŋ ŋgògʉ̀ də Ntirà nà Bàboŋ nə nà'a lo mantombì. Liŋ awo cu ndzənə ŋwàk lùŋ.
4 Mvà'nà wèŋ cu ncu àwèŋ nùumbu pwe', wèeŋ sə kwa bə bum sà ma nà Tà Jisòs. Mʉ̀ sə cèp li səmok dʉk də wèeŋ kwa!
5 Wèeŋ ye fʉ̀à weŋ bwìŋ wèŋ. Tà ka səsap mok cum.
6 Kà də wèeŋ sə fa ntʉʉm awèŋ ŋgə' bʉ̀ʉ yumok dʉk. Yusà wèŋ sə jamə lòoŋ, wèŋ sə lɛŋ bohòNwì. Ghà nà wèeŋ lɛŋ yi lòoŋ, wèŋ lɛŋ bə ntʉm nà kwəkwa.
7 Fana fifi Nwì nà nà' yam càsə mvəsà co ŋwè tsərə pwe' nə ye sə ntʉʉ̀ wèŋ bə tsətsərà awèŋ co yumok kà yà' gʉ̀. A vɛ'nə ŋga wèŋ sə nəmsə ntʉm awèŋ bohòJisòs.
8 Nà ŋgòlèsə bə zeŋ, bwema am wèŋ, wèeŋ sə tsərə megu bum sà yà'a zìnə sà co bwìŋ kwasə yà'. Yà'a ye bum sà ya' tse' bàboŋ nja, yusà yà'a rərəŋ, sà ya' tse' dzədzəm nə ye sà bwìiŋ yə-a yà', wo jəŋ yà' co yumok.
9 Wèeŋ sə gʉhʉ bum sà mʉ̀ à yə'rə weŋ, wèŋ nə dzəm yà', a bum sà wèŋ à yuk mvəsà mʉ̀ à sə cèp, nə sə gʉ. Yi Nwì nà yi fagà ves fifi, yi nə ye wenə wèŋ.

Pol Kwasə Bʉ̀ʉ Fìlipiyà Bə Tətɛsà

10 Mʉ̀ sə kwa, nə sə kwasə Tà Nwì wùriŋ bʉ̀ʉsà a sap wùriŋ, wèŋ nə yètoònə ŋgòtɛsə fe'lə mʉ səmok. Mʉ̀ sə kà dʉk də wèŋ à swì mʉ swìi dʉk, yusə də wèŋ à ka mvèk mantombì anə tse'.
11 Ka də mʉ̀ sə cèp bʉ̀ʉsà mʉ̀ sə tsərə dʉk də mʉ̀ a sə dzəm yumok yeŋ. Bʉsà mʉ̀ rì mvəsà ŋgòcu yu am bə kwəkwa ŋga mʉ̀ ka-a yumok tse' nà'.
12 Mʉ̀ rì ncu jìŋ bə ncu ghàk ba fo' mʉ̀. Mʉ̀ a rì nsàp nè'nə, nə ləəŋ

bə zeŋ, ya ŋga mvwe' sə̀ mʉ̀ cu, ghà yà pwe', ŋga mʉ̀ zəze' bə nə̀ mʉ̀ cu njè, nə̀ mʉ̀ tse' ŋkʉ̀ʉŋ kè də mʉ̀ tse' gù moòm ntilip pwe'fo', mʉ̀ rì mvəsə̀ mʉ̀ cum yu am kə̀kʉ̀rə̀.

13 A ye-a sə̀' bə nsàp nə̀ fòlòoŋ, aco mʉ̀ cum riŋ bə zeŋ. Jisòs Krɛst fagə̀ mʉ̀ nsàp ŋàŋ nà'nə yi.

14 A ye-a sə̀ vɛ'nə, bòwùriŋ mvəsə̀ wèŋ à tɛsə mʉ̀ ghà nə̀ mʉ̀ a cu bə ŋgə' nà'nə.

15 Wèŋ bʉ̀ʉ̀ Fìlipiyà, wèŋ rì yàwèŋ sə̀' dʉ̀k də ghà nə̀ mʉ̀ à yè'e mè'rə lak Màsìdoniyà ŋga mʉ̀ à sə tsòho to Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə, à tɛsə gù mʉ̀ wèŋ. A sə fa kurə gù mbo vesùwèŋ, cos mòk nə̀ zok a ka mʉ̀ tɛsə.

16 Fana mʉ̀ à cu mvwe' lak Tètàlonikà, ghà nə̀ ŋga mʉ̀ ka yumok tse', wèŋ tum fa mʉ̀ sə̀'. Yè'sə à ka kɛ̀' mò'fis mègù.

17 Ka də mʉ̀ tes gha' ntʉ̀m àm bə bum sə̀ wèŋ na tum fa mʉ̀ yeŋ. Mʉ̀ sə kwa gha' yàm bə swe' nə̀ wèeŋ nə tse' bohòNwì bʉ̀ʉ̀ bum sə̀ wèŋ sə tum fa mʉ̀ yè'sə.

18 Yusə̀ mʉ̀ a sə jamə yà' pwe', wèŋ a fa mʉ̀, nə fa casə cù. Mʉ̀ a yə bum sə̀ wèŋ a tum fa mʉ̀ bohòÌpàfoditòlaŋ. Yà' a gʉ̀ mʉ̀, mʉ̀ sə kà yumok mok jamə̀ fe'lə̀. Bum yè'sə co mve' làmindàa sə̀ wo kɛ' fagə̀ Nwì co satikà' yà' sə rəm saaŋ bòŋsə Nwì wùriŋ yà'a.

19 Nwì àm nə̀ yi ŋgà ghàk maŋgəŋgèeŋ nə fa wèŋ yusə̀ wèŋ sə jamə pwe'fo' ndzə bohòJisòs Krɛst.

20 Kə̀kùksəə ye bohòNwì nə̀ yi Tɛ̀' àvès, nə kà mè yuk. Yà' ye vɛ'nə.

Cəcèpsə̀ Nə̀ Nà' Ləsə

21 Cepsə fa mʉ̀ bʉ̀ʉ̀ Nwì sə̀ wo sə̀' bʉ̀ʉ̀ Jisòs Krɛst yà'a pwe'fo'. Bwema sə̀ vesiwèŋ cu fɛɛŋ cepsə weŋ sə̀' bə̀boŋ.

22 Bʉ̀ʉ̀ Nwì sə̀ wo fɛɛŋ cepsə weŋ sə̀', nə kà co sə̀ wo mʉ̀ nto' Sizà yà'a ye wesə.

23 Bə̀bo nə̀ Tà Jisòs Krɛst nə ye wenə wèŋ.

Ŋwàk nə Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə̀ Mvwe' Lak KÒLOSÌ

Lak Kòlosì sə à ye mvwe' nzeŋgòŋ Esiyà. Pol a fa ntʉm ye bə nza' cos fana yi sə tumsə lo kɛ' ŋgàa fàk wèŋ mvwe' coos sə wùriŋ. Yi ànə yuk də cicàa mok à kə̀ dzèŋ mvwe' cos Kòlosì nə, nə sə yə'rə fa bwìŋ də, a ye-a ŋga ŋwè dzəm də yi riŋ Nwì, nə tse' lùŋ nə dak àlɛ, ŋgə̀ŋgàŋ tse' ŋgòkùksə ŋàaŋ mok sə̀ yà'a yòŋsə̀. Wo sə yə'rə sə̀' də ŋwè tse' ŋgòdzə̀ nsàap zʉ̀zʉʉ mok nə gʉ tsooŋ bum mok co ŋgòkom tu mbəmbam sə̀'.

Pol à còm ŋgòrɛŋsə fa wo də Jisòos mo Nwì nə̀ yi tse' liŋ nə casə bum sə̀ Nwì à gʉ̀ lòoŋ. Yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòlùŋsə ŋwè sə yi, də bum mok sə̀ wo sə yə'rə fa wo yà'a jə gɛsə lògə̀ ŋwè sə̀sap bohòJisòs nə. Nwì ànə gʉ nzeŋgòŋ nə ndzə bohòJisòs fana mvə̀'nə̀ bum sə ànə sam bʉp fana yi sə gʉ̀ bòŋsə fəsə yà' sə̀' ndzə bohòJisòs nə. A ye-a də ŋwèe nə tse' lùŋ fana, yà' mègù bə liŋ Jisòs.

1 Sə còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ Nwì a cokfis mʉ ŋgòye ŋgà ntum Jisòs Krɛst, ves moma àvès Timatì.
2 Vès sə còm fa nà' bohòbʉ̀ʉ Nwì sə̀ mvwe' lak Kòlosì sə̀ wo sə bɛ' Jisòs Krɛst bə nə̀ zìnə. Tà Nwìi fa weŋ fifi, nə gʉ weŋ bə̀boŋ

Pol Kwasə Bʉ̀ʉ Kòlosì Nə Lɛŋ Fa Wo Pìriyà Sə̀'

3 Ghà nə̀ vèes lɛŋgə̀ Nwì nə̀ yi Tɛ̀'ɛ Tà Jisòs Krɛst àvès bʉ̀ʉ wèŋ pwe', vès sə kwasə yi.
4 Vèes kwasəgə̀ yi vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ vès a yuk mvə̀'nə̀ wèŋ a fa ntʉm awèŋ bohòJisòs Krɛst, nə ye mvə̀'nə̀ wèŋ sə dzəm bʉ̀ʉ Nwì wèŋ pwe'.
5 Vès rì də wèŋ tse' nsàp ntʉm ànə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ riŋ bum sə̀ Nwì a nòŋsə fa weŋ mʉbu bə̀boŋni. Wèŋ ànə yuk bum yè'sə ndzənə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a zìnə nə.
6 Ntirə̀ ènə sə yuhu lòsənə ŋgònə lòoŋ. Bwìŋ yuk nà' fana nà' sə kupsə ntʉm awo. Nà' sə gʉ bwìŋ wùriŋ ŋgòdzəm bohòJisòs Krɛst. A sə̀' zeŋ nə̀ nà' à dzèŋ bohòwèŋ, nə kupsə ntʉm awèŋ sə̀'. Yè'sə ànə yeto ghà nə̀ wèŋ ànə yuk bə̀bo nə̀ Nwì, nə rɛɛŋ zìnə nə̀ yi sə gʉ̀ bohòŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.
7 Ànə tsok to fa weŋ ntirə̀ ènə Ipafràs. Vès dzəm yi vɛ'ɛ wùriŋ. Venə wèeŋ fàkgə̀ bohòJisòs Krɛst bəbɛ'. Yi tə mʉŋgorə̀ wèŋ fa'nə mvwe' kùu avès, nə sə fak bohòJisòs Krɛst bə ntʉm nə̀ mò'fis.
8 Yi a tsə̀' ves yi də wèŋ tse' dzədzəm bohòbwìŋ, nsàp nə̀ nà' və̀ bohòYòŋsə̀ Nwì.
9 Ye jəŋ mvə̀'nə̀ vès à yuk bum yè'sə fana vès sə lɛŋ fa weŋ Nwì nùumbu pwe'. Vès sə lɛŋ yi də yi gʉ weŋ ŋgòrì bum sə̀ yi dzəm yà' pwe'fo' jəja paam. Yà' a ye vɛ'nə, wèŋ tse' nsàp ŋkərə̀ nə̀ nà' və̀ bohòYòŋsə̀ ye, fana wèŋ rɛɛŋ bum ye pwe' nə̀ pwe'.
10 Ŋkərə̀ ànə nə gʉ weŋ ŋgòcu nsàp nə̀ kə̀kʉrə̀ co bʉ̀ʉ Nwì, nə gʉ bum nsàp nə̀ yà'a sə boŋ yi, nə sə riŋ ghaha lo bum Tà Nwì mantombì.
11 Nwìi gʉ weŋ bə ŋàaŋ ye sə̀ yà' ghak yà pwe', ŋgòko ntʉm, nə təəŋ gʉgʉŋ ya a ye-a sə̀ yà pwe', wèŋ sə lo mali mantombì bə kwəkwa.
12 Wèeŋ sə gʉ̀ vɛ'nə wèŋ sə kwasə Tà Nwì àvès ghà yà lòoŋ bʉ̀ʉsə̀ a yi nə̀ yi a gʉ̀ weŋ ŋgòye kə̀kʉrə̀ ya wèeŋ kə tse' ma njàwèŋ sənə bum sə̀ yi a fʉ̀hʉ nòŋsə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ yà' mvwe' marɛŋ sə.
13 Yi a jə fis gɛsə ves mvwe' ndzəm, nə noŋsə ves mvwe' marɛŋ nə̀ mo ye nə̀ yi dzəm nà' cu ŋkum fo' yi.
14 Mo ye ànə swifa ves bʉp avès, nə ywiŋ tiŋ fəsə ves bohòbʉp.

Jisòs Tse' Ŋàŋ Pwe' Yi

15 Ŋwə̀ nəmòk ka Nwì bə lis ye yuk. Mo ye nə̀ bwìŋ à yə yuk yi a

nìtsə̀' fa ves mvə̀'nə̀ Nwì cu yi. Yi mo Nwì nə̀ yi tse' liŋ nə casə bum sə̀ Nwì à gʉ̀ lòoŋ.
16 Nwì à gʉ̀ bum pwe'fo' ndzə bohòyi mo ye nə. Bum sə̀ yà' cu sə nze co lis ye yà', bə sə̀ yà' cu mʉbu co lis kà yə wèŋ, co ze' bə masinjàa Nwì, nə ye nsàp ŋàŋ nə̀ fòpwe' nə̀ nà' cu. Bum yè'sə pwe', Nwì à gʉ̀ yà' ndzə bohòyi, fana gʉ yà' də yà'a sə yuk bohòyi.
17 Mook sə̀' də Jisòs Krɛst à ye to mantombì yi. Bum pwe' cu làaŋ mvə̀'nə̀ yà'a yè'sə sə̀' bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst nə.
18 Nə ye fe'lə sə̀' də, yi tu bohòcos nə̀ nà'a ni' ye nə sə̀' yi. Yi à yèto cos yi, bʉ̀ʉsə̀ yi à lòkok to mvwe' kpʉ yi. Yi mantombì bə bum yè'sə pwe' vɛ'nə, də ya a ye-a sə̀ yà lòoŋ, yi megu ye ŋwə̀ nə̀ mantombì.
19 Bum yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ànə boŋ kok Nwì də mo ye ye sə̀' ŋgàŋ mvə̀'nə̀ yi Nwì yi cu bə tu ye pwe' nə̀ pwe'.
20 Fana yi jəŋ mo ye nə, nə tɛs ŋkɛ̀ŋ bə zeŋ, ya bum pwe' ye fe'lə cù mò'fis sə̀mok. Yi à be'lə bum sə̀ sə nze bə sə̀ mʉbu ŋgòye cù mò'fis ndzə ni'ì yi vɛ'nə bə kpʉ mo ye nə̀ yi à kpʉ mʉntə̀əŋ nə.
21 Mvə̀k mòk à ye fa' sə̀' nə̀ weŋ Nwì wèŋ à ka ŋge' yeŋ. Yà' à ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ à sə tsərə bʉp, nə sə gʉ sə̀' bum sə̀ bʉp.
22 Nə ye də nə̀ ŋga'a nè'e, Nwì a gʉ̀ də wenə wèeŋ ye fe'lə ŋge' sə̀mok. Yi a gʉ̀ yè'sə bə kpʉ mo ye mʉntə̀əŋ, nə̀ yi a kpʉ bə ŋgùpni' co ŋwè. Yi à kpʉ də ya wèeŋ tse' ntʉm sə̀ rərɛŋ; ya wèeŋ kə təəŋ mantombìi Nwì ŋga wèeŋ rərɛŋ nə ye jì jòŋ zìnə bə zìnə.
23 Wèeŋ nə təəŋ mantombìi Nwì rərɛŋ vɛ'nə ŋga wèŋ nòŋsə mali-a ntʉm bə ncèp nə̀ Jisòs nə, ŋga wèŋ tə gʉgʉŋ, nə kà tsòhò, nə sə naaŋ tu bə bum sə̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə à tsə̀' to weŋ də wèeŋ nə̀ tse' sə. Nà' mègù sə̀' Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ wo à tsòho fa bwìŋ ma nə̀ fòlòoŋ nə. A zeŋ nə̀ mʉ̀ʉ Pol, mʉ̀ sə tsòho fa bwìŋ.

Pol Sə Jihi Nzòŋ ŊgòFàk Gʉgʉŋ

24 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə yə ŋgə' bʉ̀ʉ tu awèŋ, mʉ̀ sə kwa kwa. Mʉ̀ sə kwa vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə yə ŋgə' sə̀' mvə̀'nə̀ Jisòs Krɛst ànə ye ŋgə' sə̀' bʉ̀ʉ cos nə̀ nà'a ni' ye, də ya ŋgə' nə̀ yi sə yə nə kə gʉ mesə fàak ye.
25 Mʉ ŋgà fàk bʉ̀ʉ cos wèŋ. À gèsə fa mʉ fàak yè'sə ndzə bohòmʉ̀ Nwì, də ya mʉ tɛsə weŋ. Fàak sə dʉk də, mʉ tsoho fa bwìŋ yusə̀ yà' cu ndzənə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ lòoŋ fo'.
26 Ncèp nə̀ mʉ̀ sə tsə̀' fa bwìŋ ènə, a cà lùumŋgòŋ cɛ̀bʉ̀ə̀ ŋga nà' cu sə̀swihì, bwìŋ kà rì. Nə̀ ŋga'a nè'e yi a fis və̀ nà' mok jəja bohòbʉ̀ʉ ye wèŋ.
27 Yà' à bòNwì də yi jəŋ ncèp nə̀ nà' à ye sə̀swihì ènə, nə niŋtsok fa bʉ̀ʉ ye wèŋ nà' mvə̀'nə̀ nà' yam bòo, nə niŋtsok fe'lə nsàp maŋgəŋgèŋ swe' nə̀ nà' tse' bohònzeŋgònə pwe'. Ncèp nə̀ nà'a rɛɛŋ və̀ ènə, nà'a də, Jisòs Krɛst cu sə ntʉʉ̀ wèŋ, fana aco wèŋ naaŋ tu də wèeŋ nə̀ kə̀ tse' ma njàwèŋ sənə bòoŋ Nwì sə.
28 Nà'a njo nə̀ vès sə tsòho fa bwìŋ Jisòs Krɛst nùumbu pwe' nə. Vès sə cep soŋ bwìŋ ntu', nə sə yə'rə wo bə ŋkərə̀ sə̀', də ya ndàaŋwè pwe' nə̀ yi ŋwəə Jisòs Krɛst kə dzeŋ mvə̀'nə̀ Nwì sə dzəm.
29 Mʉ̀ sə fàk gʉgʉŋ bə bum yè'sə lòoŋ, nə sə jihi nzòŋ də mʉ gʉ mesə fàak ye sə bə ŋàaŋ sə̀ Nwì gèsə fa mʉ.

2

Pol Tsərə Krətèeŋ Mok Yà'a Sə̀'

1 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə̀' fa weŋ də wèŋ cu sə ntʉʉ̀ mʉ̀ vɛ'ɛ gʉgʉŋ wùriŋ. Krətèeŋ sə̀ mvwe' lak Làòdisiyà bə mok sə̀ vesi wèŋ ka si bə si ntòyenə yuk yà'a pwe', wo cu sə̀' sə ntʉʉ̀ mʉ̀.
2 Mʉ lɛŋgè Nwì mʉ tuhù wèŋ vɛ'nə də ya ŋga wèeŋ sə tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Ya dzədzəm ènə jəŋ be'lə və weŋ

mvwe' mò'fis nə sə kwɛ'sə weŋ. Mʉ̀ sə lɛŋ sə̀' də Nwìi rɛŋsə fa weŋ yu nə̀ nà' cu səswihì nə̀ nà'a Jisòs Krɛst, ya wèeŋ riŋtse' bə zeŋ bəboŋni.

3 Jisòs Krɛst mègù yi nə̀ mò'fis nə̀ yi co ki ncù sə̀ aco yi muk fa bwìŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòrì ŋkərə̀ nə̀ ma nə̀ Nwì. Nsàp ŋkərə̀ ènə nà' tse' swe' bohòŋwə̀ nə̀ yi rì nà' nə wùriŋ.

4 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'sə də ya ŋga ŋwə̀ nəmòok kà weŋ bə cù kə̀ bòrə̀.

5 Mʉ̀ sə cèp yè'sə bʉ̀ʉsə̀ a sə kà-a si bə si sə̀ yenə, mʉ̀ sə tsərə weŋ də vesùwèeŋ bəbɛ'. Mʉ nə sə kwa ŋga bum pwe' sə lòlàaŋ, wèŋ sə təəŋ mali gʉgʉŋ ŋgòfa ntʉm awèŋ bohòJisòs Krɛst.

Ŋwèe Kà Weŋ Bə Ŋkərə̀ Nzeŋgòŋ Bòrə̀

6 Yusə̀ gʉgʉŋ sə də, wèŋ a jə Jisòs Krɛst co Tà àwèŋ laŋ fana, wèeŋ gi-a mok co bʉ̀ʉ ye sə̀ zìnə.

7 Wèeŋ sə jəŋ ŋàaŋ awèŋ bohòyi, nə sə kuk lo mantombì. Wèeŋ fa mam mali ntʉm awèŋ bohòyi mvə̀'nə̀ wo à yə'rə to weŋ, nə sə kwasə Nwì ghà yà lòoŋ.

8 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ də ya ŋwə̀ nəmòok kà weŋ bə ŋkərə̀ nzeŋgòŋ nə̀ nà' ka fàk tse' nè'e bòrə̀. Nsàp ŋkərə̀ ànə tesə kokgə̀ sə vàə bwìŋ, nə ye bə yòŋsàə ze' wèŋ. Nà'a kà bohòJisòs Krɛst tesə vàgə̀.

9 Zìnə nə̀ nà' a ca nə də, Jisòs Krɛst nə cu bə tu ye pwe' nə̀ pwe' mvə̀'nə̀ yi Nwì yi cu sə.

10 Wèeŋ tse'-a Jisòs Krɛst, ye də wèŋ sə kà yumok sə̀ yà'a ma nə̀ Nwì mok jamə̀. Yi ŋkum, nə tse' ŋàŋ mʉtuhù yòŋsàə ze' wèŋ pwe' yi.

11 A yà'sə sə̀' də, wèŋ ànə be'lə weŋ Jisòs Krɛst mvwe' mò'fis, fana yi à gwè fa weŋ ŋgwè nə̀ ŋgònìtsə̀' bwìŋ də wèeŋ bʉ̀ʉ ye wèŋ. A ye mantombì fa', Nwì à fa bʉ̀ʉ Jus wèŋ ŋgwè nə̀ njàwo ŋgònìtsə̀' fa bwìŋ, à ye də wo kom fa wo tu mbəmbam. Nə̀ ŋga'a ŋgwè nə̀ njàwèŋ ka yusə̀ wo gʉ̀gə̀ yà' bə bo bwìŋ yeŋ. Njàwèeŋ nə̀ nà' və̀ bohòJisòs Krɛst, mvə̀'nə̀ yi ànə fis mak gɛsə ntʉm awèŋ sə̀ bʉp sə̀ wèŋ à tse' to mantombì yà'a.

12 Ghà nə̀ wo ànə baptɛsə weŋ, yà' à ye yà'sə co wo tuuŋ be'lə weŋ Jisòs Krɛst, nə lokok be'lə mvwe' kpʉ sə̀' wenə wèŋ bəbɛ'. Yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ànə dzəmtse' bə ŋàaŋ Nwì sə̀ yi ànə lokoksə Jisòs Krɛst mvwe' kpʉ bə zeŋ.

13 Wèŋ ànə ye co bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ laŋ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ à gʉ̀ bʉp, nə ye fe'lə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ à ka ŋgwè nə̀ ŋgònìtsə̀' də wèeŋ bʉ̀ʉ Nwì tse'. Fana Nwì swi fa vesùwèŋ bʉp avès, nə lokoksə ves Jisòs wèŋ mvwe' kpʉ bəbɛ'.

14 Vesùwèŋ ànə gbʉ nzak laŋ bʉ̀ʉsə̀ vès ànə ka lʉ̀ʉk Nwì noŋsə. Nwì yis fis fa vesùwèŋ nzak nə pwe', nə naaŋ gesə lo mʉtuhù Jisòs Krɛst ghà nə̀ yi à kpʉ mʉntèəŋ nà'a.

15 Yi à jə gɛsə ŋàaŋ yòŋsàə ze' bə kpʉ ye nə̀ mʉntèəŋ ànə fana nə niŋtsok fa bwìŋ jəja kwaraŋgaŋ də ŋàaŋ ye gha' ŋàaŋ yòŋsàə sə̀ bʉp lòoŋ fo'.

Bum Sə̀ Yà' Ka Fàk BohòŊwàə Jisòs Tse'

16 Bə bum yè'sə pwe'fo', kà də wèeŋ fa mandzə̀ də ŋwə̀ nəmòok noŋsə fa weŋ nsàp lʉ̀k mòk də wèŋ tse' ŋgògʉ̀ yà' co də zʉ nə no megu nsàp yu nè'e, nə kà nsàp nè'e ye dʉk. Ŋwèe kà də yi gʉ fa weŋ lʉ̀k bə nsàp yu nə̀ wèŋ tse' ŋgògʉ̀ bə ŋkàak lùmŋgòŋ, ŋwʉ-fi nə ye co nùumbu dzə̀ wèŋ sə̀' dʉk.

17 Bum yà'sə pwe' co tsətsèŋ. Yà' sə nì gèsə lòmantombì bə yu nə̀ nà'a nə̀ kə̀ ye nə. Yu nə̀ tsətsèeŋ yè'sə sə nì gesə lòzeŋ nə, Jisòs Krɛst bə tu ye.

18 Kà də wèeŋ yu'rə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ bʉpsə weŋ bʉpsə yà'a dʉk. Mʉ̀ sə dʉk bə nsàp bʉ̀ nə̀ co sə̀ wo dʉkgə̀ də wèeŋ jəŋ tsoŋ ni' awèŋ sə nze, nə kuksə masinjàa Nwì wèŋ yà'a. Nsàap bʉ̀ʉ yà'sə wèeŋ dʉkgə̀ də Nwì tsə̀' wo bum yè'sə co ndzənə lo vɛ'ɛ, ŋga

wo sə nɛ̀ mègù ya'sə ni' wà nə̀ wà. Nsàap tsətsərə̀ awo ya'sə mègù sə nzeŋgòoŋ fɛn.
19 Fana wo sə kà bə Jisòs Krɛst nə̀ yi tu bohòvesùwèŋ nə mok be'lə̀. Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə be'lə mvwe' mò'fis bə Jisòs Krɛst wèŋ ya'a mègù wo sə̀ wo jəgə̀ ŋàaŋ awo bohòyi, də ya wo sə kuk mvə̀'nə̀ Nwì sə dzəm də wo kuk. Jisòs Krɛst a gʉ̀ cos nə ŋgòye mvwe' mò'fis, mvə̀'nə̀ nzèhe ni' kotse'gə̀ ŋgùpni' nə mvwe' mò'fis yè'e.
20 Mʉ̀ də wèŋ à kpʉ weŋ Jisòs Krɛst wèŋ, yòŋsəə sə̀ ze' sə̀ sə nze fɛɛŋ ka ŋàŋ mok mʉtuhù wèŋ tse' àlaa. Njo nə̀ wèŋ sə gʉ bwi bum co bòp bʉ̀ nə̀ nzeŋgònə tse' wo yi-e bʉ̀ʉ yà? Njo nə̀ wèŋ sə wəp mali nsàap lʉ̀ʉk sə̀ co də,
21 <<Kà yu yè'e jwɛ̀ŋ, kà yè'e zʉ ja'a, nə kà ya'a kùm>> wèŋ bʉ̀ʉ yà?
22 Nsàap lʉ̀ʉk sə̀ vɛ'nə yè'e ya' mègù bə bum sə̀ co ŋwèe zʉ-a ya', ya' me bisə wà. Nsàp yəyə'rə̀ nà'nə, nà'a và mègù bohòtsətsərə̀ nə̀ bwìŋ.
23 Bwìiŋ tsərəgə̀ də nsàap lʉ̀ʉk ya'sə bum ŋkərə̀ bohòNwì, bʉ̀ʉsə̀ ya'a gʉ̀gə̀ ŋwè bə ŋàŋ ŋgògʉ̀ bum sə̀ ŋgòkùksə Nwì, nə sə jə lòni' awo sə nze, nə sə fa ni' awo sə ŋgə' wèŋ. Bum yè'sə pwe'fo' ya'a wà nə̀ wà. Yà' ka ŋàaŋ mok sə̀ co ya' tɛsə ŋwè də ya njè yu nə̀ ŋgùpni' ye sə dzəm zeŋ kà yi ya tse'.

3

Jisòs Krɛst Bʉ̀sə Weŋ Bʉ̀ʉ Sə̀ Fi

1 Nə̀ wèŋ a lòkok mvwe' kpʉ weŋ Jisòs Krɛst wèŋ laŋ fana wèeŋ noŋsə gu ntʉm awèŋ bə bum sə̀ ya'a ma mʉbu. Wèeŋ fa ntʉm awèŋ lɛ fa'nə, bʉ̀ʉsə̀ ya'a mvwe' sə̀ Jisòs Krɛst cu fo' bo ma mà'a Nwì.
2 Wèeŋ sə tsərə megu bum sə̀ ya'a mbwa ya'sə, nə kà sə̀ sə nze fɛɛŋ sə tsərə̀.
3 Bʉsə̀ bə bum sə̀ ma sə nzeŋgòoŋ fɛɛŋ, wèeŋ yàwèŋ bə zeŋ mok co bʉ̀ʉ sə̀ wo a kpʉ laŋ. Yòŋsə̀ awèŋ mègù mok nə̀ nà' cu bohòJisòs Krɛst ndzə bohòNwì, yi sə lòksə fa weŋ nà'.
4 Jisòs Krɛst nə̀ yi tse' yòŋsə̀ awèŋ nə̀ wèŋ cu ŋga'a ŋwəm bʉ̀ʉ yi nə kə yəəŋ ntsə'mòk fana wèŋ yəəŋ be'lə wenə wèŋ bəbɛ'. Wenə wèeŋ nə yəəŋ ntsə' ànə bə ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
5 Ye də wèeŋ zə gɛsə bum sə̀ ya' cu ndzə ni'ì wèŋ sə̀ ya'a bum nzeŋgòŋ co: ko sàhà, fwɛ', ŋgòdzəm bum sə̀ ya'a bʉp, nə ye ŋgòwa kɛ'cà bum wèŋ. Bʉsə̀ ŋgòwa kɛ'cà bum vɛ'nə ye də wèŋ sə kuksə ya' co Nwì.
6 Ya'a nsàap bum sə̀ ya'a nə gʉ ŋkuŋ Nwì jok bohòbwìŋ, ŋgə' və.
7 Wèŋ à sə gì tèp to mantombì fa' sənə nsàap bum ya'sə, ghà nə̀ wèŋ à cu ntòca nà'a.
8 Nə̀ ŋga'a nè'e mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də wèeŋ teŋsə nsàap bum ya'sə pwe'. Ŋwèe kà sə jòk, kà ntʉm cep, kà ŋwè ròm, kà liŋ ŋwə̀ nəmòk bʉpsə̀, nə ye sə̀' də ncèep sə̀ bʉp kà kə̀ cùhu wèŋ sə tesə̀.
9 Kà ŋwè mvwès sə̀' cì' fa, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a mè'rə màk ncu ŋwə̀ nə̀ zəm nə bə fàak ye laŋ.
10 Wèŋ tse' ŋga'a mok ncu ŋwə̀ nə̀ fi. Ŋwə̀ nə̀ fi nə̀ Nwì a gʉ̀ ènə, yi gʉ̀gə̀ nà' nùumbu pwe' ŋgòbòghaha lòmantombì ŋgòkə̀ ye sə̀' co yi Nwì, ya wèeŋ sə riŋ ghaha lo yi mantombì sə̀'.
11 Bʉsə̀ wèeŋ mok bʉ̀ʉ sə̀ fi fana ŋwə̀ nəmòk ka bohòwèŋ zok mok ye. Mòk ka mòk də nè'e ŋwəə Jus, nà'a ŋwə̀ lakmvum, jàmŋgaŋ bə ŋwə̀ nə̀ sə ŋgəà ka mok sə̀' yeŋ. Mòk ka mok də nè'e ŋwə̀ nə̀ wo kom fa yi tu ŋwə̀mbam, nè'e ŋwə̀ nə̀ wo ka yi kom fa yeŋ, ŋkwɛ̀ŋ bə molak wèeŋ mok bʉ̀ə̀. Bwìŋ pwe' mègù mok mò'fis bʉ̀ʉsə̀ Jisòs Krɛst mègù sə̀' mò'fis nə̀ yi tse' bwìŋ ma nə̀ fòpwe' yi.
12 Wèeŋ sə tsərə tse' də wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cokfis weŋ ŋgòye bʉ̀ʉ ye, yi dzəm weŋ. Wèeŋ tse' koksə̀manziŋ bohòbwìŋ, nə sə gʉ bəboŋ. Wèeŋ

jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə ye fʉ̀ə̀, nə sə ko ntʉm sə̀'.
13 Kà də wèeŋ sə jok kɛ'ca bum nənàk dʉk. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk gʉ-a wu bʉp, wù swifa yi. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Tà Jisòs Krɛst ànə swifa weŋ, wèŋ tse' ŋgòswìfa bwìŋ yàwo sə̀'.
14 Bə bum yè'sə pwe', nə nà' gʉ gha' ca nə də, wèeŋ tse' dzədzəm bohòbwìŋ. Nà'a zeŋ nə nà'a kì be'lə tse'gə̀ bum pwe' mvwe' mò'fis mpaaŋ nə̀ mpaaŋ.
15 Yusə̀ wèŋ sə gʉ-a pwe', yà'a ye bə fifi nə̀ Jisòs Krɛst a fa weŋ. Bʉsə̀ Nwì a to benə və̀ weŋ co ni' nə̀ mò'fis də ya wèeŋ cum bə nsàp fifi ànə. Wèeŋ cu wèŋ sə kwasə Nwì ghà nə̀ fòlòoŋ.
16 Wèeŋ gʉ də ncèp Jisòs Krɛst cum sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ nùumbu pwe'. Wèeŋ sə yə'rə, nə sə tip bwìŋ bə ŋkərə̀. Yəm nsàap ŋkì zəzok ŋgòkùksə Nwì bə zeŋ. Wèeŋ yəm, wèŋ sə kwasə Nwì sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ.
17 Fana a ye-a ŋga wèŋ sə gʉ-a sə̀ yà kè wèeŋ cep-a sə̀ yumok pwe', yà' ye megu bə liŋ Tà Jisòs Krɛst. Wèeŋ sə kwasə Nwì nə̀ yi tɛ̀' avès sə̀' bə liŋ ye sə.

Ncu Nə̀ Bə Dzədzəm Mʉnda'à

18 Ŋgwe yuk bohòndum bʉ̀ʉsə̀ a kəkʉrə̀ bohòTà də yà'a ye vɛ'nə.
19 Ndum dzəm ŋgwe yo, nə kà də wù sə gʉ yi co yi yu nə̀ wà dʉk.
20 Bweŋke' wèeŋ yuk dʉk ma bə tɛ̀' awèŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ gʉ̀ vɛ'nə, Tà sə kwa bohòwèŋ.
21 Tɛ̀' bə ma, kà də wèeŋ sə gʉ bwe awèŋ nsàp nə̀ co wo sə tɛ' kɛ'cà tɛ'lə dʉk.
22 Wèŋ sə̀ wèeŋ fàkgə̀ ŋkwèŋ bohòŋwè sə nze fɛn, wèeŋ yuk dʉk masàa awèŋ sə bə yusə̀ wo sə tsə̀' weŋ lòoŋ. Kà də wu fàk mègù ŋga masà yònə fo' ŋga yi kwasə wu dʉk. Fàak, nə kà lis maŋkwèŋ kʉ̀k, co ŋwə̀ nə̀ yi sə wəp Tà Nwì.
23 Bə yusə̀ wù sə gʉ̀ lòoŋ, wù gʉ yà' bə ntʉm nə̀ mò'fis, bʉ̀ʉsə̀ wù sə kà yà' bohòŋwè gʉ̀ fa mègù. Wù sə gʉ̀ fa yà' bohòTà Jisòs Krɛst.
24 Tà Jisòs Krɛɛst masà awèŋ yi. Wèŋ rì sə̀' də yi nə nə̀ kə̀ làk weŋ bə bum sə̀ bəboŋ sə̀ yi gʉ̀ nòŋsə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ.
25 Ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ-a bʉp, wo nə̀ kə̀ làk yi sə̀' bə bʉp. Nwìi kà ŋwə̀ nəmòk gèm ko fagə̀.

4

1 Wèŋ sə̀ wèeŋ yàwèŋ masà, wèeŋ kotse' bʉ̀ʉ sə̀ wo sə fàk ŋkwèŋ bohòwèŋ zìnə, nə sə gʉ wo bəboŋ. Wèŋ rì də wèŋ tse' ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi masà bohòwèŋ sə̀', yi cu mʉbu.

Pol Sə Tip Fe'lə Bʉ̀ʉ Kòlosì Wèŋ

2 Wèeŋ sə lɛŋ pìriyà ghà yà lòoŋ. Wèeŋ nəm lis awèŋ to, nə sə kwasə Nwì.
3 Wèeŋ sə lɛŋ fa ves sə̀' də Nwìi nɛ̀ fa ves mandzə̀ nə̀ co vèes tsoho fa bwìŋ yusə̀ səswihì sə̀ Nwì a tsə̀' fa ves bə liŋ Jisòs Krɛst sə. Mʉ̀ cu yè' mʉ ndapndzəmə̀ sə̀' bʉ̀ʉ ncèp ènə.
4 Wèeŋ lɛŋ Nwì sə̀' də yi gʉ mʉ ya mʉ tsoho rɛŋsə fa bwìŋ yà' mvə'nə̀ mʉ̀ tse' ŋgòtsə̀' fa wo sə.
5 Wèeŋ cu weŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo ka bʉ̀ʉ cos yeŋ, wèŋ cum ncu ŋkərə̀. Ghà nə̀ wèŋ tse'-a mʉmandzə̀ pwe', wèŋ sə gʉ wo bəboŋ.
6 Ncèep cùu awèeŋ ye bəbwe', nə sə lʉm co ci'. Ŋwə̀ nəmòok fek-a weŋ yumok, wèŋ riŋ ŋgòcèp fəsə fa yi bə mandzə̀ nə̀ bəboŋ.

Pol Sə Cèpsə Làsə Wo

7 Tìkikòs nə̀ yi moma avès nə̀ vès dzəm yi nə, yi nə kə tsoho fa weŋ mvə'nə̀ mʉ̀ cu pwe' yi. Yi fàkgə̀ vesiwèŋ bohòTà Jisòs bə zìnə ye pwe'.
8 Mʉ̀ tumsə tsə gù yi bʉ̀ʉ njo nə̀ də ya wèeŋ riŋ mvə'nə̀ ves cu fɛn. Nə ye sə̀' də ya yi gʉ ntʉm awèeŋ sə kwa sə̀'.
9 Tìkikòs nə, yi bə molak àwèŋ nə̀ liŋ yee Ònisimù nà'a bəbɛ'. Yi sə̀' moma àvès nə̀ vès dzəm yi. Yi fàkgə̀

bohòJisòs sə' bə zìnə ye pwe'. A wo sə wo nə tsoho fa weŋ bum sə yà' a ye fɛɛŋ pwe'.
10 Åritakònə vesi cu ndapndzəm cèpsə weŋ pwe'. Mak nə yi motɛ'ɛ Bànabà nà'a cepsə weŋ sə'. Mʉ̀ à tip weŋ laŋ də Mak nə kə̀ tsèŋ-a weŋ, wèŋ gʉ̀ yi bəboŋ.
11 Jisòs nə liŋ ye mòok Jostòs nà'a sə cèpsə weŋ sə' bəboŋ. Bʉ̀ʉ̀ Jus sə̀ vesiwèŋ sə fàk bəbɛ' mègù wo sə̀ tɛ' yà'sə. Vesiwèŋ sə fàk ŋgògʉ̀ co bwìŋ riŋ gaŋ ŋkum Nwì sə ntʉ̀ʉ̀ wo. Wo a tɛsə jə mʉ̀ vɛ'ɛ nsàp nə̀ ntʉ̀m boŋ mʉ̀.
12 Epafəràs nə̀ yi sə' molak àwèŋ cèpsə weŋ bəboŋ. Yi sə' ŋgà fàk Jisòs Krɛst. Yi lɛŋgə̀ Nwì mʉ̀ tuhù wèŋ bə ŋàŋ də wèeŋ kuk bə bum sə̀ ma nə̀ Nwì pwe'. Də wèeŋ riŋ bum sə̀ Nwì sə dzəm, nə sə yuk dʉ̀k ye.
13 Mʉ̀ a yə bə lis am mvè'nə̀ yi a fàk gʉgʉŋ bʉ̀ʉ̀ wèŋ, wèŋ bʉ̀ʉ̀ lak Kòlosì bə sə̀ Làòdisiyà nə ye lak Hìràpolìs.
14 Luk nə̀ yi doktà àvès, nə̀ a dzəm yi wùriŋ, nə ye Dimà wèŋ cèpsə weŋ bəboŋ.
15 Cèpsə fa mʉ̀ bwema sə̀ mvwe' lak Làòdisiyà bəboŋ. Cèpsə Nimfà bə cos nə̀ mʉnda'à yi nà'a sə̀'.
16 Wèeŋ ta ŋwàk nè'e, wèŋ tum fa cos nə̀ mvwe' lak Làòdisiyà ya wo taŋ nà' sə̀'. Wèeŋ taŋ ŋwàk nə̀ Làòdisiyàa nə tumsə fa weŋ nà'a sə̀'.
17 Wèeŋ tsok fa Akipòdə mʉ̀ dʉ̀k də, yi fak wes fàak sə̀ Tà a fa ndzə bohòyi yà'a.
18 Mʉ̀ʉ̀ Pol, mʉ̀ còm fa weŋ cəcèpsə̀ nè'e mok bə bo yàm. Wèeŋ sə tsərə kwaŋ sə̀ mʉ̀ cu bə zeŋ yè'e. Bəbo nə̀ Nwìi ye bohòwèŋ lòoŋ.

Ŋwàk nè Mantombì, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak TÈTÀLONIKÀ

Lak Tètàlonikà à ye tu lak nè mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà nə. Pol à kè mùk cos fo' yi. Pol nə, nə ye Timatì bə Silàs wèŋ à və fo' bəbɛ'. À ka sap fana bùu Juus mok wèŋ yeto ŋgòto liŋ Pol sə bup, bup. Wo à sə gù vɛ'nə bùusə wo à sə wa mumvə'nə Pol à sə tsòho ncèp Jisòs nə fana bùu awo mok sə yèto ŋgòbwì lòmok ma nè Pol nə. Yà' à ghak fana Pol me'rə lak Tètàlonikà sə. À sàp ko' fana Timatì com tsok vesə fa Pol nə mumvə'nə cos nè mvwe' lak Tètàlonikà nə sə gìi.

Pol à còm fa wo ŋwàk nè mantombì ènə ŋgòtsə' Krətèeŋ sə də wo ko ntum, nə təəŋ mali gugun. Wo à sə fek kɛ'cà yà' mu cos anə bə mumvə'nə də Jisòos nè bwì foho vəə. Wo à sə fek mok duk də, a ye-a ŋga ŋwè dzəm bohòJisòs, nə kpu ŋga Jisòs nə ka ntòbwi və, fana Jisòs nə kà bwì və ntsə'mòk, wo tse' yàwo lùŋ nè nà'a nè kà mè sə' àlɛ? Jisòs nə nə və yè'sə sèŋ nɛ? Pol à jə mvàk ènə ŋgòtsə' gesə fa wo də Jisòos nə bwi foho və. Yi vəə, yi jəŋ bùu sè wo à dzəm bohòyi nə kpu lo laŋ kè sə wo cu malì ntòŋwum àlɛ' pwe' ya bə yà'wèeŋ lo nə kə cum mok mvèsə nè mvèsə. Yi tsok wo də yà'wèeŋ sə fak mali megu vɛ'nə nə sə kontum, də Jisòs nə nè və tsə lì ntsə'mòk.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pol, ves Silàs, nə ye Timatì wèŋ bəbɛ'. Vès sə còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètàlonikà. Vès lɛŋ də Tà Nwìi fa weŋ fifi, nə gu weŋ bèboŋ.

Pol Kwa Bə Fantum
Nə Ye Ncù Krətèŋ
Mvwe' Lak Tètàlonikà

2 Ghà nè vèes lɛŋgè Nwì nè yi tè' avès pwe', vès sə tsərə wèŋ. Vès sə kwasə yi bùu tu awèŋ.

3 Busè vèes tsərəgè fàak sè wèŋ à gù bùusə wèŋ à fa ntum awèŋ bohòTà avès Jisòs Krɛst ŋgòfàk bohòyi. Vès sə tsərə mvəsə wèŋ à fàk gugun bùusə wèŋ dzəm yi, nə ye mvəsə wèeŋ naaŋgè tu bohòyi bə ntum nə zìnə, nè co wèeŋ nə kà maŋkwèŋ foho yà'a sə'.

4 Bwetɛ' avès, vès rìŋtse' duk də Nwì dzəm weŋ, nə cokfis jə noŋsə weŋ də wèeŋ bùu ye.

5 Vès rì vɛ'nə bùusə ghà nè vès à jə və fa weŋ Ntirə nè Bèboŋ nè Jisòs Krɛst nə, nà' ànə ka bohòwèŋ co ncèep sè wà və. Nà' ànə ye bə ŋàaŋ Yòŋsə nè Rərɛŋ nə. Wèŋ à rì bèboŋ də Ntirə nè Bèboŋ nə ye zìnə. Wèŋ rì ncu avès nè bèboŋ nè vès à sə cu, ŋga vès cu vesùwèŋ sə'. Vès à cu vɛ'nə lòoŋ ya yà'a boŋ ma njàwèŋ.

6 Wèŋ ànə cum fu'rə nsàp ncu àvès, nə ye nè Tà nə. Wèŋ ànə ye na ŋgə' sə' wùriŋ fana wèŋ à jə ncèp Nwì nə bə kwəkwa. Kwəkwa nə nà' à və bohòYòŋsə nè Rərɛŋ nə.

7 Yè'sə ànə ye vɛ'nə fana, wèŋ ye mok bùu sə ŋgònìtsə' fa bwìŋ mandzə nè bùu sə wo à dzəm Jisòs pwe' tse' ŋgòye. Wèŋ à ye vɛ'nə bohòbùu sə mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, nə ye sə mvwe' nzeŋgòŋ Àkayà.

8 Ncèp nè bə liŋ Tà nè nà'à sə ye ndzə nì'ì wèŋ nə à ka mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà bə Àkayà ləsə megu. Yu sə də, bùu sə ma fòpwe' a yuk mumvə'nə wèŋ a fa ntuum awèŋ bohòNwì. Yà' nə yeè nə vɛ'nə fana, yu səmok sə vèes nə cep fe'lə bwi bə liŋ awèeŋ bùə.

9 Vès yuk də bùu yà'a wèŋ sə cèp mvə'nə vès ànə kə kɛ' ye weŋ, wèŋ gu ves bèboŋ yà'a. Wo cep mvəsə wèŋ a mè'rə rùum sə wà, nə bwi lo ma nè Nwì, ŋgòkùksə yi nè yi Nwì zìnə nə, nè yi cu ŋwəm.

10 Nə ye sə' də wèŋ sə tək mo ye nè yi Jisòs, ŋgòtsə və mubu. Yi nè Nwì à lòkoksə yi mvwe' kpu. A Jisòs nè yi a caŋsə gɛsə vesùwèŋ mvwe'

dzə' nzak nə Nwìi nə kə sak bwìŋ bʉ̀ʉ jəjòk ye.

2

Nsàp Ntʉm Nə Pol À Tse' ŋgòTsòho Nza' Nwì

1 Bwema avès, wèŋ rìŋtse' yàwèŋ sə' dʉk də mvə'nə vès a kə kɛ' yə weŋ yà'a, à ka wà ca.
2 Wèŋ rì mvəsə wo ànə yak ves, nə yeŋsə ves ŋgə' mvwe' lak Fìlipiyà ŋkuŋ vès sə coho və ŋgòkə yə weŋ mvwe' lak Tètàlonikà yà'a. Ânə ye-a sə dʉk də bwìŋ ànə sə gʉ co də wo lok mandzə də ya bum kà fo' fàk fana, Nwì ànə gʉ ya wʉə kà ves ko. Nwì ànə gʉ ves vɛ'nə fana, vès ko mali ntʉm ŋgòtsə' fa weŋ Ntirə ye nə Bəboŋ nə.
3 Ncèp àvès nə vès sə dzəm də nà'a ni sə ntʉʉ̀ wèŋ nə, nà' ka bə tè'eŋkup yeŋ. Vès sə kà nà' wà tsòhòbasə. Nə ye sə' dʉk də vès sə kà mandzə də vèes borə ŋwə nəmòk bòrə làp.
4 Yusə lɛ vɛ'nə dʉk də, vès cèp mvəsə Nwì dʉk də vèes cep. Nwì nə a kʉ̀k ja'a ves, nə də vèes kəkʉrə co yi fa ncèp ye nə ndzə bohòvès. Fana mvə'nə vès sə cèp bohòwèŋ, vèes kà mandzə nə ŋgògʉ̀ də ya bwìiŋ sə kwa bohòvès làpgə. Vèes làpgə yàvès mandzə nə ŋgògʉ̀ʉ ya Nwìi kwa yi. Yi Nwì nə yi riŋ yusə yà' cu sə vəə vès.
5 Wèŋ rì sə' vɛ'ɛ bəboŋ dʉk də, mvəsə vès à və bohòwèŋ, vès à ka bə nsàp nə ŋgòkwasə bòrə weŋ bə ncèp cù nə bəboŋ wà və. Nwì rì də vès à cèp bum kà ŋgòjə yumòok awèŋ, nə ghak bə zeŋ ye.
6 Vès ànə ka mandzə nə co wèŋ, kè bʉ̀ʉ səmok sə zok, kwasə ves sə' lap.
7 Nə ye sə' də vès co ŋgàa ntum Jisòs Krɛst, vès ànə fek-a weŋ ŋgòfa ves bum sə vès dzəm, yà' kà bə jòŋ sə' ye. Fana vès ànə sə ye megu yu avès fʉ̀ə. Vès à ye fʉ̀ə, co ŋwà nəmòk nə yi sə kʉ̀k bwe ye wèŋ vɛ'ɛ.
8 Njo nə vès ànə dzəm weŋ wùriŋ fana, ntʉm boŋ ves ŋgògàp Ntirə nə Bəboŋ nə nà' à və bohòNwì nə vesùwèŋ. Vès à ye kəkʉrə ŋgòkpʉ bʉ̀ʉ wèŋ sə'. Vès dzəm weŋ vɛ'ɛ cɛbʉ̀ə.
9 Bwema am, wèŋ rìŋtse' mvəsə vès à ci' ndùrù bə fàk vɛ'ɛ wùriŋ ghà nə vès à ye vesùwèŋ yà'a. Mvəsə vès à sə tsòho fa weŋ ntirə nə, vès à fàk maràŋ bə ndzəmə də ya vèes kà də vèes kʉk lis bohòwèŋ bə yusə vès dzəm yà' dʉk.
10 Wèŋ, nə ye Nwì, rì sə' dʉk də ncu àvès nə vès à cu vesùwèŋ, sə wèeŋ Krətèŋ, nà' à ye rərɛŋ nə ye rərəŋ sə'. Yumok sə co wo bɛŋ ves də yà' à ye bə jòŋ à ka yeŋ.
11 Wèŋ rì də vès à kotse' weŋ lòoŋ mvəsə tɛ̀'ɛ kotse'gə bwe ye.
12 Vès à sə kwɛ'sə weŋ, vès ce'e fa weŋ ncèep sə ŋgòfisə weŋ ntʉm də ya wèeŋ cum nsàp ncu nə nà'a kəkʉrə bohòNwì. Bʉsə yi Nwì nə yi à co'fis weŋ ŋgòkə tse' bo sənə gaŋ ye sə yà'a vɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ sə.

Pol Kwa Bə Dzədzəm Nə Ye Kontʉm Bʉ̀ʉ Tètàlonikà

13 Fana njo mòk cu malì nə vèes kwasəgə Nwì bʉ̀ʉ zeŋ sə'. Yusə də mvəsə vès à jə və fa weŋ ncèp Nwì, wèŋ yuk nà', nə jəŋ nà' co ncèp Nwì anə. Wèŋ à ka nà' co ncèp ŋwə nə sə nze fɛɛŋ jəŋ. Ŋga nà'a ncèp Nwì anə nə zìnə. A sə' ncèp ènə nə nà' sə kùm ntʉm awèŋ sə wèŋ a dzəm Jisòs.
14 Mʉ̀ cèp vɛ'nə bʉ̀ʉsə, yusə yà' a gʉ̀ weŋ, yà'a mègù sə' yusə yà' a gʉ̀ bʉ̀ʉ coos Nwì sə mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, bwema avès a. Vès sə dʉk bòp bʉ̀ʉ sə wo bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst yà'a. Wèŋ a yə ŋgə' ndzə bohòbʉ̀ʉ lak awèŋ sə' mvə'nə wo à yə ŋgə' ndzə bohòbʉ̀ʉ Jus sə wo bʉ̀ʉ lak awo.
15 Bʉ̀ʉ Jus yà'sə, a wo sə wo à zə Tà Jisòs, bə ŋgàa tsòhòbum Nwì, nə fa ves ŋgə'. Bʉ̀ʉ yè'səə jòksəgə Nwì ntʉm. Wo mègù co ŋgbʉ bə nàm bohòbwìŋ pwe'fo'.

16 Ghà nə̀ vès à sə tsòho fa bʉ̀ lakmvum ncèp nə̀ co nà' fa wo lùŋ nə fana, wo lap mandzə̀ co vèes kà yà'wèŋ tsòhòfa. Mvəsə̀ wo à gʉ̀ vɛ'nə yà'sə, ye də wo à gʉ̀ wesə nsàap bʉp awo sə̀ wo gʉ̀gə̀ sə pwe' mok laŋ. Nə yeè nə də wo jòksə Nwì ntʉm ŋgòsak wo laŋ.

Pol À Dzəm ŊgòKɛ' Yə Wo Sàmok

17 Ŋgòcèp yumok bə ma nə̀ njàvès fana bwema avès wèŋ, yà'a kə̀ bʉ̀ʉŋ təəŋ də vesùwèeŋ nə ga'a tsoŋ mʉnə mvək momjo. Gəgà'à nə a mègù də vesùwèŋ a ka lis mok sə yenə bwɛ̀rɛ wèŋ a cu malì sə ntʉʉ̀ vès. Vès a làp mandzə̀ vɛ'ɛ gʉgʉŋ dʉk də vèes ye fe'lə weŋ sàmok, bʉ̀ʉsə̀ mvəsə̀ vesùwèŋ à gà'a yà'sə, a yaaŋ ves sə ntʉʉ̀ vɛ'ɛ wùriŋ.

18 Vès a dzəm də vèes bwi lo kə ye weŋ. Mʉ̀ bə tu am, mʉ̀ a làp mandzə̀ ŋgòbwì fe'lə lòkəkɛ̀' fana Satà sə lok ves mandzə̀.

19 Yumok ka bʉp, bʉ̀ʉsə̀ a sə̀ wèŋ à gʉ̀ ŋkuŋ vès tse' naàŋ tu nə ye kwəkwa, ni' sə boŋ ves də ghà nə̀ Tà Jisòos vəə, vèes nə kə təəŋ mantombìi yi co bʉ̀ʉ sə̀ wo ca caŋ nə caŋ ghak.

20 Bə nə̀ zìnə, vès sə kwa, ni' sə boŋ ves sə̀' bʉ̀ʉ wèŋ.

3

Timatì Kwɛ'sə Bʉ̀ʉ Tètàlonikà Wèŋ

1 Mvək nə̀ ŋgòko ntʉm à ka mok yeŋ fe'lə fana, vès mam yàvès lak Atèn fɛɛŋ vəvès,

2 nə də Timatìi lo kə ye weŋ. Yi moma àvès, nə̀ venəwèeŋ fàkgə̀ bəbɛ'. Vèes fàkgə̀ bohòNwì ŋgòtsòho fa bwìŋ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ nà'a bə liŋ Jisòs Krɛst. Vès tumsə yi də yi kə kwɛ'sə weŋ nə gʉ weŋ ya tu awèŋ sə̀ wèŋ sə naaŋ bohòJisòos gʉŋ lo mantombì.

3 Ya kà də mok mʉtsətsə'rə wèeŋ foho lo maŋkwɛ̀ŋ bʉ̀ʉ nsàap ŋgə' sə̀ wo sə fa weŋ yà'a dʉk. Wèŋ rì yàwèŋ sə̀' də bo Nwì cu ca sə̀', də wo fa ves nsàp ŋgə' ènə.

4 Ghà nə̀ vesùwèŋ ànə cum ntòbəbɛ' yà'a, vès ànə tsok weŋ ŋga mvək nə à ka ntòdzeŋ, də wo nə yeŋsə vesùwèŋ ŋgə'. Fana wèŋ rì tse' sə̀' də yà'a nə ye megu sə̀' mʉmvə̀' ànə.

5 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ a tum Timatì nə. Mʉ̀ a ko fʉ̀k ntʉm bʉ̀ə̀ fana mʉ̀ tum yi də yi kə kʉk ja'a-na də wèŋ sə fa malì ntʉm awèŋ bohòJisòs àlɛ. Mʉ̀ a sə mərə də kè ŋgà mùmsə̀ bwìŋ nə a gʉ̀ weŋ, wèŋ gbʉ foho lo maŋkwɛ̀ŋ, ya fàha sə̀ vès à gʉ̀ sə bisə wà àlɛ'.

6 Timatì nə a bwì foho və̀ laŋ. Yi tsə̀' fa ves mvəsə̀ dzədzəm àwèŋ cu. Yi də ntʉʉm awèŋ tə malì mègù bohòNwì, nə də wèŋ sə dzəm malì mòk bə mòk. Yi tsə̀' fa fe'lə ves mok sə̀' dʉk də wèeŋ tsərəgə̀ ves vɛ'ɛ bəboŋ nùumbu pwe'. Malə a ko weŋ mvəsə̀ malə a ko ves bohòwèŋ sə̀'.

7 Nə yeè nə də bwema avès-a, bə jamə̀ nə ye ŋgə' nə̀ vès sə yə nə pwe'fo' fana ntʉm avès kwa mvəsə̀ vès à yuk də wèŋ sə lo malì mantombì.

8 Nə̀ ŋga'a nè'e yòŋsə̀ kwɛ̀hɛ̀ nə ves. Ntʉm avèes nə sə boŋ vɛ'nə ŋga wèeŋ təəŋ mali-a gʉgʉŋ bə dzədzəm àwèŋ, weŋ Tà wèŋ mvwe' mò'fis na.

9 Nə̀ ŋga'a nè'e aco vès kwasə liŋ Nwì àvès bʉ̀ʉ tu awèŋ. Vès tse' ŋgòkwasə yi bʉ̀ʉ nsàp kwəkwa nə̀ vès tse' nà' mantombìi yi bʉ̀ʉ wèŋ.

10 Vèes fekgə̀ Nwì nùm bə ndzəm bə ntʉm avès pwe' də co yi gʉ ya vèes ye fe'lə si awèŋ sàmok. Vèes ye weŋ ya vèes tɛsə weŋ bə yusə̀ wèŋ sə jamə mali yà' bə dzədzəm àwèŋ nə̀ bə liŋ Jisòs nə.

11 Nwì àvès nə̀ yi tɛ̀', nə ye Tà Jisòos fʉhʉ noŋsə mandzə̀ co vès kə ye weŋ sàmok.

12 Nwìi gʉ co dzədzəm nə̀ wèŋ tse' nà' mʉtsətsə'rəə wèŋ, nə ye bohòbwìŋ pwe' nà'a kuk lo mantombì. Nà'a kuk, nə yam dzeŋ co mvəsə̀ vès dzəm weŋ yà'a.

13 Bə nsàp dzədzəm ènə fana yi nə gʉŋsə weŋ, wèŋ ye kàkʉrə bə rərɛŋ sə' mantombìi Nwì àvès nə yi Tɛ', nùmbu nə Tà Jisòos nə və bə bʉ̀ʉ ye sə̀ rərɛŋ sə.

4

Ncu Nə̀ Co Nà' Gʉ Nwì Yi Kwa

1 Ŋgòlèsə lòbə zeŋ fana bwema avès, wèŋ a yə'rə jə nsàp ncu nə̀ wèŋ tse' ŋgòcu ya Nwìi nə kwa bohòwèŋ nə bohòvès laŋ. Wèŋ ànə sə cum lok to mantombì sə̀' vɛ'nə. Nə̀ ŋga'a nè'e fana vès sə lɛŋ weŋ nsàp nə gʉgʉŋ bə liŋ Tà Jisòs də wèeŋ ghaha wesə ghaha.

2 Wèŋ rì tse' ntip sə̀ vès à fa weŋ bə ŋàaŋ Tà Jisòs yà'a laŋ.

3 Yusə̀ Nwì dzəm bohòwèeŋ dʉk də wèeŋ ye rərɛŋ, nə kà bo sənə nzak sàhà tse' lok.

4 Ndàaŋwè pwe' riŋ nsàp mandzə̀ nə̀ co bə ŋgwe yee cum. Wo cum bə nsàp mandzə̀ nə̀ nà'a ye bəboŋ bohòNwì, nə kà ywì'lə nzòŋ jə və̀.

5 Nà'a kà ncu nə̀ nà' mègù bʉ̀ʉ njè bəba kè mbəmbam ye. Bʉ̀ʉ pegè sə̀ wo ka Nwì riŋ cugə̀ yàwo vɛ'nə.

6 Bə nzak ŋwàŋwè bə ŋwèmbam ènə fana, ka bəboŋ co ŋwèe lim zʉ mòk yeŋ. Vès ànə tsok fa weŋ yè'sə mantombì laŋ. Nə̀ ŋga'a nè'e vès sə sə̀ mali weŋ ntu' gʉgʉŋ də Tà Nwìi nə kà nsàp ŋwə̀ nə̀ yi gʉ vɛ'nə mè'rə̀.

7 Nwì ànə to vesùwèŋ, ka də a sə kə koho sàhà yeŋ. Yi à to vesùwèŋ ŋgòcu ncu nə̀ rərɛŋ co bʉ̀ʉ ye.

8 Ye də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzèeŋ-a yusə̀ vès yə'rə fa weŋ yè'sə, yi sə kà ŋwè dzèeŋ. Yi dzèeŋ Nwì nə̀ yi fagə̀ ves Yòŋsə ye nə̀ Rərɛŋ nə.

9 Kaco vès com fa yiskok weŋ mvə̀'nə̀ wèŋ tse' ŋgòdzəm bwema sə̀ wo a dzəm Jisòs còmə yeŋ. Vès dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwì a yə'rə fa weŋ bə tu awèŋ mvə̀'nə̀ wèŋ tse' ŋgò dzəm mòk bə mòk sə laŋ.

10 Wèŋ a nìtsə̀' fa bwema sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà pwe' nsàp dzədzəm ànə. Fana bwema avès, vès sə lɛŋ də wèeŋ gʉŋ casə vɛ'nə càsə.

11 Wèeŋ kiŋ sə vəə wèŋ də wèeŋ cum ncu nə̀ nà'a gəe'. Kà də wèeŋ sə gesə kɛ'cà cùu awèŋ bə nzak bwìŋ ŋga wo ka weŋ to dʉk. Fàk bum sə̀ wèŋ dzəm yà' bə bo awèŋ. Vès ànə tsok weŋ yè'sə mantombì fa' laŋ.

12 Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə fana wèeŋ nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo ka Jisòs riŋ ŋgòjə weŋ co bwìŋ. Yà' ye sə̀' də yusə̀ wèŋ dzəm yà' fana wèŋ kà lis bohòŋwə̀ nəmòk kʉ̀k yiskok.

Mvèk Nə̀ Tà Jisòos Nə̀ Bwìŋ Vəə

13 Bwema avès a, vès dzəm də wèeŋ riŋtse' zìnə nə̀ nà' cu bə bòp bʉ̀ nə̀ wo a kpʉ lòyàwo laŋ. Wèeŋ riŋtse' ya wèeŋ cu, ntʉm kà weŋ bə zeŋ sə rwì'. Wèeŋ kà-a yà' rì fana, ntʉm sə rwi' weŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo ka naàŋ tu də Jisòs Krɛɛst nə̀ kə̀ lòkoksə yà'wèŋ ntsə'mòk tse'.

14 Vès dzəm sə ntʉʉ̀ vès dʉk də Jisòs à kpʉ fana Nwì lòkoksə yi mvwe' kpʉ. Ye də vès sə dzəm sə̀' dʉk də Nwìi nə jəŋ fəsə və fe'lə bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə kpʉ bə Jisòs wèŋ bəbɛ'. Vès sə dʉk bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə kpʉ ŋga wo dzəm bohòyi.

15 Yusə̀ vès sə də vèes yə'rə fa weŋ ŋga'a yè'e, a yəyə'rə nə̀ Tà Jisòs. Nùmbu nə̀ Tàa bwi foho vəə fana vesùwèŋ sə̀ a cu ŋwəm, a nə kà mantombì nə me'rə bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ laŋ maŋkwɛ̀ŋ ntòlòto.

16 Nùmbu ànə ye, wo nə kɛ' dʉksə ŋgù nə̀ nà' tse' ŋàŋ. Ŋgì masinjà Nwì nə̀ tu nə, nə cep, anə yuk ŋgì ntà Nwì ŋga wo fʉəp nà'. Tàa nə tesə tsoŋ mʉbu bə tu ye. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs, nə kpʉ lo mee nə lokok mvwe' kpʉ ŋkuŋ,

17 fana Nwì kurə be'lə vesùwèŋ sə̀ a cu malì ŋga'a ŋwʉm mvək ànə sə mvwe' mò'fis, a kə tseŋ Tà mʉ mba'a. Yà'a mok mvək nə̀ vesùwèeŋ nə̀ cu malìgə̀ mok ves Tà wèŋ mvwe' mò'fis.

18 Nə̀ yeè nə də bə ncèp ènə, wèeŋ jəŋ nà', nə fupsə ntʉm awèŋ bə zeŋ.

5

Fʉhʉ, Bʉsà Tà Jisòos Nə Bwi Foho Və

1 Bwema am wèŋ, njo nà də mʉ com yis fa weŋ ŋgòrìŋtse' ghà nà bum yè'sə nà kà ye nə bʉ̀ə̀.
2 Bʉsà wèŋ bə tu awèŋ, wèŋ rìŋtse' vɛ'ɛ pap də nùmbu nà Tà nə nà kà və̀ə co ŋgà yà və̀ nòoŋ ndzəmə̀, wù kà rì.
3 Ghà nà bwìŋ sə dʉk də, <<Bum pwe' mègù mok bə̀boŋ də ŋgə'ə bʉ̀ə̀>> fana, wo ye megu ŋga ŋgə' nə̀bʉp və̀ vɛ'ɛ vak. Yà'a nə və co mvəsà dzəmwee kogə̀ ŋwàŋwè yè'e. Yà'a və̀ vɛ'nə, fana wo kà swìrə̀.
4 Fana bohòma nà njàwèŋ, wèŋ ka sənə ndzəm cum, bwema am wèŋ na. Fana ntsə' nə nà kà weŋ co ŋgà yà və̀ yi ŋga wèŋ ka riŋ kà tsèŋ.
5 Wèeŋ bòp bʉ̀ nà bohòmarɛŋ, wèeŋ bʉ̀ʉ sà wèeŋ gʉ̀gə̀ bum ŋga a maràŋ bə nùm. Vesùwèŋ ka bòp bʉ̀ ŋgàa ndzəm yeŋ. A kà bum mvwe' sə̀swihì gʉ̀gə̀.
6 Nə yeè nə də bum yè'sə zìnə vɛ'nə fana, vesùwèeŋ kà də a sə dzəmlo co mvə'nə̀ bʉ̀ʉ mok dzəmgə̀ yà'a dʉk. Vesùwèeŋ sə kʉk kʉ̀'ʉ, nə sə ko ni' avès.
7 Mvə̀k nà bwìŋ dzəmgə̀ lo, mok jʉhʉ rùk wèŋ pwe', a nə̀ ndzəmə̀.
8 Nə ye də vesùwèeŋ yàvès bòp bʉ̀ ŋgàa marɛŋ. Vesùwèŋ tse' ŋgòko yàvès ni'. A tse' ŋgòtəhə lok ni' avès bə dzədzəm nə ye naaŋtu bohòNwì co ŋkə̀ ŋga bʉp kà ves jwèŋ. A sə kʉk gesə lis àvès bə lù nə̀ Nwìi nə̀ kà fa ves. Yà'sə nə ye co tàm mòk nə̀ a ta tse' nà' co yu səmok sə̀ bʉp kà ves tu jwèŋ.
9 Ka də Nwì ànə cokfis vesùwèŋ də ya yi fa ves ŋgə' yeŋ. Yi à cokfis ves ya a tse' lù nə̀ yi fa ves nà' ndzə bohòTà Jisòs Krɛst.
10 Yi Jisòs nə̀ yi à kpʉ bʉ̀ʉ vès, də ya a cum vesiwèŋ bəbɛ'. Də ya ŋga a cu-a sə̀ ŋwəm bə ŋga a kpʉ, yà' lok gu yəyərə̀, ghà nə̀ yi və̀ə, anə̀ cu vesiwèŋ.
11 Nə yeè nə vɛ'nə fana bòdə wèeŋ sə tɛsə mòk bə mòk, nə gʉ wo lo mantombì mvəsə̀ wèŋ sə gʉ̀ ŋga'a yè'e.

Ncèp Nə̀ Nà' Ləsə Lòo

12 Bwema avès, vès sə lɛŋ weŋ də wèeŋ jəŋ bʉ̀ʉ sà wo fàkgə̀ bohòwèŋ yà'a co bʉ̀ʉ sà bwìŋ nà zìnə. Wo sà wo kʉ̀kgə̀ weŋ, nə sə yə'rə weŋ co bʉ̀ʉ sà Tà Jisos yà'a.
13 Wəp wo, nə dzəm wo càsə yà pwe'. Gʉ̀ wo vɛ'nə bʉ̀ʉ nsàp fàk nə̀ wo sə gʉ̀ʉ. Wèeŋ cum cù mò'fis, nə kà sə kʉ̀ə̀m.
14 Vès sə lɛŋ weŋ bwema avès-a, də wèeŋ tip ŋgàa wɛ' wèŋ. Wèeŋ kwɛ'sə bʉ̀ʉ sà wo tse' wʉə, nə tɛsə sà wo jì ŋàŋ. Wèeŋ sə ko ntʉm awèŋ bohòbwìŋ lòoŋ.
15 Kà də wèeŋ fa mandzà də ŋwèe gʉ fəsə fa ŋwè bʉp bə bʉp dʉk. Yusə ye də, ghà yà pwe' nə̀ wèŋ cu, wèŋ tse' ntʉm nə̀ ŋgògʉ̀ bə̀boŋ bohòmòk bə mòk. Wèeŋ gʉ bohòbwìŋ lòoŋ sə̀' vɛ'nə.
16 Wèeŋ sə kwa ghà yà lòoŋ.
17 Wèeŋ sə gʉ pìriyà ghà nə̀ fòlòoŋ, nə kà wò.
18 Ŋga sə bʉp-a sà yà pwe', wèeŋ sə kwasə Nwì. Yà'a yusà Nwì dzəm də yà'a ye vɛ'nə bə ncu àwèŋ co bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.
19 Wèeŋ kà də wèeŋ limsə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ŋga yi kà fàha ye gʉ̀ dʉk.
20 Kà də wèeŋ bɛŋ ncèep sə̀ bʉ̀ʉ sà wo sə tsòho bum sà Nwì a nìŋtsə̀' fa wo dʉk.
21 Mùmsə ja'a yà' pwe'fo', nə bɛ' tse' sə̀ wèŋ yə də yà'a bə̀boŋ.
22 Wèeŋ kà bo sənə bʉp nə̀ mò'fis gèsə̀ lok.
23 Nwì bə tu ye, nə̀ yi fagə̀ vesùwèŋ fifi, yi noŋsə ncu àwèŋ kə̀kʉrə̀ bə mandzà nə̀ fòpwe'fo'. Yumok kà bohòwèŋ bʉp lok. Yi noŋsə yà' nsàp nə̀ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvèes nə kà bwì və̀ə, wèŋ ye jìnjo.
24 Yi Nwì nə̀ yi a to weŋ, yi nə gʉ yà', bʉ̀ʉsə̀ yi ŋwə̀ nə̀ zìnə.

25 Bwema avès, wèeŋ sə lɛŋ fa ves
pìriyà yàvès sə̀'.
26 Cepsə fa mʉ̀ bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo à dzəm
Jisòs sə pwe' bə cəcèpsə̀ nə̀ bəboŋ
co bwema.
27 Mʉ̀ cèp bohòwèŋ bə ŋàaŋ sə̀
bohòTà də wèeŋ taŋ fa ŋwàk ènə
bohòbʉ̀ʉ̀ sə̀ wo à dzəm Jisòs pwe'fo'.
28 Bə̀bo nə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst nà'a
ye bohòwèŋ.

Ŋwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak TÈTÀLONIKÀ

Jijipsè à cu malì mɯmvwe' cos nè mvwe' lak Tètàlonikà nə, bə nza' mɯmvè'nè Jisòos nè bwì vèə nə. Bùu mok à sə cèp də nùmbu nè Jisòos nè bwì và nə à cà lòlaŋ. Fana Pol com ŋwàk nè ba ènə ŋgòtsè' rɛŋsə fa wo bə zeŋ də ŋkuŋ Jisos Krɛst sə bwi və ŋga ŋkùì' ghaha sə nzeŋgòŋ anə vɛ'ɛ kə dzeŋ nsàp nè co wù kà fùk. Yi nə ye ŋkum sə nzeŋgòŋ ghà ànə yi. Yi nə bɛŋ wes nwì pwe', nə gu ni' ye co də yi Nwì yi ŋkuŋ fana Jisòs sə kə və.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pol ves Sìlvanù nə ye Timatì wèŋ bəbɛ'. Vès còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ. Wo sè tse' wo Nwì nè yi Tè' avès nə ye Tà Jisòs Krɛst.

2 Vès lɛŋ də Nwì nè yi Tè' bə Tà Jisòs Krɛɛst gu weŋ bèboŋ, nə fa weŋ fifi.

Mvè'nè Jisòos Nè Kè Sak Nzeŋgòŋ

3 Vès tse' ŋgòkwasə Nwì ghà nè fòlòoŋ bùu wèŋ, bwema avès a. Vès tse' ŋgòkwasə yi vɛ'nə bùusə nsàp nè wèŋ sə fa ntum bohòNwì nə sə kùk lòmantombì. Nə ye sə' də dzədzəm àwèŋ nè wèŋ tse' bohòmòk bə mòk sə ghaha sə' ghaha.

4 Nà'a njo nè vèes kùmgè ŋgùŋ mvwe' kwe' bùu cos wèŋ bùu wèŋ sə. Vèes kùmgè ŋgùŋ bùusə wèeŋ kìgè ntum, nə sə dzəm ghaha bohòJisòs nə ghaha, ŋga wo sə tùksə weŋ, wèŋ sə ye ŋgə' sə'.

5 Yà'sə sə nìtsə' də Nwìi nə sak bə zìnə. Busə a ye vɛ'nə fana wèŋ ye kəkurə ŋgòkə ye mok mvwe' gaŋ ŋkum ye sə wèŋ sə yə ŋgə' bùu zeŋ sə.

6 Nwìi nə gu yusə yà'a kəkurə. Bùu sə wo sə yeŋsə weŋ ŋgə' yà'a, yi nə yeŋsə fəsə wo ŋgə' sə'.

7 Yi nə gu wèŋ sə wèŋ sə yə ŋgə' yà'sə ŋgòyòŋsə nə ye vès yàvès sə'. Yi nə gù vɛ'nə ghà nə Tà Jisòs tesə tsə và mubu bə masinjàa ye wèŋ sə wo tse' ŋàŋ. Yi nə və ndzənə ləm-mis,

8 nə yeŋsə bùu sə wo ka Nwì riŋ ŋgə', nə yeŋsə sə wo à ka yusə Ntirə nə Bəboŋ nə Tà Jisòs à sə tsə' nə bɛ' ŋgə' sə'.

9 Ŋgə' nə wo nə ye nə də wo nə maha wà nə kɛ' mò'fis. Wo nə kà mvwe' sə Tà cu bə bòoŋ ŋàaŋ ye sə sə' kà dzèŋ yuk.

10 Yè'sə nə ye nùmbu nə yi nə və ŋgòkə jə kəkuksə bohòbùu ye wèŋ, fana bùu sə wo ànə dzəm bohòyi nə sə mərə, nə sə kwa vɛ'ɛ wùriŋ. Wèeŋ nə ye sə' muŋgorə wo anə bùusə wèŋ a dzəm ncèp nə vès à tsə' fa weŋ nə.

11 Nà'a njo nə vèes lɛŋ fagè weŋ riŋriŋ nə. Vèes lɛŋgè Nwì də yi gu weŋ ŋgòye kəkurə bə ncu nə yi à to fis weŋ də wèeŋ cum nà' nə. Vès lɛŋ də yi gu ntuum awèŋ sə wèŋ tse' ŋgògù bəboŋ yà'a təəŋ megu vɛ'nə. Yi gu fàak awèŋ sə wèŋ sə gù bùusə wèŋ a fa ntum awèŋ bohòyi sə kə lə kəkurə bə ŋàaŋ ye.

12 Bum yè'sə ye-a vɛ'nə fana liŋ sə Tà Jisòs Krɛɛst nə boŋ bùu wèŋ, wèŋ boŋ bwi bùu yi sə'. Yè'sə vɛ'nə bə bòvèm nə Nwì àvès nə ye Tà Jisòs Krɛst.

2

Yusə Yà'a Nə Ye Ŋkuŋ Krɛst Bwi Və

1 Bə nzak nè Tà àvès Jisòs Krɛst ŋgòbwì vèə də ya vesiwèeŋ be'lə yi, nə kə cum mok bəbɛ' fana bwema am wèŋ, mù leŋ weŋ,

2 də kà də wèeŋ sə tsərə ju'rə kɛ'ca bə zeŋ vɛ'nə duk. Kà də wèeŋ sə saha ntuum awèŋ bə ncèp nə wo sə cèp də nùmbu nə Tàa nə bwì và nə à cà lòlaŋ nà'a sə duk. Kàmòk à cèp vɛ'nə ŋgà tsòhòbum Nwì mòk ŋga yi də yi tse' yumòk sə Nwì à tsə' yi, kè ŋwè nəmòk ŋga yi sə tsòho-a

nzak Nwì àlɛ'. Kàmòk bʉ̀ʉ mok wèŋ dʉk də vès à còm tumsə ŋwàk vɛ'nə vès àlɛ'.
3 Kà də wèeŋ me'rə ŋwè nəmòok borə fʉk weŋ dʉk. Bʉsə nùmbu ànə nə kà ntòvè tətè tse' ghà nə bwìiŋ nə sə gʉŋtu bohòNwì wù kà fʉ̀k nà'a kə dzèŋ ŋkuŋ. Anə ye sə' ŋga ŋwè nə ŋgà ŋgwap nə yəəŋ sə' ŋkuŋ. A sə' yi nə yi nə kə bisə ye ŋgwàŋ nə.
4 Ŋgà ŋgwap ènə nə kà ŋgɛ' bə bum sə bwìŋ kùksəgə yà' co nwì ye fʉ̀k. Yi nə bɛŋ bum sə yà'a co nwì pwe'fo'. Yi nə jəŋ ni' ye mʉbu, də yi ghak yà' pwe' yi. Yi nə kə ni cum mʉnə ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə sə tsok də yi Nwì yi.

5 Mʉ̀ à tsə' weŋ bum yè'sə ghà nə vesùwèŋ à ye nà'a pwe' laŋ. Wèŋ a swì laŋ à?
6 Megu də yumok cu sə yà' sə gʉ̀ də bum yè'sə kà ŋga'a ntòye. Wèŋ rì yu ànə sə laŋ. Mvèk nə kʉ̀rə nùu fana ŋgà gʉ̀ ŋgwap nə nə yəəŋ.
7 Fàak ŋgwap sə sə fàk ŋga'a yè'e ntòsəswihì megu də yusə yà'a nə ye sə nə kà nto ye tətè wo fis gɛsə ŋwè nə yi sə təəŋ lok yà' nə fo' ŋkuŋ.
8 Ŋgà ŋgwap nə yəəŋ ghà ànə, fana Tà Jisòos nə kə zə nà' bə yòŋsə nə nje nə yi yòŋsə fis tsə kə cùhu yi. Ghà nə Jisòos nə və nə, yi nə gʉ bʉpsə nà' bə ŋàaŋ ye sə yi yəəŋ və bə zeŋ sə.

9 Ŋgà ŋgwap nə nə və bə ŋàaŋ Satà, nə sə gʉ kɛ'ca nsàap maŋgəŋgèeŋ mok ŋgòbòrə bwìŋ fo' vɛ'ɛ nduk nə nduk. Yi nə sə gʉ niŋ kɛ'ca fa bwìŋ nsàap bum mok sə co wu kʉk yà' tu jip wu.
10 Yi nə borə bʉ̀ʉ sə wo nə bisə wà sə wèŋ bə jòŋ. Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nə bisə njo nə wo à ka ncèp nə zìnə nə ya wo tse' lùŋ bʉ̀ʉ zeŋ nə dzəm.
11 Bʉsə wo a gʉ̀ vɛ'nə fana Nwìi nə gʉ wo ŋgòtsərə mègù bum bə jòŋ, nə sə dzəm sə' zeŋ, ya wo sə dzəm megu mok bum sə yà'a mvwès.
12 Nwìi nə gʉ̀ vɛ'nə ya bʉ̀ʉ sə wo à ka zìnə nə dzəm, nə sə kwa yàwo ŋgògʉ̀ bʉp yà'a wèeŋ nə gbʉ nzak bohòyi.

Pol Kwɛ'sə Bʉ̀ʉ Tètàlonikà Də Wo Təəŋ Gʉgʉŋ

13 Vès tse' ŋgòkwasə tsə Nwì nə ghà yà lòoŋ bʉ̀ʉ wèŋ, bwema avès a. Vès sə dʉk wèŋ sə Tà nə dzəm weŋ yà'a. Nwì ànə yeto, yi cok fis weŋ də wèeŋ nə tse' lùŋ. Yi à gʉ̀ vɛ'nə bə ŋàaŋ yòŋsə nə nje nə də ya wèeŋ ye bʉ̀ʉ ye wèŋ sə wèeŋ rərɛŋ. Yi à gʉ̀ vɛ'nə sə' bə mandzə nə də wèŋ à dzəm ncèp nə nà'a zìnə nə sə'.
14 Nwì ànə to və weŋ yè'sə bə mandzə Ntirə nə Bəboŋ nə vès à tsòho fa weŋ nə. Yi à to weŋ yà'sə də ya wèeŋ tse' fis ma njàwèŋ sənə kəkuksə nə Tà Jisòs Krɛst àvès nə sə'.
15 Ye də bwema àvès, wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ, nə kotse' bum sə vès à tsə' wèŋ yà' sə bə cù kè vès à còm fa-a weŋ bə ŋwàk àlɛ' pwe'fo' cʉ̀k.
16-17 Tà Jisòs Krɛst àvès, nə ye tɛ̀' àvès Nwì a dzəm ves nə fisə fa ves ntʉʉm avès, nə fa ves ŋàŋ ŋgòcèep nə gʉ megu yusə yà'a bəboŋ. Nwì a nìtsə' fa ves dzədzəm ye ya a sə lo mantombì, nə kà kə mèsə yuk. Yi à gʉ̀ ves ŋgònaaŋ tu də a nə kə tse' bum sə bəboŋ. Wo a gʉ̀ vɛ'nə bə bòvəm njàwo nə.

3

Wèeŋ Sə Lɛŋ Fa Ves

1 Ŋgòləsə lòo fana bwema avès, vès də wèeŋ sə lɛŋ fa ves. Wèeŋ sə lɛŋ fa ves də ncèp nə Tà nə, nà'a sə lo mantombì nənàk nənàk, nə sə fom mvə'nə ànə ye bohòwèŋ yà'a.
2 Wèeŋ sə lɛŋ fa ves mok sə' də Nwìi caŋsə fis ves ndzə bohòŋgàa gʉ̀ ŋgwap bə bʉ̀ʉ sə bʉp wèŋ. Vès dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə sə kà ncèp ènə bwìŋ pwe'fo' dzəm wes.
3 Yusə də Tà a ye zìnə. Yi nə gʉŋsə weŋ, nə caŋsə gɛsə weŋ mvwe' Satà nə yi ŋwè nəbʉp nə.

4 Tà a gʉ̀ ves, vès kà məmərə sə
ntʉʉ̀ vès bʉ̀ʉ wèŋ tse' lok. Vès rì pap
də wèeŋ nə sə gʉ tse' megu bum sə̀
vès də wèeŋ gʉ.
5 Vès lɛŋ də Tàa gʉ bʉsə ntʉʉm
awèŋ ya wèeŋ dzəm bohòNwì, nə
fa weŋ kontʉm nsàp nə̀ Krɛst.

ŊgòCu Ncu Wɛ'
Ka Bəboŋ Yeŋ

6 Yumook yè', bwema avès, vès
cèp yè'sə bə liŋ Tà Jisòs Krɛst, də
ka də wèeŋ sə be'lə bə bwema sə̀
wo dzəm ŋgòcu ncu wɛ' dʉk. Vès sə
dʉk bʉ̀ʉ sə̀ wo sə kà mandzə̀ nə̀ vès
à yə'rə weŋ yù yà'a.
7 Wèŋ riŋ yàwèŋ sə̀' də wèŋ tse'
ŋgòfʉ̀'rə mandzə̀ ncu àvès. Ghà nə̀
vesùwèŋ à ye nà'a, vès à ka ŋgàa
wɛ' yeŋ.
8 Vès à ka yu ŋwə̀ nəmòk ŋga vès
ka lak zʉ yuk. Vès à fàk vɛ'ɛ, nə ci'
ndùrə̀ nə̀ maràŋ bə ndzəmə̀ pwe',
də ya vèes kà ŋwə̀ nəmòk ŋgə' wà
yamsə̀ fa.
9 Vès à sə gʉ̀ vɛ'nə yè'sə, vès à
dzəm-a də wèeŋ fa ves, yumok yà'
kà bə jòŋ sə̀' ye. Vès à gʉ̀ yè'sə
ŋgògʉ̀ nì fa weŋ ya wèeŋ bɛ' sə̀' zeŋ.
10 Vesùwèŋ ànə ye fa' vès tsok weŋ
sə̀' laŋ də, <<A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk
dʉk-a də yi kà fàk fàk, yi kà sə̀' zʉ.>>
11 Vès sə cèp yè'sə bʉ̀ʉsə̀ vès yuk
də bʉ̀ʉ mok cu mʉŋgorə̀ wèŋ sə̀ wo
sə cu yàwo ncu wɛ'. Wo kà yumok
fàk, nə sə dzəm megu ŋgògbʉ̀ ni
kɛ'cà sənə bum bʉ̀ʉ mok wèŋ.
12 Vès sə cèp yè'e bohònsàp bʉ̀
ànə ŋgòtip wo bə liŋ Tà Jisòs Krɛst
də, wo ko ni', nə fak zʉ bə bo awo.
13 Nə ye də kà də wèeŋ wo ŋgògʉ̀
bəboŋ dʉk, bwema avès a.
14 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk bɛ̀ŋ ncèp
nə̀ vès còm fa weŋ ndzənə ŋwàk
nè'e fana wèŋ kʉk tasə tse' yi bəboŋ,
nə kà yumok wenə wèŋ tse' be'lə̀
lok. Wèeŋ gʉ vɛ'nə ya marè'tu ko
ŋwə̀ ànə.
15 Nə ye sə̀' də wèŋ kà yi co yi ŋwə̀
nə̀ wèŋ bɛ̀ŋ yi bɛ̀ŋnə gʉ̀. Wèeŋ tip
yi lɛ co yi ye sə̀' moma awèŋ.

Cəcèpsə̀ Nə̀ Nà' Ləsə

16 Vès lɛŋ də Tà nə̀ yi fagə̀ fifi yi
nə fa weŋ fifi, yi bə tu ye. Yi fa weŋ
fifi bə mandzə̀ nə̀ fòlòoŋ ghà yà lòoŋ
sə̀'. Tà nə ye bohòwèŋ pwe'fo'.
17 Mʉ̀ʉ Pol, mʉ̀ còm fa weŋ
cəcèpsə̀ ènə mʉ̀ bə bo sə̀ yàm. Nè'e
yu nə̀ wu yə nà' ndzənə ŋwàk, wù
riŋ də còm ŋwàk ànə mʉ̀ nə. Ye'e
mvə̀'nə̀ mʉ càmgə̀ yàm sə.
18 Mʉ̀ lɛŋ də bəbo nə̀ Tà Jisòs Krɛst
àvèes ye bohòwèŋ pwe'fo'.

Ŋwàk nà Mantombì, nà Pol à Còm Fa TIMATÌ

Timatì à ye krətèŋ ŋga yi ntòmʉwà'ŋwè. Pol ànə fa noŋsə lo cos nà mvwe' lak Efesònə ndzə bohòyi. Ŋwàk nà Pol à còm to fa Timatì ènə nà' sə tip yi nja gʉgʉŋ bə bum tɛ'. Nà mò'fis ŋgòfa ntip bə nzak yəyə'rà nà nà'a bə mvwès mʉmvwe' cos nə. Bùʉ mok sə yə'rə də bum sà a sə yə yà' bə lis ènə yà'a bʉp. Bwìŋ à sə dʉk sà' də aco ŋwè kə tse' megu lùŋ ŋga yi tse' nsàp ŋkərà mòk nà bwìŋ ka nà' pwe' riŋ. Yi tse' ŋgòdzà zʉzʉʉ mok, nə kà bo bə nzak gù sà' tse' lok ŋkuŋ. Pol còm ŋgòdʉk fa Timatì də nà'a kà tu bə yəyə'rəə sà mvwès yà'sə naàŋ.

Ŋwàk nə sə cèp mʉmvà'nà aco wo sə gʉ bum mʉ cos sà', nə ye mʉmvà'nà ŋgòkùksə Nwì. Nà' sə cep bə nsàp ŋwà nà bùʉ sà wo mantombì mʉ cos tse' ŋgòye sà'. Nà' ləsə bə ntip bohòTimatì nə də yi ye ŋgà fàk nà bəboŋ bohòJisos Krɛst. Yi sə riŋ fàha sà yi tse' ŋgògʉ fa bohòbòop bwìŋ zəzok sà wo a dzəm bohòJisòs nə.

1 Còm ŋwàk nè'e mùʉ Pol, nà mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Nwì nà yi à lùŋsə ves nə, nə ye Jisòs Krɛst nà vesùwèŋ sə naaŋ tu bohòyi nə, wo a dʉk wo də mʉ ye ŋgà ntum.

2 Mʉ sə còm fa ŋwàk ènə bohòwù Timatì, nà wu co mo àm, bùʉsà wù à fa ntʉm yòbohòJisòs Krɛst. Mʉ lɛŋ Nwì nà yi Tɛ' avès, nə ye Jisòs Krɛst nà yi Tà àvès nə də wo gʉ wu bəboŋ, nə tɛsə wu bə koksèmanziŋ awo, nə fa wu fifi sà'.

Bùʉ Mok Sə Yə'rə Fa Bwìŋ Yusà Zok

3 Ghà nà mʉ à sə lòmvwe' lak Màsìdoniyà yà'a à ye fana mʉ tip wu də wu cum mvwe' lak Efesò. Bùʉ mok wèŋ cu fo' sà wo sə yə'rə fa bwìŋ nsàap bum mok sà zok. Fana mʉ dzəm də wu cum fo', nə gʉ wo də wo kà vɛ'nə mok sə gʉ.

4 Tsok fa wo sà' də wo teŋsə ŋgòtaaŋ ŋgàam sà yà' ka fàk tse' yà'a. Wo kà də wo sə taaŋ kɛ'cà bum sà bə nzak njàŋ dʉk. Nsàap bum yà'sə gʉgà bwìŋ ŋgòcàsə mvàk bə mamfenà fana wo kà yusà Nwì à fʉhʉ nòŋsà mantombì jə lò. Bwìiŋ fa ntʉm awo bohòNwì ŋkuŋ fana wo riŋ bum sà Nwì dzəm yè'sə.

5 Njo nà mʉ dʉk wu vɛ'nə nə, də ya ŋga wo dzəm mòk bə mòk. Aco ŋwè dzəm to mòk bə mòk ŋga yi tse' ntʉm nà rərɛŋ, nə ye ŋga yi tse' tsətsə'rəə sà kàkʉrə, nə fa ntʉm ye bohòNwì bə zìnə.

6 Bùʉ mok wèŋ cu sà wo a mè'rə bum sà zìnə yè'sə, nə jam mandzà nə, fana wo sə cep mok bum sà kaco yà' jəŋ lo wo mvwe' mok yeŋ.

7 Wo sə dzəm də wo sə yə'rə fa bwìŋ lʉk ŋga wo sə kà yusà wo sə cèp sə sà' rɛɛŋ. Wo sə cèp yà' nə kà məmərə tse', ŋga wo sə kà yà' sà rɛɛ̀ŋ fʉk.

8 A riŋ də lʉʉk yusà bəboŋ, ŋga a ye-a də bwìŋ jə tse' yà' bə mandzà nà kàkʉrə nə na.

9 Wèeŋ riŋ də Nwì ànə ka lʉʉk sə bohòbùʉ sà wo gʉgà bum bə mandzà nà rərəŋ nə nòŋsə fa. Yi à nòŋsə fa yà' bohòbùʉ sà wo gʉ bʉpsəgà yà', nə ye bùʉ sà wo kà yi yukgà. Yi à nòŋsə fa yà' bohònsàp bʉ nà co ŋgàa kà Nwì wəp, ŋgàa gʉ bʉp, bùʉ sà wo sə kà mandzà Nwì bɛ', sà wo jəgà bum sà Nwì sə co yu ywì'lə-nzòŋ; bùʉ sà wo sə zə tɛ' awo bə ma awo wèŋ, nə sə zə bùʉ mok wèŋ sà'.

10 Wo sə koho sàhà, mbəmbam sə nooŋ fe'lə sà' bə mbəmbam mok, wo sə yə bwìŋ, sə ci' mvwès, wo kɛŋ nə sə ci' mali mvwès. Nwì à nòŋsə fa lʉʉk sə bohònsàp bʉ ènə, sà wo sə gʉ nsàap bum sà yà' ka bə mandzà yəyərə nà zìnə nà vès ànə yə'rə fa weŋ fa' nə yeŋ.

11 Yəyə'rà nà zìnə nə, nà'a ye mandzà nà mò'fis bə Ntirà nà Bəboŋ

nə̀ Jisòs Krɛst à fa ndzə bohòmʉ̀ nə. Ncèp nə sə tsə̀' bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ yà' və̀ bohòNwì nə̀ yi tse' mègù ye yusə̀ yà'a bə̀boŋ nə.

Pol Tsə̀' Mvə̀'nə̀ Jisòs Krɛst A Gʉ̀ Yi Bə̀boŋ

12 Mʉ̀ kwasə Tà àvès Jisòs Krɛst nə̀ yi a fa mʉ ŋàŋ ŋgògʉ̀ fàak yè'sə. Mʉ̀ kwasə yi bʉ̀ʉsə̀ yi kʉ̀k ja'a mʉ co ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ tse' zìnə, nə cokfis mʉ, də mʉ fak bohòyi.

13 Wèŋ rì də mʉ̀ ànə sə bʉpsə liŋ ye sə fa'. Mʉ̀ à sə yeŋsə yi ŋgə', nə sə yak yi, mʉmvə̀'nə̀ mʉ̀ à sə gʉ̀ vɛ'nə bohòbʉ̀ʉ ye yà'a. Bum yè'sə ànə ye-a sə̀ vɛ'nə fana yi koksə mali manziŋ bohòmʉ̀ anə, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ànə sə gʉ vɛ'nə ŋga mʉ̀ ka bohòKrɛst ntòdzəm tse' fana nə kà zìnə nə sə̀' ntòrìŋ.

14 Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə a gʉ̀ mʉ bə̀boŋ wùriŋ. Yi gʉ̀ mʉ, mʉ̀ nə dzəm bohòyi, nə dzəm bʉ̀ʉ mok wèŋ sə̀'. Yi gʉ̀ fagə̀ bʉ̀ʉ sə̀ bə yà'wèeŋ mvwe' mò'fis mʉmvə̀' ànə.

15 Ncèp nə̀ mʉ̀ sə də mʉ cep nè'e ncèp nə̀ zìnə, nə̀ aco ndàaŋwè pwe' dzəm nà' də, Jisòs Krɛst à və̀ sə nzeŋgòŋ anə ŋgòlùŋsə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ. Mʉ̀ʉ Pol, mʉ ŋkum gʉ̀ bʉp wèŋ sə̀' mʉ̀.

16 Njo nə̀ Nwì a koksə manziŋ bohòmʉ̀ nə, də ya Jisòs Krɛst niŋtsok fa bwìŋ də yi ŋgà ko rì ntʉm pap. Wo nə ye riŋ yi vɛ'nə ŋga wo yə mvə̀'nə̀ yi ko ntʉm bohòmʉ̀ nə̀ mʉ ŋkum ŋgàa gʉ̀ bʉp nə. Yà'a mʉmvə̀'nə̀ mʉ co ŋwə̀ nə̀ mantombì ŋgònìtsə̀' fa bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ kə̀ dzəm bohòyi nə tse' lùŋ wèŋ nsàp kontʉm ye nə.

17 Yi ŋkum nə̀ mvèsə̀; bwìŋ kuksə yi nə̀ yi Nwì yiìyi nə. Yi Nwì nə̀ kaco bwìŋ ye to yi bə lis yeŋ, kaco yi kpʉ sə̀' yeŋ. Bwìŋ sə kuksə̀ liŋ ye sə mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.

18 Mo àm Timatì, mʉ̀ sə fa ntip nè'e ndzə bohòwù. Yusə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ yè'sə, yà'a kə̀kʉrə̀ bə yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə cep fa' bə liŋ yo sə. Mè'rə ncèp ànə cum sə ntʉʉ̀ wù anə gʉgʉŋ, ya wu sə mak lo dzè' nə̀ Nwì mantombì bə̀boŋ.

19 Təəŋ mali bə dzədzəm yònə̀ bohòKrɛst nə gʉgʉŋ, nə sə gʉ yusə̀ wù ànə yə'rə nə riŋ də ya'a kə̀kʉrə̀ sə. Bʉ̀ʉ mok wèŋ cu sə̀ wo kà yusə̀ wo rì də ya'a kə̀kʉrə̀ sə gʉ̀gə̀. Wo gʉ̀ vɛ'nə, nə gʉ bʉpsə mʉmvə̀'nə̀ wo à dzəm tse' bohòKrɛst sə.

20 Nsàap bʉ̀ʉ sə̀ wo a gʉ̀ vɛ'nə mook Hìminiyàs bə Àlèsandà. Mʉ̀ a fa wo ndzə bohòSatà, ya wo yə'rə riŋ də wo kà liŋ Nwì sə bʉpsə̀ kɛ'.

2

Mandzə̀ Nə̀ Bʉ̀ʉ Nwì Tse' NgòKʉksə Nwì Mʉ Cos

1 Ntip nə̀ mʉ̀ sə də mʉ fa to wu nə nè', də bwìiŋ sə lɛŋ fa bwìŋ pwe' pìriyà. Wo sə lɛŋ Nwì də nà'a fa bwìŋ pwe' yusə̀ yà'wèŋ sə jamə nə sə tɛsə wo bə ŋgə' awo, wo sə kwasə yi bə yusə̀ yi sə gʉ̀ʉ sə sə̀'.

2 Tsok fa wo də wo lɛŋ fa bʉ̀ ŋkəŋkum wèŋ pìriyà, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo mantombì wèŋ sə̀', ya ŋga vesùwèeŋ tse' mandzə̀ ŋgòcu gəe', nə cum bə fifi fana nə sə yuk Nwì; a riŋ ŋga'a ŋgòcu ncu nə̀ nà'a bə̀boŋ nə.

3 A bə̀boŋ də wo lɛŋ fa bwìŋ vɛ'nə, yà'a gʉ̀gə̀ Nwì nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ ves nə kwa.

4 Bʉsə̀ yi dzəm də ndàaŋwè pwe' tse' lùŋ nə riŋtse' zìnə nə.

5 Yusə də Nwì mègù mò'fis. Ŋwèe sə̀' mò'fis nə̀ yi tə mʉtsətsə'rəə Nwì nə ye bwìŋ, ŋgòjə be'lə və̀ yà' mvwe' mò'fis. Ŋwə̀ ànə yi ŋwè bə ŋgùpni', yi Jisòs Krɛst.

6 A yi nə̀ yi ànə me'rə fa ni' ye ŋgòfiŋ mè'rə bwìŋ bə zeŋ nə. Ghà nə̀ mvə̀k ànə kʉrə fana yi niŋtsok fa bwìŋ də Nwì dzəm də bwìŋ pwe' tse' lùŋ vɛ'nə.

7 Nà'a njo nə̀ yi à cokfis mʉ, nə gʉ mʉ ŋgòye ŋgà ntum nə. Mʉ̀ sə cèp yè'sə zìnə, mʉ̀ sə kà mvwès cì'. Yi ànə bʉsə mʉ ŋgà ntum də ya mʉ tsoho lo ncèp nə̀ nje nə, nə sə yə'rə

bʉ̀ lakmvum wèŋ sə̀' ŋgòdzəm bum sə̀ zìnə yè'sə.
8 Mʉ̀ dzəm də mbəmbaam sə̀ ma fòpwe' sə lɛŋ pìriyà. Wo cu ŋgòlɛŋ, wo fis kok bo sə̀ rərɛŋ mʉtsə̀, nə kà jə̀jòk kè ŋkʉ̀ə̀m àlɛ' sə ntʉʉ̀ wo tse'.
9 Ma nə̀ bohòbə̀ba yàwo də, wo ni megu cə̀ək sə̀ yà'a kə̀kʉrə̀ bohòŋwàŋwè ŋgòni yà'. Wo fʉhʉ ni' sə̀' bə mandzə̀ nə̀ nà'a kə̀kʉrə̀. Ka bə̀boŋ də wo jəŋ mvə̀k ŋgòbak tu nsàp mòk, nə nisə ntìm bə nsàp, tasə mviŋ sə̀' bə nsàp, nisə kwàŋ sə̀' bə nsàp, nə ni cə̀ək sə̀ yà' gʉ ntɛ̀ŋ wùriŋ yeŋ.
10 Yusə lɛ də cə̀ək bàa sə̀ wo sə bɛ' mandzə̀ Nwì wèŋ tse' ŋgòni yà', ya yà'a yəəŋ bə̀boŋ, a ŋgògʉ̀ bə̀boŋ bohòbwìŋ.
11 Bə̀ba wèeŋ yə'rə jəŋ bum gəe', nə sə niŋ də wo sə wəp bʉ̀ʉ sə̀ wo mantombì.
12 Mʉ̀ ka dzəm də bə̀ba yə'rə mbəmbam wèŋ dzəm, wo kà ŋàŋ mʉtuhù mbəmbam wèŋ wo sə̀ tse'. Wo cum gəe'.
13 Bʉsə̀ Nwì ànə gʉ to ntòAdàm ŋkuŋ nə gʉ Ìif.
14 Yumok ye fe'lə sə̀' də, ŋwə̀ nə̀ wo à bòrə yi fana yi gʉ bʉp nə à ye ŋwàŋwè, à ka Adàm yeŋ.
15 Yè'sə ye-a sə̀ vɛ'nə fana bə̀ba nə luŋ ŋga wo dzə bwe, ŋga a ye-a də wo tse' malì dzədzəm bə ncèp nə̀ zìnə nə, nə sə dzəm bwìŋ, nə ye rərɛŋ nə sə cum bə mandzə̀ nə̀ nà'a kə̀kʉrə̀ nə na.

3

Mvə'nə̀ Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Mantombì Mʉ Cos Tse' ŋgòYe

1 Wo cèpgə̀ ncèp mòk də, <<A ye-a ŋga ŋwè dzəm də yi ye ŋwə̀ nə̀ mantombì mvwe' cos àlɛ, ye də yi dzəm yà'sə fàak sə̀ bə̀boŋ.>> Ncèp ènə nà'a zìnə.
2 Ŋwə̀ nə̀ mantombì nə tse' ŋgòye ŋwə̀ nə̀ bwìŋ sə kà yumok sə̀ yà'a bə jòŋ bohòyi yə. Yi ye ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋgwe mò'fis, ye ŋwə̀ nə̀ yi jəgə̀ bum fʉ̀ə̀, ŋwə̀ nə̀ yi tse' tu, ŋwə̀ nə̀ bwìŋ wəpgə̀ yi, yi ye ŋgà jàhà bə bwìŋ, nə ye ŋwə̀ nə̀ aco yi yə'rə riŋ to fa bwìŋ bum.
3 Yi kà ŋgà jʉ̀hʉ̀ rùk ye, nə kà ŋgà lʉ̀lʉ̀ sə̀' ye. Yi ye lɛ ŋwə̀ nə̀ fʉ̀ə̀, nə kà ŋgà ŋkʉ̀ə̀m ye, nə kà mbàm lə̀là sə dzəm ti'.
4 Yi ye ŋwə̀ nə̀ yi sə kotse' rì ndap ye bə̀boŋ, bwe yee sə yuk yi, nə sə wəp yi.
5 Bʉsə̀ a ye-a ŋga ŋwè ka mvə̀'nə̀ aco yi kotse' to ndap ye bə̀boŋ riŋ, ye də aco yi kotse' riŋ to cos nə̀ Nwì nə va? A bʉ̀ə̀.
6 Yi kà ŋwə̀ nə̀ yi a bʉ̀ʉŋ krətèŋ ghà ànə ye; bʉ̀ʉsə̀ kàmòk yi nə ye ŋgònɛ̀ni', nə gbʉ ni sənə nzak bohòNwì, mvə'nə̀ ŋkum ze' nə ànə gʉ, nə gbʉ yà'a.
7 Yusəmook sə̀' də, ŋwə̀ nə̀ mantombì nə tse' ŋgòye ŋwə̀ nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo ka krətèŋ yeŋ wèeŋ wəpgə̀ yi sə̀'; ya ŋga kà də bwìiŋ ye ŋgòto liŋ ye bʉp fana yi gbʉ ni sənə tam nə̀ ŋkum ze' nə nòŋsə nə dʉk.

8 Ma nə̀ bohòdikìŋ wèeŋ yàwo də, wo tse' ŋgòye bʉ̀ʉ sə̀ bwìiŋ wəpgə̀ wo, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo kà cù ba cèpgə̀, nə kà rùk lə̀là sə no. Wo ye bʉ̀ʉ sə̀ wo kà ntʉm bə nzak mbàm lə̀là sògə̀.
9 Wo sə dzəm tse' bum sə̀ Nwì a nìtsə̀' fa bwìŋ sə, nə sə tse' tsətsərə̀ nə̀ nà'a kə̀kʉrə̀.
10 Wèeŋ mumsə ja'a nsàp bʉ̀ ènə ŋkuŋ nə fa wo nsàp fàk ènə. A ye-a ŋga wèŋ ka yumok sə̀ bʉp bohòwo ye, fana wèŋ fa wo fàak yè'sə.
11 Bə̀ba wèeŋ nə ye tsoŋ sə̀' bʉ̀ʉ sə̀ bwìŋ wəpgə̀ wo, nə kà ŋgàa ncəncàŋ ye. Wo ye bàa sə̀ wo tse' tu, nə ye sə̀ aco bwìŋ naaŋ tu bə yusə̀ wo sə fàak.
12 Dikìŋ wèeŋ ye ŋgàa tse' ŋgwe mò'fis, mò'fis. Wo ye bʉ̀ʉ sə̀ wo rì ŋgòkotse' ndap awo bə bwe awo bə̀boŋ.
13 A ye-a ŋga wo gʉ̀ fàak cos sə bə̀boŋ vɛ'nə, bwìiŋ nə wəp wo fana aco wo cep to yusə̀ wo dzəm tse' yà' bə liŋ Jisòs Krɛst sə, nə kà yumok wəp.

14 Mʉ̀ sə tsəm də mʉ nə kə kɛ' ye
weŋ mvək momjo fana mʉ̀ sə còm
fa weŋ bum yè'e.
15 Bʉsə̀ kàmòk aco yumok gʉ mʉ,
mʉ̀ kà nənàk və̀ àlɛ. Mʉ̀ dzəm də
wèeŋ riŋtse' mvə̀'nə̀ aco bʉ̀ʉ sə̀ wo
mvwe' bòp bʉ̀ nə̀ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ tse'
ŋgòcu ncu njàwo nə. Wèŋ rì də bòp
bʉ̀ nə̀ bʉ̀ʉ Nwì nə a cos Nwì nə̀ yi
cu ŋwəm nə. Cos nə tàm tse'gə̀ zìnə
nə yi.
16 Yà' nòjəja də bum sə̀ Nwì a nɛ̀
nìtsə̀' fa ves yà' bə mandzə̀ ye nə
yam vɛ'ɛ co wù kà fʉ̀k. Yusə də,

Ma nə̀ bə ŋgùpni' ye, yi anə bʉʉŋ
ŋwè, fana bwìŋ ye yi bə lis;
Ma nə̀ bə yòŋsə̀ ye, Nwì ànə niŋtsok
fa bwìŋ də yi ŋwə̀ nə̀ rərəŋ;
Bə ma nə̀ masinjàa Nwì fana wo à
yə yi bə lis awo;
Bohòma nə̀ bwìŋ fana wo à tsòho
lòliŋ ye sə sənə nzeŋgòŋ nə
pwe';
Ma nə̀ bohònzeŋgòŋ nə fana bwìŋ à
dzəm bohòyi;
Ma nə̀ mʉbu fana Nwì ànə jəŋ kok lo
yi mʉbu anə, nə fa yi mvwe'
ncum sə̀ ghaŋ wùriŋ.

4

Ncèp Nə̀ Ze' Nə Borə Bwìŋ Bə Zeŋ

1 Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə a tsə̀' fa ves
jəja laŋ də anə̀ ye ghà nə̀ nùumbu
sə mè lòo fana bʉ̀ʉ mok wèeŋ nə
me'rə mandzə̀ nə̀ zìnə̀ nə̀ wo à dzəm
tse' nə, nə yuŋ lo yusə̀ yòŋsəə ze' sə
bòrə kɛ' bwìŋ bə zeŋ sə, nə dzəm sə̀'
yusə̀ yà' sə yə'rə fa bwìŋ sə.
2 Nsàap ncèep yè'sə sə tesə və̀
bohòbʉ̀ʉ sə̀ woo cì'gə̀ mvwès, nə kà
mbɛŋ kòm, ŋkərəə awo à jip laŋ.
3 Nsàp bʉ̀ ànə nə sə dʉk də, gù ka
yusə̀ bəboŋ yeŋ, nə də nsàap zʉzʉʉ
mok cu sə̀ bwìiŋ kà yà' zʉ. Ŋga Nwì
ànə gʉ zʉzʉʉ yà'sə də ya ŋga bʉ̀ʉ sə̀
wo a dzəm bohòyi nə rɛɛŋ zìnə nə
wèeŋ jəŋ yà', nə zʉ yà', nə kwasə yi
fo'.
4 Yusə də, bum sə̀ Nwì à gʉ̀ yà'
pwe'fo' bəboŋ. Yusə̀ co ŋwèe dzeeŋ
yà'a bʉ̀ə̀, ŋga a ye-a də wo jə yà', nə
kwasə yi bə zeŋ na.
5 Bum pwe' rərɛŋ bʉ̀ʉsə̀ ncèp Nwì
sə cèp vɛ'nə, nə ye bʉ̀ʉsə̀ wo lɛŋ
pìriyà bə zeŋ.

Pol Tsə̀' Fa Timatì Mvə̀'nə̀ Yi Sə Gʉ̀ Fàak Nwì

6 A ye ŋga wù jə ntip yè'sə, nə
tip bwema mok sə wèŋ fana wù ye
ŋgà fàk Jisòs Krɛst nə̀ bəboŋ. Wu
nə niŋ də ntʉm yògʉ laŋ bʉ̀ʉsə̀ wù
sə naaŋ tu bohòncèp nə̀ Jisòs Krɛst,
nə sə kotse' yəyə'rə̀ nə̀ zìnə, nə̀ wù
a dzəm nà' gʉgʉŋ nə.
7 Wu dzeeŋ taàŋ ŋgàam ləm sə̀ yà'
ka yumok bə ma nə̀ Nwì tse' yà'a.
Yə'rə ni' yòlɛ ŋgòcu nsàp ncu nə̀ aco
nà' gʉ Nwì kwa.
8 Bʉsə̀ a ye-a ŋga ŋwè yə'rə-a
ŋgùpni' ye ŋgòye gʉgʉŋ fana yà' tse'
swe'. Fana a ye-a ŋga ŋwè yə'rə
ntʉm ye ŋgòbɛ' mandzə̀ Nwì fana
nà'nə boŋ ghak wùriŋ bʉ̀ʉsə̀ ye də
yi tse' swe' bə ncu nə̀ ŋga'a nè'e, nə
ye bə ncu nə̀ nà' cu mantombì nə
sə̀'.
9 Ncèp nə̀ mʉ̀ cèp ànə nà'a zìnə,
kaco ŋwè mərə fʉk nà' yeŋ.
10 Nà'a njo nə̀ vèes gèsəgə̀ ŋàŋ, nə
fak vɛ'ɛ gʉgʉŋ sə, bʉ̀ʉsə̀ vès a naaŋ
tu avès bohòNwì nə̀ yi cu ŋwəm,
nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ bwìŋ pwe', nə ye lɛ
bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo a dzəm bohòyi wèŋ.
11 Tsok fa bwìŋ ntip yè'sə, nə yə'rə
wo ŋgògʉ̀ yà' sə̀'.
12 Kà də wu gʉ co bwìŋ sə jəŋ wu
co mweŋke' dʉk. Cum ncu yòlɛ bə
mandzə̀ nə̀ aco bwìŋ kʉk ja'a wu, nə
sə gʉ yàwo sə̀' vɛ'nə. Sə gʉ vɛ'nə
bə mandzə̀ nə̀ wù sə cèp ncèp, nə
ye bə mandzə̀ nə̀ wù sə gʉ̀ bum
yo pwe'. Wu sə dzəm bwìŋ, nə fa
ntʉm yòbohòNwì, nə cum ncu nə̀
nà'a rərɛŋ.
13 Ye jəŋ ŋga'a tè mʉ̀ kə və fana
wu jəŋ mvək yòŋgòta fa bwìŋ ŋwàk
Nwì, nə sə tsoho fa wo ncèp Nwì, nə
sə yə'rə wo sə̀'.
14 Tsərə tse' mvə̀'nə̀ bʉ̀ ŋkwàha
bwìŋ wèŋ ànə naaŋ fa wu bo
mʉtuhù fana ŋwə̀ mòk nə cep

yumok bə liŋ yo, ŋga yi sə cèp bə ŋàaŋ Nwì yà'a. Kà də wu swi mak li ŋkərə nə Nwì à fa wu nùmbu ànə nà'a dʉk.
15 Bum sə mʉ̀ tsə' wù yè'sə, fa ntʉm yòfo', nə fa ŋàaŋ yo sə' fo', ya ŋga ndàaŋwè pwe' nə sə ye mʉmvə'nə wù sə lòmantombì sə.
16 Jəŋ ŋkərə bə ncu yònə wù cu nà', nə jəŋ ŋkərə bə yusə wù sə yə'rə fa bwìŋ. Sə gʉhʉ bum yè'sə, bʉ̀ʉsə wu gʉ-a yà' fana wu nə gem ni' yo nə ye bʉ̀ʉ sə wo yuk wu ŋga wù sə cèep sə.

Ntip Nə Wù Tse' ŊgòFa Bʉ̀ʉ Cos Wèŋ

5

1 Kà də wu jwa ŋkwà' ŋwè dʉk, cep bohòyi lɛ co yi tɛ̀' yò. Gʉ̀ bohòwàhanzùm wèŋ co də wo bwema yo wèŋ.
2 Gʉ̀ bohòbàa sə wo rèŋ laŋ wèŋ co də wo ma yo wèŋ, nə gʉ bohòwàhaŋgwɛ̀ŋ wèŋ co də wo njɛ̀' yo wèŋ. Tsətsərə yònə wù tse' bohòwo nə, ye nə nà'a rərɛŋ.

Bàa Yepmfə Wèŋ

3 Jəŋ ŋkərə bohòbàa yepmfə, sə wo bàa yepmfə zìnə bə zìnə.
4 A ye-a ŋga ŋwà ŋgwemfə tse' bwe kè bwe sə bwe ye àlɛ' fana bwe sə wèŋ riŋ to ntòmvə'nə wo nə sə kʉk ŋwə awo nə bə mandzə nə bəboŋ. Yà'a mvə'nə wo nə gʉ ya wo lak bo fàak sə wo à gʉ̀ fa bwe sə. Nwì dzəm də yà'a ye vɛ'nə.
5 Bàa yepmfə sə wo bàa yepmfə zìnə, sə wo ka bʉ̀ʉ sə co yà' tɛsə wo tse', sə wo naaŋgə tu awo bohòNwì yà'a. Wo sə lɛŋ nùm bə ndzəm pwe' də Nwìi tɛsə wo.
6 Fana ŋwà ŋgwemfə nə yi sə tsərə ye bum sə yà'a nə gʉ yi kwa, mègù ye yà'sə co ŋwə nə yi a kpʉ laŋ, ŋga ye-a sə də yi cu fo' ŋwəm na.
7 Tsok fa bwìŋ də wo sə gʉ vɛ'nə ya ŋga ŋwèe kà yumok sə co yi to liŋ awo bʉp bʉ̀ʉ zeŋ tse'.
8 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə kà njənjàaŋ ye, nə ye wesə co ndap ye kʉ̀k fana ye də ŋwə ànə a mà' dzədzəm ye nə laŋ. Nsàp ŋwə ànə bʉp càsə ŋwə nə yi ka Nwì riŋ lok.
9 Wu cu ŋgòcòm liŋ bàa yepmfə wèŋ fana wù com megu liŋ bàa sə wo a dzèŋ lùumŋgòŋ hum ntùŋfu nə casə lo mantombì, nə ye sə' nsàp ŋwà nə bə ndu ye nə à sə cugə̀ bəboŋ.
10 Yi ye ŋwà nə bwìŋ rì yi də yi gʉ̀gə̀ bəboŋ. A ye nsàap bàa sə wo à kʉ̀k bwe awo bəboŋ; nə sə jaha bə ŋkʉ̀ìŋ wèŋ mʉnda'à wo wùriŋ, nə cuk fa bʉ̀ʉ Nwì wèŋ kù, nə tɛsə ŋgàa yə ŋgə' wèŋ, nə ye sə̀ wo jə wes mvək awo ŋgògʉ̀hʉ nsàap bum sə̀ bəboŋ zok, zok, nduk.

11 Kà də wu com liŋ bàa yepmfə sə̀ wo cu ntòbə ŋàŋ dʉk, bʉ̀ʉsə̀ wo nə dzəm ŋgòlòfe'lə gù sə̀mok fana nə kà ntʉm ŋgòyù Krɛst mok ko fe'lə̀.
12 A ye-a ŋga wo gʉ̀ vɛ'nə fana ye də wo gʉ̀ bʉp bʉ̀ʉsə̀ wo bʉpsə yusə̀ wo ànə kak to bohòKrɛst sə laŋ.
13 Yumook sə̀' də, bàa yepmfə sə̀ wo cu ntòbə ŋàŋ sə wèeŋ nə bʉʉŋ ŋgàa wɛ', nə ye ŋgòni dzooŋ kɛ' ndap bwìŋ. Yumòk nə nà' bʉp càsə wesə, a nə̀ də wo nə ye ŋgòcaŋsə kɛ' ncəncàŋ, nə sə gbʉ ni kɛ' bə bum sə̀ yà' ka yàwo yeŋ, nə sə cep kɛ' yusə̀ yà' ka bəboŋ yeŋ.
14 Mvə'nə̀ bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana mʉ̀ sə dʉk də a bəboŋ də bàa yepmfə sə̀ wo cu ntòbə ŋàŋ wèeŋ jəŋ ndum, nə dzə bwe, nə kʉk ndap awo bəboŋ, ya bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛŋ ves sə kà yumok sə̀ co wo to liŋ avès bə zeŋ bʉp tse'.
15 Mʉ̀ sə cèp vɛ'nə yè'sə bʉ̀ʉsə̀ bàa yepmfə mok wèŋ a jàm mè'rə mandzə̀ nə zìnə nə laŋ, nə bɛ' lo Satà.
16 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk cu nə̀ yi tse' ŋwà ŋgwemfə mʉ ntòmbìi yi fana yi kʉk lis bohòŋwà ànə. Kà də yi jəŋ fàak yà'sə, nə tsə cos nə fo' dʉk, ya ŋga cos nə tse' mandzə̀

ŋgòkʉ̀k rì lis bə bàa yepmfə sə wo yàwo bàa yepmfə zìnə, zìnə sə.

Bʉ̀ʉ Sə Mantombì Mʉcos

17 A bəboŋ də wo kʉk lis bohòbʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə mʉ cos sə wo gʉ̀gə̀ fàak awo bəboŋ, kʉ̀k wo lis kɛ̀' ba. Mʉ̀ sə dʉk bohòbʉ̀ʉ sə wo fàkgə̀ gʉguŋ ŋgòtsòho ncèp nə, nə sə yə'rə bwìŋ sə̀' yà'a wèŋ.

18 Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì sə̀' vɛ'nə də, <<Kà də ŋwèe kiŋ lok cùu nàm nə̀ wo gʉ̀gə̀ yi, yi sə ku gòmbì dʉk.>> Wo à còm mok sə̀' də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi fàk laŋ, wo tse' ŋgòlàk yi.>>

19 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk jə və̀ nzak mʉtuhù ŋwə̀ nə̀ mantombì fana wù kà dzəm, tse'ŋga bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ' dʉk də wo a yə sə̀' ŋkuŋ.

20 Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀-a bʉp, wù jwa sa'rə yi mvwe' bwìŋ, ya ŋga mok sə wəp.

21 Mʉ̀ sə cèp bohòwù yè'e mantombìi Nwì, nə ye Jisos Krɛst, nə ye masinjàa Nwì sə̀ yi a cokfis sə də, wu noŋsə ntip yè'sə, fana wu cu ŋgògʉ̀ yà', wù kà ŋwə̀ mòk gèm ko fa, nə kà nza' ŋge' ca sə̀' gèsə̀.

22 Jəŋ ŋkərə̀ pap ŋkuŋ nə naaŋ fa ŋwè bo mʉtuhù. Kà də wu tse' fʉk bo sənə bʉp ŋwə̀ nəmòk dʉk. Cum ncu nə̀ nà'a rərɛŋ.

23 Kà də wu sə no tse' megu ndzəp dʉk. No rùk momjo njo vəəm yo sə̀ yà'a yagə̀ wu yà'a.

24 Bʉp sə̀ bʉ̀ʉ mok wèeŋ yəəŋgə̀ jəja, bwìŋ pwe' riŋ də Nwii nə sak wo bə zeŋ. Bʉp sə̀ bʉ̀ʉ mok wèeŋ kə̀ yəəŋgə̀ yàwo maŋkwɛ̀ŋ.

25 Yà'a bə ma nə̀ ŋgògʉ̀ bəboŋ sə̀' vɛ'nə, bum sə̀ wo gʉ̀ yà' bəboŋ mook yəəŋgə̀ jəja, mok kà ntɛ̀ŋ yəəŋ cà fana yà'a nə̀ kà səswihì sə̀' cu mam malì.

6

1 Bʉ̀ʉ sə̀ wo cu ŋkwɛ̀ŋ wèeŋ wəp masàa awo bəboŋ, ya ŋga bwiiŋ kà liŋ Nwì bʉ̀ʉ wo sə bʉpsə̀, nə kà yusə̀ bʉp bə bum sə̀ vesùwèŋ sə yə'rə fa bwìŋ sə cèp.

2 Ŋkwɛ̀ɛŋ sə̀ masàa awo krətèŋ wèeŋ kà masàa awo sə̀' co yusə̀ wà bʉ̀ʉsə̀ yà'wèeŋ krətèŋ jə. Wo gʉ fa yà'wèŋ fàak sə̀ bəboŋ sə ŋkʉ̀ʉŋ, bʉ̀ʉsə̀ wo sə tɛsə bə fàak awo sə krətèeŋ sə̀ wo dzəm yà'wèŋ sə. Timatì, wu yə'rə bwìŋ, nə tip wo bə bum yè'sə.

Ntip Bə Nzak Ghàk

3 Timatì, a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk cu nə̀ yi sə yə'rə fa bwìŋ yumok sə̀ zok, sə̀ yà' ka mvwe' mò'fis bə ncèp nə̀ zìnə nə̀ Tà Jisòs Krɛst àvès nə yeŋ, nə sə bɛŋ yəyə'rə̀ nə̀ nà'a bə mandzə̀ nə̀ vès sə yù Nwì fo' nə,

4 fana ye də yi ŋgà nèni', yi ka yumok riŋ. A yà'sə də ŋkərə̀ ye nə ləm, yi sə làp mègù ŋgòfi' dʉk, nə sə jəŋ və ŋkʉ̀əm bə bum sə̀ bwìŋ sə cèep. Bwìiŋ fi' dʉk, nə sə kʉəm fana yà' gʉ bwìŋ, wo sə tse' ntʉm sə̀ cʉcʉk kè lʉ̀ wèŋ, nə gʉ bwìŋ ga'a, nə jəŋ və yàk bwìŋ, nə gʉ bwìŋ ŋgòmərə yusə̀ yà' cu sə vəə ŋwə̀ nəmòk.

5 Nsàp bʉ̀ ànə kʉ̀əmgə̀ nùumbu pwe' bʉ̀ʉsə̀ ŋkərəə awo sə ka rərəŋ yeŋ. Wo ka zìnə nə mok riŋ. Wo tsəm də wo bɛ' mandzə̀ Nwì ya ŋga wo tse' swe' fo'.

6 A lɛ zìnə də a ye-a ŋga ŋwè sə bɛ' mandzə̀ Nwì, nə ze' bə yusə̀ yi tse' fana ye də yi tse' swe' maŋgəŋgèŋ.

7 Vesùwèŋ rì də vesùwèŋ ànə və sə nzeŋgòŋ fɛn botu, a nə̀ foho lòsə̀' botu anə.

8 Ye də a ye-a ŋga a tse' yusə̀ ŋgòzʉ nə ye cəək sə̀ ŋgòni fana yà'sə ye kəkʉrə̀ bohòvès anə.

9 Bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm ghàk wèeŋ nə tse' toho məmumsə̀ nənàk. Ntʉm nə̀ wo tse' nà' ŋgòdzəm bum nà'nə nə ye bohòwo co tam, nə̀ nà'a nə ko wo, nə gʉ wo dzəm bum ləm nə ye sə̀ co yà' yaŋsə wo ntʉm fana yà' gʉ wo gbʉ bisə.

10 Bʉsə̀ ntʉm nə̀ ŋgòdzəm mbàam, mandzə̀ nə̀ bʉp pwe' tesə vègə̀ fa'nə. Bʉ̀ʉ mok wèŋ a mè'rə mandzə̀ nə̀ Krɛst nə, bʉ̀ʉsə̀ də wo

dzəm mbàm, fana nə ye nsàap ŋgə' zəzok.

Pol Tipsə Timatì Də Nà'a Təəŋ Bə Mandzə̀ Nwì Gʉgʉŋ

11 A ye-a bohòwù yòfana Timatì, wu yòŋwəə Nwì; caŋ nsàap bum yà'sə pwe'fo'. Jihi nzòŋ ŋgòyù lɛ yusə̀ yà'a rərəŋ. Gʉ̀ yusə̀ aco Nwì kwa bə zeŋ, nə sə naaŋ tu yo bohòKrɛst, dzəm bwìŋ, sə kontʉm, nə sə ye fʉ̀ə̀.

12 Jihi nzòŋ, nə lʉ nsàp lʉ̀ nə̀ aco ŋwè lʉ nà' ŋga yi fa ntʉm ye bohòKrɛst nə, ya wu bɛ' ko lùŋ nə. Nà'a yà'sə lùŋ nə̀ Nwì ànə to wu də wu kə tse' nà' nə. Yi ànə to wu ghà nə̀ wù à təəŋ mvwe' bwìŋ, nə cep jəja də wù dzəm bohòKrɛst nà'a.

13 Mʉ̀ sə tsə̀' wu ncèp nè'e mantombìi Nwì nə̀ yi fagə̀ yòŋsə̀ bohòbum pwe', nə ye Jisòs Krɛst nə̀ yi à təəŋ mantombìi Poŋtiyòs Palè, nə cep fis zìnə ye jəja.

14 Mʉ̀ sə tsə̀' wu də, wu noŋsə ntip sə̀ mʉ̀ fa wu yè'e pwe'fo', nə kà mòk bʉpsə lok fʉ̀k, ya ŋga ŋwə̀ nəmòok kà liŋ yo bə jòŋ to tətè kə dzeŋ ghà nə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst nə və sə̀mok nə.

15 Mvə̀k nə kʉ̀rə fana Nwìi nə gʉ yi, yi tesə və jəja. Yi Nwì nə̀ yi tse' mègù ye yusə̀ yà'a bə̀boŋ, yi tse' nzeŋgònə yiìyi, yi ŋkum bohòŋkəŋkum wèŋ pwe', nə ye Tà bohòtà wèŋ pwe' sə̀'.

16 Yi tse' lùŋ nə̀ kaco nà' me yeŋ, yi cugə̀ mʉtsətsə'rəə marɛŋ nə̀ kaco ŋwè kʉəp və to fo' yeŋ. Ŋwè ka yi bə lis ye yuk, nə ye sə̀' də kaco ŋwè ye to yi sə̀' yeŋ. Bwìiŋ wəp yi, fana ŋàaŋ ye sə cum geŋ fo' mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.

17 Ma nə̀ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo ŋgàa ghàk sə nze fɛŋ fana tsok fa wo də wo kà ni' sə nɛ̀ŋ. Wo kà tu bə ghàha awo sə naaŋ bʉ̀ʉsə̀ ŋwè ka mvə̀'nə̀ yà'a nə me wes nə riŋ. Wo sə naaŋ tu awo lɛ bohòNwì bʉ̀ʉsə̀ yi ŋwə̀ nə̀ bo to, yi fagə̀ ves bum pwe'fo' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, də ya vèes kwa bə zeŋ.

18 Wo sə gʉ bum sə̀ bə̀boŋ wùriŋ, wo tse' bo awo to, nə sə fa bwìŋ mbo. Yà'a yusə̀ yà'a nə gʉ wo, wo ye ŋgàa ghàak sə̀ zìnə sə,

19 bʉ̀ʉsə̀ a ye-a ŋga wo gʉ̀ vɛ'nə, ye də wo lòksə yà'sə bum sə̀ yà'a nə̀ tɛsə wo ntsə'mòk, fana wo nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a lùŋ nə̀ zìnə nə.

20 Timatì, jəŋ ŋkərə̀ bə yusə̀ Nwì a fa ndzə bohòwù. Kà cùu yo bə ncèep sə̀ ŋgwàŋ sə̀ yà' ka yumok bə ma nə̀ Nwì tse' yà'a gèsə̀, nə kà cù bə mfi'dʉk ləm sò. Bʉ̀ʉ mok wèŋ sə tsəm də a ncèep ŋkərə̀, ŋga yà' kà vɛ'nə yeŋ.

21 Bʉ̀ʉ mok wèŋ tsəm də wo tse' ŋkərə̀ fana yà' a gʉ̀ʉ wo jam mandzə̀ nə̀ ŋgòtse' bum sə̀ vesùwèŋ a dzəm sə. Nwìi gʉ wu bə̀boŋ.

Ŋwàk nə Ba, nə Pol à Còm Fa TIMATÌ

Pol à còm ŋwàk ènə ŋga yi cu mʉ ndapndzəmə̀ yiìyi fana yi dzəm ŋgòyə Timatì. À ye ŋga yi rì də mvə̀'nə̀ yi nə kpʉ kʉ̀rə laŋ. Yi à sə cèp ghak bə ntip sə̀ ŋgòtsòho ncèp nə̀ Nwì nə. Tu ncèp nə̀ gʉgʉŋ nə nja də, ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgòye mofàk Jisòs nə̀ zìnə nə, yi tse' ŋgòye co sojà nə̀ yi sə yu' dʉk. Yi ka tse' ŋgòkosə lo' marè'tu bohòŋkwà'ŋwə̀ ye nə̀ nà'a Jisos Krɛst nə. Yi tse' ŋgòye fə̀fʉhʉ̀ ŋgòyə ŋgə' bʉ̀ʉ fàak ye sə (ye ŋgoo 1:8, 2:3, 2:12, 2:15, 3:11, 4:5).

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Nwì a fʉ̀hʉ nòŋsə yi də mʉ ye ŋgà ntum ye. Fàk am yè'sə də mʉ sə tsoho fa bwìŋ bə nzak lùŋ nə̀ nà' sə və̀ bohòJisos Krɛst nə.

2 Mʉ̀ sə còm fa ŋwàk nè'e bohòwùu Timatì mo àm nə̀ sə ntʉʉ̀ mʉ̀. Nwì nə̀ yi tɛ̀' nə ye Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvèes gʉ wu bəboŋ, nə koksə manziŋ bohòwù, nə fa wu fifi sə ntʉʉ̀.

Pol Kwɛ'sə Timatì
ŊgòFàk Gʉgʉŋ, Nə Kà Wəp

3 Mʉ kwasəgə̀ Nwì bʉ̀ʉ wùu Timatì. Mʉ̀ sə fàk bohòyi bə ntʉm nə̀ rərɛŋ mvə̀'nə̀ tɛ̀' am wèŋ à fàak. Mʉ lɛŋgə̀ bohòyi maràŋ bə ndzəmə̀ lòoŋ də yi se wu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.

4 Mʉ tsərə ndzəplis yo sə̀ wù a wa ghà nə̀ vesù à gà'a yà'a, ntʉm àm sə gʉ mʉ co mʉ ye fe'lə wù səmok ya mʉ kwa.

5 Mʉ tsərə fe'ləgə̀ mok sə̀' mvə̀'nə̀ wù a fa ntʉm yòbohòJisòs bə nə̀ zìnə. Macici yòLuwìs ànə fa to ntʉm vɛ'nə yi, nə ye də ma yòYunìs fa sə̀'. Mʉ̀ rì də wu sə̀' vɛ'nə.

6 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ rì də wu vɛ'nə fana mʉ̀ dzəm də mʉ tsok fa wu yumok. Wu lumsə ŋkərə̀ nə̀ Nwì a fa wu ŋgòfàk bə zeŋ ghà nə̀ mʉ̀ ànə naaŋ fa wu bo nà'a.

7 Rìŋtse' də Nwì a fa vesùwèŋ Yòŋsə̀ ye nə̀ Rərɛŋ nə̀ nà' gʉ̀ ves a kà wʉə tse'. Nà' a fa ves ŋàŋ, nə gʉ a dzəm bwìŋ, nə sə ko ni'.

8 Ye də kà də wu koksə marè'tu ŋgòtsòho fa bwìŋ liŋ sə̀ Tà sə dʉk. Nə ye sə̀' də kà də wu koksə marè'tu bohòmʉ̀ də bʉ̀ʉsə̀ mʉ ŋgà ndap-ndzəm sə̀' dʉk. Yusə də wu tse' lɛ nsàp ntʉm nə̀ ŋgòkə̀ ye ŋgə' bʉ̀ʉ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə sə̀'. Aco wù gʉ to yè'sə bə ŋàaŋ sə̀ Nwìi fa wu yà' yi.

9 A yi Nwì nə nə̀ yi a lùŋsə ves, nə dʉk ves də a cum ncu nə̀ nà'a rərɛŋ. Yi à gʉ̀ yè'sə, ka də a bʉ̀ʉ yumok sə̀ bəboŋ sə̀ vesùwèŋ a gʉ̀ yeŋ. Yi à gʉ̀ fa ves yè'sə ndzə bohòJisòs Krɛst ŋga yi tsəm kok gu sə vəə yi bə bòvəm ye ŋga nzeŋgòŋ ka ntòyeto.

10 Nə̀ niè' nè'e mvə̀'nə̀ Jisòs Krɛst ŋgà lùŋsə̀ bwìŋ a və̀ fana vesùwèŋ a rì mok bum sə̀ Nwì a sə tsərə də yi nə gʉ sə. Yusə̀ yi à vəə nə gʉ sə də yi à ghak ŋàaŋ kpʉ, nə jəŋ və lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk mvwe' jəja. Mandzə̀ nə yi à jə və̀ nà' à ye bə Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə.

11 Nwì a naaŋ fa mʉ bo mʉ tuhù də mʉ tsoho sə̀' Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ ènə. Mʉ sə̀' ŋgà ntum zeŋ, nə sə yə'rə fa bwìŋ sə̀' zeŋ.

12 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə yə ŋgə' nə. Megu də marè'tu sə kà mʉ ko bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ rì ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ a dzəm bohòyi nə bəboŋni. Mʉ̀ rì tse' sə̀' pap də yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgònòŋsə bum sə̀ mʉ̀ a fa yà' ndzə bohòyi sə tàtè kə dzeŋ nùmbu ànə nə̀ yi nə bwi və. *

13 Wù à yuk ncèp nə̀ zìnə nə̀ nà'a bə liŋ Jisòs Krɛst nə bohòmʉ̀ laŋ. Jəŋ ŋkərə̀ də wu sə yuŋ megu zeŋ. Wu sə gʉ̀ vɛ'nə, wù sə fa ntʉm

* **1:12 1:12** Aco ncèp ènə sə dʉk də, <<Yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgònòŋsə bum sə̀ yi a fa yà' ndzə bohòmʉ̀ sə.>>

bohòNwì, nə sə dzəm bwìŋ bʉʉsə wu ŋwəə Jisòs Krɛst.
14 Ncèp nə Nwì a fa ndzə bohòwù ènə gʉ ntɛŋ wù kà fʉk. Fana ye də wu jəŋ ŋkərə də ŋwə nəmòok kà nà' kupsə bʉpsə. Yòŋsə nə Rərɛŋ nə nà' cu ndzə ni'ì vès nə nə tɛsə wu ŋgògʉ vɛ'nə.
15 Wù rì də bʉʉ sə mvwe' lak Ɛsiyà pwe' a mè'rə tes mʉ mʉmʉ. Fùgelòbə Emoginìs a mè'rə mʉ sə'.
16 Ŋwə nə yi vesi mègù Onesiforòyiìyi. Yi gʉgə ntʉm àm sə ye fəfup. Yi kà marè'tu bə kwaŋ am yè'e sə' koksəgə. Mʉ tsəm də Tàa nə se ndap ye bə nsàp nə yi sə gʉ ànə.
17 Yi à kə dzèŋ mvwe' lak Rumà, yi lap fok kɛ'ca mʉ vɛ'ɛ tətè yi ye mvwe' sə mʉ cu.
18 Mʉ sə lɛŋ də Tà Nwìi gʉ Tà Jisòs ŋgòkoksə manziŋ bohòyi nùmbu ànə nə yi nə bwìŋ vəə. Wù rì mvə'nə yi à sə tɛsə mʉ ghà nə mʉ à ye mvwe' lak Efesòyà'a-e bəboŋni.

2

Ŋgə' Nə Ŋgà Fàk Nwìi Nə Ye

1 Wùu Timatì mo àm, təəŋ gʉgʉŋ bə ŋàaŋ sə Jisòs Krɛst fagə bʉʉ ye wèŋ.
2 Wù à yuk bum sə mʉ a sə yə'rə kɛ' mvwe' bwìŋ yà'a; jəŋ yà', nə yə'rə bwi fa bʉʉ sə wo zìnə nə ye kəkʉrə. Bʉʉ yè'sə wèeŋ nə jəŋ yà', nə yə'rə bwi fa bʉʉ mok wèŋ sə'.
3 Ye ŋgə' ma njòco sojà nə bəboŋ bohòJisòs Krɛst.
4 Wù rì də ŋwə nə yi sojàa kà ncu ye co ŋwə nə la'à mok cugə. Yi cugə ncu nje ŋgògʉ də ŋkwà'ŋwə ye sə kwa.
5 Tsərə fe'lə-a mòk co ŋgà cacaŋ-è. Aco wo də yi gha' bwìŋ yi, ŋga yi ka lʉʉk sə wo nòŋsəgə də ŋwèe caŋ vɛ' bə vɛ' sə pwe' noŋsə à?
6 Ŋgà fàk nzum nə yi fàkgə vɛ'ɛ bə ŋàaŋ tse' togə bum sə yà' tesə mʉnzùù fi yi.
7 Tsərə bum sə mʉ tsə' fa wu yè'sə bəboŋ. Tàa nə gʉ wu wù rɛɛŋ bə zeŋ pwe'fo'.
8 Kà swì də Jisòs Krɛst nə yi à tesə bohòbʉʉ Devìd à lòkok mvwe' kpʉ. Nà'a Ntirə nə Bəboŋ nə mʉ sə tsòho fa bwìŋ nə.
9 Yà'a yusə mʉ sə yəə nə ŋgə' bʉʉ zeŋ sə. Wo tasə mʉ yè' bə kwaŋ co ŋwə nə yi bʉpsə yumok. Megu də kaco wo tasə to Ntirə nə Bəboŋ nə yeŋ.
10 Fana mʉ sə ye lo yàm ŋgə' mantombì bʉʉsə bʉʉ sə Nwì a cokfis wo yè'sə sə ntɛ̀ŋ. Mʉ gʉ vɛ'nə ya wo dzəm bohòJisòs Krɛst fana Nwì fa wo lùŋ nə nà'a nə kà kə mè yuk nə. Fana wo nə kə tse' bum sə bəboŋ sə yà'a nə kà mè yuk, sə Nwì a nòŋsə fa bʉʉ Jisòs wèŋ sə.
11 Ncèp mòok nè', nə nà' a zìnə, aco wù riŋ yòsə' də a vɛ'nə, də,
A kpʉ-a ves Krɛst,
A nə lokok be'lə sə' vesiwèŋ.
12 A təəŋ be'lə-a venəwèŋ cʉk,
A sak gaŋ ye sə' venəwèŋ.
A kà-a yi də yi nə njàvès jə,
Yi kà ves də vesùwèeŋ sə ye sə' jə.
13 Vesùwèeŋ kà-a zìnə bohòyi ye,
Yi mègù ye ŋwə nə yi yegə ye zìnə.
Kaco yi dzeeŋ yuk ni' ye yeŋ.

Fàk Co Nwì Dzəm Də, <<Ŋ, Wù Sə Fàak>>

14 Gʉ bʉʉ yo wèŋ ŋgòtsərə tse' bum yà'sə, nə kà swì. Cèp bohòwo, nə soŋ wo ntu' bəboŋ mʉnə liŋ Nwì də wo kà mvək bə ncèep cùu sə də ŋwə nè'e rìŋ ghak yi kè nà'a àlɛ' sə càsə. Nsàp ànə ka fàk tse', nà'a bʉpsəgə bʉʉ sə wo yuk yà' bʉpsə.
15 Jihi nzòŋ, nə gʉ fàak yo bəboŋ ya Nwìi dzəm də <<Ŋ, wù sə fàk mʉmvə'nə.>> Ye nsàp ŋwə nə kaco marè'tu tesə sənə fàak yo yeŋ, nə ye ŋwə nə wù rì ŋgòkotse' ncèp nə Nwì nə bə mandzə nə bəboŋ.
16 Yusə də, kà də wu tse' bo sənə nsàp taaŋgàam ləm sə yà' ka fàk bohòNwì tse' yà'a dʉk. Mʉ dʉk vɛ'nə bʉʉsə yà'a jə fəsə lògə

bwìŋ mvwe' mandzə Nwì maŋkwɛ̀ŋ, maŋkwɛ̀ŋ.
17 Ŋgàam awo yà'sə yegə̀ co nsàp mvwe' nə̀ nà'a kà mègə̀, nə sə jək logə mantombì nà'a. Hìminiyàs bə Fìlitù sə yə'rə bwìŋ nsàap bum yà'sə.
18 Wo a jàm mè'rə mandzə̀ nə̀ zìnə nə laŋ. Wo sə dʉk kɛ'cà də ŋgòlòkok mvwe' kpʉ à cà lòmè laŋ. Wo gʉ vɛ'nə fana bʉ̀ʉ mok wèŋ ye ŋgòmərə də zìnə nə ŋga'a nə̀ fòlɛ.
19 Bwìŋ sə mərə-a sə̀ vɛ'nə fana bʉ̀ʉ Nwì wèŋ nə təəŋ gʉgʉŋ co kùumndap, yà'a nə̀ kà kupsə̀ yuk. Ŋgì ncèp nə̀ wo còm naaŋ mbwa nə də, <<Tà rì bʉ̀ʉ sə̀ yà'wèeŋ sə̀ ye. Ŋwə̀ nə̀ yi də yi bɛ' mandzə̀ Tà Jisòs lòoŋ, yi cokfis ni' ye sənə bʉp.>>

20 A yegə̀ mʉnda'à ŋgà ghàk wù ye bum sə̀ ŋgògèsə zʉzʉ mbwa zəzok. Mok sə yà' gʉ ntɛŋ. Mok sə̀ ka ntɛŋ gʉgʉŋ yeŋ co kʉ̀ʉŋ ncàk vɛ'ɛ. Sə̀ yà' gʉ ntɛŋ sə, wo fis mègù ya' nùmbu nzu. Mok sə ye sə̀ wo zʉ bum ca ghà nə̀ fòlòoŋ nzak kà ye.
21 Ye də a ye-a ŋga ŋwè cokfis gɛsə ni' sənə bʉp yè'sə pwe' fana yi nə ye mok co yu gèsə̀ zʉzʉ nə̀ nà' gʉ ntɛŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi mok rərɛŋ. Yi tse' mok fàk. Yi mok kə̀kʉrə̀ co də ŋgà ndap nə gʉ fàk bə zeŋ nùmbu nə̀ sə bà bàa pwe'.
22 Ye də wu caŋ gɛsə mvwe' ŋgʉ̀ʉ wàhabwìŋ sə̀ yà'a jə lògə̀ wo ŋgògʉ̀ bʉp yà'a. Jihi nzòŋ ŋgòkə̀ gʉ̀ mègù yusə̀ yà'a kə̀kʉrə̀, nə sə naaŋ tu bohòJisòs gʉgʉŋ, nə tse' dzədzəm bohòbwìŋ, nə ye bə fifi. Wu gʉ̀ vɛ'nə ye də wù sə gʉ̀ sə̀ mvə'nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo yù Tà bə ntʉm nə̀ mò'fis sə gʉ̀ʉ.
23 Kà də wu gesə cùu yo sənə bum ləm sə̀ jì ŋkərə̀ sə̀ bwìŋ sə cèep dʉk. Wù rì yòsə̀' də nsàap bum yà'sə jə̀ və̀ mègù ŋkʉ̀ə̀m.
24 Ŋgà fàk Tà Nwì ka tse' ŋgòye ŋwə̀ nə̀ yi sə li ni kɛ' sənə ŋkʉ̀ə̀m yeŋ. Yi nə ye tsoŋ ŋwə̀ nə̀ fʉ̀ə̀ bohòbwìŋ pwe'. Yi tse' ŋgòye sə̀' ŋwə̀ nə̀ yi rì ŋgòyə'rə bwìŋ bə̀boŋ, nə ye fe'lə sə̀' ŋgà kontʉm.
25 Yi ye nsàp ŋwə̀ nə̀ bwìŋ bɛ̀ŋ-a yusə̀ yi cèep, yi rɛŋsə yà'wèŋ bə fʉ̀ə̀. Yi gʉ vɛ'nə, bʉ̀ʉsə̀ kàmòk aco Nwì kupsə ntʉʉm bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ wo riŋ zìnə nə.
26 Ya ŋga ŋkərə̀ awo bwìŋ və̀ə, wo caŋ tesə sənə tam Satà nə̀ yi ŋgà bòrə̀ bwìŋ. Tam nə̀ yi anə kotse' yà' ca də yà'a sə yuk bohòyi nə.

3

Bum Sə̀ Bwìŋ Nə Sə Gʉ Ŋga Jisòs Kʉəp ŋgòVə̀ə

1 Mʉ̀ dzəm də wu rɛɛŋ də ghà nə̀ Jisòs kʉəp ŋgòbwìŋ və̀ə, ŋgə'ə nə ye vɛ'ɛ wùriŋ.
2 Bʉsə̀ bwìŋ nə sə gʉ bʉp wùriŋ. Bwìŋ nə sə dzəm megu ni' awo, nə sə dzəm mbàm; wo nə sə dzəm ŋgòtsòho kɛ' də mʉ vɛ'ɛ bə vɛ'ɛ, nə sə nɛ ni'. Wo nə sə yak kɛ'cà bwìŋ. Bweŋke' wèeŋ nə kà ma bə tɛ̀' mok sə̀' yuk. Bwìŋ kà ntʉm nə̀ ŋgòkwasə ŋwə̀ mok sə̀ tse', nə kà Nwì sə̀' wəp.
3 Bwìiŋ nə kà bʉ̀ʉ awo sə̀ mʉnda'à wo sə̀' sə dzəm. Bwìiŋ nə sə tse' ntʉm sə̀ gʉgʉŋ. Bwìiŋ nə sə ci' fa bʉ̀ʉ mok wèŋ mvwès. Bwìiŋ nə sə gʉ lo bum mvə'nə̀ wo dzəm nduk. Bwìiŋ nə sə ye ŋgàa ŋgwap, nə kà yumok sə̀ yà'a bə̀boŋ dzəm lok.
4 Bwìiŋ nə sə borə bwìŋ. Bwìiŋ nə kà dʉk sə yuk, nə ye ŋgàa koksə̀-ŋkwɛ̀ŋ. Wo zʉ nzeŋgòŋ, nə kà mvə̀k bə yusə̀ yà'a bə̀boŋ bohòNwì tse'.
5 Wo nə sə gʉ megu bum Nwì ma mʉŋgùp ni'ì, fana nə sə bɛŋ bwi ŋàaŋ sə̀ yà' cu nja sə. Kà ŋge' weŋ nsàp bʉ̀ ànə ko lok.
6 Yà'a nsàp bʉ̀ nə̀ wo gorə ni mʉnda'à bwìŋ bə ŋkərə̀. Wo ni vɛ'nə, nə ci' ko bàa sə̀ wo lo'. Bàa yè'sə wèŋ bə̀' ku' tse' bʉp bə marè'tu ndzə nì'ì wo nə sə jip kɛ' bə zeŋ.
7 Wo sə dzəm ŋgòyə'rə rì bum, nə kà zìnə nə rì yuk.

8 Nsàap mbəmbaam sə vɛ'nə yè'e
ka zìnə tse'. Wo yà'sə co bʉ̀ʉ sə liŋ
awo də Janè bə Jambrì, sə wo à sə
dzèeŋ dʉk Musì. Ŋkərəə awo a bʉp
yà'sə laŋ fana wo tse' dzədzəm nə̀
nà' a jabu.
9 Yusə də wo nə kà səsap lòŋga
bwìŋ ko mbwèe awo laŋ. Yà'a sə̀'
mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ sə ba yà'a à ye fana
bwìŋ ko mbwèe awo.

Pol Tipsə Timatì
ŊgòTəəŋ Cʉ̀k Bə Zìnə Nə

10 Bohòwù yòTimatì, wù à rì zìnə
nə bohòmʉ̀. Wù rì yusə̀ mʉ̀ sə yə'rə
fa bwìŋ, nə riŋ ncu àm, nə riŋ fe'lə
yusə̀ mʉ̀ sə dzəm ŋgògʉ̀ʉ. Wù à yə
mvə̀'nə̀ mʉ̀ à fa ntʉm àm bohòNwì,
nə ye mvə̀'nə̀ mʉ fʉ̀ə̀, nə sə dzəm
bwìŋ, nə ye mʉmvə̀'nə̀ ŋgə' à sə və̀
bohòmʉ̀, mʉ̀ təəŋ mali gʉgʉŋ.
11 Wù rì sə̀' mvə̀'nə̀ bwìŋ a yeŋsə
mʉ ŋgə' mvwe' bòop lak sə̀ co An-
tiyòk bə lak Àkonòm bə lak Listà.
Ŋgə'ə sə̀ yà' à və̀ bohòmʉ̀ pwe' mʉ̀ à
təəŋ gʉgʉŋ fana Tà Jisòs nə fis gɛsə
mʉ ca lòoŋ.
12 A zìnə də, ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-
a ŋgòbɛ' mandzə̀ Jisòs bə zìnə ye
pwe', yi nə tse' tsoŋ ŋgə' bohòbwìŋ.
13 Bʉ̀ʉ sə bʉp sə̀ wo dʉk bòrəgə̀ də
wo dzəm Nwì yà'a nə sə bʉp ghaha
lo ghaha. Wo nə sə borə bwìŋ ŋga
wo sə bòrə wo yàwo sə̀' bòrə.
14 Nə ye də wùu Timatì, dù mali
mantombì bə zìnə nə̀ wo à yə'rə wu,
wù dzəmtse' cʉ̀k nə. Tsərə tse' bʉ̀ʉ
sə̀ wo à yə'rə wu.
15 Tsərə tse' sə̀' də wù à rì
yè jə ŋwàk Nwì ŋga wù cu
ntòmʉmweŋke'. Ŋwàk Nwì ènə zeŋ
nə̀ aco nà' jə lo to wu ŋgòrì ŋkərə̀,
nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè. Nà'
tse' ŋgòjə lo wu vɛ'nə ŋga wù fa
ntʉm yòbohòJisòs Krɛst.
16 Bum sə wo à còm yà' ndzənə
ŋwàk Nwì lòoŋ fo', à tesə və̀
bohòNwì. Yà' tse' fàk ŋgòyə'rə fa
bwìŋ zìnə. Nə tse' fàk ŋgònì fa bwìŋ
yusə̀ yà'a jòŋ. Nə tse' fàk ŋgònìtsə̀'
fa bwìŋ ŋgòtesə sənə jòŋ, nə təəŋ
fe'lə rərəŋ səmok. Nə tse' fe'lə fàk
ŋgòyə'rə fa bwìŋ mandzə̀ ncu nə̀
nà'a kəkʉrə̀.
17 Fana yà' gʉ ŋwə̀ nə̀ yi fàk
bohòNwì pwe' kà yusə̀ yi tse' ŋgòrìi
jamə̀. Fana yi ye kəkʉrə̀ ŋgògʉ̀ nsàp
fàk nə̀ fòpwe'fo' nə̀ nà'a bəboŋ.

4

Pol Ta Fa Timatì Kpʉ

1 Timatì, so'rə ntu' bəboŋ, nə yuk
ncèp nè'e. Mʉ̀ sə cèp bohòwù gʉgʉŋ
mantombìi Nwì nə ye Jisòs Krɛst nə̀
yi nə̀ sak ndàaŋwè pwe'. Yi nə sak
bʉ̀ kpʉkpʉ bə bʉ̀ʉ sə̀ wo cu ŋwəm.
Njo nə̀ yi nə̀ və̀ ŋgòkə̀ sak gaŋ ye
fana mʉ̀ dʉk wu də,
2 Tsoho ncèp Nwì nə ghà nə̀
fòlòoŋ, ŋga mvə̀'nə̀ sə bòo nə ye
mvə̀'nə̀ sə bʉp mwè pwe' wù tsòho.
Sa'rə bʉ̀ʉ yo wèŋ ya wo teŋsə bʉp
awo sə̀ wo sə gʉ̀ʉ. Kwɛ'sə wo ya
wo gʉ bum bə mandzə̀ nə̀ nà' a ye
bəboŋ. Ko ntʉm nə kà teŋsə̀, nə sə
yə'rə wo sə̀'.
3 Bʉsə̀ mvək sə vəə nə̀ bwìŋ nə kà
yəyə'rə nə̀ nà'a zìnə yu'rə̀. Wo nə sə
yuŋ lo gu yusə̀ yà' sə bòwo. Wo nə
sə to benə cicàa sə̀ wo dzəm, də ya
yà'wèeŋ yə'rə fa wo nsàap bum sə̀
sə bòwo co wo yuk zeŋ.
4 Wo nə̀ kà ŋgòyu'rə yusə̀ yà'a
zìnə mok dzəm. Wo nə dzəm
ŋgòyu'rə kɛ'cà maŋgəŋgèeŋ sə̀ wà.
5 Nə ye də bohòwù yò, ko ni' yò, nə
təəŋ bə ŋkərə̀ ghà nə̀ fòlòoŋ. Ŋgə'
və̀-a bohòwù, wù ko ntʉm. Sə gʉ
fàha yo co fàŋgəri nə. Gʉ̀ fàha sə̀
Nwì fa wu ŋgògʉ̀ lòoŋ sə̀'.
6 Bohòmʉ̀ yàm, mvək njàm nə̀
ŋgòkpʉ kʉ̀rə laŋ. Kpʉ àm nə nà'a
co mʉ̀ sə fè' mà' fa Nwì dzə̀ rùk nə̀
fi.
7 Mʉ̀ a lʉ̀ ma njàm bəboŋ laŋ, mʉ̀
a ca ca àm nə kə mesə sə̀' bəboŋ.
Mʉ̀ tə malì bə zìnə àm nə.
8 Nə̀ ŋga'a nè'e, ləlàk àm cu yo
bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a gʉ̀ mvə̀'nə̀ Nwì sə dzəm
sə. Tà Jisòs Krɛst nə̀ yi sakgə̀ bum
kəkʉrə̀ nə nə̀ fa mʉ nà' nùmbu nə̀ yi
nə̀ vəə. Yi nə kà nsàp ènə bohòmʉ̀

fa mègù, yi nə fa ndàaŋwè pwe' nə̀ yi tes lis mandzə̀ bə kwəkwa ŋgòkʉ̀k nùmbu nə̀ yi nə̀ bwìŋ vəə̀ ànə.

Pol Fa Ləsə Timatì Ntip

9 Làp mandzə̀, nə və kə ye mʉ jəjo yè'sə.
10 Dimà a mè'rə nòŋsə mʉ nè' mʉmʉ̀. Yi dzəm ŋgòbɛ' lòmègù mok bum sə̀ bəboŋ sə̀ sə nze fɛn. Yi a lòyuye mvwe' lak Tètàlonikà. Kresèŋ a lòye mvwe' lak Gàlesiyà fana Taitòs lo ye mvwe' nzeŋgòŋ Dàlmasiyà.
11 Luk cu mègù vesi mok yiìyi. Wu cu ŋgòvəə, wù jə və Mak, bʉ̀ʉsə̀ aco yi tɛsə mʉ bə fàk.
12 Mʉ̀ a tum lòTìkikòs mvwe' lak Efesò.
13 Wu vəə̀, wù jə və fa mʉ cə̀k àm nə̀ mʉ̀ à mè'rə nà' mvwe' lak Truwà bohòKapònà'a. Jə və fa mʉ ŋwàak am sə̀'. Nə jə və fa mʉ ŋwàak fàk am sə̀ ya' tse' liŋ yà'a ntɛ̀ŋ.
14 Àlèsandà ŋgà tɛŋlàm nà'a a gʉ̀ mʉ bʉp nsàp nə̀ wù kà fʉ̀k. Nwìi nə̀ làk fəsə yi sə̀' mvə̀'nə̀ yi a gʉ̀ mʉ.
15 Sə gi yòbohòyi sə̀' bə ŋkərə̀. Bʉsə̀ yi a cèp ŋgògʉ̀ bʉpsə Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə vɛ'ɛ bə ŋàŋ.
16 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ à təəŋ to mʉ kot mantombì fa' ŋgòfì'lə ncù am yà'a, wo pwe' à mè'rə tes mʉ mʉmʉ̀. Mʉ̀ lɛŋ Nwì də yi kà wo yumok bʉ̀ʉ zeŋ gʉ̀!
17 Tà Jisòs à ye gù fo' vesi yi. Yi à sə fa mʉ ŋàŋ fana mʉ̀ tsòho rì to ncèp nə pwe'fo', ya bʉ̀ lakmvum wèeŋ yuk nà'. Yi a caŋsə gɛsə mʉ mvwe' cùu gwim.
18 Tà Jisòos nə caŋsə gɛsə mʉ mvwe' bʉp pwe', nə jəŋ lo mʉ bəboŋ mvwe' lak ye sə̀ mʉbu mvwe' dzə̀' ŋkum ye. Kə̀kùksəə ye bohòyi, nə kà mè yuk. Yà'a ye vɛ'nə.

Cəcèpsə̀ Nə̀ Nà' Ləsə Mbwè

19 Cèpsə fa mʉ Prìsiliyà bə Àkwilà. Cèpsə fa mʉ bʉ̀ʉ mʉnda'à Ònesiforòlòoŋ.
20 Ɛ̀ratòs cu malìgə̀ ye yà' mvwe' lak Korè. Mʉ̀ a mè'rə Tròfimù mvwe' lak Mìlitù ŋga yi nòyiyaŋ.
21 Jihi nzòŋ nə və ŋga mvə̀k mbʉ̀ŋ ka ntòvə. Ɛ̀bulòbə Pudèn bə Linùs nə ye Klaodiyà wèŋ cèpsə wu bəboŋ. Bwema sə̀ fɛŋ sə pwe' cèpsə wu sə̀'.
22 Tà Jisòs sə kʉ̀k yòŋsə̀ yò. Bòvəm nə̀ Tà nə ye bohòwù sə̀'.

Ŋwàk nə Pol à Còm Fa TAITÒS

Taitòs à ka ŋwəə Jus yeŋ. Mvə'nə yi à bʉ̀ʉ̀ŋ krətèŋ fana yi tɛsə Pol bə fàak sə̀ nà' à sə gʉ̀ lòo sə. Pol à còm fa ŋwàk ènə bohòyi ŋga yi sə cu mvwe' lak Krit. Pol nòŋsə Taitòs nə mvwe' lak Krit anə ya nà'a sə jəŋ ŋkərə bə fàha sə̀ mʉmvwe' cos nə̀ fo' nə.

Ŋwàk nə tse' bum tɛ' sə̀ ŋgòcèp bə zeŋ. Nə̀ mò'fis də nà' sə fa Taitòs ntip bə nsàp ncu nə aco bʉ̀ʉ̀ sə̀ mantombì mʉ cos sə cum mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ̀ lak Krit, sə̀ wo wɛ' nə ye mfip. Ntip nə̀ ba nə̀ yi sə fa Taitòs nə də nà'a riŋ yusə̀ ŋgòyə'rə bòop bʉ̀ʉ sə̀ zəzok mʉ cos sə. Ntip nə̀ tɛ' nə də krətèŋ wèŋ tse' ŋgòye lɛ fʉ̀ə, nə sə ye bohòbwìŋ pwe' sə̀' bəboŋ. Wo kà liŋ ŋwà nəmòk bʉp to, nə kà də wo sə kʉəm sə̀' dʉk.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ mʉ ŋgà fàk Nwì nə ye ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Krɛst nə a cokfis mʉ də ya mʉ tɛsə bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cokfis yà'wèŋ sə, ya ŋga wo fa ntʉm awo bohòyi, nə ye sə̀' də ya wo riŋ wesə zìnə nə̀ nà'a gʉ̀gə̀ ŋwè ŋgòwəp Nwì bə ntʉm nə̀ mò'fis nə.

2 Mvə'nə̀ mʉ̀ sə fàk bohòyi fana mʉ̀ sə naaŋ tu ŋgòkə̀ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə. Nwì ànə kak bwìŋ njamòk laŋ də yi nə̀ fa bwìŋ lùŋ ànə. Yi kà mvwès cì'gə̀.

3 Mvə̀k nə à wès fana yi fis və lùŋ nə. Yi à fis nì fa bwìŋ nà' bə ncèp nə̀ yi a fa ndzə bohòmʉ̀ nə. Yà'a yusə̀ yà' a gʉ̀ʉ ŋkuŋ mʉ̀ sə tsòho fa bwìŋ ncèp ènə ŋga a dʉk mʉ vɛ'nə Nwì nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ ves nə.

4 Mʉ̀ sə còm fa ŋwàk nè'e wùu Taitòs. Wu co mo àm nə̀ zìnə bʉ̀ʉsə̀ vesù tse' dzədzəm nə̀ mò'fis. Mʉ̀ lɛŋ Nwì nə̀ yi Tɛ̀' àvès bə Jisòs Krɛst nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ ves nə də wo gʉ wu bəboŋ, nə fa wu fifi.

Fàak Sə̀ Taitòs Tse' NgòGʉ̀ Mʉ Coòs Sə̀ Mvwe' Lak Krit

5 Njo nə̀ mʉ̀ ànə me'rə noŋsə wu mvwe' lak Krit à ye də ya wu gʉhʉ tsə'rə bum sə̀ yà' ka mʉ cos anə mvə̀'nə yeŋ yà'a. Mok ye sə̀' də ya wu cok noŋsə lo bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ mʉmvwe' cos nə̀ mvwe' buk lak nə̀ fòpwe'. Sə tsəm tse' də mʉ̀ à dʉk wu də,

6 ŋwə̀ nə̀ wu cokfis yi də nè'e ŋwə̀ nə̀ mantombì fana ŋga yi ŋwə̀ nə̀ bwìŋ rì yi də yi ŋwə̀ nə̀ yi tse' zìnə, nə tse' megu ŋwàŋwè mò'fis. Bwe ye tse' ŋgòye bwe sə̀ wo dzəm bohòJisòs Krɛst fana kùugì awo ye nsàp nə̀ kaco bwìŋ dʉk fa wo də wo ŋgàa lohòntu' yeŋ, nə kà gʉgʉtu sə̀' ye.

7 Ŋwə̀ nə̀ yi mantombì co tu mʉ cos, nə sə fàk yà'sə fàak Nwì fana ye də kùugìi ye nə ye nsàp nə̀ bwìŋ riŋ yi də yi ŋwə̀ nə̀ yi tse' zìnə. Yi kà ni' sə nɛ̀, nə kà bum nənàk sə jòk. Yi kà rùk ləlà dzəm, nə kà ŋgà lʉ̀lʉ̀ ye, nə kà mbàm ləlà dzəm.

8 Yi ye lɛ nsàp ŋwə̀ nə̀ yi dzəmgə̀ də bwìŋ və̀ nda'à yi, nə sə dzəm yusə̀ yà'a bəboŋ. Yi ye ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋkərə, nə sə gʉ yusə̀ yà'a kəkʉrə. Yi ye ŋwə̀ nə̀ yi sə fàk bohòNwì bə ntʉm mò'fis, nə ye ŋwə̀ nə̀ yi kogə̀ ni'.

9 Yi nə ye tsooŋ nsàp ŋwə̀ nə̀ yi sə kotse' bum sə̀ vès à yə'rə fa weŋ sə cʉ̀k, ya ŋga yi tip riŋ bʉ̀ʉ mok wèŋ bə ncèp nə̀ rərəŋ sə̀', ya yi niŋtsok fa to bʉ̀ʉ sə̀ wo sə fenə yi wèŋ də yà'wèeŋ bə jòŋ.

Pol Dʉk Də Taitòos Sa'rə Ngàa Gʉtu

10 Gʉgʉʉŋ tu bwìŋ cu wùriŋ, nə kà nsàp nə̀ co wo sə yə'rə də bwìŋ kom tsooŋ tu mbəmbam yà'a ye wesə̀. Wo sə cèp ncèep ləm, nə sə borə bʉ̀ʉ mok wèŋ.

11 Gʉ̀ wo ŋga wo lok cùu awo sə, bʉ̀ʉsə̀ wo sə yə'rə fa bwìŋ bum sə̀ yà' ka zeŋ yeŋ, də ya wo tse' megu mbàm bə zeŋ. Yà'a yu marè'tu. Wo sə̀ bòrə màk bwìŋ bə ndap awo pwe' bə nsàap ncèep awo yà'sə.

12 Ŋwè nəmòk nè yi la'à wo fa'nə, nè yi tsòhogè bum sè yà' ka ntòye nə, a dʉk də, <<Bùʉ lak Krit wèeŋ ŋgàa cì' mvwès, də yà'wèeŋ co nàamŋgòŋ, nə ye ŋgàa wɛ', nə sə dzəm megu ŋgòzʉ bum cùdak.>>
13 Yusè yi à cèp sə yà'a zìnə. Ye də wù tse' ŋgòcèp sa'rə wo gʉgʉŋ, ya wo dzəm megu yusè yà'a zìnə sə.
14 Kà də wo sə yu'rə ŋgàam sè ŋgwàŋ sè bùʉ Jus wèŋ sə tsòho kɛ' yà'a nə ye bə lùʉk sè bùʉ sè wo a bwì fa zìnə nə ŋkwèŋ laŋ wèŋ a gʉ yà'a dʉk.
15 Ŋwèe ye-a ŋwà nè ntʉm rərɛŋ, ye də bum pwe' nə ye bohòyi sè' rərɛŋ. Ŋwè nè ntʉm nje a bʉp laŋ, nè də yi ka dzədzəm tse' fana yumok ka bohòyi rərɛŋ yeŋ. A vɛ'nə bùʉsè ŋkərèə awo bə tsətsərèə awo pwe' a bʉp wes laŋ.
16 Wo sə jəŋ ni' awo co bùʉ sè wo rì Nwì, nə sə gʉ bum sè yà' sə nìŋtsè' də wo bèŋ Nwì nə. Wo yà'sə bùʉ sè bʉp, nə ye gʉgʉtu, kaco wo gʉ yumok sè yà'a bèboŋ yeŋ.

2

Pol Tsè' Fa Taitòs Yusè Nà'a Yə'rə Fa Bwìŋ

1 Bohòwù yòfana wu yə'rə fa bwìŋ ncu nè nà'a kèkʉrè bùʉ bum Nwì sè zìnə sə.
2 Tsok fa bʉ ŋkwàha bwìŋ wèŋ də wo jəŋ bum pwe' fʉè, wo ye nsàp nè co bwìŋ wəp to wo, fana wo sə tse' tu sè'. Wo dzəmtse' bohòKrɛst nə bə nsàp nè bèboŋ, wo sə dzəm bwìŋ, nə təəŋ gʉgʉŋ sè' nsàp nè bèboŋ ànə.
3 Tsok fa bàa ŋkwàha bwìŋ wèŋ də wo sə gʉ bum co bùʉ sè wo rì Nwì. Wo kà bwìŋ sə yò, nə kà rùk sə no jʉhʉ. Wo sə yə'rə fa bwìŋ yusè yà'a bèboŋ,
4 ya ŋga wo tip riŋ bwi wàhaŋgwèŋ wèŋ ŋgòdzəm ndum awo, nə dzəm bwe awo sè'.
5 Wo yə'rə wo sè' ŋgòtse' ŋkərè, nə ye ŋgòye zìnə bohòndum awo sè rərɛŋ, nə kotse' riŋ ndap awo bèboŋ. Wo ye bèboŋ, nə sə yuk ndum awo ya ŋga ŋwèe kà mandzè mòk ŋgòcèp yumok sè bʉp bə ncèp nè Nwì nə bùʉ wo tse'.
6 Tsok fa bwe wàhanzùm wèŋ də wo jəŋ ŋkərè bə ni' awo.
7 Yusè wù sə gʉ yà' sè' pwe'fo', wù gʉ yà' bə nsàp mandzè nè co wo sə ye jəŋ fàak bèboŋ sə bohòwù. Bum sè wù sə yə'rə fa bwìŋ fana wù yə'rə yà' bə zìnə, nə kà jap ŋàhà.
8 A sə tesə kè cùhu wù anə ncèep sè bèboŋ sè kaco ŋwè cepto yumok sè bʉp bə zeŋ yeŋ. A ye vɛ'nə ya ŋga marè'tu ko bùʉ sè wo sə bèŋ yusè vesùwèŋ sə yə'rə sə, bùʉsè wo ka yumok sè bʉp ŋgòcèp bə liŋ avès sə tse'.
9 Tsok fa bùʉ sè wo cu ŋkwèŋ wèŋ pwe' də wo sə yuk masàa awo sə, nə sə gʉ co masàa awo sə sə kwa bohòwo bə yusè wo sə gʉ sə lòoŋ. Wo kà dʉk sə fi',
10 nə kà bo sə sòhò. Wo sə fak lɛ bə mandzè nè aco bwìŋ naaŋ tu bohòwo, ya ŋga bwìŋ yə yusè wo sə gʉ sə fana wo kwasə ncèp nè a sə tsòho nà' bə liŋ Nwì nè yi ŋgà lùŋsè ves nə.
11 Ja'a yòo mvè'nè Nwì a nìtsè' bòvèm nè nje nə də ya ndàaŋwè pwe' tse' lùŋ-è.
12 A gʉ bòvèm ye nə ŋkuŋ vesùwèŋ rì ŋga'a də a me'rə bum sè yà' ka bə mandzè Nwì yeŋ, nə ye bum sè yà' sə bòvesùwèŋ sə nze fɛɛŋ sə. Ya vesùwèeŋ cum lɛ ncu nè bə ŋkərè, nè nà'a rərəŋ mvè'nè Nwì dzəm də a cum sə nzeŋgòŋ fɛŋ sə.
13 Vesùwèeŋ cum vɛ'nə, nə sə tək nùmbu nè ghaŋ nè a sə naaŋ tu bə zeŋ nə, ghà nè Jisòs Krɛst nè nìtsè' fa bwìŋ ŋàaŋ ye sə. Yi Jisòs Krɛst nə, yi Nwì àvès nè ghaŋ, nə ye sè' ŋgà lùŋsè ves.
14 Yi à fa yòŋsè ye bùʉ tu avès də ya yi fiŋ me'rə fis vesùwèŋ bohòbʉp. A ye sè' də ya yi gʉ ves ŋgòye bùʉ sè bə ntʉm rərɛŋ, ya a fa ntʉm ŋgògʉ mègù yusè yà'a bèboŋ.

15 Tsòho fa bwìŋ bum yà'sə. Cèp bohòwo bə ŋgì nə co ŋwə nə wo a fa yi ŋàŋ ŋgòcèp, nə tip wo ya ntʉʉm awo boŋ, nə jwa sa'rə wo sə̀', ŋwèe kà wu co yusə̀ wà jə.

3

Ntip Bə Ncu Krətèŋ Mʉtsətsə'rəə Bʉ̀ʉ Mok Wèŋ

1 Sə tsoho malì fa bwìŋ də wo sə jəŋ ni' awo sə nze bohòŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' lak sə wo. Wo sə wəp yà'wèŋ, nə sə fʉhʉ ŋgògʉ̀ nsàp fàk nə̀ fòpwe' nə̀ nà'a bəboŋ.
2 Wo kà liŋ ŋwə̀ nəmòk bʉp to, nə kà də wo sə kʉəm sə̀' dʉk. Wo ye lɛ fʉ̀ə̀, nə sə ye bohòbwìŋ pwe' sə̀' bəboŋ.
3 Wèeŋ riŋ də vesùwèŋ ànə ye to yàvès sə̀' ləm, vesùwèŋ kà dʉk sə yuk, nə sə jam mandzə̀. Vesùwèŋ à ye co ŋkwɛ̀ŋ bohòbum sə̀ yà' à sə bòves sə. Ntʉʉm avès à rwiŋ mègù ca bə bʉp, a sə waŋ bum bwìŋ, bwìŋ sə bɛŋ ves fana vesùwèŋ sə bɛŋ mòk bə mòk.
4 Ànə kə dzeŋ ŋga'a ghà nə̀ Nwì nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ ves nə à nìtsə̀' fa ves bòvèm nə̀ nje bə dzədzəm nə̀ nje nə fana,
5 yi luŋsə vesùwèŋ. Yi ànə ka vesùwèŋ də bʉ̀ʉsə̀ a gʉ̀ yumok sə̀ yà'a bəboŋ luŋsə, ànə ye bʉ̀ʉ koksəmanziŋ nə̀ nje nə. Fana yi cuk rɛŋsə ntʉʉm avès, nə fa ves lùŋ nə̀ fi, nə gʉ ves bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ŋgòye mok bʉ̀ʉ sə̀ fi.
6 Yi à kɛ̀' sɛ̀s fa ves yòŋsə̀ ye nə vɛ'ɛ cɛ̀bʉ̀ə̀. Yi fa ves nà' vɛ'nə ndzə bohòJisòs Krɛst nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ ves nə.
7 Yi ànə gʉ vɛ'nə ya ŋga vesùwèeŋ ye kəkʉrə bʉ̀ʉ bòvèm nə̀ nje nə, ya vesùwèeŋ nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè, nə̀ a sə naaŋ tu fo' nə.
8 Ncèp ènə ncèp nə̀ zìnə co a naaŋ tu fo'. Mʉ̀ dzəm də wu sə cep mali bə bum yè'sə gʉgʉŋ, nə kà teŋsə̀, ya bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm bohòNwì yà'a wèeŋ sə tsərə nùumbu pwe' ŋgògʉ̀ yusə̀ yà'a bəboŋ. Yà'a ye kəkʉrə nə tse' swe' bohòbwìŋ pwe'.
9 Fana wù kà də wu sə fi'dʉk bə bum sə̀ yà'a bum ləm sə dʉk. Kà də wu sə fi'dʉk bə nzak ŋgàam sə̀ ŋgòta bə liŋ tàcici weŋ sə̀ njamòk dʉk, nə kà sə kʉ̀əm, nə kà mamfenə̀ bə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀' gʉ̀. Nsàap bum yà'sə ka fàk tse', kaco yà' jəŋ lo ŋwè mantombì yeŋ.
10 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk fenə wu bə bum sə̀ wù sə yə'rə fa bwìŋ sə fana wù tip to yi nə̀ kɛ̀' mò'fis, nə tip yi nə̀ ba. A ye-a ŋga yi ka sə̀ yuk fana wù co'rə fis bo ndzə ni'ì yi.
11 Riŋtse' də nsàp ŋkərə ŋwə̀ ànə tətəŋ. Yi yà'sə ŋgà gʉ̀ bʉp, yi bʉpsə tu ye laŋ.

Ncèp Nə̀ ŊgòLəsə Lòo

12 Ghà nə̀ mʉ tum fa-a wu Àtimàs kè Tìkikòs də yi kə cum fo' àlɛ' wù caŋ və kə tseŋ mʉ mvwe' lak Nìkàpolìs, bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə cum fo' tətè mbʉ̀ŋ ta ŋkuŋ.
13 Jihi nzòŋ gʉgʉŋ ŋgòtɛsə Zenàs ŋgà sak nzak bə Àpolòmvə̀'nə̀ wo nə sə gi sə, ya wo kà yumok jamə̀.
14 Gʉ̀ bʉ̀ʉ avès ya wo riŋ ŋgògʉ̀ bəboŋ, ya wo tɛsə ni' awo, nə sə tɛsə bʉ̀ʉ mok wèŋ sə̀'. Kà də wo sə casə bʉpsə mvək wà dʉk.
15 Bʉ̀ʉ sə̀ vesi wèŋ cu fɛɛŋ pwe' cèpsə wu bəboŋ. Cèpsə bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzəm ves bʉ̀ʉsə̀ də wo a fa ntʉm awo bohòKrɛst yà'a. Bəbo nə̀ Nwì nə ye bohòwèŋ lòoŋ.

Ŋwàk nə Pol à Còm Fa FILIMɄ

Filimʉ à ye krətèŋ nə bwìŋ à rì yi vɛ'ɛ bəboŋ. Yi à tse' ŋkwèŋ ye wo sə to yi də Ònisimù. Ŋkwèŋ ye nə à ca lòo fana nə kə kʉrə bə Pol ŋga Pol nə ŋgà ndapndzəm. Pol nə à gʉʉ fana Ònisimù nə bʉʉŋ krətèŋ sə'.

Ŋwàk nə Pol à còm fa Filimʉ nə, yi à sə dʉk fa nà' nja də nà'a jəŋ ŋkwèŋ nà' nə yi sə tum fəsə fa nà' nə. Yi də nà'a jəŋ Ònisimù nə mok co moma nə nà'a krətèŋ sə', kà də nà'a jəŋ fəsə megu nà' co ŋkwèŋ nə yi swìfa nà' bʉp nà' laŋ dʉk.

Dzədzəm Filimʉ

1 Còm ŋwàk nè'e mʉʉ Pol nə mʉ ŋgà ndapndzəm bʉʉ Jisòs Krɛst. Còm be'lə nà' ves moma avès Timatì. Vès còm fa nà' bohòFilimʉ nə yi ŋge' nə ye ŋgà fàk vesi wèŋ.

2 Vès cèpsə njè'ɛ avès Afiyà nə ye Akipònə vesiwèeŋ lʉgə ma nə Jisòs mvwe' mò'fis nə ye bʉʉ cos sə wo kə cugə kwe' awo mʉ nda'à wù.

3 Nwì nə yi Tɛ' àvès bə Tà Jisòs Krɛst gʉ fa weŋ bəboŋ bə fifi.

4 Moma àm Filimʉ, ghà nə fòpwe' nə mʉ lɛŋgə pìriyà, mʉ sə teŋ liŋ yo, nə sə kwasə Nwì àm.

5 A vɛ'nə bʉʉsə mʉ yukgə mvəsə wù sə dzəm bʉʉ Nwì pwe', nə sə fa ntʉm yòbohòTà Jisòs Krɛst sə'.

6 Pìriyà njàm nə mʉ sə lɛŋ dʉk də, bəbe'ləə avès co krətèeŋ nə gʉ rɛŋsə fa ves yusə bəboŋ sə vesùwèŋ tse' ndzənə ncu avès ves Jisòs wèŋ.

7 Moma am ma, dzədzəm yòa fa mʉ kwəkwa nə ye ŋàŋ. Wù a fisə ntʉʉm bʉʉ Nwì pwe'fo'.

Ncèp Mok Bə Liŋ Ònisimù

8 Njo nə mʉ ŋgà ntʉm Krɛst fana aco mʉ baŋ ntʉm ŋgòtsə' fa wu yusə wù tse' ŋgògʉʉ.

9 Ye də dzədzəm àm sə gʉ mʉ ŋgòlɛŋ wu lɛ bə fʉə. A mʉʉ Pol nə mʉ ŋgà ntum nə mʉ tə mvwe' kùu Jisòs Krɛst, nə yeè nə nə ŋga'a nè'e ŋgà ndapndzəm bʉʉ tu ye.

10 Mʉ sə wup fa wu bo bʉʉ Ònisimù nə yi mo àm ndzənə Krɛst. Mʉ a bʉʉŋ tɛ' ye ghà nə mʉ à cu mʉ ndapndzəmə.

11 Mvək nəmòk à ye fa' nə yi à ka bohòwù co ŋwè yeŋ. Nə ŋga'a nè'e yi co ŋwè bohòwù, nə ye bohòmʉ sə'.

12 Mvəsə mʉ sə tum fəsə fa wu yi ŋga'a yè'e, rìŋ də mʉ tum fa wu yà'sə ntʉm àm.

13 Anə ye co vesi cum fɛɛŋ, mvə'nə mʉ cu mʉ ndapndzəmə njo Ntirə nə Bəboŋ nə, ya yi sə tɛsə mʉ mvwe' sə wù ànə ye ŋgòkə tɛsə mʉ.

14 A sə dʉk də, mʉ ka dzəm də mʉ ko wu bə ŋàŋ ŋgòtɛsə mʉ dzəm. Yusə də wu tɛsə mʉ bə bòvèm njòfana, kaco mʉ gʉ yumok yeŋ tse'ŋga wù dzəm.

15 Kàmòk à ye dʉk də Ònisimù nə à lògesə momjo vɛ'nə, ya yi bwi və, wenə cum mam mok kɛ' mò'fis.

16 Nə ŋga'a nè'e, yi ka ŋkwèŋ mok megu, yi càsə ŋkwèŋ. Yi mok moma nə bəboŋ. Yi bohòmʉ vɛ'nə, yi nə casə mʉmvə'ànə yà'sə bohòwù, də yi ŋkwèŋ nə ye moma bʉʉ Tà sə'.

17 A ye-a də wu jəgə mʉ co ŋwə yò, fana wù jəŋ fəsə yi mvəsə anə ye-a mʉ, wù jəŋ mʉ.

18 Yi à gʉ-a wu bʉp, kènə də yi tse'-a wu kəa, wù naaŋ yà' mʉ liŋ mʉ.

19 Mʉʉ Pol, mʉ sə còm yè'e bə bo am dʉk də, mʉ nə lak fəsə fa wu yà'. Kaco mʉ tsok fa yis wu yè'e tsə'ə yeŋ də, wù bə tu yòcu bə kəa bohòmʉ bʉʉ yòŋsə yò.

20 Fana moma am, kwəkwè', bʉʉ liŋ Tà, gʉ mʉ bəboŋ. Gʉ ntʉm àm nà'a kwa co moma nə ndzənə Krɛst.

21 Mʉ rì zìnə də mvəsə mʉ sə còm yè'sə, wu nə gʉ mvəsə mʉ lɛŋ wu sə, nə gʉ casə càsə.

22 Yumok sə' dʉk də wu fʉhʉ noŋsə fa mʉ ndap, bʉʉsə mʉ sə tsəm dʉk də Nwìi nə yuk pìriyà awèŋ, nə gʉ mʉ bwi foho lo kə ye weŋ.

Cəcèpsə Nə Nà' Ləsə

23 Epafəràs, nə̀ yi cu ndapndzəm
vesi bùu tu Jisòs Krɛst, yi cepsə weŋ
bə̀boŋ.
24 Bùu yè'e sə̀ vesiwèeŋ fàkgə̀
mvwe' mò'fis, Mak, bə Àritakò, bə
Demà nə ye Luk wèŋ cèpsə weŋ sə̀'.
25 Bə̀bo nə̀ Tà Jisòs Krɛst ye
bohòwenə wèŋ.

Ŋwàk nə Wo à Còm Fa Bʉ̀ʉ HIBRÙ wèŋ

Wo à còm fa ŋwàk ènə bohòbòop Krətèeŋ sə̀ wo bʉ̀ʉ Hibrù wèŋ sə̀ ŋgə' à sə və̀ bohòwo wùriŋ. (Wo togə̀ bʉ̀ʉ Hibrù sə də bʉ̀ʉ Jus sə̀'.) Yà'a sə yəəŋ co də wo nə yamak dzədzəm nə̀ Krətèŋ wèŋ tse' nà' bohòJisòs nə. Ŋwə̀ nə̀ yi à còm ŋwàk nə à sə kwɛ'sə wo, nə sə tip wo də yà'wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ bə dzədzəm nə̀ yà' tse' nə.

Yi dʉk fa yà'wèŋ də Jisos Krɛɛst ŋwə̀ nə̀ Nwì à tum və̀ yi ŋgònìtsə̀' fa bwìŋ mʉmvə̀'nə̀ Nwì cu sə. Mʉmvə̀'nə̀ yi mo Nwì fana ye də fàak ye sə̀ yi à sə gʉ̀ʉ yam càsə bum pwe' sə̀ wo à sə gʉ̀ yà' ŋga cu ntòmvə̀k nə̀ bwìŋ à sə yù lʉ̀ʉk sə̀ zəm sə. A yà'sə də yi yam càsə ŋgàa tsòhòbum Nwì bə masinjàa Nwì, nə ye ŋgàa fa satikà' kè Musì àlɛ' sə̀'. Nà'a njo nə̀ wo tse' ŋgòlòmantombì bə dzədzəm awo ŋga wo sə naaŋ tu bohòJisòs nə.

Mbʉ̀p nə̀ hum-ncòp-mò'fis ndzə mvwe' ŋwàk Hibrù ènə sə cèp də, mandzə̀ nə̀ co ŋwè gʉ Nwì kwa mègù ŋgòtse' dzədzəm nə sə naaŋ tu bohòyi. Nà' sə taŋsə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo à tse' nsàp dzədzəm nə̀ Nwìi kwagə̀ bə zeŋ nə. Mbʉ̀ʉp sə̀ ba sə̀ yà' làsə ŋwà' ènə sə cèp mvəsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yù mandzə̀ Nwì tse' ŋgòcu ncu àwo sə nze fɛnə.

Nwì Tsə̀' Làsə Fa Bwìŋ Ncèp Ye Cùhu Mo Ye Nə

1 Nwì ànə cep to mantombì fa'a bohòtàcicii avès bə nsàap mandzə̀ zok zok. Yi à cèp bohòwo vɛ'nə kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Yi à sə tsə̀' bwì ncèp ye nə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ.

2 Nə ye də bə nùumbu sə̀ yà' sə làsə lòyè'e yi a cèp bohòvès mok cùhu mo ye nə̀ yi a tum və̀ nə. Yi gʉ mo ye nə ŋgòtse' ŋàŋ bə bum ye pwe'fo'. Yi à gʉ̀ bum pwe' sə̀' ndzə bohònà'.

3 Bəbo nə̀ Nwì nə sə rɛɛŋ yəəŋ mʉ lisə̀ bwì bohòyi nə. Bwì yə yi, fana wo rìŋtse' nsàp ŋwə̀ nə̀ Nwì cu nə vɛ'ɛ pwe' nə̀ pwe'. Nzeŋgònə cu malì fo' yè'sə sə̀' bʉ̀ʉ ncèp mo ye nə, nə̀ nà' tse' ŋàŋ nə. Ghà nə̀ yi à gʉ̀ rɛŋsə fis wes fa bwì bʉp awo fana yi lo kə cum yuye mʉbu bo ma mà'a Nwì nə̀ yi maŋgəŋgèŋ, nə sə sak tsoŋ gaŋ ye mbwa.

Mo Nwì Gha' Masinjàa Nwì Wèŋ

4 Mvə̀'nə̀ yi cu bo ma mà'a Nwì yà'sə fana yi yam càsə masinjàa Nwì pwe' yi. Vès rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ liŋ sə̀ Nwì a fa yi sə yà' yam ghak liŋ masinjàa Nwì sə wèŋ pwe'fo'.

5 Nwì bə tu ye à ka bohòmasinjà ye mòk nùmbu mòk dʉk yuk fa də,
<<Wu yè'e mo àm. Ye jəŋ ntinə, nə lo mantombì, mʉ yè'e tɛ̀' yo.
Mvə̀'nə̀ yi à dʉk də,
Mʉ nə ye tɛ̀' ye, yi ye bwi mo àm>>
nə, yi ka bohòmasinjà mòk vɛ'nə dʉk. Mègù Jisòs yiìyi nə̀ yi a cèp yuk fa nà' nsàp ncèp ènə.

6 Yumok ye fe'lə sə̀' də, ghà nə̀ Nwì à də yi nə tum vesə motu ye nə sə nzeŋgòŋ fana yi cep də,
<<Masinjàa Nwì pwe' kuksə mo ye nə.>>

7 Yusə̀ ghaŋ sə̀ yi à cèp yuk bə liŋ masinjàa Nwìi də,
<<Yi gʉ̀ masinjàa ye co fəfə̀, nə gʉ bwe fàak ye yè'sə wèŋ co lʉmmis.>>

8 Nə ye də ma nə̀ mo ye nə fana Nwì à to nà' bə liŋ sə̀ ye mvə̀'nə̀ yi à cèp də,
<<Nwì, wu nə cum mam mʉnə kapràak ŋkum mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.
Wu nə sə sak gaŋ yo sə bə mandzə̀ nə̀ nà'a zìnə.

9 Wù dzəm mègù bum sə̀ yà'a kəkʉrə mandzə̀ nə̀ Nwì,
Nə bɛŋ yusə̀ aco yà' gʉ bʉpsə lʉ̀k nə̀ Nwì nə pwe'fo'.
Nà'a njo nə̀ Nwì nə̀ yi Nwì yònə a gʉ̀ wu də wu yam,
Nə tse' kwəkwa nə̀ nà' càsə sə̀ ŋge' yo mok sə wèŋ pwe'fo'.>>

10 Yumok sə yi à cèp fe'lə bə liŋ mo
ye sə də,
<<Tà, a wù nə wù ànə gʉ nzeŋgòŋ,
ntòbu sə' bo fàha yo.
11 Wo nə bisə ŋgwàŋ, wù cum mali
yòfo'.
Wo nə vəp co cək nə nà' rèŋ laŋ.
12 Wu nə lim benə wo co cək.
Wo nə kupsə, wù mam yòmvə'nə
wù cu.
Lùumŋgòoŋ yo nə kà ye kə mè
yuk.>>
13 Ncèp mòk nə Nwì ka nà'
bohòmasinjà ye mòk cep yuk fa sə'
də,
<<Cum bo ma mà'a mʉ̀ fɛɛŋ
Tètè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə wo sə bèŋ wu,
Wù nəŋ tes kù mʉ tuhù wo.>>
14 A ye-a vɛ'nə fana ye də masinjàa
Nwìi yè'sə ndà wèŋ? Wo mègù
yòŋsəə sə wo gʉ̀gə̀ fàak Nwì. Wo
tɛsəgə̀ bʉ̀ʉ sə wo nə tse' lùŋ.

2

Yu'rə, Nə Kiŋtse'
Ntirə̀ Nə̀ Bəboŋ Nə Cʉ̀k

1 Nə ye də a rìŋtse' də mo ye nə
yam càsə masinjàa Nwì wèŋ vɛ'nə
fana nà'a njo nə̀ a kə'ə ntu' bə ncèp
nə̀ a yuk nà' nə, ya kà də a yeto
ŋgòmərə nə sə me'rə kok nà' dʉk.
2 A rì də ncèp nə̀ masinjàa Nwì
wèŋ à jə və̀ fa bwì nə tse' ŋàŋ. Ŋwə̀
nə̀ yi à ka ncèp ènə noŋsə pwe' à tse'
ŋgə' kəkʉrə̀.
3 Vesùwèŋ nə rì nə vɛ'nə fana ye
də ncèp nə̀ co a nə swirə fʉk ŋgə'ə
bʉ̀ə̀, ŋga a yuk-a ncèp lùŋ nə̀ Nwì
nə, nə kà mbɛŋ kòm na. Tà Jisòs ànə
tsòho to ncèp ènə yi bə tu ye. Bʉ̀ʉ
sə wo ànə yuk ncèp nə à nìtsə' sə'
də ncèp nə nà'a zìnə.
4 Nwì à sə nìtsə' ye sə' də ncèp nə
zìnə bə mandzə̀ nə̀ yi à sə gʉ̀ nsàap
maŋgəŋgèŋ zok zok. Nə ye də yi
à gàpsə fa bwìŋ ŋkərə̀ nə̀ nà' à və̀
bohòYòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ sə' mvə'nə̀ yi
dzəm.

Jisòs À Bʉ̀ʉŋ Ŋwè Ya Yi Tsok Fa
Bwìŋ Mandzə̀ Lùŋ

5 Nzeŋgònə̀ nà' cu ŋgòvəə, nə̀ vès
sə cèp bə zeŋ nè'nə, Nwì à ka nà' də
masinjàa Nwìi tse' ŋàŋ fo' wo fa.
6 Yi à fa yà' lɛ bohòŋwè. Yà'a
mvə̀'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk
Nwì də,
<<O Nwì, mo ŋwèe yè'sə yu yà nə̀
co wù sə tsərə də wu kə tɛsə
yi ɛ?
7 Wù à fəsə lòŋàaŋ ye fa' maŋkwɛ̀ŋ,
Nə gʉ yi yi jə'rə casə masinjàa Nwì
wèŋ mʉnə mvək momjo vɛ'ɛ.
Mʉmvək nə̀ jo ànə à cà fana wù gʉ
fe'lə yi,
Yi yam co ŋkum nə̀ ghaŋ nə̀ bwìŋ sə
gèŋ yi.
8 Wù gʉ yi də yi tse' ŋàŋ bə bum
pwe' sə' yi nə.>>
Wo à còm vɛ'nə də Nwìi gʉ ŋwè
ŋgòtse' ŋàŋ bə bum pwe' yi. A yà'sə
də yumòk nə̀ co də ŋwè ka nà' ghak
ka mok cum fe'lə. Megu də vès
ka ŋga ŋwè sə nìtsə' nsàp ŋàŋ ènə
mʉnə bum pwe' mʉlisə bwì ŋga'a
ntòye.
9 Vès sə yə lɛ Jisòs nə̀ yi tse' ŋàŋ
mʉnə bum pwe' co ŋkum yi. Nwì
ànə gʉ yi mantombì fa' ghàr də yi
jə'rə casə tsoŋ masinjàa Nwì wèŋ.
Ànə ye vɛ'nə bə bòvèm nə̀ Nwì, də
ya ŋga yi kpʉ njo tu bwìŋ. Fana Nwì
à fa yi dzòk nə̀ ghaŋ nə̀ co wo wəp
yi ènə bʉ̀ʉsə yi à yə ŋgə', nə kpʉ.
10 À gʉ̀ bum pwe'fo' Nwì, yà' cu
fo' yà'sə ŋgògʉ̀ ya yi yəəŋ ŋkʉ̀ʉŋ.
Fana yà' ànə ye kəkʉrə̀ də Nwì à
gʉ̀ Jisòs ŋgòye kəkʉrə̀ ma lòoŋfo' bə
nsàp ŋgə' nə̀ nà' à yə, ya bwìiŋ bʉʉŋ
və bwe ye, nə kə tse' bum sə bəboŋ
sə̀ bə bòoŋ Nwì sə. Jisòs nə ŋwè
nə̀ mantombì yi nə̀ ŋgònìtsə' fa bwì
mandzə̀ lùŋ.
11 Yi Jisòs nə̀ yi gʉ̀gə̀ bwì wo yəəŋ
rərɛŋ mantombìi Nwì, nə ye bə bʉ̀ʉ
sə̀ yi rɛŋsə fisgə̀ fa wo bʉp awo sə
pwe'fo' tse' mègù tɛ̀' nə̀ mò'fis. Nà'a
njo nə̀ Jisòs nə togə̀ wo də bwema,
nə kà marè'tu ŋgòto yà'wèŋ vɛ'nə
koksə̀ nə.
12 Ghà nəmòk à ye, Jisòs nə cep
bohòNwì də,

<<O Nwì, mʉ nə gʉ bwema am wèŋ,
wo riŋ liŋ yo.
Mʉ nə lokok təəŋ mvwe' kwe' bʉ̀ʉ
yo wèŋ,
Nə sə yəm gɛŋ liŋ yo sə.>>
13 Yi à cèp mòk sə̀' də,
<<Mʉ nə fa ntʉm àm bohòNwì.>>
Nə dʉk fe'lə mvək mòk sə̀' də,
<<Wèeŋ ye mʉ nè', ves bwe sə̀ Nwì
a fa mʉ.>>
14 Bwe ye sə wèŋ mègù sə̀' co
bwìŋ, wo tse' bo bə kù sə̀'. Fana Jisòs
bə tu ye və ye sə̀' co wo, ya yi kpʉ
ŋgògʉ̀ bʉpsə Satà. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀
Satà nə ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋàŋ bə kpʉ
yi.
15 Njo nə̀ wo ànə sə wəp kpʉ fana
ncu àwo megu co wo ŋkwɛ̀ŋ vɛ'ɛ. Yi
à vəə, yà' kə gʉ wo, wo swɛ'ɛ tesə
mvwe' nsàp wʉə ànə.
16 Yà' nòjəja də yi ànə ka ŋgòkə̀
tɛsə masinjàa Nwì wèŋ və. Yi à və̀
də yi kə tɛsə ŋgwì bʉ̀ Abràham wèŋ.
17 Ye də ànə ye kə̀kʉrə̀ də yi
bʉʉŋ co bwema ye sə wèŋ bə
nsàp mandzə̀ nə̀ fòlòoŋ, ya yi
ye co ŋkum ŋgà fa satikà' àwo
ŋgòfàk bohòNwì bə zìnə, nə tse'
koksèmanziŋ bohòbwì, ya yi kwes
fis fa bwì fɛ̀ŋ awo.
18 Aco yi tɛsə riŋ to bʉ̀ʉ sə̀ wo sə
yə ŋgə' bə mèmumsə̀ vɛ'nə, bʉ̀ʉsə̀
yi bə tu ye ànə ye to ŋgə' bə
mèmumsə̀ mantombì sə̀' vɛ'nə.

3

Jisòs Yam Gha' Musì

1 Bwema am wèŋ, Nwì a to fis
nòŋsə weŋ zok ŋgòye bʉ̀ʉ ye. Ye də
wèeŋ sə tsərə Jisòs nə̀ a yi nə̀ yi tə
mvwe' kùu Nwì. Yi ŋgà fa satikà' nə̀
ghaŋ bohòvès bə bum sə̀ vesùwèŋ
sə fa ntʉm fo' sə.
2 Nwì ànə cokfis yi yi də yi gʉ fàak
yà'sə. Yi à sə gʉ̀ fàak sə̀ Nwì à fa yi
sə fana yi gʉ yà' bə zìnə ye pwe'fo'.
Yà' mègù sə̀' mvə̀'nə̀ Musì ànə gʉ
fàak ye bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ bə zìnə
ye pwe'fo' yà'a.
3 Jisòs yam gha' Musì yi, sə̀' co
mvə̀'nə̀ ŋwə̀ nə̀ yi a ci ndap yam gha'
ndap nə yi yà'a.
4 Wu yə-a ŋga ndap tə, wù rì də
à ci nà' ŋwè. Yà' mègù sə̀' zìnə də
bum sə̀ vesùwèŋ sə yə yà' pwe'fo', à
gʉ̀ yà' Nwì.
5 A zìnə də Musì ànə gʉ fàak ye
bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ bə zìnə, sə̀ wo
yà'sə co ndap Nwì nə. Yi à gʉ̀ vɛ'nə
ŋga yi mègù mofàk. Fàak ye sə à sə
nìtsə̀' gèsə lo yà'sə bə sə̀ wo nə̀ kə̀
cèp bə zeŋ mantombì.
6 Ma nə̀ Jisòs Krɛst ye, yi à gʉ̀ fàak
ye bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ sə co mo Nwì
nə nə̀ mwe bə tu. Bum pwe' à ye
ndzə bohòyi fana yi gʉ yà' bə zìnə
ye pwe'. Vesùwèeŋ yè'e sə̀' ndap ye
nə, ŋga a ye-a də a sə naaŋ tu bə
bum sə̀ Nwì à kàk ves sə nə kà sə
mərə̀ na. Ŋga a sə kwa, nə sə tsərə
də nùmbu ànə kə wɛs tsoŋ.

Jəŋ Ŋkərə̀ Ya Wu Kà Mvwe' Ncum BohòNwì Bʉə

7 Yòŋsə nə̀ Rərɛŋ nə sə cèp də,
<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgì nə̀ Nwì
nə ntinə,
8 Wèŋ kà də wèeŋ gʉŋ ntʉm dʉk.
Kà də wèeŋ gʉŋ tu mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ
awèŋ ànə gʉŋ fa' ghà nə̀ wo
à sə gìhi ŋgəà,
Fana wo gʉŋ tu bohòNwì, nə
mumsə ja'a yi yà'a dʉk.
9 Ànə geŋ Nwì cep də,
<Tàcicii awèŋ ànə gʉŋ tu bohòmʉ̀,
Nə mumsə mʉ lùm mòk fa',
Ŋga wo à yə mè yusə̀ mʉ̀ ànə
fak bohòwo mʉnə lùumŋgòŋ
hum kwè vɛ'ɛ bəboŋni.
10 Nà'a njo nə̀ ntʉm à bʉp mʉ
bohòwo ŋkuŋ mʉ̀ cep də,
Wo ka ŋgògì sənə mandzə̀ àm dzəm
fana nə sə jam megu jàmə.
Wo à bɛ̀ŋ ŋgòrìŋ mandzə̀ nə.>
11 Ànə geŋ mʉ̀ jok, nə kɛŋ də, wo
nə kà ŋgòkə̀ cu yòŋsə mvwe'
yàm və̀ yuk.>>
12 Bwema am wèŋ, wèeŋ jəŋ
ŋkərə̀ ya kà də ŋwə̀ nəmòk
mʉŋgorə̀ wèeŋ kə tse' nsàp ntʉm

nə bʉp nə aco nà' gʉ yi, yi kà Nwì dzəm, nə me'rə mak mandzə Nwì nə yi cu fo' ŋwəm nə dʉk.
13 Yusə wèeŋ sə gʉ sə lɛ də wèeŋ sə tipsə bwìŋ ŋgòtse' ntʉm nə ŋgòlòmantombì nùumbu pwe'. Wèeŋ sə gʉ vɛ'nə ya ŋga lʉ̀ʉm sə̀ bʉp bòrəgə̀ bwìŋ bə zeŋ yà'a kà weŋ bòrə̀. Yà'a bòrə-a weŋ fana wèŋ gʉŋ bʉp lo tu bohòNwì. Ye də wèeŋ gʉ yè'sə niè' nə a tse' malì mvə̀k mòk co ntinə nè'e fo'.
14 Wèeŋ riŋ də vesùwèeŋ ŋga'a ves Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis. Yè'sə zìnə ŋga a kotse'-a bum sə̀ vesùwèŋ ànə yuk yà' mantombì yà'a cʉ̀k tətè kə ləsə na.
15 Ncèp nə cu malì ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgì nə̀ Nwì
nə ntinə,
Wèŋ kà də wèeŋ gʉŋ ntʉm dʉk.
Kà də wèeŋ gʉŋ tu mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ
awèŋ ànə gʉŋ fa' ghà nə̀ wo
à sə gìhi ŋgəà
Fana wo gʉŋ tu bohòNwì yà'a
dʉk.>>
16 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə yuk, nə sə gʉŋ tu à ye ndà wèŋ? Ka bʉ̀ʉ sə̀ Musì à kə̀ fis və̀ wo mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yà'a yeŋ nà?
17 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə joksə yi ntʉm mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè à ye ndà wèŋ? Ka bʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉ̀ bʉp nə kpʉ, ni' awo nòoŋ mam ŋgəà yà'a yeŋ nà?
18 Nə ye sə̀' də bʉ̀ʉ sə̀ yi ànə kɛŋ də wo nə kà mvwe' ye ŋgòyòŋsə fo' kə̀ ni yuk ndà wèŋ? Ka bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka dʉk ye yuk yeŋ nà?
19 Vesùwèŋ yə jəja də wo ànə ka fo' kə ni to njo nə wo ànə ka tu bohòNwì naàŋ.

4

Mʉmvwe' Nə̀ ŋgòCu Yòŋsə Fo'

1 Nwì a kàk ves də anə lo kə cum yoŋsə mvwe' ye. Ye də a bə̀boŋ də a jəŋ ŋkərə̀ də kà də ŋwə̀ nəmòok kə tesə mʉŋgorə̀ vès nə̀ də yi ka ye fo' kə ni dʉk.
2 Vesùwèŋ a yuk Ntirə̀ Nwì nə̀ nà'a bə̀boŋ nə, sə̀' mʉ mvə̀'nə̀ wo ànə tsok fa tàcici avès wèŋ ghà nə̀ wo à ye ŋgəà yà'a sə̀'. Megu də vesùwèŋ yə də ncèp nə̀ wo ànə yuk nə à ka wo yumok tɛsə. Nà' ànə ka wo tɛsə bʉ̀ʉsə̀ wo ànə yuk, wo kà yà' sə ntʉ̀ʉ̀ wo dzəm.
3 A nə ni fo', nə cum yoŋsə mvwe' ye sə vesùwèŋ sə̀ a dzəm ncèp nə̀ nje nə sə ntʉ̀ʉ̀ vès sə. Nwì à cèp ma nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka ncèp ye nə dzəm də,
<<Ànə geŋ mʉ̀ jok, nə kɛŋ də
Wo nə kà ŋgòkə̀ cu yòŋsə mvwe'
yàm və̀ yuk.>>
À ka də mvwe' sə̀ ŋgòcu yòŋsə fo' ànə ye bʉ̀ʉ̀ yeŋ. Bʉsə̀ yi ànə cep yè'sə ŋga yi gʉ̀ wes mè nzeŋgònə laŋ, nə yoŋsə yu ye.
4 Njo nə̀ yà' cu mʉmvwe' mòk ndzənə ŋwàk Nwì anə də, nùmbu nə̀ sàmba à dzèeŋ, ŋga Nwì gʉ̀ wes fàak ye fana yi cum yoŋsə yuye.
5 Mvwe' sə̀ ŋgòcu yòŋsə sə ànə ye fo' yo vɛ'nə fana yi cep mali də, <<Wo nə kà mvwe' yàm sə kə̀ cu yòŋsə yuk.>>
6 A rì də mvwe' sə̀ ŋgòkə̀ cu yòŋsə fo' sə cu yo. Nə riŋ sə̀' də bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə yuk nə kà sə ntʉ̀ʉ̀ wo dzəm, wo ànə ka fo' ni lo.
7 Fana Nwì a fa malì mʉmvə̀k mòk səmok nə̀ yi sə to nà' də ntinə, nà'a ŋga'a. Ye jəŋ mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ à ka fo' kə ni yà'sə fana, lùumŋgòŋ ànə ca ma ŋkwɛ̀ŋ anə wùriŋ fana Nwì cep casə yumok cùhu Devìd. Yusə̀ yi à cèp sə, a sə̀' ncèp nə̀ wèŋ a yuk nà' sə̀' laŋ. Nà'a də,
<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgì nə̀ Nwì
nə ntinə,
Wèŋ kà də wèeŋ gʉŋ ntʉm dʉk.>>
8 A rì də mvwe' sə̀ ŋgòyòŋsə fo' nə̀ yi à cep ènə ka nzeŋgònə̀ Josùwà ànə jə lo bwe Izùrɛ fo' nà'a yeŋ. Bʉsə̀ ànə ye-na də a zeŋ bwɛ̀rɛ də yi à ka maŋkwɛ̀ŋ bə mvə̀k nəmòk nə̀ zok mok cep fe'lə.
9 Ncèp ye ènə sə nìtsə̀' də bʉ̀ʉ Nwì wèŋ tse' lì yəyòŋsə̀ mòk yo. Nà'

mègù co nsàp nə̀ Nwì ànə cum yoŋsə nùmbu nə̀ sàmba nà'a.
10 Ŋwə̀ nə̀ yi cu yòŋsə nsàp yəyòŋsə̀ ènə, yi mè'rə fàak ye pwe'fo', nə yoŋsə mvə̀'nə̀ Nwì ànə yoŋsə ye.
11 Ye də a lʉ gʉgʉŋ də ya a kə cum yoŋsə mʉmvwe' ànə. Kà də mook ye ŋgà gʉtu co tàcici avès wèŋ ànə gʉŋ tu, nə kà kə dzèŋ ya'a dʉk.
12 A rì də ncèp nə̀ Nwì cu ŋwəm nə tse' ŋàŋ vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k. Nà' cəp càsə fèk nə̀ nà' tse' ncəp ma ba. Nà'a lògə̀, nə kə ni dzeŋ haaŋ mvwe' sə̀ ntʉm ŋwè bə yòŋsə̀ ye kə̀ tɛs. Nà'a kə̀ dzèŋgə̀ mvwe' ntʉ̀k, nə casə vəp, nə lo ndzə tsətsə'rə̀ anə. Nà'a lòvɛ'nə, nà' kə fis və yusə̀ ŋgəŋgàŋ sə tsərə bə yusə̀ ntʉm ye sə fàk pwe'fo' mvwe' jəja.
13 Yumok ka bohòNwì səswihì yeŋ lok. Bum pwe'fo' nòmʉlisə̀ yi jəja kwaraŋgaŋ. Vesùwèeŋ nə̀ kə̀ təəŋ ntsə'mòk mantombìi yi, nə sə tsok bə cùu avès yusə̀ vès à gʉ̀ʉ.

Jisòos Yəyərə̀ ŋgòYe Ŋkum Ŋgà Fa Satikà' Àvès Nə̀ Ghaŋ

14 Vesùwèeŋ kotse' bum sə̀ a yuk yà', nə dzəm yà' sə cʉ̀k. A gʉ vɛ'nə njo nə̀ a tse' ŋgà fa satikà' nə̀ ghaŋ nə̀ yi tə mantombìi Nwì bʉ̀ʉ tu avès. Ŋgà fa satikà' ènə Jisòs nə̀ yi mo Nwì, nə̀ yi a lòmʉbu mvwe' sə̀ Nwì cu.
15 Ŋgà fa satikà' àvès nə, yi ka ŋwə̀ nə̀ də a sə yə-a ŋgə', yi kà bə zeŋ rɛɛ̀ŋ yeŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi sə̀' co vès. Nsàp mèmumsə̀ nə̀ fòpwe'fo' à və̀ yuk bohòyi laŋ, megu də yi kà nə̀ mò'fis gbʉ̀.
16 Ye də vesùwèeŋ nə və mvwe' kapràak Nwì nə̀ yi ŋgà bòvèm bohòbwì nə, nə kà wəp. Yà'a mvwe' sə̀ Nwìi nə koksə manziŋ bohòvès, nə gʉ ves bèboŋ, nə tɛsə ves ghà nə̀ à sə làp də ŋwèe tɛsə ves.

5

1 A rì də wo cokfisgə̀ ŋgà fa satikà' mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ ye wèŋ. Wo nòŋsəgə̀ yi də nà'a təəŋ fa wo bohòNwì, nə sə fa satikà' nə ye fəfaa mok bohòNwì bə bʉp awo sə̀ wo gʉ̀ʉ.
2 Njo nə̀ yi sə̀' ŋwè co vès, nə tse' sə̀' nsàp ntʉm nə̀ aco nà' gʉ yi, yi gʉ bʉp fana yi nə riŋ ŋgòkotse' bʉ̀ʉ sə̀ wo sə jam mandzə̀ njo nə̀ wo ka bəboŋ kè bʉp àlɛ riŋ.
3 Mʉmvə̀'nə̀ yi tse' nsàp ntʉm ànə fana nà'a njo nə̀ yi tse' ŋgòfa satikà' bə tu sə̀ ye sə̀' mvə̀'nə̀ yi sə fa bə tu bʉ̀ʉ mok wèŋ sə.
4 Yumòk nə̀ vès rì nà'a sə̀' də, kaco ŋwè tsərə kok megu sə ntʉʉ̀ yi, nə dʉk də yi bʉʉŋ ŋgà fa satikà' ya bwìiŋ jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ yeŋ. Ŋwèe bʉ̀ʉŋgə̀ ŋgà fa satikà' ŋga Nwì to yi yi, mvə̀'nə̀ yi ànə to Aròŋ lùm mòk fa' yà'a.
5 Krɛst à ye sə̀' nsàp ŋwə̀ ànə. Yi ànə ka ni' ye yi, də yi ye ŋgà fa satikà' koksə. Nwì à cokfis yi yi. Yi nə̀ yi ànə dʉk fa Krɛst nə də,

<<Wu yè'e mo àm. Ye jəŋ ntinə nə lo
mantombì, mʉ ye tɛ̀' yònə.>>

6 Yi à dʉk fe'lə fa nà' mvwe' mok sə̀' də,

<<Mʉ̀ koksə wu ŋgà fa satikà' nə̀
mvèsə̀, kɛ̀' mò'fis,

nsàp nə̀ Màcisidèk à ye nà'a.>>
7 Ghà nə̀ Jisòs à cu malì mʉ nzeŋgòŋ fɛɛŋ fo' fana yi lɛŋ pìriyà mòk bohòNwì nə̀ yi tse' ŋàaŋ sə̀ aco yi fis to Jisòs nə mvwe' kpʉ nə. Yi lɛŋ torə fis pìriyà ènə bə ŋàŋ, nə sə waŋ bə ndzəplis. Ànə geŋ Nwì yuk yi bʉ̀ʉsə̀ yi ànə jəŋ lo ni' ye sə nze bohònà' anə.
8 Yi ànə ye mo Nwì sə̀ yo, yi yə'rə riŋ wesə mali mandzə̀ nə̀ ŋgòyuk dʉk Nwì bə nsàp ŋgə' nə̀ yi ànə ye maŋkwɛ̀ŋ.
9 Nwì ànə gʉ wes yi də nà'a ye kəkʉrə ma lòoŋfo' vɛ'nə fana Jisòs nə à ye mok ŋwə̀ nə̀ ndàaŋwè pwe' nə̀ nà' yuk-a dʉk ye, yi tse' lùŋ fo'.
10 Ànə geŋ Nwì fa yi nsàp ŋàŋ nə̀ ŋgòye ŋgà fa satikà' nsàp nə̀ Màcisidèk à ye nà'a.

BòŊgòKùu', Nə Zʉ Bɛŋ Sə̀ Bɛŋ Bwɛ̀rɛ Jə'rə̀ Ko Wu

11 Vès tse' bum wùriŋ ŋgòtsə̀' fa weŋ bə nzak ŋgà fa satikà' ènə. Megu də a gʉgʉŋ ŋgòtsə̀' fa weŋ bʉ̀ʉsə̀ wo tsə̀'gə̀ weŋ yumok, wèŋ kà bə zeŋ ntèntɛ̀ŋ rɛɛŋ tohò.
12 Vès sə kwà' yàvès də anə ye co ŋga'a ŋga wèŋ sə yə'rə fa bʉ̀ʉ mok wèŋ bum sə̀ ma nə̀ Nwì. Yà' sə yəəŋ bwì fe'lə də wèŋ cu malì co ŋwə̀ nəmòk kə yə'rə fa fe'lə weŋ bwe bum sə̀ wo yə'rə yètogə̀ yà' ma nə̀ Nwì anə ntòyèto yà'a. Anə ye co wèŋ sə zʉ ŋga'a bɛŋ sə̀ bɛŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ vəp laŋ. Wèŋ nə sə nòmalì nə ntòmbwi. Nè'e nsàp nə̀ fòvɛ'nə-ɛ?
13 Ŋwə̀ nə̀ yi nogə̀ ye mbwi, ye də ŋgə̀ŋgàaŋ molə. Yi ka yusə̀ wo sə yə'rə bə mandzə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ nə ntòriŋ.
14 Ŋwə̀ nə̀ yi zʉgə̀ ye bɛŋ sə̀ bɛŋ, a ŋwə̀ nə̀ aco yi tsərə to bə tu ye. Yi a yə'rə, nə riŋ ŋgògàpsə rì bʉp bə bə̀boŋ laŋ.

6

1 Nə yeè nə vɛ'nə fana a bə̀boŋ də a lo lɛ mantombì ŋgòyə'rə bum sə̀ gʉgʉŋ ma nə̀ Krɛst nə co bʉ̀ʉ sə̀ gʉgʉŋ wèŋ. Kà də a cum mam mali bə bum sə̀ jə̀jə̀p sə̀ wo a yə'rə to fa ves yà'a dʉk. A kà də a sə yə'rə yiskok megu nə̀ də, bwìiŋ bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ nə̀ aco nà' jəŋ və fa wo kpʉ, nə dzəmtse' bohòNwì nà'a mok sə dʉhʉ̀.
2 Vesùwèŋ a yə'rə rì wes bə nzak bàptɛ nə ye bə nzak nə̀ ŋgònaaŋ fa ŋwè bo mʉtuhù wèŋ laŋ. A yə'rə mok sə̀' də bwìiŋ nə̀ kə̀ lòkok mvwe' kpʉ, nə riŋ mvə̀'nə̀ wo nə̀ kə̀ sak lə̀sə nzak nùu sə.
3 Vesùwèŋ a yə'rə rì wes bum yà'sə pwe' laŋ, Nwìi tɛsə-a fana a lo mok mantombì.
4 A tse' ŋgòlòmantombì bʉ̀ʉsə̀ mandzə̀ə bʉ̀ə̀ nə̀ co wù gʉ ya bʉ̀ʉ sə̀ wo a rìŋ bum yè'sə nə kə foho dzeeŋ fe'lə yà' yà'a foho və sə̀mok. Nsàp bʉ̀ ènə ànə ye to me marɛŋ nə̀ Nwì nə, nə riŋ bə̀bo nə̀ Nwì nə sə̀'. Wo à tse' yuk mè Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə yàwo sə̀' laŋ.
5 Wo à mùm ja'a, nə riŋ də ncèp nə̀ Nwì nə nà'a bə̀boŋ. Wo à mùm ja'a ŋàaŋ sə̀ yà' cu bə nzeŋgòmòk nə̀ nà'a nə̀ kə̀ və ntsə'mòk nə sə̀'.
6 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo à rì bum yè'sə pwe', kə̀ foho dzèeŋ fe'lə yà' sə̀' wo sə, ye də mandzə̀ nə̀ ŋgòfəsə və wo bʉ̀ə̀. Bʉsə̀ anə ye co wo sə tɛ'lə fe'lə mo Nwì mʉntəəŋ nə̀ kɛ̀' ba, nə sə fa-à nə yi marè'tu mʉtsətsə'rəə bwìŋ.
7 Mvwe' nze nə̀ mbʉ̀ʉŋ ligə̀ fo' bə̀boŋ, zʉzʉ sə tesə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə fàk nà' sə fana Nwì gʉ̀ boŋsə mvwe' nze ànə.
8 A ye-a də ŋgaŋ sə̀ bʉp sə kùk mègù mvwe' yà'sə wo, fana ye də nze nə ka fàk tse'. Nwì kʉəp ŋgòyàk mʉmvwe' ànə. Wo nə və kə tɛŋ vəpsə bʉpsə mʉmvwe' ànə fo' wà.

Wèeŋ Təəŋ Gʉgʉŋ Ma Nə̀ Nwì

9 Ŋge' am wèŋ, vès sə cèp-a sə̀ vɛ'nə fana ŋga vès rì weŋ yàwèŋ rìi. Vès rì də wèŋ sə yù mandzə̀ nə̀ bə̀boŋ nə tse'è nə lùŋ fo'.
10 Nwìi gʉ̀gə̀ bum ye bə mandzə̀ nə̀ nà'a zìnə. Kaco yi nə swi fàak sə̀ wèŋ à gʉ̀ yà' yeŋ. Mvə̀'nə̀ wèŋ à tɛsə bʉ̀ʉ ye wèŋ, nə sə tɛsə̀ malì nə ŋga'a yè'e, yi nə kà yà' sə̀' swì. Bum sə̀ wèŋ sə gʉ̀ yà'sə pwe' sə nìtsə̀' də wèŋ dzəm yi.
11 Yusə̀ yà' cu sə ntʉʉ̀ vèes də wèŋ pwe'fo' wèeŋ jihi nzòŋ, nə təəŋ gʉgʉŋ tè kə ləsə. Wèeŋ gʉ vɛ'nə ya wèeŋ nə kə tse' bum sə̀ wèŋ sə naaŋ tu də wèeŋ nə̀ kà tse' sə.
12 Kà də ŋwèe koksə wɛ' dʉk. Wèeŋ bɛ' lɛ kùu bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzəm mandzə̀ nə̀ zìnə nə yà'a, nə sə təəŋ gʉgʉŋ. Nà'a nsàp bʉ̀ nə̀ wo nə̀ kə̀ tse' bum sə̀ Nwì a kàk wo sə.

Nwìi Kà Bwì Bòrə̀gə̀

13 Mvə̀'nə̀ Nwì ànə sə kak fa Abràham yumok fana yi à kɛ̀ŋ bə liŋ sə̀ ye, ŋgònìtsə̀' də yi nə gʉ tsoŋ li yusə̀ yi kàk nà' sə. Yi ànə kɛŋ bə liŋ ye vɛ'nə bʉsə ŋwə̀ nəmòk nə̀ nà'

càsə fe'lə yi co yi kɛŋ bə liŋ nà' à ye bʉ̀ə̀.
14 Nwì ànə kak fa Abràham nə də,
<<Gʉ kpʉ tsoŋ yà, mʉ nə se wu,
Abràham. Mʉ nə gʉ ŋgwì bʉ̀ yòyam
vɛ'ɛ sə̀' wùriŋ.>>
15 Ànə geŋ Abràham ko ntʉm, nə
təəŋ gʉgʉŋ tètè yi à kə̀ tse' yusə̀ Nwì
à kàk yi sə.
16 A rì də ŋwèe kɛ̀ŋgə̀ kɛ̀ŋ, yi kɛŋ
bə liŋ ŋwə̀ nəmòk nə̀ nà' yam càsə
yi. Bwìŋ kɛ̀ŋgə̀ kɛ̀ŋ vɛ'nə fana ye də
nzak mèe.
17 Ye də Nwì ànə dzəm ŋgònì fa
bʉ̀ʉ sə̀ yi ànə kak yà'wèŋ yumok sə
wèŋ də yi nə kà cùu ye kupsə̀ yuk.
Fana yi kɛŋ bə liŋ ye ŋgònìtsə̀' də yi
nə gʉ yusə̀ yi dʉk sə.
18 Kə̀kà' nə ye ŋgòkɛ̀ɛŋ yà'sə bum
sə̀ ba sə̀ kaco mòk kupsə yeŋ, Nwì
ka mvwès bə zeŋ sə̀' ci' yuk. Bum
sə̀ ba yà'sə gʉ̀gə̀ vès sə̀ a ca təhə tu
avès bohòNwì sə ŋgòko ntʉm, nə sə
naaŋ tu ŋgòkə̀ tse' yusə̀ Nwì à kàk
də a nə̀ kə̀ tse' ntsə'mòk sə.
19 Kaco ntʉʉm avès saha yeŋ
bʉ̀ʉsə̀ a rì də Nwìi kakgə̀ yumok, yà'
kà wà cà. Naaŋ tu nə̀ a tse' bə bum
sə̀ Nwì a kàk ves yè'sə gʉ̀gə̀ ves fana
vès nɛŋ tosə ndàa sə̀ ŋgòni lòmvwe'
dzoŋ sə̀ rərɛŋ sə̀ mʉ ndap Nwì nə̀
ghaŋ sə.
20 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Jisòs bə tu ye a kə̀
nìŋ to fa ves fo' yi. Jisòs nə yi ŋgà fa
satikà' nə̀ ghaŋ, nsàp nə̀ Màcisidèk
à ye nà'a.

7

Màcisidèek Ŋgà Fa Satikà' Nə̀ Yi Ghak Aròŋ

1 Ŋwə̀ nə̀ wo to liŋ ye də
Màcisidèk ènə à ye ŋkum mvwe' lak
mok sə̀ wo to fo' də Salèm. Yi à ye
sə̀' ŋgà fa satikà' Nwì, yi Nwì nə̀ yi
yam càsə pwe' nə. Mvə̀k nəmòk à
ye Abràham lo mvwe' mà' dzè' nə
kə zə bʉ̀ ŋkəŋkum mok. Yi ànə sə
bwi foho və fo' fana Màcisidèk nə
kə tseŋ yi mandzə̀, nə se yi.
2 Yi ànə kə tseŋ Abràham nə vɛ'nə
fana Abràham nə gapsə bum sə̀ yi
jə və̀ mvwe' dzè' sə pwe' bòp hum,
nə fa nà' bòp mò'fis. Liŋ Màcisidèk
nə yà'sə də, Ŋkum nə̀ yi gʉ̀gə̀ bum
kə̀kʉrə̀. Liŋ ye mook sə̀' də, Ŋkum
Salèm. A yà'sə də, Ŋkum ŋgà fifi.
3 Ŋwə̀ nəmòk ka ŋgwì bʉ̀ ye riŋ
lok. Wo ka ghà nə̀ wo à dzə yi kè
ghà nə̀ yi anə kpʉ sə̀' riŋ. Yi ye yà'sə
co mʉmvə̀'nə̀ mo Nwì cu, bʉ̀ʉsə̀ yi
mam ye ŋgà fa satikà' nə̀ mvèsə̀.
4 Ye-na yònsàp ŋwə̀ nə̀ Màcisidèk
yam è. Abràham nə̀ yi à ye tè', nə̀ yi
à yèto ŋgwì bʉ̀ Izùrɛ yi nə à gàpsə
bum sə̀ yi à fès jə və̀ mvwe' dzè' sə
bòp hum, nə fa Màcisidèk nə bòp
mò'fis.
5 Lʉ̀k Musì sə tsə̀' də bwe Izùrɛ
pwe' nə gapsə bum awo sə̀ wo tse'
sə bòp hum, nə cokfis noŋsə bòp
mò'fis ca. Wo cokfis vɛ'nə, wo fa
yà' bohòŋgàa fa satikà' sə̀ wo tesə
mʉmvwe' ndap Levì. A rì də ŋgàa fa
satikà' yè'sə wèŋ à sə tse' bum yè'sə
ŋga sə fa wo yà' bwema awo sə̀ wo
pwe' ŋgwì bʉ̀ Abràham.
6 Nə̀ Màcisidèk nə ye zok. Yi à ka
ŋwəə Levì sə̀ yeŋ, fana Abràham fa
mali yi bòp nə̀ mò'fis nə. Ànə geŋ
yi se Abràham nə sə̀', Abràham nə̀
Nwì à nə zʉ rʉ̀k bə nà' nə.
7 A riŋ jəja də ŋwə̀ nə̀ yi sègə̀ mòk,
ye də yi yam càsə ŋwə̀ nə̀ yi sè nà'
nə yi.
8 Bwe Levì sə̀ wo à sə jə bòp nə̀
mò'fis sənə sə̀ hum yè'sə wèŋ à ye
bʉ̀ʉ sə̀ wo kpʉgə̀ə. Ŋwàk Nwì sə tsə̀'
də Màcisidèk nə̀ yi à jə ye nə, cu fo'
ŋwəm.
9 Mvə̀'nə̀ Abràham ànə jəŋ bum
yè'sə, nə kə fa Màcisidèk yè'sə fana
aco a dʉk də, à fa Màcisidèk nə yà'
Levì, yi nə̀ bwe ye wèŋ sə jə nsàap
bum yà'sə niè' wo sə.
10 Aco a dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ghà nə̀
Abràham à kə̀ fa Màcisidèk nə bum
yè'sə, à ye ŋga yi ka tàcicii Levì nə
ntòdzə.
11 A cep-a bə fàak ŋgàa fa satikà'
sə̀ wo à ye bwe Levì sə. Nwì ànə fa
bwe Izùrɛ wèŋ lʉ̀ʉk Musì fana yà'
à ye bə nsàp mandzə̀ nə̀ ŋgàa fa

satikà' sə wo à ye bwe Levì à sə gʉ̀ fàak awo. À ye-a də fàak sə ŋgàa fa satikà'a yè'sə wèŋ à sə gʉ̀ʉ sə à ye kəkʉrə ya bwìiŋ ye jì njo mantombìi Nwì, bwɛ̀rɛ njo mòk à ka yeŋ nə də ŋgà fa satikà' mòok və fe'lə səmok. Ŋgà fa satikà' nə wo də yi ye nsàp nə co Màcisidèk à ye nə, yi kà mok nsàp nə Aròŋ ye fe'lə.

12 A zìnə də a ye-a ŋga ŋgà fa satikà' mòk və nə nsàp mandzə nje zok fana lʉ̀ʉk nə kupsə tsoŋ yàwo sə'.

13 Tà Jisòs àvès nə a sə cèp bə liŋ ye nè'nə, yi a tesə və ye bə bòp lak nə zok. Ŋgà fa satikà' nə mò'fis à ka mvwe' bòp lak ànə tesə yuk.

14 A rì bəboŋ làaŋ də Tà àvèes ŋgwì bʉ̀ Judà. Ghà nə Musì à sə cèp bə mandzə ŋgàa fa satikà' wèŋ, yi à ka lak yà'sə fʉ ntu'ù ŋwà nə mò'fis tèŋ yuk.

Jisòos Ŋgà Fa Satikà' Mòk Co Màcisidèk

15 Bə nzak ŋgàa fa satikà' wèŋ fana a rɛɛŋ bòŋsə gha' fe'lə bə zeŋ bʉ̀ʉsə ŋgà fa satikà' mòk a tesə və nə yi co Màcisidèk. Jisòos ŋgà fa satikà' mòk co Màcisidèk.

16 Yi ànə ye ŋgà fa satikà' ka də a mvə'nə lʉ̀k sə dzəm də wo jəŋ yi yeŋ. Yi ŋgà fa satikà' bʉ̀ʉsə yi tse' ŋàaŋ sə ŋgòfa ŋwè lùŋ nə ka co nà' me yuk yeŋ.

17 Vès riŋ yè'sə bʉ̀ʉsə yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,

<<Wù, wu nə ye ŋgà fa satikà', nsàp
nə Màcisidèk à ye nà'a nə
mvèsə.>>

18 Vès sə yə də lʉ̀k nə nà' à ye mantombì à kupsə bʉ̀ʉsə nà' ànə ka ŋàŋ tse' nə kà fàk bohòbwìŋ sə' tse'.

19 Yà'a lʉ̀ʉk Musì yà'sə ànə kaco yà' gʉ ŋwè yi ye kəkʉrə mʉ lisə Nwì yeŋ. Nwì a jə və yumòk nə bògha' lɛ zeŋ. Fana a yə də lʉ̀k mòk nə nà' bòghak lɛ zeŋ sə vəə. Nà' sə vəə ŋgòfa ves naàŋ tu nə bəboŋ, nə aco nà' gʉ ves a kʉəp və ŋgʉ ni'ì yi.

20 Yu nəmòok sə' də, ghà nə Nwì ànə dʉk də Jisòos nə ye ŋgà fa satikà' nə mvèsə fana yi kɛŋ be'lə bə kɛ̀ŋ. Ghà nə ŋgwì bʉ̀ Levì wèŋ ànə sə kok gaŋ ŋgàa fa satikà' yà'sə fana ŋwə nəmòk à sə kà kɛ̀ŋ fo' kɛ̀ŋgə.

21 Ma nə Jisòos ye də ghà nə Tà Nwì à koksə yi ŋgà fa satikà' fana yi kɛŋ bə kɛ̀ŋ. Tà Nwì à kɛ̀ŋ də,

<<Wu nə ye ŋgà fa satikà' nə mvèsə.
Yusə mʉ̀ cèp yè'e nə kà kə kupsə
yuk.>>

22 Njo kɛ̀ŋ nə Nwì à kɛ̀ŋ nè'nə fana Jisòs tə bohòvesùwèŋ co ŋwə nəmòk nə a yə yi, a sə riŋ tse' də rʉ̀k nə a zʉ nà' ves Nwì wèŋ nə, nà'a gʉgʉŋ zìnə.

23 Yu nəmòok sə' də, ŋgàa fa satikà' sə wo à ye ŋgwì bwe Levì wèŋ sə ànə ye yàwo wùriŋ bʉ̀ʉsə mòok kpʉ, mòk kok.

24 Nə Jisòos ye zok. Yi nə kà ye kpʉ yuk. Ŋwə nəmòk nə zook nə kà mvwe' ye sə co ŋgà fa satikà' mòk kə cu yuk.

25 Nà'a njo nə yi tse' ŋàŋ pwe' nə pwe' ŋgòfa lùŋ bohòŋwə nə yi cà-a bohòyi ŋgòvə bohòNwì. Yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə yi cu fo' ghà yà lòoŋ, nə sə lɛŋ pìriyà mʉtuhù vesùwèŋ bohòNwì.

26 Ye də Jisòs nə ŋgà fa satikà' nə yi kʉ̀rə bohòvès vɛ'ɛ kap. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə yi rərɛŋ, yi ka bʉp tse', nə kà jòŋ sə' tse' lok. Yi ye zok bohòŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ, yi ye mʉbu səsapni.

27 Ŋgàa fa satikà'a mok yà'a wèŋ à sə fàha satikà' nùumbu pwe', nùumbu pwe'. Wo à sə fa to satikà' bə bʉp sə yàwo bə tu awo ŋkuŋ nə sə fa sə bʉ̀ʉ bʉp sə bʉ̀ʉ mok wèŋ. BohòJisòs ye, yi à sə kà nsàp satikà' anə fa bʉ̀ʉsə yi ànə fa satikà' nje kɛ̀' mò'fis nà' kʉrə vɛ'nə nə mvèsə. Satikà' ènə, a nə yi à fa ni' ye bohòNwì, nə kpʉ nà'a.

28 Bohòlʉ̀ʉk Musì, bʉ̀ʉ sə bwìŋ, sə wo tse' jòŋ ànə sə ye ŋgàa fa satikà' wo. Bə nza' kɛ̀ŋ nə Nwì à kɛ̀ɛŋ, nə nà'a jə mvwe' kùu lʉ̀ʉk Musì sə fana Nwì a koksə mok mo ye nə yi kəkʉrə nə mvèsə.

8

Jisòos Ŋgà Fa Satikà' Àvès Nə Bə Rʉ̀k Nə Fi

1 Yusə vès sə cèp sə də, a tse' nsàp
ŋgà fa satikà' nə ghaŋ ànə nə yi tə
bə tu avès. Yi cu bo ma mà'a Nwì
nə yi maŋgəŋgèŋ nə yi sə sak ŋkum
mʉbu nə.
2 A yi nə yi tə fa bwìŋ mʉ nda'à
Nwì mvwe' nə rərɛŋ nà'a. A fo'
mvwe' sə̀ zìnə sə̀ à gʉ̀ Tà Nwì, ka
ŋwè yeŋ.
3 Fàak sə̀ ŋgàa fa satikà' wèeŋ
gʉ̀gəə də, wo sə faha nsàap satikà'
zəzok bohòNwì. Ye də a kə̀kʉrə̀ də
ŋgà fa satikà' nə̀ yi tə mvwe' tu avès
nə fa Nwì ye sə̀'.
4 Yumòok sə̀' də, yi ànə sə cum-a
sə nze fɛɛŋ, yi kà ŋgà fa satikà' ye,
bʉ̀ʉsə̀ ŋgàa fa satikà' wèŋ cu fɛnə
yo, sə̀ wo sə gʉ̀ yàwo mvə̀'nə̀ lʉ̀ʉk
Musì sə dzəm sə.
5 Fàak sə̀ ŋgàa fa satikà' sə wèŋ sə
gʉ̀ sə, yà' mègù yà'sə co tsə̀tsèŋ wà.
Yusə̀ zìnə sə, a yusə̀ wo sə gʉ̀ yà'
mʉbu. Tàap sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə nsàp
cə̀k mòk nə̀ ŋgòkùksə Nwì mbwa
nà'a mègù sə̀' tsə̀tsèŋ. Nà' sə nìtsə̀'
mvə̀'nə̀ mvwe' sə̀ wo kùksəgə̀ Nwì
cu mʉbu. Nà'a njo nə̀ Nwì ànə cep
bohòMusì ghà nə̀ yi ànə də yi gʉ
ndap nə də, <<Jəŋ ŋkərə̀ də bum
pwe' ye megu mʉmvə̀'nə̀ mʉ̀ a tsə̀'
fa wu mʉmvwe' nda Sinà yà'a.>>
6 A ŋgà'a də a yə də Nwì a fa Jisòs
Krɛst fàk sə̀ yà' yam càsə fàak ŋgàa
fa satikà'a mok wèŋ sə. Nə ye sə̀'
də rʉ̀k nə̀ yi sə càsə fa ves nà' nə
bògha' sə̀' zeŋ, bʉ̀ʉsə̀ Nwì a kàk ves
bum sə̀ yà' bògha' sə̀ mantombì sə̀'
bʉ̀ʉ zeŋ.
7 Rʉ̀k nə̀ wo à zʉ to nà' mantombì
nə ànə ye-na kʉ̀kʉrə̀ ŋgòtɛsə bwìŋ
bwɛ̀rɛ Nwì à ka nə̀ ba mok jəŋ və.

8 A yə də Nwì à yə də bʉ̀ʉ ye wèŋ
à ka nà' noŋsə bʉ̀ʉsə̀ yi ànə dʉk də,
<<Mvə̀k sə vəə nə̀ mʉ nə zʉ rʉ̀k
nə̀ fi ves bʉ̀ʉ Izùrɛ nə ye bʉ̀ʉ
Judà wèŋ.
Sə cep vɛ'nə Tà Nwì.
9 Nè'nə nə kà mok co rʉ̀k nə̀ mʉ̀ à
zʉ nà' ves tàcicii awo wèŋ,
Ghà nə̀ mʉ̀ ànə kotse' wo bə bo am,
Nə fis wo mvwe' nzeŋgòIjìp nà'a
mok ye.
Wo à ka rʉ̀k nə̀ vesiwèŋ à zʉ nə
noŋsə.
Fana mʉ̀ bwì fa wo ŋkwɛ̀ŋ, nə co'krə
fis bo am bohòwo.
Sə cèp vɛ'nə Tà Nwì.
10 Rʉ̀k nə̀ mʉ̀ʉ Tà nə̀ mʉ̀ sə cèp nə
nə̀ zʉ nà' ves bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ
nə vɛ'ɛ:
Nùmbu ànə kə̀ dzèŋ nùu,
Mʉ̀ gʉ ya lʉ̀ʉk am ni sə ntʉʉ̀ wo,
Fana wo sə tsərə megu mok zeŋ
nùumbu pwe'.
Mʉ nə ye Nwì àwo, wo ye bʉ̀ʉ am.
Sə cèp vɛ'nə Tà Nwì.
11 Njo mòok nə kà ye nə̀ co wo sə kə
dʉk ŋwə̀ mòk kè moma awo
àlɛ də,
<A bə̀boŋ də wu riŋ Tà Nwì> mok
ye,
Bʉsə̀ wo pwe'fo', nə̀ ŋkwà'ŋwè bə
nə̀ mweŋke' pwe',
Wo rì mʉ.
12 Anə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə koksə
manziŋ bohòwo bə bum sə̀
bʉp sə̀ wo à gʉ̀ pwe'.
Mʉ nə swi bisə bʉp awo sə sə̀'.>>
13 Mvə̀'nə̀ Nwì cèep, nə to liŋ rʉ̀k nə̀
fi fana ye də rʉ̀k nə̀ mantombì nə
rèŋ bʉp laŋ. A riŋ də a ye-a ŋga
yumok rèŋ laŋ, nà'a nə bisə wà.

9

Satikà' Nə̀ Jisòs Nə,
Casə Yà Lòoŋ

1 Rʉ̀k nə̀ wo à zʉ to mantombì
nə, nà' à tse' lʉ̀ʉk sə̀ ŋgònì fa
bwìŋ mvə̀'nə̀ wo tse' ŋgòkùksə Nwì.
Mvwe' mok à ye sə̀ wo ànə gʉ noŋsə
də ya bwìiŋ nə sə kə kuksə Nwì fo'.
2-3 Mʉmvwe' nə̀ wo à sə gʉ̀m
dzòoŋ fo' bə cə̀k ènə, ànə ye mvwe'
sə̀ wo à sə to fo' də Tàbanikə̀. Wo à
sə fa satikà' mbwa. Wo à sə gʉ̀m
dzòoŋ nà' pwe', wo kə ci mʉndap
mòk mbwa nə̀ rum ba. Wo à kə'ə
lok ncùu rum nə̀ mà mbwèndap nə
bə cə̀k. Wo to fo' də mvwe' sə̀

yà' rɛŋ càsə. Bum sə wo à nəmsə mvwe' rum nə mò'fis nə à ye laàm bə teberə nə ye brɛd nə wo à nòŋsə ŋgòkùksə Nwì fo'. Wo à sə to rum nə bum yè'sə fo' nə də mvwe' sə rərɛŋ sə. 4 Kàm nə wo à sə tɛŋ rəmsəgə bum fo' ŋgòkùksə Nwì bə zeŋ à ye sə' mʉmvwe' nə nà' rɛŋ càsə ènə. Wo à gʉ̀ nà', nə yok laŋsə wes nà' bə guù pwe'fo'. Ŋkùp nə nà' tə bə tu rʉ̀k nə Nwì à zʉ bə bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ nə à ye fo'. Wo à yok ŋkùp ànə sə' bə guù. Wo à nòŋsə nsàp bɛŋ nə də manà nà'a sə' sənə ŋkùp nà'nə. Wo à gèsə yà' sənə to'kʉ̀ŋ mòk nə wo à gʉ̀ nà' sə' bə guù. Ntʉmbàŋ Aròŋ nə nà' à to mvù nà'a à ye sə' ca. Yusə yà' ànə ye ləsə ca à ye lìs ba sə Nwì ànə com naaŋ lʉ̀ʉk ye mbwa.

5 Yumok à ye mʉ tu ŋkùp anə ba. Wo sə to yà' də ceròbim. Mòk cum ŋgʉ ŋkùp ma mòk, mòk cum ma mòk. Wo saŋ və bàap awo kə be'lə mʉtsətsə'rə mvwe' bù'rə nə Nwìi swìsə fagə bwìŋ bʉp awo fo'. Yà' ànə ye fo' ŋgònìtsə' fa bwì də Nwìi fa'nə. A nə kà bum yà'sə ŋga'a pwe'fo' cèp rɛŋsə wes.

6 Mvə'nə wo ànə gʉhʉ tsə'rə wes mʉmvwe' ànə fana, ŋgàa fa satikà' wèŋ sə ni mʉmvwe' ndap nə nùumbu pwe'. Wo sə ni mvwe' rum nə kə ncùhu ŋgògʉ̀ fàha awo fo'.

7 À sə ni mègù mvwe' rum nə màmbwè ndap nə ŋkum ŋgàa fa satikà' nə yiìyi. Yi à sə ni mègù mbàa nùmbu nə mò'fis sənə lùmŋgòŋ. Mvək ànə ye, yi lo mbàa bə nduəm nàm ŋgòkə mìs fa Nwì njo bʉp ye sə yi a gʉ̀ yi bə tu ye. Yi kə mis fe'lə mok sə' bə bʉp sə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ a gʉ̀ʉ ŋga wo ka riŋ sə'.

8 Mʉmvə'nə à ye, fana Yòŋsə nə Rərɛŋ nə jə bum yè'sə ŋgòyə'rə fa vesùwèŋ də, a ye-a ŋga ndap Nwì tə mali fo' vɛ'nə, ŋwè kà mvwe' rum nə rɛŋ càsə, nə Nwìi fo' ànə kə ni lòyuk.

9 Nà'nə yà'sə nsàp yumòk nə nà' sə nìtsə' fa vesùwèŋ mvə'nə bum sə niè' sə cu. Yà' sə nì fa ves də kaco satikà' nə ŋwè fa bohòNwì gʉ də yi riŋ də yi rərɛŋ yeŋ.

10 Bum sə ŋgòkuksə Nwì fo' yè'sə yà' mègù bum sə a yəgə yà' bə lis yè'e. Yà' mègù bum sə co bɛŋ bə nəno nə ye mandzə nə ŋgòcùhu rɛŋsə ni'. Yà'sə bum sə ŋgògʉ̀ ŋwè ŋgòyəəŋ rərɛŋ mʉlisə Nwì. Bum nzeŋgòŋ yè'sə ànə tse' fàak mvək momjo wà kə dzeŋ ghà nə Nwì à kupsə bum mok bə mandzə nə fi.

11 Nə ŋga'a nè'e Krɛst a və laŋ. Yi ŋgà fa satikà' bə nsàp mandzə nə fi nə nà'a jəŋ və bum sə bàboŋ. Yi gʉ̀gə fàak ye mvwe' Tàbanikə nə nà' yam gha', nə boŋ ghak nə sə nze fɛɛŋ nè'e. Wo à ka mʉmvwe' ànə bə bo ŋwè gʉ, nà' kà ma sə nze sə' ye.

12 Ghà nə Krɛst à kə cà ni lòmvwe' sə̀ yà' rɛŋ càsə sə fana yi ànə ni megu fo' kɛ̀' mò'fis, nə lə təəŋ vɛ'nə. Yi ànə ni fo' bə nduəm sə ye. Ànə ka bə nduəm mbòŋ kè ndzə àlɛ yeŋ. Yi à jə nduəm ye sə, nə kə fiŋ me'rə fis ves bə zeŋ mvwe' ŋgə' nə vès à tse' njo bʉp sə̀ vès à gʉ̀ʉ sə mok mvèsə.

13 Wo à cì bwìŋ bə nduəm mbòŋ bə ndzə, nə kɛ' wo bə və mombòŋ nə wo tɛŋ vèpsə mʉni'ì, ya ŋgùupni' awo yəəŋ mʉlisə Nwì rərɛŋ.

14 A ye-a də nduəm nàm tse' ŋgòrɛŋsə bwì nsàp ànə, ye də aco nduəm sə̀ Krɛst rɛŋsə ntʉm ŋwè nə casə yà lòoŋ. Yi à jə ni' ye nə̀ nà' ka bʉp tse', nə fa nà' co satikà' mʉtuhù vès. Yi à gʉ̀ vɛ'nə bə ŋàaŋ Yòŋsə Nwì nə̀ yi kà mè yukgə nə. Nduəm ye yà'sə gʉ̀gə ntʉʉm avès ŋgòye rərɛŋ. Ya a kà bʉp sə̀ co yà' jəŋ və fa ves kpʉ sə gʉ̀hʉ̀ malì, vesùwèŋ sə bɛ' lɛ mandzə Nwì nə̀ yi cu ŋwəm nə.

Kpʉ Nə̀ Jisòs Nə A Fa Yi Nàŋ ŋgòGʉ̀ Rʉ̀k Nə̀ Fi

15 Nə yeè nə vɛ'nə fana Krɛst nə tə mʉtsətsə'rəə bwìŋ bə Nwì yi njo kpʉ ye nə̀ yi à kpʉ nə. Yi sə gʉ̀hʉ tsə'rə rʉ̀k nə̀ fi ya ŋga bʉ̀ʉ sə̀ Nwì ànə cokfis wo ŋgòye bʉ̀ʉ ye sə wèeŋ

nə kə tse' bum sə Nwì à kàk wo sə. Wo tse' yà', wo tse' yà' mok nə mvèsə kɛ̀' mò'fis. Kpʉ ye nə fiŋ me'rə bwìŋ mvwe' ŋgə' nə wo tse' njo bʉp sə wo ànə gʉ, ghà nə rʉ̀k nə zəm nə ànə tse' mali ŋàŋ ntòfo' nà'a.

16 Ta kpʉ co wo zʉ rʉ̀k. Ŋwèe tagə kpʉ fana tse'ŋga yi kpʉ ŋkuŋ wo gʉ yusə yi à cèp nòŋsə lòsə.

17 Ghà nə yi cu-a ntòfo' fana kpʉ nə yi ta nə nə kà fàk tse'.

18 Nà'a njo nə rʉ̀k nə Nwì ànə zʉ to bə bwìŋ wèŋ mantombì nə à tse' ŋàŋ ŋga ndʉəm à ye fo' sə' ŋkuŋ.

19 Ghà nə Musì à tsə' fa bwìŋ lʉ̀ʉk sə Nwì à fa də wo nə sə bɛ' zeŋ sə fana yi tsoho wes fa yà'wèŋ, nə jəŋ mvùu ŋgaŋ mok nə wo to nà' də hisòp, nə be'lə nà' bə ndàp nə bəbaŋ, nə gesə yà' sənə ndʉəm mombòŋ sə yi tòrə yà' bə ndzəp, nə mis ŋwàk rʉ̀k nə fo'. Yi mis wes ŋwàk nə, yi jəŋ yà', nə mis fa bʉ̀ʉ sə wo fo' sə pwe'fo'.

20 Yi ànə mis wes fa yà' vɛ'nə fana yi sə kəa də, <<Yè'e ndʉəm sə yà'a ŋgòkì ŋge' ndzənə rʉ̀k nə Nwì a dʉk də wèeŋ noŋsə nà'.>>

21 Fana Musì nə jə ndʉəm sə, nə mis tàbanikə nə, nə ye bum sə wo kùksəgə Nwì bə zeŋ sə sə' pwe'.

22 A zìnə də mandzə nə lʉ̀ʉk Musì à ye də, à ye ŋga wo dzəm-a də wo gʉ yumok ya yà'a ye rərɛŋ fana tse'ŋga ndʉəm kə dzeŋ tsoŋ lì fo' ŋkuŋ. Bum sə wo à sə gʉ̀gə jì ndʉəm à ye mègù momjo. Fana mandzə nə aco wo swifa ŋwè bʉp yè'sə bʉ̀ə, tse'ŋga ndʉəm cʉəm sə nze.

23 Ànə ye to mantombì anə kəkʉrə də wo gʉ vɛ'nə ya wo gʉ bum sə yà' à ye co tsətsèŋ ŋgònìtsə' bum sə yà'a ma mʉbu yà'sə ye rərɛŋ. Nə ye fe'lə sə' də, a bəboŋ ŋgòfa satikà' nə nà' bògha' zeŋ mʉ tùhù bum sə yà'a nsàp nə ma mʉbu nə, nə noŋsə satikà' nə bə nàm wà.

24 Ŋgàa fa satikà' mok yà'a à ni lòyàwo mʉmvwe' ndap nə ànə gʉ nà' bo bwìŋ. Yè'sə à ye mègù co tsətsèŋ wà ŋgònìtsə' mvə'nə mvwe' sə Nwìi cugəə cu. Krɛst à ni lòye mvwe' sə Nwì cu mʉbu anə bə tu. Yi tə mantombìi Nwì anə bʉ̀ʉ tu avès.

25 Yumòok sə' də, ŋkum ŋgàa fa satikà' bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə à sə nigə mà mvwe' rum ndap tàbanikə nə lùum ŋgòŋ bə lùumŋgòŋ pwe'. Yi à sə nigə ye sə, kà bə ndʉəm ye sə ndzə ni'ì yi ye. Jisòs à ni ye kɛ̀' mò'fis, nə fa Nwì ni' ye sə' kɛ̀' mò'fis anə.

26 Ànə ye-a də yi tse' ŋgòni càsə kɛ̀' mò'fis də bwɛ̀rɛ yi à yə ŋgə' kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋ, ye jəŋ mvə'nə wo à gʉ̀ nzeŋgònə sə. Yusə à ye də, yi à və sə nzeŋgòŋ kɛ̀' mò'fis me vɛ'nə. Yi à və yè'sə bə mvàk njàvès nə niè' nə nzeŋgòŋ nə sə kʉəp ŋgòmè nè'e. Yi à vəə, nə fa ni' ye nə satikà' ŋgòyis fis fa bwìŋ bʉp awo sə wo à gʉ̀ʉ pwe', mvèsə nə mvèsə.

27 Ma nə bwìiŋ yàwo də ndàaŋwè pwe' nə kpʉ kɛ̀' mò'fis. Yi kpʉ wes, yi kə sak nzak bohòNwì.

28 Ma nə Jisòs ye də yi à kpʉ sə' kɛ̀' mò'fis. Yi kpʉ mʉnə tu bwì, ŋgòjə fis lòbʉp awo. Yi nə bwì və fe'lə sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ səmok. Yi və nà'nə, kà mok ŋgòkə jə lòfis bʉp bwì mok ye. Yi nə və ŋgòkə fa lùŋ bohòbʉ̀ʉ sə wo sə tək yi wèŋ.

10

Satikà' Jisòs Nə, À Ye Kɛ̀' Mò'fis, Nə Ye Mvèsə

1 Lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ mègù co tsətsèŋ ŋgònìtsə' nsəsəə bum sə bəboŋ sə yà'a nə kə ye ntsə'mòk. Kaco yà' niŋtsok riŋ pap nə pap mvə'nə bum yà'sə nə kə ye sə sə' yeŋ. Ŋgàa fa satikà' wèŋ à sə fagə satikà'a sə lùumŋgòŋ pwe'. Nsàap satikà'a yà'sə à ka ŋàaŋ sə ŋgògʉ ŋwə nə yi dzəm ŋgòvə bohòNwì ye rərɛŋ tse'. 2 Yà' ànə tse'-a nsàp ŋàŋ ànə bwɛ̀rɛ bwìŋ kà satikà' nùumbu lòoŋ vɛ'nə sə fahà. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə ànə ye-a də satikà'a sə à gʉ̀-a wo ŋgòye bəboŋ bwɛ̀rɛ ntʉʉm awo kà

mok də wo tse' malì nzak mok sə
sahà fe'lə.
3 Mvə'nə̀ wo ànə sə gʉhʉ yà'
lùumŋgòŋ pwe'fo' fana satikà'a sə
sə gʉ wo ŋgòtsərə malì bʉp awo sə
sə̀mok.
4 A vɛ'nə njo nə̀ a yə nə riŋ də kaco
ndʉəm mbòŋ kè ndzə tse' to ŋàaŋ sə̀
ŋgòyìs fis bʉp ŋwè yeŋ.
5 Nà'a njo nə̀ Jisòs à ye ŋgòvə̀ sə
nzeŋgòŋ, yi cep bohòNwì də vɛ'ɛ.
<<Wù ka satikà' nə̀ wo fa nà' bə bum
sə̀ co nàm dzəm.
Wù a gʉ̀ fa mʉ lɛ ŋgùpni' nə̀ mʉ nə
fa wu satikà' fo'.
6 Wo jəgə̀ yà', nə tɛŋ vəpsə də wo sə
fa satikà', kè sə̀ wo fagə̀ yà' də
ya yà'a yis fis gɛsə fa wo bʉp
awo nà'a,
Wu kà bə zeŋ sə̀' kwagə̀.
7 Ye də mʉ̀ cèp yàm də,
<Nwì, mʉ nè'.
Mʉ̀ və̀ ŋgòkə̀ gʉ̀ yusə̀ wu nə kwa bə
zeŋ,
Mvə'nə̀ wo à com nòŋsə ndzənə
ŋwàk yònə.> >>
8 Yi à cèp ncèp ànə, yi dʉk yà'sə də
satikà'a sə̀ bwìiŋ fagə̀ yà'sə, Nwìi kà
bə zeŋ kwagə̀. Satikà'a sə̀ wo à sə
fa yà'sə yusə̀ lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə
dzəm zeŋ.
9 Fana yi cep fe'lə sə̀' də, <<Mʉ nè',
mʉ̀ və̀ ŋgòkə̀ gʉ̀ yusə̀ wu nə kwa bə
zeŋ.>> Sə nìtsə̀' jəja də yi sə jə fis
gɛsə lʉ̀k nə̀ zəm nə ŋgòjə və̀ mok
lʉ̀k nə̀ fi.
10 Vesùwèèŋ ŋga'a mok rərɛŋ bʉ̀ʉsə̀
Jisòs a gʉ̀ yusə̀ Nwì dzəm sə. Yi à jə
ni' ye, nə fa nà' co satikà' kè' mò'fis,
nə kʉrə təəŋ vɛ'nə.
11 Ŋgàa fa satikà'a sə̀ mantombì
wèŋ à sə təəŋ ŋgògʉ̀hʉ fàak awo
bohòNwì nùumbu pwe'. Ghà nə̀ wo
sə fàk pwe' wo sə fa megu sə̀' nsàp
satikà' nə̀ mò'fis nə̀ wo fagə̀ səsa nə.
Yusə də, kaco nsàp satikà' ànə yis fis
to bʉp sə̀ bwìŋ a gʉ̀ sə yeŋ.
12 Ma nə̀ bohòJisòs Krɛst ye, yi à fa
satikà' nje kè' mò'fis nə̀ nà' tse' ŋàŋ
ŋgòyìs fis fa bwì bʉp awo mvèsə̀. Yi
à gʉ̀ wes vɛ'nə, yi lo, nə kə cum yuye
nze bo ma mà'a Nwì.
13 Yà'a mvwe' ncum ye sə̀ yi cu ŋga'a
fo', nə sə tək nùmbu nə̀ Nwì nə̀ gʉ̀ʉ,
yi nəŋ tes kùu ye mʉtuhù bʉ̀ʉ sə̀ wo
bɛ̀ŋgə̀ yi pwe'.
14 Yà'a mvə'nə̀ yi ànə jəŋ megu
satikà' nə̀ mò'fis, nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ yi à
rɛŋsə wes wo sə də wo mam mok
kə̀kʉrə̀ vɛ'nə mvèsə̀.
15 Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə sə nìtsə̀' fa
vesùwèŋ jəja sə̀' də satikà' nə̀ Jisòs
ànə fa kɛ̀' mò'fis nə, nà' kʉrə sə̀'
vɛ'nə. Yi ànə dʉk to də,
16 Tà nə à dʉk də,
<<Nè'e rʉ̀k nə̀ mʉ nə̀ zʉ nà' Vesiwèŋ
ŋga nùmbu nə kə̀ dzèeŋ.
Mʉ nə gʉ lʉ̀ʉk am ni sə ntʉʉ̀ wo,
Fana wo sə tsərə megu mok zeŋ
nùumbu pwe'.>>
17 Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ sə cep malì sə̀mok
də,
<<Mʉ nə swisə fa wo bum bʉp awo
sə̀ wo à gʉ̀ pwe'fo'.>>
18 A ye-a də Nwì a swì wes fa bwì
bʉp awo laŋ, ye də bwìiŋ teŋsə
ŋgòsə faha satikà' bʉ̀ʉsə̀ yà' ka fàk
mok tse'.

Vesùwèeŋ Sooŋ Kʉəp Və BohòNwì Nə̀ Kà Wəp

19 Bwema am wèŋ, ndʉəm sə̀ Jisòs
sə a nɛ̀ tosə fa vesùwèŋ mandzə̀ nə̀
ŋgòcà ni lòmvwe' sə̀ Nwì cu sə nə
kà wəwəp tse' laŋ.
20 Jisòs a nɛ̀ tosə mandzə̀ nə̀ fi nə̀
nà' tse' lùŋ nə laŋ. Yi a nɛ̀ tosə nà'
bə ŋgùpni' ye. Yà' gʉ̀ co yi a nɛ̀
tosə ndàa sə̀ ŋgòni lòmvwe' dzoŋ sə̀
mʉ mvwe' ndap Nwì sə̀ yà' rɛŋ càsə
pwe' yà'a.
21 A tse' bə ŋgà fa satikà' nə̀ yi yam
wùriŋ sə̀'. A yi nə̀ yi sə kʉ̀k ndap
Nwì nə̀ nà'a bʉ̀ʉ ye wèŋ pwe' yi.
22 Ye də vesùwèeŋ fa ntʉm avès
bohòyi, nə kà sə mərə̀ lok. A sooŋ
kʉəp və bohòNwì bə ntʉʉm avès
pwe'fo'. Ndʉəm sə̀ Jisòs sə a wɛ̀ŋsə
fa ves ntʉʉm avès laŋ, a ka nzak
mok tse' fe'lə. Yu səmook sə̀' də,
vesùwèeŋ mok bʉ̀ʉ sə̀ wo a cùk
rɛŋsə ni' awo bə ndzəp sə̀ rərɛŋ.
23 Vesùwèeŋ təəŋ mali gʉgʉŋ, nə
sə naaŋ megu tu avès bə bum sə̀ ànə

dʉk to də a dzəm də yà'a nə̀ kə̀ və̀ə sə. A kà də a sə mərə fe'lə sə ntʉʉ̀ vès mok dʉk, bʉ̀ʉsə̀ Nwì a kàk ves laŋ, a rì sə̀' də yusə̀ Nwì kàk yà', kaco yà' ca wà yeŋ.

24 Vesùwèeŋ lap mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ bwìŋ də wo tse' ntʉʉm sə̀ bə̀boŋ ŋgòtse' dzədzəm bohòmòk bə mòk, nə sə gʉ fàak sə̀ bə̀boŋ.

25 Vesùwèeŋ kà də a teŋsə ŋgòsə və̀ mvwe' mò'fis ŋgòkùksə Nwì mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ mok wèŋ a teŋsə yà'a dʉk. A sə gʉ ghaha lɛ nsàp nə̀ aco bwì tse' ntʉʉm sə̀ ŋgòlòmantombì. Vesùwèeŋ gʉ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ a rì də nùmbu nə̀ Tà Jisòos nə bwi foho və nə kʉəp laŋ.

Jəŋ Ŋkərə̀, Kà Də Wu Mè'rə̀ Zìnə Nə̀ Gʉ Bʉp Dʉk

26 Vesùwèŋ riŋ mandzə̀ nə̀ zìnə nə laŋ. A ye-a ŋga a rì nà' vɛ'nə nə me'rə noŋsə nà', nə sə gʉ bʉp fana ye də satikà' mòk nə̀ wo nə fa fe'lə ŋgòyìs fis nsàp bʉp ànə ka mok cum fe'lə.

27 Ye də ŋgèŋgàaŋ riŋ də yi cu bʉp bʉ̀ʉsə̀ yi rì də Nwìi nə sak yi, yi gbʉ nzak. Nsàp lʉm mis mòk nə̀ nà'a bə jòoŋ nə kə te' bərə fis bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ Nwì wèŋ liɛp.

28 Ma nə̀ bə lʉ̀ʉk Musì ye də, a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀ bʉpsə-a lʉ̀k ye, bwì ba kè tɛ' ye yi bə lis fana wo zə megu yi zəə, wo nə kà manziŋ bohòyi koksə̀ lok fʉk.

29 A ye-a də a mʉmvə̀' ànə ye də anə ye yè'sə va bohòŋwə̀ nə̀ yi jə mo Nwì co yu ywì'lə nzòŋ-ɛ? Bʉsə̀ a yà'sə də ŋwə̀ ànə jə ndʉəm Krɛst sə̀ wo à zʉ rʉ̀k fo', yà' nə yis fis fa yi bʉp ye sə̀' sə co yusə̀ wà. Yi yàk Yòŋsə̀ Nwì nə̀ nà'a sègə̀ bwìŋ nə sə̀' laŋ.

30 Vesùwèŋ rì ŋwə̀ nə̀ yi a cèp də, <<Mʉ nə lak fəsə riŋ fòo bʉp mʉ̀. Mʉ nə lak kəa sə̀' mʉ̀.>> Yi à dʉk sə̀' də, <<Tà Nwìi sakgə̀ bʉ̀ʉ ye wèŋ yi.>>

31 A ndònə̀ bʉp bohòŋwè ŋgògbʉ̀ sənə tam Nwì nə̀ yi cu ŋwʉm nə.

32 Wèeŋ tsərə fəsə-a maŋkwɛ̀ŋ ghà nə̀ wèŋ ànə rɛɛŋ to bə bum sə̀ ma nə̀ Nwì nà'a nɛ̀. Ghà ànə à ye, wèŋ sə ye ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ, wèŋ kà teŋsə̀. Wèŋ à ko ntʉm, nə təəŋ mali gʉgʉŋ.

33 Bwìŋ à sə yà'rə kɛ'cà weŋ mvwe' bwìŋ, nə sə gʉ weŋ ŋgwap. Ghà nəmòk a ye sə̀' nə̀ wèŋ ànə sə be'lə kɛ'cà wenə wèŋ ŋga wo sə yə ŋgə'.

34 Wèŋ à sə koksə manziŋ bohòŋgàa ndapndzəm wèŋ. Wo fep jəŋ bum awèŋ, wèŋ kà yà' co yumok jə, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ à sə rì də wèŋ tse' yumòk nə̀ nà' cu mantombì nə̀ nà'a nə̀ kà bʉp yuk, nə boŋ ghak sə̀ zeŋ.

35 Ye də kà də wèeŋ sə sooŋ foho lo maŋkwɛ̀ŋ dʉk, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi ko-a ntʉm, nə təəŋ gʉgʉŋ tè kə lə fana yi nə̀ tse' làlàk nə̀ ghaŋ wùriŋ.

36 A bə̀boŋ də wèeŋ kontʉm, nə təəŋ mali gʉgʉŋ. Ya ŋga wèeŋ gʉ̀ mvə̀'nə̀ Nwì dzəm vɛ'nə fana wèŋ kə tse' bum sə̀ yi à kàk də yi nə̀ fa bwìŋ sə yàwèŋ sə̀'.

37 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Mvə̀k momjo fana ŋwə̀ nə̀ yi nə
və nə sə və̀ə.
Yi nə kà tətè mok cu fe'lə̀.
38 Bʉ̀ʉ am sə̀ wo gʉ̀gə̀ yusə̀ Nwì
dzəm wèeŋ nə cum fo',
Bʉsə̀ wo fa ntʉm awo bohòNwì.
A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk foho
maŋkwɛ̀ŋ,
Ye də ntʉm àam nə kà bohòŋwə̀ ànə
kwa lok.>>
39 Bohòvès yàvès, vès ka nsàp bʉ̀ nə̀ vèes nə foho maŋkwɛ̀ŋ ya vèes nə bisə nà'nə yeŋ. Vèes nə fa ntʉm avès lɛ bohòNwì ya vèes nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə.

11

Yusə̀ Aco Dzədzəm Gʉ To

1 A ye-a ŋga ŋwè tse' dzədzəm sə ntʉʉ̀ yi, ye yè'sə va? Yà' ye də yi rì pap də yusə̀ yi sə naaŋ tu fo' yà'sə yi nə tse' yà'. Yi riŋ sə̀' də yusə̀ yi ka yà' bə lis jəja vɛ'ɛ ye sə yà' cu tsə lì fo'.

2 Nwì ànə kwa bohòbʉ̀ njamòk
wèŋ bʉ̀ʉsə̀ wo ànə tse' nsàp
dzədzəm ànə sə ntʉʉ̀ wo bohòyi.
3 Mvə̀'nə̀ vesùwèŋ tse' nsàp
dzədzəm ànə fana a gʉ̀ zeŋ ŋkuŋ
a rɛɛŋ də Nwì à cèp mègù mʉ cùhu,
nə gʉ nzeŋgòŋ nè'e fo'. A yà'sə də
bum sə̀ a sə yə yà' ŋga'a sə nze fɛŋ
bə lis yè'e, à tesə vè mvwe' bum sə̀
kaco lis ye to yeŋ.

Abè

4 Abè ànə tse' nsàp dzədzəm ànə
ŋkuŋ nə fa Nwì fəfa nə̀ nà' à bògha'
nə̀ tətà ye Ken. Nwì à jə yi sə̀' co ŋwə̀
nə̀ kəkʉrə bʉ̀ʉsə̀ yi ànə fa ntʉm
bohònà' vɛ'nə. Nwì a nìtsə̀' fa ves
də yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à jə bum
sə̀ Abè ànə fa yi sə. Abè nə à kpʉ
lò-a sə̀ ntinə bʉ̀ə̀ fana a sə yə'rə jə
malì yumok bohòyi bʉ̀ʉsə̀ yi ànə tse'
nsàp dzədzəm ènə.

Enòk

5 Enòk ànə tse' sə̀' nsàp dzədzəm
ènə fana Nwì nə jəŋ bisə lo yi mʉbu
ŋwəm, də ya nà'a kà kpʉ yə. Nwì à
jə lòyi, ŋwè kà yi mok yə fe'lə. Yà'
cu ndzənə ŋwàk Nwì də ghà nə̀ yi
ànə cum ntòfo', yi à sə cugə̀ ncu nə̀
Nwì à kwa bə zeŋ.
6 A ye-a ŋga ŋwè ka nsàp dzədzəm
ànə tse' fana kaco yi gʉ fʉk Nwì kwa
yeŋ lok. Bʉsə̀ a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk
dzəm-a də yi və bohòNwì, yi nə fa
tsoŋ ntʉm də Nwì cu fo' yo, nə dzəm
sə̀' də Nwìi làkgə̀ ndàaŋwè pwe' nə̀
nà' làp və̀ yi.

Nuà

7 Nuà ànə tse' sə̀' nsàp dzədzəm
ènə ŋkuŋ nə yu'rə mvə̀'nə̀ Nwì à
tsə̀' yi də ndzəp nə̀ kə̀ rwiŋ ntsə'mòk
yà'a. Yi ànə ka bə lis ntòye fana yi
dzəm yusə̀ Nwì cèp sə, nə gʉ ŋgwes
mòk nə̀ ghaŋ. Yi à gʉ̀ nà' də ya yi
bə bʉ̀ʉ ye wèeŋ nə ni cum ca ghà
nə̀ ndzəp və-a fana wo luŋ. Yi ànə
gʉ vɛ'nə fana bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə
à gbʉ̀ nzak bohòNwì. Ànə geŋ Nwì
jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ bʉ̀ʉsə̀ yi à
tse' nsàp dzədzəm ànə.

Abràham

8 Abràham ànə tse' sə̀' dzədzəm
ènə ŋkuŋ yi nə yuk Nwì mvə̀'nə̀
nà' à tsə̀' yi ŋgòmè'rə lak ye, nə lo
mvwe' mok sə̀ yi nə fa nà' sə. Yi à
ye'e mè'rə lak ye, nə lo, ŋga yi ka
mvwe' sə̀ yi sə lòo sə sə̀ riŋ.
9 A sə̀' bʉ̀ʉsə̀ yi ànə naaŋ tu
bohòNwì vɛ'nə ŋkuŋ fana yi sə cum
co ŋkʉ̀ìŋ mvwe' nze nə̀ Nwì à kàk yi
nə. Yi à sə nòoŋ kɛ'cà fo' mʉmvwe'
duŋ. Yi ànə ye megu fo' bə mo ye
Azìk nə ye Jàkop mo Azìk sə̀ ànə geŋ
Nwì kak fa wo yàwo sə̀'. 10 Abràham
à sə kʉ̀k gèsə lòye mantombì mvwe'
lak sə̀ Nwì. Yà' tə mʉnə kʉ̀um sə̀
gʉgʉŋ sə̀ yà'a nə kà kə̀ə̀ŋ gbʉ̀ yuk.

Sàra

11 Sàra ànə tse' dzədzəm sə̀' nsàp
ànə ŋkuŋ Nwì gʉ, yi zʉʉŋ, nə dzə
fa Abràham mwe ŋga yi rèŋ fop
mvə nə càsə mvə̀k. Yè'sə à ye vɛ'nə
bʉ̀ʉsə̀ yi ànə tse' nsàp dzədzəm nə̀
də kaco Nwì kak yumok, nə kà yà'
gʉ̀ yeŋ.
12 Bum yè'sə ànə ye ŋga Abràham
nə rèŋ fop mvə sə̀' bə̀boŋni. Yi ànə
reŋ-a sə̀' vɛ'nə fana ŋgwì bʉ̀ ye nə à
kə̀ ye co ŋkə̀ŋkàaŋ sə̀ mʉbu, nə ye
ŋgwansa co ŋwè kà ta to.
13 Bʉ̀ʉ sə̀ njamòk yà'sə pwe'fo' à
kpʉ ŋga bum sə̀ Nwì ànə kak bwìŋ
sə à ka wo kə tseŋ fana wo sə naaŋ
mali tu bohòNwì. Wo à yə gèsə lòyà'
sə̀sap, nə kwa bə zeŋ. Wo ànə sə
cep fis mʉ cùhu wo jəja də wo sə
nzeŋgòŋ fɛŋ ŋkʉ̀ìŋ wèŋ.
14 Ŋwèe cèp fis vɛ'nə fana ye də
yi sə tsə̀' yà'sə də yi sə tsərə də
lak ye sə̀ lak sə̀ cu mantombì mvwe'
səmok.
15 Wo à swì bisə mvwe' sə̀ wo ànə
ye'e və to mantombì sə. Wo ànə sə
tsərə mali-a yà', bwɛ̀rɛ də wo à bwì
foho lòlaŋ.
16 Yusə̀ wo ànə gʉ yàwo à ye
də, wo à sə kʉ̀k gèsə lòlis awo
mantombì mvwe' lak mok sə̀ bògha'
zeŋ, sə̀ lak yà'sə ma mʉbu. Nà'a
njo nə̀ wo à sə togə̀ Nwì də Nwì nə̀
njàwo fana yà' kà Nwì bʉp nə. A rì

də yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi a gʉ̀ tsə'rə nòŋsə fa wo mvwe' ncum awo yo.
17 Mvə̀'nə̀ Abràham ànə tse' nsàp dzədzəm ènə fana Nwì à mùmsə yi, yi dzəm də yi nə fa nà' mo ye Azìk nə̀ mò'fis nə co satikà' anə ntɛ̀ŋ. Yè'sə ànə ye ŋga Nwì ànə tsok Abràham nə sə̀ laŋ də nà'a nə̀ kə̀ tse' ŋgwì bwìŋ wùriŋ. Yi sə dzəm mali ŋgòfa mo ye co satikà' anə.
18 Yi sə dzəm yè'sə ŋga Nwì à tsə̀' yi sə̀' laŋ də ŋgwì bʉ̀ nə̀ yi nə̀ kə̀ tse' nə, nə̀ tesə bohòAzìk nə.
19 Abràham à dzəm sə ntʉʉ̀ yi də aco Nwì lokoksə to ŋwè mvwe' kpʉ. Aco a dʉk də Azìk nə ŋwə̀ nə̀ yi à kpʉ mè yè'sə laŋ, nə tesə və kə tseŋ tɛ̀' ye Abràham nə sə̀mok.

Azìk Bə Jàkop Nə Ye Jòsep

20 Azìk ànə tse' sə̀' nsàp dzədzəm nà'nə ŋkuŋ yi se Jàkop bə Esò. Yi à tsòho fa yà'wèŋ bum sə̀ bəboŋ sə̀ Nwì nə̀ fa wo yà' ntsə'mòk sə.
21 Ânə ye sə̀' bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ Jàkop se bwe Jòsep ba. Yi ànə se yà'wèŋ ŋga yi kʉəp ŋgòkpʉ. Yi ànə sə gʉ̀ yè'sə ŋga yi yəhə naaŋ mʉnə ntʉmbà ye, nə sə kuksə Nwì.
22 Â ye sə̀' bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ànə ŋkuŋ fana mvə̀'nə̀ Jòsep ànə kʉəp ŋgòkpʉ fana yi cep bə mvə̀'nə̀ bwe Izùrɛ wèeŋ nə̀ kə̀ tesə ntsə'mòk mvwe' lak Ijìp. Yi à tsə̀' fa yà' sə̀' də yi kpʉ, ŋga yà' cu ŋgòlòo, yà' jəŋ lo vəp ye sə̀'.

Musì

23 Ânə ye bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ ma bə tɛ̀'ɛ Musì dzeeŋ yusə̀ ŋkum Ijìp à cèep, nə kà wəp. Â ye ŋga ŋkum nə à fa ŋàŋ də a ye-a ŋga bʉ̀ʉ Izùrɛ dzə-a bwembam, wo zə yà' pwe'fo'. Wo ànə ye ŋga mo nə bòwùriŋ fana wo swihi nà' mʉnda'à ŋwʉ tɛ'.
24 Â ye bʉ̀ʉsə̀ Musì ànə tse' nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ fana mvə̀'nə̀ yi à gʉ, yi dzeeŋ də wo kà yi də à tək yi mo ŋkum Feròsə jə.
25 Yi à dzəm də bògha' bohòyi ŋgòyə ŋgə' bə bʉ̀ʉ Nwì bəbɛ', nə noŋsə ŋgòyuk lʉ̀m sənə bʉp nə̀ nà'a nə̀ cà bisə ntsə'mòk wà.
26 Yi à dzəm də a ye-a ŋga bwìŋ yà' yi njo Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ fana boŋ ghak yi lɛ zeŋ, nə noŋsə ŋgòtse' ghàha sə̀ yà' cu mvwe' nze Ijìp pwe'. Yi à sə gʉ̀ yè'sə vɛ'nə pwe'fo' bʉ̀ʉsə̀ yi à sə kʉ̀k gèsə lòlis ye mantombì bə lèlàk nə̀ nà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk.
27 Musì ànə ye'e me'rə nze Ijìp sə̀' bʉ̀ʉsə̀ yi à tse' nsàp dzədzəm ànə. Yi à ka də aco ŋkum nə jok, nə gʉ yi yumok wəp. Yi à təəŋ gʉgʉŋ, nə sə lo mantombì co yi sə yə Nwì nə̀ bwìiŋ kà yi mʉlisə̀ yəgə̀ nə bə lis.
28 Yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə bohòNwì ŋkuŋ fana yi yeto ŋkà' Pasobà nə̀ wo kàgə̀ nà' də bʉ̀ʉsə̀ masinjà Nwì à cà la'à wo nà'a. Yi à tsə̀' fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ də yà'a mis ŋgʉ ncùu awo bə ndʉəm ya masinjà Nwì nə̀ ŋgà jə və̀ kpʉ vəə, nà' kà də nà'a zə bwe mbəmbam sə̀ wo bwe tu bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ dʉk.
29 Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à tse' sə̀' nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ nə kə to ndzəp nə̀ bəbaŋ nà'a sə kùhu co wo sə gì mʉmfèŋ. Bʉ̀ʉ Ijìp wèŋ à də wo to yuŋ yà' fana ndzəp nə bək kurə lo wes wo wis.

Rahàp

30 Ânə ye sə̀' bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ fana ŋka' sə̀ wo à bom dzòoŋ lak Jèrikù bə zeŋ kəəŋ gbʉ. Yà' à kəəŋ gbʉ̀ ŋga bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə gì dzòoŋ yà' mʉnə nùumbu sàmba.
31 Rahàp nə̀ yi à ye ŋwà sàhà nà'a ànə tse' sə̀' nsàp dzədzəm ànə ŋkuŋ kpʉ nə kà yi tsèŋ. Yi a jə bʉ̀ʉ Izùrɛ sə̀ wo à və̀ co mfʉəp ŋgòkə̀ kʉ̀k ja'a lak sə̀ fo' sə, nə swihi yà'wèŋ mʉnda'à yi. Ghà nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka Nwì yuk à sə kpʉ fana Rahàp nə kà ye kpʉ.

Bʉ̀ʉ Mok Sə̀ Wo À Tse' Dzədzəm Sə̀'

32 Mʉ ta-a wo bə liŋ mò'fis mò'fis wo kà kə̀ mè. Mvə̀k nə̀ co mʉ̀ tsoho fa weŋ bə liŋ bwìŋ co Gidiyòbə Baràk, bə Samsì bə Jeptà, bə Devìd

bə Samwè nə ye ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ yè'e bʉ̀ə̀.
33 Wo à màk dzè' bə lak mok wèŋ, nə ghak wo bʉ̀ʉsə̀ wo ànə tse' dzədzəm bohòNwì. Mok wèŋ à sak gaŋ bə mandzə̀ nə̀ bəboŋ. Bum sə̀ Nwì à kàk wo pwe', wo à tse' yà'. Gwim wèŋ à lòho cù sə̀' bʉ̀ʉ wo.
34 Mok wèŋ à ni sə misə̀, mis kà wo jwɛ̀ŋ. Bwìŋ lap də wo mak dzè' nə zə yà'wèŋ ca, wo swirə. Wo sə yəəŋ co wo jì ŋàŋ, nə sə gʉ fàak ŋàŋ vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k. Mok wèŋ à tse' ŋàŋ, nə bɛ' bʉ̀ ŋgàa màk dzè' sə̀ wo və̀ mvwe' lak mok wèŋ, wo caŋ.
35 Bəba mok wèŋ à tse' dzədzəm ènə sə̀' nə jəŋ fe'lə bʉ̀ʉ awo sə̀ wo ànə kpʉ mvə'nə̀ wo lòkok mvwe' kpʉ səmok. Wo ànə yeŋsə mok wèŋ ŋgə' vɛ'ɛ nsàp nə̀ wo à ləp kʉrə mok wèŋ vəp bə ntòk tətè wo kpʉ. Wo à sə yə ŋgə' vɛ'nə, wo kà də wo dzeeŋ Nwì ya wo kà ŋgə' yə dʉk. Ànə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo ànə sə tsərə də wo nə̀ kə̀ lòkok mvwe' kpʉ nə kə cum ncu nə̀ bògha' zeŋ.
36 Wo à sə ywì'lə mok, nə sə ləp mok wèŋ. Wo tasə mok bə kwaŋ, nə nisə wo ndapndzəm.
37 Wo à təm zə mok wèŋ bə lìs, gwɛ' tirə mok ba, nə gwɛ' zə mok wèŋ bə fèk. Nsàp bʉ̀ ànə wèŋ à ye ŋgàa jìŋ. Wo à sə nihi tse' ŋgùup nàm co cə̀ək awo, bwìŋ sə yeŋsə wo ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ nə sə tʉksə wo.
38 Wo à sə jàm kɛ'cà ŋgəà bə ndahà wèŋ. Wo sə nooŋ kɛ' mvwe' mbwèe lìs bə sə mvə'ə wèŋ. Nzeŋgòènə à ka kə̀kʉrə bohònsàp bʉ̀ ànə ŋgòcu ca yeŋ.

39 Bʉ̀ʉ yà'sə pwe' à tse' nsàap liŋ sə̀ yà' sə yuhu malì fo' yè'sə bʉ̀ʉsə̀ wo ànə tse' dzədzəm bohòNwì. Ànə ye-a sə̀ vɛ'nə fana wo à ka bum sə̀ Nwì à kàk bʉ̀ʉ ye sə tse'.
40 Nwì ànə sə fʉhʉ noŋsə bum mok sə̀ bògha' zeŋ də yà'a ye niè' nə̀ vesùwèeŋ sə̀' fo' ènə. Yi gʉ vɛ'nə ya yi be'lə vesiwèŋ ŋkuŋ nə gʉ də a ye kə̀kʉrə bəbɛ'.

12

A Kʉ̀k Tse' Megu Lis Avès BohòJisòs

1 Mvə'nə̀ a yə də bwìiŋ vɛ'ɛ wùriŋ sə̀ wo a nì fa ves mandzə̀ nə, nə sə kʉ̀k nə ves fana a bə̀boŋ də a mak gɛsə bum sə̀ aco yà' jipsə ves pwe'fo'. A me'rə bʉp sə̀ yà' lèm tse' ves co ndàm, nə təəŋ gʉgʉŋ ŋgòca ca nə̀ nà' nòsə kʉ̀k ves də a caŋ ènə.
2 Vesùwèeŋ kʉk tse' megu lis avès mʉni'ì Jisòs. A yi nə̀ yi ànə muk fa ves mandzə̀ də a tse' dzədzəm nə yi, nà'a nə̀ kə̀ mè ntsə'mòk sə̀' ndzə bohòyi anə. Yi à mè'rə fa ni' ye də yi kpʉ kpʉ marè'tu mʉ ntəəŋ, nə kà marè'tu nə co yumok jə. Yi ànə gʉ vɛ'nə də ya yi kə tse' kwəkwa nə̀ nà' cu mantombìi yi nə. Yà'a mvə'nə̀ yi cu mvwe' gaŋ Nwì sə mʉnə kapràk bo ma zʉ.
3 Wèeŋ tsərə megu Jisòs nə̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ à sə bɛ̀ŋ yi fana yi ko ntʉm ye nà'a. Wèeŋ tsərə yi vɛ'nə ya kà də wèeŋ wo ŋga ntʉʉm awèeŋ fi lo maŋkwɛ̀ŋ dʉk.
4 Lʉ̀ nə̀ wèŋ sə lʉ̀ nà' weŋ bʉp nə, nà' ka nsàp nə̀ gʉgʉŋ nə̀ co də wèŋ kpʉ bʉ̀ʉ zeŋ nà'a ntòkə dzeŋ.
5 Mʉ̀ tsəm də wèŋ na swì bisə ncèp Tà Nwì nə̀ nà'a gʉ̀gə̀ bwìŋ wo sə ko ntʉm, nə̀ də yi sə to weŋ də bwe ye nà'a laŋ. Yi sə cèp də,

<<Mo àm, a ye-a ŋga Nwì gʉ̀ də wu
ye ŋgə' bʉ̀ʉ yumok sə̀ wù gʉ̀
fana wù kà jap bə zeŋ ŋàhà.
A ye-a ŋga yi sa'rə wu, wù kà də wu
jok jò'o dʉk.

6 Wèeŋ tsərə tse' də ŋwə̀ nə̀ Tà Nwì
dzəm yi nə, a sə̀' yi nə̀ yi
yeŋsəgə̀ nà' ŋgə'.
Yi ləp mègù ŋwə̀ nə̀ yi jə nà' co mo
ye.>>

7 Ye də ŋgə' nə̀ wèŋ sə yə nə yà'sə yəyə'rə̀ nə̀ Nwì sə fa weŋ. Yà' sə nìtsə̀' də Nwì sə kotse' weŋ yà'sə co bwe ye. Wèŋ à yə yuk mo nə̀ yi gʉ̀ bʉp, tɛ̀' nə kà yi ləp yo-à?
8 A ye-a də wèŋ sə gʉ̀ bʉp, nə kà ŋgə' bʉ̀ʉ zeŋ mvə'nə̀ bwe ye wèeŋ yəgə̀ə yə fana ye də wèŋ ka yà'sə bwe ye

sə zìnə yeŋ. Wèeŋ yà'sə bwe sàhà, sə wo ka tɛ̀' tse'.
9 Tɛ̀' avès sə wo à dzə ves làpgə̀ vesùwèŋ də a gʉ̀ bʉp, vesùwèŋ sə dzəm fa wo də tɛ̀' avès wèŋ sə gʉ̀ mvə̀'nə. Ye də kaco a dzəm fa ghak tɛ̀' àvès nə̀ mʉbu ya a tse' lùŋ yeŋ nà?
10 Ŋgə'ə sə̀ tɛ̀' avès wèeŋ yeŋsəgə̀ ves mom ghàr yà'sə yegə̀ mvə̀'nə̀ wo rì də a vɛ'nə bəboŋ bohòwo. BohòNwì ye, yi yeŋsəgə̀ vesùwèŋ ŋgə' bə mandzə̀ nə̀ nà'a nə tɛsə ves ŋgòye rərɛŋ sə̀' co yi.
11 Ghà nə̀ wo yeŋsəgə̀ ves ŋgə' də a gʉ̀ yusə̀ bʉp fana a kà bə zeŋ kwa. A kə̀ dzèŋ maŋkwɛ̀ŋ, ŋgə' nə̀ wo à yeŋsə ves nə jə və yusə̀ bəboŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo yə-a nsàp ŋgə' ènə, nə jəŋ nà' co yusə̀ bəboŋ fana nà'a nə gʉ wo ŋgòye kə̀kʉrə̀, nə cum yu awo bə ntʉm nə̀ fifi.
12 Ye də wèeŋ nɛp tsə'rə bo bə kùu awèŋ bəboŋ, nə kà wò.
13 Wèeŋ gi sənə mandzə̀ nə̀ nà'a rərəŋ nə, ya kà də bʉ̀ʉ sə̀ wo sə cəhə cəhə wèeŋ foho cum lo wesə mok sə nze dʉk, a bəboŋ də wo gʉŋ lɛ gʉʉ.

Wu Dzèeŋ-a Nwì
Wù Kà Kə̀ Swìrə̀

14 Wèeŋ jihi nzòŋ ŋgòlàp mandzə̀ nə̀ də weŋ bwìŋ pwe'fo' cum bə fifi. Wèeŋ jihi nzòŋ sə̀' ŋgòcu ncu nə̀ nà'a rərɛŋ, bʉsə ŋwèe kà-a ncu nə̀ rərɛŋ cu, yi kà Nwì kə̀ yə yuk.
15 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ ya kà də mòok mam maŋkwɛ̀ŋ, nə kà bòvəm nə̀ Nwì nə kə̀ tse' dʉk. Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ sə̀' də kà də ŋwə̀ nəmòok bʉʉŋ bohòwèŋ co lìcʉk, nə̀ wu jwɛ̀ŋ nà', wu kə̀ jwɛ̀ŋ fe'lə-a yà pwe', yà' sə cʉk megu mok cʉ'ʉ nà'a dʉk. Nsàp bʉ̀ ànə fagə̀ ŋgə', nə sə gʉ bʉpsə ncu bʉ̀ʉ mok wèŋ.
16 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ ya kà də ŋwə̀ nəmòok ko sàhà, nə kà mvə̀k bə bum sə̀ ma nə̀ Nwì tse' dʉk. Esòànə ye nsàp ŋwə̀ ànə fana yi seŋ mwè ye njo zʉzʉ.
17 Wèŋ rì də à kə̀ dzèŋ maŋkwɛ̀ŋ Esònə lap mandzə̀ də tɛ̀' yee se yi fana yà' kà fàk. Yi à wa fis ndzəplis, mandzə̀ kà mok ŋgòkupsə yusə̀ yi à gʉ̀ʉ sə ye fe'lə̀.
18 Wèeŋ riŋ mvwe' sə̀ wèŋ tə yà'sə. Wèŋ ka mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ ànə təəŋ ghà nəmòk fa' yà'a təəŋ. Wo à təəŋ mvwe' nda nə̀ wo to nà' də Sinà. Aco ŋwè jwɛŋ nà' bə bo. Mvə̀k ànə à ye, mis à kʉə, ndzəm seŋ, marɛŋ kà mok rɛŋ fana fə̀fə̀ sə ca nə̀bʉp.
19 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə ye fo' sə wèŋ à yuk ŋga ntàŋ sə cèep, nə yuk ŋga ŋgì ŋwè cèp sə̀', fana wo lɛŋ dʉk də wo kà ŋgì mòk mok yuk fe'lə̀.
20 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à cèp də yusə̀ ŋgì ànə cep sə yà' gʉ gha' ŋàŋ. Ànə ye ŋga ŋgì nə cèp də, <<A ye-a ŋga ŋwè jwɛ̀ŋ nda nè'e, a dzəm ye megu nàmŋgòŋ, wo təm zə yi bə lìs.>>
21 Bum sə̀ wo à yə yà' fo' à ye co wù caŋ bisə, fana Musì kə cep fis də, <<Wʉə ko mʉ, ni' ghə'rə mʉ sə̀'.>>
22 Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ kə̀ dzèŋ mvwe' nda nə̀ wo togə̀ nà' də nda Zayòŋ nà'a laŋ. Wèŋ kə̀ dzèŋ mvwe' lak Nwì nə̀ yi cu ŋwəm nə. Wo togə̀ mvwe' lak ye də Jòrosalèm nə̀ mʉbu. Masinjàa Nwì wèŋ kə̀ benə fo' nsàp nə̀ co ŋwè kà ta to, nə sə sam kɛ'ca yu awo fo'.
23 Wèŋ cu yàwèŋ mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo bwe tu bohòyi. Bwe sə̀ yi ànə com noŋsə liŋ awo mʉbu anə laŋ. Wèŋ tə mantombìi Nwì nə̀ yi sakgə̀ bwì pwe' yi nə. Wèeŋ yàwèŋ bə bʉ̀ʉ sə̀ wo a sə gì bə mandzə̀ nə̀ Nwì fana Nwì nə gʉ wo ŋgòye kə̀kʉrə̀ sə̀' yà'a.
24 Wèŋ a və̀ kə̀ dzèŋ ŋgʉ ni'ì Jisòs nə̀ yi ànə təəŋ mʉtsətsə'rəə ŋwè bə Nwì yi ghà nə̀ wo ànə zʉ rʉ̀k nə. Wèŋ sə kʉ̀k gesə lo lis awèŋ mantombì mvwe' ndʉəm ye sə̀ yà' sə nìtsə̀' yumok sə̀ bòghak zeŋ, nə noŋsə yusə̀ ndʉəm Abè à sə nìtsə̀' sə.
25 Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərə̀, nə kà ŋgì ŋwə̀ nə̀ yi sə cèp bohòwèŋ niè'

dzèèŋ. Bʉ̀ njamòk wèŋ ànə dzeeŋ yusə ŋwə nə yi à sə tsòho fa wo ncèp nə Nwì à sə tsə' wo, nə kà kə swìrə. Mvə'nə wo ànə ka swìrə yà'sə, ye də, a ye-a vesùwèŋ sə a sə yuk ŋgì ŋwə nə yi sə cèp vèsə ma mʉbu nə, nə dzeeŋ nà' sə', a kə swirə yàvès ŋga a gʉ̀ va?

26 Ghà ànə à ye, ŋgì Nwì gʉ nzeŋgòpwe' tsoho. Nə ŋga'a nè'e yi kà' də, <<Mʉ nə tsə'rə nzeŋgòŋ nə kɛ̀' mò'fis səmok ŋkuŋ. Mʉ nə tsə'rə nà' mok bə ntòbu ba fo'.>>

27 Ncèp nə də, <<kɛ̀' mò'fis səmok,>> nà'a sə nìtsə' ves də Nwìi nə fis gesə bum sə yi ànə gʉ yà' sə aco yà' tsoho pwe'fo', ya ŋga a cum megu mok bum sə yà' kà tsòhòto.

28 Vesùwèeŋ kwasə Nwì bʉ̀ʉsə yi a nòŋsə ves mvwe' gaŋ sə kaco yumok tsərə to yà' yeŋ. Vesùwèeŋ kwasə yi, nə kuksə nə wəp yi sə' nsàp nə co yi kwa bohòvès sə'.

29 A gʉ vɛ'nə bʉ̀ʉsə Nwì àvès nə yi co nsàp mis mòk nə nà'a tɛ̀ŋ səsəgə bum pwe', nə kà yumok mè'rə lok fʉ̀k.

13

Yusə Aco Yà' Gʉ Nwì Yi Kwa

1 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə' fa weŋ də, wèeŋ yà'sə bwema mvwe' mò'fis, wèeŋ sə dzəm mòk bə mòk sə'.

2 Wèeŋ muk noŋsə ncùu awèŋ to bohòŋkʉ̀ìŋ wèŋ. Bʉ̀ʉ mok wèŋ ànə gʉ to me vɛ'nə laŋ, nə nisə masinjàa Nwì mʉnda'à wo anə ŋga wo ka riŋ.

3 Wèeŋ kà bʉ̀ʉ sə wo cu mʉ ndapndzəmə swì. Wèeŋ sə koksə manziŋ bohòwo co wenə wèŋ cu be'lə mʉ ndapndzəmə anə bəbɛ'. Wèeŋ sə tsərə bʉ̀ʉ sə wo sə yə ŋgə' sə', bʉ̀ʉsə wèŋ tse' yàwèŋ ŋgùpni' sə' co wo.

4 A bəboŋ də ndàaŋwè pwe' noŋsə lʉ̀ʉk sə yà' cu mʉtsətsə'rəə ŋgwe bə ndum. Ŋgwe ye zìnə bohòndu ye, ndum ye bohòŋgwe ye sə' vɛ'nə. Wèeŋ rɛɛŋ də Nwìi nə kə sak ŋgàa koho sàhà bə ŋgàa ko nto wèŋ.

5 Wèeŋ jəŋ ŋkərə də wèeŋ kà mbàm ləlà dzəm ti'. Wèeŋ tse' lɛ ntʉm nə də yusə wèŋ tse', yà'a kəkʉrə bohòwèŋ. Yà'a ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə Nwì a cèp də,

<<Ncəp nə co mʉ nə swi yuk weŋ ka yeŋ lok fʉk.>>

6 Ye də a baŋ ntʉm nə cep də,

<<Tà Nwìi ŋgà ko fa ves gèm àvès yi, mʉ nə kà yumok wəp,
Bʉsə kaco ŋwè gʉ mʉ yumok yeŋ saam.>>

7 Wèeŋ tsərə bʉ̀ʉ sə wo à nì fa to weŋ mandzə, nə tsoho fa weŋ ncèp Nwì yà'a. Wèeŋ tsərə ncu nə wo à cu, nə dzəmtse' bohòNwì sə' mvə'nə wo à dzəmtse' yàwo yà'a.

8 Jisòs Krɛst kà kupsègə, ntinə bə zòŋ bə luwa pwe', yi mègù mvə'nə mò'fis.

9 Wèeŋ jəŋ ŋkərə, kà də bum sə bwìŋ sə yə'rə və yà' fi kupsə ntʉʉm awèŋ, wèŋ me'rə mandzə nə zìnə nə dʉk. Bòvəm nə Nwìi nə gʉŋsə ntʉʉm awèŋ yi. Lʉ̀ʉk sə ŋgònòŋsə yà' bə nzak zʉzʉ ka fàk tse'. Yà'a kà bʉ̀ʉ sə wo nòŋsəgə yà' bə yumok tɛsəgə.

10 Mvwe' mok cu sə wo a fa satikà' bʉ̀ʉ vès fo'. Ŋgàa fa satikà' sə wo sə fàk mvwe' tàap cək sə wo sə kùksə Nwì mbwa wèŋ ka mandzə nə co wo kə zʉ bum satikà' avès tse'.

11 Ŋkum ŋgà fa satikà' wèeŋ fagə Nwì satikà' njo bʉp yi. Yi cu ŋgògʉ yà', yusə yi jəŋ nisə və mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə, mègù ndʉəm nàam sə. Bwìŋ bək fis gɛsə lo nàam sə mʉntòlak anə fo', nə kə tɛŋ səsə yà', ŋwè kà zʉ.

12 Yà'a mvə'nə Jisòs bə tu ye à kə kpʉ ma sə mbi sə, ya yi rɛŋsə fis fa bwìŋ bʉp awo bə ndʉəm ye sə.

13 Ye də vesùwèeŋ tesə yàvès mʉntòlak anə sə', nə kə tseŋ yi, ya bwìiŋ yàk jamsə yi, vesi wèŋ ye lok ca bəbɛ'.

14 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə a ka lak sə yà'a nə cu mam malì fo' sə nzeŋgòoŋ fɛŋ tse'. A sə kʉ̀k gèsə lo lis avès mantombì mvwe' lak sə anə kə cu fo' ntsə'mòk sə.

15 Vesùwèeŋ sə kwasə Nwì nùumbu pwe'fo'. Kwəkwasə àvès nə nə ye co satikà' nə̀ a sə fa nà' bohòKrɛst ŋgòcàsə fa bohòNwì. Satikà' nə nə̀ cù sə fa nà' yi, cùu sə̀ yà'a dʉkgə̀ də Jisòos Tà.
16 Kà də wèeŋ swi ŋgògʉ̀ fa bwì bəboŋ dʉk. Bum sə̀ wèŋ tse', wèŋ fa bʉ̀ʉ sə̀ wo ka tse' yàwo sə̀', bʉ̀ʉsə̀ yà'sə nsàap satikà'a sə̀ Nwìi kwagə̀ bə zeŋ sə.
17 Wèeŋ yuk dʉk bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ awèŋ, nə jəŋ lo ni' awèŋ sə nze bohòwo. Wo sə kʉ̀k weŋ wo co bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ kə̀ təəŋ ntsə'mòk kə̀ mantombìi Nwì, nə tsoho fa nà' fàha yàwo sə̀ wo à gʉ̀ʉ. Wèeŋ yuk wo ya ŋga wo tse' ntʉʉm sə̀ kwəkwa mvə̀'nə̀ wo sə gʉ̀ fàak sə. Wèeŋ kà-a vɛ'nə gʉ̀, ye də wo nə sə fak manziiŋ manziŋ, fàak awo sə̀ wo sə gʉ̀u sə kà weŋ bə yumok sə̀' tɛsə̀.
18 Wèeŋ sə lɛŋ fa ves nùumbu pwe'fo'. Vès rì tse' də ntʉʉm avèes rərɛŋ. Vèes dzəmgə̀ yàvès ŋgògʉ̀ bum pwe' bə mandzə̀ nə̀ nà'a rərəŋ nə.
19 Mʉ̀ lɛŋ weŋ vɛ'ɛ wùriŋ də wèeŋ sə lɛŋ fa ves, ya mʉ tse' mandzə̀ nə̀ co mʉ̀ və kə ye fe'lə weŋ sə̀mok jəjo yè'sə.

Pìriyà Nə̀ Ŋgà Còm Ŋwàk Nè'e À Gʉ̀ʉ

20 Nwì nə̀ yi fagə̀ bwìŋ fifi sə ntʉʉ̀ a lòkoksə Tà Jisòs mvwe' kpʉ. Ndʉəm Jisòs a gʉ̀ rʉ̀k nə̀ à zʉ ves Nwì wèŋ nə ŋgòtəəŋ mam gʉgʉŋ nə̀ mvèsə̀. Jisòs nə co ganakù' nə̀ ghaŋ nə̀ yi sə kʉ̀k vesùwèŋ sə̀ a bʉ̀ʉ ye sə.
21 Ye də mʉ̀ lɛŋ də yi nə gʉ wèŋ ŋgòye kə̀kʉrə̀, nə kà yumok jamə̀. Wèeŋ gʉ bum sə̀ yi sə dzəm də wèeŋ gʉ yà'. Mʉ̀ lɛŋ sə̀' də Nwìi fak sə ntʉʉ̀ wèŋ casə ndzə bohòJisòs Krɛst, ya ŋga a cum nsàp ncu nə̀ aco nà' gʉ yi kwa bə zeŋ. Kə̀kùksəə ye bohòyi Jisòs Krɛst nə mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.

Ncèp Nə̀ Nà' Ləsə Mbwè

22 Bwema am wèŋ, mʉ̀ lɛŋ weŋ də wèeŋ ko ntʉm, nə yu'rə ncèp àm ènə. Ŋwàk nə̀ mʉ̀ com fa weŋ nə ka səsap yeŋ.
23 Mʉ̀ dzəm də wèeŋ riŋ də moma avès Timatì a tesə ndap-ndzəm ŋga'a mok laŋ. Yi kə̀ tsèŋ-a mʉ nənàk, vesi və kə ye weŋ bəbɛ'.
24 Wèeŋ cepsə fa mʉ bʉ̀ʉ awèŋ sə̀ mantombì bə mok sə̀ wo bʉ̀ʉ Nwì wèŋ pwe'fo'. Bwema sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Italì yà'a wèŋ cèpsə weŋ bəboŋ.
25 Bəbo nə̀ Nwìi ye bohòwèŋ lòoŋ fo'. Yà' a ye vɛ'nə.

Ŋwàk JEM

Ŋwàk nə Jem à còm ènə nà' rwiŋ mègù bə ntip sə yà'a bə bum sə yà'a yegə nùumbu pwe'. Yi sə cep bum sə bə gbʉ' mok sə yà' nòjəja. Yi sə jə yà' ŋgòtip bwìŋ bə nsàp ŋkərə nə a bəboŋ də ŋwèe tse' nà', nə ye bə ncu nə bohòKrətèŋ wèŋ. Ŋwàk ènə cèpgə gʉgʉŋ də ŋwə nə yi dzəmtse' Krɛst fana yà' tse' ŋgòyəəŋ bə fàha sə ŋgəŋgàŋ sə gʉ yà'.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ Jem, nə mʉ mo ŋgà fàk Nwì, nə ye Tà Jisòs Krɛst. Mʉ cèpsə bwe Izùrɛ sə bòp hum-ncòp-ba sə wo sam cu lo mʉnə nzeŋgòŋ nə pwe' bəboŋ.

Məmumsəə Yu Nə Aco Nà' Gʉŋsə Wù

2 Bwe tɛ'lam wèŋ, ŋga nsàap məmumsə zəzok sə tesə və-a bohòwèŋ, wèŋ tse' ŋgòkwa cɛ̀bʉ̀ə̀,
3 bʉʉsə wèŋ rì dʉk də bum yè'sə mùmsə weŋ də wèŋ sə fa malì ntʉm awèŋ bohòNwì àlɛ, fana yà' gʉŋsə weŋ.
4 Təəŋ bə nsàp ntʉm nə nà'a gʉgʉŋ tè ya wu ye kəkʉrə bə bum pwe', nə kà yumok jamə.
5 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk mʉtsətsə'rə wèŋ ka ŋkərə nə co yi gʉ riŋ yumok bə zeŋ tse', yi lɛŋ bohòNwì, Nwìi nə fa yi. Yi fagə ndàaŋwè pwe' bo to bə kwəkwa.
6 A ye-a ŋga ŋwè sə lɛŋ yumok bohòNwì, yi dzəmtse' sə ntʉʉ̀ yi də yi nə tse' yà', yi kà də yi sə mərə sə ntʉʉ̀ yi dʉk. Bʉsə ŋwə nə yi mərə-a, ye də yi co ndzəp nə fəfə bwì' lògə nà' ma si bə ma ŋkwɛ̀ŋ.
7 Nsàp ŋwə nə yi mərəgə bum nà'nə kà tsəm də yi nə tse' yumok bohòTà Nwì tsəm.
8 Bʉsə yi tse' tsətsərə ba, nə kà yusə yi dzəm rì.
9 Krətèŋ nə yi ŋgà jìŋ, yi tse' ŋgòkwa, bʉʉsə Nwì a kùksə yi.
10 Fana moma nə yi ye ŋgà ghàk, yi tse' ŋgòkwa sə', bʉʉsə Nwì a bʉsə yi ŋwə nə jo, bʉʉsə yi nə ca gesə lo co mvə'nə nzàam ŋgaŋ yɛ'gə yè'e.
11 Nùum togə̀ə, a curə ntɛ̀ŋ, nzàam ŋgaŋ yɛ' gbʉ sə nze, fana mvəsə yà' anə sə fom sə me nə mvèsə. Yà'a sə' mʉmvə'nə ŋgà ghàak nə kpʉ mak noŋsə bum ghàak ye sə vɛ'nə.
12 A rɛŋsi bohòŋwə nə məmumsə sə və bohòwù, fana wù sə təəŋ mali gʉgʉŋ; bʉʉsə wù gha'-a məmumsə nə, fana wu nə kə tse' lə̀là̀k nə nà'a lùŋ nə Nwì a kàk də yi nə fa ndà lòoŋ nə nà' dzəm yi nə.
13 Nsàp məmumsə nà'nə və̀ə, fana kà də ŋgəŋgàaŋ dʉk də Nwì sə lap mandzə̀ də yi gbʉ dʉk. Bʉsə kaco wo mumsə Nwì bə bʉp yeŋ, fana Nwìi kà ye ŋwè bə bʉp sə mùmsə̀gə̀.
14 Məmumsə̀ və̀gə̀ bohòŋwè ŋga yi tsərə kok bum sə̀ bʉp sə ntʉʉ̀ yi.
15 Ŋwèe tsərə bum sə̀ bʉp yè'sə fana yi gʉ bʉp. A ye ŋga bʉp kùu' nà' jəŋ və kpʉ.
16 Bwema am wèŋ, kà də wèeŋ jipsə tu awèŋ dʉk.
17 Yusə̀ yà'a bə̀boŋ pwe' tsəgə̀ mʉbu bohòNwì, yi nə̀ yi a gʉ̀ marɛŋ. Nwì bə̀ tu ye kà kupsə̀gə̀. Kaco yi bʉʉŋ lo, nə me'rə noŋsə ves sə ndzəmə̀ yeŋ.
18 Nwì à dzəm ko' yi də yi cok fis ves, nə gʉ ves a bʉʉŋ bwe ye bə ncèp cù nje nə̀ zìnə nə, də ya vesùwèeŋ ye bʉ̀ʉ ye sə̀ mantombì bə bum sə̀ yi a gʉ̀ sənə nze nə pwe'.

Yuk Nə Gʉ

19 Bwema am wèŋ, wèeŋ kà yè'e swì yuk. A ye-a sə̀ ndà lòoŋ, yi noŋsə ntu' to ŋgòyuk bum, nə jəŋ mvə̀k fʉ̀ə̀ ŋkuŋ nə cep, nə ye sə̀' fʉ̀ə̀ ŋkuŋ yi jok.
20 Bʉsə̀ ŋwèe jok-a, kaco yi gʉ riŋ to yusə̀ bə̀boŋ sə̀ co Nwì kwa bə zeŋ yeŋ.
21 Fana nà'a njo nə mʉ sə tsə̀' weŋ də, wèeŋ fis ŋkʉ̀ì' sə ntʉʉ̀ wèŋ sə, nə kà jòŋ sə gʉ̀ kɛ'cà. Fa ni' awèŋ ndzə bohòNwì, nə dzəm tse' megu ncèp ye nə̀ wèŋ ànə yuk to mvəsə̀ yi

a gesə nà' sə ntʉʉ̀ wèŋ. Mègù ncèp nà'nə nè aco nà' fis weŋ mvwe' kpʉ.

22 Bo bohòwèŋ cɛ̀bʉ̀è də ŋga wèeŋ yuk-a ncèp ye nə, wèŋ sə gʉ yà'. Bʉsə ŋwè nè yi yuk megu-a yà' bə ntu', nə kà sə gʉ̀, fana ye də yi sə bòrə ni' ye.

23 Yi co ŋwè nəmòk nè yi kʉk ja'a si ye ndzənə darəgà', nə ye mvè'nè yi cu.

24 Yi yə tsərə mè si ye bèboŋ, fana yi lo ntɛ̀ŋ, yi swi bisə mvəsè yi anə ye sə jwaŋ.

25 Wu kʉk ja'a-na lʉ̀ʉk Nwì sè yà'a yəyərè, sè yà'a fi mè'rəgè bwìŋ mvwe' bʉp sə, fana nə sə gʉ mʉmvè'nè yà' sə tsè' wu, fana Nwìi nə se wu bə bum yo sè wù sə gʉ̀ lòoŋfo'. Bʉsè wù sə gʉ̀ yà', nə kà də wù sə yu'rə mègù bə ntu', nə swi bisə dʉk.

26 Ŋwè nəmòk tsərə-a ye də yi ye ŋwè nè yi sə bɛ' mandzè Nwì, nə kà lʉm ye bɛŋ, fana ye də mandzè Nwì nè yi sə yùu nə, nà'a wà. Yi sə bòrə yà'sə ni' ye.

27 Bum sè Tà Nwìi kʉ̀k ja'agè ye də yà'a mandzè nè zìnə nə ye rərɛŋ, a ŋga ŋwè sə tɛsə bwe njìŋ bə bàa yepmfə sè wo sə yə ŋgə', nə sə jəŋ ŋkərè bə ni' ye də ya bum nzeŋgòoŋ kà yi ŋgògʉ̀ yusè bʉp bòrè.

2

Bwìŋ Pwe' Yəyərè BohòNwì

1 Bwema am wèŋ, wèŋ sə wèŋ à fa ntʉm awèŋ bohòTà Jisòs Krɛst, nè ŋwè nəmòk kaco yi mok kuk dzeŋ, wèŋ tse' ŋgòjəŋ bwìŋ pwe' yəyərè.

2 Yusè mʉ̀ sə dʉk sə vɛ'; A dʉk-a də bwìŋ và mvwe' kwe' bʉ̀ʉ cos bwìŋ ba, ŋgà ghàk bə ŋgà jìŋ. Ŋgà ghàk nə ni tse' cèk nə tasə mviŋ sè yà' gʉ ntɛŋ nè bʉp ndzə bohòyi, nè ŋgà jìŋ nə ni ye bwe gàa cèk.

3 Wo vèə, wèŋ lap dzè' nè bèboŋ, nə dʉk fa ŋgà ghàk nə də, <<Hooyo' và bèboŋ, kà cà cum fɛn.>> Nə dʉk fa ŋgà jìŋ nə ye dʉk də, <<Təəŋ tse' yòfa' nə,>> kè də, <<Kà cum yòsə nze ŋgʉ kùhu mʉ̀ fɛn.>>

4 Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə, ye də wèŋ kʉk wo ka mʉ lisè, nə dʉk sə vèə wèŋ də mok bògha' mok yeŋ à? Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə, ye də wèŋ sə sak bwìŋ, nə sa'a nə bə jòŋ.

5 Bwema am wèŋ-a, yè; Nwì a ghàksə ŋgàa jìŋ yà'sə bə dzədzəm nè yà'wèŋ tse' bohòyi, nə dʉk də wo nə kə tse' mvwe' ncum mvwe' lak sè yi a kà' nòŋsə fa bʉ̀ʉ sè wo dzəm yi.

6 Fana wèŋ jə ŋgàa jìŋ co bʉ̀ʉ sè wà. Ŋga a sè dàpsə lògè weŋ mʉ kot mvwe' nzak ndà wèŋ? A yegè sè ŋgàa ghàak sə.

7 A soho bʉpsəgè liŋ Jisòs sè bèboŋ sè wèŋ tse' yà'a ka sè wo yeŋ à?

8 A bèboŋ də wèeŋ noŋsə lʉ̀k nè Nwì nè yi ŋkum à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk ye də,

<<Dzəm moma yo mvè'nè wu dzəmgè ni' yò.>>

9 A ye-a ŋga wèŋ sə jə bwìŋ də mok ghak mok, fana ye də wèŋ gʉ̀ bʉp, nə gbʉ̀ʉ̀ nə lʉ̀k Nwì laŋ, bʉ̀ʉsè wèŋ ka lʉ̀k nje nə noŋsə.

10 Yusə də, ŋwèe nòŋsə-a lʉ̀ʉk sə lòoŋ, nə gʉ bʉpsə megu nè mò'fis, ye də yi yəyərè bə ŋwè nè yi gʉ̀ bʉpsə ye yà' lòoŋ.

11 Bʉsè Nwì nè yi à dʉk də, <<Ŋwèe kà nto ko>>, à dʉk sè' də, <<Kà ŋwè zə.>> Ye də wu ka-a nto kogè, nə zə ŋwè, wu gu sə ŋgà gbʉ̀ lʉ̀k co ŋwè nè yi à gbʉ̀ yà' pwe', bʉ̀ʉsè wù zə ŋwè.

12 Ye də wèeŋ sə cep bum, nə sə gʉ bum co bʉ̀ʉ sè wèŋ rì də Nwìi nè kè sak weŋ bə lʉ̀k nè yi a nòŋsə. Lʉ̀k ye nə tse' ŋàŋ sè ŋgòfis me'rə bwìŋ mvwe' bʉp.

13 Nwìi nə sak ŋwè nè yi kà manziŋ koksègè sè' jì manziŋ, fana bʉ̀ʉ sè wo koksəgè manziŋ ka ŋgòwəp nzak yeŋ.

ŊgòTse' Dzədzəm Nə Ye ŊgòGʉ̀ Fàk

14 Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga ŋwè dʉk-a də yi dzəm bohòJisos Krɛst,

wù kà yà' bə fàak sə̀ yi sə gʉ̀ʉ yə, ye də dzədzəm nè'nə nsàp nə̀ fòlɛ? Aco nsàp dzədzəm nà'nə tɛsə yi à? A bʉ̀ʉ̀.
15 A dʉk-a də moma yònə̀ ŋwə̀mbam kè nə̀ ŋwàŋwè ka cə̀k tse', nə kà zʉzʉ sə̀' tse',
16 yi və bohòwù, wù dʉk fa gu yi bə cù də, <<Gèŋ bə̀boŋ, Nwìi se wu, mbʉəp kà wu ko, ye zəze', njèe kà wu ya mbà,>> nə kà yi yusə̀ co yi tɛsə ni' ye bə zeŋ fa, ye də yu bə̀boŋ sə̀ wù gʉ̀ sə yà?
17 Dzədzəm bohòncèp Nwì mègù sə̀' vɛ'nə də, nà' kà-a fàk sə gʉ, ye də dzədzəm ànə kpʉ laŋ, nà' ka fàk tse'.
18 Kàmòk aco ŋwə̀ nəmòk dʉk də, <<Aco ŋwə̀ nəmòk tse' ye dzədzəm, mòk sə gʉ ye fàk.>> Ŋwèe dʉk-a vɛ'nə, mʉ fek ŋgə̀ŋgàŋ dʉk də, yi niŋ tsok fa-a mʉ dzədzəm ye nə jì fàk, ya mʉ niŋ tsok fa yi dzədzəm am bə fàak sə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ʉ.
19 Wù dzəm nə̀ zìnə də Nwì mègù yi nə̀ mò'fis à? A vɛ'nə bə̀boŋ. Wù rì sə̀' də yòŋsə̀ə ze' wèeŋ dzəmgə̀ sə̀' vɛ'nə nə sə wəp, nə sə kaŋ. Nsàp dzədzəm nà'nə ka fàk tse'.
20 Ho'ò, wù ləm! Wù sə dʉk yè'e də wo tsok wu tsə̀'ə də, wù tse'-a dzədzəm nə̀ nà'a kà fàkgə̀, ye də nà'a wà à?
21 Wèeŋ kʉk ja'a na. Wèŋ rì də tàcici àvès Abràham a bʉ̀ʉŋ ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ bohòNwì bʉ̀ʉ nsàp fàk nə̀ yi a gʉ̀ də yi fa mo ye Azìk co satikà', ka vɛ'nə yeŋ à?
22 Aco wèŋ ye yàwèŋ sə̀' də dzədzəm ye à sə gì yùrə be'lə mvwe' mò'fis bə fàak ye, fana fàak ye sə gʉ boŋsə wesə dzədzəm ye nə.
23 Yà'a mvwe' sə̀ yà' à yəəŋ də yusə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwìi zìnə. A nja də,

<<Abràham à dzəm yusə̀ Nwì à cèep, fana Nwì jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀.>>

Wo to fa yi liŋ mok də, Ŋge'e Nwì.
24 Wèŋ yə yàwèŋ sə̀' dʉk də ŋwèe yegə̀ bə̀boŋ bohòNwì bə nsàp fàk nə̀ yi gʉ̀ʉ, ka bʉ̀ʉ dzədzəm yiìyi megu.
25 Ŋwà sàhà nə̀ wo à to liŋ ye də Rahàp nà'a à ye bohòyi sə̀' vɛ'nə. Yi à ye ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ bohòNwì sə̀' njo fàk. A ye ŋga yi à ko swìhi ŋgàa mfʉəp bʉ̀ʉ Izùrɛ, nə casə wo mvwe' mandzə̀ nə̀ zok.
26 Mègù sə̀' mʉmvə̀'nə̀ ni' ŋwèe ye-a jì yòŋsə̀, ye də nà' kpʉ laŋ yà'a, dzədzəm nə̀ jì fàak sə̀' dzədzəm nə̀ nà'a kpʉkpʉ.

3

Ŋgə' Nə̀ Aco Lʉm Ŋwè Jəŋ Və

1 Bwema am wèŋ, ka bə̀boŋ co wèŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ lap mandzə̀ ŋgòye ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ bum yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ səsak njàvès nə̀ vèes yə'rəgə̀ bwìŋ bum nə̀ kə̀ gʉ nduk.
2 Vès pwe'fo' gʉ̀gə̀ jòŋ nəbʉp. Ŋwə̀ nəmòk ye-a yo nə̀ yi kà cù bə jòŋ cèpgə̀, ye də yi ka jòŋ tse' lok. Ye də aco yi riŋ ŋgòkotse' ni' ye bə nsàp mandzə̀ nə̀ fòlòoŋ.
3 A gèsə fagə̀ nàambà'rə̀ kwaŋ mʉ cùhu də ya wo yuk dʉk, yà' gʉ wo ŋgògì lòmvwe' sə̀ a dzəm pwe'fo'.
4 Ja'a na ŋgwes sə̀ ghaŋ, sə̀ yà'a gìgə̀ mʉ ndzəpə̀ yè'e nɛ̀. Yà' yam maŋgəŋgèŋ, nə sə gi bə ŋàaŋ sə̀ fə̀fə̀ sə bwì' lòyà' yi. Nà' yam-a sə̀ vɛ'nə fana ŋwə̀ nə̀ yi cu ca sə bʉsə kɛ' nà' bə mʉ bès tʉ mòk, nà' sə lo mvwe' sə̀ yi sə dzəm sə.
5 Yà'a mvəsə̀ lʉm ŋwè mègù sə̀' mʉmvə̀' anə. Nà' gù mwejo, nə sə cep bum sə̀ ghaŋ. Ja'a na yòo mvəsə̀ aco mʉ ŋà' mis nə̀ jo vɛ'ɛ tɛŋ wes mfèŋ nda è.
6 Lʉm nə gù sə̀' co mis. Nà' tse' nsàap bʉp sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ pwe' mbwa. Yi cu ndzə ni'ì vès, nə sə gʉ bʉp ye ŋgòsam kɛ' lo bə ni' nə lòoŋfo'. Lʉm nə bwe'gə̀ mis nə̀ co nà' tɛŋ səsə wes yòŋsə̀ ŋwè lòoŋ nə̀ lòoŋ, ye jəŋ mvə̀'nə̀ wo à dzə yi, nə kə dzeŋ mvə̀'nə̀ yi kpʉ. Nsàp mis nà'nə tesə vègə̀ mvwe' tə̀m mis nə bə tu.
7 Bwìŋ tse' ŋkərəə sə̀ ŋgògʉ nàamŋgòŋ bə swiŋ sə̀ mʉbu nə ye bə nàamndzəp wèŋ lòoŋ yuk dʉk.

Nsàap yè'sə lòoŋ bwìŋ a gʉ̀ mè yà', yà' yuk dʉk sə̀' laŋ.
8 Yu nə̀ mò'fis də ŋwè ka lʉm də ya nà'a yuk dʉk ntògʉ yuk. Bʉp rwiŋ mbwa nəbʉp, nə kà mvək ŋgòcu yòŋsə̀ jə. Nà' tse' lik sə̀'.
9 A kwasəgə̀ Tà Nwì nə̀ yi tɛ̀' avès sə̀' bə zeŋ, nə sə yak bwìŋ sə̀ Nwì a gʉ̀ wo ŋgòsəsə yi sə̀' bə zeŋ.
10 Ŋgòkwasə nə ye ŋgòyàk bwìiŋ tesə vègə̀ sə̀' mvwe' cùu sə̀ mò'fis. A nə ye co bum yè'sə kà vɛ'nə ye, bwema am wèŋ na.
11 Kaco mvwe' sə̀ ndzəəp tesə kokgə̀ sə nze, ndzəp nə ye lə̀lʉm nə ye fe'lə sə̀' cʉcʉk yeŋ.
12 Kaco tʉ lèmu' zəm pià yeŋ. Kaco ndi' mèŋgù zəm lèmu' sə̀' yeŋ. Nə ye sə̀' də, kaco ndzəp nə̀ nà' sə tesə nə ye cəcəp ye fe'lə sə̀' bə̀boŋ yeŋ.

Nsàap Ŋkərə̀ Ba

13 Ŋgà ŋkərə̀ ye-a mʉtsətsə'rə wèŋ yo, yi sə gʉ-a bum bə̀boŋ ya bwìiŋ riŋ də yi ŋgà ŋkərə̀. Yi sə gʉ yà' bə fʉ̀ə̀ ŋgònì də yi tse' nsàp ŋkərə̀ nə̀ bə̀boŋ nə.
14 Fana wu tse'-a cəpntʉm, nə ye ŋgà wa bum bwìŋ, nə ye wi', kà də wu sə kum kɛ'ca ŋgùŋ də wù tse' ŋkərə̀ dʉk. Wu yà'sə ŋwə̀ nə̀ wù təhə lok zìnə bə mvwès.
15 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋkərə̀ nə̀ nà' tsə mʉbu bohòNwìi kà nsàp nà'nə yegə̀. Nà'a ŋkərə̀ nə̀ sə nze fɛn, nà' ka yòŋsə̀ Nwì tse', nà'a vègə̀ bohòSatà.
16 Mvwe' sə̀ bwìŋ sə wa bum bʉ̀ʉ mok, nə sə ye wi', fana bum kà fo' yəyərə̀ bə cù mò'fis gì. Nsàap bʉp sə̀ fòlòoŋ nə ye fa'nə sə̀'.
17 Nsàp ŋkərə̀ nə̀ nà' tsə ma mʉbu bohòNwìi yegə̀ ye rərɛŋ, nə ye fifi bə fʉ̀ə̀. Nsàp ŋkərə̀ ànə ka gʉgʉtu tse', nà'a koksəgə̀ manziŋ bohòbwìŋ, nə sə gʉ tse' megu bə̀boŋ ghà yà lòoŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi tse' nsàp ntʉm ànə kà kupsəgə̀, yi kà bwìŋ sə̀' sə bòrə̀.
18 Yà' kə̀ lə̀sə də, bʉ̀ʉ sə̀ wo fagə̀ bwìŋ fifi sə bì ŋgwìi fifi, yà'a kùu', nə gʉŋ, fana wo kə kʉp megu fo' gʉ̀bòŋ.

4

Wu Ko Bum Nzeŋgòŋ Ŋge' Wù Kà Ŋge'e Nwì Ye

1 Nsàp nə̀ wèŋ sə lʉ̀lʉ̀, nə sə kʉəm kɛ' sə və̀ bohòwèŋ yè'sə fò? Yà' sə tesə və̀ bohònsàp ntʉm jòŋ nə̀ wèŋ tse'. Nsàp ènə sə lʉ̀ ndzə ni'ì wèŋ nùumbu pwe'.
2 Wèŋ sə dzəm bum, nə kà yà' tse', fana wèŋ ye ŋga'a də wèeŋ zə bʉ̀ʉ mok wèŋ. Wèŋ sə dzəm bum co wèŋ bɛ' ko yà' bə ŋàŋ, nə kà yà' tse', fana wèŋ sə kʉ̀əm, nə sə lʉlʉ̀. Njo nə̀ wèŋ sə kà bum yè'sə tse', a bʉ̀ʉsə̀ wèŋ sə kà Nwì də yi fa weŋ lɛŋ.
3 Wèŋ sə lɛŋ, wèŋ kà sə tse' bʉ̀ʉsə̀ yusə̀ wèŋ sə tsərə ŋgògʉ̀ bə zeŋ sə bʉp. Wèŋ sə lɛŋ mègù bum yè'sə də wèeŋ tse' yà' ŋgògʉ̀ ntʉʉm awèeŋ sə kwa.
4 Wèeŋ ŋgàa ko nto wèŋ, co wèŋ ka riŋ də ŋwə̀ nə̀ yi ye-a ŋge' bə bum sə̀ sə nze fɛɛŋ, kaco yi ye to ŋge' bə Nwì yeŋ riŋ à? A ye-a sə̀ ndà, ŋga yi də yi ko ŋge' bə bum nzeŋgòŋ, ye də yi gʉ̀ ni' ye ŋgà bɛ̀ŋ Nwì.
5 Yusə̀ yà'a ndzənə ŋwàk Nwìi dʉk də, <<Yòŋsə̀ nə̀ Nwì a nòŋsə nà' ndzə ni'ì vèes dzəmgə̀ də a ye bʉ̀ʉ ye nəbʉp>>, yà'a ka ŋgàm yeŋ.
6 A gʉgʉŋ ŋgòyù mandzə̀ Nwì, nə ye də bòvəm nə̀ yi tse' ŋgòfa ves, tse' gha' ŋàŋ yi nə noŋsə bum sə̀ bʉp sə̀ ntʉʉm avès sə dzəm. Ŋwàk Nwì nə sə tsə̀' də,
<<Nwì bɛ̀ŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo nɛ̀gə̀ ni',
Nə sə fa ŋàŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo kà ni' nɛ̀gə̀.>>
7 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, wèeŋ fa ni' awèŋ bohòTà Nwì, nə bɛŋ Satà, ya yi caŋ me'rə weŋ.
8 Wèeŋ sooŋ kʉəp və Nwì ya yi kʉəp və weŋ. Wèŋ ŋgàa gʉ̀ bʉp, wèeŋ və kə cuk bo awèŋ, nə ye wèŋ bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ ka tsətsərə̀ rərəŋ tse', gʉ ntʉʉm awèeŋ ye rərɛŋ.

9 Wèeŋ tsərə bʉp sə̀ wèeŋ gʉ̀gə̀ə, nə kɛ' ŋgùŋ bə waŋ. Wèeŋ teŋsə ywì, nə waŋ wa, si awèŋ sə̀ yà' sə rɛɛŋ yà'a kupsə, yà'a kpʉ dəmm.
10 Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòTà Nwì ya yi nə le' lokoksə weŋ mʉtsə̀.

Kà Ŋwè Yò

11 Bwema am wèŋ, ka bə̀boŋ co wèŋ sə yoŋ ŋwə̀ mòk yeŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi yo-a moma ye, kè də yi sak nà' àlɛ', ye də yi sə gʉ̀ yà'sə bohòlʉ̀k Nwì. A ye-a ŋga wù sak lʉ̀k nə, ye də wù ka ŋwə̀ nə̀ wù sə gʉ̀ yusə̀ lʉ̀k nə sə dʉk yeŋ, wu ŋwə̀ nə̀ wù sə tsərə də wù gha' ŋàaŋ lʉ̀k nə.
12 Ŋgà fa lʉ̀k, nə ye ŋgà səsak mègù mò'fis, yi Nwì, a sə̀ yi nə̀ yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòlùŋsə ŋwè, nə ye ŋgòzə nà'. Fana wu yè'sə ndà nə̀ co wù sak bwe tɛ̀'ɛ yo ɛ?

Ŋwè Ka Zòŋ Riŋ

13 Wèeŋ yu'rə na jo è, wèŋ sə̀ wèŋ sə dʉk də, <<Ntinə kè zòŋ è' a nə lo mvwe' lak yà'a bə yà'a, nə kə cum fo' lùmŋgòŋ mò'fis, nə seŋ bum fo', nə tse' swe'.>>
14 Ŋga wèŋ ka yusə̀ yà'a nə gʉ yòŋsə̀ə awèŋ sə zòŋ anə riŋ. Yòŋsə̀ə awèŋ sə yè'sə yu yà? Yà' megu co mʉmbà' nə̀ wu yàaŋ yəgə̀ nà' nə̀ zəzòŋ, ghàr nà' sam bisə nà'a.
15 Bògha' co wèŋ dʉk lɛ də, <<A ye-a ŋga Tà Nwì dzəm-a vɛ'nə, ŋga a cu ŋwəm, vesùwèeŋ nə gʉ yu yè'e bə yu yà'a.>>
16 A ŋga'a də wèŋ sə kùmŋgùŋ, nə sə tse' cù nə̀bʉp. Nsàp cèp cù nə bə làŋgàŋ nà'nə bʉp.
17 Ye də ŋwə̀ nə̀ yi rì də yè'e yusə̀ bə̀boŋ sə̀ co yi gʉ yà', nə kà yà' gʉ̀, ye də yi gʉ̀ bʉp.

5

Ntip Nə̀ BohòBʉ̀ Ŋgàa Ghàk

1 Ŋgàa ghàk wèŋ, wèeŋ yu'rə fa mʉ-a momjo è. Wèeŋ waŋ kɛ' torə ŋgùŋ bʉ̀ʉ nsàp ŋgə' nə̀ nà' sə və̀ bohòwèŋ mvàk momjo.
2 Ghàak awèŋ sə bì bʉp lòo, nzək zʉ vəpsə wes bə̀bòoŋ cə̀ək awèŋ laŋ.
3 Ndu a ta wes mbàam awèŋ, ndu sə tə ŋgònitsə̀' də wèŋ tse' njo, yà'a nə ta ŋgùup ni' awèŋ co mis tɛ̀ŋ yà' yi. Wèŋ sə lòsə nòŋsə mbàam awèŋ, nə kà rì də nze nə kʉəp ŋgòmè laŋ rì à?
4 Wèŋ a ka bʉ̀ʉ sə̀ wo a fàk mʉ nzuù wèŋ mbàam awo lak fa. Yuk-a mvə'nə̀ wo sə wa è. Nwì Tà nə̀ ghaŋ a yuk wa bʉ̀ʉ yè'sə laŋ.
5 Wèŋ a zʉ jə nze nè'nə tè nə sə gʉ bum mvəsə̀ yà' bòweŋ. Wèŋ a zʉ, nə fʉə co mbòŋ nə̀ yi sə tək nùmbu nə̀ wo nə sʉə yi.
6 Wèŋ a sak bʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ co wo bʉ̀ʉ sə̀ bʉp, nə zə wo. Wo cum megu gəe'.

Ko Ntʉm Nə Sə Lɛŋ Nwì

7 Ko ntʉm bwema am, tə̀tè Tà kə və. Kʉk ja'a mvəsə̀ ŋga nzum təkgə̀ də zʉzʉʉ kʉrə mʉ nzuù yi e. Yi kogə̀ ntʉm mvə̀k lùm tè mbʉ̀ŋ kə li.
8 Wèŋ tse' ŋgòtək sə̀' vɛ'nə tə̀tè Tà nə və. Və̀və̀ ye nə kʉəp yè'sə laŋ.
9 Wèeŋ kà də wèeŋ ŋwʉrə kɛ'ca də ŋwə̀ nəmòk sə kà mvəsə̀ wèŋ dzəm sə gʉ̀ ŋwʉ̀rə̀, bwema am wèŋ na. Njo nə də ya Nwìi kà weŋ kə̀ sak. Ŋgà sak nzak nə kʉəp ŋgòvə̀ laŋ.
10 Tsərə na ŋgàa tsòhòbum Tà Nwì sə̀ wo anə ye to mantombì yà'a nɛ̀. Wo yà'a nsàap ŋgàa yə ŋgə', nə sə ko ntʉm.
11 Vès dʉk də wo cu bə kwəkwa bʉ̀ʉsə̀ wo ànə sə ye ŋgə' vɛ'nə, fana wo kiŋ ntʉm, nə təəŋ mali gʉgʉŋ, nə kà mè'rə̀. Mʉ̀ rì də wèŋ à yuk mvəsə̀ Jup à kì ntʉm ghà nə̀ mə̀mumsə̀ a və̀ bohòyi, fana Tà Nwì kə se yi maŋkwɛ̀ŋ yà'a laŋ. Bə nə̀ zìnə, Tà tse' koksə̀manziŋ bohòvès cɛ̀bʉ̀ə̀.
12 Yumòk sə̀ yà' gʉ càsə də, wèeŋ cu ŋgòcèp yumok, wèŋ kà kɛ̀ŋ, bwema am wèŋ a. Kà də wèeŋ kɛŋ ntòbu kè nzeŋgòŋ, kènə də wèeŋ kɛŋ to liŋ yumok dʉk. Bòdə wèeŋ dʉk megu də <<Ŋ>> ŋga wèŋ dzəm,

nə dʉk də <<Hai'>> ŋga wèŋ ka dzəm.
13 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə yə ŋgə', boŋ də yi lɛŋ Nwì, fana a ye-a ŋga mòk sə kwa ye kwa, yi yəm kuksə liŋ Nwì bə ŋkì.
14 Ŋgà yiyaŋ ye-a mʉtsətsə'rə wèŋ yo, yi to bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos, wo kə lɛŋ fa yi pìriyà. Wo lɛŋ, wo yok yi bə mve' mʉnə liŋ Tà Jisòs.
15 Pìriyà nə̀ wo lɛŋ nà' bə dzədzəm nə, nà'a nə gʉ yiya nə me. Tà Jisòos nə gʉ yi gʉŋ fe'lə sə̀mok. A ye-a ŋga yi à gʉ̀ bʉp, Nwì swifa yi yà' sə̀'.
16 Fana bòbohòwèŋ də, mòok tsoho fa mòk bʉp ye sə̀ yi gʉ̀ʉ, mòk tsoho fa mòk sə̀' vɛ'nə, ya mòok lɛŋ fa mòk, mòk lɛŋ fa mòk nə sə̀', ya yiyaŋ kà weŋ ya, ya Nwìi luŋsə weŋ. Nsàp pìriyà ŋwə̀ nə̀ yi kə̀kʉrə̀ tse' ŋàŋ nja ŋgògʉ̀ bum nə̀bʉp.
17 Àlajà à ye sə̀' ŋwè co vesùwèŋ vɛ'ɛ, nə lɛŋ Nwì nə zìnə də mbʉ̀ʉŋ kà li. Mbʉ̀ŋ à ci'i, nə kà sə nze cʉəm mʉnə lùumŋgòŋ tɛ' bə bwes.
18 Ànə geŋ, yi lɛŋ fe'lə sə̀mok, mbʉ̀ŋ li tsoŋ mʉbu nə̀bʉp, fana bum to.
19 Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga mòk mʉtsətsə'rə wèŋ jàm me'rə-a mandzə̀ Nwì nə̀ zìnə nə, fana mòk kə jəŋ fəsə və yi sə̀mok.
20 Rìŋtse' də a ye-a sə̀ ndà pwe' nə̀ yi fis fəsə və̀ ŋgà gʉ̀ bʉp mvwe' bʉp ye, ŋwə̀ ànə bwi və mvwe' mandzə̀ nə̀ bə̀boŋ, fana ye də yi fèp fis fa ŋgà gʉ̀ bʉp ànə yòŋsə̀ ye mvwe' kpʉ, nə swihi bʉp sə̀ co wù kà fʉ̀k.

Ŋwàk nə Mantombì nə PITÂ à Còom

Tu njo nə Pità à còm ŋwàk ènə bùu zeŋ nə, a də ya yi fisə fa krətèŋ wèŋ ntum bə ŋgə'ə sə bwìŋ sə fa wo də bùusə wo a dzəm bohòJisòs sə. Yi à sə cèp kùm mali bə nzak Ntirə nə Bəboŋ nə. Yi sə duk də mumvə'nə Jisòs à lòkok mvwe' kpu, nə kak də yi nə bwi və ntsə'mòk, yà'a gùgə krətèŋ wèŋ ŋgòko ntum. Yi də mvə'nə yà'wèeŋ rìŋtse' vɛ'nə fana yà'wèeŋ jihi nzòŋ ghà nə ŋgə' vəə, bùusə a yà'sə yumok sə yà' sə mùmsə wo. Wo riŋ sə' də nùmbu nə Jisòos kə yəəŋ jəja fana yà'wèeŋ nə tse' ləlàk àwo.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pità nə mu ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Mù sə còm fa ŋwàk ènə bohòwèŋ bwe Nwì sə wèeŋ ŋga'a ŋkùiŋ lakmvum. Wèŋ sə wèŋ sam cu lòmvwe' nze Poŋtòs, Gàlesiyà, Kàpàdosiyà, Ɛsiyà nə ye Bìtiniyà.

2 Tà Nwì ànə swek noŋsə weŋ ŋga yi dzəm kok gù sə vəə yi də wèeŋ nə ye bùu ye. Anə gèŋ, yi gù rɛŋsə weŋ bə yòŋsə ye də ya wèeŋ nə sə yuk duk Jisòs Krɛst fana nduəm ye cùk rɛŋsə weŋ. Nwìi gu weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi wùriŋ.

Lùŋ Nə Krətèŋ Wèŋ

3 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nə yi Nwì, nə ye tɛ'ɛ Jisòs Krɛst, bùusə yi à tse' koksəmanziŋ ye cèbùə, nə gu ves a tse' dzədzə nə fi nə. Yi fa ves nà' bə mandzə nə də yi à lòkoksə Jisòs Krɛst mvwe' kpu. Yè'sə zeŋ sə yà'a gùgə ves ŋkuŋ vès sə naaŋ tu də vesùwèeŋ nə kə lù sə'.

4 Yà'a njo nə vès sə kùk gèsə lòlis mantombì sə' də vèes nə kə tse' bum wùriŋ sə Nwì a nòŋsə fa bùu ye. Yi sə nòŋsə fa weŋ yà' mubu mvwe' sə kaco yà' bi yeŋ. Yà'a nə kà bup, nə kà sə' rèŋ.

5 Bum yè'sə sə yàwèŋ. Wèŋ sə Nwì a nòŋsə weŋ bə ŋàaŋ ye bəboŋ bùusə wèŋ a dzəmtse' bohòyi. Yi noŋsə weŋ də wèeŋ nə kə tse' lùŋ nə nà' cu də nà'a nə yəəŋ ghà nə nzeŋgònə mèe.

6 Wèeŋ kwa bə bum sə Nwì sə gù fa weŋ yè'sə kwa, a ye-a sə də wèeŋ nə ye gesə nsàap ŋgə' zok zok mumvək moòmjo na.

7 Nsàap ŋgə' yè'sə sə və bohòwèŋ ŋgòmùmsə ja'a weŋ də wèŋ sə fa ntum awèŋ bohòNwì zìnə àlɛ. A duk-a nsàp ntɛŋ nə wo togə nà' də guù nà'a. Bwì sə tɛŋ yà' sə misə ya ŋga ma nə bəboŋ nə cum fo'. Yà' mègù sə' vɛ'nə bə ntum awèŋ nə nà' gu ntɛŋ nə casə ntɛŋ guù nə. Wo tse' ŋgòmùmsə nà' sə' ya nà'a cum mali fo' sə' gugun. A vɛ'nə ya nùmbu nə Jisòs Krɛst nə bwì və sə nzeŋgòoŋ fɛɛŋ wo kwasə weŋ, nə fa weŋ ŋguk.

8 Wèŋ ka-a Jisòs Krɛst nə bə lis sə ye yuk, wèŋ sə dzəm malì yi. Nə ŋga'a wèŋ ka yi sə' ye, wèŋ sə naaŋ mali tu bohòyi fana wèŋ sə kwa wù kà fùk.

9 Bùu yà? Busə wèŋ sə tse' swe'e yusə wèŋ à sə fa ntum fo' sə. Swe'e sə lùŋ nə nà'a nə kà mè.

10 À mègù sə' lù nə nà'a nə kà mè ènə nə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à làp, nə kuk ca bəboŋ ŋgòrì tse' nà'. Ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ ànə tsok noŋsə nsàp bòvəm nə Nwìi nə niŋ fa weŋ ènə taŋntèŋ.

11 Yòŋsə Jisòs Krɛɛst nə nà' à ye sə ntuù wo à sə tsòho fa wo bə nsàp ŋgə' nə Krɛst nə kə yə, nə ye nsàp fònə yi nə tse' bwi nà' maŋkwèŋ. Wo à sə làp sə' ŋgòrì mvək nə bum yè'sə nə ye, nə ye də yà'a nə ye valɛ.

12 Ànə gèŋ, Nwì niŋ tsok fa wo duk də ntirə ènə ka nə njàwo yeŋ. Yi niŋ tsok fa wo də, tse' ntirə ànə wèŋ. Nə ye də bùu sə wo tsòhogə Ntirə nə Bəboŋ nə a tsə' weŋ yà' ŋga'a sə'. Yòŋsə nə Rərɛŋ nə nà' ànə tsooŋ mubu nə à fa wo ŋàŋ ŋgòcèp càsə

ncèp ànə. Masinjàa Nwì wèŋ sə dzəm ŋgòrì yà' yàwo sə̀'.

Wèeŋ Ye Bʉ̀ʉ Sə̀ Rərɛŋ

13 Ye də mvəsə̀ Nwì a nìŋtsə̀' fa weŋ nsàp bòvəm nje nə̀ nà' yam wùriŋ ènə fana wèeŋ jəŋ ŋkərə̀, nə ko ni' awèŋ ya wèeŋ naaŋ megu tu awèŋ bə bum sə̀ wèeŋ nə̀ kə̀ tse' yà' wèŋ sə. Yà'a nə̀ kə̀ ye yàwèŋ nùmbu nə̀ Jisos Krɛst nə̀ kə̀ yəəŋ fe'lə sə̀mok nə.
14 Wèeŋ yùgə̀ bum sə̀ Nwìi dzəmgə̀ dʉk də wèeŋ gʉ yà'. Wèeŋ kà də wèeŋ gʉ fe'lə bum sə̀ yà' à sə bòto weŋ taaŋ ŋga wèŋ ka Ntirə̀ nə̀ Bəbòŋ nə ntòrì yà'a mok dʉk.
15 Nwì nə̀ yi a to weŋ ŋgòye bʉ̀ʉ ye nə, yi rərɛŋ fana wèŋ tse' ŋgòye bə mandzəə awèŋ pwe' rərɛŋ sə̀' co yi nə.
16 Yà'sə mègù sə̀' yəyərə̀ mvəsə̀ wo ànə com noŋsə lo ndzənə ŋwàk Nwì mantombì dʉk də,
<<Ye bə mandzəə yo pwe' rərɛŋ
bʉ̀ʉsə̀ mʉ yàm sə̀' rərɛŋ.>>
17 Mvə̀'nə̀ wèŋ sə lɛŋ Nwì, wèŋ sə to yi də Tɛ̀'. Tɛ̀' àwèŋ Nwì nə sakgə̀ ndàaŋwè pwe' yəyərə̀ bə yusə̀ ŋgəŋgàŋ gʉ̀ʉ, fana a bəbòŋ də wèeŋ niŋtsok fa yi wəwəp, nə cum ncu nə̀ bəbòŋ ŋga'a nə̀ wèŋ cu co ŋkʉ̀ìŋ sə nzeŋgòŋ fɛn.
18 Wèŋ rì dʉk də ghà nə̀ Nwì ànə fis gɛsə weŋ mvwe' nsàap bum lak sə̀ wà, sə̀ tɛ̀' awèŋ ànə ni tsok weŋ, yi à ka weŋ bə mbàm nə̀ nà'a nə̀ cà wà nè'e ywiŋ.
19 Yi à ywiŋ weŋ bə ndʉəm Jisòs sə̀ yà' gʉ ntɛŋ vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k. Yà' ànə ye co wo à jə nsùŋga nə̀ nà' à ka yu səmok sə̀ bʉp mʉ ni'ì yi tse', nə sʉə nà', nə jə və fa Nwì co yu cop.
20 Ŋkuŋ Nwì à sə kə̀ gʉ̀ nzeŋgònə ŋga yi ànə cok noŋsə Krɛst laŋ də yi nə kə tɛsə ves. Nə̀ ŋga'a nè'e, yi nì fa-a nə ves Krɛst nə.
21 Vesùwèŋ tse' mandzə̀ ŋgònaaŋ tu bohòNwì yè'sə bʉ̀ʉ Krɛst nə. Bʉsə̀ Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kpʉ, nə kuksə yi wùriŋ. A bʉ̀ʉsə̀ Nwì ànə gʉ vɛ'nə ŋkuŋ vesùwèŋ tse' mandzə̀ nə̀ ŋgòfa ntʉm bohòyi, nə sə kʉk gesə lis bohòyi sə̀'.
22 Wèŋ a rɛŋsə tsə'rə ni' awèŋ bə mandzə̀ nə̀ də wèŋ sə bɛ' zìnə nə fana yà'a gʉ̀ də wèeŋ sə dzəm bwema awèŋ bə mandzə̀ nə̀ zìnə nə. Ye də ncèp njàm nə̀ mʉ̀ sə cep fa wèeŋ dʉk də, wèeŋ dzəm mòk bə mòk, nə lo mantombì.
23 Sə tsərə tse' də wo a dzə fe'lə weŋ nə̀ kɛ̀' ba. Dzədzə ènə à və bʉ̀ʉ ŋàaŋ ncèp ye nə̀ nà' tse' lùŋ nə. Nsàp lù ènə, nà'a kà mègə nə kà sə kupsə̀ yuk.
24 Yè'sə mègù mvəsə̀ wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Bwìŋ pwe' gù co ŋgaŋ sə̀ yà'a
kpʉgə̀ yè'e.
Nzùum awo sə̀ wo sə fom mègù co
nzàamŋgaŋ sə̀ ghàr vɛ'ɛ yà'
kpʉ nə yɛ' gbʉ yè'e.>>
25 Fana bohòncèp nə̀ Tà Nwì nə ye, nà'a cu maligə̀ ye fo'. Nè'e zeŋ, ncèp Ntirə̀ nə̀ Bəbòŋ nə̀ wo à tsòho fa weŋ nə.

2

Tà Nwì A Cokfis Nòŋsə Weŋ ŊgòYe Bʉ̀ʉ Ye

1 Mvə̀'nə̀ wèŋ rì də bum yè'sə vɛ'nə fana ncu awèŋ nə̀ wèŋ cu, kà bʉp tse' fe'lə̀. Kà ŋgòŋ mok lim fe'lə̀, nə kà bum cù ba sə cèp. Kà yu ŋwə̀ nəmòk wa, nə kà liŋ ŋwè bʉpsə̀.
2 Wèeŋ bwe Nwì sə̀ wo a dzə weŋ fi. Wèeŋ waŋ njè nsàp mbwi nə̀ bəbòŋ nə̀ nà'a ze'səgə̀ yòŋsə nə. Mbwi nə̀ nà' tse' ŋgòkùksə wù tè wù gʉŋ lo mvwe' lùŋ.
3 Bʉsə̀ wèŋ à yu'rə ja'a bəbo nə̀ Tà Jisòs, nə riŋ də nà'a bòcɛ̀bʉ̀ə laŋ.
4 Wèeŋ sooŋ kʉəp və bohòyi nə̀ yi lìs kùmndap. Bwì à də yi ka fàk tse'. Nə ye də Nwì a swe' fis yi də yi tse' fàk wùriŋ.
5 Wèŋ sə̀ wèŋ a tse' lùŋ nə laŋ fana, bòdə wèeŋ ye co lìis sə̀ aco wo ci ndap Nwì bə zeŋ. Wèeŋ ye sə̀' co ŋgàa fa satikà' nə sə fa Nwì nsàp satikà' nə̀ nà'a rərɛŋ nə̀ yi nə

ko jəŋ nà'. Yi dzəm nà' bʉ̀ʉ fàha sə̀ Jisòs Krɛst.
6 Yèè! Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sə̀'
də,
<<Mʉ̀ sə nòŋsə lìs mòk nə̀ bə̀boŋ
Mvwe' ntʉm lak àm nə̀ wo togə̀ fo'
də Zayòŋ.
Nà'a lìs tò'ndap nə̀ mʉ nə ci ndap
àm mbwa.
Lìs ènə, mʉ̀ a cokfis yi, nə̀ yi tse' fàk
wùriŋ.
Ndàaŋwè pwe' nə̀ yi naaŋ na tu
bohòlìs ènə,
Ŋgə̀ŋgàaŋ nə kà wà kə̀ màhà.>>
7 Yusə dʉk də, lìs ènə tse' fàk wùriŋ
bohòwèŋ sə̀ wèŋ naaŋ tu bohòyi.
Nə ye də bohòbòp bʉ̀ nə̀ wo ka tu
bohòyi naaŋ, fana riŋ də,
<<Lìs nə̀ ŋgàa bom ndap wèŋ à
dzèeŋ mà' nà' də nà'a bʉp nə,
Nà' kə̀ tse' gha' fe'lə fàk sə̀' yi nə.>>
8 Yu səmok cu malì bə lìs ènə
ndzənə ŋwàk Nwì sə̀' ŋkuŋ. Yu sə
dʉk də,
<<Bwìiŋ nə̀ lʉ'rə mbwa, nə gbʉ.>>
Njo nə̀ bwì nə gbʉ vɛ'nə nə, a bʉ̀ʉsə̀
wo a ka yusə̀ Nwì a cèp yuŋ. Nwì
ànə fʉhʉ noŋsə me mantombì də
yà'a nə gbʉ vɛ'nə.
9 Nə ye də wèeŋ yàwèŋ bʉ̀ʉ sə̀
Nwì à cok fis nòŋsə weŋ yi. Wèeŋ
yàwèŋ bòp bʉ̀ ŋgàa fa satikà' sə̀ mʉ
nto' Nwì. Wèeŋ ŋgwì bʉ̀ Nwì. Wèeŋ
nsàp bʉ̀ nə̀ zok. Yi a to fis jə weŋ də
ya wèeŋ kwasə liŋ ye, nə niŋ fa fàak
ye bohòbwì. Bʉsə̀ yi à fis gɛsə weŋ
mvwe' ndzəm, nə jəŋ lo weŋ mvwe'
nsàp marɛŋ nə̀ co ŋwè kà cèp to.
10 Wèŋ à ka mantombì bòp lak
bwì bə tu awèŋ yeŋ. Nə̀ ŋga'a nè'e
wèeŋ mok bòp lak nə̀ Nwì. Wèŋ
à ye bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a sə kà manziŋ
bohòwèŋ koksàgə̀. Nə̀ ŋga'a nè'e
Nwì sə kə̀ koksə manziŋ bohòwèŋ.

Bʉ̀ʉ Nwìi Wəp Bʉ̀ Ŋkəŋkum Sə̀ Sə Nzeŋgòŋ

11 Ŋge' am wèŋ, wèeŋ riŋ tse' dʉk
də wèeŋ ŋkʉ̀ìŋ. Nzeŋgòŋ nè'e ka
mvwe' ncum awèŋ yeŋ. Ye də bòco
wèŋ kà ni' awèŋ bum sə̀ yà' sə dzəm
yà' yà'a fa, bʉ̀ʉsə̀ yà' sə mà' dzè' bə
yòŋsəə àwèŋ sə.
12 Mvə̀'nə̀ wèŋ cu mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ
sə̀ wo ka Nwì riŋ fana wèeŋ cum ncu
nə̀ bə̀boŋ. Wèeŋ cum vɛ'nə ya ŋga
wo dʉk-a də wèŋ sə gʉ̀ bʉp fana, wo
ye bə̀bo awèŋ nə̀ wèŋ sə gʉ̀ʉ, wo
kuksə Nwì nùmbu nə̀ yi nə və.
13 Wəp ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ wo a co'
nòŋsə wo də wo sə sak bwìŋ bʉ̀ʉsə̀
Tà Jisos Krɛst sə dzəm vɛ'nə. Wèeŋ
yuk ŋkum nə̀ ghaŋ nə̀ yi gha' mok
pwe' nə̀ yi cu mvwe' lak Rumà.
14 Nə yuk govənòo sə̀ wo a nòŋsə
yà'wèŋ də wo yeŋsə ŋgàa gʉ̀ bʉp
wèŋ ŋgə', nə kwasə ŋgàa gʉ̀ bə̀boŋ
wèŋ yà'a, wəp wo sə̀'.
15 Bʉsə̀ Nwì sə dzəm dʉk də wèeŋ
lok cùu ŋgàa ləm sə̀ wo ka yumok
riŋ bə fàha awèŋ sə̀ bə̀boŋ.
16 Wèeŋ cum-a mok co bʉ̀ʉ sə̀
yumok ka wo ko kiiŋ tse'. Kà də
wèeŋ jəŋ nsàp ncu awèŋ ènə ŋgògʉ̀
bʉp bə zeŋ dʉk. Ncu àwèŋ nə̀
wèŋ cu nə nà'a ye də wèeŋ ŋkwèŋ
bohòNwì.
17 Wèeŋ wəp ndàaŋwè lòoŋ fo', nə
dzəm bwema sə̀ wo à dzəm Jisòs.
Wèeŋ wəp Nwì nə ye ŋkum nə̀ yi
gha' mok wèŋ nə̀ mvwe' lak Rumà
nə sə̀'.

Ko Ntʉm Bə Ŋgə'
Nə̀ Wù Yə Jìnjo Co Krɛst

18 Wèŋ sə̀ wèŋ sə fàk bohòbʉ̀ʉ
mok, wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze
bohòwo. Wèeŋ yuk dʉk awo sə̀'.
Wèeŋ gʉ vɛ'nə bohòwo sə̀ wo tse'
ntʉm sə̀ bə̀boŋ nə ye sə̀ wo bʉp
ntʉm wèŋ pwe'.
19 Yi fa-a wu ŋgə' ŋgwàŋ ŋga wù
ka yumok bʉpsə, fana wù ko ntʉm
yò, bʉ̀ʉsə̀ wù rì də Nwìi dzəmgə̀
nsàp ŋwè ànə, fana Nwìi nə kwa
bohòwù.
20 A ye-a ŋga wo ləp ŋwè də yi gʉ̀
bʉp ŋga yi gʉ̀ nà' laŋ nə̀ zìnə fana yi
sə ko ntʉm, ye də yi ka yà'sə yumok
gʉ, bʉ̀ʉsə̀ yi sə yə ŋgə' bʉ̀ʉ yusə̀ yi
rì yà' laŋ. Nə ye də ŋwè nə̀ yi ka
yumok bʉpsə, wo yeŋsə yi ŋgə' wà

fana Nwìi nə dzəm fa yi də ŋ̀, yi gʉ̀ kəkʉrə.
21 Nà'a njo nə Nwì à cok fis nòŋsə
wu ŋgòko ntʉm vɛ'nə. Bʉsə Krɛst
bə tu ye à yə ŋgə' bʉ̀ʉ wèŋ, nə niŋ
noŋsə lo fa weŋ də ya wèeŋ gi yuŋ
mvwe' kùu ye sə.
22 Yi à ka bʉp nə mò'fis gʉ yuk.
Ŋwè kà ntsə'mòk ŋga limŋgòŋ tesə
tsə kə cùhu yi sə' yuk yuk.
23 Ghà nə wo à sə yà' yi, yi à ka
yà'wèŋ yak fəsə. Wo à yeŋsə yi ŋgə',
yi kà də yi nə gʉ yà'wèŋ bʉp sə' dʉk.
Yi à mè'rə fa gù ni' ye ndzə bohòNwì
nə yi sakgə nzak bə zìnə.
24 Krɛst bə tu ye à bək kok lòbʉp
avès mʉntəəŋ ndzə ni'ì yi, nə kpʉ
bə zeŋ. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ya vesùwèeŋ
ye mok co bʉ̀ʉ sə wo kpʉ mè'rə bʉp
laŋ, nə cum mok ncu nə rərɛŋ. Wèŋ
à lù bʉ̀ʉ mvwe' ye sə yi à ko.
25 Wèŋ ànə ye co nsùŋgaaŋ sə wo
à jàm mandzə. Nə ŋga'a nè'e wèŋ a
foho və ŋgòyù ganakù' nə nə yi ŋgà
nòŋsə yòŋsəə awèŋ.

3

Ncu Ŋgwe Bə Ndum

1 Bohòma njàwèŋ yep bwìŋ,
wèŋ tse' ŋgòjəŋ ni' awèŋ sə nze
bohòndum awèŋ. A ye vɛ'nə ya
ndum mok ye-a sə wo ka ncèp Nwì
ntòdzəm, wo nə bʉʉŋ ŋga ŋgwe nə
ka yumok ntòcep lok.
2 Bʉsə wo yə ncu àwèŋ nə nà'a
rərəŋ bə wəwəp nə bəboŋ nə.
3 Kà də wèeŋ fʉhʉ megu ni' awèŋ
ŋgòyəəŋ bəboŋ bə nsàp mandzə nə
ŋgòba' tu, kè nisə ntìim ntɛŋ sə yà'
sə bà'a bà'a bə cək wèŋ dʉk.
4 Bòlɛ də wèeŋ fʉhʉ ntʉʉm awèŋ.
A ye-a ŋga wu fʉ̀ə̀, nə sə ko ni',
nà'a nsàp fəfʉhʉ̀ nə bəboŋ. Nsàp
nə ŋgòye vɛ'nə ènə, Nwì dzəm nà'
wùriŋ.
5 Yà'a mvə'nə bàa sə wo à sə yùgə
mandzə Nwì nə sə naaŋ tu bohòyi
lùum mok wèŋ à sə fʉhʉ ni' awo
vɛ'nə, nə sə yuk ndum awo wèŋ.
6 Sàra ànə ye nsàp ŋwà nà'nə
mòk. Yi à sə yukgə ndu ye Abràham,
nə sə to nà' dʉk də, <<Masà àm.>>
Wèeŋ yà'sə ŋga'a mok bwe Sàra
ŋga wèŋ sə gʉ̀ bəboŋ, nə kà yumok
sə wəp na.
7 Mègù sə' vɛ'nə bohòwèŋ
mbəmbam də mvəsə wèŋ cu bə yep
awèŋ, rìŋtse' də yi ka ŋàŋ co wù
tse'. Wèeŋ kotse' wo bəboŋ. Njo nə
də wo nə kə tse' lùŋ nə Nwìi nə kə fa
bwì nə yàwo sə', wenə wèŋ bəbɛ'.
Wèeŋ gʉ mʉmvə' ànə ya wèeŋ gʉ̀
pìriyà fana yumok kà nà' bʉpsə.

Ye Ŋgə' Njo Gʉ̀ Bòŋ

8 Ncèp àm nə ŋgòləsə bə zeŋ,
a dʉk də wèŋ pwe' tse' sə' nsàp
ntʉm nə mò'fis. Bwema sə wo à
dzəm bohòJisòs pwe', wèeŋ dzəm
wo. Wèeŋ tse' koksèmanziŋ, nə tse'
ntʉm nə fəfwèŋ, nə jəŋ ni' awèŋ sə
nze bohòmòk bə mòk.
9 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk gʉ-a weŋ
bʉp, wèŋ kà yi bʉp sə' gʉ̀ fəsə fa.
A ye-a sə' dʉk də ŋwə̀ nəmòk yà'
weŋ, wèŋ kà yi sə' yàk fəsə. Dʉk
fa nsàp ŋwə̀ ànə lɛ dʉk də, <<Nwìi
tɛsə wu.>> Bʉsə Nwì a to weŋ, nə
kak ŋgòsè weŋ.
10 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzəm-a
dʉk də yi cum ncu nə bəboŋ
nə bə kwəkwa,
Fana yi kà cùu sə bʉp tse'.
Yi kà mvwès sə cì'.
11 Yi tse' ŋgòbʉ̀ʉŋ mè'rə mandzə gʉ̀
bʉp,
Nə yuŋ mandzə nə ŋgògʉ̀ bəboŋ.
Yi lap fifi bə ntʉm ye pwe'fo' zìnə.
12 Wèŋ rì də Tà Nwìi kʉ̀k tesgə lis
bohòbʉ̀ʉ sə wo kəkʉrə,
Nə sə yuk yusə wo sə lɛŋ bohòyi,
Fana Yi sə bɛŋ bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp
wèŋ.>>
13 A ye-a dʉk də wèŋ sə làp mandzə
nə ŋgògʉ̀ bəboŋ bə zìnə àwèŋ
pwe'fo' fana ye də aco ŋwə̀ nə yi gʉ
weŋ bʉp ye yè'sə ndà?
14 A ye-a nə də wèŋ sə yə ŋgə' njo nə
wèŋ gʉ̀ bəboŋ fana wèŋ sə kwa bə
zeŋ kwa. Bə yà'sə lòoŋ, kà də bwìiŋ

wəpsə weŋ dʉk, nə kà ntʉm awèŋ ŋgə' sə fa.
15 Wèeŋ fa megu ntʉm awèŋ bohòKrɛst də yi mègù Tà sə ntʉù wèŋ yi. Sə fʉhʉ ghà yà lòoŋ nə wù cu ŋgòtsə' fəsə fa ŋwə nə yi fek-a weŋ njo nə wèŋ sə naaŋ tu bohòJisòs na.
16 Wèeŋ cu ŋgòtsə' fa yi, wèŋ ye fùə, nə sə niŋ wəwəp sə'. Wèeŋ noŋsə ntʉm awèŋ rərɛŋ ya ŋga marè'tu nə ko bʉù sə wo sə yàk weŋ ŋga wo yə də ncu awèeŋ bəboŋ co bʉù sə wo sə yù mandzə Jisòs Krɛst.
17 Bʉsə ŋga Nwì dzəm-a də wèeŋ ye ŋgə' fana yà' boŋ ghak də wèeŋ ye ŋgə' ŋga wèŋ gʉ bəboŋ, nə noŋsə ŋgòye ŋgə' njo nə wèŋ gʉ bʉp.
18 Jisòs Krɛst bə tu ye ànə ye ŋgə', nə kpʉ bʉù bʉp avès nə mvèsə. Yi nə yi ŋwə nə rərɛŋ à yə ŋgə' bʉù tu bʉù sə wo ka rərɛŋ yeŋ, ya yi jəŋ və weŋ bohòNwì. Wo ànə zə yi bə ŋgùpni', fana yi lokok fe'lə bə yòŋsə.
19 Yi ànə kpʉ, yòŋsə ye nə lo kə ye yòŋsəə bʉù sə wo à kpʉ mantombì, nə tsoho fa yà'wèŋ ncèp nə Nwì. Ye'e yòŋsəə sə Nwì ànə ko lok noŋsə wo fo'.
20 A bʉù sə wo ànə gʉŋtu bohòNwì. Wo ànə gʉŋtu bohòNwì ghà nə Nuà ànə sə gʉ ŋgwes. Nwì ànə ko ntʉm də ya yà'wèeŋ bʉʉŋ fana yà' cà wà. Ànə luŋ megu mʉ ndzəpə anə bwì fwame', wo sə wo ànə ni ŋgwes nə.
21 Ndzəp nə wo ànə ca ca nə, ànə ye co a bàptɛ. Nà' à sə nì tsə' gèsə lòmantombì bə ndzəp bàptɛ nə nà'a fisgə weŋ mvwe' bʉp awèŋ njo nə Jisòs Krɛst ànə lokok mvwe' kpʉ nà'a. Nà' ka yusəmok bə ŋgòcù fis fa ŋwè ndom sə mʉ ŋgùpni' tse'. Nà'a nsàp yumok nə vèes jəgə nà' ŋgòbʉʉŋ və bohòNwì, nə lɛŋ yi də yi cuk rɛŋsə fa ves ntʉm avès.
22 Krɛɛst à lòmʉbu, yi cu mbwa bo ma mà'a Nwì. Yi ŋwə nə ghaŋ bohòmasinjàa Nwì bə yà lòoŋ sə yà' tse' ŋàŋ wèŋ yi.

4

Ncu Ŋgà Rì Nwì

1 A rì də Jisòs Krɛst ànə ye ŋgə' bə ŋgùpni'. Ye də wèeŋ fʉhʉ ŋgòyə ŋgə' bə ŋgùpni' sə' mvə'nə yi ànə ye ya wèeŋ ye gʉgʉŋ. Bʉsə ndàaŋwè pwe' nə yi à yə-a ŋgə' bə ŋgùpni' ye fana ye də yi a gà'a bə ntʉm nə ŋgògʉ bʉp laŋ.
2 Ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì, ncu ye sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ nə ye ŋgòyù bum sə Nwì dzəm vɛ'nə. Yi nə kà yusə ŋwè sə dzəm yi yù.
3 Wèŋ a càsə mvək wùriŋ ŋga wèŋ sə gʉhʉ bum sə bʉù sə wo ka Nwì rì dzəmgə ŋgògʉù. À nə ye mantombì, wèŋ à sə gʉgə bʉp, nə kà lis maŋkwɛ̀ŋ kʉk. Wèŋ à sə ko sàhà mvə'nə yà' bòweŋ, nə kà taŋsə. Wèŋ à sə jʉhʉ rùk, nə sə rooŋ ni', nə sə binə no kɛ' rùk. Wèŋ à sə kùksə bum sə wà co Nwì, nə sə kuksə bə nsàp mandzə nə bʉp.
4 Nə ye də nə ŋga'a nè'e, wèŋ sə kà mok wenə wèŋ mok be'lə fe'lə, wèŋ sə kà nsàp bʉp nə ləlà nà'nə mok gʉ fe'lə. Wo sə mərə fana nà'a njo nə wo sə yak weŋ.
5 Yusə dʉk də mvək sə vəə nə nsàap bʉù yà'sə nə kə sak nzak bohòNwì. Wo nə sak mvəsə wo à cu ncu àwo sə nzeŋgòoŋ fɛn. Nwìi nə sak bʉù sə wo cu ŋwəm bə sə wo à kpʉ laŋ wèŋ pwe'.
6 Nè'e njo nə wo ànə kə tsoho fa bʉ kpʉkpʉ wèŋ Ntirà nə Bəboŋ nə də ya wo tse' nsàp lùŋ nə Nwì, nə nà'a ndzənə yòŋsə nə. Nwì ànə sak me wo ghà nə wo ànə ye ŋwəm sə' laŋ mvəsə wo sakgə ndàaŋwè lòoŋ.

Kùugìi YòCo Krətèŋ

7 Nzeŋgòŋ nə kʉəp ŋgòmè laŋ. Ye də wèeŋ fʉhʉ, nə jəŋ ŋkərə ya wèeŋ nə riŋ mvəsə ŋgòlɛŋ pìriyà.
8 Yusə yà' yam casə pwe'fo' dʉk də wèeŋ sə dzəm mòk bə mòk bə ntʉm awèŋ pwe'fo'. Bʉsə ŋwèe dzəm-a ŋwè, dzədzəm nà'nə gʉ yi, yi kà bʉp nə mòk nə sə gʉù yə.

9 Noŋsə ncùu awèŋ to bohòndàaŋwèwo à bɛ̀ŋ Ntirə nə Bəboŋ nə Nwì nə lòoŋ. Wèeŋ gʉ̀ vɛ'nə, wèŋ kà bə zeŋ sə cèp ŋwəm kɛ'cà.
10 Nwì a fa ndàaŋwè pwe' ŋkərə ŋgògʉ̀ bum bə nsàap mandzə zəzok. Ye də ndàaŋwè pwe' kotse' nsàp mandzə ŋkərə nə nje bəboŋ. Yi nə sə fak bə zeŋ mvəsə co nà' tɛsə bʉ̀ʉ səmok wèŋ sə'.
11 Ŋwə nə aco yi cep riŋ yusəmok, fana yi sə tsoho megu co Nwì nə sə cèp yi bə tu ye. Ye sə' də ŋwə nə aco yi tɛsə ŋwè fana yi tɛsə nà' bə ŋàaŋ sə Nwì a fa yi yà' yi. Yi gʉ vɛ'nə ya bwìiŋ yə, wo kuksə liŋ sə Nwì bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst. Ŋàaŋ yee sə ye fana bwìiŋ kuksə yi mvèsə nə mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

Ŋgə' Nə ŋgòYə Nà' Bʉsə Də Wu Krətèŋ

12 Ŋge' am wèŋ, məmumsəə sə yà' gʉ wùriŋ sə və bohòwèŋ. Wèeŋ kà də wèeŋ mərə kɛ'cà bə zeŋ co a nsàp yu nə wèŋ nə ka riŋ dʉk.
13 Wèeŋ kwa ləlɛ kwa dʉk də ŋgə' nə Jisòs Krɛst à yə, weŋnə wèŋ sə yə nà' bəbɛ'. Ye də kwəkwa awèeŋ nə yam casə yà pwe' nùmbu nə wo nə yə fòye sə yi tse' sə jəja.
14 A rɛŋsi bohòwèŋ ŋga bwì sə ya'rə kɛ'cà-a weŋ də bʉ̀ʉsə wèŋ sə bɛ' mandzə Jisòs Krɛst na. Yà'sə sə nì tsə' dʉk də Yòŋsə nə Nwìi mʉ tuhù wèŋ. Yi nə yi maŋgəŋgèŋ nə.
15 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə yə ŋgə' fana kà də yi ye ŋgə' bʉ̀ʉsə də yi ŋgà zə bwìŋ kè ŋgà yə kè ŋgà gʉ̀ bʉp àlɛ ye. Ŋwèe kà ŋgə' bʉ̀ʉsə də yi sə gbʉ̀ ni kɛ'cà sənə bum bwìŋ wèŋ wàwà sə' yə.
16 Fana a ye-a ŋga ŋwè yə ŋgə' də bʉ̀ʉsə yi krətèŋ fana yi kà də yi koksə marè'tu dʉk. Yi kwasə Nwì bʉ̀ʉsə wo sə jə yi co ŋwəə Krɛst.
17 Yusə dʉk də, mvək kʉ̀rə laŋ nə ŋgòkə sak yèto nzak bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ. Nə yeè nə də a ye-a ŋga bum sə vesùwèŋ rì yà' ŋga'a yè'e mègù yà'sə ntòyèyèto, fana yà'a nə kə ye wesə yè'sə nsàp nə fòbohòbʉ̀ʉ sə wo à bɛ̀ŋ Ntirə nə Bəboŋ nə Nwì nə ɛ?
18 Mvəsə ŋwàk Nwì nə sə cèp dʉk də,

<<A gʉguŋ ŋkuŋ bʉ̀ʉ sə wo kəkʉrəə nə tesə də wo ka nzak bohòNwì gbʉ.
A ye-a vɛ'nə, ye də yà'a nə gʉŋ wesə yè'sə nsàp nə fò
bohòbʉ̀ʉ sə wo kà Nwì wəpgə yà'a nɛ?>>

19 Bʉ̀ʉ sə wo sə yə ŋgə' bʉ̀ʉsə Nwì dʉk vɛ'nə yi fana wo sə gʉ mali bəboŋ, nə fa ni' awo pwe' ndzə bohòNwì nə nà' à gʉ̀ wo. Yi Nwì nə yi gʉ̀gə yusə yi kak də yi nə gʉ pwe'.

5

Ntip Nə BohòŊkwàha Bʉ̀ʉ Sə Mʉ Cos

1 Mʉ̀ tse' mʉncèp mòk nə mʉ̀ dzəm ŋgòtsə' fa nà' bohòwèŋ bʉ̀ʉ sə wèeŋ ŋkwàha bwìŋ mʉ coos. Mʉ yàm sə' ŋwə nə mantombì. Mʉ̀ ànə ye mvəsə Krɛst à yə ŋgə' bə lis am. Mʉ nə kə ye mòk nə ŋgòtse' kəkuksə ye ma mòk nùmbu nə yi vəə. Nà'a njo nə mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də,
2 Jəŋ ŋkərə bə bʉ̀ʉ Nwì sə yi a fa ndzə bohòwèŋ yà'a bəboŋ. Sə kʉk wo mvəsə ganakùu' kʉ̀kgə nàam ye. Kà də wèeŋ kʉk wo co a bə nza' ŋàŋ dʉk, wèeŋ kʉk wo lɛ bʉ̀ʉsə də wèŋ tse' ntʉm nə kwəkwa ŋgòkʉ̀k wo. Kà də wèeŋ noŋsə to mantombì mbàam sə wo nə lak weŋ fo' dʉk. Wèeŋ fak bə ntʉm nə rərɛŋ.
3 Kà də wèeŋ niŋ tsok fa bʉ̀ʉ sə Nwì a fa ndzə bohòwèŋ sə ŋàŋ dʉk. Gʉ̀ bum ləlɛ bə nsàp mandzə nə co ŋga bwì pwe' yə-a, wo nə dzəm ŋgòbɛ' lònsàp nà'nə.
4 Ya nùmbu nə Jisòs Krɛst nə yi ŋkum ganakù' bwìŋ pwe' nə tesə və jəja fana yi nə fa weŋ ləlà' nə nà'a kà bʉpgə. A yà'a də yi nə gʉ wèŋ yəə bə fò.

Ntip Nə BohòKrətèeŋ Sə Wèŋ

5 Bohòwèŋ wàhabwìŋ, yà' mègù sə' vɛ'nə də wèeŋ wəp bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ. Wèŋ pwe' sə wəp mòk bə

mòk, nə sə jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə ye gʉgʉŋ ŋgòfàk bohòmòk bə mòk, bùʉsà yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Nwìi bɛ̀ŋgà bùʉ sà wo nɛ̀gà ni',
Nə sə se sà wo jəgà ni' awo sə nze.>>
6 Ye də wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòNwì, yi nà yi tse' ŋàŋ, ya mvàk nà nje nə kʉrə fana yi fis kok weŋ mʉtsà.
7 Me'rə fa yu yà pwe' sà yà' sə gha' weŋ ndzə bohòyi bùʉsà yi sə tsərə weŋ.
8 Jəŋ ŋkərə, nə muk noŋsə lis awèŋ to, nə sə kʉk, bùʉsà ŋkum ze', yi ŋwà nà wenə wèŋ cu bə dzè' nə sə gi kɛ'ca. Yi sə gì kɛ'ca co gwim nà yi sə wa làp ŋwà nà co yi ko zə nà'. 9 Təəŋ gʉgʉŋ co yi kà weŋ gha', nə sə fa mali ntʉm awèŋ bohòNwì. Sə riŋ tse' dʉk də bwe tɛ̀'ɛ yo sà wo krətèŋ pwe' sə yə ŋgə' sà' mʉmvà'nà wèŋ sə yə yà'sə sənə nzeŋgònə ma fòlòoŋ.
10 A ye ŋga wèeŋ yə ŋgə' ghàr, fana Nwìi nə tɛsə weŋ. Bum sà bəboŋ pwe' və mègù bohòyi. Yi à to weŋ ŋgòkà tse' kəkuksà ye mamòk bùʉ Jisòs Krɛst. Yi Nwì nə bə tu yee nə gʉ tsə'rə weŋ bə nsàp yu yà lòoŋ. Yi nə kə te' lokoksə weŋ bə ŋàŋ, nə tes weŋ mʉmvwe' kùum sà gʉgʉŋ ya wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ.
11 Ŋàaŋ ŋkum yee cum mali gu sà ye. Yà'a ye vɛ'nə.

Ncèp Nà Nà' Ləsə

12 Mʉ̀ còm fa weŋ mʉŋwàk ènə ŋga tɛsə mʉ Sìvanù. Mʉ̀ rìŋtse' də yi ŋwà nà yi bɛ'gà mandzà Krɛst bə zìnə ye pwe'. Mʉ̀ còm ŋwàk ènə ŋgòkwɛ'sə weŋ ya wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ. Bum sà mʉ̀ còm tsà' weŋ pwe', a bum sà Nwì bə zìnə. Fana wèeŋ kotse' bum yè'sə cʉ̀k.
13 Cos nà mvwe' lak Babilòŋ fɛɛŋ, nà Nwì a cokfis wo co yi à cokfis weŋ nə, cèpsə weŋ bəboŋ. Mo àm Mak cèpsə weŋ sà' bəboŋ.
14 Wèeŋ cepsə mòk bə mòk bə nsàp cəcèpsà nà nà' sə nìtsà' dzədzəm. Wèŋ sà wèeŋ bʉ̀ʉ sà Krɛst pwe', fifi ye bohòweŋ.

Ŋwàk nè Ba nè PITÀ à Còom

Pità à còm ŋwàk nè ba ènə ŋgòcèp bə mvwèes sə̀ bʉ̀ʉ mok wèŋ sə yə'rə yà' mʉ cos nə sə. Wo à sə dʉk də Jisòos nə kà mok bwì và. Yi sə tsok fa wo də Jisòs sə cu mam vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi ka dzəm də ŋwə̀ nəmòok bisə dzəm, yi sə fa mandzə̀ də ndàaŋwè pwe' bʉʉŋ gɛsə mvwe' bʉp awo ŋkuŋ ya yi bwi foho və.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Saimʉ̀ Pità, nə̀ mʉ mo ŋgà fàk Jisòs Krɛst nə ye sə̀' ŋgà gə̀ ntum ye. Mʉ̀ sə còm fa nà' bohòwèŋ bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ a fa ntʉm awèŋ bohòyi ya'a. Jisòs Krɛst nə gʉ̀gə̀ bum ye pwe' bə mandzə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ də ya vesùwèeŋ fa ntʉm bohòyi. Nsàp yu nə̀ yi a gʉ̀ fa weŋ nə ya' bòkʉ̀rə bə sə̀ yi a fa vès sə. Jisòs Krɛst nə Nwì nə ye sə̀' ŋgà lùŋsə̀ ves.

2 Mʉ̀ lɛŋ də mvə'nə̀ wèŋ sə rì lòTà Jisòs nə ye Nwì fana, Nwìi nə gʉ də bə̀bo ye bə fifi ye yam ghaha bohòwèŋ anə yamə.

Wèeŋ Cum Ncu Nə̀ Co Nà' Niŋ Də Nwì A To Weŋ Laŋ

3 Nwì nə a jə ŋàaŋ ye sə̀ ghaŋ sə, nə fa vesùwèŋ bum sə̀ a sə dzəm yà' pwe' ŋgòcu ncu nə̀ bə̀boŋ, nə̀ co nà' gʉ Nwì kwa. Yi a gʉ̀ də vesùwèeŋ tse' bum yè'sə bə mandzə̀ nə̀ də vès rì ŋwə̀ nə̀ yi a to ves nə. Yi a to ves bʉ̀ʉsə̀ yi maŋgəŋgèŋ nə ye sə̀' bə̀boŋ.

4 Yi a gʉ̀ vɛ'nə fana ye də yi fa vesùwèŋ bum sə̀ yi ànə kak ves yà', sə̀ yà' tse' swe' bohòvesùwèŋ wùriŋ sə. Yi à gʉ̀ vɛ'nə də ya wèeŋ swirə bʉp nə̀ nà' cu sənə nzeŋgòŋ nə, nə̀ nà' sə tesə və̀ bohòbʉp sə̀ bwì sə dzəm yà' sə, fana nə tse' lɛ nsàp ntʉm nə̀ nà'a co nə̀ Nwì.

5 Ye də mvə'nə̀ wèŋ a fa ntʉm awèŋ bohòJisòs fana yà'a kà fa'nə lə̀ təəŋ. Wèeŋ jihi nzòŋ gʉgʉŋ, nə yamsə naaŋ gesə bum mok sə̀ bə̀boŋ mbwa; wèeŋ ye də wèŋ yamsə naaŋ də wèeŋ kà sənə bʉp nə̀nàk gbʉ̀ ni. Nə yamsə naŋ fe'lə ŋkərə̀ nə̀ ŋgòrì bum sə̀ ma nə̀ Jisòs.

6 Anə kà ŋkərə̀ mègù, wèeŋ yamsə naaŋ fe'lə nə̀ ŋgòko ni' awèŋ mbwa sə̀'. Wèeŋ sə ko ni' fana wèŋ yamsə naŋ gesə kontʉm mbwa. Wèeŋ sə ko ntʉm, wèŋ yamsə naaŋ fe'lə ŋgògʉ̀ bum sə̀ ya'a bə mandzə̀ Nwì pwe'.

7 Wèeŋ sə gʉ̀ bum sə̀ ya'a bə mandzə̀ Nwì sə fana wèŋ yamsə naaŋ nə̀ ŋgòjə ndàaŋwè pwe' co moma yo. Wèeŋ sə jə ndàaŋwè pwe' vɛ'nə fana wèŋ yamsə naaŋ nə̀ ŋgòdzəm bwìŋ mbwa sə̀'.

8 A ye-a ŋga wèŋ sə gʉ̀ bum yè'sə, nə sə gʉ ghaha yà' ghaha fana ye də mvə'nə̀ wèŋ a rì Tà àvès Jisòs Krɛst sə nə kà wà ye, ncu awèŋ nə nə tse' fàk bə̀boŋni.

9 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə kà-a yàwo vɛ'nə gʉ̀ fana wo co ŋwə̀ nə̀ yi kà sə̀sap yə gèsə̀gə̀, wo co ŋwə̀ nə̀ lis ye à loho laŋ. Wo a swì bisə də Jisòs à cùk fis fa wo bʉp awo sə̀ wo à gʉ̀ sə laŋ.

10 Bwema am wèŋ, bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana mʉ̀ lɛŋ weŋ wùriŋ də wèeŋ jihi nzòŋ, nə gʉ ŋga yà'a niŋtsok də Nwì a to cok fis jəŋ weŋ də ya wèeŋ ye bʉ̀ʉ ye wèŋ anə zìnə. Wèeŋ gʉ̀-a vɛ'nə fana wèŋ kà maŋkwɛ̀ŋ gbʉ̀ fohòlòyuk.

11 Yà'a mvwe' sə̀ Nwìi nə muk fa li weŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ ŋkum sə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst, nə̀ yi sə̀' ŋgà lùŋsə̀ vès nə; fana a cum mam mok vesi wèŋ nə̀ mvèsə̀.

12 Bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana mʉ̀ dzəm də mʉ sə tsərə fa weŋ yà'. Mʉ̀ rì sə̀' də wèŋ a rì zìnə nə sə̀' laŋ, nə sə təəŋ nə bə zeŋ sə̀' gʉgʉŋ.

13 Megu də nə̀ mʉ̀ cu tse' ntòfo' bə lis nè'e fana yà' sə bòmʉ yàm də mʉ sə tsərə fa weŋ yà' ghà yà lòoŋ, ya ŋga wèeŋ ye mali bə zeŋ cəcuŋ.

14 Mʉ̀ rì də ka mok sə̀sap cum fe'lə ya mʉ fweŋ mak gɛsə ŋgùpni' nè'e

fo'. Mʉ rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə Tà àvès Jisòs Krɛst a tsə̀' mʉ vɛ'nə yi jəja.
15 Mʉ nə jihi nzòŋ, nə lap noŋsə fa weŋ mandzə̀ nə̀ co də a ye-a ŋga mʉ̀ kpʉ lòyàm sə̀ laŋ fana wèŋ sə tsərə mali bum yè'sə fo'.

Vès Sə Tsə̀' Ka Bum Sə̀ Ŋwè Tsərə Kok Yeŋ

16 Vès a tsə̀' fa weŋ mvə̀'nə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst ànə tesə və bə ŋàŋ yà'a laŋ. Bum sə̀ vès a tsə̀' fa weŋ yà'sə, ka ncèep cùu sə̀ wà sə̀ bwìŋ a tsərə kok gù yà' bə ŋkərəə yàwo, nə sə cep yeŋ. Yà'a yumok sə̀ vès a yə ŋàaŋ ye sə bə lis avès.
17 Ghà nə̀ Tà Nwì ànə yamsə yi, nə kuksə yi nə, à ye ŋga vèes sə̀' fo'. Vès à yuk mvə̀'nə̀ Nwì nə̀ yi yam càsə ndàaŋwè pwe' yi nə à sə cèp də, <<Nè'e mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm yi, yi gʉ̀gə̀ ntʉm àm sə kwa wùriŋ.>>
18 Vès à ye mʉmvwe' nda nə̀ Nwì ànə və mbwa nà'a ves Tà Jisòs wèŋ bəbɛ', nə yuk ŋgì nə mvə̀'nə̀ nà' sə cèp vèsə mʉbu bə ntu' avès.

19 Vesùwèŋ rì tse' ŋga'a mok pap də bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə̀ njamòk à cèp sə yà'a zìnə bʉ̀ʉ bum sə̀ vès a yə yè'sə. Ye də anə boŋ bohòwèŋ wùriŋ ŋga wèŋ fa-a ŋkərə awèŋ bohòncèp ènə, bʉ̀ʉsə̀ nà'a co laàm nə̀ nà' sə rɛŋ mvwe' ndzəndzəm tətè kə dzeŋ ghà nə̀ tsok sə də a rɛŋ. Ghà nə̀ sɛ̀tsok kok kàmòk fana wèŋ ye rɛɛŋ wes bum sə ntʉʉ̀ wèŋ anə. *
20 Yusə gʉguŋ sə a də wèeŋ riŋ də, bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep, nə com ndzənə ŋwàk Nwì sə à ka yumok sə̀ bwì à tsərə kok yà' sə vəə wo bə ŋkərə nə̀ njàwo yeŋ.
21 Ncèp nə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep nə wo à ka nà' bə ŋàaŋ yàwo cep, Yòŋsə Nwì ànə ni sə ntʉʉ̀ wo ŋkuŋ nà' sə gʉ wo, wo cep bum sə̀ yà' sə tesə vè bohòNwì.

2

Jəŋ Ŋkərə̀ Bə Mvwèes Sə̀ Bʉ̀ʉ Mok Sə Yə'rə

1 Ànə ye to mantombì fa', bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə dʉk də wo sə tsòho bum Nwì ŋga wo sə cì' mvwès wèŋ à ye mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ. Yà'a niè' sə̀' vɛ'nə də bʉ̀ʉ sə̀ wo yə'rə fagə̀ bwì mvwès wèeŋ nə ye mʉŋgorə̀ wèŋ sə̀'. Wo nə wooŋ və, nə sə yə'rə fa bwìŋ yəyə'rə̀ nə̀ bə jòŋ nə̀ nà'a nə gʉ bʉpsə bwìŋ. Wo nə dzeeŋ masà àwo nə̀ yi ànə kə tiŋ və tu awo yi nə mwè. Anə kà sàp fana nsàp ŋgə' nə̀ bʉp nə və mʉ tuhù wo bʉ̀ʉ nsàp yu nə̀ wo sə gʉ̀ ànə.
2 Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə bɛ' mandzə̀ awo nə̀ jì marè'tu nə. Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nə gʉ bwì wo sə cèp bum sə̀ bʉp bə mandzə̀ Nwì nə̀ nà'a zìnə nə.
3 Ŋgàa yə'rə̀ fa bwì mvwès yè'sə wèeŋ dzəm mègù də wo tse' bum pwe'fo' wo. Fana wo sə borə kɛ' weŋ bə mvwès də ya wo tse' swe' awo fo'. Ŋwə̀ nə̀ yi sakgə̀ nzak ànə fʉhʉ ye ntinə bʉ̀ʉ̀ ŋgòyeŋsə wo ŋgə'. Anə kà sàp fana yi mesə wo pwe'fo'.
4 Ja'a na yàwèeŋ yusə̀ Nwì ànə gʉ mvə̀'nə̀ masinjàa Nwì mok wèŋ ànə gʉ bʉp yà'a nɛ̀. Yi à ka wo wà me'rə. Yi à ko màk gèsə wo mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀. Wo nòca bə kwaŋ, ndzəm sə seŋ ca sə̀' ŋkʉŋ. Wo nə cum mam ca vɛ'nə tətè kə wɛs nùmbu sak nzak.
5 Bʉ̀ʉ sə̀ njamòk sə̀ wo à gʉ̀ bʉp yà'a, yi à ka wo wà sə̀' me'rə. Yi ànə gʉ ndzəp rwiŋ, nə zə wes wo. Bʉ̀ʉ sə̀ yi ànə gʉ yumok kà wo gʉ̀ sə, à ye mègù Nuà nə̀ yi à sə tsòho fa bwì də wo gʉ yusə̀ yà'a bəboŋ. À swìrə mègù Nuà nə bə ndap ye, wo à ye bwìŋ sàmba.
6 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cugə̀ mvwe' lak Sodòm bə Gòmorà yà'a wèŋ à gbʉ̀ nzak bohòNwì sə̀'. Nwì à tɛ̀ vəpsə lak yà'sə pwe' nə̀ pwe'. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ŋgònì fa bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ kà bohòyi yuk də yi nə̀ kə̀ yeŋsə yà' ŋgə' ntsə'mòk.

* **1:19 1:19** Sɛ̀tsok nə̀ wo sə to nè'nə, a Jisòs, bʉ̀ʉsə̀ ndzənə ŋwàk Bum sə̀ Nwì a Nìtsə̀' Fa Jon 22:16, fana wo to Jisòs sə̀' bə liŋ yà'sə vɛ'nə.

7 Yi ànə caŋsə gɛsə megu Lot yiìyi,
nə yi à sə bɛ' ye mandzə nə nà'a
zìnə. Lot nə à sə yəgə nsàap bʉp sə
lak yà'sə wèŋ à sə gʉ̀gəə fana ntʉm
sə yaa yi.
8 Yi à sə cugə mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə
bʉp yà'sə wèŋ, nə sə ye bʉp sə wo
à sə gʉ̀ʉ sə nùumbu pwe'. Yi à sə
yukgə bum sə bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə cèep
sə sə'. Bʉp sə bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə gʉ̀ʉ
sə à sə yaaŋ bʉp yi sə ntʉʉ̀ co wù
kà fʉ̀k, bʉ̀ʉsə yi à ye ŋwə nə yi à sə
bɛ' ye mandzə nə nà'a kəkʉrə.
9 Bum yè'sə sə nì fa vesùwèŋ də
Tà Nwì rì mandzə nə aco yi noŋsə
bʉ̀ʉ ye wèŋ ya wo swirə ŋgə' nə
nà'a nə kə və nə. Bum yè'sə sə nì
fa vesùwèŋ sə' də yi rì mvə'nə aco
yi sə gʉ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ tətè kə
wɛs nùmbu nə yi nə sak yà'wèŋ, nə
yeŋsə wo ŋgə'.
10 Bʉ̀ʉ sə wo nə yə ŋgə' ènə nə
casə bwìŋ pwe', a nsàap bʉ̀ʉ sə wo
gʉ̀ mègù yàwo yusə ntʉʉm awo sə
dzəm də wo gʉ yà'a; nə ye fe'lə bʉ̀ʉ
sə wo bɛ̀ŋgə ŋgòyuk bohòbʉ̀ʉ sə
yà'wèeŋ mantombìi wo.

Ŋgə' Nə Nà' Sə Tə' Bʉ̀ʉ Sə Wo Sə Gʉ̀ Bʉp

Bʉ̀ʉ yà'sə wèeŋ kà yumok wəpgə
nə ye sə' gʉgʉtu. Wo kà yòŋsəə sə
bwìŋ tse' ŋgòwəp wo yà'a sə' wəp,
wo sə yak yà' yàak.
11 A mègù-a sə masinjàa Nwì wèŋ
sə wo gʉ ghak ŋgàa yə'rə fa bwìŋ
mvwès yè'sə, wo kà liŋ yòŋsəə sə
mantombìi Tà yàkgə.
12 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ cèpgə yusə bʉp
bə yumok sə wo ka bə zeŋ rɛɛŋ. Wo
sə gʉ̀ bum bə mandzə ləm, co nàam
ŋgaŋ sə wo kʉ̀rə mègù ŋgòtəm zə
wo təmə. A zìnə də mvə'nə wo sə
bʉpsə bʉ̀ʉ mok yà'sə, wo nə kə kpʉ
màha ntsə'mòk wà.
13 Ŋgə' nə wo sə fa bwìŋ ànə, Nwìi
nə làk fəsə wo sə' bə ŋgə'. Bʉ̀ʉ yè'sə
wèŋ sə dzəm mègù ŋgògʉ̀ yusə ni'
awo sə dzəm yà'. Bum sə ndzəmə,
wo sə gʉhʉ yàwo yà' maràŋ kwaŋ.
Nsàp mandzə àwo ànə sə jə və
marè'tu bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ wù kà
fʉ̀k. Wo zʉ be'ləgə zʉzʉ wenə wèŋ
mvwe' mò'fis, wo sə wooŋ lo mali
ŋgòkə gʉ̀ bʉp, nə sə kwa bə zeŋ.
14 Wo jə mvək àwo pwe' ŋgòtsərə
mègù bə nza' ko nto, wo gʉ bʉp,
nə kà wòlok. Wo yə bʉ̀ʉ sə wo ka
gʉgʉŋ bə bum sə ma nə Nwì yeŋ
fana wo borə yà' ŋgòmè'rə mandzə
nə Nwì nə. Wo à ləəŋ yàwo bə nsàp
nə ŋgòtsərə də wo tse' megu bum
pwe' wo nà'a laŋ. Nsàp bʉ̀ ànə a
gbʉ̀ nzak bohòNwì tè.
15 Wo a mè'rə mandzə nə rərəŋ
nə, nə bɛ' lònə mok nə bə jòŋ. Wo
a bɛ' lòmok mandzə Balàm nə mo
Biyònà'a. Balàm nə à ye ŋwə nə yi
à sə kwa ŋgògʉ̀ yusə bʉp ya yi tse'
mbàm fo'.
16 Ànə geŋ Nwì nə jwa sa'rə yi bə
bʉp ye nə. Ànə ye də mvomndè' nə
yi kà cù cèpgə nè'e à cèp bohòyi co
ŋwè sə cèp yi. Yi à cèp vɛ'nə, nə
gʉ ŋgà tsòhòbum Nwì nə yi teŋsə
ŋgògʉ̀ yu ləm yè'sə.
17 Ŋgàa mvwèes yè'sə wèŋ mègù
co mvwe' sə ndzəp à sə tesəgə fo', nə
yum bisə lo. Wo mègù sə' co mbàk
nə fəfə kə bwì' samsə nà' ŋga nà'
ka mbʉ̀ŋ ntòli. Nwì a fʉ̀hʉ nòŋsə fa
wo mvwe' ŋkəŋkɛs ndzəm nə wo nə
kə cu fo' laŋ.
18 Wo cèp fomsə bòŋsə ncèep sə
wà kə cùhu wo, nə sə lap ŋgòbòrə
bʉ̀ʉ sə wo sə də wo me'rə mandzə
bʉ̀ʉ sə wo ka Nwì riŋ sə. Wo sə
làp ŋgòbʉ̀sə yà'wèŋ vɛ'nə də ya
yà'wèeŋ sə gʉ megu bum sə yà' sə
bòni' awo sə.
19 Wo sə kak fa bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ
də yà'a nə cum bə tu yà' mvə'nə
yà' dzəm, ŋga wo sə wo sə cèp sə
cu ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə
yusə yà'a ko kìiŋ tse'-a ŋwè lòoŋ, ye
də ŋgə̀ŋgàŋ cu ŋkwɛ̀ŋ bohòyu ànə.
20 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sə wo ànə riŋ
me Jisòs Krɛst nə yi Tà nə ye ŋgà
lùŋsə vès, nə caŋ tesə sənə bum
nzeŋgòŋ sə aco yà' bʉpsə ŋwè sə
fana nə kə gbʉ ni ca səmok; ye də
ncu àwo nə maŋkwɛ̀ŋ nə bʉp càsə

mvè'nè wo à ye to mantombì.
21 A ye-a vɛ'nə ye də ànə boŋ ghak lɛ co wo kà mandzè nè zìnə nə rì yuk, nə noŋsə də wo rì wes yà' làaŋ, nə me'rə fe'lə lʉ̀ʉk Nwì sè rərɛŋ sə, nə kà yà' mok bɛ'.
22 Nsàp nè wo gʉ̀ ànə sə nì də ncèp nè bwìiŋ cèpgè nə nà'a zìnə. Ncèp nè də, <<Ŋgbʉ lu, nə kə te' zʉ fe'lə yà' sèmok.>> Ncèp mòk ye sè' də, <<Wo cùk fa ŋgùnaŋ ni' də ya yi ye rərɛŋ, yi bwi lo, nə kə nooŋ dzərə sənə mwɛ̀' sèmok.>>

3

Jisòos Nə Və Tsooŋ Mvè'nè Yi À Kàk Nə

1 Ŋge' am wèŋ, nè'e ŋga'a ŋwàk àm nè ba nè mʉ̀ còm fa weŋ. Ndzənə ŋwàak am sè ba sə pwe'fo', mʉ̀ a sə làp mandzè ŋgòtsərə fa weŋ bum yè'sə, ya wèeŋ riŋ tse' yusè yà'a rərəŋ sə.
2 Mʉ̀ a còm bum yè'sə ya wèeŋ sə tsərə ncèep sè ŋgàa tsòhòbum Nwì sè rərɛŋ wèŋ à cèp njamòk də yà'a nè kè ye ntsə'mòk sə. Wèeŋ sə tsərə tse' lʉ̀ʉk sè Tà Jisòs nè yi sè' ŋgà lùŋsè vès, à tsè' weŋ cùhu ŋgàa ntum ye sè yi à tum yà' də wo kə tsok wèŋ ŋgògʉ̀ʉ yà'a.
3 Yusè mʉ̀ sə dzəm də wèeŋ riŋ to sə də, ghà nè nzeŋgòŋ nè'e kʉəp ŋgòmèe fana bwìiŋ nə tesə və sè wo nə sə gʉ bum mvè'nè bòwo. Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nə sə ywi ncèp nè Nwì nə.
4 Wo nə sə dʉk də, <<Jisòs ànə kak də yi nə bwi və sèmok àlaa? Yi nə yeè nə fò? Tɛ̀' avès wèŋ à kpʉ wes lòntinə bʉ̀ə, bum pwe' cu malì mvè'nè yà' ànə ye to mantombì; yumok nè mò'fis ka kupsə lok.>>
5 Bʉ̀ʉ sè wo sə cèp vɛ'nə yè'sə, wo dzəm tsə mègù wo ŋgòbɛ̀ŋ də Nwì ànə cep bə cù wà fana ntòbu bə nze tesə və. Yi ànə gʉ nzeŋgòŋ nə bə ndzəp fana a yà'sə də nzeŋgòŋ à tesə ndzənə ndzəp.
6 Yi à jə sè' ndzəp, nə gʉ bʉpsə nzeŋgòŋ nə bə zeŋ ghà nè ndzəp ànə rwiŋ nə, nə ses lok nzeŋgòŋ nə pwe' nà'a.
7 Nwìi nə sə nòŋsə ntòbu bə nzeŋgòŋ sè yà' cu ŋga'a fo' yè'e sè' bə ncèp ye nə də yà'a nè cu lì vɛ'nə tètè kə dzeŋ nùmbu nè mis nè tɛ̀ vèpsə yà' pwe'. Yà'a nè cu fo' tètè kə dzeŋ nè yi nè sak bwìŋ pwe', nə ləsə bʉ̀ʉ sè wo à ka mandzè ye bɛ' yà'a wèŋ.
8 Ŋge' am wèŋ, yumòok mò'fis nè wèeŋ kà nà' swì. Yu nə də lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis bə nùmbu nè mò'fis mègù bohòTà Nwì pwe'fo' yəyərə, zəzook fo' bʉ̀ə.
9 Bʉ̀ʉ mok sə tsərə də Tà sə càsə mvèk ŋgwàaŋ wùriŋ, nə kà yusè yi ànə kak də yi nə gʉ sə gʉ̀. Yusə də Nwì sə ko ntʉm, bʉ̀ʉsè yi sə kà də ŋwè nəmòok bisə dzəm. Yi sə dzəm də ndàaŋwè pwe' kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ.
10 A ye-a sè vɛ'nə fana, Tà Jisòs Krɛɛst nè bwì və ye vèə. Yi nè və co ŋgà yè və yi. Mvèk ànə ye, bwìŋ yuk ŋga sə cwì vɛ'ɛ nèbʉp, fana bum sè yà'a ma mʉbu nə nom bisə wà. Bum pwe' sə vəp wes, nzeŋgòŋ nə bə bum sè yà' cu ca sə pwe'fo' nə nom bisə wes wà.

Fa Ni' YòBohòNwì Nə Sə Tək

11 Mvəsè vesùwèŋ rì də bum pwe' nè kè nòm bisə vɛ'nə fana ye də a bèboŋ də a cum ncu nè nà'a vɛ'ɛ bèboŋ wùriŋ. Wèeŋ noŋsə fa ni' awèŋ bohòNwì pwe' nè pwe', nə sə yuk yi bə bum pwe' sè'.
12 Wèeŋ sə kʉk megu lis bə nùmbu nè Nwìi nè və nə, nə sə lap mandzè ŋgògʉ̀ sè' gʉgʉŋ co də nùmbu ànə kə dzeŋ nènàk. Nà'nə nùmbu nè ntòbu nə sə nom bisə fana bum pwe' sə vəp wes.
13 Megu də Nwì a kàk vesùwèŋ laŋ də yi nə gʉ ntòbu nè fi bə nzeŋgòŋ nè fi sè', fana bum nə megu mok fo' pwe' sè bèboŋ. Yà'a yusè a sə kʉ̀k ŋga'a zeŋ sə.
14 Ŋge' am wèŋ, mvè'nè wèŋ sə tək nùmbu ànə fana wèeŋ lap mandzè gʉgʉŋ co yi kè bwì vèə, yi

tseŋ weŋ ŋga wèŋ ka jòŋ bohòNwì gʉ; ya weŋ Nwì wèeŋ ye cù mò'fis bə fifi.

15 Wèeŋ jəŋ lɛ də njo nə Tà Jisòs sə kà ntòvə nə, a ŋgòfa mandzə də ya ndàaŋwè pwe' tse' lùŋ. Tətà àvès Pol nə vesùwèŋ dzəm yi nà'a còm fagə weŋ, yi sə tsok weŋ sə' vɛ'nə bə ŋkərə nə Nwì a fa yi nə.

16 Ndzənə ŋwàak ye sə yi còmgə yà' lòoŋ, yi sə cep kum bə zeŋ mʉmvə'ànə. Yi còmgə bum mok ndzənə ŋwàak ye sə, sə yà' gʉ ŋgòrɛɛŋ yà'. Bʉ̀ʉ mok sə ŋkərəə awo ka pap təəŋ, nə ye sə' ŋga wo ka yumok riŋ wèŋ fana wo jəŋ ncèep ye sə, nə sə cwiŋ bʉsə yà' mvə'nə wo cwi bʉ̀səgə ncèep mok sə ndzənə ŋwàk Nwì vɛ'nə. Mvə'nə wo sə gʉ̀ vɛ'nə fana ye də wo sə to naaŋ ŋgə' mʉ tuhù wo.

17 Ŋge' am wèŋ, mvəsə wèŋ rì yàwèŋ bum yè'sə laŋ fana wèeŋ jəŋ ŋkərə də ya bʉ̀ʉ sə wo sə kà yàwo mandzə Nwì bɛ' yà'a kà weŋ ma njàwo nə bə jòŋ sə lò. Ya kà də wo kpɛs fis weŋ mvwe' yàwèŋ sə bəboŋ sə wèŋ tə yà'a dʉk.

18 Wèeŋ gʉ lɛ nə ŋgòrì ghaha lòTà àvès Jisòs Krɛst nə yi ŋgà lùŋsə ves, nə sə gʉŋ wesə lo mantombì bə bòvəm nje nə. Vesùwèeŋ fa yi kəkuksə nə kà teŋsə yuk. Yà'a ye vɛ'nə.

Ŋwàk Nà Mantombì nà JON à Còom

Jon à còm ŋwàk ènə ŋga bwìŋ sə yə'rə də bum sà aco ŋwè ye bə lis, nə jwɛŋ bə bo pwe'fo' bʉp. Wo sə dʉk də bum sà bàboŋ mègù sà yà'a ma nà ndzənə yòŋsà. Fana ŋwèe kà də yi sə dʉk də mʉ gù-a vɛ' yà' ye bʉp kè bàboŋ dʉk, bùʉsà bum pwe' sà yi sə gù bə ni' ye yəyərà. Mʉmvà'nà wo à tse' nsàp tsətsərà ànə fana wo sə dʉk də ànə ka yeŋ co Jisòs mo Nwì tse' ŋgùpni' yeŋ.

Jon com ŋgòcèp càsə bum ba: də bwìiŋ cum cù mò'fis bə Nwì nə ye bə mo ye Jisos Krɛst. Yi còm sà' də bwìiŋ jəŋ ŋkərà bə bum sà mvwès sà bùʉ mok sə yə'rə kɛ' yà'a bùʉsà yà'a nə gʉ bʉpsə ncu nà cù mò'fis ènə. Yi sə tsok mali fa wo də Jisòs à ye ŋwè bə nà zìnə, nə ye də ŋwà nà nà' dzəm-a Nwì fana nà' tse' ŋgògì gì nà nà' tse' marɛŋ nja.

Ncèp Nà Nà' Tse' Lùŋ Nə

1 Yumòk à ye to ye fo' nà mʉ à yuk nà', nə ye nà' bə lis am, nə jwɛŋ nà' bə bo sà'. Yu ànə a Ncèp nà nà'a lùŋ nə, ŋga nà'a Jisòs mo Nwì.

2 Lùŋ nə ànə yəəŋ, fana vès ye yi, nə sə tsà' fa-à nə weŋ bə nzak lùŋ nà nà'a nà kà mè, nà nà' à ye to ntòbə tɛ' Nwì ŋkuŋ vès ye nà' nə.

3 Vès sə tsà' fa weŋ bum sà vès à yə, nə yuk yè'sə, ya ŋga wèeŋ cum ncʉ mò'fis vesùwèŋ. Vèes cum cù mò'fis ves Tà Nwì nə ye mo ye Jisòs Krɛst wèŋ.

4 Njo nà vès còm bum yè'sə də ya kwəkwa nà vesùwèŋ nə yam tsə'rə wesə bàboŋ.

Sə Gi Sənə Marɛŋ Bʉsà Nwìi Marɛŋ

5 Ncèp nà vès à yuk bohòmo ye, nə sə tsà' fa-à nə wèŋ nə də, Nwìi rərɛŋ co marɛŋ, yi ka ŋgà ndzəndzəm ye lok saam.

6 A ye-a ŋga vesùwèŋ dʉk də, ves Nwì wèŋ cu cù mò'fis, nə sə gi sənə mandzəm, fana ye də yusà vesùwèŋ sə cèp, nə sə gʉ sə pwe'fo' mvwès.

7 Vesùwèeŋ gì-a sənə marɛŋ, mʉmvà'nà yi sà' sənə marɛŋ, ye də vesùwèeŋ mvwe' mò'fis. Jisòs mo ye sə cùk rɛŋsə fis fa ves bʉp avès bə ndʉəm ye.

8 A ye-a ŋga vesùwèŋ dʉk-a də a ka ŋgàa gù bʉp yeŋ, ye də vesùwèŋ sə bòrə ni' avès, vesùwèŋ ka zìnə nə riŋ lok nà mvèsə.

9 A ye-a ŋga vesùwèŋ gù bʉp, nə dzəm fis kà cùhu vès, fana yi ŋwà nà zìnə, yi nə ye sà' kàkʉrə ŋgòswì fa ves, nə cuk rɛŋsə fis fa ves bʉp avès sə.

10 A ye-a ŋga vesùwèŋ dʉk də, a ka bʉp gʉ, ye də vesùwèŋ sə dʉk yà'sə də yi ŋgà cì' mvwès. Ye də ncèp ye nə ka sə ntʉù vès yeŋ.

2

1 Bwe am wèŋ, mʉ sə còm fa weŋ bum yè'e də ya wèeŋ kà bʉp gù. A ye-a ŋga ŋwà nəmòk gù-a bʉp, Jisòs Krɛst cu yo nà yi nə təəŋ mantombìi Tɛ' àvès Nwì, nə lɛŋ fa nà'. Yi ye ŋwà nà yi kàkʉrə.

2 Jisòos co yu cop nzak bohòNwì ya yi swifa ves fɛ̀ŋ avès. Yi ka yu cop nzak bohòvesùwèŋ mègù, yi bohònzeŋgòŋ nə pwe'fo'.

3 Yusà aco yà' niŋtsok də vesùwèŋ rì Nwì, a ŋga vesùwèŋ sə noŋsə-a ncèp ye nə na.

4 Ŋwà nəmòk dʉk-a də yi rì Nwì, nə kà yusà Nwì sə dʉk gù, fana ye də ŋgàŋgàaŋ ye ŋgà cì' mvwès. Yi ka zìnə nà Nwì nə riŋ lok nà mvèsə.

5 Ŋwà nà yi gùgà-a yusà Nwì də yi gʉ fana nà'a yi nà yi dzəm Nwì bə ntʉm ye pwe'fo' nə. Nà'a mandzà nà aco vesùwèŋ riŋ də a cu ndzə ni'ì Nwì zìnə.

6 Ŋwà nà yi dʉk-a də yi bə Nwì mvwe' mò'fis fana yi tse' ŋgògì nsàp gì nà Jisos Krɛst à gìi.

Dzəm Moma Yo Bwèrɛ Wù Kà Marɛŋ Nə Tse'

7 Ŋge' am wèŋ, yusə̀ mʉ̀ sə̀ còm fa weŋ yè'e, ka yumok sə̀ fi yeŋ, yà' mègù yusə̀ zəm sə̀ wèŋ ànə riŋ yà' mantombì fa' sə̀. Yusə̀ zəm yè'sə̀, a ncèp nə̀ wèŋ ànə yuk me nà' laŋ nə̀.
8 A ye-a sə̀ vɛ'nə fana yusə̀ mʉ̀ sə̀ còm fa weŋ yè'sə̀ sə̀ fi sə̀'. Yu ànə à yəəŋ bə nsàp ncu Jisòs, nə ye bə nə̀ njàwèŋ sə̀'. Nà'a nə̀ fi bʉ̀ʉsə̀ ndzəm sə̀ cà gɛsə̀ lòfana marɛŋ nə̀ zìnə sə̀ yè ŋgòrɛɛŋ vàə.
9 A ye-a ŋga ŋwà nəmòk dʉk-a də yi cu mvwe' marɛŋ, nə sə̀ bɛŋ mali moma ye fana ye də ŋgàŋgàŋ cu mali ŋga'a ntòsənə mandzəm.
10 A sə̀' zìnə də ŋwà nə̀ yi dzəm-a moma ye fana ye də yi cu sənə marɛŋ. Yumok ka bohòyi co yi gbʉ yeŋ.
11 Fana mamòk nə sə̀' də ŋwà nə̀ yi bèŋ-a moma ye, ye də yi cu sənə ndzəm, nə sə̀ jam kɛ' ca, bʉ̀ʉsə̀ mandzəm lok yi lis laŋ.

Kà Nzeŋgòŋ KòBwèrɛ KàkòNwì Ka Sə̀ Ntʉʉ̀ Wù Yeŋ

12 Bwe am wèŋ, mʉ̀ sə̀ còm fa weŋ ŋwàk nè'e bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a tse' sàswìfa bə bʉp awèŋ mʉŋkwèɛŋ liŋ Jisòs Krɛst.
13 Mʉ̀ sə̀ còm fa weŋ tè' bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì yi nə̀ yi ànə ye ŋga nzeŋgòŋ ka ntòyeto nə. Weŋ wàhabwìŋ, mʉ̀ sə̀ còm fa weŋ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a ghak ŋkum ŋgà gʉ̀ bʉp nə laŋ.
14 Weŋ bwe am, mʉ̀ sə̀ còm fa weŋ bum yè'e bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì tè' àvès Nwì. Mʉ̀ sə̀ còm fa weŋ tè' bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì yi nə̀ yi ànə ye ŋga nzeŋgòŋ ka ntòyeto nə. Mʉ̀ sə̀ còm fa weŋ wàhabwìŋ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ tse' ŋàŋ. Ncèp nə̀ Nwì cu sə̀ ntʉʉ̀ wèŋ, fana wèŋ ghak ŋkum ŋgà gʉ̀ bʉp nə.
15 Kà də wèeŋ dzəm nzeŋgòŋ bə bum sə̀ nzeŋgòŋ nə tse' sə̀' dʉk. Bʉsə̀ wèeŋ dzəm-a nzeŋgòŋ, ye də dzədzəm nə̀ tè' àvès ka sə̀ ntʉʉ̀ wèŋ yeŋ.
16 Bum sə̀ nzeŋgòŋ nə tse' pwe', a bum sə̀ ŋgùpni' sə̀ dzəm yà', bum sə̀ co bwìiŋ yəgə̀ yà', nə sə̀ waŋ yà' də wo dzəm ŋgòtse' yà', nə ye yusə̀ bwìiŋ nègə̀ ni' bə zeŋ sə̀ nzeŋgòŋ fɛɛŋ pwe'fo'. Mòk ka yu nə̀ nà' və̀ bohòTè' yeŋ, yà' mègù lòoŋ sə̀ sə̀ nze fɛɛŋ.
17 Nzeŋgòŋ nə sə̀ cà lòcàa, nà' sə̀ cà lòbə bum sə̀ yà'a ca sə̀ bwìŋ dzəmgə̀ yà' sə̀ pwe'. Fana ŋwà nə̀ yi sə̀ gʉ̀-a ye yusə̀ Nwì dzəm, yi nə̀ cu mam malìgə̀ fo'.

Wèeŋ Kərə Bə Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Bèŋgə̀ Krɛst

18 Bwe am wèŋ, nzeŋgòŋ nə kʉəp ŋgòmèe. Tsərə tse' mvə̀'nə̀ wo ànə tsok weŋ dʉk də nzeŋgòoŋ kʉəp ŋgòmè fana ŋwà nə̀ yi bèŋgə̀ Krɛst nə nə və. Nsàap bʉ̀ʉ yà'sə̀ a və̀ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ laŋ. Fana aco vesùwèŋ riŋ də nzeŋgòŋ nə kʉəp ŋgòmè laŋ.
19 Bʉ̀ʉ yè'sə̀ a tesə̀ lògɛsə̀ mʉtsətsə'rə̀ vès bʉ̀ʉsə̀ wo à ka ŋkùp ma nə̀ njàvès yeŋ. Wo ànə yeŋ-a ŋkùp ma njàvès bwèrɛ də wo à ka tesə̀ lò. Wo a tesə̀ lòvɛ'nə fana yà' ni tsok jəja də wo ka ŋkùp ma nə̀ njàvesùwèŋ yeŋ.
20 Wèeŋ yàwèŋ bʉ̀ʉ sə̀ Jisòs Krɛst a sè wèŋ, nə fa weŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana wèŋ rì yàwèŋ zìnə nə laŋ.
21 Njo nə̀ mʉ̀ sə̀ còm fa weŋ nə, ka də a bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka zìnə nə riŋ yeŋ. A bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì zìnə nə, nə riŋ sə̀' dʉk də kaco mvwès tesə̀ yuk ndzənə zìnə yeŋ.
22 A ye-a mʉmvə̀' ànə zìnə, ye də ŋgà cì' mvwèes yè'sə̀ ndà? A ndàaŋwè pwe' nə̀ yi bèŋ də Jisòs ka ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à tum vèsə̀ sə̀ nze nə yeŋ. Ŋwà nə̀ yi dzèeŋ-a nà' vɛ'nə ye də nà'a ŋwà nə̀ yi ŋgà bèŋ mo Nwì bə tè' ye nə sə̀'.
23 Mʉ̀ sə̀ dʉk yè'sə̀ dʉk də ŋwà nə̀ yi dzèeŋ-a mo ye nə, yi ka bə tè'ɛ nà'nə yeŋ. Ye də ŋwà nə̀ yi dzəm-a mo ye nə, yi tse' tè' nə sə̀'.
24 Wèeŋ riŋ tse' pap də wèeŋ kotse' ncèp nə̀ wèŋ à yuk to mantombì nà'a sə̀ ntʉʉ̀ wèŋ cʉ̀k. Bum sə̀ wèŋ ànə yuk to yè'sə̀ cu-a sə̀ ntʉʉ̀ wèŋ,

ye də wèeŋ nə cum malì mvwe' mò'fis weŋ mo nə, nə ye tɛ̀' nə.
25 Tsərə tse' də Jisòs Krɛst à kà' nòŋsə lòfa vès lùŋ nə nà'a nə kà mè nə.
26 Mʉ̀ còm fa weŋ yà'a bə mandzə bʉ̀ʉ sə wo sə làp ŋgòbòrə weŋ.
27 Wèeŋ yàwèŋ bʉ̀ʉ sə Jisòs Krɛst a sè wèŋ bə yòŋsə nə nje, nà' cu sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ. Nà'a njo nə wèŋ ka tse' ŋgòlàp ŋwə nəmòk ŋgòyə'rə weŋ tse' nə, bʉ̀ʉsə yòŋsə ànə sə yə'rə weŋ ŋgòrì bum pwe'. Yusə Yòŋsə nə sə yə'rə weŋ sə, yà'a zìnə, mvwès ka nja yeŋ. Nà'a njo nə mʉ̀ sə dʉk weŋ də wèeŋ cum malì weŋ Jisòs mʉmvə'nə Yòŋsə nə sə yə'rə fa weŋ.
28 Bwe am wèŋ, mʉ̀ sə dʉk fe'lə səmok də wèeŋ təəŋ mali ndzə ni'ì Jisòs, ya ŋga nùmbu nə yi bwì foho vəə, vesùwèŋ ye bə kwəkwa, a kà də a swihi lis bə marè'tu dʉk.
29 Wèŋ rì də Jisòos ŋwə nə kəkʉrə. Aco wèŋ riŋ tse' sə' də ndàaŋwə pwe' nə yi gʉ̀gə bum kəkʉrə fana ye də yi mo Nwì.

3

Ŋwə Nə Yi Mo Nwì Zìnə Kà Bʉp Gʉ̀hʉ̀gə̀

1 Kʉk ja'a na yòo ma nsàp dzədzəm nə Tɛ̀' nə tse' bohòvesùwèŋ-ɛ. Yi dzəm ves vɛ'ɛ tətè nə to fa ves liŋ də vesùwèeŋ bwe Nwì, ŋga a zìnə də vesùwèeŋ bwe Nwì anə. Njo nə bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòoŋ kà vesùwèŋ rìgə̀, a bʉ̀ʉsə wo ka tɛ̀' àvès Nwì sə' riŋ.
2 Ŋge' am wèŋ, vesùwèeŋ ŋga'a yè'e bwe Nwì. A ka nsàp bʉ̀ nə vesùwèeŋ nə kə bʉʉŋ nùu, ntòrɛɛŋ tsə'rə. Yu nə mò'fis nə a rì nə də, nùmbu nə Jisòs vəə, vesùwèeŋ nə ye co yi, bʉ̀ʉsə a nə ye yi bə lis kwaraŋgaŋ mʉmvə'nə yi cu sə.
3 Ŋwə nə yi tse'-a nsàp naaŋ tu ènə sə ntʉ̀ʉ̀ yi sə nòŋsə ni' ye rərɛŋ njàaŋ mvə'nə Jisòos ye sə' rərɛŋ njàaŋ sə.
4 Ŋwə nə yi gʉ̀gə̀-a bʉp, ye də yi gʉ̀ bʉpsə lʉ̀k nə Nwì, bʉ̀ʉsə yusə wo togə̀ yà' də bʉp sə, a ŋgòkà lʉ̀ʉk Nwì nòŋsə.
5 Wèŋ rì də njo nə Jisòs Krɛst à və sə nze fɛn, a ŋgòjə lòbʉp avès. Yi ka ye bʉp ndzə ni'ì yi tse' lok nə kɛ̀' mò'fis.
6 Ye də ŋwə nə yi cu ndzə ni'ì Jisòs Krɛst kà bʉp gʉ̀hʉgə̀. Ŋwə nə yi gʉ̀ malìgə̀-a bʉp ye də ŋwə ànə ka nà' ntòye yuk, nə kà nà' sə' rì lok fʉ̀k.
7 Bwe am, ŋwə nəmòok kà weŋ bòrə. Ŋwə nə yi gʉ̀hʉgə̀ bum kəkʉrə pwe', ŋwə ànə yi kəkʉrə mvəsə Jisos Krɛst sə' kəkʉrə sə.
8 Ŋwə nə yi gʉ̀gə̀-a bʉp, ye də yi mo Satà. Bʉsə Satà cu ye ŋgà gʉ̀ bʉp, mvə'nə à yèto yèe. Njo nə Jisòs mo Nwì à və sə nzeŋgòŋ fɛn, də ya yi kə gʉ bʉpsə fàak sə Satà sə gʉ̀ pwe'.
9 Ŋwə nə yi mo Nwì bə nə zìnə, yi kà bʉp gʉ̀hʉ̀gə̀. Bʉsə yi tse' mok nsàp ntʉm nə Nwì, fana kaco yi gʉ bʉp yeŋ.
10 Yusə yà' sə nìtsə' zəzok nə nà' cu mʉtsətsə'rəə bwe Nwì nə ye bwe sə Satà sə yè'. Ŋwə nə yi kà bəboŋ gʉ̀gə̀, ye də ŋgèŋgàŋ ka mo Nwì yeŋ. Ŋwə nə yi kà dzədzəm bohòmoma ye tse'gə̀, ye də yi ka mo Nwì sə' yeŋ.

Ŋwə Nə Yi Tse' Lùŋ Zìnə Kà Moma Ye Bɛ̀ŋgə̀

11 Ncèp nə wèŋ ànə yuk to mantombì nə nè' də, wèeŋ dzəm mòk bə mòk.
12 A kà nsàp ntʉm nə Ken, nə yi à ye ŋwəə Satà à tse', nə zə moma ye nə bə nà' à ye vəm mò'fis nà'a tse'. Ken nə à zə moma ye nə yè'sə bʉ̀ʉ yà? Yi à zə nà' bʉ̀ʉsə nà' à sə gʉ̀ yusə yà'a kəkʉrə fana yi sə gʉ̀ ye bʉp.
13 Yè'sə ànə ye-a vɛ'nə, ye də a ye-a ŋga nzeŋgòŋ nə bɛ̀ŋ-a weŋ sə' fana wèŋ kà də wèeŋ mərə də a vɛ'nə bʉ̀ʉ yà lɛ dʉk.
14 Vesùwèŋ rì yàvès də a cà tesə ndzə bohò kpʉ laŋ, a cu mok mvwe' lùŋ. Vesùwèŋ rì də yè'sə zìnə bʉ̀ʉsə

vesùwèŋ tse' dzədzəm bohòbwema avès. A yà'a mok jəja də ŋwà nè yi ka moma ye dzəm, ye də yi cu malì ntòndzə bohòkpʉ.
15 Ŋwà nè yi sə bèŋ-a moma ye, ye
də yi ŋgà zə bwìŋ. Wèŋ rì sà' də ŋgà
zə bwìŋ ka lùŋ nè nà'a nè kà mè nə
tse' lok.

16 Ye'e mʉmvà'nè aco a rì tse'
dzədzəm sə, də Jisòs Krɛst à fa tu
ye bohòvès. Ye də aco a fa tu avès
bohòbwema avès sà'.
17 A ye-a ŋga ŋwà nəmòk tse' bum,
nə ye moma ye ŋga nà' ka yumok
tse', yi kà manziŋ ŋgòtɛsə nà' tse',
yà'sə ni tsok də yi ka dzədzəm nè
Nwìi fagè ŋwè ŋgòdzəm moma ye
sə ntʉù yi tse'.
18 Bwe am wèŋ, bum yè'sə ye-
a mʉmvòk ènə fana boŋ də kà
də vesùwèeŋ sə dʉhʉ mègù bə cù
dʉk də vesùwèŋ tse' dzədzəm dʉk.
Vesùwèeŋ sə niŋtsok dzədzəm nè
zìnə ya lis ye sà'.

19 A yà'a zeŋ sə aco yà' niŋtsok fa
vesùwèŋ də a ma nè zìnə nə. A sà'
zeŋ nè aco nà' gʉ ves a ko to ntʉm
kù mantombìi Nwì,
20 ŋga ntʉm avès sə sak-a ves, də
vesùwèeŋ bʉ̀ʉ sà bʉp. A sə rì də
Nwì yam ghak ntʉm avès, nə riŋ
bum pwe' sà'.
21 Ŋge' am wèŋ, a ye-a ŋga ntʉm
avès sə kà ves sak, ye də aco
vesùwèŋ təəŋ lì kù mantombìi Nwì,
nə kà wəp.
22 Fana yusà vesùwèŋ fek-a yi,
vesùwèŋ tse' yà', bʉ̀ʉsà vesùwèŋ sə
nòŋsə lʉ̀ʉk ye, nə sə gʉ yusà yà' sə
bòyi.
23 Lʉ̀k ye nə də vɛ', də vesùwèeŋ
dzəm bohòmo ye Jisòs Krɛst, nə
dzəm mòk bə mòk mvà'nè Jisòs à
dʉk.
24 Ŋwà nè yi nòŋsəgà-a lʉ̀ʉk sà
Nwì fana ye də yi cu ndzə ni'ì Nwì,
Nwì cum bwi ndzə ni'ì yi sà'. Nè'e
mandzà nè aco vesùwèŋ rì də Nwì
cu vesiwèŋ, a bʉ̀ʉ yòŋsà nje nè yi a
fa ves nə.

4

Mùmsə Ja'a Yòŋsàə Sə Ŋkuŋ Nə Dzəm Yà'

1 Ŋge' am wèŋ, kà də wèeŋ
yàaŋ dzəm fa ndàaŋwè pwe' nè
yi dʉk də yi tse' Yòŋsà Nwì dʉk.
A bèboŋ ŋgòmùmsə ja'a də yi tse'
Yòŋsà Nwì anə zìnə àlɛ. Bʉsà bʉ̀
ŋgàa tsòhòmvwèes sə nzeŋgòŋ anə
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sà wo sə dʉk də wo sə
tsòho ncèp nè Nwì nə.
2 Mandzà nè aco wèŋ riŋ də yi tse'
Yòŋsà Nwì àlɛ' vɛ': ŋwà nè yi cèp
tosə fis-a jəja də Jisòs Krɛst à và sə
nze bə ŋgùpni' laŋ fana ye də yi tse'
Yòŋsà Nwì.
3 Fana ŋwà nè yi dʉk-a ye də Jisòs
à ka bə ŋgùpni' sə nze və, ye də
yi ka Yòŋsà Nwì tse'. Ŋwà ànə tse'
yà'sə yòŋsà ŋwà nè yi bèŋgà Jisòs,
nè wèŋ à yuk dʉk də yi nè kà và sə
nze fɛŋ nə. Mʉ̀ tsà' wèŋ bə zìnə də
yi ŋga'a sə nzeŋgòŋ anə.
4 Bwe am wèŋ, wèeŋ yàwèŋ bwe
Nwì, wèŋ a gha' ŋgàa cì' mvwès sə
laŋ, bʉ̀ʉsà yòŋsà nè nà'a sə ntʉù
wèŋ gʉ ghak yòŋsà nè sə nze nə.
5 Ŋgàa tsòhòkɛ' mvwès yà'sə
yàwo bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ, ye də yusà wo
sə cèp pwe' mègù bum nzeŋgòŋ.
Fana bʉ̀ʉ sà sənə nzeŋgòŋ sə sə
yu'rə fa wo.
6 Vesùwèeŋ yàvès bwe Nwì. Bʉ̀ʉ
sà wo rì Nwì yu'rəgà yàwo bohòvès.
Ŋwà nè yi ka-a mo Nwì yeŋ, yi kà
bohòvès yu'règà. Nà'a mandzà nè
aco vesùwèŋ riŋ də ŋwè tse' yòŋsà
nè zìnə kè yòŋsà nè mvwès àlɛ' nə.

Ŋwà Nè Yi Dzəm-a Bwìŋ Ye Də Yi Mo Nwì

7 Ŋge' am wèŋ, bòdə vesùwèeŋ
dzəm mòk bə mòk. Nwì gʉ̀gà yi
ŋkuŋ vesùwèŋ riŋ mvà'nè a dzəm
bwìŋ, ye də ŋwà nè yi dzəm-a bwìŋ,
yà' sə tsok də yi mo Nwì, yi rì Nwì
sà'.
8 Ŋwà nè yi kà bwìŋ dzəmgà, ye
də yi ka Nwì riŋ, bʉ̀ʉsà Nwì mègù
ye sə dzədzəm.

9 Mandzà nə Nwì a nì tsə' fa ves
də yi dzəm ves nə vɛ'; yi à tumsə fa
vesùwèŋ kwə'rə mo ye sə nzeŋgòŋ
də ya vesùwèeŋ tse' lùŋ ŋkwèɛŋ yi.
10 Ka də vesùwèŋ à dzəm to yi
vès yeŋ, Nwì ànə dzəm to ves yi
ŋkuŋ, nə tumsə fa ves mo ye co yu
cop nzak bə fɛŋ avès. Yà'a nìtsə'
dzədzəm nə nà'a zìnə nə.
11 Ŋge' am wèŋ, wèeŋ ye-na
yàwèŋ sə', Nwìi dzəm-a vesùwèŋ
mʉmvək ènə, a kà ni' avès dzəm à?
12 Ŋwə nəmòk ka Nwì bə lis ntòye
yuk, megu də vesùwèŋ dzəm-a mòk
bə mòk, ye də Nwì cu ndzə ni'ì vès,
fana dzədzəm nə nje nə gʉŋ wesə
ndzə ni'ì vès anə.
13 Yusə aco yà' gʉ̀ vès rì də a cu
ves Nwì mvwe' mò'fis, Nwì ye bwi
vesiwèŋ sə', a bʉ̀ʉsə yi a fa ves
Yòŋsə ye sə ntʉʉ̀ vès.
14 Vès a yə bə lis avès də Tɛ' a
tumsə vèsə mo ye də nà'a və kə
luŋsə bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ. Vès nə sə
tsə' fa-à nə bwìŋ də yu yè'sə zìnə.
15 Yusə də, a ye-a sə ndà pwe' nə
yi cèp fis dʉk də Jisòs Krɛst mo Nwì,
ye də Nwì cu ndzə ni'ì ŋwə ànə, yi
cum bwi ndzə ni'ì Nwì sə'.
16 Vesùwèŋ a riŋ mʉmvə'nə Nwì
dzəm ves zìnə ŋkuŋ nə fa ntʉm avès
fo' lòoŋfo'.

Nwì mègù ye dzədzəm. Ŋwə nə yi
tse'gə-a dzədzəm, ye də yi cu ndzə
ni'ì Nwì, Nwì cum bwi ndzə ni'ì yi
sə'.
17 A ye-a ŋga dzədzəm nə Nwì cu
sə ntʉʉ̀ vès dak, fana nùmbu nə
Nwìi sak ves, vesùwèŋ təəŋ, nə kà
wʉə tse'. Bʉsə mandzə avès nə sə
nzeŋgòŋ fɛɛŋ nà'a co nə Jisòs Krɛst.
18 Yusə də, wʉə ka ndzənə
dzədzəm yeŋ. Dzədzəm cu-a sə
ntʉʉ̀ vès dak, fana yi bɛ' fis gɛsə
wʉə pwe'fo'. Fàha wʉə mègù
ŋgòwəp ŋgə' nə də ŋwè gbʉ̀ nzak.
Ye də ŋwə nə yi tse'-a wʉə sə ntʉʉ̀
yi, ye də yi ka dzədzəm nə Nwì sə
ntʉʉ̀ yi dak tse'.
19 Vesùwèŋ tse' dzədzəm sə ntʉʉ̀
vès, nə ye bohòNwì sə' bʉ̀ʉsə Nwì à
tse' to dzədzəm bohòvès yi.
20 Ŋwə nəmòk dʉk-a də yi dzəm
Nwì, nə sə bɛŋ moma ye, ye də ŋwə
ànə ŋgà cì' mvwès. Bʉsə ŋwè ka-a
moma ye nə yi yəgə nà' bə lis dzəm,
mandzə nə co yi nə dzəm Nwì nə yi
ka nà' ye yuk nə bʉ̀ə.
21 Lʉ̀k nə Nwì à nòŋsə nə də, ŋwə
nə yi dʉk-a də yi dzəm Nwì, yi dzəm
moma ye sə'.

5

Bwe Nwì Wèŋ Tse' Ŋàaŋ Sə ŋgòGhak Nzeŋgòŋ Bə Zeŋ

1 Yumook yè' də, ŋwə nə yi dzəm-
a də Jisòs Krɛst ŋkum ŋgà gèm bwìŋ
nə Nwì à də yi nə tum vesə sə
nzeŋgòŋ nə fana, ye də ŋwə ànə mo
Nwì. Ŋwə nə yi dzəm-a tɛ̀' mwe, ye
də yi dzəm mo nà'nə.
2 Aco vès rì tse' dʉk də vesùwèŋ
dzəm bwe Nwì, ŋga vesùwèŋ dzəm-
a yi, nə sə noŋsə lʉ̀ʉk ye na.
3 Mʉ̀ sə dʉk yè'sə də, a ye-a ŋga
vesùwèŋ sə nòŋsə lʉ̀ʉk Nwì, yà' ye
yà'sə də vesùwèŋ sə dzəm yi. Yusə
yi sə dʉk də vesùwèeŋ gʉ sə, yà' ka
gʉgʉŋ yeŋ,
4 bʉ̀ʉsə bwe Nwì pwe'fo' tse' ŋàaŋ
sə ŋgògha' nzeŋgòŋ nə bə zeŋ.
Mvə'nə vesùwèŋ sə fa ntʉm avès
bohòJisòs, a yà'sə mandzə nə aco
vesùwèŋ ghak nzeŋgòŋ nə bə zeŋ.
5 Yà'sə sə tsə' də ŋwə nə aco yi
ghak nzeŋgòŋ nə, a ŋwə nə yi dzəm
də Jisòos mo Nwì.

Mandzə Tɛ' Sə Aco A Riŋ Jisòs Bə Zeŋ

6 Mvə'nə Jisòs Krɛst à və sə
nzeŋgòŋ fɛn, yi à cà sə ndzəpə, nə
ca ndzənə ndʉəm. Yi à ka sə ndzəpə
ca megu, yi à cà ndzənə ndʉəm sə'.
Yu səmook sə' də Yòŋsə nə Rərɛŋ nə
nìtsə' fagə ves nsàp ŋwə nə Jisòs cu
nə. A dzəm yusə yi cèpgə sə, bʉ̀ʉsə
yi cèp mègù zìnə.
7 Ye də vès tse' mandzə tɛ' sə yà'
sə nìtsə' də Jisòos mo Nwì.
8 Mandzəə sə tɛ' yà'sə, mòok
Yòŋsə nə Rərɛŋ nə, mòk ye ndzəp,

mòk ye ndʉəm. Bum sə tɛ' yè'sə wo pwe'fo' cu cù mò'fis.
9 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sə wà tsə' də wo a yə yumok, fana vesùwèŋ sə dzəm fa wo nta ŋga'a Nwì nə yi ghak bwìŋ à? Yà'a mʉmvə'nə yi tsə' fa ves də mo ye cu sə.
10 Ŋwə nə yi dzəm-a də Jisòos mo Nwì, ye də yi rìŋ də bum yè'sə yà'a zìnə.
11 Ŋwə nə yi ka-a yusə Nwì cèp yè'sə dzəm, ye də yi sə dʉk yà'sə də Nwìi ŋgà cì' mvwès, bʉ̀ʉsə yi ka yusə Nwì cèp bə tu mo ye sə dzəm. Yusə Nwì a tsə' fa ves sə, a də yi a fa ves lùŋ nə nà'a nə kà mè. Lùŋ nə nà'a nə kà mè nə, nà'a ndzə bohòmo ye Jisòs.
12 Ncèp ènə jəja də, ŋwə nə yi tse'-a mo Nwì, ye də yi tse' lùŋ nə. Ŋwə nə yi ka mo Nwì tse', ye də yi ka lùŋ ànə sə tse' lok.

ŊgòKə̀ Mèsə Lòo

13 Mʉ̀ com fa weŋ sə wèŋ a dzəm liŋ mo Nwì bum yè'sə, ya ŋga wèeŋ riŋ də wèŋ tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè nə.
14 Yè'e yusə vesùwèŋ rì sə də, a ye-a ŋga vesùwèŋ fek yi yumok ŋga yà' kʉ̀rə-a yi vɛ'nə fana yi yuk fa ves yà'.
15 A ye-a də yi yukgə ves ghà nə vesùwèeŋ cèpgə bohòyi pwe'fo', fana aco a riŋ sə' də yusə a fek-a yi lòoŋ, ye də a tse' yà' laŋ.
16 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk kə̀ tseŋ moma ye nə ndzə ni'ì Jisòs ŋga nà' sə gʉ̀ bʉp, fana yi lɛŋ fa nà' pìriyà, ŋga bʉp nə yi gʉ̀ nə ka-a nsàp nə co nà' jə və fa nà' kpʉ yeŋ nə. Yi lɛŋ-a vɛ'nə, Nwìi nə fa li moma ye ànə lùŋ. Tse'ŋga bʉp nə yi gʉ̀ nə nsàp nə nà'a jə fa vègə ŋwè kpʉ nà'a. Bʉp mòok nə ŋwèe gʉ nà', nà' jəŋ və fa yi kpʉ. Mʉ̀ ka də ŋwə nə yi gʉ̀-a nsàp bʉp ànə, wèŋ lɛŋ də Nwìi fa nsàp ŋwə ànə lùŋ dʉk.
17 Bʉp pwe'fo' mègù bʉp, megu də bʉp mook sə ŋwèe gʉ̀-a yà', yà' kà yi kpʉ jə və fa.

Ncèp Nə̀ ŊgòLəsə

18 Vesùwèŋ rì tse' də, ŋwə nə yi ye-a mo Nwì fana yi kà bʉp sə gʉ̀hʉ̀. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə mo Nwì gʉ̀msəgə yi ya ŋga Satà kà mandzə nə ŋgòjwɛ̀ŋ yi tse'.
19 Vesùwèŋ rì yàvès də vesùwèeŋ bwe Nwì. Nzeŋgòŋ nə pwe'fo' cu ndzə bohòSatà.
20 Vesùwèŋ rì də mo Nwì a və sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ŋgògʉ̀ də vesùwèŋ rɛɛŋ bum ya ŋga vesùwèeŋ riŋ Nwì nə zìnə nə. Mvə'nə a ves mo ye Jisos Krɛst mvwe' mò'fis fana vesùwèeŋ mvwe' mò'fis ves Nwì nə̀ zìnə nə. Jisòos Nwì nə̀ zìnə nə. Yi tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə.
21 Bwe am wèŋ, wèeŋ jə ŋkərə bə tu awèŋ ya kà də wèeŋ noŋsə yumok sə̀ zok sə ntʉʉ̀ wèŋ co Nwì dʉk.

Ŋwàk nə Ba nə JON à Còom

Ghà nə Jon ànə com ŋwàk ènə à ye ŋga bʉ̀ʉ sə wo sə yə'rə Ntirə nə Bəboŋ nə sə gìhi yə'rə lòkɛ' nà' mʉtsə. Bʉ̀ʉ mok sə wo à sə yə'rə yàwo bum mvwès à sə gìhi sə' vɛ'nə, fana Jon sə tip Krətèŋ wèŋ də yà'a jəŋ ŋkərə bə nsàp bʉ̀ nə yà'wèŋ sə jəŋ nisə mʉ ndà'à.

Jon Cèpsə Krətèeŋ Mok Wèŋ

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ nə mʉ ŋkwà'ŋwè mʉ cos. Mʉ̀ cèpsə wu, Àvà, nə Nwì a swekfis wu bə bwe yo* sə mʉ̀ dzəm weŋ sə ntʉʉ̀ mʉ̀ zìnə sə. Sə kà weŋ mʉ̀ dzəm mègù, sə dzəm weŋ bʉ̀ʉ sə wo rì zìnə nə Nwì nə pwe'fo'.

2 Vès dzəm weŋ bʉ̀ʉsə ncèp nə zìnə nə cu sə ntʉʉ̀ vès, fana nà'a nə cum mali ca nə mvèsə.

3 Nwì nə yi tɛ̀' àvès bə Jisòs Krɛst mo ye gʉ̀ vesùwèŋ bəboŋ, wo tse' koksəmanziŋ bohòvès, nə gʉ vesùwèŋ ŋgòtse' fifi sə ntʉʉ̀ vès. Bum yè'sə, vesùwèeŋ nə tse' yà' mʉmvə'nə vesùwèŋ sə bɛ' zìnə nə, nə sə dzəm ni' avès.

A Dzəm Ni' Avès

4 Mʉ̀ sə kwa nə bʉp mʉmvə'nə mʉ̀ a yuk də bwe yo mok sə bɛ' zìnə nə tɛ̀' àvès Nwì a nìtsə' fa ves nə.

5 Àvà, yusə mʉ̀ sə dzəm ŋgòcèp sə ka yumok sə fi yeŋ, yà' mègù sə ncèp nə vès ànə tse' to mantombì nə də, vesùwèeŋ dzəm ni' avès.

6 Mandzə nə aco vesùwèŋ niŋ tsok də vesùwèŋ dzəm Nwì, a ŋgònòŋsə lʉ̀ʉk ye. Lʉ̀k nə wèŋ à yuk mantombì nə də, wèeŋ cum ncù nə nà'a bə dzədzəm.

Bʉ̀ʉ Sə Wo Bèŋ Jisos Krɛst

7 Yusə yà' gʉ̀ ŋkuŋ mʉ̀ cep vɛ'nə a bʉ̀ʉsə ŋgàa cì' mvwès a ram lòsənə nzeŋgòŋ nə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Bʉ̀ʉ yè'sə sə bɛ̀ŋ də Jisòs Krɛst à ka sə nzeŋgòŋ bə ŋgùpni' co ŋwè və. Nsàp ŋwà ànə yi yà'sə ŋgà cì' mvwès nə, nə ye ŋgà bɛ̀ŋ Jisòs nə wo à dʉk nə.

8 Wèeŋ jəŋ ŋkərə də yusə wèŋ a fàk sə wèeŋ kà bə zeŋ wà kə màhà. Wèeŋ jihi nzòŋ ya wo kà weŋ jipsə ya wèeŋ kə tse' lèlàk awèŋ dak mʉmvə' nə.

9 Ŋwə nə yi naaŋ gèsə-a yumok mʉnə yusə Jisòs a yə'rə fa bwìŋ, nə kà zeŋ yù mègù, ye də ŋwà ànə ka bə Nwì yeŋ. Ŋwə nə yi tə mègù-a ye bə yusə Jisòs a yə'rə sə fana ye də yi bə Nwì, nə ye mo ye Jisòs Krɛst wèŋ mvwe' mò'fis.

10 A yà'sə də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk və-a bohòwèŋ, nə sə yə'rə yusə zok nə noŋsə sə Jisòs à yə'rə sə fana wù kà yi mvwe' nòoŋ fa, nə kà yi də <<Və bəboŋ>> sə' dʉk lok.

11 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə ŋwə nə yi cèpsə-a nà' ye də yi be'lə bə nà' bə nsàp bʉp nə yi sə gʉ̀ nə.

Càcèpsə

12 Bum mok cu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə mʉ̀ tse' ŋgòcòm fa weŋ, fana mʉ nə kà yà' còm, bʉ̀ʉsə mʉ̀ sə və bə kù am ŋgòkə yə weŋ, ya ŋga vesùwèeŋ yenə si bə si, nə kwa nəbʉp.

13 Bwe njɛ̀' yo nə Nwì a swekfis yi sə cèpsə wu bəboŋ.

---

* **1:1 1:1** Àvà nə yi ma nə bəboŋ nə yà'a cos nə fana bwe ye sə ye yàwo krətèŋ wèŋ. A vɛ'nə sə' ndzənə ŋgo nə 13.

Ŋwàk nà Tɛ'
nà JON à Còom

Jon à còm ŋwàk nà tɛ' ènə ŋgòkwasə ŋwà nəmòk nà liŋ ye à ye də Gayòs bʉ̀ʉsə nà' à sə tɛsə bʉ̀ʉ sə wo à sə tsòho Ntirə nə Bəboŋ nə. Yi sə fa nà' ntip də nà'a jəŋ ŋkərə bʉ̀ʉ ŋwà nə bʉp nə wo togə yi də Dìyotrefis nà'a.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ nə mʉ ŋkwà'ŋwè mʉ cos. Mʉ̀ còm nà' ŋgòcèpsə ŋge' àm Gayòs nə mʉ̀ dzəm yi nəbʉp.
2 Ŋge' àm Gayòs, mʉ̀ sə lɛŋ fa wu pìriyà dʉk də bum pwe' ye bəboŋ bohòwù. Nə ye sə' də wu cu, yiyaŋ kà wu ya, mvə'nə yòŋsə yòcu sə' bəboŋ yà'a.
3 Mʉ̀ à kwa ŋkʉ̀ʉŋntɛŋ bʉ̀ʉsə bwema mok à və, nə tsok fa mʉ də wù sə yù zìnə nə bə ntʉm yòpwe'. Wo a dʉk də wù sə yù zìnə nə vɛ'nə ghà nə fòlòoŋ.
4 Mvə'nə mʉ yuk-a də bwe am sə yù zìnə nə Tà Nwì à fa ves, fana ncèp ànə gʉ mʉ, mʉ̀ kwa càsə yà pwe'fo'.

Jon Kwasə Gayòs

5 Ŋge' àm, wù sə gʉ̀ yusə yà'a zìnə mvə'nə wù sə tɛsə bwema sə ndzə ni'ì Jisòs, ŋga a ye-a sə də wo ŋkʉ̀ìŋ bohòwù na.
6 Bʉ̀ʉ sə wù a tɛsə wo yà'sə a tsə' fa cos nə fɛŋ nə mʉmvə'nə wù dzəm wo, nə sə tɛsə wo. Kwəkwè', sə tɛsə mali wo mʉmvə'nə wo sə gì yà'sə, bʉ̀ʉsə nà'a mandzə nə aco krətèŋ tse' ŋgòfàk bohòNwì.
7 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ a tesə lòŋgòfàk bohòJisòs Krɛst, nə kà yumok bohòbʉ̀ʉ sə wo ka Nwì riŋ wèŋ jə lok.
8 Ye də a bəboŋ bohòvesùwèŋ krətèŋ ŋgòtɛsə bʉ̀ʉ yè'sə, ya yà'a ye də vesùwèŋ be'lə bo venəwèŋ bə fàak sə zìnə sə wo sə gʉ̀ʉ sə.

Jon Də Nà'a Sə Kərə BohòDìyotrefis, Nə Sə Kwasə Dìmàtiròs

9 Mʉ̀ a còm mʉŋwàk nəmòk, nə tum fa gesə lo cos nə, fana Dìyotrefis kà nà' yuye co còm nà' ŋwè jə, də yi dzəm ŋgòye ŋwà nə ghaŋ yi.
10 Mʉ və nùu ŋkuŋ mʉ̀ gʉ bwìŋ riŋ yusə yi sə gʉ̀ yà'sə. Yi sə caŋsə ncəncàŋ bə liŋ am. Yu nə nà' bʉp càsə cùu, nsàp nə yi sə dzèeŋ də krətèeŋ sə wo və mvwe' lak mok wèeŋ kà mʉ nda'à yi nòòŋ, nə sə lok mandzə bohòbʉ̀ʉ sə wo sə dzəm ŋgòtɛsə krətèeŋ yè'sə. Yi yə-a bʉ̀ʉ sə wo dzəm ŋgòtɛsə wo fana yi sə lap mandzə ŋgòbɛ' fis yà' mʉ cos.
11 Fana wù ŋge' àm, mʉ̀ ka dzəm də wu yuŋ mandzə nə ŋgògʉ̀ nsàp bʉp ànə dzəm, yù lɛ mandzə nə ŋgògʉ̀ bəboŋ. Bʉsə ŋwə nə yi gʉ̀gə-a bəboŋ fana yi ŋwəə Nwì. Ŋwə nə yi gʉ̀gə ye bʉp ka Nwì ntòye yuk.
12 Dìmàtiròs ye ŋwə nəmòk nə bwìŋ pwe' sə dʉk də yi sə gʉ̀ bəboŋ. Bəbo nə yi sə gʉ̀ nə sə nìtsə' də yi ŋwə nə bəboŋ anə zìnə. Fana mʉ̀ dzəm yàm sə' də yi bəboŋ anə. Wù rì də yusə mʉ cèpgə yà' ye zìnə.

Ncèp Nə ŊgòLəsə

13 Bum ŋkʉ̀ʉŋntɛŋ sə mʉ̀ tse' ŋgòcòm fa wu, fana mʉ nə kà yà' ndzənə ŋwàk còm yiskok.
14 Bʉsə mʉ̀ sə làp mandzə mvək momjo ŋgòkə yə wu, ya ŋga vesùu yenə lis, nə taaŋ ŋgàm.
15 Ŋge' àm, cum còŋ. Bʉ̀ʉ ŋge' yo sə wo cu fɛɛŋ cèpsə gèsə wu pwe'fo'. Cèpsə fa ves ŋge' avès wèŋ mò'fis mò'fis.

Ŋwàk JUD

Jud nə yi à ye moma Jem à còm ŋwàk nè'e yi. Bwiiŋ dʉkgə̀ də wo à ye bwema Jisos Krɛst, megu də wo à ka yàwo vɛ'nə com (ye Màtiyò13:55). Yi à còm nà' ŋgòtip bwìŋ də yà'a jəŋ ŋkərə̀ bʉ̀ʉ bum sə̀ bʉ̀ʉ mok wèŋ sə yə'rə fa bwìŋ yà'a. Wo à sə cwi bʉ̀sə nza' Nwì nə sə dʉk də aco ŋwè gʉ bʉp mok ntɛ̀ŋ, bʉ̀ʉsə̀ Nwì a swì wes fa bwìŋ bʉp awo laŋ. Jud sə dʉk də bʉ̀ʉ yà'sə ka Nwì riŋ lok nə̀ kɛ̀' mò'fis fana Nwìi nə̀ kà wo mè'rə̀.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Jud. Mʉ ŋgà fàk Jisòs Krɛst, nə ye moma Jem. Mʉ̀ sə còm fa nà' bohòwèŋ sə̀ Tɛ̀' àvès Nwì a dzəm weŋ, nə swek weŋ fana Jisòs Krɛst sə jəŋ ŋkərə̀ bohòwèŋ yà'a.

2 Mʉ̀ lɛŋ də Nwìi koksə manziŋ bohòwèŋ, nə gʉ də wèeŋ cum bə fifi sə̀'. Mʉ̀ sə lɛŋ sə̀' də wèeŋ ye nə rɛɛŋ dzədzəm ye nə. Mʉ̀ lɛŋ də wèeŋ tse' bum yè'sə nduk nə̀ nduk.

Ŋgàa Yə'rə̀ Fa Bwì Bum Mvwès

3 Ŋge' am wèŋ, mʉ̀ a sə dzəm wùriŋ ŋgòcòm fa weŋ bə nzak lùŋ nə̀ Nwì a fa vesùwèŋ nə. Mʉ̀ tsərə fe'lə maŋkwɛ̀ŋ də mʉ com fa weŋ lɛ ŋgòlʉ̀ gʉgʉŋ ŋgònòŋsə mali ntirə̀ nə̀ wèŋ a dzəmtse' bə liŋ Krɛst nə. Nwì a fa bʉ̀ʉ ye wèŋ nà' nə kɛ̀' mò'fis, nə̀ anə kà mok kupsə̀ yuk.

4 Mʉ̀ tsərə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ mok sə̀ wo a bɛ̀ŋ ŋgòrì Nwì wèŋ a wooŋ ni mʉŋgorə̀ wèŋ anə. Wo sə làp ŋgòcwi bʉ̀sə ncèp nə̀ nà' sə tsə̀' bwìŋ bə bòvèm nə̀ Nwì tse' nà' bohòvès nə. Wo cwi ncèp nə ya wo tse' mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ nsàp bʉp nə̀ wo dzəm ŋgògʉ̀ʉ pwe'. Wo gʉ̀ vɛ'nə, nə sə dzeeŋ Jisòs Krɛst nə̀ yi Masà nə ye Tà àvès yi yiìyi nə. Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì laŋ də Nwìi nə̀ kà yeŋsə nsàp bʉ̀ ànə ŋgə'.

5 Wèŋ rì bə ncèp nə̀ mʉ̀ sə dʉk də mʉ cep fa weŋ nè'e pwe'fo' laŋ, fana mʉ̀ dzəm ŋgòcèp malì fa weŋ nà', ya wèeŋ tsərə li nà' fo'. Ncèp nə də, ghà nə̀ Tà ànə tɛsə bʉ̀ʉ ye wèŋ fana wo tesə mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yà'a, à kə̀ dzèŋ maŋkwɛ̀ŋ yi à zə malì bʉ̀ʉ mok mʉtsətsə'rə wo sə̀ wo à ka dʉk ye yuk wèŋ.

6 Mòok sə̀' də masinjàa Nwì sə̀ wo à ka mvwe' sə̀ Nwì à də wo cum fo' sə cum yà'a, wo à tasə wo bə kwaŋ nə̀ nà'a nə̀ kà fìiŋ yuk. Wo à màk gèsə lòwo sə mvwe' sə̀ ndzəm seŋ tə ŋkiŋ, nə sə tək nùmbu nə̀ ghaŋ nə̀ Nwìi nə̀ sak bwìŋ nə.

7 Wèeŋ kʉk ja'a na lak Sodòm bə Gòmorà, nə ye bə buk lak sə̀ yà' à kʉəp fo' yà'a nɛ̀. Bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à sə gʉ̀ bʉp, nə sə ko sàhà nsàp nə̀ anə ye co ŋwè kà vɛ'nə gʉ̀ yuk, nə kà mbɛŋ kòm lòk. Ànə geŋ wo ye ŋgə' sənə mis nə̀ nà'a kà liìŋgə̀. Yè'sə à ye ŋgòsə̀ bwìŋ pwe' ntu' də wo yuk dʉk, nə kà nsàp ànə gʉ̀.

8 Bʉ̀ʉ sə̀ wo a ni mʉŋgorə̀ wèŋ yè'sə wèŋ, wo ka yàwo zok yeŋ. Wo tsərəgə̀ bum sə̀ yà' ka zeŋ yeŋ fana wo gʉ bʉp bə ni' awo, nə kà ŋàaŋ Nwì co yumok jə, nə sə yak masinjàa Nwì wèŋ sə̀ wo sə̀ ghaŋ wùriŋ sə.

9 A mègù-a sə̀ ŋkum masinjà Nwì nə̀ liŋ ye də Makè nà'a, ghà nə̀ bə Satà à kʉ̀əm bə vè ni' Musì nà'a fana yi à ka ze' nə ncèp nə̀ bʉp cep fa. Yi à dʉk fa mègù nà' də, <<Mʉ̀ mè'rə wu weŋ Tà.>>

10 Bohòbʉ̀ʉ yè'sə yàwo, wo yàk bə bum sə̀ wo ka bə zeŋ rɛɛŋ mwè. Wo mègù co nàam ŋgaŋ, wo gʉ̀ mègù bum sə̀ yà' kok sə ntʉʉ̀ wo. Wo gʉ vɛ'nə fana, wo sə jəŋ naaŋ nzak mʉ tuhù wo nə̀ nà'a nə̀ ləsə wo ntsə'mòk.

11 Wo cu bʉp. Wo sə yù kùu Ken nə̀ yi à zə moma ye. Wo caŋ gbʉ sənə bʉp də ya wo tse' mbàm fo', mvə'nə̀ Balàm ànə gʉ yà'a. Wo nə̀ kpʉ sə̀' bʉ̀ʉsə̀ wo a gʉ tu bohòNwì mvə'nə̀ Korà à gʉ tu, nə kpʉ yà'a.

12 Ghà nə̀ wèeŋ cugə̀ ŋgòzʉ zʉzʉ awèŋ co bʉ̀ʉ Jisòs wèŋ fana bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ sə jəŋ və fa weŋ marè'tu. Wo cu, nə sə no rùk mvwe' mò'fis, nə sə tsərə megu ni' awo, nə kà marè'tu tse'. Wo mègù co mbàk nə̀ fə̀fə̀ kə̀ bwì' samsə nà' ya nà'a kà mbʉ̀ŋ ntòli. Wo co tʉ sə̀ mvə̀k a kʉ̀rə co wo zəm nto' laŋ fana wo kà zəm. Wo co tʉ sə̀ wo cok fis yà' co'o fana yà' kpʉ bʉp.

13 Wo mègù co ndzəp nə̀ fə̀fə̀ bwì'lə nà' fana bʉp sə̀ wo sə gʉ̀ʉ sə ye co jep sə̀ yà' dùk na mʉ tu ndzəp anə. Wo co ŋkə̀ŋkàaŋ sə̀ wo a jàm mè'rə bù'rəə awo sə̀ wo təəŋgə̀ fo' sə. Nwì a fʉ̀hʉ nòŋsə fa wo mvwe' ŋkəŋkɛs ndzəm nə̀ wo nə̀ kə̀ cu ca mvèsə̀ laŋ.

14 Enòk nə̀ wu ta yè jə mʉni'ì Adàm, yi ye tàcici nə̀ sàmba nà'a, yi à cèp fa' sə̀' bə nsàp bʉ̀ ènə. Yi à dʉk də, << Wèeŋ ye, Tà sə və̀ bə masinjàa ye sə̀ rərɛŋ vɛ'ɛ ncùhù nduk nə̀ nduk.

15 Yi sə və̀ ŋgòkə̀ sak bwì pwe'. Yi nə gʉ nzak ko wes bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka Nwì yuk bʉ̀ʉ nsàap bʉp awo sə̀ wo à sə gʉ̀ʉ, nə ye bʉp sə̀ wo à cèp yà' bə liŋ ye wèŋ.

16 Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ ŋwə̀m kɛ'gə̀ də bum sə kà bò, nə sə ce'e bum sə̀ yà' ka bə̀boŋ yeŋ. Wo gʉ̀ mègù bum sə̀ ntʉm awo sə dzəm. Wo ŋgàa kùm ŋgùŋ, nə sə cep la'rə boŋsə fa bwìŋ cù wà, ya ma nə̀ njàwo sə boŋ.>>

Jud Fa Krətèŋ Wèŋ Ntip

17 Bohòwèŋ yàwèŋ fana bwema am wèŋ, wèeŋ kà də wèeŋ swi bisə yusə̀ ŋgàa ntum Tà àvès, Jisòs Krɛst, à tsə̀' də ya'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk ya'a dʉk.

18 Wo à tsə̀' weŋ dʉk də, <<Ghà nə̀ nzeŋgòoŋ kʉəp ŋgòmè nùu fana bwìiŋ nə tesə və, nə sə ywi'lə weŋ. Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ, wo kà Nwì yu'gə̀. Wo gʉ̀ mègù bum sə̀ ntʉm awo sə dzəm.>>

19 Yà'a wo sə̀ wo jə vègə̀ gègà'à mʉŋgorə̀ bwìŋ. Wo yà'sə bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ wèŋ, wo ka Yòŋsə nə̀ Nwì nə tse'.

20 Bwema am wèŋ, bohòwèŋ yàwèŋ fana wèeŋ lap mandzə̀ ŋgòtəəŋ malì gʉgʉŋ bə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ wèŋ à dzəm nà' nə; Nwì ànə niŋtsok fa weŋ nà' yi. Wèeŋ sə lɛŋ, wèŋ sə yu'rə bohòYòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ mvə̀'nə̀ yi sə tsə̀' weŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòlɛŋ bohòNwì.

21 Wèeŋ sə gi mali bə mandzə̀ nə̀ co Nwì sə dzəm mali weŋ fo'. Wèeŋ sə gʉ vɛ'nə, mvə̀'nə̀ wèŋ sə tək Tà Jisòs Krɛst də yi nə kə̀ jə lo weŋ bə koksə̀manziŋ ye, nə fa ves lù nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə.

22 Wèeŋ tse' koksə̀manziŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə mùu malì vəm bə ma nə̀ Nwì nə.

23 Bʉ̀ʉ mok wèŋ cu sə̀ wèŋ tse' ŋgòcaŋsə gɛsə fis wo co wèŋ sə fis wo sə mvwe' mis. Mook sə̀ wèeŋ nə koksə manziŋ bohòwo. Megu də wèeŋ sə lək bʉp awo sə̀ wo sə gʉ̀ʉ sə. Wèeŋ kà cə̀ək awo sə̀ wo a gʉ̀ bʉpsə yà' bə bʉp awo yà'a bə bo awèŋ jwɛ̀ŋ lok.

Vesùwèeŋ Kwasə Nwì

24 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nə̀ aco yi noŋsə to weŋ, wèŋ kà gbʉ̀ nə. Ghà nə̀ yi nə̀ nì ŋàaŋ ye, nə sə sak bwìŋ, yi jəŋ və weŋ ŋgòkə̀ təəŋ kù mantombìi yi, wèŋ təəŋ jì nzak, nə kwa wùriŋ.

25 Vesùwèeŋ kuksə Nwì nə̀ yi mègù Nwì yi nə. A yi nə̀ yi a fa vesùwèŋ lùŋ ndzə bohòTà àvès, Jisòs Krɛst nə. Kə̀kuksə̀ə ye bə liŋ ye, nə ye gaŋ ŋkum ye sə̀ ghaŋ sə, ŋàaŋ yee kà kə̀ mè yuk. Bum yè'sə ye vɛ'nə mvə̀'nə̀ yà' à yè jə, nə kə dzeŋ ntinə, nə ye mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.

Ŋwàk Bum sə Nwì à Nìtsə' Fa Jon

Ŋwàk nə Jon à còm ènə nà' sə tsə' bum ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə yi à sə yə yà' co yi sə yə lo, ŋga Nwì sə nìtsə' fa yi yà' yi. Jon nə dʉ' nja də Nwì a nìŋ fa yi bum yè'sə, də anə kà sàp ŋga yà' bʉ̀ʉŋ və zìnə laŋ. (Taŋ mbʉ̀p 1:1). Ncèep gbʉ' ndzənə ŋwàk ènə wùriŋ. Bum mok sə yi à yə sə, a sə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì ma nə Rʉ̀k nə zəm nə sə'. Bwìiŋ jəgə gbʉ' sə, nə sə tsok rɛŋsə lo yà' bə mandzə zəzok wùriŋ. Megu də tu ncèp nə ŋwàk nə tse' ŋgòtsə' fa bwìŋ nə nòye sə jəja də Nwìi nə ghak bʉ̀ʉ sə wo sə bɛ̀ŋ yi bə Satà pwe'fo' ndzə bohòJisòs Krɛst. Fana yi nə sə cum bə bʉ̀ʉ sə wo à còm liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ sə. Wo nə ye bʉ̀ʉ ye, yi ye Nwì yà'wèŋ sə'.

A ye-a sə' də bum sə nja sə ka pwe' pap rɛɛŋ wes fana ŋgà còm ŋwàk nə sə tsə' fa vesùwèŋ də bʉ̀ʉ sə wo ta-a, nə sə yu'rə bum sə ndzənə ŋwàk ènə fana Nwìi nə se wo (taŋ mbʉ̀p 1:3).

Bum Sə Wo À Còm Ndzənə Ŋwàk Nə

1 Nè'e ŋwàk bum sə Nwì à nìtsə' fa Jisòs Krɛst də nà'a tsok fa ŋgàa fàha nà' wèŋ, də yà'a nə ye vɛ'nə ghàr. Ânə geŋ, Jisòs tumsə masinjà ye də nà'a kə tsok fa ŋgà fàk ye Jon bum yè'sə.

2 Fana Jon nə bə tu ye à còm ncèp Nwì nə Jisòs à nìtsə' fa yi nə pwe'. Yi à còom, nə niŋtsok fa bwì jəja kwaraŋgaŋ.

3 Rɛŋsi bohòndàaŋwè pwe' nə yi jə ncèp nə nà'a və bohòNwì ènə, nə taŋ fis nà' mʉtsə. Rɛŋsi sə' bohòbʉ̀ʉ sə wo yuk ncèp ènə, nə gʉ mvə'nə nà' sə dʉk sə', bʉ̀ʉsə mvək nə bum yè'sə nə ye sə kʉəp laŋ.

Jon Cèpsə Coòs Sə Sàmba Sə Nze Esiyà Sə

4 Mʉ̀ Jon ŋgà còm ŋwàk nè'e, mʉ̀ sə cèpsə weŋ coos sə sàmba sə mvwe' nzeŋgòŋ Ɛsiyà yà'a bəboŋ. Mʉ̀ lɛŋ də Nwìi gʉ weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi sə'. Yi Nwì nə yi cu ŋga'a, nə ye nə yi à ye to mantombì, nə ye fe'lə sə' yi nə yi nə kə və fe'lə nə. Bəboŋ bə fifi ènə nə nà' və bohòyòŋsəə sə sàmba sə wo tə mvwe' kapràak ye sə, yà'a ye bohòwèŋ sə'.

5 Bəbo ènə və bohòJisòs Krɛst sə', nə yi ŋwə nə aco a naaŋtu bohòyi co ŋgà tsə' zìnə bə bum Nwì. A sə' yi nə Nwì à lòkoksə to mvwe' kpʉ fana yi ye ŋkum bohòŋkum sə sə nze pwe' yi. A kwasə yi bʉ̀ʉsə yi à dzəm ves, nə kpʉ bohòvès sə' də ya yi fiŋ me'rə fis ves mvwe' bʉp avès bə ndʉəm ye.

6 Yi a gʉ̀ ves ŋgòye bʉ̀ʉ sə mvwe' gaŋ ye. Nə gʉ ves sə' ŋgòye co ŋgàa fa satikà', nə sə fa gùrə ŋgòkùksə liŋ tɛ' ye Nwì. Bwìŋ kuksə Jisòs nə, ŋàaŋ pwe' bohòyi nə mvèsə nə mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

7 Wèeŋ ye, yi sə və ndzənə mbàk fana, lis bwì pwe' nə ye yi. Bʉ̀ʉ sə wo à sòp yi nə ye yi sə'. Bʉ̀ʉ sə sənə nzeŋgònə pwe' nə warə də, <<Â jap mʉ̀ yà?>> bʉ̀ʉ vàvə ye nə. Yà'a mvə'nə a nə ye lì vɛ'nə. Yà'a ye vɛ'nə.

8 Tà Nwì àvès sə cèp də, <<Ŋgòyèto a mʉ̀, ŋgòlèsə a sə' mʉ̀.>>* Yi Nwì nə yi cu ŋga'a nə ye nə yi à ye to mantombì, nə ye fe'lə sə' yi nə yi nə kə və fe'lə nə. Yi tse' ŋàŋ pwe' yi, ŋàaŋ mok ka sə yà' càsə yi mok cum fe'lə.

Jon Yə Jisòs Bə Lis

9 Mʉ̀ Jon nə mʉ̀ sə còm ŋwàk nè'e, mʉ moma àwèŋ nə vesùwèŋ a be'lə mvwe' mò'fis bə Jisòs. Vesùwèŋ sə yə lòŋgə' bəbɛ', nə sə təəŋ

* **1:8 1:8** Wo à còm to ŋwàk nè'e, mvwe' sə Yamba sə cep də ŋgòyèto à ye də Alfà bə ncèep Grik. Mvwe' sə Yamba sə cep də ŋgòlèsə à ye də Òmegà bə ncèep Grik. Alfà ye ncòm nə nà' yèto ncòom Grik sə, Òmegà ye nə nà' lèsə.

gʉgʉŋ bʉ̀ʉsə a tse' lo' Jisòs co ŋkum àvès. Nùmbu mòk à ye ŋga mʉ̀ cu mvwe' mʉlak mòk nə wo to nà' də Patmòs. Mʉlak ènə à ye ndzə tsətsə'rə ndzəp. Wo à bɛ' gesə lòmʉ fo' də bʉ̀ʉsə mʉ̀ à sə tsòho ncèp Nwì nə ye bum sə Jisòs à nìtsə' də yà'a zìnə sə.

10 Mʉ̀ à ye fo', ŋga a nùmbu dzəə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ. Yòŋsə nə Nwì à vəə, nə kotse' mʉ ghà ànə. Mʉ̀ yuk ŋga ŋgì mòk sə cep fʉ ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀ co wo sə fʉəp ntàŋ vɛ'ɛ.

11 Ŋgì nə dʉk fa mʉ də, <<Jəŋ ŋwàk, nə com bum sə wù sə yə yè'e, nə tum fa lo coos sə sàmba. Coos sə mvwe' lak Efesò, Sìminà, Pègamùm, Tìyatirà, Sadìs, Fìlàdefiyà nə ye Làòdisiyà.>>

12 Ànə geŋ mʉ̀ bʉʉŋ də ya mʉ ye ŋwə nə yi sə cèp bohòmʉ̀ ènə. Mʉ̀ à bʉ̀ʉŋ, mʉ̀ ye yumok sàmba co bəbwe dzòok sə wo à gʉ̀ yà' bə nsàp ntɛŋ nə wo togə nà' də guù nà'a, sə co wù tes kàk mbwa. 13 Mʉ̀ ye ŋwə nəmòk ŋga yi səsə co mo ŋwè, ŋga yi tə mʉtsətsə'rəə bəbwe dzòok tes kàk sə. Yi à ni tse' cək nə nà' sap co sàro. Yi swi' tiŋ yak nà' mʉŋgùu bə korə nə wo à gʉ̀ nà' sə' bə guù.

14 Nʉ̀əmtu ye sə fop pup pup co mbàk. Lis ye sə kʉə co lʉm mis.

15 Kùu ye à sə rɛŋ daàŋ daàŋ co ntɛŋ nə wo tè kə vòho. Ŋgì ye ye co sə gbʉ̀ cəcwà ndzəp nə ghaŋ.

16 Yi à kotse' ŋkə̀ŋkàŋ sàmba ndzənə bo ma zʉʉ ye. Fèk mòk nə nà' à tse' ncʉəp ma ba à tesə tsə kə cùhu yi sə'. Si ye à sə rɛŋ co nùm sə to nə maràŋ.

17 Mʉ̀ à yə yi, mʉ̀ coho gbʉ nooŋ tsoŋ mvwe' kùu ye, co ŋwə nə yi kpʉ laŋ vɛ'ɛ. Fana yi naaŋ fa mʉ bo ma zʉ ye mʉ ni'ì, nə dʉk fa mʉ dʉk də, <<Kà wəp. A mʉ̀ nə mʉ mantombì nə ye maŋkwɛ̀ŋ sə' mʉ̀.

18 A mʉ̀ nə mʉ̀ cu ŋwəm nə. Mʉ̀ à kpʉ, nə lokok fe'lə səmok. Mʉ nə cum mok mvèsə nə mvèsə. Ki ncùu kpʉ nə ye nzeŋgòŋ yòŋsəə bʉ̀ kpʉkpʉ pwe' cu ndzə bohòmʉ̀.

19 Còm-a bum sə wù yə ŋga'a yè'e pwe' ndzə ŋwà'à. Còm sə yà'a nə ye ŋga'a nə ye sə yà'a nə kə ye ntsə'mòk sə'.

20 Mʉ rɛŋsə wu bə bum sə wù yə sə. Ŋkə̀ŋkàaŋ sə̀ sàmba sə̀ wù yə ndzə bohòmʉ̀ yà'a, a masinjàa am sə wo kʉ̀kgə̀ coos sə̀ sàmba sə. Bəbwe teberə̀ə kàak sə̀ sàmba sə yàwo coos sə̀ sàmba sə.>>

2

Ŋwàk Cos Nə Mvwe' Lak Efesò

1 Ŋwə nə mʉ̀ à yə nə à dʉk fa malì mʉ sə' dʉk də, <<Còm fa masinjà àm nə yi kʉ̀kgə̀ cos nə mvwe' lak Efesònà'a dʉk də, nè'e ncèp nə nà' və bohòŋwə nə yi kotse' ŋkə̀ŋkàaŋ sə̀ sàmba sə ndzə bohòyi. Nə ye sə' yi nə yi gìkɛ'gə̀ mʉtsətsə'rəə bwe dzòok sə̀ kàak təəŋgə̀ mbwa sə.

2 Mʉ̀ rì wes ncu àwèŋ pwe'fo'. Mʉ̀ rì mvə'nə̀ wèeŋ fàkgə̀ bə ŋàŋ, nə ye mvə'nə̀ wèŋ sə ko ntʉm, nə sə təəŋ mali gʉgʉŋ. Mʉ̀ rì mvə'nə̀ wèŋ sə jùm fis bʉ̀ʉ sə̀ bʉp mʉŋgorə̀ wèŋ yà'a sə'. Nə riŋ fe'lə mvə'nə̀ wèŋ a mùmsə ja'a bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dʉk bòrə basə də wo ŋgàa ntum am ŋga wo ŋgàa mvwès yà'a sə'.

3 Wèŋ sə ko ntʉm, wèŋ a yə ŋgə' bʉ̀ʉ mʉ̀ cɛ̀bʉ̀ə̀, nə kà teŋsə̀.

4 Megu də yumook nè' nə nà' sə kà mʉ vesùwèŋ bò. Yu nə də wèŋ sə kà mʉ mok mvə'nə̀ wèŋ à sə dzəm to mʉ mantombì yà'a mok dzəm fe'lə̀.

5 Ye də wèeŋ tsərə fəsə mvə'nə̀ wèŋ à sə dzəm to mʉ yà'a, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ, nə sə gʉ̀ mʉmvə'nə̀ wèŋ à sə gʉ̀ to mantombì. Wèeŋ kà-a vɛ'nə gʉ̀, mʉ̀ və, nə kə cok fis gɛsə teberə̀ àwèŋ nə̀ kàak təəŋgə̀ mbwa nà'a.

6 A ye-a sə̀ vɛ'nə fana yumòok nè' nə̀ sə bòmʉ vesùwèŋ bʉ̀ʉ zeŋ. A də wèŋ sə bɛ̀ŋ bum sə̀ bʉ̀ʉ Nikolà wèŋ sə gʉ̀ yà'a nə̀ bʉp sə̀' co mvə'nə̀ mʉ̀ sə bɛ̀ŋ yà'.

7 Ŋwə nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yuk-a yusə̀ Yòŋsə̀

Nwì sə cèp bohòcoos sə. Ŋwə nə yi təəŋ-a gʉgʉŋ tətè nə ghak məmumsə fana nà'a yi nə Nwìi nə fa yi mandzə də yi ni lo nə kə zʉ nto' tʉ lùŋ nə yi à bì nà' mvwe' nzum ye nə.

Ŋwàk Cos Nə Mvwe' Lak Sìminà

8 <<Còm fa masinjà àm nə yi kʉ̀kgə cos nə mvwe' lak Sìminà nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə nà' və bohòyi nə yi mantombì sə' yi, nə ye maŋkwɛ̀ŋ sə' yi nə. Yi nə yi à kpʉ, nə lokok fe'lə səmok nə.
9 Mʉ̀ rì ŋgə' nə wèŋ sə yə. Mʉ̀ rì də wèeŋ ŋgàa jìŋ. Ŋga zìnə nə də wèeŋ ŋgàa ghàk bə mandzə mòk. Mʉ̀ rì nsàap mvwèes sə bʉ̀ʉ sə wo sə to borə ni' awo də wo bʉ̀ʉ Jus yà'a sə cì' fa weŋ yà'a sə'. Bʉ̀ʉ yà'sə wo ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ lok, wo yà'sə bòp bʉ̀ Satà wèŋ.
10 Ŋga sə də a və-a bohòwèŋ sə nsàp ŋgə' nə fòpwe', kà də wèeŋ wəp dʉk. Yɛ̀è, Satàa nə mumsə weŋ, nə gesə mok sə mʉtsətsə'rəə wèŋ anə mʉ ndap-ndzəmə. Nsàp ŋgə' ànə nə cum dzeŋ megu nùumbu hum. A ye-a sə də wu nə kpʉ bʉ̀ʉ mʉ̀, wù təəŋ mali bohòmʉ̀ gʉgʉŋ, ya mʉ nə lak wu bə tàm nə nà'a lùŋ nə.
11 Ŋwə nə yi tse'-a ntu', yi yu'rə-a yusə Yòŋsə Nwì sə cep bohòcoos wèŋ. Ŋwə nə yi təəŋ-a gʉgʉŋ, nə ghak məmumsə fana ye də kpʉ nə nà' sə və maŋkwɛ̀ɛŋ nə kà yi jwɛ̀ŋ lok.

Ŋwàk Cos Nə Mvwe' Lak Pegamùm

12 <<Còm fa masinjà àm nə yi kʉ̀kgə cos nə mvwe' lak Pegamùm nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə nà' tesə və mʉ cùhu ŋwə nə yi tse' fèk nə bə ncəp ma ba nə.
13 Mʉ̀ rì mvwe' sə wèŋ cu yà'sə bəboŋ də a fo' mvwe' ntʉm lak Satà. Mʉ̀ rì də wèŋ sə dʉk mègù də wèeŋ bʉ̀ʉ am. Wo a zə Antipà nə yi à sə ye zìnə bohòmʉ̀ fa'nə, də bʉ̀ʉsə yi à cèp fis jəja də yi ŋwə àm. Wo à zə yi vɛ'nə, wèŋ kà mʉ sə' bɛ̀ŋ.
14 Megu də bum mok cu sə wèŋ sə gʉ̀ʉ sə yà' sə kà mʉ bò. Bʉ̀ʉ mok cu mʉtsətsə'rəə wèŋ sə wo sə gʉ̀ nsàap bum lak sə co rùm wèŋ, co sə Balàm à sə yə'rə fa bwì yà'a. A yi nə yi à tipsə Balàk ŋgòjə lòbʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ mvwe' gʉ̀ bʉp nə. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ŋkuŋ wo sə zʉ bum sə bʉp sə co bum rùm, nə sə koho sàhà sə'.
15 Bʉ̀ʉ mok cu mʉŋgorə wèŋ sə' sə wo sə bɛ' mandzə Nikolà. Wo sə gʉ̀ nsàap bʉp sə Balàm à yə'rə yà'a.
16 Ye də wèeŋ kupsə-a wàp, bwɛ̀rɛ mʉ nə və vɛ'ɛ nènàk, nə lʉ ves bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ bə fèk nə mʉ cùhu mʉ̀ nə.
17 Ŋwə nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk-a bum yè'sə sə Yòŋsə Nwì sə cèp bohòcoos sə. Ŋwə nə yi təəŋ-a gʉgʉŋ tətè nə ghak məmumsə fana, mʉ nə fa yi bɛŋ Nwì sə kaco lis ye yà' yeŋ sə. Mʉ nə fa fe'lə yi lìs nə fəfop nə wo còm naaŋ lìŋ sə fi mbwa. Ŋwə nəmòok nə kà liŋ sə rì lok. A nə riŋ megu yà' ŋwə nə mʉ̀ fa yi yà' nə.

Ŋwàk Cos Nə Mvwe' Lak Tìyàtirà

18 <<Còm fa masinjà àm nə yi kʉ̀kgə cos àm nə mvwe' lak Tìyatirà nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə nà' tesə və mʉ cùhu mo Nwì. Yi nə lis ye sə kʉə co lʉm mis, kùu ye sə rɛŋ daàŋ daàŋ co ntɛŋ nə wo tèŋ kə misə nə.
19 Mʉ̀ rì ncu àwèŋ bəboŋ. Mʉ̀ rì də wèŋ tse' ntʉm nə ŋgòdzəm mòk bə mòk. Mʉ̀ rì sə' mvə'nə wèŋ tə bə mandzə nə zìnə bohòmʉ̀, mʉ̀ rì də wèeŋ fàkgə gʉgʉŋ, nə sə ko ntʉm sə'. Mʉ̀ rì sə' laŋ də bum sə wèŋ sə fàk ŋga'a pwe'fo', bòghak zeŋ nə noŋsə mvə'nə à ye to mantombì.
20 Mègù də yumòk cu mò'fis nə wèŋ sə gʉ̀ nə mʉ̀ ka nà' dzəm. Yu nə də, wèŋ sə mè'rə ŋwà nə wo to yi də Jesebè nà'a ŋgòcu mʉtsətsə'rəə wèŋ. Yi sə dʉk də yi sə tsòho ncèp Nwì, ŋga a mvwès wà. Yi sə gʉ̀ bʉ̀ʉ am wèŋ ŋgòkoho sàhà, nə sə zʉ kɛ'ca bum rùm wèŋ nduk.

21 Mʉ a fa yi mʉmvək momjo də ya yi teŋsə ŋgògʉ bʉp ye sə, fana yi kà dzəm ŋgòmè'rə ko sàhà dzəm.
22 Ye də mʉ nə gʉ yi, yi kok kèe yiyaŋ maràŋ ya bə bʉ̀ʉ sə bə yà'wèeŋ kogə nto sə wèeŋ nə ye ŋgə' bəboŋni. Mʉ nə gʉ li vɛ'nə tse'ŋga wo mè'rə mandzə àwo ànə.
23 Mʉ nə zə bwe ye sə pwe'fo'. Mʉ nə gʉ vɛ'nə ya cos pwe' riŋ də mʉ̀ rì tse' vəəm bwì pwe'fo'. Mʉ nə lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə'nə yi à gʉ̀ fàak ye.
24 <<Nə ye də bohòwèŋ bwes bʉ̀ʉ sə mvwe' lak Tìyatirà, wèŋ a ka mandzə Jesebè nə yuŋ. Wèŋ na ka bum ŋwʉŋwa sə Satà sə rì. Ye də bohòwèŋ yàwèŋ, mʉ̀ ka yumok zok sə mʉ̀ sə dʉk wèeŋ gʉ tse'.
25 Megu də wèeŋ kotse' bum sə wèŋ a yə'rə yà'a cʉ̀k tətè mʉ̀ bwi və.
26 Nə ye də bohòbòp bʉ̀ nə wo tə gʉgʉŋ tətè nə kə ghak məmumsə, nə sə gʉ yusə mʉ̀ sə dzəm, fana mʉ nə fa wo ŋàŋ bə bòop lak sə zəzok sə pwe'fo'.
27 Mʉ nə fa wo ŋàaŋ sə sə' mvə'nə tɛ̀' am a fa mʉ. Wo nə sə sak gaŋ mʉtuhù bòop lak yè'sə bə ntò' ŋkum nə wo à gʉ̀ nà' bə ntɛŋ. Wo nə ləp və'rə yà' co mvə'nə ŋwèe ləp və'rəgə kʉ̀ʉŋ ncàk yà'a.
28 Bʉ̀ʉ sə wo ghak məmumsə yè'sə, mʉ nə fa wo sɛ̀ŋtsok sə'.
29 Ŋwə nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo' fana yi yu'rə-a bum sə Yòŋsə Nwì sə tsə' fa coos sə.

3

Ŋwàk Cos Nə Mvwe' Lak Sadìs

1 <<Còm fa masinjà àm nə yi kʉ̀kgə cos nə mvwe' lak Sadìs nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə nà' tesə və bohòyi nə yi tse' yòŋsəə Nwì sə sàmba, nə tse' ŋkəŋkàaŋ sə sàmba sə. Mʉ̀ rì ncu àwèŋ nə wèŋ cu nə. Bwìiŋ tsərəgə də wèŋ cu ŋwəm, ŋga wèŋ a kpʉ laŋ.
2 Wèeŋ lokok mvwe' lo wàp, nə lumsə fe'lə mʉyòŋsə nə nà' sə kàha malì nà'a, ya kà də nà'a kpʉ liiŋ wesə dʉk. Mʉ̀ yə də ncu àwèŋ ka kəkʉrə pap mantombìi Nwì yeŋ.
3 Ye də bòghak də wèeŋ tsərə fəsə maŋkwɛ̀ŋ bə bum sə wèŋ ànə yuk to yà', nə jəŋ yà' yà'a. Wèeŋ sə gʉ yà', nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ. A ye-a ŋga wèŋ ka lokok, ye də mʉ nə və nə kə tseŋ weŋ co ŋgà yè və yi, wèŋ kà mvək nə yi vəə nə rì.
4 <<Megu də wèŋ bʉ̀ʉ Sadìs mok sə wèŋ ka ŋkʉ̀ʉŋ yeŋ, wèŋ a nòŋsə ni' awèŋ rərɛŋ. Bʉ̀ʉ yà'sə nə nitse' cèək sə fəfop, nə gi venə wèŋ bʉ̀ʉsə wo kəkʉrə ŋgògì venə wèŋ vɛ'nə.
5 Bʉ̀ʉ sə wo təəŋ gʉgʉŋ tətè nə ghak məmumsə fana wo nə ni cèək fəfop sə' vɛ'nə. Nə ye sə' də mʉ nə kà liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ yìsə fis. Mʉ nə təəŋ mantombìi Tɛ̀' am nə ye masinjàa ye wèŋ, nə tsok jəja də wo bʉ̀ʉ am.
6 Ŋwə nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yu'rə-a bum sə Yòŋsə Nwì sə tsə' fa coos sə.

Ŋwàk Cos Nə Mvwe' Lak Fìlàdefiyà

7 <<Còm fa masinjà àm nə yi kʉ̀kgə cos nə mvwe' lak Fìlàdefiyà nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə nà' tesə və bohòmo Nwì nə rərɛŋ, nə ye sə' yi nə yi zìnə nə. Yi tse' ki ncùu ŋkum Devìd ndzə bohòyi. Yi lok-a ncùu sə, ŋwə nəmòk kà mùk, yi mùk-a yà', ŋwè kà sə' lok fe'lə.
8 Mʉ̀ rì ncu àwèŋ. Mʉ̀ rì də wèŋ a ye-a sə jì ŋàŋ, wèŋ sə yuk dʉk àm laŋ. Wèŋ a ka də wèŋ ka bʉ̀ʉ am yeŋ sə' bɛŋ yuk. Ye də mʉ̀ a mùk nòŋsə fa weŋ ncùu sə kaco ŋwə nəmòk lok yà' yeŋ.
9 Wèeŋ ja'a àwèŋ mvə'nə mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə wo bòp bʉ̀ Satà, nə sə ci' mvwès də wo bʉ̀ʉ Jus yà'a nè. Mʉ nə gʉ wo ŋgòkə təəŋ bə tumfərə sə ŋki'ì wèŋ, nə wup fa weŋ bo, ya wo riŋ də mʉ̀ dzəm weŋ.
10 Wèŋ a yuk dʉk àm, nə təəŋ bə kontʉm laŋ. Mvə'nə wèŋ a yuk mʉ vɛ'nə, mʉ nə noŋsə weŋ bəboŋ, ghà

nə ŋgə'ə nə və sənə nzeŋgònə pwe' ŋgòmùmsə bwì.
11 <<Anə kà sàp ŋga mʉ̀ və laŋ. Wèeŋ kotse' bum sə̀ wèŋ tse' yà'sə cʉ̀k. Wèeŋ kotse' cʉ̀k ya ŋwə̀ nəmòok kà lèlàk awèŋ nə kə̀ fèp jə lò.
12 Bʉ̀ʉ sə̀ wo təəŋ-a gʉgʉŋ tètè nə ghak mèmumsə̀ fana mʉ̀ gʉ wo co tàaŋ-ndap Nwì àm, wo nə mam fo' tètè nə kà cohòyuk. Mʉ nə com naaŋ liŋ Nwì àm mʉni'ì wo. Mʉ̀ com naaŋ fe'lə fa wo liŋ lak Nwì àm nə̀ nà'a də, Jòrosalèm nə̀ Fi, nə̀ nà' sə tesə tsooŋ mʉbu bohòNwì àm nə. Mʉ nə com naaŋ fa wo liŋ am sə̀ fi mʉni'ì wo anə sə̀'.
13 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ fana yi yu'rə-a bum sə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə tsə̀' fa coos sə.

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Làòdisiyà

14 <<Còm fa masinjà àm nə̀ yi kʉ̀kgə̀ cos àm nə̀ mvwe' lak Làòdisiyà nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə̀ nà' tesə və bohòŋwə̀ nə̀ liŋ yee də, <Yà'a ye vɛ'nə.> Yi zìnə, nə ye ŋwə̀ nə̀ aco a naaŋ tu bohòyi. Nwì à gʉ̀ bum pwe' də yà'a yeto və bohòyi nə.
15 Mʉ̀ rì ncu àwèŋ bəboŋ. Wèŋ ka bohòmʉ̀ fifi yeŋ, nə kà cəcuŋ sə̀' ye. A nə boŋ ghak də wèeŋ ye lɛ mòk mʉtsətsə'rəə bòop bum sə̀ ba yè'sə.
16 Nə yeè nə də wèŋ mègù yəyarə̀ fana mʉ nə te fis mak weŋ mʉ cùhu mʉ̀ fo'.
17 Wèŋ sə dʉk də wèeŋ ŋgàa rɛŋsi nə ye ŋgàa ghàk də wèŋ sə kà yumok jamə̀. Wèŋ sə dʉk vɛ'nə, nə kà rì də wèeŋ co bwìŋ koksə manziŋ bohòwèŋ rì. Wèeŋ ŋgàa jìŋ, sə gi mbwè to, nə ye ŋgàa ntwì lis.
18 Ye də mʉ̀ sə tip weŋ dʉk də, wèeŋ və kə ywiŋ guù sə̀ wo a tɛ̀ rɛŋsə yà' daàŋ, daàŋ bohòmʉ̀, ya ŋga wèeŋ tse' ghàk. Wèeŋ kə ywiŋ jəŋ cèək fəfop sə̀' bohòmʉ̀ ya ŋga wèeŋ lok marè'tu awèŋ fo', nə ywiŋ ncèp sə ya ŋga wèeŋ gesə mʉlisə̀ wèŋ ya wèeŋ ye bum.
19 Mʉ jwagè ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ dzəm yi, nə tʉksə sə̀' yi nə, ya ŋga yi tse' ŋkərə̀. Ye də wèeŋ ye cəcuŋ, nə bwi fa-a bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ.
20 Wèeŋ ye, mʉ̀ tə sə ncùhu, nə sə kum; a ye-a ŋga ŋwə̀ nə̀ yi yuk ŋgì àm nə muk fa mʉ ncùu sə fana, mʉ nə ni lo mʉnda'à yi anə. Mʉ ni lòmbwa, vesi zʉ be'lə bɛŋ mvwe' mò'fis.
21 Ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a gʉgʉŋ tètè nə kə ghak mèmumsə̀ fana mʉ nə̀ fa yi mandzə̀ ŋgòcu vesə mʉmvwe' kapràk àm. Yi nə cum be'lə venə mvə̀'nə̀ mʉ̀ ànə ghak yàm sə̀', nə kə cum be'lə ves Tɛ̀' àm mʉnə kapràk ye.
22 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yu'rə-a bum sə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə tsə̀' fa coos sə.>>

4

Jon Yə Kapràk Nwì Mʉbu

1 Yà'sə ànə ca wes me fana mʉ̀ ye fe'lə yumok səmok. Mʉ̀ à yə ŋga ncùu sə mʉbu mùhu nòto. Mʉ̀ yuk fe'lə ŋgì nə̀ nà' à cèp co ntàŋ nə̀ mʉ̀ à yuk to nà' fa' mantombì nà'a. Yi to mʉ, nə dʉk də, <<Kok və fɛŋ ya mʉ niŋtsok fa wu bum sə̀ yà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk.>>
2 Ànə geŋ Yòŋsə̀ Nwì kə kotse' mʉ vɛ'ɛ ghà ànə. Mʉ̀ ye kapràk mʉbu anə ŋga ŋwè cu mbwa.
3 Si ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉmvwe' kapràk nə à sə bà'a rɛŋ kɛ' ncòm bəbaŋ bə fəfop wèŋ, co nsàap lìis mok sə̀ wo togə̀ yà' də Damùn nə ye Rubì. Mvəmvòk à gʉ̀m dzòoŋ kapràk nə. Nà' à tse' ncòom lìs nə̀ wo togə̀ nà' də emerà, yà'a co ncòom ŋgaŋ sə̀ fi.
4 Mʉ̀ à yə fe'lə kapràak mok hum ba-ncòp-kwè. Yà' à təəŋ gʉ̀m dzòoŋ gèsə lòkapràk mòk nə̀ ghaŋ nə mʉtsətsə'rə̀. Mʉ̀ ye bʉ̀ ŋkwàha bwì sə̀' hum ba-ncòp-kwè ŋga wo nitse' cèək sə̀ fəfəp, nə cum yak mʉnə kapràak yè'sə. Wo à ta tse' tàam ŋkum mʉtuhù wo. Tàam sə à ye sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə guù lòoŋ.

5 Mbʉ̀ŋ à sə bà'a, nə sə cwiŋ və
mvwe' kapràk nə vɛ'ɛ nəbʉp. Mʉ̀
ye kàk sàmba ŋga yà' sə kʉə rɛŋ
mvwe' kapràk nə vɛ'ɛ bʉ̀əmm. Kàak
yè'sə à tə bə tu yòŋsəə Nwì sə̀
sàmba sə.
6 Mʉ̀ ye tèm mòk mantombìi
kapràk nə. Tèm nə à sə rɛŋ vɛ'ɛ
njàaŋ.
Mʉ̀ à yə fe'lə yusəmok kwè ŋga
yà' tse' yòŋsə̀. Wo təəŋ dzooŋ
kapràk nə. Wo à tse' lis ŋkʉ̀ʉŋntèŋ.
Lis sə à ye mʉni'ì wo, ma si bə
maŋkwèŋ wèŋ pwe'.
7 Nə̀ mantombì nə à səsə co gwim.
Nə̀ ba səsə ye co ndu-mbòŋ. Nə̀ tɛ'
à tse' si sə̀ yà' səsə si ŋwè. Nə̀ kwè
nə à səsə ye co mpì nə̀ yi sə dzòoŋ
dzòoŋ.
8 Nə̀ fòpwe' à tse' bàp ntùŋfu. Ni'
awo sə à ye gù liìs-lis, bə sə ŋkwèŋ
bàp mwè pwe'. Wo sə yəm ŋkì nùm
bə ndzəm, nə kà teŋsə̀ lok. Wo sə
yəm dʉk də,
<<Nwì, wu rərɛŋ, wu rərɛŋ, wu
rərɛŋ.
Wù à ye to wù, cu ŋga'a sə̀' wù,
Anə̀ kə̀ və ntsə'mòk sə̀' wù.
Tà mayumòk, Tà mayumòk wu Tà,
Nwì nə̀ ghaŋ nə.>>
9 Bum sə̀ kwè sə̀ wo à tse' yòŋsə̀ sə
à sə yəm ŋkì ŋgòkùksə nə sə kwasə
liŋ ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉnə kapràk nə.
Yi nə̀ yi cu mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.
10 Wo yəm vɛ'nə fana bʉ̀ ŋkwàha
bʉ̀ʉ sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ
gbʉ sə nze, nə kuksə yi sə̀'. Wo
cok noŋsə tàam awo sə mantombìi
kapràk ye nə, nə sə dʉk də,
11 <<Mbè, Tà, nə ye Nwì,
wu kə̀kʉrə bohòbwì ŋgòkùksə wu,
wəp wu nə fa wu ŋàŋ.
Bʉsə̀ wù à gʉ̀ bum pwe' wù.
Wù à tsərə kok sə̀' wù də bum pwe'
ye.>>

5

Wo Sə Kùksə Mo Nsùŋgaŋ Nə̀ Yi À Lòkok Mvwe' Kpʉ

1 Anə geŋ, mʉ̀ ye ŋga ŋwə̀ nə̀ yi cu
mʉnə kapràk nə kotse' ŋwàk mòk
bo ma zʉ. Ŋwàk nə à ye nsàp nə̀
co wù lim nà'. Wo à còm nà' ma
mʉŋkwɛ̀ŋ bə ndzə ntòpwe'fo'. Wo
jəŋ lìŋ, nə lem lok nà' bə zeŋ bòp
sàmba.
2 Mʉ̀ ye masinjà Nwì mòk nə̀ yi tse'
ŋàŋ, yi sə fuŋ bə ŋàŋ də, <<Ŋwè nə̀
yi kʉ̀rə co yi yep fis to lìiŋ yè'e, nə
firə to ŋwàk nè'e ndà?>>
3 Ŋwè à ka nə̀ mò'fis mʉbu kè sə
nzeŋgòŋ kè mvwe' bʉ̀ kpʉkpʉ àlɛ nə̀
co yi muk nà' yeŋ.
4 Mʉ̀ à yə vɛ'nə, waŋ ko mʉ bʉ̀ʉsə̀
ŋwə̀ nə̀ mò'fis co yi muk nà' à ka
yeŋ.
5 Fana ŋkwà'ŋwè mòk mʉtsətsə'rəə
sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə à dʉk mʉ
də, <<Tsəp; kà wa bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀
nəmòok yo nə̀ co yi muk. Yèè, ŋwə̀
nə̀ wo to yi də Gwim nə̀ yi tesə
mvwe' bòp lak Judà, nə̀ yi ŋgwì
ŋkum Devìd nà'a kə̀kʉrə̀ ŋgòyep fis
lìiŋ sə, nə muk ŋwàk nə. Yi à ghak
bum pwe' yi.>>
6 Fana mʉ̀ ye Mo Nsùŋgaŋ mòk
ŋga yi tə mʉtsətsə'rəə kapràk nə
bə bum sə̀ kwè sə̀ wo tse' yòŋsə̀ sə.
Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ hum ba-ncòp-
kwè sə wèŋ təəŋ gʉm gesə lo yi
mʉtsətsə'rə̀. Nsùŋga nə à sə yəəŋ
co wo à zə yuk yi mantombì laŋ.
Yi à tse' ndoŋ sàmba, nə tse' lis sə̀'
sàmba. Lis sə̀ sàmba yè'sə à sə təəŋ
mʉnə tu yòŋsəə Nwì sə̀ sàmba sə̀ yi
à tumsə vesə yà' sənə nzeŋgònə ma
nə̀ fòpwe' sə.
7 Fana Mo Nsùŋgaŋ nə və, nə kə
jəŋ ŋwàk nə̀ nà' ye ndzənə bo ma
zʉʉ ŋwə̀ nə̀ yi cu mʉnə kapràk nə.
8 Yi ànə jəŋ ŋwàk nə vɛ'nə fana
bum sə̀ ŋwəm kwè sə bə bʉ̀ ŋkwàha
bʉ̀ʉ sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ
bʉhʉ mantombìi yi anə sə nze.
Ndàaŋwè à tse' luŋ, nə tse' ŋgàp
nə̀ wo à gʉ̀ bə guù bə làmindà ca.
Làmindàa sə à təəŋ mʉnə tu pìriyàa
bʉ̀ʉ Nwì pwe'fo'.
9 Wo à yəm ŋkì nə̀ fi. Wo sə yəm
də,
<<Wu kə̀kʉrə ŋgòjə ŋwàk nə, nə
yep fis lìiŋ sə.

Bʉsə wo à zə wu fana wù ywiŋ fa Nwì bwì sənə nzeŋgònə pwe' nə pwe' bə kpʉ yònə.
Wù à ywiŋ və wo mvwe' bòop lak pwe', mvwe' ncèep lak pwe' nə ye mvwe' ŋgwìi bwì pwe'fo' sə'.
10 Wù a gʉ wo ŋgòye mok mvwe' gaŋ ŋkum Nwì, nə gʉ wo ŋgòsə fa gùrə co ŋgàa fa satikà'a sə ŋgòkùksə Nwì.
A sə' wo sə wo nə kok ŋkum sə nzeŋgòŋ anə.>>
11 Mʉ à kʉk fe'lə mok fana mʉ ye masinjàa Nwì, nə yuk ŋgìi awo. Wo à ye vɛ'ɛ ncùhù malà' co wù kà ta to. Wo à təəŋ dzòoŋ kapràk nə bə bum sə ŋwəm kwè bə bʉ ŋkwàha bʉʉ sə hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ pwe' mʉtsətsə'rə.
12 Wo sə yəm fuŋ fis dʉk də,
<<Oòwùu Mo Nsùŋgaŋ nə wo à zə,
Wu kəkʉrə ŋgòtse' ŋàŋ.
Wu kəkʉrə ŋgòtse' ghàk
Wu kəkʉrə ŋgòtse' ŋkərə pwe'.
Wu kəkʉrə ŋgòtse' yòŋ.
Wu kəkʉrə wù co bwì pwe' kuksə wu.
Wu kəkʉrə co bwì kwasə wu.
Wu kəkʉrə co liŋ yoo yam lo man-tombì.>>
13 Ànə geŋ mʉ yuk ŋgìi bum sə mʉbu bə sə nze nə ye sə wo cu ma sə mbwè nzeŋgònə wèŋ pwe'. Mʉ yuk ŋgìi bum sə ma sə ndzəpə bə ŋgìi bum sə yà' tse' yòŋsə ŋga wo cu-a sə ma fòkè fòpwe' nə pwe', ŋga wo sə yəm ŋkì. Wo sə yəm dʉk də,
Vès kwasə wù nə wù cu mʉnə kapràk,
Nə kwasə Mo Nsùŋgaŋ nə sə'.
Vès kùksə wu, nə yamsə liŋ yo.
Vès sə dʉk də kapràk yònə ye gaŋ yoo mam gəgeŋ fo' mvèsə nə mvèsə.
14 À nə ye vɛ'nə, yum sə kwè sə wèŋ kwi' də, <<A ye vɛ'nə.>> Fana bʉ ŋkwàha bʉʉ sə wèŋ bʉhʉ sə nze, nə kuksə yi.

6

Mo Nsùŋga Nə Ye ŊgòYep Fis Lìiŋ Sə̀ Sàmba Sə

1 Ànə geŋ, mʉ ye ŋga Mo Nsùŋga nə yep fis to lìŋ nə mò'fis mvwe' lìiŋ sə̀ sàmba sə. Yi à yep ntèŋ, mʉ yuk ŋgì yum sə̀ wo kwè sə mòk. Ŋgì nə à cèp bə ŋàŋ co mbʉŋ sak yi vɛ'ɛ. Nà' cep də, <<Tesə vàə.>>
2 Mʉ ye fe'lə nàmbà'rə nə fəfop ŋga nà' tesə vəə. Mʉ ye ŋga ŋwə̀ nəmòk yi kok cu mʉnə nàmbà'rə̀, nə kotse' wòmŋgiŋ ndzə bohòyi. Wo à fa yi tàm ŋwə̀ nə ghaŋ mòk. Yi à lòsə̀ ŋgòghak lòmok sə̀ ŋkuŋ.
3 Mo Nsùŋga nə yep fis lìŋ nə ba, ŋgì yu nə ba cep sə̀'. Ŋgì nə dʉk də, <<Tesə vàə.>>
4 Nàmbà'rə̀ nə bàbaŋ tesə və ŋga wo fa ŋwə̀ nə yi kok cu mbwa nə ŋàŋ ŋgòkə̀ jə fis lògɛsə fifi sənə nzeŋgòŋ nə ya bwìiŋ lʉlʉ̀, nə zə ni'. Yi à kotse' fèk nə ghaŋ ndzə bohòyi sə̀'.
5 Yi yep fis nə̀ tɛ', yu nə̀ tɛ' cep sə̀' də, <<Tesə vàə.>> Mʉ ye ŋga nàmbà'rə̀ nə̀ səseŋ tesə vàə. Mʉ ye ŋga ŋwə̀ nə̀ yi kok cu mbwa nə̀ kotse' kilù ndzə bohòyi.
6 Mʉ yuk gʉ co ŋgì mòk cèp vèsə mvwe' bum sə̀ kwè sə dʉk də, <<Ŋwèe nə jə mbàam sə̀ yi fàk yiskok nùmbu mò'fis, nə ywiŋ ndooŋ rɛɛ̀s tɛ', nə jə fe'lə sə̀' mbàam ntsə' fàk mòk, nə ywiŋ ndooŋ gòmbì ntùŋfu.>> Yi dʉk fe'lə sə̀' də, <<Wèeŋ kà mve' nə ye rùk gʉ bʉpsə̀.>>
7 Fana Mo Nsùŋga nə yep fis fe'lə lìŋ nə kwè. Mʉ yuk ŋga yum sə̀ ŋwəm sə nə̀ kwè cèp də, <<Tesə vàə.>>
8 Mʉ ye nàmbà'rə̀ mòk nə̀ yi kpʉ ncòm dəmm vɛ'. Liŋ ŋwə̀ nə̀ yi à kok cu mʉnə nàmbà'rə̀ ènə à ye də Kpʉ. Nzeŋgòŋ yòŋsəə bʉ̀ kpʉkpʉ à sə bɛ' lòŋwə̀ ènə sə̀' maŋkwèŋ. Wo à fa wo ŋàŋ də wo zə bwìŋ bòp mò'fis sənə bòp kwè bə bʉʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə pwe'. Də wo zə wo bə fèk, nə jəŋ

və njè bə yiyaŋ nə ye fe'lə bə nàam sə bʉp sə co yà' ko bwìŋ.

9 Yi yep fe'lə lìŋ nə tàŋ nə. Mʉ ye yòŋsəə bʉ̀ʉ sə wo à zə wo də bʉ̀ʉsə wo à dzəm Nwì bə zìnə, nə sə tsoho ncèp ye nə wèŋ. Yòŋsəə bʉ̀ʉ yè'sə à ye ma sənə mbwè kàm nə wo fagə satikà' bohòNwì fo'.
10 Wo à wa furə fis bə ŋàŋ də, <<Oò, wùu Nwì Tà nə wù tse' bwìŋ pwe' wù. Wu rərɛŋ nə ye zìnə. Wù sə dʉk də vèes nə cum mali fɛn, nə kə dzeŋ sèŋ ŋkuŋ ya ŋga wu nə sak bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ sə wo à zə ves yà'a, nə tʉksə wo-ɛ?>>
11 Ànə geŋ, wo fa cək nə fəfop bohòndàaŋwè pwe' bə tu. Wo tsok fa fe'lə yà' sə' də, yà'a cum yoŋsə tse' ntòvɛ'nə bʉ̀ʉsə wo ka pwe'fo' ntòme wes. Wo də bwema yà'wèŋ mok sə wo sə fàk lo' bohòNwì cu lì sə nzeŋgònə nə zə wo sə' ŋkuŋ.

12 Mʉ ye fe'lə ŋga Mo Nsùŋga nə yep fis lìŋ nə ntùŋfu nə. Mʉ kʉk à, ŋga nzeŋgòŋ sə tsòho vɛ'ɛ bə ŋàŋ wù kà fʉ̀k. Nùm seŋ bʉʉŋ bìp, bìp, bìp co gàcək nə səseŋ. Ŋwə baŋ bʉʉŋ ye co ndʉəm jwaàŋ.
13 Ŋkèŋkàŋ sə coho gbʉ tsoŋ mʉbu co bwe ŋgwìi piàa sə yè' wo.
14 Ŋgùp ntòbu à nòm bisə vɛ'ɛ ywep kɛ̀' mò'fis, co wo lim gɛsə kəà. Nda pwe'fo' nə ye bə nze sə yà' à ye mʉtsətsə'rəə ndzəp pwe', à coho gɛsə fo'.
15 Bwìŋ pwe' à sòbo bə caŋ ŋgòkə swìhi. Ŋkəŋkum wèŋ, bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ, ŋkum sojà wèŋ, ŋgàa ghàk nə ye bə bʉ̀ʉ sə wo tse' liŋ wèŋ, ŋkwɛ̀ŋ bə bwe nze wèŋ pwe' à ca swìhi. Mok à ca ni sənə mvòk, mok swìhi nooŋ kɛ' bə mbwèe lìs wèŋ nduk.
16 Wo waŋ to nda bə lìs wèŋ də yà'a kə kəəŋ gbʉ mʉ ni'ì wo ya ŋwə nə nà' cu mʉnə kapràk nà'a kà wo yə, ya wo caŋ gɛsə mvwe' ŋgə' nə Mo Nsùŋga də yi fa wo nə sə'.
17 Bʉsə mvək awo ŋgòjòok və laŋ, ŋgà mù' cùu nə kà ye.

7

Wo Naaŋ Fa Bʉ̀ʉ Izùrɛ Wèŋ Mok Ncòom Nwì

1 Yà'sə ànə me fana mʉ̀ ye masinjàa Nwì kwè ŋga wo tə mvwe' tò'o nzeŋgòŋ kwè fo'. Wo à sə təəŋ fo', nə sə kotse' fəsə fɛ̀fɛ̀ə sə̀ bə tò'o nzeŋgòŋ sə̀ kwè sə də ya yà'a kà cà. Fɛ̀fɛ̀ à sə kà mʉmvwe' nze nə cà, kà mʉ ndzəpə̀ sə̀' cà, nə kà mʉ tʉhʉ̀ sə̀' cà lok.
2 Fana mʉ̀ ye fe'lə masinjà Nwì mòk nə yi ànə tesə və ma ntonùm. Yi à kotse' yu nə ŋgòbɛ̀ŋbo bə zeŋ ndzə bohòyi. À ye yu bɛŋbo nə Nwì nə yi cu ŋwəm nə. Masinjà Nwì nə à to fuŋ masinjàa mok sə̀ kwè, sə̀ Nwì anə fa wo ŋàŋ ŋgòbʉpsə nzeŋgòŋ, nə ye ŋgòbʉpsə ndzəp sə̀'.
3 Yi tsok fa yà'wèŋ də yà'a kà nzeŋgòŋ kè ndzəp àlɛ ntòbʉpsə̀. Yi də yà'a yuk tətè tse'ŋga wo còm naaŋ fa wes ŋgàa fàak Nwì wèŋ ncòm mʉ nzà sihì ŋkuŋ.
4 Ànə geŋ mʉ̀ yuk mvə'nə̀ wo tsə̀' də a bwì sʉ̀nɛ sə̀ wo tse' ncòom yè'sə mʉsihì wo sə. Wo à dʉk də a bwì ncùhù ŋkʉ̀ mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-kwè, sə̀ wo à tesə mvwe' buhu lak Izùrɛ mò'fis, mò'fis.
5 Bʉ̀ʉ sə wo à naaŋ fa wo ncòm mvwe' buk lak Judà à ye bwì ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Rubè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Gaàd à ye ncùhù hum-ncòp-ba.
6 Buk lak Asà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Naptalè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Manasà à ye ncùhù hum-ncòp-ba.
7 Buk lak Saimʉ̀ à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Levì à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Izakà à ye ncùhù hum-ncòp-ba.
8 Buk lak Zebulòà ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Jòsep à ye ncùhù hum-ncòp-ba, nə ye mvwe' buk lak Benjamè sə̀' bwì ncùhù hum-ncòp-ba.

Bwì Co Wù Kà Ta To Sə Kùksə Nwì

9 Yà'sə à mèe, mʉ̀ ye fe'lə bwì vɛ'ɛ
nduk nə̀ nduk co ŋwè kà ta to. Bʉ̀ʉ
yè'sə wèŋ à tesə və̀ mvwe' bòop lak
pwe', mvwe' ncèep lak zəzok nə ye
mvwe' ŋgwìi bwì pwe'fo' sə̀'. Wo à
sə təəŋ mantombìi kapràk Nwì nə
ŋga nsùŋgaŋ nə sə̀' fo'. Wo à nitse'
cəək sə̀ fəfəp, nə kotse' maŋ ndzə
bohòwo lòoŋ.
10 Wo à sə fu torə fis mʉtsə̀ dʉk
də,
<<Nwì àvès nə̀ yi cu mʉnə kapràk
ye nə a fa ves lùŋ yi.
Yi fa càsə ves nà' ndzə bohòMo
Nsùŋgaŋ nə.>>
11 Masinjàa Nwì pwe' à təəŋ dzòoŋ
gèsə lòkapràk nə, bə yum sə̀ kwè sə
wèŋ nə ye bʉ̀ ŋkwàha bwì sə wèŋ
mʉtsətsə'rə̀. Fana masinjàa sə pwe'
bʉhʉ sə nze, nə kuksə Nwì.
12 Wo sə dʉk də,
<<A ye vɛ'nə.
A yi Nwì àvès nə nə̀ yi kə̀kuk.
A kwasə yi, yi tse' ŋkərə̀ pwe' yi.
A gurə kuksə yi, yi tse' ŋàŋ pwe'.
Liŋ yee yam lo mantombì, gaŋ ye kà
lə̀ yuk.
Yà'a ye vɛ'nə.>>
13 Ŋkwà' ŋwè mòk mò'fis à fek mʉ
dʉk də, <<Wù rì nsàp bʉ̀ nə̀ wo
nitse' cəək sə̀ fəfəp yè'e, nə riŋ
mvwe' sə̀ wo vəə à?>>
14 Mʉ̀ dʉk fa yi də, <<Pàpa mʉ̀ ka
riŋ, tsok fa mʉ.>> Yi dʉk mʉ dʉk də,
<<Bʉ̀ʉ sə̀ wù sə yə wo yà'a, a wo sə̀
wo à təəŋ, nə ca tesə bə mvək ŋgə'
nə̀ bʉp nà'a. Wo à cùk fopsə cəək
awo yà'a bə ndʉəm Mo Nsùŋgaŋ nə.
15 Nà'a njo nə̀ wo tə mantombìi
kapràk Nwì nùm bə ndzəm, nə sə
kuksə yi mʉnda'à yi sə. Ŋwè nə̀ yi
cu mʉ kapràak nà'a, yi nə ye bə
yà'wèŋ nùumbu pwe', yumok kà wo
gʉ̀.
16 Njè bɛŋ bə njè ndzəp nə kà wo
mok ya yuk fe'lə̀, nùm kà wo mok
sə̀' to tɛ̀ŋ barə̀ yuk.
17 A nə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Mo Nsùŋgaŋ
nə̀ yi mʉtsətsə'rə mvwe' kapràk
nà'a, yi nə ye co ganakù' àwo yi. Yi
nə gʉmsə lo yà'wèŋ mvwe' ndzəp
nə̀ nà' tse' lùŋ, wo no. Nwìi nə yisə
fis fa wo ndzəplis awo mʉ lisə̀ wo
pwe'.>>

8

Mo Nsùŋgaŋ Nə Yep Fis Lìŋ Nə̀ Sàmba Nə

1 Yà'sə à cà gɛsə, mʉ̀ ye ŋga Mo
Nsùŋga nə yep fis lìŋ nə̀ sàmba nə.
Yi à yep nà' fana bum pwe' dʉk dok.
Ŋwè kà kwis, kwis lok tətè kə dzeŋ
mvək mom səsap ntɛ̀ŋ.
2 Fana mʉ̀ ye ŋga'a masinjàa Nwì
sə̀ sàmba sə ŋga wo tə mantombìi
Nwì. Wo à fa wo pwe'fo' ntàŋ mò'fis,
mò'fis.
3 Masinjà Nwì mòk à və̀ kə̀ təəŋ
mvwe' kàm nə̀ wo fagə̀ Nwì satikà'
fo'. Yi à kotse' tasà nə̀ wo à gʉ̀
nà' bə guù ndzə bohòyi. Wo à fa
yi làmindà ŋkʉ̀ʉŋ də yi tɛŋ torə
be'lə yà' bə pìriyàa bʉ̀ʉ Nwì wèŋ,
mʉmvwe' kàm nə̀ wo fagə̀ Nwì
satikà' mbwa nə. Wo à gʉ̀ kàm nə̀
nà' tə kə̀ mantombìi Nwì nə bə guù.
4 Ndindi làmindàa sə à lòkok be'lə
lòmʉtsə̀ bohòNwì bə pìriyàa bʉ̀ʉ sə
wèŋ, ndzə bohòmasinjà Nwì nə.
5 Fana masinjà Nwì nə cup jəŋ mis
mvwe' kàm nə. Yi naaŋ mis sə mʉnə
tasà nə, nə mak tsooŋ vesə yà' sə
nzeŋgòŋ. Mvə'nə̀ yi à màk tsoŋ yà'
ntɛ̀ŋ mbʉ̀ŋ ba'a lìɛŋ, nə sa'rə nə̀ bʉp
fana nzeŋgòŋ nə tsoho.

Ntàaŋ Sə̀ Kwè Sə̀ Mantombì Sə

6 Yà'sə à càa, masinjàa Nwì sə̀
wo sàmba sə wèŋ à fʉ̀hʉ ŋgòfʉəp
ntàaŋ sə̀ wo kotse' sə. 7 Masinjà nə̀
mantombì à fʉəp nə̀ nje. Mʉ̀ ye ŋga
ŋgwìŋ sə̀ wo tòrə yà' bə mis nə ye
ndʉəm gbʉ̀ tsoŋ sə nze. Nzeŋgònə
sə, co wo à gàpsə-a nà' bòp tɛ', ye də
sə fis bòp mò'fis. Tʉ sə̀ nzeŋgònə à
sə wes sə̀' co bòp mò'fis sənə bòp tɛ'
sə̀'. Ŋgaŋ sə̀ sə nzeŋgòŋ nə pwe' à
sə sə̀' vɛ'nə.
8 Ânə geŋ, masinjà nə̀ ba fʉəp
ntàŋ nə̀ nje nə sə̀'. Mʉ̀ ye yumòk co
nda vɛ'ɛ ŋga nà' sə kʉə bə mis. Wo

jəŋ nà', nə kə mak gesə sə ndzəpè pwòò.
9 Mʉ̀ ye ŋga wo à gàpsə-a ndzəp pwe'fo' bòp tɛ', ye də bòp mò'fis à bʉ̀ʉŋ wes ndʉəm pwe'. Bum sè yà' tse' yòŋsə sə ndzəpè pwe', bòp mò'fis sənə sè tɛ' à kpʉ wes sè'. Fana bòp ŋgwes tosə ndzəp mò'fis sənə sè tɛ' à bʉp wes sè'.
10 Masinjà nè tɛ' à fʉəp nè nje. Ŋkèŋkàŋ mòk nè ghaŋ nè nà' à sə kʉə co kàk à yəəŋ mʉbu. Nà' à tsə mbwa, nə kə gbʉ mʉ ndzəpè, nə ye mvwe' bwe ndzəp tesəgè sè'. Wo à gàpsə-a ndzəp pwe' bòp tɛ', ye də yi à gbʉ̀ mʉnə bòp nè mò'fis.
11 Liŋ ŋkèŋkàŋ nə à ye də Cʉcʉk. Nà' à gbʉ̀ʉ, bòp ndzəp nè mò'fis sənə bòp tɛ' à cʉk bʉp wes pwe'. Bʉ̀ʉ sè wo à no ndzəp nə à kpʉ vɛ'ɛ wùriŋ.
12 Masinjà nè kwè fʉəp ntàŋ nje. Yi à fʉəp, yà' ko tiŋ fis nùm ma bòp mò'fis sənə bòp tɛ', nə ye ŋwə sə' vɛ'nə. Yà' à ko ŋkèŋkàŋ sə' bòp mò'fis sənə bòp tɛ'. Å nə ye vɛ'nə fana bòp marɛŋ àwo sənə sè tɛ' à liiŋ. Maràŋ bə nè ndzəmə pwe', marɛŋ à ka yeŋ mvwe' bòp mò'fis sənə tɛ'.
13 Mʉ̀ à kʉ̀k fe'lə, mʉ̀ ye ŋga mpì mòk sə dzòoŋ mʉbu sèsap. Yi kɛ' dʉksə ŋgùŋ dʉk də, <<Ghʉghi', ghʉghi', ŋgə' èè. A nə ye ŋgə' nèbʉp bohòbʉ̀ʉ sè wo cu sə nzeŋgòŋ, ghà nè ŋga wo yuk mvè'nè masinjàa sè wo bwehe cu tɛ' yà'a fʉəp ntàaŋ awo.>>

9

Ntàŋ Nè Tàŋ Nə

1 Ånə geŋ, masinjà nè tàŋ fʉəp ntàŋ nje. Mʉ̀ ye ŋga ŋkèŋkàŋ mòk gbʉ̀ tsoŋ mʉbu. Wo à fa ki sè ŋgòmùk ncùu wʉ sə yà'a kà làgè yà'a bohòyi.
2 Ŋkèŋkàŋ nə à mùk ncùu sə fana ndindi kok ca sik, sik, sik co wo tɛ̀ kòp nè ghaŋ. Ndindi sə à sə lòmʉbu, nə kə lok nùm bə ntòbu nə pwe' mpaaŋ. Maràŋ bʉʉŋ co a ndzəmə.
3 Ŋgwim à tesə tsoŋ mʉmvwe' ndindi sə vɛ'ɛ wùriŋ, nə kə lok nzeŋgòŋ pwe'. Wo gʉŋ bə nsàp ŋàŋ mòk vɛ'ɛ co nsàp ŋgam mòk nè wo togè nà' də sèkopiyònà'a.
4 Wo à tipsə ŋgwim sə də, yà'a kà bum sè yà' to tesə kok ma sə nze nè mò'fis zʉ bʉpsè lok. Wo də yà'a tʉksə megu bʉ̀ʉ sè yà'wèŋ ka ncòom Nwì mʉ nzà sihì wo tse'.
5 Ka də ŋgwim sə zə bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ sè' yeŋ. Wo tʉksə yà'wèŋ, nə fa wo ŋgə' mʉnə ŋwə tàŋ. Ŋgə' nè wo yeŋsə fa bʉ̀ʉ yè'sə nə, aco sə ta wo sèkopiyòvɛ'ɛ. Sèkopiyòo nə ta-a ŋwè, nà' yaaŋ cep casə mvè'nè nu tagè ŋwè.
6 Mʉnə ŋwə sè tàŋ yà'sə, bwìiŋ nə lap kpʉ bʉ̀ə. Bwìŋ nə dzəm vɛ'ɛ wùriŋ də kpʉ ko gɛsə lo wo, kpʉ kà wo sè' ko.
7 Ŋgwim sə à səsə co nàambà'rə sè wo fʉ̀hʉ yà' ŋgòkè màk dzè' fo'. Yumok ye mʉtuhù wo co tàm ŋkum nè wo gʉ̀ bə guù. Si awo à səsə si ŋwè.
8 Nʉ̀əmtu awo à ye co nʉ̀əmtu bəba; nzòŋ awo cəp co nzòoŋ gwim.
9 Wo à təhə lok ŋgùuŋ awo bə bap yumok co ntɛŋ, fana mvè'nè wo à sə dzòoŋ, bàap awo sə cwiŋ co bòp nàambàrə sə sè lòyu nè wo togè nà' də cariyònà'a mvwe' dzè'.
10 Wo à tse' ntèŋsè sèsap co ntèŋsè sèkopiyò. Wo à sə ta tʉksə bwì mʉnə ŋwə sè tàŋ sə bə ntèŋsèə yè'sə.
11 Ŋkum awo nè yi tse' wo nə, a masinjà nè yi tse' ŋàŋ bə wʉ sè yà'a kà làgè sə. Bʉ̀ʉ Jus wèeŋ to yi bə ncèep lak awo də Abadòŋ fana bʉ̀ʉ Gris wèŋ to yi yàwo də Åpoliyòŋ. Liŋ ye yè'sə dʉk də, Ŋgà bʉpsè bum.
12 Yà'a mvè'nè ŋgə' nè mò'fis lè tə vɛ'nə. Cu malì ŋgə' ba sè yà'a nə və ŋkuŋ.

Ntàŋ Nè Ntùŋfu Nə

13 Ånə geŋ, masinjà Nwì nè ntùŋfu nə fʉəp ntàŋ nè nje. Yi à fʉəp, mʉ̀ yuk ŋga ŋgì mòk sə tesə və mvwe'

njoŋ gʉəp sə kwè, sə kàm nə wo à gʉ̀ nà' bə guù nə; kàm nə təəŋgə mantombìi Nwì.
14 Ŋgì nə dʉk fa masinjà nə ntùŋfu nə yi tse' ntàŋ ndzə bohòyi nə də, <<Fìŋ mè'rə masinjàa mok sə̀ kwè sə̀ wo à kì nòŋsə wo mvwe' ndzəp Yufèretìs yà'a.>>
15 Wo fiŋ me'rə wo ya wo lo kə zə wes bòp bwì mò'fis sənə bòp tɛ'. Wo à kì nòŋsə wo ŋgòtək mvə̀k ànə, sənə nùmbu ànə, bə ŋwə ànə sənə ŋkà'ŋgòŋ ànə.
16 Bʉ̀ʉ mok à ye ŋgàa ko' nàambà'rə sə̀'. Wo tsok mʉ də bʉ̀ʉ sə̀ wo kok yàwo nàambà'rə pwe' à ye malà' ŋkʉ̀ ba.
17 Sə̀' mvə̀k ànə mʉ̀ ye mali nàambà'rəə sə bə bʉ̀ʉ sə̀ wo a kok yà' sə sə̀'. Wo à nitse' ntɛŋ mok mʉŋgùu wo, yà' sə baŋ co mis, nə sə seŋ co nswɛŋbʉ, nə sə barə co ni' ndu tətàm sə̀'. Nàambà'rə sə à tse' tu awo co tu gwim. Wo nɛ̀ cù, mis bə ndindi nə ye zok ŋkàŋ sə rəm duk tesə kwàa nəbʉp.
18 Bum sə̀ tɛ' sə̀ yà' à sə tesə kə cùhu yè'sə, a zeŋ sə̀ yà' à zə wes bòp bʉ̀ nə̀ mò'fis sənə bòp tɛ' sə.
19 Ŋàaŋ nàambà'rə sə à ye kə̀ cùhu bə mà ntəŋsəə wo. Ntəŋsəə awo sə à ye co tu no vɛ'ɛ. Wo à sə tʉ̀ksə bwì bə nsàp ntəŋsə ànə vɛ'nə.
20 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka yàwo sənə ŋgə' ènə kpʉ, à ka ntʉm awo kupsə. Wo à sə kùksə malì yòŋsəə ze' nə ye bum lak co rùm sə̀'. Wo à jə ntɛŋ co guù, bə sivà nə ye bron wèŋ, nə gʉ rùum sə fo'. Bʉ̀ʉ mok gʉ yàwo bə lìs, mok gʉ bə tʉ sə̀'. Wo à sə kùksə bum sə̀ wà yè'sə vɛ'nə ŋga kaco yà' ye bum yeŋ, nə kà bum sə̀' yuk, nə kà sə̀' gì.
21 Wo à ka də wo kupsə ntʉm awo nə kà bwì mok zə sə̀' dʉk. Wo à sə tesə malì rʉ̀m fo', sə ko sàhà, nə sə yəyə̀.

10

Masinjà Nwì Mòk Jə Và Mʉŋwàk Mòk

1 Mʉ̀ à yə fe'lə ma ŋkʉ̀ŋkʉ̀m masinjà Nwì mòk ŋga yi tsə mʉbu. Cə̀k nə̀ yi à nitse' mʉ ni'ì yi, à ye mbàk, fana mvəmvòk naaŋ dzooŋ yak mʉ tuhù yi. Si ye sə kʉə co nùm, kùu ye ye co a ntseŋ mis nə̀ ghaŋ.
2 Yi à mùk tse' mʉŋwàk mòk nə̀ jo vɛ'ɛ ndzə bohòyi sə̀'. Yi à təəŋ, yi tes kùu ye sə̀ ma màk mʉ ndzəpə̀, nə tes sə̀ ma ŋkwìp mʉ ŋkà'a.
3 Yi à to fuŋ bə ŋgì nə̀ ghaŋ co gwim sə cwì yi vɛ'ɛ. Mvə̀k nə̀ yi à to vɛ'nə, mbʉ̀ŋ sak kɛ̀' sàmba ŋgòdzəm fəsə fa yi.
4 Ŋgìi mbʉ̀ŋ sə̀ sàmba sə à sa' vɛ'nə fana mʉ̀ də mʉ com bum sə̀ wo cèp sə. Ŋgì mòk cep vesə bohòmʉ̀ mʉbu də, <<Kà yà' còm, ya ŋwèe kà yà' rì. Yà'a cum swihi vɛ'nə.>>
5 Ànə geŋ, masinjà nə̀ yi nə tes kù ma mòk sə ndzəpə̀, nə tes mòk mʉ ŋkà'a nə fis tse' kok bo ye sə̀ ma màk mʉtsə̀,
6 nə kɛŋ bə liŋ Nwì nə̀ yi cu ŋwəm nə. Yi à kɛ̀ŋ Nwì nə̀ yi à gʉ̀ ntòbu, gʉ nzeŋgòŋ nə gʉ ndzəp, nə ye bə bum sə̀ yà' cu sənə bum yè'sə pwe'fo'. Yi də, <<Mvə̀k ka ŋgòcàsə mok yeŋ.
7 Mvə̀k nə̀ masinjà nə̀ sàmba nə fʉəp ntàŋ nje, fana bum sə̀ Nwì à sə fʉ̀hʉ swìhi yà'a nə tesə və jəja fana yi gʉ wesə yusə̀ yi à sə dzəm ŋgògʉ̀ʉ sə. Yà'a nə ye megu mvè'nə̀ yi tsə̀' fa ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə.>>
8 Mʉ̀ yuk fe'lə ŋga'a ŋga ŋgì nə̀ nà'a nə cep to mantombì fa' mʉbu cèp bohòmʉ̀ də, <<Dù, nə kə jəŋ mʉŋwàk nə̀ ndzə bohòmasinjà Nwì, nə̀ yi mùk tse' nà', nə tes kù ma mòk sə ndzəpə̀ ma mok mʉ̀ ŋkà'a nà'a.>>
9 Fana mʉ̀ kə dʉk fa masinjà nə də yi fa mʉ ŋwàk nə. Yi dʉk mʉ də, <<Kòzʉ. Nà'a nə ye kə cùhu wù lʉ̀lʉm co nu, nə ye sə vəə wù bʉp.>>
10 Mʉ̀ à jə ŋwàk nə, nə zʉ nà'. Nà' ye kə̀ cùhu mʉ̀ anə lʉ̀lʉm. Mʉ̀ à mì gèsə nà' sə vəə, nà' kə ye ca bʉp.

11 Wo à tsə' fa fe'lə mʉ də, <<Nwìi nə gʉ mali wu ŋgòrì bum ye mok ŋga wu tsoho yà'. Bum sə nə ye bə liŋ tò'o lak wùriŋ, nə ye bə bòop bʉ̀ʉ sə wo tse' ncèp zəzok, nə ye ŋgwìi bwì sə' wùriŋ bə ŋkəŋkum awo sə'.>>

11

Bwì Ba Sə Tsòho Ncèp Nwì

1 Ànə geŋ, wo fa mʉ rərəŋ mòk nə wo fʉ̀kgə bum bə zeŋ, nə dʉk mʉ də, <<Dù, nə kə fʉk ja'a ndap Nwì nə ghaŋ nə bə zeŋ, nə fʉk kàm nə wo fagə Nwì satikà' mbwa nà'a sə'.>> Wo à tsə' mʉ sə' də mʉ fʉk wes, mʉ̀ taŋ bʉ̀ʉ sə wo cu mbwa ŋgòkùksə Nwì sə' pwe'.

2 Nə kà mvwe' sə yà'a ma sə mbiŋ yà'a fʉ̀k. Wo də mʉ me'rə yà'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə yà'a mvwe' sə wo à mè'rə fa fo' bohòbʉ̀ lakmvum. Wo nə gi nəŋ ntʉm lak nə rərɛŋ anə mʉnə ŋwə hum kwè-ncòp-ba.

3 <<Mʉ nə tumsə bʉ̀ʉ am bwìŋ ba, wo nə nitse' gàa cəək sə wo wagə kpʉ bə zeŋ yà'a. Mʉ nə fa wo ŋàŋ ŋgòtsòho ncèp Nwì mʉnə nùumbu ncùhù mò'fis bə ŋkʉ̀ ba, bə hum ntùŋfu.>>

4 Bʉ̀ʉ sə ba yè'sə, wo yà'sə co nsàp tʉ nə yi zəmgə ŋgwì wo sə to nà' də Olìp nà'a. Wo ye fe'lə sə' bwe teberə̀ə laàm sə ba sə yà' tə mantombìi Tà nə yi tse' nzeŋgòŋ yi nə.

5 A ye-a ŋga ŋwə nəmòok dʉk-a də yi gʉ wo bʉp, mis tesə kə cùhu wo, nə tɛŋ vəpsə bʉ̀ʉ sə wo də wo gʉ bʉp sə. A nə ye yà'sə mok vɛ'nə də ŋwə nə yi dʉk-a də yi gʉ wo bʉp pwe', ŋgəŋgàŋ kpʉ megu kpʉ.

6 Mvə'nə wo nə sə tsoho ncèp nə Nwì nə fana, wo nə tse' ŋàaŋ sə aco wo lok ntòbu, mbʉ̀ŋ kà li. Wo nə tse' ŋàaŋ sə ŋgògʉ̀ ya ndzəp pwe' bʉʉŋ wes ndʉəm sə'. Wo nə tse' ŋàaŋ sə aco wo to və nsàp ndònə wo dzəm pwe' sə nzeŋgòŋ anə.

7 Wo tsòho wes ncèp nə fana nàm ŋgaŋ nə bʉp nə yi cu sənə wʉ sə yà' kà làgə nə nə tesə və, bə yà'wèŋ lʉ. Nàm ènə nə ghak wo, nə zə wo.

8 Vèeŋ ni' awo sə nə nooŋ sə ntòmandzə̀ lak sə̀ wo tɛ'lə Tà àwo fo' mʉntəəŋ sə. Wo a to fa lak yà'sə liŋ ŋgònìtsə' mvə'nə̀ yà' cu dʉk də lak Sodòm bə lak Ijìp.

9 Bwìŋ nə tesə və mvwe' bòop lak sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' nə̀ pwe', lak nə̀ mò'fis nə kà bwehè cu. Wo nə və, nə kə kʉk ja'a vèeŋ ni' bʉ̀ʉ yè'sə mʉnə nùumbu tɛ' bə bwes, nə kà dzəm də ŋwèe tuuŋ yà' dzəm.

10 Bwe nzeŋgòoŋ nə kwa kpʉ bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo nə kaŋ kpʉ sə, nə sə fa kɛ' bwì bum wà nduk nə̀ nduk. Wo nə̀ sə kwa vɛ'nə də bʉ̀ʉsə̀ yà' à sə tsòho ncèp Nwì, ncèp nə sə jə və fa wo ŋgə' wùriŋ.

11 Nùumbu sə̀ tɛ' bə bwes sə à càa, Nwì yoŋsə gesə fa wo yòŋsə̀, wo yəəŋ fəsə sə̀mok. Mvə'nə̀ wo à lòkok, wʉə ko bʉ̀ʉ sə̀ wo à yə wo sə vɛ'ɛ nəbʉp.

12 Ànə geŋ, bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə yuk ŋga ŋgì ŋwə̀ mòk sə to vèsə wo mʉbu bə ŋàŋ dʉk də, <<Wèeŋ kok və mbwinə.>> Bʉ̀ʉ sə̀ ba sə wèŋ à lòkok lòmʉbu ndzənə mbàk ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ̀ŋ yà' sə wèŋ sə yə bə lis.

13 Mvə̀k ànə à ye ntɛ̀ŋ fana nzeŋgòŋ tsoho bə ŋàŋ wùriŋ. Lak sə̀ wo à ye fo' sə, bòp nə̀ mò'fis sənə bòp hum à kəəŋ gbʉ̀ bʉp wes pwe'. Nà'a kəəŋ vɛ'nə, nə zə bwì ncùhù sàmba. Bwees bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à bwehe cu sə à wəp vɛ'ɛ wùriŋ fana wo kuksə nə yamsə liŋ Nwì nə̀ mʉbu nə.

14 Yà'a mvə'nə̀ ŋgə' nə̀ ba nə lə tə vɛ'nə. Ŋgə' nə̀ tɛ' nə və mali mvə̀k ghàr.

Ntàŋ Nə̀ Sàmba Nə

15 Masinjà nə̀ sàmba à fʉəp ntàŋ nə̀ nje nə fana mʉ̀ yuk ŋga ŋgìi bwì sə cèp vèsə mʉbu. Ŋgìi sə sə cep bə ŋàŋ dʉk də,

<<Mvə̀k kə̀ dzèŋ laŋ nə̀ Tà Nwì àvès
bə Krɛst nə̀ yi ànə tumsə lo

nà' sə nzeŋgòŋ nə kok gaŋ
nzeŋgòŋ nə laŋ.
Wo nə cum maligeŋ ŋkum mok wo
mvèsə nə mvèsə.>>
16 Ânə ye vɛ'nə fana, bʉ̀ ŋkwàha
bʉ̀ʉ sə hum ba-ncòp-kwè, sə wo cu
mʉnə kapràk sə wèŋ gbʉ sə nze
mantombìi Nwì, nə kuksə yi.
17 Wo dʉk də,
<<Wùu Nwì Tà, nə wù tse' ŋàŋ pwe',
Wù à ye to mantombì wù, cu malì
ŋga'a sə' wù.
Vès kwasə wùriŋ mvə'nə wù a jə
ŋàaŋ yo sə̀ yà' yam vɛ'ɛ sə, nə
kotse'e nə nzeŋgòŋ nə bə zeŋ.
18 Bwe nzeŋgòŋ a sə jòk bohòwù,
Fana mvək njòŋgòjòok kʉ̀rəə nə sə̀'
nə wu nə sak bʉ̀ kpʉkpʉ.
A sə̀' mvək nə wu nə lak ŋgàa fàha
yo sə wo à sə tsòho ncèp yònə.
Wu nə lak bʉ̀ʉ yo pwe'fo', ŋkwàha
bwì nə ye bweŋke' sə̀'.
Nè'e sə̀' mvək nə wu nə bʉpsə bʉ̀ʉ
sə wo à sə bʉpsə nzeŋgòŋ
nə.>>
19 Wo à cèp wes vɛ'nə fana ndap Nwì
muhu nooŋ mʉ ntòbu to. Mʉ̀ ye
casə gèsə lo ŋkùp nə nà' tə mʉnə
tu rʉ̀k nə Nwì à zʉ bə bʉ̀ʉ ye nə
mbwa. Fana mbʉ̀ŋ sə ba'a, nə sə
cwiŋ. Nzeŋgòŋ à tsòho, ŋgwìŋ sə
gbʉ yɛ' tsooŋ sə̀' nəbʉp.

12

Jon Yə Ŋwà Nəmòk Nə Ye Bə Ŋòroŋ

1 Ânə geŋ nsàp yumòk yəəŋ mʉbu
nə nà' ghak mʉ mʉtuhù. Ŋwà
nəmòk, ŋga yi nitse' nùm mʉ ni'ì yi,
nə nəŋ tes kùu ye mʉ nə ŋwʉ. Yi
ta tse' tàm ŋkum bə ŋkəŋkàŋ mbwa
hum-ncòp-ba.
2 Mvək à kʉ̀rə yi də yi dzə mwe,
fana yi sə waŋ torə fis ŋga mo nə sə
lum yi.
3 Yumòk nə nà' à ghak mʉ à yəəŋ
fe'lə mʉbu anə səmok. Mʉ̀ à yə ma
ŋkʉ̀ŋkʉ̀m ŋòroŋ mòk nə bəbaŋ ŋga
yi tse' tu sàmba bə ndoŋ hum. Yi à
ta tse' tàam ŋkum bə tu ye sə mò'fis,
mò'fis lòoŋ fo'.
4 Yi à ləp kùrə màk tsoŋ ŋkəŋkàŋ
sə nze, bòp mò'fis sənə bòp tɛ' bə
ntəŋsə ye. Yi à təəŋ kə̀ mantombìi
ŋwà nə yi sə ghà mwe nə də ya yi
ko zʉ mo nə ghà nə̀ wo dzə nà'.
5 À ka sap, ŋwà nə dzə mombam.
Yi nə ye ŋkum bohòlak sə̀ sə nze
pwe', nə sə sak bə ntò' ntɛŋ ndzə
bohòyi. Wo à dzə fis mo nə ntɛ̀ŋ, wo
le' jəŋ yi, nə caŋsə gɛsə lo yi mvwe'
kapràk Nwì nə.
6 Ŋwà nə yi à dzə mo nə à ca lòye
ŋgəà mvwe' sə̀ Nwì à fʉ̀hʉ nòŋsə fa
yi. Wo nə sə jəŋ ŋkərə bohòyi fo'
mʉnə nùumbu ncùhù mò'fis bə ŋkʉ̀
ba bə nùumbu hum ntùŋfu.
7 À nə gèŋ, dzè' tesə mʉbu. Mas-
injà Nwì mòk nə ghaŋ nə liŋ yee
Makè nà'a bə masinjàa ye wèŋ à
təəŋ ŋgòlʉ̀ ŋòroŋ nə bə masinjàa ye
sə̀'.
8 Makè wèŋ à ghak wo fana wo kà
mok dzəm də yà'a cum fe'lə mʉbu
mok dzəm.
9 Fana wo à jə ŋòroŋ nə, nə mak
tsoŋ vesə yi sə nze bə masinjàa ye
sə wèŋ pwe'. Ŋkʉ̀ŋkʉ̀m ŋòroŋ ànə,
a rərèŋ no nə liŋ yee Satà, ŋkum ze'
sə̀ bʉp wèŋ. Yi à sə bòrə bwì sə
nzeŋgòŋ pwe' sə̀' yi.
10 Fana mʉ̀ yuk ŋgì mòk nə ghaŋ
ŋga nà' sə cèp vèsə mʉbu dʉk də,
<<Lùŋ nə nà' tesə və bohòNwì àvès
kə̀ tsèŋ ves laŋ. Ŋàaŋ ye bə gaŋ
ŋkum ye nə ye ŋàaŋ sə̀ Krɛst nə̀ yi à
tum nə wèŋ pwe' yè' mok mvwe' jəja
kwaraŋgaŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə ŋwə̀ nə̀
yi à sə təəŋgə̀ mʉtuhù bwema avès,
nə sə lap wo nzak nùm bə ndzəm
nà'a, wo a fis màk gɛsə yi mʉbu laŋ.
11 Bwema avès sə wèŋ à ghak yi
bə ŋàaŋ ndʉəm Mo Nsùŋgaŋ, nə ye
bʉ̀ʉsə̀ wo à sə tsòho də ncèp ye nə
zìnə sə̀'. Wo à gʉ̀ ntʉʉm awo sə̀' də
a ye-a sə̀' də wo kpʉ kpʉ, nzak kà fo'
ye.
12 Ye də kwəkwa ye mʉbu. Bʉ̀ʉ sə̀
mʉbu pwe' wèeŋ ŋak yàwèŋ sə̀'. A
bʉp bohònzeŋgòŋ, nə ye bə ndzəp
sə̀', bʉ̀ʉsə̀ Satà tsooŋ lòca. Yi sə jòk

vɛ'ɛ bʉ̀ʉsə yi rì də mvək ye nə, nà'a ləm.>>
13 Ŋòroŋ nə à rì də wo bɛ' màk tsoŋ yi sə nze laŋ fana yi ye ŋgòjùm ŋwà nə̀ nà' dzə mombam nə də yi bɛ' ko nà'.
14 À ye vɛ'nə fana wo fa ŋwà nə bàp co bàap mpì nə̀ ghaŋ, də ya yi dzooŋ caŋ lo gɛsə mvwe' no nə bə zeŋ. Yi nə dzooŋ lo ŋgəà mvwe' sə̀ wo fʉ̀hʉ nòŋsə fa yi fo' fʉ̀hʉ. Wo nə sə jəŋ ŋkərə̀ bohòyi fo' mʉnə lùumŋgòŋ tɛ' bə bwes.
15 Ànə geŋ, no nə lu fis ndzəp kə̀ cùhu yi co ndzəp nə̀ ghaŋ, də ya ndzəp nə bək kurə lo ŋwà nə.
16 Ncàk à tɛsə ŋwà nə wùriŋ. Ncàk à nɛ̀ cùu ye, nə no wes ndzəp sə̀ ŋòroŋ nə lu fis sə.
17 À ye vɛ'nə fana ŋòroŋ nə jok bohòŋwà nə vɛ'ɛ nsàp nə̀ bʉp. Yi lokok lo də yi lo kə mak dzè' bə bwe ŋwà ènə mok wèŋ. Bwe ŋwà ènə mok sə, a bʉ̀ʉ sə̀ wo yukgə̀ dʉk Nwì, nə dzəm ncèp Jisòs.
18 Ŋòroŋ nə à kə̀ tesə təəŋ ndzə ŋgʉ ndzəp mòk nə̀ ghaŋ.

13

Nàam Sə̀ Bʉp Ba

1 Ŋòroŋ nə ànə təəŋ vɛ'nə fana, mʉ̀ ye nàmŋgòmòk nə̀ bʉp ŋga yi sə tesə kok sə ndzəpə̀ anə. Nàmŋgònə à tse' tu sàmba, nə tse' ndoŋ hum. Yi à ta tse' tàam ŋkum mʉnə ndoŋ sə mò'fis mò'fis lòoŋ. Wo à còm naaŋ fa yi nsàap liŋ sə̀ bʉp zəzok mʉnə tu ye sə sə̀' lòoŋ. Liŋ nə̀ fòpwe' à sə yàk Nwì yàak.
2 Nàm nə̀ mʉ̀ à yə nə, yi à ye co mba, nə tse' bo wəwəŋ bə ŋkurə sòsap co bo nsàp nàm mòk nə̀ wo togə̀ nà' də bɛɛ̀, nə ye bə cùu ye co gwim. Ŋòroŋ nə à jə nsàp ŋàŋ ye bə ŋàaŋ ŋkum ye pwe'fo', nə fa nàm nə̀ bʉp ènə. 3 Tu nàm ànə mòk à tse' bap mvwe' nəmòk mbwa nə̀ co nà' zə yi, megu də mvwe' nə à mè laŋ. Nàm ènə à gʉ̀ nzeŋgòŋ pwe' mərə yi bʉ̀ə̀ fana bwì pwe' bɛ' lo mok mandzə̀ ye.
4 Bwì pwe' à sə kùksə ŋòroŋ nə də bʉ̀ʉsə̀ nà' fa ŋàaŋ nà' bohònàm nə. Wo à sə kùksə nàm nə sə̀', nə sə dʉk də, <<Ŋwə̀ nəmòk kaco nàm nè'e dzeŋ, kaco ŋwə̀ nəmòk lʉ to bə nàm ènə sə̀' yeŋ.>>
5 Ŋòroŋ nə à fa nàm ènə ŋàaŋ sə̀ ŋgònɛŋni' nə sə ci' mvwès bə liŋ Nwì. Wo à fa yi ŋàŋ ŋgògʉ̀ yusə̀ yi dzəm pwe'fo' mʉnə ŋwʉ hum kwè-ncòp-ba.
6 Ànə geŋ, yi yeto ŋgòcì' fa Nwì mvwès, nə sə gʉ bʉpsə liŋ Nwì sə bə mvwe' ncum Nwì sə wèŋ pwe'. Yi à gʉ̀ vɛ'nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo cu mʉbu pwe' sə̀'.
7 Wo à mè'rə yi sə̀' də yi lʉ bə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ, nə ghak yà'wèŋ. Wo à fa ŋàŋ sə̀' də yi ye co ŋkum bohòbʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' nə̀ pwe', nə̀ mò'fis kà bwehè cu fʉ̀'.
8 Bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe' nə kuksə yi. Bʉ̀ʉ sə̀ wo və̀ mvwe' bòop lak pwe', mvwe' ncèep lak pwe', nə ye mvwe' ŋgwìi bwì pwe'fo' sə̀'. Bʉ̀ʉ sə̀ wo nə kà yi kùksə, megu bʉ̀ʉ sə̀ wo à còm nòŋsə liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ nə̀ Mo Nsùŋgaŋ nə̀ wo à zə yi tse' nə. Liŋ yè'sə, wo à còm nòŋsə yà' ŋga nzeŋgòŋ nə ka ntòyeto.
9 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo' ye də yi yu'rə na.
10 Ŋwə̀ nə̀ wo à dʉk də wo nə̀ ko lok yi ntsə'mòk fana ncəəp bʉ̀ə̀, wo nə̀ ko lì yi korə. Ŋwə̀ nə̀ wo à gʉ̀ yi də wo nə̀ zə yi bə fèk fana wo nə̀ zə lì yi bə fèk anə. Nə yeè nə vɛ'nə fana a bəboŋ də bʉ̀ʉ Nwìi wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ, nə sə fa ntʉʉm awo bohòTà.
11 Ànə geŋ, mʉ̀ ye fe'lə nàm ŋgòŋ mòk nə̀ bʉp səmok ŋga yi tesə və̀ ma mʉ ŋkà'a. Yi à tse' ndoŋ ba co mʉfwɛ̀' nsùŋgaŋ, nə sə cep bə ŋgì co ŋòroŋ.
12 Yi à sə gʉ̀ bum wùriŋ mʉnə tu nàm mòk nə̀ mantombì nə. Yi à gʉ̀ bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' ŋgòkùksə liŋ nàm mòk nə̀ mantombì nə. Nàm nə̀ mantombì nə a

yi nə yi tse' bap mvwe' mòk mʉnə tu ye mòk co nà' zə yi nə.
13 Nàm nə maŋkwɛ̀ŋ ènə à gʉ̀ bum maŋgəŋgèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Yi à gʉ̀ mis tsoŋ mʉbu, nə və sə nze mʉ lisə bwì jəja kwaraŋgaŋ.
14 Yi à gʉ̀ maŋgəŋgèŋ wùriŋ mʉnə tu nàm mòk nə̀ mantombì nə fana yi borə wes bwì sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' bə zeŋ sə̀'. Nàm ènə à tsə̀' fa bwì dʉk də, yà'wèeŋ ci tes yumok nə̀ nà'a nə təəŋ mʉnə tu nàm nə̀ mantombì nə ŋgògʉ̀ də ya liŋ nàm ànə yam lo mantombì. Nàm nə̀ yi à də wo kuksə liŋ ye nə, a nə̀ yi à tse' mvwe' fèk mʉ tuhù co nà' zə yi fana yi kà kpʉ nə.
15 Wo à dzəm də nàm nə̀ maŋkwɛ̀ŋ nə yoŋsə gesə fa yu nə̀ wo ci nə yòŋsə̀, ya nà'a tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòcèp cù, nə tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòzə ndàaŋwè pwe' nə̀ nà' sə kà yi kùksə̀.
16 Nàm nə ba ènə à gʉ̀ sə̀' də wo naaŋ fa ndàaŋwè pwe'fo' ncòm mʉ nzà sihì kè ndzənə bo ma màk àlɛ. Ŋkwà'ŋwè bə mweŋke' nə ye ŋwèmbam bə ŋwàŋwè pwe' à tse' tsoŋ ncòm ènə, ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə kà bwehè cu.
17 Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a ncòm ànə tse', kaco yi ywiŋ yumok yeŋ, nə kà yumok sə̀' sèŋ. Ncòm ènə à ye liŋ nàm ŋgòŋ nə, nə ye sə̀' nombà nə̀ nà' təəŋgə̀ mʉnə liŋ ye sə.
18 Bwìŋ tse' ŋkərə̀, nə riŋ nombà ènə. Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ŋkərə̀ fana yi nə riŋ li yusə̀ nombà ènə tə fo' sə. Nà'a nombà ŋwè, nà'a ŋkʉ̀ ntùŋfu bə hum ntùŋfu-ncòp-ntùŋfu.

14

Bʉ̀ʉ Mo Nsùŋgaŋ Nə Wèŋ Sə Yəm Ŋkì

1 Mʉ̀ à yə Mo Nsùŋgaŋ nə ŋga yi tə mʉmvwe' nda mòk nə̀ wo to nà' də Zayòŋ. Yi à təəŋ fo' bə bwì ncùhù ŋkʉ̀ mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-kwè. Wo à còm naaŋ liŋ ye bə liŋ tɛ̀' ye mʉ nzà sihì bʉ̀ʉ yè'sə pwe'fo'.
2 Mʉ̀ yuk ŋgì mòk ŋga nà' sə cèp vèsə mʉbu co sə gbʉ cəcwà ndzəp. Ŋgì nə sə cwiŋ sə̀' co mbʉ̀ŋ sə kùm yi, nə sə boŋ lo co wo sə buk luŋ vɛ'ɛ.
3 Bʉ̀ʉ yà'sə pwe', a təəŋ kə̀ mantombìi kapràk nə, bə mantombìi yum sə̀ kwè sə̀ wo cu ŋwəm sə, nə ye kə mantombìi bʉ̀ ŋkwàha bwì sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ. Wo à təəŋ vɛ'nə, nə sə yəm ŋkì nə̀ fi. Ŋkì ènə kaco ŋwə̀ nəmòk yə'rə riŋ to nà' yeŋ. Â rì mègù nà' bʉ̀ʉ sə̀ ncùhù ŋkʉ̀ mò'fis bə ŋkʉ̀ hum kwè-ncòp-kwè sə, sə̀ Jisòs à làk tiŋ fis wo mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə.
4 Yà'a wo sə̀ wo à ka ni' awo bə bəba gʉ̀ bʉpsə yuk, wo cu mvə̀'nə̀ wo à dzə wo. Wo sə yuŋ bɛ' kɛ' lo Mo Nsùŋgaŋ nə mvwe' sə̀ yi sə lòpwe'. Yi a ywiŋ fis wo mʉŋgorə̀ bwì, nə noŋsə wo zok ŋgòye bʉ̀ʉ Nwì nə ye sə̀ ye sə̀'.
5 Wo ka mvwès ci' yu' nə kà mʉ zəp jòŋ sə̀' tse' yuk.

Masinjàa Nwì Sə̀ Tɛ'

6 Mʉ̀ à yə fe'lə masinjà Nwì mòk səmok ŋga yi sə dzòoŋ mʉbu səsap ntɛ̀ŋ. Yi à sə jə və̀ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk ŋgòtsə̀' fa nzeŋgòŋ nə lòoŋ. Yi nə tsok fa bohòbuhu lak pwe' nə ye bə sə̀ wo tse' ncèep lak zəzok pwe'fo', nə̀ mò'fis nə kà bwehè cu.
7 Yi cep fis bə ŋàŋ də, <<Wèeŋ wəp Nwì, nə kuksə yi, bʉ̀ʉsə̀ mvək kʉ̀rə laŋ nə̀ yi nə sak nzak ndàaŋwè pwe'. Ye də wèeŋ kuksə yi. Yi nə̀ yi a gʉ̀ ntòbu bə nzeŋgòŋ, nə gʉ ndzəp sə̀ ghaŋ bə sə̀ jo wèŋ pwe'.>>
8 Masinjà Nwì mòk à bɛ'ɛ nə̀ mantombì nə, nə sə cep də, <<Yi gbʉ̀ laŋ. Lak sə̀ ghaŋ sə̀ wo to yà' də Babilòŋ sə gbʉ̀ laŋ. Lak sə̀ yi à sə gʉ̀ bwì sənə nzeŋgòŋ nə lòoŋ ŋgòno rùk ye, rùuk sə gʉ wo, wo sə yuŋ lo ko sàhà sə̀'.>>
9 Masinjà nə̀ tɛ' à vəə, nə sə cep fis bə ŋàŋ dʉk də, <<Ndàaŋwè pwe' nə̀ yi sə kùksə nàm nə, nə sə kùksə yu nə̀ wo à ci nà' bʉ̀ʉ liŋ nàm nə, nə dzəm sə̀' də wo naaŋ fa yi ncòom

nàm nə mʉ nzà sihì yi kè ndzə bohòàlɛ pwe',
10 wo nə̀ yə mvə'nə̀ Nwìi jòkgəə̀. Nwìi nə jok bohòyi, yà' ye co a rùuk sə̀ yà' cəp gʉ bʉp vɛ'ɛ wùriŋ. Ŋgə̀ŋgàaŋ nə no wes yà' pwe' ŋga yi ka kù cok. Yi nə ye ŋgə' nə̀ co wù kà fʉ̀k sə misə̀. Mis sə nə sə kʉə co wo gèsə ca ŋkàŋ, fana yi sə ye ŋgə' ca ŋga masinjàa Nwì sə̀ rərɛŋ bə Mo Nsùŋgaŋ nə wèŋ sə yə.
11 Ndindi mis sə̀ wo nə sə ye ŋgə' ca sə nə sə kok, nə kà tiìŋ yuk. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kùksə nàm bə yu nə̀ wo ci tes nà' ŋgòyamsə liŋ ye, nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à naaŋ ncòom liŋ ye wèŋ pwe'fo' nə kà lo mʉ lisə̀ gèsə yuk nə̀ mvèsə̀, maràŋ bə ndzəmə̀ pwe'.>>
12 Ye də bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo sə bɛ' yusə̀ Nwì sə də̀k, nə sə dzəmtse' mali Jisòs sə̀' wèeŋ nəŋ tes-a kù gʉgʉŋ.
13 Fana mʉ̀ yuk fe'lə ŋgì mòk ŋga nà' sə cèp tsə və̀ mʉbu anə sə̀' də, <<Còm bum yè'e còmə; rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo a kpʉ ŋga wo a dzəm bohòTà laŋ.>> Yòŋsə̀ Nwì nə sə dzəm də, <<A vɛ'nə. Ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, fàha sə̀ wo à sə gʉ̀ʉ mè laŋ. Wo nə cum yoŋsə, nə sə kwa, bʉ̀ʉsə̀ wo yə lə̀là' àwo nə̀ wo tse' bə fàha sə̀ wo à gʉ̀ʉ sə.>>

Mvək Nə̀ ŊgòKʉp Kʉ̀rə

14 Mʉ̀ kʉk fe'lə sə̀mok, mʉ̀ ye mbàk nə̀ fəfop. Ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉnə mbàk anə à səsə co Mo Ŋwè. Yi ta tse' tàm ŋkum nə̀ wo à gʉ̀ nà' bə guù, nə kotse' fècès nə̀ cəcəp ndzə bohòyi.
15 Fana masinjà Nwì mòk tesə tsoŋ mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Yi fuŋ gesə fa lo ŋwə̀ nə̀ yi cu mʉnə mbàk nə də, <<Mvək kʉ̀rə ŋgòkə̀ kʉp bum sə̀ mʉ nzuù sə laŋ. Bum sə̀ wo à bì yà' sənə nzeŋgòŋ nə a gʉ laŋ. Jə fècès yònə, nə ye ŋgòkə̀ kʉp yà'.>>
16 Yi à dʉk vɛ'nə fana, ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉnə mbàk nə wʉŋsə yak fècès ye nə vɛ'ɛ, nə kʉp wes bum sə̀ sə nzeŋgòanə pwe'.
17 Mʉ̀ ye fe'lə masinjà Nwì mòk sə̀mok ŋga yi tesə tsə və̀ mʉ ndap Nwì nə̀ mʉbu nə. Yi à tse' fècès nə̀ cəcəp ndzə bohòyi sə̀'.
18 Fana mʉ̀ ye fe'lə masinjà mòk sə̀mok. À ye yi nə̀ yi kumsəgə̀ mis sə̀ mvwe' kàm nə̀ wo fagə̀ Nwì satikà' fo'. Yi à tesə və̀ fo', nə sə cep fuŋ fa masinjà mòk nə̀ yi anə tse' fècès nə̀ cəcəp nə də, <<Yeè, nto'o ndik tʉ nə̀ wo togə̀ nà' də grep nà'a bà laŋ. Jəŋ fècès yò, nə ci' yà' fo'.>>
19 Yi à dʉk vɛ'nə, masinjà nə wʉŋsə yak fècès nə, nə ci' mak gesə lo yà' mvwe' sə̀ wo kə ŋamgə̀ yà' fo' sə. Wo ŋam yà' vɛ'nə, yà' ye yà'a gbʉ̀' nə̀ nà' təə mʉnə tu yusə̀ Nwìi nə gʉ bʉ̀usə̀ yi jòk bə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ.
20 Mvwe' sə̀ wo ŋamgə̀ yà' fo' sə ka ma mʉ ntòlak yeŋ. Wo à ŋam ŋgwìi grep sə də ya ndzəp sə tesə. Ndʉəm tesə nja co ndzəp. Ndʉəm sə caŋ vɛ'ɛ tètè lo kìlometà ŋkʉ̀ tɛ', nə ye bə cəco sə kʉəp lo kwiŋ mò'fis.

15

Masinjàa Nwì Sàmba Sə̀ Wo Jə Và Ŋgə' Sàmba

1 Yà'sə à mèe, mʉ̀ ye fe'lə yu maŋgəŋgèŋ mòk mʉbu sə̀mok nə̀ ŋkərə̀ bisə mʉ bʉ̀ʉ zeŋ pwe'. Mʉ̀ à yə masinjàa Nwì sàmba ŋga wo kotse' nsàap ŋgə' zəzok sə̀' sàmba. Yè'sə ànə ye mok lə̀sə̀ mbwè ŋgə', sə̀ Nwìi nə jəŋ və yà' ŋgònìtsə̀' wes jèjòk ye.
2 Mʉ̀ à yə yumok sə̀' nə̀ nà' à ye co ndzəp nə̀ ghaŋ. Ndzəp nə gʉ co wo tòrə be'lə mis bə gèlas. Mʉ̀ à yə bʉ̀ʉ sə̀ wo à ghak nàm nə, nə ye bə yu nə̀ wo à ci fa yi, nə bɛŋ nombà liŋ ye sə wèŋ ŋga wo tə ŋgʉ ndzəp anə. Wo pwe' à kotse' luŋ sə̀ Nwì a fa wo.
3 Wo à sə yəm ŋkì Musì nə̀ yi à ye ŋgà fàk Nwì, nə ye bə ŋkì Mo Nsùŋgaŋ nə wèŋ. Wo à sə yəm dʉk də,
<<Nwì àvès Tà, wù tse' ŋàŋ pwe' wù.
Bo fàha yo yam càsə cù, bwì pwe' mərə yà'.

Tse' lak sə sə nzeŋgòŋ pwe' wù.
Yusə wu gʉ̀ pwe'fo' rərəŋ nə ye zìnə.
4 Wùu Tà, ŋwə nə mò'fis nə co yi kà
wu wəp ka yeŋ.
Bwì pwe' nə kuksə megu liŋ yo.
Ŋwə nə Rərɛŋ mègù wù.
Buhu lak sə sənə nzeŋgòŋ nə
pwe'fo' nə kuksə megu wu,
Bʉsə wo yə də bum yo pwe'
rərəŋ.>>
5 Mʉ̀ à kʉ̀k fəsə səmok fana mʉ̀ ye
ŋga ndap Nwì mʉbu nòto. A yè'sə
tàap cək nə nà' sə nì tsə' də Nwìi fo'.
6 Fana masinjàa Nwì sə sàmba sə
wo à jə və ŋgə' sə' sàmba sə tesə
mbwa. Wo à nitse' cəək sə fəfop
pup, pup. Wo swi' ci' yak yà' mʉ
ŋgùu bə korə guù.
7 Fana yum sə kwè sə wo cu ŋwəm
sə, mòk à lòkok, nə fa yak masinjàa
sə wèŋ ŋgàp mò'fis, mò'fis bə tu awo
lòoŋ fo'. Wo à gʉ̀ ŋgàap sə bə guù
fana ŋga cu ca jòho ntʉm Nwì nə yi
cu ŋwəm mvèsə nə mvèsə nə.
8 Ndindi à tesə və mvwe' yòoŋ Nwì
bə ŋàaŋ ye, nə kə loho mʉmvwe'
ndap nə vɛ'ɛ mpaaŋ. Ŋwə nə co yi
ni mʉmvwe' ndap nə à ka yeŋ lok
tətè ŋgə'ə sə masinjà sàmba a jə və
sə à mè wes ŋkuŋ.

16

Masinjàa Sə Jə Və Ŋgə' Sə Sàmba Sə

1 Mʉ̀ yuk sə' ŋga ŋgì mòk sə cèp
vèsə sə' mvwe' yà'sə. Ŋgì nə à sə
cèp fuŋ fa masinjàa Nwì sə sàmba
sə wèŋ də, <<Wèeŋ jə ŋgàap jòho
ntʉm Nwì sə sàmba sə, nə kə kɛ'
mak gesə lo sə nzeŋgòŋ.>>
2 Fana masinjà mòk lokok to, nə kə
kɛ' mak gesə tsoŋ lo yusə sənə ŋgàp
nje nə sə nzehè. Yi à kɛ̀' màk ntɛ̀ŋ,
ywɛ̀' to bwìŋ ni' pwe', nə sə yaaŋ wo
vɛ'ɛ. Bʉ̀ʉ sə ywɛ̀' à to wo yè'sə à ye
bʉ̀ʉ sə wo à tse' ncòom nàm nə, nə
sə kuksə yu nə wo à ci nà' mʉnə liŋ
ye nə.
3 Masinjà nə ba à kə kɛ̀' gèsə ye
sə mvwe' ndzəp nə ghaŋ nə. Ndzəp
pwe' gweŋ bʉʉŋ co ndʉəm ŋwə
nə kpʉkpʉ. Bum sə yà'a cugə sə
ndzəpə anə pwe' à kpʉ wes pwe' nə
pwe'.
4 Ànə geŋ masinjà nə tɛ' à kə kɛ'
màk gèsə ŋgàp nə nje sə mvwe'
mantùŋ bə bwe ntak ndzəp wèŋ.
Ndzəp sə bʉʉŋ lo sə' co ndʉəm.
5 Mʉ̀ yuk ŋga masinjà nə yi kʉ̀kgə
ndzəp, yi sə cèp də, <<Wù Nwì àvès
nə wù cu, ŋga wù à ye to mantombì
sə', wu rərɛŋ. Bum sə wu sakgə
pwe', yà'a rərəŋ mvə'nə.
6 Bʉ̀ʉ sə wo à zə bʉ̀ʉ Nwì nə ye bə
ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, wù fa wo
ndʉəm də wo no. A vɛ'nə kəkʉrə,
yà' kʉ̀rə bə fàha awo sə bòŋ.>>
7 Fana mʉ̀ yuk fe'lə ŋga ŋgì mòk
sə cèp vèsə mvwe' kàm nə wo fagə
Nwì satikà' mbwa nə sə'. Ŋgì nə
sə cep də, <<Nwì, Tà nə ghaŋ nə.
Yusə wu sakgə pwe', yà'a rərəŋ nə
ye zìnə.>>
8 Masinjà nə kwè à jə ŋgàp nje, nə
kə fe' mak gesə mʉnə nùm. Nùm
tse' bwi ŋàŋ ŋgòtɛ̀ bwì co mis.
9 Nùm nə à tɛ̀ bwì vɛ'ɛ wùriŋ.
Bohòwo ŋgòkupsə ntʉm awo, nə
kuksə Nwì nə yi tse' ŋàŋ bə bum
yè'sə fana wo kà dzəm. Wo à bʉ̀ʉŋ
yàk Nwì vɛ'ɛ bəboŋ.
10 Masinjà nə tàŋ à kə fè' màk
gèsə ŋgàp nə nje mʉmvwe' kapràk
nàm nə yi à tesə kok sə ndzəpə nə.
Ndzəm dʉk mvwe' lak sə nàm nə cu
ŋkum fo' sə pwe' jìk. Bwì sə lum
lʉm awo mvə'nə sə yaaŋ wo vɛ'ɛ
kpʉ bwì.
11 Wo yak Nwì nə mʉbu bʉ̀ʉ ŋgə'
nə wo sə yə nə ye sə' bʉ̀ʉ ywɛ̀'ɛ sə
yà'a sə yaaŋ wo sə. Wo kà dzəm
ŋgòmè'rə bʉp awo sə wo sə gʉ̀ sə
dzəm lok.
12 Masinjà nə ntùŋfu à kə fè' gèsə
ŋgàp nje sənə ndzəp nə ghaŋ nə wo
togə nà' də Yufèretìs nà'a. Ndzəp
nə zərə wes pwe', də ya ŋkəŋkum
sə wo və ma nùm wèeŋ tse' mandzə
ŋgòto càa.
13 Fana mʉ̀ ye yòŋsəə sə bʉp tɛ',
ŋga wo səsə co mbòtòk vɛ'ɛ. Wo
à tesə tsoŋ kə cùhu ŋòroŋ nə bə

kə cùhu nàm ŋgòŋ nə ye kə cùhu ŋwə nə ŋgà bòrə bwì də yi ŋgà tsòhòbum Nwì.
14 Yòŋsəə yè'sə a yòŋsəə ze'. Wo tse' ŋàŋ ŋgògʉ̀ bum mok vɛ'ɛ sə̀ co wù kʉ̀k tətè nə sɛɛŋ mam. Wo lo, nə sə to benə ŋkəŋkum sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' də yà'wèeŋ fʉ̀hʉ̀ ŋgòmàk dzè' nùmbu ànə, nə Nwìi nə̀ nìtsə' fa bwì ŋàaŋ ye də yi jòk ntinə nə.
15 (Yeè, wèeŋ kà swì də, <<Mʉ nə və ŋga wèŋ ka riŋ, co ŋgà yə̀ və yi. Anə ye bəboŋ bohòŋwə nə̀ wo nə tseŋ yi ŋga yi cu nca. Ya kà də wo jəŋ lo gɛsə cəək ye, yi gi mvwe' bwì nswè'mbwè marè'tu ko yi dʉ̀k.>>)
16 Fana yòŋsəə ze' sə wèŋ à gʉ̀ ŋkəŋkum sə̀ sə nzeŋgòŋ sə ŋgòkə̀ tɛstu mvwe' sə̀ wo togə̀ fo' bə ncèep Hibrù wèŋ də Àmajidòŋ yà'a.
17 Anə geŋ, masinjà nə̀ sàmba nə fe' mak gesə lo ŋgàp nje nə mʉtsə̀. Fana ŋgì mòk cep vesə mʉnda'à Nwì mvwe' kapràk ye nə. Nà' cep fis bə ŋàŋ də, <<Yà' mè wes mok laŋ.>>
18 Ŋgì ànə à cèp wes vɛ'nə fana mbʉ̀ŋ ba'a, nə sə cwiŋ, nzeŋgòŋ nə tsoho sə̀' pwe'fo'. Nà' à tsòho nsàp nə̀ nzeŋgòŋ nə à yè yèe, nà' à ka ntsə'mòk vɛ'nə tsoho yuk.
19 Ntʉm lak nə̀ ghaŋ nə à saha gà'a bòp tɛ'. Bwe bòop lak sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe', à kəəŋ gbʉ̀ wes pwe'. Yà'a mvə̀'nə̀ Nwì à tsərə tse' lak sə̀ ghaŋ sə̀ wo to yà' də Babilòŋ yà'a, nə gʉ də wo ye ŋgə' bʉ̀usə̀ yi jòk bohòyà'wèŋ. Yi à gʉ̀ yà' wo ye ŋgə' bəboŋni co ŋgàp rùk nə̀ cəcəp nə̀ wo kotse' wu də wu nə no wes tsoŋ nà' bə ŋàŋ.
20 Lak sə̀ yà' à ye mʉtsətsə'rəə ndzəp pwe' à kəəŋ gbʉ̀ʉ nə cəəŋ bisə lòsə ndzəpə̀ anə. Nda à kəəŋ gbʉ̀ wes sə̀' pwe'fo'.
21 Ŋgwìiŋ sə̀ ghaŋ à sə gbʉ̀hʉ tsə mʉbu, nə sə gbʉ bwìŋ mʉni'ì. Ŋgwìŋ nə̀ mò'fis à sə rwì' co bàm rɛès bə tu. Ŋgə' ànə à bʉp vɛ'ɛ kpʉ bwì. Bwì yak Nwì bʉ̀ʉ ŋgə' nə̀ bʉp nə̀ wo yə nə.

17

Ŋwà Sàhà Nə̀ Nje Cà Cù

1 Yà'sə à mè wes fana masinjà mòk mʉtsətsə'rəə sə̀ sàmba sə̀ wo anə tse' ŋgàp sə à və̀, nə kə dʉk mʉ dʉk də, <<Vəə, ya mʉ niŋ tsok fa wu mvə̀'nə̀ ŋwà sàhà nə̀ sàha ye ghak ŋàŋ nà'a nə ye ŋgə'. Ŋwà sàhà nə̀ wù yə ànə, yi tə yà'sə co bə tu lak mok sə̀ wo ci yà' mvwe' ndzəp fo' wùriŋ.
2 Ŋkəŋkum sə̀ sə nzeŋgòŋ a ko wes sàhà bə ŋwà sàhà ènə pwe'fo'. Bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' a no rùuk sàha ŋwà ènə sə̀ yi sə fa wo sə tətè nə gbʉ mbum, nə sə yuŋ megu nsàp nə̀ nje nə.>>
3 Mʉ̀ à ye ndzə bohòyòŋsə̀ Nwì fana masinjà Nwì jəŋ lo mʉ ŋgəà. Â kə̀ dzèŋ fo', mʉ̀ ye ŋwà nəmòk ŋga yi kok cu mʉnə nàm ŋgòŋ mòk nə̀ bəbaŋ. Wo à jə liŋ sə̀ ànə ye co tse' megu yà' Nwì, nə com ramsə naaŋ fa nàm nə yà' mʉ ni'ì yi pwe'fo'. Nàm nə à tse' tu sàmba bə ndoŋ mbwa hum.
4 Ŋwà nə à nitse' cəək sə̀ bəbaŋ sə̀ yà' gʉ ntɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Yi à jə guù bə bum mok sə̀ yà'a ba'agə̀ ba'a, bə ntəntuŋ wèŋ, nə fʉhʉ ni' ye bə zeŋ vɛ'ɛ pap. Yi kotse' ŋgàp mòk ndzə bohòyi nə̀ wo à gʉ̀ nà' bə guù. Ŋgàp nə à rwiŋ mègù ca bə bum jòoŋ sə̀ bʉp sə̀ yà' à tesə və̀ bə sàha sə̀ yi kogə̀ sə.
5 Wo à còm naaŋ fa yi liŋ mok mʉ nzà sihì yi bə gbʉ' də,

LAK SƏ̀ GHAŊ SƏ̀ DƏ BABILÒŊ
MA Bʉ̀ ŊGÀA KO SÀHÀ
NƏ̀ YE Bʉ̀ ŊGÀA Gʉ̀ BʉP
JÌ MARÈ'TU SƏNƏ NZEŊGÒŊ

6 Mʉ̀ yə sə̀' də ŋwà nə à jʉ̀hʉ mbum nduəm bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo à zə wo də bʉ̀ʉsə̀ wo sə bɛ' mandzə̀ Jisòs.
Mʉ̀ à yə ŋwà ènə fana mʉ̀ mərə wùriŋ.
7 Fana masinjà Nwì nə fek mʉ də, <<Wù sə mərə yà? Yuk, mʉ tsok rɛŋsə fa wu gbʉ' nə̀ nà' cu bə ŋwà

ènə. Mʉ nə rɛŋsə fa wu bə nàm ŋgòŋ nə yi tse' tu sàmba bə ndoŋ hum, nə yi bək tse' ŋwà ènə nə sə'.
8 Nàm ànə à ye to mantombì fa' ŋwəm, ŋga'a nè'e yi ka ŋwəm mok yeŋ fe'lə. Yi nə tesə kok sənə wʉ sə ya'a kà ləgə sə fana yi lo mvwe' sə yi nə kpʉ bisə mok kɛ' mò'fis. Bʉ̀ʉ sə wo cu sə nzeŋgòoŋ nə mərə wùriŋ ŋga wo yə nàm nə. Wo nə mərə bʉ̀ʉsə nà' à ye to ŋwəm, nə kà ŋwəm mok sə ye fe'lə, nə dʉk də yi nə kə və malì səmok. Yè'sə bʉ̀ʉ sə wo à ka liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ com gesə fa yuk mvə'nə nzeŋgòŋ nə à yè yèe.

9 <<Bwìŋ jəŋ ŋkərə, nə riŋ bum yè'sə. Tu sə̀ sàmba ya'a a nda sə̀ sàmba sə̀ ŋwà nà'a kok cu mbwa sə.
10 Yà' tə ya'sə sə̀' mʉnə tu ŋkəŋkum sàmba. Ŋkəŋkum yè'sə, sə̀ tàŋ à gbʉ̀ cà gɛsə lòyàwo laŋ. Sə sak gaŋ sə ŋga'a nə̀ mò'fis fana mòk cum fe'lə mò'fis nə̀ yi nə sə və ye maŋkwɛ̀ŋ. Nà'a nə vəə, yi nə sak megu gaŋ ye sə sə̀' mvə̀k momjo wà, kà tətè ye.
11 Nàm ŋgòŋ nə̀ yi à ye to fa' ŋwəm, nə kà nə ŋwəm ŋga'a yeŋ nə, yi ye ŋkum nə̀ fwame'. Yi lo' gù sə̀' bə bòp ŋkəŋkum sə̀ wo sàmba sə. A nə lə də wo nə gʉ bʉpsə yi.

12 <<Ma nə̀ ndoŋ sə̀ hum sə̀ wù yə ya'a, a ya'a ŋkəŋkum sə̀ wo ka gaŋ yàwo ntòkok. Wo nə koksə wo gaŋ, wo ye lok bə nàm nə wèŋ bəbɛ'. Wo nə kà mvwe' gaŋ sə tətè cu. Anə megu mvə̀k ghàr vɛ'ɛ sənə nùmbu nə̀ mò'fis.
13 Ŋkəŋkum sə̀ hum yè'sə, wo nə tse' megu cùu sə̀ mò'fis də nàm nə ŋkum nə̀ ghaŋ bohòwo pwe' yi.
14 Wo nə mak dzè' bə Mo Nsùŋgaŋ Nwì fana Mo Nsùŋgaŋ nə nə ghak wo yi. Yi nə ghak ya' bʉ̀ʉsə yi ŋkum nə̀ yi tse' ŋkəŋkum pwe' yi nə ye Tà nə̀ yi tse' tà wèŋ pwe' sə̀' yi. Ŋkum nə̀ fòpwe' nə wup fa tsoŋ yi bo, nə dʉk də <Tà.> Bʉ̀ʉ yee nə ghak bə ya'wèŋ bəbɛ'. Bʉ̀ʉ yee sə̀ yi to nə cokfis ya'wèŋ fana wo sə bɛ' mandzə̀ nje bə zìnə.>>
15 Masinjà Nwì nə dʉk mʉ də, <<Ndzəp nə̀ wù yə nà' ŋga ŋwà sàhà nə cu fo' nà'a, nà' tə ya'sə mʉnə tu bwì wùriŋ bə lak sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə lòoŋ fo', sə̀ wo sə cèp ncèep lak pwe'.
16 Ndoŋ sə̀ hum sə̀ wù yə ya'a bə nàm ŋgòŋ, wo nə bʉʉŋ bɛŋ ŋwà sàhà nə. Wo nə fep wes lo cəək ye pwe', nə me'rə yi nswɛ̀'mbwè. Wo nə zʉ tiŋ ye sə, nə tɛŋ yi bə mis sə̀'.
17 Nwì a gʉ wo yi də wo tse' cùu sə̀ mò'fis, ya ya'wèeŋ gʉ yusə̀ yi à dzəm də ya'a nə ye vɛ'nə sə, nə fa ŋàaŋ awo bohònàm ŋgòŋ nə sə̀'. Ya'a nə cum mam vɛ'nə tətè bum sə̀ yi à cèp sə nə yeŋ mvə'nə̀ yi à cèp sə.
18 Ŋwà nə̀ wù yə yi ànə, a ya'sə ntʉm lak nə̀ ghaŋ nə̀ yi tse' ŋkəŋkum sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' yi nà'a.>>

18

Lak Babilòŋ Gbʉ̀ Laŋ

1 Ya'sə à mèe, mʉ̀ ye fe'lə masinjà Nwì mòk səmok ŋga yi tsə və̀ mʉbu. Yi à tse' ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Mvə'nə̀ yi à vəə, marɛŋ ye rɛŋ wes nzeŋgòŋ nə pwe'.
2 Yi sə fuŋ fis bə ŋàŋ dʉk də, <<Lak Babilòŋ, sə̀ ya'a lak sə̀ ghaŋ sə, ya' gbʉ̀ laŋ. Nà' gbʉ vɛ'ɛ nsàp nəbʉp, nə̀ bʉp nə. Ŋwə̀ nəmòok fo' mok bʉ̀ə̀, megu mok fo' ze' bə yòŋsəə sə̀ bʉp wèŋ. Jìgawà' bə nsàap swiŋ sə̀ bʉp pwe' sə kə yiskok gù fo' mok wo.
3 Yi gbʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ wèŋ à sə noho rùuk ye, ya' ye ya'a də bə ya'wèŋ sə koho sàhà fana ya' bʉpsə wo. Njo nə̀ yi à tse' ghàk ləlà bʉ̀ʉ sàhà nə fana ya' gʉ̀ ŋgàa sèŋ bum ntɛŋ wèŋ bʉʉŋ wes ŋgàa ghàk pwe'.>>
4 Anə geŋ, mʉ̀ yuk fe'lə ŋgì mòk sə̀' ŋga nà' sə cèp tsə və̀ mʉbu anə sə̀' ŋkuŋ. Ŋgì nə sə dʉk də, <<Bʉ̀ʉ am wèŋ, wèeŋ tesə gɛsə mvwe' lak ya'sə fo'. Wèeŋ tesə ya wèeŋ kà bʉp

wenə wèŋ sə gʉ̀ be'lə, ya wèeŋ kà ŋgə' nə yi nə ye nə wenə wèŋ yə be'lə.
5 Wèeŋ riŋ sə' də bʉp sə yi sə gʉ̀ tətè yà' kùk təəŋ lo mʉtsə co nda yà'a, Nwì a ka yà' swi.
6 Bʉp sə yi a gʉ̀ fa bwìiŋ foho və fe'lə mʉtuhù yi. Nsàp ŋgə' nə yi a fa bwìiŋ foho və mʉtuhù yi sə' mvək ànə kɛ̀' ba. Rùuk ye sə cəcəp sə yi sə fa bwì yà'a, wo fa fəsə yi sə yà' cəp càsə ye sə kɛ̀' ba, yi no yà'.
7 Mvə'nə yi à sə cu to fa', nə sə dʉk də yi ŋwà nə ghaŋ, nə sə yuk lʉ̀m nə bʉp yà'a, ŋgə' nə ye bə manziŋ və bohòyi sə' vɛ'nə. Bʉsə yi à sə nɛ̀ni' də, <Mʉ ŋkum, mʉ̀ ka ŋwà ŋgwemfə yeŋ, fana mʉ nə kà kpʉ sə wa yuk.>
8 Njo nə yi a sə cèp nsàap bum yè'e vɛ'nə fana ŋgə'ə nə ko yi nùmbu mòk. Nùmbu ànə ye, yi nə yaŋ, manziŋ ko yi, njè yaŋ yi fana mis tɛŋ yi sə'. A nə ye vɛ'nə bʉsə Nwì nə yi Tà àvès nə, yi tse' ŋàŋ nə ghak bum pwe', nə sak cì' nzak ye nə yi.>>

Bwìŋ Sə Wa Kpʉ Babilòŋ

9 Ŋkəŋkum sə sə nzeŋgòŋ sə bə yà'wèŋ à sə koho sàhà nə sə cum ncu lʉ̀m sə, nə ye ndindi sə mis sə tɛ̀ŋ səsə lak yà'sə, fana wo nə bək bo awo mʉ tuhù, nə waŋ.
10 Wʉə nə ko wo fana wo kə təəŋ mvwe' səsap, nə sə kɛ'ŋgùŋ də, <<Hàva' èè, wʉrək. Tà wèŋ na. Wù lak Babilòŋ nə wù a tse' ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ nə, ŋgə' və, nə kə ləsə gesə wu moòm ghà nə nàk vɛ'nə èè?>>
11 Ŋgàa sèŋ bum wèŋ pwe' nə waŋ sə' bʉ̀ʉsə ŋwə nə ŋgòywiŋ bum awo ka mok yeŋ fe'lə.
12 Lak yà'sə à sə ywiŋ bum sə wo nihi yà' mʉ ni'ì wo sə wo à gʉ̀ bə nsàap ntɛŋ mok sə bəboŋ co guù bə sivà. Bə nsàap lìis mok sə yà'a bà'a bòŋsəgə wùriŋ. Wo à sə sèŋ nsàap cək zəzok bə cəək tu wèŋ sə yà' kosə mbàm. Wo sə seŋ nsàap tʉ sə wo gʉ̀ bum sə mʉ nda'à bə zeŋ, bum sə wo gʉ̀ bə ntɛŋ nə ye lìis sə yà' sə kʉə rɛŋ bòŋsə vɛ'ɛ wùriŋ wèŋ.
13 Mok ye bum sə yà' rəm bòco làmindà, mfòoŋ sə bəboŋ, mbòŋ bə nsùŋgaŋ nə ye bə nàambàrə sə yà'a səgə cariyòwèŋ sə'. Wo à sə ywiŋ bum yè'sə tətè nə ywiŋ bə bwì co ŋkwɛ̀ŋ sə'.
14 Ŋgàa sèŋ bum sə wèeŋ nə dʉk də, <<Bum sə wù a sə tes ntʉm fo' sə cà lòwes pwe'fo'. Ghàha yo bə bum sə wù à sə tse'gə yà', nə sə yuk lʉ̀m fo' sə pwe', wu nə kà yà' mok rəmsə yuk.>>
15 Wʉə nə ko ŋgàa sèŋ bum wèŋ sə wo à tse' bum bohòyi sə bʉ̀ʉsə wo yə mvə'nə lak yà'sə sə yə ŋgə'. Wo nə kə təəŋ mvwe' səsap, nə bək naaŋ bo awo mʉ tuhù, nə sə waŋ də,
16 <<Hàva'-èè, wʉrək. Yè'sə ndòmòk bohòlak yà'sə vɛ'nə àlɛ-òò. Yi a sə ye to fɛŋ co ŋwà nəmòk nə yi fom ŋgwɛ̀ŋ vɛ'ɛ wùriŋ, sə ni cəək sə fəfop bə sə bəbaŋ wèŋ. Nə sə ye sə' co ŋwà nə yi sə fʉ̀hʉ ni' bə bum sə yà' sə bà'a vɛ'ɛ sə wo à gʉ̀ yà' bə guù liis sə yà' kosə mbàm.
17 Ja'a na yàwèeŋ mvə'nə ghàha ye sə dʉk gù vɛ'ɛ ncuk kɛ' mò'fis, nə ca gɛsə lo.>>

Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə wo tse' ŋgwes bə bʉ̀ʉ sə wo fàkgə ca, nə ye bʉ̀ʉ sə wo tse'gə mbàam yàwo bə fàha sə ma sə ndzəpə pwe'fo' à təəŋ sə' mvwe' səsap.
18 Wo təəŋ fo', nə sə fuŋ mvə'nə wo yə ŋga ndindi mis sə lòkok mʉtsə ŋga lak sə sə sə. Wo sə cep də, <<A yè yèe, lak mok ka co yè'e ntòyam dzeŋ yuk.>>
19 Wo à gbʉ̀ dzərə sə nze, nə sə kɛ'ŋgùŋ də, <<Ghʉghi', a ndòbohòlak yè'sə. Bʉ̀ ŋgàa tse' ŋgwes mʉ ndzəpə pwe' a bʉ̀ʉŋ ŋgàa ghàk bʉ̀ʉ ghàha lak yè'sə. Wèeŋ ja'a na mvə'nə yà' mè gɛsə gù vɛ'ɛ kɛ̀' mò'fis è.>>

Lak Babilòŋ Tse' ŊgòYə Ŋgə' Vɛ'ɛ Bòŋ

20 Bwe mʉbu wèeŋ sam, nə kwa
bùʉ lak Babilòŋ gbù laŋ. Ŋgàa ntum
Jisòs bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèeŋ
ŋak sà'. Bùʉ Nwì pwe' kwa ŋak
vɛ'nə bùʉsə Nwì a làk fəsə fa lak
yà'sə fòo sə yi à yeŋsə weŋ ŋgə' sə
laŋ.
21 Fana masinjà Nwì mòk à vəə,
nə kə le' ma ŋkùŋkʉ̀m lìs mòk co
ŋgòk, nə mak bisə gesə lo nà' sənə
ndzəp nə ghaŋ nə, nə cep də, <<Yà'a
mvə'nə wo nə kʉəmsə mak lak sə
ghaŋ sə wo to yà' də Babilòŋ yà'a
vɛ'nə fana ŋwè kà yà' mok yə fe'lə.
22 Bwìŋ nə kà ŋga ŋwè sə buk luŋ,
kè ŋga wo sə fʉəp ndìŋgòm, kè fʉəp
ntàŋ nə ye ŋga bwì sə yəm ŋkì fo'
mok yuk fe'lə. Ŋgà gù tsərə bum bə
bo nə kà mok mvwe' lak yà'sə sə' ye.
Wo nə kà ŋga ŋgòk cèp də ŋwè sə
gòk bɛŋ fo' mok sə' yuk fe'lə.
23 Kàak nə kà fo' mok sə' kʉə
yuk. Wo nə kà gùrə fo' də wo bək
ŋwàŋwè mok sə' fa yuk. Bù ŋgàa
sèŋ bum sə mvwe' lak awèŋ à ye
bùʉ sə bwì sə nzeŋgòŋ wo. Wèŋ à
sə bòrə wes bwì pwe' bə rəəm awèŋ
sə', yà'a ŋga'a mok bùə.
24 Lak yà'sə yə ŋgə' vɛ'nə bùʉsə
wo yə ndʉəm ŋgàa tsòhòbum Nwì
bə bùʉ Nwì mok weŋ nə ye bùʉ sə
wo à zə wo sə nzeŋgòoŋ fɛŋ pwe'fo'
mvwe' lak yà'sə.>>

19

Wo Yəm Ŋkì Mʉbu ŋgòKùksə Nwì

1 Yà'sə à mèe, mù yuk ŋga ŋgìi
bwì sə ywɛ̀' mʉbu vɛ'ɛ
ŋkùʉŋntɛŋ. Wo à sə yəm ŋkì,
nə sə gurə bə ŋàŋ dʉk də,
<<Hàlìluyà, kwasə Nwì.
A yi nà yi gù tətè a tse'è nə lùŋ nə.
Kəkuk bə ŋàŋ pwe' ye bohòyi.
2 Yi ŋwà nà yi tse' zìnə,
Yi sakgə nzak nje bə mandzə nà nà'a
kəkʉrə.
Yi sak nzak ŋwà sàhà nà sàhà ye sə à
sə bʉpsəgə nzeŋgòŋ nə nà'a,
Nə lak fəsə fa nà' fòo sə ŋwà nə à
zə bwe ŋgàa fàha ye sə.>>
3 Wo à dʉk fe'lə də <<Hàlìluyà>>
səmok. Wo də,
<<Ndindi sə yà' sə lòkok mvwe' lak
yà'sə mvə'nə yà' sə sə,
Nə kà teŋsə yuk.>>
4 Fana bù ŋkwàha bʉ̀ʉ sə hum ba-
ncòp-kwè, bə yum sə kwè sə wo cu
ŋwəm sə à bʉhʉ sə nze, nə kuksə
Nwì nə yi cu mʉnə kapràk nə. Wo
à sə kùksə yi, wo sə cep də,
<<Hàlìluyà, a ye vɛ'nə.>>
5 Mù yuk ŋga ŋgì mòk sə cèp tesə
və mvwe' kapràk Nwì. Nà' sə cep
də,
<<Wèŋ bù ŋkwàha bwì bə bweŋke'
pwe'fo' sə wèŋ fàk bohòNwì,
nə sə wəp yi,
Wèeŋ kuksə Nwì àvès nə.>>
6 Mù yuk fe'lə yumok co a ŋgìi bwì
vɛ'ɛ nduk nə nduk. Ŋgìi sə yuhu co
sə gbù cəcwà nə ye co mbʉ̀ŋ sə kùm
yi sə'. Ŋgì nə sə cep fis də,
<<Halìluyà, Nwì àvès nə yi sə' Tà
àvès,
Yi tse' bum pwe' mok ndzə bohòyi.
Yi yèto gaŋ ŋkum ye laŋ.
7 Vesùwèeŋ ŋak, nə kwa bəboŋ,
Nə kuksə liŋ ye sə ghaŋ sə.
A vɛ'nə bʉ̀ʉsə mvək kʉ̀rə laŋ nə Mo
Nsùŋgaŋ Nwì nə nə gʉ gù.
Ŋgwegù nə fʉ̀hʉ ni' ye ŋgòlògùu sə
sə' laŋ.
8 Nwì fa yi cəək sə fəfop ŋgòni,
Yà' rɛŋ vɛ'ɛ, nə sə ba'a sə'.>>
Cəək sə fəfop yà'sə tə mʉnə tu bum
sə bəboŋ sə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ à gʉ̀ʉ.
9 Fana masinjà nə yi à cèp to
bohòmù mantombì fa' nà'a dʉk fe'lə
mʉ də, <<Còm bum yè'e: A rɛŋsi
bohòŋwà nə wo to yi də yi və mvwe'
gùu Mo Nsùŋgaŋ nə.>> Yi à cèp wes
vɛ'nə fana yi dʉk fe'lə mʉ sə' də,
<<Cep yè'sə Nwì bə tu ye.>>
10 Ànə geŋ mù gbʉ tsooŋ sə nze də
ya mʉ kuksə masinjà Nwì nə fana
yi dʉk mʉ də, <<Kà vɛ'nə gù. Mù
mègù sə' ŋgà fàk Nwì co wù, nə ye
sə' co moma nə fòpwe' nə yi jə ncèp
nə zìnə nə Jisòs à nìtsə' fa bwì nà'
nə. Wù tse' ŋgòkùksə mègù Nwì
yiìyi.>> Zìnə nə Jisòs à nìtsə' fa bwì

nə, a ntʉm ncèp nə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sə tsòho fa bwì nə.

Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Kok Nàmbà'rə̀ Nə̀ Fəfop

11 Fana mʉ̀ ye ŋga ntòbu mùhu nòto. Mʉ̀ ye gesə nàmbà'rə̀ nə̀ fəfop mbwa. Liŋ ŋwə̀ nə̀ yi à kok cu mʉnə nàmbà'rə̀ nə à ye də, <<Ŋwə̀ nə̀ zìnə nə̀ aco a naaŋ tu bohòyi.>> Yi kə̀kʉrə̀ bə mandzə̀ nə̀ yi sakgə̀ nzak, nə ye bə mvə̀'nə̀ yi màkgə̀ dzè'e ye sə̀'.

12 Lis ŋwə̀ ènə à ye co sə kʉə lʉm mis. Yi à ta tse' tàam ŋkum mʉtuhù yi vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wo à còm naaŋ fa yi liŋ mòk mʉ ni'ì yi nə̀ yi rì mègù nà' yi yiìyi.

13 Yi nitse' cə̀k mòk ŋga wo à cì nà' bə ndʉəm. Wo to liŋ ye mok sə̀' də, <<Ncèp nə̀ Nwì.>>

14 Bʉ̀ʉ sə̀ mʉbu pwe' à sə bɛ' lòyi co də a ŋgàa mà' dzè'. Wo à nitse' cə̀ək sə̀ yà'a rərɛŋ nə ye fəfəp. Wo pwe' à kok cu mʉnə nàambà'rə̀ə sə̀ fəfəp.

15 Fèk mòk à tesə tsoŋ kə̀ cùhu yi. Nà'a fèk nə̀ yi nə ləsə lak sə̀ fòpwe' bə zeŋ, nə ghak yà'wèŋ, wo sə̀ wo kà yi dzəmgə̀. Yi nə kok gaŋ sə̀ gʉguŋ mʉtuhù wo nə sə sak bə ntò' ntɛŋ, nə kə ŋam fis ndzəp nto'o grep mvwe' sə̀ wo ŋamgə̀ sə. Yè'sə nə sə niŋ tsok mvə̀'nə̀ də Nwì yi tse' ŋàŋ pwe' yi, nə sə jok vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k.

16 Wo à còm naaŋ fa yi liŋ ye mʉ cə̀'ə yi bə mʉ bù'u yi sə̀'. Liŋ sə̀ wo à còm sə à ye də, <<Ŋkum nə̀ yi tse' ŋkəŋkum pwe' yi, nə ye Tà nə̀ yi tse' tà pwe' yi.>>

17 Mʉ̀ yə fe'lə sə̀' ŋga masinjà Nwì mòk tə mʉnə nùm nə̀ nà'a togə̀ nè'e. Yi sə to fuŋ swiŋ sə̀ yà' a zʉgə̀ vèeŋ bum də, <<Wèeŋ və, nə kə zʉ ŋkà' nə̀ ghaŋ nə̀ Nwì to nə.

18 Wèeŋ kə zʉ vèeŋ ŋkəŋkum bə vèe ŋkum sojà nə ye bʉ̀ʉ awo sə̀ wo tse' ŋàŋ sə wèŋ. Wèeŋ kə zʉ vèe nàambà'rə nə ye vèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo kokgə̀ yà' sə̀'. Wèeŋ kə zʉ vèeŋ bwì pwe'fo', vèe ŋkwɛ̀ŋ bə bwe lak nə ye vèeŋ ŋkwàha bwì bə bweŋke' wèŋ pwe'.>>

19 Ànə geŋ, mʉ̀ ye nàm ŋgòŋ nə bə ŋkəŋkum sə̀ sə nzeŋgòŋ anə bə sojàa awo wèŋ. Wo à benə ŋgòdə wo mak dzè' bə ŋwə̀ nə̀ yi ànə kok cum mʉnə nàmbà'rə̀ nə̀ fəfop nə bə sojàa sə̀ nà' wèŋ pwe'fo'.

20 Wo à gha' yà'wèŋ, nə ko nàm ŋgòŋ nə, nə ko bə ŋwə̀ nə̀ yi à sə bòrə bwì də yi sə tsòho bum Nwì nà'a wèŋ. Yi nə̀ yi à sə gʉ̀ maŋgəŋgèŋ mantombì fa' mʉnə tu nàm nə nà'a. Yi ànə borə bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ncòom nàm nə, nə ye sə̀ wo à sə kùksə yu nə̀ wo à bom nà' ŋgòyamsə liŋ nàm nə sə̀' bə nsàap maŋgəŋgèeŋ yà'sə. Wo à ko jə nàm nə bə ŋgà bòrə̀ bwì nə pwe' ŋwəm, nə kə mak gesə lo wo sənə mis mòk nə̀ ghaŋ co tèm. Mis nə sə kʉə fo' bə ŋàŋ co wo gèsə ca ŋkàŋ.

21 Ŋwə̀ nə̀ yi à kok cu mʉnə nàmbà'rə̀ nə̀ fəfəp nə à jə fèk nə̀ nà' à tesə tsə kə cùhu yi nə, nə zə wes ŋgàa màk dzè'e mok sə bə zeŋ lòoŋ fo'. Ànə geŋ swiŋ wèŋ pwe' baaŋ və, nə kə zʉ vèeŋ awo sə tətè wo ze' mpʉʉŋ mpʉʉŋ.

20

Jisòos Nə Sak Gaŋ Lùumŋgòŋ Ncùhù Mò'fis

1 Mʉ̀ à yə masinjà mòk sə̀' ŋga yi tsə tesə mʉbu. Yi à kotse' ki wʉ sə̀ yà'a kà làgə̀ sə ndzə bohòyi. Yi kotse' kwaŋ mòk nə̀ ghaŋ vɛ'ɛ ndzə bohòyi anə sə̀'.

2 Yi à ko ŋòroŋ nə, nə kiŋ nà' bə kwaŋ nə vɛ'ɛ mpaaŋ, də nà'a nə cum vɛ'nə mʉnə lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis. Ŋòroŋ ànə, yi no nə̀ yi à ye to mantombì fa' ntinə bə ntinə bʉ̀ə nà'a. A sə̀' yi nə, nə̀ liŋ ye mook də Satà, nə̀ yi sə̀' ze' nə.

3 Masinjà Nwì nə à jə yi, nə kə mak gesə lo sənə wʉ sə̀ yà'a kà làgə̀ sə. Yi mak gesə nà' ca, nə lok bə ki, nə lem boŋsə ncùu wʉ sə bə̀boŋ də ya nà'a kà tesə̀ kok. Yi də nà'a nə cum ca vɛ'nə mʉnə

lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis, nə kà ŋgò kə̀ bòrə kɛ' bwì sənə nzeŋgòŋ mok cu. Lùumŋgòoŋ sə̀ ncùhù yè'sə me wes ntsə' nə ŋkuŋ wo fiŋ me'rə tsoŋ yi mʉnə mvə̀k moòm ghàr vɛ'ɛ.

4 Mʉ̀ à yə kapràak mok ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, ŋga bwì cu mbwa. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à cu mbwa sə à ye bʉ̀ʉ sə̀ wo a fa wo ŋàŋ ŋgòsak fa bwì nzak. Mʉ̀ à yə yòŋsəə bʉ̀ʉ sə̀ wo à zə wo də yà'wèŋ cèp fis kə̀ cùhu wo də wo dzəm bohòJisòs, nə sə tsoho fa bwì ncèp Nwì yà'a sə̀'. Yè'sə bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka nàmŋgòŋ nə kè yu nə wo à ci ŋgòyamsə liŋ ye nə nà'a co Nwì kuksə. Wo à ka sə̀' dzəm də wo naaŋ fa wo ncòom nàm nə mʉ nzà sihì kè ndzə bohòwo àlɛ sə̀' dzəm. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ sə, à lòkok və̀ mvwe' kpʉ ŋwəm, nə sə kə sak gaŋ bə Krɛst. Wo à sak vɛ'nə tətè lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis.

5 Yà'a mvə̀'nə̀ bwì a lòkok to mvwe' kpʉ, ntò nə̀ kɛ̀' mò'fis. Bʉ̀ kpʉkpʉʉ mok sə pwe' à ka yàwo lòkok tətè lùumŋgòoŋ sə̀ ncùhù mò'fis à cà ŋkuŋ.

6 A rɛŋsi bohòbòp bʉ̀ nə̀ wo lòkok mvwe' kpʉ nə̀ mantombì ènə. Nwì a sè fis wo yà'sə zok. Kaco kpʉ nə̀ kɛ̀' ba nə jwɛŋ fe'lə wo mok yeŋ. Wo nə sə gʉ bum sə̀ ŋgòkùksə Nwì nə ye Krɛst sə̀' co ŋgàa fa satikà' bohòNwì, fana bə yà'wèŋ kok gaŋ sə mʉnə lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis.

Wo Gha' Satà Laŋ

7 Lùumŋgòoŋ sə̀ ncùhù sə cà fana wo nə fiŋ me'rə Satà mvwe' sə̀ yi cu ndapndzəm sə.

8 Yi nə gi kɛ' wes lak nzeŋgòŋ nə ma nə̀ fòpwe'fo' ŋgòbòrə bwì. Liŋ lak yè'sə wo togə̀ yà' də Gòg bə Magòg. Yi nə to benə yà'wèŋ mvwe' mò'fis də bə yà'wèeŋ təm dzè' bə Nwì wèŋ. Wo nə ye vɛ'ɛ wùriŋ co ŋgwansaa sə̀ sə ŋgʉ ndzəp yè'e.

9 Wo maŋ lo mvwe' nzeŋgòŋ nə fo' pwe'fo'. Wo kə kʉrə lok mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ cu sə sə̀', mvwe' lak sə̀ a fo' ntʉm lak nə̀ Nwì dzəm nə. Wo təəŋ dzooŋ vɛ'nə, mis tsooŋ mʉbu, nə ləsə wo fo' lòoŋ.

10 Fana wo à jə ze' nə̀ yi à sə bòrəgə̀ wo nə, nə mak gesə lo nà' sənə mis nə̀ nà'a co tèm, nə sə kʉə co wo gèsə ca ŋkàŋ nə. Yà'a sə̀' mvwe' sə̀ nàm nə bə ŋgà bòrə bwì də yi sə̀' ŋgà tsòhòbum Nwì nə, cu sə̀' ca. Wo nə cum ca, nə sə ye ŋgə' nə̀ maràŋ bə nə̀ ndzəmə̀ pwe'fo' mvèsə nə̀ mvèsə̀.

Sak Nzak Nə̀ Nà'a Mok Nə̀ Ləsə̀ Mbwè

11 Mʉ̀ à ye fe'lə kapràk mòk nə̀ ghaŋ nə̀ nà'a fəfəp, ŋga ŋwə̀ nəmòk kok cu mbwa. Yi tesə və ntɛ̀ŋ, ntòbu bə nzeŋgòŋ nom bisə wes fo' pwe' wà.

12 Mʉ̀ ye bweŋke' bə ŋkwàha bwì wèŋ sə̀ wo ànə kpʉ taaŋntɛ̀ŋ ŋga wo tə kə mantombìi kapràk nə. Wo à jə və̀ ŋwàha mok, nə muk yà'. Wo muk fe'lə ŋwàk mòk sə̀' nə̀ nà'a ŋwàk lùŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉnə kapràk nə à sə sak nzak bwì yi. Yi à sə sak wo bə yusə̀ wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàak sə də yà'wèŋ à gʉ̀ʉ.

13 Bwì pwe' à ye fo', nə̀ mò'fis kà bwehè. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ ma sə ndzəpə̀, à tesə foho və̀ fe'lə sə̀'. Kpʉ bə nzeŋgòŋ yòŋsəə bʉ̀ kpʉkpʉ pwe' à tum fəsə vèsə bʉ̀ʉ awo maŋkwɛ̀ŋ, ya wo sak yà'wèŋ bə bum sə̀ wo à gʉ̀ʉ.

14 Fana wo à ko jə kpʉ bə nzeŋgòŋ yòŋsəə bʉ̀ kpʉkpʉ pwe', nə mak gesə lo wo sənə tèm mis nə. Tèm mis ànə kpʉ nə̀ ba nə.

15 Ŋwə̀ nə̀ wo à ka liŋ ye ndzənə ŋwàk lùŋ nə ye pwe', wo ko mak gesə lo yi sənə tèm mis nə.

21

Jòrosalèm Nə̀ Fi

1 Ànə geŋ mʉ̀ ye ntòbu nə̀ fi bə nzeŋgòŋ nə̀ fi sə̀'. Ntòbu bə nzeŋgòŋ nə̀ mantombì nə à cà wes lòlaŋ. Ndzəp nə̀ ghaŋ nə à ka mok sə̀ yeŋ fe'lə.

2 Mʉ ye ŋga'a lak sə rərɛŋ sə wo to yà' də Jòrosalèm nə fi nə, ŋga nà' tesə tsoŋ mʉbu. Nà' à sə tesə tsoŋ və yà'sə bohòNwì. Â ye ŋga wo fʉ̀hʉ tsərə nà' co wo fʉ̀hʉ wà'ŋgwɛ̀ŋ ŋgòfa lòndu ye.

3 Mʉ yuk ŋga ŋgì mòk sə cèp vèsə mvwe' kapràk nə bə ŋàŋ də, <<Yeè, Nwì və ŋgòcu mok bə bwì wèŋ mvwe' mò'fis. Yi nə sə cum bə yà'wèŋ, wo nə ye bʉ̀ʉ ye, yi ye Nwì yà'wèŋ sə'.

4 Yi nə yisə fis fa wo ndzəplis awo pwe'fo'. Kpʉ nə kà mok ye yuk, manziŋ kà sə ye fe'lə, waŋ kà mok sə ye, yaàŋni' kà sə ye yuk fe'lə. A nə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə bum sə zəm a cà lòwes laŋ.>>

5 Ŋwə nə yi à cu mʉnə kapràk nə cep fe'lə də, <<Yeè, mʉ sə gʉ bum pwe' mok fi nə fi.>> Nə dʉk mʉ sə' də, <<Còm bum yè'sə, bʉ̀ʉsə ncèp ènə nə kà wà cà, nà'a zìnə.>>

6 Yi dʉk fa mali mʉ də, <<Fàak am mè wes mok laŋ. A mʉ nə mʉ Alfà nə ye Omegà, nə mʉ yèto nə ye nə mʉ ləsə. Mʉ nə fa ndzəp nə nà' sə kì tesə və mvwe' ndzəp nə nà'a mantùŋ lùŋ nə bohòndàaŋwè pwe' nə ntʉm sə sə yi. Mʉ nə fa yi yà' wà.

7 Ŋwə nə yi gha'-a pwe'fo', mʉ fa yi bum yè'sə sə' pwe'. Mʉ nə ye Nwì ye, yi ye mo àm.

8 Nə ye də bohòbòp bʉ nə wo ŋgàa wʉə, ŋgàa kà zìnə tse' wèŋ, ŋgàa gʉ bʉp sə cà cù wèŋ, ŋgàa zə bwì, nə ye ŋgàa kohòsàhà wèŋ pwe', wo nə yə ŋgə' nə wù kà fʉ̀k. Bʉ̀ʉ sə wo ŋgàa fe ŋgam wèŋ, ŋgàa gʉ rùm bə ŋgàa cì' mvwès wèŋ pwe'fo' wo nə yə ŋgə' sə' wù kà fʉ̀k. Nsàap bʉ̀ʉ sə wo gʉ bum sə bʉp yè'sə pwe', wo nə ko wo, nə mak gesə lo wo sənə tèm mis nə nà' sə kʉə co wo gèsə ca ŋkàŋ. Nà'a yà'a kpʉ nə ba nə.>>

9 Masinjà Nwì mòk mʉŋgorə masinjàa sə sàmba sə wo à tse' ŋgàap ŋgə' sàmba sə, à dʉk mʉ də, <<Vəə ya mʉ niŋtsok fa wu wà'ŋgwɛ̀ŋ nə yi ŋgwe Mo Nsùŋgaŋ nə.>>

10 Ànə gèŋ, Yòŋsə Nwì ko wumsə mʉ, fana masinjà nə jəŋ lo mʉ mvwe' nda mòk nə nà' sàp vɛ'ɛ wùriŋ. Â kà dzèŋ fo', yi niŋtsok fa mʉ lak Nwì sə yà'a rərɛŋ sə wo to yà' də Jòrosalèm ŋga yà' sə tesə tsə mʉbu bohòNwì.

11 Marɛŋ Nwì à sə rɛŋ fo' vɛ'ɛ, lak sə sə ba'a co nsàp lìs mòk nə wo togə nà' də jaspà. Yà' sə rɛŋ vɛ'ɛ daàŋ daàŋ.

12 Wo bom dzoŋ yà' bə ŋka' sə yà' à sàp lòmʉtsə vɛ'ɛ wùriŋ. Ŋka' sə à tse' ncù hum-ncòp-ba. Masinjàa ye fo' sə' hum-ncòp-ba sə wo sə jə ŋkərə bə ncùu ŋka' sə mò'fis, mò'fis. Wo à còm naaŋ liŋ bòp bwe Izùrɛ wèŋ sə hum-ncòp-ba mʉnə tu ncùu ŋka' sə mò'fis mò'fis lòoŋfo'.

13 Ŋka' sə à tse' ncù tɛ' tɛ' ma mò'fis. Ncù à ye ma ntonùm tɛ', ma nconùm sə' tɛ', ma kəkok sə' tɛ' nə ye ma tsətsoŋ sə' tɛ'.

14 Wo à ci kùum ŋka' sə mʉnə lìs hum-ncòp-ba. Wo à còm naaŋ liŋ bwe ŋgàa ntum Mo Nsùŋgaŋ sə wo à ye hum-ncòp-ba sə mʉnə lìis sə mò'fis, mò'fis.

15 Masinjà nə yi à cèp bohòmʉ nə à tse' ntɛŋ mòk nə wo fʉ̀kgə bum bə zeŋ, ŋga wo à gʉ nà' bə guù. Yi à jə və nà' ŋgòfʉ̀k lak sə bə zeŋ, nə fʉk ncùu ŋka' sə bə mbàaŋ sə sə'.

16 Masinjà nə à fʉ̀k lak sə, nə ye də yà'a yəyərə, ma mòk à ka ma mòk sap ghak. Ma nə mò'fis à ye co kìlometà ncùhù ba bə ŋkʉ̀ ba. Yà' à ye vɛ'nə ma kwè fo' bə kəkok wèŋ pwe'.

17 Masinjà nə à fʉ̀k mbàaŋ ŋka' sə sə', yà' tesə mità hum sàmba. Yi à sə fʉ̀k yà' sə' mvə'nə bwìiŋ fʉ̀kgə bum.

18 Wo à ci mbàaŋ sə bə lìs nə wo to nà' də jaspà nà'a. Wo à ci lak sə yàwo bə guù sə yà' sə rɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ co gəlas.

19 Kùum ŋka' sə yà' à təəŋ dzooŋ lak sə, wo à gʉ yà' bə nsàap lìs hum-ncòp-ba də ya ŋga yà'a fom boŋ

wùriŋ. Lìis sə à tse' ncòom sə̀ bə̀boŋ wùriŋ. Mòk à ye fəfəp, mòk bə̀baŋ, mòk səseŋ wèŋ nduk nə̀ nduk. Liŋ lìs mòk à ye də, jaspà, nə̀ ba də safì, nə̀ tɛ' àgàte, nə̀ kwè emerà;
20 nə̀ tàŋ onèk, nə̀ ntùŋfu də̀ kàniliyà, nə̀ sàmba kwaas, nə̀ fwame' berì, nə̀ vàke' topà, nə̀ hum krìsopàràs, nə̀ ncòp-mò'fis də̀ jàsiŋ fana nə̀ ncòp-ba nə̀ də̀ ametìs.
21 Wo à gʉ̀ ncùu ŋka' sə̀ bə̀ lìs nə̀ bə̀boŋ nə̀ wo to də̀ perèl nà'a. Wo à gʉ̀ ncù fòpwe' bə̀ lìs mò'fis, mò'fis. Mandzə̀ə sə̀ mvwe' lak yà'sə̀, wo à gʉ̀ yà' bə̀ guù, yà' sə̀ rɛŋ daàŋ daàŋ daàŋ.
22 Mʉ̀ à ka ndap Nwì mvwe' lak yà'sə̀ ye bʉ̀ʉsə̀ Nwì nə̀ yi Tà àvès, nə̀ tse' ŋàŋ pwe' yi nə̀, bə̀ Mo Nsùŋgaŋ nə̀ à ye fo'.
23 Bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə̀ à ka fàk bə̀ nùm kè ŋwə̀ àlɛ tse', bʉ̀ʉsə̀ marɛŋ Nwì à sə̀ rɛŋ fo'. Mo Nsùŋgaŋ nə̀ à sə̀ rɛŋ mvwe' lak yà'sə̀ sə̀' co laàm.
24 Bʉ̀ʉ sə̀ sə̀ nzeŋgòŋ nə̀ sə̀ gi ye jəŋ sə̀' bə̀ marɛŋ ènə̀. Ŋkəŋkum sə̀ sənə̀ nzeŋgòŋ nə̀ pwe' nə̀ jə̀ və̀ ghàha awo sə̀ fo'.
25 Ncùu ŋka' sə̀ nə̀ sə̀ nooŋ megu to ghà nə̀ fòlòoŋ, ŋwè kà yà' lok bʉ̀ʉsə̀ ndzəm nə̀ kà fo' seŋ yuk.
26 Wo nə̀ jə̀ və̀ ghàk bə̀ bòoŋ nzeŋgòŋ pwe'fo' fo'.
27 Megu də̀ yumok sə̀ yà'a bʉp nə̀ kà mandzə̀ ŋgòkə̀ ni fo' tse' lok. Ŋgàa gʉ̀ bum marè'tu bə̀ ŋgàa cì' mvwès wèeŋ nə̀ kà fo' sə̀' kə̀ ni yuk. Bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ ni fo', mègù wo sə̀ wo à còm nòŋsə liŋ awo ndzənə̀ ŋwàk lùŋ nə̀ Mo Nsùŋgaŋ nə̀.

22

Ndzəp Nə̀ Ye Tʉ Sə̀ Yà'a Fagə̀ Bwìŋ Lùŋ

1 Masinjà nə̀ à jə̀ lòmʉ, nə̀ kə̀ niŋ tsok fa mʉ mantùŋ nə̀ nà'a fagə̀ bwì lùŋ nə̀. Ndzəp nə̀ à sə̀ bà'a, nə̀ sə̀ rɛŋ vɛ'ɛ njàaŋ. Ndzəp nə̀ à sə̀ tesə̀ və̀ mvwe' kapràk Nwì bə̀ Mo Nsùŋgaŋ nə̀.
2 Nà'à sə̀ kì cà mʉtsətsə'rəə ndu mandzə̀ nə̀ mvwe' lak yà'sə̀. Tʉ sə̀ ŋgwìi sə̀ fagə̀ bwì lùŋ à təəŋ tsoŋ lòŋgʉ mantùŋ anə̀ ma ba fo'. Tʉ sə̀ zəmgə̀ nsàap ŋgwì hum-ncòp-ba sənə̀ lùmŋgòŋ nə̀ mò'fis. Yà'a zəmgə̀ nsàp nto' nə̀ zok bə̀ ŋwʉ nə̀ fòpwe'. Wo sə̀ jəŋ mvùu tʉ sə̀, nə̀ sə̀ gʉ mesə̀ fa bwì mvwe' lak pwe' yiyaŋ awo bə̀ zeŋ.
3 Mʉ zə̀p yu nəmòk nə̀ co Nwì kà bə̀ zeŋ kwa kà fo' ye yuk nə̀ kè' mò'fis. Yu nə̀ nà'a nə̀ ye fo' mègù kapràk nə̀ tse' nà' Nwì nə̀ ye bə̀ Mo Nsùŋgaŋ nə̀. Bʉ̀ʉ ye wèeŋ nə̀ sə̀ kuksə̀ yi sə̀' fo'.
4 Wo nə̀ ye si ye, fana wo com naaŋ fa wo liŋ ye sə̀ mʉ nzà sihì wo.
5 Ndzəm nə̀ kà mok sə̀ ye, bwì kà fàk bə̀ laàm kè nùm àlɛ sə̀' tse' fe'lə̀, bʉ̀ʉsə̀ Tà Nwì, yi bə̀ tu yee nə̀ ye marɛŋ àwo. Wo nə̀ kok gaŋ mok mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.
6 Ànə̀ geŋ, masinjà Nwì ànə̀ dʉk fa mʉ də̀, <<Ncèep yè'sə̀ zìnə̀, co ŋwè dzəm tse' yà'. Tà Nwì àvès nə̀ yi fagə̀ ŋgàa tsòhòbum ye yòŋsə̀ ye də̀ wo tsoho ncèp ye nə̀, tumsə̀ vèsə̀ masinjà ye nə̀ yi. Yi tumsə̀ nà' də̀ nà'a kə̀ tsok fa bʉ̀ʉ sə̀ wo sə̀ bɛ' mandzə̀ ye wèŋ bum sə̀ yà'a nə̀ ye mvèk ghàr.>>
7 Jisòs də̀, <<Kà swì də̀ mʉ nə̀ bwi və̀ mvèk ghàr swì. A nə̀ ye rɛŋsi wùriŋ bohòŋwə̀ nə̀ yi nòŋsə̀ bum sə̀ yi yuk yà' ndzənə̀ ŋwàk ènə̀, bʉsə̀ Nwì nìtsə' fa bwìŋ yà' yi bə̀ tu ye.>>

Jisòs Kʉəp ŊgòBwì Və̀ə

8 Mʉ̀ Jon, mʉ̀ a yuk bum yè'sə̀ bə̀ ntu'u am, nə̀ ye yà' sə̀' bə̀ lis am. Mʉ̀ à yuk nə̀ ye wes yà' vɛ'nə̀ fana, mʉ̀ bʉhʉ tsoŋ mantombìi masinjà nə̀ sə̀ nze də̀ mʉ kuksə̀ yi.
9 Fana yi dʉk mʉ də̀, <<Kà vɛ'nə̀ gʉ̀, mʉ̀ mègù sə̀' ŋgà fàk Nwì co wù bə̀ bwe ma yo sə̀ wo ŋgàa tsòhòbum Nwì. Mʉ̀ megu sə̀' co ndàaŋwè pwe' nə̀ yi sə̀ nòŋsə̀ ncèp nə̀ nà' cu ndzənə̀ ŋwàk ènə̀. Ŋwə̀ nə̀ co wo kuksə̀ yi mègù Nwì yiìyi.>>

10 Yi à dʉk fa fe'lə mʉ sə' də, <<Bum sə Nwì nìtsə' yà' ndzənə
ŋwàk nè'e yè'e, kà də wu swihi yà' dʉk. Gù də ndàaŋwè pwe'fo' riŋ
bə zeŋ, bùʉsə mvək bohòbum yè'sə ŋgòye, kʉəp laŋ.
11 Mvəək mok bùə fana mè'rə ŋwè nə yi sə gù ye bʉp sə gù ntɛ̀ŋ.
Ŋgà gù bum sə jì marè'tu sə gʉ ye sə' ntɛ̀ŋ. Nə ye də ŋwə nə yi sə gù ye
yusə yà'a kəkʉrə sə gʉ ye sə'. Ŋwə nə yi sə bɛ' ye mandzə nə Nwìi sə
bɛ' lo ye sə' ntɛ̀ŋ.>>

12 Jisòs sə dʉk də, <<Yu'rə na yè, mù sə foho və mvək momjo. Mʉ
vəə, mù tse' və bə yusə mʉ nə lak ndàaŋwè pwe' bə zeŋ. Mʉ nə lak
ndàaŋwè pwe'fo' mvə'nə fàak ye sə yi à gùʉ.

13 Mʉ Alfà nə ye Òmegà*, nə mù à yèto, nə ye nə mù ləsə sə' mù,
mʉ ŋwə nə mantombì nə ye nə maŋkwɛ̀ŋ. Bum pwe' à yèto və
bohòmù, bum pwe' nə kə mè sə' bohòmù.>>

14 Rɛŋsi bohòbʉʉ sə wo à cùk cəək awo rərɛŋ. Yà'a wo sə wo nə tse'
mandzə nə ŋgòni lòmʉmvwe' lak yà'sə, nə zʉ nto'o tʉ nə nà'a fagə
bwì lùŋ nə.

15 Bʉʉ sə wo nə kà kùu awo mvwe' lak yà'sə kə nəŋ yùu' a bʉʉ sə wo co
ŋgbʉ, bù ŋgàa rùm, ŋgàa kohòsàhà, ŋgàa zə bwì, ŋgàa gù rùm, nə ye
ŋgàa cì' mvwès nə sə kwa bə zeŋ kwaa.

16 <<Mù Jisòs, mù tum fa weŋ masinjà àm də ya yi tsok fa weŋ
bum yè'e pwe' bʉʉ cos àm lòoŋ fo'. A mù ŋgwì bwì ŋkum Devìd nə ye
sə' mù nə mʉ sɛ̀ŋtsok nə.>>

17 Yòŋsə Nwì bə ŋgwegù Mo Nsùŋgaŋ nə wèŋ, bə nà' sə dʉk də,
<<Vəə.>> Ndàaŋwè nə yi yuk ncèp ènə, wo dʉk sə' dʉk də, <<Vəə.>>
Ndàaŋwè nə njè ndzəp nə nà'a fagə bwì lùŋ nə sə ya-a yi, yi və sə', nə
kə no. Yi və, nə kə no wà.

18 Mù sə sə ntu'u ndàaŋwè pwe' nə yi yuk ncèp nə nà' tesə və
bohòYòŋsə Nwì, sə wo com yà' ndzənə ŋwàk nè'e dʉk də, a ye-a
ŋga ŋwə nəmòk yamsə naaŋ gèsə lòyumok mʉnə ncèp ènə, Nwìi nə
yamsə naaŋ gesə lo fa yi ŋgə' sə wo còm yà' ndzənə ŋwàk ènə sə'.

19 Nə ye sə' də, a ye-a ŋga ŋwə nəmòk cok fis-a ncèp mòk nja sə',
Nwìi nə cok fis gesə ma nje sə'. Yi nə kà bo sənə tʉ nə nà'a fagə bwì lùŋ
nə tse', nə kà mvwe' lak nə rərɛŋ sə wo còm yà' ndzənə ŋwàk nè'e sə kə
ni.

20 Yi nə yi sə də bum yè'sə zìnə nə sə dʉk də, <<Zìnə, mù sə bwì və
mvək momjo.>> A kwi' də, <<Mè'rə yà'a ye vɛ'nə, Vəə Tà Jisòs.>>

21 Bəbo nə Tà Jisòos ye bohòbʉʉ Nwì wèŋ pwe'fo'. Yà'a ye vɛ'nə.

* **22:13 22:13** Alfà nə a liŋ ncòm nə nà' yèto bə ncòom sə ŋgòcòm ncèep lak bʉʉ Gris wèŋ fo'. Wo togə liŋ ncòm nə nà' ləsə nə də Òmegà.